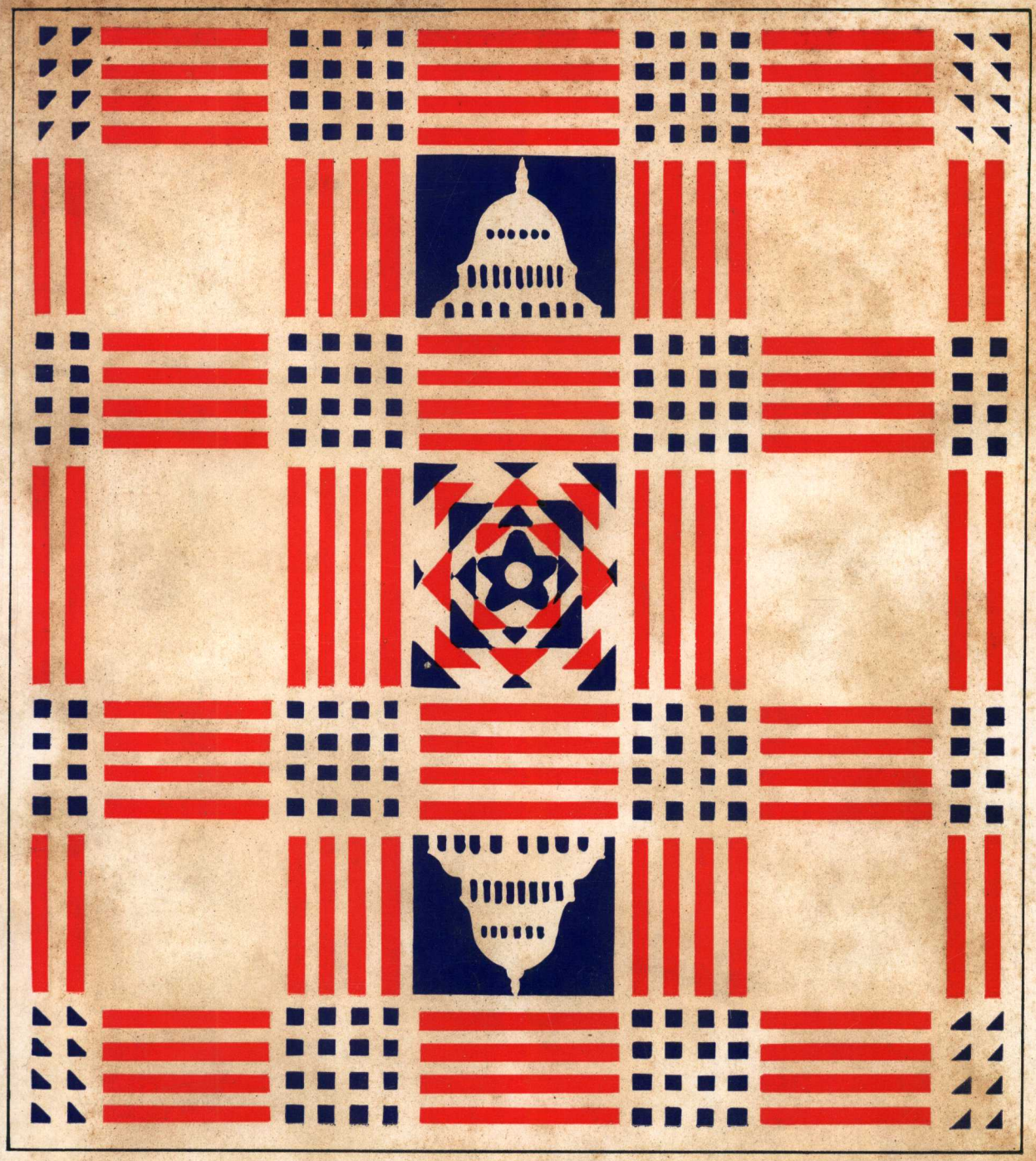

ประชาธิปไตยในอเมริกา ①

อเล็กซิส เดอะ ต๊อกเกอะวิลล์ แต่ง
วิภาวรรณ ตุวยานนท์ แปล

วินิดา ไกรฤกษ์ บรรณาธิการ

ประชาธิปไตยในอเมริกา

เล่ม ๑

Alexis de Tocqueville

ผู้เขียน

วิภาวรรณ ตุวยานนท์

แปล

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

๒๕๒๒

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง พ.ศ. ๒๕๒๒
จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
ลิขสิทธิ์เป็นของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported License ท่านสามารถนำเนื้อหาทุกชิ้นไปใช้และเผยแพร่ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า และต้องใช้สัญญาอนุญาตชนิดเดียวกันนี้เมื่อเผยแพร่งานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
เลขที่ ๔๑๓/๓๙ ถนนอรุณอัมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพ ฯ ๗
จัดพิมพ์

สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกาได้อนุเคราะห์กระดาษ, และเงินทุนบางส่วนในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์
๘๔๗ ถนนอรุณอัมรินทร์ ตรงข้ามตึกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช
กรุงเทพ ฯ โทรศัพท์ ๔๑๑-๑๕๒๓, ๔๑๑-๐๖๖๘
นางสาวสุนี เจียรดิษฐ์อาภรณ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๒๒

รายชื่อคณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

นายเสน่ห์ จามริก	ประธานกรรมการ
นางเพ็ชรี สุมิตร	รองประธาน
นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
นายธวัชชัย ยงกิตติกุล	กรรมการ
นายสุเทพ สุนทรเภสัช	กรรมการ
นางสาวสดชื่น ชัยประสาธน์	กรรมการ
นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	กรรมการ
นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการ
นายทักษ์ เฉลิมเตียรณ	กรรมการ
นายชัช กิจธรรม	กรรมการ
นายเฉลิม ทองศรีพงศ์	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
นายบดินทร์ อัศวาณิชย์	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการและเหรัญญิก
นายนรนิติ เศรษฐบุตร	กรรมการและเลขานุการ

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

เลขที่ ๔๑๓/๓๘ ถนนอรุณอัมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๗

คำแถลงของมูลนิธิโครงการตำรา ฯ

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ ด้วยความร่วมแรงร่วมใจกันเองเป็นส่วนบุคคลในหมู่ผู้มีความรักในภารกิจบริการการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ เมื่อเริ่มดำเนินงานโครงการตำรา ฯ มีฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือด้านทุนทรัพย์จากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานขั้นต้น เป้าหมายเบื้องแรกของโครงการตำรา ฯ ก็คือ ส่งเสริมให้มีหนังสือตำราภาษาไทยที่มีคุณภาพดี โดยเฉพาะในทางวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งนี้เพราะต่างก็เห็นพ้องต้องกันในระยะนั้นว่า คุณภาพของหนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาแขนงวิชาดังกล่าวยังไม่สูงพอ, ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือเช่นนี้เพิ่มมากขึ้น ย่อมมีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาในขั้นมหาวิทยาลัยไปด้วยโดยปริยาย, อีกทั้งยังอาจหนุนช่วยการสร้างสรรค์ทางปัญญา ความคิดริเริ่มและความเข้าใจอันถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวเนื่องกับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองโดยส่วนรวม

พร้อมกันนี้โครงการตำรา ฯ ก็มีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะทำหน้าที่เป็นแหล่งชุมนุมงานเขียนของนักวิชาการต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อให้ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพได้เป็นที่รู้จักและแพร่หลายออกไปโดยทั่วถึงทั้งในหมู่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้สนใจงานวิชาการ การดำเนินงานของโครงการตำรา ฯ มุ่งขยายความเข้าใจและความร่วมมือของบรรดานักวิชาการออกไปในวงกว้างยิ่ง ๆ ขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายสร้างตำรา การเขียน การแปล และการใช้ตำรานั้น ๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์อันพึงปรารถนาตลอดจนความเข้าใจอันดีต่อกันในวงวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

นโยบายพื้นฐานของโครงการตำรา ฯ คือ ส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดพิมพ์หนังสือตำราทุกประเภททั้งที่เป็นงานแปลโดยตรง งานแปล–เรียบเรียง งานถอดความ งานรวบรวม งานแต่งและงานวิจัย ในช่วงแรก ๆ เราได้เน้นส่งเสริมงานแปลเป็นงานหลัก ขณะเดียวกันก็ได้ส่งเสริมให้มีการจัดพิมพ์ตำราประเภทอื่น ๆ ด้วย นับแต่ได้ก่อตั้งโครงการตำรา ฯ มาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งบัดนี้สามารถแยกตัวออกมาบริหารและดำเนินการอย่างอิสระจากสมาคม

สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยความร่วมมืออย่างดียิ่งของนักวิชาการหลายสถาบัน สามารถส่งเสริม–กลั่นกรอง–ตรวจสอบ–และจัดพิมพ์หนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพตามเป้าหมาย เจตนารมณ์ และนโยบาย ได้ครบทุกประเภท และมีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาต่างๆ ถึง ๘ สาขา ดังต่อไปนี้คือ

๑) สาขาวิชาภูมิศาสตร์ ๒) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ๓) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ๔) สาขาวิชารัฐศาสตร์ ๕) สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ๖) สาขาวิชาปรัชญา ๗) สาขาวิชาจิตวิทยา ๘) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี นอกจากนี้เรายังมีโครงการผลิตตำราสาขาวิชาอื่นเพิ่มขึ้นด้วย เช่น สาขาวิชาศิลปะ ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นดำเนินงานและยังได้ขยายงานให้มีการแต่งตำราเป็น "ชุด" ซึ่งมีเนื้อหาคาบเกี่ยวระหว่างหลายสาขาวิชา เช่น "ชุดชีวิตและงาน" ของบุคคลที่น่าสนใจ ดังที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ไปแล้วบางเล่ม

ปัจจุบันมูลนิธิโครงการตำราฯ ยังคงมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะขยายงานของเราต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้ว่าจะประสบอุปสรรคนานัปการ โดยเฉพาะอุปสรรคด้านทุนรอน เพราะกิจการของเรามิใช่กิจการแสวงหาผลกำไร หากมุ่งประสงค์ให้นักศึกษาและประชาชนได้มีโอกาสซื้อหาหนังสือในราคาย่อมเยาพอสมควร

อนุกรรมการทุกสาขาวิชาของมูลนิธิโครงการตำราฯ ยินดีน้อมรับคำแนะนำและคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อ่านทุกท่าน, และปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ทุกท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในมูลนิธิโครงการตำราฯ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนแนะนำอยู่ห่างๆ, ช่วยแต่ง แปล เรียบเรียง หรือรวบรวมตำราสาขาวิชาต่างๆ ให้เรา, หรือเข้ามาช่วยบริหารและดำเนินงานร่วมกับเรา

ประธานกรรมการ

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

สารบาญ

ภาคที่หนึ่ง

ความนำ ๑

บทที่ ๑ รูปสันฐานภายนอกของทวีปอเมริกาเหนือ ๒๑

บทที่ ๒ จุดเริ่มต้นและจุดสำคัญสำหรับอนาคตของชาวแองโกลอเมริกัน ๓๑

คำอธิบายเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะบางประการของกฎหมายและประเพณีของชาวแองโกลอเมริกัน ๕๑

บทที่ ๓ สภาพสังคมของชาวแองโกลอเมริกัน ๕๔

จุดเด่นของสภาพสังคมแองโกลอเมริกันก็คือการเป็นประชาธิปไตยโดยเนื้อแท้ ๕๔

ผลทางการเมืองในสภาพสังคมของชาวแองโกลอเมริกัน ๖๓

บทที่ ๔ หลักอธิปไตยของปวงชนในอเมริกา ๖๖

บทที่ ๕ ความจำเป็นที่จะต้องศึกษาสิ่งซึ่งเกิดขึ้นในมลรัฐต่าง ๆ ก่อนที่จะกล่าวถึงรัฐบาลแห่งสหภาพ ๗๐

ระบบชุมชนในอเมริกา ๗๑

อาณาเขตชุมชน ๗๓

อำนาจต่าง ๆ ในชุมชนแห่งนิวอิงแลนด์ ๗๓

ความเป็นอยู่ของชุมชน ๗๖

ความร่วมใจของชุมชนในนิวอิงแลนด์ ๗๘

เคาน์ตีในนิวอิงแลนด์ ๘๑

การบริหารในนิวอิงแลนด์ ๘๒

ความรู้กว้าง ๆ ในเรื่องการบริหารของสหรัฐอเมริกา ๘๓

เรื่องของมลรัฐ ๘๗

อำนาจนิติบัญญัติของมลรัฐ ๘๗

อำนาจบริหารของมลรัฐ ๘๘

ผลทางการเมืองของการกระจายอำนาจบริหารในสหรัฐอเมริกา ๑๐๐

บทที่ ๖ อำนาจตุลาการในสหรัฐอเมริกาและบทบาทของอำนาจนี้ในสังคมการเมือง ๑๑๖

อำนาจอื่น ๆ ของผู้พิพากษาอเมริกัน ๑๒๓

บทที่ ๗ การตัดสินทางการเมืองในสหรัฐอเมริกา ๑๒๖

บทที่ ๘ รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ ๑๓๓

ประวัติรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ ๑๓๓

ภาพสังเขปของรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ ๑๓๕

อำนาจหน้าที่ของรัฐบาลกลาง ๑๓๖

อำนาจส่วนกลาง ๑๓๘

อำนาจนิติบัญญัติ ๑๓๘
ความแตกต่างด้านอื่น ๆ ระหว่างวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ๑๔๑
อำนาจบริหาร ๑๔๒
ฐานะของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาแตกต่างจากฐานะของกษัตริย์ตามระบอบรัฐธรรมนูญในประเทศฝรั่งเศสในเรื่องใดบ้าง ๑๔๔
เหตุบังเอิญซึ่งอาจช่วยเพิ่มอิทธิพลของอำนาจบริหาร ๑๔๘
เพราะเหตุใดในการบริหารงานประธานาธิบดีสหรัฐจึงไม่จำเป็นต้องได้รับเสียงข้างมากในสภา ๑๔๕
การเลือกตั้งประธานาธิบดี ๑๕๐
วิธีการเลือกตั้ง ๑๕๕
วิกฤตการณ์ในการเลือกตั้ง ๑๕๘
การได้รับเลือกตั้งอีกวาระหนึ่งของประธานาธิบดี ๑๖๑
ศาลกลาง ๑๖๔
วิธีกำหนดอำนาจหน้าที่ของศาลกลาง ๑๖๗
กรณีต่างๆ ที่อยู่ในอำนาจศาล ๑๖๘
วิธีพิจารณาคดีของศาลกลาง ๑๗๓
ศาลสูงจัดอยู่ในอันดับสูงในบรรดาอำนาจยิ่งใหญ่ของประเทศ ๑๗๖
รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์เหนือกว่ารัฐธรรมนูญมลรัฐในเรื่องใด ๑๗๘
สิ่งที่ทำให้รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกาต่างจากรัฐธรรมนูญของสหภาพอื่นๆ ๑๘๓
ข้อได้เปรียบทั่ว ๆ ไปของระบบสหพันธ์และประโยชน์ต่ออเมริกาโดยเฉพาะ ๑๘๖
สิ่งซึ่งทำให้ประชาชาติทั้งหลายไม่สามารถใช้ระบบสหพันธ์ได้และสิ่งซึ่งทำให้ชาวแองโกลอเมริกันรับระบบนี้ไปใช้ ๑๙๓

ภาคที่สอง

บทที่ ๑ เราพูดอย่างแข็งขันได้อย่างไรว่าในสหรัฐอเมริกาประชาชนคือผู้ปกครอง ๒๐๕
บทที่ ๒ พรรคต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ๒๐๖
สิ่งหลงเหลือจากฝ่ายอภิชนาธิปไตยในอเมริกา ๒๑๒
บทที่ ๓ เสรีภาพหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ๒๑๔
บทที่ ๔ สมาคมการเมืองในสหรัฐอเมริกา ๒๒๕
บทที่ ๕ การปกครองแบบประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกา ๒๓๕
การออกเสียงทั่วไป ๒๓๕
การเลือกของประชาชนและสัญชาตญาณทางประชาธิปไตยของอเมริกาในการเลือกนั้น ๒๓๖
สาเหตุบางประการที่ช่วยแก้ไขสัญชาตญาณประชาธิปไตยได้เป็นบางส่วน ๒๓๙
อิทธิพลที่ประชาธิปไตยอเมริกามีต่อกฎหมายเลือกตั้ง ๒๔๒

ข้าราชการภายใต้อำนาจประชาธิปไตยอเมริกา ๒๔๔
อำนาจพลการของผู้บริหารและผู้พิพากษาภายใต้อำนาจประชาธิปไตยอเมริกา ๒๔๖
ความไร้เสถียรภาพทางการบริหารในสหรัฐอเมริกา ๒๔๙
ภารกิจทางราชการภายใต้อำนาจประชาธิปไตยอเมริกัน ๒๕๐
สัญชาตญาณประชาธิปไตยของอเมริกาในเรื่องการกำหนดค่าตอบแทนของข้าราชการ ๒๕๕
ความยากลำบากในการเสาะหาสาเหตุที่ทำให้รัฐบาลอเมริกาหันไปหาการประหยัด ๒๕๘
เราสามารถเปรียบเทียบรายจ่ายเพื่อสาธารณะของสหรัฐอเมริกากับของฝรั่งเศสได้หรือไม่ ๒๕๙
การฉ้อราษฎร์บังหลวงและความชั่วของผู้ปกครองในระบบประชาธิปไตย, ผลลัพธ์ทางด้านศีลธรรมของประชาชน ๒๖๔
ประชาธิปไตยมีความพยายามได้มากน้อยเพียงไร ๒๖๗
อำนาจปกครองตนเองโดยทั่วไปของประชาธิปไตยอเมริกา ๒๗๐
วิธีการที่ประชาธิปไตยดำเนินงานทางด้านกิจการภายนอกของรัฐ ๒๗๓

บทที่ ๖ อะไรคือประโยชน์ที่จริงซึ่งสังคมอเมริกันได้จากการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ๒๗๕

แนวโน้มทั่วไปของกฎหมายภายใต้อิทธิพลของประชาธิปไตยอเมริกา และสัญชาตญาณของบรรดาผู้ที่นำกฎหมายมาใช้บังคับ ๒๗๕
ความร่วมแรงร่วมใจของประชาชนในสหรัฐอเมริกา ๒๘๕
ความคิดเกี่ยวกับสิทธิในสหรัฐอเมริกา ๒๘๘
การเคารพกฎหมายในสหรัฐอเมริกา ๒๙๑
กิจกรรมสำคัญของฝ่ายต่างๆ ซึ่งรวมเป็นหน่วยการเมืองในสหรัฐอเมริกา อิทธิพลที่กิจกรรมนี้มีต่อสังคม ๒๙๓

บทที่ ๗ อาญาสิทธิ์แห่งเสียงข้างมากในสหรัฐอเมริกาและผลของอาญาสิทธิ์ ๓๐๐

อาญาสิทธิ์แห่งเสียงข้างมากเพิ่มพูนขึ้นได้อย่างไรในอเมริกา ความไร้เสถียรภาพทางนิติบัญญัติและบริหารซึ่งเป็นธรรมดาสามัญในประเทศประชาธิปไตย ๓๐๓
เผด็จการของเสียงข้างมาก ๓๐๕
ผลแห่งอาญาสิทธิ์มหาชนที่มีต่อการใช้อำนาจโดยพลการของข้าราชการอเมริกัน ๓๐๙
อานุภาพของมหาชนเหนือความคิดอ่านในอเมริกา ๓๑๐
ผลแห่งเผด็จการมหาชนซึ่งมีต่อนิสัยประจำชาติของคนอเมริกัน ๓๑๔
อันตรายร้ายแรงที่สุดของสาธารณรัฐต่าง ๆ ในอเมริกามาจากอาญาสิทธิ์ของมหาชน ๓๑๗

บทที่ ๘ สิ่งซึ่งทำให้เผด็จการของมหาชนในอเมริกาไม่รุนแรง ๓๒๐

การขาดการบริหารแบบรวมอำนาจ ๓๒๐
ความนึกคิดทางนิติศาสตร์ในอเมริกาและความคิดนี้ใช้เป็นเครื่องถ่วงดุลยภาพของประชาธิปไตยได้อย่างไร ๓๒๑
คณะลูกขุนในสหรัฐอเมริกาถือว่าเป็นสถาบันการเมือง ๓๓๑

บทที่ ๙ มูลเหตุสำคัญซึ่งมีแนวโน้มที่จะรักษาสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกาไว้ได้ ๓๓๙
สาเหตุที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญอันมีส่วนช่วยในการธำรงไว้ซึ่งสาธารณรัฐในอเมริกา ๓๔๐
อิทธิพลของกฎหมายต่อการดำรงอยู่ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกา ๓๕๒
อิทธิพลของขนบธรรมเนียมเหนือการธำรงไว้ซึ่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกา ๓๕๓
ศาสนาในฐานะที่เป็นสถาบันการเมือง ศาสนามีประโยชน์อันทรงพลังในการธำรงไว้ซึ่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยของชาวอเมริกัน ๓๕๓
อิทธิพลทางอ้อมของความเชื่อศาสนาที่มีต่อสังคมการเมืองในสหรัฐอเมริกา ๓๕๗
มูลเหตุสำคัญ ๆ ที่ทำให้ศาสนามีอานุภาพในอเมริกา ๓๖๓
สติปัญญาความรู้ นิสัยความเคยชิน และประสบการณ์ทางปฏิบัติของคนอเมริกันมีส่วนช่วยในความสำเร็จของสถาบันประชาธิปไตยอย่างไร ๓๗๑
กฎหมายใช้ประโยชน์ในการธำรงไว้ซึ่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกามากกว่าสาเหตุทางกายภาพและขนบธรรมเนียมใช้ประโยชน์ในการนี้ยิ่งกว่ากฎหมาย ๓๗๖
กฎหมายและขนบธรรมเนียมจะเพียงพอแก่การธำรงรักษาสถาบันประชาธิปไตยในประเทศอื่นใดนอกจากอเมริกาไหม ๓๘๑
ความสำคัญของสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นในส่วนที่เกี่ยวกับยุโรป ๓๘๕
บทที่ ๑๐ ข้อพิจารณาบางประการเกี่ยวกับสภาวะปัจจุบันและอนาคตซึ่งเป็นไปได้ของชนสามเผ่าพันธุ์ ซึ่งอาศัยอยู่ในอาณาจักรสหรัฐอเมริกา ๓๙๒
สภาวะปัจจุบันและอนาคตซึ่งน่าจะเป็นไปของชนเผ่าอินเดียนซึ่งอาศัยอยู่ในอาณาจักรที่อยู่ในครอบครองของสหภาพ ๓๙๕
ฐานะของเชื้อชาติคนผิวดำในสหรัฐอเมริกา อันตรายซึ่งคนผิวขาวต้องเผชิญเมื่อมีคนผิวดำ ๔๒๑
สหภาพอเมริกามีโอกาสที่จะยืนนานได้มากเพียงไร อันตรายใดกำลังคุกคามสหภาพอยู่ ๔๔๑
สถาบันสาธารณรัฐในสหรัฐอเมริกา โอกาสที่สาธารณรัฐจะยืนยงอยู่ได้มีเพียงไร ๔๔๕
ข้อพิจารณาบางประการในเรื่องสาเหตุแห่งความยิ่งใหญ่ทางพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา ๔๘๘
บทสรุป ๕๐๔

ประชาธิปไตยในอเมริกา

เล่ม ๑

วิภาวรรณ ตุวยานนท์

แปล

ความนำ

ในบรรดาสิ่งแปลกใหม่ทั้งหลายที่ดึงดูดความสนใจของข้าพเจ้าขณะที่ข้าพเจ้าพำนักอยู่ในสหรัฐอเมริกา ไม่มีสิ่งใดจะสะดุดตาข้าพเจ้าได้มากเท่ากับความเสมอภาคทางด้านฐานะของคน ข้าพเจ้าค้นพบโดยไม่ยากเย็นอะไรเลยว่าความจริงประการแรกนี้มีอิทธิพลมหาศาลต่อความก้าวหน้าของสังคม ความเสมอภาคนี้ช่วยชี้นำเจตนารมณ์ของประชาชนประการหนึ่ง และเป็นเครื่องชี้วิวัฒนาการแห่งกฎหมายอีกด้วย ทั้งยังสร้างหลักเกณฑ์ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้ปกครองประเทศ และนิสัยความเคยชินบางประการให้แก่ผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง

ต่อมาไม่ช้า ข้าพเจ้าก็ยอมรับว่าข้อเท็จจริงอันเดียวกันนี้นอกจากจะแผ่อิทธิพลกว้างขวางต่อวิถีชีวิตทางการเมือง และกฎหมายอย่างมากแล้ว ยังมีอำนาจเหนือสังคม ไม่น้อยไปกว่าการปกครองด้วย กล่าวคือ สร้างความคิดเห็นต่าง ๆ ก่อให้เกิดความรู้สึกนานา ช่วยแนะให้เกิดธรรมเนียมทั้งหลาย และดัดแปลงแก้ไขทุกสิ่งที่ข้อเท็จจริงนี้มิได้สรรค์สร้างขึ้นมา

ด้วยเหตุนี้เอง ยิ่งข้าพเจ้าศึกษาสังคมอเมริกันมากเท่าไหร่ ข้าพเจ้าก็ยิ่งมองเห็นมากขึ้นทุกทีว่าในความเสมอภาคทางฐานะมนุษย์นี้ มีตัวสร้างสรรค์อันหนึ่ง ซึ่งดูจะเป็นที่มาของข้อเท็จจริงเฉพาะแต่ละอย่าง และเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าประสบอยู่ตลอดเวลา เปรียบได้กับจุดศูนย์กลางจุดหนึ่งอันเป็นที่รวมของข้อสังเกตทุกประการของข้าพเจ้า

เมื่อเป็นดังนั้น ข้าพเจ้าจึงพาความคิดของตัวเองกลับมายังซีกโลกของเรา และก็ดูเหมือนว่าข้าพเจ้าจะเห็นอะไรบางอย่างละม้ายคล้ายคลึงกับภาพที่ข้าพเจ้าเคยพานพบมาในโลกใหม่ ข้าพเจ้ามองเห็นความเสมอภาคทางฐานะมนุษย์ ซึ่งแม้จะยังไม่ถึงขีดสุดยอดเช่นในสหรัฐอเมริกา แต่ก็ค่อย ๆ เคลื่อนเข้าไปใกล้จุดนั้นยิ่งขึ้นทุกวัน และประชาธิปไตยรูปเดียวกันนี้เอง ที่มีอยู่ในสังคมอเมริกัน ดูจะเพิ่มพลังขึ้นอย่างรวดเร็วในทวีปยุโรป

และจากช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้เองที่ข้าพเจ้าได้ความคิดมาเขียนเป็นหนังสือที่ท่านกำลังจะอ่านต่อไป

เรากำลังอยู่ท่ามกลางการปฏิวัติประชาธิปไตยอันยิ่งใหญ่ เราท่านทุกคนมองเห็นแต่ต่างก็หาได้พิจารณาเป็นแบบเดียวกันไม่ พวกหนึ่งพิจารณาเห็นว่าเป็นของใหม่ และโดยที่คิดว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องบังเอิญ ก็หวังว่าจะจับให้มั่นให้ได้ ในขณะที่อีกพวกหนึ่งเห็นว่าประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ผืนไม่ได้ เพราะประชาธิปไตยเป็นเสมือนเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกันมากที่สุด เก่าแก่ที่สุด และถาวรที่สุดที่เราเคยรู้จักมาในประวัติศาสตร์

ข้าพเจ้าขอย้อนกลับไปสู่ประเทศฝรั่งเศสเมื่อเจ็ดร้อยปีก่อนสักหน่อย ข้าพเจ้ามองเห็นประเทศถูกแบ่งออกไปในบรรดาครอบครัวต่าง ๆ ไม่กี่ครอบครัวซึ่งเป็นเจ้าของและปกครองผืนแผ่นดินนั้น สิทธิในการปกครองจึงตกทอดต่อ ๆ กันไป พร้อมกับมรดกทั้งหลาย จากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง มนุษย์นั้นเล่าก็มีวิธีปฏิบัติต่อกันเพียงวิธีเดียวคือใช้กำลัง เราค้นพบว่าที่มาของการใช้กำลังนี้มีเพียงประการเดียวคือ กรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ยังมีอำนาจทางการเมืองของพระที่จู่ ๆ ก็เกิดขึ้น และแผ่กว้างออกไปในไม่ช้า พวกพระเปิดโอกาสให้ทุกคนมีตำแหน่งต่าง ๆ ไม่ว่ายาจกหรือเศรษฐี ไพร่หรือเจ้านาย ความเสมอภาคซึ่งเริ่มต้นขึ้นที่วัด ค่อย ๆ แทรกซึมเข้าไปในใจกลางรัฐบาล และผู้ที่เคยอยู่กินแบบทาสติดที่ดิน ในสภาพทาสอยู่ชั่วนาตาปี ก็กลายมาเป็นพระอยู่ในหมู่ขุนนาง ทั้งยังนั่งสูงกว่ากษัตริย์ด้วยบ่อยครั้ง

เมื่อกาลเวลาผ่านไปสังคมก็เจริญขึ้น และมีเสถียรภาพสูงขึ้น ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างมนุษย์ก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น และซับซ้อนยิ่งขึ้น ความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายของสังคมยิ่งมีมากขึ้นทุกที ตอนนั้นเองจึงเกิดผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย พวกนี้ออกมาจากห้องพิจารณาคดีอันมืดทึบ และรังเก็บสำนวนคร่ำคร่ามีฝุ่นจับเป็นคราบ แล้วก็ได้ไปนั่งอยู่ในราชสำนักเจ้าเคียงข้างบรรดาเจ้านายชั้นสูงประดับประดาด้วยขนมิ้งค์และคมดาบ

เหล่ากษัตริย์ค่อยพินาศล่มจมไปกับกิจกรรมใหญ่ ๆ ของพระองค์ เหล่าขุนนางก็สิ้นเนื้อประดาตัวไปกับการรบพุ่งกันเอง เหล่าไพร่ก็มั่งมีขึ้นจากการค้าขาย อิทธิพลของเงินตราค่อย ๆ ชัดเจนขึ้นทุกทีในการดำเนินกิจการของรัฐ การพาณิชย์กลายเป็นแหล่งใหม่ที่เปิด

หนทางไปสู่อำนาจ นักการคลังทั้งหลายจึงกลายเป็นผู้มีอำนาจทางการเมือง ซึ่งใคร ๆ พากันดูหมิ่นและยกยอในเวลาเดียวกัน

แสงสว่างทางปัญญาค่อย ๆ แพร่ออกไปทีละเล็กทีละน้อย รสนิยมทางวรรณคดีและศิลปของคนค่อย ๆ ตื่นตัวขึ้น สติปัญญาจึงเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จอย่างหนึ่ง วิทยาการเป็นวิถีทางหนึ่งในการปกครอง ปัญญาคือพลังสังคม คนมีความรู้จึงเข้ารับภารกิจหน้าที่ต่าง ๆ

กระนั้นก็ตาม ยิ่งมีการค้นพบหนทางใหม่ ๆ เพื่อบรรลุถึงอำนาจมากขึ้นเท่าไหร่ เราก็มองเห็นคุณค่าแห่งชาติกำเนิดตกต่ำลงเรื่อย ๆ เท่านั้น ในคริสตศตวรรษที่ ๑๑ ตำแหน่งขุนนางมีค่าสูงประมาณมิได้ ในศตวรรษที่ ๑๓ คนพากันซื้อขายตำแหน่งดังกล่าว การแต่งตั้งขุนนางเริ่มมีขึ้นในปี ค.ศ. ๑๒๗๐ และในที่สุดความเสมอภาคก็เกิดขึ้นในรัฐบาลโดยพวกชนชั้นขุนนางเอง

ตลอดระยะเวลาเจ็ดร้อยปีที่เพิ่งผ่านพ้นไป บางครั้งบางคราว พวกขุนนางก็ต้องให้อำนาจทางการเมืองกับประชาชนบ้างเหมือนกัน เพื่อต่อสู้กับอำนาจกษัตริย์หรือเพื่อแย่งอำนาจจากคู่ปรปักษ์

บ่อยครั้งกว่านั้นอีก เราเห็นกษัตริย์ให้ชนชั้นที่ด้อยกว่าชนชั้นขุนนางเข้ามาร่วมปกครองรัฐเพื่อจะลดฐานะของขุนนาง

ในประเทศฝรั่งเศส บรรดากษัตริย์แสดงให้เห็นว่าเป็นนักปรับระดับชนชั้นให้อยู่ในระดับเดียวกันอย่างจริงจังและสม่ำเสมอที่สุด ยามที่กษัตริย์มีความทะเยอทะยานและเข้มแข็ง พระองค์ก็หาทางยกประชาชนให้มีฐานะเดียวกับขุนนาง ยามเมื่อกษัตริย์เป็นคนประมาณตัวและอ่อนแอก็ปล่อยให้ประชาชนอยู่เหนือตนเสียด้วยซ้ำ พวกหนึ่งใช้ความสามารถพิเศษของตนช่วยเสริมสร้างประชาธิปไตย อีกพวกหนึ่งอาศัยความชั่วร้ายของตน พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๑ และพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ คอยเอาใจใส่ดูแลให้พวกที่อยู่ใต้บัลลังก์เกิดความเสมอภาค ส่วนพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๕ นั้นเล่า ก็ลงมาเดินดินด้วยพระองค์เองพร้อมกับข้าราชสำนักของพระองค์

นับแต่เมื่อราษฎรเริ่มครอบครองที่ดิน ซึ่งแตกต่างไปจากการถือครองที่ดินแบบสมัยศักดินา และเมื่อถึงคราวที่สังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี สามารถสร้างอิทธิพลและให้อำนาจได้จึงไม่มีใครค้นหาวิธีการอื่น ไม่มีการปรับปรุงทางด้านการพาณิชย์และอุตสาหกรรมอีกแล้ว โดยไม่สร้างปัจจัยใหม่ ๆ ที่จะทำให้เกิดความเสมอภาคของคนขึ้นพร้อมกัน นับแต่

วาระนั้นมา กระบวนการทั้งมวลที่ถูกค้นพบ ความต้องการทั้งหลายที่เกิดมีขึ้น ความปรารถนานานาประการที่จำเป็นต้องตอบสนองก็คือการก้าวหน้าไปสู่การปรับชนชั้นให้อยู่ในระดับเดียวกันทั่วโลก

รสนิยมด้านความหรูหรา การชอบสงคราม อำนาจของสมัยนิยม อารมณ์ร้ายแรงแห่งหัวใจมนุษย์ทั้งฉาบฉวยและลึกซึ้ง ดูจะช่วยทำให้คนมั่งมียากจนลง และคนยากจนมั่งมีขึ้น

นับตั้งแต่ผลงานทางบัญญากลายเป็นแหล่งพลังและความมั่งคั่ง เราก็ต้องหันมาพิจารณาว่าการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ ความรู้ใหม่แต่ละอย่าง ความคิดใหม่แต่ละแง่เป็นเสมือนพืชพันธุ์แห่งอำนาจที่ค่อย ๆ เจริญเติบโต ซึ่งประชาชนสามารถไขว่คว้าได้ บทกวีนิพนธ์ สุนทรพจน์ ความทรงจำ ความสามารถทางสมอง ไฟแห่งจินตนาการ ความลึกซึ้งทางความคิด พรสวรรค์เหล่านี้ ซึ่งสวรรค์ประทานโดยไม่เลือกหน้าจึงเจริญงอกงามขึ้นจากประชาธิปไตย และแม้แต่เมื่อพรสวรรค์นี้อยู่ในครอบครองของฝ่ายที่เป็นอริต่อประชาธิปไตย พรสวรรค์อันเดียวกันนี้ก็ยังใช้อุดมคติแห่งประชาธิปไตยให้เป็นประโยชน์ได้ โดยแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ตามธรรมชาติของมนุษย์ให้ประจักษ์อย่างเด่นชัด การพิชิตโดยอาศัยพรสวรรค์ดังกล่าวมาจึงแผ่ขยายออกไปพร้อมกับการพิชิตของอารยธรรมและปัญญาความรู้ และผลงานทั้งหลายนี้จึงเป็นเสมือนคลังแสงซึ่งเปิดกว้างสำหรับทุกคน ที่ซึ่งแต่ละวันทั้งผู้อ่อนแอและยากจกพากันมาแสวงหาอาวุธ

โดยเหตุนี้ ยามที่เราอ่านประวัติศาสตร์ของเรา เราจึงไม่เคยพบเหตุการณ์สำคัญๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อความเสมอภาคแต่อย่างใด ตลอดระยะเวลาเจ็ดร้อยปีที่ผ่านมา

สงครามครูเสดและสงครามอังกฤษ ทำให้เหล่าขุนนางต้องล้มตายเป็นจำนวนมาก ทั้งผืนดินก็ต้องแบ่งสรรออกเป็นส่วน ๆ การก่อตั้งตำบลคือการนำเสรีภาพประชาธิปไตยเข้ามาสู่ใจกลางแห่งราชาธิปไตยสมัยศักดินา การค้นพบอาวุธปืนก่อให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างสามัญชนและขุนนางยามอยู่ในสนามรบ การตีพิมพ์คือการให้ทรัพยากรต่อทั้งสองฝ่ายอย่างเสมอภาคกัน การไปรษณีย์นำความสว่างมาวางไว้หน้ากระท่อมของยากจกเช่นเดียวกับหน้าประตูวังลัทธิโปรเตสแต็นท์สนับสนุนให้คนทุกคนอยู่ในสภาพเดียวกันในการแสวงหาหนทางไปสู่สวรรค์ ทวีปอเมริกาซึ่งเริ่มถูกค้นพบก็เปิดลู่ทางหลายร้อยหลายพันทางไปสู่โชคลาภ และปล่อยให้นักผจญภัยที่ไม่มีใครรู้จักไปแสวงหาความร่ำรวยและอำนาจได้ตามอำเภอใจ

นับแต่ศตวรรษที่ ๑๑ เป็นต้นมา ถ้าท่านจะลองตรวจสอบดูว่าเกิดอะไรขึ้นในประเทศฝรั่งเศสในช่วงระยะเวลาทุกห้าสิบปี และในตอนปลายระยะ ๕๐ ปีดังกล่าว ท่านคงจะสังเกตเห็นได้อย่างไม่ผิดพลาดว่ามีปฏิวัติซ้อนปฏิวัติอยู่ในสภาพสังคมขณะนั้น ยามที่ขุนนางมีฐานะทางสังคมตกต่ำลง สามัญชนจะมีฐานะสูงขึ้นแทนที่ คนหนึ่งลง คนหนึ่งขึ้น เวลาแต่ละครึ่งศตวรรษทั้งสองเขยิบเข้ามาใกล้กัน และอีกไม่นานก็คงจะเข้ามาชิดกัน

สิ่งนี้มิได้เกิดจำเพาะเจาะจงแต่ในฝรั่งเศสเท่านั้น ไม่ว่าเราจะเหลือบมองไปทางใด เราจะสังเกตเห็นการปฏิวัติดำเนินไปอยู่ตลอดเวลาในจักรวาลของชาวคริสต์

ทุกหนทุกแห่งเรามองเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตของประชาชนเหหันไปเพื่อประโยชน์ของประชาธิปไตย ทุกคนพยายามช่วยเหลืออย่างเต็มที่ มีทั้งคนที่มุ่งช่วยเหลือเพื่อความสำเร็จของประชาธิปไตย และคนที่ไม่คิดจะรับใช้ประชาธิปไตยแต่อย่างใด คนที่ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย และแม้แต่คนที่ประกาศตัวเป็นปฏิปักษ์ ทุก ๆ คนถูกผลักดันไปอย่างชุลมุนในทิศทางอันเดียวกัน และทุกคนทำงานร่วมกัน พวกหนึ่งทำอย่างจำใจ อีกพวกหนึ่งทำอย่างไม่รู้เรื่องรู้ราว เป็นเครื่องมือในอุ้งหัตถ์ของพระผู้เป็นเจ้าอย่างไม่รู้ทิศรู้ทาง

ฉะนั้น การค่อยพัฒนาสู่ความเท่าเทียมกันทางฐานะก็คือความประสงค์ของสวรรค์นั่นเอง โดยที่มีลักษณะสำคัญ ๆ ดังนี้คือ การพัฒนามีลักษณะสากลยั่งยืน และหลีกพ้นจากอำนาจมนุษย์ได้ทุกวัน ทั้งเหตุการณ์ทั้งปวงและคนทุกคนต่างช่วยในการพัฒนาดังกล่าวกันทั้งสิ้น

จะเป็นการสมควรหรือเปล่าที่จะเชื่อว่าขบวนการทางสังคม ซึ่งเกิดขึ้นมาช้านานแล้วต้องมาหยุดชะงักลงเพราะความพยายามของคนรุ่นหนึ่ง เราคิดกันไหมว่า หลังจากได้มีการทำลายความเป็นอยู่แบบศักดินา และมีชัยชำนะเหนือบรรดากษัตริย์แล้ว ประชาธิปไตยกลับต้องถอยร่นให้กับเหล่ากฎุมพีและพวกเศรษฐี เมื่อกล้าแข็งถึงขนาดนี้ ขณะที่เหล่าปรปักษ์อ่อนแอเช่นนี้ประชาธิปไตยควรจะหยุดยั้งในขณะนี้ไหม

ถ้าเป็นเช่นนั้น เราจะไปไหนกัน ไม่มีใครบอกได้ เพราะเริ่มต้นเราก็ไม่มีศัพท์สำนวนสำหรับเปรียบเทียบเสียแล้ว ในสมัยเราในหมู่ชาวคริสเตียนด้วยกัน ฐานะต่าง ๆ ของเราทัดเทียมกันมากกว่าที่เคยเป็นมาทุกยุคทุกสมัย หรือในประเทศอื่นใดในโลก โดยเหตุนี้เอง

ที่ความยิ่งใหญ่ของสิ่งที่กระทำไปแล้ว ทำให้เราไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นอีกนั้นจะเป็นฉันใด

หนังสือทั้งเล่มที่ท่านกำลังจะอ่านต่อไปนี้ ผู้เขียนบรรยายด้วยความรู้สึกหวาดหวั่นทางศาสนาอันเกิดขึ้นในดวงจิต เมื่อได้ประสบภาพของการปฏิวัติ ซึ่งสุดที่จะยับยั้งได้เช่นนี้ และได้เกิดขึ้นเรื่อยมานับเวลามากมายหลายศตวรรษ ท่ามกลางอุปสรรคต่าง ๆ และแม้กระทั่งทุกวันนี้เราก็ยังมองเห็นการปฏิวัตินี้รุดหน้าไปเรื่อย ๆ ทั้งความหายนะนานาประการไว้เบื้องหลัง

พระผู้เป็นเจ้าไม่จำเป็นต้องตรัสออกมา เพื่อเราจะได้ค้นพบเครื่องหมายแน่ชัดอันแสดงถึงเจตนารมณ์ของพระองค์ เราเพียงแต่ตรวจสอบดูว่าธรรมชาติมุ่งไปทางใด และเหตุการณ์ต่าง ๆ มีแนวโน้มสืบเนื่องมาเช่นไรก็พอ ข้าพเจ้ารู้ได้โดยที่พระผู้สร้างไม่เคยเปล่งพระสุรเสียงแต่ประการใด ว่าดวงดาวทั้งหลายโคจรไปตามแนวที่พระหัตถ์ของพระองค์ลิขิตไว้

ถ้าในปัจจุบันนี้หลังจากที่ได้สังเกตมาเป็นเวลายาวนาน และนั่งมองให้ลึกซึ้งจริงใจแล้ว มนุษย์จะยอมรับว่าการค่อยพัฒนาทั้งความเสมอภาคไปเรื่อย ๆ เป็นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วในอดีต และจะเกิดต่อไปในอนาคต การค้นพบดังกล่าวเพียงประการเดียวก็น่าจะทำให้การพัฒนานี้มีลักษณะศักดิ์สิทธิ์อันแสดงถึงเจตนารมณ์ขององค์อธิปัตย์ผู้เป็นนายความต้องการที่จะหยุดยั้งประชาธิปไตยก็จะดูประหนึ่งเป็นการต่อสู้กับพระผู้เป็นเจ้าเอง และเมื่อนั้นก็เหลือแต่ว่าประชาชาติจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาวะสังคมที่พระองค์กำหนดไว้

ประชาชนชาวคริสเตียนทั้งหลาย ทุกวันนี้ดูจะสร้างภาพที่น่าหวาดหวั่น ขบวนการที่ชักนำพวกเขาไปค่อนข้างจะแรงเหลือที่จะหยุดยั้งได้แล้ว แต่ก็ยังไม่รวดเร็วมากพอที่เขาจะต้องสิ้นหวังในอันที่จะนำขบวนการนั้นไปให้ถูกทาง ชะตากรรมของพวกเขาอยู่ในกำมือของเขาเอง แต่ก็คงจะหลุดมือไปในไม่ช้า

ต้องสอนประชาธิปไตย กระตุ้นความเชื่อในลัทธินี้ถ้าทำได้ ปรับปรุงวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้สะอาดบริสุทธิ์ ควบคุมการดำเนินงานของมัน ค่อย ๆ นำศาสตร์ทางการบริหารเข้ามาแทนที่การขาดประสบการณ์ของลัทธินี้ นำการรู้จักผลประโยชน์ที่แท้จริงเข้าแทนที่การใช้สัญชาตญาณประชาธิปไตยแต่เพียงอย่างเดียว ปรับรัฐบาลให้เข้ากับกาลเทศะ ดัดแปลงรัฐบาลให้เข้ากับสภาพการณ์และคน นี่คือหน้าที่แรกที่กำหนดไว้ในปัจจุบันสำหรับผู้นำสังคม

ต้องมีรัฐศาสตร์แผนใหม่สำหรับโลกใหม่เอี่ยมเช่นนี้

แต่เรื่องนี้เราไม่ค่อยจะได้คำนึงถึง ยามที่เรายืนอยู่กลางแม่น้ำอันเชี่ยวกรากสายตาเราจะจับจ้องอยู่เพียงกองกรวดหินผุพังบนฝั่งน้ำซึ่งเรายังพอสังเกตเห็นได้ ในขณะที่กระแสน้ำดึงเราซัดเราให้ถอยหลังไปสู่ห้วงเหวลึก

ในบรรดาประชาชนชาวยุโรปไม่มีชาติไหนเลยที่การปฏิวัติใหญ่ทางสังคม ซึ่งข้าพเจ้าเพิ่งบรรยายมานี้ ก่อให้เกิดความก้าวหน้ารวดเร็วยิ่งไปกว่าในชาติของเรา แต่การปฏิวัติผ่านมาแถวนี้โดยบังเอิญทุกที

ไม่เคยเลยที่บรรดาประมุขแห่งรัฐจะคิดเตรียมการล่วงหน้ารอรับการปฏิวัติเช่นนั้น การปฏิวัติเกิดขึ้นเองแม้ไม่มีใครสนใจก็ตาม บรรดาชนชั้นที่สำคัญที่สุด มีสติปัญญามากที่สุด มีศีลธรรมสูงสุดของชาติก็ไม่เคยหาทางดึงเอาการปฏิวัตินี้เข้ามาแต่ประการใด เพื่อที่ตนจะได้เป็นผู้นำขบวนการนั้น ฉะนั้น ประชาธิปไตยจึงถูกปล่อยปละละเลยให้อยู่กับสัญชาตญาณเท่านั้น แล้วเจริญเติบโตขึ้นมาเหมือนกับเด็กที่ขาดความเอาใจใส่ดูแลจากพ่อแม่ โตขึ้นมาเองจากข้างถนนในบ้านเมืองเรา รู้จักสังคมก็แต่ในด้านความชั่วร้ายและความลำเค็ญ ดูเหมือนว่าคนจะยังไม่รู้ว่าประชาธิปไตยมีตัวตนอยู่ เมื่อมีการปกครองแบบประชาธิปไตยขึ้นอย่างฉับพลัน ม่ว่าประชาธิปไตยจะเรียกร้องให้ทำอะไรทุกคนก็ปฏิบัติตามทุกประการ คนพากันบูชาประชาธิปไตยราวกับเทพเจ้า ครั้นต่อมาเมื่อประชาธิปไตยอ่อนแรงลงเพราะเพ้อเกินไป เหล่านักกฎหมายจึงวางแผนทำลายมันอย่างรวบรัด แทนที่จะหาทางแก้ไขหรือให้ความรู้กับประชาชน คิดแต่เสือกไสออกไปโดยไม่คิดจะปรับปรุงให้เหมาะกับการที่จะนำมาใช้ปกครองประเทศ

ผลลัพธ์ก็คือการปฏิวัติประชาธิปไตยจึงได้ดำเนินไปภายในองค์ประกอบของสังคมเอง โดยไม่ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันจำเป็นเพื่อที่จะทำให้การปฏิวัตินั้นเกิดประโยชน์ทั้งในกฎหมาย ความคิด ความเคยชินและความเป็นอยู่ของคนแต่ประการใด เราจึงมีประชาธิปไตยโดยเหตุนี้เอง แต่ขาดสิ่งที่อาจจะผ่อนคลายความชั่วร้ายให้น้อยลง และทำให้เห็นประโยชน์แท้ ๆ ของมันอย่างเด่นชัด เรามองความเลวร้ายต่าง ๆ ที่ติดตามมาแล้ว แต่เรายังไม่รู้เลยว่าลัทธินี้จะสามารถให้สิ่งที่ดีงามประการใดได้บ้าง

ยามเมื่ออำนาจกษัตริย์ด้วยแรงสนับสนุนจากชนชั้นขุนนาง ปกครองประชาชนชาว

ยุโรปด้วยความสงบสันติ ท่ามกลางความลำเค็ญต่าง ๆ สังคมก็เสวยสุขนานาประการ ซึ่งสมัยเรานึกภาพไม่ค่อยออกและมองเห็นคุณค่าได้ยากเต็มที

อำนาจของราษฎรเพียงไม่กี่คนสามารถทำลายขวากหนาม ซึ่งเจ้าผู้ครองเองแม้จะใช้ความกดขี่ทารุณก็ไม่สามารถฟันฝ่าไปได้ ส่วนกษัตริย์เองซึ่งรู้สึกว่าในสายตาของมวลชนตนเป็นกึ่งเทพเจ้า อาศัยที่ว่าตนเป็นผู้ดลบันดาลใจให้คนเกิดความเคารพในตน จึงตั้งเจตจำนงไว้ว่าจะไม่ใช้เดชาบารมีของตนจนเกินขอบเขต

ส่วนเหล่าขุนนางผู้ซึ่งอยู่ห่างไกลจากประชาชนอย่างมหาศาล ก็ให้ความสนใจกับชะตากรรมของประชาชนอย่างเอื้ออารีและตามสบาย เช่นเดียวกับที่คนเลี้ยงสัตว์ปฏิบัติต่อฝูงสัตว์ของตนฉะนั้น และโดยที่ไม่ได้เห็นว่าประชาชนนั้นเท่าเทียมกับตน พวกเขาก็คอยเอาใจใส่ดูแลชะตาชีวิตของประชาชน เหมือนกับเป็นคลังสินค้า ซึ่งพระผู้เป็นเจ้ามอบให้อยู่ในความดูแลของพวกเขา

เมื่อไม่เคยนึกถึงสภาพสังคมอื่นใด นอกจากสภาพสังคมของพวกตน ทั้งมิได้เคยคิดเลยว่าตนจะมีวันเท่าเทียมกับผู้เป็นประมุข ประชาชนได้แต่รับความเมตตากรุณาจากประมุขโดยมิเคยจะโต้แย้งเพื่อสิทธิตนแต่อย่างใด ยามที่หัวหน้ามีใจเอื้อเฟื้อเมตตาและเที่ยงธรรมพวกเขาก็รักใคร่ และยอมสยบต่อความร้ายกาจโดยไม่รู้สึกยากลำบากหรือต่ำต้อยประการใด เสมือนความชั่วร้ายอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งพระผู้เป็นเจ้าส่งลงมาให้ นอกจากนั้น ธรรมเนียมและวิถีชีวิตก็ได้กำหนดให้ความกดขี่ทารุณอยู่ในขอบเขต และสร้างสิทธิแบบหนึ่งขึ้นในท่ามกลางอำนาจดังกล่าวนั้นเอง

เมื่อบรรดาขุนนางไม่เคยเกิดความคิดว่าจะมีใครมาฉุดกระชากอภิสิทธิ์ ซึ่งตนเชื่อว่าชอบธรรมไปจากตน เมื่อไพร่เห็นความต่ำต้อยของตนเป็นเสมือนผลแห่งกฎธรรมชาติอันสุดจะแก้ไขได้ ผู้คนจึงคิดได้ว่าน่าจะสร้างความเอื้อเฟื้อต่อกันขึ้นระหว่างชนชั้นทั้งสอง ซึ่งร่วมชะตากรรมกันด้วยฐานะที่แตกต่างกันมากมายเช่นนี้ ในสังคมครั้งกระนั้น แม้เราจะมองเห็นความไม่เสมอภาค ความยากลำเค็ญ แต่จิตใจวิญญาณของคนหาได้ตกต่ำไปแต่อย่างใดเลย

มิใช่การใช้อำนาจ หรือความเคยชินกับความเชื่อฟังที่ทำให้คนต่ำช้าลง แต่เพราะการใช้อำนาจที่คนเห็นว่าไม่ชอบธรรมต่างหาก ส่วนความเชื่อฟังก็มีอำนาจอย่างหนึ่ง ซึ่งคนมองว่าเป็นอำนาจที่ถูกแย่งชิงไป และเป็นสิ่งกดขี่พร้อม ๆ กัน

ฝ่ายหนึ่งก็คือทรัพย์ศฤงคาร กำลัง เวลาว่าง ติดตามด้วยการแสวงหาความหรูหราฟุ่มเฟือย รสนิยมอันละเอียดอ่อน ความเพลิดเพลินทางปัญญา การบูชาศิลป อีกฝ่ายหนึ่งได้แก่งาน ความหยาบกระด้าง และความโง่ไม่รู้ประสีประสา

ทว่าท่ามกลางฝูงชนอันไม่ประสีประสาและหยาบกระด้างนี้ เราอาจจะพบอารมณ์ร้อนแรงที่แฝงพลังได้ ทั้งความรู้สึกโอบอ้อมอารี ความเชื่ออย่างลึกซึ้งและคุณธรรมแบบป่าดงพงไพร

กลุ่มสังคมที่มีองค์ประกอบดังกล่าว สามารถมีเสถียรภาพ อำนาจและโดยเฉพาะอย่างยิ่งความรุ่งเรืองได้

ทว่า เกิดมีชั้นวรรณะปะปนขึ้นดังนี้ ขวากหนามที่ถูกกำจัดออกไปจากหมู่คนเกิดงอกงามขึ้นอีก คนก็เริ่มแบ่งอาณาจักรออกเป็นของคนนั้นคนนี้ อำนาจก็ถูกแบ่งแยกออกไป ความรู้ต่าง ๆ แพร่หลายออกไป สติปัญญาเริ่มเท่าเทียมกัน สภาวะสังคมกลายเป็นประชาธิปไตย และท้ายที่สุดอาณาจักรแห่งประชาธิปไตยก็ถูกสร้างขึ้นอย่างสงบสันติในสถาบันและวิถีชีวิตต่าง ๆ

ยามนั้นข้าพเจ้ามองเห็นสังคมหนึ่ง ซึ่งคนทุกคนจะรักได้ และยอมสยบต่อสังคมนั้นได้อย่างไม่ยากเย็น เมื่อเห็นว่ากฎหมายก็คือผลงานของพวกตน โดยที่อำนาจของรัฐบาลเป็นที่ยอมรับนับถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น หาใช่ของศักดิ์สิทธิ์แต่อย่างใด ความรักที่คนจะให้ต่อประมุขแห่งรัฐก็จะไม่ใช่อารมณ์รุนแรงชั่วครู่อีกแล้ว แต่เป็นความรู้สึกสงบที่กอปรด้วยเหตุผล เมื่อแต่ละคนมีสติและแน่ใจว่าจะรักษาสิทธิของตนไว้ได้ จึงเกิดความเชื่อถือไว้วางใจอย่างแข็งขันขึ้นระหว่างชนชั้นต่าง ๆ รวมทั้งความเห็นใจกันและกันอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่มีทั้งความหยิ่งผยองหรือความต่ำต้อย

เมื่อได้รับการอบรมให้รู้จักผลประโยชน์ที่แท้จริงของตน ประชาชนก็จะเข้าใจได้ การแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินของสังคมนั้น เขาจะต้องยอมรับหน้าที่ของเขา เมื่อนั้นความสัมพันธ์กันอย่างเสรีระหว่างราษฎรด้วยกัน จะสามารถแทนที่อำนาจของขุนนางแต่ละคนได้ และรัฐก็จะพ้นจากการกดขี่ทารุณและอภิสิทธิ์ทั้งปวง

ข้าพเจ้าเข้าใจว่าในประเทศประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยลักษณะดังกล่าว สังคมจะต้องไม่หยุดนิ่ง แต่การเคลื่อนไหวของกลุ่มสังคมอาจจะมีกฎเกณฑ์ควบคุมและมีลักษณะก้าว

หน้าได้ หากแม้นว่าในรูปสังคมแบบนี้เราจะกลบความหรูหราน้อยกว่าในสังคมแบบอภิชนาธิปไตย แต่เราก็จะพบความยากลำเค็ญน้อยกว่า ความสนุกสนานเพลิดเพลินอาจจะสูงไม่เท่า ทว่าความเบื่นอยู่อย่างสบายจะมีอยู่ทั่วไปมากกว่าเก่า วิทยาการจะยิ่งใหญ่น้อยกว่า ทว่าความโง่ไม่รู้ประสีประสาจะหายากกว่า ความรู้สึกอาจจะกระตือรือร้นน้อยลง ทว่านิสัยความเคยชินต่าง ๆ จะนุ่มนวลขึ้น เราจะสังเกตเห็นว่ามีความชั่วสูงขึ้น ทว่าอาชญากรรมจะลดลง

แม้จะขาดความกระตือรือร้นและความเชื่ออย่างแรงกล้า ปัญญาความรู้และประสบการณ์บางครั้งจะทำให้ราษฎรรู้จักเสียสละอย่างมากมาย คือเมื่อแต่ละคนอ่อนแอเท่า ๆ กัน ก็จะรู้สึกต้องการเพื่อนมนุษย์เท่า ๆ กัน และเมื่อรู้ว่าตนจะได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนก็ต่อเมื่อตนให้ความช่วยเหลือเขา แต่ละคนก็จะค้นพบได้ไม่ยากนักว่าผลประโยชน์ส่วนตัวจะต้องคลุกเคล้าอยู่กับผลประโยชน์ส่วนรวม

ชาติในส่วนรวมแล้วจะรุ่งเรืองน้อยลง โด่งดังน้อยลง บางทีอาจจะแข็งแกร่งน้อยลงด้วย ทว่าราษฎรส่วนใหญ่จะมีวิถีชีวิตที่มั่งคั่งรุ่งเรืองขึ้น และประชาชนทั้งชาติก็จะเป็นผู้รักสันติ ซึ่งไม่ใช่เป็นเพราะว่าเขาสิ้นหวังที่จะมีชีวิตดีกว่านี้ แต่เพราะเขารู้จักว่าอยู่สบายเป็นอย่างไร

ถ้าแม้นว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่ดีหรือมีประโยชน์ในรูปการณ์ดังกล่าว อย่างน้อยสังคมก็อาจจะถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ดูดีมีประโยชน์ได้ และเมื่อมนุษย์ละทิ้งผลประโยชน์จากสังคมซึ่งการปกครองแบบอภิชนาธิปไตยเคยให้ได้ตลอดกาล มนุษย์ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยก็อาจได้ทรัพย์สินต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ภายใต้การปกครองแบบนี้

แต่ทว่า ขณะนี้เราละทิ้งสภาวะสังคมแบบบรรพบุรุษของเรา ขณะที่เราเหวี่ยงสถาบันต่าง ๆ ทิ้งระเนระนาดไว้เบื้องหลัง รวมทั้งความคิดและความเบื่นอยู่เก่า ๆ เราได้อะไรมาแทนที่บ้าง

ศักดิ์ศรีแห่งเดชาบารมีของกษัตริย์จางหายไปแล้ว โดยที่ความยิ่งใหญ่แห่งกฎหมายมิได้เข้ามาแทนที่แต่อย่างใด ในสมัยเราประชาชนดูหมิ่นอำนาจแต่ก็หวาดเกรง และความกลัวนี่เองที่ทำให้ประชาชนเกิดความเคารพรักมากกว่าที่เขาเคยรู้สึกมาก่อนเก่า

ข้าพเจ้าสังเกตเห็นว่า เราได้ทำลายความเบื่นตัวของตัวเองของแต่ละคน ซึ่งสามารถแยกกันต่อสู้กับระบบทรราชย์ได้ บัดนี้ข้าพเจ้าเห็นแต่รัฐบาลเพียงผู้เดียวเท่านั้นที่เบื่น

ผู้รับช่วงอภิสิทธิ์ต่าง ๆ ซึ่งเคยเป็นของครอบครัว หรือของกลุ่มผลประโยชน์หรือของคนทั่วไป ดังนั้นพลังซึ่งบางคราวมีลักษณะกดขี่ แต่บ่อยครั้งเป็นแบบอนุรักษ์นิยมของคนจำนวนน้อย จึงถูกแทนที่ด้วยความอ่อนแอของคนทั้งมวล

การแบ่งสรรทรัพย์สินเงินทองจึงช่วยลดช่องว่าง ซึ่งเคยแยกคนมีจากคนจน แต่ขณะที่ทั้งสองเข้ามาใกล้กันนั้น ดูเหมือนว่าต่างฝ่ายต่างพบเหตุผลใหม่ ๆ ที่จะเกลียดชังกันและต่างก็มองกันด้วยสายตาหวาดหวั่นระคนไปด้วยความริษยา และใช้อำนาจผลักไสซึ่งกันและกัน ความคิดในเรื่องสิทธิไม่เคยมีอยู่เลยสำหรับทั้งสองฝ่าย และดูเหมือนว่าพลังจะเป็นเหตุผลเพียงประการเดียวสำหรับปัจจุบัน อีกทั้งเป็นหลักประกันอันเดียวสำหรับอนาคตของทั้งสองฝ่ายด้วย

ข้างคนจนก็ยังคงเก็บรักษาอคติสมัยพ่อแม่ตนไว้ โดยหาได้มีความเชื่อแบบพ่อแม่ไม่ ยังคงโง่ไม่รู้ประสีประสาเช่นเดียวกัน แต่ขาดคุณธรรมของพ่อแม่ ส่วนกฎเกณฑ์ในการกระทำ คนจนยอมรับสิทธิในเรื่องผลประโยชน์โดยไม่เคยรู้จักวิชาการในเรื่องดังกล่าว ทั้งความเห็นแก่ตัวของเขาก็ยังคงไร้ความรู้กระจ่างแจ้ง ไม่ต่างอะไรกับความจงรักภักดีที่เขาเคยมีมาแต่เก่าก่อน

สังคมยังคงสงบสบาย มิใช่เป็นเพราะว่าสังคมรู้สำนึกถึงพลังและความอยู่ดีกินดีของตน ตรงกันข้ามเพราะสังคมคิดว่าตนอ่อนแอและพิการ สังคมกลัวว่าถ้าใช้ความพยายามสักหน่อยคงต้องตายแน่ แต่ละคนรู้สึกถึงความเจ็บปวดของตน แต่ไม่ไม่มีใครจะกล้าหรือมีพลังพอที่จะแสวงหาสิ่งที่ดีกว่านั้น คนยังคงมีความปรารถนา ความเสียใจ ความโศกเศร้า และความชื่นบาน ซึ่งมิได้สร้างอะไรขึ้นมาอย่างชัดแจ้ง หรือคงทนถาวร ไม่ต่างอะไรกับอารมณ์ร้อนแรงของคนชรา ซึ่งสิ้นพลังไปในที่สุด

ด้วยประการฉะนี้เองที่เราได้ละทิ้งสิ่งดีงาม ซึ่งสภาวะแบบโบราณสามารถหยิบยื่นให้เราได้ โดยมิได้รับสิ่งเป็นประโยชน์ ซึ่งสภาวะปัจจุบันอาจนำมาให้แก่เรา พวกเราได้ทำลายสังคมอภิชนาธิปไตย และขณะที่เราหยุดยั้งอยู่ท่ามกลางซากปรักหักพังของสถาบันเก่าแก่เรามีท่าว่าอยากจะปีกหลักอยู่ ณ ที่แห่งนั้นตลอดไป

สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในโลกของปัญญาชนก็มิได้น่าสังเวชน้อยไปกว่า

ขณะที่เดินอย่างติด ๆ ขัด ๆ หรือไม่ก็ถูดทอดทิ้งให้อยู่กับอารมณ์อันแสนอลเวงอย่างไร้ที่พึ่งอยู่นั้น ประชาธิปไตยในประเทศฝรั่งเศสก็ได้ล้มคว่ำทุกสิ่งที่กีดขวางทางอยู่จนหมด

สิ้นถ้าไม่ทำลายก็ตัดกำลังเสีย ไม่มีใครเห็นเลยว่ามันค่อย ๆ เข้าครอบงำสังคมทีละเล็กทีละน้อยเพื่อที่จะได้ตั้งอาณาจักรของตนอย่างสบายใจ มันไม่เคยหยุดยั้งที่จะก้าวเดินต่อไป ท่ามกลางความสับสนและวุ่นวายแห่งการต่อสู้ เมื่อมีความร้อนแรงแห่งการต่อสู้มากระตุ้น และถูกผลักดันจนกระทั่งความคิดเห็นออกไปไกลเกินขอบเขตปกติของตน ด้วยแรงความคิดเห็นและความรุนแรงของฝ่ายศัตรู แต่ละคนก็ชักเริ่มมองไม่เห็นว่าตนกำลังต่อสู้เพื่อจุดมุ่งหมายอันใด และกล่าวสิ่งซึ่งมิได้แสดงความรู้สึกที่แท้จริงของตนนัก หรือแม้แต่จะแสดงสัญชาตญาณอันเร้นลับของตน

และนั่นก็คือที่มาของความสับสนวุ่นวายอันแสนประหลาด ซึ่งเราจำต้องร่วมเป็นพยานรู้เห็นอยู่ด้วย

ข้าพเจ้าพยายามขุดคุ้ยความทรงจำของข้าพเจ้า แต่ก็ไร้ผล ข้าพเจ้าไม่พบอะไรเลยที่ควรค่าแก่การเร้าความปวดร้าว หรือความเวทนาได้มากกว่าสิ่งซึ่งกำลังปรากฏแก่เราอยู่ขณะนี้ ดูเหมือนว่าทุกวันนี้เราได้ตัดความสัมพันธ์ดั้งเดิมที่เคยรวมความคิดเห็นกับรสนิยมและการกระทำกับความเชื่อไว้ด้วยกันจนขาดสะบั้นลงเสียแล้ว ความรู้สึกอันเอื้อต่อความคิดมนุษย์ที่เคยเห็นได้ชัดก็ดูเหมือนว่าบัดนี้จะถูกทำลายลง และก็คงจะบอกว่ากฎเกณฑ์ทั้งมวลในเรื่องความคลายคลึงกันทางจิตใจได้สูญสิ้นไปแล้ว

เรายังคงพบเห็นชาวคริสเตียนที่เปี่ยมด้วยศรัทธาอยู่ในหมู่เรา ผู้ซึ่งวิญญาณที่ศรัทธาในศาสนายังคงรักที่จะดื่มด่ำกับสัจจะแห่งชาติหน้าอยู่ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าคนเหล่านี้จะต้องเกิดความกระตือรือล้นกับเสรีภาพมนุษย์นั้น ซึ่งถือว่าเป็นที่มาแห่งความยิ่งใหญ่ทางจิตใจศาสนาคริสต์ ซึ่งทำให้คนทุกคนเท่ากัน ในสายตาของพระผู้เป็นเจ้า คงจะไม่รังเกียจที่จะเห็นราษฎรทุกคนเท่ากันในสายตาแห่งกฎหมาย ทว่าอาศัยเหตุการณ์แปลกประหลาดหลายอย่าง จึงเกิดมีช่วงขณะหนึ่งที่ศาสนานี้ไม่ยุ่งเกี่ยวอยู่กับอำนาจทั้งหลายที่ประชาธิปไตยพยายามจะคว่ำลง และมีบ่อยครั้งที่ประชาธิปไตยเองพยายามผลักไสความเสมอภาคที่แสนโปรดปราน และสาปแช่งว่าเสรีภาพคือศัตรู ทั้ง ๆ ที่เมื่อจูงเสรีภาพไปด้วย ประชาธิปไตยอาจจะชื่นชมยกย่องความพยายามแห่งเสรีภาพก็ได้

นอกจากบรรดาผู้ทรงศีลเหล่านี้แล้ว ข้าพเจ้ายังมองเห็นคนอื่น ๆ อีก ซึ่งมุ่งสายตามาทางโลกมากกว่าทางสวรรค์ พวกนี้คือพวกที่สนับสนุนเสรีภาพ ไม่ใช่เพราะพวกเราเห็น

เป็นแหล่งกำเนิดแห่งคุณธรรมอันสูงส่งเพียงอย่างเดียว แต่เฉพาะอย่างยิ่ง เพราะเขาเห็นว่าเป็นที่มาแห่งความดีงามมากมาย เขาปรารถนาอย่างจริงใจที่จะประกันอาณาจักรแห่งเสรีภาพให้มั่นคง และให้มวลมนุษย์ได้ลิ้มรสแห่งความดีงามเหล่านั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าท่านเหล่านี้คงจะวิ่งไปเรียกหาความช่วยเหลือจากศาสนา เพราะเขาต้องรู้ว่าคนไม่สามารถสร้างเสรีภาพทั่วไปได้โดยไม่มีวิถีชีวิตแบบเดียวกันทั่วไป หรือไม่อาจสร้างวิถีชีวิตโดยปราศจากความเชื่อได้ แต่พวกเขาได้สังเกตเห็นศาสนาในระหว่างชนชั้นของฝ่ายปรปักษ์ และนั่นก็เป็นความเพียงพอแล้วพวกหนึ่งนั้นโจมตีเสรีภาพ อีกพวกหนึ่งเล่าก็ไม่กล้าเข้าปกป้องเสรีภาพ

กาลเวลาที่ผ่านมาหลายศตวรรษ เราได้มองเห็นเหล่าวิญญาณซึ่งต่ำช้าและยอมให้เงินซื้อได้ สรรเสริญชื่นชมกับระบบทาส ขณะเดียวกันผู้ที่มีจิตใจอิสระ และดวงใจที่โอบอ้อมพยายามต่อสู้อย่างไร้ความหวัง เพื่อช่วยกู้เสรีภาพมนุษย์ ทว่าบ่อยครั้งในสมัยนี้ เราจะพบคนที่มีลักษณะสูงส่งและเต็มภาคภูมิอยู่ในตัว โดยที่ความคิดเห็นของเขาขัดกับรสนิยมราวฟ้ากับดิน ทั้งยังโอ้อวดถึงความต่ำช้าซึ่งตนเองมิเคยพบเห็นมากับตัวเลย ตรงกันข้าม มีอีกพวกหนึ่งที่กล่าวถึงเสรีภาพราวกับว่าเขาสามารถรู้สึกได้ถึงความศักดิ์สิทธิ์และความยิ่งใหญ่แห่งเสรีภาพนั้น และโวยวายเรียกร้องสิทธิมนุษย์ชนซึ่งตนเองไม่รู้จักเลย

ข้าพเจ้ามองเห็นคนผู้ทรงคุณธรรมและรักสงบ ผู้ซึ่งมีวิถีชีวิตอันบริสุทธิ์สะอาด ความเคยชินแบบสงบเงียบ ทำตัวตามสบาย มีความรอบรู้ เป็นธรรมดาอยู่เองที่สิ่งเหล่านี้ทำให้เขาอยู่เหนือเหล่าประชากรที่แวดล้อมเขาอยู่ เขาเหล่านี้เมื่อเปี่ยมด้วยความรักชาติอย่างจริงใจ เขาย่อมพร้อมที่จะเสียสละอย่างใหญ่หลวงเพื่อชาติ กระนั้นก็ตาม อารยธรรมมักจะมองเห็นเขาเหล่านี้เป็นปรปักษ์อยู่เสมอ คือพวกเขามักจะนำการกระทำมิชอบของตนมาปะปนกับความดีงามของตน และในจิตใจของเขา ความคิดในเรื่องความชั่วมักจะรวมอยู่กับความคิดถึงสิ่งใหม่ ๆ อย่างแยกไม่ออก

ใกล้เคียงกันนี้เอง ข้าพเจ้ามองเห็นคนอีกจำพวกหนึ่งผู้ซึ่งอ้างคำว่าความเจริญก้าวหน้าและขณะที่พยายามมองมนุษย์ในด้านรูปธรรม จึงต้องการหาแต่สิ่งที่อำนวยประโยชน์โดยไม่ใส่ใจกับความเป็นธรรม ต้องการหาวิทยาการซึ่งไกลจากความเชื่อทั้งมวล อีกความสุขกายสบายใจ ซึ่งแยกออกจากคุณธรรม คนพวกนี้บอกตนเองว่าตนนั้นคือผู้ชนะเลิศแห่งอารยธรรม

สมัยใหม่ แล้วก็ตั้งตัวเป็นผู้นำอารยธรรมอย่างยะโส โดยเข้ายึดตำแหน่งที่เขาทิ้งไว้ให้ และความไร้ศักดิ์ศรีก็ช่วยผลักไสเขาไปสู่ตำแหน่งนั้น

ถ้าอย่างนั้น เรากำลังอยู่ที่ไหน

บรรดาคนเคร่งศาสนาก็ต่อต้านเสรีภาพ ฝ่ายผู้ที่รักเสรีภาพก็โจมตีศาสนา ข้างผู้ที่มีจิตใจสูงส่งและกล้าหาญก็ชื่นชมกับการมีทาส และเหล่าผู้มีจิตใจต่ำต้อยก็สรรเสริญความเป็นไท ราษฎรผู้ซื่อตรงและมีความรู้ก็เป็นศัตรูต่อความก้าวหน้าทุกประเภท ในขณะที่บรรดาคนที่ไม่มีความรักชาติและไม่มีวิถีชีวิตที่มีระเบียบแบบแผน พากันตั้งตนเป็นสาวกแห่งอารยธรรมและแสงสว่างแห่งปัญญา

ถ้าอย่างนั้นศตวรรษที่ผ่านมาก็คงจะเหมือน ๆ กับศตวรรษเรานั้นแหละ มนุษย์เช่นเดียวกับในสมัยเราคงจะมองเห็นแต่โลกซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างมิได้มีความต่อเนื่องกันแต่อย่างใด โลกซึ่งคุณธรรมปราศจากอัจฉริยะ และอัจฉริยะไร้ซึ่งเกียรติยศ โลกซึ่งการรักความเป็นระเบียบสับสนอยู่กับความนิยมชมชอบทรราชย์ และลัทธิศักดิ์สิทธิ์แห่งเสรีภาพก็ปะปนอยู่กับความดูหมิ่นกฎหมาย โลกซึ่งสำนึกฉายแสงสว่างแต่เพียงลาง ๆ ไม่แน่นอนให้เห็นกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ โลกซึ่งดูประหนึ่งว่าไม่มีสิ่งใดต้องห้าม หรือได้รับอนุญาต ไม่มีอะไรซื่อตรงหรือน่าละอายหรือแท้จริง หรือปลอมแปลง

จะคิดได้ไหมว่า พระผู้เป็นเจ้าสร้างมนุษย์ขึ้นมาเพียงเพื่อจะปล่อยให้เขาดิ้นรนต่อสู้อยู่มิรู้จบสิ้น ท่ามกลางความยากลำเค็ญทางปัญญาซึ่งแวดล้อมเราอยู่ ข้าพเจ้ามิอาจเชื่อเช่นนั้นได้ พระองค์เตรียมอนาคตอันแน่นอนและสงบกว่านี้ไว้สำหรับสังคมยุโรปแล้ว ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าพระองค์มีพระประสงค์เช่นไร แต่ข้าพเจ้าจะเชื่อต่อไป เพราะข้าพเจ้ามิสามารถล่วงรู้พระประสงค์นั้นได้ และข้าพเจ้าก็ชอบที่จะสงสัยในปัญญาตัวเองมากกว่าในความเที่ยงธรรมของพระองค์

มีอยู่ประเทศหนึ่งในโลก ที่ซึ่งการปฏิวัติใหญ่ทางสังคมที่ข้าพเจ้ากำลังกล่าวถึงอยู่นี้ดูจะบรรลุขอบเขตปกติของมันแล้ว การปฏิวัตินั้นดำเนินไปอย่างง่าย ๆ และธรรมดา หรืออาจจะกล่าวได้ว่า ประเทศนั้นมองเห็นผลของการปฏิวัติประชาธิปไตยในหมู่พวกเราโดยมิได้เคยมีการปฏิวัติจริง ๆ ในประเทศตนแต่อย่างใด

บรรดาผู้อพยพที่เข้าไปตั้งรกรากในทวีปอเมริกา เมื่อต้นศตวรรษที่ ๑๗ ดูจะแยกหลักการประชาธิปไตยออกจากหลักการทั้งมวลที่ประชาธิปไตยเคยต่อสู้มาท่ามกลางสังคมเก่าแก่แห่งยุโรป และนำหลักประชาธิปไตยเพียงประการเดียวมาปลูกฝังไว้ตามริมฝั่งทะเลแห่งโลกใหม่ ณ ที่นั้นเองที่ประชาธิปไตยได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างเสรี และดำเนินไปควบคู่กับวิถีชีวิตผู้คนพัฒนาอย่างสงบสุขภายในกรอบแห่งกฎหมาย

ไม่น่าจะมีข้อกังขาเลยว่าไม่ช้าไม่นาน เราก็คงจะบรรลุถึงความเสมอภาคทางฐานะเกือบจะสมบูรณ์แบบเดียวกับชาวอเมริกัน แต่ข้าพเจ้าก็จะไม่ด่วนสรุปเอาว่าวันหนึ่งในสภาวะสังคมเช่นนั้น เราจำเป็นจะต้องได้ผลลัพธ์ทางการเมืองเช่นเดียวกับที่คนอเมริกันเคยได้ ข้าพเจ้าไม่เคยคิดเลยว่าคนอเมริกันได้พบรูปแบบการปกครองเพียงรูปเดียวที่ประชาธิปไตยจะให้ได้ เพียงแต่ว่าในประเทศเราทั้งสองอุดมการที่จะก่อให้เกิดผลทางกฎหมายและความเป็นอยู่จะต้องเป็นรูปเดียวกัน เพื่อว่าเราจะได้ให้ความสนใจอย่างยิ่งในอันที่จะรู้ว่าอุดมการนั้นให้ผลเช่นไรในแต่ละประเทศที่กล่าวมา

เมื่อเป็นดังนั้น การที่ข้าพเจ้าได้พิจารณาประเทศอเมริกามานี้ มิใช่เพียงเพื่อสนองความอยากรู้ของข้าพเจ้าเพียงประการเดียว ซึ่งอันที่จริงแล้วก็เป็นสิ่งชอบธรรม ข้าพเจ้ายังอยากมองหาคำสั่งสอนที่เราอาจจะนำมาใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย จะเป็นความสำคัญผิดอย่างประหลาดทีเดียว ถ้าจะมีใครคิดว่าข้าพเจ้าอยากจะกล่าวคำสดุดีอะไร ใครก็ตามที่อ่านหนังสือเล่มนี้ คงจะเข้าใจดีว่านั่นมิใช่เจตนารมณ์ของข้าพเจ้า ยิ่งไปกว่านั้นวัตถุประสงค์ของข้าพเจ้าก็มิใช่เพื่อจะชื่นชมรูปแบบรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งสำหรับที่จะใช้ได้ทั่วไป เพราะข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งในจำนวนผู้ที่เชื่อว่าในเรื่องของกฎหมายแล้วเกือบจะไม่มีอะไรที่ดีพร้อมสรรพเลย ยิ่งกว่านั้น ข้าพเจ้าก็มิได้อาจหาญตัดสินว่าการปฏิวัติสังคมซึ่งดูเป็นสิ่งเหลือที่จะขืนได้นั้น จะให้ประโยชน์หรือเป็นผลร้ายต่อมนุษยชาติประการใด ข้าพเจ้าขอยอมรับว่าการปฏิวัตินี้เป็นเรื่องที่สัมฤทธิ์ผลไปแล้ว หรือใกล้จะสัมฤทธิ์ผล แหละในหมู่ประชาชนชาติต่าง ๆ ที่ได้ประสบการปฏิวัติในประเทศตน ข้าพเจ้าได้พยายามค้นหาประเทศที่การปฏิวัติได้บรรลุถึงความพัฒนาอย่างสมบูรณ์ที่สุด และสงบเรียบร้อยที่สุด เพื่อจะได้แยกแยะให้เห็นชัดแจ้งถึงผลลัพธ์อันเป็นปกติวิสัย และถ้าเป็นไปได้ เราก็จะสังเกตได้ว่ามีวิธีการอันใดที่จะทำให้การปฏิวัติเกิดประโยชน์แก่มนุษย์ ข้าพเจ้าขอรับว่าในอเมริกาเองข้าพเจ้าได้มองลึกกว่าประเทศอเมริกา คือข้าพเจ้าได้ค้น

หาภาพของประชาธิปไตย แนวโน้ม ลักษณะ อคติ ทั้งอารมณ์ต่าง ๆ ของประชาธิปไตย ข้าพเจ้าอยากทำความรู้จักคุ้นเคยกับมัน อย่างน้อยก็เพียงเพื่อจะได้รู้ว่ามีอะไรที่เราจะมุ่งหวังได้ หรือที่เราควรจะหวั่นเกรง

ในภาคแรกของงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าจึงได้ลองชี้ให้เห็นถึงแนวทางที่ประชาธิปไตยในอเมริกาซึ่งถูกปล่อยปละไปตามบุญตามกรรม สุดแต่แนวโน้มและสัญชาตญาณของมันจะนำไปโดยไม่มีผู้ใดขัดขวางนี้ จะให้แนวทางต่อกฎหมายอย่างแน่นอน เช่นที่เคยให้ต่อรัฐบาล และให้อำนาจต่อกฎหมายโดยทั่วไป อันเป็นอำนาจที่การปฏิวัติเคยมีเหนือกิจการต่าง ๆ ข้าพเจ้ายังอยากจะรู้ว่าผลดีและผลเสียอันเกิดจากการปฏิวัติเป็นเช่นไร ข้าพเจ้าได้ค้นหาอีกว่าคนอเมริกันได้ใช้มาตราการป้องกันอันใดในการดำเนินการปฏิวัติ และมีมาตรการอื่นใดที่เขาละเลย และแยกแยะถึงสาเหตุที่ทำให้การปฏิวัติควบคุมสังคมไว้ได้

เป้าหมายของข้าพเจ้าก็คือ ในภาคที่สองข้าพเจ้าอยากบรรยายให้เห็นว่าในอเมริกานั้น ความเสมอภาคทางฐานะมีอิทธิพลเพียงใด และการปกครองแบบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อสังคม* ความเคยชิน ความคิดอ่าน และความเป็นอยู่อย่างไร ดังนั้น ก่อนที่ข้าพเจ้าจะสามารถทำงานที่ข้าพเจ้าเสนอไว้ได้เสร็จสิ้น งานนั้นก็คงจะเกือบไม่มีประโยชน์อันใด เพราะไม่ช้าไม่นานก็จะต้องมีใครอื่นพยายามแสดงให้ท่านผู้อื่นเห็นรูปลักษณ์สำคัญ ๆ แห่งนิสัยคนอเมริกัน และขณะที่อำพรางความร้ายแรงแห่งรูปลักษณ์นั้นไว้ ก็แสดงแต่เสน่ห์อันน่าชื่นชมให้เป็นที่ประจักษ์ ซึ่งข้าพเจ้าไม่มีวันที่จะทำได้

ข้าพเจ้ามิรู้ว่าข้าพเจ้าจะทำให้ท่านเห็นสิ่งซึ่งข้าพเจ้าได้เห็นมาในอเมริกาได้สำเร็จหรือไม่ แต่ข้าพเจ้าแน่ใจว่าข้าพเจ้าปรารถนาเช่นนั้นจริงๆ และถ้าจะยอมแพ้ก็ด้วยความจำเป็นที่จะต้องปรับเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้เข้ากับความคิด แทนที่จะนำความคิดไปยอมตามเหตุการณ์ต่างๆ

เมื่อมีจุดใดที่อาจจะกำหนดลงไปได้โดยใช้เอกสารอ้างอิง ข้าพเจ้าก็จะต้องอาศัยเอกสารเดิมมาช่วยเสมอ หรือผลงานที่แท้และเป็นที่ยอมรับกันที่สุด ข้าพเจ้ายังได้บอกแหล่งอ้างอิงของข้าพเจ้าไว้ตอนท้ายหน้า ซึ่งแต่ละท่านอาจจะตรวจสอบดูได้ เมื่อเป็นเรื่องความคิดเห็น หรือการปฏิบัติทางการเมือง ข้อสังเกตทางความเป็นอยู่ ข้าพเจ้าก็ได้ขอคำปรึกษาแนะ

---

* Société civile ซึ่งหมายถึงสังคมที่ซึ่งคนรวมกันอยู่ภายใต้รัฐบาลและกฎหมายเดียวกัน

นำจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิสูง ถ้าเกิดมีเรื่องใดที่สำคัญหรือน่ากังขา ข้าพเจ้าจะไม่ใช้หลักฐานพยานเพียงอย่างเดียว แต่จะกำหนดให้แน่ชัดลงไปโดยอาศัยพยานหลักฐานหลายอย่างรวมกัน

ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ท่านผู้อ่านจะต้องเชื่อคำพูดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าน่าจะได้อ้างชื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่เชื่อถือกันเพื่อสนับสนุนความคิดของข้าพเจ้า หรืออย่างน้อยก็เชื่อที่ควรจะได้รับความเชื่อถือ แต่ข้าพเจ้าก็มิได้ทำเช่นนั้น บ่อยครั้งที่คนนอกได้เรียนรู้ความจริงสำคัญ ๆ หลายประการในเหย้าของเจ้าบ้าน ซึ่งเจ้าบ้านเองอาจจะซ่อนไว้ไม่ให้เพื่อนได้รู้เห็นก็เป็นได้ แต่เจ้าบ้านก็สบายใจได้ว่าคนผู้นั้นจะต้องหุบปากเงียบ ไม่ต้องหวั่นเกรงว่าเขาจะเอะอะ เพราะเดี๋ยวเขาก็ไปแล้ว ความลับแต่ละอย่างเมื่อข้าพเจ้ารับรู้มาก็จะถูกบันทึกไว้ทันทีแต่จะไม่มีวันล่วงรู้ไปถึงผู้อื่น ข้าพเจ้าชอบที่จะได้รับความสำเร็จจากการเล่าเรื่องต่าง ๆ น้อยหน่อย ดีกว่าจะมีชื่อร่วมอยู่กับบรรดาเดินทางท่องเที่ยว ที่ตอบแทนความเอื้ออารีที่ตนได้รับจากเจ้าของบ้านด้วยสิ่งที่น่าเศร้าสลดและขายหน้า

ข้าพเจ้ารู้ดีว่า แม้จะระมัดระวังเพียงไร การที่จะวิพากษ์วิจารณ์หนังสือเล่มนี้ทำได้ง่ายมากถ้าเกิดมีใครคิดจะวิจารณ์ขึ้นมา

ข้าพเจ้าคิดว่าบรรดาผู้ที่มองอย่างพินิจพิเคราะห์คงจะพบความคิดแม่บท ที่เกี่ยวพันทุก ๆ ภาคของหนังสือนี้ตลอดเล่ม แต่เรื่องที่ข้าพเจ้าต้องกล่าวถึงมีอยู่มากมายหลายเรื่องเหลือเกิน ฉะนั้น ผู้ที่ตั้งใจจะแสดงให้เห็นว่าความจริงบางอย่างขัดกับเรื่องต่าง ๆ ในส่วนรวมที่ข้าพเจ้าเอ่ยถึง หรือความคิดอันหนึ่งขัดกับความคิดทั้งหมด เมื่อกล่าวรวมกันแล้ว ก็คงจะทำสำเร็จได้โดยไม่ยากเย็นอะไรเลย เมื่อเป็นดังนั้น ข้าพเจ้าจึงใคร่ให้ท่านโปรดเมตตาอ่านความคิดของข้าพเจ้า ด้วยเจตนารมณ์อันเดียวกับที่ใช้ในบทนำเรื่อง และโปรดพิจารณาหนังสือเล่มนี้ด้วยความรู้สึกกว้าง ๆ ซึ่งท่านจะได้รับจากการอ่าน ดังที่ข้าพเจ้าตกลงใจไว้ ซึ่งไม่ใช่เพราะเหตุผลดังกล่าว แต่ด้วยเหตุผลมากมายหลายประการ

ทั้งท่านจะต้องไม่ลืมเช่นกันว่า ผู้เขียนซึ่งปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตน จำเป็นต้องขยายความคิดแต่ละอย่างของตนออกไปทุกแง่ทุกมุม ทางด้านทฤษฎี และบ่อยครั้งอาจจะไกลเกินไปจนดูผิดพลาดและสุดที่จะปฏิบัติได้ นั่นก็เป็นเพราะว่า ในบางครั้งถ้ามีความจำเป็นต้องแยกออกจากกฎเกณฑ์ทางตรรกวิทยา เมื่อพูดถึงทางปฏิบัติแล้ว ในการกล่าวปาฐกถา เราทำเช่นนั้นไม่ได้ แหละในการพูดแบบปราศจากความสอดคล้องต่อเนื่องมนุษย์

เราจะต้องประสบปัญหาเกือบจะเท่าที่เราประสบในการกระทำ ซึ่งมีความสอดคล้องต่อเนื่องตามปกติทีเดียว

ท้ายที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอเตือนให้ระลึกถึงสิ่งที่ท่านผู้อ่านจำนวนมากคงจะเห็นว่าเป็นข้อผิดพลาดสำคัญของงานชิ้นนี้ หนังสือเล่มนี้มิได้ต้องการส่งเสริมบารมีใครคนใดคนหนึ่ง ขณะที่ประพันธ์งานชิ้นนี้ ข้าพเจ้ามิได้ประสงค์จะรับใช้หรือต่อสู้พรรคใดพรรคหนึ่ง ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะมองไม่ใช่อีกแง่หนึ่ง แต่มองให้ไกลไปกว่าเรื่องของพรรค นั่นก็คือขณะที่พรรคต่าง ๆ สนใจอยู่กับวันนี้ พรุ่งนี้ ข้าพเจ้าปรารถนาที่จะคิดถึงแต่อนาคต

ภาคที่หนึ่ง

บทที่ ๑

รูปสัณฐานภายนอกของทวีปอเมริกาเหนือ

ทวีปอเมริกาเหนือ ตามรูปสัณฐานภายนอกมีลักษณะโดยทั่วไปซึ่งมองดูครั้งแรกจะสังเกตเห็นได้ง่าย

สมัยก่อนที่จะมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นพื้นดิน พื้นน้ำ เทือกเขา และหุบเขาต่าง ๆ เคยมีระเบียบอันมีระบบอย่างหนึ่งอยู่ก่อนแล้ว ท่ามกลางความสับสนวุ่นวายของสิ่งต่าง ๆ และทิวทัศน์อันมีลักษณะแตกต่างกับอย่างมากมายนี้เอง ได้เผยให้เห็นถึงการจัดระเบียบอย่างง่าย ๆ ทว่าใหญ่ยิ่งนัก

ภูมิภาคกว้างใหญ่แบ่งทวีปอเมริกาเหนือออกเป็นสองส่วนเกือบจะเท่ากัน

ภาคหนึ่งนั้นไปสุดสิ้นลงทางทิศเหนือ ที่ขั้วโลกอาร์คติก ทางทิศตะวันออกและตะวันตกก็คือมหาสมุทรทั้งสองอันไพศาล ต่อจากนั้นก็เรื่อยลงมาทางใต้ และมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม โดยที่แต่ละด้านอันมีลักษณะเว้า ๆ แหว่ง ๆ มาบรรจบกันในที่สุดตรงบริเวณใต้ทะเลสาบใหญ่ของประเทศคานาดา

ภาคที่สองเริ่มต้นตรงที่ภาคที่หนึ่งจบลง และมีอาณาเขตขยายไปจนสุดทวีป ส่วนที่เหลือ

ภาคหนึ่งนั้น มุ่งไปทางขั้วโลกเล็กน้อย ส่วนอีกภาคหนึ่งมุ่งไปทางเส้นศูนย์สูตร

พื้นที่ ๆ อยู่ในภูมิภาคแรก ลาดลงไปทางทิศเหนือ ซึ่งมีไหล่เขาที่เกือบจะมองไม่เห็นความลาดชัน จนอาจกล่าวได้ว่าพื้นที่นี้มีลักษณะเป็นที่ราบสูง ภายในบริเวณที่ราบสูงอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ เราจะไม่พบภูเขาสูง หรือหุบเขาลึกแต่อย่างใด

ลำน้ำไหลคดเคี้ยวมาในบริเวณนี้ราวกับเป็นเรื่องบังเอิญ แม่น้ำเดี๋ยวก็ไหลรวมกันไป เดี๋ยวก็มาบรรจบกัน เดี๋ยวก็แยกกันออกไป มาพบกันอีก แล้วก็ลับหายไปในบริเวณหนองน้ำพัน ๆ แห่ง บางครั้งก็แยกตัวออกไปท่ามกลางเขาวงกตอันซับซ้อนแฉะ ซึ่งเกิดจากแม่น้ำ

นั้นเอง และหลังจากวนเวียนไปมานับครั้งไม่ถ้วน ก็ไหลออกสู่ทะเลทางขั้วโลกเหนือในที่สุด ทะเลสาปกว้างใหญ่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเขตสิ้นสุดของภูมิภาคแรกหาได้ถูกล้อมรอบด้วยเนินเขาหรือโขดหิน เช่นทะเลสาปส่วนมากในโลกเก่าไม่ บริเวณริมทะเลสาปมีลักษณะแบนราบ และสูงกว่าระดับน้ำเพียงไม่กี่ฟุตเท่านั้น ทะเลสาปเหล่านี้แต่ละแห่งจึงมีสัณฐานคล้ายถ้วยใบใหญ่มีน้ำบรรจุอยู่เต็มเปี่ยม การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของพื้นโลก แม้เพียงเล็กน้อยที่สุดจะทำให้คลื่นในทะเลสาปเหล่านั้นซัดสาดขึ้นไปทางขั้วโลก หรือลงสู่ทะเลในเขตร้อน

ภูมิภาคที่สองเป็นบริเวณสูง ๆ ต่ำ ๆ ไม่ราบเรียบ เป็นที่ ๆ ตระเตรียมไว้ให้เป็นที่อยู่ถาวรของมนุษย์มากกว่าภาคแรก กล่าวคือ มีเทือกเขายาวเหยียดสองแห่งผ่านกลางภูมิภาคนี้ตามแนวยาว เทือกเขาหนึ่งซึ่งชื่อว่าอัลเลกานีส์ ลาดไปตามแนวฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติค ส่วนอีกเทือกหนึ่งลาดขนานไปกับทะเลใต้

บริเวณระหว่างเทือกเขาทั้งสองมีเนื้อที่ ๑,๓๔๑,๖๔๙ ตารางไมล์ จึงมีพื้นที่ใหญ่กว่าประเทศฝรั่งเศสถึงหกเท่า

อย่างไรก็ตาม อาณาบริเวณอันกว้างใหญ่แห่งนี้เป็นเพียงหุบเขาหนึ่งเท่านั้นเอง ซึ่งมีเนื้อที่เรื่อยลงมาจากยอดมนกลมแห่งเทือกเขาอัลเลกานีส์ แล้วเรื่อยขึ้นไปจนถึงยอดเขาร็อกกี้ โดยไม่มีสิ่งใดมากีดขวางเลย

ตอนกลางหุบเขามีแม่น้ำใหญ่สายหนึ่งไหลผ่าน และ ณ แม่น้ำสายนี้เองที่เราเห็นลำน้ำต่าง ๆ จากขุนเขามากมายหลายสายไหลมาบรรจบกัน

ครั้งกระโน้นคนฝรั่งเศสเรียกแม่น้ำนี้ว่า เซนต์หลุยส์ เพื่อระลึกถึงบ้านเกิดเมืองนอนอันห่างไกล ส่วนคนอินเดียแดงก็เรียกตามภาษาอันวิจิตรพิศดารของตนว่า บิดาแห่งสาย หรือมิสซิสซิปปี

แม่น้ำมิสซิสซิปปีมีต้นน้ำอยู่ที่เขตแดนระหว่างภูมิภาคใหญ่ทั้งสอง ดังได้กล่าวมาข้างต้น คือบริเวณยอดที่ราบสูงที่แยกดินแดนทั้งสองออกจากกัน

ใกล้กันนี้เอง ก็เกิดมีแม่น้ำอีกสายหนึ่ง[๑] ซึ่งไหลลงทะเลทางขั้วโลก ส่วนแม่น้ำมิสซิสซิปปีเองดูจะไม่ค่อยแน่ใจนักว่าจะไหลไปทางใด บ่อยครั้งที่ลำน้ำไหลวกกลับมา และหลังจากที่ไหลช้าลงเมื่อผ่านไปกลางทะเลสาบและหนองบึงแล้ว จึงตัดสินใจได้ในที่สุดแล้วมุ่งลงใต้ไปอย่างช้า ๆ

---

๑. Red River

บางครั้งก็สงบนิ่งอยู่ในใต้ท้องน้ำซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว ซึ่งธรรมชาติขุดเตรียมไว้ให้ บางครั้งก็เอ่อล้นฝั่งเพราะพายุฝน แม่น้ำมิสซิสซิปปีไหลผ่านให้ความชุ่มชื้นกับพื้นที่ที่มีความยาวมากกว่า ๒,๕๐๐ ไมล์

ห่างจากปากน้ำเข้ามา ๑,๓๖๔ ไมล์ ลำน้ำนี้มีความลึกโดยเฉลี่ย ๑๕ ฟุต และเรือใหญ่ขนาด ๓๐๐ ตันสามารถแล่นเข้าแม่น้ำนี้ได้เป็นระยะทางประมาณ ๘๐๐ ไมล์

แม่น้ำใหญ่ ๆ ที่เรือล่องได้ถึง ๕๗ สายไหลมาลงที่แม่น้ำนี้ ในจำนวนแควต่าง ๆ ของแม่น้ำมิสซิสซิปปี บางสายมีความยาวถึง ๕,๒๐๐ ไมล์ (แม่น้ำมิสซูรี) ๓,๖๐๐ ไมล์ (แม่น้ำอาร์แคนซอร์) ๒๔๐๐ ไมล์ (แม่น้ำแดง) ๒,๐๐๐ ไมล์ (แม่น้ำโอไฮโอ) มีอยู่สี่สายที่ยาวสายละ ๘๐๐ ไมล์ (แม่น้ำอิลินอยส์ แม่น้ำเซนต์บีเตอร์ แม่น้ำเซนต์ฟรันซิส แม่น้ำโยน่า) ทั้งนี้โดยไม่ต้องกล่าวถึงลำธารอีกมากมายนับไม่ถ้วน ซึ่งไหลมาจากทุกหนทุกแห่ง และมาสิ้นสุดลงที่แม่น้ำมิสซิสซิปปี

หุบเขาซึ่งรับความชุ่มชื้นจากแม่น้ำมิสซิสซีปปีดูจะถูกสร้างขึ้นมาเพื่อลำน้ำนี้เพียงสายเดียว คืออาจจะอำนวยทั้งผลดีและผลเสียได้ตามสบายเสมือนเทพเจ้าแห่งหุบเขานี้ บริเวณโดยรอบแม่น้ำนี้ธรรมชาติแสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์อยู่ชั่วนาตาปี ยิ่งห่างจากลำน้ำนี้ออกไปเท่าไหร่ พืชผลก็ยิ่งลดน้อยลงเท่านั้น พื้นดินที่มีพืชพันธุ์ก็น้อยลง ทุกสิ่งทุกอย่างอับเฉาและแห้งตาย ไม่มีที่แห่งใดเลยที่แรงสั่นสะเทือนของพื้นโลกจะทิ้งร่องรอยไว้ชัดเจนกว่าในบริเวณลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปี โฉมหน้าของภูมิประเทศทั้งแถบยืนยันให้เห็นถึงผลงานของสายน้ำ ความแห้งแล้งเช่นเดียวกับความสมบูรณ์ของพื้นที่ คือผลงานของสายน้ำเหล่านี้ แรงคลื่นแห่งมหาสมุทรสมัยดึกดำบรรพ์ได้สะสมพอกพูนดินมากมายหลายชั้นอันเกิดจากสารอินทรีย์ต่าง ๆ ทับถมกันมาเป็นเวลานานจนราบเรียบได้ระดับกัน ณ บริเวณหุบเขาแห่งนี้ บนฝั่งขวาของแม่น้ำเราจะพบที่ราบมหึมาเรียบเสมอกันราวกับพื้นผิวท้องทุ่งซึ่งชาวนาคราดไถไว้แล้ว ในทางตรงกันข้าม ยิ่งเราเข้าใกล้โขดเขาเข้าไปเท่าไหร่ พื้นที่ก็จะไม่สม่ำเสมอและแห้งแล้งยิ่งขึ้นเท่านั้น กล่าวคือ พื้นดินเป็นหลุมเป็นบ่อหลายร้อยหลายพันแห่ง มีโขดหินเก่าแก่โผล่ระเกะระกะอยู่ทั่วไป เปรียบได้กับโครงกระดูก ซึ่งถูกกาลเวลากัดกร่อนกล้ามเนื้อและเนื้อหนังโดยรอบจนหมดสิ้น พื้นดินปกคลุมไปด้วยกรวดทรายเนื้อแข็งและก้อนหินตะปุ่มตะป่ำ พันธุ์ไม้บางชนิดขึ้นอยู่อย่างยากลำบากเต็มที โดยแตกต้นอ่อนอยู่ท่ามกลางอุปสรรคเหล่านี้ เราอาจจะ

เรียกได้ว่าเป็นทุ่งนาอันแห้งแล้ง ปกคลุมไปด้วยซากปรักหักพังของอาคารอันกว้างใหญ่ เมื่อนำก้อนหินและกรวดทรายเหล่านี้มาวิเคราะห์ เราจะสังเกตเห็นได้ง่ายถึงความคล้ายคลึงกันอย่างแท้จริงระหว่างสารประกอบของกรวดหินนี้กับสารประกอบของยอดเขาอันแห้งแล้งและแตกระแหงแห่งเทือกเขาร็อกกี้ เมื่อได้หอบเอาเศษดินลงไปยังหุบเขาแล้ว ไม่ต้องสงสัยเลยว่ากระแสน้ำคงจะได้พัดพาบางส่วนของโขดหินเองไปด้วยในขั้นปลาย แล้วนำเศษดินและหินเหล่านี้ไปพูนไว้บนไหล่เขาที่ใกล้เคียงที่สุด ครั้นเมื่อได้บดเศษหินและดินเข้าด้วยกันแล้ว กระแสน้ำก็นำซากหินซึ่งเซาะมาจากยอดเขา มาหว่านลงตรงบริเวณเชิงเขาเทือกเดียวกันนั้นเอง

รวมความแล้ว ลุ่มน้ำมิสซิสซิปปีนับเป็นบริเวณที่วิเศษที่สุดที่พระเจ้าเตรียมไว้ให้เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ กระนั้นก็ตาม เราอาจจะกล่าวได้ว่าลุ่มน้ำนี้ยังเป็นเพียงที่ว่างเปล่าอันไพศาลอยู่นั่นเอง

บนลาดเขาซีกตะวันออกของเทือกเขาอัลเลกานีส์ คือระหว่างเชิงเขาและมหาสมุทรแอตแลนติกมีพื้นที่เป็นแถบยาวเหยียดเต็มไปด้วยโขดหินและทราย ซึ่งดูเหมือนว่าน้ำทะเลจะลืมทิ้งไว้ขณะที่ชักกลับลงทะเล อาณาจักรแห่งนี้มีความกว้างโดยเฉลี่ยประมาณเพียง ๑๐๐ ไมล์ แต่มีความยาวนับได้ประมาณ ๙๐๐ ไมล์ ในแถบนี้ของทวีปอเมริกา พื้นดินไม่ค่อยจะเอื้ออำนวยต่อผลงานของเกษตรกรนัก พืชพันธุ์แถวนี้ไม่ค่อยงอกงาม และเป็นประเภทเดียวกันหมด

บนชายฝั่งซึ่งดูไม่ต้อนรับใครนี้เอง ที่มนุษย์ได้ทุ่มเทความพยายามในการสร้างสรรค์อุตสาหกรรมของตน และบนพื้นดินยาวรีนี้เอง ที่อาณานิคมอังกฤษเกิดขึ้นและแผ่กว้างออกไป แล้วกลายเป็นประเทศสหรัฐอเมริกาในระยะต่อมา และที่นี้อีกเหมือนกันที่ปัจจุบันนี้เป็นที่ตั้งของแหล่งอำนาจ และพร้อมกัน ณ ที่อาณานิคมดังกล่าวนี้เองที่เป็นที่รวมอย่างลับ ๆ แห่งปัจจัยอันแท้จริงของประชาชนผู้ยิ่งใหญ่ผู้กำอนาคตของทวีปนี้ไว้อย่างไม่ต้องสงสัย

สมัยเมื่อชาวยุโรปขึ้นฝั่งที่หมู่เกาะแอนทิลิส และในระยะต่อมาที่บริเวณชายฝั่งทวีปอเมริกาใต้ พวกเขาคิดว่ากำลังถูกพาไปยังดินแดนเนรมิตรเช่นที่บรรดาจินตกวีมากมายเคยพรรณนาเอาไว้ ท้องทะเลแถบนั้นเป็นประกายด้วยแสงแดดแห่งเขตร้อนเป็นครั้งแรกที่ความใสบริสุทธิ์อย่างมหัศจรรย์ของท้องน้ำทำให้นักเดินเรือสามารถมองเห็นความล้ำลึกแห่งทะเลได้ เกาะแก่งน้อยใหญ่ซึ่งหอมอบอวลโพล่ขึ้นตรงนั้นตรงนี้ ล่องลอยอยู่ดูราวกระเช้าดอกไม้ ซึ่ง

ลอยอยู่บนผิวน้ำอันสงบเงียบแห่งท้องทะเล ณ สถานที่อันงดงามราวกับต้องมนต์แห่งนี้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ประจักษ์แก่ตาดูจะได้ถูกจัดเตรียมไว้เหมาะกับความต้องการของมนุษย์ หรือใคร่ครวญไว้แล้วเพื่อสนองความเพลิดเพลินนานาประการ ต้นไม้ส่วนมากเต็มไปด้วยผลาผลที่ให้ประโยชน์แก่ร่างกาย ส่วนที่เป็นประโยชน์กับมนุษย์น้อยหน่อยก็ให้สีสันงดงามหลายหลากเป็นที่จำเริญตาจำเริญใจยิ่งนัก ในป่าซึ่งเต็มไปด้วยต้นมะนาวหอมอบอวล ต้นมะเดื่อป่า ต้นเมอร์เทิลใบกลมไม้พันธุ์กระถิน และต้นยี่โถ ซึ่งแต่ละชนิดมีพันธุ์ไม้ประเภทเถาวัลย์ขึ้นเลื้อยอยู่ตามลำต้นผลิดอกสะพรั่ง มีนกจำนวนมากมายซึ่งชาวยุโรปไม่รู้จัก คลี่บีกเป็นประกายสีม่วงแก่และสีฟ้าคราม ส่งเสียงขับขานกันราวเสียงดุริยางค์คละเคล้าเข้ากับท่วงทำนองของธรรมชาติอันเต็มไปด้วยการเคลื่อนไหวอย่างมีชีวิตชีวา

ความตายซุกซ่อนอยู่ภายใต้ภาพอันสดใสงดงามนั้น แต่ยามนั้นยังมิมีใครได้ทันสังเกต ทว่าในบรรยากาศดังกล่าวมีอิทธิพลน่าหวั่นไหวอันหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าก็ไม่รู้ว่าคืออะไร ครอบงำอยู่ทั่วไป ที่ทำให้มนุษย์ผูกพันอยู่กับปัจจุบัน โดยไม่ใส่ใจกับอนาคต

แต่ทวีปอเมริกาเหนือมีโฉมหน้าอีกลักษณะหนึ่ง คือทุกสิ่งทุกอย่างดูจริงจังเคร่งเครียดและเป็นงานเป็นการ เคยมีคนกล่าวว่าดินแดนนี้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นอาณาจักรแห่งภูมิปัญญา ในขณะที่อีกดินแดนหนึ่งเป็นอาณาจักรแห่งรูปรสกลิ่นเสียง

มหาสมุทรอันอลเวงและมืดครึ้มไปด้วยหมอกแวดล้อมชายฝั่งนี้ โขดหินแข็งหรือหาดทรายเป็นเสมือนเข็มขัดโอบรอบทวีป ป่าละเมาะซึ่งปกคลุมบริเวณชายฝั่งคลี่ใบสีคล้ำและเศร้าสร้อยอยู่ทั่วไป เราเห็นแต่ต้นสน ลาร์ช โอ๊ก มะกอกป่าและต้นเบย์ขึ้นอยู่แถวนี้

เมื่อทะลุผ่านชั้นแรกเข้าไป เราก็เข้ามาถึงใต้ร่มเงาแห่งป่ากลางทวีป ณ ที่นี้ไม้พันธุ์ใหญ่สุด ซึ่งพบได้ในซีกโลกทั้งสองปรากฏขึ้นอยู่ ต้นเมเปิล คาตาลป้า เมเปิลสำหรับทำน้ำตาล ต้นพอพปล่า ต่างแผ่กิ่งก้านสาขาเกี่ยวกระหวัดคละเคล้าอยู่กับกิ่งโอ๊ก บีชและไลม์

เช่นเดียวกับในป่าซึ่งต้องตกเป็นอาณาจักรของมนุษย์ ณ แห่งนี้ความตายเข้ามาเยือนอย่างไม่หยุดหย่อน แต่ก็ไม่มีใครเป็นธุระกับการกำจัดซากอันเกิดจากความตายนั้น ซากสิ่งที่ตายไปนั้นจึงกองทับถมกันมากขึ้น แม้กาลเวลาก็ไม่นานพอที่จะบ่นให้มันกลายเป็นผุยผงลงได้อย่างรวดเร็ว หรือพอที่จะตระเตรียมแหล่งใหม่ๆ ได้ ทว่าท่ามกลางซากปรักหักเปื่อยนี้เอง งานทางด้านการผลิตยังคงดำเนินไปอย่างไม่หยุดยั้ง พันธุ์ไม้เลื้อยและหญ้านานาชนิดโผล่

ขึ้นมาท่ามกลางสิ่งกีดขวางดังกล่าว มันเลื้อยไปตามขอนไม้ที่ล้มขวางอยู่ ซอกซอนเข้าไปตามซากผุพัง โผล่ออกจากเปลือกไม้อันแห้งโรย ซึ่งยังปกคลุมขอนไม้นั้นอยู่ และปราบพื้นที่ไว้สำหรับหน่ออ่อนของมัน ด้วยวิธีนี้เองที่ความตายดูจะเผอิญมีส่วนช่วยปะทังชีวิตให้พออยู่ได้ ทั้งสองกำลังเผชิญหน้ากันดูราวกับว่าทั้งชีวิตและความตายประสงค์ที่จะเคล้าคละผลงานของตนระคนกันไป

ป่าไม้เหล่านี้ซ่อนเร้นความมืดมนอันล้ำลึกไว้ ธารน้ำนับพันสายซึ่งความอุตสาหะของมนุษย์ยังบุกบั่นไปไม่ถึง ให้ความชุ่มชื้นกับบริเวณนี้ตลอดกาล เราจะพบเห็นดอกไม้สองสามดอก ผลไม้ป่าเล็กน้อยหรือนกสองสามตัวก็แสนยาก

ต้นไม้ซึ่งล้มคว่ำลงเมื่อถึงอายุ แก่งน้ำ เสียงวัวควายร้อง และเสียงหวีดหวิวของลมเท่านั้นที่รบกวนความเงียบของธรรมชาติแห่งนี้

ทางด้านตะวันออกของแม่น้ำสายใหญ่ดังกล่าว ป่าละเมาะบางส่วนจะค่อย ๆ หายไป และมีทุ่งหญ้าแพรรี่อันกว้างสุดลูกหูลูกตาเข้ามาแทนที่ ธรรมชาติซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ ไม่รู้จบสิ้นนั้น เป็นผู้ไม่ยอมให้เมล็ดพันธุ์ไม้ยืนต้นงอกงามในทุ่งอันอุดมสมบูรณ์แห่งนี้หรืออย่างไร หรือว่าป่าไม้ที่เคยปกคลุมท้องทุ่งแห่งนี้ เคยถูกผีมือมนุษย์ทำลายลงเสียเมื่อครั้งกระโน้นกระนี้ หรือ นี่เป็นเรื่องที่แม้ขนบธรรมเนียมหรือการวิจัยค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ ก็ไม่สามารถล่วงรู้ได้

กระนั้นก็ตาม เนื้อที่ว่างเปล่าอันมหาศาลเหล่านี้มิใช่จะไม่มีมนุษย์อยู่เลยเสียทีเดียว มีชนบางเผ่าร่อนเร่พเนจรอยู่ใต้ร่มเงาป่านี้ หรือท่ามกลางฝูงสัตว์ในทุ่งหญ้านับเป็นเวลาหลายศตวรรษมาแล้ว นับแต่ปากน้ำเซนต์ลอว์เรนซ์เรื่อยขึ้นมาจนถึงพื้นที่สามเหลี่ยมในแม่น้ำมิสซิสซิปปี นับแต่มหาสมุทรแอตแลนติกจนจดทะเลใต้ คนป่าเหล่านี้มีสิ่งที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถยืนยันได้ว่ามาจากบรรพบุรุษเดียวกัน ทว่าอย่างไรก็ตามคนพวกนี้แตกต่างจากเผ่าพันธุ์อื่น ๆ ที่เรารู้จักทั้งสิ้น เขาเหล่านี้ไม่ขาวเหมือนชาวยุโรป หรือผิวเหลืองเหมือนคนเอเชียส่วนมาก หรือดำเหมือนชาวนิโกร ผิวพวกเขาออกสีแดง ผมยาวเป็นมัน ริมฝีปากบาง โหนกแก้มสูงมาก ภาษาที่คนป่าเผ่าต่าง ๆ ในอเมริกาใช้พูดแตกต่างกันทางคำพูด แต่ทุกภาษาใช้หลักไวยากรณ์อันเดียวกัน กฎเกณฑ์เหล่านี้มีหลายประการที่ผิดแผกออกไปจากกฎแม่บทที่ใช้ในการกำหนดภาษามนุษย์มาก่อนหน้านี้

ศัพท์สำนวนของคนอเมริกันดูจะเป็นผลผลิตจากการผสมผสานใหม่ ๆ สำนวนเหล่านี้แสดงถึงความพยายามทางปัญญาของผู้คิดประดิษฐ์ ซึ่งชาวอินเดียนในปัจจุบันดูจะหย่อนความสามารถไป

สภาพสังคมของชนเหล่านี้ก็ผิดแผกออกไปด้วย เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในหลายๆ แง่กับที่เราเคยเห็นในโลกเก่า อาจจะกล่าวได้ว่าชนพวกนี้เพิ่มมากขึ้นอย่างเสรีอยู่กลางดินแดนอันรกร้างว่างเปล่าของพวกตน ปราศจากการติดต่อใด ๆ กับเผ่าที่มีอารยธรรมสูงกว่า นอกจากจะติดต่อกันแต่ในหมู่ตนเท่านั้น ดังนั้น ในกลุ่มพวกเขาเราจะไม่พบพานความเคลือบแคลงสงสัยหรือความสับสนใด ๆ ในเรื่องความดีความชั่ว หรือการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่ฝังรากลึกซึ่งโดยปกติแล้วจะปะปนอยู่กับความโง่และความเป็นอยู่ที่แข็งกร้าว ที่พบเห็นในชาติซึ่งเจริญแล้วแต่กลับป่าเถื่อนลง คนอินเดียนไม่ต้องพึ่งใครนอกจากตนเอง จะเป็นคุณธรรม ความชั่วร้าย อคติก็ตามเป็นผลงานของเขาเองทั้งสิ้น เขาเจริญเติบโตขึ้นมาในสภาพอิสระแบบป่าเถื่อนอันเป็นลักษณะของเขาเอง

ความหยาบกร้านของชาวบ้านธรรมดา ในประเทศที่เจริญแล้ว หาได้มาจากความโง่ไม่ประสีประสาบวกกับความยากจนแต่ประการเดียวไม่ แต่เพราะในสภาพเช่นนั้นเขาต้องติดต่อกับคนมีความรู้และร่ำรวย อยู่ทุกเมื่อเชื่อวันด้วย

การเห็นแต่ความอับโชควาสนาและความอ่อนแอ ซึ่งต่างกับความสุขและบุญญาบารมีของเพื่อนมนุษย์บางคนอยู่ทุกวัน ยั่วยุใจเขาให้เกิดความคั่งแค้นระคนไปกับความยำเกรงความรู้สึกในความด้อยวาสนาของตน และต้องพึ่งพาผู้อื่นทำให้เขาหงุดหงิดและต่ำต้อย สภาวะในจิตใจอันนี้มีผลสะท้อนออกทางด้านความเป็นอยู่ของเขา รวมทั้งภาษาที่ใช้ด้วย เขาเหล่านี้จึงมีลักษณะทั้งกระด้างและต่ำในเวลาเดียวกัน

ความจริงในข้อนี้จะพิสูจน์ได้ง่ายมากโดยใช้ความสังเกต พลเมืองในประเทศที่ใช้ระบบอภิชนาธิปไตยจะหยาบกระด้างกว่าในประเทศอื่นใด ไม่ว่าจะอยู่ในนครอันหรูหราร่ำรวยหรือในชนบทก็ตามที

ในแหล่งดังกล่าวที่ซึ่งคนมีอำนาจและร่ำรวยพบปะกัน คนอ่อนแอและคนยากจนจะยิ่งรู้สึกว่าตนนั้นต่ำช้าเหลือทน เมื่อไม่สามารถค้นพบจุดใดเลยที่จะทำให้พวกตนเท่าเทียมคนเหล่านั้นได้ พวกเขาก็มีแต่ความท้อแท้ทอดอาลัย ปล่อยตัวให้ตกต่ำลงใต้ศักดิ์ศรีของมนุษย์เสียเลย

ผลอันแสนไม่น่าดูซึ่งเกิดจากความผิดแผกทางด้านฐานะนี้จะไม่พบเห็นกันเลยในชีวิตแบบบ่าดง แม้ชาวอินเดียนจะโง่ไม่รู้ภาษาและยากจนในเวลาเดียวกัน แต่ทุกคนก็มีความเสมอภาคและมีเสรีภาพเหมือนกัน

เมื่อชาวยุโรปมาถึงดินแดนนี้ ชาวพื้นเมืองในอเมริกาเหนือยังไม่รู้ถึงราคาแห่งความมั่งมี และแสดงท่าไม่ใยดีกับความสุขสบายซึ่งอารยชนได้รับความมั่งคั่งนั้น กระนั้นก็ตามเรามองไม่เห็นความหยาบกระด้างในตัวเขาแต่อย่างใด ตรงกันข้ามในท่าทางการกระทำของเขามีแต่ความตระหนี่ตนตามปกติ ทั้งยังมีความสุภาพแบบชาวรั้วชาววังอีกด้วย

นุ่มนวลและต้อนรับขับสู้ในยามสงบ แต่ไร้ความปรานีในยามรบ ซ้ำยังโหดร้ายดุดันเกินกว่าที่มนุษย์เราเคยพบเห็นเสียอีก ชาวอินเดียนจะยอมตายด้วยความหิวเพียงเพื่อช่วยเหลือคนแปลกหน้าที่มาเคาะประตูกระท่อมตนยามค่ำคืน แต่เขาจะฉีกแขนขาอันสั่นระริกของเชลยด้วยมือของเขาเอง สาธารณรัฐโบราณที่โด่งดังทั้งหลายไม่เคยชื่นชมความกล้าหาญอันเด็ดเดี่ยว ดวงวิญญาณอันหยิ่งผยอง ความรักอิสรภาพที่ไม่มีสิ่งใดมาย้อมใจได้ ยิ่งไปกว่าที่ไพรเถื่อนแห่งโลกใหม่ที่ซ่อนเร้นไว้ ชาวยุโรปสร้างความประทับใจได้น้อยมากเมื่อพวกเขาขึ้นฝั่งอเมริกาเหนือ การมาของพวกนี้หาได้ก่อให้เกิดความริษยาหรือเกรงกลัวแต่อย่างใดไม่ พวกเขาจะมีอำนาจอะไรเหนือคนแบบนี้ได้ ชาวอินเดียนอยู่ได้โดยไม่ต้องมีความจำเป็นอื่นใด ทนทุกข์ทรมานโดยไม่ปริปาก และตายลงขณะที่ร้องเพลง เช่นเดียวกับสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัวใหญ่ของมนุษย์กระนั้นก็ตามคนป่าเหล่านี้มีความเชื่อว่ามีอีกโลกหนึ่งที่ดีกว่า พวกเขาบูชาเทพเจ้าผู้สร้างจักรวาลโดยเรียกชื่อพระองค์ต่างๆ กันไป โดยทั่วๆ ไปแล้วพวกเขาเป็นคนง่ายๆ และเป็นนักปรัชญา

ไม่ว่าชนเผ่าที่เรากำลังวาดลักษณะนิสัยอยู่นี้จะดูป่าเถื่อนเพียงใดก็ตาม แต่เราก็ไม่มีวันคลางแคลงใจได้เลยว่าประชาชนชาติอื่นซึ่งเจริญกว่า ก้าวหน้ากว่าในทุกๆ ด้านจะไม่เคยอาศัยอยู่ในภูมิภาคแถบนี้มาก่อน

มีประเพณีอันหนึ่งซึ่งเร้นลับ ทว่าแพร่หลายอยู่ในหมู่อินเดียนเผ่าต่างๆ เป็นส่วนมากที่อยู่ตามชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติค ทำให้เราเรียนรู้ว่าเมื่อครั้งกระโน้นชนเผ่าเดียวกันนี้เองเคยตั้งภูมิลำเนาอยู่ทางตะวันตกของแม่น้ำมิสซิสซิปปี ตลอดแนวฝั่งแม่น้ำโอไฮโอและทั่วลุ่มน้ำภาคกลาง แต่ละวันเราจะพบเห็นเนินดินมากมายอันเกิดจากผีมือมนุษย์ ถ้าเราขุดลึกลง

ไปจนถึงใจกลางอนุสาวรีย์เหล่านั้น กล่าวกันว่าเกือบจะทุกครั้งที่เราจะต้องได้พบกองกระดูกมนุษย์ เครื่องไม้เครื่องมือแปลก ๆ อาวุธนานา เครื่องใช้ทุกชนิดทำด้วยโลหะหรือเตือนให้เผ่าพันธุ์ของเราในปัจจุบันได้รู้ถึงประเพณีความเป็นอยู่ทั้งหลายที่เราไม่เคยรู้เห็นมาก่อน

ชาวอินเดียนในสมัยนั้นไม่สามารถบอกเล่าอะไรได้เลย เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชนชาติที่ไม่มีใครรู้จัก ผู้ที่มีชีวิตอยู่เมื่อสามร้อยปีก่อน สมัยเมื่อมีการค้นพบทวีปอเมริกาก็มิได้บอกเล่าอะไรไว้เลยเพื่อที่เราจะอนุมานได้แม้เพียงสมมุติฐานบางประการ ขนบธรรมเนียมอนุสาวรีย์ที่ผุพังลงแต่ก็เกิดขึ้นใหม่อีกไม่มีวันจบสิ้นในโลกดึกดำบรรพ์เหล่านั้น ก็มิได้ให้ความกระจ่างแต่อย่างใด กระนั้นก็ตาม ณ ที่นี้แหละที่เพื่อนมนุษย์ของเรานับพัน ๆ คนเคยมีชีวิตอยู่ เห็นจะไม่ต้องสงสัยกัน พวกเขามาถึงที่นี่เมื่อใด มาจากไหน มีชะตากรรมเช่นไร มีความเป็นมาอย่างไร ตายลงไปเมื่อไรและโดยวิธีใด ไม่มีผู้ใดสามารถจะตอบได้

เป็นเรื่องแปลกทีเดียว มีชนบางชาติที่สาบสูญไปจากโลกนี้จนหมด แม้แต่ความทรงจำในเรื่องชื่อของชาติเหล่านี้ก็ลบหายไปสิ้น ภาษาก็หายไป เกียรติยศความรุ่งเรืองของพวกเขาก็ลบเลือนไป ราวกับกระแสเสียงที่ปราศจากแรงสะท้อน แต่ข้าพเจ้าก็มิรู้ว่าจะมีสักชาติหนึ่งไหมที่อย่างน้อยก็ได้ทิ้งหลุมฝังศพไว้สักแห่งหนึ่ง เพื่อเป็นที่ระลึกว่าพวกเขาได้เคยผ่านมาทางนี้ นี่แหละในบรรดาผลงานทุก ๆ ชิ้นของมนุษย์ สิ่งที่ถาวรที่สุดก็ยังคือสิ่งที่แสดงถึงความว่างเปล่า และความยากลำเค็ญของมนุษย์ได้ชัดแจ้งที่สุด อยู่ ณ ที่นั้นเอง

ถึงแม้ว่าดินแดนอันไพศาลซึ่งเราเพิ่งจะบรรยายมาจะเป็นที่พำนักพักพิงของชนพื้นเมืองมากมายหลายเผ่าก็ตาม เราก็อาจจะกล่าวอย่างเป็นธรรมได้ว่า เมื่อสมัยที่มีการค้นพบอเมริกา ดินแดนนี้ยังคงรกร้างว่างเปล่าอยู่นั่นเอง ชาวอินเดียนได้ครอบครองดินแดนแถบนี้อยู่แต่มิได้เป็นเจ้าของ มนุษย์จะถือกรรมสิทธิ์ในพื้นดินได้ก็ต่อเมื่อลงมือทำเกษตรกรรม และผู้ที่อาศัยอยู่ในอเมริกาเหนือเป็นพวกแรกที่หาเลี้ยงชีวิตด้วยการล่าสัตว์ อคติอันร้ายกาจของพวกเขาอารมณ์รุนแรงที่ไม่มีการควบคุมขัดเกลา ความชั่วร้าย หรืออาจจะรวมทั้งคุณธรรมแบบบ๋าของพวกเขาด้วย ส่งพวกเขาไปสู่ความพินาศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความย่อยยับของชนเหล่านี้เริ่มขึ้น ณ วันที่ยุโรปเหยียบย่างลงบนฝั่งทะเลของพวกเขา นับแต่นั้นมาความพินาศของพวกเขาก็ดำเนินไปเรื่อย ๆ และมาสิ้นสุดลงในปัจจุบัน เมื่อพระผู้เป็นเจ้านำชนดังกล่าวไปวางไว้ท่ามกลางความมั่งคั่งแห่งโลกใหม่ ดูจะให้พวกเขาได้ครอบครองสิ่งเหล่านี้เพียงชั่วครู่ชั่วยาม

เท่านั้นเอง คล้ายกับว่าให้พวกเขาอยู่ที่นั่นไปพลางๆก่อน ชายผึ่งเหล่านี้ซึ่งเตรียมพร้อมไว้เพื่อการติดต่อค้าขายและอุตสาหกรรม ลำน้ำอันล้ำลึกเหล่านี้ ลุ่มน้ำมิสซิสซิปปี อันไม่มีวันสิ้นความอุดมสมบูรณ์ ทวีปนี้ทั้งทวีป สมัยนั้นยังคงเปรียบเสมือนอู่อันว่างเปล่าของชาติอันยิ่งใหญ่

ณ ที่แห่งนี้เองที่อารยชนจะต้องพยายามสร้างสังคมบนรากฐานอันใหม่ และโดยการนำทฤษฎีซึ่งก่อนหน้านี้ยังไม่มีผู้ใดรู้จักหรือกล่าวกันว่าปฏิบัติไม่ได้มาใช้กับสังคมนี้ เขาเหล่านั้นกำลังจะเปิดการแสดงให้ชาวโลกได้ประจักษ์ ซึ่งแม้แต่ประวัติศาสตร์ในอดีตก็มิเคยเตรียมการเอาไว้ก่อนเลย

บทที่ ๒

จุดเริ่มต้นและจุดสำคัญ สำหรับอนาคตของชาวแองโกลอเมริกัน

มนุษย์ผู้หนึ่งบังเอิญเกิดขึ้นมา บีแรก ๆ ของเขาผ่านไปอย่างไม่ค่อยกระจ่างชัดนัก ท่ามกลางความเพลิดเพลินและงานในวัยเด็ก เขาเติบโตขึ้น ความกำยำกำลังเรืม ประตูโลกเบีดออกรับเขาในที่สุด เขาเริ่มติดต่อกับเพื่อนมนุษย์ ใครต่อใครก็เริ่มศึกษาเขาเป็นครั้งแรก และต่างคิดว่าตนมองเห็นลางแห่งความชั่วและความดีในยามเป็นผู้ใหญ่เต็มตัวค่อย ๆ งอกเป็นรูปเป็นร่างขึ้นในตัวเขา

นั่นแหละ ถ้าข้าพเจ้าพูดไม่ผิดคือความผิดพลาดครั้งใหญ่ทีเดียว

ลองมองย้อนกลับไปซี ตรวจสอบเด็กผู้นี้นับแต่อยู่ในอ้อมอกมารดา ลองมองดูโลกภายนอกซึ่งสะท้อนภาพเป็นครั้งแรกบนกระจกเงาแห่งปัญญาเด็กซึ่งยังไม่แจ่มชัดนักซิ พิจารณาให้ลึกซึ้งถึงตัวอย่างแรก ๆ ที่สะดุดตาเด็กซิ ลองฟังคำพูดคำแรก ๆ ที่เริ่มปลุกพลังทางความคิดซึ่งยังไม่ทันตื่นตัวของเขาซิ ในที่สุดคอยดูการต่อสู้แรกเริ่มที่เขาจะต้องเผชิญซิ และเมื่อนั้นแหละท่านก็จะเข้าใจได้ดีว่า อดีตทั้งหลาย อุปนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ที่จะเข้าครอบงำชีวิตเขาในระยะต่อไปนั้นมาจากไหน กล่าวโดยนัยนี้ก็คือมนุษย์เป็นตัวตนอย่างเต็มที่นับตั้งแต่แบเบาะมาทีเดียว

เรื่องทำนองคล้ายกันนี้เกิดขึ้นกับประเทศต่าง ๆ เช่นกัน ประชาชนทั้งหลายต่างก็รู้สึกได้ดีถึงถิ่นกำเนิดของตนอยู่ตลอดเวลา สภาวการณ์ต่าง ๆ นับแต่เกิดจนเจริญเติบโตล้วนมีอิทธิพลต่อชีวิตเขาในระยะต่อมาทั้งสิ้น

ถ้าแม้นว่าเราสามารถมองย้อนขึ้นไปถึงปัจจัยสังคมต่าง ๆ ได้ ทั้งพิจารณาดูอนุสาวรีย์แรก ๆ ตามประวัติความเป็นมาได้แล้วไซร้ ข้าพเจ้าจะไม่สงสัยเลยว่าเราจะต้องค้นพบมูลแห่งอดีต อุปนิสัย อารมณ์แรงเหนืออารมณ์อื่นใดของสรรพสิ่งที่ประกอบกันเป็นสิ่งที่เราเรียก

ว่าลักษณะประจำชาติ ทั้งเราก็อาจจะได้พบคำอธิบายขนบธรรมเนียมทั้งหลายซึ่งดูขัดกับความเป็นอยู่โดยทั่วไปในปัจจุบัน เป็นต้นว่ากฎหมายซึ่งดูขัดแย้งกับหลักการซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน ความคิดเห็นไม่ค่อยได้เรื่องได้ราวซึ่งเราพบในสังคมที่โน้นบ้างที่นี่บ้าง เปรียบได้กับเศษโซ่หักซึ่งเรายังเห็นห้อยอยู่ตามเพดานโค้งของอาคารเก่า ๆ มิได้ใช้ประโยชน์อันใด โดยทำนองเดียวกันนี้เราอาจจะอธิบายชะตากรรมของชนบางชาติซึ่งดูจะถูกลากจูงไปโดยพลังอันหนึ่งซึ่งไม่มีใครบอกได้ ไปสู่จุด ๆ หนึ่งซึ่งแม้เขาเหล่านั้นก็ไม่สามารถจะล่วงรู้ได้ แต่จนกระทั่งบัดนี้การศึกษาค้นคว้าเช่นนั้นยังขาดความจริงบางประการ นั่นก็คือ ความคิดในเรื่องการวิเคราะห์จะเกิดขึ้นกับชาติต่าง ๆ ก็ต่อเมื่อชาตินั้นเก่าแก่แล้ว และยามเมื่อชาติเหล่านี้เริ่มคิดที่จะพินิจพิเคราะห์ดูต้นกำเนิดของตนเอง กาลเวลาก็ดูจะครอบคลุมชาตินั้นด้วยเมฆหมอกเสียแล้ว ความไม่รู้และความหยิ่งผยองครอบงำชาติด้วยนิยายปรำปราต่าง ๆ ซึ่งซ่อนความจริงไว้เบื้องหลังเสียสิ้น

อเมริกาจึงเป็นชาติเดียวที่เราสามารถร่วมรู้ถึงการพัฒนาตามธรรมชาติและอย่างสงบของสังคม ๆ หนึ่ง และเราสามารถรู้ได้ชัดเจนถึงอิทธิพลที่จุดเริ่มต้นของชาติแผ่ซ่านไปยังอนาคตของรัฐต่าง ๆ

ในยุคที่ชนชาวยุโรปเหยียบย่างลงบนชายฝั่งของโลกใหม่ ลักษณะนิสัยประจำชาติของเขาทั้งมวลถูกกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ละคนมีรูปลักษณะที่เด่นชัด และเนื่องจากพวกเขาได้บรรลุถึงจุดแห่งความเจริญ ซึ่งชักนำใคร ๆ ให้มาศึกษาชาติของเขาแล้ว พวกเขาจึงจะมอบภาพที่แสดงความคิดเห็นของเขาอย่างแท้จริง รวมทั้งความเป็นอยู่และกฎหมายให้แก่เรา ผู้คนในศตวรรษที่ ๑๕ จึงเป็นที่รู้จักสำหรับเราดีเท่า ๆ กับคนในสมัยเราเอง อเมริกาได้แสดงให้เป็นที่ประจักษ์แจ้งถึงสิ่งซึ่งความโง่เขลาหรือความป่าเถื่อนของยุคต้น ๆ ได้บดบังตาเราไว้

ใกล้ ๆ กับยุคที่สังคมอเมริกันถูกสร้างขึ้นนั่นเอง เพื่อที่จะรู้จักปัจจัยสังคมอย่างละเอียด ในยามที่เราอยู่ห่างไกลจากยุคนั้นพอที่จะตัดสินได้ว่าพืชพันธุ์ต่าง ๆ ได้ให้ผลิตผลอันใดไว้บ้าง ผู้คนในสมัยเราดูจะถูกกำหนดให้มองไปเบื้องหน้าได้ไกลกว่าบรรดาผู้ที่เคยมองไว้ก่อนแล้วในเรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ พระผู้เป็นเจ้าได้ประทานคบเพลิงซึ่งพ่อแม่ของเราไม่เคยได้รับ ไว้แค่เอื้อมของพวกเรา และเปิดโอกาสให้เราได้สังเกตเห็นมูลเหตุต่าง ๆ ในเรื่องดวงชะตาของชาติ ซึ่งคลาดสายตาเราไป เพราะความมืดมัวไม่แจ่มชัดตามกาลเวลาในอดีตที่ผ่านไป

หลังจากได้ศึกษาประวัติศาสตร์อเมริกาอย่างถี่ถ้วนแล้ว ยามที่เราพิจารณาดูสภาวะทางการเมืองและสังคมอย่างรอบคอบ เราก็จะเชื่อในความจริงข้อนี้อย่างลึกซึ้งทีเดียว นั่นก็คือ ไม่มีความคิดเห็นใด อุปนิสัย กฎหมาย หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่มีเหตุการณ์อันใด ซึ่งจุดเริ่มต้นของชาติจะอธิบายได้โดยไม่ยากเย็นเลย ฉะนั้น ท่านทั้งหลายที่กำลังอ่านหนังสือเล่มนี้จะเห็นเชื้อของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในระยะต่อมาได้ในบทนี้ รวมทั้งกุญแจสำคัญของงานชิ้นนี้เกือบจะตลอด

ผู้อพยพในต่างยุคต่างสมัยที่เข้ามาครอบครองดินแดนซึ่งเป็นสหภาพอเมริกาในปัจจุบัน มีความแตกต่างกันเป็นพวก ๆ ในหลาย ๆ แง่ เป้าหมายของพวกเขาไม่เหมือนกัน และปกครองตนเองโดยใช้หลักการต่าง ๆ กัน

กระนั้นก็ตาม คนเหล่านี้มีลักษณะร่วมกันบางประการ และทุกคนตกอยู่ในสถานการณ์คล้ายคลึงกัน

ความสัมพันธ์ทางด้านภาษา ดูจะเป็นสิ่งที่เหนียวแน่นและยั่งยืนที่สุดที่รวมมนุษย์ไว้ด้วยกัน บรรดาผู้อพยพดังกล่าวพูดภาษาเดียวกัน พวกเขาเป็นลูกหลานของชนชาติเดียวกันทั้งสิ้น เมื่อถือกำเนิดมาในประเทศที่มีความวุ่นวายอันเกิดจากการต่อสู้ระหว่างพรรคต่าง ๆ มานานนับหลายศตวรรษ และในประเทศซึ่งกลุ่มทั้งหลายจำต้องผลัดกันเข้ารับความคุ้มครองจากกฎหมายทีละกลุ่ม ลูกหลายเหล่านั้นจึงได้รับการศึกษาทางการเมืองจากแหล่งศึกษาที่ยากลำบากแห่งนี้ ฉะนั้น เราจึงเห็นว่าในหมู่ผู้อพยพนี้มีความเข้าใจในเรื่องสิทธิต่าง ๆ หลักการในเรื่องเสรีภาพมากกว่าชนชาติต่าง ๆ ในยุโรปส่วนใหญ่ ในยุคที่มีการอพยพรุ่นแรก ๆ การปกครองชุมชน จึงเป็นต้นกำเนิดแห่งสถาบันอิสระทั้งหลาย ได้ฝังรากลึกอยู่ในอุปนิสัยของคนอังกฤษเสียแล้ว และพร้อมกันนั้นสิทธิในเรื่องอธิปไตยของปวงชนก็ยังได้สอดแทรกเข้าไปอยู่ในใจกลางของราชาธิปไตยแห่งราชวงศ์ทิวดอร์แล้ว

ในครั้งนั้น เป็นสมัยของการขัดแย้งทางศาสนา ซึ่งทำให้โลกของชาวคริสเตียนต้องหวั่นไหว ประเทศอังกฤษก็รีบผลีผลามลงสนามแห่งใหม่นี้อย่างตุเดือด ลักษณะของคนอังกฤษซึ่งเคยขรึมและใคร่ครวญ ก็เปลี่ยนมาเป็นแข็งกร้าว และชอบโต้แย้ง บรรดาลูกหลานได้เรียนรู้มากยิ่งขึ้นจากการโรมรันทางปัญญาครั้งนี้ ทางด้านความนึกคิดก็ได้รับการปลูกฝังลึกซึ้งกว่าเดิม ขณะที่คนมัวสนใจอยู่กับการพูดเรื่องศาสนา ความเป็นอยู่ก็ค่อย ๆ บริสุทธิ์ผุดผ่องขึ้น ลักษณะ

ประจำชาติกว้าง ๆ เหล่านี้อย่างน้อยเราจะพบเห็นได้ในรูปลักษณ์ของบรรดาลูกหลานที่แสวงหาอนาคตใหม่บนฝั่งมหาสมุทรตรงกันข้าม

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตอยู่ประการหนึ่ง ซึ่งเราจะกลับมาพูดถึงอีกในภายหลัง อันจะนำมาใช้ได้ไม่เพียงแต่กับคนอังกฤษเท่านั้น แต่ยังจะใช้ได้กับคนฝรั่งเศส สเปนและชาวยุโรปทุกคนที่มาตั้งถิ่นฐานกันอยู่เรื่อย ๆ บนฝั่งทะเลของโลกใหม่อีกด้วย อาณานิคมยุโรปแห่งใหม่ทั้งหมดนี้ แม้จะยังไม่พัฒนา แต่อย่างน้อยก็ทรงไว้ซึ่งเชื้อแห่งประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ เหตุสองประการที่นำมาสู่สภาวะดังกล่าวก็คือ เราอาจจะกล่าวได้ว่า โดยทั่วไปแล้ว ขณะที่ออกเดินทางจากประเทศบ้านเกิดเมืองนอนนั้น บรรดาผู้อพยพหาได้มีความคิดว่าตนเหนือกว่าผู้อื่นแต่อย่างใดไม่ เกือบจะไม่มีพวกที่สุขสบายและมีอำนาจเลยที่ละถิ่นฐานเดิม แหละความยากจนและทุกข์ร้อนก็เป็นเครื่องประกันความเสมอภาคได้ดีที่สุดที่เราเคยรู้จักมาในหมู่มนุษย์ ถึงกระนั้นมีหลายต่อหลายครั้งที่เหล่าขุนนางชั้นผู้ใหญ่แวะผ่านมาทางอเมริกาทุกครั้งที่เกิดเรื่องขัดแย้งกันทางการเมืองและทางศาสนา พวกอพยพได้ออกกฎหมายเพื่อกำหนดลำดับชั้นตามยศและตำแหน่งแต่ไม่นานเขาก็สังเกตเห็นว่าแผ่นดินอเมริการังเกียจระบบขุนนางในดินแดนนี้ พวกพวกเขามองเห็นว่าการปราบดินแดนที่ไม่เป็นมิตรแห่งนี้ไม่จำเป็นต้องใช้อะไรมากไปกว่าการใช้ความพยายามอย่างสม่ำเสมอและตั้งอกตั้งใจของเจ้าของเอง เมื่อเตรียมแหล่งทรัพยากรแล้วเกิดมีปัญหาว่าผลิตผลในท้องที่นั้นมีไม่มากพอที่จะทำให้ทั้งเจ้าของและชาวนาเกิดความมั่งคั่งขึ้นได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้น จึงเป็นธรรมดาที่ที่ดินนั้นถูกแบ่งออกเป็นอาณาจักรเล็ก ๆ ซึ่งเจ้าของทำการเพาะปลูกแต่เพียงผู้เดียว ทว่าที่ดินนี่เองที่อภิชนาธิปไตยติดใจนักหนา พื้นดินนี่เองที่เป็นที่ผูกพันและพึ่งพิงของลัทธินี้ มิใช่ลำพังชนชั้นขุนนางเท่านั้นที่ตั้งลัทธินี้ มิใช่ชาติกำเนิดที่สร้างลัทธินี้ แต่เป็นเพราะทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ที่รับมรดกตกทอดกันมาต่างหาก ประเทศหนึ่งอาจจะมีทั้งความมั่งคั่งมหาศาลและความยากลำเค็ญอย่างใหญ่หลวง แต่ถ้าความมั่งคั่งดังกล่าวมิได้เป็นของประเทศ เราก็จะมองเห็นแต่คนจนและคนมีในประเทศดังกล่าว พูดกันตามจริงก็คือไม่มีอภิชนาธิปไตย

ดังนั้น อาณานิคมอังกฤษทุกแห่ง ในสมัยที่เริ่มเกิดขึ้นนั้น จึงมีลักษณะเหมือนครอบครัวเต็มที่ ทุก ๆ อาณานิคมนับแต่เรื่องหลักการ ดูจะมุ่งให้มีการพัฒนาในด้านเสรีภาพ

แต่มิใช่เสรีภาพแบบอภิชนาธิปไตยเช่นประเทศแม่ หากเป็นเสรีภาพแบบกฎุมพีและประชาธิปไตย ซึ่งจากประวัติศาสตร์โลกยังไม่เคยมีรูปแบบที่สมบูรณ์เลย

อย่างไรก็ตาม ในบรรดาลักษณะทั่วไปดังกล่าว ยังมีลักษณะที่แตกต่างอย่างชัดเจนบางประการ ซึ่งจำเป็นจะต้องชี้ให้เห็น

ในครอบครัวใหญ่ของชาวแองโกลอเมริกันนี้ มีอาณานิคมสำคัญสองแห่งที่ถือกำเนิดขึ้นมาก่อนหน้านี้และเจริญเติบโตขึ้นโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกันเต็มที่ แห่งหนึ่งอยู่ทางใต้ อีกแห่งอยู่ทางเหนือ

เวอร์จิเนียเป็นรัฐที่ต้อนรับกลุ่มชาวอังกฤษกลุ่มแรก ผู้อพยพกลุ่มนี้มาเมื่อ ค.ศ. ๑๖๑๗ ทวีปยุโรปในยุคนั้นยังติดอยู่กับความคิดที่ว่าเหมืองทองคือความร่ำรวยของประชาชนอยู่มาก อันเป็นความคิดน่าเศร้า ซึ่งเคยทำให้ชาติต่างๆ ในยุโรปที่เชื่อตามความคิดนี้ต้องยากจนลง ทั้งทำลายล้างผู้คนในอเมริกามากมายยิ่งไปกว่าสงคราม บวกกับกฎหมายเลวๆ ทั้งมวลรวมกันเสียอีก นั่นก็คือบรรดานักหาทองทั้งหลายซึ่งถูกส่งไปยังเวอร์จิเนียนั้น ล้วนแต่เป็นพวกไม่มีสมบัติอะไร ไร้ความประพฤติอันดีงาม จิตใจที่กังวลและอลเวงของคนเหล่านี้เองที่ทำให้อาณานิคมซึ่งเริ่มตั้งตัวต้องเกิดความวุ่นวาย และทำให้ความเจริญก้าวหน้าดูเป็นเรื่องไม่แน่นอนไป ต่อจากนั้นเหล่านักอุตสาหกรรมและเกษตรกรก็มาถึง พวกนี้มีธรรมกว่าและสงบเงียบกว่า แต่ก็มิใช่ชนชั้นที่สูงไปกว่าชนชั้นต่ำทั้งหลายในประเทศอังกฤษแต่อย่างใด ไม่มีความคิดสูงส่ง หรือความคิดที่เป็นสาระแต่อย่างใด ก่อนที่จะมีการจัดตั้งสถาบันใหม่ๆ ขึ้นมา อาณานิคมนี้ตั้งขึ้นได้ไม่นานก็มีผู้นำระบบทาสเข้ามาใช้ (ระบบทาสถูกนำเข้ามาราวปี ค.ศ. ๑๖๒๐ โดยเรือของชาวฮอลันดา ซึ่งนำชาวนิโกรมาลงบนฝั่งแม่น้ำเจมส์ จำนวน ๒๐ คน) และนั่นคือความจริงประการสำคัญ ซึ่งจะมีอิทธิพลมหาศาลต่อลักษณะนิสัย กฎหมายและอนาคตทั้งอนาคตของภาคใต้

ระบบทาส ซึ่งเราจะอธิบายในภายหลัง เป็นการลบหลู่เกียรติของการทำงาน เพราะเป็นการนำความอยู่ว่างเข้ามาในสังคม และพร้อมกันนั้นก็เกิดความโง่ทึบและความหยิ่งผยอง ความยากจนและความหรูหราฟุ่มเฟือย ระบบทาสทำให้พลังปัญญาลดน้อยถอยลง และทำให้กิจกรรมของมนุษย์หยุดนิ่ง อิทธิพลของการมีทาส ผนวกเข้ากับลักษณะนิสัยแบบอังกฤษจะอธิบายขนบธรรมเนียมและสภาพสังคมของภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

ทางภาคเหนือแม้จะมีพื้นเพเหมือนแบบอังกฤษ แต่ก็มีข้อแตกต่างกันชนิดหน้ามือเป็นหลังมืออยู่หลายประการ ในที่นี้ข้าพเจ้าขอเล่ารายละเอียดบางประการ

ในอาณานิคมอังกฤษทางภาคเหนือ หรือที่รู้จักกันดีว่า นิวอิงแลนด์* มีการรวบรวมความคิดสำคัญสองสามประการ ซึ่งบัจจุบันนี้เป็นรากฐานทฤษฎีสังคมของสหรัฐอเมริกา

หลักการของนิวอิงแลนด์ในชั้นแรกได้แพร่หลายไปยังรัฐใกล้เคียง แล้วค่อย ๆ เข้าไปสู่รัฐที่ห่างไกลออกไปในระยะต่อมา และอาจจะกล่าวได้ว่าในที่สุดก็แทรกซึมเข้าไปตลอดทั้งสหพันธ์รัฐ ขณะนี้หลักการดังกล่าวขยายอิทธิพลออกไปอย่างกว้างขวางจนเกินขอบเขตไปทั่วโลกของคนอเมริกัน อารยธรรมของนิวอิวแลนด์ในสมัยนั้นเป็นเสมือนคบไฟซึ่งส่องสว่างอยู่บนที่สูง ซึ่งเมื่อได้กระจายความร้อนไปโดยรอบแล้วยังส่องสว่างไปจนสุดขอบฟ้าอีกด้วย

การตั้งนิวอิงแลนด์ก่อให้เกิดภาพอันใหม่ คือทุกสิ่งทุกอย่างที่นี่แปลกไม่ซ้ำแบบใคร

อาณานิคมเกือบทุกแห่งมีประชาชนพวกแรกเป็นคนไร้การศึกษา หรือสมบัติใด ๆ เป็นผู้ยากลำเค็ญและผู้ประพฤติเสียหายได้ผลักดันเขาให้ออกจากประเทศที่ให้กำเนิดเขาหรือเป็นพวกเก็งกำไรที่หิวกระหาย และพวกจัดตั้งอุตสาหกรรม ยังมีอาณานิคมอื่น ๆ ที่ไม่สามารถแม้แต่จะอ้างที่มาทำนองเดียวกันนี้ เช่นเซ็นต์โดมินิก ซึ่งเหล่าโจรสลัดเป็นผู้ก่อตั้ง และมาในสมัยเราศาลสถิตยุติธรรมแห่งอังกฤษรับหน้าที่เป็นผู้สั่งคนไปอยู่ในทวีปออสเตรเลีย

บรรดาผู้อพยพที่ขึ้นไปตั้งรกรากอยู่บนชายฝั่งแถบนิวอิงแลนด์ ต่างมาจากชนชั้นที่มีอันจะกินในประเทศแม่ด้วยกันทั้งนั้น การที่พวกเขามาร่วมกันอยู่บนผืนแผ่นดินอเมริกาจึงเป็นปรากฏการณ์สังคมที่ไม่เหมือนที่อื่นใดนับแต่แรกเริ่มทีเดียว เป็นสังคมที่ไม่มีทั้งขุนนางชั้นสูง และประชาชนธรรมดา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าไม่มีคนร่ำรวยและไม่มีคนยากจน ถ้าดูตามอัตราส่วนแล้วมีความสว่างไสวแผ่ซ่านอยู่เหนือผู้คน ณ ที่นี้มากกว่าในประเทศยุโรปใด ๆ ในสมัยเรา ทุกคนอาจจะไม่ยกเว้นเลยแม้แต่คนเดียวที่ได้รับการศึกษาค่อนข้างสูง และมีหลายคนในจำนวนนี้มีความสามารถและวิชาความรู้เป็นที่รู้จักกันดีในยุโรป ส่วนอาณานิคมอื่น ๆ สร้างขึ้นมาจากนักผจญภัยตัวคนเดียวที่ไม่มีครอบครัว ผู้ที่อพยพมาอยู่นิวอิงแลนด์ได้นำบัจจัย

---

* นิวอิงแลนด์ตั้งอยู่บนทิศตะวันออกของแม่น้ำฮัดสัน ขณะนี้มีหกมลรัฐด้วยกัน คือ คอนเน็คติคัต โร้ดไอร์แลนด์ แมสซาชูเส็ทซ์ เวอร์มอนต์ นิวแฮมเชียร์ และเมน

ต่าง ๆ สำหรับเสริมสร้างระเบียบและศีลธรรมมาด้วย พวกเขามุ่งหน้าสู่ทะเลทรายพร้อมกับลูกเมีย แต่สิ่งซึ่งทำคนกลุ่มนี้แตกต่างจากพวกอื่นโดยเฉพาะ ก็คือจุดมุ่งหมายในการมาของพวกเขา ไม่ใช่เพราะความจำเป็นที่ทำให้พวกเขาต้องละทิ้งประเทศ พวกเขาทิ้งตำแหน่งทางสังคมที่น่าเสียดาย และวิถีทางเลี้ยงชีวิตอันมั่นคงไว้ที่นั่น พวกเขามิได้มาสู่โลกใหญ่เพื่อที่จะยกฐานะหรือเพิ่มพูนความมั่งคั่งของตน เขากลับผละความอ่อนหวานชื่นบานแห่งประเทศบ้านเกิดเมืองนอน เพื่อยอมต่อความต้องการทางปัญญา โดยการเผชิญความลำเค็ญอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ในยามพลัดถิ่นมาดังนี้ พวกเขาต้องการชัยชนะทางความคิดบางประการ

พวกอพยพหรืออย่างที่พวกเขาเรียกตนเองได้อย่างเหมาะสมว่า นักแสวงบุญเหล่านี้มีความเชื่อในนิกายของอังกฤษ ซึ่งยึดถือหลักการอันเข้มงวด จึงได้ชื่อว่านิกายเพียวริแตน ลัทธิเพียวริแตนหาใช่เป็นความเชื่อทางศาสนาอย่างเดียวไม่ แต่ยังผสมผสานกับทฤษฎีประชาธิปไตยและสาธารณรัฐที่สมบูรณ์ที่สุดในหลาย ๆ แง่ และนั่นเองที่เป็นที่มาของฝ่ายปรปักษ์ที่อันตรายที่สุด เมื่อถูกบีบคั้นจากรัฐบาลในประเทศแม่ เจ็บใจที่มองเห็นชีวิตประจำวันในสังคมที่ตนอยู่ขณะที่พวกตนยึดถือหลักการอันเข้มงวด ชาวเพียวริแตนเหล่านี้จึงออกแสวงหาดินแดนอันป่าเถื่อนและไม่มีใครเหลียวแล ที่ซึ่งพวกตนจะดำรงชีวิตได้ตามแนวทางของตน และสวดอ้อนวอนพระผู้เป็นเจ้าได้อย่างเสรี

อุทาหรณ์สองสามเรื่องคงจะทำให้เรารู้จักนักผจญภัยซึ่งเต็มไปด้วยศรัทธากลุ่มนี้ได้ดีกว่าสิ่งใด ๆ ซึ่งเราอาจจะหาเพิ่มเติมเอาเองได้

เนเธเนียล มอร์ตัน นักประวัติศาสตร์สมัยแรกของนิวอิงแลนด์ เริ่มเรื่องดังนี้ "ข้าพเจ้ามีความเชื่ออยู่เสมอ" เขากล่าว "ว่าเป็นหน้าที่อันศักดิ์สิทธิ์ของเรา ที่บรรดาพ่อแม่ของเราเคยได้รับสิ่งต่าง ๆ มากมายเหลือล้น และทั้งน่าจดจำอย่างยิ่งในคุณความดีของพระเจ้าในการจัดตั้งอาณานิคมแห่งนี้ ซึ่งได้จารึกลงเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อความทรงจำนี้จะได้ยั่งยืนถาวรสืบไป สิ่งซึ่งเราได้พบเห็น และได้รับคำบอกเล่าจากพ่อแม่ของเรานั้น เราจะต้องให้ลูกหลานของเราได้รับรู้ไว้ด้วย เพื่อที่ว่าอนุชนรุ่นหลังจะได้เรียนรู้ถึงการสรรเสริญพระผู้เป็นเจ้า เพื่อที่ว่าผู้สืบเชื้อสายของอับราฮัม ทาสรับใช้ของพระองค์ อีกทั้งลูก ๆ ของจาค็อบผู้ได้รับเลือกจากพระองค์ จะได้เก็บรักษาความทรงจำในผลงานอันมหัศจรรย์ของพระองค์ไว้ตลอด

กาล[๑] เขาเหล่านี้ควรจะต้องรู้ว่าพระผู้เป็นเจ้าได้นำต้นองุ่นมายังทะเลทรายได้อย่างไร พระองค์ได้ปลูกต้นไม้นี้ และกันพวกนอกศาสนาออกไปได้อย่างไร พระองค์ได้เตรียมพื้นที่ ผังรากไม้จนลึก และปล่อยให้ต้นไม้นี้แพร่พันธุ์ออกไปปกคลุมพื้นโลกไกลแสนไกลได้อย่างไร[๒] และไม่เพียงแต่เท่านั้น เรายังจะต้องรู้อีกว่า พระองค์ได้นำประชาชนของพระองค์ไปสู่กระโจมศักดิ์สิทธิ์และสร้างโบสถ์ขึ้นบนกองมรดกของพระองค์ได้อย่างไรด้วย[๓] ความจริงเหล่านี้จะต้องเป็นที่รู้จักกัน เพื่อที่ว่าพระผู้เป็นเจ้าจะได้รับเกียรติที่ควรค่าแก่พระองค์ และเพื่อว่ารัศมีแห่งพระเกียรติของพระองค์จะได้ขจรขจายไปยังชื่อนักบุญต่าง ๆ ที่ควรแก่การคารวะ ซึ่งเขาเหล่านั้นเคยเป็นเครื่องมือของพระองค์"

เป็นสิ่งสุดวิสัยที่จะอ่านความต้นเรื่องนี้โดยไม่รู้สึกประทับใจต่อศาสนาและความเชื่อศรัทธา ประหนึ่งว่าเรากำลังสูดอากาศแห่งยุคโบราณกาล พร้อม ๆ กับกลิ่นหอมอบอวลแห่งพระคัมภีร์ฉะนั้น

ความเชื่อมั่นซึ่งเป็นแรงดลใจนักเขียน ทำให้ภาษาของเขาดูสูงส่ง ในสายตาของเรา เช่นเดียวกับในสายตาของผู้เขียน พืชพันธุ์แห่งประชาชนผู้ยิ่งใหญ่ซึ่งพระผู้เป็นเจ้านำไปวางลงบนแผ่นดินที่ลิขิตไว้ด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เองนั้น หาใช่ขบวนนักผจญภัยกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งออกแสวงหาโชคลาภ ณ ดินแดนโพ้นทะเลเสียแล้ว

ผู้ประพันธ์ดำเนินเรื่องและวาดภาพการออกเดินทางของผู้อพยพกลุ่มแรกต่อไปตามทำนองข้างต้นดังนี้ (จากหนังสือเรื่อง "New—England's Memorial" หน้า ๒๒)

ในลักษณะเช่นนี้เองที่พวกเขาออกจากเมืองนี้ไป (Delft—Haleft) เมืองซึ่งเคยเป็นที่พำนักพักพิงของพวกเขา กระนั้นก็ตามพวกเขาเหล่านี้ก็มีท่าทางสำรวม เพราะรู้ดีว่าพวกเขาเป็นนักแสวงบุญ และเป็นคนแปลกหน้าของถิ่นแถวนี้ เขาเหล่านี้มิได้ยึดมั่นกับสิ่งต่าง ๆ ทางโลก ทว่าดวงตาของเขาจ้องมองขึ้นไปยังสวรรค์ ดินแดนอันเป็นที่รักของเขา ที่ซึ่งพระผู้เป็นเจ้าเตรียมนครศักดิ์สิทธิ์ไว้คอยเขาแล้ว ท้ายที่สุดพวกเขาก็เดินทางมาถึงท่าซึ่งมีเรือจอดคอยอยู่ มีบรรดามิตรสหายจำนวนมากมายที่ไม่สามารถเดินทางไปกับพวกเขาด้วย ได้ติดตามมาส่งถึงท่าเรือ ราตรีนั้นผ่านไปโดยไม่มีใครได้หลับได้นอน เวลาผ่านไปด้วยบรรยากาศที่เป็นมิตร

---

๑ จากพระคัมภีร์ PS. CV, S, 6

๒ จากพระคัมภีร์ PS. LXXX, 13, 15

๓ จากพระคัมภีร์ EXOD, XV, 13

ด้วยการแสดงปาฐกถาอันน่าศรัทธา และด้วยการแสดงความรู้สึกอันเต็มไปด้วยความอ่อนโยนนุ่มนวลแบบชาวคริสต์ วันรุ่งขึ้นพวกเขาจึงลงเรือ เพื่อนผู้งก็อยากตามลงไปส่งด้วย ยามนั้นเองที่เริ่มได้ยินเสียงทอดถอนใจอย่างล้ำลึก ได้เห็นน้ำตาไหลหลั่งจากดวงตาทุก ๆ คู่ ได้ยินเสียงจุมพิตอันยาวนาน และเสียงสวดภาวนาอย่างเร่าร้อน แม้ผู้อื่นที่ได้ยินได้ฟังก็อดรู้สึกตื้นตันใจมิได้ เมื่อหวูดสัญญาณออกเรือดังขึ้น ทุกคนก็คุกเข่าลง แล้วหลวงพ่อก็เริ่มสวดอ้อนวอนฝากฝังพวกเขาสุดแต่พระผู้เป็นเจ้าจะทรงเมตตา พลางเงยหน้าขึ้นเบื้องบนด้วยดวงตาที่คลอไปด้วยน้ำตา ในที่สุดต่างก็ร่ำลาจากกัน และกล่าวคำอำลาซึ่งสำหรับหลายคนแล้วนับเป็นการอำลาครั้งสุดท้าย"

ผู้อพยพเหล่านี้มีจำนวนประมาณ ๑๕๐ คน มีทั้งชายหญิงและเด็ก จุดหมายของพวกเขาก็คือ สร้างนิคมขึ้นบริเวณฝั่งแม่น้ำฮัดสัน แต่หลังจากที่ร่อนเร่อยู่ในมหาสมุทรเป็นเวลานานพวกเขาก็จำต้องขึ้นบกที่ชายฝั่งอันแห้งแล้งแห่งนิวอิงแลนด์ ณ ที่ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นเมืองพลีมัธ ซึ่งยังมีโขดหิน* ที่นักแสวงบุญในสมัยนั้นเคยได้ลงมาปรากฏให้เราเห็นอยู่

นักประวัติศาสตร์ผู้นี้กล่าวต่อไปว่า "ก่อนที่จะไปไกลกว่านี้ ขอให้เราลองมาพิจารณาดูสภาพในขณะนั้นของผู้คนที่น่าสงสารเหล่านี้ดูสักหน่อยซิ และจงมาชื่นชมในความดีของพระผู้เป็นเจ้าที่ทรงช่วยเหลือพวกเขากันเถิด"

"บัดนี้เขาเหล่านั้นได้ผ่านพ้นมหาสมุทรอันกว้างใหญ่แล้ว พวกเขากำลังบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของการเดินทาง แต่มองไม่เห็นมิตรสหายคนใดมาคอยต้อนรับเลย ไม่มีแม้ที่อาศัยสำหรับกำบังกาย ขณะนั้นเป็นเวลากลางฤดูหนาว และท่านที่คุ้นเคยกับภูมิอากาศของเราคงจะทราบดีว่าฤดูหนาวแบบนี้ทารุณเพียงใด และชายฝั่งของเราต้องดูเศร้าสลดเพราะพายุอันร้ายกาจเพียงใด ในฤดูดังกล่าว เป็นการยากลำบากที่จะเดินทางฝ่าไปยังที่ ๆ รู้จักดี ฉะนั้น การไปตั้งถิ่นฐานอยู่บนฝั่งทะเลแห่งใหม่ยิ่งมีความยากลำบากมากกว่า มองไปโดยรอบเห็นแต่ที่ดินรกร้างอันน่าสยดสยองทั้งว่างเปล่าและเศร้าสร้อย มีแต่สัตว์นานาชนิดและคนป่าซึ่งไม่มีใครรู้ว่า

---

* หินก้อนนี้กลายเป็นสิ่งบูชาในสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าเคยเห็นชิ้นส่วนต่าง ๆ ของหินนี้ถูกเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีในหลาย ๆ เมืองของประเทศ นี่เป็นเครื่องแสดงอย่างชัดแจ้งมิใช่หรือว่าอำนาจและความยิ่งใหญ่ทั้งมวลของมนุษย์อยู่ในจิตวิญญาณของเขานั่นเอง ก็หินนี้ไงล่ะที่ผ้าเท้าของผู้ทุกข์ยากไม่กี่คนสัมผัสเพียงชั่วครู่ หินนี้ก็กลับมีชื่อเสียงขึ้นมา หินนี้ดึงดูดสายตาของคนมากมาย คนยังคงคารวะเศษเล็กเศษน้อยของมันอยู่ คนนำฝุ่นละอองของมันไปแบ่งปันกันไกลออกไป ก็แล้วประตูวังมากมายหลายแห่งเล่า มีใครใส่ใจบ้าง

ดุร้ายเพียงใดและมีจำนวนเท่าไหร่ พื้นดินหนาวเย็นราวกับน้ำแข็ง และปกคลุมไปด้วยป่าไม้ พุ่มไม้ ทุกสิ่งทุกอย่างดูป่าเถื่อน เบื้องหลังเห็นแต่มหาสมุทรอันไพศาล ซึ่งแยกพวกเขาออกจากโลกที่เจริญแล้ว พวกเขาจะพบความสันติสุขและความหวังได้ก็โดยมองขึ้นไปยังเบื้องบนเท่านั้น"

เราต้องไม่คิดว่าความน่าเวทนาของชาวเพียวริแตนเหล่านี้เป็นเพียงด้านทฤษฎีเท่านั้น หรือว่ามีลักษณะผิดแผกจากวิถีทางของสรรพสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แต่อย่างใด ลัทธิเพียวริแตน ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เกือบจะเป็นทฤษฎีการเมืองมากเท่า ๆ กับเป็นลัทธิทางศาสนาทีเดียว ดังนั้น ตามที่เนเธเนียล มอร์ตัน บรรยายไว้เมื่อครู่นี้ว่า พอลงจากเรือขึ้นฝั่งที่ดูอ้างว้างแห่งนี้ไม่ทันไร สิ่งแรกที่ผู้อพยพพวกนี้เอาเป็นธุระก็คือรวมกันอยู่เป็นสังคม พวกเขาออกกฎหมายทันทีดังมีใจความว่า

"เพื่อสรรเสริญพระผู้เป็นเจ้า เพื่อการพัฒนาถาวรของศรัทธาแห่งชาวคริสเตียน และเพื่อเกียรติศักดิ์แห่งประเทศของเรา เราทั้งหลาย ผู้มีรายนามข้างล่างนี้ได้เริ่มจัดตั้งอาณานิคมแห่งแรกบนฝั่งทะเลที่ล้าหลังเหล่านี้ โดยเห็นพ้องต้องกันในคำประกาศ ซึ่งได้ตกลงยินยอมร่วมกันอย่างจริงจังต่อเบื้องพระพักตร์ของพระผู้เป็นเจ้า ว่าจะรวมกันเป็นกลุ่มสังคมการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะปกครองตนเอง และมุ่งทำงานเพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายของเรา และโดยอาศัยอำนาจแห่งสัญญานี้ เราจึงพร้อมใจกันประกาศใช้กฎหมายรัฐบัญญัติกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งแต่งตั้งผู้มีอำนาจหน้าที่ตามความจำเป็น ผู้ซึ่งเราสัญญาว่าจะให้ความยอมรับนับถือและเชื่อฟัง"[๑]

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๖๒๐ นับแต่วาระนั้นมา การอพยพก็มีขึ้นอยู่เรื่อย ๆ ความหลงใหลในลัทธิทางศาสนาและการเมือง ซึ่งก่อให้เกิดความแตกร้าวขึ้นในจักรวรรดิบริเตนตลอดสมัยของพระเจ้าชารลส์ที่ ๑ ได้เป็นแรงผลักดันหมู่คณะใหม่ ๆ ผู้เชื่อในลัทธิต่าง ๆ ให้มาตั้งถิ่นฐานตามฝั่งทะเลอเมริกาไม่เว้นแต่ละปี ในประเทศอังกฤษ ครอบครัวของผู้ที่เชื่อในลัทธิเพียวริแตนยังคงอยู่เฉพาะในหมู่ชนชั้นกลาง ผู้อพยพส่วนมากจึงมักมาจาก

---

๒ พวกอพยพที่ก่อตั้งมลรัฐโร้ดไอแลนด์ในปี ค.ศ. ๑๖๓๘ บรรดาผู้ที่ตั้งรกรากในนิวเฮเวนในปี ๑๖๓๗ ผู้คนรุ่นแรกที่อาศัยในคอนเน็คติคัตในปี ๒๖๓๕ และผู้ให้กำเนิดมลรัฐโพรวิเดนซ์ เมื่อปี ๑๖๔๐ ก็เริ่มด้วยการร่างสัญญาประชาคมขึ้นเช่นกัน ภายใต้ความเห็นชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน (Pitkin's History หน้า ๔๒–๔๗)

ชนชั้นกลางนี้เอง ประชากรแห่งแคว้นนิวอิงแลนด์ได้เพิ่มปริมาณขึ้นอย่างรวดเร็ว และในขณะที่การจัดลำดับอาวุโสยังคงเป็นเครื่องกำหนดชนชั้นของคนอย่างเข้มงวดในประเทศแม่อยู่นั้น ประเทศอาณานิคมก็สร้างภาพพจน์ใหม่ขึ้น โดยการจัดตั้งสังคมที่มีความเป็นอยู่แบบเดียวกันในทุกภาค ประชาธิปไตยแบบที่สมัยกรีกโรมันไม่กล้าแม้แต่จะฝันถึงก็ค่อย ๆ เล็ดลอดออกมาในลักษณะที่เติบโตเต็มที่ และมีเครื่องไม้เครื่องมือครบถ้วนในท่ามกลางสังคมเก่าแก่แบบศักดินา รัฐบาลอังกฤษซึ่งพึงพอใจที่ได้เห็นต้นเหตุแห่งความยุ่งยากและปัจจัยแห่งการปฏิวัติใหม่ ๆ พ้นห่างออกไปเช่นนี้ จึงมองดูการอพยพมากมายครั้งนั้นอย่างไม่รู้สึกทุกข์ร้อนอะไร ทั้งยังให้การสนับสนุนอย่างเต็มกำลังเสียอีก และดูไม่ค่อยจะไยดีในชะตากรรมของผู้ที่ไปเหยียบย่างลงบนพื้นแผ่นดินอเมริกาเพื่อแสวงหาที่หลบภัยจากกฎหมายอันร้ายกาจของอังกฤษเท่าไหร่นัก เราอาจจะกล่าวได้ว่ารัฐบาลอังกฤษมองดูนิวอิงแลนด์ เสมือนดินแดนซึ่งปล่อยให้เป็นไปตามความคิดฝันแห่งจินตนาการ และปล่อยให้เป็นที่ทดลองอย่างเสรีของบรรดานักคิดสิ่งใหม่ ๆ

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งซึ่งนำความรุ่งเรืองมาสู่ประเทศอาณานิคมของอังกฤษก็คือ อาณานิคมเหล่านี้มีเสรีภาพภายใน และอิสรภาพทางการเมืองมากกว่าอาณานิคมของชาติอื่น ๆ แต่ไม่มีที่แห่งใดเลยที่หลักการในเรื่องเสรีภาพจะถูกนำมาใช้ได้อย่างสมบูรณ์เท่ากับในแคว้นนิวอิงแลนด์นี้

ระยะนั้นเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ผืนแผ่นดินในโลกใหม่เป็นของชาติยุโรปซึ่งเป็นผู้ค้นพบเป็นชาติแรก

ด้วยเหตุนี้เองบริเวณชายฝั่งของอเมริกาเหนือเกือบทั้งหมด จึงตกอยู่ในการครอบครองของอังกฤษในราวปลายศตวรรษที่ ๑๖ วิธีการที่รัฐบาลอังกฤษใช้ในการเพิ่มประชากรในอาณาจักรใหม่แห่งนี้มีลักษณะต่างๆกัน เช่น ในบางกรณี กษัตริย์จะกำหนดเขตๆหนึ่งให้อยู่ภายใต้ความดูแลของข้าหลวงที่พระองค์ทรงเลือก โดยมอบหมายให้บริหารท้องถิ่นนั้นในนามของพระองค์ และภายใต้คำสั่งของพระองค์โดยตรง (กรณีของรัฐนิวยอร์ค) อันเป็นระบบอาณานิคมที่ใช้กันทั่วยุโรป บางครั้งพระองค์ก็ยกกรรมสิทธิ์ในบางส่วนของประเทศ (ได้แก่มลรัฐแมรีแลนด์ แคโรไลนาเหนือและใต้ เพ็นซิลเวเนีย นิวเจอร์ซี่) ให้ใครสักคนหนึ่ง หรือบริษัทหนึ่ง ในสมัยนั้น อำนาจพลเรือนและอำนาจทางการเมืองทั้งมวลจึงตกอยู่ในกำมือของคนเพียง

คนเดียว หรือหลายคนซึ่งได้รับประโยชน์จากการขายที่ดินและเป็นผู้ปกครองราษฎร แต่อยู่ภายใต้การตรวจตราและควบคุมของสำนักพระราชวัง ส่วนระบบที่สามนั้นประกอบด้วยการให้สิทธิแก่ผู้อพยพจำนวนหนึ่ง เพื่อจะก่อตั้งเป็นสังคมการเมือง ภายใต้ความดูแลของประเทศแม่และปกครองตนเองในทุกด้านที่ไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศแม่

วิธีการจัดการกับอาณานิคมเช่นนี้ได้ส่งเสริมเสรีภาพเป็นอย่างมาก แต่ก็ปฏิบัติกันเฉพาะในนิวอิงแลนด์เท่านั้น

พอถึงปี ๑๖๒๘[๑] พระเจ้าชาลส์ที่ ๑ ได้ทรงมอบธรรมนูญตามแบบอย่างข้างต้น ให้แก่พวกอพยพซึ่งเข้าไปตั้งอาณานิคมที่แมสซาชูเส็ทซ์

ทว่า โดยทั่วไปแล้ว ได้มีการให้ธรรมนูญแก่มลรัฐต่าง ๆ ในนิวอิงแลนด์หลังจากที่มลรัฐเหล่านั้นตั้งขึ้นนานแล้ว มลรัฐพลีมัธ โพรวิเด็นซ์ นิวเฮเวน คอนเน็คติคัต และโร้ดไอแลนด์[๒] ได้ก่อตั้งขึ้นมาโดยไม่ได้รับความช่วยเหลือและรับรู้จากประเทศแม่ พลเมืองใหม่เหล่านี้มิได้ปฏิเสธอำนาจสูงสุดที่มาจากเมืองแม่ และก็มิได้แสวงหาอำนาจการปกครองจากเมืองแต่อย่างใดด้วย พวกเขาจัดการกันเอง ต่อเมื่อ ๓๐ หรือ ๔๐ ปีให้หลังในรัชสมัยพระเจ้าชาลส์ที่ ๒ จึงมีธรรมนูญรับรองพวกเขาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จากการพิจารณาดูอนุสาวรีย์ทางประวัติศาสตร์ และกฎหมายในนิวอิงแลนด์ เรามักจะสังเกตเห็นสายใยซึ่งผูกพันพวกอพยพกับประเทศของบรรพบุรุษของเขาได้ยาก เราจะเห็นว่าพวกเขามีการกระทำที่แสดงถึงอธิปไตยของตนอยู่ทุกขณะ เช่นแต่งตั้งผู้มีอำนาจบริหารเอง สร้างสันติภาพและทำสงคราม วางกฎเกณฑ์ด้านตำรวจ รวมทั้งออกกฎหมายราวกับว่าได้อำนาจนั้นจากพระผู้เป็นเจ้าแต่พระองค์เดียว[๓]

ไม่มีอะไรที่ดูเรียบง่ายและให้ความรู้มากเท่ากับบทบัญญัติแห่งกฎหมายในยุคนั้น และสิ่งนี้เองที่นำไปสู่การแก้ปัญหาของสังคมอเมริกันทุกวันนี้

---

๑ โปรดดู (Pitkin's History หน้า ๓๕ เล่ม ๑ และ History of the Colony of Massachusetts โดย Hutchinson เล่มที่ ๑ หน้า ๙

๒ เล่มเดียวกัน, หน้า ๔๒–๔๗

๓ พลเมืองในแมสสาชูเส็ทซ์ในเรื่องการออกกฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง กำหนดกระบวนพิจารณาคดีและศาลยุติธรรม ใช้แนวทางปฏิบัติที่แตกต่างไปจากที่กระทำกันอยู่ในประเทศอังกฤษ เมื่อ ค.ศ. ๑๖๕๐ ซึ่งของพระเจ้าแผ่นดินมิได้ปรากฏที่หัวคำสั่งศาล (โปรดดู Hutchinson เล่ม ๑ หน้า ๔๕๒)

ในบรรดาอนุสาวรีย์ทั้งหลายนั้น เราจะเห็นลักษณะเฉพาะสิ่งหนึ่ง คือ ประมวลกฎหมายซึ่งมลรัฐเล็ก ๆ แห่งคอนเน็คติคัตได้ตราขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๖๕๐[๑]

ผู้บัญญัติกฎหมายแห่งคอนเน็คติคัต ในความสนใจกับกฎหมายอาญาก่อนอื่น และในการร่างกฎหมายนั้น เขาเกิดความคิดแปลก ๆ[๒] จากพระคัมภีร์ว่า

"ผู้ใดก็ตามที่บูชาเทพเจ้าอื่นนอกเหนือพระผู้เป็นเจ้า จะต้องถึงแก่ความตาย" ความในตอนต้นว่าไว้เช่นนั้น

ติดตามด้วยข้อความทำนองเดียวกันอีก ๑๐ หรือ ๑๒ ตอน ซึ่งหยิบยืมข้อความมาจากเดอเตโรโนม เอ๊กโซด และเลวิติค[๓]

การดูหมิ่นศาสนา วิธีพ่อมดหมอผี การคบชู้[๔] การข่มขืน มีโทษถึงตาย ลูกที่กระทำการดูหมิ่นเหยียดหยามบิดามารดาต้องรับโทษแบบเดียวกัน โดยนัยนี้จึงเป็นการนำเอาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับผู้คนที่กักขฬะและยังไม่ค่อยเจริญไปใช้ในสังคม ซึ่งผู้คนมีการศึกษาและมีความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งในกฎหมายก็ไม่เคยมีการลงโทษถึงตายมากเท่านั้น หรือถูกนำไปใช้กับผู้ที่มีความผิดน้อยกว่านั้น

ในเรื่องของกฎหมายอาญา ผู้บัญญัติกฎหมายให้ความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการรักษาระเบียบทางศีลธรรม และขนบธรรมเนียมอันดีงามในสังคม โดยลักษณะนี้ผู้บัญญัติกฎหมายจึงเข้าสอดแทรกในเรื่องของสติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จึงเกือบไม่มี

---

๑ ดู ประมวลกฎหมาย ๑๖๕๐, หน้า ๒๘ (Hartford 1830)

๒ ดูในประวัติศาสตร์ โดย Hutchinson เล่ม ๑ หน้า ๔๓๕–๔๕๖ เรื่องการวิเคราะห์

๓ ขื่อทั้ง ๓ คือ ชื่อหนังสือสามตอนในชุดที่เรียกว่าปองตาเติก (Pentateuque) หรือหนังสือ ๕ เล่ม (Les Cinq Livres) ของโมเสส ซึ่งอยู่ในตอนแรกของพระคัมภีร์ ซึ่งได้แก่เจเนสิส (Genése) หรือ "การสร้างโลก" จนกระทั่งถึงการตั้งถิ่นฐานของชาวฮีบรูว์ในอียิปต์เล่มที่ ๒ คือ เอ็กโซด (Exode) หรือ "การออกจากอียิปต์" ต่อมาคือเลวิติค (Lévitique) หรือ "คำสั่งสอนทางศาสนา" นองเบรอะ (Les Nombres) ซึ่งเป็นการแสดงพลังทางวัตถุของประชาชน ท้ายที่สุดคือเดอเตโรโนม ซึ่งเป็นบทขยายความของเล่มต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

๔ ในมลรัฐแมสสาชูเสิทซ์ การคบชู้มีโทษถึงตายเช่นกัน Hutchinson (เล่ม ๑ หน้า ๔๔๑) กล่าวว่า หลายคนต้องถึงแก่ความตายเพราะอาชญากรรมชนิดนี้ เขาอ้างอุทาหรณ์ค่อนข้างแปลกในเรื่องนี้ ซึ่งเกิดในราวปี ๑๖๖๓ กล่าวคือหญิงแต่งงานแล้วผู้หนึ่งมีสัมพันธ์เสน่หากับชายหนุ่มผู้หนึ่ง ต่อมาเป็นหม้ายลง จึงแต่งงานกับชายผู้นี้ หลายปีผ่านไป ประชาชนเกิดสงสัยว่าสมัยก่อนคู่นี้อาจจะมีความสนิทสนมเป็นพิเศษ จึงกล่าวหาว่ามีความผิดทางอาญาและจับขังคุกต่อมาไม่ช้าก็ตัดสินประหารชีวิตคนทั้งสอง

บาปอันใดที่เขาจะไม่ยอมยกให้อยู่ภายใต้การตรวจสอบของผู้พิพากษาเลย ท่านผู้อ่านคงจะได้สังเกตเห็นแล้วว่ากฎหมายลงโทษการคบชู้และการข่มขืนนั้นรุนแรงเพียงไร การติดต่ออย่างธรรมดาระหว่างผู้ที่ยังไม่แต่งงานก็ถูกลงโทษอย่างรุนแรงเช่นกัน มลรัฐปล่อยให้เป็นสิทธิของผู้พิพากษาในการลงโทษผู้กระทำผิดตามวิธีใดในสามวิธี กล่าวคือ เสียค่าปรับ ถูกโบย หรือแต่งงาน[๑] และถ้าจะเชื่อตามสำนวนศาลเก่า ๆ ของมลรัฐนิวเฮเวนแล้วละก็ การดำเนินคดีในเรื่องนี้มีไม่น้อยทีเดียว เราพบว่าเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๑๖๘๐ มีการตัดสินให้ปรับและตักเตือนหญิงสาวผู้หนึ่งซึ่งถูกกล่าวหาว่ากล่าววาจาบางคำที่ไม่เหมาะสม และปล่อยตัวให้ถูกจุมพิตหนึ่งครั้ง[๒] ประมวลกฎหมายปี ๑๖๕๐ มีมาตรการป้องกันมากมาย ความเกียจคร้านและการเมาสุรามีโทษรุนแรงเช่นกันในมลรัฐนี้[๓] เจ้าของโรงเตี๊ยมบริการเหล้าองุ่นให้แก่ผู้บริโภคคนหนึ่งเกินจำนวนที่กำหนดไว้ไม่ได้ ผู้ที่กล่าวเท็จในกรณีที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายได้จะต้องได้รับโทษปรับหรือโบย[๔] ในบางแห่ง ผู้บัญญัติกฎหมายซึ่งลืมหลักการสำคัญ ๆ เรื่องเสรีภาพทางศาสนาที่ตนเองเคยเรียกร้องในยุโรปเสียสนิทได้บังคับให้ชาวคริสเตียนเข้าพิธีทางศาสนา[๕] ถ้ากลัวจะต้องเสียค่าปรับ และถึงกับตราโทษหนัก[๖] บ่อยครั้งถึงตายถ้ามีชาวคริสเตียนผู้ใดประสงค์จะบูชาพระผู้เป็นเจ้าด้วยวิธีที่แตกต่างไปจากวิธีของเขาเอง[๗] บางคราวความมุ่งมั่นในกฎเกณฑ์ซึ่ง

---

๑ ประมวลกฎหมาย ค.ศ. ๑๖๕๐, หน้า ๔๘, เท่าที่ปรากฏมีเหมือนกันที่บางครั้งผู้พิพากษาต้องตัดสินลงโทษแบบนี้เพิ่มเข้าไป ดังจะเห็นได้จากคำสั่งศาลในปี ๑๖๔๓ (หน้า ๑๑๔ New-Haven Atiquities) ซึ่งมีใจความว่า มาร์กาเร็ต เบ็ดฟอร์ต ผู้เชื่อได้ว่าปล่อยตัวกระทำสิ่งซึ่งควรแก่การลงโทษ คือให้ลงทัณฑ์โบยและให้ทำการสมรสกับนิโคลัสเจ็มมิงส์ผู้สมรู้ร่วมคิด

๒ New-Haven Antiquities หน้า ๑๐๔ โปรดดูคำพิพากษาต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะพิสดารทำนองนี้ในหนังสือ "ประวัติศาสตร์" ของ Hutchinson เล่ม ๑ หน้า ๔๓๕

๓ ดูประมวลกฎหมาย ๑๖๕๐ หน้า ๕๐, ๕๗

๔ เล่มเดียวกัน, หน้า ๖๕

๕ เล่มเดียวกัน, หน้า ๔๔

๖ เรื่องนี้มิใช่มีเฉพาะในคอนเน็คติคัต โปรดดูกฎหมายที่ประกาศใช้เมื่อวันที่๑๓ กันยายน๑๖๔๔ ในแมสสาชูเส็ทซ์ ซึ่งพิพากษาให้ขับไล่ผู้ที่ไม่เชื่อในพิธีรับศีลล้างบาปเด็กแรกเกิด และเมื่อโตขึ้น (Historica Collection of State papers เล่ม ๑ หน้า ๕๓๘) โปรดดูกฎหมายที่ตราเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๑๖๕๖ ต่อต้านพวก Quakers ดังนี้ "เนื่องจากว่าเกิดมีการตั้งนิกายเลวร้ายของพวกเหยียบย่ำศาสนา ซึ่งเรียกว่าพวกเควกเกอร์"... ตามมาด้วยมาตรการต่าง ๆ ซึ่งลงโทษปรับสถานหนัก แก่กัปตันเรือที่นำพวกเควกเกอร์เข้าประเทศ ชาวเควกเกอร์คนใดที่เล็ดลอดเข้ามาได้จะถูกโบยแซ่ และกักขังให้ทำงานในเรือนจำ ผู้ที่เป็นทนายแก้ต่างให้ในชั้นแรกจะถูกปรับ ต่อไปจะถูกจองจำ และขับไล่ออกจากมณฑลนั้น (เรื่องเดิมเล่ม ๑ หน้า ๖๔๐)

๗ ในกฎหมายอาญาแห่งแมสสาชูเส็ทซ์ พระคาธอลิกซึ่งเหยียบย่างลงบนอาณานิคมหลังจากถูกขับไล่ออกไปแล้วจะต้องโทษถึงตาย

ครอบงำจิตใจเขาอยู่ ทำให้เขาไปสนใจกับเรื่องที่ไร้สาระที่สุด โดยเหตุนี้เองในประมวลกฎหมายอันเดียวกันนี้ เราจึงพบกฎหมายห้ามการใช้ยาเส้น[๑] นอกจากนั้นเราต้องสังเกตว่ากฎหมายประหลาด ๆ หรือกดขี่ทารุณเหล่านี้มิได้ตราออกมาโดยพลการ แต่มีการออกเสียงรับรองอย่างเสรีจากผู้ที่เกี่ยวข้องเองทุกคน ซ้ำขนบธรรมเนียมของพวกเขากลับยิ่งรุนแรงและเข้มงวดไปกว่ากฎหมายเสียอีก เมื่อปี ๑๖๔๙ ที่บอสตันได้มีการก่อตั้งสมาคมของผู้ที่มีศรัทธา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะเตรียมการป้องกันล่วงหน้าในเรื่องความฟุ่มเฟือยของสังคมคือการไว้ผมยาว[๒]

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไปดังที่กล่าวมานี้คงเป็นสิ่งน่าละอายสำหรับจิตใจมนุษย์อย่างไม่ต้องสงสัย เพราะเป็นการยืนยันอย่างชัดแจ้งถึงความต่ำต้อยแห่งธรรมชาติของเรา ซึ่งเมื่อไม่สามารถจะเข้าใจอย่างแน่นอนว่าอะไรจริง อะไรถูกต้องก็เลยต้องเลือกระหว่างปลายสุดทั้งสองทางเสียเป็นส่วนมาก

นอกจากบทบัญญัติทางอาญาซึ่งได้รับอิทธิพลอย่างมากจากความคิดแคบๆของนิกายที่ยึดถืออยู่ และจากอารมณ์ความรู้สึกทางศาสนาซึ่งรุนแรงพลุ่งพล่านเพราะความเข้มงวดทารุณที่ยังติดอยู่ในส่วนลึกของจิตใจวิญญาณแล้ว ก็ยังมีกฎหมายการเมืองอยู่อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งมีความเกี่ยวโยงอยู่กับจิตใจด้วยเหมือนกัน และแม้กฎหมายนี้จะได้ร่างขึ้นเมื่อสองร้อยปีมาแล้วแต่ดูจะก้าวหน้าไปไกลกว่าความคิดในเรื่องเสรีภาพในยุคของเรามากนัก

หลักการสำคัญ ๆ ที่รัฐธรรมนูญ[๓] สมัยใหม่ได้ยึดถือ เป็นหลักเดียวกับที่ชาวยุโรป

---

๑ ประมวลกฎหมาย ๑๖๕๐, หน้า ๘๖

๒ New England's Memorial 316,
ตามกฎหมาย Blue Laws อันเข้มงวดซึ่งบรรดาพระผู้แสวงบุญเป็นผู้นำเข้ามา บางส่วนของกฎหมายนี้ยังคงปรากฏอยู่ในขนบธรรมเนียมอันเข้มงวดของนิวอิงแลนด์อยู่เป็นเวลานานรวมทั้งในความเป็นอยู่ของเมืองเล็ก ๆ ด้วย (ดู Huret, "En Amerique" หน้า ๘๒ sq.) มีการห้ามทำงานวันอาทิตย์ แต่ให้เป็นวันจัดที่นอน ตัดผม และโกนหนวด ห้ามสูบบุหรี่ จูบกอดเด็กหรือไปไหนมาไหนโดยไม่จำเป็น ผู้ที่ฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษต่างกัน

๓ "ต็อกเกอะวิลล์มิได้บอกว่าตลอดเวลามามิได้เป็นเช่นนั้น ในสมัยที่ลัทธิชนวนอันร้อนแรงของพวกจาโคแบ็งในฝรั่งเศส แพร่หลายไปถึงอเมริกาและช่วยให้เกิดข้อโต้เถียงอย่างน่ากลัว ระหว่างคู่ปรับกษัตริย์คือรีพับลิกันและดีโมแครต ประธานาธิบดีแห่งสหพันธ์รัฐคือ จอห์น เอดัมส์ ขอคะแนนเสียงจากสภาคองเกรส เพื่อตราพระราชบัญญัติว่าด้วยชาวต่างชาติและการปลุกปั่นเพื่อก่อความไม่สงบ (The Alien and Sedition act) ค.ศ. ๑๗๙๗ ซึ่งมุ่งป้องกันคนต่างชาติซึ่งเผยแพร่คำสอนอันเลวร้าย และหนังสือพิมพ์ก้าวหน้าด้วยในเวลาเดียวกัน ซึ่งหนังสือพิมพ์เหล่านี้ด่วนแพร่คำสั่งสอนที่เป็นภัยให้ประชาชนเร็วเกินไป มาตรการซึ่งไม่เป็นที่นิยมนี้เป็นสาเหตุหนึ่งซึ่งทำให้พรรครัฐบาลล้มในเวลาสองปีต่อมา เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ซึ่งแสดงถึงความผิดพลาดของเอดัมส์ครั้งนี้ สนับสนุนความคิดของต็อกเกอะวิลล์" (Cestre, Revue des Cours et Conférences, ๑๕ มิ.ย. ๑๙๓๓ หน้า ๔๑๕)

ในสมัยศตวรรษที่ ๑๗ ส่วนมากไม่ค่อยจะเข้าใจนัก แม้จะประสบความสำเร็จบ้างในประเทศบริเตนใหญ่ หลักการดังกล่าวได้เป็นที่ยอมรับและถูกตราไว้ในกฎหมายของนิวอิงแลนด์ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการของสาธารณะ การออกเสียงอย่างเสรีในเรื่องภาษีอากร ความรับผิดชอบของผู้มีอำนาจหน้าที่ เสรีภาพของบัจเจกชน และคำตัดสินโดยคณะลูกขุนได้ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายโดยเคร่งครัดและไม่มีผู้ใดโต้แย้ง

หลักการซึ่งมีลักษณะเสริมสร้างเหล่านี้ถูกนำไปปฏิบัติและได้รับการพัฒนาอย่างที่ไม่เคยมีชาติใดในยุโรปกล้าทำมาก่อน

การที่คณะผู้มีสิทธิเลือกตั้งในมลรัฐค็อนเน็คติคัตประกอบด้วยราษฎรที่เป็นสามัญชน อันเป็นเรื่องที่ยอมรับกันตั้งแต่แรกเริ่มนั้น[๑] ทำให้ความเสมอภาคเกือบจะสมบูรณ์ระหว่างผู้มีทรัพย์สินกับผู้มีการศึกษาเกิดขึ้นในหมู่ประชาชน ซึ่งเกิดใหม่เหล่านั้น[๒]

ในมลรัฐค็อนเน็คติคัตสมัยนี้ ผู้บริหารทุกคนได้รับเลือกตั้งเข้ามาแม้กระทั่งผู้ว่าการรัฐ[๓]

ราษฎรที่มีอายุเกิน ๑๖ ปีถูกบังคับให้ถืออาวุธ โดยประกอบเป็นกองทหารแห่งชาติ และเป็นผู้แต่งตั้งนายทหาร ทั้งต้องเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลาในอันที่จะเข้าป้องกันประเทศ[๔]

ในกฎหมายของค็อนเน็คติคัตนี่เองและเช่นเดียวกับในกฎหมายทั้งหมดของนิวอิงแลนด์ที่เรามองเห็นอิสรภาพของท้องถิ่นเกิดขึ้นและพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งยังคงใช้เป็นหลักการแห่งเสรีภาพและการดำรงอยู่อย่างอิสรภาพของชาวอเมริกันจนทุกวันนี้

ในบรรดาประชาชาติยุโรปส่วนมาก ชีวิตการเมืองได้เริ่มต้นในหมู่ชนชั้นสูงในสังคม และค่อย ๆ แพร่ออกไปทีละเล็กทีละน้อยอย่างไม่ค่อยสมบูรณ์ทีเดียวนัก ไปสู่ชนชั้นต่าง ๆ ของสังคม

---

๑ รัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. ๑๖๓๙, หน้า ๑๗

๒ ตั้งแต่ปี ๑๖๔๑ สภาใหญ่ของโร้ดไอแลนด์ประกาศด้วยเสียงเป็นเอกฉันท์ว่ารัฐบาลของมลรัฐเป็นประชาธิปไตย และอำนาจอยู่กับคณะผู้ที่มีเสรีภาพ ผู้ซึ่งมีสิทธิออกกฎหมายแต่เพียงคณะเดียวและดูแลให้คนปฏิบัติตาม (ประมวลกฎหมายปี ๑๖๕๐ หน้า ๓๐)

๓ Pitkin's History หน้า ๔๗

๔ รัฐธรรมนูญฉบับปี ๑๖๓๙, หน้า ๑๒

ส่วนในอเมริกานั้นกลับตรงกันข้าม เราอาจกล่าวได้ว่า ชุมชนเกิดขึ้นก่อนเคาน์ตี เคาน์ตีเกิดขึ้นก่อนมลรัฐ และมลรัฐเกิดขึ้นก่อนสหภาพ

ในนิวอิงแลนด์ นับแต่ปี ๑๖๕๐ ชุมชนก็ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างสมบูรณ์และถาวร และตัวชุมชนนี้เองที่เป็นที่รวมและผูกพันอย่างแน่นหนาของผลประโยชน์ อารมณ์ความรู้สึก หน้าที่และสิทธิทั้งหลาย ในใจกลางของชุมชนเรามองเห็นชีวิตการเมืองที่แท้จริง มีความกระฉับกระเฉง เป็นประชาธิปไตยและเป็นสาธารณรัฐแท้ ๆ อาณานิคมต่าง ๆ ยังยอมรับอำนาจสูงสุดของเมืองแม่ ราชาธิปไตยจึงเป็นกฎหมายของรัฐ แต่สาธารณรัฐได้ก่อตัวขึ้นแล้วในชุมชน

ชุมชนเป็นผู้แต่งตั้งผู้มีอำนาจหน้าที่ทุกรูปแบบ ชุมชนเป็นผู้เก็บภาษี จัดแบ่งและเพิ่มอัตราภาษีเอง ในชุมชนแห่งนิวอิงแลนด์ การมีผู้แทนยังไม่เป็นที่ยอมรับกัน กิจการต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทุกคนจะมีการปรึกษาหารือในที่สาธารณะ และในสภากลางของราษฎรเช่นที่เคยกระทำกันในกรุงเอเธนส์

ถ้าเราศึกษากฎหมายซึ่งตราออกมาใช้ในสมัยต้นของสาธารณรัฐอเมริกาให้รอบคอบ เราจะรู้สึกทึ่งในความเฉลียวฉลาดของรัฐบาล และทฤษฎีก้าวหน้าของผู้ที่บัญญัติกฎหมาย

เป็นที่แน่ชัดแล้วว่าในด้านหน้าที่ของสังคมต่อสมาชิก ผู้บัญญัติกฎหมายของอเมริกาสมัยนั้นมีความคิดสูงส่งและเพียบพร้อมกว่าความคิดของผู้บัญญัติกฎหมายในยุโรปยุคนั้น ทั้งยังวางกฎข้อบังคับสังคม ซึ่งในสังคมอื่นคนยังคงหลบเลี่ยงได้อยู่ ในมลรัฐต่าง ๆ ของนิวอิงแลนด์นับแต่เริ่มแรก มีการประกันชะตากรรมของคนจนไว้[๒] มีการใช้มาตรการที่เข้มงวดในเรื่องการรักษาถนนหนทาง โดยแต่งตั้งข้าราชการให้เป็นผู้ดูแลในเรื่องนี้[๓] ชุมชนต่าง ๆ มีสมุดทะเบียนประชาชน ซึ่งบันทึกผลแห่งมติของส่วนรวม การเกิด การตายและการสมรสของพลเมือง[๔] มีการเสนอตั้งนายทะเบียนให้เป็นผู้ดูแลการเก็บสมุดทะเบียน[๕] มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการมรดกที่ไม่มีผู้รับทอด และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ มีหน้าที่ดูแลขอบข่าย

---

๑ ประมวลกฎหมาย ๑๖๕๐, หน้า ๘๐

๒ เล่มเดียวกัน ๑๖๕๐, หน้า ๗๘

๓ เล่มเดียวกัน, หน้า ๔๕

๔ ดูประวัติศาสตร์ของ Hutchinson เล่ม ๑ หน้า ๔๕๕

๕ ประมวลกฎหมาย ๑๖๕๐, หน้า ๘๖

ของการโอนมรดก อีกหลายคนมีหน้าที่หลักคือดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎรในชุมชน

กฎหมายยังได้แจงรายละเอียดต่าง ๆ มากมาย เพื่อเตรียมการล่วงหน้าและเพื่อสนองความต้องการของฝูงชนในด้านความจำเป็นต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งในประเทศฝรั่งเศสปัจจุบันเรายังรู้สึกสับสนกันอยู่ในเรื่องนี้

ทว่าจากบทบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาของพลเมืองนี่เอง โดยนับตั้งแต่หลักการลงมา เรามองเห็นลักษณะเฉพาะของอารยธรรมอเมริกาที่ค่อย ๆ ปรากฏชัดขึ้น

กฎหมายบัญญัติว่า "โดยที่ว่าซาตานศัตรูแห่งเผ่าพันธุ์มนุษย์มักจะได้อาวุธที่มีอำนาจที่สุดจากความโง่เขลาเบาปัญญาแห่งมนุษย์ และสิ่งที่สำคัญก็คือความรู้ต่าง ๆ ซึ่งบิดามารดาเป็นผู้นำมามิได้ถูกฝังอยู่ในหลุมศพ โดยที่ว่าการศึกษาของเด็กเป็นความสนใจอันดับแรกของรัฐ ด้วยความช่วยเหลือของพระผู้เป็นเจ้า..." ติดตามด้วยมาตรการต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดโรงเรียนขึ้นในชุมชนทุกแห่ง และบังคับราษฎรให้ขวนขวายสนับสนุนลูกหลานของตน มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าปรับอย่างหนัก โรงเรียนขั้นอุดมศึกษาถูกตั้งขึ้นโดยนัยนั้นในตำบลที่มีประชากรหนาแน่นที่สุด ผู้บริหารระดับเทศบาลจะต้องคอยสอดส่องดูแลให้บิดามารดาทั้งหลายส่งบุตรของตนเองเข้าโรงเรียน และมีสิทธิที่กำหนดค่าปรับสำหรับผู้ที่ไม่เชื่อฟังด้วย ถ้ายังขืนดื้อดึงอยู่ สังคมก็จะเข้าจัดการแทนครอบครัวโดยยึดตัวเด็กไปและยกเลิกสิทธิในตัวเด็กที่บิดาเคยมีอยู่ตามธรรมชาติเสีย เพราะถือว่าเป็นสิทธิซึ่งพ่อใช้ไม่เป็น[๒] แน่ละท่านผู้อ่านคงจะได้สังเกตเห็นอรรถาธิบายในตอนต้นของระเบียบข้อบังคับเหล่านี้ ว่า ในอเมริกานั้นศาสนานำคนไปสู่แสงสว่างทางปัญญา การเคารพกฎแห่งสวรรค์นำมนุษย์ไปสู่เสรีภาพ

หลังจากได้มองดูสังคมอเมริกันใน ค.ศ. ๑๖๕๐ อย่างคร่าว ๆ แล้ว เมื่อเราพิจารณาดูสภาพในยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพของประเทศในภาคพื้นยุโรปสมัยใกล้เคียงกันนี้ เราจะรู้สึกฉงนสนเท่ห์เป็นอย่างมาก กล่าวคือ บนภาคพื้นยุโรปตอนต้นศตวรรษที่ ๑๗ ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชมีชัยชนะเด็ดขาดเหนือเสรีภาพที่พอเหลืออยู่บ้างของอภิชนาธิปไตยและศักดินาแบบสมัยกลาง ในใจกลางยุโรปอันรุ่งเรืองและมีชื่อเสียงในด้านวรรณคดีนี้ อาจจะไม่มี

---

๑ เล่มเดียวกัน, หน้า ๕๐

๒ เล่มเดียวกัน, หน้า ๓๘

สมัยไหนที่ความคิดในเรื่องสิทธิไม่เป็นที่รู้จักกันเลย ไม่เคยเลยที่ประชาชนจะใช้ชีวิตทางการเมืองน้อยกว่านี้ ไม่เคยเลยที่ความเข้าใจในเรื่องเสรีภาพแท้จริงจะเข้ามาสิงจิตใจผู้คนน้อยกว่านี้ และครั้งนั้นเองที่หลักการอันเดียวกันนี้ ซึ่งชาติต่าง ๆ ในยุโรปไม่รู้จักหรือเหยียดหยามกำลังถูกเรียกร้องอยู่ท่ามกลางพื้นดินที่แห้งแล้งแห่งโลกใหม่ และต่อมาได้กลายเป็นสัญญลักษณ์ของประชาชนที่ยิ่งใหญ่ ทฤษฎีที่อาจหาญที่สุดของความคิดมนุษย์เลยต้องถูกนำไปปฏิบัติในสังคมซึ่งมองดูแสนจะสมถะ และไม่มีรัฐบุรุษผู้ใดในครั้งนั้นจะกรุณาเอาใจใส่เสียด้วยซ้ำ เมื่อถูกปล่อยให้อยู่กับธรรมชาติดั้งเดิมของตน จินตนาการของมนุษย์จึงได้กำหนดบทบัญญัติซึ่งไม่เคยมีมาก่อนอย่างกระทันหัน ท่ามกลางประชาธิปไตยที่ยังลางเลือนนี้ มันยังไม่เคยให้กำเนิดนายพล หรือปรัชญาเมธี หรือนักประพันธ์ผู้ยิ่งใหญ่ คนผู้หนึ่งก็สามารถยืนขึ้นเบื้องหน้าประชาชนผู้มีอิสระ และให้นิยามอันไพเราะเรื่องเสรีภาพท่ามกลางเสียงโห่ร้องของทุกคนว่า :–

"ขอเราจงอย่าได้หลงผิดในสิ่งที่เราควรจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับอิสรภาพของเรา อันที่จริงแล้วมีเสรีภาพเหลวแหลกอย่างหนึ่ง ซึ่งใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในหมู่สัตว์และหมู่มนุษย์ คือการทำอะไรตามความพอใจ เสรีภาพชนิดนี้เป็นศัตรูต่ออำนาจทั้งมวล และไม่อาจทนกฎเกณฑ์ทุกอย่างได้ ด้วยเสรีภาพนี้เราจะตกต่ำลงกว่าที่เราเป็นอยู่ เพราะมันเป็นศัตรูต่อความจริงและสันติสุข และพระผู้เป็นเจ้าทรงเชื่อว่าพระองค์จะต้องลุกขึ้นต่อต้าน แต่ทว่ามีเสรีภาพของพลเมืองและทางศีลธรรมชนิดหนึ่ง ซึ่งได้พลังจากความร่วมมือร่วมใจกัน และหน้าที่ของอำนาจนั้นก็คือเพื่อป้องกัน นั่นคือเสรีภาพในการกระทำทุกสิ่งที่เป็นธรรมและดีงามโดยไม่ต้องหวั่นเกรง เสรีภาพอันศักดิ์สิทธิ์นี้ เราจะต้องปกป้องในยามที่มีเหตุบังเอิญทั้งมวล และถ้าจำเป็นก็ต้องเผชิญหน้าเพื่อเสรีภาพนี้ด้วยชีวิตของเรา"๑

ข้าพเจ้าพูดมามากพอแล้ว สำหรับให้เข้าใจถึงลักษณะของอารยธรรมแองโกลอเมริกันอย่างแท้จริง อารยธรรมนี้เป็นผลิตผล (จุดเริ่มต้นนี้ควรจะอยู่ในความคิดตลอดเวลา)

---

๑ Mathiew's magnalia Christi americana, เล่ม ๒ หน้า ๑๓
สุนทรพจน์นี้วินทรอปเป็นผู้กล่าว เขาถูกกล่าวหาว่าในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ เขาได้กระทำการโดยพลการหลายประการ เมื่อได้กล่าวสุนทรพจน์ซึ่งข้าพเจ้าตัดตอนมาข้างต้นนี้ เขาได้รับการยกโทษด้วยเสียงปรบมือมากมาย และนับแต่นั้น เขาก็ได้รับเลือกเป็นผู้ว่าราชการรัฐมาตลอด (ดู Marshall เล่ม ๑ หน้า ๑๖๖)

ของปัจจัยสองประการซึ่งแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งในที่อื่น ๆ แล้วสงครามมักจะเกิดขึ้นอยู่บ่อย ๆ แต่ในอเมริกานั้นได้มีการนำปัจจัยทั้งสองมารวมเข้าด้วยกัน และนำมาใช้ได้เป็นผลสำเร็จอย่างมหัศจรรย์ สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการกล่าวถึงก็คือ "ความคิดทางศาสนา" และ "ความคิดทางเสรีภาพ"

ผู้ก่อตั้งแคว้นนิวอิงแลนด์ เป็นทั้งผู้ที่เชื่อมั่นในลัทธิศาสนาอย่างแรงกล้า และเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นอย่างสูงในการคิดสร้างสิ่งใหม่ ๆ เมื่อยึดมั่นอยู่กับความเชื่อทางศาสนาอย่างแน่นแฟ้น พวกเขาจึงเป็นอิสระจากอคติทางการเมืองทุกประการ

จากนั้นจึงเกิดแนวโน้มแตกต่างกันแต่มิได้ขัดกันสองประการ ซึ่งเราจะมองเห็นร่องรอยได้อย่างง่ายดายไม่ว่าที่ไหน ทั้งในขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ และในตัวบทกฎหมาย

เพื่อความเชื่อทางศาสนา มนุษย์ยอมสละแม้มิตรสหาย ครอบครัวและประเทศชาติ เราอาจจะคิดได้ว่าพวกเขาดื่มด่ำอยู่กับการแสวงหาสมบัติทางปัญญาจนกระทั่งเขายอมซื้อมันด้วยราคาแพงเช่นนี้ กระนั้นก็ตามเรามองเห็นเขาเสาะหาความมั่งมีทางวัตถุและความเพลิดเพลินทางจิตใจด้วยความเร่าร้อนเกือบจะพอ ๆ กัน นั่นคือสวรรค์สำหรับโลกหน้า ความสุขสบายและเสรีภาพสำหรับโลกนี้

เมื่อหลักการทางการเมือง กฎหมาย และสถาบันต่าง ๆ ของมนุษย์ เป็นสิ่งใกล้มือ จึงดูไม่น่าลำบากอะไรในอันที่จะนำมาหันเหหรือจัดการได้ตามใจชอบ

อุปสรรคเครื่องกีดขวางต่าง ๆ ซึ่งเคยกักขังสังคมอันเป็นแหล่งกำเนิดของมนุษย์ไว้กำลังลดจำนวนลง ความคิดเก่า ๆ ซึ่งเคยใช้เป็นเครื่องชี้นำโลกมาเป็นเวลาหลายต่อหลายศตวรรษกำลังจางหายไป อาชีพการงานซึ่งกว้างขวางเกือบจะไม่มีขอบเขต และสนามประลองอันกว้างลิบลับสุดลูกหูลูกตากำลังปรากฏออกมา ความนึกคิดของมนุษย์ก็โลดแล่นไปยังที่เหล่านั้น สอดส่องไปทั่วทุกทิศทุกทาง แต่ก็ต้องสะดุดหยุดลงเมื่อมาถึงเขตแดนแห่งโลกของการเมือง และแล้วด้วยความสั่นกลัวมนุษย์ก็เลิกใช้ความสามารถต่าง ๆ ที่น่าคร้ามเกรงที่สุดของตนลง เขาละความสงสัย เลิกล้มความต้องการที่จะสร้างของใหม่ งดเว้นแม้กระทั่งจะเลิกม่านที่

สถานศักดิ์สิทธิ์ เขากลับค้อมตัวลงด้วยความเคารพต่อความจริงทั้งหลายที่เขายอมรับโดยไม่โต้แย้ง*

ดังนั้น ในโลกของศีลธรรมทุกสิ่งจึงได้รับการจัดแบ่งชั้น วางรูป เตรียมการและตัดสินไว้ล่วงหน้าแล้ว ส่วนในโลกของการเมือง ทุกสิ่งดูวุ่นวายประชันขันแข่งและไม่แน่นอน ในโลกหนึ่งนั้น คือการเชื่อฟังอย่างไม่ขัดขืนแต่ว่าสมัครใจ แต่ในอีกโลกหนึ่งคืออิสรภาพ การเหยียดหยามประสบการณ์ และการหวงแหนอำนาจทั้งมวล

แทนที่จะเป็นภัยต่อกัน แนวโน้มทั้งสองประการนี้ซึ่งดูผิวเผินแล้วขัดกันอย่างยิ่ง กลับดำเนินไปร่วมกันและดูจะเป็นแรงหนุนซึ่งกันและกันอีกด้วย

ในสายตาของศาสนา เสรีภาพของพลเมืองคือการผึกหัดอันสูงส่งอย่างหนึ่งทางความสามารถต่าง ๆ ของคน ส่วนในโลกของการเมือง เสรีภาพดังกล่าวคือสนามแข่งขันซึ่งพระผู้สร้างประทานให้แก่ความพยายามทางปัญญา เมื่อเป็นอิสระและมีอำนาจในขอบเขตของตน พอใจในที่ที่สงวนไว้ เสรีภาพก็รู้ว่าอาณาจักรของตนนั้นจะมั่นคงได้ก็ต่อเมื่อตนดำรงอยู่ด้วยพลังแห่งตน และมีอำนาจเหนือสิ่งอื่นโดยไม่ต้องรับแรงสนับสนุนทางจิตใจ

ในสายตาของเสรีภาพ ศาสนาก็คือสหายที่ร่วมในการต่อสู้และชัยชนะแห่งตนคือเปลยามเยาว์วัย คือแหล่งกำเนิดอันศักดิ์สิทธิ์แห่งสิทธิของตน เสรีภาพมองศาสนาว่าเป็นผู้ธำรงรักษาขนบธรรมเนียม มองขนบธรรมเนียมเสมือนหลักประกันกฎหมายและความยั่งยืนของเสรีภาพเอง

คำอธิบายเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะบางประการของกฎหมายและประเพณีของชาวแองโกลอเมริกัน

---

* ในเรื่องสภาพสติปัญญาในอเมริกา เราอาจจะอ่านได้อย่างสนใจที่เดียวโดยไม่จำเป็นจะต้องพบสิ่งที่เราเราค้นหา ในหนังสือของ Theodore Roosevelt เรื่อง L'ideal americain (แปลเป็นภาษาฝรั่งเศสโดย A&E.de Rousiers, พิมพ์ครั้งที่ ๓ Paris, Colin 1905) ผู้เขียนมิได้อยู่เหนือพรรคต่างๆ มากพอที่จะเขียนหนังสือแบบวิพากษ์วิจารณ์โต้แย้งได้ อย่างไรก็ตาม Paul de Rousiers กล่าวไว้ในความนำหนังสือว่าในอเมริกาไม่มีการถ่ายทอดมรดกแห่งความเกลียดชังซึ่งเป็นพิษภัยอยู่ในชีวิตคนยุโรปทั่วไป เขากล่าวโดยอ้างถึงหนังสืออันโด่งดังของ Vicomte Eugéne-Melchior de Vogüé ว่า "ที่โน่น เมื่อคนตายพูดได้ เขาจะไม่พูดถึงฐานะต่าง ๆ ที่สูญเสียไป หรือว่าต้องยอมทนต่อการเป็นนายของใครบ้าง แต่พูดถึงผลงานใหญ่ที่กระทำสำเร็จลุล่วงแล้วร่วมกัน ("Les morts parlent" หรือ "คนตายพูดได้" พิมพ์เมื่อปี ๑๘๙๙)

ท่านผู้อ่านจะต้องไม่ด่วนสรุปผลกว้างเกินไปและเด็ดขาดเกินไปจากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น แน่ละสภาวะสังคม ศาสนาและขนบธรรมเนียมของบรรดาผู้อพยพพวกแรกได้มีอิทธิพลอย่างมหาศาลเหมือนชะตากรรมของประเทศใหม่ของพวกเขาอย่างไม่ต้องสงสัย อย่างไรก็ตาม การสร้างสังคมขึ้นมาสักสังคมหนึ่งก็มิได้ขึ้นอยู่กับคนเหล่านี้ ทั้งที่จุดเริ่มต้นของสังคมอยู่ที่คนเหล่านี้เท่านั้น ไม่มีใครสามารถหลีกพ้นจากอดีตได้อย่างสิ้นเชิง มีบางครั้งที่พวกเขานำธรรมเนียมและความคิดเห็นอื่น ๆ ซึ่งได้มาจากการศึกษา หรือจากประเพณีของชาติตน มาปะปนเข้ากับความคิดและธรรมเนียมของตนเอง ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือโดยไม่รู้ตัวก็ตามที

เมื่อเราอยากรู้จักและตัดสินคนแองโกลอเมริกันในสมัยเรา เราจะต้องสังเกตดูให้ดีว่าสิ่งนั้น ๆ มาจากเพียวริแตนหรืออังกฤษ

ในสหรัฐอเมริกาเรามักจะพบเห็นกฎหมายหรือขนบธรรมเนียมซึ่งขัดกับทุก ๆ สิ่งซึ่งแวดล้อมอยู่ กฎหมายดังกล่าวดูจะถูกร่างขึ้นมาจากความนึกคิดที่ตรงกันข้ามกับความรู้สึกที่มีอิทธิพลครอบงำการบัญญัติกฎหมายในอเมริกา ส่วนขนบธรรมเนียมก็ดูจะแย้งกับสภาวะของสังคมโดยส่วนรวม ถ้าแม้นว่าอาณานิคมอังกฤษถูกตั้งขึ้นในยุคมืดหรือถ้าต้นกำเนิดแห่งอาณานิคมได้เลือนหายไปในความมืดมิดของกาลเวลาแล้วละก็ ปัญหานี้ก็คงจะแก้ไม่ตก

ข้าพเจ้าจะขอยกเพียงตัวอย่างเดียวเพื่ออธิบายความคิดของข้าพเจ้าให้เป็นที่เข้าใจ

บทบัญญัติทางแพ่งและทางอาญาของชาวอเมริกันมีวิธีปฏิบัติอยู่เพียงสองทางเท่านั้น คือเรือนจำหรือหลักประกัน การปฏิบัติขั้นต้นในการดำเนินคดีประกอบด้วยการเรียกหลักประกันจากจำเลย หรือถ้าจำเลยปฏิเสธก็ให้จำคุกจำเลยผู้นั้น ต่อจากนั้นก็จะมีการปรึกษาหารือว่าหลักประกันนั้นใช้ได้ถูกต้องหรือไม่ หรือคำกล่าวหามันร้ายแรงเพียงใด

เป็นที่แน่ชัดว่า บทบัญญัติดังกล่าวมีไว้ใช้กับคนจน และให้ประโยชน์แต่เฉพาะคนมั่งมีเท่านั้น

คนจนในบางครั้งก็หาหลักประกันไม่ได้ แม้ในความแพ่ง และเมื่อเขาถูกบังคับให้ไปรอความยุติธรรมอยู่ในตะราง ก็ทำให้เขาตกสู่สภาพลำเค็ญได้ในไม่ช้า เพราะการถูกบังคับให้อยู่เฉย ๆ

แต่ตรงกันข้ามในเรื่องความแพ่ง คนมั่งมีย่อมสามารถหลีกเลี่ยงการเข้าคุกได้เสมอ ยิ่งไปกว่านั้นถ้าเขาเกิดกระทำผิดขึ้นมา เขาก็จะเลี่ยงจากการถูกลงโทษซึ่งเขาควรจะได้รับได้อย่าง

ง่ายดาย นั่นก็คือ เมื่อวางหลักประกันแล้ว เขาก็หายตัวไปเลย ฉะนั้น เราจึงกล่าวได้ว่า สำหรับคนมั่งมีแล้ว การลงอาญาทุกชนิดที่กฎหมายระบุไว้ จะเหลือแต่เพียงเสียค่าปรับเท่านั้น (แน่ละมีอาชญากรรมบางอย่างที่ไม่มีการเรียกเงินประกัน แต่มีจำนวนน้อยมาก) จะมีอะไรที่เป็นอภิชนาธิปไตยยิ่งไปกว่าบทบัญญัติทำนองนี้อีกเล่า

แต่ทว่า ในอเมริกาคนจนต่างหากที่เป็นผู้สร้างกฎหมาย และเป็นธรรมดาอยู่เองที่พวกเขาจะต้องรักษาผลประโยชน์ในสังคมไว้ให้ตนเองมากที่สุด

ในประเทศอังกฤษต่างหากที่เราควรจะไปหาคำอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวข้างต้น เพราะกฎหมายซึ่งข้าพเจ้ากำลังพูดถึงคือกฎหมายอังกฤษ[๑] คนอเมริกันมิได้เปลี่ยนกฎหมายนั้น แม้จะรังเกียจบทบัญญัติและความคิดเกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นโดยส่วนรวม

สิ่งซึ่งประชาชนจะเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดหลังจากที่เกิดความเคยชินแล้วก็คือบทบัญญัติทางแพ่ง ผู้ที่คุ้นเคยกับกฎหมายแพ่งก็มีแต่บรรดาผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายเท่านั้น กล่าวคือ ผู้ที่มีผลประโยชน์โดยตรงในอันที่จะเก็บรักษาไว้ให้คงรูปเดิมไม่ว่าดีหรือเลว ด้วยเหตุผลที่เขาเองเท่านั้นที่จะรู้ คนส่วนใหญ่ในประเทศเกือบจะไม่รู้จักกฎหมายเหล่านี้เลย เขาจะเห็นบทบาทกฎหมายเหล่านี้ก็เฉพาะในคดีพิเศษเท่านั้น เข้าใจแนวโน้มของมันได้ยากเต็มที แล้วเลยยอมรับโดยไม่คิดอะไรมาก

ข้าพเจ้าอ้างมาเพียงตัวอย่างเดียว ทั้งที่มีตัวอย่างอื่น ๆ อีกมากมาย

ถ้าจะกล่าวโดยนัยนี้แล้ว ภาพของสังคมอเมริกันที่เรามองเห็นนั้นฉาบด้วยรูปแบบประชาธิปไตย ซึ่งบางครั้งบางคราวเราจะมองเห็นสีสรรเก่า ๆ ของอภิชนาธิปไตยเล็ดลอดออกมา

---

๑ ดู Blackstone and Delolme ตอนที่ ๑ บทที่ ๑๐

บทที่ ๓

สภาพสังคมของชาวแองโกลอเมริกัน

โดยปกติสภาพสังคม เป็นผลิตผลของปรากฏการณ์อย่างหนึ่ง หรือในบางครั้งเป็นผลิตผลของกฎต่าง ๆ และบ่อยครั้งมาจากสาเหตุทั้งสองประการรวมกัน ทว่าเมื่อเกิดสภาวะดังกล่าวขึ้นเราอาจมองสภาวะนั้นว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีกฎต่าง ๆ ส่วนมากรวมทั้งขนบธรรมเนียม ความคิดซึ่งวางระเบียบความประพฤติปฏิบัติในชาติ ยามใดที่สภาพสังคมผลิตไม่ได้ ก็ใช้วิธีดัดแปลง

เพื่อที่เราจะได้รู้จักบทบัญญัติและขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของพลเมือง เราก็ควรจะต้องเริ่มด้วยการศึกษาสภาพสังคมของเขาก่อน

จุดเด่นของสภาพสังคมแองโกลอเมริกันก็คือการเป็นประชาธิปไตยโดยเนื้อแท้

เราอาจจะตั้งข้อสังเกตสำคัญ ๆ ได้หลายประการในเรื่องสภาพสังคมของชาวแองโกลอเมริกัน แต่มีข้อสังเกตประการหนึ่งซึ่งเด่นกว่าเพื่อน

สภาวะสังคมของคนอเมริกันเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ ลักษณะเช่นนี้มีมานับแต่เริ่มมีอาณานิคม และในสมัยเราก็ยิ่งเพิ่มพูนสูงขึ้นอีก

ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในบทก่อนว่ามีความเสมอภาคอย่างสูงในหมู่ผู้อพยพที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ตามชายฝั่งนิวอิงแลนด์ ไม่เคยมีใครได้นำหลักการของอภิชนาธิปไตยมาเผยแพร่ในภูมิภาคแถบนี้ของสหภาพเลย เราจะกล่าวได้ก็เพียงว่าได้รับอิทธิพลทางการศึกษาอยู่บ้าง พลเมืองเหล่านี้เคยชินกับการเคารพชื่อบางชื่อ เสมือนเป็นสัญญลักษณ์แห่งแสงสว่างทางปัญญาและคุณธรรม เสียงของพลเมืองบางคนมีอำนาจซึ่งเราอาจจะเรียกอย่างมีเหตุผลว่าเป็นอำนาจอภิชนาธิปไตย ถ้าหากอำนาจนี้จะมีการถ่ายทอดจากพ่อไปสู่ลูกอยู่อย่างไม่เปลี่ยนแปลง

เหตุการณ์ข้างต้นนี้เกิดขึ้นทางตะวันออกของแม่น้ำฮัดสัน แต่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของแม่น้ำสายนี้ และเรื่อยลงไปจนถึงฟลอริดา จะมีลักษณะต่างออกไป

ในบริเวณมลรัฐส่วนมากซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของแม่น้ำฮัดสัน พวกเจ้าของที่ดินใหญ่ ๆ ทั้งหลายชาวอังกฤษเข้ามาตั้งรกรากอยู่ พวกเขาได้นำเอาหลักการอภิชนาธิปไตย พร้อมกับกฎหมายอังกฤษว่าด้วยการสืบมรดกเข้ามาด้วย ข้าพเจ้าได้แจ้งเหตุผลที่ทำให้คนไม่สามารถตั้งอภิชนาธิปไตยอันทรงอำนาจขึ้นในอเมริกาไว้แล้ว เหตุผลเช่นว่านี้มีปรากฏให้เห็นอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของแม่น้ำฮัดสัน แต่ทว่ากลับหนักแน่นน้อยกว่าทางตะวันออกของแม่น้ำสายนี้ ทางภาคใต้ คนเพียงคนเดียวสามารถทำการเกษตรในที่ดินอันกว้างใหญ่ได้ด้วยความช่วยเหลือของพวกทาส ดังนั้น ในแถบนี้ของทวีปเราจะเห็นเศรษฐีที่ดินหลายคน ทว่าอิทธิพลของพวกเขามิได้มีลักษณะอภิชนาธิปไตยเสียทีเดียว เหมือนเช่นในยุโรป เพราะพวกเขามิได้มีอภิสิทธิ์ใด ๆ และการเพาะปลูกโดยอาศัยทาสก็มิได้ทำให้พวกเขามีทาสเป็นเจ้าของที่ดินภายใต้อาณัติแต่อย่างใด เพราะฉะนั้นจึงไม่มีผู้คุ้มครอง แต่กระนั้นบรรดาเจ้าของที่ดินใหญ่ ๆ ทั้งหลายซึ่งอยู่ทางใต้ของแม่น้ำฮัดสัน จึงกลายเป็นชนชั้นสูง มีความคิดและรสนิยมเฉพาะชนชั้นของตน และมุ่งความสนใจทั่วๆไปในการมีบทบาททางการเมืองในหมู่พวกตนนี่เป็นอภิชนาธิปไตยแบบหนึ่งที่ไม่ค่อยจะแตกต่างจากพลเมืองส่วนใหญ่นัก โดยที่ระบบนี้รับเอาอารมณ์ ความรู้สึกและผลประโยชน์ของพลเมืองไว้อย่างง่ายดาย จึงไม่กระตุ้นให้รักหรือเกลียด สรุปแล้วก็คือเป็นระบบที่ไม่มีพิษสงหรือรุนแรงอะไร และชนชั้นนี้นี่เองที่เป็นผู้นำในการจลาจลทางภาคใต้ การปฏิวัติในอเมริกาได้คนสำคัญ ๆ จากชนชั้นดังกล่าว

ในยุคนั้น สังคมทั้งสังคมต้องสั่นคลอนไปทั่ว เมื่อการรบครั้งนั้นถูกอ้างว่าทำเพื่อประชาชน ประชาชนซึ่งกลายมาเป็นผู้มีอำนาจ จึงเกิดความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง สัญชาตญาณประชาธิปไตยเริ่มตื่นตัวขึ้น เมื่อปลดแอกจากเมืองแม่คนก็เริ่มนิยมอิสรภาพทุกประเภท อิทธิพลส่วนบุคคลก็ค่อย ๆ หมดลงที่ละเล็กที่ละน้อย นิสัยความเคยชินต่าง ๆ เช่นเดียวกับกฎหมายก็เริ่มเข้ากันได้ และมุ่งสู่เป้าหมายอันเดียวกัน

แต่กฎหมายว่าด้วยเรื่องมรดกนี่เอง ที่เป็นก้าวสุดท้ายซึ่งนำไปสู่ความเสมอภาค

ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกใจว่าบรรดาผู้เชี่ยวชาญทางการเมืองทั้งเก่าและใหม่มิได้แสดงให้เห็นว่ากฎหมายว่าด้วยมรดกมีอิทธิพลต่อกิจการต่าง ๆ ในชีวิตคนมากกว่านี้ เป็นความจริงที่ว่ากฎหมายดังกล่าวเป็นเรื่องทางแพ่ง ทว่าก็ควรจะได้รับความสำคัญที่สุดเหนือสถาบันทางการเมืองทั้งมวล เพราะมีอิทธิพลต่อสภาพสังคมของประชาชนทั้งหลายอย่างไม่น่าเชื่อ เพราะกฎ

หมายที่เกี่ยวกับการเมืองเป็นเพียงการขยายความแห่งกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น นอกจากนั้นกฎหมายนี้ยังมีวิธีการที่แน่นอนและมีรูปแบบเดียวกันในการที่จะนำมาใช้ในสังคม ซึ่งในบางแง่ก็คือกฎหมายนี้ใช้ได้กับอนุชนรุ่นต่าง ๆ ที่กำลังจะตามมา การมีกฎหมายมรดกก็เท่ากับว่ามนุษย์มีอำนาจคล้ายอำนาจสวรรค์เหนืออนาคตเพื่อนมนุษย์ด้วยกันอยู่ในกำมือ เมื่อนักนิติศาสตร์วางกฎเกณฑ์ในเรื่องมรดกของราษฎรไว้แล้ว กฎนั้นก็ใช้ได้นานหลายศตวรรษทีเดียว เมื่อผลงานของเขานำมาปฏิบัติแล้ว เขาก็วางมือได้ เพราะเครื่องจักรจะทำงานไปตามพลังของมันเอง และมุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยวิธีการที่มันถูกสร้างขึ้นมา เครื่องจักรนี้ก็สามารถรวบรวม เพิ่มพูนทรัพย์สินและนำมากองไว้รอบ ๆ คนบางคนได้ ต่อมาไม่ช้าก็นำอำนาจมาสู่คนผู้นั้น ซึ่งถ้าดูอีกแง่หนึ่งก็คือ ทำให้อภิชนาธิปไตยพวยพุ่งขึ้นมาจากพื้นดินนั่นเอง แต่เมื่อใช้หลักอื่นมาเดินเครื่องจักรดังกล่าว และปล่อยให้มันดำเนินไปอีกทิศทางหนึ่งแล้ว การทำงานของเครื่องจักรก็จะยิ่งรวดเร็วขึ้นไปอีก มันจะช่วยแบ่งสรรปันส่วน แยกแยะทั้งทรัพย์สินและอำนาจออกไป จนถึงกับบางครั้งเรารู้สึกตื่นตระหนกที่เห็นมันทำงานรวดเร็วถึงเพียงนั้น เมื่อเราหมดหนทางที่จะหยุดยั้งการเคลื่อนไหวของมันได้ อย่างน้อยเราก็พยายามสร้างอุปสรรคเครื่องกีดขวางขึ้นมา เพื่อประสงค์จะถ่วงดุลย์แห่งพลังของมันด้วยโดยการใช้ความพยายามต่าง ๆ มาขวางไว้ ซึ่งเป็นเรื่องเปล่าประโยชน์ เพราะเครื่องจักรกลับบดขยี้ อะไรที่เรานำมาขวางทางก็จะแตกกระเด็นไป เครื่องจักรนั้นเล่าจะกระดอนขึ้นไปแล้วตกลงยังพื้นอยู่อย่างไม่หยุดยั้งจนกระทั่งเราเห็นแต่กองฝุ่นที่เคลื่อนไหว ทว่าจับต้องไม่ได้ และบนกองฝุ่นนี้เองจะเห็นประชาธิปไตยปรากฏอยู่

ครั้นเมื่อกฎหมายมรดกบัญญัติให้มีหรือยิ่งไปกว่านั้นคือ สั่งให้มีการแบ่งสรรทรัพย์สินของพ่อแก่บรรดาลูก ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ผลที่บังเกิดขึ้นมีสองประการด้วยกัน คือจะต้องแยกแยะดูให้ดี แม้ว่าผลนั้นจะมุ่งไปสู่เป้าหมายอันเดียวกันก็ตามที

โดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายว่าด้วยมรดก มรณกรรมของเจ้าของทรัพย์แต่ละคนนำมาซึ่งการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงแห่งทรัพย์สินของเขา นั่นก็คือไม่เพียงแต่ว่าทรัพย์สินจะเปลี่ยนเจ้าของไปเท่านั้น แต่ยังเปลี่ยนลักษณะด้วย เป็นเหตุให้ทรัพย์สินแบ่งแยกออกเป็นส่วนเล็กส่วนน้อยย่อยลงทุกที ๆ

ดูในบางแง่แล้วนี่แหละคือผลทางตรงแห่งตัวบทกฎหมาย ในบรรดาประเทศที่บทบัญญัติกำหนดให้มีการแบ่งสรรอย่างเท่าเทียมกัน ทรัพย์สินต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพย์สินที่เป็นที่ดินด้วยแล้ว ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนลดน้อยลงเรื่อย ๆ กระนั้นก็ตาม ตราบใดที่กฎหมายยังมีอำนาจใช้บังคับอยู่ได้ ผลแห่งบัญญัตินี้จะปรากฏให้เห็นได้ก็ต้องใช้เวลายาวนาน เนื่องจากว่าถ้าครอบครัวหนึ่งมีลูกไม่เกินสองคน (โดยเฉลี่ยแล้ว ประเทศที่มีพลเมืองใกล้เคียงกับฝรั่งเศส กล่าวกันว่าครอบครัวหนึ่งมีลูกเพียงสามคน) ลูก ๆ ที่จะมาแบ่งมรดกของพ่อแม่ก็จะไม่ยากจนกว่าลูก ๆ ของเขาเองเท่าไหร่นัก

ทว่า กฎหมายว่าด้วยการแบ่งสรรอย่างเสมอภาคกันหาได้มีอิทธิพลต่อชะตากรรมในเรื่องทรัพย์สินอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อจิตใจของเจ้าของทรัพย์สินเองอีกด้วย ซ้ำยังมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกมาช่วยผลักดันอีกส่วนหนึ่ง เหล่านี้คือผลทางอ้อมที่ทำลายสมบัติกองโตได้อย่างรวดเร็ว และถ้าเป็นคฤหาสน์โต ๆ ก็ยิ่งแล้วใหญ่

ในหมู่ประชาชนชาติต่าง ๆ ซึ่งกฎหมายมรดกได้ถือหลักสิทธิของผู้เกิดก่อน บ่อยครั้งที่ที่ดินของพวกเขาเป็นมรดกตกทอดไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานต่อ ๆ มา โดยไม่มีการแบ่งแยกแต่อย่างใด และผลก็คือความคิดความรู้สึกในเรื่องครอบครัวดูจะเป็นตัวเป็นตนอยู่ในผืนแผ่นดินนั้นด้วย ครอบครัวคือสัญญลักษณ์แห่งผืนดิน ผืนดินก็คือสัญญลักษณ์ของครอบครัว ที่ดินทำให้ชื่อเสียง วงศ์ตระกูล เกียรติยศ อำนาจและคุณธรรมของพวกเขายังยืนถาวรสืบไป ที่ดินเป็นพยานที่ไม่มีวันดับสูญไปของอดีต เป็นทั้งหลักประกันอันล้ำค่าของการดำรงชีวิตในอนาคต

ในขณะที่กฎหมายมรดกกำหนดให้มีการแบ่งสรรกันโดยเสมอภาค กฎหมายนี้ก็ทำลายความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งที่เคยมีอยู่ระหว่างความรู้สึกนึกคิดในเรื่องครอบครัวกับการเก็บรักษาผืนแผ่นดินเอาไว้ ยามนั้นผืนดินก็มิได้เป็นสัญญลักษณ์ของครอบครัวอีกแล้ว เพราะในเมื่อที่ดินนั้นจะต้องไม่แคล้วถูกแบ่งแยกออกเมื่อถึงรุ่นลูกรุ่นหลานต่อมา ก็เป็นที่แน่ชัดว่าจะต้องแคบเข้าเล็กเข้าทุกที ๆ และสาบสูญไปในที่สุด ลูก ๆ ของเจ้าของที่ดินผืนใหญ่ ถ้ามีน้อยคน หรือถ้าสมบัติผืนนี้เป็นประโยชน์สำหรับพวกเขา ก็อาจจะยังคงรักษาความหวังไว้ได้ว่าพวกตนจะเป็นเศรษฐีไม่น้อยไปกว่าพ่อ แต่ก็มิใช่ว่าจะเป็นเจ้าของทรัพย์สินจำนวนเดียวกับผู้เป็นพ่อ เพราะความมั่งคั่งของพวกเขา คงจะต้องประกอบด้วยปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือไปจากของพ่อ

กระนั้น เมื่อเราตัดผลประโยชน์ในด้านความรู้สึก ความทรงจำ ความภาคภูมิและความทะเยอะทะยานในอันที่จะสงวนที่ดินไว้ ออกจากเจ้าของที่ดินเสียแล้ว เราจะแน่ใจได้ว่าไม่ช้าไม่นานเขาคงจะขายที่ดินผืนนั้นเสีย เพราะได้เงินจากการขาย ในเมื่อสังหาริมทรัพย์สามารถให้ผลประโยชน์ได้มากกว่า และพร้อมที่จะเสนอสนองอารมณ์ชั่วขณะได้ง่ายดายกว่า

เมื่อเนื้อที่กว้างใหญ่ถูกแบ่งซอยออกไปแล้ว เจ้าของที่ดินผืนใหญ่ก็จะสูญหายไป เนื่องจากว่าเจ้าของที่ดินผืนเล็กเก็บรายได้จากผืนนาของตนซึ่งดูแลเป็นอย่างดี ได้มากกว่าเจ้าของที่ดินผืนใหญ่ ดังนั้น เขาจะขายที่นาของเขาด้วยราคาที่สูงกว่ามาก โดยนัยนี้การคำนวณทางเศรษฐกิจจะช่วยป้องกันไม่ให้เศรษฐีขายที่ดินอันกว้างใหญ่ ซื้อที่ดินผืนเล็ก ๆ มาชดเชยที่ดินผืนใหญ่ที่ตนขายไป

สิ่งซึ่งเราเรียกว่าความรู้สึกนึกคิดในเรื่องครอบครัวนั้น มักมีรากฐานมาจากภาพหลอนแห่งความเห็นแก่ตัวของคน ซึ่งดูคล้ายกับว่าต่างก็หาทางที่จะคงอยู่ตลอดไป และเป็นอมตะในความรู้สึกของหลานเหลนของตน นั่นแหละคือจุดจบแห่งความนึกคิดในเรื่องครอบครัวความเห็นแก่ตัวย้อนกลับเข้ามาสู่ความปรารถนาที่แท้จริงของตน ในเมื่อคำว่าครอบครัวเป็นแต่เพียงสิ่งซึ่งเลือนลางในความนึกคิดของเขา ทั้งกำหนดไม่ได้ และไม่แน่นอน แต่ละคนจึงมุ่งอยู่ที่ความสะดวกยามปัจจุบัน คิดแต่จะสร้างสรรค์ให้แก่คนรุ่นลูกที่กำลังตามมาเท่านั้นเอง ไม่มีอะไรมากไปกว่านี้

ดังนั้น จึงไม่มีใครหาทางที่จะสืบครอบครัวตนให้ยั่งยืนชั่วกาลนาน หรืออย่างน้อยก็หาทางสืบครอบครัวด้วยวิธีอื่นซึ่งไม่ใช่โดยการอาศัยที่ดิน

โดยนัยนี้ กฎหมายมรดกไม่เพียงแต่จะก่อความลำบากให้แก่บรรดาครอบครัวทั้งหลายในอันที่จะปกป้องรักษาผืนดินไว้ในรูปเดิม แต่ยังทำให้พวกเขาหมดความปรารถนาที่จะพยายามอีกด้วย จึงเท่ากับเป็นการชักจูงให้ครอบครัวร่วมมือกับกฎหมายเพื่อความหายนะของตนเอง

กระบวนการทางกฎหมายในเรื่องการแบ่งสรรอย่างเท่าเทียมกันมีอยู่สองวิธีด้วยกัน กล่าวคือ ในขณะที่จัดการกับมรดกกฎหมายก็จัดการกับคนด้วย และในการจัดการกับคนกฎหมายก็จะเข้าถึงเรื่องมรดกได้เช่นกัน

ด้วยวิธีการทั้งสองนี้ กฎหมายสามารถโจมตีอสังหาริมทรัพย์ คือ ที่ดินได้อย่างลึกซึ้งทั้งยังทำให้ครอบครัวพร้อมด้วยทรัพย์สมบัติสูญหายไปได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย

ไม่ใช่พวกเราแน่ที่จะแคลงใจในอำนาจแห่งกฎหมายนี้ เราชาวฝรั่งเศสแห่งศตวรรษที่ ๑๙ ผู้รู้เห็นเป็นพยานตลอดเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมอันเกิดจากกฎหมายมรดก วันแล้ววันเล่า เรามองเห็นกฎหมายนี้ผ่านไปผ่านมาอยู่เหนือแผ่นดินของเรา พร้อมกับพังกำแพงบ้านของเราล้มคว่ำลงเมื่อยามผ่าน ทั้งยังรื้อทำลายที่กั้นนาของเราเสียอีก แต่แม้นว่ากฎหมายมรดกจะได้ทำอะไรต่อมิอะไรแก่เราไว้มากมายแล้วก็ตาม ก็ยังเหลืออะไรที่จะต้องทำอีกมากมายอยู่เหมือนกัน ความทรงจำ ความคิดเห็นและนิสัยของเราเป็นเสมืออุปสรรคที่คอยขัดขวางกฎหมายนี้

ในสหรัฐอเมริกา งานทำลายของกฎหมายมรดกดูเกือบจะสุดสิ้นลงแล้ว ณ ที่แห่งนี้แหละที่เราน่าจะศึกษาถึงผลลัพธ์สำคัญ ๆ ของงานนั้น

บทบัญญัติแบบอังกฤษในเรื่องการโอนทรัพย์สินได้ถูกยกเลิกไปหมดแล้วแทบทุกมลรัฐในสมัยของการปฏิวัติ

กฎหมายว่าด้วยการมอบโอนถูกนำมาดัดแปลงเพื่อให้อุปสรรคในการหมุนเวียนทรัพย์สินเกิดได้น้อยที่สุด

เมื่อชนรุ่นแรกผ่านไป ที่ดินก็เริ่มถูกแบ่งสรรออกไป ยิ่งกาลเวลาผ่านไปเท่าไร การแบ่งสรรนี้ก็ยิ่งรวดเร็วขึ้นเท่านั้น ปัจจุบันนี้เพียงช่วงระยะหกสิบปีผ่านพ้นไปไม่ทันไร เราก็เกือบจะไม่รู้จักโฉมหน้าของสังคมเสียแล้ว ครอบครัวที่มีที่ดินผืนใหญ่ ๆ เกือบจะถูกกลืนหายไปในหมู่สามัญชนทั่วไป ในมลรัฐนิวยอร์คที่ซึ่งมีครอบครัวเป็นจำนวนมาก กลับเหลือเพียงสองครอบครัวเท่านั้นที่ยังโผล่รำไรอยู่เหนือหุบเหว ซึ่งพร้อมที่จะดูดกลืนพวกเขาลงไป บรรดาลูก ๆ ของราษฎรผู้มีอันจะกินเหล่านี้ ปัจจุบันมีอาชีพพ่อค้า ทนายความและแพทย์ ส่วนมากแล้วตกต่ำลงสู่ความมืดมิดอันล้ำลึกที่สุด ร่องรอยสุดท้ายแห่งยศถาบรรดาศักดิ์ที่ตกทอดกันมาถูกทำลายลงสิ้น เพราะผีมือของกฎหมายมรดก

ไม่ใช่แต่เพียงในสหรัฐอเมริกาเท่านั้นที่มีพวกเศรษฐี ก็เหมือนที่อื่น ๆ นั่นแหละข้าพเจ้าไม่เคยรู้เลยว่ามีประเทศใดที่ความเสน่หาในเงินทองจะครอบงำจิตใจของคนได้มากเท่านี้ และที่ซึ่งทฤษฎีในเรื่องความเสมอภาคทางทรัพย์สมบัติจะได้รับการดูหมิ่นเหยียดหยามยิ่งไปกว่า

นี้ ทว่าในสหรัฐอเมริกา สมบัติต้องหมุนเวียนไปมาอย่างรวดเร็วแทบไม่น่าเชื่อ และประสบการณ์ก็สอนให้เรารู้ว่าการที่คนถึงสองรุ่นได้รับประโยชน์จากสมบัตินั้นยากเต็มที

ภาพดังกล่าวแม้เราจะคิดว่ามีการเติมสีสรรมากไปหน่อยก็ตาม แต่ก็ยังทำให้เราเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นในมลรัฐใหม่ ๆ ทางตะวันตก และตะวันตกเฉียงใต้อย่างสมบูรณ์ไม่ได้

เมื่อตอนปลายศตวรรษที่แล้ว บรรดานักแสวงโชคที่กล้าตายทั้งหลายก็เริ่มบุกเข้าไปยังลุ่มน้ำมิสซิสซิปปี ยุคนั้นเสมือนเป็นการค้นพบอเมริกาครั้งใหม่ ไม่ช้าคนส่วนใหญ่ก็อพยพเข้ามา ทันใดนั้นเราก็มองเห็นสังคมแปลก ๆ โผล่ออกมาจากที่รกร้างว่างเปล่าแห่งนั้น มลรัฐทั้งหลายซึ่งไม่กี่ปีก่อนหน้านี้ไม่เคยมีชื่อปรากฏอยู่เลย ก็เริ่มเรียงกันเข้ามาร่วมอยู่ในสหภาพอเมริกา และทางภาคตะวันตกนี่เองที่ประชาธิปไตยได้บรรลุถึงจุดสุดยอด ในมลรัฐเหล่านี้ซึ่งในแง่หนึ่งแล้วถูกตั้งขึ้นอย่างกระทันหันเพราะการแสวงหาสมบัติ บรรดาพลเมืองเพิ่งมาถึงที่ที่เขาครอบครองอยู่ขณะนี้เพียงเมื่อวันวาน พวกเขาเกือบจะไม่รู้จักกันเสียด้วยซ้ำ ทั้งแต่ละคนก็ไม่รู้เรื่องรู้ราวอะไรเกี่ยวกับคนข้างเคียงตนเลย ดังนั้น ในแถบนี้ของทวีปอเมริกา บรรดาประชาชนจึงไม่เพียงแต่หลุดพ้นจากตระกูลคนใหญ่คนโต และบรรดามหาเศรษฐีเท่านั้น แต่ยังรอดพ้นจากอภิชนาธิปไตยซึ่งก่อให้เกิดปัญญาความรอบรู้และคุณธรรมอีกด้วย ณ ที่แห่งนี้ไม่มีใครใช้อำนาจอันน่ายกย่อง ซึ่งได้รับมาจากปวงชนในฐานะที่ประกอบกรรมดีมาตลอดชีวิตจนเป็นที่ประจักษ์แก่ตา มลรัฐใหม่ ๆ ทางภาคตะวันตกเหล่านี้มีพลเมืองของตนแล้ว แต่ทว่าสังคมยังไม่ปรากฏเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา

ในอเมริกานั้นไม่เพียงแต่ทรัพย์สมบัติเท่านั้นที่เสมอภาคกัน ความเท่าเทียมกันยังแผ่วงกว้างออกไปพอสมควรในเรื่องสติปัญญาด้วย

ข้าพเจ้าไม่คิดว่าจะมีประเทศใดในโลก ที่เมื่อเทียบตามอัตราส่วนของจำนวนประชากรแล้ว จะมีคนโง่ไม่รู้หนังสือน้อยเท่า และมีผู้เป็นปราชญ์น้อยกว่าในอเมริกา

การศึกษาระดับประถมทุกคนเรียนได้ แต่การศึกษาชั้นสูงเกือบจะไม่มีใครเรียนได้เลย[๑]

---

[๑] ข้อสังเกตในเรื่องการศึกษานี้เป็นที่ดูแคลนกันในหมู่ผู้ที่ศึกษาทวีปอเมริกา ในสมัยศตวรรษที่ ๒๐ แต่ไม่เป็นจริงเช่นนั้นอีกแล้ว คนกำลังให้ความสนใจกับการศึกษาชั้นสูงมากขึ้นโดยเฉพาะเมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ชาวอเมริกันเห็นว่าจำนวนผู้ที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมีเพียง ๕% จากสถิติ ๑๙๑๐ ไม่ถึง ๕ % ของคนอเมริกันที่อายุเกิน ๒๕ ปีที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัย ๔ ปี ที่รัฐอาร์แคนซัสมีจำนวนต่ำที่สุดร้อยละ ๒.๒ %) และสูงที่สุดคือแคลิฟอร์เนีย (๖.๗ %)

เรื่องนี้เข้าใจได้ไม่ยาก และถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นผลที่ต้องเกิดขึ้นของสิ่งซึ่งเราได้กล่าวมาแล้วก่อนหน้านี้

ชาวอเมริกันเกือบทุกคนมีความสะดวกสบาย พวกเขาจึงมีปัจจัยขั้นต้นในการเสาะหาความรู้ได้อย่างง่ายดาย

ในอเมริกา คนรวยมีน้อย ดังนั้นชาวอเมริกันเกือบทุกคนจึงจำเป็นต้องประกอบอาชีพ ทว่าอาชีพทุกชนิดจะต้องมีการฝึกหัด เมื่อเป็นเช่นนั้นคนอเมริกันจะปลูกฝังสติปัญญาของตนได้ก็เฉพาะในระยะต้นของชีวิตเท่านั้น พอถึงอายุ ๑๕ พวกเขาก็ต้องมีอาชีพแล้ว โดยนัยนี้ บ่อยครั้งการศึกษาของพวกเขามักจะยุติลงยามที่พวกเรากำลังเริ่มต้น ถ้าแม้นว่าจะศึกษากันต่อไป ก็จะเป็นการมุ่งไปทางวิชาพิเศษที่จะได้ประโยชน์โดยตรง เขาศึกษาวิทยาการเหมือนการประกอบอาชีพอย่างหนึ่ง และจะนำมาปฏิบัติก็ต่อเมื่อประโยชน์ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันอยู่[๑]

ในอเมริกา เศรษฐีส่วนใหญ่เริ่มด้วยการเป็นยาจกมาก่อน ส่วนพวกที่อยู่เฉยๆ ไม่ทำอะไรเกือบทุกคนเมื่อสมัยเป็นหนุ่มเป็นสาวกลับเป็นคนเอางานเอาการ ผลลัพธ์ก็คือ ยามเมื่อใคร่จะศึกษาหาความรู้ก็เกิดไม่มีเวลา แต่ครั้นมีเวลาศึกษาก็เกิดหมดอารมณ์อยากเรียนเสียแล้ว

ดังนั้น ในอเมริกาจึงไม่มีชนชั้นใดๆ ที่คนจะใฝ่หาความเพลิดเพลินทางปัญญาได้อย่างสะดวกสบาย และการอยู่ว่างที่เป็นมรดกตกทอดมาก็เช่นกัน หรือไม่มีชนชั้นใดที่ถือว่าผลงานทางปัญญาเป็นสิ่งที่มีเกียรติ

พร้อมกันนั้น เจตจำนงที่จะทุ่มตัวกับงานทางปัญญาก็ขาดหายไป เช่นเดียวกับอำนาจ

ในอเมริกาจึงเกิดมาตรฐานระดับกลางขึ้นอย่างหนึ่ง ในเรื่องการเรียนรู้ของมนุษย์สติปัญญาของทุกคนใกล้ระดับนี้มาก พวกหนึ่งก็พยายามยกตนให้ถึงมาตรฐานนี้ อีกพวกหนึ่งก็ลดตัวลงสู่ระดับดังกล่าว

---

๑ ข้อสังเกตนี้ยังคงเป็นจริงอยู่ ไม่มีประเทศไหนที่จะมีการเปลี่ยนแปรทางด้านโชคชะตาของแต่ละคนอย่างชัดแจ้งและบ่อยครั้งเท่านี้ ไม่มีใครคิดจะติเตียนผู้ที่ประสบความล้มเหลวทางด้านอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์ ประธานาธิบดีบางคนต้องหมดเนื้อหมดตัวไปหลายต่อหลายครั้งกว่าจะได้ตำแหน่งสูงสุด และผู้ที่คิดว่าในชีวิตต้องมีการเริ่มต้นใหม่ก็ได้รับการยกย่องว่าเป็นคนน่าทึ่งและน่าอิจฉาไปด้วย ชีวประวัติของคนสำคัญที่สิ้นชีวิตไปแล้วหรือในโอกาสสำคัญยามที่เขายังมีชีวิตอยู่ ที่พิมพ์กันขึ้นมาในอเมริกา หรือบทความยกย่องต่างๆ โดยนายชนาคาร หรือนักเขียน บทความทางการเมืองเกี่ยวกับโชคชะตาของคนต่างๆ ที่ถูกกล่าวขวัญถึง เหล่านี้เป็นการยืนยันความคิดเห็นของตือกเกอะวิลล์เป็นอย่างดี

ดังนั้น อเมริกาจึงเป็นที่รวมของคนจำนวนมากมายมหาศาล ซึ่งมีความคิดความเข้าใจมากน้อยใกล้เคียงกันในเรื่องศาสนา ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจการเมือง กฎหมาย และ การปกครอง

ความไม่ทัดเทียมกันทางสติปัญญานั้นมาจากพระผู้เป็นเจ้าโดยตรง มนุษย์ไม่สามารถขัดขวางได้

แต่อย่างน้อย จากที่กล่าวมาแล้วก็เป็นไปได้ว่าสติปัญญาแม้จะไม่เท่าเทียมกันตามพระประสงค์ของผู้เป็นเจ้า ก็อาจจะมีโอกาสเสมอเหมือนกันได้

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ในอเมริกายุคปัจจุบัน ปัจจัยทางอภิชนาธิปไตยซึ่งยังคงอ่อนกำลังเช่นเดิมนับแต่เกิดแล้ว แม้จะยังไม่ถูกทำลายไป อย่างน้อยก็หมดฤทธิ์ลงกว่าเดิมทีเดียว จนกระทั่งสามารถจะกล่าวได้ว่า การใช้อิทธิพลอันใดในกิจการของบ้านเมือง[๑] นั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ยาก

ในทางกลับกัน กาลเวลา เหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายไม่เพียงจะทำให้ปัจจัยประชาธิปไตยมีน้ำหนักขึ้นเท่านั้น แต่ยังทำให้มีเอกลักษณ์เฉพาะอีกด้วย เราจะมองไม่เห็นอิทธิพลทางครอบครัวหรือของกลุ่มปรากฏอยู่เลย และบ่อยครั้งที่เราไม่อาจพบผู้ใดมีอิทธิพลแม้แต่เพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ได้

เมื่อเป็นดังนี้ สภาพสังคมในอเมริกาดังกล่าว จึงเป็นปรากฏการณ์อันแปลกประหลาดอย่างหนึ่ง นั่นคือ คนในประเทศนี้มีความเสมอภาคทางด้านทรัพย์สมบัติและสติปัญญา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ มีพลังเท่าเทียมกัน สูงกว่าประเทศอื่นใดในโลก และไม่เคยมีมากเช่นนี้ไม่ว่า

---

๑ "ในเมื่อรัฐบาลเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จึงไม่มีเหรียญตรามอบให้แก่ผู้ใด หรือบรรดาศักดิ์อันใดให้ใคร แต่บรรดาศักดินี้ก็มีตำแหน่งทางทหารเข้ามาแทนที่อยู่บ้าง ซึ่งในภาคใต้เป็นที่แพร่หลายมากมายที่เดียว ที่ฟลอริด้า เมื่อข้าพเจ้าเห็นชายคนหนึ่งผ่านมา พิจารณาดูจากเครื่องแต่งกายก็ว่าเป็นชาวไร่ ข้าพเจ้าจะถามทุกทีว่า "ผู้พันคนนั้นชื่ออะไรนะ" และข้าพเจ้าเข้าใจไม่ค่อยผิดหรอก" (คัดจาก De Castelnau หน้า ๔๐) โปรดสังเกตว่าคงจะเป็นพวกนายทหารเก่า เพราะหลังจากนั้นผู้เขียนผู้นี้ได้บ่งจำนวนกำลังกองทัพอเมริกาอย่างประชดว่า มีทหาร ๘,๒๑๑ คน เป็นนายทหารถึง ๖๗๔ คน

ในศตวรรษใด ๆ เท่าที่ประวัติศาสตร์จะจดจำมาได้[๑]

ผลทางการเมืองในสภาพสังคมของชาวแองโกลอเมริกัน

ผลทางการเมืองในสภาวะสังคมเช่นนี้พอจะอนุมานได้โดยง่าย

เป็นสิ่งสุดวิสัยที่จะเข้าใจได้ว่าทำไมความเสมอภาคนี้มิได้แทรกซึมเข้าไปในโลกของการเมืองในที่สุด ดังในประเทศอื่น เราคิดไม่ออกเลยว่าคนซึ่งไม่มีวันจะเสมอภาคกันได้เลยในเรื่องหนึ่ง แต่กลับเท่าเทียมกันในเรื่องอื่น ๆ ซึ่งพวกเขาคงจะเสมอภาคกันได้ในทุก ๆ เรื่องสักวันหนึ่ง

ทว่า ข้าพเจ้ารู้จักวิธีที่จะทำให้เกิดความเสมอภาคในโลกของการเมืองอยู่เพียงสองวิธีเท่านั้น คือ ต้องให้สิทธิต่าง ๆ กับราษฎรแต่ละคน หรือไม่ให้สิทธิแก่ผู้ใดเลย

สำหรับประชาชนที่ได้บรรลุถึงสภาวะสังคมแบบเดียวกับชาวแองโกลอเมริกันแล้ว จึงเป็นเรื่องยากลำบากมากที่จะมองเห็นทางสายกลางระหว่างอธิปไตยเป็นของปวงชน กับอำนาจเด็ดขาดของคนเพียงคนเดียว

เราไม่ควรจะบีดบังว่าสภาวะสังคมซึ่งข้าพเจ้าพูดถึงเมื่อสักครู่นี้อาจจะนำไปสู่ผลลัพธ์ทั้งสองได้อย่างง่ายดายเกือบจะเท่า ๆ กัน

---

๑ อังเดร โมรัวส์ (Andre Maurois) ได้ปลูกมโนภาพอย่างหลักแหลมของสิ่งซึ่งเขาเรียกว่า "ผีสามตัวแห่งอเมริกา" (คัดจาก Revue des Deux Mondes, ๑ เม.ย. ๑๙๓๑ หน้า ๕๒๖–๕๓๗) ซึ่งได้แก่เพียวริแตน นักบุกเบิก ผู้นำสงครามอันสูงส่ง เขากล่าวถึงผีตัวแรกว่า "บรรดาลูกหลานของพวกเพียวริแตนได้ลองหันเข้าหาอาชีพอันยากเย็นแบบพวกไม่เชื่อถือในศาสนา แต่ก็ไม่สำเร็จ" สำหรับผีตัวที่สองเขากล่าวว่า "อเมริกาเปรียบเสมือนเด็กที่เก่งเกินวัย มีความเชี่ยวชาญและอาจหาญจนทำให้เราลืมอายุเขา อเมริกาเป็นที่ ๆ มีกิจกรรมต่าง ๆ ด้านสังคมมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ ทว่าความเยาว์วัยของประเทศเป็นสิ่งที่น่าหวาดหวั่นที่เดียว . . . ผู้บุกเบิกเป็นคนโอภาปราศรัยดี เพราะมนุษย์ในสายตาของเขาหาใช่คู่แข่งไม่ แต่เป็นสหายในการต่อสู้กับธรรมชาติ คนมีความเสมอภาคกันเพราะในไพรเถื่อนเช่นนั้นชาติกำเนิดไม่มีความหมายอะไร ผู้บุกเบิกเป็นคนที่ลงมือทำงาน จึงดูแคลนพวกเพ้อฝัน เพราะการทำงานตลอดเวลาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชุมชนซึ่งยังไม่เป็นปึกแผ่น พวกเราเป็นสุภาพบุรุษเต็มตัวเพราะผู้หญิงหายากมาก และมีค่าทั้งในดินแดนที่ขาดการดูแลคุ้มครองนี้ ความเคารพในศาสนาเพียงประการเดียวเท่านั้นที่สามารถปกป้องพวกเขาได้" ทางด้านผีผู้เป็นใหญ่ ซึ่งไม่คาดฝันกันมาก่อนนั้น อังเดรโมรัวส์เข้าใจว่าคือ "พวกเจ้านายทางธนาคาร กิจการอุตสาหกรรมและการค้า คนแบบพวกนี้เมื่อสมัยกลางเป็นพวกที่ทนุบำรุงวัดวาอาราม แต่พวกที่อยู่ในอเมริกาก็ทำนุบำรุงมหาวิทยาลัย พร้อมกับบังคับให้เจ้าอาวาสแห่งเยลและฮาร์วาร์ดสวดมนต์ให้ผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยด้วย เช่นเดียวกับที่พระเจ้าเฮ็นรีแห่งอังกฤษ หรือดาโกแบรต์คนฝรั่งเศส (Le Franscais Dagobert) เคยทำ" โมรัวส์ยังได้เพิ่มเติมเรื่องการผจญภัยอันยิ่งใหญ่ของอาลคาโปนไว้ด้วยว่า "อาลคาโปนก็คือจิลส์ เดอะแรส์ เขาเก่งกว่าท่วงโหดร้ายน้อยกว่า" เขากล่าวว่าคำว่าแกงส์เตอร์คือสำนวนสุดท้ายแห่งระบบศักดินาในอเมริกา

อันที่จริงแล้ว มีอารมณ์อันทรงพลังและชอบธรรมในเรื่องความเสมอภาคอยู่อย่างหนึ่ง ที่คอยกระตุ้นให้คนปรารถนาที่จะมีพลกำลังและเป็นที่นับถือด้วยกันทั้งนั้น อารมณ์ดังกล่าวนี้มีแนวโน้มที่จะยกคนเล็ก ๆ ขึ้นไปสู่ระดับเดียวกับคนใหญ่ ๆ ทว่าในดวงจิตของมนุษย์นั้นเรายังพบรสนิยมวิตถารอยู่อย่างหนึ่งในเรื่องของความเสมอภาค คือคนอ่อนแอก็พยายามจะดึงคนแข็งแรงให้มาอยู่ระดับเดียวกับตน และทำให้คนยอมเลือกความเสมอภาคในความเป็นทาสมากกว่าความไม่เสมอภาคยามที่เป็นไท ใช่ว่าบรรดาพลเมืองที่อยู่ในสภาพสังคมประชาธิปไตยจะเหยียดหยามเสรีภาพก็หาไม่ ตรงกันข้าม ตามสัญชาตญาณแล้ว พวกเขากลับนิยมเสรีภาพ ทว่าความมีเสรีภาพหาใช่สภาพความปรารถนาที่สำคัญและต่อเนื่องกันของพวกเขาไม่ สิ่งซึ่งเขารักด้วยความเสน่หาไม่มีวันคลายก็คือความเสมอภาค พวกเขาใฝ่หาเสรีภาพตามอารมณ์กระตุ้นที่แว่บขึ้นมา และด้วยความพยายามอย่างบ้าจี้บันทันด่วน และถ้าเขาพลาดเป้าหมาย เขาก็ยอมปล่อยไปตามยถากรรม แต่ว่าไม่มีอะไรที่จะทำให้พวกเขาสมปรารถนาได้ ถ้าปราศจากความเสมอภาคและจะยอมตายดีกว่าจะยอมเสียมันไป

อีกแง่หนึ่ง เมื่อราษฎรมีความเท่าเทียมกันเกือบหมด ก็จะเป็นเรื่องยากลำบากที่พวกเขาจะคอยปกป้องอิสรภาพของตนให้พ้นจากการคุกคามของอำนาจ เพราะยามนั้นในเมื่อไม่มีใครเลยสักคนแข็งแรงพอที่จะต่อสู้ตามลำพังอย่างได้ผล การรวมพลังกันเท่านั้นที่จะสามารถประกันเสรีภาพไว้ได้ ถึงกระนั้น การรวมกันเช่นนี้ไม่ค่อยมีบ่อยนัก[๑]

---

๑ การมองเห็นรูปแบบอันวิตถารในเรื่องของการนิยมเสรีภาพอย่างร่ำไรนี้เองที่ต๊อกเกอะวิลล์ได้รับการยกย่องอย่างชอบธรรมที่สุดว่าเป็น "ผู้หยั่งรู้แห่งยุคมวลชน" ตามที่ J.P. Mayer ได้ขนานนามไว้ สมัยนั้นยุโรปมีตัวอย่างในเรื่องเจตนารมณ์ทางการปรับระดับคนให้เท่ากัน และบางทีก็เป็นเจตนารมณ์ที่ออกจะตกต่ำในเรื่องประชาธิปไตยที่ไม่ถูกต้อง ต๊อกเกอะวิลล์เพียงแต่คิดหามาตรการบางประการที่จะก่อให้เกิดความเสมอภาคมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ในการทำสัญญาตกลงกัน แต่แม้ว่าจะเป็นการกระทบกระเทือนความเป็นอภิชนาธิปไตยของเขาอยู่บ้างก็ตาม เขาก็มิได้ละทิ้งความเชื่อถือทางศาสนาเพื่อความเสมอภาคไม่ ข้อความตอนนั้นแสดงความคิดเขาอย่างชัดแจ้ง และความเห็นที่ว่าความเสมอภาคอยู่เหนือเสรีภาพก็มีตัวอย่างเด่นชัด คือความสำเร็จแห่งลัทธิฟาสซิสม์ในครึ่งแรกของศตวรรษที่ ๒๐ การมองการณ์ไกลของต๊อกเกอะวิลล์มีคุณค่ามากเท่า ๆ กับที่เป็นความคิดที่หาได้ยากและความไม่เข้าใจมากที่สุด ในสายตาของคนหลายคน ในโลกของเขา "ความเสมอภาค" ดังที่ M.P. de L จะนำมาเขียนในระยะต่อมา "ก็คืออีกรูปหนึ่งของความรู้สึกอิจฉานั่นเอง" เราคงจะยกย่องคุณค่าแห่งความเห็นของต๊อกเกอะวิลล์ ถ้าเราจะพิจารณาว่าถ้ามองกว้าง ๆ แล้ว แม้ว่าประวัติศาสตร์ของศตวรรษที่ ๑๗ ก็คือเรื่องราวของความผันแปรไม่แน่นอนทางเสรีภาพ ประวัติศาสตร์สมัยศตวรรษที่ ๒๐ ก็ดูจะถูกครอบงำโดยการเสาะหาการมีรูปแบบอันเดียวกัน จากการพิชิตหรือการค้นหาความเสมอภาคอย่างสมบูรณ์แบบ แต่จะผินหนทางไปสู่การเป็นทาสหรือไม่เท่านั้น

เมื่อเป็นดังนี้ บรรดาประชาชนก็เห็นผลสำคัญ ๆ ทางการเมืองจากสภาวะสังคมอันเดียวกันสองประการด้วยกัน ผลเหล่านี้จะมีความแตกต่างกันอย่างพิลึกพิลั่นทีเดียว แต่ทั้งสองก็สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์อันเดียวกัน

ด้วยเหตุที่เป็นพวกแรกที่ต้องยอมเลือกหนทางหลังซึ่งไม่น่าไว้ใจดังที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงเมื่อครู่นี้ ชาวแองโกลอเมริกันจึงยินดีพอสมควรที่รอดพ้นจากอำนาจเด็ดขาดมาเสียได้ สภาวการณ์ทั้งหลายแหล่ ที่มา ความรอบรู้นานา โดยเฉพาะขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ ได้อำนวยให้พวกเขาก่อตั้งและธำรงไว้ซึ่งอธิปไตยของปวงชนได้

บทที่ ๔

หลักอธิปไตยของปวงชนในอเมริกา

เมื่อเราต้องการกล่าวถึงกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการเมืองของอเมริกา เราก็ควรจะต้องเริ่มจากลัทธิอธิปไตยของปวงชนทุกครั้งไป

หลักอธิปไตยของปวงชนซึ่งมักจะเป็นรากเง่าของสถาบันมนุษย์เกือบจะทุกสถาบันนั้น ปกติแล้วคล้ายกับถูกฝังอยู่ คนเชื่อในหลักการนี้ทั้งๆ ที่ไม่รู้จัก หรือถ้าแม้นบางครั้งเกิดมีใครนำออกมาสู่สายตาคนชั่วครู่ชั่วยาม ไม่ช้าไม่นานเขาก็ต้องรีบนำมันกลับไปฝังไว้ในสถานศักดิ์สิทธิ์อันมืดมิดดังเดิม

เจตจำนงของชาติเป็นหนึ่งในหลายๆ คำที่บรรดาคนเจ้าเล่ห์และผู้เผด็จการทุกยุคทุกสมัยนำมาใช้ในทางที่ผิดอย่างกว้างขวางที่สุด พวกหนึ่งนั้นมองเห็นสำนวนนี้อยู่ในคะแนนเสียงที่ซื้อมาจากผู้มีอำนาจบางคน อีกพวกหนึ่งเห็นได้ในการออกเสียงของคนกลุ่มน้อยที่มีผลประโยชน์หรือคนกลุ่มน้อยซึ่งหวาดกลัว ทั้งยังมีบางคนที่ค้นพบเจตจำนงซึ่งมีอยู่พร้อมสรรพแล้วในภาวะการนิ่งเงียบของประชาชน และคิดว่าจากการเชื่อฟังนี้เอง สิทธิในการบังคับบัญชาก็ย่อมบังเกิดแก่พวกเขา

ในอเมริกา หลักอธิปไตยของปวงชนหาได้เป็นสิ่งซ่อนเร้นหรือไม่ก่อผลใดๆ เช่นในบางประเทศ หลักการนี้ได้รับการยอมรับจากขนบธรรมเนียมของคน และเป็นสิ่งซึ่งกฎหมายเรียกร้องอีกด้วย และค่อยๆ ขยายวงกว้างออกไปพร้อมกับเสรีภาพและบรรลุถึงผลขั้นสุดท้ายโดยมิมีอุปสรรคขัดขวางแต่อย่างใด

ถ้าแม้นว่าจะมีสักชาติหนึ่งในโลก ซึ่งเราสามารถหวังที่จะเห็นคุณค่าในลัทธิอธิปไตยของปวงชนตามคุณค่าที่แท้จริงแห่งลัทธินี้ หวังที่จะศึกษาค้นการนำมาปฏิบัติในกิจการ

ศาสตร์ศตวรรษที่ ๑๗ ก็คือเรื่องราวของความผันแปรไม่แน่นอนทางเสรีภาพ ประวัติศาสตร์สมัยศตวรรษที่ ๒๐ ก็ดูจะถูกครอบงำโดยการเสาะหาการมีรูปแบบอันเดียวกัน จากการพิชิตหรือการค้นหาความเสมอภาคอย่างสมบูรณ์แบบ คือหนทางไปสู่การเป็นทาสนั่นเอง

ต่าง ๆ ของสังคม และพิจารณาถึงผลดีและอันตรายของมันแล้วละก็ ประเทศนั้นก็คงจะได้แก่อเมริกาอย่างแน่แท้

ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วก่อนหน้านี้ว่า นับแต่เริ่มแรก หลักอธิปไตยของปวงชน เคยเป็นหลักการเสริมสร้างของอาณานิคมอังกฤษในอเมริกาเป็นส่วนมาก

กระนั้นก็ตาม ก็ยังมีอะไรต่ออะไรอีกมากก่อนที่หลักการนี้จะมีอิทธิพลเหนือการปกครองสังคมในสมัยนั้น เช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

อุปสรรคสองประการ ทั้งจากภายนอกและภายใน ได้ทำให้หลักการซึ่งกำลังรุดหน้าไปอย่างน่าหวาดเกรงต้องล่าช้าไป

ในท่ามกลางกฎหมายต่าง ๆ หลักการนี้จะแสดงตัวออกมาอย่างโจ่งแจ้งไม่ได้ เพราะยามนั้นบรรดาอาณานิคมยังคงถูกบังคับให้เชื่อฟังเมืองแม่อยู่ หลักดังกล่าวจึงอยู่ในสภาพซ่อนเร้นตามสภาจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามชุมชน ณ ที่นั้นเองที่หลักอธิปไตยของปวงชนค่อยๆ ขยายวงกว้างออกไปอย่างเงียบ ๆ

สังคมอเมริกาในยุคนั้นยังไม่พร้อมที่จะรับหลักการนี้ไม่ว่าในสถานการณ์ใด ๆ ความรู้ต่าง ๆ ในนิวอิงแลนด์และความมั่งคั่งสมบูรณ์ทางใต้ของแม่น้ำฮัดสัน ยังคงทำให้อภิชนาธิปไตยแผ่อิทธิพลออกไป และมีแนวโน้มที่จะบีบอำนาจสังคมไว้ต่อไปอีกเป็นเวลานาน ดังที่ข้าพเจ้าได้อธิบายให้เห็นในบทก่อน ยังมีอะไรอีกมากมายก่อนที่ข้าราชการที่ทำงานเพื่อสาธารณะทุกคนจะมาจากการเลือกตั้ง และราษฎรทุกคนเป็นผู้เลือกตั้ง สิทธิเลือกตั้งยังคงถูกจำกัดอยู่ทั่วไป และขึ้นอยู่กับการกำหนดคุณสมบัติในการเลือกตั้งด้วยรายได้ ซึ่งกำหนดไว้ต่ำมากทางภาคเหนือ แต่สูงพอสมควรทางภาคใต้

การปฏิวัติในอเมริการะเบิดขึ้นแล้ว ลัทธิอธิปไตยของปวงชนเริ่มขยายตัวออกจากชุมชนเข้าสู่รัฐบาลกลาง ชนทุกชั้นเข้าประนีประนอมกันเพื่อเป้าหมายแห่งลัทธินี้ คนเริ่มต่อสู้จนได้ชัยชนะในนามของประชาธิปไตย ลัทธิดังกล่าวจึงกลายเป็นกฎหมายสำคัญที่สุดในบรรดากฎหมายทั้งหลาย

ภายในสังคมก็บังเกิดการเปลี่ยนแปลงเกือบจะรวดเร็วเท่า ๆ กัน กฎหมายมรดกจึงยุติการทำลายอิทธิพลในท้องถิ่นได้ในที่สุด

ในขณะที่ผลแห่งกฎหมายและการปฏิวัติเริ่มเผยออกมาให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของทุกคน ชัยชนะก็ประกาศตัวเข้าข้างประชาธิปไตยเสียแล้วอย่างเป็นอื่นไปไม่ได้ อำนาจจึงตกมาอยู่ในกำมือของประชาธิปไตยแล้วจริง ๆ แม้จะต่อสู้ต่อไปก็คงไม่ไหว พวกชั้นสูงก็ยอมอ่อนข้อโดยไม่ปริปากและไม่ดิ้นรนต่อความเจ็บปวดซึ่งพวกเขาหลีกเลี่ยงต่อไปไม่ได้อีกแล้ว สิ่งซึ่งเกิดแก่พวกเขาก็เหมือนกับที่เคยเกิดกับผู้มีบุญญาบารมีที่หลุดจากอำนาจนั่นแหละ ความเห็นแก่ตัวของแต่ละคนก็เข้าเกาะกินใจสมาชิกเหล่านั้น ในเมื่อพวกเขาไม่สามารถแย่งชิงพลังจากกำมือประชาชนได้แล้ว และพวกเขาก็มิได้เกลียดชังมวลชนพอที่จะถากถางได้อย่างสนุกใจ จึงคิดแต่จะทำให้ประชาชนต้อนรับพวกตนให้ได้โดยทุกวิถีทาง จึงเกิดแข่งขันประชันกันที่จะสนับสนุนกฎหมายที่เป็นประชาธิปไตยที่สุดขึ้นในหมู่ผู้ที่ผลประโยชน์ถูกกระทบกระทั่งมากที่สุด โดยลักษณะการเช่นนี้เหล่าชนชั้นสูงจึงมิได้ยั่วยุอารมณ์ของประชาชนให้เป็นปฏิปักษ์กับพวกตนแต่อย่างใด แต่กลับเป็นฝ่ายเร่งเร้าชัยชนะของลัทธิใหม่นี้เสียเอง นับเป็นเรื่องแปลกทีเดียวที่เรากลับมองเห็นความร้อนแรงแห่งประชาธิปไตยชนิดที่ไม่มีใครหยุดยั้งได้ ในเขตมลรัฐที่อภิชนาธิปไตยผังรากอยู่อย่างล้ำลึกที่สุด

มลรัฐแมรี่แลนด์ซึ่งตั้งขึ้นมาโดยพวกขุนนางชั้นผู้ใหญ่ เป็นรัฐแรกที่ประกาศให้ทุกคนมีสิทธิออกเสียงได้ (ตามข้อแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งรัฐแมรี่แลนด์ ค.ศ. ๑๘๐๑ และ ๑๘๐๙) และนำรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นประชาธิปไตยที่สุดมาใช้ในการปกครองรัฐ

เมื่อประชาชนเริ่มกำหนดคุณสมบัติในการเลือกตั้งด้วยรายได้ เราก็สามารถคาดการณ์ได้ว่าไม่ช้าไม่นานประชาชนก็คงจะตัดคุณสมบัติดังกล่าวออกจนหมดสิ้น นั่นคือกฎซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงกฎหนึ่งที่เป็นตัวบริหารสังคม ยิ่งคนขยายขอบเขตแห่งสิทธิเลือกตั้งกว้างขวางไปได้เท่าใด เขาก็ย่อมอยากขยายสิทธิให้กว้างยิ่งขึ้นเท่านั้น เป็นเพราะว่า เมื่อได้รับมอบสิทธิใหม่ครั้งใด พลังประชาธิปไตยก็ยิ่งเพิ่มพูนขึ้นและข้อเรียกร้องก็มีมากขึ้นพร้อมกับอำนาจใหม่ ๆ ความทะเยอทะยานของผู้ที่มีคุณสมบัติไม่ถึงขั้นจึงพลุ่งพล่านขึ้นและได้สัดส่วนกับจำนวน

---

๑ ข้อแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๑๔ ประกาศว่า "ถ้าแม้นว่าสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งใด ๆ ก็ตาม ในการเลือกประธานาธิบดี เลือกรองประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา หรือผู้แทนราษฎรในสภาคองเกรส หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือตุลาการของรัฐฉกปฏิเสธโดยคนที่มีอายุเกิน ๒๑ ปี และเป็นราษฎรของสหรัฐอเมริกาแล้วไซร้ ยกเว้นการกระทำอันเป็นการจลาจลหรืออาชญากรรมอื่นใด จำนวนผู้แทนฯ ในสภาคองเกรสจะต้องลดลงตามอัตราส่วนราษฎรซึ่งถูกตัดสิทธิเลือกตั้ง เมื่อเทียบกับจำนวนราษฎรทั้งหมดของมลรัฐผู้มีอายุเกิน ๒๑ ปี (โปรดดู Leroy Beaulieu, Les Etats-Unis au XXe siécle, พิมพ์ครั้งที่ ๒ Paris,Colin, ๑๙๐๕ หน้า ๔๔)

ผู้ที่มีคุณสมบัติเหนือกว่าที่กำหนดไว้ แต่สุดท้ายแล้วข้อยกเว้นก็กลายเป็นกฎ สิทธิต่าง ๆ ก็ติดตามสืบเนื่องกันมาโดยไม่หยุดยั้ง จะยุติลงก็ต่อเมื่อให้มีการออกเสียงทั่วประเทศได้แล้ว

ในสมัยเรา หลักอธิปไตยของปวงชนได้มีการพัฒนาในด้านปฏิบัติทุก ๆ ด้านแล้วเท่าที่มนุษย์จะคิดได้ หลักนี้ได้หลุดพ้นแล้วจากเรื่องสมมุตินานาที่ประเทศอื่นพยายามหามาแวดล้อม เรามองเห็นหลักดังกล่าวเปลี่ยนรูปแบบต่าง ๆ จากแบบนั้นไปแบบนี้ แล้วแต่ความจำเป็นตามกรณี บางสมัยประชาชนทั้งหมดก็เป็นผู้กำหนดกฎหมายเช่นในสมัยกรุงเอเธนส์ บางสมัยพวกผู้แทนราษฎรซึ่งได้มาจากการออกเสียงเลือกตั้งทั่วไป ก็เป็นตัวแทน และปฏิบัติในนามประชาชนภายใต้ความดูแลเอาใจใส่ค่อนข้างใกล้ชิดของประชาชน

มีบางประเทศที่อำนาจซึ่งดูจะมาจากภายนอกกลุ่มสังคม มีอิทธิพลเหนือประชาชนและบังคับประชาชนให้เดินไปตามแนวทางที่กำหนดไว้

ยังมีประเทศอื่นที่พลังถูกแบ่งออกไปคือมีทั้งพลังในสังคม และนอกสังคม แต่ในสหรัฐเราจะไม่เห็นอะไรแบบนั้นเลย ที่นั่นสังคมดำเนินงานเองและมีบทบาทเหนือตนเอง อำนาจจะมีอยู่ก็แต่ในสังคมเอง เราเกือบจะไม่พานพบผู้ใดเลยที่บังอาจคิดหรือแสดงความคิดที่จะแสวงหาอำนาจจากที่อื่น ประชาชนมีส่วนในการร่างกฎหมายโดยเป็นผู้เลือกสรรผู้บัญญัติกฎหมาย ทั้งมีส่วนในการนำกฎหมายมาปฏิบัติโดยการเลือกตั้งผู้มีอำนาจบริหาร เราอาจกล่าวได้ว่าประชาชนปกครองตนเองเพราะการบริหารส่วนที่เหลือไม่มีอำนาจอะไร ทั้งยังถูกจำกัดด้วยเพราะการบริหารส่วนนี้ก็มาจากปวงชนเช่นกัน จึงยอมเชื่อฟังต่ออำนาจซึ่งเป็นที่มาของส่วนบริหารนี้เอง ประชาชนเป็นผู้ปกครองโลกการเมืองของอเมริกาเช่นเดียวกับที่พระผู้เป็นเจ้าปกครองจักรวาล ประชาชนเป็นทั้งเหตุที่มาและเป้าหมายของทุก ๆ สิ่ง ทุกสิ่งมาจากประชาชนและทุกสิ่งถูกซึมซับไว้กับประชาชน

บทที่ ๕
ความจำเป็นที่จะต้องศึกษา สิ่งซึ่งเกิดขึ้นในแต่ละมลรัฐต่าง ๆ ก่อนที่จะกล่าวถึงรัฐบาลแห่งสหภาพ

ขอเสนอให้มีการพิจารณาในบทต่อไปนี้ว่า อะไรคือรูปแบบการปกครอง ที่ก่อตั้งโดยอาศัยหลักอธิปไตยของปวงชนในอเมริกา อะไรคือวิธีปฏิบัติ อะไรคือสิ่งที่คอยขัดขวางผลประโยชน์และอันตรายของการปกครองนั้น

อุปสรรคแรกที่เกิดขึ้นก็คือ สหรัฐอเมริกามีรัฐธรรมนูญที่ซับซ้อน นั่นคือเราจะสังเกตเห็นว่ามีสังคมซึ่งแตกต่างกันสองแบบร่วมอยู่ในประเทศนี้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือสังคมทั้งสองสรวมสอดกันอยู่ เราจะมองเห็นรัฐบาลสองรัฐบาลซึ่งแยกจากกันโดยเด็ดขาดและเกือบจะอิสระที่เดียว รัฐบาลหนึ่งเป็นแบบปกติและไม่มีขอบเขตจำกัด เพื่อคอยสนองความต้องการประจำวันของสังคม อีกรัฐบาลหนึ่งมีลักษณะพิเศษ และมีขอบเขตทำหน้าที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของส่วนรวมพูดสั้น ๆ ก็คือมีประเทศเอกราชเล็ก ๆ ยี่สิบสี่ประเทศ ซึ่งรวมกันเป็นหน่วยใหญ่ของสหภาพ

การพิจารณาสหภาพก่อนที่จะศึกษามลรัฐ คือการเข้าสู่เส้นทางซึ่งระเกะระกะไปด้วยสิ่งกีดขวางนานา รูปแบบของรัฐบาลกลางแห่งสหรัฐอเมริกาปรากฏขึ้นมาเป็นแบบสุดท้าย รูปแบบนั้นเป็นเพียงการดัดแปลงสาธารณรัฐรูปหนึ่ง เป็นแบบย่ออย่างหนึ่งของหลักการเมืองซึ่งแพร่หลายไปทั่วสังคมก่อนสาธารณรัฐ และคงอยู่ในสังคมนั้นโดยไม่ขึ้นกับสาธารณรัฐ นอกจากนั้นรัฐบาลกลางดังที่ข้าพเจ้ากล่าวมาเมื่อครู่นี้ เป็นเพียงข้อยกเว้น รัฐบาลมลรัฐ คือกฎเกณฑ์ของส่วนรวม นักประพันธ์ผู้ปรารถนาจะแสดงภาพทั้งหมดให้เป็นที่ประจักษ์แจ้งก่อนที่จะแสดงส่วนละเอียด จึงจำเป็นอยู่เองที่จะต้องตกอยู่ท่ามกลางความมืดมิด และสิ่งที่พูดกันมาซ้ำซาก

หลักการทางการเมืองใหญ่ ๆ ที่บริหารสังคมอเมริกันอยู่ทุกวันนี้ถือกำเนิดและพัฒนามาจากมลรัฐ ไม่มีใครสงสัยเลย ฉะนั้น มลรัฐต่างหากที่ควรจะทำความรู้จัก เพื่อจะเป็นกุญแจสำหรับเข้าใจส่วนที่เหลือ

มลรัฐต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นสหภาพอเมริกาในปัจจุบัน ให้ภาพแบบเดียวกันทั้งนั้น ในเรื่องโฉมหน้าภายนอกของสถาบันต่าง ๆ ชีวิตทางการเมืองหรือทางการบริหาร รวมอยู่ในแหล่งปฏิบัติการสามแหล่ง ซึ่งเราอาจเปรียบได้กับศูนย์ประสาทต่าง ๆ ที่ทำให้ร่างกายมนุษย์เคลื่อนไหวได้

ระดับแรกได้แก่ชุมชน สูงขึ้นไปคือเคาน์ตี ท้ายที่สุดคือมลรัฐ

ระบบชุมชนในอเมริกา

การที่ข้าพเจ้านำชุมชนมาพิจารณาก่อนอื่นนี้หาใช่เป็นเรื่องบังเอิญไม่

ชุมชนเป็นสังคมแบบเดียวที่เข้ากับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี จนกระทั่งที่ใดก็ตามที่มีคนรวมกันอยู่ ก็เกิดเป็นชุมชนขึ้นมาเอง

ดังนั้น สังคมชุมชนจึงมีอยู่ในทุกชาติภาษาไม่ว่าจะมีขนบธรรมเนียมหรือกฎหมายเช่นใด มนุษย์เป็นผู้สร้างอาณาจักรและก่อตั้งสาธารณรัฐ แต่ชุมชนดูจะเป็นผีมือของพระผู้เป็นเจ้าโดยตรง ทว่าหากชุมชนนี้มีอยู่แล้วนับแต่มีมนุษย์อุบัติขึ้น เสรีภาพของชุมชนก็ยังเป็นสิ่งที่หาได้ยากและยังเปราะบางมาก ประชาชนอาจจะตั้งสภาการเมืองใหญ่ ๆ ขึ้นมาได้แน่ เพราะโดยปกติแล้วในหมู่ประชาชนจะต้องมีคนจำนวนหนึ่งซึ่งมีสติปัญญาความรู้สูงพอที่จะนำมาใช้แทนวิธีปฏิบัติงานบางประการได้ ชุมชนประกอบด้วยบัจจัยที่มีลักษณะหยาบบางประการซึ่งบ่อยครั้งไม่ค่อยยอมรับวิธีปฏิบัติของนักนิติบัญญัติ ปัญหาในการสร้างอิสรภาพของชุมชนนั้น แทนที่จะลดน้อยถอยลงยามที่ประเทศชาติต่าง ๆ มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น ก็กลับเพิ่มพูนขึ้นพร้อมกับสติปัญญาความรู้ สังคมที่เจริญแล้วจะไม่ค่อยยอมผ่อนปรนให้มีการทดลองมอบเสรีภาพแก่ชุมชน สังคมจะต่อต้านเมื่อมีการแยกตัวออกมากมายเช่นนี้ และจะหมดหวังก่อนที่จะบรรลุผลจากประสบการณ์ในบั้นปลาย

ในบรรดาเสรีภาพทั้งมวล เสรีภาพชุมชนซึ่งก่อตั้งขึ้นมาอย่างยากลำบากนั้น ยังต้องเผชิญกับการคุกคามแห่งอำนาจมากกว่าเสรีภาพอื่น เมื่อต้องพึ่งตนเอง สถาบันชุมชนต่าง ๆ ก็มิสามารถจะต่อกรกับรัฐบาลที่กล้าแข็งได้ เพื่อที่จะสามารถป้องกันตนเองได้ ชุมชนก็จะต้องมี

การพัฒนาในทุก ๆ ทาง และผสมผสานเข้ากับความคิดและอุปนิสัยของชาติได้เป็นอย่างดี โดยนัยนี้ตราบใดที่เสรีภาพชุมชนยังเข้าไม่ถึงขนบธรรมเนียมของชาติ การทำลายชุมชนนั้นก็เป็นเรื่องง่ายดาย และการจะเข้าถึงขนบธรรมเนียมต่าง ๆ ได้ก็ต่อเมื่อชุมชนนั้นตั้งขึ้นมานานแล้วภายใต้ตัวบทกฎหมาย

ดังนั้น ถ้าจะกล่าวโดยนัยนี้ก็คือ เสรีภาพชุมชนอาจจะหลุดพ้นจากความพยายามของมนุษย์ ทั้งการสร้างเสรีภาพนี้ขึ้นมาก็ทำได้ยากมาก เพราะดู ๆ แล้วเสรีภาพดังกล่าวเกิดขึ้นมาเอง แล้วค่อย ๆ พัฒนาอย่างค่อนข้างจะลึกลับในใจกลางแห่งสังคมซึ่งยังบ่าเถื่อนอยู่บ้าง การกระทำที่สืบเนื่องกันมาทางด้านกฎหมายและขนบธรรมเนียมต่าง ๆ สภาพการณ์ทั้งหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งกาลเวลาเท่านั้นที่ทำให้ชุมชนเป็นบึกแผ่นได้ในที่สุด ในบรรดาชาติทั้งหลายในทวีปยุโรป เราอาจกล่าวได้ว่าไม่มีชาติใดเลยที่เคยรู้จักชุมชนเช่นนี้

กระนั้นก็ตาม ชุมชนนี่แหละที่เป็นแหล่งพลังของประชาชนที่มีเสรี สถาบันชุมชนต่าง ๆ มีความหมายต่อเสรีภาพ เช่นเดียวกับที่โรงเรียนประถมมีความหมายต่อวิทยาการนั่นเอง กล่าวคือ สถาบันดังกล่าวทำให้ประชาชนเข้าถึงเสรีภาพและวิทยาการได้ โดยช่วยให้ประชาชนได้ลิ้มรสแห่งแนวทางสันติและก่อให้เกิดความเคยชินที่จะนำมาใช้ ถ้าปราศจากเสียซึ่งสถาบันชุมชน ประเทศชาติก็อาจจะมีรัฐบาลอิสระได้ แต่จะไม่มีวันได้ซึ่งในเจตนารมณ์แห่งเสรีภาพ อารมณ์ชั่วแล่น ความสนใจชั่วครู่ชั่วยาม สภาวการณ์บังเอิญ อาจจะให้รูปแบบภายนอกของอิสรภาพได้ แต่ไม่ช้าไม่นาน ลัทธิเผด็จการซึ่งถูกกดเอาไว้ในหน่วยสังคมนั้นก็จะต้องปรากฏออกมา

เพื่อผู้อ่านจะได้เข้าใจถึงหลักทั่วไปขององค์การทางการเมืองในชุมชน และในเคาน์ตีของสหรัฐ ข้าพเจ้าคิดว่าจะเป็นประโยชน์ที่จะเจาะจงกล่าวถึงมลรัฐใดมลรัฐหนึ่งเป็นแบบอย่างโดยตรวจสอบพิจารณาอย่างถี่ถ้วนว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงค่อยมองดูประเทศในส่วนรวมอย่างคร่าว ๆ ภายหลัง

ข้าพเจ้าขอเลือกรัฐหนึ่งในนิวอิงแลนด์

ณ มลรัฐนี้ การจัดชุมชนและเคาน์ตีมีวิธีการไม่เหมือนกับส่วนอื่น ๆ ในสหภาพถึงกระนั้นเราก็มองเห็นได้ง่ายว่าในการก่อตั้งมลรัฐใด ๆ ทั่วสหภาพ ซึ่งก็ใช้หลักคล้าย ๆ กันทั้งนั้น

ทว่า ข้าพเจ้าคิดว่าในนิวอิงแลนด์ หลักการดังกล่าวได้รับการพัฒนามากกว่าที่อื่น

ที่เดียว และบังเกิดผลก้าวหน้าไปไกลกว่าที่อื่นใด กล่าวนัยนี้ก็คือในนิวอิงแลนด์หลักการนี้ปรากฏเด่นชัดให้คนภายนอกสังเกตได้ง่ายกว่าที่ไหน ๆ

สถาบันชุมชนต่าง ๆ แห่งนิวอิงแลนด์ประกอบกันขึ้นเป็นส่วนรวมที่สมบูรณ์และถูกหลัก กล่าวคือ มีความเก่าแก่ มั่นคงเพราะกฎหมาย ยิ่งมั่นคงขึ้นเพราะขนบธรรมเนียม ความเป็นอยู่จึงมีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงต่อสังคมทั้งสังคม

คุณลักษณะดังกล่าวจึงควรแก่การให้ความสนใจ

อาณาเขตชุมชน

ชุมชนในนิวอิงแลนด์ (Township) อยู่ตรงกลางระหว่างก็องตง (Canton) และก็อมมูน (Commune) ของประเทศฝรั่งเศส โดยทั่วไปแล้ว จะมีพลเมืองจำนวนสองถึงสามพันคน ดังนั้น ชุมชนจึงไม่มีขนาดใหญ่พอที่พลเมืองทุกคนจะมีผลประโยชน์คล้าย ๆ กัน[๑] และในอีกแง่หนึ่ง ชุมชนนี้มีประชากรมากพอที่จะแน่ใจได้ตลอดเวลาว่าจะได้พบเห็นบัจจัยในการบริหารที่ดีภายในชุมชน

อำนาจต่าง ๆ ในชุมชนแห่งนิวอิงแลนด์

ในชุมชนซึ่งก็เหมือนกับที่ไหน ๆ ประชาชนคือที่มาแห่งอำนาจของสังคม แต่ไม่มีที่ใดที่ประชาชนจะใช้อำนาจได้โดยตรงกว่านี้ ประชาชนในอเมริกาคือนายที่จะต้องเอาใจจนถึงที่สุด

ประชาชนส่วนใหญ่ในนิวอิงแลนด์จะดำเนินงานเรื่องส่วนรวมภายในรัฐ โดยอาศัยผู้แทน และเป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติเช่นนั้น แต่ในชุมชนซึ่งการปฏิบัติทางนิติบัญญัติและการปกครองใกล้ชิดกับผู้ใต้ปกครองมากกว่า กฎหมายว่าด้วยการมีผู้แทนจึงไม่เป็นที่ยอมรับ สภาเทศบาลจึงไม่มี คณะผู้เลือกตั้งเมื่อได้แต่งตั้งผู้บริหารชุมชนแล้วก็จะเป็นผู้นำนักบริหารเหล่านี้เองในทุก ๆ เรื่องที่มิได้เป็นการใช้กฎหมายของรัฐโดยตรง[๒]

---

๑ จำนวนชุมชนในมลรัฐแมสสาชูเส็ทซ์ในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ คือ ๓๐๕ แห่ง มีจำนวนพลเมือง ๖๑๐๐๑๔ คน ซึ่งเฉลี่ยแล้วมีชุมชนละ ๒,๐๐๐ คน

๒ กฎเดียวกันนี้จะนำมาใช้กับชุมชนใหญ่ ๆ ไม่ได้ ชุมชนใหญ่โดยทั่วไปแล้วจะมีนายกเทศมนตรี และคณะเทศบาล ซึ่งแบ่งออกเป็นสองสาขา แต่ที่กล่าวมาเป็นข้อยกเว้นซึ่งจะต้องได้รับอนุมัติจากกฎหมาย โปรดดูกฎหมายฉบับ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๑๘๒๒ ซึ่งกำหนดอำนาจต่าง ๆ ในเมืองบอสตันเอาไว้ หรือกฎหมายแห่งแมสสาชูเส็ทซ์ เล่มที่ ๒ หน้า ๕๘๘ กฎข้างต้นนี้ใช้เฉพาะกับเมืองใหญ่ มีบ่อยครั้งเหมือนกันที่เมืองเล็ก ๆ มีการบริหารแบบพิเศษในปี ๑๘๓๒ มีชุมชนในมลรัฐนิวยอร์คถึง ๑๐๔ แห่ง ที่มีการบริหารแบบที่กล่าวมาข้างต้น

ระเบียบของสิ่งต่าง ๆ ดูขัดกับความคิดของเรา และตรงข้ามกับนิสัยความเคยชินของเรามากจนกระทั่ง เราจำเป็นต้องยกตัวอย่างไว้ ณ ที่นี้สักสองสามเรื่อง เพื่อที่จะสามารถเข้าใจได้ดี

หน้าที่ต่าง ๆ เพื่อสาธารณะมีจำนวนมากมายและแบ่งแยกออกไปอีกหลาย ๆ อย่างในชุมชนแบบนี้ ดังเราจะได้เห็นในอันดับต่อไป แต่กระนั้นอำนาจบริหารส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของคนเพียงไม่กี่คนซึ่งได้รับเลือกเข้ามาทุก ๆ ปี และเรียกว่าผู้ที่สรรแล้ว (Select men)

กฎหมายทั่วไปของมลรัฐได้กำหนดหน้าที่บางประการไว้ให้ผู้ที่สรรแล้วเหล่านี้ พวกเขาไม่จำเป็นต้องได้รับอนุมัติจากผู้อยู่ใต้ปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่เหล่านั้น และจะหลีกเลี่ยงโดยปัดความรับผิดชอบส่วนตัวก็ไม่ได้ เป็นต้นว่ากฎหมายมลรัฐมอบหมายให้พวกเขาทำรายชื่อผู้เลือกตั้งในชุมชน ซึ่งหากละเลยแล้ว พวกเขาจะมีความผิดฐานละเมิดกฎหมาย แต่ในเรื่องอื่น ๆ ที่ปล่อยให้อยู่ภายใต้การดำเนินงานของชุมชนเอง ผู้ที่สรรแล้ว จะเป็นผู้ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของปวงชนเท่านั้น ดังที่ในประเทศเรา นายกเทศมนตรีก็คือผู้ที่นำมติของสภาเทศบาลไปปฏิบัตินั่นเอง บ่อยครั้งทีเดียวที่ผู้ที่สรรแล้วจะปฏิบัติงานโดยตนเองเป็นผู้รับผิดชอบ และในทางปฏิบัติ พวกเขาก็เพียงแต่ทำตามผลจากหลักการ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่กำหนดไว้ก่อนแล้ว แต่ถ้าเขาอยากจะให้มีการเปลี่ยนแปลงระเบียบที่วางไว้ หรือปรารถนาจะลงมือทำงานขึ้นใหม่ พวกเขาก็จะต้องร้องเรียนไปยังผู้ให้อำนาจเขา สมมุติว่าจะมีการสร้างโรงเรียน ผู้ที่สรรแล้วจะเรียกประชุมผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า แล้วพวกเขาก็จะแสดงให้ที่ประชุมเข้าใจถึงความจำเป็นนั้น โดยแจ้งวิธีการที่จะสนองความต้องการดังกล่าว จำนวนเงินที่จะต้องใช้จ่าย สถานที่ที่ตกลงเลือก เมื่อขอความเห็นจากที่ประชุมในทุกประเด็นแล้ว ที่ประชุมก็จะรับหลักการ กำหนดสถานที่ ลงคะแนนเสียงเพื่อกำหนดภาษีอากร และมอบให้ผู้ที่สรรแล้ว นำเจตจำนงของที่ประชุมไปปฏิบัติ

กลุ่มผู้ที่สรรแล้วเท่านั้น ที่มีสิทธิเรียกประชุมชุมชนได้ แต่คนทั่วไปอาจจะเรียกร้องให้เขาเรียกประชุมก็ได้ ถ้าเจ้าของที่ดินสิบคนมีโครงการอันใหม่และต้องการเสนอเพื่อขอคำยินยอมจากชุมชน พวกเขาก็จะเรียกร้องให้มีการนัดราษฎรทุกคนมาประชุม คณะบุคคลที่สรรแล้วจำเป็นต้องเห็นด้วย และจะได้รับสิทธิก็เพียงเป็นประธานในที่ประชุมเท่านั้น

ขนบธรรมเนียมทางการเมือง และวิธีปฏิบัติทางสังคมเหล่านี้ดูห่างไกลจากเราอย่าง

ไม่ต้องสงสัย และขณะที่ข้าพเจ้าไม่มีความจำนงจะพิจารณาตัดสินในเรื่องนี้ หรือชี้แจงสาเหตุที่ซ่อนเร้นอยู่ ซึ่งก่อให้เกิดขนบธรรมเนียมและวิธีปฏิบัติดังกล่าว พร้อมทั้งทำให้สิ่งเหล่านั้นมีชีวิตชีวาขึ้น ข้าพเจ้าก็จะทำเพียงแค่ขยายความเท่านั้น

การเลือกบุคคลที่สรรแล้วกระทำกันทุกปีในเดือนเมษายนหรือพฤษภาคม พร้อมกันนั้นสภาชุมชนก็จะเลือกเจ้าหน้าที่เทศบาลอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ให้มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารบางอย่างที่สำคัญ ๆ โดยเฉพาะ พวกหนึ่งนั้นเรียกว่าผู้ช่วยทำหน้าที่กำหนดภาษีอากร อีกพวกหนึ่งเรียกว่าผู้เก็บภาษี มีหน้าที่จัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่นายหนึ่งซึ่งเรียกว่าคอนสเตเบิล (Constable) รับภาระในเรื่องกิจการตำรวจคอยดูแลสถานที่สาธารณะต่าง ๆ จัดการเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผล อีกผู้หนึ่งซึ่งชื่อว่าปลัดชุมชนคอยจดบันทึกมติทุกครั้ง เขาจัดเก็บทะเบียนสำมะโนครัวด้วย เจ้าหน้าที่การเงินผู้หนึ่งคอยดูแลเงินทุนของชุมชน นอกเหนือไปจากข้าราชการเหล่านี้ ยังมีเจ้าหน้าที่ดูแลคนยากคนจน โดยที่หน้าที่ของเขาซึ่งปฏิบัติได้ยากยิ่งคือการดูแลการใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยคนขัดสน เจ้าหน้าที่ดูแลโรงเรียนคอยจัดการเรื่องการสอนหนังสือประชาชน เจ้าหน้าที่ดูแลทางหลวงซึ่งรับภาระในเรื่องละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับทางสายเล็กสายใหญ่ ทั้งเขายังมีรายนามเจ้าหน้าที่สำคัญ ๆ ฝ่ายบริหารชุมชน แต่การแบ่งหน้าที่มิได้ยุติอยู่เพียงแค่นั้น ในบรรดาเจ้าหน้าที่เทศบาล เรายังได้พบเห็นเจ้าหน้าที่ของวัด ผู้คอยจัดการเรื่องค่าใช้จ่ายของศาสนา ผู้ตรวจการหลายประเภทโดยพวกหนึ่งรับภาระดูแลให้ราษฎรลงมือลงแรงกันในกรณีอัคคีภัย อีกพวกหนึ่งดูแลการเก็บเกี่ยว บางกลุ่มทำหน้าที่ชั่งคราวโดยคอยช่วยขจัดปัญหาอันอาจจะเกิดมีขึ้นเกี่ยวกับล้อมรั้ว บางกลุ่มก็ดูแลการวัดไม้ซุง หรือตรวจสอบน้ำหนักและขนาดต่าง ๆ

ในแต่ละชุมชน ตำแหน่งหน้าที่สำคัญมีอยู่ ๑๙ ประเภท ราษฎรแต่ละคนถูกบังคับให้รับหน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้ มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าปรับ แต่หน้าที่ส่วนมากจะได้รับค่าตอบแทนเพื่อว่าคนจนจะได้อุทิศเวลาให้แก่งานโดยมิต้องผจญกับความเสียหายใด ๆ นอกจากนั้น ระบบอเมริกันมิใช่เป็นการให้ค่าตอบแทนตายตัวแก่ข้าราชการ โดยทั่วไปแล้ว ตำแหน่งงานต่าง ๆ จะมีรางวัล และเขาจะได้ค่าตอบแทนตามอัตราส่วนของงานที่ทำ

ความเป็นอยู่ของชุมชน

ข้าพเจ้าได้กล่าวก่อนหน้านี้แล้วว่าหลักอธิปไตยของปวงชนครอบคลุมอยู่เหนือระบบการเมืองทั้งหมดของชาวแองโกลอเมริกัน หนังสือเล่มนี้แต่ละหน้าจะแสดงให้เข้าใจถึงแนวทางปฏิบัติใหม่ ๆ บางประการของลัทธินี้

ภายในชาติต่าง ๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลของลัทธิประชาธิปไตยของปวงชนครอบคลุมอยู่ แต่ละคนมีส่วนในการเป็นองค์อธิปัตย์เท่า ๆ กัน และร่วมกันปกครองประเทศเหมือน ๆ กัน

ดังนั้น แต่ละคนก็เท่ากับว่ามีความสามารถเท่า ๆ กัน มีคุณธรรมเท่ากัน และมีพลังเท่ากันกับคนอื่น ๆ

เมื่อเป็นเช่นนี้ เขาจะเชื่อฟังสังคมไปทำไม และความเชื่อฟังนี้มีขอบเขตปกติเพียงใด

คนเชื่อฟังสังคม มิใช่เพราะเขาต่ำต้อยกว่าผู้นำสังคม หรือมีความสามารถปกครองตนเองได้ไม่เท่าคนอื่นก็หาไม่ เขาเชื่อฟังสังคมก็เพราะการอยู่ร่วมกับคนอื่น ดูจะเป็นประโยชน์สำหรับเขา และยังรู้อีกว่าการอยู่ร่วมกันนี้จะอยู่ไม่ได้ถ้าปราศจากอำนาจที่จะใช้กำหนดระเบียบต่าง ๆ

ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองแล้ว เขาก็คือราษฎรคนหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องเฉพาะตัวเขาเอง เขาก็ยังคงเป็นนายอยู่ เขามีเสรีและการกระทำของเขานั้นขึ้นกับพระผู้เป็นเจ้าเพียงผู้เดียว จากเหตุผลดังกล่าวจึงเกิดคติว่าแต่ละคนเป็นผู้ตัดสินในเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวของตนได้ดีที่สุด และสังคมจะมีสิทธิเข้าแนะนำการกระทำของเขาก็ต่อเมื่อสังคมได้รับความกระทบกระเทือนจากการกระทำของเขา หรือยามที่สังคมจำเป็นที่จะเรียกร้องความร่วมมือจากเขา

ลัทธินี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในสหรัฐ ข้าพเจ้าจะได้พิจารณาในลำดับต่อไปว่าลัทธินี้มีอิทธิพลโดยทั่ว ๆ ไปต่อการกระทำตามปกติในชีวิตคนประการใดบ้าง แต่ตอนนี้ข้าพเจ้ากำลังพูดถึงชุมชนอยู่

ชุมชนถ้าจะกล่าวในส่วนรวมและในส่วนที่สัมพันธ์กับรัฐบาลกลางแล้วก็คือบัจเจกชนธรรมดาเหมือนคนอื่น โดยใช้ทฤษฎีเป็นหลักปฏิบัติดังที่ข้าพเจ้าพูดถึงเมื่อครู่นี้

ดังนั้น ในสหรัฐเสรีภาพของชุมชนจึงมาจากลัทธิอธิปไตยของปวงชนนั่นเอง

สาธารณรัฐอเมริกาทุก ๆ สมัยได้ยอมรับอิสรภาพอันนี้ไม่มากก็น้อย แต่ในหมู่ประชาชนนิวอิงแลนด์ สภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาอิสรภาพมากเป็นพิเศษ

ในส่วนนี้ของสหภาพ ชีวิตการเมืองได้อุบัติขึ้นในใจกลางชุมชนนี่เอง เราแทบจะกล่าวได้ว่า นับแต่แรกเริ่มแล้วชุมชนแต่ละชุมชนก็คือชาติอิสระชาติหนึ่ง ครั้นในระยะต่อมา บรรดากษัตริย์อังกฤษได้เรียกร้องที่จะมีส่วนในอธิปไตยบ้าง แต่ก็ถูกจำกัดอยู่แค่อำนาจส่วนกลาง กษัตริย์เหล่านี้ปล่อยให้ชุมชนคงอยู่ในสภาพเดิม ตอนนี้ชุมชนต่าง ๆ ในนิวอิงแลนด์ก็คือราษฎร แต่ตามหลักการแล้วไม่เคยเป็น หรือเกือบจะไม่เคยเป็นดังนี้มาก่อนเลย ชุมชนจึงไม่เคยรับอำนาจมาจากที่ใด ตรงข้ามชุมชนเองต่างหากที่ดูจะได้อำนาจมาจากอิสรภาพส่วนหนึ่งของตนเพื่อมลรัฐนั้น นี่เป็นความแตกต่างที่สำคัญ ซึ่งท่านผู้อ่านพึงระลึกไว้เสมอ

โดยปกติแล้ว ชุมชนจะขึ้นต่อมลรัฐก็ต่อเมื่อเกี่ยวกับผลประโยชน์ซึ่งข้าพเจ้าจะเรียกว่า "ของสังคม" กล่าวคือ ผลประโยชน์ร่วมกับชุมชนอื่น ๆ

ในเรื่องที่เกี่ยวพันกับชุมชนเองทั้งหมด ชุมชนก็ยังคงเป็นหน่วยอิสระเช่นเดิม และในบรรดาราษฎรของนิวอิงแลนด์ ข้าพเจ้าคิดว่าเราจะไม่พบพานใครเลยสักคนที่ยอมรับว่ารัฐบาลของมลรัฐมีสิทธิเข้าแทรกแซงการดำเนินงานที่เป็นเรื่องของชุมชนโดยแท้

เมื่อเป็นดังนั้น เราจึงเห็นชุมชนในนิวอิงแลนด์ซื้อขายกันเอง ฟ้องร้องสู้คดีในศาล ตั้งหรือตัดงบประมาณเอง โดยที่ไม่มีอำนาจบริหารใด ๆ คิดที่จะเข้าเกี่ยวข้องคัดค้านเลย

ในด้านหน้าที่ทางสังคม ชุมชนก็ต้องมีภาระที่จะสนองตอบ โดยนัยนี้ถ้าแม้นมลรัฐต้องการเงิน ชุมชนก็ไม่มีเสรีภาพที่จะอนุมัติหรือปฏิเสธความช่วยเหลือถ้าแม้นมลรัฐประสงค์ที่จะเบิดถนน ชุมชนก็ไม่มีอำนาจบีดอาณาเขตของตน ถ้าแม้นรัฐจัดวางกฎเกณฑ์ทางตำรวจชุมชนก็ต้องปฏิบัติตาม หากรัฐประสงค์จะจัดการศึกษาให้เป็นแบบเดียวกันหมดทั้งประเทศ ชุมชนก็ต้องจัดสร้างโรงเรียนตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ตอนที่เราจะกล่าวถึงการบริหารในในสหรัฐเราจะเห็นว่าใครเป็นผู้บังคับชุมชนให้เชื่อฟังในกรณีต่าง ๆ ดังกล่าวมา และด้วยวิธีใด ณ ที่นี้ข้าพเจ้าประสงค์เพียงจะบ่งว่าข้อผูกมัดนั้นมีอยู่ ข้อผูกมัดนี้แคบ ทว่ารัฐบาลของมลรัฐกำหนดข้อผูกมัดโดยประกาศหลักการออกมาเป็นกฤษฎีกาเท่านั้น ในการปฏิบัติตาม ชุมชนก็มีสิทธิในฐานะปัจเจกบุคคลตามปกติโดยนัยนี้ คณะนิติบัญญัติเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเรื่องภาษี

ก็จริงอยู่ แต่ชุมชนเป็นผู้จัดสรรและเรียกเก็บภาษีเอง กฎหมายกำหนดให้มีโรงเรียน แต่ชุมชนเป็นผู้สร้างโรงเรียน ออกเงินและดำเนินการเองตามลำพัง

ในประเทศฝรั่งเศส เจ้าหน้าที่เรียกเก็บภาษีของรัฐเป็นผู้จัดเก็บภาษี ในอเมริกาเจ้าหน้าที่ชุมชนเป็นผู้เรียกเก็บภาษีของรัฐ

โดยนัยนี้ ในประเทศเรา รัฐบาลกลางส่งตัวแทนออกไปตามชุมชน ในอเมริกาชุมชนส่งเจ้าหน้าที่ของตนไปช่วยรัฐบาล เรื่องนี้เพียงเรื่องเดียวก็ทำให้เราเข้าใจแล้วว่าสังคมทั้งสองนี้มีความแตกต่างกันเพียงไร

ความร่วมใจของชุมชนในนิวอิงแลนด์

ในอเมริกา ไม่เพียงแต่ว่ามีสถาบันชุมชนเท่านั้น แต่ยังมีความร่วมใจของชุมชนที่คอยค้ำจุนและช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นต่อสถาบันเหล่านี้อีกด้วย

ชุมชนในนิวอิงแลนด์รวมเอาข้อได้เปรียบไว้สองประการด้วยกัน ซึ่งเร้าความสนใจคนไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม ได้แก่อิสรภาพและอำนาจ

ชุมชนนี้ดำเนินงานอยู่ในแวดวงซึ่งจะล่วงล้ำออกไปไม่ได้ก็จริงอยู่ ทว่าชุมชนสามารถเคลื่อนไหวในแวดวงนี้ได้อย่างเสรี อิสรภาพนี้เพียงอย่างเดียวเท่านั้นก็สามารถทำให้ชุมชนนี้มีความสำคัญพอแล้ว ในยามที่ประชากรและอาณาเขตของชุมชนไม่สามารถประกันความสำคัญได้พอเพียง

เราน่าจะยอมรับว่าความชอบพอรักใคร่ของคนนั้น ปกติแล้วจะแผ่วงออกไปก็แต่ในที่ที่มีกำลังเท่านั้น เรามองไม่เห็นว่าความรักชาติจะคงอยู่ได้นานในดินแดนที่ถูกพิชิตแล้ว พลเมืองในนิวอิงแลนด์ผูกพันกับชุมชนของตน ไม่ใช่เป็นเพราะเกิดที่นี่ มากเท่ากับเพราะเห็นว่าในชุมชนนี้มีการร่วมมือกันอย่างเสรีและแข็งขัน โดยที่เขามีส่วนร่วมด้วย และคุ้มค่าเหนื่อยที่จะพยายามบริหารชุมชน

มีบ่อยครั้งที่ในยุโรปผู้ปกครองเองก็รู้สึกเสียดายที่ขาดความร่วมใจของชุมชน เพราะทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าความร่วมใจของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญแห่งความมีระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขของพลเมือง แต่ผู้ปกครองเหล่านี้ก็รู้ดีว่าจะสร้างความร่วมใจนี้ได้อย่างไร แม้นให้ชุมชนมีกำลังและอิสระ พวกเขาก็เกรงว่าจะเป็นการแบ่งแยกอำนาจของสังคม และ

เปิดโอกาสให้รัฐกลายเป็นอนาธิปไตยได้โดยง่าย แต่ถ้าดึงกำลังและอิสรภาพมาจากชุมชนเสียแล้ว ชุมชนนั้นก็จะมีแต่ผู้อยู่ใต้ปกครองเท่านั้น จะหาพลเมืองไม่ได้สักคนเดียว

อย่างไรก็ตาม โปรดสังเกตข้อเท็จจริงที่สำคัญประการหนึ่ง คือชุมชนในนิวอิงแลนด์ มีโครงสร้างเช่นนี้ก็เพื่อเป็นเหย้าแห่งความรักใคร่อันเร่าร้อนรุนแรง และพร้อมกันนั้นก็ไม่มีอะไรที่จะเรียกร้องความรู้สึกทะเยอทะยานจากจิตใจคนได้รุนแรงเท่านี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในเคาน์ตี้มิได้ถูกเลือกตั้งเข้ามา และอำนาจก็มีจำกัด มลรัฐเองนั้นมีเพียงความสำคัญรองลงมา การดำรงอยู่ของมลรัฐก็ค่อนข้างมืดมนและสงบนึ่ง มีคนน้อยคนที่อยากมีสิทธิในการบริหาร แล้วจะยอมออกห่างจากจุดผลประโยชน์ของตน หรือทำให้ผลประโยชน์นั้นต้องสั่นคลอน

รัฐบาลกลางมอบอำนาจและเกียรติยศบางส่วนให้แก่ผู้บริหาร แต่คนที่ได้รับมอบให้มีบทบาทต่อชะตากรรมของรัฐบาลมีจำนวนน้อยมาก ตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นตำแหน่งบริหารอันสูงส่ง ซึ่งคนที่จะบรรลุถึงต้องมีวัยสูงพอควร และการที่จะเข้ารับหน้าที่สูงๆ ในรัฐบาลกลางก็ค่อนข้างจะเป็นเรื่องบังเอิญ และเป็นการรับหน้าที่หลังจากที่เคยทำงานอื่นมาจนมีชื่อเสียงแล้ว ความทะเยอทะยานจะเป็นเป้าหมายตลอดกาลให้คนใช้ความมานะพยายามไม่ได้ท่ามกลางการติดต่อสัมพันธ์กันในชีวิตปกตินี่เองที่ชุมชนเป็นที่รวมของความปรารถนาที่จะได้รับการยกย่อง ของความต้องการผลประโยชน์ที่แท้จริง ของความนิยมอำนาจและชื่อเสียง อารมณ์ความต้องการเหล่านี้ทำให้สังคมต้องวุ่นวายอยู่บ่อยๆ จะเปลี่ยนลักษณะไปเมื่อนำมาใช้ในเหย้าเรือนเช่นนี้ หรือจะว่าไปก็คือภายในครอบครัวนั่นเอง

เห็นไหมว่าในชุมชนอเมริกัน เขาสามารถใช้คำว่า "โปรยปราย" อำนาจออกไปเพื่อเรียกร้องให้คนสนใจในกิจการสาธารณะมากขึ้นได้อย่างไร โดยที่เป็นอิสระจากราษฎรผู้เลือกตั้ง ผู้ซึ่งจะถูกเรียกเข้ามาเป็นครั้งคราวเพื่อปฏิบัติกิจของรัฐบาล ดูมีหน้าที่การงานมากมายหลายอย่างจริงๆ ผู้มีตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ก็หลายต่อหลายคน ซึ่งทุกคนในขอบข่ายงานของตนแล้ว จะเป็นตัวแทนของประชาคมอันทรงพลัง ขณะที่พวกเขาปฏิบัติงานในนามของประชาคมนี้ มีคนมากมายเหลือเกินที่พยายามจะนำเอาอำนาจชุมชนเป็นเครื่องมือในการหาประโยชน์ใส่ตน และมุ่งสนใจต่อชุมชนเพื่อตนเอง

ในขณะที่มีการแบ่งอำนาจเทศบาลออกไปในหมู่ราษฎรเป็นจำนวนมาก ระบบแบบอเมริกันนี้มิได้หวาดเกรงที่จะเพิ่มหน้าที่ของชุมชนแต่อย่างใด ในสหรัฐ ผู้คนคิดอย่างมีเหตุผลว่าความรักชาติเป็นศาสนาอย่างหนึ่งที่คนจะแสดงความผูกพันได้ก็ด้วยการปฏิบัติ

โดยลักษณะการนี้ คนจะรำลึกถึงชีวิตของชุมชนอยู่ทุกขณะจิต ชีวิตชุมชนแต่ละวันจะเป็นที่ประจักษ์ได้ก็ด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างลุล่วงหรือการใช้สิทธิของตน สภาวะการเมืองที่มีอยู่นี้ทำให้สังคมต้องเคลื่อนไหวไปเรื่อย ๆ และมีสันติสุขในเวลาเดียวกัน คือ มีกิจกรรมโดยไม่ก่อความวุ่นวายต่อสังคม

ชนอเมริกันผูกพันกับตัวเมืองด้วยเหตุผลเดียวกันที่ชาวเขารักดินแดนของตน สำหรับคนอเมริกัน ชาติมีลักษณะเด่นชัดและเฉพาะตัว คือมีรูปโฉมมากกว่าชาติไหน ๆ

ชุมชนของนิวอิงแลนด์โดยทั่วไปแล้ว มีความเป็นอยู่อย่างผาสุก รัฐบาลของเขาต้องกับรสนิยมของเขา ทั้งเป็นอย่างที่เขาเลือก ณ ใจกลางแห่งความสันติสุขอย่างล้ำลึก และความมั่งคั่งทางวัตถุ ซึ่งครอบคลุมอยู่ในอเมริกานี้ ปัญหาชีวิตแบบในเทศบาลไม่ค่อยจะมีการจัดการผลประโยชน์ของชุมชนก็แสนสะดวก ยิ่งไปกว่านั้น การให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชนก็กระทำกันมานานแล้ว หรืออาจจะกล่าวได้ว่าประชาชนมาสู่ดินแดนที่เขาครอบครองอยู่นี้อย่างผู้ที่มีความรู้ดีแล้ว ในนิวอิงแลนด์การแบ่งชั้นวรรณะไม่มีอยู่เลยแม้แต่ในความทรงจำ ดังนั้น จึงไม่มีส่วนใดในชุมชนจะพยายามกดขี่ส่วนอื่น และความไม่เป็นธรรมทั้งหลายซึ่งเป็นภัยเฉพาะต่อเอกชนนั้น ก็ละลายหายไปท่ามกลางความยินยอมพร้อมใจของส่วนรวม แม้นว่ารัฐบาลเกิดมีข้อผิดพลาดซึ่งสามารถจะค้นพบได้ง่าย ๆ ก็จะไม่เป็นสิ่งสะดุดตาสะดุดใจ เพราะรัฐบาลมาจากผู้อยู่ใต้การปกครองโดยแท้ จะทำก็เพียงแต่ค่อย ๆ เดินไปอย่างลุ่ม ๆ ดอน ๆ โดยมีความหยิ่งแบบบิดาเป็นเครื่องคุ้มกัน จะว่าไปแล้วราษฎรไม่มีรัฐบาลอื่นใดที่จะนำมาเปรียบเทียบ ในครั้งกระโน้นประเทศอังกฤษปกครองอาณานิคมรวมกันทั้งหมด แต่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินกิจการชุมชนมาตลอด ดังนั้น อธิปไตยของประชาชนในชุมชนจึงมิได้เป็นเพียงสภาพเก่าแก่เท่านั้น แต่ยังเป็นสภาพดั้งเดิมอีกด้วย

พลเมืองในนิวอิงแลนด์ผูกพันกับชุมชนของตน เพราะชุมชนมีพลกำลังและเป็นอิสระ ราษฎรให้ความสนใจเพราะเขามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย เขารักชุมชน เพราะเขาไม่มีอะไรจะต้องบ่นไม่พอใจในเรื่องชะตากรรมของเขา เขามอบความทะเยอทะยานและ

อนาคตของเขาไว้กับชุมชน เขาเข้าคลุกเคล้าปะปนอยู่กับแต่ละเหตุการณ์ในชีวิตชุมชน ในขอบเขตอันจำกัดเท่าที่เขามีอยู่ เขาใช้ความพยายามในอันที่จะปกครองสังคม เขาเคยชินกับรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งถ้าปราศจากรูปแบบเหล่านี้ เสรีภาพจะรุดหน้าไปได้ก็ด้วยการปฏิวัติเท่านั้น เขาซึ้งในเจตนารมณ์แห่งรูปแบบนั้น นิยมความเป็นระเบียบเรียบร้อย เข้าใจถึงอำนาจที่ผสมผสานกัน และท้ายที่สุดเขาก็ได้เก็บรวบรวมความคิดต่าง ๆ ไว้ได้อย่างแจ่มแจ้งและเหมาะสมในเรื่องลักษณะหน้าที่และขอบข่ายแห่งสิทธิของเขา

เคาน์ตี้ในนิวอิงแลนด์

เคาน์ตี้ในนิวอิงแลนด์มีความคล้ายคลึงกับเขต (arrondissement) ในประเทศฝรั่งเศสอยู่มาก คือมีการลากเส้นแบ่งเขตไว้โดยพลการเช่นเดียวกับในฝรั่งเศส โดยมีลักษณะเป็นหน่วยหนึ่งซึ่งส่วนต่าง ๆ ในหน่วยนี้ไม่จำเป็นต้องมีความเกี่ยวพันใด ๆ ต่อกัน และไม่มีการผูกพันกับหน่วย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านความรักความหลังหรือความเป็นอยู่ในชุมชน เคาน์ตี้ถูกตั้งขึ้นมาเพื่อประโยชน์ในด้านการบริหารแต่ถ่ายเดียว

ชุมชนมีอาณาเขตจำกัดมากเกินกว่าจะให้รวมการบริหารทางด้านยุติธรรมเข้าไว้ด้วย ดังนั้น เคาน์ตี้จึงเป็นศูนย์ตุลาการแห่งแรก แต่ละเคาน์ตี้มีศาลสถิตยุติธรรม (โปรดดูกฎหมายฉบับ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๑๘๒๑ "กฎหมายแห่งแมสสาชูเส็ทซ์" เล่มที่ ๑ หน้า ๕๕๑) และนายอำเภอหนึ่งคนเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งศาล รวมทั้งเรือนจำสำหรับกักขังบรรดาอาชญากรทั้งหลาย

ชุมชนทุกแห่งในเคาน์ตี้ มีความจำเป็นเกือบจะเท่า ๆ กัน จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่อำนาจส่วนกลางจะต้องรับหน้าที่จัดหาให้ ในมลรัฐแมสสาชูเส็ทซ์อำนาจนี้อยู่ในกำมือของผู้บริหารจำนวนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการรัฐเป็นผู้แต่งตั้ง โดยอาศัยความคิดเห็น (โปรดดูกฎหมายฉบับวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ "กฎหมายแห่งแมสสาชูเส็ทซ์" เล่มที่ ๒ หน้า ๔๙๔) ของสภาที่ปรึกษา (สภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการรัฐเป็นคณะได้รับการเลือกตั้ง)

ผู้บริหารเคาน์ตี้มีเพียงอำนาจที่จำกัด และพิเศษ ซึ่งจะใช้ได้กับกรณีไม่กี่อย่างที่คาดไว้ล่วงหน้าแล้ว มลรัฐและชุมชนสามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอทีเดียว ผู้บริหารเคาน์ตี้จะกระทำก็แค่ตระเตรียมงบประมาณของเคาน์ตี้ การร่างกฎหมายการลงคะแนน

เสียง (โปรดดูกฎหมายฉบับวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๑๗๙๑ "กฎหมายแห่งแมสสาชูเส็ทซ์" เล่มที่ ๑ หน้า ๖๑) แต่ไม่มีสภาที่เป็นตัวแทนของเคาน์ตี้ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

กล่าวตามจริงแล้ว เคาน์ตี้จึงไม่มีฐานะทางการเมือง

เราจะสังเกตได้ว่า ในรัฐธรรมนูญของอเมริกาส่วนมาก มีแนวโน้มอยู่สองทางที่ทำให้นักนิติศาสตร์แบ่งอำนาจบริหารออกไป และรวมอำนาจนิติบัญญัติไว้ด้วยกัน ชุมชนในนิวอิงแลนด์มีหลักการดำรงอยู่เป็นของตัวเอง ซึ่งไม่มีใครจะกำจัดออกไปได้ แต่ถ้าลองนำการดำรงชีวิตแบบนี้ไปใช้ในเคาน์ตี้ ก็จะไม่มีใครมองเห็นประโยชน์เลย ชุมชนทุกแห่งเมื่อรวมกันเข้าก็จะมีตัวแทนอยู่เพียงอย่างเดียวคือมลรัฐ ซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจของชาติทั้งมวล นอกเหนือไปจากการกระทำของชุมชนและของชาติแล้ว เราอาจกล่าวได้ว่า มีก็แต่พลังของปัจเจกชนเท่านั้น

การบริหารในนิวอิงแลนด์

สิ่งซึ่งสะดุดตาสะดุดใจชาวยุโรปที่ไปท่องเที่ยวในสหรัฐมากที่สุดก็คือ การไม่มีสิ่งซึ่งเราเรียกในบ้านเราว่า การปกครอง หรือการบริหาร ในอเมริกาเราเห็นกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร และได้เห็นการนำมาใช้ปฏิบัติเป็นประจำวัน ทุกอย่างเคลื่อนไหวไปรอบ ๆ ตัวเรา แต่เรามองไม่เห็นส่วนที่เป็นตัวเครื่องยนต์ที่ไหนเลย แต่ละขณะ มือที่คุมเครื่องจักรของสังคมจะหลบหายไป

ถึงกระนั้น ในยามที่ชนทุกชาติภาษาประสงค์จะแสดงความคิดนึกของตน ก็จำเป็นต้องอาศัยหลักภาษามนุษย์บางแบบฉันใด สังคมก็ฉันนั้นเพื่อที่จะคงอยู่ได้ สังคมก็จำต้องยอมรับอำนาจจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าปราศจากอำนาจนี้แล้วสังคมก็จะตกอยู่ในสภาพอนาธิปไตย อำนาจนี้อาจแบ่งได้หลายวิธีด้วยกัน แต่จะต้องพบอยู่ที่ไหนสักแห่งหนึ่งเสมอ

การที่จะลดพลังแห่งอำนาจในแต่ละชาติ มีอยู่สองวิธี

วิธีแรกก็คือ ลดอำนาจในหลักการเสียเลย โดยไม่ให้สังคมมีสิทธิหรือความสามารถในการป้องกันตัวเป็นบางกรณี การลดอำนาจโดยวิธีนี้ก็คือสิ่งที่เราเรียกอยู่ทั่วไปในยุโรปว่า การสร้างเสรีภาพ

ยังมีวิธีที่สองในการลดบทบาทแห่งอำนาจอีก วิธีนี้มิได้ประกอบด้วยการตัดสิทธิ

บางประการของสังคมออกไป หรือทำให้ความพยายามของสังคมเบ็นอัมพาตไป แต่ด้วยการแบ่งการใช้พลังออกไปในหลาย ๆ แหล่ง ด้วยการเพิ่มจำนวนผู้ดำเนินงาน โดยมอบอำนาจที่จำเป็นให้แต่ละคนในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่กะเกณฑ์ไว้ ยังมีประชาชนของหลายชาติที่การแบ่งอำนาจนี้อาจนำไปสู่อนาธิปไตยได้ อย่างไรก็ตามการแบ่งอำนาจนี้มิได้มีลักษณะเป็นอนาธิปไตยในตัวของมันเอง โดยการแบ่งอำนาจดังกล่าว เป็นการทำให้บทบาทแห่งอำนาจเป็นสิ่งที่จะต้านทานได้ง่ายขึ้นและเป็นภัยน้อยลงก็จริงอยู่ แต่มิได้เป็นการทำลายอำนาจแต่อย่างใด[๑]

การปฏิวัติในสหรัฐเกิดขึ้นหลังจากที่ความนิยมเสรีภาพมีมากพอ และได้รับการไตร่ตรองดีแล้ว หาใช่โดยสัญชาตญาณแบบคลุมเคลือไม่แน่นอนในเรื่องอิสรภาพไม่ ทั้งยังมิได้ยึดอยู่กับอารมณ์ที่ยุ่งเหยิงแต่ประการใด ตรงกันข้ามการปฏิวัติดำเนินไปพร้อมกับความรักระเบียบและกฎหมาย

ดังนั้น ในสหรัฐจึงไม่มีใครอ้างว่ามนุษย์ในประเทศเสรีจะมีสิทธิที่จะกระทำได้ทุกอย่าง ตรงกันข้าม ได้มีการกำหนดข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมอย่างมากมายหลายประการกว่าที่ใด ๆ ผู้คนไม่เคยมีความคิดที่จะโจมตีอำนาจของสังคมในทางหลักการ หรือโต้แย้งในด้านสิทธิของสังคม การแบ่งอำนาจมีขอบเขตอยู่แค่ในการปฏิบัติเท่านั้น โดยลักษณาการเช่นนี้ เขาประสงค์เพียงอยากให้อำนาจสังคมยิ่งใหญ่ และผู้ดำเนินงานตัวเล็กเท่านั้น เพื่อที่ว่าสังคมจะได้เรียบร้อยมีกฎเกณฑ์และคงความเป็นเสรีต่อไป

ไม่มีประเทศใดในโลกที่กฎหมายจะมีเสียงเด็ดขาดเท่ากับในอเมริกาและไม่มีประเทศอื่นใดเช่นกัน ที่สิทธิในการนำกฎหมายมาใช้จะถูกแบ่งออกไปให้หลายมือเท่านี้

อำนาจบริหารในสหรัฐตามโครงสร้างของมัน มิได้เปิดโอกาสให้มีการรวมอำนาจสู่ส่วนกลาง หรือการดำเนินงานตามตำแหน่งตามขั้นแต่อย่างใด เราจึงมองไม่เห็นสิ่งดังกล่าวเลย อำนาจนั้นมีอยู่ แต่เราไม่รู้ว่าตัวแทนของมันอยู่ที่ไหน

เราได้เห็นก่อนหน้านี้ว่าชุมชนในนิวอิงแลนด์มิได้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลใด ๆ ชุมชนดูแลผลประโยชน์ชุมชนด้วยตนเอง

---

๑ การวิเคราะห์วิธีการลดอำนาจในประเทศนี้ค่อนข้างจะเป็นเรื่องทฤษฎีอยู่สักหน่อย ความจริงแล้วอำนาจดังกล่าวอาจจะย่อยยับลงได้ด้วยหลายวิธี อนาธิปไตยอาจจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงบทบาทปกติของสถาบันต่าง ๆ ซึ่งมีกฎเกณฑ์และถูกต้องตามปกติได้

บ่อยครั้งที่ผู้บริหารฝ่ายเทศบาลได้รับมอบหมายให้คอยดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมายทั่วไปของรัฐ หรือลงมือใช้กฎหมายเสียเอง

โดยที่เป็นอิสระจากกฎหมายทั่วไป บางครั้งรัฐจะเป็นผู้ตรากฎเกณฑ์ทั่วไปทางด้านการตำรวจเอง แต่ตามปกติแล้วชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ชุมชนร่วมกับผู้พิพากษาศาลแพ่ง และตามความจำเป็นของท้องถิ่น เป็นผู้จัดการในเรื่องละเอียดปลีกย่อยทางด้านความเป็นอยู่ของสังคม รวมทั้งออกประกาศสั่งเกี่ยวกับสาธารณสุข เกี่ยวกับความเป็นระเบียบเรียบร้อยตลอดจนศีลธรรมของพลเมือง[๑]

ท้ายที่สุด ผู้บริหารระดับเทศบาลนี่แหละจะเป็นผู้จัดหาสิ่งต่างๆ มาสนองสังคมยามที่เกิดความจำเป็นอย่างบัจจุบันทันด่วน ซึ่งมีอยู่บ่อย ๆ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับแรงกระตุ้นจากภายนอก[๒]

จากสิ่งที่เรากล่าวมา ผลก็คือ ในแมสสาชูเส็ทซ์ อำนาจบริหารจำกัดอยู่เฉพาะภายในชุมชนเกือบจะทั้งหมด[๓] แต่ทว่าอำนาจนั้นแบ่งไปอยู่ในมือของหลายคน

กล่าวกันตามจริงแล้ว ในชุมชนของฝรั่งเศส มีผู้ทำหน้าที่บริหารเพียงคนเดียว คือนายกเทศมนตรี

เราจะเห็นว่าในชุมชนของนิวอิงแลนด์มีไม่น้อยกว่าสิบเก้าคน

เจ้าหน้าที่ทั้งสิบเก้าคนนั้น โดยปกติแล้วมิได้ขึ้นต่อกัน กฎหมายได้กำหนดขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารแต่ละคนไว้แล้วอย่างรอบคอบ ในขอบเขตดังกล่าว พวกเขาต่างมีอำนาจเต็มเปี่ยมในการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งงานของตน โดยมิได้แย่งหน้าที่ใดในชุมชน

ถ้าเราจะมองดูชุมชนอย่างกว้าง ๆ แล้ว เราเกือบจะมองไม่เห็นร่องรอยใด ๆ ของการบริหารตามลำดับขั้นเลย อาจมีบ้างในบางคราวที่ว่าเจ้าหน้าที่ของเคาน์ตี้จะเปลี่ยนแปลงมติ

---

๑ ยกตัวอย่างเช่นพวกสรรแล้วอนุญาตให้มีการสร้างท่อระบายน้ำ กำหนดสถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์หรือทำการค้าบางประเภท ซึ่งอาจจะรบกวนบริเวณใกล้เคียงได้

โปรดดูกฎหมายฉบับวันที่ ๗ มิถุนายน ๑๗๘๕ เล่ม ๑ หน้า ๑๕๓

๒ ตัวอย่างเช่นพวกสรรแล้วจะต้องคอยดูแลในเรื่องสาธารณสุข ในกรณีที่เกิดโรคติดต่อและตระเตรียมมาตรการที่จำเป็นร่วมกับผู้พิพากษาศาลแพ่ง กฎหมายฉบับวันที่ ๒๒ มิ.ย. ๑๗๙๗ เล่ม ๑ หน้า ๕๓๕

๓ ข้าพเจ้าใช้คำว่าเกือบ เพราะมีเหตุการณ์หลาย ๆ อย่างในชีวิตชุมชนที่จะต้องจัดการ ไม่ว่าจะโดยผู้พิพากษาศาลแพ่งตามความสามารถของแต่ละคน หรือร่วมกันตัดสิน ณ ที่ทำการของเคาน์ตี้ ตัวอย่างเช่นพวกผู้พิพากษาศาลแพ่งเป็นผู้ออกใบอนุญาตต่าง ๆ โปรดดูกฎหมายฉบับวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๑๗๘๕ เล่ม ๑ หน้า ๒๕๗

ของชุมชน หรือของผู้บริหารชุมชน แต่โดยทั่วไปแล้ว เราอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารเคาน์ตี้ไม่มีสิทธิมาควบคุมดูแลพฤติกรรมของผู้บริหารชุมชน จะบังคับบัญชาได้ก็ต่อเมื่อเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเคาน์ตี้เท่านั้น

ผู้บริหารชุมชนและผู้บริหารเคาน์ตี้จะต้องคอยแจ้งผลการปฏิบัติงานของตนต่อเจ้าหน้าที่รัฐบาลกลางในบางกรณีซึ่งระบุไว้ล่วงหน้า แต่ก็มีจำนวนน้อยมาก ทว่ารัฐบาลกลางเองมิได้มอบหมายให้ใครเป็นตัวแทนในการออกกฎเกณฑ์ทั่วไปทางตำรวจ หรือบทบัญญัติใด ๆ เพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเพื่อติดต่อกับผู้บริหารเคาน์ตี้ของชุมชน หรือตรวจสอบพฤติกรรม ควบคุมการกระทำ รวมทั้งลงโทษตามความผิดของผู้บริหารเหล่านี้แต่อย่างใด

เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงมิได้มีศูนย์รวมสายอำนาจที่ไหนเลย

ถ้าอย่างนั้น เขาบริหารสังคมซึ่งเกือบจะมีแบบแผนเดียวกันหมดได้อย่างไร เขาทำให้เคาน์ตี้และผู้บริหาร อีกทั้งชุมชนกับเจ้าหน้าที่ดำเนินงานเชื่อฟังได้อย่างไร

ในมลรัฐต่าง ๆ ของนิวอิงแลนด์ อำนาจนิติบัญญัติกระจายไปตามส่วนต่าง ๆ มากกว่าในบ้านเรา นักนิติศาสตร์จะแทรกเข้าไปถึงใจกลางการบริหารของรัฐทีเดียว กฎหมายครอบคลุมลงไปถึงรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ พร้อมกับกำหนดหลักการและวิธีใช้กฎหมายนั้น โดยนัยนี้กฎหมายจึงประกอบด้วยหน่วยที่มีอำนาจรองและผู้บริหารหน่วย ท่ามกลางกฎข้อบังคับอันเข้มงวดและกำหนดไว้อย่างชัดแจ้งมากมายหลายประการ

ผลที่ตามมาก็คือ ถ้าหน่วยอำนาจรองและผู้ดำเนินงานทั้งหมดปฏิบัติการสอดคล้องกับกฎหมายแล้ว สังคมก็จะก้าวหน้าไปด้วยลักษณาการแบบเดียวกันในทุก ๆ ส่วน แต่เราก็ยังอยากรู้ว่าเราจะบังคับหน่วยอำนาจรองและผู้ดำเนินงานในหน่วยให้ปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างไร

เราอาจจะกล่าวได้อย่างกว้าง ๆ ว่า สังคมมีวิธีอยู่สองประการที่จะบังคับเจ้าหน้าที่ให้เชื่อฟังกฎหมายได้ คือ

สังคมอาจจะมอบหมายให้ใครคนใดคนหนึ่งมีอำนาจเป็นการภายใน สำหรับควบคุมหรือปลดเจ้าหน้าที่คนอื่นในกรณีที่ไม่เชื่อฟังได้

หรือว่า สังคมอาจมอบให้เป็นหน้าที่ของศาลในการลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายตามกระบวนการยุติธรรม

ทว่าเราไม่มีเสรีภาพมากนักในอันที่จะเลือกวิธีใดได้

สิทธิในการปกครองเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน หมายถึงสิทธิที่จะปลดเจ้าหน้าที่ผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือเลื่อนขั้นผู้ที่ทำหน้าที่ของตนอย่างตั้งอกตั้งใจ ทว่าเราไม่สามารถปลดหรือเลื่อนขั้น เจ้าหน้าที่ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาได้ โดยลักษณะเนื้อแท้แล้ว ตำแหน่งหน้าที่ที่ได้จากการเลือกตั้งจะถอดถอนไม่ได้จนกว่าจะพ้นจากอำนาจที่ได้รับมอบหมายมา ตามความเป็นจริงแล้วผู้บริหารที่ได้รับเลือกตั้ง ไม่มีอะไรจะต้องหวังคอยหรือหวั่นเกรง นอกจากผู้เลือกตั้งเท่านั้น ในเมื่อหน้าที่ราชการทั้งมวลเป็นผลมาจากการเลือกตั้ง ดังนั้น จึงไม่น่าจะมีลำดับขั้นในหมู่เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน ในเมื่อไม่มีการให้คน ๆ เดียวกัน มีทั้งสิทธิสั่งการและสิทธิที่จะลงโทษการขัดคำสั่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่มีการเพิ่มอำนาจที่จะให้รางวัลหรือลงโทษนอกเหนือไปจากอำนาจสั่งการ

ประชาชนชาติต่าง ๆ ที่นำการเลือกตั้งเข้ามาสู่กลไกระดับรองในการปกครองของตน จึงจำต้องนำวิธีการลงโทษตามอำนาจศาลเข้ามาใช้เป็นวิธีการบริหาร

สิ่งเหล่านี้เมื่อดูครั้งแรกจะไม่พบเห็น ผู้ปกครองมองว่าตำแหน่งหน้าที่ซึ่งมาจากการเลือกตั้งเป็นการให้อำนาจประการแรก และการยินยอมให้ผู้บริหารที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาอยู่ภายใต้คำสั่งของผู้พิพากษาเป็นการให้อำนาจประการที่สอง ทั้งผู้ปกครองยังไม่ค่อยวางใจในการนำสิ่งใหม่สองอย่างนี้เข้ามาใช้นัก และเนื่องจากการที่เขาถูกร้องขอให้ทำสิ่งแรกมากกว่าสิ่งที่สอง เขาจึงตกลงให้มีการเลือกตั้งข้าราชการเป็นอิสระจากผู้พิพากษา อย่างไรก็ตามมาตรการหนึ่งในสองอย่างนี้เป็นเครื่องถ่วงดุลย์ประการเดียวที่เขาสามารถทำได้ เราจะต้องระวังให้ดีในเรื่องนี้ อำนาจเลือกตั้งที่มิได้อยู่ใต้อำนาจตุลาการ ไม่ช้าไม่นานย่อมจะเลี่ยงพ้นการควบคุมทุกชนิดได้ หรือไม่ก็ถูกทำลายไป ระหว่างอำนาจกลางและคณะผู้บริหารที่ถูกเลือกตั้งเข้ามามีแต่ศาลเท่านั้นที่จะใช้เป็นคนกลางได้ ศาลเท่านั้นที่สามารถบังคับข้าราชการที่มาจากการเลือกตั้งให้เชื่อฟัง โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้เลือกตั้ง

ฉะนั้น การขยายอำนาจตุลาการในโลกของการเมือง ควรจะต้องเกี่ยวพันกับการขยายอำนาจเลือกตั้ง ถ้าแม้นว่าสองสิ่งนี้ไม่อาจไปพร้อม ๆ กันได้ รัฐย่อมจะตกอยู่ในสภาพอนาธิปไตยหรือการเป็นทาสในที่สุด

ตลอดมาทุกยุคทุกสมัย เราเคยสังเกตว่านิสัยความเคยชินทางด้านตุลาการได้เตรียมคนไว้ให้ใช้อำนาจบริหารได้เลวเต็มที

คนอเมริกันได้ความคิดจากคนรุ่นพ่อ คือคนอังกฤษในเรื่องสถาบันซึ่งไม่มีความคล้ายคลึงอันใดกับสิ่งซึ่งเรารู้จักกันในภาคพื้นยุโรป นั่นคือสถาบันตุลาการ

ตุลาการ[๑] เหล่านี้เป็นตัวเชื่อมระหว่างคนธรรมดาสามัญกับผู้บริหาร และระหว่างผู้บริหารกับผู้พิพากษา ตุลาการคือราษฎรที่มีความรู้ แต่ไม่จำเป็นจะต้องรู้กฎหมายอย่างลึกซึ้ง ทั้งเรายังมอบหมายให้เขารับภาระทางการตำรวจของสังคมด้วย อันเป็นสิ่งซึ่งเรียกร้องสามัญสำนึกและความตรงไปตรงมายิ่งกว่าวิทยาการ ตุลาการเมื่อเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ก็จะเป็นผู้นำเอารสนิยมในแบบแผน และการโฆษณาเข้ามาใช้ในการบริหารด้วย ซึ่งทำให้เขาเป็นเครื่องมือขัดขวางระบบเผด็จการมากทีเดียว แต่เขาก็มิได้แสดงตัวว่าเป็นทาสของไสยศาสตร์ ที่ถูกต้องตามกฎหมายเหล่านั้น อันทำให้ผู้บริหารทั้งหลายหย่อนความสามารถในการปกครองลงไป

คนอเมริกันได้นำสถาบันตุลาการมาเป็นกรรมสิทธิ์ พร้อมกับเลิกล้มลักษณะแบบขุนนาง ซึ่งทำให้สถาบันนี้มีลักษณะแตกต่างจากประเทศแม่

ผู้ว่าราชการมลรัฐแมสสาชูเส็ทซ์[๒] แต่งตั้งตุลาการจำนวนหนึ่งในทุก ๆ เคาน์ตี โดยให้อยู่ในตำแหน่งเจ็ดปี[๓]

ยิ่งไปกว่านั้นในบรรดาตุลาการเหล่านี้ ผู้ว่าราชการยังแต่งตั้งผู้พิพากษาสามคน ซึ่งประกอบกันเป็นศาลที่เราเรียกว่าศาลคดีมโนสาเร่ในแต่ละเคาน์ตีด้วย

ผู้พิพากษาทั่วไปแต่ละคนมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ บางครั้งเขาจะได้รับมอบหมายงานทางด้านบริหารบางอย่าง[๔] ร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่ได้รับเลือกเข้ามา บางคราวเขา

---

๑ Juge de paix

๒ เราจะได้ทราบในลำดับต่อไปว่าผู้ว่าราชการเป็นใคร ข้าพเจ้าควรจะบอกนับแต่บัดนี้ว่าผู้ว่าราชการเป็นตัวแทนของอำนาจบริหารทั่วทั้งมลรัฐ

๓ โปรดดูรัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐแมสสาชูเส็ทส์ บทที่ ๒ ตอนที่ ๑ ย่อหน้า ๘ และบทที่ ๓ ย่อหน้า ๓

๔ ตัวอย่างอันหนึ่งในหลาย ๆ ตัวอย่างคือ คนต่างถิ่นผู้หนึ่งมาถึงชุมชน เขามาจากดินแดนที่มีโรคระบาดอย่างร้ายแรง เขาล้มป่วยลง ตุลาการสองคนด้วยความเห็นพ้องของผู้สรรแล้ว สามารถออกคำสั่งให้นายอำเภอแห่งเคาน์ตีส่งเขาไปอยู่ที่อื่น และคอยดูแลเขาด้วย กฎหมายลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๑๗๙๗ เล่มที่ ๑ หน้า ๕๔๐

โดยทั่วไปแล้ว ตุลาการจะเข้าแทรกแซงการกระทำสำคัญ ๆ ด้านการบริหาร พร้อมกับทำให้การกระทำนั้นมีลักษณะกึ่งตุลาการ

จะทำหน้าที่ศาลในกรณีที่ผู้บริหารกล่าวหาราษฎร ซึ่งขัดขืนไม่ยอมเชื่อฟัง หรือเมื่อราษฎรกล่าวโทษผู้บริหาร แต่ผู้พิพากษาทั่วไปจะทำหน้าที่บริหารที่สำคัญที่สุดในศาลคดีมโนสาเร่

ศาลคดีมโนสาเร่จะทำงานบีละสองสมัย ณ ศาลากลางของเคาน์ตี ในแมสสาชูเส็ทซ์ ศาลคดีมโนสาเร่นี่เองที่รับภาระในการควบคุมดูแลให้ข้าราชการส่วนมาก[๑] เชื่อฟัง[๒]

ต้องระวังให้ดีว่าแมสสาชูเส็ทซ์ ศาลคดีมโนสาเร่เป็นทั้งหน่วยบริหารแท้ ๆ และเป็นศาลการเมืองในเวลาเดียวกัน

เราได้กล่าวแล้วว่า เคาน์ตีจะมีตัวตนก็เฉพาะด้านบริหารเท่านั้น ศาลคดีมโนสาเร่เป็นผู้ควบคุมดูแลผลประโยชน์เล็กๆน้อย ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับชุมชนหลายแห่งในเวลาเดียว หรือเกี่ยวกับทุกชุมชนของเคาน์ตีพร้อม ๆ กัน โดยที่เราไม่สามารถมอบให้เป็นภาระของชุมชนหนึ่งชุมชนใดโดยเฉพาะ

เมื่อเป็นเรื่องของเคาน์ตี หน้าที่ของศาลคดีมโนสาเร่จึงมีลักษณะไปในทางบริหารแท้ ๆ และถ้าแม้นว่าบ่อยครั้งจะมีการนำแบบแผนทางตุลาการเข้ามาใช้ในการดำเนินงาน นั่นก็เป็นเพียงวิธีที่ทำให้เกิดความกระจ่าง[๓] และเป็นหลักประกันสำหรับผู้อยู่ใต้การปกครองเท่านั้น แต่ยามที่ต้องคอยดูแลการบริหารชุมชน ศาลดังกล่าวจะปฏิบัติงานในฐานะหน่วยตุลาการเกือบทุกครั้งไป และในฐานะหน่วยบริหาร[๔] เฉพาะในที่ไม่ค่อยจะเกิดขึ้นบางกรณีเท่านั้น

---

๑ ข้าพเจ้าพูดว่า "ส่วนมาก" เพราะอันที่จริงความผิดทางด้านการบริหารบางกรณีจะถูกมอบหมายให้ศาลปกติ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อชุมชนหนึ่งปฏิเสธไม่ยอมหาเงินที่จำเป็นในการสร้างโรงเรียนมาให้ หรือปฏิเสธที่จะแต่งตั้งกรรมการโรงเรียนชุมชนนั้นจะถูกพิพากษาให้เสียค่าปรับมากพอสมควร ศาลซึ่งเรียกว่า Supreme Judicial Court หรือศาล Common Pleas เป็นผู้ตัดสินให้ปรับ โปรดดูกฎหมายฉบับวันที่ ๑๐ มีนาคม ๑๘๒๗ เล่ม ๓ หน้า ๑๕๐ ในทำนองเดียวกัน เมื่อชุมชนหนึ่งละเลยไม่เตรียมยุทโธปกรณ์สำหรับใช้ในการสงครามก็จะถูกปรับเช่นกัน กฎหมายฉบับวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๑๘๒๒ เล่ม หน้า ๕๗๐

๒ ตามความสามารถส่วนบุคคล ตุลาการมีส่วนร่วมในการปกครองชุมชนและเคาน์ตี การกระทำที่สำคัญที่สุดในชีวิตชุมชน โดยทั่วไปแล้วจะดำเนินไปได้ก็ด้วยความร่วมมือของตุลาการคนหนึ่ง

๓ เรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับเคาน์ตี และเป็นเรื่องที่ศาลคดีมโนสาเร่เป็นผู้ดูแลอยู่อาจจะนำมาสรุปได้ดังนี้

๑) การสร้างเรือนจำและศาลสถิตยุติธรรม ๒) ร่างงบประมาณของเคาน์ตี (คณะนิติบัญญัติของมลรัฐเป็นผู้ลงคะแนนเสียงในเรื่องนี้) ๓) การจัดสรรภาษีอากรตามงบประมาณที่ได้รับการลงมติเห็นชอบแล้ว ๔) การจัดสรรภาษีอากรประจำปีบางประเภท ๕) การจัดสร้างและซ่อมแซมถนนหนทางในเคาน์ตี

๔ โดยนัยนี้เองเมื่อเป็นเรื่องถนนหนทาง ศาลคดีมโนสาเร่จะเป็นผู้ขจัดอุปสรรคเกือบทั้งหมดในด้านการลงมือทำงานโดยได้รับความช่วยเหลือจากคณะลูกขุน

ปัญหาแรกที่เกิดขึ้น คือทำให้ชุมชนซึ่งมีอำนาจเกือบจะอิสระเชื่อฟังต่อกฎหมายทั่วไปของรัฐ

เราได้เห็นแล้วว่าชุมชนในแต่ละปีจะต้องแต่งตั้งผู้บริหาร ผู้ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นผู้ช่วยในการจัดสรรภาษีอากร ชุมชนหนึ่งอาจจะลองหลบเลี่ยงภาระในการเสียภาษีโดยไม่แต่งตั้งผู้ช่วย ศาลคดีมโนสาเร่ก็จะพิพากษาตัดสินให้เสียค่าปรับอย่างหนัก[๓] การเก็บค่าปรับจะกระทำกับพลเมืองทุกคนซึ่งรวมกันเป็นหน่วย นายอำเภอของเคาน์ตี ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ทางด้านยุติธรรม เป็นผู้นำคำสั่งศาลไปปฏิบัติ โดยเหตุนี้เองที่ในสหรัฐอเมริกา อำนาจจึงดูจะพยายามหาทางอย่างรอบคอบที่จะหลบซ่อนไม่ให้ใครเห็น คำสั่งของฝ่ายบริหารจึงมักจะแฝงมาในรูปของอาณัติทางตุลาการเสมอ ๆ นั่นเป็นเพียงทำให้คำสั่งนั้นมีอาณุภาพขึ้น โดยมีพลังอันแข็งแกร่งและแทบจะขัดขืนไม่ได้ ซึ่งใคร ๆ ต่างยอมยกให้เมื่อมาในรูปที่ถูกต้องตามกฎหมาย

การดำเนินงานดังกล่าวเป็นเรื่องง่ายต่อการติดตามและเข้าใจได้โดยไม่ยากเย็นอะไร สิ่งซึ่งเราเรียกร้องจากชุมชน โดยทั่วไปแล้วจะชัดแจ้งและแน่นอน การเรียกร้องนั้นประกอบด้วยข้อเท็จจริงธรรมดา ๆ ไม่ซับซ้อน ประกอบด้วยหลักการ มิใช่ด้วยการนำมาปฏิบัติในส่วนละเอียดปลีกย่อย[๑] แต่ปัญหาจะเริ่มขึ้นเมื่อเป็นเรื่องการทำให้คนเชื่อฟัง ไม่ใช่ให้ชุมชนเชื่อฟัง แต่ให้ข้าราชการของชุมชนเชื่อฟัง

การกระทำทั้งมวลซึ่งควรแก่การตำหนิติเตียน ที่ข้าราชการอาจจะกระทำลงไปควรนับรวมเป็นข้อหนึ่งในหลายประเภทคือ

ข้าราชการอาจจะกระทำสิ่งซึ่งกฎหมายบังคับไว้อย่างขาดความกระตือรือร้น และเลื่อมใสศรัทธา

ข้าราชการไม่อาจทำตามที่กฎหมายบังคับไว้

---

๑ โปรดดูกฎหมายฉบับลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๑๗๘๖ เล่ม ๑ หน้า ๒๑๗

๒ มีวิธีปฏิบัติโดยทางอ้อมอย่างหนึ่งที่จะทำให้ชุมชนเชื่อฟัง กฎหมายบังคับให้ชุมชนดูแลรักษาถนนหนทางให้อยู่ในสภาพที่ดี ถ้าแม้นชุมชนละเลยไม่ออกเสียงในเรื่องเงินทองที่จะใช้ในการดูแลรักษาดังกล่าว ผู้บริหารของชุมชนซึ่งรับภาระเกี่ยวกับทาง ย่อมจะได้รับอนุมัติตามหน้าที่ให้เรียกเก็บเงินที่จำเป็นในการนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคล เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องสภาพถนนเลว ๆ และเนื่องจากผู้บริหารอาจถูกบุคคลฟ้องร้องต่อศาลคดีมโนสาเร่ได้ เราจึงมั่นใจได้ว่าเขาจะใช้สิทธิพิเศษซึ่งกฎหมายให้เขาเพื่อต่อสู้กับบุคคลก็ได้ โดยนัยนี้โดยการขู่เข็ญข้าราชการ ศาลคดีมโนสาเร่อาจบังคับให้ชุมชนเชื่อฟังได้ โปรดดูกฎหมายฉบับวันที่ ๕ มีนาคม ๑๗๘๗ เล่ม ๑ หน้า ๑๓๕

ท้ายที่สุด เขาอาจทำสิ่งที่กฎหมายห้ามไว้ก็ได้

ศาลจะเข้ายุ่งเกี่ยวในพฤติกรรมของข้าราชการเฉพาะในสองกรณีหลังนี้เท่านั้น ทั้งนี้จะต้องมีข้อเท็จจริงที่ชัดแจ้งและตัดสินได้ เพื่อจะใช้เป็นรากฐานการกระทำทางตุลาการ

โดยนัยนี้ผู้ที่สรรแล้ว จึงละเลยไม่กระทำตามระเบียบวิธีปฏิบัติตามความต้องการของกฎหมายในกรณีการเลือกตั้งของชุมชน พวกเขาอาจถูกตัดสินให้เสียค่าปรับได้

แต่ยามที่ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างไร้ปัญญา ยามที่เขาเชื่อฟังต่อคำสั่งของกฎหมายอย่างไร้ความกระตือรือร้นและศรัทธา เขาย่อมจะอยู่นอกเหนือเงื้อมมือของคณะตุลาการอย่างสิ้นเชิง

ศาลคดีมโนสาเร่ แม้จะมีหน้าที่ทางการบริหารก็ตาม แต่ก็ไม่มีอำนาจที่จะบังคับข้าราชการในกรณีนี้ ให้เขาปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ทั้งหมด มีแต่ความหวาดกลัวการปฏิวัติเท่านั้นที่สามารถจะทำให้คาดการณ์การกระทำผิดมิชอบเหล่านี้ได้ และศาลคดีมโนสาเร่ก็มิได้เป็นแหล่งอำนาจของชุมชนแต่อย่างใด ศาลนี้ไม่สามารถเรียกประชุมข้าราชการซึ่งตนมิได้เป็นผู้แต่งตั้ง

นอกจากนั้น เพื่อที่จะแน่ใจได้ว่ามีการละเลยและขาดศรัทธา ก็จำเป็นจะต้องมีการเฝ้าดูข้าราชการผู้น้อยอยู่ตลอดเวลา

แต่ทว่าศาลคดีมโนสาเร่จะปฏิบัติงานเพียงปีละสองครั้งเท่านั้น ศาลมิได้เป็นผู้ตรวจการ เพียงแต่พิพากษาการกระทำที่น่าตำหนิซึ่งมีผู้ฟ้องร้องขึ้นมา

อำนาจพลการในการปลดข้าราชการอย่างเดียวเท่านั้น ที่สามารถประกันการเชื่อฟังอย่างชัดแจ้งและจริงจังของข้าราชการได้ อันเป็นสิ่งซึ่งการลงโทษทางตุลาการไม่สามารถใช้บังคับได้

ในประเทศฝรั่งเศส เราแสวงหาหลักประกันแบบหลังนี้ จากการบริหารตามลำดับชั้น ส่วนในอเมริกาเขาหาหลักประกันจากการเลือกตั้ง

โดยนัยนี้ เพื่อที่จะสรุปสิ่งที่ข้าพเจ้ากล่าวมาอย่างสั้น ๆ ก็คือ

ถ้าข้าราชการในนิวอิงแลนด์กระทำความผิดทางอาญาในการปฏิบัติงานของตนศาลปกติจะถูกเรียกให้มาเป็นผู้ให้ความเป็นธรรมทุกครั้งไป

ถ้าเขาทำความผิดทางการบริหาร ศาลบริหารแท้ ๆ จะเป็นผู้รับภาระลงโทษและ

ถ้าเป็นเรื่องร้ายแรงหรือรีบด่วน ผู้พิพากษาจะเป็นผู้ทำสิ่งซึ่งข้าราชการผู้นั้นน่าจะได้กระทำ

ท้ายที่สุด ถ้าข้าราชการมีความผิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งจับไม่มั่นคั้นไม่ตายโดยที่ศาลยุติธรรมของมนุษย์ไม่สามารถกำหนดให้ชัดแจ้งลงไปได้หรือตัดสินไม่ได้ ทุก ๆ บีเขาจะต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าศาล โดยไม่มีการอุทธรณ์ ศาลสามารถทำให้เขาหมดอำนาจได้ทันที อำนาจของเขาจะหลุดลอยไปพร้อม ๆ กับอาณัติของเขา

ระบบนี้แน่ละย่อมจะมีข้อได้เปรียบใหญ่ ๆ ในตัวของมัน แต่ในด้านการนำระบบนี้ไปใช้ ก็ต้องพานพบอุปสรรคทางปฏิบัติ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องบอกกล่าวกัน

ข้าพเจ้าเคยตั้งข้อสังเกตไว้แล้วว่าศาลที่มีหน้าที่บริหารซึ่งเราเรียกว่าศาลคดีมโนสาเร่ไม่มีสิทธิ์ตรวจสอบผู้บริหารของชุมชน ตามขอบข่ายแห่งสิทธิ ศาลนี้จะปฏิบัติงานได้ก็ต่อเมื่อมีการฟ้องร้อง ทว่านั่นคือจุดอันละเอียดอ่อนของระบบ

คนอเมริกันแห่งนิวอิงแลนด์ไม่เคยแต่งตั้งคณะผู้พิพากษาเข้าในศาลมโนสาเร่เลย และเราก็นึกออกว่าเป็นการยากที่จะตั้งสักตำแหน่งหนึ่ง ถ้าแม้นว่าพวกเขาจะมีขอบเขตจำกัดเพียงแค่ตั้งผู้พิพากษา ณ ศาลากลางของแต่ละเคาน์ตี และแม้นว่าเขาจะมิได้เป็นผู้ตั้งเจ้าหน้าที่ในชุมชน ทำไมผู้พิพากษานั้นจะต้องรับรู้ในสิ่งซึ่งเกิดขึ้น ณ เคาน์ตีมากกว่าสมาชิกศาลคดีมโนสาเร่เองเล่า ถ้าแม้นมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของผู้พิพากษาในแต่ละชุมชน ก็ย่อมจะมีการนำอำนาจที่น่าหวั่นเกรงที่สุดในบรรดาอำนาจทั้งหลายมารวมไว้ในกำมือของผู้พิพากษานั้น ซึ่งได้แก่อำนาจบริหารงานตุลาการ นอกจากนั้น กฎหมายเป็นสิ่งที่สืบทอดมาจากนิสัยความเคยชิน แต่เรื่องทำนองนี้มิได้ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติของอังกฤษเลย

ฉะนั้น คนอเมริกันจึงแบ่งสิทธิในการตรวจตรา และสิทธิในการฟ้องร้องเช่นเดียวกับหน้าที่ทางการบริหารอื่น ๆ

ตามข้อความแห่งกฎหมาย สมาชิกในคณะลูกขุนจะต้องบอกกล่าวศาล ที่ซึ่งเขาปฏิบัติหน้าที่อยู่เมื่อมีการกระทำผิดกฎหมายทุกประเภทในเคาน์ตีของเขา (เป็นต้นว่าคณะลูกขุนจะต้องเตือนศาลว่าถนนอยู่ในสภาพเลว จากกฎหมายของมลรัฐแมสสาชูเส็ทซ์เล่ม ๑ หน้า๓๐๘) มีความผิดทางด้านบริหารคดีใหญ่ ๆ บางคดี ซึ่งผู้พิพากษาปกติจะดำเนินการตามหน้าที่ (เป็นต้นว่าถ้าแม้นเหรัญญิกของเคาน์ตีมิได้นำบัญชีมาให้ดู จากกฎหมายทางแมสสาชูเส็ทซ์เล่ม ๑

---

๑ ตัวอย่างเช่น ถ้าแม้นชุมชนดื้อดึงไม่ยอมตั้งผู้ช่วย ศาลคดีมโนสาเร่ก็จะเป็นผู้แต่งตั้งเอง และผู้บริหารซึ่งถูกเลือกมาโดยวิธีนี้จะกอปรด้วยอำนาจเช่นเดียวกับผู้บริหารที่ถูกเลือกตั้งเข้ามา โปรดดูกฎหมายซึ่งอ้างมาแล้ว ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๑๗๘๗

หน้า ๔๐๖) บ่อยครั้งที่เดียวที่ได้มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ทางการเงินซึ่งรับภาระเก็บเงินค่าปรับมีหน้าที่ลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยนัยนี้เหรัญญิกของชุมชนจึงได้รับมอบหมายให้ดำเนินคดีความผิดทางด้านบริหาร ซึ่งกระทำต่อหน้าต่อตาเขา

แต่ทว่า บทบัญญัติของอเมริกามักจะมุ่งไปในเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว นั่นคือหลักใหญ่ซึ่งเราจะพบอยู่ตลอดเวลาเมื่อศึกษากฎหมายของสหรัฐอเมริกา

นักนิติบัญญัติอเมริกาแสดงความไว้วางใจความซื่อตรงของมนุษย์น้อยมาก แต่เชาเชื่ออยู่เสมอว่ามนุษย์มีปัญญาเฉลียวฉลาด ดังนั้น เขามักจะหันไปพึ่งผลประโยชน์ส่วนตัวในเรื่องการใช้กฎหมาย

เมื่อปัจเจกชนได้รับความเสียหายอย่างชัดแจ้ง เนื่องมาจากการละเมิดทางการบริหารเขาย่อมจะเข้าใจได้ว่าผลประโยชน์ส่วนตัวจะเป็นหลักประกันการฟ้องร้องของเขาได้

ทว่าเราอาจคาดการณ์ได้ง่ายว่า ถ้าแม้นเป็นเรื่องของคำสั่งตามกฎหมายซึ่งในขณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ปัจเจกชนจะรู้สึกว่าเป็นสิ่งไร้ประโยชน์ แต่ละคนจะรีรอที่จะเป็นโจทก์ โดยลักษณาการเช่นนี้ และโดยอาศัยการตกลงกันโดยปริยาย กฎหมายย่อมจะหมดอำนาจลง

เมื่อตกอยู่ในภาวะซึ่งระบบทอดทิ้งพวกเขา คนอเมริกันจึงจำต้องให้ประโยชน์ผู้ฟ้องร้อง โดยให้เขามีส่วนได้ค่าปรับ [๒] นั้นด้วยเป็นบางกรณี

---

๑ ตัวอย่างหนึ่งในพัน คือบุคคลผู้หนึ่งทำรถของตนเสียหาย หรือบาดเจ็บขณะที่ไปตามถนนซึ่งแสนเลวเขาย่อมมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายต่อศาลมโนสาเร่ในชุมชนหรือในเคาน์ตี ซึ่งรับภาระในเรื่องถนน จากกฎหมายแมสสาชูเสิทซ์ เล่ม ๑ หน้า ๓๐๙

๒ ในกรณีที่เกิดการรุกราน หรือการจลาจล ยามที่เจ้าหน้าที่ของชุมชนละเลยต่อการจัดหาสิ่งของและกระสุนปืนที่จำเป็นให้แก่กองทหาร ชุมชนอาจถูกตัดสินให้เสียค่าปรับ ๒๐๐ ถึง ๕๐๐ ดอลล่าร์

เราเข้าใจได้เป็นอย่างดีว่า ในกรณีดังกล่าวอาจเป็นไปได้ว่าไม่มีใครสนใจหรือปรารถนาที่จะแสดงตนเป็นโจทก์ ทั้งกฎหมายยังเพิ่มเติมไว้ว่า "ราษฎรทุกคนจะมีสิทธิที่จะฟ้องร้องต่อศาลให้ลงโทษการฝ่าฝืนกฎหมายแบบนี้และค่าปรับครึ่งหนึ่งย่อมจะเป็นของผู้ฟ้องร้อง" โปรดดูกฎหมายฉบับวันที่ ๖ มีนาคม ๑๘๑๐ เล่ม ๒ หน้า ๒๓๖

เราจะพบวิธีการแบบนี้ถูกนำมาใช้บ่อย ๆ ในกฎหมายของแมสสาชูเสิทซ์

บางครั้งไม่ใช่บุคคลธรรมดาหรอกที่กฎหมายเร้าใจให้มีการฟ้องร้องข้าราชการด้วยวิธีนี้ กฎหมายกลับสนับสนุนข้าราชการให้ลงโทษบุคคลที่ไม่เชื่อฟัง ตัวอย่างเช่นพลเมืองผู้หนึ่งปฏิเสธไม่ยอมทำงานในส่วนของตนในการทำถนนใหญ่สายหนึ่งซึ่งตนได้รับมอบหมาย ผู้ที่ดูแลถนนจะต้องฟ้องร้องเขา และถ้าเขาผู้นั้นถูกพิพากษาตัดสินค่าปรับ ครึ่งหนึ่งจะเป็นของผู้ดูแล โปรดดูกฎหมายซึ่งอ้างไว้ข้างต้น เล่ม ๑ หน้า ๓๐๙

นี่เป็นวิธีอันตรายซึ่งเป็นหลักประกันการใช้กฎหมาย โดยที่ทำให้ขนบธรรมเนียมตกต่ำลงด้วย

เหนือผู้บริหารเคาน์ตีขึ้นไป ว่ากันตามจริงแล้ว ไม่มีอำนาจบริหารอื่นใด มีแต่เพียงอำนาจของรัฐบาล

ความรู้กว้าง ๆ ในเรื่องการบริหารของสหรัฐอเมริกา

ข้าพเจ้าได้แจ้งให้ทราบมาก่อนหน้านี้แล้วว่า หลังจากที่พิจารณาดูโครงสร้างของชุมชนและเคาน์ตีในนิวอิงแลนด์แล้ว ข้าพเจ้าจะมองสหภาพส่วนที่เหลือแบบกว้าง ๆ

ในแต่ละรัฐมีชุมชนและชีวิตในชุมชน แต่ในบรรดามลรัฐที่ร่วมสมาพันธ์นี้ เราจะไม่พบเห็นชุมชนใดที่เหมือนชุมชนในนิวอิงแลนด์เลย

ยิ่งเราลงไปทางใต้มากขึ้นเท่าไร เราจะสังเกตว่าชีวิตชุมชนมีลักษณะเอาการเอางานน้อยลงเท่านั้น ชุมชนแถบนั้นมีผู้บริหารน้อยกว่า มีสิทธิและหน้าที่น้อยลง ประชาชนมิได้มีอิทธิพลต่อภารกิจต่าง ๆ โดยตรงเท่า การประชุมสภาเทศบาลมีไม่มากเท่า และครอบคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ น้อยกว่า ดังนั้น อำนาจผู้บริหารที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว จึงยิ่งใหญ่กว่าและอำนาจของผู้เลือกตั้งก็น้อยลง การร่วมมือร่วมใจกันภายในชุมชนจึงมีการตื่นตัวและมีอานุภาพน้อยลง

เราเริ่มสังเกตเห็นความแตกต่างเช่นนี้ในมลรัฐนิวยอร์ค เพียงในเพ็นซิลเวเนียเราก็รู้สึกเห็นความแตกต่างแล้ว แต่จะยิ่งสะดุดตามากขึ้นเมื่อเรารุดหน้าไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ ผู้อพยพส่วนมากที่จะไปตั้งมลรัฐทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือออกจากแคว้นนิวอิงแลนด์ พร้อมทั้งนำธรรมเนียมการบริหารแบบมาตุภูมิไปสู่ประเทศใหม่ของตนด้วย ชุมชนแห่งโอไฮโอมีความคล้ายคลึงกับชุมชนในแมสสาชูเส็ทซ์มาก

เราได้เห็นแล้วว่าในแมสสาชูเส็ทซ์ หลักรัฐประศาสนศาสตร์อยู่ในชุมชนนั่นเอง ชุมชนก็คือเหย้าซึ่งเป็นที่รวมของผลประโยชน์และความรักของผู้คน แต่การณ์มิได้เป็นเช่นนั้นอีกแล้ว เพราะยิ่งเราลงไปทางรัฐซึ่งสติปัญญาความรู้ยังมิได้แผ่กว้างไปทั่วถึงทุกคน เพราะฉะนั้น ชุมชนจึงให้หลักประกันในทางปัญญาความรอบรู้และปัจจัยในการบริหารน้อยกว่า ดังนั้น ยิ่งเราไกลจากนิวอิงแลนด์ออกไปทุกที ชีวิตชุมชนในบางแง่จึงกลายเป็นชีวิตเคาน์ตี

เคาน์ตี้ก็กลายเป็นศูนย์กลางใหญ่ทางการบริหาร และก่อตั้งอำนาจกลางระหว่างรัฐบาลและราษฎรสามัญ

ข้าพเจ้าได้บอกแล้วว่ากิจการของเคาน์ตี้ในแมสสาชูเส็ทซ์อยู่ภายใต้ความดูแลของศาลมโนสาเร่ ศาลมโนสาเร่ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวนหนึ่งซึ่งผู้ว่าราชการเป็นคนแต่งตั้ง และมีคณะที่ปรึกษาเคาน์ตี้ไม่มีผู้แทนราษฎรแต่อย่างใด และคณะนิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้ลงคะแนนเสียงในเรื่องงบประมาณของเคาน์ตี้

ตรงกันข้ามในรัฐใหญ่ ๆ เช่นนิวยอร์ค รัฐโอไฮโอและรัฐเพ็นซิลเวเนีย พลเมืองในแต่ละเคาน์ตี้เลือกผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่ง ที่ประชุมของผู้แทนเหล่านั้นคือสภาผู้แทนของเคาน์ตี้

สภาเคาน์ตี้มีสิทธิบังคับพลเมืองในแง่นี้ภายในขอบเขต สภานั้นคือคณะนิติบัญญัติที่แท้จริง ในเวลาเดียวกันสภานี้เองเป็นผู้บริหารเคาน์ตี้ อำนวยการบริหารชุมชนในหลายกรณี และจำกัดอำนาจของชุมชนให้อยู่ในขอบเขตซึ่งแคบกว่าในแมสสาชูเส็ทซ์

เหล่านั้นคือความแตกต่างใหญ่ ๆ ในด้านโครงสร้างของชุมชนและเคาน์ตี้ในมลรัฐต่าง ๆ ที่ร่วมสมาพันธ์ ถ้าแม้นข้าพเจ้าจะกล่าวลึกลงไปถึงรายละเอียดทางวิธีการปฏิบัติงาน ข้าพเจ้าก็คงจะมีข้อแตกต่างอื่น ๆ มากล่าวอีกไม่น้อย แต่เป้าหมายของข้าพเจ้ามิได้เป็นการสอนวิชากฎหมายปกครองของอเมริกา

ข้าพเจ้าคิดว่าได้พูดมาพอแล้ว เพื่อที่จะให้เข้าใจกันว่าการบริหารในสหรัฐอเมริกาใช้หลักกว้าง ๆ อะไรบ้าง หลักเหล่านี้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ต่าง ๆ กัน ทั้งให้ผลมากน้อยต่างกันแล้วแต่สถานที่ แต่ในส่วนลึกแล้วไม่ว่าที่ไหนหลักนี้ก็เหมือนกันหมด กฎหมายแตกต่างกันไปโฉมหน้าของกฎหมายก็แปรเปลี่ยนไป เจตนารมณ์อันเดียวกันทำให้กฎหมายมีชีวิตชีวาขึ้นมา

ชุมชนและเคาน์ตี้มิได้มีโครงสร้างลักษณะเดียวกันไปทุกแห่ง แต่เราอาจกล่าวได้ว่าองค์ประกอบของชุมชนและเคาน์ตี้ในสหรัฐอเมริกาทุกแห่งอาศัยความคิดอันเดียวกันนี้ คือแต่ละคนคือผู้ตัดสินที่ดีที่สุดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองเท่านั้น และเป็นผู้ที่จัดหาสิ่งที่จำเป็นในชีวิตส่วนบุคคลได้ดีที่สุด ดังนั้น ชุมชนและเคาน์ตี้จึงได้รับมอบหมายให้ดูแลผลประโยชน์พิเศษของตน มลรัฐมีหน้าที่ปกครองแต่ไม่บริหาร เราอาจจะพบเห็นข้อยกเว้นของหลักการนี้แต่ไม่พบหลักการที่ขัดกัน

ผลลัพธ์แรกของทฤษฎีนี้คือ ทำให้พลเมืองเองเลือกผู้บริหารชุมชนและเคาน์ตีได้ทุกคน หรืออย่างน้อยก็เลือกผู้บริหารดังกล่าวจากพวกตนเท่านั้น

ในเมื่อทุกแห่งหนผู้บริหารถูกเลือกตั้งเข้ามา หรืออย่างน้อยก็ถูกถอดถอนมิได้ ผลลัพธ์ก็คือไม่มีใครสามารถนำกฎเกณฑ์ในเรื่องลำดับชั้นเข้าไปใช้ในที่ใด ๆ ได้ ดังนั้น จึงมีข้าราชการอิสระมากเกือบจะเท่า ๆ กับตำแหน่งหน้าที่ อำนาจบริหารจึงกระจัดกระจายอยู่ในกำมือของคนมากหน้าหลายตา

เนื่องจากไม่มีที่ไหนเลยจะปรากฏลำดับชั้นในการบริหาร เพราะผู้บริหารถูกเลือกตั้งเข้ามาและถอดถอนมิได้จนกว่าจะสิ้นสุดอาณัติที่มอบหมายให้ สิ่งที่ตามมาก็คือความจำเป็นที่จะนำศาลเข้ามาใช้ในการบริหารไม่มากก็น้อย จากนั้นก็คือที่มาของระบบการเรียกค่าปรับหน่วยรอง ๆ และผู้แทนของหน่วยถูกบังคับให้เชื่อฟังกฎหมายโดยวิธีนี้ เราจะพบระบบนี้ในสหภาพตลอดทั่วไปหมด

นอกจากนั้น อำนาจปราบปรามความผิดทางการบริหาร หรืออำนาจปฏิบัติการทางบริหาร เมื่อเกิดความจำเป็นมิได้ถูกมอบหมายให้ผู้พิพากษาคนเดียวกันในทุกมลรัฐ

คนแองโกลอเมริกันได้สถาบันตุลาการมาจากแหล่งเดียวกัน เราจะพบเห็นสถาบันนี้ในทุกรัฐ แต่พวกเขาก็มิได้ประโยชน์อย่างเดียวกันเสมอไป

ตุลาการนี้มีส่วนช่วยเหลือในการบริหารชุมชนและเคาน์ตีทุกแห่ง[๑] ไม่ว่าจะโดยเป็นผู้บริหารเอง หรือโดยเป็นผู้ลงโทษความผิดทางบริหาร แต่ในมลรัฐส่วนมากความผิดที่ร้ายแรงที่สุดจะถูกฟ้องไปยังศาลธรรมดา

ฉะนั้น โดยนัยนี้ การเลือกตั้งเจ้าหน้าที่บริหาร การโยกย้ายถอดถอนเจ้าหน้าที่จากตำแหน่งไม่ได้ก็ตาม การขาดระดับชั้นในการบริหารก็ตาม การนำวิธีตุลาการเข้าไปใช้ในการปกครองสังคมแบบรองลงมาก็ตาม สิ่งเหล่านั้นคือลักษณะสำคัญที่ทำให้เราได้รู้จักการบริหารแบบอเมริกา นับตั้งแต่มลรัฐเมนจนจรดฟลอริดา

มีในบางรัฐที่เราเริ่มสังเกตเห็นร่องรอยของการบริหารแบบรวมอำนาจสู่ส่วนกลาง มลรัฐนิวยอร์คก้าวหน้าที่สุดในทางนี้

---

๑ แม้ในมลรัฐทางภาคใต้ ยังมีผู้พิพากษาศาลเคาน์ตี ซึ่งได้รับมอบหมายในเรื่องปลีกย่อยทางด้านบริหาร โปรดดูบทบัญญัติของมลรัฐเทนเนสซี ในเรื่องตุลาการภาษีอากร

ในมลรัฐนิวยอร์ค ข้าราชการของรัฐบาลกลาง คอยดูแลควบคุมพฤติกรรมของหน่วยรองในบางกรณี[๑] ในกรณีอื่น ๆ ข้าราชการเหล่านั้นตั้งตัวเป็นศาลอุทธรณ์ประเภทหนึ่งเพื่อตัดสินใจในเรื่องภารกิจต่าง[๒] ๆ ในรัฐนิวยอร์ค การลงโทษทางตุลาการถูกนำไปใช้เป็นวิธีหนึ่งทางด้านบริหารน้อยกว่าที่อื่น สิทธิในการฟ้องร้องความผิดทางการบริหารในมลรัฐนี้อยู่ในมือของคนจำนวนน้อยกว่าที่อื่นเช่นกัน[๓]

เราจะสังเกตเห็นแนวโน้มทำนองนี้ได้ในรัฐอื่นเหมือนกัน[๔] แต่โดยทั่วไปแล้วเรา

---

๑ ยกตัวอย่างเช่น การอำนวยการด้านการให้ความรู้กับประชาชน รวมอยู่ในกำมือของรัฐบาล ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกมหาวิทยาลัย ซึ่งเรียกกันว่าผู้บริหารมหาวิทยาลัย แน่ละผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการมลรัฐก็ร่วมอยู่ในคณะผู้บริหารด้วย (บทบัญญัติที่แก้ไขแล้ว เล่ม ๑ หน้า ๔๕๖) ทุก ๆ ปีผู้บริหารมหาวิทยาลัยจะไปเยี่ยมมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และร่างรายงานเสนอต่อฝ่ายนิติบัญญัติ การดูแลของพวกเขามิได้เป็นแบบชั่วคราว เนื่องด้วยเหตุผลพิเศษดังนี้ บรรดามหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อที่จะได้รวมกันเป็นปึกแผ่น เพื่อทำการซื้อขายและครอบครอง จำเป็นต้องมีกฎบัตร ทว่ากฎบัตรนี้จะได้รับความยินยอมจากฝ่ายนิติบัญญัติได้ก็โดยอาศัยความเห็นของคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย ทุก ๆ ปีมลรัฐจะจัดสรรประโยชน์ซึ่งได้จากเงินทุนพิเศษ ซึ่งจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการศึกษาให้แก่วิทยาลัย และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดสรรเงินเหล่านั้น โปรดดูบทที่ ๑๕ เรื่องการให้การศึกษาแก่ประชาชนในบทบัญญัติที่แก้ไขแล้ว เล่ม ๑ หน้า ๔๕๕

แต่ละปีคณะกรรมาธิการโรงเรียนหลวง จะต้องส่งรายงานสถานการณ์ทั่วไปต่อผู้ดูแลของรัฐบาล โปรดดูหนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๔๘๘

จะต้องมีการส่งรายงานแบบเดียวกันนี้ทุก ๆ ปี เกี่ยวกับจำนวนและสภาพคนยากจนให้แก่ผู้ดูแลดังกล่าว โปรดดูหนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๖๓๑

๒ ยามที่มีคนคิดว่าตนได้รับความเดือดร้อน จากการกระทำบางอย่างของคณะกรรมาธิการโรงเรียนหลวง (ซึ่งเป็นข้าราชการของชุมชน) เขาอาจร้องเรียนไปยังผู้ดูแลกรมสามัญศึกษา ซึ่งการตัดสินของเขาเป็นเรื่องชี้ขาด โปรดดูบทบัญญัติที่แก้ไขแล้ว เล่มเดียวกัน หน้า ๔๘๗

บางครั้งบางคราว ในกฎหมายของมลรัฐนิวยอร์ค เราจะพบข้อความแบบเดียวกับที่ข้าพเจ้ายกตัวอย่างมาเมื่อครู่นี้ แต่โดยทั่วไปแล้วการพยายามรวมอำนาจมีน้อยมากและไม่บังเกิดผลอะไรนัก โดยการให้ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของมลรัฐมีสิทธิดูแลปกครองข้าราชการชั้นผู้น้อย มิใช่เป็นการให้สิทธิในการให้รางวัลหรือลงโทษคนเหล่านั้น เกือบจะไม่มีเลยที่คน ๆ เดียวกันจะได้รับมอบหมายให้ออกคำสั่งและลงโทษการไม่เชื่อฟัง ฉะนั้นบุคคลหนึ่งจะมีสิทธิในการปกครองแต่ไม่มีสิทธิที่จะทำให้คนเชื่อฟัง

ในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ ในรายงานประจำปีต่อฝ่ายนิติบัญญัติผู้ดูแลโรงเรียนร้องเรียนว่าคณะกรรมาธิการโรงหลวงหลายคนมิได้มอบรายงานซึ่งควรจะเขียนให้ตน แม้จะได้เตือนไปแล้ว เขากล่าวเสริมว่า "ถ้าแม้นกระทำการละเลยเช่นนี้อีก ข้าพเจ้าจะต้องทำการฟ้องร้องต่อศาลซึ่งมีหน้าที่ในเรื่องนี้ตามตัวบทกฎหมาย"

๓ ตัวอย่างเช่นเจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่ของกระทรวงในแต่ละเคาน์ตี (district attorney) ได้รับมอบหมายให้ฟ้องเรียกค่าปรับทุกชนิดซึ่งมีจำนวนเกิน ๕๐ ดอลล่าร์กลับคืนมา ยกเว้นเสียแต่ว่าสิทธินั้นจะเป็นของเจ้าหน้าที่ผู้อื่นตามคำสั่งของกฎหมาย บทบัญญัติที่แก้ไขใหม่ ตอน ๑ บทที่ ๑๐ เล่ม ๑ หน้า ๓๘๓

๔ มีร่องรอยของการรวมอำนาจทางการบริหารอยู่มากในมลรัฐแมสสาชูเส็ทซ์ ตัวอย่างเช่นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของโรงเรียนเทศบาล แต่ละปีจะได้รับมอบหมายให้จัดทำรายงานต่อเลขาธิการของรัฐ (กฎหมายของแมสสาชูเส็ทซ์ เล่ม ๑ หน้า ๒๖๗)

อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะเด่นทางรัฐประศาสนศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาก็คือระบบการกระจายอำนาจอย่างน่าอัศจรรย์

เรื่องของมลรัฐ

ข้าพเจ้าได้พูดถึงชุมชนและการบริหารมาแล้ว เหลืออยู่แต่จะพูดถึงมลรัฐและการปกครอง

ตอนนี้ข้าพเจ้ารวบรัดได้ โดยไม่ต้องเกรงว่าจะทำให้ใครไม่เข้าใจ สิ่งซึ่งข้าพเจ้าจะต้องพูดถึงบรรจุอยู่ในรัฐธรรมนูญที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งแต่ละท่านจะหามาอ่านได้ (โปรดดูข้อความของรัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐนิวยอร์ค) รัฐธรรมนูญเหล่านั้นอาศัยทฤษฎีง่าย ๆ และกอปรด้วยเหตุผล

รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งแจ้งไว้ในรัฐธรรมนูญได้ถูกนำไปใช้กันในหมู่ประชาชนที่มีรัฐธรรมนูญทั้งหลาย โดยเหตุนี้รูปแบบนั้นจึงชินหูชินตาเรา

ดังนั้น ในที่นี้ข้าพเจ้าจะบรรยายเพียงสั้น ๆ หลังจากนั้น ข้าพเจ้าจะพยายามอธิบายสิ่งซึ่งข้าพเจ้าจะบรรยายในอันดับต่อไป

อำนาจนิติบัญญัติของมลรัฐ

อำนาจนิติบัญญัติของมลรัฐถูกมอบหมายให้แก่สภาสองสภา โดยทั่วไปสภาแรกมีชื่อว่าวุฒิสภา

โดยปกติวุฒิสภาคือคณะนิติบัญญัติ แต่ในบางครั้งจะกลายเป็นคณะบริหารและคณะตุลาการ

สภานี้มีส่วนในการบริหารในหลายลักษณะตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ กัน (ในมลรัฐรัฐแมสสาชูเส็ทซ์ วุฒิสภามิได้มีตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหารแต่อย่างใด) แต่ด้วยการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารนี่เอง ที่ทำให้สภานี้โดยปกติแทรกเข้าไปในแวดวงของอำนาจบริหาร

สภานี้มีส่วนร่วมในอำนาจตุลาการ โดยตัดสินการกระทำผิดทางการเมืองบางคดี

ในบางครั้งยังตัดสินในคดีแพ่งบางเรื่องอีกด้วย (เช่นในมลรัฐนิวยอร์ค โปรดดูรัฐธรรมนูญ)

สมาชิกวุฒิสภามีจำนวนน้อยเสมอ

อีกสาขาหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งโดยปกติเราเรียกกันว่าสภาผู้แทนราษฎร มิได้มีส่วนร่วมในอำนาจทางการบริหารแต่อย่างใด และจะมีส่วนร่วมในอำนาจตุลาการก็ต่อเมื่อมีการกล่าวหาข้าราชการต่อวุฒิสภา

สมาชิกของสภาทั้งสองจะต้องยอมรับเงื่อนไขอย่างเดียวกันในด้านคุณสมบัติที่จะได้รับการเลือกตั้ง สมาชิกดังกล่าวได้รับเลือกตั้งด้วยวิธีการเดียวกัน และโดยราษฎรกลุ่มเดียวกัน

ความแตกต่างเพียงอย่างเดียวของสภาทั้งสองก็คืออาณัติของวุฒิสมาชิก ซึ่งโดยทั่วไปแล้วยาวนานกว่าอาณัติของผู้แทนราษฎร ผู้แทน ฯ เหล่านี้ไม่ค่อยอยู่ในตำแหน่งนานกว่าหนึ่งปี วุฒิสมาชิกโดยปกติอยู่ในตำแหน่งสองหรือสามปี

โดยการยอมให้วุฒิสมาชิกมีอภิสิทธิ์ได้รับการแต่งตั้งหลายปี และโดยการเลือกคนเข้ามาใหม่เป็นชุด ๆ กฎหมายเตรียมการไว้รอบคอบโดยเก็บพวกนิติบัญญัติซึ่งเป็นแก่นไว้กลุ่มหนึ่งซึ่งเคยชินกับกิจการงานแล้ว และเป็นผู้ที่สามารถแผ่อิทธิพลที่เป็นประโยชน์ไปยังผู้มาใหม่ได้ด้วย

โดยการแบ่งคณะนิติบัญญัติออกเป็นสองสาขา คนอเมริกันจึงมิประสงค์ที่จะสร้างสภาแบบสืบมรดกตกทอดกันหนึ่งสภา และอีกสภาหนึ่งเป็นแบบเลือกตั้ง พวกเขามิได้ประสงค์จะทำให้สภาหนึ่งกลายเป็นคณะอภิชนาธิปไตย และอีกสภาหนึ่งเป็นตัวแทนของประชาธิปไตย เป้าหมายของเขาก็มิใช่เพื่อให้สภาแรกเป็นแรงสนับสนุนอำนาจ โดยปล่อยให้สภาที่สองเป็นผลประโยชน์และอารมณ์ความรู้สึกของประชาชน

การแบ่งพลังทางนิติบัญญัติ การถ่วงความเคลื่อนไหวของสภาการเมืองทั้งสองด้วยวิธีนี้ และการสร้างศาลอุทธรณ์เพื่อทบทวนกฎหมาย เหล่านี้คือข้อได้เปรียบเพียงประการเดียวซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากโครงสร้างปัจจุบันของสภาทั้งสองในสหรัฐอเมริกา

เวลาและประสบการณ์ทำให้คนอเมริกันรู้ว่า เมื่อมีข้อได้เปรียบเพียงแค่นี้ การแบ่งอำนาจนิติบัญญัติจึงยังคงเป็นความจำเป็นอันดับแรก ในบรรดาสาธารณรัฐทุกแห่งที่มารวมอยู่ด้วยกันนี้ สาธารณรัฐเพ็นซิลเวเนียแห่งเดียวเท่านั้นที่ในชั้นแรกพยายามที่จะตั้งสภาเพียงสภา

เดียว แฟรงคลินเองซึ่งคล้อยตามไปกับผลอันชอบด้วยเหตุผลของลัทธิอธิปไตยของปวงชน ก็ได้ร่วมใช้มาตรการนั้น ต่อมาไม่ช้าจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและสร้างสภาทั้งสองขึ้นมา โดยนัยนี้หลักการแบ่งอำนาจนิติบัญญัติจึงได้รับการเห็นชอบเป็นครั้งสุดท้าย นับแต่นั้นมาเราจึงพิจารณาได้ว่าความจำเป็นที่จะแบ่งบทบาททางนิติบัญญัติออกเป็นหลายหน่วย อันถือเป็นความจริงที่ได้รับการพิสูจน์แล้ว ทฤษฎีนี้ซึ่งสาธารณรัฐในสมัยโบราณออกจะละเลยกันสักหน่อย ถูกชักนำเข้ามาสู่โลกเกือบจะโดยบังเอิญ เช่นเดียวกับสัจจะอันยิ่งใหญ่เป็นส่วนมาก ซึ่งประชาชนสมัยใหม่หลายชาติไม่รู้จัก ในที่สุดก็ได้เข้ามาสู่รัฐศาสตร์ปัจจุบันในฐานะหลักการอันหนึ่ง

อำนาจบริหารของมลรัฐ

อำนาจบริหารของมลรัฐมีตัวแทนคือผู้ว่าราชการ

ข้าพเจ้ามิได้ใช้คำว่าตัวแทนไปอย่างนั้นเอง ผู้ว่าราชการมลรัฐเป็นตัวแทนอำนาจบริหารจริง ๆ แต่เขาจะใช้สิทธิก็แต่ในบางเรื่องเท่านั้น

ผู้บริหารสูงสุดซึ่งเราเรียกว่าผู้ว่าราชการ อยู่เคียงข้างฝ่ายนิติบัญญัติในฐานะผู้ดำเนินการและที่ปรึกษา เขามีสิทธิยับยั้งเป็นอาวุธซึ่งเปิดโอกาสให้เขาหยุดยั้งหรืออย่างน้อยก็ถ่วงความเคลื่อนไหวของอำนาจนั้นได้ตามความพอใจ เขาอธิบายให้คณะนิติบัญญัติทราบถึงความต้องการของประเทศและให้รับรู้วิธีการที่เขาเห็นว่าจะใช้ได้ผลเพื่อที่จะได้มีการดำเนินงานตามนั้น เขาเป็นผู้ปฏิบัติตามเจตจำนงของคณะนิติบัญญัติในกิจการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับทั้งชาติ[๑] ในกรณีที่ไม่มีฝ่ายนิติบัญญัติ เขาจะต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกประการเพื่อให้แน่ใจว่ามลรัฐจะพ้นจากการกระทบกระทั่งอย่างรุนแรง และพ้นจากอันตรายที่ไม่คาดคิด

ผู้ว่าราชการรวมอำนาจทางทหารทั้งหมดของมลรัฐไว้ในกำมือ เขาเป็นผู้บังคับบัญชาทหารรักษาดินแดน และเป็นผู้บัญชาการทหาร

ในยามที่ผู้คนปฏิเสธไม่รับรู้ว่ากฎหมายคือพลังของความคิดเห็นเช่นที่ตกลงกันไว้

---

๑ ในทางปฏิบัติ ไม่ใช่ผู้ว่าราชการที่เป็นผู้ดำเนินงานตามกิจการที่ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้คิดสร้างขึ้นเสมอไป มีบ่อยครั้งที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่พิเศษเพื่อคอยดูแลการปฏิบัติงานตามหลักการนั้น พร้อม ๆ กับการลงคะแนนเสียงให้แก่หลักการอย่างหนึ่ง

ผู้ว่าราชการจะเข้ามาเป็นหัวหน้าพลังทางวัตถุของมลรัฐ เขาจะเป็นผู้หักล้างการต่อต้านและจัดวางระเบียบดังที่เคยเป็นมา

นอกจากนี้ ผู้ว่าราชการมิได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวในการบริหารของชุมชนและเคาน์ตี หรืออย่างน้อยเขาจะมีส่วนร่วมก็โดยทางอ้อมมากเท่านั้น โดยการแต่งตั้งคณะตุลาการ ซึ่งหลังจากนั้นเขาจะถอดถอนมิได้ (ในหลายมลรัฐ คณะตุลาการมิได้ถูกแต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการ)

ผู้ว่าราชการเป็นนักบริหารที่ได้รับเลือกตั้ง โดยทั่วไปเขาจะเลือกผู้ว่าราชการให้อยู่ในตำแหน่งเพียงหนึ่งหรือสองปี โดยลักษณะนี้เขาจะต้องขึ้นอยู่กับคนส่วนใหญ่ที่สร้างเขาขึ้นมาอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา

ผลทางการเมืองของการกระจายอำนาจบริหารในสหรัฐอเมริกา

การรวมอำนาจสู่ส่วนกลาง เป็นคำซึ่งเรานำมากล่าวกันอยู่ทุกวันซ้ำแล้วซ้ำเล่าในปัจจุบัน แต่เป็นคำซึ่งกล่าวโดยทั่วไปแล้วไม่มีใครพยายามให้คำจำกัดความอย่างชัดแจ้ง

อย่างไรก็ตาม มีการรวมอำนาจที่เห็นได้ชัดแจ้งอยู่สองประการด้วยกัน ซึ่งเราจำเป็นต้องรู้จักให้ดี

ผลประโยชน์บางอย่างนั้น เป็นของทุกภาคในประเทศร่วมกัน เป็นต้นว่า การออกกฎหมายทั่วไป และความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับชาวต่างชาติ

ผลประโยชน์อื่น ๆ ก็มีลักษณะเฉพาะแต่ละภาคของประเทศ ยกตัวอย่างเช่นกิจการในชุมชน

การให้อำนาจในการดำเนินงานทางด้านผลประโยชน์แบบแรก อยู่ในที่แห่งเดียวหรือในมือของคนเพียงคนเดียว ก็คือการก่อตั้งสิ่งซึ่งข้าพเจ้าใคร่จะเรียกว่า การรวมอำนาจสู่ส่วนกลางทางการปกครอง

การให้อำนาจจัดการผลประโยชน์แบบที่สองด้วยลักษณาการเดียวกัน ก็คือการก่อตั้งสิ่งซึ่งข้าพเจ้าจะเรียกว่าการรวมอำนาจทางการบริหาร

มีบางประเด็นที่การรวมอำนาจทั้งสองชนิดบังเอิญมาปะปนกัน แต่ถ้าจะกล่าวถึงแต่เรื่องที่จัดอยู่ในการรวมอำนาจแต่ละชนิดโดยเฉพาะแล้ว เราก็คงจะมองเห็นความแตกต่างได้อย่างง่ายดาย

เราเข้าใจว่าการรวมอำนาจทางการปกครอง จะได้พลังมหาศาลก็ต่อเมื่อไปรวมกับการรวมอำนาจทางบริหาร โดยลักษณาการดังกล่าวจึงเท่ากับเป็นการทำให้คนเคยชินกับการไม่นึกถึงเจตจำนงของตนเลยตลอดเวลา เคยชินกับการเชื่อฟังไม่ใช่ครั้งเดียวหรือประเด็นเดียว แต่ในทุกเรื่องและทุกวัน และยามนั้นการรวมอำนาจด้วยวิธีดังกล่าวจะมิใช่เป็นการทำให้ประชาชนหมดพิษสงด้วยกำลัง แต่ยังเป็นการทำให้ประชาชนว่านอนสอนง่ายเพราะความเคยชิน ต่อจากนั้นก็เป็นการแยกแต่ละคนออกมาจากกลุ่มใหญ่แล้วจับให้มั่นทีละคน ๆ

การรวมอำนาจทั้งสองชนิดนี้ต่างผ่ายต่างเอื้อต่อกัน ดึงดูดซึ่งกันและกัน แต่ข้าพเจ้าไม่มีวันเชื่อว่าจะแยกกันไม่ออก

ในรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ประเทศฝรั่งเศสมีการรวมอำนาจสู่ส่วนกลางทางการปกครองมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นั่นก็คือคน ๆ เดียวกันเป็นผู้ออกกฎหมายทั่วประเทศ และมีอำนาจในการตีความแห่งกฎหมายเหล่านั้น เป็นตัวแทนประเทศฝรั่งเศสกับโลกภายนอก และกระทำการในนามของประเทศ รัฐคือตัวเรา ท่านว่าอย่างนั้น และท่านก็ถูกเสียด้วย

ถึงกระนั้นในรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ มีการรวมอำนาจทางการบริหารน้อยกว่าในสมัยเรามาก

ในยุคเรา เราเห็นอยู่ประเทศหนึ่งคือ อังกฤษ ในประเทศนี้การรวมอำนาจทางการปกครองอยู่ในระดับสูงมาก รัฐเคลื่อนไหวเหมือนกับเป็นคน ๆ เดียว รัฐสามารถเร้าใจมหาชนได้ตามใจชอบ รวบรวมแรงพลังทั้งมวล และนำไปใช้ได้ทุกหนทุกแห่งตามประสงค์

ประเทศอังกฤษ ซึ่งเคยทำงานใหญ่ ๆ มากมายเช่นนี้มาร่วม ๕๐ ปีแล้ว ไม่เคยมีการบริหารแบบรวมอำนาจ

สำหรับตัวข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าคิดไม่ออกเลยว่าชาติใดจะอยู่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจริญรุ่งเรืองขึ้นได้ โดยไม่มีการปกครองแบบรวมอำนาจอย่างมั่นคง

แต่ข้าพเจ้าคิดว่า การบริหารแบบรวมอำนาจจะมีความเหมาะสมก็เพียงเพื่อทำให้ประชาชนที่ยินยอมอ่อนกำลัง เพราะเป็นการบริหารซึ่งมีแนวโน้มที่จะลดความร่วมมือร่วมใจในเมืองใหญ่ให้น้อยลงเรื่อย ๆ การรวมอำนาจทางการบริหารในบางยุคในบางแห่ง สามารถรวมพลังที่มีอยู่ในชาติทั้งหมดได้ ก็จริงอยู่ แต่ก็เป็นอุปสรรคต่อการผลิตพลังใหม่ ๆ ขึ้นมาด้วย การบริหารแบบนี้จะทำให้ประเทศชาติได้ชัยชนะในยามสู้รบ แต่นานไปก็จะทำให้กำลังลด

น้อยถอยลง ฉะนั้น การบริหารดังกล่าวจะช่วยให้คนบรรลุถึงความยิ่งใหญ่ชั่วระยะหนึ่งได้เป็นอย่างดีทีเดียว แต่ไม่ช่วยให้ประชาชนบรรลุถึงความเจริญรุ่งเรืองอันยั่งยืนถาวร

โปรดระวังให้ดี เมื่อเราพูดถึงว่ารัฐไม่สามารถทำอะไรได้ เพราะไม่มีการรวมอำนาจนั้น เรามักจะกล่าวโดยไม่รู้ตัวอยู่เสมอว่า เป็นการรวมอำนาจทางการปกครอง ใคร ๆ มักจะกล่าวซ้ำแล้วซ้ำอีกว่า อาณาจักรเยอรมันไม่สามารถใช้ประโยชน์จากพลังทั้งหมดของตนให้ได้มากที่สุด เป็นอันตกลง แต่เพราะเหตุใดเล่า เพราะไม่เคยมีการรวมพลังของชาติสู่ส่วนกลาง เพราะรัฐไม่เคยทำให้คนเชื่อฟังกฎหมายทั่วไปของรัฐได้ เพราะว่าส่วนต่าง ๆ ที่แยกออกไปจากกลุ่มใหญ่ มีสิทธิหรือหนทางปฏิเสธที่จะร่วมมือกับแหล่งอำนาจกลางอยู่เสมอ แม้แต่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของราษฎรทุกคน พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ เพราะไม่เคยมีการรวมอำนาจทางการปกครองนั่นเอง ข้อสังเกตนี้อาจใช้ได้กับในสมัยกลาง กล่าวคือ สิ่งซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ยากในสังคมศักดินา ก็คือว่าไม่เพียงแต่อำนาจในการบริหารอย่างเดียวเท่านั้น แต่ในการปกครองด้วย ถูกแบ่งออกไปไว้ในกำมือของคนนับพัน และแตกแยกออกไปร้อยสีพันอย่าง การขาดการปกครอบแบบรวมอำนาจทั้งมวล ทำให้ชาติต่าง ๆ ในยุโรปสมัยนั้นไม่สามารถก้าวไปสู่เป้าหมายใด ๆ อย่างมีพลังได้

เราได้เห็นแล้วว่าในสหรัฐ ไม่เคยมีการรวมอำนาจทางการบริหารแต่อย่างใด เราเกือบจะมองไม่เห็นร่องรอยของลำดับชั้น การกระจายอำนาจในสหรัฐกระทำกันจนถึงระดับที่ไม่มีชาติใดๆ ในยุโรปจะทำได้ ข้าพเจ้าคิดเช่นนั้น โดยไม่รู้สึกอึดอัดใจมากนัก และแม้ในอเมริกาเองก็ก่อให้เกิดผลอันไม่พึงปรารถนา ทว่าในสหรัฐการรวมอำนาจทางการปกครองมีอยู่ในระดับสูงสุด มันง่ายมากที่จะพิสูจน์ว่าพลังอำนาจของชาติในประเทศนี้รวมกันอยู่มากกว่าที่เคยเป็นมาในราชอาณาจักรเก่าแก่ใด ๆ ในยุโรป ไม่เพียงแต่ว่าในแต่ละมลรัฐมีเพียงหน่วยเดียวเท่านั้นที่ออกกฎหมาย ไม่เพียงแต่ว่าที่นั้นมีพลังอำนาจเพียงแหล่งเดียวที่สามารถสร้างชีวิตการเมืองขึ้นโดยรอบได้ แต่โดยทั่วไปแล้ว เขาได้พยายามหลีกเลี่ยงที่จะนำสภาตำบลหรือสภาเคาน์ตีมารวมกันจำนวนมาก ๆ ด้วยเกรงว่าสภาเหล่านี้จะหาทางออกนอกขอบเขตอำนาจบริหารที่มอบหมายให้ และเข้ามาก้าวก่ายการดำเนินงานของรัฐบาล ในอเมริกา ฝ่ายนิติบัญญัติของแต่ละรัฐไม่เคยต้องเผชิญกับอำนาจใดที่จะมาต่อต้านอำนาจตนได้ ไม่มีอะไรสามารถหยุดยั้งอำนาจฝ่ายนี้ได้ แม้จะอยู่ในแนวทางของตนไม่ว่าจะเป็นเอกสิทธิ์ อภิสิทธิ์ของท้องถิ่น อิทธิ

พลส่วนบุคคลใดๆ หรือแม้แต่อำนาจแห่งเหตุผลก็ตาม เพราะฝ่ายนิติบัญญัติเป็นตัวแทนของคนส่วนใหญ่ซึ่งถือว่าตนเป็นองค์กรแห่งเหตุผลเพียงองค์กรเดียว ดังนั้น จึงไม่มีขอบเขตการกระทำอื่นใดนอกจากเจตจำนงแห่งอำนาจนั้นแต่เพียงถ่ายเดียว ใกล้เคียงกันนั้นเอง และอยู่ในอุ้งมือของฝ่ายนิติบัญญัติด้วย ก็คือตัวแทนแห่งอำนาจบริหารซึ่งโดยอาศัยความช่วยเหลือจากพลังทางวัตถุ จะคอยบังคับบรรดาผู้ไม่พอใจทั้งหลายให้เชื่อฟัง

จะมีความอ่อนแออยู่บ้างก็เฉพาะในส่วนปฏิบัติปลีกย่อยของรัฐบาลเท่านั้น

สาธารณรัฐทั้งหลายของอเมริกา ไม่มีกำลังทหารถาวรคอยปราบปรามคนกลุ่มน้อยแต่ตราบเท่าทุกวันนี้ คนกลุ่มน้อยทั้งหลายก็ไม่เคยตกอยู่ในภาวะที่จะต้องทำสงคราม และจึงยังไม่มีใครเห็นความจำเป็นของกำลังทางทหาร บ่อยครั้งที่เดียวที่รัฐใช้เจ้าหน้าที่ชุมชนหรือเคาน์ตีคอยควบคุมดูแลราษฎร โดยนัยนี้เองที่ในนิวอิงแลนด์เป็นต้น ผู้ช่วยผู้บริหารในชุมชนจึงเป็นผู้จัดแบ่งภาษีอากร ฝ่ายสรรพากรของชุมชนเป็นผู้เก็บภาษี เจ้าหน้าที่การเงินของชุมชนก็นำส่งภาษีที่เก็บได้เข้าคลังหลวง และถ้าเกิดการเรียกร้องโวยวายขึ้นก็เป็นหน้าที่ทางฝ่ายศาล การเก็บภาษีอากร ทำนองนี้เป็นเรื่องล่าช้า ไม่สะดวก เพราะอาจจะก้าวก่ายงานของรัฐบาลได้ทุกขณะที่รัฐบาลอาจจะมีความต้องการทางการเงินอย่างมาก โดยทั่วไปแล้ว ในเรื่องที่เป็นปัจจัยสำคัญทั้งมวลของชีวิต คนก็ย่อมปรารถนาให้รัฐบาลมีเจ้าหน้าที่ของตนเอง ปลดได้เอง ทั้งมีวิธีดำเนินงานที่รวดเร็ว แต่จะเป็นเรื่องสะดวกอยู่ดีสำหรับอำนาจส่วนกลางซึ่งจัดแบบในอเมริกา ในการที่จะนำแนวทางปฏิบัติที่แคล่วคล่องว่องไว และมีประสิทธิภาพมากกว่านี้เข้ามาใช้ตามความจำเป็น

ฉะนั้น จึงมิใช่เป็นเพราะว่าไม่มีการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางเช่นในอเมริกาที่สาธารณรัฐต่างๆ ในโลกใหม่จะถึงกาลอวสานลงไป ดังที่กล่าวกันอยู่บ่อยๆ แทนที่จะเป็นเพราะไม่มีการรวมอำนาจพอเพียง เราขอยืนยันได้ว่ารัฐบาลทั้งหลายในอเมริกาเป็นแบบรวมอำนาจมากเกินไป ซึ่งข้าพเจ้าจะพิสูจน์ให้เห็นในภายหลัง ทุกๆ วันสภานิติบัญญัติต่างๆ จะกลืนอำนาจปกครองในส่วนปลีกย่อยเอาไว้ โดยมีแนวโน้มที่จะรวบรวมส่วนต่างๆ เหล่านี้

ไว้กับฝ่ายตน เช่นที่สมัชชาแห่งชาติ[1] เคยทำมาก่อน อำนาจสังคม เมื่อถูกรวมสู่ส่วนกลางเช่นนี้ จะเปลี่ยนมือไปเรื่อย ๆ เพราะต้องขึ้นต่อพลังอำนาจของประชาชน มีบ่อยครั้งที่อำนาจสังคมเกิดขาดความรอบรู้และการเล็งเห็นการณ์ไกล เพราะทำอะไรได้ทุกอย่าง ยามนั้นแหละอันตรายจะมาถึง เมื่อเป็นดังนั้น จึงเป็นเพราะพลังแห่งอำนาจเองต่างหาก มิใช่สืบเนื่องมาจากความอ่อนแอที่พลังนั้นถูกคุกคามให้ต้องสลายลงสักวันหนึ่ง

การบริหารแบบกระจายอำนาจ ก่อให้เกิดผลต่าง ๆ มากมายในอเมริกา

เราได้เห็นแล้วว่า คนอเมริกันได้แยกการบริหารของรัฐบาลออกไปเกือบจะโดยสิ้นเชิง ในเรื่องนี้รู้สึกว่าพวกเขาดูจะออกไปไกลเกินขอบข่ายแห่งเหตุผลเสียแล้ว เนื่องจากว่าความมีระเบียบนั้น แม้ในเรื่องที่สำคัญรองลงมา ก็ยังเป็นผลประโยชน์แห่งชาติอยู่

ในเมื่อมลรัฐมิได้มีเจ้าหน้าที่บริหารของรัฐเอง ซึ่งกำหนดหน้าที่ไว้แน่นอนตามจุดต่าง ๆ ในอาณาจักร และเป็นผู้ที่รัฐจะแจ้งความประสงค์ของส่วนรวมได้ ผลที่ตามมาก็คือรัฐไม่ค่อยพยายามที่จะหาทางกำหนดกฎเกณฑ์ทั่วไปทางด้านการรักษาระเบียบ แต่ทว่าความจำเป็นที่จะต้องมีกฎดังกล่าวมีมากขึ้นทุกที ชาวยุโรปก็ตั้งข้อสังเกตกันอยู่บ่อย ๆ ว่ากฎนี้ขาดหายไป ภาพความไม่มีระเบียบที่ปรากฏอยู่ผิวเผินนี้ ชวนให้คนยุโรปซึ่งมองปราดเดียวคิดเอาว่าสังคมนี้เป็นอนาธิปไตยอย่างเต็มที่ ครั้นเมื่อตรวจสอบดูอย่างลึกซึ้งแล้ว จึงจะเข้าใจได้

กิจการบางอย่างก็เป็นผลประโยชน์ของทั้งรัฐ แต่ก็ไม่สามารถทำอะไรลงไปได้ เพราะไม่มีการบริหารระดับชาติสำหรับดำเนินกิจการเหล่านี้ เมื่อถูกทิ้งให้อยู่ในความดูแลของชุมชนหรือเคาน์ตี ถูกปล่อยให้เป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติการอย่างเสรี ซึ่งได้รับเลือกเข้ามามีตำแหน่งชั่วคราว กิจการเหล่านี้จึงมิได้ยังผลอันใด หรือมิได้สร้างสิ่งใดที่คงทนถาวร

ผู้ที่เห็นด้วยกับการรวมอำนาจในยุโรป สนับสนุนว่าอำนาจรัฐบาลบริหารท้องถิ่นได้ดีกว่าให้ท้องถิ่นบริหารตนเอง นั่นอาจจะจริง ถ้าแม้ว่าอำนาจส่วนกลางมีความรู้ความสามารถและท้องถิ่นไม่มีปัญญา หรือยามที่อำนาจส่วนกลางทำงานมาก และท้องถิ่นไม่ทำอะไรหรือเมื่ออำนาจส่วนกลางชินกับการลงมือเอง และท้องถิ่นเคยกับการเชื่อฟัง ทั้งเขายังเข้าใจอีกว่ายิ่งการรวมอำนาจเพิ่มขึ้นเท่าไหร่ แนวโน้มของทั้งสองทางที่กล่าวมาก็จะยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น และ

---

1 La Convention (1792-1795)

ความสามารถของฝ่ายหนึ่งกับความหย่อนความสามารถของอีกฝ่ายหนึ่งก็ยิ่งปรากฏเด่นชัดขึ้น

แต่ข้าพเจ้าขอปฏิเสธว่ามิใช่เช่นนั้น เมื่อประชาชนมีความรู้ความกระจ่างและตื่นตัวกับผลประโยชน์ของตน และคิดถึงเรื่องนี้อยู่เป็นนิจสิน เช่นในอเมริกา

ตรงกันข้าม ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าในกรณีนี้ พลังพลเมืองเมื่อรวมกันแล้วจะต้องมีอำนาจในการเสริมสร้างความสุขสบายให้สังคม เหนือกว่าอำนาจรัฐบาล

ข้าพเจ้ายอมรับว่าเป็นการยากที่จะชี้ลงไปให้แน่ชัดว่าทางใดจะช่วยปลุกประชาชนซึ่งกำลังหลับไหลอยู่ให้เกิดความรู้สึกและปัญญาความรู้ได้ การที่จะชักชวนให้คนสนใจกับกิจการของตนเองนั้น ไม่ใช่ข้าพเจ้าจะไม่รู้ว่าเป็นเรื่องลำบาก การชักนำคนให้สนใจในเรื่องละเอียดเล็ก ๆ น้อยๆ สำหรับการวางตัวในราชสำนัก จะเป็นเรื่องยากเย็นน้อยกว่าที่จะให้เขาหันมาสนใจกับการซ่อมแซมบ้านที่เขาอยู่รวมกัน

แต่ข้าพเจ้าก็ยังคิดอีกว่า เวลาที่การบริหารส่วนกลางอ้างว่า แทนที่จะให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียในผลประโยชน์มากที่สุด มามีส่วนช่วยเหลืออย่างเสรี ตนจะทำหน้าที่แทนอย่างเต็มที่นั้น เขาเข้าใจผิดหรือประสงค์จะหลอกเรา

อำนาจส่วนกลางนั้น ไม่ว่าจะมีความรู้ความสามารถฉลาดเฉลียวอย่างที่เราคิดเพียงใดก็ไม่สามารถโอบอุ้มเรื่องปลีกย่อยในชีวิตของคนจำนวนมากมายไว้ได้ทั้งหมด ที่ทำไม่ได้ก็เพราะงานอย่างนี้พ้นกำลังของมนุษย์ ถ้าแม้นว่าอำนาจส่วนกลางประสงค์ที่จะสร้างและเดินเครื่องจักรกลต่าง ๆ มากมายแต่ลำพังฝ่ายเดียว อำนาจนั้นก็จะพอใจอยู่แค่ผลลัพธ์ที่ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือเหนื่อยแรงไปกับสิ่งไร้ประโยชน์

การรวมอำนาจสามารถทำให้มนุษย์ยอมรับรูปแบบการปฏิบัติภายนอกเหมือนกันหมดและชอบได้ในที่สุด โดยไม่ขึ้นอยู่กับว่าจะนำไปใช้ในเรื่องใด นั้นเป็นความจริง เช่นผู้มีศรัทธาที่บูชารูปปั้นโดยลืมไปว่าเป็นรูปของเทพเจ้าองค์ใด การรวมอำนาจสามารถทำให้ธุรกิจประจำวันดำเนินไปด้วยท่วงทำนองสม่ำเสมอกันได้สำเร็จโดยไม่ยากเย็นอะไร สามารถดูแลเรื่องการควบคุมรักษาระเบียบของสังคมในรายละเอียดปลีกย่อยได้อย่างเฉลียวฉลาดเรียบร้อยระงับความวุ่นวายที่ไม่ร้ายแรงอะไร ทั้งกรณีละเมิดกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ รักษาสังคมให้อยู่ในสภาพเดิมคือไม่เสื่อมไม่เจริญ คงการบริหารแบบเรื่อยเปื่อยไว้ ไม่ทำอะไรไว้ในหน่วยสังคมซึ่งนัก

บริหารทั้งหลายเรียกกันติดปากว่าเป็นความมีระเบียบเรียบร้อย และความสงบสุขของประชาชน พูดสั้น ๆ ก็คือ เป็นระบบที่วิเศษในเรื่องการป้องกัน แต่ไม่ใช่เรื่องที่จะทำ ถ้าแม้นเป็นเรื่องการปลุกสังคมให้มีการเคลื่อนไหวจริงๆ จังๆ หรือกระตุ้นให้สังคมเคลื่อนไปอย่างรวดเร็วแล้วละก็ ระบบนี้จะหมดกำลังลงทันที ครานใดที่มาตรการทั้งหลายจำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากคนแต่ละคน ครานั้นเราจะต้องประหลาดใจที่ได้ประจักษ์ถึงความอ่อนกำลังของเครื่องจักรอันมหาศาลนี้ ระบบดังกล่าวจะตกอยู่ในสภาพที่ไร้พลังอำนาจลงทันที

มีเหมือนกันที่ในบางครั้งการรวมอำนาจจะลองร้องขอความช่วยเหลือจากราษฎรในยามที่สิ้นหนทางขึ้นมา โดยจะกล่าวทำนองนี้คือ พวกท่านจะปฏิบัติตามที่เราประสงค์ เท่าที่เราประสงค์และตรงตามที่เราประสงค์ ท่านจะเป็นผู้รับผิดชอบกับเรื่องเล็กน้อยเหล่านี้ โดยไม่มุ่งหวังที่จะดูแลในเรื่องใหญ่ทั้งหมด พวกท่านจะต้องทำงานโดยไม่รู้เรื่องรู้ราวอะไร และหลังจากนั้นพวกท่านจะเป็นผู้ตัดสินงานของเราโดยพิจารณาจากผลที่เกิดขึ้น เราจะได้รับความร่วมมือด้วยความเต็มใจของมนุษย์ โดยใช้เงื่อนไขเหล่านั้นไม่ได้หรอก มนุษย์จะต้องมีเสรีภาพในเรื่องวิธีปฏิบัติ ความรับผิดชอบในการกระทำของเขา มนุษย์ถูกสร้างขึ้นมาโดยนัยที่ว่าเขาชอบที่จะอยู่นิ่งกับที่มากกว่าที่จะมุ่งหน้าไปอย่างไร้อิสรภาพ สู่จุดหมายที่เขาหยั่งรู้ไม่ได้

ข้าพเจ้าไม่ขอปฏิเสธว่าในสหรัฐอเมริกา คนมักจะเสียดายอยู่บ่อย ๆ ที่ไม่ได้พบกฎเกณฑ์ที่มีรูปแบบเดียวกัน กฎซึ่งดูเหมือนจะใช้ปกป้องดูแลพวกเราแต่ละคนอยู่ไม่ขาด

ที่ประเทศนั้น บางครั้งบางคราเขาจะพบเห็นตัวอย่างสำคัญ ๆ ที่แสดงถึงความไม่ใส่ใจและความเพิกเฉยในสังคม บางคราวก็จะปรากฏรอยความเจริญอย่างหยาบ ๆ ซึ่งดูจะขัดกับความเจริญโดยรอบอย่างขาวกับดำทีเดียว

กิจการที่เป็นประโยชน์ซึ่งจะสำเร็จได้ก็ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อยู่ตลอดเวลาทั้งต้องมีความแน่นอนถี่ถ้วนจริง ๆ นั้น ท้ายที่สุดก็จบลงด้วยการถูกทอดทิ้งไม่ไยดี เนื่องจากว่า

---

๑ ดูเหมือนว่าประเทศจีนจะแสดงให้เห็นความสุขสบายในสังคมแบบที่ว่าได้ดีที่สุด อันเกิดจากการบริหารแบบรวมอำนาจอย่างมากในประเทศที่ประชาชนยอมต่อระบบนี้ บรรดานักท่องเที่ยวเล่าให้เราฟังว่า คนจีนมีความสงบที่ปราศจากความสุข การอุตสาหกรรมซึ่งขาดความก้าวหน้า เสถียรภาพที่ไร้พลัง ความเป็นระเบียบทางวัตถุซึ่งปราศจากศีลธรรมในหมู่ประชาชน ที่นั่นสังคมดำเนินไปดีพอใช้เสมอ แต่ไม่เคยดีมาก ข้าพเจ้านึกเห็นภาพว่าเมื่อประเทศจีนจะเปิดประตูรับชาวยุโรป ชาวยุโรปพวกนี้ก็จะได้เห็นแบบฉบับของการบริหารแบบรวมอำนาจที่สวยหรูที่สุดที่เคยมีในพิภพนี้

ในอเมริกาหรือที่ไหน ๆ ประชาชนจะมีความมุมานะเพียงชั่วครู่ชั่วยาม หรือเกิดกระตือรือร้นขึ้นมาอย่างบัจจุบันทันด่วนเท่านั้น

ชาวยุโรป ผู้ซึ่งเคยชินกับการมีเจ้าหน้าที่ที่เคยคลุกคลีกับกิจการมาเกือบทุกอย่างไว้คอยช่วยงานอยู่เสมอ จึงไม่ค่อยคุ้นกับกลไกต่าง ๆ ของการบริหารชุมชน โดยทั่วไปแล้วเราอาจกล่าวได้ว่าคนในอเมริกาละเลยรายละเอียดปลีกย่อยในเรื่องการควบคุมรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคมซึ่งทำให้ชีวิตน่าอภิรมย์และสะดวกสบาย แต่หลักประกันสำคัญ ๆ สำหรับมนุษย์ในสังคมยังคงมีอยู่เท่ากับที่อื่น ๆ ในบ้านเมืองอเมริกา พลังซึ่งบริหารประเทศจัดสรรไว้ไม่ดีเท่า ไม่เห็นการณ์ไกล ไม่รอบรู้ฉลาดเฉลียวเท่าในยุโรป แต่ยิ่งใหญ่กว่าในยุโรปสักร้อยเท่า ไม่มีประเทศอื่นใดในโลก ที่คนจะมุ่งมั่นพยายามสร้างสรรค์ความสุขสบายให้สังคมได้มากเท่านี้แน่ ข้าพเจ้าไม่เคยรู้จักว่าชนชาติใดจะสามารถสร้างโรงเรียนได้มากมายและมีประสิทธิภาพมากเท่านี้ สร้างวัดวาอารามได้เหมาะกับความจำเป็นทางศาสนาของพลเมืองมากกว่านี้ หรือถนนในชุมชนจะได้รับการดูแลรักษายิ่งไปกว่านี้ ดังนั้น เราจะต้องไม่มองหาทัศนะที่ถาวรและมีรูปแบบเดียวกันหมดในสหรัฐอเมริกา หรือความพิถีพิถันในเรื่องปลีกย่อย หรือความเพียบพร้อมในเรื่องกระบวนการของการบริหาร สิ่งที่เราจะพบเห็นก็คือภาพของพลัง ซึ่งบ่าเถื่อนอยู่สักหน่อยก็จริง แต่ทว่าเปี่ยมไปด้วยอำนาจ ภาพแห่งชีวิตซึ่งระคนไปด้วยเหตุการณ์ต่าง ๆ แต่ก็แฝงไว้ด้วยการเคลื่อนไหวและความมานะพยายาม

นอกจากนั้น จะว่าไปแล้วข้าพเจ้ายอมรับว่าหมู่บ้านและเคาน์ตีในสหรัฐจะมีการบริหารที่เกิดประโยชน์มากกว่า ถ้าจะอาศัยอำนาจส่วนกลางซึ่งอยู่ห่างจากท้องที่ดังกล่าวและยังคงเป็นอำนาจมาจากภายนอก ยิ่งกว่าการอาศัยเจ้าหน้าที่จากภายในท้องถิ่นเอง และถ้าจะรุกเร้าต่อไปข้าพเจ้าก็จะยอมรับว่า อเมริกาจะมีความมั่นคงกว่านี้ จะมีการใช้ทรัพยากรสังคมได้อย่างรอบคอบและถูกต้องกว่านี้ ถ้าการบริหารทั้งประเทศจะรวมอยู่ในกำมือของคนเพียงคนเดียว ข้อได้เปรียบต่าง ๆ ทางการเมืองซึ่งคนอเมริกันได้จากระบบการกระจายอำนาจ ยังคงทำให้ข้าพเจ้าชอบอยู่ข้างระบบตรงข้ามมากกว่า

ก็นั่นแหละ จะสำคัญอะไรที่จะมีอำนาจหนึ่งคอยรักษาการณ์อยู่ คอยดูแลให้ข้าพเจ้าเพลิดเพลินตามสบาย คอยโบยบินไปล่วงหน้าข้าพเจ้าเพื่อขจัดปัดเป่าภยันตรายทั้งมวลโดยที่ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องพะวง ถ้าแม้นว่าอำนาจนี้ ขณะเดียวกับที่คอยช่วยดึงขวากหนาม

ที่เกะกะหนทางข้าพเจ้า เป็นนายเหนือเสรีภาพและชีวิตของข้าพเจ้าแต่เพียงผู้เดียว ถ้าแม้นว่าอำนาจนี้สงวนสิทธิในการเคลื่อนไหวและการดำรงชีวิตแต่เพียงฝ่ายเดียว จนกระทั่งทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่โดยรอบต้องซบเซาลงไปยามที่อำนาจนั้นซบเซาลง ทุกสิ่งต้องหลับไหลยามที่อำนาจหลับไหล ทุกอย่างต้องมอดม้วยลงยามที่อำนาจนี้สูญสิ้นลง

มีประเทศแบบนี้ในยุโรปที่ซึ่งพลเมืองมองเห็นตัวเองเป็นเสมือนชาวนาชาวไร่ซึ่งเช่าที่เขาทำกิน ไม่ใยดีว่าที่ที่เขาอาศัยอยู่จะเป็นอย่างไรในอนาคต เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ขึ้นในประเทศโดยที่เขาไม่มีส่วนร่วม เขาไม่รู้แม้แต่ว่าเกิดอะไรขึ้น เขาพอจะเดาๆ ได้ เพราะบังเอิญได้ยินคนเล่าสู่กันฟัง ยิ่งไปกว่านั้น ทรัพย์สมบัติของหมู่บ้าน การรักษาความเป็นระเบียบในถนนหน้าบ้านเขา ชะตากรรมของวัดและอาณาบริเวณในเขตธรณีสงฆ์ไม่ใช่เรื่องที่เขาจะต้องรู้สึกเดือดร้อน เขาคิดว่าสิ่งเหล่านั้นไม่เกี่ยวกับเขาเลยแม้แต่น้อย เป็นเรื่องของคนนอกซึ่งมีกำลังอำนาจที่เขาเรียกว่ารัฐบาลต่างหาก สำหรับตัวเขา เขาก็เพียงชื่นชมกับสมบัติ เช่น ผู้ที่รับมรดกมา โดยไม่มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ และไม่คิดที่จะปรับปรุงแต่ประการใด การไม่นำพากับตนเองมีมากจนกระทั่ง สุดท้ายแม้ความปลอดภัยของเขาเองและลูกๆ เกิดมีอันต้องกระทบกระเทือน แทนที่จะเข้าเป็นธุระปัดเป่าภัยอันตรายนั้น เขากลับยืนกอดอก คอยให้ทั้งประเทศมาให้ความช่วยเหลือ นอกจากนั้น คนเช่นนี้ แม้นเขาจะได้เสียสละอย่างเต็มที่และโดยสมัครใจก็ตาม ก็หาได้ชอบการเชื่อฟังมากไปกว่าคนอื่นๆ ไม่ เขายอมจำนนตามประสาผู้น้อยก็จริงอยู่ แต่เขาก็ชอบที่จะท้าทายกฎหมาย เช่นศัตรูที่พ่ายแพ้ ยามที่ถอนกำลังทัพออกไปแล้ว นอกจากนั้น เรายังมองเห็นเขาเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาระหว่างการยอมจำนนและเสรีภาพ

เมื่อประเทศต่างๆ บรรลุถึงจุดนี้แล้ว ก็คงต้องดัดแปลงแก้ไขกฎหมายและขนบธรรมเนียมหรือมิฉะนั้นก็มอดม้วยลง เพราะยามนั้นสายธารแห่งคุณธรรมของประชาชนเสมือนหนึ่งจะเหือดแห้งสิ้นแล้ว ณ ที่นั้นเรายังเห็นบ่าวอยู่ แต่มองไม่เห็นราษฎรสักคนเดียว

ข้าพเจ้าขอบอกว่าประเทศในยามนั้นเตรียมพร้อมที่จะถูกพิชิต ถ้ายังไม่หายไปจากเวทีโลก นั่นก็เป็นเพราะว่าชาติเหล่านั้นอยู่ในวงแวดล้อมของชาติประเภทเดียวกัน หรือต่ำต้อยกว่า หรือเป็นเพราะว่าในส่วนลึกของชาติดังกล่าว ยังคงมีสัญชาตญาณความรักชาติอย่างหนึ่งซึ่งอธิบายไม่ได้หลงเหลืออยู่ ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าเป็นเพราะความภาคภูมิใจในชื่อของประเทศ

หรืออย่างไร หรือเป็นเพราะความรำลึกถึงความรุ่งเรืองในอดีต ที่พอจะส่งแรงกระตุ้นแบบเก่า ๆ ไปยังชาติประเภทนี้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมุ่งสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

จะเป็นการสำคัญผิดมากถ้าเราจะปลอบใจตัวเอง โดยคิดว่าประชาชนบางชาติได้ใช้ความมานะพยายามอย่างมหาศาล ในอันที่จะป้องกันประเทศที่เขาเคยอยู่ซึ่งจะกล่าวไปแล้วก็เสมือนคนต่างถิ่น ขอได้ระวังให้จงหนักในเรื่องนี้ และเราก็จะเห็นว่าในยุคนั้น ศาสนาเป็นเหตุจูงใจที่สำคัญอยู่ตลอดเวลา

ความยั่งยืน ความมีชื่อเสียง หรือความเจริญมั่งคั่งของชาติ กลายเป็นลัทธิอันศักดิ์สิทธิ์สำหรับเขาเหล่านั้น และการป้องกันประเทศชาติ ก็เท่ากับเป็นการป้องกันดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ซึ่งมีพวกเขาทั้งหลายเป็นพลเมือง

ประชานิกรตุรกีไม่เคยได้มีส่วนในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของสังคมเลย ถึงกระนั้นชนเหล่านี้ก็ได้ทำธุรกิจมหาศาลนานาให้ลุล่วงไปแล้ว คือได้ประจักษ์ถึงชัยชนะแห่งศาสนาของพระโมฮะหมัด เมื่อครั้งพิชิตศึกสุลต่านทั้งหลาย บัจจุบันนี้ศาสนาพ้นไปแล้ว เหลือก็แต่เพียงระบบเผด็จการเท่านั้น ประชากรเหล่านี้กำลังตกต่ำลงทุกที

ส่วนมงเตสกิเยอนั้นเล่า การที่ท่านให้ลัทธิเผด็จการมีพลังที่คิดว่าเหมาะสม ข้าพเจ้าคิดว่า เป็นการให้เกียรติที่ระบบนี้มิสมควรจะได้รับ ลัทธิเผด็จการนั้น ลำพังตัวของมันเองไม่สามารถรักษาสิ่งใดได้ยั่งยืน ถ้าเรามองดูให้ดีแล้ว เราจะสังเกตเห็นว่า สิ่งซึ่งทำให้รัฐบาลที่มีอำนาจเต็มที่เจริญรุ่งเรืองอยู่ได้นานนั้น คือศาสนาหาใช่ความหวาดเกรงไม่

ไม่ว่าจะทำอย่างไรก็ตาม เราจะไม่มีวันพบอำนาจที่แท้จริงในมวลมนุษย์ นอกจากด้วยการร่วมมือโดยสมัครใจ ทว่า ในโลกนี้มีแต่ความรักชาติเท่านั้น หรือศาสนา ที่สามารถทำให้พลเมืองทั่วพิภพมุ่งสู่จุดหมายอันเดียวกันได้เป็นเวลานาน

การปลุกความเชื่อซึ่งกำลังจะดับมอดลงนั้น จะอาศัยกฎมณเฑียรบาลไม่ได้ แต่เราต้องพึ่งกฎหมาย ในอันที่จะทำให้คนสนใจกับชะตากรรมของประเทศ ต้องอาศัยกฎหมายในอันที่จะรื้อฟื้น และนำทางสัญชาตญาณลาง ๆ ในเรื่องชาติมาตุภูมิ ซึ่งไม่เคยห่างหายไปจากหัวใจมนุษย์เลย และขณะที่นำสัญชาตญาณนั้นไปผูกพันกับความคิด อารมณ์ความรู้สึก นิสัยประจำวัน เราก็จะเกิดความรู้สึกที่ใคร่ครวญแล้วทั้งยั่งยืนถาวรด้วย เราจะต้องไม่พูดอีกด้วยว่า สายเกินไปเสียแล้วที่จะลองทำดู ชาติไม่มีวันแก่เฒ่าลงแบบเดียวกับมนุษย์ มนุษย์แต่ละ

รุ่นที่เกิดขึ้นมาในชาตินั้น ๆ เป็นเสมือนประชาชนชาติใหม่ที่เข้ามาเสนอตัวกับอุ้งมือของนักนิติบัญญัติ

สิ่งซึ่งข้าพเจ้ารู้สึกนิยมที่สุดในอเมริกา มิใช่ผลทางการบริหารของระบบการกระจายอำนาจ แต่เป็นผลทางการเมืองต่างหาก ในสหรัฐอเมริกาผู้คนรู้ซึ้งถึงคำว่าชาติกันถ้วนหน้า ชาติเป็นสัญญลักขณ์ของความรักใคร่เอาใจใส่ต่อกัน นับตั้งแต่ระดับหมู่บ้านตลอดจนถึงสหภาพ พลเมืองให้ความสนใจกับผลประโยชน์แต่ละอย่างของชาติเสมือนหนึ่งผลประโยชน์ตนเอง ชาติรุ่งเรืองเขาก็รุ่งเรืองด้วย เมื่อชาติประสบความสำเร็จ เขาก็รู้สึกว่ามีส่วนในผลงานนั้น และรู้สึกภูมิใจไปด้วย เขาชื่นชมกับความเจริญรุ่งเรืองในชาติ และได้ประโยชน์ตามไปด้วย เขามีความรู้สึกต่อชาติเสมือนกับที่เขารู้สึกต่อครอบครัวของเขา และยิ่งกว่านั้นที่เขาสนใจกับประเทศก็เป็นเพราะความเห็นแก่ตัวอย่างหนึ่งนั่นเอง

บ่อยทีเดียวที่คนยุโรปมองดูเจ้าหน้าที่ของทางการว่าเป็นอำนาจ แต่คนอเมริกันมองว่าเป็นสิทธิ ดังนั้น เราจึงอาจกล่าวได้ว่าในอเมริกา คนไม่มีวันเชื่อฟังคนด้วยกัน แต่เชื่อฟังความเป็นธรรมและกฎหมาย

ทั้งเขายังมองดูตัวเขาเองอย่างออกจะเกินจริงสักหน่อย แต่ก็ได้ประโยชน์อยู่มากทีเดียว เขาเชื่อในพลังของตนเองอย่างไม่หวั่นเกรงสิ่งใด พลังเหล่านั้นดูจะใช้กับทุกสิ่งได้เพียงพอ เมื่อบุคคลหนึ่งเกิดความคิดในเรื่องธุรกิจอย่างหนึ่ง ถ้าแม้นว่าธุรกิจนี้เกี่ยวข้องกับความสุขสบายของสังคมโดยตรงแล้ว เขาก็ไม่เคยคิดที่จะไปร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของทางการ เขาเพียงแจ้งแผนงานให้ทราบ เสนอตัวเข้าทำงานชิ้นนั้น ขอกำลังจากคนอื่น ๆ มาช่วย และต่อสู้กับอุปสรรคทั้งมวลอย่างไม่ลดละ แน่ละ มีอยู่บ่อย ๆ ที่เขาได้รับความสำเร็จน้อยกว่าที่จะให้รัฐเป็นผู้ลงมือเอง แต่นานไปผลงานของกิจการส่วนบุคคลเมื่อรวม ๆ กันแล้วจะเหนือกว่าที่รัฐบาลทำเองมากทีเดียว

เนื่องจากอำนาจปกครองอยู่เคียงข้างผู้ที่ถูกปกครอง และในบางแง่ยังเป็นตัวแทนของคนเหล่านี้ด้วย อำนาจนี้จึงมิได้ยั่วยุให้เกิดความริษยาหรือความเกลียดชังแต่อย่างใด ในเมื่อวิธีการปฏิบัติมีอยู่จำกัด แต่ละคนจึงรู้สึกว่าจะพึ่งอำนาจดังกล่าวในเรื่องนี้ แต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้

ดังนั้น ยามที่อำนาจปกครองเข้าแทรกแซงในวงงานที่เขามีสิทธิหน้าที่อยู่ อำนาจปกครองก็จะไม่รู้สึกว่าถูกปล่อยปละไว้ตามลำพังเช่นในยุโรป คนไม่เชื่อว่าสิทธิส่วนบุคคลหยุดยั้งลงแค่นั้น เพราะมีตัวแทนของการเผอิญเข้ามาลงมือทำเสียแล้ว ตรงกันข้าม แต่ละคนกลับให้คำแนะนำ คอยช่วยเหลือสนับสนุนเสียอีก

กิจกรรมอันเกิดจากพลังของแต่ละคน เมื่อประมวลเข้ากับกิจกรรมแห่งพลังสังคมแล้ว บ่อยครั้งก็จะสามารถทำสิ่งซึ่งการบริหารที่มีอำนาจมากที่สุด และเข้มแข็งที่สุดก็ไม่อยู่ในสภาพที่จะทำได้

ข้าพเจ้าจะยกเรื่องราวต่าง ๆ มาสนับสนุนคำกล่าวข้างต้นนี้ก็ได้ แต่จะขอเลือกแต่เพียงเรื่องเดียวที่ข้าพเจ้ารู้จักดีที่สุด

ในอเมริกา วิธีการต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่นำมาใช้ในการสืบหาอาชญากรรมและติดตามอาชญากรนั้น มีจำนวนน้อย

การบริหารโดยการตำรวจยังไม่มี หนังสือเดินทางยังไม่มีใครรู้จัก การจัดการรักษาระเบียบทางด้านตุลาการในสหรัฐไม่มีทางเทียบเคียงกับของเราได้ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่รับผิดชอบของทางการมีจำนวนน้อย และมักจะไม่ค่อยมีความคิดริเริ่มในเรื่องการติดตามจับกุมคำสั่งก็สั้น ๆ และด้วยวาจา แม้กระนั้น ข้าพเจ้าก็ไม่ค่อยแน่ใจว่า มีประเทศอื่นใดไหม ที่อาชญากรรมมักจะไม่ค่อยพ้นโทษเหมือนที่นี่

เหตุผลก็มีอยู่ว่า ทุกคนรู้สึกว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้อง ในการหาหลักฐานการละเมิดกฎหมาย และจับตัวผู้กระทำผิด

สมัยที่ข้าพเจ้าพำนักอยู่ในสหรัฐ ข้าพเจ้าได้เห็นพลเมืองในเคาน์ตี้แห่งหนึ่งที่มีการก่ออาชญากรรมครั้งใหญ่เรื่องหนึ่ง ได้พร้อมใจกันตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ขึ้นอย่างมิได้นัดหมายโดยมุ่งที่จะติดตามตัวคนกระทำผิด และนำตัวส่งศาลต่อไป

ในยุโรป อาชญากรก็คือผู้เคราะห์ร้ายที่ต่อสู้เพื่อเอาชีวิตรอดจากเจ้าหน้าที่ของทางการ เหล่าประชานิกรก็เข้าทำนองร่วมดูการต่อสู้นั้น ในอเมริกาเขาผู้นั้นคือศัตรูของเผ่าพันธุ์มนุษย์ และมนุษยชาติทั้งหมดรวมกันต่อต้านเขา

ข้าพเจ้าเชื่อว่าสถาบันท้องถิ่นต่าง ๆ มีประโยชน์สำหรับประชาชนทุกชาติภาษา แต่

ดูเหมือนจะไม่มีประชาชนชาติใดจำเป็นต้องมีสถาบันเหล่านี้เท่ากับประชาชนที่มีสภาพสังคมแบบประชาธิปไตย

ในระบบอภิชนาธิปไตย เรามั่นใจได้เสมอว่าจะรักษาความเป็นระเบียบได้บ้างเหมือนกัน ท่ามกลางเสรีภาพ

เนื่องจากผู้ปกครองเป็นฝ่ายที่จะเสียหายได้มาก ความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงเป็นเรื่องที่พวกเขาสนใจมาก

เราอาจกล่าวได้เช่นกันว่า ในระบบอภิชนาธิปไตย ประชาชนพ้นจากภัยของความรุนแรงแห่งระบบเผด็จการ เพราะจะต้องมีกลุ่มพลังเตรียมพร้อมที่จะต่อต้านผู้เผด็จการเสมอ

ประชาธิปไตยที่ไร้สถาบันท้องถิ่น จะไม่มีหลักประกันใด ๆ ในอันที่จะต่อต้านกับเรื่องร้ายทำนองนั้นได้

เราจะทำให้มหาชนเข้ารับรู้เสรีภาพในเรื่องใหญ่ๆ ได้อย่างไรในขณะที่พวกเขายังไม่เคยเรียนรู้ที่จะใช้เสรีภาพนั้นในเรื่องเล็ก ๆ

เราจะต่อต้านระบบทรราชย์ในประเทศที่แต่ละคนแสนจะอ่อนแอ และไม่มีผลประโยชน์ร่วมกันใด ๆ ที่จะทำให้แต่ละคนร่วมมือร่วมใจกัน ได้อย่างไร

บรรดาผู้ที่เกรงกลัวอำนาจ และบรรดาผู้ที่หวั่นต่ออำนาจสิทธิ์ขาด จึงน่าที่จะปรารถนาให้เสรีภาพระดับท้องถิ่นค่อย ๆ พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ

นอกจากนั้น ข้าพเจ้ายังเชื่อแน่ว่า ไม่มีชาติใดที่เสี่ยงต่อการตกลงสู่แอกแห่งการปกครองแบบรวมอำนาจ ได้มากกว่าชาติที่มีสภาพสังคมแบบประชาธิปไตย

ผลดังกล่าวเกิดจากหลายสาเหตุรวมกัน แต่หนึ่งในสาเหตุเหล่านั้นได้แก่

แนวโน้มที่ถาวรของชาติดังกล่าวก็คือ การรวมอำนาจปกครองทั้งหมดไว้ในกำมือของอำนาจเพียงอำนาจเดียว ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนโดยตรง เนื่องจากว่า เหนือประชาชนขึ้นไป เราจะมองไม่เห็นใครอื่นอีก นอกจากคนที่มีความเสมอภาคกันปะปนหายไปกับมวลชนทั่วไป

ทว่า เมื่ออำนาจเดียวกันนี้กอปรด้วยบทบาทต่าง ๆ ของรัฐบาลแล้ว จะเป็นการยากมากทีเดียว ที่อำนาจนี้จะไม่หาทางแทรกเข้าไปในส่วนบริหารปลีกย่อยต่าง ๆ และนานไปก็ไม่แคล้วที่จะประสบโอกาสที่จะลงมือกระทำ เราเองก็ได้รู้เห็นเป็นพยานในเรื่องนี้ในหมู่เรา ๆ

เมื่อครั้งปฏิวัติฝรั่งเศส มีขบวนการตรงกันข้ามกันอยู่สองฝ่าย ซึ่งเราไม่ควรจะนำมาปนกัน ฝ่ายหนึ่งนั้นสนับสนุนเสรีภาพ อีกฝ่ายหนึ่งชอบข้างเผด็จการ

เมื่อครั้งราชาธิปไตยแบบเก่า กษัตริย์เพียงผู้เดียวที่ออกกฎหมาย รองลงมาจากอำนาจอธิปไตย ก็คือสถาบันท้องถิ่นส่วนที่หลงเหลืออยู่บางส่วน หลังจากถูกทำลายไปครึ่งหนึ่งแล้ว สถาบันท้องถิ่นเหล่านี้ ดูออกจะสับสนไม่เป็นระเบียบ และไร้สาระเสียเป็นส่วนมาก เมื่อสมัยที่อยู่ในกำมือของพวกชนชั้นขุนนาง สถาบันเหล่านี้เคยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรีดนาทาเร้นเป็นครั้งคราว

การปฏิวัติครั้งนั้น แสดงออกถึงการเป็นปฏิปักษ์ต่อระบบกษัตริย์และสถาบันท้องถิ่นทั้งหลายในเวลาเดียวกัน การปฏิวัตินี้ได้ประมวลเอาความเกลียดชังแต่หนหลังทั้งหลายเข้าไว้หมด ทั้งอำนาจสิทธิ์ขาดและบรรดาสิ่งที่ช่วยบรรเทาความร้ายกาจแห่งอำนาจนั้นด้วย เป็นการปฏิวัติที่มีทั้งลักษณะสาธารณรัฐและรวมอำนาจไปในตัว

ลักษณะซ้อนของการปฏิวัติฝรั่งเศสนี้ เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งเหล่ามิตรสหายผู้นิยมอำนาจสิทธิ์ขาดรีบไขว่คว้าเอาไว้อย่างทนุถนอมทีเดียว ตอนที่ท่านทั้งหลายเห็นพวกนี้พยายามปกป้องการบริหารแบบรวมอำนาจ ท่านก็นึกว่าพวกเขาลงแรงเพื่อรักษาระบบเผด็จการหรือเปล่าเลย พวกเขาปกป้องสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งซึ่งพิชิตมาได้จากการปฏิวัติต่างหาก[๑] โดยลักษณาการเช่นนี้ เขาเหล่านั้นจึงแสดงตนเป็นทั้งผู้นิยมและศัตรูต่อสิทธิของประชาชน คือผู้รับใช้ทรราชย์อย่างลับ ๆ และผู้ชื่นชอบเสรีภาพอย่างเปิดเผย

---

๑ ดูไม่เป็นการถูกต้องเลยที่จะกล่าวว่าการปกครองแบบรวมอำนาจ ถือกำเนิดมาจากการปฏิวัติฝรั่งเศส การปฏิวัตินี้ช่วยปรับปรุงการปกครองดังกล่าวให้สมบูรณ์แบบต่างหาก มิได้เป็นผู้ให้กำเนิดแต่อย่างใด ความนิยมการปกครองแบบรวมอำนาจ และวิธีการเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในฝรั่งเศส นับย้อนขึ้นไปได้จนถึงสมัยโน้นที่เหล่านักนิติศาสตร์ได้เข้ามาสู่การปกครอง คือในสมัยของพระเจ้าฟีลิป เลอะ แบล (๑๒๖๘–๑๓๑๔) และนับแต่นั้นมา ทั้งสองสิ่งที่กล่าวมานี้เจริญงอกงามขึ้นเรื่อย ๆ ต่อไปนี้เป็นข้อความที่เมอสิเออร์ เดอะ มาเลแซรบซ์กล่าวกับพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๖ เมื่อปี ๑๗๗๕ ในนามของคณะผู้ช่วยในราชสำนัก

"...สำหรับแต่ละหน่วย แต่ละชุมชนราษฎรยังคงมีสิทธิทางการบริหารกิจการของหน่วยหรือชุมชนเองเช่นเคย อันเป็นสิทธิซึ่งเราไม่เรียกว่าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญดั้งเดิมแห่งราชอาณาจักร เพราะสิทธินี้ย้อนขึ้นไปนานกว่านั้น นั่นคือสิทธิธรรมชาติ ซึ่งได้แก่สิทธิแห่งเหตุผล กระนั้นสิทธินี้ก็ได้ถูกชิงไปจากราษฎรของพระองค์ และเรามิได้หวั่นเกรงที่จะกล่าวว่าการปกครองประเทศตกต่ำลงในแง่นี้ เพราะการกระทำที่เกินควรต่าง ๆ ซึ่งเราจะเรียกว่าเยี่ยงทารก"

"นับตั้งแต่บรรดาผู้บริหารที่ทรงอำนาจได้ พากันกำหนด หลักการทาง การเมืองโดยจะไม่ยอมให้มีการเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎร ผลต่าง ๆ จึงบังเกิดต่อเนื่องกันมาจนถึงกับมีการประกาศว่า มติต่าง ๆ ของราษฎรในหมู่

ข้าพเจ้าได้ไปเยี่ยมชมประเทศทั้งสองที่ได้พัฒนาระบบเสรีภาพท้องถิ่นถึงขีดสุดและยังได้ฟังเสียงของฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งแตกแยกกันด้วย

ในอเมริกา ข้าพเจ้าได้พบบุคคลต่าง ๆ ซึ่งหวังอย่างลับ ๆ ที่จะทำลายสถาบันประชาธิปไตยในดินแดนของตน ในอังกฤษ ข้าพเจ้าได้พบผู้ที่โจมตีอภิชนาธิปไตยอย่างมากมาย ข้าพเจ้าไม่เคยพบใครแม้แต่คนเดียว ที่จะมองเห็นเสรีภาพท้องถิ่นว่าเป็นของดีของงามอย่างยิ่ง

ในสองประเทศนั้น ข้าพเจ้าได้ประจักษ์ว่า ความเลวร้ายต่าง ๆ ของรัฐ เกิดขึ้นเพราะมูลเหตุมากมายนานาประการ แต่มิเคยเป็นเพราะเสรีภาพชุมชนเลย

ข้าพเจ้าได้ยินบรรดาพลเมืองกล่าวว่า ความยิ่งใหญ่หรือความเจริญรุ่งเรืองของประเทศเขา มาจากเหตุผลร้อยพันประการ แต่ข้าพเจ้ากลับได้ยินพวกเขาเหล่านั้นยกเสรีภาพท้องถิ่นขึ้นเป็นเหตุผลบรรทัดแรก ทั้งจัดว่าเป็นข้อได้เปรียบที่สำคัญกว่าสิ่งอื่นใดทั้งสิ้นด้วย

บ้านจะถือว่าเป็นโมฆะ แม้นมิได้รับอนุมัติจากเจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใด โดยลักษณาการเช่นนี้ ถ้าแม้นว่าชุมชนจะใช้จ่ายเรื่องใด ย่อมจะต้องติดต่อกับตัวแทนของเจ้าหน้าที่ นั่นก็คือทำตามแผนงานที่ตัวแทนเลือกไว้ ว่าจ้างคนงานที่เขาส่งเสริมให้ค่าแรงคนงานตามแต่เขาจะตัดสินชี้ขาด ถ้าแม้นว่าชุมชนจะดำเนินคดีสักเรื่องหนึ่งก็จะต้องได้รับอนุมัติจากเจ้าหน้าที่เช่นกัน จะต้องนำคดีไปร้องเรียนต่อศาลชั้นต้น ก่อนที่จะมีการดำเนินคดีเพื่อให้ความยุติธรรมต่อไป และในกรณีที่ความเห็นของเจ้าหน้าที่ขัดกับความเห็นของราษฎร หรือถ้าฝ่ายตรงข้ามกับราษฎรมีอิทธิพลเหนือเจ้าหน้าที่ ชุมชนก็จะหมดหนทางป้องกันสิทธิของตน ขอเดชะสิ่งเหล่านี้คือวิธีที่ใคร ๆ พยายามเหนี่ยวเหนี่ยวในอันที่จะระงับความนึกคิดทั้งมวลในเรื่องเทศบาลในประเทศฝรั่งเศส พยายามแม้กระทั่งทำให้ความรู้สึกของราษฎรดับมอดลง ถ้าแม้นทำได้ กล่าวโดยนัยนี้ก็คือ เขาได้พากันห้ามทั้งประเทศแล้วจัดหาผู้ดูแลมาให้เสร็จ"

ปัจจุบันมีอะไรที่เราจะพูดได้ดีกว่าที่จะบอกว่า การปฏิวัติฝรั่งเศสได้ก่อให้เกิดสิ่งซึ่งเราเรียกว่า "ชัยชนะ" ในเรื่องของการรวมอำนาจหรือ

ในปี ค.ศ. ๑๗๘๕ เจ๊ฟเฟอร์สันเขียนจากปารีสถึงมิตรสหายของท่านว่า "ไม่มีประเทศใดที่ความบ้าคลั่งในการปกครองอย่างเกินขนาดจะผังรากได้ลึกล้ำมากกว่าในฝรั่งเศส ซึ่งเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดความเลวร้ายมากที่สุด" ("จดหมายถึงแมดิสัน" ๒๘ สิงหาคม ๑๗๘๕)

ความจริงก็คือว่า ในฝรั่งเศสเป็นเวลาหลายศตวรรษมาแล้ว อำนาจส่วนกลางได้พยายามทำอย่างสุดความสามารถในอันที่จะขยายการบริหารแบบรวมอำนาจ ซึ่งในเรื่องนี้พละกำลังเท่านั้นที่จะเป็นเครื่องจำกัดความพยายามดังกล่าว

อำนาจส่วนกลาง ซึ่งเกิดจากการปฏิวัติฝรั่งเศสได้รุดหน้าไปในเรื่องนี้ไกลกว่าครั้งก่อน ๆ เพราะอำนาจสมัยนี้มีความแข็งแกร่งและฉลาดเฉลียวกว่าครั้งใด ๆ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ เคยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดูแลความเป็นอยู่ของชุมชนในเรื่องปลีกย่อยต่าง ๆ ตามอำเภอใจ นโปเลียนยกให้ผู้บริหารชั้นสูงเป็นผู้ดูแลในเรื่องเหล่านั้น มันก็เป็นเรื่องหลักการอันเดียวกันทั้งนั้น ซึ่งผลอาจจะกินอาณาเขตใกล้บ้างไกลบ้างเท่านั้น

ข้าพเจ้าจะเชื่อได้หรือว่า ผู้คนซึ่งปกติแล้วมีความแบ่งแยกมากเช่นนี้ ทั้งไม่เคยเห็นพ้องต้องกันทั้งในเรื่องลัทธิทางศาสนา หรือทางทฤษฎีการเมืองมาเลย จะมาตกลงกันได้ในข้อเท็จจริงอยู่ประการเดียว ข้อเท็จจริงซึ่งเขาเป็นผู้ตัดสินได้ดีที่สุด เพราะเห็นประจักษ์แก่ตาอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ข้อเท็จจริงนี้อาจจะผิดพลาดได้หรือเปล่า

จะมีก็แต่ประชาชนที่มีสถาบันท้องถิ่นน้อยมาก หรือไม่มีเลยเท่านั้น ที่จะปฏิเสธประโยชน์ของสถาบันเหล่านี้ กล่าวคือ เฉพาะผู้ที่ไม่รู้จักเรื่องนี้เท่านั้นที่จะเป็นผู้ให้ร้าย

บทที่ ๖

อำนาจตุลาการในสหรัฐอเมริกา และบทบาทของอำนาจนี้ในสังคมการเมือง

ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะอุทิศบทหนึ่งต่างหากให้กับเรื่องอำนาจตุลาการ อำนาจนี้มีความสำคัญทางการเมืองมากจนกระทั่ง ท่านผู้อ่านอาจจะเห็นว่าเป็นการลดความสำคัญลง ถ้าจะนำมากล่าวเพียงผิวเผินเท่านั้น

นอกเหนือจากอเมริกาแล้ว ก็เคยมีสมาพันธรัฐที่อื่นอีก เราได้เห็นสาธารณรัฐในแถบอื่น ไม่เฉพาะบริเวณชายฝั่งของโลกใหม่เท่านั้น ประเทศยุโรปหลายประเทศก็ได้นำระบบผู้แทนมาใช้ แต่ข้าพเจ้าไม่คิดว่าก่อนหน้านี้จะมีประเทศอื่นใดก่อตั้งอำนาจตุลาการแบบเดียวกับคนอเมริกัน

สิ่งซึ่งชาวต่างชาติเข้าใจได้ยากที่สุด เกี่ยวกับสหรัฐอเมริกา ก็คือการจัดองค์กรตุลาการ กล่าวโดยนัยนี้ก็คือ ไม่มีเหตุการณ์ทางการเมืองอันใดที่บุคคลไม่สามารถร้องขอบารมีศาลเป็นที่พึ่งได้ จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่จะสรุปได้ว่า ในสหรัฐอเมริกา ผู้พิพากษาก็คือผู้มีอำนาจสูงสุดทางการเมืองผู้หนึ่ง แต่เมื่อหันมาพิจารณาดูการจัดตั้งศาลแล้ว ในชั้นแรกเขาจะค้นพบแต่อำนาจหน้าที่และงานประจำของฝ่ายตุลาการ ในสายตาของเขา ผู้พิพากษาจะเข้ามายุ่งกับกิจการของบ้านเมืองก็ด้วยความบังเอิญเท่านั้น แต่กระนั้นความบังเอิญที่ว่ากลับเกิดอยู่เป็นประจำวัน

เมื่อครั้งที่รัฐสภาปารีสทำการทักท้วงและปฏิเสธไม่ยอมรับพระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง และเมื่อตอนที่รัฐสภานี้ทำการสอบสวนข้าราชการซึ่งบกพร่องในหน้าที่ผู้หนึ่ง เราก็สังเกตเห็นได้อย่างชัดแจ้งถึงบทบาททางการเมืองของอำนาจตุลาการ แต่เราไม่เคยเห็นอะไรทำนองนี้ในสหรัฐอเมริกา

คนอเมริกันยังคงให้อำนาจตุลาการมีลักษณะทุกอย่างที่เราเคยรู้จัก เขาทำให้อำนาจตุลาการมีบทบาทอยู่ในขอบเขตเช่นที่เคยเป็นมา

ลักษณะแรกของอำนาจตุลาการในทุกประเทศคือเป็นกรรมการชี้ขาด ศาลจะเข้ามามีบทบาทก็ต่อเมื่อมีการโต้เถียงเกิดขึ้น จะมีผู้พิพากษาได้ก็ต้องมีคดีฟ้องร้อง ตราบใดที่กฎหมายมิได้เปิดโอกาสให้มีการโต้แย้ง อำนาจตุลาการย่อมไม่มีโอกาสที่จะรับเป็นธุระได้ ผู้พิพากษานั้นมีตัวตนอยู่ แต่เขาไม่รู้เห็นกับข้อโต้แย้งนั้น ในแง่ของการดำเนินคดีเมื่อผู้พิพากษาอ้างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีนั้น เขาก็จะขยายวงงานให้กว้างออกไป แต่เขาจะไม่ออกพ้นจากวงนั้น เพราะจะว่าไปแล้ว เขาจะต้องพิจารณากฎหมายก่อนที่จะพิจารณาคดีได้ เมื่อผู้พิพากษาอ้างกฎหมายบทหนึ่ง โดยไม่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี ก็เท่ากับว่าเขาออกจากขอบข่ายงานของเขา และเข้ามาแทรกแซงหน้าที่ของอำนาจนิติบัญญัติ

ลักษณะที่สองของอำนาจตุลาการ ก็คือการตัดสินกรณีเฉพาะ มิใช่ตัดสินกรณีโดยทั่วไป ถ้าแม้นว่าผู้พิพากษาทำลายหลักทั่วไป เมื่อมีการแก้ไขปัญหาเฉพาะ โดยแน่ใจว่าหลักทั่วไปจะต้องเป็นหมันไป เพราะผลแต่ละอย่างซึ่งจะเกิดจากหลักการนี้ย่อมจะถูกทำลายไปด้วย ยามนั้นเขาก็จะยังอยู่ภายในขอบข่ายแห่งหน้าที่ตามปกติของเขา แต่ถ้าแม้นว่าผู้พิพากษาเข้ารับพิจารณาหลักทั่วไปโดยตรง และทำลายหลักการนี้โดยมิได้มีการพิจารณากรณีเฉพาะ ก็ย่อมนับว่าเขากำลังออกมานอกกรอบซึ่งปวงชนพร้อมใจกันกำหนดไว้ให้เขา ยามนั้นเขาอาจจะกลายเป็นผู้ที่มีความสำคัญขึ้น และบางทีอาจจะมีประโยชน์กว่าผู้พิพากษาเสียอีก แต่เขาก็จะมิได้เป็นตัวแทนของอำนาจตุลาการอีกแล้ว

ลักษณะที่สามของอำนาจตุลาการคือจะมีอำนาจกระทำการได้ก็ต่อเมื่อถูกเรียกร้องหรือจะกล่าวตามสำนวนกฎหมายว่าถูกเรียกให้ดำเนินคดี ลักษณะนี้ไม่ค่อยได้พบเห็นกันโดยทั่วไปเท่าสองลักษณะที่กล่าวมาแล้ว อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าเชื่อว่า แม้จะมีข้อยกเว้นอยู่ เราก็อาจพิจารณาได้ว่าเป็นลักษณะที่มีความสำคัญ โดยเนื้อแท้แล้วอำนาจตุลาการมิได้มีบทบาทใดๆ ถ้าจะให้เคลื่อนไหวก็ต้องมีอะไรมาผลักดัน เมื่อมีคนฟ้องคดีอาญา ก็ลงโทษผู้กระทำผิด ใครมาเรียกร้องให้แก้ไขข้ออยุติธรรม ก็เข้าแก้ไข เมื่อใครนำกฎหมายมาตราหนึ่งมาเสนอ ก็พิจารณาตีความ แต่จะไม่ออกโรงติดตามอาชญากรด้วยตนเอง หรือค้นหาความไม่เป็นธรรม หรือตรวจสอบหลักฐานเอง หากผู้พิพากษาจะเป็นผู้ริเริ่มเองและตั้งตัวเป็นผู้ดูแลกฎหมาย ก็จะเข้าทำนองว่าอำนาจตุลาการล่วงละเมิดต่อการไม่มีบทบาทใดๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

ชาวอเมริกันจึงให้อำนาจตุลาการยึดลักษณะเด่น ๆ ทั้งสามนี้ไว้ ผู้พิพากษาอเมริกันจะตัดสินได้ก็ต่อเมื่อเกิดคดีขึ้น จะรับผิดชอบก็เฉพาะกรณีพิเศษและจะกระทำการได้ก็ต้องคอยให้มีผู้ยื่นฟ้องคดีเสียก่อนเท่านั้น

ฉะนั้น ผู้พิพากษาอเมริกันจึงเหมือนกับผู้พิพากษาของประเทศอื่นทุกประการ อย่างไรก็ตามเขายังกอปรด้วยอำนาจทางการเมืองอันมหาศาลอีกด้วย

อำนาจนั้นมาจากไหนกัน ในเมื่อเขาปฏิบัติงานอยู่ในขอบเขต และใช้วิธีการเดียวกันกับผู้พิพากษาอื่น ๆ ทำไมเขายังจะมีอำนาจซึ่งผู้พิพากษาคนอื่นไม่มีเล่า

มูลเหตุนี้สืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงประการเดียวที่ว่า ชาวอเมริกันได้รับรองให้ผู้พิพากษาทั้งมวล มีสิทธิในการพิพากษาตามความในรัฐธรรมนูญมากกว่าจะอาศัยตัวบทกฎหมาย พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ คนอเมริกันอนุญาตให้ผู้พิพากษาละเว้นการใช้กฎหมายที่เห็นว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ข้าพเจ้าทราบดีว่า ศาลในหลายประเทศได้เคยเรียกร้องสิทธิทำนองเดียวกันนี้บ้างเหมือนกัน แต่ก็ไม่เคยได้รับ ในอเมริกา บรรดาอำนาจทั้งมวลต่างรับรองสิทธิดังกล่าว ไม่เคยมีพรรคใดหรือคนใดคัดค้านเลย

เราจะพบคำอธิบายในเรื่องนี้ได้จากหลักการแห่งรัฐธรรมนูญของอเมริกาเอง

ในฝรั่งเศส รัฐธรรมนูญเป็นสิ่งซึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้และเชื่อกันว่าเป็นเช่นนั้น อำนาจใด ๆ ก็ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งใดในรัฐธรรมนูญได้ นี่คือทฤษฎีที่ได้รับตกทอดกันมา[๑]

---

๑ การที่รัฐธรรมนูญฝรั่งเศสเปลี่ยนแปลงไม่ได้นี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากข้อบังคับแห่งกฎหมาย และก่อนที่เราจะกล่าวถึงบทบัญญัติที่มีความสำคัญกว่ากฎหมายใดๆ ซึ่งได้แก่บทที่ว่าด้วยการสืบราชสมบัติ เราจะต้องรู้ว่าอะไรที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ในด้านหลักการมากกว่าข้อปฏิบัติทาง การเมืองซึ่งตั้งขึ้นจากกฎธรรมชาติในเรื่องที่ ลูกสืบต่อจากบิดา ในปี ค.ศ. ๑๘๑๔ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๘ ได้แจ้งให้ทราบทั่วกันถึงการไม่เปลี่ยนแปลงของกฎหมายว่าด้วยการสืบต่อทางการเมืองโดยมุ่งเฉพาะราชวงศ์ของพระองค์ บรรดาผู้ที่มีชัยชนะต่อการปฏิวัติในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ ก็ได้เอาแบบอย่างพระองค์ด้วย เพียงแต่ออกกฎหมายถาวรเพื่อประโยชน์ของอีกตระกูลหนึ่งเท่านั้น ในเรื่องนี้พวกเขาได้เลียนแบบของคมนตรีโมปู (Meaupou) ซึ่งเมื่อครั้งที่เขาสร้างรัฐสภาใหม่เหนือทรากรัฐสภาเก่า ได้กรุณาประกาศไว้ในบทบัญญัติเดียวกันว่าคณะผู้บริหารชุดใหม่จะถูกถอดถอนมิได้ เช่นเดียวกับผู้บริหารชุดก่อน

ทั้งกฎหมายปี ค.ศ. ๑๘๓๐ และปี ค.ศ. ๑๘๑๔ มิได้กำหนดวิธีการใด ๆ ในการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ ทว่าเป็นที่แน่ชัดว่าวิธีการธรรมดา ๆ ทางนิติบัญญัติก็ไม่เพียงพอที่จะทำเช่นนั้น

ในอังกฤษ เป็นที่ยอมรับกันว่ารัฐสภามีสิทธิแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉะนั้น รัฐธรรมนูญในอังกฤษจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้เรื่อย ๆ หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากกว่า รัฐสภาเป็นทั้งคณะนิติบัญญัติและคณะร่างรัฐธรรมนูญ

ในอเมริกา ทฤษฎีทางการเมืองง่ายกว่าและกอปรด้วยเหตุผลกว่า

รัฐธรรมนูญอเมริกาไม่มีการยอมรับว่าดัดแปลงไม่ได้ดังเช่นในฝรั่งเศส แต่จะให้อำนาจธรรมดา ๆ ของสังคมมาแก้ไขเช่นในอังกฤษย่อมไม่ได้ เพราะรัฐธรรมนูญเป็นงานที่แยกออกไปต่างหาก ซึ่งขณะที่เป็นตัวแทนแห่งเจตจำนงของปวงชน รัฐธรรมนูญก็ยังใช้บังคับสมาชิกสภานิติบัญญัติเช่นราษฎรทั่วไป แต่อาจจะเปลี่ยนแปลงได้โดยเจตจำนงของประชาชนตามรูปแบบที่กำหนดขึ้นและตามกรณีที่วางไว้แล้ว

ดังนั้น ในอเมริการัฐธรรมนูญจึงดัดแปลงได้ แต่ตราบใดที่ยังคงอยู่ รัฐธรรมนูญย่อมเป็นที่มาของอำนาจทั้งมวลอยู่ตราบนั้น อำนาจสูงสุดอยู่ในรัฐธรรมนูญเพียงแห่งเดียว

เรามองเห็นได้ง่ายว่าความแตกต่างนี้ น่าจะมีอิทธิพลต่อฐานะ และสิทธิของคณะตุลาการในเรื่องใดในสามประเทศที่ข้าพเจ้าได้ยกมากล่าวแล้วข้างต้น

ถ้าแม้นว่าในประเทศฝรั่งเศส ศาลสามารถไม่เชื่อฟังกฎหมายได้ โดยเห็นว่ากฎหมายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ อำนาจในการร่างกฎหมายย่อมจะอยู่ในกำมือของศาลอย่างแท้

กษัตริย์ได้อำนาจจากไหน–ก็จากรัฐธรรมนูญ แล้วพวกสภาขุนนางล่ะ ก็จากรัฐธรรมนูญ ผู้แทนราษฎรล่ะ ก็จากรัฐธรรมนูญเช่นกัน ถ้าเช่นนั้นกษัตริย์ ขุนนาง ผู้แทน ฯ เมื่อรวมกันเข้าแล้วจะสามารถเปลี่ยนแปลงกฎหมายในบางเรื่องได้ไหม เพราะพวกเขาปกครองได้ก็โดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายนี้ พ้นจากรัฐธรรมนูญไปพวกเขาไม่มีความหมายอะไรเลย ถ้าอย่างนั้นเขาจะเปลี่ยนรัฐธรรมนูญได้โดยอาศัยอะไรเป็นหลักเล่า หนึ่งในสองสิ่งก็คือถ้าความพยายามของพวกเขาไม่มีพลังอันใดต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งยังคงมีอยู่แม้จะไม่เห็นด้วยก็ตามที พวกเขาก็ต้องปกครองต่อไปในนามของรัฐธรรมนูญนั้น หรือว่าถ้าสามารถเปลี่ยนรัฐธรรมนูญได้ ในเมื่อกฎหมายซึ่งทำให้พวกเขามีอำนาจอยู่ได้ไม่มีอีกต่อไปแล้ว พวกเขาก็ไม่มีความหมายอันใดอีกต่อไปเพราะการทำลายรัฐธรรมนูญก็คือการทำท้าลายตัวเอง

เรื่องนี้กลับยิ่งชัดเจนในกฎหมายปี ค.ศ. ๑๘๓๐ มากกว่าในกฎหมายในปี ค.ศ. ๑๘๑๕ ในปี ค.ศ. ๑๘๑๔ อำนาจกษัตริย์ดู ๆ แล้วอยู่นอกเหนือรัฐธรรมนูญ แต่ในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ กษัตริย์เป็นผู้เห็นชอบเองว่ากฎหมายเป็นผู้แต่งตั้งกษัตริย์ ฉะนั้นเมื่อปราศจากกฎหมายก็ย่อมปราศจากกษัตริย์

ฉะนั้น โดยนัยนี้รัฐธรรมนูญส่วนหนึ่งของเราจึงเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เพราะถูกนำไปผนวกกับชะตากรรมของครอบครัวหนึ่ง และรัฐธรรมนูญในส่วนรวมก็เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เพราะเรามองไม่เห็นวิธีที่จะเปลี่ยนแปลงโดยถูกต้องตามกฎหมายได้

สิ่งเหล่านี้จะนำไปใช้กับอังกฤษไม่ได้ ในเมื่ออังกฤษไม่มีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร จะมีใครบอกได้ไหมว่ามีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญนั้น

จริง ในเมื่อศาลจะเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการตีความในรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถเปลี่ยนถ้อยคำสำนวนเหล่านั้นได้ ดังนั้น ศาลก็จะเข้าแทนที่ชาติ และปกครองสังคมอย่างน้อยก็เท่าที่ความอ่อนแอที่ฝังลึกอยู่ในอำนาจตุลาการจะเปิดโอกาสให้ทำเช่นนั้นได้

ข้าพเจ้าทราบดีว่า การที่มิให้ผู้พิพากษามีสิทธิที่จะประกาศว่ากฎหมายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ ก็เท่ากับว่าเราให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญโดยทางอ้อม เพราะไม่มีอุปสรรคจากกฎหมายที่จะมาหยุดยั้งฝ่ายนิติบัญญัติอีกแล้ว แต่จะมีการให้อำนาจเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญของประชาชน กับผู้ที่มิได้เป็นตัวแทนเจตนารมณ์ของประชาชนอย่างเต็มที่ ยังจะดีกว่าการให้อำนาจนั้นกับคนอื่นซึ่งเป็นตัวแทนของตนเองเท่านั้น

ซ้ำจะเป็นสิ่งไร้เหตุผลยิ่งไปกว่านั้น ที่จะให้ผู้พิพากษาอังกฤษมีสิทธิคัดค้านเจตนารมณ์ของคณะนิติบัญญัติ ในเมื่อรัฐสภาซึ่งเป็นผู้บัญญัติกฎหมายยังเป็นผู้บัญญัติรัฐธรรมนูญอีกด้วยและในเมื่อเราไม่สามารถเรียกกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญไม่ว่าในกรณีใด หากกฎหมายนั้นได้มาจากอำนาจทั้งสาม

ไม่มีเหตุผลใดเลยในสองประการที่กล่าวมา จะสามารถนำไปใช้ได้กับอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกา รัฐธรรมนูญมีอำนาจเหนือสมาชิกนิติบัญญัติเช่นเดียวกับราษฎรสามัญ ฉะนั้นจึงเป็นกฎหมายแม่บท และไม่อาจแก้ไขได้ด้วยกฎหมาย จึงเป็นการถูกต้องที่ศาลจะต้องเชื่อฟังรัฐธรรมนูญมากกว่ากฎหมายอื่นใด สิ่งนี้มาจากแก่นแท้ของอำนาจตุลาการกล่าวคือการเลือกหามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวโยงกับอำนาจตุลาการมากที่สุด คือสิทธิตามธรรมดาของผู้บริหาร

ในฝรั่งเศส รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บทเช่นกัน และผู้พิพากษามีสิทธิเท่าเทียมกันในการใช้รัฐธรรมนูญเป็นรากฐานของการพิพากษาตัดสิน แต่ในการใช้สิทธิดังกล่าว เขาย่อมต้องเหยียบย่ำสิทธิอีกอันหนึ่งซึ่งศักดิ์สิทธิ์กว่าแน่ ๆ นั่นคือสิทธิของสังคม ซึ่งเขาใช้สิทธิในนามของสังคมนี้ ในที่นี้เหตุผลธรรมดาจึงต้องพ่ายต่อเหตุผลของรัฐ

สำหรับในอเมริกานั้น ไม่จำเป็นต้องหวั่นเกรงอันตรายทำนองนี้ เพราะสามารถทำให้ผู้บริหารอ่อนข้อได้ทุกขณะ เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐธรรมนูญ ในประเด็นดังกล่าวการเมืองและเหตุผลจึงสามารถเข้ากันได้ ทั้งประชาชนและผู้พิพากษา ก็ยังคงรักษาอภิสิทธิ์ของตนไว้ได้เท่าเทียมกัน

เมื่อมีการอ้างตัวบทกฎหมายต่อหน้าศาลแห่งสหรัฐ ผู้พิพากษาอาจปฏิเสธที่จะนำกฎหมายนั้นมาใช้หากเห็นว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ นี่เป็นอำนาจอย่างเดียวที่ผู้พิพากษาอเมริกันเท่านั้นจึงจะมีได้ แต่ก็เป็นที่มาแห่งอิทธิพลอันยิ่งใหญ่ทางการเมืองด้วย

อันที่จริงมีกฎหมายอยู่น้อยบท ที่โดยลักษณะของมันแล้ว จะสามารถคลาดแคล้วการวิเคราะห์ทางตุลาการไปได้นาน เพราะมีอยู่น้อยบทเหลือเกินที่ไม่กระทบกระเทือนผลประโยชน์ส่วนบุคคล และน้อยบทที่โจทก์ไม่สามารถหรือไม่สมควรอ้างต่อหน้าศาล

แม้กระนั้น วันใดที่ผู้พิพากษาปฏิเสธไม่ใช้กฎหมายบทใด วันนั้นกฎหมายดังกล่าวก็จะหมดพลังต่อจิตใจคนไปส่วนหนึ่งทันที ผู้ที่เคยเสียผลประโยชน์เพราะกฎหมายบทนี้ ก็จะได้รับคำเตือนว่า มีวิธีเลี่ยงที่จะไม่ปฏิบัติตาม คดีต่าง ๆ ก็จะเพิ่มขึ้นทันทีเป็นทวีคูณ กฎหมายที่ว่าก็จะหมดอำนาจลงทันที ดังนั้นสิ่งหนึ่งในสองสิ่งก็จะบังเกิดขึ้นคือ ประชาชนจะเปลี่ยนรัฐธรรมนูญของตน หรือฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องนำอำนาจกฎหมายกลับคืนมา

ดังนั้น คนอเมริกันจึงได้มอบหมายให้ศาลมีอำนาจการเมืองอันมหาศาล แต่โดยที่บังคับให้ศาลใช้กฎหมายก็เฉพาะทางด้านตุลาการเท่านั้น เขาจึงลดอันตรายอันจะเกิดจากอำนาจนี้ลงได้มากทีเดียว

ถ้าแม้นผู้พิพากษาคนใดสามารถพิจารณาแง่กฎหมาย ทั้งทางทฤษฎีและในเรื่องทั่ว ๆ ไปได้ ถ้าแม้นเขาสามารถริเริ่มและควบคุมนักนิติบัญญัติได้ เขาก็จะเข้าสู่เวทีการเมืองได้อย่างโด่งดังทีเดียว เมื่อกลายเป็นคนเด่นหรือคู่อริของพรรคใดพรรคหนึ่ง เขาจะสามารถเรียกร้องอารมณ์ความรู้สึกทั้งมวล ซึ่งจะแบ่งแยกประเทศออกเป็นฝ่าย ๆ ให้เข้าร่วมในการต่อสู้ได้ แต่ถ้าผู้พิพากษาคนใดพิจารณาแง่กฎหมาย ขณะที่มีการอภิปรายกันในเรื่องที่ไม่กระจ่างนักและเพื่อนำมาใช้เฉพาะกรณี ก็เท่ากับว่าการตีความนั้นขาดความสำคัญไปส่วนหนึ่งแล้วในสายตาของประชาชน คำพิพากษาของเขาเกี่ยวข้องก็แต่เฉพาะประโยชน์ส่วนบุคคล ถ้ากฎหมายต้องกระทบกระเทือนไปด้วยก็เป็นเพียงความบังเอิญเท่านั้น

นอกจากนั้น กฎหมายบทใดที่ถูกตรวจสอบเช่นนี้มิได้ถูกทำลายไป เพียงแต่พลังของมันลดลงในความรู้สึกของคน แต่ผลทางการกระทำมิได้ถูกระงับไปด้วย การนำมาพิจารณาในแง่นิติศาสตร์หลายครั้งหลายคราเท่านั้นจึงจะทำให้บทบัญญัตินั้นค่อย ๆ หมดค่าไปในที่สุด

ยิ่งกว่านั้น เราเข้าใจได้ไม่ยากเย็นอะไรว่า ในการมอบหมายให้ผลประโยชน์ส่วนบุคคลเรียกร้องให้มีการตรวจสอบตัวบทกฎหมาย และการนำการพิจารณาตีความกฎหมายไปเกี่ยวพันกับการพิจารณาคดีบุคคล ทำให้เราสบายใจได้ว่ารัฐบัญญัติไม่ได้ถูกโจมตีแม้แต่น้อย ในระบบเช่นนี้ รัฐบัญญัติไม่ต้องเผชิญกับการก้าวร้าวของฝ่ายต่าง ๆ เป็นประจำวันอีกแล้ว การชี้ให้เห็นข้อผิดพลาดของผู้บัญญัติกฎหมาย ก็คือการปฏิบัติตามความจำเป็นจริง ๆ เราควรเริ่มจากข้อเท็จจริงที่ถูกต้องแน่นอนและมีคุณค่า เพราะจะต้องใช้เป็นรากฐานในการพิจารณาคดี

ข้าพเจ้าไม่ทราบว่า วิธีปฏิบัติแบบนี้ของศาลอเมริกา ซึ่งเหมาะกับความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสาธารณะเป็นอย่างยิ่งนี้ จะเหมาะกับเสรีภาพมากที่สุดด้วยหรือไม่

ถึงแม้ว่าผู้พิพากษาอาจจะโจมตีนักนิติบัญญัติได้โดยตรง แต่ก็มีบางเวลาที่เขาหวั่นเกรงที่จะทำเช่นนั้น มีผู้พิพากษาอีกหลายคนที่ทุก ๆ วัน เจตนารมณ์ของพรรคจะช่วยผลักดันให้เกิดความกล้า โดยเหตุนี้จึงอาจจะมีบางครั้งที่กฎหมายถูกโจมตี เมื่ออำนาจซึ่งได้จากกฎหมายนั้นหย่อนไปและยามใดที่กฎหมายมีความหนักแน่น คนก็จะยอมตามโดยไม่ปริปาก กล่าวคือ มีอยู่บ่อย ๆ ที่จะมีการพิจารณาตัวบทกฎหมาย เมื่อเห็นว่าการเคารพกฎหมายนั้นจะเป็นประโยชน์มากที่สุด และคนจะเคารพกฎหมายนั้นก็ต่อเมื่อการบังคับข่มขู่ในนามของกฎหมายเป็นของง่าย

แต่กระนั้นผู้พิพากษาอเมริกาก็ยังถูกพาไปสู่เวทีการเมืองจนได้ เขาจะพิจารณากฎหมายก็เพราะว่าเขาจะต้องพิจารณาคดี และจะไม่พิจารณาคดีก็ไม่ได้ ปัญหาการเมืองซึ่งเขาจะต้องตัดสินเกี่ยวพันอยู่กับผลประโยชน์ของโจทก์ และการปฏิเสธไม่ตัดสินคดีคือการปฏิเสธที่จะให้ความเป็นธรรม การปฏิบัติหน้าที่ในวงแคบให้สมบูรณ์ซึ่งกำหนดไว้ในอาชีพของผู้พิพากษา ก็คือการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองนั่นเอง เป็นความจริงที่ว่าการพิจารณาตรวจสอบทางตุลาการในเรื่องรัฐบัญญัติ ซึ่งศาลเป็นผู้ดำเนินการนี้ไม่สามารถจะกระทำได้อย่างกว้างขวางกับกฎหมายทุกอย่างโดยไม่เลือก เนื่องจากว่ามีกฎหมายบางอย่างที่เราไม่สามารถนำมาพิจารณาโต้เถียงอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งเราเรียกว่ากระบวนวิธีพิจารณาคดี เพราะถ้าปล่อยให้ทำเช่นนั้น เราก็นึกออกว่าคงจะไม่มีใครสักคนที่อยากจะให้ศาลเป็นผู้ตัดสิน

คนอเมริกันเองก็รู้สึกว่ามีความไม่สะดวกในเรื่องนี้อยู่เหมือนกัน แต่เขาก็มิได้ให้มี

การแก้ไขอย่างเต็มที่ เพราะเกรงว่าการแก้ไขในทุกกรณีจะทำให้เกิดประสิทธิภาพที่เป็นอันตรายมากกว่า

แม้จะถูกบีบให้อยู่ในขอบเขตดังกล่าว อำนาจในการพิพากษาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญของศาลอเมริกา ยังเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อขัดขวางเผด็จการทางสภาการเมืองทั้งมวล

อำนาจอื่น ๆ ของผู้พิพากษาอเมริกัน

ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจำเป็นหรือไม่ที่จะกล่าวว่า ในหมู่ประชาชนที่มีเสรี เช่นคนอเมริกัน พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะฟ้องร้องข้าราชการทุกคน ต่อผู้พิพากษาธรรมดาได้ และผู้พิพากษาทุกคนมีสิทธิพิพากษาตัดสินข้าราชการ ในเมื่อการกระทำเช่นนั้นเป็นเรื่องปกติธรรมดาเหลือเกิน

การอนุญาตให้ศาลลงโทษเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารที่ฝ่าฝืนกฎหมาย มิใช่เป็นการให้อภิสิทธิ์แก่ศาลแต่อย่างใด การช่วยปกป้องพวกเขาเสียอีกที่ถือว่าเป็นการลิดรอนสิทธิธรรมชาติของพวกเขา

ไม่เคยปรากฏว่าในสหรัฐอเมริกา การให้ศาลรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ ได้ลดอำนาจของรัฐบาลลงแต่ประการใดเลย

ตรงกันข้าม ดูเหมือนว่าการปฏิบัติเช่นนี้ของชาวอเมริกัน กลับยิ่งทำให้เขาเพิ่มความนับถือผู้บริหารมากขึ้น เพราะผู้บริหารต้องคอยหลีกเลี่ยงคำวิพากษ์วิจารณ์มากขึ้น

ทั้งข้าพเจ้าก็ไม่เคยสังเกตว่า ในสหรัฐ มีคดีฟ้องร้องทางการเมืองมากมาย ซึ่งข้าพเจ้าอธิบายได้ไม่ยากเย็นเลย การฟ้องร้องไม่ว่าจะเป็นคดีประเภทใด เป็นเรื่องยุ่งยากและสิ้นเปลือง การกล่าวหาข้าราชการตามหน้าหนังสือพิมพ์นั้นง่ายมาก แต่การจะไปร้องเรียนต่อศาลสถิตยุติธรรม จะต้องมีมูลเหตุร้ายแรงทีเดียว การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่จึงควรมีมูลเหตุฟ้องร้องที่ถูกต้อง ส่วนเจ้าหน้าที่ซึ่งกลัวถูกฟ้องเป็นคดี ย่อมจะไม่เปิดโอกาสให้มีมูลเหตุทำนองนั้น

ที่กล่าวมานี้มิใช่เป็นเพราะรูปแบบสาธารณรัฐซึ่งคนอเมริกันนำไปใช้ เพราะประสบการณ์เดียวกันนี้เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำวันในประเทศอังกฤษ

ประชาชนทั้งสองชาติไม่เคยเชื่อว่า การยอมให้มีการตัดสินความเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของรัฐบาลได้นั้น เป็นการประกันอิสรภาพของตน พวกเขาคิดว่าคดีเล็ก ๆ ซึ่งราษฎรธรรมดาสามัญก็สามารถฟ้องร้องได้ต่างหาก ที่สามารถประกันเสรีภาพของพวกเขาได้ ดีกว่ากระบวนการพิจารณาคดียืดยาวใหญ่โต ซึ่งพวกตนไม่เคยมีความจำเป็น หรือจะนำมาใช้ก็สายเกินการเสียแล้ว

ในสมัยกลาง ซึ่งการควานหาตัวอาชญากรเป็นเรื่องยากลำบากมาก เมื่อผู้พิพากษาจับตัวมาได้สักสองสามคน ก็มักจะตัดสินลงโทษอย่างน่าทุเรศทีเดียว ซึ่งมิได้สามารถลดจำนวนผู้กระทำผิดลงแต่ประการใด นับแต่นั้นมาเราก็ค้นพบว่า การทำให้ความยุติธรรมเป็นสิ่งถูกต้องแน่นอนขึ้น และพร้อมกันก็เข้มงวดน้อยลงเป็นการทำให้ความเป็นธรรมนั้นมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในเวลาเดียวกัน

ชาวอเมริกันและชาวอังกฤษคิดว่าควรจะปฏิบัติต่อกรณีของการกระทำโดยพลการและการกดขี่แบบทรราชย์ เช่นเดียวกับการลักขโมย คือให้ความสะดวกในการดำเนินคดีและลดโทษให้เบาลง

ในบีที่ ๘ แห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส มีรัฐธรรมนูญฉบับหนึ่งปรากฏออกมา โดยมีข้อความในมาตรา ๗๕ ดังนี้ "เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของรัฐบาล นอกเหนือไปจากรัฐมนตรีจะถูกดำเนินคดีในกรณีที่มีการกระทำเกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่ของเขาได้ โดยอาศัยอำนาจแห่งการตัดสินใจของสภาที่ปรึกษาแห่งรัฐเท่านั้น ในกรณีเช่นนี้การดำเนินการฟ้องร้องจะกระทำกันในศาลปกติ"

รัฐธรรมนูญแห่งบีที่ ๘ เลิกใช้ไปแล้ว แต่มาตรานี้ยังคงอยู่ และแต่ละวันก็ยังมีการนำมาตรานี้มาใช้ต่อต้านการเรียกร้องอย่างยุติธรรมของราษฎร

บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าพยายามจะให้คนอเมริกันหรือคนอังกฤษเข้าใจความหมายของมาตรา ๗๕ นี้ แต่ยากเหลือเกินที่ข้าพเจ้าจะบรรลุถึงเป้าหมายนั้น

สิ่งแรกที่พวกเขาสังเกตเห็นก็คือว่า สภาที่ปรึกษาแห่งรัฐของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเป็นศาลสูงบักหลักอยู่กลางอาณาจักร มีการกระทำแบบกดขี่ด้วยการขับไล่ผู้ที่มาฟ้องร้องทุกคนออกไปก่อนที่จะดำเนินการใด ๆ

แต่ครั้นเมื่อข้าพเจ้าพยายามหาทางที่จะให้เขาเหล่านั้น เข้าใจว่าสภาที่ปรึกษาแห่ง

รัฐมิได้เป็นคณะตุลาการ ตามความหมายทั่วไปของคำเรียกชื่อ แต่เป็นคณะทางการบริหาร ซึ่งสมาชิกขึ้นต่อกษัตริย์ โดยลักษณาการดังกล่าว หลังจากสั่งเยี่ยงผู้มีอำนาจสูงสุด ให้บ่าวคนหนึ่งของพระองค์ซึ่งเรียกว่าผู้ว่าราชการภาค (préfet) กระทำการอันไร้ความเป็นธรรมแล้ว ยังอาจสั่งเยี่ยงผู้มีอำนาจสูงสุดให้บ่าวอีกคนหนึ่งของพระองค์ซึ่งเรียกว่าที่ปรึกษาของรัฐ คอยป้องกันมิให้ใครลงโทษบ่าวที่กล่าวมาคนแรกได้ ยามที่ข้าพเจ้าชี้ให้เขาดูราษฎรผู้หนึ่ง ซึ่งได้รับความเสียหายเพราะคำสั่งของเจ้าผู้ครอง ทั้งตกอยู่ในสภาพที่จะต้องขอคำอนุมัติจากเจ้าผู้ครองเอง เพื่อที่จะได้รับความเป็นธรรม เขาเหล่านั้นกลับปฏิเสธไม่ยอมเชื่อความเลวร้ายเช่นนั้น พร้อมกับกล่าวหาว่าข้าพเจ้ากล่าวเท็จโง่เง่าไม่รู้อะไร

มีอยู่บ่อย ๆ ในประเทศราชาธิปไตยโบราณ ที่รัฐสภาออกพระราชกฤษฎีกาให้จับตัวข้าราชการซึ่งกระทำผิดละเมิดกฎหมาย บางครั้งบางคราวอำนาจกษัตริย์จะเข้ามาแทรกแซงโดยการยกเลิกกระบวนการฟ้องร้องเสีย ในยามนั้นลัทธิเผด็จการจะแสดงตัวอย่างเปิดเผยและการเชื่อฟังเท่ากับเป็นการยอมสยบต่อกำลังนั่นเอง

ดังนั้น เราจึงถอยหลังกลับไปจากจุดที่คนรุ่นพ่อเราได้บรรลุถึง เพราะเราปล่อยให้เขาทำกันไป ภายใต้สีสรรแห่งความยุติธรรม และยอมอุทิศสิ่งซึ่งได้มาด้วยการใช้ความรุนแรงบังคับในนามของกฎหมาย

บทที่ ๗
การตัดสินทางการเมืองในสหรัฐอเมริกา

สำหรับคำว่าการตัดสินทางการเมือง ข้าพเจ้าหมายถึงคำสั่งตามคำพิพากษาของคณะทางการเมือง ซึ่งกอปรด้วยสิทธิในการตัดสินเป็นครั้งคราว

ในการปกครองแบบสิทธิ์ขาด ไม่มีประโยชน์อันใดที่จะใช้รูปแบบพิเศษในการตัดสิน ในเมื่อเจ้าผู้ครอง ผู้ซึ่งเราอาศัยชื่อมาดำเนินคดีกับจำเลย เป็นหัวหน้าศาลต่าง ๆ เช่นเดียวกับเป็นหัวหน้าสิ่งอื่นทั้งหมด เจ้าผู้ครองไม่จำเป็นต้องไปแสวงหาหลักประกันในที่อื่นใดนอกจากในความคิดของคนทั่วไปที่รู้ซึ้งถึงอำนาจของพระองค์ ความหวาดหวั่นเพียงประการเดียวซึ่งเจ้าผู้ครองอาจจะมีได้ก็คือ มิได้มีการเก็บแม้แต่ลักษณะภายนอกของความยุติธรรมเอาไว้ และอาจจะเป็นการลบหลู่เกียรติศักดิ์แห่งอำนาจของพระองค์ ขณะที่คนต้องการจะทำให้อำนาจนั้นมั่นคง

ทว่า ในประเทศเสรีส่วนมาก ที่ซึ่งคนส่วนใหญ่ไม่สามารถมีอิทธิพลเหนือศาลดังเช่นที่เจ้าผู้ครองซึ่งมีอำนาจสิทธิ์ขาดจะมีได้ เคยมีบ้างเหมือนกันที่อำนาจตุลาการถูกนำมาไว้ในกำมือของผู้แทนสังคมเป็นครั้งคราว ในประเทศเหล่านี้คนชอบที่จะนำอำนาจต่าง ๆ มาปะปนกันเป็นครั้งคราว มากกว่าจะฝ่าฝืนหลักการที่จำเป็นในเรื่องความสามัคคีในรัฐบาล ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกาได้นำการตัดสินทางการเมืองเข้าไปในตัวบทกฎหมายของตน เป็นเรื่องแปลกทีเดียวที่จะพิจารณาดูผลประโยชน์ ซึ่งประชาชนมากมายของทั้งสามประเทศได้จากการกระทำเช่นนั้น

ในประเทศอังกฤษ และฝรั่งเศส สภาขุนนางคือศาลอาญา• ของประเทศ สภานี้มิได้ตัดสินความผิดทางการเมืองทุกคดี แต่สามารถตัดสินคดีเหล่านี้ได้ทุกคดี

เคียงข้างสภาขุนนาง ก็คืออำนาจการเมืองอีกอำนาจหนึ่ง อันกอปรด้วยสิทธิใน

• นอกจากนั้นศาลขุนนางในประเทศอังกฤษ ยังเป็นศาลอุทธรณ์ขั้นสูงสุดในคดีแพ่งบางคดี โปรดดู Blackstone เล่ม ๓ บทที่ ๔

การกล่าวหาได้ ความแตกต่างเพียงประการเดียวที่มีอยู่ในประเด็นนี้ระหว่างประเทศทั้งสองก็คือ ในประเทศอังกฤษ ผู้แทนราษฎรสามารถกล่าวหาใครก็ได้ตามใจชอบต่อคณะขุนนาง ขณะที่ในประเทศฝรั่งเศส ผู้แทน ฯ จะฟ้องร้องทำนองนี้ได้ก็แต่เฉพาะเจ้าหน้าที่ระดับสูงของกษัตริย์เท่านั้น

นอกจากนั้น ในประเทศทั้งสอง สภาขุนนางมีกฎหมายอาญาทุกฉบับพร้อมอยู่แล้วสำหรับใช้ลงโทษผู้ประพฤติผิด

บทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งในสหรัฐอเมริกา และในยุโรป กอปรด้วยสิทธิในการกล่าวหา และสิทธิในการตัดสินคดี ดังนั้นเมื่อผู้แทนราษฎรหาตัวผู้กระทำผิด วุฒิสภาก็ลงโทษคนผู้นั้น

แต่ทว่าวุฒิสภาจะถูกเรียกเข้าดำเนินการได้ก็โดยผู้แทนราษฎรเท่านั้น และผู้แทน ฯ จะกล่าวหาคนผิดต่อวุฒิสภาได้ก็เฉพาะที่เป็นข้าราชการเท่านั้น โดยนัยนี้วุฒิสภาจึงมีอำนาจจำกัดกว่าศาลขุนนางของฝรั่งเศส และผู้แทนราษฎรก็มีสิทธิในการกล่าวหากว้างขวางกว่าผู้แทน ฯ ของเรา

แต่ความแตกต่างอย่างใหญ่หลวงที่สุดที่มีอยู่ระหว่างอเมริกาและยุโรปก็คือ ศาลการเมืองในยุโรปสามารถนำวิธีการต่าง ๆ ของประมวลกฎหมายอาญามาใช้ได้ ส่วนในอเมริกานั้นเมื่อศาลให้ผู้ผิดพ้นจากความเป็นข้าราชการ และประกาศว่าบุคคลผู้นั้นขาดความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ในอนาคตได้ สิทธิของศาลจะหมดเพียงแค่นั้น และภาระหน้าที่ของศาลทั่วไปจะเริ่มขึ้น

ข้าพเจ้าขอสมมุติว่าประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาได้ก่ออาชญากรรมร้ายแรง

สภาผู้แทนราษฎรจะกล่าวหาเขา วุฒิสมาชิกจะพิพากษาให้เขาพ้นจากตำแหน่ง ต่อจากนั้น เขาจะไปปรากฏตัวต่อหน้าคณะลูกขุน ผู้ซึ่งเป็นคณะเดียวเท่านั้นที่สามารถทำให้เขาหมดเสรีภาพ หรือปลดชีวิตเขาได้

เรื่องนี้ จบลงด้วยการให้ความสว่างในเรื่องที่เรากำลังสนใจอยู่

โดยการนำการตัดสินทางการเมืองเข้ามาร่วมในกฎหมายของตน คนยุโรปปรารถนาที่จะเข้าถึงตัวอาชญากรที่สำคัญ ไม่ว่าเขาจะมีชาติกำเนิดมาเช่นไร มีชั้นวรรณะหรืออำนาจใด

ในประเทศ ดังนั้นเพื่อที่จะบรรลุถึงเป้าหมาย เขาจึงได้นำอภิสิทธิ์ทั้งหมดของศาล เข้ารวมไว้กับคณะทางการเมืองคณะหนึ่งเป็นการชั่วคราว

ยามนั้น นักนิติบัญญัติจึงเปลี่ยนเป็นผู้พิพากษา โดยสามารถสืบสวน จัดลำดับขั้นและลงโทษอาชญากรรมได้ ด้วยการให้นักนิติบัญญัติมีสิทธิเยี่ยงผู้พิพากษา ซึ่งกฎหมายจะกำหนดข้อที่จะต้องปฏิบัติตามทั้งมวลเอาไว้ และผูกมัดเขาให้ปฏิบัติตามรูปแบบของทางกระบวนการยุติธรรมทุกประการ

ยามที่ศาลการเมืองจะเป็นของฝรั่งเศสก็ดี หรือของอังกฤษก็ดี มีเรื่องจะต้องพิจารณาตัดสินข้าราชการ และยามที่ศาลนั้นจะต้องพิพากษาลงโทษเขา **ศาลจะให้เขาพ้นจาก**ตำแหน่งหน้าที่ และสามารถประกาศได้ว่าเขาเป็นผู้ที่ไม่เหมาะสมจะดำรงตำแหน่งใดๆในอนาคต แต่ในที่นี้การถอดถอนจากตำแหน่ง และการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นผลสืบเนื่องมาจากคำสั่งศาล แต่ไม่ใช่เป็นคำสั่งศาลเอง

ดังนั้นในยุโรป การตัดสินคดีทางการเมือง จึงเป็นการกระทำทางตุลาการมากกว่าจะเป็นมาตรการทางการบริหาร

ในสหรัฐอเมริกา เราจะเห็นว่าตรงกันข้าม ทั้งชวนให้เชื่อได้ง่ายว่า ในประเทศนี้ การตัดสินคดีทางการเมือง เป็นมาตรการทางบริหารมากกว่าจะเป็นการกระทำทางตุลาการ

เป็นความจริงที่ว่า คำสั่งของวุฒิสภาตามรูปแล้วมีลักษณะทางตุลาการ เพื่อที่จะออกคำสั่ง วุฒิสมาชิกจำเป็นจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแบบพิธี และขนบธรรมเนียมของการพิจารณาคดี ทั้งคำสั่งยังมีลักษณะทางตุลาการโดยมูลเหตุซึ่งเป็นรากฐานแห่งคำสั่งนั้น โดยทั่วไปแล้ววุฒิสภาจำเป็นต้องพิจารณาความผิดทางกฎหมายจารีตประเพณีมาใช้เป็นรากฐานในการตัดสินใจ ซึ่งโดยนัยนี้คำสั่งดังกล่าวจะมีลักษณะทางการบริหาร

ถ้าแม้นว่าเป้าหมายหลักของนักนิติบัญญัติอเมริกัน คือการให้คณะทางการเมืองมีอำนาจอันยิ่งใหญ่ทางตุลาการเป็นอาวุธจริงๆแล้วไซร้ เขาคงจะไม่จำกัดบทบาทของเขาให้อยู่ในวงแคบแค่ข้าราชการเป็นแน่ เพราะเหตุว่าศัตรูของมลรัฐที่เป็นภัยมากที่สุด อาจจะไม่มีตำแหน่งหน้าที่ใดเลยก็ได้ นี่เป็นความจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาธารณรัฐ ที่ซึ่งการส่งเสริมสนับสนุนพรรคต่าง ๆ เป็นอำนาจที่ยิ่งใหญ่ที่สุด และเป็นที่ซึ่งคนมักจะมีอำนาจมากจนกระทั่งเขามิได้แสดงอำนาจตามกฎหมายอันใดเลย

ถ้าแม้นว่านักนิติบัญญัติอเมริกัน ประสงค์จะให้สังคมเองมีสิทธิที่จะเตรียมการป้องกันอาชญากรรมใหญ่ ๆ ตามแบบผู้พิพากษา โดยทำให้หวาดกลัวการถูกลงโทษ เขาก็คงจะมอบหมายให้ศาลการเมืองรับภาระในเรื่องคดีอาญาทั้งมวล แต่ก็เป็นการให้อำนาจที่ยังไม่สมบูรณ์ที่เดียวนัก ซึ่งไม่สามารถปราบปรามอาชญากรที่เป็นภัยที่สุดได้ เพราะเหตุว่าการตัดสินถอดถอนตำแหน่งทางการเมือง สำหรับคนที่ประสงค์จะคว่ำกฎหมาย จะมีความสำคัญอะไร

ดังนั้น เป้าหมายหลักของการตัดสินทางการเมืองในสหรัฐอเมริกา จึงได้แก่การดึงอำนาจกลับคืนมาจากผู้ที่นำอำนาจนั้นไปใช้ในทางที่ผิด และการป้องกันมิให้ราษฎรคนเดียวกันนั้นมีอำนาจดังกล่าวอีกในอนาคต ดังที่เห็นกันอยู่แล้ว นั่นเป็นการปฏิบัติทางการบริหาร ซึ่งเรากำหนดให้เป็นรูปแบบของคำพิพากษา

ดังนั้นในเรื่องนี้ คนอเมริกันจึงได้สร้างสิ่งซึ่งมีลักษณะผสม โดยให้การถอดถอนทางการบริหาร มีหลักประกันทุกอย่างเกี่ยวกับการตัดสินทางการเมือง ทั้งยังทำให้การตัดสินทางการเมืองหมดความแข็งกร้าวอย่างยิ่งลงด้วย

เมื่อกำหนดประเด็นนี้แน่นอนแล้ว ทุกอย่างก็ติดตามมาเป็นลูกโซ่ เราก็จะค้นพบว่าเพราะเหตุใด รัฐธรรมนูญต่าง ๆ ของอเมริกา จึงให้ข้าราชการพลเรือนอยู่ภายใต้ขอบข่ายแห่งอำนาจของวุฒิสภา แต่ยกเว้นข้าราชการทหารแม้ว่าจะมีอาชญากรรมเป็นที่น่าหวั่นเกรงมากกว่าทางฝ่ายพลเรือน ถ้าจะกล่าวโดยนัยนี้คนอเมริกาไม่มีข้าราชการที่ถูกถอดถอนเลย พวกหนึ่งเป็นพวกที่โยกย้ายปลดออกมิได้ อีกพวกหนึ่งยึดถือสิทธิของตนไว้ ซึ่งได้มาจากอาณัติที่ไม่มีผู้ใดเลิกล้มได้ ดังนั้นเพื่อจะปลดอำนาจคนเหล่านั้น จึงจำเป็นต้องนำทุกคนมาตัดสินโดยทั่วหน้ากัน ทว่าพวกทหารขึ้นอยู่กับประมุขของมลรัฐ ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือน การเอื้อมมือเข้าไปถึงประมุขแห่งมลรัฐเท่ากับเป็นการพิพากษาตัดสินทุก ๆ คนในครั้งเดียวกัน (ไม่ใช่ว่าจะสามารถถอดตำแหน่งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ได้ แต่เราสามารถปลดเขาให้พ้นจากการบังคับบัญชาได้)

ตอนนี้ ถ้าแม้นใครเกิดนำระบบยุโรปและระบบอเมริกันมาเทียบเคียงกัน ในด้านผลลัพธ์ซึ่งได้มาจากแต่ละระบบ หรือผลลัพธ์ที่แต่ละระบบสามารถให้ได้ เราจะค้นพบข้อแตกต่างซึ่งชัดแจ้งไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันเลย

ในประเทศฝรั่งเศส และอังกฤษ คนพิจารณาเห็นว่าการตัดสินทางการเมืองเป็น

อาวุธอันมหัศจรรย์ ซึ่งสังคมจะนำมาใช้ก็เพียงเพื่อช่วยตัวเองในยามที่มีภยันตรายใหญ่หลวงเท่านั้น

เราไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า การตัดสินทางการเมือง ดังที่เข้าใจกันในยุโรปมิได้ละเมิดหลักการแบบอนุรักษ์นิยมของการแบ่งแยกอำนาจ และไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการตัดสินนั้นมิได้คุกคามเสรีภาพและชีวิตของคนอยู่ตลอดเวลา

การตัดสินทางการเมืองในสหรัฐอเมริกา จะลุกลามเข้าไปถึงหลักการแบ่งแยกอำนาจก็โดยทางอ้อมเท่านั้น มิได้มีการคุกคามความเป็นอยู่ของราษฎรแต่ประการใด การตัดสินนี้จะกระทำก็แต่เฉพาะผู้ที่ยอมสยบต่อความร้ายกาจของมันก่อนหน้าแล้ว ขณะที่เข้ารับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

การตัดสินทางการเมืองจึงน่าหวาดหวั่นน้อยลง และมีประสิทธิภาพน้อยลงด้วยในเวลาเดียวกัน

นักนิติบัญญัติในสหรัฐอเมริกาเอง มิได้พิจารณาเห็นว่าการตัดสินนี้เป็นทางเยียวยาในบั้นปลายของความเลวร้ายที่สำคัญ ๆ ของสังคมด้วย แต่เห็นว่าเป็นวิธีการปกติในการปกครอง

ในประเด็นนี้ บางทีอำนาจตัดสินอาจจะมีอิทธิพลต่อหน่วยสังคมในอเมริกามากกว่าในยุโรป อันที่จริงก็ไม่ควรจะหลงใหลไปกับความนุ่มนวลภายนอกที่ปรากฏในรัฐบัญญัติของอเมริกา ในส่วนที่เกี่ยวพันกับการตัดสินทางการเมืองในขั้นแรก เราควรต้องสังเกตว่าในสหรัฐอเมริกา ศาลที่เป็นผู้อ่านคำพิพากษาตัดสิน ประกอบด้วยบัจจัยเดียวกัน และอยู่ภายใต้อิทธิพลเดียวกันกับหน่วยที่มีหน้าที่กล่าวหา ซึ่งเป็นการกระตุ้นอารมณ์ล้างแค้นของพรรคต่าง ๆ อย่างยากที่จะต้านทานได้ ถ้าแม้นว่าผู้พิพากษาการเมืองในสหรัฐอเมริกาจะไม่สามารถอ่านคำลงโทษอย่างรุนแรงเท่ากับผู้พิพากษาการเมืองของยุโรปก็ตามที แต่ก็มีโอกาสน้อยกว่าที่ผู้พิพากษาในอเมริกาจะยอมตัดสินว่าไม่มีความผิด การพิพากษาของเขาน่ากลัวน้อยกว่าทว่าแน่นอนกว่า

ขณะที่คนยุโรปจัดตั้งศาลการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือลงโทษผู้กระทำผิด คนอเมริกันกลับมีวัตถุประสงค์ที่จะปลดอำนาจออกจากผู้ผิด การตัดสินทางการเมืองในสหรัฐอเมริกา เป็นมาตรการป้องกันอย่างหนึ่ง ดังนั้น จึงไม่ควรดึงผู้พิพากษาเข้ามาเกี่ยว ในเรื่องคำจำกัดความที่แน่นอนทางด้านอาชญากรรม

ไม่มีอะไรจะน่ากลัวยิ่งไปกว่าความคลุมเครือของกฎหมายอเมริกา เมื่อมีการให้คำ

จำกัดความในเรื่องอาชญากรรมทางการเมืองอย่างถูกต้อง กล่าวคือ "อาชญากรรมที่เป็นเหตุจูงใจให้มีการพิพากษาประธานาธิบดี (ตามถ้อยคำในรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา ตอนที่ ๔ มาตรา ๑) ได้แก่การเป็นกบฏ การฉ้อราษฎร์บังหลวง หรืออาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายอื่น ๆ" รัฐธรรมนูญของมลรัฐส่วนมากยิ่งคลุมเครือกว่านี้อีก

รัฐธรรมนูญแห่งแมสสาชูเสทซ์กล่าวไว้ว่า "ข้าราชการจะถูกพิพากษาลงโทษเนื่องจากการประพฤติผิด และเนื่องจากการบริหารอันเลวร้าย (บทที่ ๑ ตอนที่ ๒ มาตรา ๘) "ข้าราชการทุกคนที่ทำให้มลรัฐตกอยู่ในอันตราย เนื่องจากการบริหารอันเลวร้าย การฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือความผิดอื่น ๆ อาจถูกกล่าวหาได้โดยสภาผู้แทนราษฎร" นี่เป็นข้อความในรัฐธรรมนูญของมลรัฐเวอร์จิเนีย มีรัฐธรรมนูญบางฉบับที่มิได้กำหนดอาชญากรรมใด ๆ ให้แน่ชัดลงไป เพื่อที่ข้าราชการจะได้มีภาระรับผิดชอบโดยไม่จำกัด (โปรดดูรัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐอิลินอยส์, เมน, คอนเน็คติคัต, และจอร์เจีย)

แต่ในเรื่องนี้ สิ่งซึ่งทำให้กฎหมายอเมริกาเป็นที่น่าคร้ามเกรงเช่นนี้ ข้าพเจ้ากล้าพูดได้ว่าเกิดจากความนุ่มนวลของกฎหมายนั่นเอง

เราได้เห็นแล้วว่าในยุโรป การปลดข้าราชการ และการถอดถอนตำแหน่งทางการเมืองเป็นผลอย่างหนึ่งของการลงโทษ และในอเมริกาการกระทำเช่นนั้นคือการลงโทษเอง ผลที่ตามมามีดังนี้ ในยุโรปศาลการเมืองกอปรด้วยสิทธิอันร้ายกาจ ซึ่งในบางครั้งศาลไม่รู้ว่าจะใช้สิทธินั้นอย่างไร มีเหมือนกันที่ศาลมิได้ลงโทษ ด้วยเกรงว่าจะลงโทษหนักเกินไป แต่ในอเมริกาจะไม่มีการถอยหลังให้กับโทษที่มิได้ทำให้มนุษยชาติต้องคร่ำครวญทรมาน การตัดสินประหารชีวิตศัตรูทางการเมือง เพื่อที่จะปลดอำนาจเขาในสายตาของทุกคน คือการฆาตกรรมอันน่าสยดสยอง การประกาศว่าปรปักษ์ของตนไม่เหมาะสมที่จะครองอำนาจอันเดียวกันนั้นและปลดอำนาจนั้นออกโดยให้เขามีเสรีภาพและไว้ชีวิตเขา อาจดูเป็นผลตรงไปตรงมาของการต่อสู้

แต่ทว่า การอ่านคำตัดสินอย่างง่าย ๆ เช่นนี้ เป็นสิ่งสุดยอดแห่งเคราะห์กรรมที่มิได้ยิ่งหย่อนเลยสำหรับสามัญชนที่ต้องปฏิบัติตามคำตัดสินนั้น พวกอาชญากรใหญ่ ๆ คงจะดูแคลนความเข้มแข็งอันไร้ประโยชน์เช่นนี้ คนธรรมดาสามัญคงจะมองเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ทำลาย

ฐานะของเขา ทำให้เกียรติยศของเขาต้องมัวหมอง และตัดสินให้เขาอยู่ว่าง ๆ อย่างน่าอับอาย ซึ่งร้ายแรงยิ่งกว่าความตายเสียอีก

การตัดสินทางการเมืองในสหรัฐอเมริกา จึงมีอิทธิพลเหนือการที่สังคมจะก้าวเดินไปเป็นอย่างมากยิ่งกว่าจะดูว่าเป็นสิ่งน่าหวั่นเกรงเสียอีก การตัดสินนั้นมิได้มีอิทธิพลต่อผู้อยู่ใต้ปกครองโดยตรง แต่ทำให้ฝูงชนส่วนใหญ่อยู่เหนือผู้ปกครอง เขาไม่ได้ทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติใช้อำนาจมหาศาลยกเว้นเมื่อเป็นวันวิกฤตเท่านั้น ฝ่ายนิติบัญญัติจะมีอำนาจแต่พอประมาณและสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เป็นประจำวัน ถ้าแม้นว่าอำนาจจะน้อยสักหน่อย แต่ในแง่หนึ่งการใช้อำนาจย่อมจะสะดวกขึ้น และการใช้อำนาจในทางที่ผิดก็ง่ายดายขึ้นด้วย

โดยการป้องกันมิให้ศาลการเมืองพิพากษาลงโทษทางตุลาการ คนอเมริกันจึงดูประหนึ่งจะเตรียมการป้องกันผลอันร้ายกาจที่สุดของการกดขี่ของฝ่ายนิติบัญญัติไว้ล่วงหน้ามากกว่าจะป้องกันการกดขี่ข่มเหง ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าเมื่อกล่าวรวม ๆ แล้ว การตัดสินทางการเมืองในสหรัฐอเมริกาเช่นที่เราเข้าใจกัน จะเป็นอาวุธอันน่าสยดสยองที่สุดที่เคยให้ไว้ในกำมือของคนส่วนใหญ่หรือไม่

ในยามที่ สาธารณรัฐทั้งหลายในอเมริกาเริ่มเสื่อมลง ข้าพเจ้าเชื่อว่าเราจะสามารถรับรู้การตัดสินนั้นได้อย่างง่ายดาย เพียงแต่มองดูว่าจำนวนการตัดสินทางการเมืองเพิ่มขึ้นหรือเปล่า

บทที่ ๙
รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์

ข้าพเจ้าได้พิจารณามาจนบัดนี้ว่ามลรัฐแต่ละแห่งมีความสมบูรณ์ในตัวของมันเอง ทั้งได้แสดงให้เห็นกลไกต่าง ๆ ซึ่งประชาชนใช้ในการบริหารรัฐรวมทั้งวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ใช้กัน แต่บรรดารัฐซึ่งข้าพเจ้ามองในรูปอิสระเหล่านี้ จำต้องเชื่อฟังต่ออำนาจที่เหนือกว่าในบางกรณี ซึ่งได้แก่อำนาจของสหภาพ ถึงเวลาแล้วที่เราจะหันมาพิจารณาดูอธิปไตยในส่วนที่สหภาพได้รับมอบหมายไว้ และมองดูรัฐธรรมนูญของประเทศแต่พอสังเขป

ประวัติรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์

อาณานิคมทั้ง ๑๓ แห่ง ซึ่งได้สลัดแอกจากอังกฤษไปพร้อมกัน เมื่อตอนปลายศตวรรษที่แล้ว ดังที่กล่าวมาข้างต้น มีศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียมเดียวกัน และกฎหมายเกือบจะฉบับเดียว อาณานิคมเหล่านี้ต่อสู้กับศัตรูคนเดียวกัน ดังนั้นจึงน่าจะมีเหตุผลหนักแน่นมากที่เดียวในการรวมตัวกันอย่างสนิทแนบแน่น และกลมกลืนอยู่ในชาติหนึ่งชาติเดียวกัน

แต่เนื่องจากแต่ละอาณานิคมเคยมีความเป็นอยู่แบบอิสระและปกครองตนเอง จึงย่อมสร้างผลประโยชน์และความเป็นอยู่เฉพาะตน ทั้งยังรังเกียจที่จะมีการรวมตัวอย่างสมบูรณ์และเป็นปึกแผ่น อันจะทำให้ความสำคัญเฉพาะรัฐของตนต้องจางหายไปเมื่อมีความสำคัญของส่วนรวมเกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงเกิดแนวโน้มแยกกันไปคนละทางอยู่สองประการด้วยกัน ประการแรก นำชาวแองโกลอเมริกันให้เข้ารวมตัวรวมใจกัน ประการที่สองนำพวกเขาไปสู่การแบ่งแยกจากกัน

ตราบใดที่สงครามกับเมืองแม่ยังคงดำเนินอยู่ ความจำเป็นทำให้หลักการรวมตัวกันมีคุณค่าเด่นชัด และแม้ว่ากฎหมายที่ก่อให้เกิดการรวมตัวกันนี้จะยังไม่สมบูรณ์ก็ตาม แต่กระนั้นสายสัมพันธ์ระหว่างกันก็ยังคงอยู่

แต่ทันทีที่มีการตกลงสันติภาพกันได้ ความเลวร้ายต่าง ๆ ของรัฐบัญญัติก็เริ่มเปิดเผยออกมา ประเทศทำท่าว่าจะสลายตัวลงทันควัน เมื่อแต่ละอาณานิคมกลายเป็นสาธารณรัฐอิสระต่างก็ยึดถืออธิปไตยไว้แต่ผู้เดียว รัฐบาลส่วนกลาง ซึ่งรัฐธรรมนูญของรัฐเองประณามว่าอ่อนแอ และความรู้สึกกรึงเกรงอันตรายของประชาชนก็ไม่สามารถค้ำจุนไว้ได้อีกต่อไป จึงได้แต่มองดูสถาบันของตนถูกทอดทิ้งให้ตกอยู่ใต้ความดูหมิ่นเหยียดหยามของประชาชนยุโรปมากมาย ในยามที่ไม่อาจจะหาทรัพยากรมาให้เพียงพอที่จะยืนหยัดต่อสู้กับพวกอินเดียนเผ่าต่าง ๆ หรือแม้แต่จะชดใช้ดอกเบี้ยหนี้สินที่ทำสัญญาไว้แต่ครั้งสงครามกู้เอกราชก็ไม่ได้ ครั้นใกล้จะถึงกาลอวสาน รัฐบาลจึงประกาศอย่างเป็นทางการว่า ตนไร้อำนาจเสียแล้วและร้องขออำนาจรัฐธรรมนูญเป็นที่พึ่ง

ถ้าแม้นว่า ในช่วงระยะเวลาหนึ่งอเมริกาจะสามารถสร้างตนเองขึ้นมาจนรุ่งเรือง ซึ่งพลเมืองของเขาก็ปรารถนาอยู่มิรู้วายที่จะแสดงให้เราเห็นถึงความรุ่งเรืองนั้นตามวิสัยของผู้มีจินตนาการอันหยิ่งผยองได้ และอาจกล่าวได้ว่าในช่วงเวลาแห่งความสูงส่งนั้นเองที่รัฐบาลแห่งชาติยอมสละอำนาจของตน

การที่ประชาชนต่อสู้อย่างเข้มแข็ง เพื่อช่วงชิงอิสรภาพนั้น เป็นภาพที่เราเห็นอยู่ทุกศตวรรษ อย่างไรก็ตาม ได้มีการเล่าถึงความมานะพยายามของคนอเมริกันในอันที่จะสลัดตัวให้หลุดจากแอกอังกฤษอย่างเกินความจริงมากไปหน่อย การที่มีทะเลมาขวางกั้น แยกพวกเขาให้ห่างจากศัตรูถึงกว่า ๕,๐๐๐ กิโลเมตร และได้รับความช่วยเหลือจากสัมพันธมิตรผู้ยิ่งใหญ่ชาติหนึ่ง สหรัฐอเมริกาจึงมีชัยชนะ เพราะสถานที่ตั้งของประเทศมากกว่าคุณภาพของกองทัพหรือความรักชาติของพลเมือง ใครเลยจะบังอาจเปรียบสงครามอเมริกากับสงครามแห่งการปฏิวัติฝรั่งเศส หรือความมานะพยายามของชาวอเมริกันกับของเรา ในเมื่อประเทศฝรั่งเศสต้องเผชิญกับยุโรปทั้งทวีป ขัดสนเงินทอง ไร้อำนาจ ไร้พันธมิตร และประชากรถึง ๑ ใน ๒๐ เพื่อต่อสู้กับศัตรู และขณะที่มือหนึ่งคอยระงับอัคคีภัยซึ่งเผาผลาญภายใน อีกมือหนึ่งก็เผ้าโบกคบเพลิงไปรอบ ๆ กาย แต่สิ่งใหม่ในประวัติของสังคมมนุษย์ก็คือการได้เห็นประชาชนจำนวนมาก ซึ่งได้รับแจ้งจากบรรดานักนิติบัญญัติของตนว่ากงจักรในการทำงานของรัฐบาลหยุดหมุนเสียแล้ว และเมื่อมองย้อนกลับมายังตัวเองอย่างไม่ผลีผลามหรือหวาดหวั่น พยายามหยั่งลงไปให้ถึงรากลึกแห่งความเลวร้าย และเก็บตัวเองถึงสองปีเต็มเพื่อค้นหาหนทางแก้ไข

ตามวิถีทางของตน ครั้นเมื่อทราบหนทางนั้นแล้ว จึงยอมเข้ารับการแก้ไขนั้นอย่างเต็มอกเต็มใจ โดยมิได้ทำให้มนุษยชาติต้องเสียเลือดเนื้อหรือน้ำตาแม้แต่หยดเดียว

เมื่อครั้งที่ได้ตระหนักถึงความบกพร่องของรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์นั้น อารมณ์ทางการเมืองอันเดือดพล่านซึ่งก่อให้เกิดการปฏิวัติได้สงบราบคาบลงแล้วเป็นบางส่วน ทั้งคนสำคัญทั้งหลายซึ่งขึ้นมาจากการปฏิวัติครั้งนั้น ก็ยังมีชีวิตอยู่ นั่นคือความโชคดีสองประการของอเมริกา รัฐสภามีสมาชิกอยู่ไม่กี่คน[๑] ซึ่งรับหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่สอง ประกอบด้วยผู้ที่มีสติปัญญา ความสามารถสูงสุด และอุปนิสัยสูงส่งที่สุดที่เคยมีปรากฏในโลกใหม่ มีจอร์ช วอชิงตัน เป็นประธานสภา

คณะกรรมาธิการแห่งชาติชุดนี้ ภายหลังที่ได้มีการอภิปรายโต้เถียงกันอย่างยืดยาวและรอบคอบแล้ว ในที่สุดก็ได้เสนอกฎหมายขึ้นหมวดหนึ่ง ว่าด้วยการจัดรูปองค์การ โดยได้รับการรับรองจากประชาชน กฎหมายนี้ยังคงใช้ในการบริหารสหภาพมาจนทุกวันนี้ ทุกมลรัฐต่างก็รับกฎหมายนี้เข้ามาใช้ตามๆ กัน[๒] รัฐบาลกลางชุดใหม่เข้าปฏิบัติงานในปี ค.ศ. ๑๗๘๙ ภายหลังที่ขาดรัฐบาลปกครองมาเป็นเวลาสองปี ดังนั้นการปฏิวัตินั้นจึงสิ้นสุดลงในขณะที่การปฏิวัติของเราเริ่มขึ้นพอดี

ภาพสังเขปของรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์

ปัญหาแรกที่เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของคนอเมริกัน ได้แก่เรื่องการจัดแบ่งอธิปไตยในลักษณาการที่ว่า มลรัฐต่าง ๆ ซึ่งประกอบขึ้นมาเป็นสหภาพ จะยังคงปกครองตนเองได้ต่อไปในส่วนที่เกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรืองภายในของรัฐเท่านั้น โดยที่ทั้งประเทศคือสหภาพไม่อาจเลิกรวมตัวเป็นหน่วยเดียวกัน และจัดหาสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ให้ได้ ปัญหานี้ซับซ้อนและแก้ได้ยากที่เดียว

เป็นการสุดวิสัยที่จะกำหนดได้แน่นอนและเพียบพร้อมไว้ล่วงหน้าว่า อำนาจส่วนใดจะเป็นของรัฐบาลใดในสองรัฐบาล ซึ่งจะมีส่วนร่วมในอธิปไตย ใครเลยจะกะเกณฑ์ได้ล่วง

---

๑ รัฐสภาประกอบด้วยสมาชิกเพียง ๕๕ คน มีวอชิงตัน แมดิสสัน แฮมิลตัน พี่น้องมอริสทั้งสอง ร่วมอยู่ด้วย

๒ นักนิติบัญญัติมิได้เป็นผู้รับรองกฎหมายนี้ ประชาชนแต่งตั้งผู้แทนของตนเพื่อการนี้โดยเฉพาะ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เป็นหัวข้อการอภิปรายอย่างลึกซึ้งในแต่ละสภาที่กล่าวมา

หน้าว่ารายละเอียดต่าง ๆ ในชีวิตของประชาชนจะมีอะไรบ้าง

หน้าที่และสิทธิของรัฐบาลกลางนั้น มีลักษณะธรรมดาและกำหนดได้ง่ายมาก เพราะสหภาพตั้งขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะสนองความต้องการสำคัญ ๆ ของคนทั่วไปตรงกันข้าม หน้าที่และสิทธิของรัฐบาลแห่งมลรัฐ กลับมีมากมายและยุ่งยากทีเดียว เพราะรัฐบาลจำเป็นต้องสอดแทรกเรื่องละเอียดปลีกย่อยในชีวิตสังคม

ฉะนั้น จึงได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลกลางอย่างรอบคอบ พร้อมกับประกาศว่า สิ่งใดก็ตามที่มิได้รวมอยู่ในข้อกำหนดนั้น ให้ตกอยู่ในอำนาจของรัฐบาลมลรัฐ โดยนัยนี้รัฐบาลมลรัฐจึงยังคงไว้ซึ่งสิทธิโดยทั่วไป ส่วนรัฐบาลกลางนั้นเป็นข้อยกเว้น

แต่โดยที่เราสามารถคาดการณ์ได้ว่า ในทางปฏิบัตินั้น อาจจะมีปัญหาเกิดขึ้นในขอบข่ายของรัฐบาลพิเศษนี้ และอาจเป็นอันตรายหากจะปล่อยให้ศาลธรรมดาที่มลรัฐต่าง ๆ ตั้งขึ้นเองภายในรัฐของตน เป็นผู้แก้ปัญหาเหล่านั้น จึงได้มีการตั้งศาลสูงของส่วนกลางขึ้น อันเป็นศาลพิเศษไม่เหมือนศาลใดซึ่งหน้าที่อันหนึ่งก็คือ การรักษาไว้ซึ่งการแบ่งแยกอำนาจระหว่างรัฐบาลคู่ปรปักษ์ ดังที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

อำนาจหน้าที่ของรัฐบาลกลาง

ประชาชนแต่ละชาติภาษาก็คือปัจเจกชนนั่นเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อที่ว่าเมื่อเผชิญกับต่างชาติ ประเทศจะได้มีข้อได้เปรียบ จึงจำเป็นต้องมีรัฐบาลที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

สหภาพจึงได้รับมอบหมายสิทธิพิเศษ ในการสร้างสันติภาพและประกาศสงคราม ทำสัญญาสัมพันธภาพ จัดตั้งกองทัพและเสริมสร้างทัพเรือ

แต่ทางด้านการดำเนินกิจการภายในของสังคมแล้ว รู้สึกว่าไม่จำเป็นต้องใช้รัฐบาลแห่งชาติมากนัก

กระนั้น ก็ยังมีผลประโยชน์บางอย่างของส่วนรวม ซึ่งอำนาจส่วนกลางเท่านั้นจะเป็นผู้จัดการให้ได้

จึงปล่อยให้สหภาพมีสิทธิในการจัดการทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับค่าของเงิน ให้สหภาพรับหน้าที่บริการไปรษณีย์ ให้มีสิทธิในการเปิดการคมนาคมติดต่อสำคัญ ๆ เพื่อเชื่อมโยงภาคพื้นส่วนต่าง ๆ ของอาณาจักร

---

๑ ศาลนี้มีบทบาททางอ้อมซึ่งเราจะดูกันต่อไป

โดยทั่วไปแล้ว ถือกันว่ารัฐบาลมลรัฐต่าง ๆ มีเสรีภาพในเขตของตน อย่างไรก็ตามรัฐบาลนี้อาจจะใช้อิสรภาพของตนไปในทางมิชอบได้ จึงเป็นการเสี่ยงต่อความมั่นคงของทั้งชาติ เพราะการใช้มาตรการที่ไม่รอบคอบ สำหรับกรณีเช่นว่าซึ่งไม่ค่อยจะเกิดขึ้น แต่ก็ได้มีการคาดไว้ล่วงหน้า รัฐบาลสหภาพได้รับอนุญาตให้เข้าแทรกแซงในกิจการภายในของมลรัฐได้ โดยนัยนี้เองในขณะเดียวที่มีการยอมรับว่าแต่ละสาธารณรัฐที่ร่วมอยู่ในสมาพันธ์ มีอำนาจในการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงกฎหมายของตนได้ แต่กระนั้นก็มีการห้ามมิให้สาธารณรัฐเหล่านั้น ออกกฎหมายซึ่งมีอำนาจย้อนหลัง หรือสร้างกลุ่มขุนนางขึ้นภายในรัฐ

ท้ายที่สุด เนื่องจากรัฐบาลกลางต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ จึงได้รับสิทธิในการเก็บภาษีอากรอย่างไม่มีขอบเขต

เมื่อเราติดตามดูการแบ่งสรรอำนาจตามที่รัฐธรรมนูญแห่งชาติได้กำหนดไว้ กล่าวคือ ในแง่หนึ่งเมื่อเราพิจารณาดูอธิปไตยในส่วนที่เป็นของแต่ละรัฐ และในอีกแง่หนึ่งอำนาจในส่วนที่เป็นของสหภาพ เราก็จะพบเห็นได้ง่ายว่านักนิติบัญญัติของส่วนกลางมีความคิดความเข้าใจอย่างชัดแจ้งและถูกต้อง ในสิ่งที่ข้าพเจ้าเรียกมาข้างต้นว่าการปกครองแบบรวมอำนาจที่ส่วนกลาง

สหรัฐอเมริกาไม่เป็นเพียงรูปสาธารณรัฐเท่านั้น "ต่ยังเป็นรูปสมาพันธรัฐอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ถ้าจะดูในบางแง่แล้ว อำนาจของประเทศรวมอยู่ส่วนที่กลางมากกว่าประเทศสมบูรณาญาสิทธิราชในยุโรปหลายประเทศในยุคเดียวกัน ข้าพเจ้าจะขอยกตัวอย่างเพียงสองเรื่อง

ประเทศฝรั่งเศสมีศาลสูงสุดทั้งหมด ๑๓ แห่ง ซึ่งบ่อยครั้งที่สุด มีสิทธิในการตีความกฎหมายโดยไม่มีการอุทธรณ์ ยิ่งกว่านั้นประเทศฝรั่งเศสยังมีมณฑลบางมณฑลซึ่งเรียกว่ารัฐประเทศ ซึ่งหลังจากที่อำนาจสูงสุดซึ่งเป็นตัวแทนของชาติได้มีคำสั่งให้เก็บภาษีอากร ก็อาจปฏิเสธไม่ให้ความช่วยเหลือได้

สหภาพมีศาลเพียงแห่งเดียวไว้ตีความกฎหมาย เช่นเดียวกับมีฝ่ายนิติบัญญัติเพียงฝ่ายเดียวไว้ออกกฎหมาย ภาษีอากรซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้แทนราษฎรของประเทศ ใช้บังคับราษฎรทุกคน ดังนั้นสหภาพจึงมีการรวมอำนาจสู่ส่วนกลางในสองประเด็นสำคัญนี้มากกว่าการปกครองแบบราชาธิปไตยของฝรั่งเศส กระนั้นก็ตาม สหภาพเป็นเพียงที่ชุมนุมของสาธารณรัฐต่าง ๆ ซึ่งเข้าร่วมสมาพันธ์กันเท่านั้น

ในประเทศสเปน มณฑลบางแห่งมีอำนาจในการจัดตั้งระบบศุลกากรของตนเอง ซึ่งอำนาจนี้โดยสาระสำคัญแล้วมาจากอธิปไตยของชาติ

ในอเมริกา สภาคองเกรสแห่งเดียวเท่านั้นที่มีสิทธิจัดการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างมลรัฐกับมลรัฐด้วยกัน ดังนั้นรัฐบาลของสมาพันธ์ในประเด็นนี้ จึงเป็นลักษณะรวมอำนาจยิ่งกว่าในราชอาณาจักรสเปน

เป็นความจริงที่ว่า ในประเทศฝรั่งเศสและสเปน อำนาจกษัตริย์อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการได้ทุกเวลา เมื่อถึงคราวจำเป็น โดยใช้กำลัง ในเรื่องที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรปฏิเสธไม่ให้สิทธิกระทำเช่นนั้น จึงดูคล้ายกับเป็นเรื่องเดียวกัน แต่ในที่นี้ข้าพเจ้าพูดถึงด้านทฤษฎี

อำนาจส่วนกลาง

หลังจากกำหนดให้รัฐบาลกลางอยู่ในวงงานที่ขีดไว้อย่างแจ่มชัดแล้ว ก็เป็นเรื่องที่จะทราบว่า เขาให้รัฐบาลนี้เคลื่อนไหวอยู่ในวงงานนั้นได้อย่างไร

อำนาจนิติบัญญัติ

ในการจัดวางอำนาจของสหภาพ มีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้าตามรัฐธรรมนูญเฉพาะของแต่ละมลรัฐในหลายประเด็นด้วยกัน

คณะนิติบัญญัติส่วนกลางของสหภาพ ประกอบด้วยวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร

เจตนารมณ์ในเรื่องการโอนอ่อนผ่อนตามกัน ในการจัดตั้งแต่ละสภานี้จึงติดตามด้วยกฎเกณฑ์สารพัด

ข้าพเจ้าได้แสดงไว้ข้างต้นแล้วว่า เมื่อครั้งที่ประสงค์จะกำหนดรัฐธรรมนูญของประเทศนั้น เกิดมีผลประโยชน์ซึ่งขัดกันอยู่สองประการ ผลประโยชน์ดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความคิดเห็นได้สองแง่

แง่หนึ่งนั้นประสงค์จะให้สหภาพเป็นสันนิบาตรัฐอิสระ เป็นทำนองสภาที่ซึ่งผู้แทนประชาชนกลุ่มต่าง ๆ จะมาอภิปรายโต้เถียงกัน ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของส่วนรวม

อีกความเห็นหนึ่งนั้นประสงค์จะให้พลเมืองในอาณานิคมเก่าแก่ อยู่รวมกันเป็นชนชาติหนึ่งชาติเดียวกัน และให้มีรัฐบาลซึ่งแม้จะมีขอบข่ายงานจำกัด แต่ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ในขอบเขตนั้น มีฐานะเป็นตัวแทนของชาติแต่ฝ่ายเดียว ผลในทางปฏิบัติของทั้งสองทฤษฎีนี้มีลักษณะแตกต่างกันมากทีเดียว

โดยนัยนี้ ถ้าแม้นเป็นเรื่องการจัดตั้งสันนิบาต ซึ่งมิใช่รัฐบาลแห่งชาติแล้ว เสียงข้างมากของมลรัฐต่าง ๆ ก็เป็นผู้ออกกฎหมาย แต่มิใช่เสียงข้างมากของพลเมืองในสหภาพ เพราะยามนั้น แต่ละรัฐไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก จะยังคงรักษารูปแบบอำนาจอิสระของตนไว้ได้ และสามารถย่างเข้าสู่สหภาพในฐานะที่เสมอภาคกันทุกประการ

ตรงกันข้าม ถ้าแม้นว่าเรามองว่าพลเมืองของสหรัฐเป็นประชาชาติหนึ่งชาติเดียวกัน จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่เสียงข้างมากของพลเมืองสหภาพเท่านั้น จะออกกฎหมายได้

เราเข้าใจดีว่า รัฐเล็ก ๆ ไม่อาจยอมรับการใช้ทฤษฎีดังกล่าวได้ โดยไม่ลาออกจากการเป็นรัฐอย่างเด็ดขาด ถ้าจะมองในแง่อธิปไตยของส่วนกลาง เพราะเมื่อมีอำนาจซึ่งจัดระเบียบส่วนรวมแล้ว รัฐเหล่านั้นย่อมกลายเป็นเศษปลีกย่อยซึ่งไม่มีความหมายอันใดในหมู่ประชาชนจำนวนมาก ระบบแรกน่าจะเป็นการมอบอำนาจให้รัฐเล็ก ๆ อย่างเกินสมควร ระบบที่สองน่าจะทำให้รัฐเหล่านี้สลายไป

ในสภาพการณ์เช่นนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นครั้งนั้นก็เหมือนกับที่เกิดขึ้นเกือบจะเสมอ ๆ ยามที่ผลประโยชน์ขัดกับเหตุผล หลักแห่งความสมเหตุสมผลก็สิ้นสุดลง บรรดานักนิติบัญญัติจึงเลือกใช้ทางสายกลาง ซึ่งบังคับให้ระบบทั้งสองซึ่งไม่มีวันโน้มน้าวเข้ากันได้ กลับโอนอ่อนเข้าหากัน

การจัดตั้งวุฒิสภาจึงเป็นชัยชนะแห่งหลักการทางอิสรภาพของรัฐ และการตั้งสภาผู้แทนราษฎรก็เป็นชัยชนะแห่งอธิปไตยของชาติ

แต่ละมลรัฐต้องส่งวุฒิสมาชิก ๒ คนเข้าร่วมในสภาคองเกรส และผู้แทนจำนวนหนึ่งตามสัดส่วนประชากรของรัฐ[๑]

---

๑ ทุก ๆ สิบปี สภาคองเกรสจะกำหนดจำนวนผู้แทนราษฎรซึ่งแต่ละมลรัฐจะต้องส่งเข้านั่งในสภาผู้แทนราษฎรขึ้นมาใหม่ ในปี ค.ศ. ๑๗๘๙ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๖๙ คน ในปี ค.ศ. ๑๘๓๓ มี ๒๔๐ คน (American Almanack ๑๘๓๔ หน้า ๑๙๔)

รัฐธรรมนูญได้ระบุไว้ว่า จะต้องไม่มีผู้แทน ฯ มากกว่า ๑ คน ต่อพลเมือง ๓๐,๐๐๐ คน แต่มิได้กำหนดไว้ว่าน้อยที่สุดกี่คน สภาคองเกรสไม่เชื่อว่าจะต้องเพิ่มจำนวนผู้แทน ฯ ตามอัตราส่วนการเพิ่มของจำนวนประชากร

ผลที่เกิดจากการจัดตั้งครั้งนี้ก็คือ ในปัจจุบัน มลรัฐนิวยอร์ค มีผู้แทนราษฎรถึง ๔๐ คน เข้าร่วมในสภาคองเกรส แต่มีวุฒิสมาชิกเพียง ๒ คน มลรัฐเดลาแวร์มีวุฒิสมาชิก ๒ คน แต่ผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียว ดังนั้นในวุฒิสภารัฐเดลาแวร์ จึงเท่ากับรัฐนิวยอร์ค ในขณะที่รัฐนิวยอร์คมีอิทธิพลในสภาผู้แทนราษฎรมากกว่ารัฐเดลาแวร์ถึงสี่สิบเท่า โดยนัยนี้จึงเป็นไปได้ว่า เสียงข้างน้อยของชาติ ซึ่งควบคุมวุฒิสภาอยู่นั้นสามารถทำให้เจตจำนงของเสียงข้างมาก ซึ่งมีสภาผู้แทน ฯ เป็นตัวแทนต้องกลายเป็นอัมพาตไปสิ้น สิ่งนี้ขัดต่อเจตนารมณ์แห่งการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ

สิ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นเป็นอย่างดีว่า เป็นเรื่องยากลำบากมากน้อยเพียงไรที่จะเชื่อมโยงการบัญญัติกฎหมายส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม และชอบด้วยเหตุผล

นานไปกาลเวลาย่อมทำให้ประชาชาติเดียวกันต้องการผลประโยชน์แตกต่างกัน และอุทิศสิทธิต่าง ๆ ให้ ครั้นต่อมา เมื่อถึงคราวที่จะกำหนดรัฐธรรมนูญแห่งชาติ ผลประโยชน์และสิทธิแต่ละอย่างเป็นเสมือนอุปสรรคธรรมชาติ ที่คอยกีดขวางมิให้บังเกิดหลักปกครองใด ๆ ติดตามมา ในยามที่สังคมกลุ่มต่าง ๆ เกิดขึ้นแล้วเท่านั้นที่สามารถออกกฎหมายได้อย่างสมเหตุสมผล คราใดที่ท่านเห็นว่าชนชาติใดมีข้อได้เปรียบที่ว่านี้ โปรดอย่าด่วนสรุปว่าชนเหล่านั้นเฉลียวฉลาด น่าจะคิดว่าเขายังเยาว์วัยอยู่มากกว่า

ในยุคที่มีการร่างรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์นั้น ชาวแองโกลอเมริกันมีผลประโยชน์ขัดแย้งกันจริง ๆ อยู่สองประการเท่านั้น ได้แก่ผลประโยชน์ในเรื่องการเป็นปึกแผ่นของแต่ละมลรัฐ และผลประโยชน์ในเรื่องความสามัคคีของประชาชนทั้งชาติ จึงจำเป็นต้องหันเข้าประนีประนอมกัน

อย่างไรก็ดี เราควรจะยอมรับว่าจบจนกระทั่งทุกวันนี้ รัฐธรรมนูญในส่วนนี้ไม่เคยก่อให้เกิดความเลวร้ายที่เราจะต้องหวาดเกรงแต่ประการใด

ตามความในกฎหมายฉบับแรกซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๑๗๙๒ (โปรดดูกฎหมายสหรัฐอเมริกา โดย Story เล่ม ๑ หน้า ๒๓๕) ได้มีการตัดสินว่าจะมีผู้แทน ๑ คน ต่อพลเมือง ๓๓,๐๐๐ คน กฎหมายฉบับสุดท้าย ซึ่งบัญญัติขึ้นในปี ค.ศ.๑๘๓๒ กำหนดจำนวนผู้แทน ฯ ๑ คน ต่อพลเมือง ๔๘,๐๐๐ คน ประชากรซึ่งส่งผู้แทนของตนประกอบด้วยคนที่มีเสรีภาพทุกคนและ ๓ ใน ๕ ของจำนวนคนที่เป็นทาส

ทุกมลรัฐยังใหม่อยู่ทั้งนั้น และเข้ามารวมอยู่ใกล้ชิดกันขึ้น โดยมีขนบธรรมเนียม ความนึกคิด และความต้องการแบบเดียวกัน ความแตกต่างอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากขนาดใหญ่เล็ก ไม่มากพอที่จะทำให้รัฐเหล่านี้มีผลประโยชน์ที่แตกต่างกันมาก ฉะนั้นเราจึงไม่เคยเห็นรัฐเล็ก ๆ รวมกลุ่มกันในวุฒิสภา เพื่อขัดขวางวัตถุประสงค์ของรัฐใหญ่ ยิ่งกว่านั้น ยังมีพลังอันกล้าแข็งมากในด้านการแสดงออกอันชอบธรรมของเจตจำนงของประชาชน จนกระทั่งเมื่อเสียงส่วนใหญ่แสดงเจตนารมณ์ โดยองค์กรสภาผู้แทน ฯ ครั้งใด วุฒิสภาก็จะหมดเสียงไปขณะเผชิญกับสภาผู้แทน ฯ

นอกจากนั้น เราต้องไม่ลืมว่าไม่ใช่เป็นเรื่องของนักนิติบัญญัติอเมริกันที่จะนำประชาชน ซึ่งพวกเขาประสงค์จะออกกฎหมายให้นี้ มารวมเป็นชาตินึ่งชาติเดียวกัน เป้าหมายของรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ มิใช่การทำลายมลรัฐให้หมดสิ้นไป เพียงแต่จะคอยวางขอบเขตของรัฐเท่านั้น ฉะนั้นทันทีที่มีการปล่อยให้หน่วยงานที่มีความสำคัญน้อยลงไปเหล่านี้มีอำนาจอย่างแท้จริงได้ (และจะเพิกถอนอำนาจนั้นออกไปไม่ได้) จึงเท่ากับเป็นการเลิกใช้กฎบังคับตามปกติ เพื่อให้รัฐยอมคล้อยตามเจตจำนงของเสียงส่วนใหญ่ เมื่อเป็นดังนี้การนำพลังความสามารถต่าง ๆ ของแต่ละหน่วยงานเข้ามาร่วมในกิจการของรัฐบาลกลาง จึงไม่ใช่เรื่องน่าพิศวงแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงแสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่า พลังความสามารถนั้นมีอยู่และเป็นที่ยอมรับกันว่า ควรจะเป็นการประคับประคองมิใช่การกดขี่บังคับ

ความแตกต่างด้านอื่น ๆ ระหว่างวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร

วุฒิสภามิได้แตกต่างจากอีกสภาหนึ่ง โดยทางหลักการมีผู้แทน ฯ เท่านั้น แต่ยังต่างในวิธีการเลือกตั้งด้วย ทั้งทางวาระแห่งอำนาจ และความแตกต่างด้านอำนาจหน้าที่ด้วย

สภาผู้แทนราษฎรได้รับแต่งตั้งโดยประชาชน ส่วนวุฒิสภานั้นแต่งตั้งโดยฝ่ายนิติบัญญัติของแต่ละมลรัฐ

สภาหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเลือกตั้งโดยตรง อีกสภาหนึ่งจากการเลือกตั้งสองระดับ

อำนาจหน้าที่ของผู้แทนราษฎรมีวาระเพียงสองปี ส่วนของวุฒิสมาชิกนั้นหกปี

สภาผู้แทนฯมีหน้าที่เฉพาะด้านนิติบัญญัติ จะมีส่วนในอำนาจตุลาการก็ต่อเมื่อมีการ

กล่าวหาข้าราชการเท่านั้น วุฒิสภามีส่วนช่วยในการออกกฎหมาย ตัดสินคดีการเมืองที่ได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนฯ นอกจากนั้นยังเป็นสภาที่ปรึกษาด้านบริหารของประเทศด้วย สนธิสัญญาต่างๆ ซึ่งกระทำโดยประธานาธิบดีต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ดังนั้นการตัดสินใจต่างๆ ของวุฒิสภาจะเป็นที่แน่นอนได้ ก็ต่อเมื่อได้รับการรับรองจากหน่วยเดียวกัน

อำนาจบริหาร

นักนิติบัญญัติอเมริกันมีงานอันยากลำบากที่จะต้องกระทำคือ พวกเขาประสงค์จะสร้างอำนาจบริหารที่ต้องอาศัยเสียงข้างมาก แต่ก็มีอำนาจในตัวเองมากพอที่จะปฏิบัติการได้โดยเสรีในข่ายงานของตน

การจะธำรงรูปแบบสาธารณรัฐไว้ได้ ก็จำเป็นที่ผู้แทนอำนาจบริหารจะต้องยอมต่อเจตจำนงของชาติ

ประธานาธิบดีเป็นผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้ง เกียรติยศ ทรัพย์สิน เสรีภาพ และชีวิตของเขา แสดงให้ประชาชนเห็นเสมอว่าเขาจะใช้อำนาจของเขาปฏิบัติงานได้ดีเพียงใด แต่กระนั้นเขาก็มิได้มีอิสระในการใช้อำนาจเสียทีเดียว วุฒิสภาคอยควบคุมในด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เช่นเดียวกับเรื่องการแจกจ่ายงาน โดยลักษณาการนี้เขาจะฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือทำให้ผู้อื่นฉ้อราษฎร์บังหลวงไม่ได้

นักนิติบัญญัติของสหภาพ ยอมรับว่าอำนาจบริหารจะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ ถ้าพวกตนไม่ให้อำนาจนี้มีเสถียรภาพ และความหนักแน่นมากกว่าที่ให้กับอำนาจมลรัฐ

ประธานาธิบดีได้รับแต่งตั้งเป็นเวลา ๔ ปี และสามารถรับเลือกเข้ามาใหม่ได้ เมื่อมีเวลาพอสมควร เขาก็มีกำลังใจที่จะทำงาน เพื่อความสุขสบายของปวงชนทั้งมีแนวทางปฏิบัติในทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อการนี้ได้หลายประการ

---

๑ เป็นที่ทราบกันว่า นับแต่วอชิงตันปฏิเสธที่จะรับเลือกตั้งเป็นครั้งที่สอง เมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๗๙๖ จึงถือเป็นประเพณีว่า ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ไม่ควรอยู่ในตำแหน่งเกิน ๘ ปี (คือ ๒ วาระติดต่อกัน) เพื่อที่ว่าประธานาธิบดี แฟรงคลิน ดี รูสเวลท์จะสามารถเข้ารับการลงคะแนนเสียงจากผู้เลือกตั้งเป็นครั้งที่สาม และได้รับเลือกเข้ามาอีกเมื่อวันที่๑๗พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๔๔ได้ จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการอยู่เป็นนานและอาศัยสภาวการณ์พิเศษคือสงคราม เมื่อประธานาธิบดีผู้นั้นสิ้นชีวิตลงเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ค.ศ. ๑๙๔๕ คือเพียง ๕ เดือนหลังจากได้รับเลือกดูไม่ค่อยจะน่าเชื่อว่าการฝ่าฝืนประเพณีครั้งนั้นจะก่อให้เกิดตัวอย่างที่จะถือปฏิบัติตามต่อมาอย่างแท้จริง นอกจากนั้นความรู้สึกของคนอเมริกันไม่ชอบส่งเสริมการกระทำติดต่อกันนานๆ

ถือกันว่าประธานาธิบดีคือตัวแทนอำนาจบริหารแห่งสหภาพแต่เพียงผู้เดียว ทั้งยังมีการระแวดระวังที่จะไม่ทำให้เจตจำนงของประธานาธิบดีเป็นรองเจตจำนงของสภาที่ปรึกษา นี่เป็นวิธีการที่เป็นภัย เพราะนอกจากเป็นการลดบทบาทของรัฐบาลแล้ว ยังเป็นการลดความรับผิดชอบของรัฐบาลด้วย วุฒิสภามีสิทธิที่จะตัดสินให้การกระทำบางประการของประธานาธิบดีเป็นหมันไป แต่จะบังคับให้เขาปฏิบัติตาม หรือมีส่วนในอำนาจบริหารอย่างหนึ่งอย่างใดมิได้

บทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติต่ออำนาจบริหารอาจจะเป็นไปในทางตรงได้ เราเห็นมาเมื่อครู่นี้ว่า คนอเมริกันได้ระวังไว้แล้วที่จะไม่ให้เป็นเช่นนั้น หรืออาจจะเป็นไปในทางอ้อมก็ได้

การที่ทั้งสองสภางดจ่ายค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ของทางการ ถือเป็นการปลดอิสรภาพของเขาออกเสียส่วนหนึ่งแล้ว เมื่อสภาเป็นใหญ่ในการออกกฎหมาย ก็น่าที่บรรดาเจ้าหน้าที่จะต้องกริ่งเกรงว่าสภาจะมาดึงอำนาจส่วนที่เหลือ ซึ่งรัฐธรรมนูญประสงค์จะสงวนไว้ให้เขาออกไปทีละเล็กทีละน้อย

การต้องขึ้นอยู่กับอำนาจบริหาร เป็นความเลวร้ายประการหนึ่งซึ่งฝังลึกอยู่ในรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ของสาธารณรัฐ ชาวอเมริกันไม่สามารถทำลายแนวโน้มที่ชักจูงให้สภานิติบัญญัติเข้ายึดอำนาจการปกครองได้ ได้แต่เพียงทำให้แนวโน้มนี้น่านิยมยินดีน้อยลง

ค่าตอบแทนของประธานาธิบดีกำหนดไว้ตายตัวนับแต่เข้ารับงาน จนตลอดระยะเวลาที่เขาอยู่ในหน้าที่ นอกจากนั้นเขายังมีอำนาจคัดค้านซึ่งสามารถหยุดยั้งได้เป็นอาวุธอันจะเปิดโอกาสให้เขางดการออกกฎหมาย ที่อาจจะทำลายอิสรภาพของเขาในส่วนที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าจะมีได้ก็คงเป็นเพียงการต่อสู้อย่างไม่ทัดเทียมกันระหว่างประธานาธิบดีกับฝ่ายนิติบัญญัติ ในเมื่อฝ่ายนิติบัญญัติยังมุ่งมั่นอยู่ในเป้าหมายของตน จึงย่อมสามารถเอาชนะแรงต่อต้านสิ่งที่คอยกีดขวางได้ แต่เสียงคัดค้านซึ่งหยุดยั้งได้นี้ อย่างน้อยก็สามารถบังคับให้ฝ่ายนิติบัญญัติถอยร่นไปได้บ้าง เขาทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติต้องพิจารณาปัญหากันใหม่ และคราวนี้ฝ่ายนิติบัญญัติจะขจัดปัญหานั้นได้ก็ด้วยเสียงข้างมาก คือ ๒ ใน ๓ ของผู้ออกเสียงทั้งหมด นอกจากนี้การออกเสียงคัดค้านเป็นการเรียกร้องต่อประชาชนอย่างหนึ่ง อำนาจบริหารซึ่งอาจจะถูกบีบบังคับได้อย่างลับ ๆ ถ้าปราศจากเสียงซึ่งหลักประกันนี้ สามารถต่อสู้ป้องกันความคิดเห็นของตนและให้คนรับฟังเหตุผลได้ แต่ถ้าแม้นว่าฝ่ายนิติบัญญัติยังคง

มุ่งมั่นอยู่กับเป้าหมายของตน ก็จะไม่สามารถเอาชนะการต่อต้านคัดค้านเสมอไปหรือในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขอตอบว่า ในรัฐธรรมนูญของทุกชนชาติ ไม่ว่าจะมีลักษณะเช่นไร ย่อมมีอยู่ประเด็นหนึ่งซึ่งนักนิติบัญญัติ จำเป็นต้องยกให้เป็นเรื่องที่พลเมืองจะพิจารณาด้วยเหตุผลและคุณธรรม ประเด็นนี้อยู่ใกล้และชัดเจนกว่าในประเทศสาธารณรัฐ แต่ห่างไกลและซุกซ่อนมิดชิดกว่า ในประเทศราชาธิปไตย ทว่าจะต้องอยู่ที่ใดที่หนึ่งแน่ ๆ ไม่มีประเทศใดที่กฎหมายจะสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้หมดสิ้น และสถาบันทั้งหลายของประเทศย่อมจะเข้ามาแทนที่เหตุผลและขนบธรรมเนียม

ฐานะของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา แตกต่างจากฐานะของกษัตริย์ตามระบอบรัฐธรรมนูญ ในประเทศฝรั่งเศสในเรื่องใดบ้าง

อำนาจบริหารมีบทบาทสำคัญมากในชะตากรรมของชาติต่าง ๆ จนกระทั่งข้าพเจ้าใคร่จะหยุดอยู่ตรงนี้สักครู่หนึ่ง เพื่อที่จะอธิบายให้เข้าใจได้ดีกว่านี้ ว่าอำนาจนี้มีความสำคัญในบ้านเมืองของคนอเมริกันเพียงใด

เพื่อจะได้เกิดความคิดอันชัดแจ้ง ในเรื่องฐานะของประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาจึงน่าจะเป็นประโยชน์ถ้าจะนำฐานะนี้ไปเปรียบกับฐานะของกษัตริย์ ในประเทศราชาธิปไตยภายใต้ระบอบรัฐธรรมนูญประเทศหนึ่งในยุโรป

ในการเปรียบเทียบครั้งนี้ ข้าพเจ้าจะให้ความสนใจต่อลักษณะภายนอกของอำนาจเพียงเล็กน้อย ลักษณะดังกล่าวจะลวงตานักสังเกตการณ์มากกว่าจะช่วยนำทางให้

ในยามที่ระบอบราชาธิปไตยค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสาธารณรัฐทีละเล็กทีละน้อย อำนาจบริหารยังคงเก็บรักษาตำแหน่ง เกียรติยศ ความเคารพนบนอบ และแม้แต่เงินทองเอาไว้ได้ เป็นเวลานานภายหลังที่อำนาจนั้นได้สูญเสียพลังที่แท้จริงไปแล้ว หลังจากที่ได้ตัดศีรษะกษัตริย์องค์หนึ่งของตน และไล่กษัตริย์อีกองค์หนึ่งลงจากบัลลังก์ ชาวอังกฤษยังคงคุกเข่าลงเพื่อพูดถึงการสืบราชสมบัติต่อจากกษัตริย์เหล่านั้น

ในอีกแง่หนึ่ง ยามที่สาธารณรัฐตกอยู่ภายใต้การกดขี่ของคนเพียงคนเดียว อำนาจนี้ก็ยังคงมีลักษณะง่าย ๆ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และประมาณตัวในด้านลักษณะการปฏิบัติราวกับว่ามิได้อยู่เหนืออำนาจอื่นทั้งมวล ยามที่บรรดาจักรพรรดิเข้าครอบครองทรัพย์สมบัติ

และชีวิตของเพื่อนร่วมชาติ เวลาคนพูดกับท่านก็ยังเรียกท่านว่าซีซ่าร์ ทั้งยังไปกินข้าวบ้านเพื่อนของจักรพรรดิอย่างคุ้นเคยเสียอีก

ดังนั้นจึงควรที่เราจะปล่อยสิ่งที่ฉาบหน้าทิ้งไป และเข้าให้ลึกกว่านั้น

ในสหรัฐอเมริกา อธิปไตยถูกแบ่งระหว่างสหภาพและมลรัฐ ขณะที่ในบ้านเราอธิปไตยมีเพียงหนึ่งและมีความแน่นหนาเป็นปึกแผ่น จึงเป็นที่มาของความแตกต่างประการแรกและประการสำคัญที่สุดที่ข้าพเจ้ามองเห็น ระหว่างประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกากับกษัตริย์ฝรั่งเศส

ในสหรัฐ อำนาจบริหารมีขอบเขต และเป็นอำนาจพิเศษ เช่นเดียวกับอธิปไตยเอง และอำนาจนี้กระทำการในนามของอธิปไตย ในประเทศฝรั่งเศสอำนาจบริหารจะแผ่ออกไปครอบคลุมทุกอย่างเหมือนอธิปไตย

คนอเมริกันมีรัฐบาลกลาง เรามีรัฐบาลแห่งชาติ

นี่คือสาเหตุแห่งความด้อยกว่าประการแรก ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากธรรมชาติของสิ่งต่าง ๆ นั่นเอง แต่นี่ไม่ใช่เหตุเพียงประการเดียว สาเหตุสำคัญรองลงมานั้นถ้าพูดให้ถูกแล้วเราก็อาจให้คำจำกัดความได้ว่า อธิปไตยคือสิทธิในการออกกฎหมาย

กษัตริย์ในประเทศฝรั่งเศส เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งขององค์อธิปัตย์จริง ๆ ในเมื่อกฎหมายจะมีตัวตนไม่ได้ถ้ากษัตริย์ปฏิเสธไม่ยอมเห็นชอบด้วย ยิ่งไปกว่านั้นกษัตริย์คือผู้บังคับใช้กฎหมาย

ประธานาธิบดีเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายเช่นกัน แต่มิได้มีส่วนร่วมจริง ๆ ในการออกกฎหมาย เนื่องจากว่าในขณะที่เขาปฏิเสธไม่ยอมรับ เขาก็ไม่สามารถกีดกันให้กฎหมายมีตัวตนอยู่ได้ ดังนั้น ประธานาธิบดีจึงมิได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์อธิปัตย์ เป็นแต่เพียงผู้ปฏิบัติการแทนผู้หนึ่งเท่านั้น

ไม่เพียงแต่กษัตริย์ฝรั่งเศสเป็นส่วนหนึ่งขององค์อธิปัตย์เท่านั้น แต่พระองค์ยังเข้าร่วมในการจัดตั้งฝ่ายนิติบัญญัติด้วย ซึ่งเป็นอีกส่วนหนึ่งขององค์อธิปัตย์ พระองค์เข้าร่วมโดยการแต่งตั้งสมาชิกของสภาหนึ่ง และโดยการทำให้ระยะเวลาที่อยู่ในอำนาจของอีกสภาหนึ่งสั้นสุดลงได้ตามอำเภอใจ ประธานาธิบดีสหรัฐ มิได้เข้าร่วมในการจัดตั้งคณะนิติบัญญัติแต่อย่างใด ทั้งมิสามารถยุบคณะนั้นได้ด้วย

กษัตริย์มีสิทธิร่วมกับสภาทั้งสองในการเสนอยกร่างกฎหมาย

ประธานาธิบดีมิได้มีการริเริ่มทำนองนั้นเลย

กษัตริย์มีเจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่งเป็นตัวแทนของพระองค์ในสภาทั้งสอง ซึ่งเป็นผู้แสดงทัศนะสนับสนุนความคิดเห็นของกษัตริย์ และทำให้คนอื่นเห็นค่าในคติการปกครองของพระองค์

ประธานาธิบดีไม่มีทางเข้าไปในสภาคองเกรส รัฐมนตรีของเขาก็ถูกแยกออกมาเช่นตัวเขาเอง และประธานาธิบดีทำให้อิทธิพลและความเห็นของเขาแทรกเข้าไปในหน่วยใหญ่นั้นได้ด้วยอาศัยวิถีทางอ้อมเท่านั้น

ดังนั้นกษัตริย์ฝรั่งเศส จึงเดินเคียงบ่าเคียงไหล่กับฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งไม่สามารถดำเนินงานได้ถ้าขาดพระองค์ เช่นเดียวกับที่กษัตริย์ไม่สามารถดำเนินงานได้ถ้าขาดฝ่ายนิติบัญญัติ

ประธานาธิบดีถูกจัดให้อยู่เคียงฝ่ายนิติบัญญัติ เยี่ยงอำนาจที่ด้อยกว่า และขึ้นอยู่กับฝ่ายนิติบัญญัติ

ในการใช้อำนาจบริหารที่ถูกต้อง อันเป็นประเด็นที่ทำให้ฐานะของประธานาธิบดีเขยิบเข้ามาใกล้ฐานะกษัตริย์ฝรั่งเศส ประธานาธิบดียังมีสาเหตุที่สำคัญอื่น ๆ ที่ด้อยกว่าอีกมากมาย

อำนาจของกษัตริย์ในประเทศฝรั่งเศส ก่อนอื่นมีข้อได้เปรียบเหนือประธานาธิบดีคือด้านระยะเวลา ทว่าระยะเวลาคือปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของอำนาจ คนเราจะชอบและเกรงกลัวก็แต่เฉพาะสิ่งที่จะต้องอยู่นานเท่านั้น

ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา คือผู้บริหารที่ได้รับเลือกตั้งมาให้อยู่ในตำแหน่งสี่ปี กษัตริย์ในฝรั่งเศสคือประมุขที่สืบมรดกตกทอดกันมา

ในการใช้อำนาจบริหาร ประธานาธิบดีสหรัฐต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เขาเป็นผู้เตรียมสนธิสัญญาต่าง ๆ แต่มิได้เป็นผู้ร่างสนธิสัญญานั้น เขาเป็นผู้กำหนดคนเข้าทำงาน แต่มิได้เป็นผู้แต่งตั้งแต่อย่างใด[๑]

---

๑ รัฐธรรมนูญมีประเด็นหนึ่งที่ยังเคลือบแคลงกันอยู่ คือไม่รู้แน่ว่าประธานาธิบดีจะต้องขอความเห็นจากวุฒิสภาหรือเปล่า ในกรณีปลดหรือแต่งตั้งข้าราชการส่วนกลาง หนังสือพิมพ์เฟเดอแรลิสต์ ฉบับที่ ๗๗ ดูจะยืนยันว่าเป็นเช่นนั้น แต่ในปี ค.ศ. ๑๗๘๙ สภาคองเกรสตัดสินอย่างสมเหตุสมผลว่า ในเมื่อประธานาธิบดีเป็นผู้รับผิดชอบ สภาจึงไม่สามารถบังคับให้เขาใช้คนซึ่งเขาไม่ไว้วางใจ โปรดดู Kent's Commentaries เล่ม ๑ หน้า ๒๘๕

กษัตริย์ฝรั่งเศส คือนายเด็ดขาดในขอบข่ายอำนาจบริหาร

ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริการับผิดชอบในการกระทำของตนเอง กฎหมายฝรั่งเศสระบุว่า องค์พระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่จะละเมิดมิได้

แต่กระนั้น เหนือคนหนึ่งเช่นเดียวกับเหนืออีกคนหนึ่ง ก็ยังมีอำนาจผู้นำอย่างหนึ่งคือ มติมหาชน อำนาจนี้ในฝรั่งเศสกำหนดไว้ไม่ชัดแจ้งเท่าในสหรัฐอเมริกา เพราะเป็นที่ยอมรับน้อยกว่า และกำหนดในกฎหมายน้อยกว่า แต่ความจริงแล้วอำนาจนั้นมีอยู่ ในอเมริกาอำนาจดังกล่าวปรากฏขึ้นจากการเลือกตั้งและคำสั่งศาล ส่วนในฝรั่งเศสเกิดจากการปฏิวัติ โดยนัยนี้แม้รัฐธรรมนูญของประเทศฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา จะมีลักษณะแตกต่างกัน แต่ที่มีส่วนเหมือนกันในประเด็นนี้ก็คือ มติมหาชนโดยสรุปแล้วคืออำนาจครอบงำภายในประเทศ ดังนั้นหลักการของกฎหมายในด้านสร้างสรรค์ซึ่งพูดตามจริงแล้ว ก็คือหลักอันเดียวกันในประเทศทั้งสอง แม้ว่าการพัฒนาหลักนั้นจะเป็นไปโดยเสรีมากบ้างน้อยบ้างก็ตาม แต่บ่อยครั้งที่ผลลัพธ์ที่ได้มามักจะต่างกัน หลักการนี้โดยเนื้อแท้แล้วมีการปกครองแบบสาธารณรัฐเป็นพื้น ทั้งข้าพเจ้ายังคิดว่า ประเทศฝรั่งเศสและกษัตริย์ของประเทศ คล้ายคลึงกับสาธารณรัฐมากกว่าที่สหภาพซึ่งมีประธานาธิบดีจะคล้ายคลึงกับราชาธิปไตย

ในเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้าได้พยายามชี้ให้เห็นแต่ประเด็นความแตกต่างที่สำคัญ ๆ ถ้าแม้นข้าพเจ้าประสงค์จะเข้าไปสู่รายละเอียดแล้วไซร้ ภาพที่เห็นคงจะยิ่งสะดุดตาไปกว่านี้ แต่ข้าพเจ้ามีสิ่งที่จะบอกกล่าวมากเกินกว่าที่อยากจะพูดสั้น ๆ

ข้าพเจ้าสังเกตว่า อำนาจของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา จะนำมาใช้ก็แต่ในขอบข่ายอธิปไตยที่จำกัด ขณะที่กษัตริย์ในฝรั่งเศส มีอำนาจในแวดวงของอธิปไตยอย่างสมบูรณ์

ข้าพเจ้าอาจชี้ให้เห็นได้ถึงอำนาจปกครองของกษัตริย์ฝรั่งเศส ซึ่งเกินเลยขอบเขตธรรมชาติออกไป ไม่ว่าขอบเขตนั้นจะกว้างขวางเพียงใด และแทรกซอนเข้าไปร้อยสีพันอย่างอย่างไรในการบริหารผลประโยชน์ส่วนตัว

จากสาเหตุของอิทธิพลดังกล่าวมานี้ ข้าพเจ้ายังอาจเพิ่มสาเหตุอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากจำนวนอันมากมายของข้าราชการอีกได้ ซึ่งเกือบทุกคนได้รับอาณัติมาจากอำนาจบริหาร ในประเทศเราจำนวนข้าราชการล้ำแนวที่เคยเป็นมาทุกยุคทุกสมัย คือมีจำนวนถึง ๑๓๘,๐๐๐ คน (จำนวนเงินซึ่งรัฐต้องจ่ายให้แก่ข้าราชการต่าง ๆ ในแต่ละปีคือ ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ฟรังค์) ข้าราช

การแต่ละคนในจำนวน ๑๓๘,๐๐๐ คน ที่ได้รับแต่งตั้งเข้ามานั้นสมควรได้รับการพิจารณาว่าเป็นปัจจัยทางพลังอย่างหนึ่ง ประธานาธิบดีไม่มีสิทธิเด็ดขาดในการแต่งตั้งตำแหน่งราชการ ซึ่งมีไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ ตำแหน่ง

เหตุบังเอิญซึ่งอาจช่วยเพิ่มอิทธิพลของอำนาจบริหาร

ถ้าแม้นว่าอำนาจบริหารในอเมริกา จะเข้มแข็งน้อยกว่าในฝรั่งเศส นั่นก็น่าจะมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากสภาพการณ์ต่าง ๆ มากกว่าจากกฎหมาย

ที่สำคัญก็คือ ในเรื่องสัมพันธภาพกับต่างประเทศ อำนาจบริหารของประเทศหนึ่งจะมีโอกาสแสดงพลังและความเชี่ยวชาญให้ประจักษ์

ถ้าแม้นว่าชีวิตความเป็นอยู่ของสหภาพต้องถูกคุกคามอยู่ไม่หยุดหย่อน และถ้าว่าผลประโยชน์สำคัญ ๆ ซึ่งพบอยู่ทุกวันต้องไปปะปนอยู่กับผลประโยชน์ของประชาชนของมหาอำนาจอื่น ๆ แล้วเราก็คงจะได้เห็นอำนาจบริหารเพิ่มความสำคัญขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของประชาชน เพราะต่างก็หวังให้อำนาจบริหารช่วยจัดการให้

ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาเป็นจอมทัพบกก็จริงอยู่ แต่กองทัพนั้นกอปรด้วยทหารเพียง ๖,๐๐๐ คน เขาเป็นผู้บัญชาการกองทัพเรือ แต่กองทัพมีเรือนับได้ไม่กี่ลำ เขาเป็นผู้ควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ของสหภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับต่างชาติ แต่สหรัฐไม่มีประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากประเทศแยกห่างออกจากส่วนอื่นของโลก โดยมีมหาสมุทรขวางกั้น ทั้งยังอ่อนกำลังเกินกว่าจะปรารถนาเป็นจ้าวทะเล สหรัฐอเมริกาจึงไม่มีศัตรูใด ๆ ผลประโยชน์ก็มีค่อยจะได้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของชาติอื่นใดในโลก

นี่ก็แสดงให้เห็นว่า ไม่ควรนำทฤษฎีมาตัดสินการปฏิบัติงานของรัฐบาล

ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา มีอภิสิทธิ์ต่าง ๆ เกือบเท่าพระเจ้าแผ่นดินทีเดียว แต่ไม่มีโอกาสใช้อภิสิทธิ์เหล่านั้น ทั้งสิทธิที่มีอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้ก็อยู่ในขอบเขต กล่าวคือกฎหมายอนุญาตให้เขามีอำนาจ แต่สภาวการณ์ต่าง ๆ ทำให้เขาอยู่ในสภาพที่ไร้กำลัง

ตรงกันข้าม สภาวการณ์ต่าง ๆ กลับช่วยให้กษัตริย์ฝรั่งเศสมีกำลังอำนาจมากยิ่งกว่ากฎหมายเสียอีก

ในประเทศฝรั่งเศส อำนาจบริหารต้องต่อสู้กับอุปสรรคมหาศาลอยู่ไม่หยุดหย่อน

แต่ก็มีทรัพยากรมหาศาลนานาประการเช่นกัน ในอันที่จะฟันฝ่าอุปสรรคดังกล่าว อำนาจนี้เพิ่มพูนขึ้นเพราะต้องทำงานชิ้นใหญ่ขึ้น และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อำนาจบริหารควบคุมดูแลอยู่มีความสำคัญมากขึ้นโดยที่มิได้ทำให้โครงสร้างแห่งอำนาจต้องเปลี่ยนไปแต่ประการใด

แม้ว่ากฎหมายจะสร้างอำนาจบริหารให้มีลักษณะอ่อนแอ และมีขอบข่ายเช่นในสหภาพก็ตาม ในไม่ช้าอิทธิพลแห่งอำนาจนี้ย่อมจะยิ่งใหญ่ขึ้นทุกที

เพราะเหตุใดในการบริหารงานประธานาธิบดีสหรัฐจึงไม่จำเป็นต้องได้รับเสียงข้างมากในสภา

ในยุโรป มีคติที่เชื่อถือกันอยู่ว่า กษัตริย์ในระบอบรัฐธรรมนูญจะปกครองประเทศไม่ได้ ตราบใดที่ความเห็นของสภานิติบัญญัติไม่สอดคล้องกับความเห็นของพระองค์

เราได้ประจักษ์กันดีว่า ประธานาธิบดีสหรัฐหลายท่านต้องสูญเสียการสนับสนุนของเสียงข้างมากในคณะนิติบัญญัติ โดยไม่จำเป็นต้องสละอำนาจบริหาร หรือมิได้เป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมแต่อย่างใด[๑]

ข้าพเจ้าได้ยินเขาอ้างข้อเท็จจริงนี้ เพื่อพิสูจน์ให้เห็นถึงความมีอิสระ และความแข็งแกร่งแห่งอำนาจบริหารในอเมริกา แต่ตรงกันข้ามถ้าจะลองไตร่ตรองกันดูสักหน่อย เราก็จะมองเห็นข้อพิสูจน์ถึงความไร้อำนาจของประธานาธิบดี

กษัตริย์ยุโรป จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากคณะนิติบัญญัติ ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์ เพราะหน้าที่ของกษัตริย์มีมากมายมหาศาล กษัตริย์ในระบอบรัฐธรรมนูญของยุโรป มิได้เป็นเพียงผู้บังคับใช้กฎหมายเท่านั้น ในเมื่อกษัตริย์มีสิทธิ์เป็นผู้ดูแลอย่างเต็มที่ในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย จนกระทั่งถ้ากฎหมายนั้นขัดกับพระองค์พระองค์ก็สามารถทำให้กฎหมายนั้นไร้สมรรถภาพได้พระองค์จึงจำเป็นต้องมีสภาทำหน้าที่ออกกฎหมาย สภาจำเป็นต้องให้กษัตริย์เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย อำนาจทั้งสองนี้ไม่สามารถอยู่โดยขาดจากกันและกันได้ วงล้อของรัฐบาลจะหยุดหมุนทันทีที่มีการไม่ลงรอยกันระหว่างสองอำนาจดังกล่าว

---

๑ การที่สภาต้องเกรงปฏิเสธ ไม่รับรองประธานาธิบดี วูดโรว์ วิลสัน เป็นตัวอย่างซึ่งพอจะนึกได้ เพื่อสนับสนุนข้อความตอนนี้

ในอเมริกา ประธานาธิบดีไม่สามารถห้ามการร่างกฎหมายได้ ทั้งมิสามารถบีดพันธะที่จะต้องบังคับใช้กฎหมายได้ ความร่วมมือที่จริงใจและเต็มไปด้วยแรงศรัทธาของประธานาธิบดีเป็นประโยชน์อย่างมิต้องสงสัย แต่ไม่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของรัฐบาลในเรื่องสำคัญที่เขากระทำไปทุกเรื่อง ต้องมีการเสนอต่อฝ่ายบริหารโดยตรงหรือโดยทางอ้อมที ประธานาธิบดีจะเป็นอิสระจากฝ่ายนิติบัญญัติอย่างสิ้นเชิงนั้น เกือบจะไม่มีเลย ดังนั้น ความอ่อนแอของเขาต่างหาก หาใช่อำนาจไม่ ที่ทำให้เขาสามารถอยู่ได้ทั้งๆ ที่ขัดกับอำนาจนิติบัญญัติ

ในยุโรป กษัตริย์และสภาต้องเข้ากันได้ เพราะมิฉะนั้นอาจจะเกิดการต่อสู้อย่างดุเดือดระหว่างทั้งสองฝ่าย ในอเมริกาความสอดคล้องต้องกันมิใช่สิ่งจำเป็น เพราะการต่อสู้ไม่มีทางเป็นไปได้

การเลือกตั้งประธานาธิบดี

ระบบการเลือกตั้ง เมื่อนำมาใช้กับอำนาจบริหารในประเทศที่มีพลเมืองมากๆ มีอันตรายซึ่งประสบการณ์และนักประวัติศาสตร์ได้ชี้ให้เห็นไว้อย่างพอเพียง

ทั้งข้าพเจ้าประสงค์จะกล่าวก็แต่ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอเมริกาเท่านั้น

อันตรายซึ่งเราหวาดเกรงในเรื่องระบบการเลือกตั้งมีอยู่ไม่มากก็น้อย ตามฐานะความสำคัญของอำนาจบริหาร และความสำคัญของอำนาจบริหารในมลรัฐ ตามวิธีการเลือกตั้งและสภาพการณ์ต่างๆ ที่ประชาชนทำการเลือกตั้ง

สิ่งที่เราตำหนิในระบบการเลือกตั้ง ซึ่งดูไม่ไร้เหตุผลเสียทีเดียว เมื่อนำการเลือกตั้งมาใช้กับประมุขของรัฐก็คือสิ่งล่อใจต่างๆ สำหรับผู้ที่มีความทะเยอทะยาน และทำให้ความทะเยอทะยานที่จะไขว่คว้าอำนาจลุกโพลงขึ้น จนกระทั่งบ่อยครั้ง เมื่อวิธีการที่ถูกกฎหมายบัญญัติไว้ไม่เพียงพอ ก็จะหันไปพึ่งกำลังอำนาจแทน

เป็นที่ชัดแจ้งว่า ยิ่งอำนาจบริหารมีอภิสิทธิ์มากเท่าไหร่ ความเย้ายวนใจก็ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ยิ่งความทะเยอทะยานของผู้ไขว่คว้าตำแหน่งถูกเร่งเร้ามากเท่าไหร่ความทะเยอทะยานนั้นก็ยิ่งหาสิ่งเกื้อหนุนจากความทะเยอทะยานรองลงมาซึ่งมีล้นเหลือมากขึ้นเท่านั้น ผู้มีความทะเยอทะยานรองลงมานี้หวังที่จะนำอำนาจมาแบ่งสรรปันส่วนกัน เมื่อผู้สมัครฝ่ายตนได้ชัยชนะ

อันตรายของระบบเลือกตั้งจึงเพิ่มพูนขึ้น ตามสัดส่วนโดยตรงกับอิทธิพลซึ่งอำนาจบริหารมีเหนือกิจการของรัฐ

การปฏิวัติในโปแลนด์ ไม่ควรจะสืบเนื่องมาจากระบบเลือกตั้งโดยทั่วไปเพียงอย่างเดียว แต่มาจากการที่ผู้บริหารซึ่งมาจากการเลือกตั้งเป็นประมุขของประเทศราชาธิปไตยอันใหญ่โต

ก่อนที่จะปรึกษาหารือกันแต่ในเรื่องของระบบเลือกตั้ง ย่อมจะมีปัญหาด้านอคติที่จะต้องตัดสินกันทุกครั้งไป ได้แก่ปัญหาที่จะรู้ว่าที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ กฎหมาย และประเพณีความเคยชิน ขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ และความคิดเห็นของประชาชน ผู้ซึ่งปรารถนาจะให้ใช้ระบบการเลือกตั้งนั้นจะเปิดโอกาสให้มีการจัดตั้งอำนาจบริหารที่อ่อนแอ และที่ต้องพึ่งพาอำนาจอื่นหรือเปล่า เพราะการที่ปรารถนาให้ผู้แทนของประเทศมีอำนาจอันกว้างขวางเป็นอาวุธและมาจากการเลือกตั้งด้วยในเวลาเดียวกัน ซึ่งตามความคิดของข้าพเจ้า ถือเป็นการแสดงเจตจำนงสองประการที่ขัดแย้งกัน ในส่วนตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้ารู้จักวิธีเพียงอย่างเดียวที่จะทำให้อำนาจกษัตริย์แบบสืบทอดกันกลายสภาพมาเป็นอำนาจแบบเลือกตั้งได้นั่น ก็คือ จะต้องมีการจำกัดแวดวงแห่งบทบาทของกษัตริย์ให้แคบเข้า ค่อย ๆ ลดอภิสิทธิ์ลงทีละเล็กทีละน้อย และทำให้ประชาชนเคยชินกับการดำรงชีวิตโดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือของอำนาจกษัตริย์ แต่นั่นเป็นสิ่งซึ่งผู้นิยมสาธารณรัฐในยุโรปมิค่อยจะใส่ใจนัก เนื่องจากว่ามีหลายคนในบรรดาผู้นิยมสาธารณรัฐที่เกลียดชังระบบทรราชย์ เพียงเพราะว่า พวกเขาต้องผจญกับความรุนแรงร้ายกาจของระบบนั้น อำนาจบริหารอันกว้างขวางจึงมิได้ทำให้เขาเจ็บร้อนแต่ประการใด พวกเขาโจมตีเฉพาะที่มาของอำนาจ โดยไม่เห็นถึงความสัมพันธ์อันใกล้ชิดของทั้งสองสิ่งนั้น

เรายังไม่เคยพานพบผู้ใดเลยที่สนใจจะนำเกียรติยศและชีวิตของตนเข้าไปเสี่ยงเพื่อจะได้เป็นประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา เพราะประธานาธิบดีมีอำนาจจำกัดเพียงชั่วคราวและขึ้นต่อสิ่งอื่น เห็นจะต้องให้โชคลาภนำรางวัลอันมหาศาลเข้ามาล่อใจเพื่อที่ผู้เล่นซึ่งกระเสือกกระสนจะได้เสนอตัวลงสนามประลอง ตราบจนกระทั่งบัดนี้ยังไม่มีผู้สมัครคนใดสามารถกระตุ้นความเห็นอกเห็นใจอย่างรุนแรง และอารมณ์อันน่ากลัวอันตรายของประชาชนให้เข้าข้างตนได้ เหตุผลมีง่าย ๆ เมื่อบรรลุถึงตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาล เขาไม่สามารถแจกจ่ายอำนาจมากมายความมั่งคั่งหลากหลาย และเกียรติยศชื่อเสียงขจรขจาย ให้บรรดามิตรสหายของเขาได้ ทั้ง

อิทธิพลในประเทศของเขายังมีน้อยเกินกว่าที่กลุ่มต่างๆจะมองเห็นความสำเร็จ หรือความหายนะของตน จากการขึ้นสู่อำนาจของเขา

ราชาธิปไตยแบบสืบทอดกันมีข้อได้เปรียบอยู่ประการหนึ่ง กล่าวคือ เมื่อผลประโยชน์เฉพาะของครอบครัวหนึ่ง ต้องผูกพันอยู่กับผลประโยชน์ของประเทศอย่างแน่นแฟ้นอยู่ตลอดเวลา จึงไม่มีเวลาแม้ชั่วขณะเดียวที่ผลประโยชน์ของประเทศจะถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าในประเทศราชาธิปไตยเหล่านี้ มีการดำเนินกิจการต่างๆ ดีกว่าที่อื่นหรือเปล่า แต่อย่างน้อยก็มีคนหนึ่งเสมอที่จะดีหรือเลวก็แล้วแต่ความสามารถของเขา คอยเอาใจใส่เป็นธุระอยู่

ตรงกันข้ามในประเทศที่มีการเลือกตั้ง ยามที่การเลือกตั้งใกล้เข้ามา และเป็นเวลานานก่อนที่ยามนั้นจะมาถึง วงล้อของรัฐบาลดูคล้ายกับจะทำงานโดยลำพังตัวเองเท่านั้น ไม่ต้องสงสัยเลยว่า เราสามารถร่างกฎหมายโดยลักษณาการที่ว่า เมื่อการเลือกตั้งกระทำกันรวดเดียวและด้วยความฉับไว เก้าอี้ของอำนาจบริหารย่อมจะไม่ว่างเลย แต่ไม่ว่าจะทำประการใด ความว่างเปล่าในความรู้สึกนึกคิดย่อมจะมีอยู่เสมอ แม้นักนิติบัญญัติจะใช้ความพยายามเพียงใดก็ตาม

เมื่อการเลือกตั้งใกล้เข้ามา ประมุขแห่งอำนาจบริหารจะนึกถึงแต่การต่อสู้ซึ่งเริ่มก่อตัวขึ้น เขาไม่มีอนาคตอีกแล้ว เขาลงมือทำอะไรไม่ได้เลย และทำอะไรอย่างเหนื่อยอ่อนในขณะที่อาจจะมีอีกคนหนึ่งเข้ามาทำให้ลุล่วงไปได้ เจ๊ฟเฟอร์สันเคยบันทึกไว้เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ค.ศ. ๑๘๐๙ (หกสัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง) ว่า "ข้าพเจ้าใกล้เวลาพักงานเต็มทีแล้ว ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในภารกิจต่างๆ โดยการแสดงความคิดเห็นเท่านั้น ดูจะเป็นการถูกต้อง ที่ข้าพเจ้าจะปล่อยให้ผู้ที่จะสืบต่อข้าพเจ้า ริเริ่มมาตรการซึ่งเขาจะต้องคอยติดตามผลงาน และเขาจะต้องเป็นผู้แบกภาระต่อไป"

ในด้านประเทศชาติเล่า ดวงตาของชนทั้งชาติหันไปมองอยู่ที่จุดเดียว ทุกคนสนใจเอาใจใส่แต่การสร้างคนใหม่ขึ้นมาซึ่งกำลังตระเตรียมกันอยู่

ยิ่งตำแหน่งที่อำนาจบริหารครอบครองอยู่ในการดำเนินภารกิจต่างๆ มีความกว้างขวางมากเพียงไร การปฏิบัติงานตามปกติย่อมจะมากมายและจำเป็นเพียงนั้น และสภาพทำนองนี้ของสรรพสิ่งทั้งมวลยิ่งเป็นภัยขึ้นเท่านั้น ในประเทศที่ประชาชนเกิดความเคยชินจากการ

ปกครองโดยอำนาจบริหาร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ ประชาชนถูกบริหารโดยอำนาจนี้ การเลือกตั้งย่อมจะก่อให้เกิดความอลเวงอย่างยิ่งยวดแน่นอน

ในสหรัฐอเมริกา การดำเนินงานของฝ่ายบริหารอาจล่าช้าลงโดยไม่ถูกลงโทษแต่อย่างใด เพราะมีงานน้อยและอยู่ในขอบเขต

ยามที่หัวหน้ารัฐบาลได้รับเลือกเข้ามา ผลที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ คือการขาดเสถียรภาพในด้านนโยบายภายในและภายนอกประเทศ นี่แหละ คือความเลวร้ายสำคัญประการหนึ่งของระบบนี้

แต่ทว่า ความเลวร้ายนี้จะรู้สึกได้มากน้อยเพียงไร ก็แล้วแต่ว่าอำนาจที่มอบให้ผู้บริหารที่เลือกตั้งเข้ามาจะมีขนาดใด ที่กรุงโรม หลักปกครองต่าง ๆ มิได้แตกต่างไป แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนผู้มีอำนาจสูงสุดทุก ๆ ปี (Consul) เพราะเหตุว่าวุฒิสภาคืออำนาจชั้นนำ และวุฒิสภาคือหน่วยที่สืบทอดต่อ ๆ กันมา ในประเทศราชาธิปไตยของยุโรปส่วนมาก ถ้าแม้นมีการเลือกตั้งกษัตริย์แล้วไซร้ อาณาจักรคงต้องเปลี่ยนโฉมหน้าไปทุกครั้งที่มีการเลือกคนใหม่เข้ามา

ในอเมริกา ประธานาธิบดีมีอิทธิพลค่อนข้างมากต่อกิจการของประเทศ แต่เขามิได้เป็นผู้ดำเนินกิจการเหล่านั้นเลย อำนาจสูงสุดอยู่กับผู้แทนราษฎรแห่งชาติโดยสิ้นเชิง ดังนั้น ประชาชนทั้งมวลต่างหากที่ควรจะเปลี่ยนแปลงไม่ใช่ตัวประธานาธิบดีแต่ผู้เดียว เพื่อที่ว่าคติการปกครองจะได้แปรเปลี่ยนไป ทั้งในอเมริการะบบการเลือกตั้ง เมื่อนำมาใช้กับผู้นำของอำนาจบริหาร ยังมิได้ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ที่ชัดแจ้งจริง ๆ ต่อความแน่นอนของรัฐบาล

นอกจากนั้น การขาดความแน่นอน เป็นความเลวร้ายที่ฝังลึกอยู่ในระบบการเลือกตั้งมีมาก จนกระทั่งแม้ในขอบข่ายงานของประธานาธิบดี ไม่ว่าจะมีขอบเขตเพียงไรก็ตาม เราก็ยังรู้สึกได้อย่างชัดแจ้งว่าขาดความเด็ดเดี่ยว

คนอเมริกาคิดอย่างสมเหตุสมผลว่า เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์และแบกภาระความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ หัวหน้าฝ่ายบริหารจะต้องมีเสรีภาพมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ในอันที่จะเลือกเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง และถอดถอนคนเหล่านั้นได้ตามต้องการ คณะนิติ

บัญญัติคอยควบคุมดูแลประธานาธิบดีมากกว่าจะเป็นผู้นำทาง ผลที่ตามมาก็คือ ในการเลือกตั้งครั้งใหม่แต่ละครั้ง ชะตากรรมของผู้ดำเนินงานส่วนกลางดูจะแขวนอยู่บนเส้นด้าย

ในประเทศราชาธิปไตยแบบมีรัฐธรรมนูญในยุโรป มีการบ่นไม่พอใจเกี่ยวกับการที่ดวงชะตาของเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยของหน่วยราชการ มักต้องขึ้นอยู่กับชะตากรรมของบรรดารัฐมนตรี ในรัฐที่ประมุขของรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งยิ่งแล้วใหญ่ เหตุผลง่ายมากคือ ในประเทศราชาธิปไตยแบบมีรัฐธรรมนูญ รัฐมนตรีต่างๆ เข้ารับตำแหน่งสืบต่อกันอย่างรวดเร็ว แต่ตัวแทนสำคัญของอำนาจบริหารไม่มีวันเปลี่ยนเลย ซึ่งเป็นการกักความนึกคิดที่จะสร้างสรรค์ให้อยู่ในขอบเขตจำกัด ระบบการบริหารในประเทศเหล่านี้จึงแตกต่างกันไปในเรื่องรายละเอียดมากกว่าในเรื่องหลักการ จึงไม่มีใครสามารถนำระบบหนึ่งมาแทนอีกระบบหนึ่งได้อย่างบันทันด่วน โดยมิก่อให้เกิดเหตุการณ์ทำนองการปฏิวัติขึ้น ในอเมริกาการปฏิวัติแบบนี้กระทำกันทุกๆ สี่ปีในนามของกฎหมาย

ในด้านความยากลำเค็ญของแต่ละคน อันเป็นผลปกติของบทบัญญัติแบบนี้ เห็นจะต้องยอมสารภาพว่า การขาดความแน่นอนในเรื่องชะตากรรมของข้าราชการ มิได้ก่อให้เกิดความเลวร้ายในอเมริกา ดังที่เราคาดคิดกันในประเทศอื่น ในสหรัฐอเมริกา ง่ายเหลือเกินที่จะสร้างความเป็นอยู่แบบอิสระ จนกระทั่งการปลดข้าราชการออกจากตำแหน่ง ในบางครั้งหมายถึงการดึงความสุขสบายในชีวิตของเขาออกไป แต่มิใช่การดึงเอาปัจจัยในการหาเลี้ยงชีพออกไป

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาในตอนต้นบทนี้แล้วว่า อันตรายของวิธีการเลือกตั้ง ซึ่งนำมาใช้กับหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีอยู่มากน้อยตามสภาพการณ์ซึ่งแวดล้อมประชาชนที่ทำการเลือกตั้ง

ใครๆ พยายามที่จะลดบทบาทของอำนาจบริหารให้น้อยลง แต่ก็ไร้ผล มีอยู่สิ่งหนึ่งซึ่งอำนาจบริหารมีอิทธิพลอย่างมากมาย ไม่ว่ากฎหมายจะกำหนดตำแหน่งแห่งที่ไว้อย่างไรก็ตาม สิ่งนั้นคือนโยบายต่างประเทศ การเจรจาจะกระทำได้และดำเนินไปอย่างมีสัมฤทธิผลได้ก็โดยคนเพียงคนเดียวเท่านั้น

ยิ่งประชาชนตกอยู่ในฐานะไม่มั่นคง และเสี่ยงภัยมากเท่าไหร่ ความจำเป็นในเรื่องการต่อเนื่องและความแน่นอนในด้านการดำเนินกิจการต่างประเทศยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ทั้งการนำระบบการเลือกตั้งมาใช้กับประมุขของประเทศก็ยิ่งเป็นภัยมากขึ้น

นโยบายของคนอเมริกันกับคนทั่วโลกมีง่าย ๆ เราอาจจะกล่าวได้ว่าไม่มีใครจำเป็นต้องพึ่งเขาและเขาก็ไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งใคร อิสรภาพของเขาไม่เคยถูกคุกคามเลย

ดังนั้นในประเทศเขา บทบาทของอำนาจบริหารจึงถูกจำกัดโดยสภาวการณ์ต่าง ๆ เท่าๆ กันโดยกฎหมาย ประธานาธิบดีสามารถเปลี่ยนทัศนะได้บ่อย ๆ โดยที่รัฐไม่ต้องเดือดร้อนหรือสูญสิ้นลง

ไม่ว่าอำนาจบริหารจะกอปรด้วยเอกสิทธิ์เพียงใดก็ตาม เราย่อมจะต้องพิจารณาช่วงเวลาก่อนการเลือกตั้ง และระหว่างการเลือกตั้งเสมือนกับว่าเป็นสมัยแห่งวิกฤตการณ์ของชาติ

ยิ่งสถานการณ์ภายในประเทศเกิดความบีบบั่วนเท่าไร และยิ่งอันตรายภายนอกประเทศมีมากเท่าไหร่ ช่วงเวลาแห่งวิกฤตการณ์ยิ่งเป็นภัยต่อประเทศมากขึ้นเท่านั้น ในบรรดาประชาชนชาวยุโรป มีอยู่น้อยชาติที่มิต้องหวาดกลัวชาติอื่นจะมาพิชิตหรือหวาดกลัวอนาธิปไตย ทุก ๆ ครั้งที่มีประมุขคนใหม่[๑]

ในอเมริกา สังคมมีโครงสร้างแบบที่ทำให้สังคมสามารถค้ำจุนตนเองได้โดยไม่ต้องการความช่วยเหลือ อันตรายภายนอกประเทศไม่เคยมีลักษณะรุกเร้า การเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นสาเหตุหนึ่งแห่งความวุ่นวาย แต่ไม่ใช่สาเหตุแห่งความหายนะ

วิธีการเลือกตั้ง

มีอันตรายอีกหลายอย่างซึ่งเกิดจากรูปแบบของการเลือกตั้งเอง นอกเหนือไปจากอันตรายที่เกิดจากหลักการ ซึ่งอาจจะหลีกเลี่ยงได้ก็ด้วยความรอบคอบของผู้บัญญัติกฎหมาย

ยามที่ประชาชนพกอาวุธชุมนุมกันในที่สาธารณะ เพื่อเลือกประมุขของตน เขาต้องเสี่ยงไม่เพียงอันตรายที่มาจากระบบเลือกตั้งเองเท่านั้น แต่ยังเสี่ยงต่ออันตรายจากสงครามกลางเมืองซึ่งเกิดจากวิธีการเลือกตั้งแบบนี้ด้วย

เมื่อสมัยที่กฎหมายประเทศโปแลนด์ทำให้การเลือกตั้งกษัตริย์ขึ้นอยู่กับสิทธิยับยั้ง

---

๑ ยามที่ดัอกเกอะวิลล์ พูดถึงสาธารณรัฐในยุโรป ในชั้นแรกเขาคิดถึงประเทศโปแลนด์ ประวัติศาสตร์ประเทศนี้ในศตวรรษที่ ๑๘ สนับสนุนการยืนยันของผู้เขียนได้ดี "การพิชิต" และ "อธิปไตย" ตามจริงแล้วเป็นความเลวร้ายสองประการที่ประเทศโปแลนด์ต้องประสบ

ของคนเพียงคนเดียว นั่นเป็นการเชื้อเชิญให้มีการเข่นฆ่าบุคคลผู้นั้น หรือเป็นการก่อตั้งอนาธิปไตยไว้ล่วงหน้า

ยิ่งเราศึกษาสถาบันของสหรัฐอเมริกามากขึ้น และยิ่งเรามองดูสถานการณ์ทางการเมืองและทางสังคมของประเทศนี้อย่างตั้งอกตั้งใจกว่าเดิม เราก็ยิ่งจะสังเกตเห็นความสอดคล้องต้องกันอย่างน่าอัศจรรย์ ระหว่างโชคลาภและความมานะพยายามของมนุษย์ อเมริกาเป็นดินแดนแห่งใหม่ แต่กระนั้นประชาชนที่อาศัยอยู่ที่นั่นเคยได้ใช้เสรีภาพมาเป็นเวลาเนิ่นนานแล้ว ณ ที่แห่งอื่น นี่คือสาเหตุใหญ่สองประการในเรื่องระเบียบภายในประเทศ ยิ่งกว่านั้น อเมริกาไม่ต้องหวาดระแวงการพิชิตของประเทศอื่นเลย เมื่อนักนิติบัญญัติอเมริกันได้รับฉวยโอกาสจากสภาวการณ์ที่เอื้ออำนวยเหล่านี้ จึงไม่มีความยากลำบากในอันที่จะก่อตั้งอำนาจบริหารที่อ่อนแอและไม่มีอิสระ เมื่อได้สร้างอำนาจบริหารเช่นนี้ พวกเขาจึงสามารถทำให้อำนาจบริหารได้รับเลือกตั้งได้โดยปราศจากอันตราย

ที่เหลือก็เพียงแต่จะเลือกระบบเลือกตั้งที่เป็นอันตรายน้อยที่สุดในบรรดาระบบเลือกตั้งต่าง ๆ กฎเกณฑ์ซึ่งเขากำหนดไว้ในเรื่องนี้จึงเข้ากับหลักประกันต่าง ๆ ที่โครงสร้างทางกายภาพและทางการเมืองของประเทศได้มอบหมายให้แล้วอย่างงดงามเพียบพร้อมทีเดียว

ปัญหาที่จะต้องแก้ก็คือ การหาวิธีการเลือกตั้งซึ่งขณะที่แสดงเจตจำนงอย่างแท้จริงของปวงชน จะยั้วยุอารมณ์น้อยที่สุดและทำให้ประชาชนอยู่ในสภาพรอคอยไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นน้อยที่สุด ในชั้นแรกใคร ๆ ยอมรับว่าเสียงข้างมากธรรมดาใช้เป็นกฎหมายได้ แต่ทว่าการได้เสียงข้างมากโดยไม่ต้องหวาดเกรงการล่าช้า ซึ่งปรารถนาที่จะหลีกเลี่ยงกันมากกว่าสิ่งอื่นนั้น ยิ่งเป็นของยากเย็น

อันที่จริงเราไม่ค่อยเห็นคนที่จะสามารถได้รับเสียงข้างมากในการลงคะแนนเสียงครั้งแรกในประเทศที่มีประชาชนมากมายในชั่วพริบตาได้ ปัญหายุ่งยากยิ่งเพิ่มขึ้นในสาธารณรัฐซึ่งมีลักษณะเป็นสมาพันธรัฐ ที่ซึ่งอิทธิพลท้องถิ่นพัฒนาและมีอานุภาพมากกว่า

เพื่อหาวิธีแก้ไขอุปสรรคประการที่สองนี้ล่วงหน้า มีวิธีอยู่วิธีหนึ่ง นั่นคือการตั้งผู้แทนของชาติคณะหนึ่งให้มีอำนาจในการเลือกตั้ง

วิธีการเลือกตั้งแบบนี้ทำให้เสียงข้างมากมีทางเป็นไปได้ เพราะเหตุว่ายิ่งจำนวนผู้เลือกตั้งมีน้อยเท่าไหร่ ยิ่งทำให้เข้ากันได้มากขึ้นเท่านั้น ทั้งยังมีหลักประกันได้มากกว่าว่าจะมีการเลือกตั้งที่ถูกต้อง

แต่ควรไหมว่าจะต้องมอบสิทธิเลือกตั้งให้แก่คณะนิติบัญญัติเอง ซึ่งเป็นตัวแทนของชาติอยู่แล้วตามปกติ หรือว่าตรงกันข้าม ควรจะมีการเลือกตั้งคณะเลือกตั้ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพียงอย่างเดียวคือ ดำเนินการแต่งตั้งประธานาธิบดี

คนอเมริกันดูจะชอบประการหลังนี้มากกว่า เขาคิดว่าคนที่เขาส่งไปบัญญัติกฎหมายทั่วไป จะเป็นตัวแทนความปรารถนาของประชาชนในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้บริหารคนสำคัญของเขาได้แต่ก็ไม่สมบูรณ์ นอกจากนั้นเนื่องจากได้รับเลือกตั้งมากกว่า ๑ ปี พวกเขาอาจจะเป็นผู้แทนเจตนารมณ์ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ได้ เขาพิจารณาเห็นว่า ถ้ามอบให้ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้เลือกหัวหน้าฝ่ายบริหาร สมาชิกนิติบัญญัติ ก่อนการเลือกตั้งเป็นเวลานานอาจจะกลายเป็นเครื่องมือวิธีการฉ้อโกง และเป็นเครื่องเล่นของเล่ห์กลนานาก็ได้ ทำนองเดียวกันกับพวกลูกขุนนั่นแหละ บรรดาผู้เลือกตั้งพิเศษจะยังไม่มีใครรู้จักตัวในท่ามกลางฝูงชนจำนวนมาก จวบจนวันที่เขาจะต้องปฏิบัติงาน เขาจะปรากฏตัวเพียงชั่วขณะเดียวเพื่อประกาศคำตัดสินของตน

ฉะนั้น จึงกำหนดกันว่า แต่ละมลรัฐจะแต่งตั้งผู้เลือกตั้งจำนวนหนึ่ง[๑] ผู้ซึ่งจะเป็นคนเลือกประธานาธิบดีในอันดับต่อไป และเนื่องจากมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าสภาซึ่งมีหน้าที่เลือกประมุขของรัฐบาลในประเทศที่ใช้วิธีการเลือกตั้ง ย่อมจะกลายเป็นแหล่งของอารมณ์และเล่ห์กลต่างๆ อย่างสุดจะหลีกเลี่ยงได้ ทั้งยังสังเกตอีกว่าในบางครั้งสภาดังกล่าวจะเข้ายึดอำนาจที่มิได้เป็นของตน และบ่อยครั้งการปฏิบัติงานของสภาเหล่านั้น ทั้งความไม่แน่นอนอันสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติงาน ก็จะยืดยาวออกไปนานพอสมควรจนทำให้รัฐตกอยู่ในอันตราย จึงมีการวางกฎว่า ผู้เลือกตั้งทุกคนจะลงคะแนนเสียงในวันที่กำหนดไว้ แต่ไม่ต้องมาประชุมกัน[๒]

วิธีการเลือกตั้งสองระดับอาจทำให้มีเสียงส่วนใหญ่ได้ แต่มิได้เป็นการประกันที่แน่นอน เพราะเหตุว่าอาจเป็นไปได้ที่ผู้เลือกตั้งจะมีความแตกต่างกันไป เช่นเดียวกับผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากตน

ถ้าเกิดมีกรณีนี้ขึ้นมา เรา[ย่อม]จำเป็นจะต้องใช้มาตรการหนึ่งในสามมาตรการนี้

---

๑ เท่าๆ กับการส่งสมาชิกที่เข้าสภาคองเกรส จำนวนผู้เลือกตั้งในปี ๑๙๓๓ คือ ๒๙๙ คน

๒ ผู้เลือกตั้งในมลรัฐเดียวกันจะประชุมกัน แต่พวกเขาจะส่งรายชื่อการออกเสียงของแต่ละคนให้แก่รัฐบาลกลาง ซึ่งมิใช่ผลของการออกเสียงของคนส่วนมาก

คือ จะต้องให้มีการแต่งตั้งผู้เลือกตั้งคนใหม่ หรือปรึกษาผู้ที่แต่งตั้งเข้ามาแล้วอีกครั้งหนึ่ง หรือไม่ก็มอบให้ผู้มีอำนาจชุดใหม่ทำการเลือกตั้ง

ทั้งสองวิธีการแรก จะนำมาซึ่งความเชื่องช้าต่าง ๆ นานา และทำให้ความวุ่นวายอันเป็นภัยยืดเยื้อต่อไปเสมอ ทั้งนี้โดยไม่ต้องคำนึงถึงความไม่แน่นอนของวิธีการทั้งสองนี้ด้วยซ้ำไป

ดังนั้นจึงมาหยุดลงที่วิธีที่สาม และตกลงกันว่าการลงคะแนนเสียงของผู้เลือกตั้งจะถูกนำส่งไปยังประธานวุฒิสภาโดยผนึกตราประทับ ว่าเมื่อถึงวันที่กำหนด และต่อหน้าสภาทั้งสอง ประธานาธิบดีจะเป็นผู้ดำเนินการนับคะแนนเสียง ถ้าแม้นว่าไม่มีผู้สมัครคนใดสามารถรวมเสียงข้างมากไว้ได้ สภาผู้แทนราษฎรก็จะดำเนินการเลือกตั้งเองทันที แต่ได้มีการจำกัดสิทธิของสภานี้อย่างรอบคอบแล้ว ผู้แทนราษฎรจะเลือกตั้งได้เพียงหนึ่งในผู้สมัครสามคนที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุดเท่านั้น[๑]

ดังที่เห็นกันอยู่แล้ว เฉพาะในกรณีที่ไม่ค่อยจะเกิดขึ้น และยากต่อการคาดคิดล่วงหน้าเท่านั้น ที่การเลือกตั้งถูกมอบหมายให้ผู้แทนธรรมดาของประเทศ ทั้งผู้แทนเหล่านี้จะเลือกได้เฉพาะพลเมืองที่เจาะจงตัวไว้แล้วตามเสียงข้างน้อยที่แข็งขันของผู้เลือกตั้งพิเศษ นี่เป็นวิธีการอันเหมาะสม ซึ่งผสมผสานการเคารพต่อเจตนารมณ์ของประชาชน ให้เข้ากับความรวดเร็วในทางปฏิบัติงานและการประกันความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งจำเป็นสำหรับผลประโยชน์ของรัฐ นอกจากนั้น จากการให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ตัดสินปัญหานี้ในกรณีที่มีการแบ่งเสียงกัน เราก็ยังไม่สามารถบรรลุถึงทางแก้ปัญหาทั้งมวลได้อย่างสมบูรณ์ เพราะเหตุว่าคนส่วนใหญ่อาจจะยังคลางแคลงใจในสภาผู้แทนราษฎร และครั้งนี้รัฐธรรมนูญไม่ได้ให้ทางแก้ไขเยียวยาแต่ประการใด แต่ด้วยการกำหนดการลงสมัครแบบบังคับ โดยจำกัดจำนวนให้เหลือเพียงสามคน โดยอาศัยผู้มีปัญญาความรู้ไม่กี่คนเป็นผู้เลือก เท่ากับเป็นการปราบอุปสรรค

---

๑ ในสภาวการณ์เช่นนี้ เสียงข้างมากของมลรัฐต่าง ๆ มิใช่เสียงข้างมากของสมาชิกที่เป็นผู้ตัดสินปัญหาโดยลักษณาการที่ว่า นิวยอร์คจะได้ไม่มีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของโรดไอแลนด์ โดยนัยนี้จึงมีการขอคำปรึกษาจากพลเมืองของสหภาพก่อนอื่น ในฐานะที่รวมประชาชนเป็นชาติหนึ่งชาติเดียวกันและเมื่อพลเมืองไม่สามารถตกลงกันได้ ก็จะกลับมาแบ่งเป็นมลรัฐกันอีก และจะมีการให้แต่ละมลรัฐมีเสียงแยกไม่รวมกับใครและเป็นเสียงอิสระ

นี่เป็นความประหลาดอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างของรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐ และประหลาดที่ว่าการกระทบกระทั่งทางผลประโยชน์ซึ่งขัดแย้งกันอย่างเดียวเท่านั้นที่จะอธิบายเหตุผลได้

ทั้งหมดให้ราบเรียบลงไป (อย่างไรก็ตาม เจ๊ฟเฟอร์สัน ได้รับการแต่งตั้งในปี ๑๘๐๑ ก็หลังจากการลงบัตรครั้งที่ ๓๖) เพราะรัฐธรรมนูญมีอำนาจเหนืออุปสรรคเหล่านั้น ส่วนอุปสรรคอื่น ๆ ยังฝังลึกอยู่ในระบบเลือกตั้งเอง

นับแต่ ๔๔ ปีมาแล้วที่มีรัฐธรรมนูญ สหรัฐอเมริกาได้ทำการเลือกตั้งประธานาธิบดีของตนมา ๑๒ ครั้งแล้ว

การเลือกตั้ง ๑๐ ครั้งกระทำในขณะเดียวกัน โดยให้ผู้เลือกตั้งพิเศษซึ่งอยู่ตามจุดต่าง ๆ ในอาณาจักร ทำการออกเสียงพร้อมกัน

สภาผู้แทนราษฎรเคยใช้สิทธิพิเศษซึ่งมีอยู่ในกรณีที่มีการแบ่งเสียงกัน เพียงสองครั้งเท่านั้น ครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๘๐๑ ระหว่างการเลือกตั้งนายเจ๊ฟเฟอร์สัน และครั้งที่สองในปี ๑๘๒๕ เมื่อนายควินซี่ แอดัมส์ได้รับการแต่งตั้ง

วิกฤตการณ์ในการเลือกตั้ง

ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วว่า สหรัฐอเมริกาอยู่ในสภาวการณ์ที่เอื้ออำนวยอย่างไรในการนำระบบเลือกตั้งมาใช้ และข้าพเจ้าได้แสดงให้เห็นถึงการที่นักนิติบัญญัติได้ตระเตรียมการระแวดระวังเอาไว้เพื่อลดอันตรายให้น้อยลง คนอเมริกันเคยชินกับกรรมวิธีในการเลือกตั้งทุกชนิด ประสบการณ์สอนให้พวกเขาได้เรียนรู้ว่าพวกเขาอาจไปสู่ความวุ่นวายขั้นไหน และควรจะหยุดแค่ไหน ความกว้างใหญ่ไพศาลของอาณาจักรและการกระจัดกระจายของพลเมือง ทำให้การปะทะระหว่างพรรคต่าง ๆ เป็นไปได้ยาก ทั้งมีภยันตรายน้อยกว่าที่อื่นใดทั้งสิ้น สภาวการณ์ทางการเมืองซึ่งชาติต้องเผชิญในระหว่างการเลือกตั้ง ตราบจนทุกวันนี้ไม่เคยก่อให้เกิดอันตรายที่แท้จริงแต่ประการใด

อย่างไรก็ตาม เรายังอาจพิจารณาระยะเวลาแห่งการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาว่าเป็นเสมือนช่วงเวลาแห่งวิกฤตกาลของชาติ

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าอิทธิพลซึ่งประธานาธิบดีมีต่อการดำเนินกิจการต่าง ๆ มีน้อยเต็มทีและโดยทางอ้อมด้วย แต่ทว่าอิทธิพลนี้ได้แผ่ออกไปครอบคลุมทั้งชาติ การเลือกประธานาธิบดีแม้จะมีความสำคัญต่อราษฎรแต่ละคนเพียงพอประมาณก็ตาม แต่สำหรับราษฎรทุกคน

การเลือกนี้ก็มีความสำคัญ ทว่าผลประโยชน์อย่างหนึ่งแม้จะเพียงเล็กน้อย ย่อมจะมีลักษณะความสำคัญใหญ่ยิ่งในยามที่กลายเป็นผลประโยชน์ของคนส่วนรวม

เมื่อเปรียบเทียบกับกษัตริย์ยุโรป ไม่ต้องสงสัยเลยว่าประธานาธิบดีจะมีวิธีการน้อยมากในอันที่จะหาคนมาเป็นพรรคพวก แต่กระนั้นตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งเขาควบคุมอยู่มีเป็นจำนวนมากพอที่ผู้เลือกตั้งหลายพันคน จะสนใจกับอุดมการของเขาทั้งทางตรงหรือทางอ้อม

ยิ่งกว่านั้น พรรคต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา เช่นเดียวกับในประเทศอื่น รู้สึกถึงความจำเป็นที่จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มรอบ ๆ คน ๆ หนึ่ง เพื่อการมาถึงที่นี่จะได้เข้าถึงความรู้สึกนึกคิดของมวลชนได้อย่างง่ายดาย ดังนั้นโดยทั่วไปแล้ว พวกเขาจะใช้ชื่อผู้สมัครเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีเหมือนกับเป็นสัญญลักษณ์อย่างหนึ่ง เขาทำให้ทฤษฎีของพวกเขาเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาโดยอาศัยผู้สมัครนั้น ดังนั้นพรรคต่าง ๆ จึงมีผลประโยชน์อย่างมากในอันที่จะตัดสินการเลือกตั้งครั้งนั้นให้เข้าข้างพวกเขา มิใช่เพื่อนำชัยชนะมาสู่ทฤษฎีโดยอาศัยประธานาธิบดีซึ่งได้รับเลือกตั้ง แต่เพื่อแสดงให้เห็นว่า ทฤษฎีเหล่านั้นได้รับเสียงข้างมากจากการเลือกตั้งประธานาธิบดี

เป็นเวลานานก่อนเวลาที่กำหนดไว้จะมาถึง การเลือกตั้งจะกลายเป็นกิจการที่ใหญ่ที่สุด หรือกล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือ เป็นกิจการเพียงอย่างเดียว ที่ใคร ๆ สนใจเอาใจใส่ ในยามนั้นกลุ่มที่ก่อความวุ่นวายต่าง ๆ ก็จะทวีความร้อนแรงขึ้น อารมณ์เคลือบแฝงเสแสร้งนานาเท่าที่จินตนาการจะสรรค์สร้างขึ้นได้ ในประเทศที่มีแต่ความผาสุกสงบก็จะแสดงตัวออกมาอย่างเปิดเผยในขณะนั้น

ส่วนทางประธานาธิบดีนั้นเล่า ก็จะหมกมุ่นอยู่กับการคอยระวังปกป้องตัวเอง เขามิได้ปกครองเพื่อผลประโยชน์ของรัฐอีกแล้ว แต่เพื่อประโยชน์ที่จะได้รับเลือกอีกในสมัยหน้า เขาจะยอมโอนอ่อนต่อเสียงส่วนใหญ่ และบ่อยครั้งแทนที่จะต่อต้านอารมณ์ของคนส่วนใหญ่ ดังที่หน้าที่กำหนดเอาไว้ เขากลับวิ่งไปคอยเอาอกเอาใจคนเหล่านั้นสุดแต่จะเรียกร้อง

ยิ่งการเลือกตั้งใกล้เข้ามา การใช้เล่ห์เพทุบายนานาก็ยิ่งคึกคักขึ้น ความวุ่นวายยิ่งรุนแรงขึ้น และแผ่วงกว้างออกไปมากขึ้น ราษฎรทั้งหลายต่างก็แยกกันออกไปเป็นค่ายต่าง ๆ มากมาย โดยแต่ละค่ายจะใช้ชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งของตน ทั้งประเทศก็ตกอยู่ในสภาพตื่นเต้นร้อนรน ยามนั้นการเลือกตั้งจะเป็นข่าวประจำวันในหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นเรื่องสนทนาของ

ผู้คน เป็นเป้าหมายของการดำเนินงานทุกชนิด เป็นวัตถุประสงค์แห่งความคิด เป็นความสนใจเพียงประการเดียวในขณะนั้น

เป็นความจริงว่า ทันทีที่มีการประกาศว่าใครเป็นผู้มีโชค ความเร่าร้อนรุนแรงก็จะจางไป ทุกสิ่งทุกอย่างสงบลง สายน้ำซึ่งท่วมทันฝั่งอยู่ระยะหนึ่งก็จะไหลกลับสู่ท้องน้ำ แต่ควรไหมที่เราจะประหลาดใจว่าพายุฝนตั้งเค้าขึ้นมาได้อย่างไร

การได้รับเลือกตั้งอีกวาระหนึ่งของประธานาธิบดี

นักนิติบัญญัติของสหรัฐอเมริกา ทำถูกหรือผิด ที่เปิดโอกาสให้ประธานาธิบดีสามารถได้รับเลือกตั้งอีกวาระหนึ่ง

การกีดกันมิให้หัวหน้าฝ่ายบริหารได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีกวาระหนึ่ง เมื่อมองแว่บแรกจะดูราวกับว่าเป็นเรื่องขัดต่อเหตุผล เราทราบดีว่าความสามารถหรืออุปนิสัยของคน ๆ เดียวมีอิทธิพลต่อชะตาชีวิตของประชาชนทั้งชาติเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวการณ์ที่ยุ่งยากและในยามวิกฤต กฎหมายที่ห้ามมิให้ราษฎรเลือกตั้งหัวหน้าบริหารเข้ามาอีกครั้งหนึ่งนั้นเท่ากับเป็นการไม่ให้พวกเขามีวิธีการที่ดีที่สุด ที่จะทำให้รัฐเจริญรุ่งเรือง หรือช่วยรัฐให้พ้นภัยได้ โดยนัยนี้เราย่อมจะบรรลุถึงผลลัพธ์อันแปลกประหลาดที่ว่า คนผู้หนึ่งจะถูกตัดออกไปจากรัฐบาล ในยามที่เขากำลังจะพิสูจน์ได้ว่า เขามีความสามารถในการปกครองเป็นอย่างดี

ไม่ต้องสงสัยเลยว่า เหตุผลเหล่านี้มีอิทธิพลมากทีเดียว แต่กระนั้นเราก็ไม่สามารถหาเหตุผลที่หนักแน่นกว่านี้มาคัดค้านได้หรอกหรือ

เล่ห์เพทุบายและการฉ้อโกง คือความชั่วร้ายตามธรรมดาของการปกครองแบบเลือกตั้ง แต่ยามที่ประมุขของรัฐสามารถรับเลือกตั้งเข้ามาใหม่ได้ ความชั่วร้ายเหล่านี้ก็จะขยายออกไปอย่างไม่มีสิ้นสุด และนำการดำรงอยู่ของชาติเข้ามาเสี่ยงด้วย ในยามที่ผู้สมัครธรรมดา ๆ ต้องการบรรลุถึงเป้าหมายโดยใช้เล่ห์กล วิธีการของเขาจะใช้ได้ก็เฉพาะในบริเวณจำกัด ตรงกันข้าม เมื่อประมุขของรัฐเองมาเข้าแถวร่วมกับผู้สมัครเหล่านั้นด้วย เขาย่อมจะขอยืมพลังของรัฐบาลมาใช้เพื่อประโยชน์ของเขาเอง

ในกรณีแรกผู้สมัครคือคน ๆ หนึ่งที่มีวิธีการซึ่งไม่มีพิษสงมากนัก แต่ในกรณีที่สองคือรัฐเองพร้อมด้วยทรัพยากรมากมายมหาศาลที่เป็นผู้ใช้เล่ห์กล และฉ้อโกง

ราษฎรธรรมดาที่ใช้วิธีการที่มิชอบเพื่อที่จะบรรลุถึงซึ่งอำนาจ จะเป็นอันตรายต่อความเจริญรุ่งเรืองของสาธารณชนก็โดยทางอ้อมเท่านั้น แต่ถ้าแม้นว่าผู้แทนของอำนาจบริหารลงสนามแบบนี้ด้วย การดูแลเอาใจใส่ในการปกครองสำหรับเขาย่อมจะกลายเป็นผลประโยชน์อันดับรอง ผลประโยชน์สำคัญก็คือการเลือกตั้งของเขา สำหรับเขาการติดต่อเจรจา เช่นเดียวกับกฎหมายเป็นเพียงการวางแผนเลือกตั้ง ตำแหน่งต่าง ๆ กลายเป็นการตอบแทนบริการที่ให้ต่อประมุขของชาติมิใช่ต่อชาติเอง ดังนั้นแม้ว่าการกระทำของรัฐบาลจะมิขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศตลอดเวลาก็ตาม อย่างน้อย การกระทำนั้นก็มิได้เป็นประโยชน์ต่อประเทศอย่างใด แต่ทว่าการกระทำนั้นถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของประเทศเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

เป็นเรื่องสุดวิสัยที่จะพิจารณาดูการดำเนินงานธุรกิจตามปกติของสหรัฐอเมริกาโดยมิได้สังเกตว่า ความปรารถนาที่จะได้รับเลือกตั้งอีกวาระหนึ่งครอบงำความคิดของประธานาธิบดีอยู่ และนโยบายการบริหารงานทั้งมวลของเขามุ่งไปยังจุดนั้น ทั้งการดำเนินงานของเขาแม้แต่เพียงเล็กน้อยก็ยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์นั้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาวิกฤตใกล้เข้ามามากเท่าไหร่ในความรู้สึกนึกคิดของเขา ผลประโยชน์ส่วนตัวย่อมจะเข้าไปแทนผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่านั้น

ดังนั้น หลักการได้รับเลือกตั้งอีกวาระหนึ่ง ย่อมจะทำให้อิทธิพลในการฉ้อโกงของรัฐบาลที่ได้รับเลือกตั้งแผ่วงกว้างออกไป และมีอันตรายยิ่งขึ้น หลักการนี้มีแนวโน้มที่จะทำให้ศีลธรรมทางการเมืองของประชาชนตกต่ำลง และมีแนวโน้มที่จะนำความชำนิชำนาญเข้ามาแทนลัทธิชาตินิยม

การปกครองแต่ละแบบมีความชั่วร้ายตามธรรมชาติอยู่ในตัวของมันเอง ซึ่งดูผูกพันอยู่ในหลักการของชีวิตเอง อัจฉริยะของผู้บัญญัติกฎหมายก็อยู่ตรงที่จะสามารถสังเกตเห็นความชั่วร้ายอันนั้น ประเทศจะสามารถเอาชนะกฎหมายเลว ๆ มากมายได้ และคนก็อาจจะพูดจนเกินความเป็นจริงถึงความเลวร้ายอันเกิดจากกฎหมายเหล่านั้น แต่กฎหมายทั้งมวลที่ผลแห่งกฎหมายนั้นจะทำให้เชื้อแห่งความตายเจริญงอกงามขึ้น นานไปย่อมจะกลายเป็นภัยแน่นอน แม้ว่าผลอันเลวร้ายจะไม่เป็นที่สังเกตเห็นอย่างฉับพลันก็ตาม

ในประเทศสมบูรณาญาสิทธิราช หลักแห่งความหายนะก็คืออำนาจกษัตริย์ที่ไม่จำกัดขอบเขต และขาดเหตุผล มาตรการอย่างหนึ่งซึ่งสามารถกำจัดคุณภาพที่รัฐธรรมนูญให้

ไว้กับอำนาจนี้ ย่อมจะเลวร้ายแน่ ๆ อย่างไรก็ตามผลแห่งมาตรการนั้นย่อมจะมองไม่เห็นอยู่นานทีเดียว

เช่นเดียวกัน ในประเทศซึ่งปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย และเป็นที่ซึ่งประชาชนดึงทุกสิ่งทุกอย่างเข้าหาตนอยู่ตลอดเวลา กฎหมายซึ่งทำให้การกระทำของประชาชนรวดเร็วและสุดแรงต้านมากขึ้นทุกที ก็จะเข้าโจมตีการดำรงอยู่ของรัฐบาลโดยตรง

สิ่งที่น่าชื่นชมที่สุดของนักนิติบัญญัติอเมริกัน คือการที่ได้เล็งเห็นสัจจะอันนี้อย่างถ่องแท้ และมีความกล้าที่จะนำมาใช้ปฏิบัติ

พวกเขาคิดได้ว่า นอกเหนือจากประชาชนแล้ว จะต้องมีอำนาจบางอย่างซึ่งมิได้เป็นอิสระจากประชาชนเสียทีเดียว แต่มีเสรีภาพสูงพอสมควรในซอบข่ายแห่งอำนาจเหล่านั้น โดยลักษณาการที่ว่า ทั้ง ๆ ที่ถูกบังคับให้เชื่อฟังแนวทางของเสียงส่วนมากตลอดกาล แต่ก็สามารถต่อสู้กับอารมณ์ผันแปรของประชาชนได้ และสามารถปฏิเสธการเรียกร้องอันเป็นภัยต่าง ๆ ของประชาชนได้ด้วย

ในเรื่องนี้ นักนิติบัญญัตินำอำนาจบริหารทั้งหมดของชาติไปไว้ในมือของคนเพียงคนเดียว เขาให้ประธานาธิบดีมีอภิสิทธิ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และมีสิทธิยับยั้งเป็นอาวุธเพื่อต่อต้านมิให้ฝ่ายนิติบัญญัติมาเหยียบย่ำอำนาจ

แต่โดยการนำหลักการเลือกตั้งอีกวาระหนึ่งมาใช้ พวกเขาได้ทำลายผลงานส่วนหนึ่งของเขาเสียแล้ว เขาได้มอบอำนาจอันยิ่งใหญ่ให้แก่ประธานาธิบดีและทำให้ประธานาธิบดีหมดความตั้งใจที่จะนำอำนาจนั้นไปใช้

การที่ไม่ได้รับเลือกอีกวาระหนึ่ง มิได้ทำให้ประธานาธิบดีเป็นอิสระจากประชาชน เพราะเขามิได้หยุดยั้งที่จะรับผิดชอบต่อประชาชน แต่ความนิยมชมชอบของประชาชนที่มีต่อเขามิได้เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก จนเขาจะต้องยอมสยบต่อเจตจำนงทั้งปวงของประชาชน

เมื่อได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีกได้ (และนี่เป็นความจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยเราอันเป็นยุคที่ศีลธรรมทางการเมืองไม่ค่อยเคร่งครัดนัก และคนเก่งกล้าก็หายไป) ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา เป็นเพียงเครื่องมือที่ว่านอนสอนง่ายในกำมือของปวงชนส่วนใหญ่ เขาจะรักสิ่งซึ่งประชาชนส่วนใหญ่รัก เกลียดสิ่งที่ประชาชนเหล่านี้เกลียด เขาจะโลดแล่นไปกับเจตนารมณ์ของปวงชน รู้ล่วงหน้าถึงความไม่พอใจของคน ยอมโอนอ่อนตามอารมณ์ปรารถนา

แม้เพียงน้อยนิดของคนเหล่านั้น นักนิติบัญญัติประสงค์จะให้เขาเป็นผู้นำทางให้ปวงชน แต่เขากลับเป็นผู้ตาม

โดยนัยนี้ เพื่อจะไม่ให้รัฐต้องขาดความสามารถพิเศษในตัวคน นักนิติบัญญัติเลยทำให้ความสามารถเหล่านั้นเกือบจะไร้ประโยชน์ และแทนที่จะหาช่องทางแก้ไขสภาวการณ์พิเศษอย่างรอบคอบ พวกเขากลับทำให้ประเทศต้องเสี่ยงต่ออันตรายอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน

ศาลกลาง

ข้าพเจ้าได้พิจารณาถึงอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหารของสหภาพแล้ว ก็เหลืออยู่แต่จะพิจารณาดูอำนาจตุลาการเท่านั้น

ข้าพเจ้าใคร่จะชี้แจงเรื่องที่ข้าพเจ้าหวั่นใจ ให้ท่านผู้อ่านได้ทราบไว้ ณ ที่นี้สักหน่อย

สถาบันทางตุลาการ มีอิทธิพลต่อชะตากรรมของชาวแองโกลอเมริกันอย่างใหญ่หลวง สถาบันนี้มีความสำคัญใหญ่ยิ่งในบรรดาสถาบันการเมืองทั้งหลายที่เราเรียกกัน จึงควรแล้วที่จะดึงดูดความสนใจของเราเป็นพิเศษในประเด็นดังกล่าว

แต่เราจะทำความเข้าใจกับบทบาททางการเมืองของศาลอเมริกันได้อย่างไรโดยไม่เข้าสู่รายละเอียดทางเทคนิคบางประการ ในเรื่องโครงสร้าง และรูปแบบของศาล และเราจะเข้าถึงรายละเอียดได้อย่างไร โดยไม่ทำให้ท่านผู้อ่านหมดอารมณ์อยากรู้อยากเห็นในเรื่องที่น่าเบื่อเช่นนี้ เราจะให้ความกระจ่างโดยระวังที่จะกล่าวแต่เพียงสั้น ๆ ได้อย่างไร

ข้าพเจ้ามิได้ชื่นชมตัวเองเลย ที่คลาดแคล้วจากอันตรายทั้งหลายมาได้ คนทั่ว ๆ ไปคงจะยังเห็นว่าข้าพเจ้าพูดจาเยิ่นเย้อ แต่นักนิติศาสตร์คงจะคิดว่า ข้าพเจ้าพูดห้วนเกินไปทว่า นั่นคือความไม่สะดวกใจซึ่งข้าพเจ้าประสบอยู่เรื่อย ๆ ในหนังสือเรื่องนี้ และในกรณีพิเศษที่ข้าพเจ้ากำลังกล่าวถึงอยู่บัดนี้

ปัญหาที่ยิ่งใหญ่ที่สุด มิใช่การรู้ว่า รัฐบาลของประเทศมีโครงสร้างอย่างไร แต่อยู่ที่ว่าเขาทำให้คนเชื่อฟังกฎหมายได้อย่างไร

รัฐบาลทั่วไป มีวิธีเอาชนะการต่อต้านคัดค้านของผู้อยู่ใต้ปกครองอยู่เพียงสองวิธี กล่าวคือ การใช้พลังทางวัตถุ ซึ่งมีอยู่แล้ว และพลังทางจิตใจ ซึ่งได้จากคำพิพากษาของศาล

รัฐบาลซึ่งใช้แต่การสงครามเพื่อให้คนเชื่อฟังกฎหมาย ก็เท่ากับใกล้ความหายนะมากแล้ว หนึ่งในสองสิ่งนี้อาจจะเกิดขึ้นกับรัฐบาลก็ได้คือ ถ้ารัฐบาลอ่อนแอ และมีความพอดีรัฐบาลจะใช้กำลังก็ต่อเมื่อเป็นวิธีสุดท้าย พร้อมกันก็จะทำไม่รู้ไม่ชี้กับการไม่เชื่อฟังนานาประการของคนส่วนหนึ่ง ยามนั้นแหละที่รัฐจะค่อย ๆ ตกลงสู่ประชาธิปไตย

ถ้ารัฐบาลแกร่งกล้า และทรงอำนาจ แต่ละวันก็จะต้องหันเข้าหาการใช้ความรุนแรงและไม่ช้าไม่นานเราก็จะเห็นรัฐบาลนั้นตกต่ำลงกลายเป็นเผด็จการทางทหารโดยแท้ การไม่ทำอะไรและการลงมือทำจะเป็นภัยกับผู้อยู่ใต้ปกครองเท่า ๆ กัน

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของความยุติธรรม คือการให้ความคิดเรื่องสิทธิแทนที่ความรุนแรง ตั้งคนกลางระหว่างรัฐบาลและการใช้พลังทางวัตถุ

ความน่าอัศจรรย์อย่างหนึ่งก็คือ พลังความคิดเห็นซึ่งโดยทั่วไปแล้วคนยอมยกศาลซึ่งเป็นตัวกลาง พลังนี้ยิ่งใหญ่มากจนกระทั่งสามารถติดแน่นกับอำนาจตุลาการได้ แม้แก่นแท้จะหมดสิ้นไปแล้วก็ตาม คือสร้างหน่วยหนึ่งขึ้นมาในเงามืด

พลังทางจิตใจ ซึ่งศาลได้รับมอบหมาย ทำให้การใช้พลังทางวัตถุมีโอกาสน้อยกว่าเดิมทีเดียว โดยที่พลังทางจิตใจเข้าไปแทนที่พลังทางวัตถุในกรณีต่าง ๆ เป็นส่วนมากและในที่สุดเมื่อถึงขั้นที่พลังประการหลังนี้จะต้องมีบทบาท พลังแรกก็จะเข้าร่วมด้วยเป็นการช่วยเพิ่มพลังหลังขึ้นเป็นสองเท่า

รัฐบาลของประเทศ น่าจะปรารถนาการสนับสนุนของศาลมากกว่ารัฐบาลอื่น เพราะโดยเนื้อแท้แล้ว รัฐบาลนี้ไม่มีอำนาจอะไร และใคร ๆ สามารถทำการต่อต้านได้ง่ายกว่า[๑] ถ้าแม้นว่ารัฐบาลต้องใช้กำลังอยู่ตลอดเวลา และทันทีที่มีการเผชิญหน้ากัน รัฐบาลย่อมไม่สามารถพอที่จะทำงานของตนได้สมบูรณ์

เพื่อให้พลเมืองเคารพกฎหมาย หรือเพื่อปราบปรามการโจมตีรัฐบาล สหภาพจึงจำเป็นต้องพึ่งศาลพิเศษ

แต่จะใช้ศาลใดเล่า ในเมื่อแต่ละมลรัฐมีการจัดตั้งอำนาจตุลาการของตนไว้แล้ว

---

๑ กฎหมายของประเทศจำเป็นต้องพึ่งศาลมาก แต่กระนั้นกฎหมายนี้กลับรับรองอำนาจศาลน้อยที่สุด สาเหตุก็คือ บรรดาสมาพันธรัฐส่วนใหญ่ประกอบด้วยรัฐอิสระ ซึ่งไม่มีเจตนารมณ์จะเชื่อฟังรัฐบาลกลางแต่อย่างใด และในขณะเดียวกับที่มอบให้รัฐบาลกลางบังคับบัญชางาน รัฐเหล่านั้นกลับสงวนกำลังความสามารถของตนในอันที่จะไม่เชื่อฟังไว้อย่างเงียบ ๆ

ควรจะขอพึ่งศาลของมลรัฐหรือ หรือว่าตั้งศาลสถิตยุติธรรมของประเทศขึ้นมา พิสูจน์ได้ง่ายมากว่าสหภาพไม่สามารถปรับอำนาจตุลาการของมลรัฐ เพื่อนำมาใช้ในระดับสหภาพได้

ไม่ต้องสงสัยเลยว่า การแยกอำนาจตุลาการออกจากอำนาจอื่นทั้งมวล มีความสำคัญต่อความปลอดภัยของแต่ละคน และต่อเสรีภาพของทุก ๆ คน แต่สิ่งที่มีความจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่านั้น เพื่อความคงอยู่ของชาติ ก็คือ อำนาจต่าง ๆ ของมลรัฐควรจะมาจากแหล่งเดียวกัน ใช้หลักเดียวกัน และปฏิบัติภารกิจในข่ายงานเดียวกัน กล่าวสั้น ๆ ก็คือ อำนาจเหล่านี้ควรจะมีความ "สอดคล้องเกี่ยวพัน" และ "เป็นรูปแบบเดียวกัน" ข้าพเจ้าคิดว่า ไม่เคยมีใครนึกที่จะให้ศาลต่างชาติเป็นผู้ตัดสินความผิดที่กระทำในประเทศฝรั่งเศส เพื่อมั่นใจได้ว่าผู้พิพากษาจะไม่เข้ากับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

คนอเมริกันประกอบกันขึ้นมาเป็นชนชาติเดียวกัน โดยมีรัฐบาลแห่งชาติของตน แต่ทว่า ณ ท่ามกลางประชาชนเหล่านี้ เขายังยอมให้มีหน่วยทางการเมืองต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับรัฐบาลแห่งชาติในบางเรื่อง มีความเป็นอิสระในเรื่องอื่นทุก ๆ เรื่อง หน่วยดังกล่าวมีที่มาไม่เหมือนกัน มีลัทธิเฉพาะหน่วย และมีวิธีการดำเนินงานของตนเป็นพิเศษ การมอบให้ศาลซึ่งตั้งโดยหน่วยการเมืองเหล่านี้เป็นผู้ปฏิบัติการตามกฎหมายของสหภาพ ย่อมเท่ากับส่งประเทศไปให้ผู้พิพากษาต่างชาตินั่นเอง

ยิ่งกว่านั้น แต่ละมลรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับสหภาพ ไม่เป็นเพียงต่างชาติเท่านั้น ซ้ำยังเป็นคู่ปรปักษ์ประจำวันทีเดียว เพราะอธิปไตยของสหภาพจะสูญเสียไปก็ต่อเมื่อเกิดประโยชน์กับอธิปไตยของมลรัฐเท่านั้น ฉะนั้นการปล่อยให้ศาลของแต่ละมลรัฐนำกฎหมายของสหภาพไปใช้ปฏิบัติ จึงไม่เป็นเพียงการส่งประเทศให้กับผู้พิพากษาต่างชาติเท่านั้น แต่ยังเป็นการส่งให้ผู้พิพากษาที่ไม่เป็นกลางอีกด้วย

นอกจากนั้น ไม่ใช่เพราะลักษณะของศาลมลรัฐเพียงอย่างเดียวที่ทำให้ไม่สามารถนำมาใช้เพื่อเป้าหมายระดับชาติได้ แต่เป็นเพราะจำนวนของศาลมากกว่าอย่างอื่น

เมื่อครั้งที่รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ถูกร่างขึ้นมา ในสหรัฐอเมริกามีศาลสถิตยุติธรรมอยู่แล้วถึง ๑๓ แห่ง ซึ่งตัดสินคดีโดยไม่มีการอุทธรณ์ ปัจจุบันนี้นับได้ ๒๔ แห่ง เรายอมรับได้อย่างไรว่าประเทศจะคงอยู่ได้ ในเมื่อกฎหมายหลักของประเทศอาจถูกวินิจฉัยและ

นำไปใช้ได้พร้อม ๆ กันด้วยวิธีต่าง ๆ ถึง ๒๔ วิธี ทั้งระบบเช่นว่านี้ยังขัดกับเหตุผลเท่า ๆ กับบทเรียนจากประสบการณ์ด้วย

ดังนั้นนักนิติบัญญัติอเมริกา จึงตกลงกันที่จะสร้างอำนาจตุลาการของประเทศขึ้น เพื่อเป็นผู้ใช้กฎหมายสหภาพ ซึ่งกำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบ และตัดสินปัญหาบางประการซึ่งเกี่ยวกับส่วนรวม

อำนาจทั้งมวลของฝ่ายตุลาการ รวมอยู่ในมือของศาลเพียงแห่งเดียว ซึ่งเรียกว่าศาลสูงแห่งสหรัฐอเมริกา แต่เพื่อให้สะดวกต่อการดำเนินงาน จึงผนวกศาลรอง ๆ ลงมาเข้าไว้ด้วย ซึ่งมีหน้าที่ตัดสินคดีที่ไม่ค่อยสำคัญอย่างมีอำนาจเต็มที่ หรือพิพากษาคดีที่ร้ายแรงกว่านั้นในฐานะศาลชั้นต้น สมาชิกศาลสูงมิได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน หรือฝ่ายนิติบัญญัติ ประธานาธิบดีสหรัฐต้องเป็นผู้เลือกสรรสมาชิกศาลสูง โดยได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา

เพื่อที่จะให้สมาชิกเหล่านี้เป็นอิสระจากอำนาจอื่น ๆ จึงกำหนดว่าบุคคลเหล่านี้จะถูกถอนมิได้ และตัดสินว่า ค่าตอบแทนของเขาเหล่านี้ เมื่อกำหนดไว้แล้ว ย่อมพ้นจากการควบคุมของฝ่ายนิติบัญญัติ

การเรียกร้องให้มีสถาบันยุติธรรมแห่งชาตินั้นง่ายในด้านหลักการแต่ปัญหามากมายจะเกิดขึ้น เมื่อมาถึงเรื่องการกำหนดอำนาจหน้าที่

วิธีกำหนดอำนาจหน้าที่ของศาลกลาง

ปัญหาแรกที่เกิดขึ้นคือ การที่โครงสร้างของสหรัฐฯ มุ่งให้มีอธิปไตยแยกจากกันอยู่สองอย่าง โดยในด้านความยุติธรรมนั้น ให้มาในรูปของศาลสองแบบ ไม่ว่าจะกำหนดขอบข่ายทางกฎหมายของแต่ละศาลไว้อย่างรอบคอบเพียงใดก็ตาม เราไม่สามารถจะป้องกันมิให้ทั้งสองศาลต้องเกิดกระทบกระทั่งกันอยู่บ่อย ๆ ได้ ดังนั้นในกรณีนี้ สิทธิในการกำหนดหน้าที่ควรจะเป็นของผู้ใด

ในหมู่ประชาชนที่ประกอบกันขึ้นเป็นสังคมหนึ่งและสังคมเดียวทางการเมือง เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสองศาล ปกติแล้วปัญหานี้ก็จะถูกนำไปยื่นต่อศาลที่สามให้เป็นผู้ตัดสินชี้ขาด

เรื่องนี้ทำได้ไม่ยาก เนื่องจากว่าในบรรดาประชาชนดังกล่าว ปัญหาเรื่องอำนาจตุลาการไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาอธิปไตยของชาติแต่อย่างใด

แต่เหนือศาลสูงของมลรัฐ และของสหรัฐขึ้นไป ย่อมเป็นสิ่งสุดวิสัยที่จะจัดตั้งศาลใด ๆ นอกเหนือไปจากศาลทั้งสองได้

เมื่อเป็นดังนั้น จึงจำเป็นต้องให้ศาลหนึ่งมีสิทธิในการตัดสินคดีของตนเอง และพิจารณาเรื่องที่มีผู้นำมาร้องเรียน เราไม่สามารถให้อภิสิทธิ์นี้แก่ศาลต่าง ๆ ของมลรัฐได้ เพราะจะเป็นการทำลายอธิปไตยที่แท้จริงของสหภาพ หลังจากกำหนดให้สหภาพถือสิทธิในอธิปไตยนั้นแล้ว เนื่องจากว่า การตีความตามรัฐธรรมนูญ ย่อมจะทำให้มลรัฐต่างได้รับอิสรภาพกลับคืนมาในส่วนที่รัฐธรรมนูญได้เพิกถอนไปแล้ว

ในการสร้างศาลกลางขึ้นนี้ เราประสงค์จะยกเลิกสิทธิของศาลมลรัฐในการแก้ไขปัญหาระดับชาติ ตามแบบของแต่ละมลรัฐ และโดยนัยนี้ ก็จะสามารถก่อตั้งหน่วยนิติศาสตร์ที่มีรูปแบบเดียวกันได้สำเร็จ ในเรื่องของการตีความกฎหมายแห่งสหภาพเป้าหมายนี้จะลุล่วงไปไม่ได้ ถ้าศาลมลรัฐซึ่งต้องงดเว้นการตัดสินคดีระดับชาติ จะตัดสินคดีดังกล่าวได้ โดยอ้างว่าไม่ใช่ระดับชาติ

ฉะนั้นศาลสูงของสหรัฐ จึงกอปรด้วยสิทธิในการตัดสินปัญหาทุกชนิดที่อยู่ในอำนาจของศาล

นั่นเป็นการกระทำที่เป็นภัยต่ออธิปไตยของมลรัฐ อธิปไตยนี้ได้ถูกจำกัดลง ไม่เพียงแต่ทางกฎหมายเท่านั้น แต่ทั้งในด้านการวินิจฉัยกฎหมายอีกด้วย คือโดยขอบเขตที่แจ้งชัด และขอบเขตซึ่งยังไม่เป็นที่แจ้งชัด โดยกฎตายตัว และโดยกฎที่กำหนดเองรัฐธรรมนูญได้กำหนดขอบเขตอธิปไตยของชาติไว้อย่างชัดเจนนั้นก็จริงอยู่ แต่ทุกครั้งที่อธิปไตยของชาติและของมลรัฐเกิดประชันกันขึ้น ศาลกลางจะต้องเป็นผู้ตัดสิน

---

๑ เหลือเพียงแต่ว่าเพื่อที่จะได้ไม่มีคดีซึ่งอยู่ในความสามารถของศาลสูงบ่อยนัก เราจึงตัดสินว่าในจำนวนคดีระดับชาตินี้มากมายนี้ ศาลมลรัฐจะมีสิทธิร่วมตัดสินพร้อมกับศาลของสหภาพ แต่ยามนั้นผู้ต้องคำพิพากษา ย่อมสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อศาลสูงแห่งสหรัฐได้ ศาลสูงแห่งรัฐเวอร์จิเนียเคยโต้เพื่อเรียกร้องสิทธิในการตัดสินการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลสูงสหรัฐ แต่ก็ไร้ผล (โปรดดู "บทวิจารณ์ของเคนท์" (Kent's Commentaries) เล่ม ๑ หน้า ๓๐๐–๓๗๐ และหน้าต่อไป และโปรดดู "บทวิจารณ์เรื่อง" หน้า ๖๔๖ และกฎหมายจัดตั้งองค์การปี ๑๗๘๙ ในหนังสือกฎหมายสหรัฐหรือ "Laws of the United States" เล่ม ๑ หน้า ๕๓

นอกจากนั้น ภัยซึ่งดูน่าจะคุกคามอธิปไตยของมลรัฐ เนื่องจากวิธีพิจารณาคดีแบบนี้ตามจริงแล้วมิได้ใหญ่โตเช่นที่ปรากฏ

เราจะได้เห็นในอันดับต่อไปว่า ในอเมริกา อำนาจที่แท้จริงอยู่ในมือของรัฐบาลมลรัฐ มากกว่าในรัฐบาลแห่งสหพันธ์ชาติ ผู้พิพากษาระดับชาติรู้สึกดีถึงความไร้กำลังในเรื่องอำนาจ ซึ่งตนยึดถืออยู่ในการปฏิบัติงาน และพร้อมจะสละสิทธิ์ในเรื่องอำนาจของศาลแม้ในกรณีที่กฎหมายให้อำนาจไว้ มากกว่าจะเรียกร้องสิทธิ์นั้นอย่างผิดกฎหมาย

กรณีต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจศาล

หลังจากที่ยอมรับวิธีกำหนดอำนาจหน้าที่ระดับชาติแล้ว นักนิติศาสตร์ของสหภาพจึงกำหนดกรณีที่อยู่ในอำนาจศาลซึ่งสหภาพจะต้องดำเนินการ

เป็นที่ยอมรับกันว่า มีโจทก์บางประเภทที่ศาลแห่งสหพันธ์เท่านั้นจะเป็นผู้พิพากษาตัดสินได้ ไม่ว่าเป้าหมายของการพิจารณาคดีจะเป็นประการใด

ต่อจากนั้นจึงมีการกำหนดว่า มีบางคดีที่ศาลเดียวกันนี้จะต้องเป็นผู้ตัดสิน ไม่ว่าโจทก์ผู้ร้องจะมีลักษณะเช่นไร

บุคคลกับคดี จึงกลายเป็นรากฐานสองประการของอำนาจหน้าที่ระดับสหพันธ์

ทูตานุทูตต่าง ๆ เป็นตัวแทนของชาติที่เป็นมิตรกับสหภาพ สิ่งที่เกี่ยวกับคณะทูตว่าไปแล้วย่อมเกี่ยวกับทั้งสหภาพด้วย เมื่อทูตผู้หนึ่งต้องเข้าไปเกี่ยวในการพิจารณาคดีนั้นย่อมกลายเป็นธุระซึ่งเกี่ยวกับความสุขสบายของชาติด้วย จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่ศาลแห่งสหพันธ์จะเป็นผู้พิพากษาตัดสิน

สหภาพเองอาจจะเกิดคดีได้ ในกรณีเช่นนี้ ย่อมจะเป็นการขัดต่อเหตุผล เช่นเดียวกับธรรมเนียมของประเทศทั้งหลาย ที่จะเรียกร้องให้ศาลซึ่งเป็นตัวแทนของอธิปไตยอื่นนอกจากอธิปไตยของตน มาเป็นผู้ตัดสินคดี เป็นเรื่องของศาลแห่งสหพันธ์เท่านั้นที่จะให้คำพิพากษา

ยามที่คนสองคน ซึ่งขึ้นอยู่กับรัฐต่างกัน เกิดเป็นความกันขึ้น เราย่อมไม่สามารถให้ศาลหนึ่งของรัฐทั้งสองเป็นผู้ตัดสินโดยไม่เกิดปัญหาได้ เป็นการปลอดภัยกว่าที่จะเลือกศาลซึ่งไม่ก่อให้เกิดความระแวงขึ้นกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และแน่ละ ศาลที่มองเห็นก็คือศาลแห่งสหภาพ

เมื่อคู่คดี ไม่ใช่คนสองคน แต่เป็นมลรัฐ นอกจากเหตุผลด้านความเที่ยงธรรมแล้ว ยังมีเหตุผลทางการเมืองที่สำคัญยิ่งเข้ามารวมอยู่ด้วย ณ ที่นี้ ลักษณะของคู่ความ ย่อมแสดงให้เห็นว่าคดีทั้งหลายนั้นมีความสำคัญระดับชาติได้ ปัญหาที่ทำให้เกิดคดีระหว่างรัฐสองรัฐ แม้เพียงเล็กน้อยย่อมเกี่ยวกับสันติสุขของทั้งสหภาพ

บ่อยครั้งที่ลักษณะของคดีเองใช้เป็นกฎกำหนดหน้าที่ได้ โดยเหตุนี้ ปัญหาทั้งมวลที่เกี่ยวโยงกับพาณิชย์ทางทะเล จึงเป็นเรื่องของศาลแห่งสหพันธ์ที่จะพิจารณาตัดสิน

เราแสดงเหตุผลได้ง่ายมากกล่าวคือ เกือบทุกปัญหาดังกล่าวรวมเข้าไปอยู่ในการตัดสินของกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น ปัญหาต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องของทั้งสหภาพ เพราะเกี่ยวกับต่างชาติ นอกจากนั้น ในเมื่อท้องทะเลมิได้ถูกจำกัดอยู่ในขอบเขตทางตุลาการมากกว่าทางอื่น จึงมีแต่เพียงศาลสถิตยุติธรรมของชาติเท่านั้น ที่สามารถมีหน้าที่ที่จะรับรู้เรื่องคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทางทะเล

รัฐธรรมนูญ ได้รวมเอาคดีทั้งหลายเกือบทุกคดีซึ่งจะได้รับการวินิจฉัยโดยศาลแห่งสหพันธ์ เข้าไว้ในกรณีเดียวกัน

กฎซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในส่วนนี้ดูง่าย ๆ แต่กฎนี้ประกอบด้วยระบบทางความคิดเห็นและข้อเท็จจริงมากมายอย่างกว้างขวางทีเดียว

กฎระบุไว้ว่า ศาลแห่งสหพันธ์ จะต้องตัดสินทุกคดี ซึ่งถือกำเนิดจากกฎหมายแห่งสหรัฐอเมริกา

ตัวอย่างทั้งสองนี้ จะทำให้เราเข้าใจความคิดของผู้บัญญัติกฎหมายอย่างแท้จริงได้

รัฐธรรมนูญ ห้ามมิให้รัฐต่าง ๆ มีสิทธิตรากฎหมายเกี่ยวกับการหมุนเวียนทางการเงิน แม้จะมีข้อห้ามดังนี้ ก็ยังมีรัฐหนึ่งออกกฎหมายทำนองนั้น ฝ่ายที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องจึงปฏิเสธไม่ยอมเชื่อฟัง เนื่องจากกฎหมายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ เรื่องเช่นนี้จะต้องนำไปฟ้องร้องต่อศาลแห่งสหพันธ์ เพราะวิธีการพิจารณาได้มาจากกฎหมายแห่งสหรัฐอเมริกา

สภาคองเกรสกำหนดสิทธิในการนำสินค้าเข้า จึงมีการหยิบยกปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธินี้ และเป็นหน้าที่ของศาลแห่งชาติอีกเหมือนกันที่จะพิจารณาในเรื่องนี้ เพราะมูลเหตุแห่งคดีคือการตีความกฎหมายแห่งสหรัฐอเมริกา

กฎที่กล่าวมานี้ สอดคล้องกับรากฐานที่ใช้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติอย่างแท้จริง

สหภาพ เมื่อครั้งที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๗๘๙ มีอธิปไตยที่มีขอบเขตอยู่เพียงรูปเดียวนั้นก็จริงอยู่ แต่ในครั้งนั้นเราปรารถนาที่จะให้สหภาพประกอบขึ้นเป็นชนชาติหนึ่งชาติเดียวกันภายในแวดวงที่กำหนดไว้[๑] ในแวดวงนี้ สหภาพเป็นองค์อธิปัตย์ เมื่อประเด็นที่ยกมานี้เป็นที่ยอมรับแล้ว ที่เหลือก็ย่อมสะดวกง่ายดาย เพราะถ้าเรายอมรับว่าสหรัฐฯ ภายในขอบข่ายที่รัฐธรรมนูญวางไว้นั้น ประกอบขึ้นเป็นชนชาติเดียว จึงน่าจะให้สหรัฐฯ มีสิทธิต่าง ๆ ซึ่งเป็นของประชาชนทุกคน

ทว่า นับแต่เริ่มตั้งสังคมมาแล้ว เราได้ตกลงกันในประเด็นที่ว่า ประชาชนแต่ละคนมีสิทธิได้รับการตัดสินโดยศาลของตน ในทุก ๆ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายของประเทศตน แต่เราคงจะตอบว่า สหภาพอยู่ในฐานะพิเศษแปลกกว่าที่อื่น คือ จะรวมประชาชนให้เป็นชาติเดียวกันได้ เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์บางประการเท่านั้น สำหรับวัตถุประสงค์ที่เหลือสหภาพไม่มีความหมายอันใดเลย ผลที่ตามมาเป็นเช่นไร ผลก็คือ อย่างน้อยสำหรับกฎหมายทั้งมวลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์เหล่านั้น สหภาพมีสิทธิเช่นเดียวกับสิทธิที่ให้กับผู้มีอธิปไตยอย่างสมบูรณ์ ประเด็นที่แท้จริงของปัญหาก็คือ ต้องรู้ว่าวัตถุประสงค์เหล่านั้นคืออะไร เมื่อตีความประเด็นนี้แล้ว (และเราก็ได้เห็นมาก่อนหน้านี้ ตอนที่กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ ว่าเขาตีความหมายกันอย่างไร) อันที่จริงปัญหาย่อมจะหมดไป เพราะเหตุว่า เมื่อมีการกำหนดว่าคดีนี้เป็นเรื่องของส่วนกลาง กล่าวคือ อยู่ในอธิปไตยส่วนที่รัฐธรรมนูญจัดสรรไว้ให้สหภาพ แน่ละผลที่ตามมาก็คือศาลกลางต้องเป็นผู้พิพากษาคดี แต่เพียงผู้เดียว

ดังนั้น ทุกครั้งที่เราต้องการตีความในกฎหมาย ในกฎหมายสหรัฐฯหรืออ้างกฎหมายนั้นในการสู้คดี จึงควรยื่นฟ้องไปยังศาลแห่งสหพันธ์

โดยนัยนี้ อำนาจของศาลแห่งสหภาพจะมีวงกว้างหรือแคบ ย่อมสุดแต่ว่าอธิปไตยของสหภาพเอง จะมีวงแคบหรือกว้างมากน้อยเพียงใด

เราได้เห็นแล้วว่า เป้าหมายหลักของผู้บัญญัติกฎหมาย ค.ศ. ๑๗๘๙ คือการจัดแยกอธิปไตยออกเป็นสองส่วนอย่างชัดแจ้ง อธิปไตยส่วนหนึ่งนั้นให้เป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ส่วนรวมทั้งมวลของสหภาพ อีกส่วนหนึ่งให้ดูแลผลประโยชน์เฉพาะบางส่วนในสหภาพ หน้า

---

๑ มีผู้นำข้อจำกัดต่าง ๆ มาสู่หลักการนี้ โดยให้มลรัฐต่าง ๆ มีอำนาจอิสระในวุฒิสภาและให้แยกลงคะแนนเสียงในสภาผู้แทนราษฎรในกรณีเลือกตั้งประธานาธิบดี แต่นั่นเป็นข้อยกเว้น หลักที่ค้านหลักนี้จะมีลักษณะเผด็จการ

ที่หลักของทั้งสองคือ ส่งเสริมรัฐบาลกลางให้มีอำนาจอย่างเพียงพอ เพื่อป้องกันตัวเอง ภายในวงงานของตนให้พ้นจากการเหยียบย่ำเกินเลยของมลรัฐต่าง ๆ

ส่วนมลรัฐเหล่านี้ มีการใช้หลักกว้าง ๆ คือปล่อยให้มลรัฐมีเสรีภาพภายในวงงานของตน รัฐบาลกลางไม่สามารถควบคุม หรือแม้แต่ตรวจสอบพฤติกรรมของมลรัฐได้

ข้าพเจ้าได้แสดงไว้แล้วในบทเรื่องการแบ่งอำนาจ ว่าหลักประการหลังนี้มิได้มีการยึดถืออยู่ตลอดเวลา มีกฎหมายบางเรื่องซึ่งมลรัฐมิสามารถบัญญัติได้ แม้เมื่อดูตามลักษณะแล้วจะเกี่ยวกับมลรัฐเท่านั้นก็ตาม

ยามที่มลรัฐหนึ่งของสหภาพ บัญญัติกฎหมายซึ่งมีลักษณะดังกล่าว ราษฎรที่ได้รับความเสียหายเพราะการใช้กฎหมายนี้ สามารถฟ้องร้องต่อศาลกลางได้

โดยนัยนี้ อำนาจของศาลกลาง จึงขยายออกไป ไม่เพียงแต่ครอบคลุมไปถึงคดีทั้งมวล ซึ่งเริ่มจากกฎหมายสหภาพเท่านั้น แต่ยังไปถึงคดีทั้งหลายที่เกิดขึ้นจากกฎหมาย ซึ่งมลรัฐบัญญัติขึ้น และมีลักษณะขัดต่อรัฐธรรมนูญด้วย

มีการห้ามมิให้มลรัฐประกาศใช้กฎหมายลักษณะความอาญา ซึ่งมีอำนาจย้อนหลังบุคคลใดที่ถูกพิพากษาโดยอาศัยอำนาจกฎหมายเช่นว่านี้สามารถยื่นฟ้องต่อศาลแห่งสหพันธ์ได้

รัฐธรรมนูญยังห้ามมิให้มลรัฐออกกฎหมาย ซึ่งสามารถทำลาย หรือเปลี่ยนแปลงสิทธิซึ่งได้มาโดยอาศัยอำนาจแห่งสัญญาหนึ่งสัญญาใด*

---

๑ M.Story กล่าวไว้ในหน้า ๕๐๓ ว่า เป็นที่กระจ่างชัดที่เดียวว่ากฎหมายใด ๆ ก็ตามที่มีอำนาจกว้างขวางย่อมจะบีบ หรือเปลี่ยนวัตถุประสงค์ของฝ่ายต่าง ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากเงื่อนไขซึ่งบรรจุอยู่ในสัญญาไม่ว่าจะโดยลักษณาการใดก็ตามกฎหมายดังกล่าวก็ย่อมจะเปลี่ยนสัญญาฉบับนั้น ผู้เขียนคนเดียวกันนี้ยังให้คำจำกัดความไว้ในที่เดียวกันว่าศาลแห่งสหพันธ์พิจารณาคำว่าสัญญาไว้เช่นไร คำจำกัดความนี้กว้างมากที่เดียว การมอบอำนาจซึ่งรัฐให้กับบีจเจกชนซึ่งเขาเองยอมรับ คือสัญญาอย่างหนึ่งและจะเพิกถอนมิได้ตามผลของกฎหมายใหม่ฉบับหนึ่งฉบับใด กฎบัตรซึ่งรัฐมอบให้แก่บริษัทหนึ่งคือสัญญา และเป็นกฎหมายสำหรับรัฐเท่า ๆ กับผู้รับมอบอำนาจ มาตราในรัฐธรรมนูญซึ่งเรากำลังพูดถึง จึงเป็นหลักประกันสิทธิส่วนใหญ่ที่ได้รับมิใช่สิทธิทั้งหมด ข้าพเจ้าสามารถครอบครองที่ดินผืนหนึ่งอย่างชอบธรรมยิ่ง โดยที่ที่ดินนี้มิได้ตกมาถึงมือข้าพเจ้าตามข้อความในสัญญา การครอบครองที่ดินนั้น สำหรับข้าพเจ้าคือสิทธิที่ได้รับ และรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ก็มิได้ประกันสิทธินี้

ยามใดที่บุคคลหนึ่ง คิดว่ากฎหมายบทหนึ่งของมลรัฐตน เป็นภัยต่อสิทธิดังกล่าว เขาย่อมปฏิเสธที่จะเชื่อฟังได้ และร้องเรียนไปยังศาลยุติธรรมแห่งสหพันธ์[๑]

ข้าพเจ้ารู้สึกว่าวิธีการเช่นนี้ ดูจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่อธิปไตยแห่งมลรัฐมากกว่าอย่างอื่นยิ่งนัก

สิทธิที่มอบให้รัฐบาลกลาง เพื่อเป้าหมายระดับชาติจริง ๆ นั้น ถูกกำหนดไว้แน่ชัดและเข้าใจได้ง่าย ส่วนสิทธิต่าง ๆ ซึ่งได้รับมอบทางอ้อม ตามบทบัญญัติซึ่งกล่าวมาเมื่อสักครู่ ดูจะเข้าใจได้ยากสักหน่อย ทั้งขอบข่ายสิทธิก็มิได้กำหนดไว้ชัดเจน อันที่จริง มีบทบัญญัติทางการเมืองมากมาย ที่มีบทบาทในเรื่องการร่างสัญญาต่าง ๆ และโดยเหตุนี้อาจเป็นเหตุให้เกิดการเหยียบย่ำอำนาจส่วนกลางได้

วิธีพิจารณาคดีของศาลกลาง

ข้าพเจ้าได้แสดงให้เราทราบแล้วว่าศาลกลางมีสิทธิประการใดบ้าง การรับรู้วิธีใช้สิทธิเหล่านั้น ก็มีความสำคัญไม่น้อย

อำนาจศาลยุติธรรม ซึ่งสุดที่จะขัดขืนได้นี้ ในประเทศที่ไม่มีการแยกอธิปไตยมาจากส่วนที่ว่า ศาลของประเทศดังกล่าว เป็นตัวแทนของทั้งชาติ ในการต่อสู้กับบุคคลที่ถูกพิพากษาเพียงผู้เดียว สิทธินี้ยังมีความหมายรวมไปถึงอำนาจที่สนับสนุนสิทธิด้วย

แต่ ในประเทศที่อธิปไตยถูกแบ่งแยก การณ์ไม่เป็นดังนี้เสมอไป บ่อยที่สุดที่ศาลยุติธรรมต้องเผชิญ ไม่เพียงแต่บัจเจกชนเท่านั้น แต่ยังต้องเผชิญกับส่วนหนึ่งของประเทศอีกด้วย อำนาจทางจิตใจและทางวัตถุของศาลจึงลดน้อยถอยลง

ดังนั้นในสหพันธรัฐ ศาลยุติธรรมย่อมมีอำนาจอ่อนกว่า และผู้ถูกตัดสินมีอำนาจเหนือกว่าเป็นธรรมดา

---

๑ ต่อไปนี้คือตัวอย่างที่น่าสนใจ ซึ่งนาย M.Story ยกมาอ้างไว้ในหน้า๔๐๘ คอลเลจดาร์เมาท์ในรัฐนิวแฮมเชียร์ได้รับการก่อตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎบัตรฉบับหนึ่ง ซึ่งตราขึ้นมาให้ขับคนบางคนเมื่อก่อนการปฏิวัติอเมริกา และโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎบัตรนั้น ผู้บริหารได้จัดตั้งคณะบุคคลหรือเรียกตามภาษาอเมริกันว่า "คณะกรรมการบริหาร" (Corporation) ฝ่ายนิติบัญญัติแห่งนิวแฮมเชียร์คิดว่าควรจะต้องเปลี่ยนข้อความในกฎบัตรฉบับดั้งเดิม และโอนสิทธิและอภิสิทธิ์ต่าง ๆ ตลอดจนการยกเว้นอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกฎบัตรนั้น ผู้บริหารเก่า ๆ ต่อต้าน และมีการฟ้องร้องต่อศาลกลาง ซึ่งให้ท่านเหล่านั้นชนะความ เนื่องจากกฎบัตรเดิมเป็นสัญญาแท้จริงระหว่างรัฐบาลและผู้ได้รับมอบอำนาจ กฎหมายใหม่จึงไม่สามารถเปลี่ยนข้อความในกฎบัตรนี้ได้ โดยไม่ละเมิดสิทธิที่ได้รับตามอำนาจแห่งสัญญานั้น เพราะฉะนั้นย่อมจะเป็นการละเมิดมาตรา ๑ ตอนที่ ๑๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา

ผู้บัญญัติกฎหมายในสมาพันธรัฐ ต้องทำงานหนักอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ศาลของตนมีฐานะคล้ายคลึงกับศาลของประเทศที่ไม่มีการแบ่งแยกอธิปไตย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เขาพยายามอย่างแน่วแน่ตลอดมา ที่จะให้ความยุติธรรมของรัฐบาลกลาง เป็นความยุติธรรมของประเทศทั้งหมดรวมกัน และให้ผู้พิพากษาสมทบเป็นตัวแทนของผลประโยชน์ส่วนบุคคล

รัฐบาลไม่ว่าจะมีลักษณะอย่างไร จำเป็นต้องมีบทบาทเหนือผู้ที่ถูกปกครองเพื่อบังคับเขาเหล่านั้นนำสิ่งที่เขาควรจะคืนให้กับรัฐบาล รัฐบาลจำเป็นต้องขัดขวางพวกเขา เพื่อป้องกันตัวเองให้พ้นจากการโจมตีของคนเหล่านั้น

ส่วนบทบาทโดยตรงของรัฐบาลต่อผู้อยู่ใต้ปกครองนั้นเล่า เพื่อบังคับให้คนเชื่อฟังกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐ ฯ จึงบัญญัติไว้ในลักษณาการที่ว่า ศาลกลาง ซึ่งทำหน้าที่ในนามของกฎหมาย จะเกี่ยวข้องก็เฉพาะในคดีบุคคลเท่านั้น (และนี่คืองานชิ้นเอกของรัฐธรรมนูญที่เดียว) ตามจริงแล้ว ในเมื่อมีการประกาศว่า สมาพันธรัฐนี้ประกอบขึ้นเป็นชนชาติหนึ่งชาติเดียวกัน ภายในแวดวงซึ่งรัฐธรรมนูญขีดเส้นไว้ ผลที่เกิดขึ้นก็คือรัฐบาลซึ่งรัฐธรรมนูญตั้งขึ้นมา และมีบทบาทในขอบข่ายของตน จึงกอปรด้วยสิทธิทั้งมวลเช่นเดียวกับรัฐบาลทั่ว ๆ ไป ซึ่งหลักสำคัญคือ มีคำสั่งไปถึงพลเมืองแม้กระทั่งคนธรรมดาสามัญได้โดยตรง โดยไม่ต้องมีคนกลาง ดังนั้น ยามที่สหภาพสั่งให้เก็บภาษีอากรชนิดหนึ่ง สหภาพไม่ต้องแจ้งไปทางมลรัฐ แต่สั่งตรงไปยังประชาชนได้เลย ตามจำนวนค่าภาษีของแต่ละคนเป็นต้น ส่วนศาลยุติธรรมส่วนกลางนั้นเล่า เมื่อมีหน้าที่ประกันการบังคับใช้กฎหมายของสหภาพจึงต้องคอยพิพากษาตัดสินผู้ชำระภาษี มิใช่ตัดสินมลรัฐซึ่งไม่ยอมจำนน ทำนองเดียวกับศาลยุติธรรมของประชาชนชาติอื่น ศาลนี้จะตัดสินคดีบัจเจกชนเท่านั้น

โปรดสังเกตดูว่า ในที่นี้ สหภาพเป็นผู้เลือกคู่ต่อสู้ของตนเอง คือเลือกผู้ที่อ่อนแอจึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่คู่ต่อสู้จะเป็นฝ่ายพ่ายแพ้

แต่ยามที่สหภาพลดฐานะตนเองลงเป็นฝ่ายรับการโจมตี แทนที่จะเป็นฝ่ายรุก ปัญหายุ่งยากก็จะเพิ่มขึ้น รัฐธรรมนูญรับรองว่ามลรัฐมีอำนาจบัญญัติกฎหมายได้ กฎหมายเหล่านี้อาจจะละเมิดสิทธิของสหภาพก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ย่อมจำเป็นที่สหภาพต้องเข้าต่อสู้กับอธิปไตยของมลรัฐที่บัญญัติกฎหมายนั้น เหลืออยู่ก็แต่จะเลือกวิธีการปฏิบัติที่มีอันตรายน้อยที่

สุด วิธีการเช่นว่านี้ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว โดยอาศัยหลักทั่วไปซึ่งข้าพเจ้าได้แจงไว้ก่อนหน้านี้

มีผู้คิดกันว่า ในกรณีที่ข้าพเจ้าสมมุติขึ้นเมื่อครู่นี้ สหภาพน่าจะฟ้องมลรัฐนั้นต่อศาลแห่งสหพันธรัฐ ซึ่งจะเป็นผู้ประกาศว่ากฎหมายดังกล่าวเป็นโมฆะ อันน่าจะเป็นการดำเนินไปตามครรลองความคิดที่ธรรมดาที่สุด ทว่าวิธีนี้ จะกลายเป็นว่าศาลยุติธรรมส่วนกลางจะต้องเผชิญหน้ากับมลรัฐโดยตรง อันเป็นสิ่งพึงหลีกเลี่ยงมากที่สุดที่จะทำได้

คนอเมริกันเคยคิดกันว่า เป็นสิ่งเกือบจะสุดวิสัย ที่กฎหมายใหม่จะไม่กระทบกระทั่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลในทางปฏิบัติ

ผู้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งชาติ ได้อาศัยผลประโยชน์ส่วนบุคคลนี่เอง ในการโจมตีมาตรการทางนิติบัญญัติ ซึ่งสหภาพอาจจะโวยวายขึ้นมาได้ พวกเขาจึงเสนอเครื่องกำบังให้แก่สหภาพ

เมื่อมลรัฐหนึ่ง ขายที่ดินให้แก่บริษัทหนึ่ง หนึ่งปีต่อมา กฎหมายใหม่ออกมาจัดการที่ดินผืนนั้นเป็นอย่างอื่น โดยนัยนี้ย่อมเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ ซึ่งห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงสิทธิอันเกิดจากสัญญาหนึ่งสัญญาใด ครั้นเมื่อผู้ซื้อโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายฉบับใหม่ฟ้องร้องถือกรรมสิทธิ์ ผู้ถือกรรมสิทธิ์อยู่ตามกฎหมายเก่า จึงขอความยุติธรรมจากศาลสหภาพ และขอให้ศาลตัดสินให้กรรมสิทธิ์ใหม่เป็นโมฆะ โดยนัยนี้ ตามความเป็นจริง ศาลยุติธรรมแห่งสหพันธ์ต้องเข้าต่อสู้กับอธิปไตยแห่งมลรัฐ แต่เป็นการโจมตีทางอ้อม และในเรื่องการปฏิบัติในรายละเอียด ศาลสหภาพโจมตีกฎหมายในเรื่องของผล ไม่ใช่เรื่องหลักการ มิใช่เป็นการทำลายกฎหมาย เป็นแต่เพียงทำให้กฎหมายอ่อนอำนาจลง

ในที่สุด จึงเหลือแต่สมมุติฐานประการสุดท้าย

ถ้าแม้นแต่ละรัฐ เป็นชุมชนรูปหนึ่งซึ่งมีความเป็นอยู่ และสิทธิพลเมือง แยกออกไปต่างหาก ผลก็คือ มลรัฐสามารถยื่นฟ้องหรือถูกฟ้องต่อศาล กล่าวคือมลรัฐหนึ่งสามารถฟ้องร้องอีกศาลหนึ่ง เพื่อขอความเป็นธรรม เป็นต้น

ในกรณีเช่นนี้ มิใช่เป็นเรื่องของสหภาพที่จะโจมตีกฎหมายท้องถิ่นอีกแล้ว แต่เป็นเรื่องการตัดสินคดีซึ่งฝ่ายหนึ่งคือมลรัฐ ก็เหมือนกับคดีอื่น ๆ นั่นแหละ ต่างกันก็แต่ลักษณะคู่กรณีเท่านั้น ณ ที่นี้อันตรายซึ่งปรากฏลาง ๆ นับแต่เริ่มบทนี้ ยังคงมีอยู่ แต่ครั้งนี้

ไม่มีวันที่จะหลบหลีกได้ ภัยนี้ฝังลึกอยู่ในแก่นแท้ของรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ ซึ่งผลลัพธ์ก็คงจะเป็นเช่นเดิมคือ สร้างบุคคลซึ่งทรงอำนาจพอควร เพื่อที่ศาลยุติธรรมจะแผ่อำนาจไปถึงได้ค่อนข้างยาก

ศาลสูงจัดอยู่ในอันดับสูงในบรรดาอำนาจยิ่งใหญ่ของประเทศ

เมื่อได้พิจารณาดูการจัดรูปศาลสูงอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว จึงมาถึงอำนาจหน้าที่ที่ศาลได้รับมอบหมายจากส่วนรวม เราค้นพบได้ไม่ยากเย็นอะไรว่า ไม่เคยมีการก่อตั้งอำนาจตุลาการที่มโหฬารยิ่งกว่านี้ในประเทศใด ๆ มาก่อนเลย

ศาลสูงมีฐานะสูงกว่าศาลใด ที่เคยรู้จักกันมา ทั้งในลักษณะแห่งสิทธิและชนิดของผู้ที่ถูกตัดสิน

ในประเทศยุโรปที่เจริญแล้วทั้งมวล รัฐบาลมักจะแสดงความรังเกียจเดียดฉันท์อย่างยิ่ง ที่จะปล่อยให้ศาลธรรมดาสามัญเป็นผู้ตัดสินปัญหาที่เกี่ยวกับรัฐบาลเอง แน่ละความรังเกียจนี้ยิ่งเพิ่มพูนขึ้น เมื่อรัฐบาลเป็นเผด็จการยิ่งขึ้น ในทางกลับกันยิ่งมีเสรีภาพสูงขึ้นเท่าใด แวดวงแห่งอำนาจหน้าที่ของศาลยิ่งแผ่กว้างขึ้นเท่านั้น แต่ยังไม่มีชาติใดในยุโรป เคยคิดว่าปัญหาทางตุลาการทุกชนิด ไม่ว่าจะเกิดขึ้นเพราะอะไร อาจปล่อยให้เป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาทางกฎหมายจารีตประเพณีได้

ในอเมริกาได้มีการนำทฤษฎีนี้ไปปฏิบัติ ศาลสูงแห่งสหรัฐอเมริกาเป็นศาลหนึ่งและศาลเดียวของประเทศ

ศาลนี้มีหน้าที่ตีความกฎหมายและสัญญาต่าง ๆ ปัญหาซึ่งเกี่ยวกับการค้าทางทะเลและปัญหาทั่ว ๆ ไป ทั้งมวลซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลนี้แต่เพียงแห่งเดียว เรายังอาจกล่าวได้อีกว่าอำนาจหน้าที่ของศาลนี้เป็นไปในทางการเมืองเกือบทั้งสิ้น แม้ว่าโครงสร้างของศาลจะเป็นทางตุลาการแท้ ๆ เป้าหมายอย่างเดียวของศาลสูง คือนำกฎหมายแห่งสหภาพมาใช้บังคับ และสหภาพจะจัดการก็เฉพาะส่วนที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลและผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง และระหว่างชาติกับต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองด้วยกันเกือบทุกชนิด อยู่ใต้การจัดการดูแลของอธิปไตยมลรัฐ

นอกเหนือจากสาเหตุแห่งความสำคัญประการแรก น่าจะเติมสาเหตุที่สองซึ่งสำคัญยิ่งกว่านี้เข้าไปด้วย ประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ศาลตัดสินแต่คู่กรณีของบุคคลเท่านั้น แต่เราอาจกล่าวได้ว่า ศาลสูงแห่งสหรัฐให้บรรดาองค์อธิบัติย์มาแสดงตัวที่ห้องพิจารณาคดี เมื่อจ่าศาลก้าวเข้ามาในศาล ก็ประกาศถ้อยคำดังต่อไปนี้ "มลรัฐนิวยอร์คคู่คดีกับมลรัฐโอไฮโอ" เราจะรู้สึกได้ทันทีว่า เรามิได้กำลังอยู่ในศาลธรรมดา และเมื่อเราคิดว่าฝ่ายหนึ่งคือตัวแทนของคนหนึ่งล้านคน และอีกฝ่ายหนึ่งของคนสองล้านคน เราจะรู้สึกทึ่งในความรับผิดชอบซึ่งหนักอึ้งอยู่บนบ่าของผู้พิพากษาทั้งเจ็ด และคำพิพากษาของท่านเหล่านั้นกำลังจะทำให้เพื่อนร่วมประเทศของท่านเป็นจำนวนมากมาย ได้รับความชื่นบานยินดี หรือเศร้าสลดใจ

ในอุ้งมือของผู้พิพากษาส่วนกลางทั้งเจ็ดนี้ เป็นที่พำนักของสันติภาพ ความเจริญรุ่งเรืองแม้กระทั่งการดำรงอยู่ของสหภาพ แม้นปราศจากท่านเหล่านั้น รัฐธรรมนูญก็เป็นเพียงผลงานที่ไม่มีชีวิตชิ้นหนึ่ง อำนาจบริหารก็ต้องมาพึ่งต่อผู้พิพากษาเหล่านี้ เพื่อต่อต้านการเหยียบย่ำของฝ่ายนิติบัญญัติ หรือยามที่ฝ่ายนิติบัญญัติปกป้องตนเองให้พ้นจากการเหยียบย่ำของอำนาจบริหาร ในยามที่สหภาพต้องการให้มลรัฐเชื่อฟัง ยามที่มลรัฐต้องการกำจัดการวางอำนาจจนเกินควรของสหภาพ เมื่อผลประโยชน์สาธารณะขัดกับประโยชน์ส่วนบุคคล เมื่อเจตนารมณ์ทางอนุรักษ์นิยมขัดกับความขาดเสถียรภาพทางประชาธิปไตย อำนาจของท่านเหล่านี้มีมหาศาล แต่เป็นอำนาจทางความคิดเห็น ท่านเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ตราบเท่าที่ประชาชนยินยอมเชื่อฟังต่อกฎหมาย ท่านจะทำอะไรไม่ได้เลยทันทีที่ประชาชนหมิ่นกฎหมาย แต่กระนั้นอำนาจทางความคิดเป็นอำนาจที่นำมาใช้ได้ยากลำบากที่สุด เพราะสุดวิสัยที่เราจะบอกได้แน่นอนว่าขอบเขตอำนาจนั้นอยู่ตรงไหน เป็นเรื่องน่ากลัวอันตรายอยู่บ่อย ๆ ที่จะคงอยู่ในขอบเขตนั้นเท่า ๆ กับล่วงล้ำขอบเขตออกไป

ฉะนั้น ผู้พิพากษาส่วนกลาง จึงต้องไม่เป็นเพียงพลเมืองดี มีความรู้และซื่อตรงอันเป็นคุณสมบัติจำเป็นของผู้พิพากษาทุกคนเท่านั้น เขายังต้องมีความเป็นรัฐบุรุษอยู่ในตัวอีกด้วย เขาจะต้องเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของสมัยนั้น รู้จักเผชิญอุปสรรคที่จะต้องฟันฝ่าและรู้จักหันเหจากกระแส ยามที่คลื่นคุกคามดังจะพัดพาอธิปไตยและการเชื่อฟังต่อกฎหมายแห่งสหภาพไปด้วย

ประธานาธิบดีอาจจะหมดอำนาจ โดยประเทศไม่ต้องเดือดร้อน เพราะประธานาธิบดีมีแต่อำนาจจำกัดเท่านั้น สภาคองเกรสอาจจะผิดพลาดได้ โดยที่สหภาพไม่ต้องล่มไปด้วย เพราะเหนือสภาคองเกรสขึ้นไปคือคณะผู้เลือกตั้ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนความคิดของสภาได้โดยการเปลี่ยนสมาชิกสภา

แต่ถ้าแม้นว่าศาลสูง บังเอิญประกอบด้วยคนประมาท และคดโกง ก็น่าที่ประเทศจะต้องหวั่นเกรงอนาธิปไตย หรือสงครามการเมืองเป็นแน่

นอกจากนั้น จะต้องเข้าใจให้ถูกต้อง สาเหตุดั้งเดิมแห่งภยันตรายมิได้อยู่ในองค์ประกอบของศาล แต่อยู่ที่ลักษณะของรัฐบาลกลาง เราได้ประจักษ์แล้วว่า ไม่มีที่อื่นใดที่จำเป็นต้องสร้างอำนาจตุลาการให้แข็งแกร่ง นอกจากในประเทศแบบสมาพันธ์ เพราะไม่มีที่ไหนที่การดำรงชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่ ซึ่งสามารถต่อสู้กับหน่วยสังคม จะยิ่งใหญ่และอยู่ในสภาวะที่จะต่อต้านการใช้กำลังทางวัตถุของรัฐบาลได้ดีกว่านี้

ทว่า ยิ่งอำนาจหนึ่งจำต้องมีความแข็งแกร่ง เรายิ่งต้องให้อำนาจนั้นมีวงกว้างออกไป และมีอิสรภาพยิ่งขึ้น ยิ่งอำนาจใดมีวงกว้าง และเป็นอิสระ การใช้อำนาจโดยมิชอบยิ่งเป็นภัยหนักขึ้น ฉะนั้นบ่อเกิดแห่งความเลวร้ายจึงมิได้อยู่ที่โครงสร้างแห่งอำนาจ แต่อยู่ที่โครงสร้างของรัฐบาลเอง ซึ่งจำเป็นต้องให้มีอำนาจเช่นนั้น

รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์เหนือกว่ารัฐธรรมนูญมลรัฐในเรื่องใด

รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐต่างกับรัฐธรรมนูญมลรัฐในประเด็นสำคัญ ก็คือ เป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่เข้าใกล้เป้าหมายได้มากก็เพราะวิธีการทั้งมวล วัตถุประสงค์ของรัฐบาลนั้นผิดแผกกัน ทว่ามีรูปแบบเหมือนกัน เราอาจนำรัฐธรรมนูญทั้งสองมาเทียบเคียงดูในแง่ที่พิเศษไปกว่ากัน ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์

ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ เหนือกว่ารัฐธรรมนูญมลรัฐใด ๆ ความเหนือกว่านี้เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ

รัฐธรรมนูญปัจจุบันของสหภาพตราขึ้นมาภายหลังรัฐธรรมนูญของมลรัฐส่วนมาก ดังนั้น จึงได้ประโยชน์จากประสบการณ์ที่ได้รับ

ถึงกระนั้น เราอาจจะเชื่อว่าสาเหตุดังกล่าวยังมีความสำคัญเป็นรอง ถ้าเราจะนึกว่านับแต่ได้มีการจัดตั้งรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐเป็นต้นมา สมาพันธรัฐอเมริกาเกิดรัฐใหม่เพิ่มขึ้นอีกสิบเอ็ดแห่ง[๑] และรัฐเหล่านี้คอยแจงข้อเสียของรัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐที่เกิดก่อนอย่างเกินความจริงอยู่ตลอดเวลา แทนที่จะช่วยทำให้เบาบางลง

สาเหตุที่ทำให้รัฐธรรมนูญแห่งชาติเหนือกว่า อยู่ที่ลักษณะของนักนิติบัญญัติเอง

ในสมัยที่ตรารัฐธรรมนูญนี้ขึ้นนั้น ความหายนะของประเทศปรากฏชัดแจ้งทีเดียว กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของทุกคน เมื่อสุดหนทางเช่นนี้ ประชาชนจึงเลือกบุคคลซึ่งอาจจะไม่ใช่ผู้ที่เขารักใคร่ชอบพอมากที่สุด แต่เป็นคนที่เขายกย่องที่สุด

ข้าพเจ้าเคยตั้งข้อสังเกตมาข้างต้นแล้วว่า นักนิติบัญญัติของสหภาพเกือบทุกคนมีสติปัญญาน่าทึ่งทีเดียว ซึ่งยังมีความรักชาติอย่างน่าทึ่งยิ่งไปกว่านั้นอีก

พวกเขาแต่ละคนได้รับการเลี้ยงดูเติบโตขึ้นมาในระยะที่มีวิกฤตการณ์ทางสังคม อันเป็นระยะที่ความคิดนึกในเรื่องเสรีภาพต้องต่อสู้ขับเคี่ยวกับอำนาจซึ่งแข็งแกร่ง และเหนือกว่าอยู่ตลอดเวลา เมื่อการต่อสู้ยุติลงแล้ว และก็เช่นเคย ขณะที่อารมณ์ตื่นเต้นเร่าร้อนของฝูงชนยังคงยืนหยัดต่อสู้กับภยันตรายซึ่งหมดสิ้นไปนานแล้วอยู่นั้น พวกเขาเหล่านั้นได้ยุติการต่อสู้ไปแล้ว พวกเขาได้กวาดสายตาอันสงบ ทว่าแหลมคม มองดูมาตุภูมิของตน พวกเขาได้ประจักษ์แล้วว่าการปฏิวัติที่แน่นอนนั้นสัมฤทธิ์ผลแล้ว และนับแต่นี้ต่อไปอันตรายที่คุกคามประชาชน จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการใช้เสรีภาพอย่างไม่ถูกไม่ควร สิ่งใดที่เขาคิด เขาก็กล้าพูดออกมา เพราะเขารู้สึกรักเสรีภาพนี้อย่างจริงใจและเร่าร้อนในส่วนลึกของจิตใจ เขาจึงกล้าพูดว่าจะจำกัดเสรีภาพนี้ด้วยความเชื่อมั่นว่าเขาไม่ประสงค์ทำลายมัน[๒]

---

๑. รัฐทั้งสิบเอ็ดได้แก่ รัฐเวอร์มอนต์ (๑๗๙๑) เคนตักกี้ (๑๗๙๒) เทนเนสซี (๑๗๙๖) โอไฮโอ (๑๘๐๒) หลุยซิอานา (๑๘๑๒) อินเดียนา (๑๘๑๖) มิสซิสซิปปี้ (๑๘๑๗) อิลินอยส์ (๑๘๑๘) อลาบามา (๑๘๑๙) เมน (๑๘๒๐) และมิสซูรี (๑๘๒๑)

๒. ในครั้งกระนั้น อเล็กซานเดอร์ แฮมิลตันผู้โด่งดังคนหนึ่งในผู้ร่างรัฐธรรมนูญที่มีอิทธิพลที่สุด มิได้หวั่นเกรงที่จะตีพิมพ์ข้อความต่อไปนี้ลงในหนังสือพิมพ์เฟเดอแรลิสต์ ฉบับที่ ๑๗

"ข้าพเจ้าทราบดี" เขากล่าว "ว่ามีคนกลุ่มหนึ่งซึ่งจะชื่นชมอำนาจบริหารมากขึ้นก็ต่อเมื่ออำนาจนี้ยอมสยบลงเป็นทาสแห่งความปรารถนาของปวงชนหรือฝ่ายนิติบัญญัติ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าบุคคลเหล่านี้มีความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ของรัฐบาลทั่วไป ตลอดจนวิธีการอันจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของประชาชนแต่เพียงหยาบ ๆ เท่านั้น" *(ดูต่อหน้า ๑๘๐)*

รัฐธรรมนูญมลรัฐส่วนมาก มักจะให้สภาผู้แทนราษฎรอยู่ในอำนาจเพียงบีเดียว และวาระของวุฒิสภาคือสองบี โดยลักษณาการเช่นนี้สมาชิกคณะนิติบัญญัติ ย่อมต้องคอยคล้อยตามความประสงค์ของผู้เลือกตั้ง อย่างใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลา

นักนิติบัญญัติของสหภาพ คิดว่าการที่ฝ่ายนิติบัญญัติไม่มีอิสระเป็นอย่างมากนี้ ทำให้ผลลัพธ์ที่สำคัญ ๆ ของระบบผู้แทนนี้ต้องผิดลักษณะไป โดยมิได้มอบให้ประชาชนเป็นแหล่งอำนาจเพียงถ่ายเดียว แต่ยังให้เป็นผู้ตั้งรัฐบาลอีกด้วย

นักนิติบัญญัติจึงได้เพิ่มวาระแห่งอำนาจจากการเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้แทนราษฎรสามารถใช้อำนาจตัดสินชี้ขาดของเขาได้มากขึ้น

รัฐธรรมนูญของสหพันธรัฐ เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญมลรัฐฉบับต่าง ๆ แบ่งแยกฝ่ายนิติบัญญัติออกเป็นสองสาขา

แต่ในมลรัฐทั้งหลาย สาขาทั้งสองของฝ่ายนิติบัญญัตินี้ ประกอบด้วยบีจจัยอย่างเดียวกัน และใช้วิธีการเลือกตั้งเหมือนกัน ผลก็คือ อารมณ์ความรู้สึกและเจตจำนงของ

"ขอให้ความเห็นของประชาชน ซึ่งรอบคอบและกอปรด้วยเหตุผล คอยเป็นผู้นำดูแลพฤติกรรมของผู้ที่เขามอบหมายกิจการงานให้ นี่คือผลอันสืบเนื่องจากการก่อตั้งรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐ ทว่าหลักของสาธารณรัฐมิได้บังคับให้เราปล่อยตัว ให้ถูกพัดพาไปตามอารมณ์ของปวงชน หรือรีบร้อนที่จะเชื่อฟังต่อความต้องการบีจจุบันทันด่วน และชั่วครู่ชั่วยามทั้งหลาย ซึ่งฝูงชนจะได้รับสมใจ จากน้ำมือของพวกจอมปลอมซึ่งทำเป็นสรรเสริญอคตินานาของฝูงชน เพียงเพื่อจะทรยศต่อผลประโยชน์ฝูงชนนั่นเอง"

"ประชาชนตามปกติธรรมดา ประสงค์เพียงบรรลุถึงความดีงามของสาธารณชน นี่เป็นความจริง แต่ในการแสวงหาความดีงามนั้นเขามักจะหลงผิดอยู่บ่อย ๆ ถ้าแม้นมีใครมาบอกเขาว่า เขาตัดสินเลือกวิธีการอย่างถูกต้องเสมอในอันที่จะนำมาใช้เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของชาติ สำนึกที่มีเหตุผลของเขาจะทำให้เขาดูหมิ่นคำเยินยอทำนองนี้ เพราะเขาได้เรียนรู้มาแล้วจากประสบการณ์ว่า มีบางครั้งบางคราวที่เขาอาจจะหลงผิดไปได้ และสิ่งซึ่งน่าฉงนก็คือประชาชนมิได้หลงผิดบ่อยนัก แม้จะถูกพวกกาฝากสังคมและพวกสอดแนม คอยใช้เล่ห์กลติดตามอยู่ตลอดเวลา ทั้งถูกแวดล้อมไปด้วยกับดักหลุมพรางต่าง ๆ ที่เหล่ามนุษย์ผู้หิวกระหายและจนตรอกคอยวางไว้อยู่มิขาด ต้องผิดหวังอยู่ไม่เว้นแต่ละวัน เพราะความเสแสร้งฉาบหน้าของบรรดาผู้ที่เขาให้ความไว้วางใจทั้ง ๆ ที่ไม่คู่ควร หรือผู้ที่คอยหาทางที่จะได้รับความไว้วางใจมากกว่าที่จะพยายามทำตัวให้คู่ควร"

"ยามที่ผลประโยชน์ที่แท้จริงของประชาชน ขัดกับผลประโยชน์ของประชาชนคนหนึ่ง หน้าที่ของบรรดาผู้ซึ่งเขาแต่งตั้งให้ดูแลผลประโยชน์เหล่านั้น คือขจัดความผิดพลาดซึ่งประชาชนผู้นั้นตกเป็นเหยื่ออยู่ชั่วขณะนั้น เพื่อที่จะให้เวลาเขาในอันที่จะสำนึกตัว และพิจารณาดูสิ่งต่าง ๆ อย่างสงบเยือกเย็น มีมากกว่าหนึ่งครั้งที่ประชาชนผู้หนึ่งซึ่งเมื่อรอดพ้นภัยร้ายแรงอันอาจจะเป็นผลของความผิดพลาดของตนแล้ว เกิดตามใจตัวเองโดยการสร้างอนุสาวรีย์เพื่อแสดงความสำนึกในบุญคุณของบรรดาผู้ที่มีความหาญกล้าพอที่จะนำตัวเองเข้าไปเสี่ยงกับการขัดใจเขาเพื่อที่จะรับใช้เขา"

มหาชนจึงแสดงออกมาให้ประจักษ์อย่างง่ายดายเท่า ๆ กัน ทั้งได้พบองค์การ และเครื่องมือของสภาทั้งสองได้อย่างรวดเร็วพอ ๆ กัน อันเป็นผลให้การตรากฎหมายมีลักษณะรุนแรงและรีบร้อน

ทั้งรัฐธรรมนูญแห่งชาติยังให้สภาทั้งสอง มาจากการออกเสียงเลือกตั้งของปวงชนเหมือนกัน แต่ต่างกันในด้านเงื่อนไขของผู้เข้ารับการเลือกตั้ง และวิธีการเลือก เพื่อที่ว่าแม้นหนึ่งในสองสาขาของฝ่ายนิติบัญญัติ มิได้เป็นตัวแทนผลประโยชน์ต่าง ๆ ของอีกสาขาหนึ่งเช่นในบางประเทศ อย่างน้อยก็ยังเป็นผู้ที่มีความรู้เหนือกว่า

ผู้ที่จะเป็นวุฒิสมาชิก จะต้องมีอายุมากพอสมควร สภาที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามานั่นเอง ซึ่งมีสมาชิกจำนวนน้อย จะเป็นผู้ทำหน้าที่เลือก

ประเทศประชาธิปไตยย่อมรวมพลังสังคมทั้งมวลไว้ในมือของฝ่ายนิติบัญญัติ เนื่องจากฝ่ายนี้คืออำนาจที่ได้มาจากประชาชนโดยตรง จึงเป็นฝ่ายที่มีส่วนร่วมในอำนาจสูงสุดของประชาชนมากกว่าเพื่อน

เมื่อเป็นดังนั้น เราจึงสังเกตได้ว่าในคณะนิติบัญญัตินี้ มีแนวโน้มแบบปกติวิสัยที่ชักนำให้คณะนี้รวมอำนาจทุกชนิดเข้าไว้ในฝ่ายตน

การรวมอำนาจนี้เอง ขณะที่เป็นภัยต่อการดำเนินกิจการต่าง ๆ เป็นพิเศษ ยังก่อให้เกิดเผด็จการมวลชนขึ้น

นักนิติบัญญัติของมลรัฐ จึงปล่อยตัวไปกับสัญชาตญาณประชาธิปไตยอยู่บ่อย ๆ แต่นักนิติบัญญัติของสหภาพได้ต่อสู้กับพวกเหล่านี้อย่างองอาจเสมอมา

ในมลรัฐ อำนาจบริหารถูกมอบให้อยู่ในกำมือของผู้บริหารคนหนึ่ง ซึ่งดูผิวเผินแล้ว อยู่เคียงข้างฝ่ายนิติบัญญัติ แต่ตามความเป็นจริง บุคคลผู้นี้เป็นเพียงผู้ปฏิบัติการที่ไม่รู้เรื่องอะไร และเป็นเครื่องมือดำเนินการตามเจตจำนงของฝ่ายนิติบัญญัติโดยดุษณี เขาจะหาพลังจากแหล่งใดเล่า จากระยะเวลาการปฏิบัติงานหรือโดยทั่วไปแล้วเขาได้รับแต่งตั้งเพียงบีเดียว จากอภิสิทธิ์ของเขา หรือจะว่าไปแล้วเขาไม่มีอำนาจเลย ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถทำให้เขาหมดอำนาจได้ โดยมอบอำนาจให้คณะกรรมาธิการพิเศษซึ่งแต่งตั้งขึ้นภายในสภาเอง เป็นผู้ใช้กฎหมาย ถ้าแม้นฝ่ายนิติบัญญัติต้องการ ก็สามารถให้เขาพ้นตำแหน่งได้เหมือนกัน โดยตัดเงินค่าตอบแทนเขาออกไปเสีย

รัฐธรรมนูญแห่งชาติ ได้รวมเอาสิทธิแห่งอำนาจบริหารทั้งมวล เช่นเดียวกับความรับผิดชอบของฝ่ายนี้ ไว้กับคนเพียงคนเดียว รัฐธรรมนูญนี้ได้ให้ประธานาธิบดีอยู่ในวาระสี่ปี ทั้งยังประกันว่าจะได้รับค่าตอบแทนตลอดระยะเวลาการบริหารนั้น จัดหาลูกน้องไว้ให้มอบสิทธิ์ออกเสียงยับยั้งเป็นอาวุธ กล่าวสั้น ๆ คือ หลังจากวางแนวขอบอำนาจบริหารแล้ว รัฐธรรมนูญได้พยายามหาทางที่จะให้ตำแหน่งนี้ เป็นตำแหน่งที่มีความแข็งแกร่ง และมีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในบรรดาอำนาจทั้งมวล อำนาจตุลาการตามรัฐธรรมนูญมลรัฐ เป็นอำนาจที่ขึ้นกับอำนาจนิติบัญญัติน้อยที่สุด

แม้กระนั้น ในทุกมลรัฐ ฝ่ายนิติบัญญัติยังคงเป็นส่วนใหญ่ในการกำหนดเงินสมนาคุณผู้พิพากษา จึงจำเป็นอยู่เองที่ผู้พิพากษาจะต้องอยู่ใต้อิทธิพลของฝ่ายนี้โดยตรง

ในบางมลรัฐ ผู้พิพากษาได้รับแต่งตั้งเพียงชั่วระยะหนึ่ง อันเป็นการถอดอำนาจและเสรีภาพส่วนใหญ่ของบุคคลเหล่านี้อีกด้วย

ในรัฐอื่น ๆ เรามองเห็นอำนาจนิติบัญญัติ และตุลาการปะปนกันไปหมดเป็นต้นว่า วุฒิสมาชิกแห่งมลรัฐนิวยอร์คเข้าร่วมในศาลฎีกาของรัฐเป็นบางคดี

รัฐธรรมนูญแห่งชาติ กลับตรงกันข้าม ได้ระมัดระวังไว้ที่จะแยกอำนาจตุลาการออกจากอำนาจทั้งมวล ยิ่งกว่านั้นยังกำหนดให้ผู้พิพากษามีอิสระ โดยประกาศว่าค่าตอบแทนผู้พิพากษาจะต้องกำหนดไว้แน่นอน เพิกถอนมิได้

ผลทางปฏิบัติอันเกิดจากความแตกต่างดังกล่าวมา สังเกตเห็นได้ง่าย เป็นที่กระจ่างสำหรับนักสังเกตการณ์ที่สนใจทั้งหลาย ว่ากิจการต่าง ๆ ของสหภาพได้รับการควบคุมดูแล ดีกว่ากิจการเฉพาะของรัฐใด ๆ

รัฐบาลกลางดำเนินงานอย่างยุติธรรมและยึดสายกลาง ดีกว่ารัฐบาลมลรัฐ รัฐบาลกลางมองสิ่งต่าง ๆ ด้วยปัญญาแลความรอบรู้สูงกว่า โครงการต่าง ๆ มีความยืนยาวและจัดวางรูปได้เฉลียวฉลาดกว่า ชำนาญกว่า การใช้มาตรการมีความต่อเนื่องและหนักแน่นเหนือกว่า

ด้วยถ้อยคำไม่กี่คำคงพอสรุปความบทนี้ได้โดยย่อคือ

ภยันตรายสำคัญสองประการที่คุกคามการดำรงอยู่ของประชาธิปไตย ได้แก่

การที่อำนาจนิติบัญญัติยอมสยบต่อเจตจำนง ของคณะผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างราบคาบ

บรรดานักนิติบัญญัติของมลรัฐต่างสนับสนุนให้ภยันตรายเหล่านี้ขยายตัวขึ้นเรื่อย ๆ นักนิติบัญญัติแห่งสหภาพพยายามจนสุดความสามารถที่จะทำให้ภยันตรายดังกล่าวน่าหวั่นเกรงน้อยลง

สิ่งซึ่งทำให้รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกาต่างจากรัฐธรรมนูญของสหภาพอื่น ๆ

สหรัฐอเมริกามิได้เป็นตัวอย่างสมาพันธรัฐอันแรกและอันเดียว โดยไม่ย้อนกล่าวถึงสมัยกรีก โรมัน ยุโรปสมัยใหม่มีตัวอย่างให้เห็นมากมาย ประเทศสวิส อาณาจักรเยอรมัน สาธารณรัฐเนเธอร์แลนด์ เคยเป็นและยังคงเป็นสมาพันธรัฐอยู่

เมื่อเราศึกษารัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ เราจะต้องประหลาดใจที่สังเกตเห็นว่า อำนาจที่รัฐธรรมนูญเหล่านั้นให้กับรัฐบาลกลางเกือบจะเหมือนกับอำนาจที่รัฐธรรมนูญอเมริกันให้กับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา และทำนองเดียวกับรัฐธรรมนูญอเมริกันรัฐธรรมนูญยุโรปให้อำนาจกลาง มีสิทธิในการสร้างสันติภาพ หรือทำสงคราม สิทธิในการเกณฑ์ทหารและเก็บภาษี จัดหาเครื่องอุปโภคของส่วนรวมและจัดการผลประโยชน์ร่วมกันของชาติ

แต่กระนั้น รัฐบาลกลางของประชาชนเหล่านั้น อยู่ในสภาพอ่อนแอ และไร้อำนาจเกือบตลอดเวลา ในขณะที่รัฐบาลแห่งสหภาพ ดำเนินกิจการต่าง ๆ อยู่อย่างเข้มแข็งและสะดวกง่ายดาย

ยิ่งกว่านั้น สหภาพอเมริกาสมัยแรกไม่สามารถดำรงอยู่ได้ เพราะความอ่อนแอจนเกินขนาดของรัฐบาล ทว่ารัฐบาลซึ่งแสนจะอ่อนแอนั้น ก็ยังได้รับสิทธิอย่างกว้างขวางเท่ากับรัฐบาลกลางในปัจจุบัน เราอาจกล่าวได้ว่า ในบางแง่แล้วอภิสิทธิ์ของรัฐบาลแรกยิ่งใหญ่กว่าในสมัยนี้เสียอีก

ฉะนั้น ในรัฐธรรมนูญปัจจุบันของสหรัฐ จึงมีหลักการใหม่ ๆ บางประการ ซึ่งดูครั้งแรกแล้วจะไม่สะดุดตา แต่เราจะรู้สึกได้ดีทีเดียวว่ามีอิทธิพล

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ถ้าแม้นดูผิวเผินแล้ว เรามักจะนำไปปนกับรัฐธรรมนูญของประเทศฉบับก่อน ๆ แต่อันที่จริงรัฐธรรมนูญปัจจุบันยึดหลักทฤษฎีใหม่เอี่ยมทีเดียว ซึ่งเราควรจะถือว่าเป็นการค้นพบอันยิ่งใหญ่ทางรัฐศาสตร์ของยุคเรา

ในสมาพันธรัฐทุกแห่งที่เกิดขึ้นก่อนสมาพันธรัฐอเมริกาซึ่งถือกำเนิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๗๘๙ เหล่าประชาชนทั้งหลายที่ร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อจุดมุ่งหมายร่วมกัน ต่างยินยอมเชื่อฟังคำสั่งของรัฐบาลกลาง ทว่ายังคงสงวนสิทธิ์ในอันที่จะสั่งและดูแลการบังคับใช้กฎหมายแห่งชาติ

มลรัฐอเมริกาต่าง ๆ ซึ่งรวมตัวกันในปี ๑๗๘๙ ไม่เพียงแค่ตกลงยินยอมให้รัฐบาลกลางเป็นผู้ตรากฎหมายเท่านั้น แต่ยังยอมให้รัฐบาลเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายแห่งชาติเองอีกด้วย

ในสมาพันธรัฐทั้งมวลซึ่งเกิดก่อนสหภาพอเมริกาในปัจจุบัน การที่รัฐบาลกลางจะจัดหาสิ่งต่าง ๆ ตามความจำเป็นของตนได้ ก็จะต้องออกปากกับรัฐบาลมลรัฐ ในกรณีที่มาตรการที่กำหนดไว้ไม่ถูกใจรัฐบาลมลรัฐหนึ่ง มลรัฐนี้ย่อมเลี่ยงไม่เชื่อฟังได้ทุกเมื่อ แม้นรัฐบาลกลางมีกำลังก็อาจใช้อาวุธ แต่ถ้าอ่อนแอก็ต้องยอมทนให้มีการขัดขืนกฎหมายแห่งสหภาพ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายของรัฐบาลกลางเอง แล้วอ้างว่าตนไม่มีอำนาจ และหันเข้าหาพลังอันหนึ่ง คือไม่ทำอะไรเลย

ทั้งเรายังได้พบเห็นอยู่เป็นประจำว่า หนึ่งในสองสิ่งนี้มักจะเกิดขึ้น กล่าวคือ ประชาชนของรัฐที่แข็งแกร่งที่สุดในสหภาพแบบนี้ เข้ายึดสิทธิในอำนาจส่วนกลาง และสั่งการมลรัฐอื่น ๆ ในนามของสหภาพ หรือว่ารัฐบาลกลางถูกปล่อยให้ใช้แต่ลำพังกำลังตนเอง เมื่อนั้น อนาธิปไตยย่อมก่อตัวขึ้นในบรรดามลรัฐต่าง ๆ สหภาพจึงอยู่ในสภาวะที่ไร้อำนาจที่จะกระทำการใด ๆ[๒]

ในอเมริกา สหภาพที่มีผู้อยู่ในความปกครอง มิใช่มลรัฐต่าง ๆ แต่เป็นราษฎรธรรมดาสามัญ ยามที่สหภาพประสงค์จะเก็บภาษี สหภาพไม่ต้องแจ้งไปที่รัฐบาลของแมสสาชูเส็ทซ์ แต่แจ้งไปยังราษฎรแต่ละคนของรัฐแมสสาชูเส็ทซ์ รัฐบาลกลางแบบเก่าต้องเผชิญกับประชาชนมลรัฐต่าง ๆ รัฐบาลสมัยนี้เผชิญกับปัจเจกชนต่าง ๆ รัฐบาลแห่งสหภาพมิได้หยิบยืม

---

๑. กรณีนี้จะเห็นได้ในหมู่ชาวกรีก ในรัฐสมัยของจักรพรรดิฟีลลิปส์ เมื่อครั้งที่กษัตริย์องค์นี้รับผิดชอบในการใช้กฤษฎีกาของบรรดาผู้แทนราษฎร กรณีนี้เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเนเธอร์แลนด์เช่นกัน คือรัฐฮอลันดาเป็นผู้ตรากฎหมายเสมอมา เรื่องเช่นนี้ยังมีอยู่ในสมัยเรา คือในกลุ่มเยอรมัน ประเทศออสเตรียและบรัสเซียตั้งตัวเป็นสมาชิกไดเอ็ทและปกครองรัฐอื่น ๆ ในนามของสมาพันธรัฐ

๒. ในสมาพันธรัฐสวิตเซอร์แลนด์เป็นอยู่เช่นนี้เสมอมา หลายต่อหลายศตวรรษแล้วที่ประเทศนี้เกือบจะคงอยู่มิได้ หากบรรดาประเทศเพื่อนบ้านไม่พากันหวงแหนดูแลเอาไว้

อำนาจมาจากไหน แต่ทักทวงมาจากรัฐบาลเอง โดยมีผู้บริหารของตนเอง มีศาล เจ้าหน้าที่ฝ่ายยุติธรรม และกองทัพเป็นของตน

แน่ละ ความคิดในเรื่องชาติ อารมณ์ความรู้สึกของส่วนรวม อคติในเรื่องภูมิภาคของแต่ละมลรัฐ ยังมีแนวโน้มโดยเฉพาะที่จะลดขอบเขตอำนาจกลางซึ่งกำหนดไว้ดังที่กล่าวมานั้น และพยายามจะสร้างศูนย์ต่อต้านเจตจำนงของรัฐบาลกลาง เนื่องจากถูกจำกัดอยู่ภายในอธิปไตยของตน อำนาจกลางจึงไม่มีวันแข็งแกร่งได้เท่ากับรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยอย่างเต็มที่ นี่แหละคือข้อเสียซึ่งฝังลึกอยู่ในระบบอำนาจกลาง

ในอเมริกา แต่ละมลรัฐมีโอกาสและสิ่งจูงใจในอันที่จะต่อต้านน้อยกว่า และถ้าแม้นว่าเกิดความคิดนี้ขึ้นมา การจะลงมือทำได้ก็ต้องฝ่าฝืนกฎหมายสหภาพอย่างเปิดเผยเท่านั้น โดยเข้าขัดขวางการดำเนินงานตามปกติของฝ่ายยุติธรรม หรือทำการปฏิวัติ กล่าวสั้น ๆ คือรัฐนั้นจะต้องเลือกข้างรุนแรงทันที อันเป็นสิ่งซึ่งคนทั่วไปจะรีรอก่อนจะกระทำอยู่นานทีเดียว

ในสมาพันธรัฐแบบเก่า ๆ สิทธิต่าง ๆ ที่มอบให้สภาพเองนั้นแหละ คือสาเหตุแห่งสงครามสำหรับสหภาพ หาใช่ที่มาแห่งพลังอำนาจไม่ เพราะสิทธินี้ทำให้มีการเรียกร้องสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น โดยมิได้เพิ่มวิธีการที่จะทำให้คนเชื่อฟังแต่อย่างใด ทั้งเรายังได้เห็นอยู่บ่อย ๆ ว่าความอ่อนแอที่แท้จริงของรัฐบาลกลางเพิ่มขึ้น พร้อม ๆ กับอำนาจแต่เพียงในนามของรัฐบาล

ในสหภาพอเมริกา มิได้เป็นเช่นนั้น ทำนองเดียวกับรัฐบาลธรรมดาส่วนมาก รัฐบาลกลางสามารถกระทำทุกอย่างที่มีสิทธิจะกระทำได้

ความนึกคิดของมนุษย์สามารถประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าคำพูด อันเป็นที่มาของการใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมและสำนวนที่ไม่สมบูรณ์

หลายประเทศได้ก่อตั้งสันนิบาตถาวรขึ้น และกำหนดอำนาจสูงสุดไว้ ซึ่งแม้จะไม่มีบทบาทอันใดต่อราษฎรธรรมดาสามัญ เช่นที่รัฐบาลของประเทศอาจทำได้แต่มีบทบาทต่อประชาชนแต่ละกลุ่ม ซึ่งรวมกันอยู่เป็นสมาพันธรัฐ

รัฐบาลแบบนี้ ซึ่งแตกต่างกับรัฐบาลอื่นมากมาย มีชื่อว่ารัฐบาลกลาง

ต่อจากนั้น จึงมีการค้นพบสังคมรูปหนึ่ง ซึ่งในสังคมนี้ ประชาชนชาติต่าง ๆ อยู่ปะปนคลุกเคล้าเข้าด้วยกัน รวมเป็นประชาชนชาติเดียว เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมบางประการ และยังคงแยกกันอยู่ในรูปของสมาพันธรัฐเพื่อผลประโยชน์อื่นทั้งมวล

ในเรื่องนี้อำนาจกลางมีบทบาทต่อผู้อยู่ใต้ปกครอง โดยไม่มีคนกลางควบคุมดูแลและตัดสินผู้อยู่ใต้ปกครองด้วยตนเอง เช่นที่รัฐบาลของประเทศทั้งหลายปฏิบัติกันอยู่ ทว่าอยู่ในวงงานจำกัด แน่ละ พอมาถึงเรื่องนี้ไม่ใช่แบบรัฐบาลกลางเสียแล้ว แต่เป็นรัฐบาลแห่งชาติที่ไม่สมบูรณ์ โดยวิธีนี้ เราจึงได้พบรูปรัฐบาลซึ่งไม่ใช่แบบของประเทศทั่วไป หรือ แบบรัฐบาลกลางทีเดียว แต่เราได้มายุติลงตรงนั้น และศัพท์ใหม่ซึ่งจะอธิบายของใหม่นี้ยังไม่มี

เพื่อจะได้ไม่ต้องพานพบสมาพันธรัฐชนิดใหม่นี้ สหภาพทั้งมวลจึงมาลงเอยด้วยสงครามกลางเมือง การกดหัว หรือ การอยู่เฉย ๆ ประชาชนต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นสมาพันธรัฐ ทุกคนขาดซึ่งปัญญาความรู้ ในอันที่จะมองเห็นทางเยียวยาโรคร้ายของตนได้ ขาดแม้แต่ความกล้าที่จะใช้ทางเยียวยาเหล่านั้น

สหภาพอเมริกาสมัยแรกเคยตกอยู่ในสภาพที่ผิดพลาดทำนองนี้เช่นกัน

ทว่า ในอเมริกา มลรัฐที่เข้ามารวมกันเป็นสมาพันธ์เหล่านี้ ก่อนที่จะได้รับอิสรภาพ เคยรวมอยู่ในอาณาจักรเดียวกันมาเป็นเวลาเนิ่นนาน ฉะนั้นจึงยังไม่เคยชินกับการปกครองตนเองอย่างแท้จริง ทั้งอคติประจำชาตินานาประการยังมิทันได้ผึ่งรากลึกนัก เนื่องจากมลรัฐเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ดีกว่าชาติอื่น ๆ ในโลก จึงมีความเท่าเทียมกันในเรื่องสติปัญญาความรู้ จะมีบ้างก็เพียงอารมณ์ความรู้สึกแต่เบาบางในหมู่ประชาชนอันเป็นความรู้สึกซึ่งตามธรรมดาแล้ว ย่อมคัดค้านการขยายอำนาจส่วนกลาง และอารมณ์เหล่านี้จึงถูกต่อต้านโดยเหล่าพลเมืองที่มีอิทธิพลเหนือกว่าชาวอเมริกัน ขณะที่รู้สึกได้ดีถึงโรคภัยนี้ จึงมองหาทางเยียวยาอย่างหนักแน่นมั่นคง พวกเขาเข้าแก้ไขกฎหมายและช่วยประเทศตนไว้ได้

ข้อได้เปรียบทั่ว ๆ ไปในระบบสหพันธ์ และประโยชน์ต่ออเมริกาโดยเฉพาะ

ในบรรดาประเทศเล็ก ๆ ทั้งหลาย สายตาของสังคมจะสอดแทรกเข้าไปทั่วความคิดที่จะปรับปรุงมุ่งลงไปถึงแม้กระทั่งส่วนละเอียดปลีกย่อยที่สุด แต่เนื่องจากความคิดที่จะปรับปรุงไร้กำลัง จึงทำให้ความทะเยอทะยานของประชาชนคลายความร้อนแรงลงมาก ความมานะพยายามและทรัพยากรที่มีอยู่ จึงถูกหันเหมาทางด้านความสุขสบายภายในประเทศเกือบหมดสิ้น และมิต้องตกเป็นทาสของการหลงระเริงลืมตัวไปกับเกียรติยศชื่อเสียงอันไร้ประโยชน์ ยิ่งไปกว่า

นั้นในเมื่อแต่ละชาติมีความสามารถจำกัดความปรารถนาจึงมีเพียงจำกัดเช่นกัน การมีสมบัติแต่เพียงปานกลางทำให้ฐานะคนในประเทศเหล่านี้ค่อนข้างจะเท่าเทียมกัน ขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่มีลักษณะง่าย ๆ ธรรมดา และสงบเงียบ โดยนัยนี้หากจะกล่าวรวม ๆ กัน โดยพิจารณาระดับศีลธรรม จรรยา และปัญญาความสามารถแล้ว ในประเทศเล็กเหล่านี้ เราย่อมพบเห็นความสะดวกสบาย จำนวนประชากร และความเงียบสงบสูงกว่าในประเทศใหญ่

ยามที่ระบบทรราชย์เกิดก่อตัวขึ้นในประเทศเล็กเหล่านี้ ย่อมจะก่อให้เกิดความอึดอัดใจมากกว่าในประเทศอื่นใด เพราะการปฏิบัติงานในขอบข่ายที่แคบยิ่งขึ้น ระบบนี้ย่อมขยายวงกว้างออกไปยังทุกจุดในขอบข่ายดังกล่าว เมื่อไม่สามารถจับงานใหญ่ได้ก็หันไปสนใจกับงานจุกจิกจิปาถะมากมาย ระบบนี้มีทั้งท่าที่รุนแรงและน่ารำคาญระคนกัน ทางด้านการเมืองซึ่งจะว่าไปแล้วคืองานในหน้าที่ ระบบนี้จะสอดแทรกเข้าไปถึงชีวิตส่วนตัว ควบคุมการกระทำแล้วไม่พอ ยังหวังที่จะควบคุมรสนิยมอีกด้วย ปกครองประเทศแล้วก็ยังอยากปกครองครอบครัวอีก แต่นี่เป็นสิ่งซึ่งไม่ค่อยเกิดบ่อยนัก กล่าวตามจริงแล้ว เสรีภาพเป็นสิ่งที่สร้างสภาวะปกติของสังคมเล็กๆ รัฐบาลในประเทศเล็ก ไม่ค่อยมีอะไรมายั่วยวนให้เกิดความทะเยอทะยานนัก ทั้งทรัพยากรส่วนบุคคล ก็มีอยู่จำกัด เกินกว่าที่จะทำให้อำนาจอธิปไตยมาร่วมอยู่ในมือของคนเพียงคนเดียวได้ง่าย ๆ แม้นเกิดกรณีเช่นนี้ขึ้นย่อมไม่ยากเย็นอะไรที่ผู้อยู่ในปกครองจะร่วมมือร่วมใจกัน และช่วยกันคว่ำทั้งทรราชย์และระบบทรราชลงพร้อมกัน

เมื่อเป็นดังนั้น ประเทศเล็กจึงเป็นอู่แห่งเสรีภาพทางการเมืองมาตลอดทุกยุคทุกสมัย สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ ประเทศเหล่านี้ส่วนมาก เมื่อเติบใหญ่ขึ้นกลับสูญเสียอิสรภาพนี้ อันแสดงให้เห็นว่า เสรีภาพทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากการที่พลเมืองมีจำนวนน้อย แต่มิได้ขึ้นกับตัวประชาชนเอง

ประวัติศาสตร์โลกไม่ได้ให้ตัวอย่างเกี่ยวกับชาติใหญ่ ซึ่งเป็นสาธารณรัฐอยู่ได้นานให้เราได้เห็น ซึ่งทำให้พูดกันได้ว่าเป็นเรื่องที่จะนำมาปฏิบัติไม่ได้ สำหรับตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นการชะล่าใจทีเดียวที่มนุษย์จะพยายามในสิ่งสุดวิสัย และตัดสินอนาคต มนุษย์ผู้ซึ่งทุก ๆ วันไม่สามารถไขว่คว้า แม้ความเป็นจริง และปัจจุบันไว้ได้ ผู้ซึ่งบางครั้งเมื่อไม่ทันรู้ตัวยังอดประหลาดใจอยู่ไม่วาย แม้ในเรื่องซึ่งคุ้นเคยที่สุด สิ่งซึ่งเราอาจกล่าวได้อย่างมั่นใจก็คือ การดำรงอยู่ของสาธารณรัฐใหญ่ๆ ต้องเสี่ยงภัยมากกว่าสาธารณรัฐเล็กๆ มากมายนัก

อารมณ์ความรู้สึกซึ่งเป็นภัยร้ายแรงสำหรับสาธารณรัฐทั้งมวล จะเพิ่มสูงขึ้นพร้อมกับอาณาจักรที่แผ่กว้างออกไป ในขณะที่คุณธรรมอันเป็นเครื่องค้ำจุนรัฐมิได้เจริญงอกงามขึ้นตามอัตราส่วนเดียวกัน

ความทะเยอทะยานของบุคคล เพิ่มขึ้นพร้อมกับอำนาจของรัฐ พลังของพรรคจะสูงขึ้นพร้อมกับความสำคัญแห่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทว่าความรักชาติมาตุภูมิ ซึ่งจะต้องต่อสู้กับความรู้สึกต้องการทำลายล้างในสาธารณรัฐอันกว้างใหญ่ มิได้รุนแรงมากไปกว่าในสาธารณรัฐเล็กแต่อย่างใด ซ้ำเป็นการง่ายเสียอีกที่จะพิสูจน์ว่าความรักชาติในสาธารณรัฐใหญ่พัฒนาน้อยกว่า และมีพลังด้อยกว่า ความมั่งคั่งมหาศาลและความยากแค้นแสนเข็ญ เมืองใหญ่ ๆ ขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่อย่างต่ำช้า ความเห็นแก่ตัวของคน ความยุ่งยากทางผลประโยชน์ เป็นภัยอันเกิดจากความยิ่งใหญ่ของรัฐเกือบจะทุกรัฐ ร้ายแรงเท่าๆกัน หลายสิ่งที่กล่าวมาหาได้เป็นอุปสรรคต่อราชาธิปไตยไม่ ซ้ำบางอย่างยังสามารถช่วยให้ราชาธิปไตยยืนยงเสียอีกนอกจากนั้นในประเทศราชาธิปไตย รัฐบาลมีพลังของตนเอง รัฐบาลได้ประโยชน์จากประชาชนแต่มิได้ขึ้นกับประชาชนยิ่งประชาชนมากขึ้นเท่าใด เจ้าผู้ปกครองยิ่งแข็งแกร่งขึ้นเท่านั้น แต่รัฐบาลสาธารณรัฐจะต่อต้านภัยดังกล่าวมาได้ก็โดยอาศัยแรงสนับสนุนของมหาชนเท่านั้น ทว่าปัจจัยทางพลัง เมื่อดูตามอัตราส่วนแล้ว ในสาธารณรัฐใหญ่ มิได้มีอำนาจยิ่งไปกว่าในสาธารณรัฐเล็ก โดยนัยนี้ ขณะที่วิธีการโจมตีเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ ทั้งด้านจำนวนและอำนาจพลังต่อต้านยังคงเป็นเช่นเดิม อาจจะพูดได้เสียด้วยซ้ำว่าพลังต่อต้านลดน้อยถอยลง เพราะว่ายิ่งพลเมืองเพิ่มจำนวนมากขึ้นเพียงไร ลักษณะความรู้สึกนึกคิด และผลประโยชน์ยิ่งแตกแยกยิ่งขึ้นเพียงนั้น เพราะฉะนั้นจึงยิ่งเป็นการยากลำบากที่จะผนึกพลังมหาชนให้เป็นปึกแผ่น

นอกจากนั้น เรายังได้สังเกตอีกว่า อารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ ทวีความรุนแรงเคร่งเครียดขึ้น หาใช่เพราะหมายมั่นในเป้าหมายอันใหญ่หลวงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เพราะผู้ที่ร่วมรู้สึกเช่นนั้นมีจำนวนมากมายด้วยในเวลาเดียวกัน ไม่มีใครที่จะไม่รู้สึกตื้นตันใจยามอยู่กลางฝูงชนอันวุ่นวายไร้สงบ ซึ่งร่วมรู้สึกเช่นเดียวกับเขา ยิ่งกว่ายามที่เขาเกิดอารมณ์ดังกล่าวตามลำพัง ในสาธารณรัฐใหญ่ อารมณ์ทางการเมืองแปรปรวนไปจนสุดจะต้านทานได้ ไม่แต่เพียงเพราะมัวมุ่งมั่นในวัตถุประสงค์อันยิ่งใหญ่เท่านั้น หากเพราะผู้คนหลายล้านมีความรู้สึกทำนองเดียวกันอีกด้วย

ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้โดยทั่วไปว่า ไม่มีอะไรขัดต่อความสุขสบาย และเสรีภาพของมนุษย์ มากไปกว่าอาณาจักรอันกว้างใหญ่

กระนั้น รัฐใหญ่ ๆ ยังมีข้อได้เปรียบอันเป็นลักษณะเฉพาะของรัฐเหล่านี้ ซึ่งเราควรจะได้รับรู้ไว้

ทำนองเดียวกับที่ ความปรารถนาอำนาจในรัฐเหล่านี้ มีความร้อนแรงยิ่งกว่าที่อื่นใดในหมู่คนหยาบกระด้าง ความเสน่หาในชื่อเสียงเกียรติยศยังมีระดับสูงกว่าแห่งอื่นเช่นกัน เช่นในดวงวิญญาณของบางคนซึ่งเห็นว่า เสียงปรบมือแซ่ซร้องของมหาชน คือวัตถุประสงค์อันมีค่าควรแก่ความมานะบากบั่นของตน และจะว่าไปแล้ว สมกับจะทำให้เขาสูงส่งกว่าที่เป็นอยู่ทีเดียว ความนึกคิดในทุก ๆ เรื่องได้รับแรงกระตุ้นได้รวดเร็วกว่าและมีพลังเหนือกว่า ความคิดเห็นนานาหมุนเวียนไปได้อย่างมีเสรีกว่า เมืองใหญ่ ๆ ของรัฐดังกล่าว เป็นเสมือนศูนย์กลางอันไพศาลทางปัญญา ที่ซึ่งความคิดของมนุษย์ในทุกสาขาเปล่งแสงอย่างเจิดจ้า และสามารถค้นพบสิ่งต่าง ๆ ได้ ข้อเท็จจริงอันนี้ อธิบายให้เราเข้าใจได้ว่าเพราะเหตุใด บรรดาชาติใหญ่ ๆ สามารถทำให้สติปัญญาความรู้และอุดมการของส่วนรวม บังเกิดความเจริญทางด้านความก้าวหน้าไปได้รวดเร็วกว่าชาติเล็ก ขอเสริมอีกว่าการค้นพบที่สำคัญ ๆ บ่อยครั้ง จะเกิดขึ้นได้ก็โดยที่มีการพัฒนาด้านกำลังของชาติ ซึ่งรัฐบาลมีความคิดในเรื่องส่วนรวมมากกว่ารัฐบาลสามารถปลีกตัวจากงานประจำของรัฐบาลก่อน ๆ และจากความเห็นแก่ตัวของส่วนท้องถิ่นได้อย่างสิ้นเชิง แง่คิดของชาติใหญ่ยังกอรปด้วยอัจฉริยะสูงกว่าการดำเนินงานก็มีความอาจหาญเหนือกว่า

ในประเทศเล็ก ความสุขสบายภายใน มีความสมบูรณ์พรั่งพร้อม และขยายวงกว้างมากกว่า ตราบเท่าที่ยังอยู่อย่างสงบร่มเย็น ทว่าสภาพสงครามเป็นอันตรายต่อชาติเล็กมากกว่าชาติใหญ่ ในชาติใหญ่การถอยห่างจากเขตแดน ทำให้ประชาชนกลุ่มใหญ่สามารถอยู่ห่างพ้นจากอันตรายได้ในบางครั้ง สำหรับประชาชนเหล่านี้ สงครามคือสาเหตุแห่งความไม่สะดวกสบายมากกว่าความหายนะ

นอกจากนั้นแล้ว มีสิ่งหนึ่งซึ่งเราจะต้องพิจารณาในเรื่องนี้ เช่นเดียวกับในเรื่องอื่น ๆ หลายเรื่อง ซึ่งมีความสำคัญมากกว่าอะไรทั้งหมด สิ่งนั้นก็คือ ความจำเป็น

ถ้าแม้นว่า มีแต่เฉพาะชาติเล็ก ๆ ไม่มีชาติใหญ่เลย เป็นเรื่องแน่เหลือเกินว่ามนุษยชาติควรจะมีเสรีภาพ และเป็นสุขมากกว่านี้ แต่การที่จะไม่ให้มีชาติใหญ่นั้นเราทำไม่ได้

สิ่งนี้จึงเป็นการนำปัจจัยอันใหม่ในด้านความเจริญรุ่งเรืองของชาติ มาสู่โลก อันได้แก่พลัง จะสำคัญอะไรที่ประชาชนจะให้ภาพพจน์ของความสุขสบายหรือเสรีภาพหรือไม่ ถ้าประชาชนนั้นมองเห็นว่าตนเองต้องเสี่ยงต่อการถูกทำลายล้าง หรือ ถูกยึดครองอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน จะสำคัญไฉนว่าเขาจะเป็นนักอุตสาหกรรม หรือนายพาณิชย์ ถ้ามีคนอื่นมาครอบครองท้องทะเล และตรากฎหมายเรื่องตลาดออกมาใช้บังคับ บ่อยครั้งชาติเล็กมีความยากลำเค็ญมิใช่เพราะมีขนาดเล็ก แต่เพราะอ่อนแอต่างหาก ชาติใหญ่เจริญรุ่งเรือง หาใช่มีขนาดใหญ่ไม่ แต่เพราะมีกำลังแข็งแกร่งนั่นเอง ฉะนั้น สำหรับประเทศชาติ พลังจึงเป็นเงื่อนไขประการแรกอย่างหนึ่งอันจะยังให้เกิดสุข และแม้เพียงให้ดำรงอยู่ได้ ผลที่ตามมาก็คือ ในสภาพการณ์พิเศษบางครั้ง ประชาชนชาติเล็กจะลงเอยด้วยการเข้าร่วมกับประชาชนชาติใหญ่ด้วยการใช้ความรุนแรง หรือด้วยความสมัครใจ ข้าพเจ้าไม่เคยรู้จักสภาพใดที่น่าสังเวชยิ่งไปกว่า สภาพที่ประชาชนไม่สามารถป้องกันตัวได้หรือพึ่งตนเองได้

เพื่อรวมข้อได้เปรียบนานา อันเป็นผลสืบเนื่องจากความกว้างใหญ่ และความเล็กของประเทศเข้าไว้ด้วยกันนั่นเอง ที่ระบบรัฐบาลกลางถูกสร้างขึ้น

เพียงแต่เหลือบมองดูสหรัฐอเมริกาก็พอแล้ว เพื่อจะได้สังเกตเห็นความดีงาม ทั้งหลายซึ่งไหลหลั่งมาสู่ประเทศ จากการที่ได้รับระบบนี้เข้ามาใช้

ในชาติใหญ่ที่มีการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง นักนิติบัญญัติจำต้องกำหนดให้กฎหมายมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางสถานที่และขนบธรรมเนียม เนื่องจากเขาไม่เคยเรียนรู้เรื่องกรณีพิเศษต่าง ๆ เขาจึงดำเนินการโดยอาศัยหลักเกณฑ์ทั่ว ๆ ไป ดังนั้นผู้คนจึงจำต้องยอมโอนอ่อนให้แก่ความจำเป็นของฝ่ายนิติบัญญัติ เพราะฝ่ายนี้ไม่รู้จักปรับตัวให้เข้ากับความต้องการและขนบธรรมเนียมของผู้คน อันเป็นสาเหตุใหญ่ประการหนึ่งของความเดือดร้อนวุ่นวาย

ความไม่สะดวกนี้ไม่มีอยู่ในสมาพันธรัฐ กล่าวคือ สภาคองเกรสจัดการในเรื่องกิจกรรมสำคัญ ๆ ด้านความเป็นอยู่ของสังคม ส่วนเรื่องละเอียดปลีกย่อยทั้งมวล ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติส่วนภูมิภาค

เราไม่มีวันนึกภาพออกว่า การแบ่งอธิปไตยแบบนี้ มีประโยชน์ต่อความสุขสบายของแต่ละรัฐซึ่งเป็นส่วนประกอบของสหภาพมากเพียงไร ในสังคมเล็ก ๆ เหล่านี้ ซึ่งไม่ต้องคอยเป็นธุระป้องกันตนเอง หรือขยายอาณาเขต พลังประชาชน และพลังส่วนบุคคลทั้งมวลมุ่งไปทางด้านการปรับปรุงภายในรัฐ ในเมื่อรัฐบาลของแต่ละมลรัฐ อยู่เคียงข้างกับผู้อยู่ใต้ปกครอง จึงได้รับคำบอกเล่าอยู่เป็นประจำวันว่าคนมีความต้องการอะไรบ้าง ทั้งในแต่ละปีเรายังได้เห็นแผนงานใหม่ ๆ ซึ่งเมื่อได้ผ่านการอภิปรายถกเถียงกันแล้วในสภาตำบลหรือโดยฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐ และต่อมาได้ถูกนำมาเผยแพร่ในหน้าหนังสือพิมพ์ เร้าความสนใจของประชาชนทั่วไป ทั้งเร้าศรัทธาของพลเมืองด้วย ความจำเป็นที่จะปรับปรุงตัว ทำให้สาธารณรัฐอเมริกันเล็ก ๆ นี้กระฉับกระเฉงอยู่เรื่อย ๆ แต่มิได้ทำให้เกิดความวุ่นวายใด ๆ ความทะเยอทะยานใฝ่หาอำนาจ จึงมีความรักความสุขสบายเข้ามาแทนที่ แม้จะเป็นอารมณ์ที่หยาบกว่า แต่เป็นภัยน้อยกว่า ความเห็นอันหนึ่งซึ่งแพร่หลายทั่วไปในอเมริกาก็คือ การดำรงอยู่ และความยืนยาวแห่งรูปแบบสาธารณรัฐในโลกใหม่ขึ้นอยู่กับการดำรงอยู่ และความยืนยาวของระบบรัฐบาลกลาง ใคร ๆ พากันเหมาว่าสาเหตุที่รัฐใหม่ ๆ ในอเมริกาใต้ ต้องดำดิ่งอยู่ในความยากลำเค็ญนั้น เป็นเพราะความปรารถนาใคร่เป็นสาธารณรัฐขนาดใหญ่ แทนที่จะคิดแบ่งแยกอธิปไตยออกไป

อันที่จริงก็เป็นเรื่องโต้แย้งไม่ได้ว่า ในสหรัฐนั้น ความนิยมรัฐบาลแบบสาธารณรัฐและการนำรัฐบาลนี้มาใช้ เกิดขึ้นในระดับชุมชน และในใจกลางสภาตำบลเอง ในชาติเล็กเช่นรัฐคอนเน็คติคัตเป็นต้น ที่ซึ่งกิจการทางการเมืองซึ่งเรื่องใหญ่ ได้แก่การขุดคลอง สร้างทาง ที่ซึ่งรัฐไม่มีกองทัพที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือสงครามที่จะต้องจุนเจือ ทั้งไม่สามารถทำให้ผู้ปกครองรัฐทั้งหลายมั่งคั่ง หรือมีชื่อเสียงขึ้นมากมาย เรานึกไม่ออกว่าจะมีอะไรที่เป็นธรรมชาติ และเหมาะสมกับลักษณะวิสัยของสิ่งต่าง ๆ ยิ่งไปกว่าสาธารณรัฐ ทว่าความคิดแบบสาธารณรัฐนี้เอง ขนบธรรมเนียม นิสัยใจคอของประชาชนผู้รักเสรีนี้เองที่หลังจากได้ถือกำเนิดขึ้นและเจริญงอกงามอยู่ในรัฐต่าง ๆ แล้ว ได้มีการนำมาใช้ทั่วประเทศในระยะต่อมา ความรู้สึกนึกคิดในเรื่องสาธารณะเอง ดูในบางแง่แล้วก็คล้ายกับจะเป็นความรักมลรัฐแบบย่อนั่นแหละ กล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือ พลเมืองสหรัฐแต่ละคนนำเอาความรู้สึกซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากสาธารณรัฐเล็ก ๆ ของตน ไปใส่ไว้ในความรักชาติมาตุภูมิอันเป็นส่วนรวมนั่นเอง การ

ป้องกันสหภาพ คือการปกป้องความเจริญรุ่งเรืองซึ่งเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ ในแว่นแคว้นของตน ปกป้องสิทธิในการดำเนินกิจการในท้องถิ่นตน รวมทั้งความมุ่งหวังที่จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าแห่งแผนปรับปรุงท้องถิ่น อันจะนำมาซึ่งความมั่งคั่งของตนเอง อีกสรรพสิ่งทั้งหลายซึ่งเกี่ยวข้องกับมนุษย์ในชีวิตปกติธรรมดา มากกว่าผลประโยชน์ทั่วไป หรือ เกียรติยศชื่อเสียงของประเทศ

อีกแง่หนึ่ง ถ้าแม้นความนึกคิดและขนบธรรมเนียมของพลเมือง ทำให้สหรัฐมีความเหมาะสมมากกว่าประเทศอื่น ในการนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่สาธารณรัฐใหญ่ กล่าวคือ ระบบรัฐบาลกลางทำให้งานนี้ยากลำบากน้อยลงมาก การที่รัฐต่าง ๆ ในอเมริการวมกันแบบสมาพันธ์ มิได้ก่อให้เกิดความยุ่งยากอันเป็นปกติวิสัยของการที่มนุษย์อยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก สหภาพเป็นสาธารณรัฐใหญ่ทางด้านเนื้อที่ แต่เราอาจจะนำไปเปรียบกับสาธารณรัฐเล็กได้เหมือนกัน เนื่องจากรัฐบาลสหภาพมีเรื่องที่ต้องรับผิดชอบไม่กี่อย่าง บทบาทของรัฐบาลมีความสำคัญ แต่มีน้อยอย่าง เนื่องจากอธิปไตยของสหภาพถูกกีดขวาง และไม่สมบูรณ์ การใช้อธิปไตยนี้จึงมิเป็นภัยต่อเสรีภาพแต่อย่างใด ทั้งยังมิได้ยั่วยุให้เกิดความปรารถนาในอำนาจและความโด่งดังจนเกินประมาณ อันเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อสาธารณรัฐใหญ่ ๆ ในเมื่อทุกสิ่งไม่จำเป็นต้องมารวมกันอยู่ที่ศูนย์กลางอันเดียวกัน เราจึงมองไม่เห็นมหานครอันกว้างใหญ่ หรือการปฏิวัติอย่างบ้าจุบันทันด่วน อารมณ์ทางการเมือง แทนที่จะแผ่ซ่านครอบคลุมไปทั่วประเทศ ในชั่วพริบตา ราวกับเปลวไฟ กลับต้องแตกดับไป ยามที่ไปกระทบกระทั่งผลประโยชน์และอารมณ์ความรู้สึกของแต่ละมลรัฐ

แต่กระนั้น ในสหภาพ ทำนองเดียวกับในประชาชาติซึ่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สรรพสิ่งทั้งมวล อีกบรรดาความคิดนานา ต่างก็หมุนเวียนไปมาได้อย่างเสรี ไม่มีสิ่งใดมาคอยหยุดยั้งพลังความคิดในด้านการดำเนินกิจการต่าง ๆ รัฐบาลต้องร้องขอความช่วยเหลือจากพลังความคิดดังกล่าว ทั้งด้านความสามารถพิเศษและสติปัญญาความรู้ทั้งหลาย เลยชายแดนสหภาพเข้าไปภายใน มีแต่ความสันติร่มเย็นอย่างล้ำลึก เฉกเช่นภายในประเทศที่อยู่ใต้อำนาจเดียวกัน พ้นชายแดนออกมา สหภาพจัดว่าอยู่ในกลุ่มประเทศมหาอำนาจที่ใหญ่ยิ่งที่สุดบนพื้นพิภพแห่งนี้ คือมีพื้นที่บริเวณชายฝั่งไว้ติดต่อกับต่างประเทศยาวกว่าสองพันไมล์และเนื่องจาก

สหภาพถือกุญแจของอีกโลกหนึ่งไว้ทั้งโลก จึงสามารถทำให้อำนาจทางทะเลของตนเป็นที่ยอมรับนับถือไปตลอดทะเลเหนือจดทะเลใต้

สหภาพจึงมีอิสระและสันติสุข เช่นเดียวกับชาติเล็ก ลือเลื่องและแข็งแกร่งเช่นชาติใหญ่

สิ่งซึ่งทำให้ประชาชาติทั้งหลายไม่สามารถใช้ระบบสหพันธ์ได้ และสิ่งซึ่งทำให้ชาวแองโกลอเมริกันรับระบบนี้ไปใช้

บางครั้งบางคราว หลังจากพยายามอยู่หลายร้อยหลายพันครั้ง ผู้บัญญัติกฎหมายสามารถมีอิทธิพลต่อชาตากรรมของประเทศได้โดยทางอ้อม และยามนั้นย่อมจะมีการสรรเสริญชื่นชมในอัจฉริยะของเขา ในขณะที่ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศซึ่งเขาไม่สามารถทำอะไรได้ สภาวะสังคมซึ่งเกิดขึ้น โดยที่เขาไม่ได้ยื่นมือเข้าช่วย ขนบธรรมเนียมอีกความคิดอ่านซึ่งเขาไม่รู้ว่ามีแหล่งกำเนิดมาจากที่ใด จุดเริ่มต้นจุดหนึ่งซึ่งเขาไม่รู้ ต่างประทับรอยลงไปในสังคม และนำมาซึ่งขบวนการต่าง ๆ อันยากจะต้านทาน ผู้บัญญัติกฎหมายก็พยายามต่อสู้อย่างไร้ผลจนถูกลากไปด้วยในที่สุด

ผู้บัญญัติกฎหมายก็เหมือนกับคนที่ขีดเส้นทางของตนลงกลางท้องทะเล ทั้งเขายังสามารถแล่นเรือที่พาเขาไปได้ด้วย แต่เขาไม่มีวันเปลี่ยนโครงสร้างของเรือได้ ไม่สามารถสร้างลม หรือห้ามมิให้มหาสมุทรที่อยู่แทบเท้าเขาเกิดคลื่นอลเวงได้

ข้าพเจ้าได้ชี้ให้เห็นแล้วว่าคนอเมริกันได้ประโยชน์อันใดบ้างจากระบบรัฐบาลกลาง เหลือเพียงแต่ว่าข้าพเจ้าจะต้องอธิบายให้เข้าใจถึงสิ่งซึ่งทำให้เขาเหล่านั้นรับเอาระบบนี้ไปใช้ เพราะมิใช่ว่าประชาชนทุกชาติจะมีโอกาสได้ชื่นชมกับผลดีต่าง ๆ ของระบบดังกล่าว

ในระบบรัฐบาลกลาง เราพบว่าความชั่วร้ายต่าง ๆ ซึ่งเราไม่คาดคิดนั้น เกิดจากกฎหมาย ความชั่วร้ายเหล่านี้ นักนิติบัญญัติสามารถแก้ไขได้ เรายังพบความชั่วร้ายอื่นๆ ที่ฝังลึกอยู่ในระบบนี้ ซึ่งประชาชนผู้รับระบบเข้ามาไม่มีวันทำลายให้หมดสิ้นลงได้ ฉะนั้นประชาชนเหล่านี้จะต้องมีพลังที่จำเป็น ไว้คอยค้ำจุนความบกพร่องอันเป็นปกติวิสัยของรัฐบาลตน

ในบรรดาความชั่วร้ายซึ่งฝังลึกอยู่ในระบบรัฐบาลกลางทั้งมวล ที่เห็นชัดแจ้งที่สุดก็คือ ความยุ่งยากในเรื่องวิธีการซึ่งระบบนี้นำมาใช้ ระบบนี้จำเป็นต้องนำอธิปไตยสองชนิดมาวางไว้ด้วยกัน นักนิติบัญญัติสามารถทำให้อธิปไตยทั้งสองเคลื่อนไหวได้อย่างง่ายดายและอย่างเสมอภาคกันที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งยังสามารถจำกัดให้อยู่ในวงงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนด้วย แต่เขาไม่สามารถทำให้มีเพียงอำนาจเดียว หรือกันไม่ให้อธิปไตยทั้งสองแตะต้องกันได้ในบางเรื่อง

ดังนั้น ไม่ว่าจะทำอย่างไร ระบบรัฐบาลกลางก็ตั้งอยู่บนทฤษฎีอันยุ่งยาก โดยที่การจะนำระบบนี้มาใช้ ผู้อยู่ใต้ปกครองจำเป็นต้องใช้สติปัญญาความรู้อันกอปรด้วยเหตุผลอยู่เป็นประจำวัน

โดยทั่วไปแล้ว ก็มีแต่ข้อคิดธรรมดา ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในสมองของประชาชน ความคิดที่ไม่ถูกต้อง ทว่าแจ่มชัด ย่อมมีอำนาจในโลกมากกว่าความคิดที่แท้จริงทว่าซับซ้อน ผลที่ตามมา ก็คือ พรรคทั้งหลายอันเป็นเสมือนชาติเล็ก ๆ ในชาติใหญ่ มักจะผลีผลามรับเอา ชื่อหรือหลักการสักอย่างหนึ่งมาใช้เป็นสัญญลักษณ์ หลักการหรือชื่อนี้บ่อยครั้ง มิได้แสดงให้เข้าใจอย่างเต็มที่ ถึงเป้าหมายที่พรรคเสนอไว้ หรือวิธีการที่พรรคนำมาใช้ ทั้ง ๆ ที่หากขาดชื่อหรือหลักการนั้นแล้วพรรคต่าง ๆ มิสามารถจะดำรงอยู่ หรือเคลื่อนไหวอย่างใดได้เลย บรรดารัฐบาลที่อาศัยความคิดเพียงประการเดียว หรืออาศัยความรู้สึกซึ่งบอกเล่ากันได้ง่าย ๆ อาจจะมิใช่รัฐบาลที่ดีที่สุด แต่ที่แน่ก็คือ เป็นรัฐบาลที่แข็งแกร่งที่สุดและยืนยาวที่สุด

เมื่อเราตรวจสอบดูรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐ ฯ อันเป็นรัฐธรรมนูญที่สมบูรณ์แบบที่สุดในบรรดารัฐธรรมนูญสมาพันธรัฐทั้งมวลที่เรารู้จัก ตรงกันข้าม เราจะต้องตื่นตระหนกว่ารัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ว่าผู้ที่อยู่ใต้รัฐธรรมนูญจะต้องมีความรู้นานาประการ อีกทั้งมีความสังเกตอย่างมากมาย รัฐบาลสหภาพต้องอาศัยเรื่องสมมุติขึ้นทางกฎหมาย[๑] เกือบจะโดยสิ้นเชิง สหภาพคือชาติในอุดมคติ ซึ่งถ้าจะกล่าวโดยนัยนี้ ดำรงอยู่ก็เฉพาะในความนึกคิดของคน ผู้ซึ่งสามารถค้นพบพื้นที่และอาณาเขตได้ ก็ด้วยปัญญาเท่านั้น

เมื่อเข้าใจทฤษฎีกว้าง ๆ ดีแล้ว จึงเหลือแต่ปัญหาต่าง ๆ ในอันที่จะนำไปประยุกต์ใช้ ปัญหานั้นมีมากมายนับไม่ถ้วน เนื่องจากว่าอธิปไตยของสหภาพ ติดแน่นอยู่กับอธิปไตย

---

๑ ได้แก่พลังต่าง ๆ ที่มีอำนาจ ซึ่งนานวันไปก็จะได้รับความเชื่อถือไว้วางใจได้

ของมลรัฐมากจนกระทั่ง เมื่อดูผิวเผินแล้ว เป็นสิ่งสุดวิสัยที่จะสังเกตเห็นขอบข่ายแห่งอำนาจทั้งสอง ในรัฐบาลแบบนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมาจากข้อตกลงสัญญาและสิ่งที่คิดค้นขึ้นมาทั้งนั้น เหมาะเฉพาะกับประชาชนผู้เคยชินกับการดำเนินกิจการต่าง ๆ ด้วยตนเองมาเป็นเวลาเนิ่นนานแล้ว เหมาะกับประชาชนที่รู้จักรัฐศาสตร์โดยทั่วกัน ไม่ว่าจะอยู่ในชนชั้นสังคมใด ข้าพเจ้าไม่เคยชื่นชมความมีเหตุผลและสติปัญญาในทางปฏิบัติของคนอเมริกัน มากเท่ากับวิธีหลีกพ้นปัญหานับไม่ถ้วนของพวกเขา อันได้จากรัฐธรรมนูญแห่งชาติของเขาเอง ข้าพเจ้าเกือบไม่เคยพบประชาชนธรรมดาสักคนเดียวในอเมริกา ที่ไม่สามารถสังเกตเห็นว่าอะไรเป็นข้อบังคับอันเกิดจากกฎหมายของสภาคองเกรส และข้อบังคับที่มาจากกฎหมายแห่งมลรัฐของตนได้ง่ายดายอย่างน่าประหลาด อีกไม่เคยพบคนแม้แต่คนเดียว ซึ่งหลังจากได้เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ส่วนกลางของสหภาพ และสิ่งซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติส่วนท้องถิ่นต้องจัดการแล้ว จะไม่สามารถชี้ให้เห็นจุดเริ่มต้นของหน้าที่ศาลส่วนกลาง และขอบเขตที่หน้าที่ศาลมลรัฐมายุติลง

รัฐธรรมนูญสหรัฐก็คล้ายกับบรรดาสิ่งสวยงามทั้งหลายที่สรรค์สร้างขึ้นมาจากความอุตสาหะของมนุษย์ ทำให้ผู้ที่คิดประดิษฐ์เต็มไปด้วยชื่อเสียงเกียรติยศ อีกทรัพย์ศฤงคาร แต่กลับอับเฉาไม่ให้ผลอันใดเมื่ออยู่ในมือของผู้อื่น

ดังจะดูได้จากประเทศเม็กซิโกในปัจจุบัน

พลเมืองของเม็กซิโก ประสงค์จะตั้งระบบรัฐบาลกลางขึ้น จึงได้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ของชาวแองโกลอเมริกัน ผู้เพื่อนบ้านเป็นแบบอย่าง และลอกเลียนมาเกือบจะทั้งหมด (โปรดดูรัฐธรรมนูญเม็กซิโก ฉบับปี ค.ศ. ๑๘๒๔) แต่ในขณะที่รับเนื้อความตามตัวอักษรของกฎหมายนั้นเข้ามา ชาวเม็กซิกันไม่สามารถรับเจตนารมณ์ซึ่งทำให้กฎหมายนั้นมีชีวิตจิตใจเข้ามาพร้อมกันด้วย เราจึงเห็นเขาเหล่านี้ขลุกขลักอยู่ระหว่างวงล้อแห่งรัฐบาลสองระดับของเขาไม่มีเวลาว่างเว้น เมื่ออธิปไตยของมลรัฐ และอธิปไตยสหภาพ หลุดพ้นจากวงงานที่รัฐธรรมนูญขีดเส้นไว้ นานวันไปจึงเข้าก้าวก่ายสอดแทรกซึ่งกันและกัน ทั้งปัจจุบันนี้ ประเทศเม็กซิโกยังคงถูกลากไปลากมาอยู่ไม่หยุดหย่อน จากอนาธิปไตยไปสู่เผด็จการทหาร จากเผด็จการทหารกลับไปสู่อนาธิปไตย

ความเลวร้ายประการที่สอง ซึ่งเป็นอันตรายที่สุดในบรรดาความเลวร้ายทั้งมวลที่ข้าพเจ้ามองว่าเป็นสิ่งซึ่งฝังลึกอยู่ในระบบรัฐบาลกลางเอง ได้แก่ ความอ่อนแอสัมพัทธ์ของรัฐบาลสหภาพ

หลักซึ่งสมาพันธรัฐทั้งหลายใช้กันอยู่ คือการแบ่งแยกอธิปไตย นักนิติบัญญัติทำให้คนไม่ค่อยรู้สึกว่ามีการแตกแยกนัก มีบางเวลาเขายังสามารถทำให้คลาดสายตาไปได้ด้วยซ้ำ แต่จะทำให้การแบ่งแยกนี้หมดไปนั้น พวกเขาทำไม่ได้ ทว่าอธิปไตยที่มีการแบ่งแยกย่อมอ่อนแอกว่าอธิปไตยที่สมบูรณ์เสมอ

ในการบรรยายถึงรัฐธรรมนูญสหรัฐ เราได้ประจักษ์แล้วว่า ชาวอเมริกัน ทั้งๆ ที่ล้อมกรอบอำนาจสหภาพไว้ในวงงานอันจำกัดแบบรัฐบาลกลางก็ตาม กระนั้นก็ยังสามารถทำให้รัฐบาลนี้ดูภายนอกว่ามีพลังพอสมควร แบบรัฐบาลแห่งชาติทั่วไป

โดยการกระทำดังนี้ นักนิติบัญญัติของสหภาพได้ช่วยลดอันตรายอันเป็นปกติวิสัยของสมาพันธรัฐให้น้อยลง แต่ทำให้หมดสิ้นไปไม่ได้

กล่าวกันว่า รัฐบาลอเมริกัน ไม่ต้องเจรจากับมลรัฐทั้งหลาย แต่มีคำสั่งโดยตรงไปยังราษฎร และทำให้ราษฎรแต่ละคนยอมโอนอ่อนให้แก่พลังเจตจำนงของส่วนรวม

แต่หากแม้นกฎหมายแห่งสหพันธ์เกิดกระทบกระทั่งผลประโยชน์และอคติของมลรัฐหนึ่งอย่างรุนแรงแล้วไซร้ ไม่ควรละหรือที่เราจะหวั่นเกรงว่าราษฎรแต่ละคนของมลรัฐนั้นอาจจะคิดว่าตนมีส่วนได้เสียในอุดมการของบุคคลที่ปฏิเสธไม่เชื่อฟังกฎหมายนั้น เมื่อราษฎรมลรัฐนั้นทุกคนเห็นว่าตนต้องเสียหายเพราะเหตุนี้ พร้อมๆ กันและด้วยลักษณาการเดียวกันเพราะอำนาจของสหภาพ รัฐบาลกลางย่อมหมดหนทางที่จะแยกพวกเขาออกมาทีละคนๆ ในอันที่จะต่อสู้กับพวกเขา เพราะพวกเขาจะรู้สึกได้ด้วยสัญชาตญาณว่าจะต้องรวมกันต่อสู้ป้องกันตัว และเขาย่อมจะพบว่าอธิปไตยในส่วนที่ปล่อยให้แต่ละมลรัฐครอบครองอยู่นั้น คือ องค์การที่เตรียมไว้พร้อมสรรพแล้ว ยามนั้นกฎหมายที่สมมุติขึ้นมาย่อมจะหายไป เพื่อปล่อยให้ความเป็นคือ อธิปไตยเข้ามาแทนที่ และแล้วเราย่อมจะเห็นอำนาจที่เป็นกลุ่มก้อนของอาณาจักรส่วนหนึ่งโรมรันกับอำนาจส่วนกลาง

ข้าพเจ้าคงจะพูดทำนองเดียวกันนี้ เกี่ยวกับศาลยุติธรรมของส่วนกลาง ถ้าแม้นว่าในคดีส่วนบุคคล ศาลสหภาพละเมิดกฎหมายสำคัญของมลรัฐบทหนึ่ง การต่อสู้แม้ไม่ชัดแจ้ง

อย่างน้อยก็จริงจัง ย่อมจะเกิดขึ้นระหว่างรัฐที่กระทบกระเทือน โดยมีราษฎรผู้หนึ่งเป็นตัวแทนกับสหภาพซึ่งมีศาลเป็นตัวแทน[๑]

เราเห็นจะมีประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ ในโลกนี้น้อยมาก ที่จะคิดว่าหลังจากปล่อยให้คนมีทางสนองอารมณ์ตนแล้ว เราจะสามารถใช้สิ่งสมมุติทางกฎหมาย กีดกันมิให้เขามองเห็นหนทางที่เคยใช้ และนำมาใช้ได้อีกตลอดกาล

นักนิติบัญญัติอเมริกัน ในการที่ทำให้หนทางที่อธิปไตยทั้งสองอาจปะทะกันลดน้อยลงได้นั้น หาได้ทำลายสาเหตุการปะทะให้หมดไปไม่

ทั้งเรายังอาจเลยไปไกลกว่านี้ จนกล่าวได้ว่า ในกรณีที่มีการปะทะกัน นักนิติบัญญัติย่อมจะไม่สามารถประกันได้ว่าอำนาจส่วนกลางจะมีน้ำหนักเหนือกว่า

พวกเขาให้สหภาพมีเงินทอง มีทหาร แต่มลรัฐยังคงสงวนความรักและอคติของประชาชนของตนไว้ได้

อธิปไตยของสหภาพ เป็นสิ่งมีชีวิตที่ไม่มีตัวตน ซึ่งผูกพันอยู่กับสิ่งภายนอกจำนวนเล็กน้อย อธิปไตยมลรัฐเข้าถึงความรู้สึกของทุกคน ใครๆย่อมเข้าใจได้ไม่ยาก ใครๆได้เห็นบทบาทของมันอยู่ทุกขณะจิต อธิปไตยหนึ่งนั้นเป็นของใหม่ แต่อีกอันหนึ่งนั้นถือกำเนิดมาพร้อมๆกับประชาชนของรัฐเอง

อธิปไตยสหภาพเป็นผลงานทางศิลปะ อธิปไตยมลรัฐเป็นของธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่ในตัวของมันเอง โดยปราศจากความพยายามใดๆเฉกเช่นอำนาจของบิดาฉะนั้น

อธิปไตยสหภาพจะกระทบความรู้สึกของคนก็ต่อเมื่อเป็นเรื่องใหญ่ มันคือตัวแทนของชาติอันไพศาล แสนห่างไกล เป็นความรู้สึกคลุมเครือ อยากจะอธิบาย อธิปไตยมลรัฐดูคล้ายจะโอบอุ้มราษฎรแต่ละคนไว้ และคอยสนใจเอาใจใส่ในเรื่องเล็กๆน้อยๆอยู่ทุกเมื่อเชื่อ

---

๑ ยกตัวอย่าง. รัฐธรรมนูญให้สหภาพมีสิทธิสั่งให้ขายที่ดินที่ไม่มีใครอาศัยอยู่เพื่อประโยชน์ของสหภาพ ข้าพเจ้าขอสมมุติว่ามลรัฐโอไฮโอเรียกร้องสิทธิอันเดียวกันนี้ในที่ดินที่อยู่ในขอบเขตของตน โดยอ้างว่ารัฐธรรมนูญประสงค์จะหมายถึงดินแดนที่ยังไม่อยู่ในขอบเขตอำนาจของมลรัฐใด ดังนั้นมลรัฐโอไฮโอจึงประสงค์ที่จะขายที่ดินดังกล่าวเอง ปัญหาทางศาลจึงเกิดขึ้น กล่าวคือระหว่างผู้ที่ได้ที่ดินมาในฐานะเป็นสหภาพ และผู้ที่ได้ที่ดินมาในฐานะเป็นมลรัฐ มิใช่ระหว่างสหภาพและมลรัฐโอไฮโอเอง แต่ถ้าแม้นว่าศาลแห่งสหรัฐอเมริกาสั่งให้สหพันธ์เข้าจัดการกับที่ดิน และศาลมลรัฐโอไฮโอยืนยันว่ามลรัฐโอไฮโอมีสิทธิในที่ดินนั้นด้วย ยามนั้นกฎหมายที่สมมุติขึ้นมาจะเป็นเช่นไร

วัน อธิปไตยนี้เองที่รับผิดชอบในเรื่องการให้ความปลอดภัยต่อทรัพย์สินของเขา เสรีภาพ และชีวิตเขา มีอิทธิพลต่อความสุขสบาย และความลำเค็ญของเขาอยู่ทุกขณะจิต อธิปไตยมลรัฐเน้นไปถึงความทรงจำ นิสัยความเคยชิน อคติท้องถิ่นนานา ความเห็นแก่ตัวของภูมิภาค และของครอบครัว กล่าวสั้น ๆ ก็คือ เน้นไปถึงสรรพสิ่งทั้งมวลที่ทำให้สัญชาตญาณในเรื่องชาติมาตุภูมิมีพลังแก่กล้าในดวงจิตของมนุษย์ เรามามัวข้องใจในข้อได้เปรียบเหล่านี้ได้อย่างไรกัน

ในเมื่อ นักนิติบัญญัติไม่สามารถกันมิให้เกิดเรื่องบังเอิญ คือระบบสหพันธ์ทำให้อธิปไตยทั้งสองเกิดกระทบกระทั่งกันถึงขั้นอันตราย พวกเขาจึงต้องพยายามทำให้รัฐต่าง ๆ ร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อหันเหประชาชนต่าง ๆ ที่รวมกันอยู่ในสมาพันธรัฐออกไปจากการทำสงคราม และนำเขาเหล่านี้ไปสู่สันติสุข

ผลลัพธ์ก็คือ สัญญาของประเทศ จะยืนยาวอยู่ไม่ได้ หากไม่มีการตกลงกำหนดเงื่อนไขบางประการ ในหมู่ประชาชนซึ่งจะมีการใช้สัญญานี้ เกี่ยวกับการร่วมสามัคคีกัน อันจะทำให้ความเป็นอยู่ร่วมกันของพวกเขาสะดวกสบาย ทั้งช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของรัฐบาลด้วย

โดยนัยนี้ การที่ระบบสหพันธ์จะบรรลุความสำเร็จได้ ไม่เพียงแต่จะต้องมีกฎหมายดีเท่านั้น สภาพการณ์ต่าง ๆ จะต้องช่วยส่งเสริมสนับสนุนอีกด้วย

บรรดาประชาชนทั้งมวลที่เราได้เห็นรวมกันอยู่เป็นสมาพันธ์ ย่อมมีผลประโยชน์ร่วมกันอยู่บางประการ อันเป็นเครื่องผูกพันยึดเหนี่ยวทางด้านปัญญาในการเข้าร่วมสังคมเดียวกัน

แต่นอกเหนือไปจากผลประโยชน์ทางวัตถุแล้ว มนุษย์ยังมีความรู้สึกนึกคิดอีกด้วย เพื่อที่จะให้สมาพันธรัฐยืนยงอยู่ได้ อารยธรรมมีความจำเป็นที่จะต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าด้านความต้องการของประชาชนทั้งหลายที่ประกอบกันขึ้นเป็นสมาพันธรัฐ ระหว่างอารยธรรมของแคนต็อนโวด์ (Vaud) และอารยธรรมของแคนต็อนอูรี (Uri) ก็เหมือนกับศตวรรษที่ ๑๙ กับ ศตวรรษที่ ๑๕ นั่นแหละ ทั้งจะว่ากันตามจริงแล้วประเทศสวิสไม่เคยมีรัฐบาลกลางเลย การรวมกันของแคนต็อนต่าง ๆ เหล่านี้จะปรากฏอยู่ก็เฉพาะในแผนที่เท่านั้น เราจะสังเกตเห็นได้เป็นอย่างดีในเรื่องนี้ ในยามที่อำนาจส่วนกลางประสงค์จะใช้กฎหมายเดียวกันตลอดทั่วอาณาจักร

ในสหรัฐ มีข้อเท็จจริงอยู่ประการหนึ่งที่ช่วยอำนวยให้รัฐบาลกลางดำรงอยู่ได้อย่างน่าชื่นชมทีเดียว มลรัฐต่าง ๆ ไม่เพียงแต่จะมีผลประโยชน์ เกือบคล้ายคลึงกันเท่านั้น หรือมาจากพื้นเพเดียวกัน ใช้ภาษาเดียวกัน แต่ยังมีอารยธรรมระดับเดียวกันอีกด้วย ซึ่งทำให้ความสมัครสมานกันในหมู่พวกเขาเป็นเรื่องง่ายดาย ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าในยุโรปจะมีชาติเล็กเหล่านี้โดยที่ภาคต่าง ๆ ของประเทศมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันน้อยกว่าคนอเมริกัน ซึ่งมีอาณาจักรกว้างใหญ่เป็นครึ่งหนึ่งของทวีปยุโรปอยู่หรือเปล่า จากมลรัฐเมนถึงมลรัฐจอร์เจีย เรานับระยะทางได้ยาวประมาณ ๑,๑๘๕ ไมล์ แต่กระนั้นความแตกต่างระหว่างอารยธรรมของรัฐเมนและรัฐจอร์เจีย มีน้อยกว่าความแตกต่างระหว่างอารยธรรมของแคว้นนอร์มังดี (Normandie) และแคว้นเบรอะตาญ (Bretagne) จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่มลรัฐเมนและจอร์เจีย ซึ่งต่างตั้งอยู่คนละปลายสุดทั้งสองของจักรวรรดิอันไพศาล ย่อมจะรวมกันอยู่ในสมาพันธ์ได้ง่ายกว่า แคว้นนอร์มังดีและแคว้นเบรอะตาญ ซึ่งห่างกันเพียงแค่ลำธารขวางกั้นเท่านั้น

ความสะดวกเหล่านี้ซึ่งนักนิติบัญญัติอเมริกันได้จากขนบธรรมเนียมและนิสัยความเคยชินของประชาชน ประจวบเข้ากับความสะดวกอื่น ๆ อันเกิดจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศด้วย จึงน่าที่เราจะกล่าวได้ว่าความสะดวกประการหลังนี้ ทำให้คนอเมริกันรับระบบสหพันธ์เข้ามาใช้ และยังคงดำรงรักษาไว้ได้

กิจการที่สำคัญที่สุดในบรรดากิจกรรมทั้งมวล ที่แสดงถึงความเป็นอยู่ของประชาชนชาติหนึ่ง ได้แก่สงคราม ในการสงครามประชาชนทั้งชาติกระทำการเสมือนเป็นปัจเจกชนคนเดียว ยามเผชิญหน้ากับประชาชนต่างชาติ เขาต่อสู้เพื่อการดำรงอยู่ของเขาเอง

ตราบใดที่ยังเป็นเรื่องของการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพภายในประเทศ และเป็นการส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ความชำนาญในการปกครอง เหตุผลผู้อยู่ใต้ปกครอง และความผูกพันตามธรรมชาติซึ่งมนุษย์มักจะมีต่อมาตุภูมิของตน ก็เห็นจะเพียงพออย่างสบายทีเดียว แต่เพื่อที่ชาติจะอยู่ในสภาพที่จะทำสงครามใหญ่ได้ พลเมืองจะต้องฝึกตนให้เสียสละมากมายหลายอย่าง ล้วนแต่ยากลำบากทั้งสิ้น การเชื่อว่าคนเป็นจำนวนมากจะสามารถยอมสยบต่อสิ่งซึ่งสังคมเรียกร้องดังนี้ ก็เท่ากับรู้จักมนุษยชาติน้อยเต็มที

เพราะฉะนั้นประชาชนทั้งหลายที่จะต้องทำสงครามใหญ่ จึงถูกชักนำอย่างค่อนข้างจะฝืนใจสักหน่อย ให้ช่วยเสริมกำลังของรัฐบาล ประชาชนใดที่ทำดังนี้ไม่สำเร็จย่อมจะพ่าย

แพ้ สงครามอันยาวนานมักจะทำให้ประเทศตกอยู่ในทางเลือกที่น่าเศร้าเช่นนี้เกือบทุกครั้ง กล่าวคือ ความพ่ายแพ้คือการนำประเทศไปสู่ความพินาศ ชัยชนะของประเทศคือการไปสู่ระบบเผด็จการ

ดังนั้น โดยทั่วไปแล้ว สงครามนี่แหละที่เผยให้เห็นความอ่อนแอของรัฐบาลอย่างแจ่มชัด และเป็นอันตรายมากกว่าสิ่งอื่น ทั้งข้าพเจ้าก็ได้ชี้ให้เห็นแล้วว่าความชั่วร้ายที่ฝังลึกอยู่ในรัฐบาลกลางคือ ความอ่อนแออย่างเหลือล้น

ในระบบสหพันธ์ ไม่เพียงแต่จะไม่มีการรวมอำนาจบริหารสู่ส่วนกลางหรืออะไรทำนองนั้น แม้การรวมอำนาจสู่ส่วนกลางของรัฐบาลเองก็มีอย่างไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย อันมักจะเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของความอ่อนแอของรัฐบาล ในยามที่จะต้องต่อสู้ป้องกันตัวกับประชาชนซึ่งมีรัฐบาลกลางที่มีอำนาจอย่างสมบูรณ์

ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติของสหรัฐ อันเป็นหนึ่งในรัฐธรรมนูญทั้งมวล ที่มีรัฐบาลกลางซึ่งกอปรด้วยอำนาจที่แท้จริงสูงกว่า ความเลวร้ายดังกล่าวมายิ่งรู้สึกได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างเพียงประการเดียวคงจะทำให้ผู้อ่านตัดสินเรื่องนี้ได้

รัฐธรรมนูญให้สิทธิแก่สภาคองเกรส ในอันที่จะเรียกทัพจากมลรัฐต่าง ๆ ให้ออกปฏิบัติการในยามที่ต้องปราบจลาจล หรือขับไล่การรุกราน อีกมาตราหนึ่งระบุไว้ว่าในกรณีดังกล่าว ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐคือผู้บัญชาการสูงสุดของกองทัพ

เมื่อครั้งสงคราม ปี ค.ศ. ๑๘๑๒ ประธานาธิบดี มีบัญชาให้กองทัพภาคเหนือทั้งมวลมุ่งหน้าไปยังชายแดน มลรัฐก็อนเน็คติคัตและแมสสาชูเส็ทช์ ผู้ซึ่งได้รับการกระทบกระเทือนทางผลประโยชน์จากสงครามครั้งนั้น ปฏิเสธที่จะส่งกำลังของตนออกไป

รัฐทั้งสองกล่าวว่า รัฐธรรมนูญให้อำนาจรัฐบาลกลาง ที่จะใช้กองทัพต่าง ๆ ในกรณีที่เกิด "จลาจล" และ "การรุกราน" แต่ในขณะนั้น หาได้มีการจลาจลหรือการรุกรานแต่อย่างใด ทั้งได้เสริมว่า รัฐธรรมนูญฉบับเดียวกันนี้เองซึ่งให้สหภาพมีสิทธิเรียกกองทัพออกปฏิบัติการ ยังให้สิทธิแก่มลรัฐในการแต่งตั้งนายทหารด้วย เขาอ้างว่าผลที่ติดตามมาก็คือ แม้ในยามสงครามไม่มีนายทหารของสหภาพคนใด มีสิทธิ์บังคับบัญชากองทัพมลรัฐนอกเหนือไปจากตัวประธานาธิบดีเอง ทว่าในขณะนี้เป็นเรื่องการออกปฏิบัติงานในกองทัพซึ่งมีผู้อื่นที่ไม่ใช่ประธานาธิบดีเป็นผู้บัญชาการ

ทฤษฎีอันเหลวไหลและบ่อนทำลายครั้งนั้น ได้รับการลงโทษ ไม่เพียงแต่จากฝ่ายปกครองและฝ่ายนิติบัญญัติเท่านั้น ศาลของทั้งสองมลรัฐยังได้สั่งลงโทษด้วย และรัฐบาลกลางยังจำเป็นต้องแสวงหากองทัพที่ขาดหายไปจากแหล่งอื่น

ถ้าอย่างนั้น ทำไมสหภาพอเมริกา ซึ่งแม้จะได้รับความคุ้มครอง จากกฎหมายซึ่งยังไม่ค่อยสมบูรณ์พร้อม จึงไม่สลายหายไปกลางสงครามใหญ่ ๆ เล่า เป็นเพราะสหภาพไม่เคยมีสงครามใหญ่ ๆ ที่จะต้องหวั่นเกรงต่างหาก

เนื่องจากตั้งอยู่ตอนกลางทวีปอันไพศาล ณ ดินแดนซึ่งความวิริยะอุตสาหะของมนุษย์สามารถแผ่ขยายออกไปได้อย่างไม่มีขอบเขต สหภาพจึงดูประหนึ่งจะแยกตัวโดดเดี่ยวออกจากโลก เกือบจะเท่า ๆ กับที่ถูกมหาสมุทรแวดล้อมอยู่ทุก ๆ ด้าน

ประเทศคานาดามีจำนวนพลเมืองนับได้เพียง ๑ ล้านคน ประชากรของประเทศแบ่งออกเป็นชาติปรปักษ์สองชาติ* ภูมิอากาศอันโหดร้ายทารุณของคานาดาเป็นเครื่องจำกัดมิให้ประเทศแผ่อาณาจักรไปได้ไกล ทั้งต้องปิดท่าเรือต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาถึง ๖ เดือน

จากคานาดาไปยังอ่าวเม็กซิโก เรายังคงพบเห็นคนป่าเผ่าต่าง ๆ ซึ่งถูกทำลายไปเกือบหมด และถูกทหารจำนวนหกพันคนตีถอยร่นลงไปเรื่อย ๆ

ทางใต้สหภาพเรียวลงไปจรดอาณาจักรเม็กซิโก เป็นไปได้ที่สักวันหนึ่งสงครามใหญ่ๆ อาจจะมาจากอาณาจักรนี้กระมัง แต่ทว่าอีกนานทีเดียว รัฐนี้ก้าวหน้าในด้านอารยธรรมไปน้อยมาก ความเหลวแหลกทางด้านขนบธรรมเนียม และความยากลำเค็ญ เป็นอุปสรรคกีดขวางมิให้เม็กซิโกจัดอยู่ในบรรดาประเทศระดับสูงทั้งหลาย ส่วนประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเล่า เพราะอยู่ห่างไกลกันจึงทำให้ไม่น่าเกรงขามอะไรนัก

ฉะนั้น ความโชคดีของสหรัฐมิได้อยู่ที่การมีรัฐธรรมนูญแห่งชาติ ที่ทำให้ประเทศสามารถต่อต้านสงครามใหญ่ได้ แต่เพราะมีที่ตั้งแสนวิเศษที่ช่วยให้ไม่มีสงครามใหญ่ที่จะต้องหวาดหวั่น

คงจะไม่มีใครชื่นชมข้อได้เปรียบต่าง ๆ ของระบบสหพันธ์เท่าข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามองเห็นโครงสร้างซึ่งทรงพลังที่สุด ในอันที่จะส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองอีกทั้งเสรีภาพของ

---

* สำนวนนี้ออกจะแรงอยู่สักหน่อย แต่ถ้าลองนึกถึงบรรยากาศของยุคนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างชาวคานาดาฝรั่งเศส และคานาดาอังกฤษมีลักษณะตึงเครียดมากในเรื่องโรงเรียน (โปรดดู Georges Langlois, "Histoire de la population canadienne française," Montréal, éd. Albert Lévesque, 1934.

มนุษย์ ข้าพเจ้าอิจฉาโชคชาตาของชาติที่มีโอกาสนำระบบนี้มาใช้ แต่กระนั้นข้าพเจ้าก็ยังไม่ยอมเชื่อว่าประชาชนที่รวมกันอยู่ในสมาพันธรัฐ ทั้งๆ ที่มีกำลังเท่ากัน จะสามารถต่อสู้กับชาติซึ่งมีอำนาจรัฐบาลรวมอยู่ที่ส่วนกลางได้เป็นเวลานาน

ท่ามกลางประเทศราชาธิปไตยแบบทหาร ที่ยิ่งใหญ่ในยุโรป ยามที่ประชาชนชาติหนึ่งเกิดมีการแบ่งแยกอธิปไตยของตน ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนเหล่านั้นยอมสละอำนาจของตนหรืออาจจะสละการดำรงอยู่ของชาติ และชื่อเสียงของตนด้วย เพราะการแบ่งแยกนั้นเพียงประการเดียว

น่าชมเหลือเกิน สำหรับที่ตั้งของโลกใหม่ ที่ทำให้คนยังไม่มีศัตรูอื่นใดนอกจากตนเอง การจะมีความผาสุก และเสรีได้นั้น เพียงแค่ปรารถนาก็พอแล้ว

ภาคที่สอง

จนถึงตอนนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณาถึงสถาบันต่างๆ ได้กล่าวถึงกฎหมายซึ่งบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และได้บรรยายรูปแบบในปัจจุบันของสังคมการเมืองในสหรัฐอเมริกา

แต่ทว่า สูงกว่าสถาบันทั้งมวลขึ้นไป และนอกเหนือไปจากรูปแบบทุกชนิด มีอำนาจอธิปไตยอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นของปวงชน ซึ่งสามารถจะทำลาย หรือเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ข้างต้นได้ตามอำเภอใจ

จึงเหลืออยู่แต่ว่า ข้าพเจ้าจะให้เราได้รู้จักว่า อำนาจซึ่งอยู่เหนือกฎหมายนี้มีกรรมวิธีในการใช้อำนาจดังกล่าวอย่างไรบ้าง สัญชาตญาณ อารมณ์ความรู้สึกในเรื่องอำนาจนี้เป็นเช่นไร กลไกเร้นลับอันใดที่คอยผลักดัน หรือถ่วงอำนาจ หรือชักนำไปในแนวทางที่สุดจะต้านทานได้ อะไรเป็นผลแห่งอำนาจสูงสุดนี้ และอนาคตของอำนาจจะเป็นเช่นไร

บทที่ ๑
เราพูดอย่างแข็งขันได้อย่างไรว่าในสหรัฐอเมริกา ประชาชนคือผู้ปกครอง

ในอเมริกา ประชาชนเป็นผู้แต่งตั้งผู้บัญญัติกฎหมายและผู้ใช้บังคับกฎหมาย ส่วนประชาชนเองนั้นประกอบกันขึ้นเป็นคณะลูกขุน ซึ่งเป็นผู้ลงโทษการกระทำที่ผิดกฎหมายทั้งมวล ไม่เพียงแต่สถาบันต่าง ๆ จะเป็นประชาธิปไตยในด้านหลักการเท่านั้น แม้ในการพัฒนาสถาบันทุกอย่างก็เป็นประชาธิปไตยด้วย โดยนัยนี้ ประชาชนจึงเป็นผู้แต่งตั้งผู้แทนราษฎรของตน "โดยตรง" และโดยทั่วไปจะมีการเลือกผู้แทน ฯ "ทุกปี" เพื่อที่ผู้แทนจะได้ขึ้นกับประชาชนอย่างเต็มที่ ดังนั้นประชาชนจึงเป็นผู้ปกครองที่แท้จริง และแม้ว่ารูปของรัฐบาลจะเป็นแบบตัวแทนประชาชนก็ตาม ย่อมเป็นที่แน่ชัดว่า ความคิดเห็น อคติ ผลประโยชน์ และแม้แต่อารมณ์ความรู้สึกของประชาชนจะเกิดขึ้นในการดำเนินงานประจำวันของสังคม โดยไม่พบอุปสรรคจริงจัง

ในสหรัฐ เช่นเดียวกับในทุกประเทศ ซึ่งมีประชาชนเป็นใหญ่ เสียงข้างมากจะเป็นผู้ปกครองประเทศในนามของประชาชน

เสียงข้างมากนี้ ส่วนใหญ่ประกอบด้วยราษฎรผู้รักสงบ ผู้ซึ่งไม่ว่าจะเพราะรสนิยมหรือเพราะผลประโยชน์ก็ตาม ปรารถนาความดีงามของประเทศอย่างจริงใจ รอบ ๆ ตัวเขาเหล่านี้พรรคทั้งหลายต่างวุ่นวายกันอยู่ไม่ขาด ต่างหาทางที่จะดึงคนเหล่านี้มาร่วมเพื่อให้ความสนับสนุนพวกตน

บทที่ ๒
พรรคต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา

ก่อนอื่นข้าพเจ้าควรจะแบ่งพรรคเหล่านี้ออกเป็นพวกใหญ่ ๆ

มีประเทศอันกว้างใหญ่มาก จนกระทั่งประชากรต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ มีผลประโยชน์ขัดกัน แม้ว่าจะรวมอยู่ภายใต้อธิปไตยเดียวกันก็ตาม จึงเกิดมีความไม่ลงรอยกันอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้น ถ้าจะพูดให้ถูก ความแตกแยกทั้งหลายในหมู่ประชาชนย่อมไม่ก่อให้เกิดการตั้งพรรค แต่เกิดการตั้งชาติต่าง ๆ และหากจะเกิดสงครามกลางเมืองขึ้นย่อมจะเป็นการขัดแย้งระหว่างประชาชนคู่อริ มากกว่าจะเป็นการต่อสู้ระหว่างกลุ่มที่แตกแยกกันทางความคิดเห็น

ทว่า ยามที่พลเมืองเกิดความแตกต่างกันในหมู่พวกตน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกส่วนของประเทศเท่า ๆ กัน ดังเรื่องหลักการปกครองกว้าง ๆ เป็นต้น ยามนั้นเอง ที่เราจะมองเห็น สิ่งซึ่งข้าพเจ้าเรียกได้อย่างแท้จริง ว่าพรรคต่าง ๆ ก็เกิดขึ้น

พรรคต่าง ๆ คือโรคร้ายที่ผังลึกอยู่ในรัฐบาลอิสระ ทว่าพรรคมิได้มีลักษณะและสัญชาตญาณแบบเดียวกันทุกยุคทุกสมัย

มีบางยุคที่ชาติต่าง ๆ รู้สึกเดือดร้อนเพราะความเลวร้ายอันใหญ่หลวงยิ่ง จนกระทั่งเกิดความคิดที่จะเปลี่ยนโครงสร้างทางการเมืองของตนอย่างสิ้นเชิง ยังมีประเทศอื่น ๆ อีกที่มีความไม่สงบมากกว่า และที่ซึ่งสังคมของประเทศเองก็ต้องคล้อยตามไปอย่างจำยอม นั่นคือยุคแห่งการปฏิวัติใหญ่ และพรรคใหญ่ ๆ

ในระหว่างศตวรรษแห่งความยุ่งเหยิง และความทุกข์ยากเหล่านี้ ยังมีบางศตวรรษที่สังคมอยู่ในสภาพที่สงบสบาย และเชื้อชาติมนุษย์ดูจะหยุดพักได้ พูดกันตามจริงแล้ว นั่นเป็นเพียงสีงฉาบหน้าอีกนั่นแหละ เวลาผ่านไปมิได้หยุดยั้งสำหรับประชาชนชาติต่าง ๆ เช่นเดียวกับคนเรา ทั้งประชาชน ทั้งคนเราแต่ละวัน ต่างก้าวไปสู่อนาคตซึ่งรู้ไม่ได้ และยามที่เราคิดว่าเขาเหล่านั้นหยุดพัก นั่นเป็นเพราะว่าการเคลื่อนไหวของพวกเขาคลาดสายตาเราต่างหาก เขาเป็นพวกที่เดินไป จึงดูเสมือนหนึ่งไม่ไหวติงสำหรับผู้ที่กำลังวิ่งไป

จะอย่างไรก็ตาม มีบางยุคที่การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในเรื่องโครงสร้างทางการเมือง และในสภาพในสังคมของประชาชน เป็นไปอย่างเชื่องช้า และไม่รู้สึกตัวจริง ๆ จนกระทั่งผู้คนพากันคิดว่าได้มาถึงสภาวะสุดท้ายแล้ว ยามนั้นความคิดจิตใจของมนุษย์ เชื่อว่าตนกำลังนั่งอยู่อย่างมั่นคงบนฐานใดฐานหนึ่ง จึงมิได้เพ่งสายตาไปไกลเกินขอบฟ้านั้น

นั่นคือสมัยแห่งเล่ห์เพทุบาย และสมัยพรรคเล็กพรรคน้อย

สิ่งซึ่งข้าพเจ้าเรียกว่าพรรคการเมืองใหญ่ ก็คือ พรรคที่ยึดมั่นในหลักการมากกว่าผลของหลักการ ยึดมั่นในเรื่องกว้าง ๆ ไม่ใช่ในกรณีเฉพาะ ยึดมั่นกับความคิด มิใช่กับตัวคน พรรคเหล่านี้ โดยทั่วไปแล้ว มีลักษณะสูงกว่า มีอารมณ์โอบอ้อมกว่า มีความเชื่อมั่นจริงจังกว่า มีท่าทีเปิดเผย และแก่นกล้ากว่าพรรคอื่น ๆ ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ซึ่งมีบทบาทยิ่งใหญ่ที่สุดเสมอในอารมณ์ความรู้สึกทางการเมือง จะซุกซ่อนตัวอยู่ในพรรคใหญ่นี้ได้ดีกว่า โดยยกผลประโยชน์ของสาธารณะขึ้นมาบังหน้าซ้ำบางเวลายังสามารถรอดพ้นสายตาผู้ที่ทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะไปได้ด้วย

ตรงกันข้ามในพรรคเล็กพรรคน้อย โดยทั่วไปมักจะขาดศรัทธาทางการเมือง เนื่องจากพรรคตามลักษณะเช่นนี้ ไม่รู้สึกตัวว่ามีวัตถุประสงค์ยิ่งใหญ่มาส่งเสริมสนับสนุน ลักษณะนิสัยของพรรคจึงซึมซาบไปด้วยความเห็นแก่ตัว ซึ่งแสดงออกอย่างโจ่งแจ้งในการกระทำแต่ละอย่าง พวกนี้มักจะโมโหง่าย ใช้ภาษารุนแรง ทว่าก้าวย่างของเขาออกจะเหนียมอายและไม่มั่นคง วิธีการที่ใช้ก็น่าสังเวช เช่นเดียวกับเป้าหมายที่พวกเขาวางไว้นั่นแหละ ผลก็คือ เมื่อถึงยามสงบ หลังจากการปฏิวัติอันรุนแรง มนุษย์ผู้ยิ่งใหญ่เหล่านี้ก็ดูจะหายตัวไปทันทีทันใด พร้อมกับเก็บความนึกคิดของตนไว้โดยไม่แสดงออกมา

พรรคใหญ่ ๆ ทำให้สังคมคลอนแคลนระส่ำระสาย พรรคเล็กทำให้สังคมวุ่นวาย พรรคหนึ่งนั้นทำให้สังคมแหลกเป็นชิ้น ๆ อีกพรรคหนึ่งทำให้สังคมเสื่อมทราม บางครั้งในการทำให้สังคมคลอนแคลนนั้นพรรคแรกอาจจะช่วยสังคมไว้ได้ แต่พรรคหลังก่อความวุ่นวายให้สังคมอยู่เรื่อยโดยไม่เกิดประโยชน์อันใด

อเมริกา เคยมีพรรคใหญ่ ๆ ปัจจุบันนี้ไม่มีแล้ว อเมริกาได้รับความผาสุกมากจากการไม่มีพรรคใหญ่ แต่ทางด้านศีลธรรมกลับไม่ได้อะไรเลย

เมื่อครั้งที่สงครามกู้อิสรภาพยุติลง และเมื่อถึงคราวที่จะกำหนดรากฐานของรัฐบาลชุดใหม่ ประเทศตกอยู่ในสภาพที่ความคิดเห็นแบ่งแยกออกไปเป็นสอง ความเห็นเหล่านี้เก่าแก่เท่ากับโลกทีเดียว เราพบแล้วพบอีกในรูปแบบต่าง ๆ มีชื่อเรียกต่างกันไปในทุกสังคมอิสระ ความเห็นหนึ่งนั้น ปรารถนาจะจำกัดอำนาจประชาชน อีกความเห็นหนึ่งต้องการขยายอำนาจนี้ไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

การต่อสู้ระหว่างความเห็นทั้งสอง ในหมู่ชาวอเมริกัน ไม่เคยมีลักษณะของความรุนแรงอยู่เลย แต่ในแห่งอื่นจะปรากฏอยู่บ่อย ๆ ในอเมริกา ทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ในประเด็นสำคัญที่สุด ไม่ว่าฝ่ายใดมีชัยชนะฝ่ายนั้นจะต้องไม่ทำลายระเบียบเก่าแก่ หรือไม่ทำให้สภาพสังคมทั้งมวลเกิดความระส่ำระสาย เพราะฉะนั้น จึงไม่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดทำให้ชีวิตคนเป็นจำนวนมาก ต้องผูกแน่นอยู่กับชัยชนะแห่งหลักการของตน ทว่าความเห็นทั้งสองกลับไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่ไม่ใช่วัตถุ ซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับแรกทีเดียว ดังนั้นความรัก ความเสมอภาค และเอกราช แค่นั้นก็พอที่จะโหมให้เกิดอารมณ์รุนแรงแล้ว

ฝ่ายที่ประสงค์จะจำกัดอำนาจประชาชน จึงพยายามหาทางเป็นพิเศษที่จะให้มีการประยุกต์ทฤษฎีของตนเข้าไว้ในโครงสร้างของสหภาพ จึงทำให้เกิดชื่อ "เฟเดอรัล" ขึ้นมา

อีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอ้างตนว่าเป็นผู้รักเสรีภาพแต่เพียงผู้เดียว จึงใช้ชื่อว่า "รีพับบลิกัน"

อเมริกาเป็นดินแดนแห่งประชาธิปไตย พวกเฟเดอรัลลิสต์จึงเป็นกลุ่มน้อยเสมอมา แต่ในหมู่คนเหล่านี้ รวมคนสำคัญ ๆ ในสมัยสงครามกู้อิสรภาพไว้เกือบจะทุกคน อีกพลังทางขวัญของเขาเหล่านี้มีอยู่อย่างกว้างขวางทีเดียว นอกจากนั้น สภาพการณ์ต่าง ๆ ยังช่วยเป็นใจให้ด้วย ความพินาศของสมาพันธ์แรก ทำให้ประชาชนหวาดเกรงว่าจะต้องตกอยู่ในสภาพอนาธิปไตย ข้างฝ่ายเฟเดอรัลลิสต์ก็รีบฉวยโอกาสจากสภาพที่ผ่านเข้ามาชั่วขณะหนึ่งนี้ ตลอดระยะเวลา ๑๐ หรือ ๑๒ ปี พวกเขาเป็นผู้ควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ และสามารถนำหลักการไม่ทั้งหมด แต่เป็นบางอย่างเข้ามาใช้ได้ เพราะกระแสคลื่นที่คอยปะทะ ทวีความรุนแรงขึ้นวันแล้ววันเล่า จนสุดที่จะหาญเข้าต่อต้านได้

ในปี ๑๘๐๑ พวกรีพับบลิกัน จึงเข้ายึดรัฐบาลได้ในที่สุด โธมัส เจ๊ฟเฟอร์สัน ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานาธิบดี เขาให้การสนับสนุนพรรคด้วยชื่อเสียงอันโด่งดัง ด้วยความสามารถอันยิ่งใหญ่ และด้วยความนิยมในตัวเขาอย่างมหาศาล

พวกเฟเดอรัลลิสต์ ดำรงอยู่ได้ก็โดยอาศัยวิธีการที่ไม่จริงจังอะไร และอาศัยทรัพยากรที่อยู่ชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น คุณธรรมหรือความสามารถพิเศษของบรรดาหัวหน้าของพวกเขา เช่นเดียวกับที่สถานการณ์ช่วยอำนวยโชคให้นั่นเองที่ผลักดันพวกนี้ไปสู่อำนาจ เมื่อถึงคราวที่พวกรีพับบลิกันเข้ามามีอำนาจบ้าง พรรคตรงกันข้ามจึงเสมือนหนึ่งตกอยู่กลางอุทกภัยอย่างกระทันหัน มหาชนส่วนใหญ่ประกาศตัวต่อต้านพรรคนี้ พรรคนี้จึงเห็นว่าตนกลายเป็นพวกข้างน้อยมากเดี๋ยวนั้นเอง จนกระทั่งต่างทอดอาลัยลงทันที นับแต่ขณะนั้นมา พรรครีพับบลิกัน หรือ ดีโมแครต ก็ผลัดกันเป็นผู้พิชิตเรื่อยมา และเข้ายึดครองสังคมทั้งสังคมทีเดียว

พวกเฟเดอรัลลิสต์ เมื่อรู้สึกว่าตนพ่ายแพ้โดยไม่เหลืออะไรเป็นทุนรอนแล้ว ทั้งเห็นภาพฝ่ายตนโดดเดี่ยวอยู่กลางประเทศ จึงแยกตัวออกจากกัน กลุ่มหนึ่งเข้าร่วมกับผู้ชนะ อีกกลุ่มหนึ่งวางธงลงแล้วเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ พรรคของกลุ่มนี้เลิกมีตัวตนอยู่อย่างสิ้นเชิงมานานหลายปีพอควร

การขึ้นสู่อำนาจของพวกเฟเดอรัลลิสต์ ตามความเห็นของข้าพเจ้า เป็นเหตุการณ์ที่น่ายินดีที่สุดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอุบัติขึ้นพร้อม ๆ กับสหภาพอเมริกาอันยิ่งใหญ่ พวกเฟเดอรัลลิสต์ต้องต่อสู้กับแนวโน้มของศตวรรษและของประเทศ ซึ่งสุดที่จะฝืนได้อยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าทฤษฎีของพวกเขาจะมีดีมีเลวประการใด ความผิดก็คือ ทฤษฎีเหล่านั้นนำไปประยุกต์เข้ากับสังคมซึ่งพวกเขาประสงค์จะบริหารไม่ได้ทั้งหมด สิ่งซึ่งเกิดขึ้นภายใต้การนำของเจ๊ฟเฟอร์สันเป็นสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นแน่ ๆ ไม่ช้าก็เร็ว แต่อย่างน้อยรัฐบาลของพวกเขา ได้ปล่อยให้สาธารณรัฐใหม่นั้นมีเวลาได้นั่งพัก และหลังจากนั้นยังได้เปิดโอกาสให้มีการส่งเสริมทฤษฎีต่าง ๆ ที่พวกเขาต่อสู้สนับสนุนมา ให้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วโดยไม่มีสิ่งใดกีดขวาง นอกจากนั้นหลักการของพวกเขาเป็นจำนวนมาก ก็ลงเอยด้วยการแทรกเข้าไปอยู่ในสัญญลักษณ์ของคู่ปรปักษ์ และรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ ซึ่งยังดำรงอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้ ก็คืออนุสาวรีย์อันถาวร แห่งความรักชาติ และความฉลาดเฉลียวของเขาเหล่านั้น

ดังนั้น โดยนัยนี้ในปัจจุบัน เราจึงมิได้สังเกตเห็นพรรคการเมืองใหญ่ๆ ในสหรัฐแต่อย่างใด จะพบก็แต่พรรคหลายต่อหลายพรรค ซึ่งคุกคามอนาคตของสหภาพอยู่ แต่ไม่มีพรรคใดดูจะมุ่งโจมตีรูปแบบรัฐบาลปัจจุบัน และการดำเนินงานทั่วไปของสังคม พรรคที่คุกคาม

สหภาพ มิได้ตั้งอยู่บนหลักการ แต่บนผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์เหล่านี้ ในมณฑล ต่าง ๆ ประกอบด้วยอาณาจักรอันกว้างใหญ่ ด้วยชาติต่าง ๆ ที่เป็นอริต่อกัน แทนที่จะเป็น พรรคต่าง ๆ โดยเหตุนี้เองที่เมื่อเร็ว ๆ นี้ เราจึงได้เห็นภาคเหนือสนับสนุนระบบการห้ามการ พาณิชย์ ได้เห็นภาคใต้จับอาวุธเพื่อส่งเสริมเสรีภาพทางการค้า ด้วยเหตุผลเพียงประการเดียว ที่ว่าภาคเหนือคือนักอุตสาหกรรม และภาคใต้คือนักกสิกรรม และเพราะระบบอันเข้มงวดให้ ประโยชน์แก่ฝ่ายหนึ่ง และให้ความเสียหายกับอีกฝ่ายหนึ่ง

เมื่อขาดพรรคใหญ่ ๆ สหรัฐจึงมีแต่พรรคเล็กพรรคน้อยกลาดเกลื่อนไปหมด ส่วน ความคิดเห็นของประชาชนก็แตกแยกออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ในเรื่องปลีกย่อยจิปาถะ เรา ไม่มีวันนึกภาพออกว่าผู้ก่อตั้งพรรคต้องประสบความยากลำบากเพียงใด ซึ่งในสมัยเราไม่ใช่ ของง่าย ในสหรัฐไม่มีความเกลียดชังกันในเรื่องศาสนา เพราะศาสนาได้รับการยกย่องนับถือ อยู่ทั่วไป ทั้งไม่มีลัทธิใดเด่นเหนือลัทธิอื่น ไม่มีความเกลียดชังทางชนชั้นเพราะประชาชน เป็นทุกสิ่งทุกอย่าง และยังไม่มีผู้ใดอาจหาญมาต่อกรด้วย ท้ายที่สุดไม่มีความยากลำเค็ญในหมู่ ประชาชนสำหรับทำให้ใครฉวยโอกาสได้ เพราะสภาวะทางวัตถุของประเทศ เปิดทางให้คน ได้ใช้ความอุตสาหะทางอาชีพได้อย่างมหาศาล เพราะเพียงปล่อยให้มนุษย์เป็นตัวของตัวเองก็ พอแล้ว กับการที่เขาจะสร้างสิ่งมหัศจรรย์ขึ้นมา ถึงกระนั้นก็จะต้องสร้างพรรคขึ้นมาให้ได้ โดยอาศัยความคิดเห็น เพราะเป็นการยากที่จะคว่ำพรรคที่ครองอำนาจอยู่ ด้วยเหตุผลเพียง ประการเดียวว่า ต้องการเข้าครองแทน ดังนั้นความเชี่ยวชาญที่แท้จริงของนักปกครอง จึง อยู่ที่การตั้งพรรค นักการเมืองในสหรัฐก่อนอื่นจะต้องรู้ให้ได้ว่าอะไรคือผลประโยชน์ของตน และมองเห็นว่ามีผลประโยชน์อื่นใดคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถมารวมอยู่กับผลประโยชน์ตนได้ ต่อจากนั้นเขาก็จะต้องหาทางค้นพบว่า ลัทธิ หรือ หลักการสักอย่างหนึ่งซึ่งสามารถเอามาใช้นำ สมาคมแห่งใหม่ได้อย่างเหมาะสมในอันที่จะมีสิทธิ์ผลิตผลงาน และเคลื่อนที่ได้อย่างเสรีนั้น จะเผอิญมีอยู่หรือเปล่า ดังที่พูดกันในเรื่องอภิสิทธิ์ของกษัตริย์ ว่าในสมัยก่อนคนรุ่นพ่อเรานำ เอาชื่อของพระองค์ไปพิมพ์ประทับไว้ในหน้าแรกของผลงานตน ซึ่งเท่ากับว่าพระองค์ร่วมเขียน หนังสือเล่มนั้นทั้ง ๆ ที่มิได้มีส่วนร่วมแต่อย่างใด

เมื่อเป็นไปดังนั้นแล้ว อำนาจอันใหม่จึงถูกนำเข้ามาสู่โลกการเมือง

สำหรับคนต่างชาติ การวิวาทบาดหมางภายในของคนอเมริกัน ถ้าดูผิวเผินแล้วออกจะเข้าใจได้ยาก หรือออกจะเป็นเด็กทารกสักหน่อย ครั้นแล้วเขาก็ไม่รู้แน่ว่าควรจะให้ความเวทนาประชาชนที่สนใจเอาใจใส่กับความทุกข์ร้อนแบบนั้นหรือเปล่า หรืออิจฉาความมีโชคของพวกเขาที่สามารถใส่ใจกับเรื่องเหล่านั้นได้

แต่ หากเราบังเอิญศึกษาดูอย่างถี่ถ้วน ถึงสัญชาตญาณลับ ๆ ซึ่งปกครองฝ่ายต่างๆ ที่มีความเห็นแตกแยกกันในอเมริกาแล้ว เราคงจะค้นพบอย่างง่ายดายว่า กลุ่มเหล่านั้นส่วนมากมักจะผิดใผ่ ไม่มากก็น้อย อยู่กับพวกใหญ่ ๆ หนึ่งในสองพวกซึ่งแบ่งแยกผู้คนออกจากกันนับแต่สมัยที่มีสังคมอิสระ ยิ่งเราซอกซอนเข้าไปในความคิดอันเร้นลับของทั้งสองพวกนี้ได้ลึกซึ้งเท่าไร เราจะยิ่งสังเกตเห็นว่าพวกหนึ่งลงแรงลงใจ ในอันที่จะจำกัดการใช้อำนาจของประชาชน ส่วนอีกพวกหนึ่งพยายามจะขยายอำนาจนั้น

ข้าพเจ้ามิได้บอกว่า พรรคต่าง ๆ ในอเมริกา มักจะมีเป้าหมายโจ่งแจ้งเสมอ หรือแม้แต่จะบอกว่ามีเป้าหมายซ่อนเร้น ในอันที่จะแสดงให้เห็นว่า อภิชนาธิปไตย หรือประชาธิปไตยมีคุณค่าเหนือสิ่งอื่นใด ในประเทศ ข้าพเจ้าเพียงกล่าวว่า อารมณ์ความรู้สึกด้านอภิชนาธิปไตยหรือด้านประชาธิปไตย ในส่วนลึกของทั้งสองฝ่ายแล้ว หาได้ง่ายมาก และแม้ว่าจะรอดพ้นสายตาเราไป ความรู้สึกดังกล่าวเป็นเสมือนจุดอ่อน และวิญญาณของแต่ละฝ่าย

ดังจะขอยกตัวอย่างเมื่อเร็ว ๆ นี้ กล่าวคือ ประธานาธิบดี (แอนดรูว์ แจ็กสัน) โจมตีธนาคารแห่งสหรัฐอเมริกา ประเทศจึงเกิดความวุ่นวาย และแตกแยกกัน ชนชั้นที่มีปัญญาความรู้โดยทั่วไป เข้าข้างธนาคาร ทางประชาชนก็สนับสนุนประธานาธิบดี ท่านทั้งหลายคิดหรือว่า ประชาชนสามารถมองเห็นเหตุผลจากความคิดเห็นของพวกเขา ท่ามกลางความยอกย้อนซ่อนเงื่อนแห่งปัญหาอันยุ่งยากเช่นนี้ ซึ่งแม้นผู้ที่มีประสบการณ์เองก็ยังสังเลกระนั้นหรือ เปล่าเลย ทว่าธนาคารนี้เป็นสถาบันอันยิ่งใหญ่ซึ่งอยู่อย่างเอกเทศ ประชาชนผู้ซึ่งทำลาย หรือ แต่งตั้งอำนาจทั้งมวล ไม่สามารถจะทำอะไรกับธนาคารได้เลย สิ่งนั้นยังความฉงนสนเท่ห์ให้พวกเขามาก ท่ามกลางความเคลื่อนไหวโดยทั่วไปในสังคม จุดซึ่งไม่เคลื่อนไหวนี้ สะดุดสายตาของประชาชนอย่างแรง และพวกเขายากจะดูว่าจะสามารถทำให้คลอนแคลนเหมือนส่วนอื่น ๆ ได้หรือไม่

สิ่งหลงเหลือจากฝ่ายอภิชนาธิปไตยในอเมริกา

บางครั้ง ในหมู่ประชาชนที่มีความคิดเห็นแตกแยกกัน อาจจะเกิดมีดุลภาพระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งเกิดเสื่อมสลายลง คือกลุ่มหนึ่งในพวกเหล่านี้อาจจะเด่นเหนือกลุ่มที่เหลืออย่างช่วยไม่ได้ กลุ่มนี้จะหักร้างอุปสรรคทั้งมวล บดขยี้ฝ่ายปรปักษ์และแสวงหาประโยชน์ของตนจากสังคมทั้งสังคม ฝ่ายที่พ่ายแพ้ เมื่อสิ้นหวังในชัยชนะจึงหลบซ่อนตัว หรือไม่ก็เงียบเสียงไป จึงเกิดการหยุดนิ่ง และความเงียบอยู่ทั่วไป และดูเหมือนกับว่าชาติกลับสามัคคีกันทางความคิด ฝ่ายที่มีชัยก็จะลุกขึ้นกล่าวว่า "ข้าพเจ้าได้นำสันติสุขคืนมาสู่ประเทศแล้ว ทุกคนควรจะรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณเราในความเมตตาครั้งนี้"

ทว่า ภายใต้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งฉาบหน้าอยู่นี้ ยังมีการแตกแยกอย่างลึกล้ำ อีกการต่อต้านคัดค้านอย่างแท้จริง แอบแฝงอยู่

นี่คือสิ่งซึ่งเกิดขึ้นในอเมริกา กล่าวคือ เมื่อฝ่ายประชาธิปไตยได้รับศักดิ์ศรีสูงกว่าฝ่ายอื่น เราก็ได้เห็นฝ่ายนี้เข้ายึดการดำเนินกิจการต่าง ๆ แต่เพียงผู้เดียว นับแต่นั้นมา ก็คอยกำหนดแบบแผนขนบประเพณี และกฎหมายตามใจปรารถนาอยู่ไม่หยุดยั้ง

ในทุกวันนี้ เราอาจกล่าวได้ว่า ในสหรัฐ ชนชั้นที่ร่ำรวยของสังคม อยู่นอกกิจการทางการเมืองเกือบจะทั้งหมด และความมั่งมี แทนที่จะเป็นสิทธิ กลับเป็นสาเหตุแท้ ๆ ที่ทำให้ไม่ถูกเหลียวแล ทั้งเป็นอุปสรรคในการที่จะบรรลุถึงอำนาจ

ดังนั้น บรรดาคนมั่งมีจึงชอบที่จะออกจากสนามประลองยุทธ มากกว่าจะเข้าทำการต่อสู้ซึ่งไม่ค่อยจะทัดเทียมกันเสียมาก กับพวกที่ยากจนที่สุดในบรรดาพลเมืองร่วมชาติทั้งหลาย ในเมื่อไม่สามารถมีชีวิตราชการในระดับที่คล้ายคลึงกับที่เป็นอยู่ในชีวิตส่วนตัว พวกนี้จึงละทิ้งชีวิตราชการเสีย เพื่อมุ่งสนใจกับชีวิตส่วนตัว โดยก่อตั้งทำนองสังคมพิเศษ ซึ่งมีรสนิยม และหาความเพลิดเพลินของตนต่างหาก อยู่ในประเทศ

คนร่ำรวยยอมรับสภาวะของสิ่งต่าง ๆ นี้ เสมือนหนึ่งความเจ็บไข้ที่สุดจะเยียวยาได้ ทั้งเขายังคอยระวังหลีกเลี่ยงอย่างมาก ที่จะแสดงให้เห็นว่าสภาพนี้ทำให้เขาต้องเจ็บช้า ฉะนั้นเราจึงได้ยินคนรวยคุยโวให้เห็นถึงผลดีของประชาธิปไตยอยู่ตามที่สาธารณะ เพราะเหตุว่า นอกเหนือไปจากการเกลียดชังศัตรูแล้ว จะมีอะไรเป็นธรรมดาที่สุดสำหรับมนุษย์ มากไปกว่ายกยอศัตรู

คุณเห็นราษฎรอ้วน ๆ คนนั้นไหม ดูเขาคล้าย ๆ ตายิวในสมัยกลางซึ่งกลัวว่าใครจะสงสัยว่ามีสตางค์จริงนะ แต่งเนื้อแต่งตัวธรรมดา ๆ จะเดินเหินก็ดูอ่อนน้อม แต่เมื่ออยู่ในบ้านที่มีรั้วรอบขอบชิดแล้ว เขากลับบูชาความหรูหราฟุ่มเฟือย ผู้ที่เขาจะปล่อยให้ผ่านเข้าไปในสถานศักดิ์สิทธิ์นี้ ก็มีแต่แขกที่เขาเลือกเฟ้นแล้ว ซึ่งเขาเรียกอย่างอวดผยองว่า เป็นคนเท่า ๆ กับเขา เราไม่เคยพบขุนนางในยุโรปที่แสดงตัวว่าชอบหาความสนุกสนานเพลิดเพลินเฉพาะในหมู่พวกตนมากเท่านี้ หรือกระหายในผลประโยชน์ซึ่งได้รับจากตำแหน่งที่มีอภิสิทธิ์มากเท่านี้ แน่ะดูซิ เขากำลังออกจากบ้านไปทำงานในที่ซอมซ่อมีฝุ่นละอองจับ ซึ่งเขาประจำอยู่ตรงใจกลางเมือง และย่านธุรกิจที่ซึ่งใครจะเข้ามาพูดกับเขาได้ตามสบาย ช่างรองเท้าของเขาเผอิญผ่านมากลางทาง ทั้งสองต่างหยุด และเริ่มพูดคุยกัน เขาคุยเรื่องอะไรกันนะ ราษฎรสองคนนี้รับผิดชอบในภารกิจของรัฐและเขาจะไม่ล่าลากันโดยไม่จับมือกันก่อน

ณ ส่วนลึกของความกระตือรือร้นที่ปฏิบัติกันอยู่ และท่ามกลางแบบแผนของการโอภาปราศรัยต่ออำนาจที่เหนือกว่าอย่างมากมายเกินความจำเป็นเหล่านี้ เราจะสังเกตเห็นความรังเกียจที่คนร่ำรวยมีต่อสถาบันประชาธิปไตยทั้งหลายในประเทศตนได้อย่างง่ายดาย ประชาชนคืออำนาจที่เขาทั้งหวั่นเกรง และเหยียดหยาม ถ้าแม้นวันหนึ่งรัฐบาลแบบประชาธิปไตยที่ไม่ได้ความ นำมาซึ่งวิกฤติการณ์ทางการเมือง ถ้าแม้น ราชาธิปไตยจะเคยแสดงให้ประจักษ์ว่าเป็นสิ่งที่นำมาใช้ได้ในสหรัฐอเมริกา ไม่ช้าเราคงจะได้ค้นพบความจริงในสิ่งซึ่งข้าพเจ้ากำลังกล่าวถึง

อาวุธยิ่งใหญ่สองชนิด ซึ่งฝ่ายต่าง ๆ ใช้เพื่อความสำเร็จของตน ได้แก่หนังสือพิมพ์ และสมาคมต่าง ๆ

บทที่ ๓
เสรีภาพหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา

เสรีภาพหนังสือพิมพ์มีอำนาจเป็นที่ประจักษ์กัน ไม่แต่เพียงทางด้านความคิดเห็นทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังมีอำนาจเหนือความคิดเห็นของคนอีกด้วย เสรีภาพนี้มิได้ดัดแปลงกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่ยังดัดแปลงขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ด้วย ในอีกตอนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าจะหาทางกำหนดระดับของอิทธิพล ซึ่งเสรีภาพหนังสือพิมพ์มีต่อสังคมในสหรัฐฯ ข้าพเจ้าจะพยายามชี้ให้เห็นว่าเสรีภาพหนังสือพิมพ์ให้แนวทางใดแก่ความคิดต่าง ๆ ปลูกฝังนิสัยอันใดในจิตใจและความรู้สึกของชาวอเมริกัน ขณะนี้ ข้าพเจ้าประสงค์เพียงตรวจสอบดูผลอันเกิดจากเสรีภาพหนังสือพิมพ์ในโลกของการเมืองเท่านั้น

ข้าพเจ้าขอรับว่า ข้าพเจ้ามิได้ให้รักอย่างเต็มเปี่ยมและกระทันหันแก่เสรีภาพหนังสือพิมพ์ ดังที่เรารักสิ่งซึ่งโดยเนื้อแท้มีความดีเป็นเลิศที่สุด ข้าพเจ้าพิสมัยเสรีภาพนี้เมื่อพิจารณาถึงว่าเสรีภาพดังกล่าวสามารถกันไม่ให้เกิดสิ่งเลวร้ายทั้งหลาย ยิ่งกว่าเพราะทำให้เกิดสิ่งดีงามต่าง ๆ มากมายนัก

หากมีใครมาชี้ให้เห็นตำแหน่งสื่อกลาง ระหว่างอิสรภาพอย่างสมบูรณ์ และการตกเป็นทาสความคิดอย่างสิ้นเชิง ที่ซึ่งข้าพเจ้าหวังจะยึดถืออยู่ได้ บางทีข้าพเจ้าอาจจะขอยึดตำแหน่งนั้น แต่ใครเล่าจะเป็นผู้ค้นพบตำแหน่งสื่อกลางที่ว่า เมื่อท่านออกจากเสรีภาพหนังสือพิมพ์ และมุ่งเดินไปสู่ระเบียบ ท่านจะทำอย่างไร ก่อนอื่นท่านย่อมนำนักเขียนไปมอบให้ลูกขุน แต่พอลูกขุนสั่งปล่อย และแล้วสิ่งซึ่งเป็นเพียงความเห็นของคนเพียงคนเดียว เลยกลายเป็นความเห็นของประเทศ ดังนั้น แปลว่าท่านทำมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ต้องเดินต่อไปอีก ท่านส่งผู้เขียนไปให้ผู้พิพากษา แต่ผู้พิพากษาจำต้องรับฟังก่อนจะตัดสิน สิ่งซึ่งคนหวั่นเกรงที่จะรับในหน้าหนังสือ คนกลับนำไปประกาศก้องในคำพ้องศาลโดยไม่ถูกลงโทษ สิ่งซึ่งน่าจะพูดอย่างคลุมเครือในข้อเขียนเพียงเรื่องเดียว จึงถูกนำไปพูดซ้ำแล้วซ้ำอีกในข้อเขียนเป็นร้อยเป็นพัน โดยเหตุนี้ การแสดงออกเป็นรูปแบบภายนอก และถ้าจะกล่าวโดยนัยนี้คือ เป็น

รูปกายของความคิด แต่มิใช่ความคิดเอง ศาลของท่านพิพากษารูปกาย แต่วิญญาณหลบหลีกและหนีพ้นอุ้งมือไปได้อย่างนุ่มนวล ดังนั้น ท่านจึงทำมากเกินไป ต้องเดินต่อไปอีก ท้ายที่สุดท่านจึงปล่อยนักเขียนไว้กับกรรมการตรวจ ดีมาก เรากำลังเข้าไปใกล้แล้ว แต่ว่าเวทีการเมืองไม่ว่างหรอกหรือ ถ้าอย่างนั้น ท่านก็ยังไม่ได้ทำอะไรเลย ข้าพเจ้าพูดผิดไป ท่านกลับเพิ่มความเลวร้ายขึ้นไปอีก ท่านคงจะบังเอิญนึกว่าความคิด เป็นพลังทางวัตถุชนิดหนึ่ง ซึ่งเพิ่มพูนขึ้นตามจำนวนตัวแทนของพลังนั้นกระมัง ท่านจะนับนักประพันธ์เหมือนเวลาท่านนับทหารในกองทัพหรือเปล่า ตรงข้ามกับอำนาจทางวัตถุทั้งมวล บ่อยครั้งอำนาจทางความคิดมักจะสูงขึ้น เพราะจำนวนผู้ที่แสดงความคิดมีน้อย คำพูดของคนที่มีอำนาจ ซึ่งสามารถแทรกเข้าไปถึงใจกลางแห่งอารมณ์ความรู้สึกของชุมชนที่ไม่มีปากมีเสียงได้เพียงประการเดียว ย่อมมีพลังเหนือเสียงร้องตะโกนอย่างไม่เป็นส่ำของนักกล่าวสุนทรพจน์สักพันคน และแม้เพียงแต่ว่าเราสามารถพูดในที่สาธารณะเพียงแห่งเดียวได้อย่างเสรี ก็เหมือนหนึ่งว่าเรากำลังพูดกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ดังนั้น ท่านควรจะต้องทำลายเสรีภาพในการพูดเช่นเดียวกับเสรีภาพในการเขียนเสีย คราวนี้ท่านก็มาถึงที่แล้ว คือแต่ละคนจะเงียบกริบ ทว่าท่านไปถึงไหนกันเล่า ท่านเริ่มออกจากการใช้เสรีภาพจนเกินขอบเขต และข้าพเจ้ามาพบท่านอีกครั้งหนึ่งอยู่แทบเท้าของผู้เผด็จการ

จากอิสรภาพถึงขีดสุด ท่านมาสู่การยอมสยบถึงขีดสุด โดยที่บนทางแห่งกาลเวลาอันยาวนานนั้น ท่านมิได้พานพบที่ที่ท่านสามารถยึดไว้ได้สักแห่งเดียว

มีประชาชนบางชาติซึ่งมีเหตุผลเฉพาะตัวที่ทำให้เขาผูกใฝ่กับเสรีภาพหนังสือพิมพ์โดยไม่เกี่ยวกับเหตุผลของคนทั่วไปซึ่งข้าพเจ้าเพิ่งบอกเมื่อครู่นี้

ในบางชาติซึ่งอ้างตนว่ามีเสรีภาพ เจ้าหน้าที่รัฐบาลแต่ละคนสามารถฝ่าฝืนกฎหมายได้โดยไม่ต้องรับโทษทัณฑ์ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งประเทศมิได้ให้สิทธิ์แก่ผู้ถูกกดขี่ ในอันที่จะพ้องร้องขอความเป็นธรรมในหมู่ประชาชนเหล่านี้ เราต้องไม่พิจารณาว่าอิสรภาพของหนังสือพิมพ์เป็นหลักประกันอย่างหนึ่ง แต่ให้พิจารณาว่าเป็นหลักประกันเพียงประการเดียวที่เหลืออยู่ในเรื่องเสรีภาพและความปลอดภัยของราษฎร

ฉะนั้น หากแม้นผู้ที่ปกครองชาติดังกล่าวพูดว่าจะยกเลิกอิสรภาพหนังสือพิมพ์ ประชาชนทั้งชาติย่อมจะสามารถตอบได้ว่า โปรดปล่อยให้เราดำเนินคดีกับอาชญากรรมของ

ท่านต่อผู้พิพากษาธรรมดาเถิด แล้วบางทีเราอาจจะยินยอมที่จะไม่ร้องอุทธรณ์ไปยังศาลทางความคิดเห็นเลยก็ได้

ในประเทศที่ลัทธิอธิปไตยของปวงชนปกครองอยู่อย่างโจ่งแจ้ง การตรวจพิจารณาหาได้เป็นภัยประการเดียวเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องเหลวไหลอย่างยิ่งยวดอีกด้วย

คราใดที่เรามอบสิทธิในการปกครองสังคมให้แต่ละคน น่าที่เราจะต้องยอมรับว่าเขามีความสามารถในการเลือกตัดสินใจในระหว่างความคิดเห็นนานาประการ ที่ก่อให้เกิดความระส่ำระสายในหมู่คนร่วมสมัยของเขา มีความสามารถที่จะหยั่งรู้ถึงคุณค่าแห่งข้อเท็จจริงประการต่าง ๆ อันจะเป็นเครื่องนำทางให้เขาได้

ดังนั้น อธิปไตยของปวงชน และเสรีภาพหนังสือพิมพ์จึงเป็นสองสิ่งที่มีความเกี่ยวพันกันอย่างเต็มที่ ตรงกันข้าม การตรวจพิจารณาและการออกเสียงทั่วไป เป็นสองสิ่งซึ่งขัดกัน และไม่สามารถจะอยู่ร่วมกันได้เป็นเวลานานในสถาบันทางการเมืองของประชาชนชาติเดียวกัน ในบรรดาพลเมืองสิบสองล้านคนที่อาศัยอยู่ในอาณาจักรของสหรัฐอเมริกา ไม่มีแม้แต่สักคนเดียวที่จะบังอาจเสนอให้มีการจำกัดเสรีภาพหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ฉบับแรกที่ข้าพเจ้าเหลือบไปเห็นเข้า ยามที่ไปถึงอเมริกา บรรจุบทความซึ่งข้าพเจ้าจะขอแปลอย่างตรงไปตรงมาดังต่อไปนี้

“ในเรื่องนี้ ภาษาที่แจ็กสัน (ประธานาธิบดี) ใช้ก็คือภาษาของผู้เผด็จการที่ปราศจากหัวใจ สนใจอยู่เพียงอย่างเดียวคือรักษาอำนาจของตัวไว้ ความทะเยอทะยานนั่นแหละคือ อาชญากรรมของเขา และเขาจะต้องรับโทษทัณฑ์เพราะเรื่องนี้ เล่ห์เพทุบายคือเสียงที่เรียกร้องเขา และเล่ห์กลเหล่านี้จะทำให้จุดมุ่งหมายต่าง ๆ ของเขาสับสนวุ่นวาย และจะถอนอำนาจเขาออกไป เขาปกครองประเทศด้วยการฉ้อราษฎร์บังหลวง และวิธีการที่มีความผิดเหล่านี้ของเขาเอง จะย้อนกลับมาทำให้เขาวุ่นวายทั้งละอายแก่ใจ เขาแสดงตัว ณ กลางเวทีการเมืองเสมือนหนึ่งผู้เล่นที่ไร้ความกระดากอาย และไร้สิ่งที่จะคอยหยุดยั้งเขา เขาทำได้สำเร็จทว่าเวลาแห่งความยุติธรรมใกล้เข้ามาแล้ว อีกไม่ช้าเขาก็จะต้องนำสิ่งซึ่งเขาได้ไปมาคืน พร้อมกับเหวี่ยงลูกเต๋าที่หลอกลวงเขาทิ้งไปให้ไกลแสนไกล และลงเอยด้วยการหลบหน้าหลบตาไปในที่ซึ่งเขาจะสาปแช่งความบ้าคลั่งของเขาเองอย่างเสรี เพราะว่าการสำนึกผิดหาใช่คุณธรรมที่หัวใจของเขาจะมีวันรับรู้ได้เลย”

แว้งแซนส กาแซ็ท (Vincenne's Gazette)

ในฝรั่งเศสหลายคนนึกว่าความรุนแรงของหนังสือพิมพ์ในหมู่พวกเรา เกี่ยวพันอยู่กับความไร้เสถียรภาพของสภาวะสังคม อารมณ์ทางการเมือง และความกระสับกระส่ายของคนทั่วไปอันสืบเนื่องมาจากสิ่งเหล่านั้น ดังนั้น พวกเขาจึงหวังคอยอยู่มิรู้วาย ที่จะถึงยุคซึ่ง เมื่อสังคมกลับสู่ความสงบเรียบร้อยดังเดิมแล้ว ถึงคราวที่หนังสือพิมพ์จะเงียบสงบลงบ้าง สำหรับตัวข้าพเจ้าเต็มใจที่จะยกสาเหตุต่าง ๆ ที่แจงมาข้างต้นนี้ให้เป็นเรื่องของอิทธิพลอันล้นเหลือที่หนังสือพิมพ์มีต่อพวกเรา แต่ข้าพเจ้าไม่คิดดอกว่า สาเหตุดังกล่าวจะมีอิทธิมากมายต่อภาษาของหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นประจำดูจะมีสัญชาตญาณและอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นของตนเอง โดยไม่ขึ้นกับสภาพแวดล้อมซึ่งหนังสือพิมพ์นั้นมีบทบาทอยู่ สิ่งซึ่งเกิดขึ้นในอเมริกาเป็นข้อพิสูจน์ได้ในเรื่องนี้

ขณะนี้อเมริกาอาจจะเป็นประเทศเดียวในโลก ที่เก็บเชื้อแห่งการปฏิวัติไว้ภายในน้อยที่สุด แต่กระนั้นในอเมริกา หนังสือพิมพ์ก็มีรสนิยมด้านทำลายล้างแบบเดียวกับในฝรั่งเศส และมีความรุนแรงทำนองเดียวกัน โดยไม่มีสาเหตุโกรธแค้นอย่างเดียวกัน ในอเมริกาเช่นเดียวกันกับในฝรั่งเศส หนังสือพิมพ์เป็นอำนาจอันมหัศจรรย์ ระคนไปด้วยความดีและความชั่วอย่างประหลาดยิ่ง จนกระทั่ง แม้นปราศจากหนังสือเสียแล้ว เสรีภาพย่อมดำรงอยู่ไม่ได้ เมื่อมีหนังสือพิมพ์ความเป็นระเบียบเรียบร้อยก็แทบจะธำรงอยู่ไม่ได้เช่นกัน

สิ่งซึ่งควรจะกล่าวถึงก็คือ ในสหรัฐอเมริกาหนังสือพิมพ์มีอำนาจน้อยกว่าในบ้านเรา ถึงกระนั้นในประเทศนี้ไม่มีอะไรจะหาดูได้ยากไปกว่าการดำเนินคดีฟ้องร้องหนังสือพิมพ์ เหตุผลง่าย ๆ ก็คือ เมื่อชาวอเมริกันยอมรับลัทธิอธิปไตยของปวงชนในหมู่พวกตนแล้ว ได้นำลัทธินี้มาใช้อย่างจริงใจ ในยามที่ปัจจัยต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่เป็นประจำวันเช่นนี้ คนอเมริกันมิได้มีความคิดที่จะสร้างรัฐธรรมนูญอันยืนยาวชั่วนิรันดรแต่อย่างใด ดังนั้น การโจมตีกฎหมายที่มีอยู่จึงมิได้เป็นอาชญากรรม โดยมีข้อแม้ว่าผู้นั้นต้องไม่ประสงค์ที่จะเลี่ยงกฎหมายด้วยการใช้ความรุนแรง

นอกจากนั้น คนอเมริกันยังเชื่อว่าศาลไม่มีอำนาจปรามหนังสือพิมพ์ และเชื่อว่าความนุ่มนวลแห่งภาษามนุษย์มักจะรอดพ้นการวิเคราะห์ทางตุลาการอยู่เป็นนิจสิน จึงเป็นทำนองที่ว่าความผิดชนิดนี้มักจะหลบหลีกเงื้อมมือที่ยื่นออกมาไขว่คว้าไปได้ พวกเขาคิดว่าการ

ที่จะควบคุมหนังสือพิมพ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรจะต้องมีศาลชนิดหนึ่งซึ่งไม่เพียงแต่จะมุ่งในเรื่องระเบียบที่มีอยู่เท่านั้น แต่ยังสามารถอยู่เหนือความเห็นของประชาชนที่อึงคะนึงอยู่รอบด้านอีกด้วย ศาลนี้จะต้องสามารถตัดสินได้โดยไม่ยอมให้มีการโฆษณาให้รู้ทั่วกันไปพิพากษาคดีได้โดยไม่ต้องยกมูลเหตุแห่งคำพิพากษานั้น และลงโทษเจตนามากกว่าคำพูด ใครก็ตามที่จะมีอำนาจสร้างและธำรงรักษาศาลดังกล่าวนี้ได้ คงจะต้องเสียเวลาไปเปล่าๆ ในอันที่จะพ้องร้องเอาความกับเสรีภาพหนังสือพิมพ์ เพราะในยามนั้นเขาคงจะเป็นนายของสังคมผู้มีอำนาจสิทธิ์ขาด จึงย่อมสามารถกำจัดนักเขียนและข้อเขียนของเขาเหล่านั้นได้ในเวลาเดียวกัน ในเรื่องของหนังสือพิมพ์ จึงมิมีทางสายกลางที่แท้จริง ระหว่างการยอมสยบราบคาบ และอำนาจ เพื่อที่เราจะสามารถรวบรวมความดีงามอันหาค่ามิได้ ซึ่งมีเสรีภาพหนังสือพิมพ์เป็นหลักประกัน เราย่อมจะต้องยอมรับความเลวร้ายทั้งหลายซึ่งสุดจะหลีกเลี่ยงได้ อันเกิดจากเสรีภาพนั้น การที่จะประสงค์สิ่งหนึ่งโดยหลบเลี่ยงอีกสิ่งหนึ่งนั้น ย่อมเท่ากับปล่อยใจให้แก่ความหลงละเมอทั้งหลาย ซึ่งคอยกล่อมใจชาติที่เจ็บออดๆ แอดๆ อยู่เป็นปกติธรรมดา ในขณะที่เหน็ดเหนื่อยมาจากการต่อสู้ และหมดสิ้นแล้วซึ่งความมานะพยายาม พร้อมกันนั้น ชาติเหล่านี้ก็จะมองหาลู่ทางที่จะทำให้ความเห็นที่เป็นศัตรูและหลักการที่ตรงกันข้าม ดำรงอยู่ด้วยกันบนผืนแผ่นดินเดียวกันให้ได้

การที่หนังสือพิมพ์ในอเมริกามีอำนาจน้อย ขึ้นอยู่กับสาเหตุหลายประการ สาเหตุสำคัญๆ มีดังต่อไปนี้

เสรีภาพในการเขียน ทำนองเดียวกับเสรีภาพอื่นๆ ทั้งมวล เป็นสิ่งไม่น่าไว้วางใจพอๆ กับที่เป็นของใหม่ ประชาชนผู้ซึ่งไม่เคยได้ยินได้ฟังการดำเนินกิจการของรัฐบาลมาก่อนเลย ย่อมจะเชื่อคำของนักยุยงที่ออกโรงเป็นคนแรกในหมู่ชาวแองโกลอเมริกัน เสรีภาพนี้เก่าแก่เท่าๆ กับการก่อตั้งอาณานิคมทีเดียว นอกจากนั้น หนังสือพิมพ์ซึ่งรู้จักวิธีเร้าอารมณ์มนุษย์ให้ลุกโพลงได้ดีเหลือเกิน ถึงอย่างไรก็ไม่สามารถสร้างอารมณ์ที่เป็นของตนเองได้ ทว่าในอเมริกา ชีวิตการเมืองมีความกระฉับกระเฉงต่างๆ นานา วุ่นวายก็เคยมี แต่ไม่ค่อยจะได้หวั่นไหวด้วยอารมณ์ลึกล้ำนัก หายากที่อารมณ์ลึกซึ้งนี้จะพลุ่งพล่านออกมา ยามที่ผลประโยชน์ทางวัตถุมิได้ถูกกล้ำกรายและในสหรัฐผลประโยชน์ที่ว่านี้เจริญงอกงามดี เพื่อที่จะตัดสินในเรื่องความแตกต่างที่ปรากฏในประเด็นนี้ ระหว่างชาวแองโกลอเมริกัน และชาวเรา ข้าพเจ้า

ก็เพียงเหลือบดูหนังสือพิมพ์ของประชาชนทั้งสองชาตินี้ก็พอ ในประเทศฝรั่งเศส แจ้งความสินค้าใช้เนื้อที่จำกัดมากทีเดียว แม้แต่ข่าวสารต่าง ๆ ก็มีจำนวนน้อย ตอนที่สำคัญที่สุดของหนังสือพิมพ์ก็คือ ตอนที่เกี่ยวกับการอภิปรายถกเถียงทางการเมือง ในอเมริกาสามในสี่ของหนังสือพิมพ์ฉบับมโหฬาร ที่ปรากฏแก่สายตาเราท่านเต็มไปด้วยแจ้งความต่าง ๆ นานา ส่วนที่เหลือ บ่อยครั้งที่สุดจะเป็นหน้าข่าวการเมือง หรือเรื่องเล่าขำขันธรรมดา ๆ นาน ๆ ทีเท่านั้น เราจะสังเกตเห็นบทอภิปรายถกเถียงอันเผ็ดร้อนอยู่ตรงมุมเล็ก ๆ มุมหนึ่งซึ่งไม่ค่อยมีใครสนใจ ขณะที่ในหมู่ชาวเรา การอภิปรายนี้เป็นอาหารประจำวันของผู้อ่านทีเดียว

อำนาจทุกชนิดช่วยเพิ่มพูนบทบาทแห่งพลังของอำนาจนั้น ยิ่งอำนาจสามารถรวมทิศทางแห่งพลังไว้ที่จุดเดียวกันได้มากเพียงไร แหละนั่นคือกฎทั่วไปของธรรมชาติ ซึ่งผู้คอยสังเกตการณ์จะเห็นได้ชัดเจนจากการตรวจสอบดู และผู้เผด็จการชั้นเล็กชั้นน้อยก็สามารถล่วงรู้ได้เสมอ ด้วยสัญชาตญาณที่เชื่อมั่นยิ่งกว่า

ในประเทศฝรั่งเศส หนังสือพิมพ์ นำการรวมอำนาจสองชนิดที่มีความแตกต่างกันเข้าไว้ด้วยกัน

อำนาจหนังสือพิมพ์เกือบทั้งหมด รวมอยู่ ณ ที่เดียวกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คืออยู่ในกำมือเดียวกัน เพราะองค์กรอำนาจมีจำนวนน้อยมาก

เมื่อถูกสร้างขึ้นมาโดยนัยนี้ ท่ามกลางชาติที่ระแวงสงสัย อำนาจหนังสือพิมพ์จึงน่าที่จะไม่มีขอบเขตเอาเลย อำนาจนี้คือศัตรูซึ่งรัฐบาลสามารถขอพักรบได้นานไม่น้อยทีเดียว แต่เมื่อต้องเผชิญหน้ากันแล้ว ย่อมยากที่รัฐบาลจะอยู่ได้นาน

ในอเมริกาไม่มีการรวมอำนาจอย่างหนึ่งในสองอย่างที่กล่าวมานี้อยู่เลย

สหรัฐอเมริกาไม่มีเมืองหลวง สติปัญญาความรู้เช่นเดียวกับอำนาจจะถูกแบ่งกระจัดกระจายออกไปทั่วทุกแห่งในดินแดนอันไพศาลนี้ แสงแห่งปัญญามนุษย์ แทนที่จะออกไปจากศูนย์รวมร่วมกัน กลับสาดส่องมาพานพบกันชุลมุนไปหมดไม่รู้ทิศรู้ทาง ชาวอเมริกันไม่เคยตั้งแนวทางแห่งความคิดไว้ตรงไหนเลย แนวทางด้านกิจการต่าง ๆ ก็ไม่มีเช่นกัน

แหละนั่น เป็นเพราะสภาพการณ์ต่าง ๆ ของท้องถิ่น ซึ่งมิได้ขึ้นอยู่กับคนแต่อย่างใดแต่นี่คือสภาพการณ์หนึ่งซึ่งเกิดจากกฎหมาย

ในสหรัฐ ไม่มีลิขสิทธิ์สำหรับผู้พิมพ์โฆษณา ไม่มีอากรแสตมป์ หรือการจดทะเบียนสำหรับหนังสือพิมพ์ ท้ายสุด กฎข้อบังคับเรื่องการชำระค่าประกันไม่เป็นที่รู้จักเลย

ผลที่ตามมาก็คือ การจัดสร้างหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งเป็นธุรกิจที่แสนธรรมดาและง่ายดาย สมาชิกเพียงไม่กี่คนก็คุ้มค่าใช้จ่ายของเจ้าของหนังสือพิมพ์ธรรมดาๆ แล้ว ทั้งจำนวนข้อเขียนประจำและค่อนข้างประจำในสหรัฐมีมากมายจนเหลือเชื่อ คนอเมริกันที่มีปัญญารอบรู้ที่สุด เห็นว่าสาเหตุที่หนังสือพิมพ์มีอำนาจน้อยเป็นเพราะพลังที่กระจัดกระจายออกไปอย่างไม่น่าเชื่อ หลักใหญ่ทางรัฐศาสตร์ของสหรัฐฯ ก็มีอยู่วิธีเดียวที่จะทำให้ผลสะท้อนของหนังสือพิมพ์หมดอำนาจลง คือการเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น ข้าพเจ้านึกไม่ออกเลยว่าความจริงอันกระจ่างแจ้งนี้ ทำไมในบ้านเราจึงยังไม่กลายเป็นสิ่งธรรมดาสามัญยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ เรื่องที่ผู้ที่ต้องการปฏิวัติโดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือ คอยหาทางแต่จะให้หนังสือพิมพ์มีองค์กรสองสามองค์กรที่ทรงพลังเช่นนี้ ข้าพเจ้าเข้าใจได้ไม่ยาก แต่พวกที่เป็นฝ่ายทางการและผู้สนับสนุนกฎหมายที่มีอยู่ตามธรรมดาๆ เชื่อว่าจะสามารถผ่อนคลายบทบาทของหนังสือพิมพ์ลงได้ โดยการนำหนังสือพิมพ์มารวมกัน นั่นเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่มีวันคิดออกเป็นอันขาด รัฐบาลต่างๆ ในยุโรปดูจะปฏิบัติต่อหนังสือพิมพ์ แบบเดียวกับที่เหล่าอัศวินเคยปฏิบัติต่อคู่ต่อสู้ในครั้งกระโน้น รัฐบาลเหล่านั้นสังเกตจากแนวทางปฏิบัติของตนเองว่า การรวมอำนาจเป็นอาวุธอันทรงพลัง จึงประสงค์จะจัดหาอาวุธนั้นมาให้ศัตรู เพื่อที่จะได้มีชื่อเสียงโด่งดังยิ่งขึ้นในอันที่จะต่อกรกับเขาอย่างไม่ต้องสงสัย

ในสหรัฐอเมริกา เกือบจะไม่มีตำบลใดไม่มีหนังสือพิมพ์ของตน เราคิดได้ไม่ยากเย็นอะไรว่า ในหมู่นักสู้ด้วยกัน เรายอมไม่สามารถกำหนดวิสัย หรือการกระทำที่สมัครสมานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ทั้งเรายังเห็นแต่ละคนชูธงของตนอีกด้วย ไม่ใช่ว่าหนังสือพิมพ์ในสหภาพทุกฉบับจะเข้าแถวกันสนับสนุนหรือต่อต้านการบริหารก็หาไม่ แต่หนังสือพิมพ์จะโจมตีและปกป้องด้วยวิธีการร้อยสีพันอย่าง ดังนั้น ในสหรัฐหนังสือพิมพ์จึงมิสามารถสร้างแนวทางความคิดเห็นสำคัญๆ ที่จะเป็นอุปสรรคเช่นนั้นได้ การแบ่งแยกพลังหนังสือพิมพ์ ยังก่อให้เกิดผลอื่นๆ อีก ซึ่งมิได้มีความน่าทึ่งน้อยไปกว่า กล่าวคือเมื่อการจัดตั้งหนังสือพิมพ์เป็นของง่ายทุกคนจึงสามารถเอาเป็นธุระได้ อีกแง่หนึ่ง การแข่งขันประชันกัน ทำให้หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับไม่สามารถหวังผลกำไรใหญ่โตอะไร จึงเป็นเครื่องกีดขวางมิให้ผู้ที่มีความสามารถสูงส่ง

ทางอุตสาหกรรมเข้ามาพัวพันกับธุรกิจประเภทนี้ได้ นอกจากนั้นถึงแม้หนังสือพิมพ์จะเป็นแหล่งเงินแหล่งทองก็ตาม แต่เนื่องจากมีจำนวนมากจนเกินขนาด ผู้เขียนที่กอปรด้วยความสามารถพิเศษ จึงมีไม่พอที่จะเป็นผู้นำหนังสือพิมพ์เหล่านั้น ฉะนั้น โดยทั่วไปแล้ว นักหนังสือพิมพ์ในสหรัฐ ฯ จึงมีฐานะไม่สูงนัก การศึกษาของพวกเขาก็เป็นเพียงขั้นต้น ๆ และแนวความคิดของเขาก็มักจะแบบพื้น ๆ ธรรมดาเสียมาก

ทว่า ในทุก ๆ เรื่อง เสียงข้างมากคือกฎหมาย เสียงข้างมากนี้ก่อตัวขึ้นอย่างมีจังหวะจะโคน จนในระยะต่อมาแต่ละคนก็เข้าไปร่วมด้วย นิสัยความเคยชินของส่วนรวมเมื่อเข้ามาร่วมกัน เรียกว่าเจตนารมณ์ มีทั้งเจตนารมณ์ของทนายความเจตนารมณ์ของศาล ในฝรั่งเศส เจตนารมณ์ของนักหนังสือพิมพ์ก็คือ การอภิปรายถกเถียงเรื่องผลประโยชน์ใหญ่ของรัฐด้วยลักษณาการรุนแรง ทว่าสูงส่ง ทั้งยังกอปรด้วยวาทศิลป์น่าฟังอยู่บ่อย ๆ ถ้าแม้นว่าจะมิได้เป็นดังนี้ตลอดเวลา นั่นก็เป็นเพราะกฎเกณฑ์ทุกอย่างย่อมมีข้อยกเว้น เจตนารมณ์ของนักหนังสือพิมพ์ในอเมริกาก็คือ การโจมตีอารมณ์ความรู้สึกของผู้ที่เขากำลังเจรจาด้วย อย่างหยาบคาย ไม่ต้องขัดเกลา ไม่ต้องมีศิลปะ การละทิ้งหลักการทั้งหลาย เพื่อที่จะจับคนให้อยู่มือ การติดตามคนเหล่านี้เข้าไปถึงชีวิตส่วนตัวของเขา และนำจุดอ่อนอีกความชั่วมาตีแผ่อย่างหมดเปลือก

น่าเวทนาการใช้ความคิดในทางที่ผิดแบบนี้ ข้าพเจ้าคงจะมีโอกาสค้นหาในภายหลังว่า หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อรสนิยมและขวัญของชาวอเมริกันเพียงใด แต่ข้าพเจ้าขอย้ำว่า ขณะนี้ข้าพเจ้าสนใจก็แต่เฉพาะโลกการเมืองเท่านั้น เราไม่สามารถบีดบังความจริงกับตัวเองได้ ว่าผลทางการเมืองอันเกิดจากอำนาจหนังสือพิมพ์นี้ มิได้มีส่วนช่วยธำรงรักษาความสงบสุขของปวงชนทางอ้อม ผลลัพธ์ก็คือ คนที่ได้รับการยกย่องอย่างสูงอยู่แล้วจากเพื่อนร่วมชาติ ย่อมไม่กล้าเขียนลงหนังสือพิมพ์ จึงต้องสูญเสียอาวุธที่น่าคร้ามเกรงที่สุด ซึ่งเขาสามารถใช้ประโยชน์ในการปลุกปั่นอารมณ์ประชาชน เพื่อประโยชน์ตนได้โดยนัยนี้ โดยเฉพาะผลลัพธ์อย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าจะกล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือ ความคิดเห็นส่วนตัวซึ่งนักหนังสือพิมพ์แสดงออกมานั้น ย่อมไม่มีน้ำหนักแต่อย่างใด ในสายตาของผู้อ่าน สิ่งซึ่งผู้อ่านแสวงหาในหน้าหนังสือพิมพ์ ก็คือการรู้ข้อเท็จจริง ด้วยการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงเหล่านี้ หรือการทำให้ข้อเท็จจริงผิดลักษณะไปเท่านั้น ที่จะทำให้นักหนังสือพิมพ์ ตามความคิดเห็นของเขาเอง ได้รับอิทธิพลบางอย่าง

เมื่อเหลือแต่เครื่องมือที่นำมาใช้ได้เพียงเท่านี้ หนังสือพิมพ์ยังแสดงอานุภาพมหาศาลขึ้นในอเมริกา หนังสือพิมพ์ทำให้ชีวิตการเมืองหมุนเวียนไปในทุกส่วนของอาณาจักรอันไพศาลนี้ หนังสือพิมพ์ซึ่งเบิดหูเบิดตาอยู่ตลอดเวลานี่เอง ที่นำเอากลไกทางการเมืองอันลึกลับมาเบิดโปงจนหมดเปลือกอยู่ไม่เว้นวาย ทั้งบังคับให้ข้าราชการต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าศาลแห่งความคิดเห็นทีละคน ๆ หนังสือพิมพ์นี่เองที่เป็นผู้รวบรวมประโยชน์ของบางลัทธิ และกำหนดสัญญลักษณ์ของพรรคต่าง ๆ ด้วยหนังสือนี่แหละที่พรรคเหล่านั้นโต้ตอบพูดจากันได้โดยไม่ต้องเห็นหน้ากัน ได้ยินเสียงกันและกันโดยไม่ต้องติดต่อกัน ยามที่องค์กรต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนมากสามารถดำเนินไปในแนวทางเดียวกัน นานไปอิทธิพลขององค์กรเหล่านี้ย่อมยิ่งใหญ่เกือบจะสุดแรงต้านทีเดียว และแล้วความเห็นของประชาชนซึ่งจะไปทางเดียวกันเสมอ ก็ยอมแพ้ต่อการตีกระหน่ำขององค์กรดังกล่าวในที่สุด

ในสหรัฐอเมริกา หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับโดด ๆ มีอานุภาพน้อย ทว่าหนังสือพิมพ์รายประจำ ถัดจากมวลชนยังคงเป็นอำนาจที่สำคัญอำนาจหนึ่ง ความคิดเห็นซึ่งสร้างขึ้นภายใต้อำนาจแห่งเสรีภาพหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา มักจะผึ่งแน่นกว่าความเห็นซึ่งสร้างขึ้นในหน้าที่แห่งอื่น ภายใต้อิทธิพลของการตรวจพิจารณา

ในสหรัฐอเมริกา ประชาธิปไตยนำคนหน้าใหม่ ๆ เข้ามาดำเนินงานอยู่ไม่หยุดหย่อน ดังนั้น รัฐบาลจึงมีความต่อเนื่องและความเป็นระเบียบน้อยในการวางมาตรการ ทว่าหลักกว้าง ๆ ของรัฐบาลในประเทศนี้มีความมั่นคงมากกว่าในประเทศอื่น ๆ หลายประเทศ อีกความคิดเห็นสำคัญ ๆ ที่ใช้กำหนดกฎเกณฑ์ของสังคม ก็มีลักษณะถาวรกว่า เมื่อความคิดหนึ่งเข้าครอบครองจิตใจความรู้สึกของประชาชนอเมริกัน ไม่ว่าจะถูกต้อง หรือไร้เหตุผลก็ตาม ไม่มีอะไรยากเย็นไปกว่าการที่จะขจัดความคิดนั้นเสีย

ข้อเท็จจริงทำนองเดียวกันนี้ สังเกตเห็นได้ในอังกฤษ ประเทศเดียวในยุโรปที่ซึ่งตลอดระยะเวลาหนึ่งศตวรรษ เราได้ประจักษ์ถึงเสรีภาพที่ใหญ่ยิ่งที่สุดในทางความคิดทั้งอคติที่แน่นหนาที่สุดที่ไม่มีวันเอาชนะได้เลย

ข้าพเจ้าเห็นว่าผลนี้มาจากสาเหตุซึ่งเมื่อมองผิวเผินแล้ว น่าจะเป็นเครื่องขวางกั้นมิให้เกิดผลนั้นขึ้น คือ เสรีภาพหนังสือพิมพ์ ในหมู่ประชาชนที่มีเสรีภาพชนิดนี้ จะยึดมั่นอยู่กับความคิดเห็นของตน เพราะความหยิ่งผยองเท่า ๆ กับความเชื่อมั่น พวกเขารักความเห็น

เหล่านั้น เพราะรู้สึกว่าถูกต้อง ทั้งเป็นความเห็นที่เขาเลือกสรรแล้ว จึงยึดเอาไว้แน่นหนา ไม่เพียงในฐานะที่เห็นว่าเป็นสัจจะ แต่ในฐานะที่เป็นของพวกตนอีก

ยังมีเหตุผลอื่น ๆ อีกมาก

คนสำคัญผู้หนึ่งกล่าวว่า "ตรงปลายสุดทั้งสองข้างของวิชาการคืออวิชชา" บางทีอาจจะเป็นความจริงยิ่งกว่า ถ้าจะบอกว่า ความเชื่อมั่นอย่างลึกซึ้งมีอยู่ก็เฉพาะตรงปลายสุดทั้งสองด้านเท่านั้น และตรงกลางคือความสงสัย จริงซิ เราสามารถพิจารณาปัญญามนุษย์ได้ในสามระดับต่าง ๆ กัน และมักจะเป็นระดับที่สืบเนื่องกัน

มนุษย์มีความเชื่ออย่างมั่นคง เพราะเขารับโดยมิได้หยั่งลงไปให้ลึกซึ้ง เขาจะสงสัยยามที่มีการคัดค้าน บ่อยครั้งเขาสามารถแก้ข้อสงสัยได้ทั้งหมด และครั้งนั้นเขาจะเริ่มเชื่อ คราวนี้เขาจะไม่เข้าถึงสัจจะอย่างบังเอิญ และงมงายในความมืดอีกแล้ว แต่เขาจะมองเห็นสัจจะตรงหน้าอย่างจัง ๆ และมุ่งตรงไปสู่แสงสว่างแห่งสัจจะนั้น[๑]

ยามที่เสรีภาพหนังสือพิมพ์เห็นว่ามนุษย์อยู่ในสภาวะแรก จึงปล่อยให้มนุษย์คงนิสัยที่ชอบเชื่ออย่างเป็นมั่นเป็นเหมาะโดยไม่พักตรึกตรองก่อน เป็นเวลานานทีเดียว เสรีภาพดังกล่าวเพียงแต่ค่อย ๆ เปลี่ยนสิ่งที่เขายึดถือโดยไม่ยั้งคิดวันแล้ววันเล่า เมื่อเป็นดังนั้น ณ ขอบฟ้าแห่งปัญญาอันไพศาล ความนึกคิดของมนุษย์ยังคงมองเห็นเพียงครั้งละจุดเท่านั้น ทว่าจุดนี้ผันแปรไปตลอดเวลา นั่นคือคุณแห่งการปฏิวัติอย่างกระทันหัน เคราะห์ร้ายจริงสำหรับคนรุ่นต่อ ๆ มา ซึ่งเป็นรุ่นแรก ๆ ที่จู่ ๆ ก็ต้องยอมรับเสรีภาพหนังสือพิมพ์ขึ้นมา

ถึงกระนั้น ในไม่ช้าวงจรแห่งความคิดใหม่ ๆ ก็ถูกสำรวจจนเกือบจะจบสิ้น คราวนี้ก็มาถึงประสบการณ์ และแล้วมนุษย์ก็จมดิ่งลงสู่ห้วงแห่งความสงสัย และความไม่ไว้วางใจกันถ้วนหน้า

เราสามารถเชื่อได้ว่า คนส่วนใหญ่จะมาสะดุดหยุดลงตรงสภาพใดสภาพหนึ่งในสองสภาพนี้คือ เชื่อโดยไม่รู้ว่าเพราะเหตุใด หรือไม่รู้แน่ชัดว่าควรจะเชื่ออะไร

ส่วนความเชื่อมั่นอีกชนิดหนึ่ง ที่ได้รับการไตร่ตรองแล้ว และเป็นตัวของตัวเอง อันเกิดจากวิชาความรู้ และโผล่พ้นขึ้นมาจากท่ามกลางความสงสัยวุ่นวายใจนั่นเอง จะมีก็แต่คนเป็นจำนวนน้อยมากที่ใช้ความมานะพยายามจนบรรลุถึงความเชื่อมั่นนั้นได้

---

๑ นั่นแหละ ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าความเชื่อมั่นที่ได้ไตร่ตรองดีแล้ว และเป็นตัวของตัวเองนี้เคยส่งมนุษย์ขึ้นไปจนถึงขีดแห่งความกระตือรือร้น และความสวามิภักดิ์ เช่นที่ความเชื่อในลัทธิสามารถดลบันดาลหรือไม่

ทว่าเราได้สังเกตเห็นแล้วว่า สมัยศตวรรษแห่งศรัทธาในศาสนา มนุษย์ยังเปลี่ยนความเชื่อถือของตนอยู่เป็นครั้งคราว ขณะที่ในศตวรรษแห่งความสงสัยไม่แน่ใจ แต่ละคนต่างพยายามยึดถือความเชื่อของตนไว้อย่างแน่นหนา ทางการเมืองก็เช่นนี้ ในยุคแห่งเสรีภาพหนังสือพิมพ์ เมื่อทฤษฎีสังคมทั้งมวลถูกโต้แย้งหมดแล้ว และถูกโจมตีทีละทฤษฎี ๆ บรรดาผู้ที่ยึดมั่นอยู่กับหนึ่งในทฤษฎีดังกล่าวต่างก็รักษาทฤษฎีของตนไว้ ไม่ใช่ด้วยเหตุผลที่ว่าเขาแน่ใจว่าทฤษฎีนั้นดี เท่ากับเหตุผลที่ว่าเขาไม่แน่ใจว่าจะมีทฤษฎีอื่นใดดีกว่านี้

ในสมัยที่กล่าวมา คนไม่ยอมตายง่าย ๆ เพื่อความคิดเห็นของตน แต่คนจะไม่ยอมเปลี่ยนความคิดเป็นอันขาด และเราจะพบเห็นทั้งผู้ที่ยอมตายและผู้ที่ยอมสละความเห็นของตนน้อยมาก

ขอเสริมเหตุผลที่กล่าวมาด้วยเหตุผลอีกประการหนึ่งซึ่งหนักแน่นยิ่งกว่า กล่าวคือ ในขณะที่เกิดความสงสัยในเรื่องความคิดเห็น มนุษย์จะลงเอยด้วยการอาศัยสัญชาตญาณและผลประโยชน์ทางวัตถุแต่เพียงถ่ายเดียว อันเป็นสิ่งซึ่งเห็นได้ชัดแจ้งกว่ามาก ทั้งมีลักษณะที่จับต้องได้มากกว่า และถาวรกว่าความคิดเห็น

เรื่องที่ตัดสินได้ยากยิ่งก็คือ การที่จะรู้ว่าประชาธิปไตย หรืออภิชนาธิปไตยอันไหนจะใช้ปกครองได้ดีกว่ากัน แต่เป็นที่ชัดแจ้งว่าประชาธิปไตยเป็นอุปสรรคของอภิชนาธิปไตย และอภิชนาธิปไตยบีบบังคับประชาธิปไตย

นี่แหละคือสัจจะในตัวของมันเอง โดยที่เราไม่จำเป็นจะต้องถกเถียงกันดังเช่นท่านร่ำรวย และข้าพเจ้ายากจน

บทที่ ๔
สมาคมการเมืองในสหรัฐอเมริกา

อเมริกาเป็นประเทศเดียวในโลก ที่ซึ่งคนได้ประโยชน์จากสมาคมมากที่สุดและเป็นที่ซึ่งได้มีการนำวิธีปฏิบัติอันมีอานุภาพนี้ไปใช้ เพื่อวัตถุประสงค์มากมายหลายประการที่สุด

โดยที่ไม่เกี่ยวข้องกับสมาคมถาวรทั้งหลาย ซึ่งกฎหมายตั้งขึ้นมา ในนามของชุมชน เมืองและเคาน์ตี้ ก็ยังมีสมาคมอื่น ๆ อีกมากมายซึ่งถือกำเนิดและพัฒนามาจากเจตจำนงของคนหลาย ๆ คนรวมกัน

พลเมืองของสหรัฐ เรียนรู้ตั้งแต่เกิดว่าจะต้องพึ่งตนเอง ในอันที่จะต่อสู้กับสิ่งเลวร้ายและอุปสรรคนานาในชีวิต เขาจะเหลือบมองดูอำนาจสังคม ก็ด้วยสายตาท้าทาย ทั้งหวั่นวิตกและจะร้องขอความช่วยเหลือก็ต่อเมื่อจำเป็นจริง ๆ สิ่งเหล่านี้จะเริ่มสังเกตได้ตั้งแต่เข้าโรงเรียนอันเป็นที่ที่เด็ก ๆ แม้กระทั่งในการละเล่นของพวกเขา จะยินยอมต่อกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งเขาตั้งขึ้นเอง และลงโทษการกระทำผิดซึ่งพวกเขาเป็นผู้กำหนดเอง ความรู้สึกนึกคิดทำนองเดียวกันนี้จะกลับเข้ามาในการกระทำทุกอย่างในชีวิตสังคม แม้นสิ่งหนึ่งเกิดกีดขวางทางสาธารณะ การผ่านไปมาจะชะงักไป การจราจรหยุดลง ผู้คนแถวๆ นั้นจะตั้งหน่วยตัดสินหนทางแก้ไขขึ้นทันที สภาชั่วคราวนี้จะทำให้เกิดฝ่ายบริหาร ซึ่งจะเป็นผู้แก้ไขความเลวร้ายก่อนที่จะมีใครทันได้นึกถึงอำนาจที่มีอยู่แล้ว ก่อนที่จะมีอำนาจของผู้ที่เกี่ยวข้องในขณะนั้น ถ้าเป็นเรื่องความสนุกสนาน ผู้คนก็จะร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อทำให้งานสดใสมีชีวิตชีวา และสมเป็นงานจริง ๆ ท้ายที่สุด คนรวมตัวกันเพื่อต่อต้านศัตรูทางปัญญาโดยแท้ กล่าวคือ คนร่วมกันต่อสู้ความเกินความพอดี[๑]

---

๑ ในปี ค.ศ. ๑๘๓๖ มีสมาคมขนาดพองามอยู่แล้วในสหรัฐถึง ๘,๐๐๐ สมาคม มีสมาชิก ๑,๕๐๐,๐๐๐ คน มีการห้ามตั้งสมาคมอีกอย่างเด็ดขาดในมลรัฐเมน เวอร์มอนต์และหวังว่านิวยอร์คกำลังจะห้ามเช่นนั้น (Ampère, J.J. A., "Promenades en Amérique, I, 287) (ต่อหน้า ๒๒๖)

ในสหรัฐคนร่วมสมาคมกันเพื่อความปลอดภัยของประชาชน เพื่อพาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม เพื่อศีลธรรม และศาสนา ไม่มีสิ่งใดที่เจตจำนงมนุษย์จะหมดหวังที่จะไขว่คว้า ในยามที่บุคคลรวมพลังกันลงมือทำด้วยความสมัครใจ

ข้าพเจ้าคงจะมีโอกาสพูดถึงผลอันเกิดจากการร่วมสมาคมกันทางชีวิตพลเรือนในภายหลัง ขณะนี้ข้าพเจ้าต้องจำกัดตัวอยู่แค่ในโลกการเมือง

เมื่อสิทธิในการเข้าร่วมสมาคมกัน เป็นที่ยอมรับ พลเมืองย่อมสามารถใช้สิทธินั้นได้หลายอุบายวิธีต่าง ๆ กัน

สมาคมเพียงแต่ประกอบด้วย การที่บุคคลต่าง ๆ จำนวนหนึ่งรวมตัวกันในฐานะประชาชน ตามความเชื่อในลัทธินั้นลัทธินี้ และทำสัญญาผูกมัดว่าจะช่วยกันส่งเสริมให้เห็นคุณค่าแห่งลัทธิตนด้วยวิธีการอย่างหนึ่ง สิทธิในการเข้าร่วมสมาคมนี้ เกือบจะปนกับเสรีภาพในการเขียน อย่างไรก็ตาม สมาคมก็มีอานุภาพสูงกว่าหนังสือพิมพ์เสียแล้ว เมื่อความเห็นหนึ่งได้รับการสนับสนุนจากสมาคมหนึ่ง ความเห็นนั้นย่อมต้องมีรูปแบบชัดเจนและแน่นอนขึ้น คือก่อให้เกิดผู้ที่เข้าข้างและทำให้บุคคลเหล่านี้เข้ามาเกี่ยวข้องกับอุดมการแห่งความเห็นนั้นด้วย พวกเขาจะเรียนรู้ที่จะทำความรู้จักซึ่งกันและกันด้วยตนเอง และความกระตือรือร้นจะเพิ่มพูนขึ้นพร้อมกับจำนวนสมาชิก สมาคมช่วยผนึกความพยายามบากบั่นแห่งเจตนารมณ์ซึ่งแตกต่างกันเข้าไว้ด้วยกันและผลักดันความพยายามเหล่านั้นด้วยกำลังแข็งกล้า ไปสู่เป้าหมายอันเดียวกัน ซึ่งสมาคมได้กำหนดไว้แล้วอย่างชัดแจ้ง

ระดับที่สองในเรื่องการใช้สิทธิเข้าร่วมสมาคม คือการสามารถเข้าไปร่วมได้เมื่อเราปล่อยให้สมาคมทางการเมือง วางแหล่งปฏิบัติการไว้เหนือจุดสำคัญ ๆ ของประเทศบางจุด

เมื่อ ช็อง ช้าคส์ อ็องตวน อ็องแปร์บุตรชายของอ็องแปร์คนสำคัญได้พบกับแฟนนี่ เด็มเบิล ซึ่งทำให้เขาอยากไปเที่ยวชมสหรัฐอเมริกา เขาอุทิศหนังสือของเขาชื่อ Promenades en Amériques: E.U. Cuba, Mexique หรือ "การท่องเที่ยวในอเมริกา ได้แก่ สหรัฐ คิวบา เม็กซิโก" (พิมพ์ที่ปารีสโดยพี่น้องตระกูล Michel Levy ค.ศ. ๑๘๕๕ ๒ เล่มจบ) พิมพ์ครั้งที่ ๔ ปี ค.ศ. ๑๘๖๖ อ็องแปร์ได้พยานหลักฐานจากความรู้สึกที่ต็อกเกอะวิลล์ เขียนไว้ในหนังสือของเขา อ็องแปร์ได้ผูกมิตรกับชาวอเมริกันเป็นจำนวนมาก แต่เขาไปแค่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น

อ็องแปร์เขียนถึงต็อกเกอะวิลล์ดังนี้ "แต่ละวัน แต่ละชั่วโมงที่หมดไปในสหรัฐคือคำวิจารณ์งานของคุณเป็นการพิสูจน์ความคิดของคุณ" วันที่อุทิศหนังสือคือวันที่ ๑๔ กรกฎาคม อ็องแปร์นำจดหมายที่เขาเขียนถึงต็อกเกอะวิลล์มาลงพิมพ์อีกครั้งหนึ่ง เมื่อเขาตีพิมพ์หนังสือตอนที่สองของเขา

ได้ กิจการของสมาคมนั้นย่อมยิ่งใหญ่ขึ้น อิทธิพลย่อมกว้างขวางออกไป ณ สมาคมนั้น ผู้คนได้พบปะเห็นหน้ากัน จึงมีการวางวิธีดำเนินงาน ความคิดเห็นทั้งหลายก็คลี่คลายออกมาด้วยพลังและความร้อนแรง ซึ่งความคิดที่บรรยายออกมาทางการเขียนไม่มีวันเทียบเคียงได้เลย

ยังมีระดับสุดท้ายอีกระดับหนึ่ง ในเรื่องการใช้สิทธิเข้าร่วมสมาคมทางการเมือง กล่าวคือ บรรดาผู้ที่สนับสนุนความเห็นอันเดียวกัน สามารถรวมตัวกันในรูปคณะผู้เลือกตั้งได้และแต่งตั้งผู้มีอำนาจไปเป็นตัวแทนในสภาผู้เลือกตั้ง ถ้าจะว่าไปก็คือระบบผู้แทนซึ่งนำไปใช้กับพรรคนั่นเอง

โดยนัยนี้ ในกรณีแรก คนที่มีความคิดเห็นเหมือนกันสร้างความสัมพันธ์กันในหมู่พวกเขาทางด้านปัญญาแท้ ๆ ในกรณีที่สอง คนเข้ารวมกันเป็นสมาคมเล็ก ๆ ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของพรรค ท้ายที่สุดคือกรณีที่สาม คนสร้างทำนองประเทศหนึ่งต่างหากภายในประเทศ รัฐบาลอีกรัฐบาลหนึ่งภายในรัฐบาล บรรดาผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ ซึ่งคล้ายกับผู้ได้รับมอบอำนาจจากคนส่วนใหญ่ เป็นตัวแทนพลังร่วมทั้งหมดของผู้ที่อยู่ฝ่ายเดียวกันแต่เพียงผู้เดียว โดยนัยนี้พวกสุดท้ายที่กล่าวมา จึงมีลักษณะของการรวมอยู่ในชาติเดียวกัน พร้อมด้วยพลังทางจิตใจอันเป็นผลที่ติดตามมา จริงอยู่ที่มีผู้มีอำนาจเหล่านี้ มิได้มีสิทธิตรากฎหมายเช่นผู้ได้รับมอบอำนาจจากคนส่วนใหญ่ ทว่าพวกเขามีอำนาจโจมตีกฎหมายที่มีอยู่ และวางรูปกฎหมายที่ควรจะมีไว้ล่วงหน้าได้

ข้าพเจ้าคิดว่ายังมีประชาชนที่ยังไม่เคยชินกับการใช้เสรีภาพนัก หรือประชาชนที่เพาะเชื้ออารมณ์ความรู้สึกทางการเมืองอันล้ำลึกเอาไว้ นอกจากเสียงข้างมากซึ่งเป็นผู้บัญญัติกฎหมายแล้ว ข้าพเจ้าขอกล่าวถึงเสียงข้างน้อย ซึ่งรับหน้าที่เป็นเพียงผู้พิจารณา และยุติหน้าที่ลงตรงการตัดสิน แล้วข้าพเจ้าก็อดคิดไม่ได้ว่า ความเป็นระเบียบของสาธารณะกำลังเสี่ยงกับเหตุบังเอิญใหญ่ ๆ บางประการ

ระหว่างการที่จะพิสูจน์ว่ากฎหมายหนึ่งในตัวของมันเอง ดีกว่าอีกกฎหมายหนึ่ง และพิสูจน์ว่าควรจะนำกฎหมายนั้นไปแทนกฎหมายนี้ เป็นเรื่องห่างไกลกันแน่ ๆ แต่ว่าในที่ซึ่งความนึกคิดของมนุษย์ที่มีปัญญารอบรู้เห็นว่ายังมีระยะทางอีกไกลโข จินตนาการของฝูงชนจะไม่สังเกตเห็นว่ามีความห่างไกลเลย นอกจากนั้น เคยมีบางสมัยที่ประเทศแบ่งแยกออกเป็นสองฝ่ายเกือบจะเท่า ๆ กัน โดยที่ต่างฝ่ายต่างอ้างว่าพวกตนเป็นตัวแทนของเสียงส่วนใหญ่ ใกล้

เคียงกับอำนาจที่ปกครองอยู่ ถ้าเกิดมีอำนาจอีกอันหนึ่งตั้งขึ้นมา โดยมีอำนาจทางจิตใจยิ่งใหญ่เกือบพอ ๆ กัน เราจะเชื่อได้หรือว่าอำนาจนั้นจะจำกัดวงอยู่แค่พูดโดยไม่ลงมือทำได้นาน

อำนาจนั้นควรจะต้องยุติแค่การพิจารณาทางอภิปรัชญาว่าเป้าหมายของสมาคม คือ การเป็นผู้นำทางความคิดเห็น ไม่ใช่ขัดแย้งความคิดเห็น การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมาย ไม่ใช่บัญญัติกฎหมาย กระนั้นหรือ

ยิ่งข้าพเจ้ามองดูเสรีภาพหนังสือพิมพ์ในด้านผลลัพธ์สำคัญ ๆ ข้าพเจ้าก็ยิ่งเกิดเชื่อมั่นว่าในหมู่คนสมัยใหม่ อิสรภาพทางหนังสือพิมพ์เป็นปัจจัยสำคัญ หรืออีกนัยหนึ่งคือ เป็นปัจจัยด้านโครงสร้างของเสรีภาพ ประชาชนผู้ปรารถนาที่จะอยู่อย่างเสรี ย่อมจะมีสิทธิเรียกร้องจนถึงที่สุด ที่จะให้ผู้อื่นเคารพเสรีภาพนั้น แต่ทว่า เสรีภาพที่ไม่จำกัดในการเข้าร่วมสมาคมทางด้านการเมือง จะไม่มีวันปะปนไปหมด กับเสรีภาพในการเขียน เสรีภาพหนึ่งนั้น ทั้งจำเป็นน้อยกว่าและเป็นภัยมากกว่าอีกอย่างหนึ่ง ประเทศสามารถกำหนดขอบเขตเสรีภาพ โดยที่ยังคงเป็นนายตัวเองอยู่ต่อไป บางครั้งประเทศจำต้องทำเช่นนั้น เพื่อดำรงอยู่ต่อไปได้

ในอเมริกา เสรีภาพในการเข้าร่วมสมาคม เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองไม่จำกัดขอบเขต

ตัวอย่างอันหนึ่งคงจะทำให้เรารู้ เท่าที่ข้าพเจ้าอาจจะกล่าวเพิ่มเติมได้ ว่ามีการยินยอมให้เสรีภาพจนถึงระดับใด

คงจะจำกันได้ดีว่า ปัญหาเรื่องการกำหนดราคาสินค้า และเสรีภาพในการค้าขาย ก่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิดวุ่นวายมากเพียงใดในอเมริกา การกำหนดราคานี้ ไม่เพียงแต่จะส่งเสริมหรือโจมตีทางด้านความคิดเห็นเท่านั้น แต่ทั้งด้านผลประโยชน์ทางวัตถุอันยิ่งใหญ่มากด้วย ภาคเหนือได้รับความเจริญรุ่งเรือง ส่วนหนึ่งจากการกำหนดราคาดังกล่าว ความยากลำเค็ญเกือบทั้งหมดของภาคใต้มาจากการกำหนดราคา เราอาจกล่าวได้ว่า นับเป็นระยะเวลาเนิ่นนานทีเดียว ที่การกำหนดราคา ก่อให้เกิดอารมณ์ทางการเมือง ซึ่งก่อความวุ่นวายขึ้นในสหภาพเพียงครั้งเดียว

ในปี ค.ศ. ๑๘๓๑ เมื่อการวิวาทมีพิษรุนแรงถึงขีดสุด ราษฎรลึกลับผู้หนึ่งในแมสสาชูเส็ทซ์นึกว่าจะเสนอต่อบรรดาผู้ที่เป็นอริต่อการกำหนดราคา โดยใช้หน้าหนังสือพิมพ์ ให้มีการส่งผู้แทนไปยังมลรัฐพีลาเดลเฟีย เพื่อรวมกันคิดหาหนทางที่จะคืนเสรีภาพให้กับการพาณิชย์

ข้อเสนอนี้แพร่ไปในเวลาไม่กี่วัน ด้วยอานุภาพของหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่มลรัฐเมนจรดนิวออร์ลีนส์ ผู้ที่เป็นอริต่อการกำหนดราคารับข้อเสนอนั้นอย่างกระตือรือร้น พวกเขาประชุมกันทั่วไปหมดและแต่งตั้งผู้แทน ผู้แทนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่รู้จักกันดี และผู้แทนบางคนก็กลายเป็นคนมีชื่อเสียงขึ้นมา มลรัฐเซาท์แคโรไลนา ซึ่งเราเห็นแล้วว่านับแต่นั้นมา ได้จับอาวุธขึ้นต่อสู้เพื่อวัตถุประสงค์อันเดียวกันนี้ส่งผู้แทนของรัฐไปเป็นจำนวน ๖๓ คน วันที่ ๑ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๓๑ สภาซึ่งตามธรรมเนียมอเมริกันใช้ชื่อว่าสภาคอนเว้นชั่น จึงถูกก่อตั้งขึ้นที่ฟีลาเดลเฟีย โดยมีสมาชิกมากกว่าสองร้อยคน การอภิปรายกระทำกันอย่างเปิดเผยให้ประชาชนร่วมรู้เห็นและนับแต่วันแรก มีลักษณะทางนิติบัญญัติแท้ ๆ มีการอภิปรายเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจของสภา ทฤษฎีทางเสรีภาพในการพาณิชย์ และท้ายที่สุดอภิปรายเรื่องมาตรการต่าง ๆ ด้านการกำหนดราคา สิบวันต่อมาที่ประชุมจึงแยกย้ายกันไปหลังจากได้มีการร่างคำปราศรัยต่อประชาชนอเมริกัน ในคำปราศรัยนั้น มีคำแถลงว่า ข้อ ๑ สภานี้ไม่มีสิทธิกำหนดราคา และการกำหนดราคาในปัจจุบันไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ ข้อ ๒ การพาณิชย์ที่ไม่มีอิสระ มิได้เกิดประโยชน์กับประชาชนคนใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประชาชนอเมริกัน

น่าที่เราจะยอมรับกันว่า เสรีภาพที่ไม่จำกัดในการเข้าร่วมสมาคมทางการเมืองตราบจนกระทั่งทุกวันนี้ มิได้ก่อให้เกิดผลเสียหายในสหรัฐเช่นที่คาดคิดกันในประเทศอื่น สิทธิการเข้าร่วมสมาคมในประเทศนี้เป็นสิ่งที่นำเข้ามาจากประเทศอังกฤษ และดำรงอยู่ในอเมริกาตลอดมา การใช้สิทธินี้ในปัจจุบันกลายเป็นขนบธรรมเนียม นิสัยความเคยชินไปเสียแล้ว

ในสมัยเรา เสรีภาพในการเข้าร่วมสมาคม กลายเป็นหลักประกันที่จำเป็น ในอันที่จะต่อต้านเผด็จการของคนหมู่มาก ในสหรัฐอเมริกา ยามที่พรรคหนึ่งมีอำนาจเหนือพรรคอื่นขึ้นมา อำนาจทางการบริหารจะเข้าไปอยู่ในกำมือพรรคนั้น บรรดาสหายสนิทของพรรคจะเข้าสรวมตำแหน่งการงานทุกชนิด และสามารถใช้หน่วยกำลังต่าง ๆ ได้ทุกหน่วย ในเมื่อคนที่เด่นที่สุดในฝ่ายตรงข้ามไม่สามารถฝ่าข้ามอุปสรรคที่แยกเขาออกจากอำนาจได้ จึงจำเป็นอยู่เองที่คนเหล่านี้จะต้องสร้างอำนาจอยู่รอบนอก เสียงข้างน้อยจะต้องต่อต้านพลังทางวัตถุที่กดขี่พวกเขาอยู่ ด้วยพลังทางจิตใจที่มีอยู่ทั้งหมด ดังนั้น จึงเป็นการใช้อันตราย ต่อต้านอันตรายที่น่าหวั่นเกรงกว่า

อำนาจสูงสุดของเสียงส่วนมาก ดูจะเป็นอันตรายใหญ่ยิ่งสำหรับสาธารณรัฐอเมริกาทั้งหลาย จนกระทั่งวิธีการอันเป็นภัยที่นำมาใช้จำกัดอำนาจนั้น น่าจะเป็นสิ่งดีในความเห็นของข้าพเจ้า

ในที่นี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความคิด ซึ่งจะเป็นการเตือนความจำ ถึงสิ่งซึ่งข้าพเจ้าเคยกล่าวไว้ตอนอื่น ในโอกาสที่พูดถึงเสรีภาพของชุมชน ไม่มีประเทศใด ๆ ที่ซึ่งสมาคมต่าง ๆ เป็นของจำเป็น ในอันที่จะกันมิให้เกิดเผด็จการทางพรรคหรือการใช้อำนาจโดยพลการของเจ้ามากไปกว่าประเทศซึ่งมีสภาพสังคมแบบประชาธิปไตย ในประเทศอภิชนาธิปไตย หน่วยรอง ๆ ลงมาจะก่อตั้งเป็นสมาคมแบบธรรมชาติซึ่งคอยหยุดยั้งการใช้อำนาจในทางที่ผิด

ในประเทศซึ่งไม่มีสมาคมเช่นนี้เลย แม้นบุคคลไม่สามารถสร้างอะไรสักอย่างหนึ่งขึ้นมาชั่วคราว ที่ไม่ใช่แบบธรรมชาติ โดยมีรูปลักษณ์คล้ายคลึงกับสมาคมเหล่านั้น , ข้าพเจ้าก็มองไม่เห็นอุปสรรคใดที่จะช่วยขวางกั้นเผด็จการชนิดไหนได้เลย และแล้วปวงชนมากมายย่อมจะถูกกดขี่ โดยพวกที่ก่อความเดือดร้อนเพียงหยิบมือเดียว หรือโดยคนเพียงคนเดียว ทั้งที่คนเหล่านี้มิได้ถูกลงโทษแต่ประการใด

การประชุมของสภาคือนเว็นชั่นทางการเมือง (เพราะมีอยู่ทุกชนิด) ซึ่งอาจจะกลายเป็นมาตรการจำเป็นอยู่บ่อย ๆ แม้ในอเมริกาเอง มักจะเป็นเหตุการณ์ร้ายแรง ซึ่งบรรดามิตรสหายของประเทศมองดูด้วยความหวาดกลัว

ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากการประชุมของสภาคือนเว็นชั่นในปี ค.ศ. ๑๘๓๑ อันเป็นครั้งที่บุคคลเด่น ๆ ทั้งหลายซึ่งเข้าร่วมประชุมอยู่ด้วย มุ่งพยายามจนสุดความสามารถในอันที่จะใช้ภาษาซึ่งไม่รุนแรงนัก และบีบบังคับวัตถุประสงค์ของการประชุมไม่ให้เลยเถิดไป เป็นไปได้ว่าการประชุมสภาเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๓๑ มีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงต่อความรู้สึกนึกคิดของบรรดาผู้ที่ไม่พอใจจริง ๆ และเป็นการเตรียมนำเขาเหล่านั้น ไปสู่การต่อต้านกฎหมายพาณิชย์ของสหภาพอย่างเปิดเผย ซึ่งประทุขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๓๒

เรามิสามารถปิดบังตัวเองได้ว่า เสรีภาพไม่จำกัดในการเข้าร่วมสมาคมทางการเมืองจะเป็นเสรีภาพสุดท้าย ในบรรดาเสรีภาพทั้งมวล ซึ่งประชาชนจะทนรับไว้ได้ แม้นเสรีภาพนั้นจะไม่ทำให้ประชาชนตกอยู่ในสภาวะอนาธิปไตย เสรีภาพนั้น ถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งย่อมทำให้ประชาชนสัมผัสสภาวะดังกล่าวอยู่ทุกขณะจิต แม้กระนั้น เสรีภาพอันเป็นภัยเหลือล้น

นั้น ช่วยเป็นหลักประกันได้ในประเด็นหนึ่ง คือในประเทศซึ่งการตั้งสมาคมเป็นไปอย่างเสรี สมาคมลับจึงไม่เป็นที่รู้จัก ในอเมริกามีผู้ก่อความวุ่นวายเดือดร้อน แต่ไม่มีผู้คิดประทุษร้ายเลย

ความเข้าใจต่าง ๆ ในเรื่องสิทธิในการเข้าร่วมสมาคมในยุโรป และในสหรัฐอเมริกา และวิธีใช้สิทธิที่แตกต่างกัน

ถัดจากเสรีภาพในการกระทำการตามลำพัง อันเป็นเสรีภาพที่ธรรมชาติที่สุดของมนุษย์ ย่อมได้แก่เสรีภาพในการใช้ความพยายามของตนร่วมกับความพยายามของเพื่อนมนุษย์และกระทำการร่วมกัน ดังนั้น สิทธิในการร่วมสมาคม โดยเนื้อแท้แล้ว จึงดูเป็นสิ่งที่จะโอนไปให้ผู้อื่นไม่ได้ เกือบจะเท่า ๆ กับเสรีภาพของบุคคลทีเดียว ผู้บัญญัติกฎหมายไม่มีวันทำลายสิทธินั้นได้ โดยไม่รุกรานสังคมเอง แม้กระนั้น หากยังมีประชาชนบางชาติ ซึ่งเสรีภาพในการรวมตัวกัน เป็นเพียงสิ่งซึ่งก่อให้เกิดความดีงาม และความเจริญรุ่งเรืองอย่างมากมายอยู่ละก็ยังมีประชาชนชาติอื่นอีกเช่นกัน ซึ่งใช้เสรีภาพมากเกินควร จนทำให้ผิดลักษณะไป และทำให้เสรีภาพนั้นอันเป็นปัจจัยหนึ่งแห่งชีวิต กลายเป็นต้นเหตุแห่งความพินาศ ดูเหมือนว่าการนำแนวทางต่าง ๆ ของสมาคมมาเปรียบเทียบกันในประเทศ ที่ซึ่งเสรีภาพเป็นที่รู้ที่เข้าใจกัน และในประเทศซึ่งเสรีภาพนั้นผันแปรไปกลายเป็นอำนาจ คงจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อรัฐบาลต่าง ๆ และต่อพรรคทั้งหลายในเวลาเดียวกัน

ชาวยุโรปเป็นส่วนมาก ยังคงเห็นว่าการร่วมสมาคม มีอาวุธรบชนิดหนึ่ง ซึ่งคนรีบร้อนทำขึ้นมา เพื่อนำไปทดลองใช้ในสนามรบทันที

คนร่วมสมาคมกัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการพูดก็มีอยู่ แต่ความคิดที่ว่าจะต้องลงมือกระทำการในไม่ช้านี้ ย่อมครอบงำความรู้สึกนึกคิดของทุก ๆ คนอยู่ สมาคมหนึ่งก็คือกองทัพหนึ่ง มีการพูดคุยกัน เพื่อนับจำนวนผู้เข้าร่วม และเพื่อทำให้เกิดความกระตือรือร้น ต่อจากนั้นก็มุ่งหน้าไปสู้กับศัตรู ในสายตาของบรรดาผู้ที่เป็นส่วนประกอบของสมาคม ทรัพยากรทางด้านกฎหมายน่าจะเป็นวิธีที่นำมาใช้ได้ แต่มิใช่จะเป็นวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จเพียงวิธีเดียว

นั่นมิใช่ลักษณะที่คนในสหรัฐเข้าใจกัน ในเรื่องสิทธิการเข้าร่วมสมาคม ในอเมริการาษฎรที่เป็นเสียงข้างน้อยจะรวมกันเป็นสมาคม ก่อนอื่นเพื่อดูจำนวนคน และโดยนัย

นั้น ย่อมเป็นการทำให้อานุภาพทางขวัญของคนส่วนใหญ่ลดน้อยถอยลง เป้าหมายอันที่สองของผู้ร่วมสมาคม คือการนำข้อโต้แย้งต่าง ๆ มาร่วมพิจารณากัน ซึ่งโดยลักษณาการเช่นนี้จะทำให้ค้นพบข้อโต้แย้งที่เหมาะสมที่สุดในการที่จะสร้างความประทับใจต่อคนส่วนใหญ่ เพราะพวกเขาหวังอยู่เสมอว่า จะดึงเสียงส่วนใหญ่มาร่วมกับพวกตนได้ และต่อจากนั้นก็จะเข้ามามีอำนาจในนามของเสียงข้างมาก

เมื่อเป็นเช่นนั้น สมาคมการเมืองในสหรัฐฯ จึงมีวัตถุประสงค์แบบสันติ และใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ถูกกฎหมาย และยามที่สมาคมเหล่านี้อ้างว่าต้องการประสบชัยชนะโดยอาศัยกฎหมายเท่านั้น โดยทั่วไปเป็นคำกล่าวที่เป็นความจริง

ในยุโรป มีพรรคต่าง ๆ ซึ่งผิดแผกไปจากเสียงส่วนใหญ่มาก จนกระทั่งพวกเขาหวังไม่ได้เลยว่าจะสามารถทำให้เสียงส่วนใหญ่หันมาสนับสนุนพวกเขาได้ และพรรคเหล่านี้เองก็เชื่อว่าลำพังตนมีกำลังเพียงพอแล้ว ในอันที่จะต่อสู้กับคนส่วนใหญ่ ยามที่พรรคเช่นนี้ก่อตั้งเป็นสมาคมขึ้น พวกเขามิต้องการทำให้ผู้อื่นหันมาเชื่อ แต่เพื่อจะต่อสู้ ในอเมริกาบรรดาผู้ที่มีความเห็นห่างไกลจากเสียงส่วนใหญ่มาก ย่อมไม่สามารถต่อสู้กับพลังของเสียงส่วนใหญ่ได้เลย คนอื่น ๆ นั้นเล่า ทุกคนต่างหวังที่จะเอาชนะใจคนส่วนใหญ่ทั้งนั้น

ฉะนั้น การใช้สิทธิในการจัดตั้งสมาคมจึงกลายเป็นอันตราย เมื่อเทียบกับสัดส่วนของความเป็นไปไม่ได้ ที่พรรคใหญ่ ๆ จะกลายเป็นเสียงข้างมาก ในประเทศเช่นสหรัฐอเมริกา ที่ซึ่งความเห็นจะแตกต่างกันก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยนัยนี้สิทธิในการตั้งสมาคมจึงยังคงมีไม่จำกัดขอบเขต

นอกจากนั้น สิ่งซึ่งทำให้เรามองเห็นในเรื่องเสรีภาพของการเข้าร่วมสมาคม แต่เฉพาะสิทธิที่จะทำสงครามกับรัฐบาล ก็เนื่องจากความขาดประสบการณ์ของเราในเรื่องเสรีภาพนั่นเอง ความคิดแรกที่แล่นเข้าสู่สมองของพรรค ทำนองเดียวกับสมองของคน เมื่อเกิดกำลังวังชาขึ้นมา ก็คือความรุนแรง ความคิดที่จะชักจูงโน้มน้าวใจจะเกิดก็ต่อเมื่อภายหลังคือมีกำเนิดมาจากประสบการณ์

คนอังกฤษ ซึ่งแตกแยกกันในหมู่พวกตนอย่างล้ำลึก ไม่ค่อยจะได้ใช้สิทธิในการจัดตั้งสมาคมจนเกินเลยไป เพราะพวกเขาใช้สิทธินี้มานานกว่า

ยิ่งกว่านั้น ในหมู่ชาวเรา คนยังมีรสนิยมร้อนแรงทางการสงครามมาก จนกระทั่งไม่มีกิจการอันใดที่จะเสียสติมากเท่านี้อีกแล้ว ถ้าเป็นกิจการในการที่จะทำให้เกิดความบึ้นบ่วนขึ้นในประเทศ ที่ซึ่งคนคิดว่าจะตายอย่างมีความสุข ขณะที่มือถืออาวุธ

แต่ทว่าในบรรดาสาเหตุทั้งมวล ที่ช่วยให้ความรุนแรงในการจัดตั้งสมาคมการเมืองในสหรัฐบรรเทาเบาบางลง สาเหตุที่ทรงพลังที่สุดเห็นจะได้แก่การออกเสียงทั่วไป ในประเทศซึ่งยินยอมให้มีการออกเสียงทั่วไป เสียงส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นที่คลางแคลงใจเลย เพราะไม่มีพรรคใดสามารถตั้งตัวเป็นผู้แทนของผู้ที่มิได้ออกเสียงอย่างสมเหตุสมผลได้เลย เมื่อเป็นเช่นนั้นสมาคมต่าง ๆ จึงรู้ดี และทุกคนก็รู้ว่าพวกตนมิได้เป็นตัวแทนของเสียงส่วนมาก นี่เป็นผลอันสืบเนื่องจากข้อเท็จจริงในเรื่องการดำรงอยู่ของสมาคมเอง เนื่องจากว่า หากแม้นสมาคมเป็นตัวแทนของเสียงข้างมากแล้วไซร้ สมาคมย่อมจะเปลี่ยนแปลงกฎหมายได้เอง แทนที่จะร้องเรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายนั้น

อานุภาพทางขวัญของรัฐบาลซึ่งถูกโจมตีโดยสมาคมเหล่านี้ กลับเพิ่มสูงขึ้น ส่วนพลังของสมาคมกลับอ่อนลงมากทีเดียว

ในยุโรปเกือบจะไม่มีสมาคมใดเลยที่ไม่อ้าง หรือเชื่อว่าตนเป็นตัวแทนเจตจำนงของคนส่วนใหญ่ การสมอ้าง หรือความเชื่อดังนี้ ทำให้พลังของพวกเขาเพิ่มสูงขึ้นอย่างน่ามหัศจรรย์ และใช้เป็นประโยชน์ในการทำให้การกระทำต่าง ๆ เป็นสิ่งชอบธรรมได้อย่างวิเศษ เพราะเหตุว่า จะมีอะไรอื่นอีกเล่าที่ควรแก่การอภัย ยิ่งไปกว่าความรุนแรงเพื่อนำมาซึ่งชัยชนะแห่งอุดมการ ซึ่งถูกบีบคั้นจากกฎหมาย

โดยนัยนี้เอง ที่ในความยุ่งยากอย่างมหาศาลของกฎหมายมนุษย์ บางครั้งจึงเกิดมีว่า เสรีภาพขนาดหนักช่วยแก้ไขการใช้เสรีภาพในทางที่ผิดได้ และประชาธิปไตยจักช่วยเตือนให้รู้ล่วงหน้าถึงภัยอันตรายของประชาธิปไตย

ในยุโรปบรรดาสมาคมต่าง ๆ พิจารณาตนว่าเป็นทำนองสภาที่ปรึกษาทางนิติบัญญัติและบริหารของชาติ ซึ่งไม่สามารถส่งเสียงเองได้ จากความคิดนี้จึงเท่ากับว่า สมาคมเหล่านี้เป็นผู้กระทำการ และสั่งการเสร็จสรรพ

ในอเมริกาที่ซึ่งสมาคมในสายตาของทุกคน เป็นเพียงตัวแทนเสียงข้างน้อยในประเทศ สมาคมเป็นผู้พูดและยื่นฎีกา

วิธีการต่าง ๆ ที่สมาคมในยุโรปใช้อยู่ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่สมาคมตั้งไว้ เนื่องจากเป้าหมายหลักของสมาคมเหล่านี้ คือลงมือทำ ไม่ใช่พูด ต่อสู้มิใช่ชักชวนให้เชื่อ จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่การจัดตั้งสมาคมมิได้มีลักษณะไปในทางพลเรือนแต่อย่างใด และมีการนำธรรมเนียมและคติทหารเข้าไปใช้ในสมาคมเหล่านี้ ทั้งเรายังเห็นสมาคมนี้รวมการใช้กำลังไว้ที่ส่วนกลางมากเท่าที่จะทำได้ และวางอำนาจของทั้งหมดไว้ในกำมือของคนจำนวนน้อยมาก

สมาชิกของสมาคมจะตอบรับคำสั่งเยี่ยงทหารที่ออกรณรงค์ พวกเขาปฏิบัติตามลัทธิการเชื่อฟังโดยดุษณี หรือจะว่าไปแล้ว ในการรวมตัวกัน พวกเขายอมเสียสละทันที ซึ่งความคิดเห็นและคำตัดสินอย่างเสรีของตนทุกประการ ทั้งภายในสมาคมเหล่านี้ยังถูกครอบงำด้วยการกดขี่ซึ่งสุดจะทนทานยิ่งไปกว่า การกดขี่ที่ปฏิบัติกันอยู่ในสังคม ในนามของรัฐบาลซึ่งพวกเขาโจมตีเสียอีก

สิ่งนั้นทำให้พลังทางขวัญของสมาคมลดน้อยถอยลง โดยนัยนี้สมาคมจึงสูญเสียลักษณะอันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งฝังลึกอยู่ในการต่อสู้ผู้กดขี่ของผู้ถูกกดขี่ เพราะเหตุว่า ผู้ที่ยอมเชื่อฟังเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเพียงไม่กี่คน และในบางกรณีอย่างสยบราบคาบ ผู้ที่ยอมปล่อยเจตจำนงของตนให้แก่คนเหล่านั้น และยอมสยบแม้ความคิดของตนต่อพวกเขา คนเช่นนี้จะอ้างว่าตนต้องการเป็นไทแก่ตัวได้อย่างไรกัน

คนอเมริกันได้ตั้งรัฐบาลขึ้นมาภายในสมาคมเช่นกัน แต่ถ้าจะกล่าวโดยนัยนี้ นั่นคือรัฐบาลพลเรือน อิสรภาพส่วนบุคคลยังเป็นส่วนสำคัญอยู่ ทำนองเดียวกับสังคมทุก ๆ คนในสมาคมเดินไปพร้อม ๆ กัน มุ่งไปสู่จุดหมายอันเดียวกัน ทว่าแต่ละคนมิได้ยืนยันที่จะเดินไปตามเส้นทางที่เหมือนกันทีเดียว สมาชิกไม่ต้องยอมสละเจตจำนงและเหตุผลของตนแต่อย่างใด ทว่าพวกเขานำเจตจำนงอีกเหตุผลของตนมาใช้เพื่อความสำเร็จในธุรกิจร่วมกัน

บทที่ ๕
การปกครองแบบประชาธิปไตยในอเมริกา

ข้าพเจ้าทราบดีว่าขณะนี้ตนกำลังเดินอยู่บนบริเวณอันร้อนระอุ แต่ละคำในบทนี้อาจจะไปกระทบกระทั่งเสียดสีฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งแบ่งแยกประเทศข้าพเจ้าเป็นบางประเด็นก็ได้ แต่ข้าพเจ้าก็จะไม่บอกเล่าความรู้สึกของข้าพเจ้าน้อยไปกว่านี้

ในยุโรป เราตัดสินลักษณะที่แท้จริง และทั้งสัญชาตญาณอันถาวรของประชาธิปไตยได้ยากมากทีเดียว เพราะเหตุว่าในยุโรปมีการต่อสู้ระหว่างหลักการที่ขัดแย้งกันสองประการ และเพราะเราไม่รู้แน่ชัดว่า สิ่งซึ่งเกิดจากการต่อสู้นี้ ส่วนไหนเนื่องมาจากหลักการ ส่วนไหนเนื่องมาจากอารมณ์

ในอเมริกา การณ์มิได้เป็นไปดังนั้น ที่นั่น ประชาชนอยู่เหนืออุปสรรค ไม่มีทั้งอันตรายจะต้องหวั่นเกรง หรือการหมิ่นประมาทที่จะต้องแก้แค้น

ดังนั้น ประชาธิปไตยในอเมริกาจึงถูกปล่อยให้เป็นไปตามแนวทางของมันเอง ก้าวย่างของประชาธิปไตยนั้นเป็นไปตามธรรมชาติ และการเคลื่อนไหวทุกอย่างเป็นไปอย่างเสรี นั่นคือสิ่งที่เราควรจะนำมาพิจารณา และการศึกษานี้จะเป็นที่สนใจ และมีประโยชน์สำหรับใครกันเล่า ถ้าไม่ใช่เรา ผู้ซึ่งถูกขบวนการอย่างหนึ่งซึ่งสุดจะขัดขืนได้ลากจูงไปทุกเมื่อเชื่อวัน เราผู้ซึ่งกำลังเดินไปเยี่ยงคนตามืดมัว บางครั้งก็มุ่งไปสู่ลัทธิเผด็จการ บางทีก็หันไปหาสาธารณรัฐ แต่ที่แน่ก็คือมุ่งไปยังสภาพสังคมประชาธิปไตย

การออกเสียงทั่วไป

ข้าพเจ้าเคยกล่าวมาก่อนหน้านี้ว่า มลรัฐแห่งสหภาพ ได้ยอมรับการออกเสียงทั่วไป การออกเสียงเช่นนี้จะพบเห็นได้ในหมู่ประชากรทั้งหลาย ซึ่งอยู่ในระดับสังคมสูงต่ำมากน้อยต่าง ๆ กัน ข้าพเจ้าเคยมีโอกาสเห็นผลอันเกิดจากการออกเสียงนี้ในสถานที่ต่าง ๆ และในหมู่มนุษย์ผู้ซึ่งภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ทำให้ต่างพวกต่างแทบจะกลายเป็นคนต่างถิ่นไป

ที่เดียว ไม่ว่าจะเป็นมลรัฐหลุยสิอานา หรือมลรัฐในนิวอิงแลนด์ จะเป็นรัฐจอร์เจียหรือคานาดา ข้าพเจ้าสังเกตเห็นว่ายังอีกห่างไกลที่เดียวที่ในอเมริกาการออกเสียงทั่วไปจะนำมาซึ่งความดีงาม และความเลวร้ายทั้งมวลที่คาดคอยกันในยุโรป และโดยทั่วไปผลมักจะไม่เป็นดังที่คิดเอาไว้

การเลือกของประชาชน และสัญชาตญาณทางประชาธิปไตยของอเมริกาในการเลือกนั้น

หลายคนในยุโรป เชื่อโดยไม่พูดออกมา หรือพูดโดยไม่เชื่อ ว่าข้อได้เปรียบใหญ่ ๆ ประการหนึ่งของการออกเสียงทั่วไป คือการเรียกคนซึ่งสมควรได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เข้ามาดำเนินกิจการต่าง ๆ กล่าวกันว่าประชาชนไม่สามารถปกครองตนเองได้ แต่ประชาชนปรารถนาความดีงามให้แก่รัฐอย่างจริงใจ และสัญชาตญาณของเขาไม่ค่อยพลาดนัก ที่จะชี้ตัวบุคคลที่กระตือรือร้นด้วยแรงปรารถนาอันเดียวกัน ทั้งเป็นผู้ที่สามารถกุมอำนาจได้ดีกว่า

สำหรับตัวข้าพเจ้า ขอบอกสักหน่อย สิ่งซึ่งข้าพเจ้าได้พบเห็นในอเมริกามิได้ทำให้ข้าพเจ้ามีสิทธิ์คิดได้ว่าเป็นเช่นนั้นจริง ๆ เมื่อไปถึงสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าต้องประหลาดใจที่ค้นพบว่าผู้อยู่ใต้ปกครองโดยทั่วไป มีคุณค่ามากเพียงใด และผู้ปกครองมีคุณค่าน้อยเพียงใด นับเป็นข้อเท็จจริงที่ตลอดเวลาในสหรัฐฯ ยุคปัจจุบัน คนเก่งที่สุดไม่ค่อยจะถูกเรียกเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และเราจำต้องยอมรับว่าการณ์เป็นเช่นนี้เสมอมา ยิ่งประชาธิปไตยออกนอกขอบเขตที่จำกัดไว้แต่เดิมมามากขึ้นเท่าไร เป็นที่แน่ชัดว่า เชื้อชาติของคนในมลรัฐอเมริกาทั้งหลาย ย่อมเล็กลงเท่านั้นทุกทีอย่างน่าประหลาด นับแต่ครึ่งศตวรรษมาแล้ว

เราอาจชี้ให้เห็นสาเหตุแห่งปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้หลายประการ

การที่จะยกระดับสติปัญญาความรู้ของประชาชนให้อยู่เหนือระดับหนึ่งนั้น เป็นสิ่งสุดวิสัย ไม่ว่าจะทำอย่างไรก็ตาม แม้จะพยายามเพียงใดในอันที่จะช่วยอำนวยความสะดวกเพื่อเข้าถึงซึ่งความรู้นานาประการของมนุษย์ ปรับปรุงวิธีการอบรมสั่งสอนและทำให้วิทยาการเป็นสิ่งที่จะหาได้ในราคาถูก เราย่อมจะไม่มีวันทำให้มนุษย์แสวงหาความรู้ใส่ตน และพัฒนาสติปัญญาตนได้ โดยไม่ต้องยอมสละเวลา

ความสะดวกจะมากหรือน้อยก็ตาม ซึ่งประชาชนประสบอยู่ในการดำรงชีวิตโดยไม่ต้องทำงาน ย่อมเป็นสิ่งจำกัดอันพึงมีว่าเขาจะมีความเจริญก้าวหน้าทางปัญญาไปได้ไกลเพียงใด ขอบเขตจำกัดนี้ในบางประเทศจะอยู่ไกลออกไปหน่อย ในบางประเทศก็ใกล้เข้ามาหน่อย แต่เพื่อที่ขอบเขตนี้จะหมดไป ประชาชนไม่ควรต้องคอยเป็นธุระดูแลด้านวัตถุในชีวิตของคน กล่าวคือเขาจะต้องไม่เป็นประชาชนอีกแล้ว ฉะนั้น จึงเป็นการยากยิ่ง ที่จะคิดสร้างสังคม ซึ่งมนุษย์ทุกคนมีปัญญาความรู้สูง เท่า ๆ กับสร้างรัฐซึ่งราษฎรร่ำรวยหมดทุกคน นั่นคืออุปสรรคสองประการซึ่งเกี่ยวเนื่องกัน ข้าพเจ้าขอยอมรับโดยไม่ลำบากใจอะไรเลยว่า ราษฎรทั้งมวลปรารถนาความดีงามของประเทศอย่างจริงใจยิ่ง ข้าพเจ้าอยากจะไปไกลกว่านั้นเสียด้วยซ้ำ โดยขอกล่าวว่า ชนชั้นที่ด้อยกว่าในสังคม โดยทั่วไป ดูจะร่วมปรารถนาเช่นนั้นน้อยกว่าชนชั้นสูง ๆ เพราะผลประโยชน์ส่วนตัว (ซึ่งมีน้อยกว่า) ทว่าสิ่งซึ่งมักจะขาดหายไปเสมอไม่มากก็น้อย สำหรับราษฎรทั่วไป ก็คือศิลปะในการคิดหาวิธีดำเนินการ ทั้ง ๆ ที่ปรารถนาที่จะไปถึงเป้าหมายนั้นอย่างจริงใจ การศึกษาค้นคว้าเป็นเวลานาน และความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ มากมาย เป็นสิ่งจำเป็นในอันที่จะเกิดความคิดความเข้าใจต่อลักษณะคนเพียงคนเดียว แม้ปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดก็ยังงุนงง แล้วป่วงชนธรรมดาจะทำสำเร็จได้อย่างไร ประชาชนไม่มีวันที่จะมีเวลาและวิธีการที่จะทำงานชั้นนี้ได้ พวกเขาได้แต่ตัดสินอย่างรีบเร่งและเลือกแต่ของเด่น ๆ เห็นชัดเจนที่สุด เพราะฉะนั้น นักโฆษณาชวนเชื่อทุกประเภทจึงรู้ซึ้งถึงความลับในการที่จะเอาใจประชาชนเป็นอย่างดี ในขณะที่มิตรแท้ของประชาชนกลับได้รับความล้มเหลวบ่อยที่สุด

นอกจากนั้น สิ่งที่ขาดหายไปจากประชาธิปไตย มิใช่ความสามารถในการเลือกคนที่มีคุณค่าเสมอไป แต่ยังขาดความปรารถนาและรสนิยมอีกด้วย

เราต้องไม่บีดบังตัวเองว่า สถาบันประชาธิปไตย ช่วยพัฒนาความรู้สึกริษยาในหัวใจมนุษย์จนถึงขั้นระดับสูงมาก ไม่ใช่เป็นเพราะว่าสถาบันเหล่านั้นเปิดหนทางให้แต่ละคนทำตัวเท่าเทียมกับผู้อื่นมากเท่าไรนัก แต่เป็นเพราะว่าหนทางเหล่านั้นต้องพ่ายแพ้ต่อผู้ใช้ต่างหาก สถาบันประชาธิปไตยช่วยกระตุ้นและส่งเสริมความรู้สึกด้านความเสมอภาค โดยไม่มีวันสามารถสนองความรู้สึกนั้นได้อย่างเต็มที่ ความเสมอภาคอย่างเต็มเปี่ยมนี้จะหลีกพ้นเงื้อมมือของประชาชนไปทุก ๆ วัน ยามที่คนเชื่อว่าคว้าไว้อยู่มือ แล้วจะหนีหายไป ดังที่ปาสกาล[๑]

๑ Blaise Pascal นักคณิตศาสตร์ นักฟิสิกส์ นักปรัชญาและนักประพันธ์ฝรั่งเศส (ค.ศ. ๑๖๒๓–๑๖๖๒)

เคยกล่าวไว้หายไปชั่วนิรันดร ข้างประชาชนก็เร่าร้อนเสาะหาสมบัติชิ้นนี้ ซึ่งมีค่ายิ่งนักด้วยใกล้แค่เอื้อมนี่เอง ทว่าไกลโขอยู่จนไม่สามารถลิ้มรสได้ โอกาสแห่งความสำเร็จทำให้คนตื่นเต้นว้าวุ่นใจ ความไม่มั่นใจในความสำเร็จทำให้เขาโมโหหุ่นง่าน ผู้คนต่างวุ่นวายใจ เหนื่อยหน่าย รุนแรง ในยามนั้นทุก ๆ สิ่งซึ่งมีบางส่วนที่อยู่นอกเหนือความสามารถของพวกเขา ดูจะเป็นอุปสรรคแห่งความปรารถนาของเขาไปหมด ทั้งไม่มีความสูงส่งอันใดที่ชอบธรรมมากเช่นนี้ ที่มองมาก ๆ เข้าก็รู้สึกเพลียตา

คนจำนวนมากนึกภาพว่า เจ้าสัญชาตญาณเร้นลับในหมู่ชาวเรา ซึ่งจูงใจให้ชนชั้นที่ด้อยกว่าพยายามกีดกันชนชั้นสูง ๆ ไม่ให้เข้าดำเนินกิจการต่าง ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้นี้จะพบได้ก็เฉพาะในฝรั่งเศสเท่านั้น ซึ่งเป็นการคิดผิดทีเดียว สัญชาตญาณที่ข้าพเจ้ากำลังพูดถึงมิได้มาจากฝรั่งเศสแต่อย่างใด เป็นสัญชาตญาณประชาธิปไตยต่างหาก สภาวการณ์ทางการเมืองทั้งหลายแหล่ทำให้สัญชาตญาณดังกล่าวมีลักษณะขมขื่นรุนแรงเป็นพิเศษ แต่มิได้เป็นตัวก่อให้เกิดสัญชาตญาณ

ในสหรัฐอเมริกา ประชาชนมิได้มีความเกลียดชังชนชั้นสูงในสังคม เพียงแต่โอภาปราศรัยด้วยแต่น้อย และคอยระวังให้อยู่ห่างจากอำนาจ ประชาชนมิได้หวั่นเกรงผู้ที่มีความสามารถสูงส่งทว่าให้ความนิยมแต่น้อย โดยทั่วไปเราสังเกตเห็นว่า ทุกอย่างที่ขึ้นสูงโดยพวกเขาไม่ได้สนับสนุนย่อมยากที่จะได้รับความอุดหนุนอนุเคราะห์จากพวกเขา

พร้อม ๆ กับที่สัญชาตญาณธรรมชาติทางประชาธิปไตยส่งประชาชนให้แยกคนเด่นๆ ออกห่างจากอำนาจ สัญชาตญาณอีกอันหนึ่งซึ่งมีอานุภาพไม่ด้อยไปกว่าก็ช่วยส่งคนเด่นเหล่านี้ให้ตีตัวออกห่างจากอาชีพทางการเมือง ซึ่งทำให้เขาคงความเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่และโดยไม่ทำให้เขาต่ำช้าลงขณะที่ก้าวไปได้ยากมาก นี่เป็นความคิดซึ่งนายกรัฐมนตรีเค็นท์แสดงออกมาอย่างซื่อทีเดียว เจ้าของความคิดผู้โด่งดังซึ่งข้าพเจ้ากำลังพูดถึงนี้ หลังจากได้กล่าวสรรเสริญข้อความตอนนั้นของรัฐธรรมนูญอย่างมากมาย ซึ่งมอบให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจแต่งตั้งผู้พิพากษา ยังได้เสริมอีกว่า "อันที่จริง น่าจะเป็นไปได้ว่า บุคคลซึ่งเหมาะสมที่จะเข้ารับตำแหน่งเหล่านี้ที่สุดอาจจะสงวนท่าทีมากเกินไป และเคร่งครัดต่อหลักการมากเกินกว่าจะสามารถรวมเสียงข้างมากได้ ในการเลือกตั้ง ซึ่งจะใช้วิธีออกเสียงทั่วไป" (คัดจาก Kent's

Commentaries, t.I, p. 272) นี่แหละคือสิ่งที่ตีพิมพ์ออกมาโดยไม่มีอะไรขัดแย้ง ในอเมริกาเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๓๐

ข้าพเจ้าได้ประจักษ์ว่า บรรดาผู้ที่มองเห็นการออกเสียงทั่วไป ว่าเป็นหลักประกันของการเลือกที่ดีนั้น กำลังหลอกตัวเองแท้ ๆ การออกเสียงทั่วไปมีผลดีด้านอื่น แต่ไม่ใช่ด้านที่กล่าวมานี้

สาเหตุบางประการที่ช่วยแก้ไขสัญชาตญาณประชาธิปไตยได้เป็นบางส่วน

ยามที่มีภยันตรายใหญ่หลวงมาคุกคามรัฐ บ่อยครั้งเรามักจะประจักษ์ว่าประชาชนเลือกราษฎรซึ่งเหมาะที่สุดที่จะช่วยรัฐได้อย่างเต็มอกเต็มใจ

เราเคยสังเกตว่า มนุษย์ที่ตกอยู่ในอันตรายที่บีบอยู่รอบข้าง มักจะไม่ค่อยคงอยู่ในระดับปกติ เขามักจะขึ้นไปเหนือระดับ หรือไม่ก็ตกต่ำลงกว่าระดับ ที่เกิดขึ้นกับประชาชนก็เป็นเช่นนั้น อันตรายขั้นสุดยอด แทนที่จะยกระดับชาติให้สูงขึ้น บางครั้งกลับลงเอยด้วยการทำลายชาติ อันตรายดังกล่าวทำให้อารมณ์คนลุกฮือขึ้น โดยมิได้ช่วยนำทางให้แต่อย่างใด ทั้งทำให้สติปัญญาหวั่นไหวคลอนแคลน แทนที่จะเป็นแสงสว่างนำทางให้ ชาวยิวยังคงเชือดคอกันอยู่ท่ามกลางซากปรักหักพังของโบสถ์วิหารซึ่งยังคุกรุ่นอยู่ • แต่ทว่าสิ่งที่เราพบเห็นอยู่ทั่ว ๆ ไป ในบรรดาชาติต่าง ๆ เช่นเดียวกับในหมู่คน คือคุณธรรมมหัศจรรย์อันเกิดจากภัยที่เข้ามาใกล้ตัวนั่นเอง ผู้ที่มีลักษณะคนสำคัญย่อมจะปรากฏเด่นขึ้นมาในยามนั้น เฉกเช่นอนุสาวรีย์ทั้งหลายซึ่งถูกความมืดในยามราตรีบดบังไว้ ต่อเมื่อมีแสงอัคคีภัยจึงจะปรากฏเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาทันที ผู้มีอัจฉริยะก็มิได้เย่อหยิ่งเกินกว่าจะแสดงความสามารถของตน ส่วนประชาชนผู้ถูกอันตรายคุกคามก็ลืมอารมณ์อิจฉาริษยาไปได้ขณะหนึ่ง ในเวลาเช่นนั้น เราจึงเห็นชื่ออันโด่งดังออกมาจากหีบใส่บัตรเลือกตั้งอยู่บ่อย ๆ ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วข้างต้นว่า ในอเมริกา รัฐบุรุษสมัยเราดูจะด้อยกว่ารัฐบุรุษที่เคยเป็นผู้นำกิจการงาน เมื่อสมัยห้าสิบปีที่แล้ว เรื่องนี้มิได้สืบเนื่องมาจากกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่มาจากสภาพการณ์ต่าง ๆ ด้วย เมื่อครั้งที่อเมริกาต่อสู้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องที่สุดคือการที่ประชาชนชาติหนึ่งพยายามหลุดพ้นจาก

• การวิวาทในหมู่ชาวไบเซ็นไทน์ เรื่องเพศของเทวดา ก่อนที่กรุงคอนสแตนติโนเปิลจะถูกชาวตุรกีเข้ายึดครองในปี ค.ศ. ๑๔๕๓ เป็นตัวอย่างอีกอันหนึ่ง

แอกของประชาชนอีกชาติหนึ่ง ในครั้งนั้น เมื่อเป็นเรื่องของการนำชาติใหม่เข้ามาสู่โลก ดวงวิญญาณทุกดวงต่างพุ่งตัวขึ้นเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายอันสูงส่งแห่งความมานะพยายามของตน ท่ามกลางความกระตือรือร้นอยู่ทั่วไปนี้บรรดาผู้ที่เหนือกว่าจึงพากันวิ่งนำหน้าประชาชน ส่วนประชาชนก็โอบอุ้มบุคคลเหล่านั้น แล้วยกขึ้นเหนือหัวพวกตน ทว่าเหตุการณ์ทำนองนี้ไม่ค่อยจะมีบ่อยนัก เราควรจะตัดสินเอาจากภาวะปกติของสรรพสิ่งต่าง ๆ มากกว่า

ถ้าหากว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวเช่นที่กล่าวมานี้ สามารถต่อสู้กับอารมณ์ความรู้สึกของประชาธิปไตยได้บ้างในบางครั้ง แสงสว่างแห่งปัญญา และโดยเฉพาะขนบธรรมเนียมย่อมจะมีอิทธิพลซึ่งมีอานุภาพไม่ด้อยกว่า ทว่ายั่งยืนกว่า เหนือแนวโน้มแห่งประชาธิปไตย เราจะสังเกตเห็นได้ดีในสหรัฐอเมริกา

ในแคว้นนิวอิงแลนด์ ที่ซึ่งศีลธรรมและศาสนาเป็นมารดาแห่งการศึกษาและเสรีภาพ ที่ซึ่งสังคมซึ่งมีความเก่าแก่พอสมควรและได้นั่งพักตามสบายมานานแล้วสามารถสร้างคติพจน์และนิสัยความเคยชินต่าง ๆ ขึ้นได้ ส่วนประชาชน พร้อม ๆ กับที่เขากำลังหลุดพ้นจากความเหนือกว่าทั้งมวลเท่าที่ความมั่งคั่งและชาติกำเนิดเคยสร้างมาให้บรรดามนุษย์ ก็ค่อย ๆ ชินกับการนับถือความเหนือกว่าทางสติปัญญาและศีลธรรม และยอมสยบให้สิ่งเหล่านี้โดยมิได้ขัดอกขัดใจ ทั้งเรายังมองเห็นอีกว่า ประชาธิปไตยในนิวอิงแลนด์รู้จักเลือกดีกว่าที่อื่นใด

ตรงกันข้าม ยิ่งเราลงไปทางภาคใต้มากเท่าไหร่ คือในมลรัฐทั้งหลายที่ซึ่งความผูกพันทางสังคมมีความเก่าแก่น้อยกว่าและแข็งแกร่งน้อยกว่า ที่ซึ่งการให้การศึกษาแผ่กว้างไปน้อยกว่า ทั้งหลักศีลธรรม ศาสนาและเสรีภาพ สร้างขึ้นมาในลักษณาการที่น่าชื่นชมน้อยกว่า เราจะสังเกตเห็นว่าความสามารถพิเศษ และคุณธรรมในหมู่ผู้ปกครองมีน้อยลงทุกที ๆ

ในที่สุด เมื่อเราเข้าไปสู่มลรัฐใหม่ ๆ ทางตะวันตกเฉียงใต้ ที่ซึ่งหน่วยสังคมถูกสร้างขึ้นเมื่อวันวาน ยังคงมีลักษณะเป็นเพียงที่ที่บรรดาผู้บุกเบิกและนักเก็งกำไรทั้งหลายมาอยู่รวมกัน เราจะรู้สึกสับสนที่มองเห็นว่าอำนาจของปวงชนถูกมอบให้อยู่ในกำมือของคนเช่นไร และจะถามตัวเองว่า ด้วยอำนาจอิสระทางกฎหมายอันใดและของผู้ใด ที่รัฐสามารถพัฒนาขึ้นและสังคมสามารถเจริญรุ่งเรืองขึ้นได้ ในดินแดนแห่งนี้

มีกฎหมายบางบทซึ่งมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย และซึ่งก็สามารถแก้ไขสัญชาตญาณทางประชาธิปไตยอันเป็นภัยได้สำเร็จเป็นบางส่วน

ยามที่ท่านเข้าไปในห้องของสภาผู้แทนราษฎร ณ กรุงวอชิงตัน ท่านจะรู้สึกสะดุดตาในรูปลักษณ์อันแสนธรรมดาของสภาอันยิ่งใหญ่แห่งนั้น ณ ท่ามกลางสภา ดวงตาของท่านจะสอดส่ายหาคนมีชื่อเสียงสักคนก็ไม่พบ สมาชิกเกือบทุกคนเป็นบุคคลที่ไม่มีใครรู้จัก ชื่อเสียงเรียงนามของเขามิได้สร้างภาพอันใดขึ้นในความคิดเราเลย ส่วนมากมักจะเป็นทนายความประจำหมู่บ้าน พ่อค้าวานิช หรือแม้แต่เป็นคนที่อยู่ในชนชั้นต่ำที่สุดในประเทศ ซึ่งการศึกษาแผ่ขยายออกไปเกือบจะถึงทุกคนเช่นนี้ มีคนกล่าวว่าตัวแทนของประชาชนเขียนหนังสือให้ถูกต้องไม่ค่อยจะเป็น

ห่างออกไปเพียงสองก้าว จะเข้าไปสู่ห้องประชุมของวุฒิสภา ณ ใจกลางที่ประชุมแคบ ๆ นี้เป็นที่รวมของบรรดาคนมีชื่อโด่งดังในอเมริกาเป็นส่วนใหญ่ เราเกือบจะมองไม่เห็นคนสักคนที่ไม่ทำให้เรานึกถึงภาพที่ตีพิมพ์ออกมาเมื่อเร็ว ๆ นี้ เขาเหล่านี้คือบรรดาทนายความโวหารกล้า นายพลเด่น ๆ ผู้พิพากษาที่เชี่ยวชาญ หรือรัฐบุรุษซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี คำพูดทุกคำที่รอดพ้นออกมาจากสภานี้ คงจะเป็นเกียรติอย่างยิ่งทีเดียวหากได้เข้าร่วมการประการมครั้งสำคัญ ๆ ในรัฐสภายุโรป

ความขัดแย้งอันแสนประหลาดนี้มาจากไหน เพราะเหตุใดบุคคลชั้นนำของชาติจึงอยู่ในห้องประชุมนี้แทนที่จะอยู่ในห้องโน้น เพราะเหตุใดสภาแรกจึงรวมเอาบุคคลพื้น ๆ ไว้มากมายในขณะที่สภาที่สองดูจะผูกขาดแต่ผู้มีสติปัญญาความรู้ และความสามารถพิเศษเอาไว้แต่เพียงแห่งเดียว อย่างไรก็ดี ทั้งสภาโน้นสภานี้ต่างก็มาจากประชาชน ทั้งสภานี้สภาโน้นต่างก็เป็นผลิตผลของการออกเสียงทั่วไป และตราบจนทุกวันนี้ ไม่เคยมีการออกเสียงแม้แต่เสียงเดียว เพื่อสนับสนุนให้วุฒิสภาเป็นอริต่อผลประโยชน์ของประชาชน ถ้าอย่างนั้นความแตกต่างอย่างมหาศาลเช่นนี้มาจากไหนกัน ข้าพเจ้ามองเห็นข้อเท็จจริงเพียงประการเดียวที่อาจอธิบายเรื่องนี้ได้ กล่าวคือ การเลือกตั้งที่ยังผลให้เกิดสภาผู้แทน เป็นการเลือกตั้งโดยตรง การเลือกตั้งวุฒิสภากระทำกันเป็นสองระดับ ราษฎรทั่วไปเป็นผู้แต่งตั้งฝ่ายนิติบัญญัติของแต่ละมลรัฐ และรัฐธรรมนูญแห่งชาติซึ่งเปลี่ยนแปลงฝ่ายนิติบัญญัติของแต่ละมลรัฐให้เป็นคณะผู้เลือกตั้ง จึงควานหาตัวสมาชิกวุฒิสภาจากหน่วยดังกล่าว ดังนั้น วุฒิสมาชิกจึงแสดงถึงผลของการออกเสียงทั่วไปแม้จะเป็นโดยทางอ้อมก็ตาม เพราะเหตุว่าคณะนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นผู้แต่งตั้งวุฒิสมาชิก มิใช่คณะขุนนางหรือคณะอภิสิทธิ์ชน ซึ่งกำหนดสิทธิเลือกตั้งให้ตนเอง

คณะนิติบัญญัติจำเป็นต้องอาศัยราษฎรทั้งหมด โดยทั่วไปคณะนิติบัญญัติจะได้รับเลือกจากราษฎรทุก ๆ ปี และราษฎรสามารถเลือกสมาชิกของคณะนิติบัญญัติชุดใหม่ได้ทุกเมื่อ แค่นี้ก็พอแล้วที่เจตจำนงของประชาชนจะผ่านเข้าไปทางสภาที่เลือกเข้ามานี้ เพื่อที่จะถูกร่างขึ้นมา และออกจากสภาในรูปลักษณ์ที่สูงส่งสวยงามกว่าเดิม เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้ที่ถูกเลือกตั้งเข้ามาโดยนัยนี้ ย่อมเป็นตัวแทนแห่งเสียงส่วนใหญ่ของชาติที่ปกครองอยู่อย่างแน่นอนเสมอ ทว่าบุคคลเหล่านี้ เป็นเพียงผู้แทนความคิดอันสูงส่งซึ่งมีพลังอยู่ในหมู่คนส่วนมาก เป็นผู้แทนสัญชาตญาณอันกล้าหาญที่ทำให้คนเกิดความกระตือรือร้น หาใช่เป็นตัวแทนอารมณ์ความรู้สึกหยุมหยิมเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งก่อความวุ่นวายในหมู่คนอยู่บ่อย ๆ หรือแทนความชั่วร้ายซึ่งลบหลู่เกียรติของปวงชน

เราสังเกตเห็นได้ง่ายว่า ในอนาคต จะมีเวลาหนึ่งที่บรรดาสาธารณรัฐทั้งหลายของอเมริกาจำเป็นจะต้องเพิ่มระดับทั้งสองในระบบเลือกตั้งของตนขึ้นเป็นทวีคูณ มิฉะนั้นจะได้รับโทษคือ ต้องสูญสิ้นไปอย่างน่าสังเวชท่ามกลางภยันตรายนานาของประชาธิปไตย

ข้าพเจ้าขอสารภาพง่าย ๆ ว่า ในการเลือกตั้งสองระดับนี้ ข้าพเจ้ามองเห็นเพียงวิธีเดียวที่จะทำให้ประชาชนทุกชั้นสามารถใช้เสรีภาพทางการเมืองได้ เหล่าผู้ที่หวังจะให้วิธีดังกล่าวเป็นอาวุธของพรรคตนเท่านั้น และผู้ที่หวั่นเกรงวิธีนี้ดูจะตกอยู่ในภาวะที่ผิดพลาดเท่า ๆ กัน

อิทธิพลที่ประชาธิปไตยอเมริกามีต่อกฎหมายเลือกตั้ง

คราใดที่การเลือกตั้งครั้งใหม่มีช่วงระยะเวลานาน คราวนั้นรัฐจะต้องเสี่ยงต่อความโกลาหลวุ่นวายในระหว่างเวลาดังกล่าว

ยามนั้นพรรคต่าง ๆ จะใช้ความพยายามอย่างน่าอัศจรรย์ ในอันที่จะย้อแย่งโชคชิงนาน ๆ ที่จะผ่านเข้ามาใกล้มือเช่นนั้น และแล้วความไข้ของบรรดาผู้สมัครซึ่งพ่ายแพ้ย่อมกลายเป็นสิ่งซึ่งเกือบจะสุดแรงเยียวยา เราควรจะต้องหวาดเกรงทุกอย่าง เพราะความทะเยอทะยานซึ่งพุ่งขึ้นถึงจุดแห่งความสิ้นหวังของบุคคลเหล่านี้ ตรงกันข้าม หากการต่อสู้ที่ทัดเทียมกันครั้งใหม่จะมีขึ้นในไม่ช้า ผู้แพ้ย่อมจะมีความอดทน

แม้นมีการเลือกตั้งติด ๆ กัน สังคมย่อมจะมีการเคลื่อนไหวอย่างรุนแรงอยู่เรื่อย ๆ และกิจการสาธารณะจะอยู่ในสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

โดยนัยนี้ สำหรับรัฐในแง่หนึ่งจะเป็นโอกาสให้เกิดความไม่สงบ อีกแง่หนึ่ง คือ โอกาสของการปฏิวัติ ระบบแรกจะเป็นอุปสรรคต่อความดีงามของรัฐบาล ระบบที่สองจะคุกคามการดำรงอยู่ของรัฐบาล

คนอเมริกันชอบที่จะเผชิญความเลวร้ายแบบแรกมากกว่าแบบที่สอง ในเรื่องนี้เขามุ่งดำเนินไปในแนวนั้นตามสัญชาตญาณมากกว่าด้วยการใช้เหตุผล เนื่องจากประชาธิปไตยส่งเสริมให้นิยมสิ่งแปลก ๆ จนกระทั่งกลายเป็นความหลงใหล ผลก็คือ มีการเปลี่ยนแปลงรูปกฎหมายอย่างแปลกไม่มีที่ไหนเหมือน

ชาวอเมริกันหลายคนมองความไร้เสถียรภาพแห่งกฎหมายของตน ว่าเป็นผลที่จำเป็นของระบบ ซึ่งให้ผลลัพธ์ทั่ว ๆ ไปที่เป็นประโยชน์ แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าในสหรัฐฯไม่มีใครสักคนกล้าปฏิเสธได้ว่า ความไร้เสถียรภาพมีอยู่จริงหรือกล้าที่จะไม่มองความไร้เสถียรภาพว่าเป็นความเลวร้ายอันใหญ่หลวงอย่างหนึ่ง

หลังจากที่แฮมิลตัน ได้สาธิตให้เห็นถึงประโยชน์ของอำนาจซึ่งสามารถขัดขวางหรืออย่างน้อยก็ถ่วงเวลาการประกาศใช้กฎหมายเลวๆ เขากล่าวเสริมว่า "บางทีอาจจะมีใครตอบข้าพเจ้าว่า อำนาจในการบอกให้รู้ล่วงหน้าได้ว่ากฎหมายใดเลว ย่อมหมายถึงอำนาจที่จะบอกล่วงหน้าได้ว่ากฎหมายใดดีด้วยเช่นกัน คำค้านนี้คงจะไม่มีวันสมใจบรรดาผู้ที่จะต้องตรวจสอบดูความเลวร้ายทุกชนิดซึ่งเราประสบ อันเกิดจากความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงรูปกฎหมาย ความไร้เสถียรภาพทางนิติบัญญัติ เป็นงานชิ้นใหญ่ที่สุดซึ่งเห็นได้ชัดแจ้งในสถาบันทั้งหลายของเรา" "ทำให้เป็นรอยมลทินอย่างใหญ่หลวง แก่ลักษณะและอัจฉริยะของรัฐบาลของเรา" (จากหนังสือเฟเดอรัลลิสต์ ฉบับที่ ๗๓)

"การที่คนเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงกฎหมายเป็นเรื่องง่าย" แมดิสสันกล่าว "และการใช้อำนาจบริหารมากจนเกินการ ดูจะเป็นโรคร้ายซึ่งมีอันตรายที่สุด ที่รัฐบาลของเราจะต้องเผชิญ" (หนังสือพิมพ์ "เฟเดอรัลลิสต์" ฉบับที่ ๖๒)

เจ๊ฟเฟอร์สันเอง ผู้ซึ่งเป็นนักประชาธิปไตยที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่ประชาธิปไตยของอเมริกาเคยมี ได้ชี้ให้เห็นถึงอันตรายแบบเดียวกันว่า

"ความไร้เสถียรภาพแห่งกฎหมายของเรา เป็นความไม่สะดวกซึ่งร้ายแรงมากจริง ๆ" เขากล่าว "ข้าพเจ้าคิดว่าเราน่าจะช่วยได้ในเรื่องนี้ โดยการตกลงใจว่าจะให้มีการเว้นช่วงเวลาไว้หนึ่งปี ระหว่างการยกร่างกฎหมาย และการลงคะแนนเสียง ต่อจากนั้นจึงเป็นการอภิปรายถกเถียง และลงคะแนนโดยไม่ต้องมีการเปลี่ยนข้อความใดแม้แต่คำเดียว และถ้าแม้นว่าสภาวการณ์ดูจะเรียกร้องให้มีการลงมติอย่างกะทันหัน ยกร่างกฎหมายที่เสนอขึ้นมาจะผ่านการรับรองด้วยเสียงข้างมากธรรมดาไม่ได้ แต่จะต้องเป็นเสียงข้างมากสองในสามของแต่ละสภา" (จดหมายถึงแมดิสสัน ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ค.ศ. ๑๗๘๗)

ข้าราชการภายใต้อำนาจประชาธิปไตยอเมริกา

ข้าราชการในสหรัฐอเมริกายังคงอยู่คละไปกับหมู่ราษฎรทั่วไป พวกเขาไม่มีปราสาทราชวัง หน่วยทหารรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องแต่งกายโอ่อ่าหรูหราแต่อย่างใด ความเป็นอยู่ง่าย ๆ แบบนี้ของฝ่ายปกครอง หาได้มาจากลักษณะแนวความคิดแบบอเมริกันโดยเฉพาะแต่ประการเดียวไม่ แต่ยังเป็นผลสืบเนื่องจากหลักพื้นฐานของสังคมอเมริกาด้วย

ในสายตาของประชาธิปไตย รัฐบาลมิใช่ของดี แต่เป็นของเลวซึ่งจำเป็นจะต้องมีการมอบหมายอำนาจบางอย่างให้บรรดาข้าราชการ เพราะเหตุว่า แม้นปราศจากอำนาจนี้เสียแล้ว เขาเหล่านั้นจะเป็นประโยชน์อันใดได้เล่า ทว่าลักษณะภายนอกของอำนาจดังกล่าวหาได้เป็นสิ่งที่จะขาดเสียมิได้ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ กลับบาดหูบาดตาประชาชนโดยไม่จำเป็นเสียด้วยซ้ำ

ฝ่ายข้าราชการเองรู้สึกเป็นอย่างดีว่า ที่พวกตนได้รับสิทธิให้มีตำแหน่งเหนือผู้อื่นเพราะอำนาจของผู้อื่น ก็ด้วยเงื่อนไขว่าจะต้องลงมาอยู่ในระดับเดียวกับทุกคนทางด้านอากัปกริยาความประพฤติเท่านั้น

ข้าพเจ้านึกไม่ออกว่าจะมีสิ่งใดที่มีความพรักพร้อมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในด้านวิธีการปฏิบัติ จะมีอะไรที่ทุกคนเข้าถึงได้ ที่เอาใจใส่สนใจต่อคำเรียกร้อง และตอบสนองได้อย่างสุภาพยิ่งไปกว่าข้าราชการในสหรัฐอเมริกา

ข้าพเจ้าชอบทีท่าที่เป็นธรรมชาติของรัฐบาลแบบประชาธิปไตย ในพลังภายในซึ่งเกิดจากงานมากกว่าผู้ดำเนินงาน เกิดจากคนมากกว่าลักษณะภายนอกของอำนาจ ข้าพเจ้าสังเกตเห็นบางอย่างที่กล้าแข็งที่ข้าพเจ้าชื่นชม

ส่วนอิทธิพลซึ่งอาจจะมาจากเครื่องแต่งกาย ข้าพเจ้าเห็นว่าในศตวรรษ เช่น ศตวรรษเรา ใครต่อใครให้ความสำคัญกับมันมากจนเกินความเป็นจริงไป ข้าพเจ้าไม่เคยสังเกตเห็นว่าในอเมริกาข้าราชการในขณะที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ จะถูกต้อนรับด้วยความเอาใจใส่และเคารพน้อยกว่าเพราะคนดูความสามารถของเขาเพียงอย่างเดียว

อีกอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าไม่แน่ใจเลยว่าการแต่งกายพิเศษจะทำให้ข้าราชการเคารพตนเองได้ ในเมื่อเขาไม่พร้อมที่จะทำเช่นนั้น เพราะข้าพเจ้าจะไม่มีวันเชื่อว่าเขาสนใจเอาใจใส่กับเครื่องแต่งกายของเขามากกว่าตัวเขาเอง

ยามที่ข้าพเจ้ามองเห็นผู้บริหารบางคนในบ้านเรากระโจกกระชั้นกับผู้คน หรือใช้ถ้อยคำไพเราะกับคนเหล่านั้น ยักไหล่เพื่อแก้ตัว และยิ้มรับข้อกล่าวหาอย่างไม่ทุกข์ร้อน ข้าพเจ้าอยากจะให้ใครเปลื้องเสื้อคลุมเขาออก เพื่อที่จะได้เผยให้เห็นกันทีชิว่า เมื่อแต่งกายเยี่ยงราษฎรสามัญธรรมดาแล้ว เขายังจะจำความเป็นมนุษย์ธรรมดาของเขาได้หรือไม่

ไม่มีข้าราชการอเมริกันคนใดมีเครื่องแต่งกายพิเศษ ทว่าทุกคนได้รับเงินเดือนกันถ้วนหน้า

สิ่งนี้มาจากหลักประชาธิปไตยเช่นกัน และเป็นธรรมชาติยิ่งกว่าสิ่งที่กล่าวมาก่อนแล้ว ประชาธิปไตยอาจจะแวดล้อมผู้บริหารด้วยความหรูหราโอ่อ่าและห่อหุ้มร่างกายเขาด้วยเครื่องไหมเครื่องทอง โดยมิได้เข้าถึงหลักการดำรงอยู่ของประชาธิปไตยโดยตรง อภิสิทธิ์ทำนองนี้เป็นสิ่งชั่วครู่ชั่วยาม เป็นของคู่กับตำแหน่ง มิใช่กับตัวคน แต่การตั้งตำแหน่งหน้าที่ซึ่งไม่มีค่าตอบแทน ก็คือการสร้างชนชั้นข้าราชการที่ร่ำรวย และเป็นเอกเทศ อันเป็นการสร้างศูนย์อภิชนาธิปไตยนั่นเอง ถ้าประชาชนยังคงรักษาสิทธิในการเลือกไว้ได้ การใช้สิทธินี้ย่อมต้องมีขอบเขตที่จำเป็น

ยามที่เรามองเห็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประเทศหนึ่ง ทำให้หน้าที่ที่มีเงินเดือนกลายเป็นหน้าที่ที่ไม่มีค่าตอบแทน ข้าพเจ้าเห็นควรสรุปได้ว่า สาธารณรัฐนั้นกำลังมุ่งไปสู่ราชาธิปไตยและเมื่อประเทศราชาธิปไตยเริ่มให้เงินเดือนกับหน้าที่ที่ไม่มีค่าตอบแทน นั่นเป็นเครื่องหมายที่ยืนยันได้แน่นอนว่า คนกำลังก้าวไปสู่สภาพเผด็จการ หรือสภาพสาธารณรัฐ

การนำหน้าที่ที่มีเงินเดือนมาแทนหน้าที่ที่ไม่มีค่าตอบแทน เพียงเรื่องนี้เรื่องเดียวก็ดูจะเป็นการปฏิวัติอย่างแท้จริงได้แล้ว

ข้าพเจ้ามองการไม่มีตำแหน่งหน้าที่ที่ไม่มีค่าตอบแทนเลย ว่าเป็นเครื่องหมายที่เห็นได้ชัดแจ้งที่สุดชนิดหนึ่ง ของอำนาจสิทธิ์ขาดของประชาธิปไตยในอเมริกา บริการที่ให้กับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด มีค่าตอบแทนทั้งสิ้น ทั้งแต่ละคนไม่เพียงแต่จะมีสิทธิในบริการ แต่ยังมีโอกาสที่จะให้บริการด้วย

แม้นว่าในรัฐประชาธิปไตย ราษฎรทุกคนจะสามารถเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ต่างๆได้ แต่ทุกคนมิได้กระเสือกกระสนที่จะสมัครเข้ารับงานเหล่านั้น มิใช่เงื่อนไขในการสมัคร แต่จำนวนและความสามารถของผู้สมัครต่างหาก ที่บ่อยครั้งทำให้ผู้เลือกตั้งสามารถเลือกได้จำกัดคน

ในประเทศที่ยึดหลักการที่ถือว่าทุกคนมีสิทธิได้รับการเลือกตั้ง ว่ากันตามจริงแล้วไม่มีอาชีพประจำถาวรสำหรับผู้บริหาร ผู้ที่เข้ามารับตำแหน่งการงานต่าง ๆ ทำนองจะเป็นเรื่องบังเอิญเท่านั้น เขาเหล่านี้มิได้มีหลักประกันอันใดที่จะคงอยู่ในตำแหน่งนั้นได้ นี่เป็นความจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อการเลือกตั้งมีเป็นประจำทุกปี ผลที่ตามมาก็คือ ในยามสงบ หน้าที่ราชการไม่ค่อยจะมีสิ่งล่อใจให้เกิดความทะเยอทะยานเลย ในสหรัฐอเมริกาพวกที่มีแรงปรารถนาเพียงสถานประมาณเท่านั้น คือพวกที่นำตัวเข้าไปพัวพันกับความยอกย้อนเลี้ยวลดของการเมือง บรรดาผู้ที่มีความสามารถสูง และผู้ที่มีอารมณ์ร้อนแรง โดยทั่วไปมักจะปลีกตัวจากอำนาจเพื่อแสวงหาความมั่งคั่งใส่ตน และสิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ คนจะเข้ารับหน้าที่ควบคุมดูแลโชคชะตาของรัฐ ก็ต่อเมื่อเขารู้สึกตนว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะดำเนินกิจการส่วนตัวเสียแล้ว

การที่มีคนธรรมดาสามัญเข้ามาครอบครองตำแหน่งหน้าที่ราชการเป็นจำนวนมากนั้น เห็นจะต้องยกให้สาเหตุดังกล่าวมา เท่า ๆ กับเพราะการเลือกสรรที่ใช้ไม่ได้ของระบบประชาธิปไตย ในสหรัฐฯ ข้าพเจ้าไม่ทราบแน่ว่าประชาชนจะเลือกบุคคลชั้นเลิศซึ่งอาจจะใช้กลอุบายในการหาคะแนนเสียงหรือไม่ แต่ที่แน่ ๆ ก็คือบุคคลชั้นเลิศย่อมไม่ใช้กลโกง

อำนาจพลการของผู้บริหารและผู้พิพากษา ภายใต้อำนาจประชาธิปไตยอเมริกา

มีรัฐบาลอยู่สองชนิด ซึ่งภายใต้รัฐบาลนี้มีการนำอำนาจพลการเข้าไปปะปนกับบทบาทของผู้บริหารและผู้พิพากษาด้วย อันได้แก่รัฐบาลเผด็จการโดยคน ๆ เดียว และรัฐบาลประชาธิปไตย

ผลลัพธ์เดียวกันนี้มาจากสาเหตุต่าง ๆ ซึ่งเกือบจะคล้ายคลึงกัน

ในรัฐเผด็จการ ชะตากรรมไม่ว่าของใครทั้งนั้นไม่มีหลักประกันมั่นคงเลย จะเป็นข้าราชการหรือบุคคลธรรมดาก็ไม่แตกต่างกัน องค์อธิปัตย์ผู้ซึ่งกำชีวิตคนไว้ในอุ้งมือตลอดกาลทั้งทรัพย์สมบัติและเกียรติยศของผู้ที่เขาใช้สอยด้วยในบางครั้ง คิดว่าตนไม่มีอะไรจะต้องหวั่นเกรงจากคนเหล่านี้ จึงปล่อยให้ผู้คนมีเสรีภาพอย่างใหญ่หลวงทางการกระทำ เพราะเชื่อว่าตนมั่นใจได้ว่าเขาเหล่านี้จะไม่มีวันใช้เสรีภาพจนเกินเลยเพื่อต่อต้านตน

ในรัฐเผด็จการ องค์อธิปัตย์หลงใหลอำนาจตนมากจนเกรงว่ากฎเกณฑ์ของตนเองจะเป็นอุปสรรคกีดขวาง ทั้งชอบที่จะเห็นลูกน้องตนไปไหนต่อไหนอย่างไม่ค่อยรู้เรื่องรู้ราวอะไรนัก เพื่อจะได้มั่นใจได้ว่าตนจะไม่มีวันพานพบแนวโน้มที่จะขัดความประสงค์ตนในตัวเขาเหล่านั้น

ในประเทศประชาธิปไตย เนื่องจากแต่ละปีคนส่วนใหญ่สามารถปลดอำนาจจากมือที่เคยได้รับมอบหมายให้กุมอำนาจนั้นไว้ได้ จึงมิต้องเกรงกลัวเช่นกันว่าจะมีใครใช้อำนาจนั้นในทางที่ผิดเพื่อต่อต้านตน ในเมื่อคนส่วนใหญ่มีอำนาจที่จะแจ้งให้ผู้ปกครองรับรู้เจตจำนงของตน คนส่วนใหญ่จึงชอบที่จะปล่อยให้ผู้ปกครองใช้ความสามารถของตนเอง มากกว่าจะผูกมัดเขาด้วยกฎเกณฑ์อันแข็งกร้าว เพราะการล้อมกรอบผู้ปกครอง ก็เข้าทำนองล้อมกรอบคนส่วนใหญ่เองด้วย

ทั้งเมื่อดูให้ดีเรายังค้นพบว่า ภายใต้อำนาจประชาธิปไตย อำนาจพลการของผู้บริหารน่าจะยิ่งใหญ่กว่าในรัฐเผด็จการเสียอีก

ในรัฐเผด็จการ องค์อธิปัตย์สามารถลงโทษความผิดทั้งมวลซึ่งเขามองเห็นได้ในชั่วขณะเดียว แต่เขาจะไม่มีวันภูมิใจได้เลยว่าเขาสังเกตเห็นความผิดที่เขาจะต้องลงโทษได้ทุกกรณี ตรงกันข้ามในประเทศประชาธิปไตย องค์อธิปัตย์ ในขณะที่มีอำนาจสูงสุด พร้อมกันนั้นยังอยู่ทั่วทุกแห่งหนอีกด้วย ทั้งเรายังมองเห็นว่าข้าราชการอเมริกันมีความเป็นอิสระในวงงานของตน ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ให้ มากกว่าข้าราชการใด ๆ ในยุโรปยิ่งนัก บ่อยครั้งจะเพียงแต่ระบุเป้าหมายที่พวกข้าราชการจะต้องมุ่งหน้าไป โดยปล่อยให้เขาเลือกหนทางเอาเอง

ในนิวอิงแลนด์เป็นต้น มีการมอบให้ผู้ที่เลือกสรรแล้ว (Select-men) ของแต่ละชุมชน รับหน้าที่ร่างรายนามคณะลูกขุน กฎอันเดียวที่วางไว้ก็คือ พวกเขาจะต้องเลือกเฟ้นลูกขุนจากบรรดาราษฎรที่มีสิทธิเลือกตั้ง และมีชื่อเสียงดีงาม

ในประเทศฝรั่งเศส เราเกรงว่าชีวิตและเสรีภาพของผู้คนจะตกอยู่ในอันตรายหาก เรามอบให้ข้าราชการสักคน จะเป็นใครก็ตามที่ใช้สิทธิอันไม่น่าไว้วางใจเช่นนี้

ในนิวอิงแลนด์ ผู้บริหารคณะเดียวกันนี้สามารถบีดประกาศรายชื่อคนเมาสุราไว้ในร้านขายเหล้าได้ ทั้งห้ามมิให้พลเมืองในมลรัฐให้เหล้าพวกขี้เมานี้ดื่ม โดยกำหนดโทษปรับเอาไว้

อำนาจในการตรวจสอบทำนองนี้ คงจะทำให้ประชาชนในประเทศสมบูรณาญาสิทธิราชอย่างสูงสุด ปฏิวัติเป็นแน่ แต่กระนั้น ณ ประเทศนี้ผู้คนต่างยอมรับอย่างไม่ยากเย็นอะไร

ไม่มีที่แห่งใดที่กฎหมายจะเบิดโอกาสให้มีการใช้อำนาจโดยพลการได้มากไปกว่าในสาธารณรัฐประชาธิปไตย เพราะเหตุว่า ณ ที่นี้ อำนาจโดยพลการมิมีสิ่งใดจะต้องหวั่นเกรง ซ้ำเรายังสามารถพูดได้ว่าผู้บริหารกลับยิ่งมีอิสระมากขึ้น ยิ่งสิทธิเลือกตั้งกระจายไปในหมู่คนต่ำต้อยมากเท่าไหร่ และยิ่งระยะเวลาของตำแหน่งบริหารถูกจำกัดมากขึ้นเพียงไร

สิ่งที่ตามมาก็คือ การที่จะนำสาธารณรัฐประชาธิปไตยไปสู่สภาวะแห่งราชาธิปไตยจึงเป็นเรื่องยากยิ่ง เมื่อผู้บริหารเลิกมาจากการเลือกตั้ง ย่อมจะยังเก็บสิทธิต่าง ๆ และรักษาธรรมเนียมของผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งเอาไว้เป็นธรรมดา ยามนี้เราย่อมจะไปสู่ระบบเผด็จการ

ในประเทศราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญเท่านั้น ที่กฎหมายยังคงเอาใจใส่คอยนำทางให้บรรดาข้าราชการ พร้อม ๆ กับการวางกรอบแห่งหน้าที่ของบุคคลเหล่านี้ไว้ สาเหตุแห่งข้อเท็จจริงนี้บอกกล่าวกันได้ง่ายมาก

ในประเทศราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ อำนาจถูกแบ่งออกไประหว่างประชาชนและกษัตริย์ ทั้งสองฝ่ายต่างมุ่งที่จะให้ตำแหน่งผู้บริหารมีความมั่นคง

กษัตริย์มิประสงค์ที่จะมอบชะตากรรมของข้าราชการไว้ในกำมือประชาชน ด้วยเกรงว่าข้าราชการจะทรยศต่อพระราชอำนาจ ข้างประชาชนเล่า ก็เกรงว่าผู้บริหารซึ่งขึ้นต่อกษัตริย์อย่างเด็ดขาด จะเป็นประโยชน์ในการกดขี่เสรีภาพพวกตน ดังนั้น จึงดูเป็นทำนองว่าต่างฝ่ายต่างมิให้ผู้บริหารขึ้นกับใครเลย

สาเหตุเดียวกัน ซึ่งชักนำให้ทั้งกษัตริย์และประชาชนปล่อยให้ข้าราชการเป็นอิสระยังชักนำให้ทุกคนเสาะหาหลักประกันว่าจะไม่มีการใช้อิสรภาพนั้นในทางที่ผิด เพื่อว่าผู้บริหาร

จะได้ไม่หันเหอิสรภาพดังกล่าว มาต่อต้านอำนาจของฝ่ายหนึ่ง หรือต่อต้านเสรีภาพของอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อเป็นดังนั้น ทั้งสองฝ่ายจึงเห็นพ้องต้องกัน ถึงความจำเป็นที่จะวางแนวทางการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการไว้ล่วงหน้า อีกเห็นประโยชน์ในอันที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ซึ่งสุดวิสัยที่เขาจะหลีกเลี่ยงได้

ความไร้เสถียรภาพทางการบริหารในสหรัฐอเมริกา

มนุษย์ซึ่งขึ้นไปสู่อำนาจเพียงชั่วขณะหนึ่ง ครั้นต่อมาก็ปะปนหายไปกับฝูงชนซึ่งเปลี่ยนโฉมหน้าอยู่มิเว้นแต่ละวัน ผลที่เกิดขึ้นก็คือ กิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมในอเมริกาบ่อยครั้งมักจะทิ้งร่องรอยไว้น้อยกว่ากิจกรรมในครอบครัวธรรมดา ๆ ในประเทศนี้การบริหารประเทศดูเป็นแบบปากเปล่า และแบบประเพณีนิยม มิได้มีการเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด หรือที่เขียนไว้ก็ปลิวไปตามแรงลมแม้แต่เพียงแผ่วเบา เสมือนหนึ่งใบไม้เสี่ยงทายแล้วลับหายไปอย่างไม่มีวันกลับ

อนุสาวรีย์แห่งประวัติศาสตร์เพียงอย่างเดียวของสหรัฐอเมริกา ได้แก่หนังสือพิมพ์ หากแม้นฉบับหนึ่งเกิดขาดหายไปแล้วไซร้ สายโซ่แห่งเวลาย่อมจะดูประหนึ่งขาดวิ่นไป ปัจจุบันกับอดีตมิได้เชื่อมโยงกันอีกต่อไป ข้าพเจ้ามิได้คลางแคลงใจเลยว่าอีกห้าสิบปีข้างหน้า จะเป็นการยากลำบากที่จะรวบรวมเอกสารที่แท้จริง ในเรื่องรายละเอียดทางความเป็นอยู่ในสังคมของคนอเมริกันในสมัยเรา ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการรวบรวมเอกสารทางการบริหารของคนฝรั่งเศสในสมัยกลาง และหากแม้นเหล่าอนารยชนเกิดบุกสหรัฐอเมริกาขึ้นมาแล้วไซร้ เพื่อจะได้รับรู้บางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับประชาชนที่อยู่ในดินแดนนั้น เห็นจะต้องไปขออ่านประวัติศาสตร์ของชาติอื่นกระมัง

ความไร้เสถียรภาพทางการบริหาร เริ่มด้วยการแทรกซึมเข้าไปในนิสัยความเคยชินต่างๆ ข้าพเจ้าแทบจะกล่าวได้ว่า ทุกวันนี้แต่ละคนได้สัมผัสรสนั้นแล้ว ในที่สุดไม่มีใครวิตกกังวลถึงสิ่งที่เคยกระทำมาก่อนหน้านี้ ไม่มีการรับวิธีมาใช้ ไม่มีการสะสมแต่อย่างใด ไม่มีการรวบรวมเอกสาร แม้แต่ในยามที่ทำได้ง่าย ๆ ครั้นบังเอิญได้เอกสารไว้ในครอบครองก็ไม่มีใครยึดมั่นในเอกสารนั้นมากนัก ในบรรดาเอกสารของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้รับมอบเอกสารฉบับแท้มา ในเรื่องการบริหารประเทศ เพื่อเป็นคำตอบสำหรับปัญหาบางประการของข้าพเจ้าใน

อเมริกา สังคมดูจะมีชีวิตอยู่แบบวันต่อวัน เสมือนกองทัพในสนามรบ แม้กระนั้น ศิลปะในการบริหารย่อมเป็นศาสตร์ชนิดหนึ่งแน่ ๆ และศาสตร์ทุกชนิดจะเจริญก้าวหน้าได้ ย่อมจำเป็นต้องนำสิ่งที่คนรุ่นต่าง ๆ ค้นพบได้มาเกี่ยวโยงกันไว้ ยิ่งอนุชนรุ่นหลังสืบเนื่องต่อกันมามากเท่าไหร่ คนหนึ่งในช่วงชีวิตอันสั้น อาจจะสังเกตเห็นข้อเท็จจริงประการหนึ่ง อีกคนหนึ่งเกิดความคิดขึ้นมาอย่างหนึ่ง คนนี้คิดค้นหาวิธีการอย่างหนึ่ง คนโน้นก็ค้นพบสูตร ๆ หนึ่ง มนุษยชาติขณะที่ผ่านไปจึงเก็บผลต่าง ๆ จากประสบการณ์ของแต่ละคน และนำมาสร้างเป็นศาสตร์ต่าง ๆ เป็นการยากมากที่ผู้บริหารอเมริกันจะมิได้เรียนรู้อะไรเลยจากกันและกัน โดยนัยนี้พวกเขาจึงนำความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเขาพบแพร่หลายอยู่ภายในสังคมมาใช้ในการบริหารสังคม หาใช่ความรู้ของผู้บริหารเองไม่ ประชาธิปไตยซึ่งก้าวหน้าไปจนถึงขีดสุด ย่อมจะเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าทางศิลปการปกครอง ประชาธิปไตยแบบนี้ เหมาะสมกับประชาชนที่ได้รับการศึกษาทางด้านการบริหารมากกว่ากับประชาชนผู้อ่อนหัดทางด้านประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ

นอกจากนี้ สิ่งที่กล่าวมามิได้เกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์แต่เพียงประการเดียว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลประชาธิปไตยซึ่งมีรากฐานอยู่บนความคิดอันแสนง่าย แสนธรรมดาเช่นนี้ ก็ยังคาดคะเนว่าสังคมจะต้องเจริญมากแล้ว และรอบรู้เป็นอย่างมากด้วย[๑] ในชั้นแรก เราคงจะเชื่อว่ารัฐบาลแบบดังกล่าวมีอยู่ในยุคแรก ๆ ของโลก เมื่อมองดูให้ดีแล้ว เราจะค้นพบอย่างง่ายดายว่ารัฐบาลนี้มาเป็นแบบสุดท้าย

ภารกิจทางราชการภายใต้อำนาจประชาธิปไตยอเมริกัน

รัฐบาลประชาธิปไตยเป็นรัฐบาลที่ประหยัดหรือเปล่า ก่อนอื่นจะต้องทราบว่าเราต้องการนำไปเปรียบเทียบกับรัฐบาลแบบใด

คำถามนี้คงจะตอบได้ง่ายมาก ถ้าแม้นเราต้องการนำสาธารณรัฐประชาธิปไตยและประเทศสมบูรณาญาสิทธิราชมาเทียบเคียงกัน เราคงจะพบว่าการใช้จ่ายเพื่อสาธารณะของรัฐบาลแรกจะสูงกว่ารัฐบาลแบบหลังพอสมควรทีเดียว ทว่าในรัฐอิสระทั้งหลายก็เป็นเช่นนี้ทั้งนั้น เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับรัฐที่ไม่มีอิสระ เป็นที่แน่นอนว่า ระบบเผด็จการทำให้มนุษย์ต้องประสบหายนะ โดยการห้ามมิให้มนุษย์ทำการผลิต มากกว่าการดึงผลผลิตไปจากมือมนุษย์

---

๑ ไม่จำเป็นจะต้องกล่าวในที่นี้ว่า ข้าพเจ้ากำลังพูดถึงรัฐบาลประชาธิปไตยซึ่งใช้ประชาชนมิใช่ชนเผ่าเล็ก ๆ

ระบบเผด็จการทำให้แหล่งความมั่งคั่งเหือดแห้งไป และบ่อยครั้งมักจะนับถือความมั่งคั่งที่ได้รับมาจากที่อื่น ตรงกันข้าม เสรีภาพสร้างทรัพย์สินมากกว่าทำลายทรัพย์สินนับพันเท่า และในประเทศที่รู้จักเสรีภาพ ทรัพยากรของประชาชนย่อมเพิ่มสูงขึ้นกว่าภาษีอากรเสมอ

สิ่งสำคัญสำหรับข้าพเจ้าในขณะนี้ คือการนำประชาชนชาติต่าง ๆ ที่มีเสรีมาเปรียบเทียบกันเอง และพิจารณาให้ถ่องแท้ว่าในบรรดาประชาชนเหล่านี้ ประชาธิปไตยมีอิทธิพลเหนือการคลังของรัฐเพียงใด

สังคมทั้งหลายอีกองค์กรต่าง ๆ เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาได้ก็โดยการปฏิบัติตามระเบียบบางอย่างที่กำหนดไว้ตายตัว ซึ่งสังคมใดจะหลีกเลี่ยงมิได้ สังคมเหล่านี้ประกอบด้วยปัจจัยบางอย่างซึ่งพบเห็นกันอยู่ทั่วไปทุกยุคทุกสมัย

การแบ่งประชาชนให้ต้องตามอุดมคติออกเป็นสามชนชั้นนั้นง่ายมาก

ชั้นแรกจะประกอบด้วยเหล่าคนมั่งมี ชั้นที่สองจะประกอบด้วยผู้ที่ไม่ร่ำรวย แต่มีความเป็นอยู่อย่างสะดวกสบาย ในชนชั้นที่สาม จะรวมบรรดาผู้ที่มีแต่น้อยหรือไม่มีสมบัติอะไรเลยซึ่งดำรงชีวิตอยู่ได้ก็ด้วยการทำงานซึ่งชนสองชั้นแรกหามาให้เท่านั้น

บุคคลที่รวมอยู่ในประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมาอาจจะมีมากบ้างน้อยบ้าง ตามสภาวะสังคมแต่จะทำให้ไม่มีประเภทชนชั้นเหล่านี้ไม่ได้

เป็นที่แน่ชัดว่า แต่ละชนชั้นต่างก็นำสัญชาตญาณของชั้นตนเข้าไปใช้ในการจัดการทางการคลังของรัฐ

สมมุติว่า ชนชั้นแรกเท่านั้นที่ตรากฎหมาย เป็นไปได้ว่าชนชั้นนี้จะเอาใจใส่สนใจแต่น้อยในอันที่จะประหยัดรายได้ของสาธารณะ เพราะภาษีอากรที่เก็บจากทรัพย์สมบัติชั้นใหญ่ ๆ ย่อมจะดูเป็นจำนวนเล็กน้อยไม่มีความหมายอะไร และไม่ค่อยมีผลกระทบกระเทือนอะไรมากนัก

ตรงกันข้าม ลองยอมให้ชนชั้นกลางเป็นผู้ตรากฎหมายดูซิ เราจะแน่ใจได้เลยว่าชนชั้นนี้จะไม่ใช้จ่ายภาษีอากรอย่างฟุ่มเฟือย เพราะไม่มีอะไรจะเป็นเคราะห์กรรมยิ่งไปกว่าการเรียกเก็บภาษีก้อนใหญ่จากสมบัติชั้นเล็ก ๆ

รัฐบาลของชนชั้นกลาง ในบรรดารัฐบาลอิสระทั้งหลาย โดยจะไม่เรียกว่าเป็นรัฐบาลที่ฉลาดที่สุด หรือโอบอ้อมอารีที่สุด ดูจะเป็นรัฐบาลซึ่งประหยัดที่สุดในความรู้สึกของข้าพเจ้า

คราวนี้ ข้าพเจ้าสมมุติว่าชนชั้นสุดท้ายรับหน้าที่ตรากฎหมายแต่เพียงฝ่ายเดียว ข้าพเจ้ามองเห็นโอกาสที่ภาระของประเทศจะเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างดี แทนที่จะลดน้อยลงด้วยเหตุผลสองประการคือ

ในเมื่อคนส่วนใหญ่ในขณะนั้น ซึ่งเป็นผู้ออกเสียงรับรองกฎหมาย ไม่มีทรัพย์สมบัติมากมายอะไรที่จะต้องเสียภาษี เงินทุกบาททุกสตางค์ซึ่งพวกเขาใช้จ่ายไปเพื่อสังคม จึงดูจะเป็นประโยชน์แก่พวกเขาเท่านั้น โดยไม่มีวันให้ผลร้ายอันใดเลย ทั้งบรรดาผู้ที่มีทรัพย์สมบัติเล็ก ๆ น้อย ๆ ย่อมจะพบหนทางที่กำหนดหลักการเก็บภาษีอากร โดยลักษณาการที่จะกระทบกระเทือนก็แต่คนมั่งมี และให้ประโยชน์แต่เฉพาะคนยากจน อันเป็นสิ่งซึ่งคนร่ำรวยไม่มีวันทำได้ เมื่อถึงคราวที่พวกตนเป็นใหญ่ในรัฐบาลบ้าง

ดังนั้น ประเทศที่ซึ่งคนยากจนมีหน้าที่ตรากฎหมายแต่เพียงฝ่ายเดียว จึงมิอาจหวังที่จะประหยัดได้มากมายในการใช้จ่ายเงินเพื่อสาธารณะ รายจ่ายเหล่านี้ย่อมจะมีจำนวนสูงพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นเพราะการเก็บภาษีอากรไม่กระจายไปถึงผู้ที่ลงคะแนนรับกฎหมายภาษีอากร หรือเพราะเขาอยู่ในที่ที่กฎหมายจะไม่กระทบกระเทือนไปถึงเขา กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ รัฐบาลประชาธิปไตยเป็นรัฐบาลแบบเดียวที่ผู้ลงคะแนนรับกฎหมายภาษีอากร สามารถเลี่ยงภาระที่จะต้องเสียภาษีอากรได้

ใคร ๆ จะคัดค้านอย่างไรก็ไร้ผลว่า แน่ละงานของประชาชนก็คือ การจัดการเรื่องทรัพย์สมบัติของคนมั่งมี เพราะไม่ช้าไม่นานพวกเขาคงจะรู้สึกถึงอุปสรรคซึ่งจะเกิดขึ้นเพราะประชาชน แต่ว่างานของกษัตริย์มิใช่เพื่อทำให้ประชาชนมีความสุขเช่นกันหรอกหรือ และงานของบรรดาขุนนางก็คือรู้จักขยายตำแหน่งตนเมื่อมีโอกาสมิใช่หรือ หากผลประโยชน์ไกลตัวสามารถแสดงความสำคัญได้เหนือกว่าอารมณ์ความรู้สึกและความต้องการเฉพาะหน้าแล้วไซร้ เราก็คงจะไม่มีองค์อธิบัติย์ซึ่งกดขี่ทารุณ หรืออภิชนาธิปไตยเช่นที่เป็นมา

คงจะมีใครทักท้วงข้าพเจ้าว่า "มีใครเลยนึกจะให้คนจนเป็นผู้ตรากฎหมายแต่เพียงผู้เดียวหรือ" ใครน่ะหรือ คนที่กำหนดให้มีการออกเสียงทั่วประเทศไงเล่า เสียงส่วนใหญ่หรือเสียงส่วนน้อยที่เป็นผู้ตรากฎหมาย เสียงส่วนใหญ่แน่ไม่ต้องสงสัย และถ้าข้าพเจ้าพิสูจน์ว่าเสียงส่วนใหญ่ประกอบด้วยคนจนเสมอ จะถูกไหมถ้าข้าพเจ้าจะกล่าวเสริมว่า ในประเทศที่ซึ่งคนจนถูกเรียกให้มาลงคะแนนเสียง คนจนเท่านั้นที่เป็นผู้ตรากฎหมาย

แต่เป็นเรื่องแน่นอนว่าตราบจนทุกวันนี้ ในบรรดาประชาชาติทั้งหลายในโลก คนจำนวนมากที่สุดประกอบด้วยผู้ที่ไม่มีทรัพย์สมบัติ หรือผู้ที่ทรัพย์สมบัติมีจำกัดเกินกว่าที่เขาจะสามารถอยู่ได้อย่างสบายโดยมิต้องทำงาน ฉะนั้น การลงคะแนนเสียงทั่วไปจึงเป็นการให้คนจนปกครองสังคมอย่างแท้จริง

อิทธิพลอันน่ารำคาญซึ่งเกิดเป็นครั้งคราวจากอำนาจที่ประชาชนมีเหนือการคลังของรัฐนี้ จะพบเห็นได้เป็นอย่างดีในสาธารณรัฐประชาธิปไตยบางแห่งในสมัยโบราณ ที่ซึ่งสมบัติสาธารณะต้องสิ้นเปลืองไปเพื่อช่วยเหลือราษฎรผู้ยากไร้ หรือเพื่อเปิดการเล่นเกมกีฬาและแสดงละครสำหรับประชาชน

เป็นความจริงถ้าจะกล่าวว่าระบบผู้แทนเกือบจะไม่เป็นที่รู้จักกันในสมัยโบราณ ในสมัยเรา อารมณ์ความรู้สึกของประชาชนไม่ค่อยจะแสดงออกในเรื่องกิจการสาธารณะ ถึงกระนั้นเราอาจจะคาดได้ว่า นานไป ผู้ที่มีอำนาจย่อมจะลงเอยด้วยการปรับตัวให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของผู้มอบหมายอำนาจให้เขาได้ และทำให้เห็นว่าความต้องการและผลประโยชน์ของผู้มอบอำนาจเป็นสิ่งสำคัญเหนือกว่า

นอกจากนั้น ความเหลวแหลกของประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ควรหวาดเกรงน้อยลงเรื่อย ๆ เมื่อประชาชนกลายเป็นเจ้าของทรัพย์สินขึ้นมา เพราะเหตุว่าในยามนั้น ประชาชนต้องการเงินของคนมีน้อยลงอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง เพราะเขาจะประสบปัญหามากขึ้น จากการที่ไม่เก็บภาษีตนเองในขณะที่ตนเป็นผู้กำหนดภาษีขึ้นมา ในเรื่องนี้ การออกเสียงทั่วประเทศในฝรั่งเศสจะมีอันตรายน้อยกว่าในอังกฤษ ที่ซึ่งทรัพย์สมบัติซึ่งจะต้องเสียภาษีอากรเกือบทั้งหมดรวมอยู่ในกำมือของคนเพียงไม่กี่คน อเมริกาซึ่งราษฎรส่วนใหญ่มีทรัพย์สินในครอบครอง อยู่ในสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยมากกว่าประเทศฝรั่งเศส

ยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีก ซึ่งสามารถทำให้จำนวนค่าใช้จ่ายเพื่อสาธารณะสูงขึ้น ในประเทศประชาธิปไตย

เมื่ออภิชนาธิปไตยปกครองประเทศ ผู้ที่ดูแลภารกิจของรัฐย่อมหมดความจำเป็นในสิ่งต่าง ๆ เพราะตำแหน่งหน้าที่ของตน เมื่อพอใจกับชะตากรรมของตน พวกเขาย่อมจะเรียกร้องแต่เฉพาะอำนาจ และเกียรติยศชื่อเสียงจากสังคม และแล้วเมื่ออยู่ในฐานะเหนือฝูงชนที่ไม่ค่อยรู้อะไร เขาจึงมักมองไม่ค่อยเห็นชัดแจ้งว่า ความสุขสบายของส่วนรวมจะมีส่วนช่วยส่งเสริมความยิ่งใหญ่ของเขาได้อย่างไร มิใช่เป็นเพราะว่าเขามองดูความทุกข์ทรมานของคนจน

อย่างปราศจากความเวทนา แต่เขาไม่สามารถรู้ซึ้งถึงความยากลำเค็ญเหล่านั้น ได้ดีเท่ากับเมื่อเขาได้ร่วมทุกข์กับคนจนด้วยตัวเอง ขอเพียงแต่ให้ประชาชนมีท่าทีว่าจะปรับตัวให้เข้ากับโชคชะตาของตนได้ พวกเขาก็จะพอใจแล้ว และไม่หวังอะไรจากรัฐบาลอีก อภิชนาธิปไตยคิดเพียงแต่ว่าจะรักษาไว้ มากกว่าจะปรับปรุง

ตรงกันข้าม เมื่ออำนาจของประเทศอยู่ในมือของประชาชน องค์อธิบัตย์ย่อมจะแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุดทุกหนแห่ง เพราะเขาเองเป็นผู้รู้สึกเจ็บปวด

ยามนั้น เจตนารมณ์ที่จะปรับปรุงย่อมจะแผ่วงกว้างออกไปสู่จุดมุ่งหมายสารพัดอย่าง เจตนารมณ์นี้จะมุ่งลงไปในรายละเอียดไม่รู้จบสิ้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมุ่งไปในการปรับปรุงแบบที่จะเกิดผลได้ก็ด้วยการใช้เงิน เพราะเป็นการปรับปรุงสภาพของคนจนให้ดีขึ้น ขณะที่คนจนไม่สามารถช่วยตนเองได้

ยิ่งกว่านั้น ในสังคมประชาธิปไตย ยังมีความดิ้นรนกระวนกระวายบางประการซึ่งไม่มีเป้าหมายที่ชัดแจ้ง มีความกระสับกระส่ายชนิดหนึ่งอยู่ตลอดเวลา ซึ่งหันเหไปในรูปการสร้างสิ่งใหม่ ๆ นานาชนิด และสิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้มักจะมีราคาสูงแทบทั้งสิ้น

ในประเทศราชาธิปไตย และอภิชนาธิปไตย บรรดาผู้มีความทะเยอทะยานต่างพากันส่งเสริมรสนิยมธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งทำให้องค์อธิบัตย์มุ่งความมีชื่อเสียงและอำนาจ จึงเท่ากับว่าบุคคลเหล่านั้นผลักดันให้องค์อธิบัตย์ใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากโดยนัยนี้

ในประเทศประชาธิปไตย ที่ซึ่งองค์อธิบัตย์เป็นบุคคลที่จำเป็น เราจะได้รับความเมตตาอารีจากเขาก็ต่อเมื่อเราเพิ่มพูนความสุขสบายให้แก่เขา อันเป็นสิ่งซึ่งเกือบจะสุดวิสัยที่จะทำถ้าไม่ใช้เงิน

ยิ่งกว่านั้น เมื่อประชาชนเองเริ่มไตร่ตรองถึงฐานะของตน ความต้องการมากมายหลายสิ่งย่อมบังเกิดขึ้นโดยที่ก่อนหน้านั้นเขาไม่เคยรู้สึกมาเลย เราจะสนองความต้องการเหล่านั้นได้ก็โดยอาศัยทรัพยากรของรัฐเท่านั้น นั่นจึงเป็นสาเหตุที่ว่าภาระของประเทศโดยทั่วไปดูจะเพิ่มพูนขึ้นพร้อมกับอารยธรรม และเรามองเห็นภาษีอากรสูงขึ้นในขณะที่ความรู้และสติปัญญามนุษย์แผ่วงกว้างออกไป

ในที่สุด มาถึงสาเหตุสุดท้ายที่บ่อยครั้ง ทำให้รัฐบาลประชาธิปไตย มีราคาแพงกว่ารัฐบาลแบบอื่น บางครั้งประชาธิปไตยใคร่จะให้มีการประหยัดในเรื่องค่าใช้จ่าย แต่ก็มิสามารถบรรลุความประสงค์ได้ เพราะขาดซึ่งศิลปะในการประหยัด

เนื่องจากประชาธิปไตยเปลี่ยนความเห็นอยู่บ่อย ๆ ทั้งเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบ่อยยิ่งกว่า สิ่งที่เกิดขึ้นในบางครั้งก็คือ ธุรกิจต่าง ๆ ได้รับการดูแลไม่ดี หรืออยู่ในสภาพคั่งค้างในกรณีแรก จึงเท่ากับว่ารัฐใช้จ่ายเงินไม่ได้สัดส่วนกับขนาดของเป้าหมายที่มุ่งไว้ ในกรณีที่สองรัฐใช้จ่ายเงินโดยมิได้รับผลผลิตอันใด

สัญชาตญาณประชาธิปไตยของอเมริกา ในเรื่องการกำหนดค่าตอบแทนของข้าราชการ

โดยทั่วไปแล้ว มีเหตุผลใหญ่ประการหนึ่ง ซึ่งทำให้ประเทศประชาธิปไตยประหยัดเงินค่าตอบแทนข้าราชการ

ในประเทศประชาธิปไตย เนื่องจากผู้ที่กำหนดเรื่องค่าตอบแทนมีจำนวนมากเหลือเกิน คนเหล่านี้จึงมีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับเงินดังกล่าว

ในประเทศอภิชนาธิปไตย ตรงกันข้าม ผู้ที่กำหนดค่าตอบแทนสูง มักจะมีความหวังอย่างเลือนรางที่จะได้รับเงินนั้น ค่าตอบแทนเหล่านั้นเป็นเงินทุนซึ่งเขาสร้างขึ้นมาให้ตนเองหรืออย่างน้อยที่สุดก็เป็นทรัพยากรซึ่งเขาเตรียมไว้ให้ลูกหลานของเขา

แต่กระนั้นก็ควรจะต้องยอมรับว่า ประชาธิปไตยจะมีลักษณะมัธยัสถ์มากก็แต่เฉพาะกับเจ้าหน้าที่สำคัญ ๆ เท่านั้น

ในอเมริกา ข้าราชการชั้นรองลงมาได้รับเงินเดือนมากกว่าที่อื่นใด แต่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ได้เงินเดือนน้อยกว่าที่อื่นมาก

ผลอันขัดแย้งกันนี้มาจากสาเหตุเดียวกัน กล่าวคือ ประชาชนเป็นผู้กำหนดเงินเดือนของข้าราชการทั้งสองกรณี ประชาชนนึกถึงความจำเป็นของตนเอง และการเปรียบเทียบนั้นทำให้พวกเขาเกิดความคิดขึ้นมา เนื่องจากประชาชนเองมีชีวิตอย่างสุขสบายยิ่ง จึงดูเป็นของธรรมดาว่าผู้ที่เขาใช้งานควรจะร่วมสุขด้วย[๑] แต่เมื่อถึงคราวจะต้องกำหนดชะตากรรมของ

---

๑ ชีวิตอันสุขสบายของข้าราชการชั้นรองลงมาในสหรัฐอเมริกา ยังมาจากสาเหตุอีกอันหนึ่ง สาเหตุนี้อยู่นอกเหนือสัญชาตญาณทั่วไปทางประชาธิปไตย กล่าวคืองานส่วนตัวทุกชนิดให้ผลผลิตสูง รัฐคงจะไม่ได้ข้าราชการชั้นรองลงมาถ้าไม่ยินยอมจ่ายเงินงาม ๆ ให้ ดังนั้นรัฐจึงอยู่ในฐานะจำเป็นทางธุรกิจการค้า ในอันที่จะต่อสู้กับการแข่งขันอันมีราคาแพง ไม่ว่ารัฐจะมีรสนิยมทางเศรษฐกิจแบบใดก็ตาม

ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของรัฐ เขากลับหลงลืมกฎเกณฑ์ของตน และดำเนินการไปตามเรื่องตามราวเท่านั้น

คนยากจนนึกภาพไม่ค่อยชัดแจ้งนักว่า ชนชั้นสังคมที่เหนือกว่าจะรู้สึกต้องการสิ่งใดบ้างเงินซึ่งดูเป็นจำนวนเล็กน้อยสำหรับคนมี ดูมากมายมหาศาลสำหรับคนจนผู้ซึ่งพอใจแค่สิ่งที่จำเป็นเท่านั้น และเขายังคะเนว่าผู้ปกครองรัฐ ซึ่งได้รับเงินหกพัน[๑] แฟรงค์ น่าจะยิ่งมีความสุขและเป็นที่น่าอิจฉา[๒] ของใคร ๆ

ถ้าแม้นว่าท่านอยากจะพยายามทำให้ประชาชนเหล่านั้นเข้าใจว่า ตัวแทนของชาติใหญ่ ๆ จะต้องปรากฏตัวต่อสายตาของชาวต่างประเทศอย่างหรูหรา ในชั้นแรกพวกเขาคงจะเข้าใจ แต่เมื่อพวกเขาเกิดคิดถึงที่อยู่แสนธรรมดาของตน และผลเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งได้จากงานอันแสนเหนื่อยยาก เขาย่อมจะนึกถึงว่าตัวเขาจะทำอะไรได้บ้างกับเงินเดือนจำนวนเดียวกันนั้น ซึ่งท่านเห็นว่าไม่พอเพียง เขาจะประหลาดใจและคล้าย ๆ ตกใจที่ได้เห็นความมั่งคั่งหรูหรามากมายอย่างนั้น

ขอเพิ่มในเรื่องนี้อีกว่า ข้าราชการอันดับสองเกือบจะอยู่ในระดับเดียวกับประชาชน ในขณะที่ข้าราชการอันดับสูงอยู่เหนือกว่าประชาชน ดังนั้น ข้าราชการอันดับสองยังคงสามารถเร้าความสนใจของพวกเขาได้ แต่ข้าราชการอันดับสูงก็เริ่มทำให้เขาเกิดความอิจฉาขึ้นมา

เรื่องนี้เห็นได้ชัดแจ้งในสหรัฐอเมริกา ที่ซึ่งดูจะเป็นทำนองว่าเงินเดือนยิ่งต่ำลง อำนาจข้าราชการยิ่งจะสูงขึ้นเพียงใด[๓]

ภายใต้อำนาจประชาธิปไตย ตรงกันข้าม สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ ข้าราชการชั้นสูงได้รับเงินประจำตำแหน่งสูงมาก ในขณะที่ชั้นผู้น้อยมักจะเกือบไม่พอประทังชีวิต ข้อเท็จจริงนี้หาเหตุผลได้ง่ายทีเดียวจากสาเหตุทำนองเดียวกับที่เคยยกไว้ข้างต้น

ในขณะที่ประชาธิปไตยคิดไม่ออกว่าคนมีหาความเพลิดเพลินอย่างไร หรือปรารถนาในความเพลิดเพลินเหล่านั้น ข้างอภิชนาธิปไตยเล่าก็มิได้เข้าใจถึงความยากแค้นของคนจนแต่

---

๑ หกพันแฟรงค์เก่า ซึ่งเท่ากับหกสิบแฟรงค์ปัจจุบัน

๒ มลรัฐโอไฮโอ ซึ่งมีพลเมือง ๑ ล้านคนให้เงินเดือนรัฐบาลเพียง ๑,๒๐๐ ดอลล่าร์ หรือ ๖,๕๐๔ แฟรงค์

๓ เพื่อที่ความจริงนี้จะได้เป็นที่ประจักษ์แก่ตา ขอได้เพียงตรวจสอบดูเงินเดือนของเจ้าหน้าที่รัฐบาลกลางบางคน ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะนำเงินเดือนประจำตำแหน่งซึ่งคล้ายคลึงกับของฝรั่งเศสมาแสดงไว้ให้เห็น เพื่อการเปรียบเทียบนี้จะให้ความกระจ่างกับผู้อ่านได้ในที่สุด (ต่อหน้า ๒๕๗)

อย่างใด หรือทำไม่รู้ไม่ชี้มากกว่า พูดให้ถูกต้องก็คือคนจนมิได้เป็นคนเช่นคนมี แต่เป็นคนอีกประเภทหนึ่ง ดังนั้น อภิชนาธิปไตยจึงไม่ค่อยวิตกกังวลกับชะตากรรมของเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อย จะมีการขึ้นเงินเดือนให้ก็ต่อเมื่อคนเหล่านี้ปฏิเสธที่จะรับใช้ด้วยราคาซึ่งต่ำเกินไป

แนวโน้มด้านความมัธยัสถ์ที่ประชาธิปไตยมีต่อข้าราชการชั้นผู้ใหญ่นี่เอง ที่ทำให้เราเห็นว่าประชาธิปไตยมีความเอนเอียงไปในทางประหยัดเป็นอย่างมาก ทั้งที่ประชาธิปไตยมิได้มีสิ่งนั้นอยู่เลย

เป็นความจริงที่ว่าประชาธิปไตยให้ผู้ปกครองเกือบจะไม่เพียงพอในอันที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างซื่อตรง ในขณะที่ประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินจำนวนมหาศาล เพื่อช่วยเหลือในสิ่งที่จำเป็นต่าง ๆ หรืออำนวยความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่ประชาชน นี่คือการใช้ผลผลิตของภาษีอากรที่ดีที่สุด มิใช่การประหยัด

โดยทั่วไปแล้ว ประชาธิปไตยให้ผู้ปกครองน้อย และให้ผู้อยู่ใต้ปกครองมาก ในอภิชนาธิปไตย เราจะเห็นว่าตรงกันข้าม เงินของรัฐให้ประโยชน์แก่ชนชั้นที่ดำเนินกิจการต่าง ๆ โดยเฉพาะ

กระทรวงการคลัง สหรัฐอเมริกา			กระทรวงการคลัง ฝรั่งเศส		
พนักงานถือหนังสือ	๓,๗๓๔	แฟรงค์	พนักงานถือหนังสือของรัฐมนตรี	๑,๕๐๐	แฟรงค์
ลูกจ้างขั้นต่ำที่สุด	๕,๓๒๐	,,	ลูกจ้างขั้นต่ำที่สุด	๑,๐๐๐ ถึง ๑,๘๐๐	,,
ลูกจ้างชั้นสูงที่สุด	๘,๖๗๒	,,	ลูกจ้างชั้นสูงที่สุด	๓,๒๑๐ ถึง ๓,๖๐๐	,,
เลขาธิการ	๑๐,๘๔๐	,,	เลขาธิการ	๒๐,๐๐๐	,,
รัฐมนตรี	๓๒,๕๒๐	,,	รัฐมนตรี	๘๐,๐๐๐	,,
หัวหน้ารัฐบาล (ประธานาธิบดี)	๑๓๕,๐๐๐	,,	หัวหน้ารัฐบาล	๑๒,๐๐๐,๐๐๐	,,

ข้าพเจ้าอาจจะผิดที่นำประเทศฝรั่งเศสมาเป็นประเด็นเปรียบเทียบ ในประเทศฝรั่งเศสที่ซึ่งสัญชาตญาณประชาธิปไตยซึมซาบเข้าไปในรัฐบาลยิ่งนานวันก็ยิ่งมากขึ้นทุกที เราสังเกตเห็นแล้วว่ามีแนวโน้มสูงที่สภาคิดจะเพิ่มเงินเดือนขั้นต่ำและลดเงินเดือนชั้นสูง โดยเหตุนี้รัฐมนตรีการคลังในปี ค.ศ. ๑๘๓๔ จึงได้รับเงินเดือนเพียง ๘๐,๐๐๐ แฟรงค์ ขณะที่สมัยจักรวรรดิเคยได้รับ ๑๖,๐๐๐ แฟรงค์ ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้ซึ่งได้เงินเดือน ๒๐,๐๐๐ เคยได้ในสมัยจักรวรรดิถึง ๕๐,๐๐๐ แฟรงค์

ความยากลำบากในการเสาะหาสาเหตุที่ทำให้รัฐบาลอเมริกันหันไปหาการประหยัด

บุคคลที่ค้นหาอิทธิพลที่แท้จริง ซึ่งกฎหมายมีต่อชะตากรรมของมนุษยชาติ จากข้อเท็จจริงทั้งหลายที่เกิดขึ้นย่อมเสี่ยงต่อการที่จะถูกดูแคลนอย่างใหญ่หลวง เพราะไม่มีสิ่งใดยากแก่การมองเห็นคุณค่ายิ่งไปกว่าข้อเท็จจริง

เป็นธรรมดาอยู่เองที่ประชาชนคนหนึ่งไม่ค่อยคิดอะไรมากและกระตือรือร้น อีกผู้หนึ่งเป็นคนไตร่ตรองและคิดคำนวณการณ์ สิ่งเหล่านี้ได้จากโครงสร้างของร่างกายเอง หรือจากสาเหตุซึ่งไกลกว่านี้ที่ข้าพเจ้าไม่รู้ได้

เรามองเห็นเหล่าประชาชนผู้รักการแสดงตัว ความครึกโครม และความร่าเริง และไม่เคยเสียดายเงินล้านที่ละลายหายไป เรามองเห็นบางคนซึ่งชื่นชอบกับการหาความสุข ความเพลิดเพลินแต่ลำพัง และมีท่าว่าละอายใจที่จะแสดงว่าตนมีความสุขสบาย

ในบางประเทศ คนให้ราคาสูงสำหรับความงดงามของอาคาร ในประเทศอื่น ๆ คนถือว่าศิลปวัตถุเป็นสิ่งไม่มีราคาค่างวดอะไร และเหยียดหยามสิ่งซึ่งไม่ให้ผลิตผลอันใด ท้ายที่สุด มีบางประเทศที่ซึ่งผู้คนรักความมีชื่อเสียง แต่ในประเทศอื่นคนกลับยกให้เงินมีความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด

ทั้ง ๆ ที่มิได้เกี่ยวกับกฎหมาย สาเหตุที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ มีอิทธิพลอันทรงอานุภาพอย่างยิ่ง เหนือการดำเนินงานทางการคลังของรัฐ

ถ้าแม้นไม่เคยมีเลยว่าคนอเมริกันจะใช้จ่ายเงินประชาชน เพื่องานเฉลิมฉลองของสาธารณะ นั่นมิใช่เป็นเพราะว่าในประเทศของเขา ประชาชนเป็นผู้ออกเสียงรับรองกฎหมายภาษีอากรเพียงอย่างเดียว แต่เหตุเพราะประชาชนมิชอบสนุกสนานด้วย

ถ้าแม้นเขาเหล่านี้จะรังเกียจการประดับประดาทางด้านสถาปัตยกรรมของเขาและเห็นคุณค่าก็แต่ประโยชน์ทางวัตถุและที่แน่นอนเท่านั้น นั่นมิใช่เป็นเพราะว่าพวกเขาเป็นผู้ก่อตั้งประเทศประชาธิปไตยเพียงอย่างเดียว แต่เหตุเพราะเขาเป็นประชาชนพ่อค้าด้วย

ธรรมเนียมความเคยชินในชีวิตส่วนตัวยังคงดำเนินต่อไปในชีวิตสาธารณะด้วยทั้งเราจะต้องเห็นความแตกต่างระหว่าง การประหยัดซึ่งขึ้นอยู่กับสถาบันต่าง ๆ กับการประหยัดซึ่งมาจากขนบธรรมเนียมนิสัยความเคยชินในหมู่พวกเขาด้วย

เราสามารถเปรียบเทียบรายจ่ายเพื่อสาธารณะของสหรัฐอเมริกากับของฝรั่งเศสได้หรือไม่

ในระยะหลัง ๆ นี้ เราเอาใจใส่สนใจอยู่กับการเปรียบเทียบรายจ่ายเพื่อสาธารณะของสหรัฐ ฯ กับของเรามาก งานทุก ๆ ชิ้นไม่เคยได้ผลลัพธ์อันใด และข้าพเจ้าเชื่อว่าคำพูดสองสามคำคงจะพอพิสูจน์ได้ว่าผลลัพธ์ควรจะเป็นเช่นไร

เพื่อที่จะสามารถรู้ซึ้งถึงวงงานความรับผิดชอบต่อสาธารณะของประเทศหนึ่ง ๆ จำเป็นจะต้องปฏิบัติการสองอย่าง อย่างแรกจะต้องเรียนรู้ว่าประชาชนชาตินั้นมีความมั่งคั่งเพียงไร ต่อจากนั้นจะต้องเรียนรู้ว่าประชาชนอุทิศความมั่งคั่งจำนวนเท่าใดให้เป็นค่าใช้จ่ายของรัฐ ผู้ที่ใคร่จะค้นหาดูจำนวนภาษีอากรทั้งหมด โดยมิได้แสดงให้เห็นถึงขนาดของทรัพยากร ซึ่งจะนำมาซึ่งภาษีนั้น คงจะเป็นการเข้าไปสู่ส่วนละเอียดปลีกย่อยโดยมิบังเกิดผลอันใด เพราะเหตุว่า มิใช่รายจ่าย แต่ส่วนสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายกับรายได้ต่างหากที่น่าสนใจน่ารู้

ภาษีอากรอันเดียวกับที่ผู้จ่ายซึ่งร่ำรวยรับไว้ได้ ย่อมจะทำให้คนยากจนตกอยู่ในความลำเค็ญในที่สุด

ความมั่งคั่งของประชาชนประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ อสังหาริมทรัพย์คือปัจจัยแรก สังหาริมทรัพย์คือ ปัจจัยที่สอง

เป็นการยากที่จะรู้ถึงอาณาเขตพื้นที่ที่เพาะปลูกได้ในแต่ละประเทศ ทั้งรู้ถึงคุณค่าตามธรรมชาติ และคุณค่าที่ได้รับจากพื้นที่เหล่านั้น ซ้ำเป็นการยากยิ่งไปกว่านี้ที่จะประเมินราคาสังหาริมทรัพย์ซึ่งประชาชนคนหนึ่งมีอยู่ สังหาริมทรัพย์เหล่านั้น แม้จะพยายามวิเคราะห์ทุกวิถีทาง ย่อมจะคลาดตาไปได้ เพราะมีหลายชนิดและมีจำนวนมาก

ทั้งเรายังมองเห็นว่า ชาติที่มีอารยธรรมเก่าแก่ที่สุดในยุโรป แม้แต่ชาติที่มีการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง ก็ยังไม่เคยระบุสภาวะความมั่งคั่งของประเทศไว้อย่างชัดแจ้งจวบจนกระทั่งทุกวันนี้

ในอเมริกาไม่เคยมีใครแม้แต่จะคิดลองทำ แล้วใครต่อใครจะคิดว่าตนอาจทำสำเร็จได้อย่างไร ในประเทศใหม่เช่นนี้ ที่ซึ่งสังคมยังไม่ทันได้ตั้งตัวอย่างสบายและถาวร ที่ซึ่งรัฐบาลของประเทศ มิได้มีเจ้าหน้าที่มากมายไว้พรักพร้อมเช่นในบ้านเรา ผู้ซึ่งรัฐบาลสามารถสั่งการและระดมกำลังกันได้ทันที ท้ายที่สุดที่ซึ่งยังไม่มีการปลูกฝังวิชาการสถิติ เพราะ

ยังมองไม่เห็นใครเลยที่จะสามารถรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ได้ หรือไม่มีเวลาจะพลิกดูเอกสารเหล่านั้น

โดยนัยนี้เราจึงยังไม่มีบัจจัยสำคัญในการคำนวณของเรา เรายังไม่รู้ถึงทรัพย์สมบัติของฝรั่งเศสและสหภาพที่จะนำมาเปรียบเทียบกันได้ ความมั่งคั่งของประเทศหนึ่งยังมิเป็นที่รู้แจ้ง และวิธีการที่จะกำหนดความมั่งคั่งของอีกประเทศหนึ่งยังไม่มี

แต่ขณะนี้ ข้าพเจ้ายินดีที่จะแยกเรื่องจำเป็นในการเปรียบเทียบนี้ออกไปก่อน ข้าพเจ้าเลิกอยากรู้แล้วว่า ภาษีอากรกับรายได้มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ข้าพเจ้าขอแต่เพียงกำหนดลงไปว่าภาษีอากรคืออะไร

ท่านผู้อ่านคงจะมองเห็นว่าในการจำกัดวงงานวิจัยค้นคว้าของข้าพเจ้าให้แคบเข้าเช่นนี้ ข้าพเจ้ามิได้ทำให้งานของข้าพเจ้าง่ายขึ้น

ข้าพเจ้ามิได้สงสัยเลยว่า การบริหารส่วนกลางของประเทศฝรั่งเศส ด้วยความช่วยเหลือร่วมมือของข้าราชการทั้งหลายซึ่งมีอยู่พร้อมพรั่งนี้ จะมิสามารถค้นพบว่าภาษีอากรทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งราษฎรต้องแบกภาระไว้นี้ รวมยอดแล้วมีจำนวนที่แน่นอนเท่าไร แต่ทว่างานเหล่านี้ ซึ่งบุคคลคนเดียวไม่สามารถลงมือทำได้ รัฐบาลฝรั่งเศสเองก็ยังทำไม่สำเร็จ หรืออย่างน้อยก็ยังมิได้แจ้งผลให้ทราบ เรารู้ว่ารัฐมีภารกิจประการใดบ้าง รายจ่ายเบ็ดเสร็จของทุกภาคเราทั้งหลายได้รับรู้ เราไม่รู้ว่าในระดับท้องถิ่นเกิดอะไรขึ้นบ้าง ดังนั้นจึงไม่มีใครสามารถบอกได้ว่า บัจจุบันนี้ ค่าใช้จ่ายเพื่อสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ในประเทศฝรั่งเศส เป็นจำนวนสูงมากน้อยเพียงไร

ตอนนี้ถ้าข้าพเจ้าจะวกกลับมาที่อเมริกา ข้าพเจ้าสังเกตเห็นว่าอุปสรรคนานาเพิ่มจำนวนสูงขึ้น และยากที่จะฟันฝ่ายิ่งขึ้น สหภาพทำให้ข้าพเจ้าทราบอย่างถ่องแท้ว่าภารกิจทั้งหมดของสหภาพมีอะไรบ้าง ข้าพเจ้าทราบจำนวนงบประมาณของแต่ละรัฐในจำนวนยี่สิบแปดรัฐที่ประกอบกันเป็นสหภาพ แต่ใครจะบอกให้ข้าพเจ้าทราบได้บ้างว่าราษฎรใช้จ่ายอะไรบ้าง ในการบริหารเคาน์ตี้และชุมชน[๑]

---

๑ ชาวอเมริกัน ดังที่เราทราบกันมีงบประมาณอยู่ ๔ ชนิด สหภาพมีงบประมาณของตนเอง มลรัฐเคาน์ตี้และชุมชนต่างก็มีงบประมาณของตนเช่นกัน เมื่อสมัยที่ข้าพเจ้าได้อยู่ในอเมริกา ข้าพเจ้าได้ทำการค้นคว้าอย่างมากมายเพื่อจะทราบจำนวนรายจ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์ทั้งหมดในชุมชน และในเคาน์ตี้ของมลรัฐสำคัญ ๆ แห่งสหภาพ ข้าพเจ้าได้ทราบจำนวนงบประมาณของชุมชนใหญ่ที่สุดหลายชุมชนอย่างง่ายดาย แต่สุดวิสัยที่ข้าพเจ้าจะหาตัวเลขงบประมาณของชุมชนเล็ก ๆ ได้ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงมิสามารถได้ความคิดอย่างชัดแจ้งว่ารายจ่ายระดับชุมชนมีเป็นประการใด ในเรื่องค่าใช้จ่ายของเคาน์ตี้ ข้าพเจ้ามีเอกสารสองสามชิ้น ซึ่งแม้ว่าจะไม่สมบูรณ์ แต่อาจจะมี

(ต่อหน้า ๒๖๓)

อำนาจส่วนกลางมิได้กว้างขวางมากจนสามารถบังคับให้รัฐบาลมลรัฐให้ความกระจ่างแก่เราในประเด็นนี้ได้ และแม้นรัฐบาลเหล่านี้จะประสงค์ให้ความช่วยเหลือแก่เราขึ้นมาพร้อม ๆ กัน ข้าพเจ้าก็ยังแคลงใจว่ารัฐบาลดังกล่าวจะอยู่ในฐานะที่จะช่วยได้สมใจเราหรือเปล่า โดยไม่เกี่ยวกับอุปสรรค ปกติของงานแบบนี้ องค์การทางการเมืองของประเทศคงจะขัดขวางมิให้รัฐบาลมลรัฐทำเช่นนั้นได้สำเร็จ ผู้บริหารชุมชนและเคาน์ตีมิได้ถูกแต่งตั้งโดยผู้บริหารระดับรัฐ และมิได้ขึ้นกับเขาเหล่านี้แต่อย่างใด ฉะนั้นเราจึงอาจเชื่อได้ว่า หากแม้นมลรัฐประสงค์จะได้ข่าวสารที่จำเป็นสำหรับเราแล้วไซร้ ก็คงจะต้องประสบกับปัญหาอันใหญ่ยิ่ง ในด้านความละเลยของข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งรัฐจำเป็นจะต้องใช้สอยในเรื่องนี้เป็นแน่[๑]

นอกจากนั้น ยังไม่มีประโยชน์อันใดที่จะค้นหา สิ่งซึ่งคนอเมริกันน่าจะทำในเรื่องนี้ ในเมื่อเป็นที่แน่นอนว่า ตราบจนกระทั่งทุกวันนี้ พวกเขาไม่เคยทำอะไรมาเลย

เมื่อเป็นเช่นนั้น ในอเมริกาทุกวันนี้ หรือในยุโรปก็ดี จึงมิมีใครแม้แต่คนเดียว

---

๑ ผู้ประสงค์จะนำรายจ่ายของคนอเมริกันและของพวกเรามาเทียบเคียงกันดู ย่อมจะรู้สึกดีว่าเป็นสิ่งสุดวิสัยในอันที่จะเปรียบเทียบงบจ่ายทั้งสิ้นของฝรั่งเศสกับของสหภาพ แต่เขาเหล่านี้ก็ได้หาทางที่จะนำมาเปรียบเทียบกันเป็นส่วน ๆ ไป เราพิสูจน์ได้ง่ายว่าวิธีปฏิบัติแบบที่สองนี้มีข้อบกพร่องไม่น้อยไปกว่าวิธีแรก

ข้าพเจ้าจะเปรียบเรื่องอะไรดี อาทิเช่น งบประมาณของชาติเราอย่างนั้นหรือ เทียบกับงบประมาณของสหภาพใช่ไหม แต่ว่าสหภาพเป็นธุระเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ น้อยกว่ารัฐบาลกลางของเรามาก และภารกิจของรัฐบาลเขาคงจะต้องเบากว่าภารกิจของรัฐบาลเรามาก หรือว่าข้าพเจ้าจะทำเรื่องงบประมาณระดับภาคของเรากับงบประมาณของแต่ละรัฐซึ่งเป็นส่วนประกอบของสหภาพดี แต่ว่าโดยทั่วไปแล้ว แต่ละมลรัฐต้องเอาใจใส่ดูแลเรื่องผลประโยชน์ซึ่งมีความสำคัญกว่า และมีจำนวนมากกว่าการบริหารระดับภาคของเรา เมื่อเป็นดังนั้นค่าใช้จ่ายย่อมจะสูงกว่าของเราเป็นธรรมดา ส่วนงบประมาณของเคาน์ตีเล่าเราไม่พบอะไรในระบบการเงินที่มีความคล้ายคลึงกับเคาน์ตีเหล่านี้เลย หรือเราจะนำรายจ่ายของเคาน์ตีไปรวมไว้กับงบประมาณของมลรัฐ หรือ ของชุมชนดี ค่าใช้จ่ายในระดับชุมชนมีอยู่ในประเทศทั้งสอง แต่ไม่เหมือนกันเสมอไป ในอเมริกา ชุมชนรับภาระดูแลหลายประการ ซึ่งชุมชนในฝรั่งเศสปล่อยให้เป็นหน้าที่ของภาค หรือของประเทศ ถ้าเช่นนั้นค่าใช้จ่ายของชุมชนในอเมริกา เราควรจะเข้าใจว่าอย่างไร การจัดชุมชนแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของแต่ละมลรัฐ เราจะยกสิ่งที่ทำกันในนิวอิงแลนด์ขึ้นมาเป็นกฎเช่นนั้นหรือ หรือว่าในเพ็นซิลเวเนียหรือในมลรัฐอิลลินอยส์

เป็นการง่ายที่จะสังเกตเห็นความคล้ายคลึงอย่างหนึ่ง ระหว่างงบประมาณบางส่วนของทั้งสองประเทศ ทว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นส่วนประกอบของงบประมาณเหล่านั้น ซึ่งแตกต่างกันออกไปไม่มากก็น้อย เราย่อมไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้อย่างจริงจัง

จะสามารถบอกให้เราทราบว่า ราษฎรสหภาพแต่ละคนต้องจ่ายเงินไปเท่าใด เพื่อช่วยเหลือภาระของสังคม[๑]

เราจึงสรุปได้ว่า การเปรียบเทียบรายจ่ายเพื่อสังคมของคนอเมริกัน กับของเราให้ได้ผลนั้น มีความยากลำบากพอ ๆ กับการเปรียบเทียบความมั่งคั่งของสหภาพกับของฝรั่งเศส ข้าพเจ้ายังขอเสริมอีกว่า แม้การลองทำดูก็มีอันตรายเสียแล้ว ยามที่สถิติมิได้สร้างมาจากการคำนวณซึ่งตรงตามความจริงทุกประการ ย่อมจะทำให้เราไขว้เขวมากกว่าจะช่วยนำทางให้เรา ความคิดของเราย่อมจะหลงเชื่ออย่างง่ายดายไปกับลักษณะซึ่งดูถูกต้องแน่นอนของสถิตินั้น แม้ความคลาดเคลื่อนก็ยังดูเป็นสิ่งถูกต้อง และแล้วความคิดเราย่อมจะยึดมั่นอย่างไม่หวั่นไหว กับความผิดพลาดเหล่านั้นซึ่งพรางตาเราในรูปต่าง ๆ ของคณิตศาสตร์อันเป็นสัจจะ

โปรดทิ้งตัวเลขเสีย แล้วลองหันไปหาข้อพิสูจน์แหล่งอื่นดูซิ

ประเทศแสดงลักษณะความมั่งคั่งทางวัตถุหรือเปล่า หลังจากได้จ่ายเงินภาษีให้รัฐแล้ว คนจนยังคงเหลือทรัพยากรเก็บไว้ ส่วนคนร่ำรวยยังคงมีทรัพย์สินล้นเหลือหรือเปล่า ทั้ง

---

๑ เราอาจจะล่วงรู้ถึงจำนวนเงินที่แน่นอนซึ่งราษฎรฝรั่งเศสหรืออเมริกัน จ่ายให้แก่คลังหลวงได้ โดยที่ส่วนหนึ่งคงจะเป็นความจริง

รัฐบาลทั้งสองประเทศมิได้เรียกร้องเงินทองจากผู้เสียภาษีแต่อย่างเดียว แต่ยังเรียกร้องข้าวของส่วนตัวซึ่งมีค่าเป็นเงินอีกด้วย รัฐตั้งกองทัพซึ่งนอกเหนือจากเงินที่ทั้งประเทศรับภาระจัดหามาให้แล้ว ทหารยังต้องสละเวลาของตนให้ ซึ่งมีค่ามากน้อยสุดแต่ว่าจะนำไปใช้ในการประกอบงานสิ่งใด ถ้าแม้นเขาว่าง ข้าพเจ้าขอกล่าวในทำนองนี้เช่นกันสำหรับการรับราชการตำรวจ บุคคลผู้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยนี้ต้องอุทิศเวลาอันมีค่าเป็นครั้งคราว เพื่อความปลอดภัยของสาธารณะ และสิ่งซึ่งเขาเองไม่ได้รับ เขาก็ให้แก่รัฐอย่างจริงจัง ข้าพเจ้ายกตัวอย่างเหล่านี้ทั้งที่ข้าพเจ้าอาจจะยกตัวอย่างอื่น ๆ ได้อีกมากมาย รัฐบาลของฝรั่งเศสและของอเมริกา เก็บภาษีประเภทที่กล่าวมาราษฎรต้องแบกภาระอันหนักอึ้ง คือภาษีอากรเหล่านี้ ทว่าใครบ้างจะสามารถรู้ค่าของภาษีอากรทั้งหมดนี้ในทั้งสองประเทศได้อย่างแน่ชัด

มิใช่อุปสรรคสุดท้ายนี่หรอกที่หยุดยั้งเรา ยามที่เราปรารถนาจะเปรียบเทียบรายจ่ายของสหภาพกับของเราในประเทศฝรั่งเศสรัฐรับภาระบางประการซึ่งในอเมริการัฐมิได้รับผิดชอบ และในอเมริการัฐรับภาระซึ่งไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาลฝรั่งเศส รัฐบาลฝรั่งเศสจ่ายเงินให้พระ รัฐบาลอเมริกันกลับปล่อยให้เป็นหน้าที่ของผู้มีศรัทธา ในอเมริการัฐรับภาระเกี่ยวกับคนยากจน ในฝรั่งเศสกลับปล่อยให้เป็นเรื่องสาธารณกุศล พวกเราตั้งเงินเดือนประจำให้ข้าราชการทุกคน พวกอเมริกันกลับอนุญาตให้ข้าราชการเก็บภาษีบางอย่างเป็นเงินเดือน ในฝรั่งเศสงานซ่อมแซมถนนจะกระทำก็เฉพาะบนทางไม่กี่สาย ในสหรัฐอเมริกาเกือบทุกสาย ถนนของเราเปิดให้คนเดินทางสัญจรไปมาโดยไม่เสียสตางค์ ในสหรัฐเราจะพบถนนซึ่งมีด่านเก็บเงินมากมาย ความแตกต่างเหล่านี้อันเป็นวิธีซึ่งผู้เสียภาษีปลดภาระของสังคม ทำให้การเปรียบเทียบประเทศทั้งสองเป็นไปได้ยากยิ่ง เนื่องจากว่ามีรายจ่ายบางประการซึ่งราษฎรอาจจะไม่ต้องเสียเลย หรืออาจจะลดน้อยลงถ้าแม้นรัฐจะรับภาระจัดการแทนราษฎรเสียเอง

สองคนมีท่าทางพออกพอใจกับชะตากรรมของตน และยังหาทางอยู่ทุกวันที่จะปรับปรุงประเทศให้ดีขึ้นหรือเปล่า ในลักษณาการที่ว่า เมื่ออุตสาหกรรมไม่ขาดเงินทุน เงินทุนย่อมจะไม่ขาดอุตสาหกรรม เราอาจอาศัยลักษณะเหล่านี้ได้ในยามที่ขาดเอกสารแน่นอน เพื่อที่จะได้ทราบว่าภารกิจเพื่อสาธารณะซึ่งเป็นภาระหนักของประชาชนแต่ละคนนั้น ได้สัดส่วนกับทรัพย์สินของเขาหรือไม่

ผู้สังเกตการณ์ ซึ่งพิจารณาจากพยานหลักฐานเพียงแค่นี้ คงจะตัดสินอย่างมิต้องสงสัยว่าคนอเมริกันในสหรัฐ แบ่งรายได้ของตนให้แก่รัฐน้อยกว่าคนฝรั่งเศสมากทีเดียว

ทว่าเราจะคิดให้เป็นอย่างอื่นได้เช่นไรกัน

หนี้สินส่วนหนึ่งของฝรั่งเศส เป็นผลสืบเนื่องมาจากการรุกรานสองครั้ง ส่วนสหภาพมิต้องหวั่นเกรงการรุกรานใด ๆ ที่ตั้งของประเทศเรามิบังคับให้กองทัพจำนวนมากของเราต้องติดอาวุธอยู่เป็นประจำ ที่ตั้งอันโดดเดี่ยวของสหภาพ ทำให้สหภาพมีทหารเพียง ๖,๐๐๐ คนก็พอแล้ว เราต้องคอยดูแลเรือถึง ๓๐๐ ลำ ขณะที่คนอเมริกันมีเพียง ๕๒ ลำ พลเมืองของสหภาพจะจ่ายเงินให้รัฐเท่ากับพลเมืองของฝรั่งเศสได้อย่างไร

เมื่อเป็นดังนั้น จึงมิสามารถเทียบเคียงการคลังของประเทศซึ่งตั้งอยู่ในที่ที่แตกต่างกันมากถึงเพียงนี้

โดยการพิจารณาดูว่าอะไรเกิดขึ้นในสหภาพต่างหาก มิใช่การเปรียบสหภาพกับ

ลักษณะควรรู้ควรเห็นสำหรับท่านผู้อ่าน ด้วยความกรุณาของ คุณริชาร์ด อดีตนายกเทศมนตรีแห่งฟิลาเดลเฟีย ข้าพเจ้าจึงได้ทราบงบประมาณของเคาน์ตี้ ๑๓ แห่ง ในเพ็นซิลเวเนีย ประจำปี ค.ศ. ๑๘๓๐ ซึ่งได้แก่เคาน์ตี้ไลเบนอน เซ็นเตอร์ แฟรงคลิน ลาฟาแย็ต มอนต์โกเมอรี ลาลูแซร์น โดฟิน บัตเลอร์ แอลลิเกนี โคลัมเบีย นอร์ธัมเบอร์แลนด์ นอร์ธแฮมตัน ฟิลาเดลเฟีย ในค.ศ. ๑๘๓๐ ในเคาน์ตี้เหล่านี้มีพลเมืองรวม ๔๕๗,๒๐๗ คน หากเราจะเหลียวไปมองดูแผนที่ของเพ็นซิลเวเนีย เราจะมองเห็นว่าเคาน์ตี้ทั้ง ๑๓ แห่งนี้ ตั้งอยู่อย่างกระจัดกระจายทุกทิศทุกทาง ทั้งมีมูลเหตุทั่วไปนานา อันอาจจะมีอิทธิพลเหนือสภาวะของประเทศได้ ดังนั้นเราจึงไม่สามารถบอกได้ว่า เพราะเหตุใดเคาน์ตี้เหล่านี้จึงมิได้ให้ความคิดความเข้าใจที่แน่ชัด เกี่ยวกับสภาพการเงินของเคาน์ตี้ในเพ็นซิลเวเนีย ทว่าเคาน์ตี้เหล่านี้เองได้ใช้จ่ายเงินในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ เป็นจำนวน ๑,๘๐๐ ๒๒๑ แฟรงค์ ซึ่งเท่ากับ ๓ แฟรงค์ ๖๔ ซองตีมต่อคน ข้าพเจ้าคำนวณดูว่า รายฎรเหล่านี้คนหนึ่ง ๆ ตลอดปี ๑๘๓๐ ได้อุทิศเงิน ๑๒ แฟรงค์ ๗๐ ซองตีมต่อคน เพื่อสิ่งจำเป็นของสหภาพ และ ๓ แฟรงค์ ๘๐ ซองตีม เพื่อสิ่งจำเป็นของรัฐเพ็นซิลเวเนีย ผลก็คือในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ รายฎรเหล่านี้ได้ใช้เงินเพื่อช่วยเหลือในด้านค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐ (ยกเว้นค่าใช้จ่ายของชุมชน) เป็นจำนวน ๒๐ แฟรงค์ ๑๔ ซองตีม ผลที่ได้มานี้ยังไม่สมบูรณ์ในสองแง่ ดังที่เราเห็นกันอยู่ ในเมื่อเป็นผลของเพียงปีเดียว และเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจของรัฐเท่านั้น แต่มีสิ่งดีคือเป็นผลที่แน่นอน

ฝรั่งเศส ที่ทำให้เราสามารถตัดสินได้ว่าประชาธิปไตยของอเมริกามีลักษณะประหยัดอย่างแท้จริงหรือไม่

ข้าพเจ้าเหลียวไปมองดูสาธารณรัฐต่าง ๆ เหล่านี้ แต่ละแห่ง ซึ่งเป็นส่วนประกอบของสหภาพ และแล้วข้าพเจ้าก็ได้ค้นพบว่า บ่อยครั้งรัฐบาลมักจะขาดความมุมานะที่จะบรรลุเป้าหมายของตน ทั้งมิได้ควบคุมดูแลคนที่รัฐจ้างมาตลอดเวลา จึงเป็นธรรมดาที่ข้าพเจ้าจะสรุปผลว่า รัฐบาลคงจะต้องใช้จ่ายเงินของผู้ชำระภาษีไปอย่างเปล่าประโยชน์ หรือนำไปอุทิศให้แก่กิจการต่าง ๆ อย่างเกินความจำเป็น

ข้าพเจ้ามองเห็นว่า ด้วยความสัตย์ซื่อต่อประชาชนสามัญผู้ให้กำเนิดรัฐบาล รัฐบาลใช้ความพยายามอย่างมหาศาล ในอันที่จะสนองความต้องการของชนชั้นต่ำต้อยในสังคม เบิดหนทางสู่อำนาจให้พวกเขา และกระจายความสุขสบายอีกความรู้นานาไปในหมู่คนเหล่านั้น รัฐบาลเกื้อหนุนคนจน แจกจ่ายเงินในแต่ละปีให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เป็นจำนวนหลายล้าน จ่ายค่าบริการทุกประเภท และให้ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ชั้นเล็กชั้นน้อยของรัฐบาลอย่างเหลือเฟือ แม้ว่าลักษณะการปกครองแบบนี้จะดูมีประโยชน์ และสมเหตุสมผลก็ตาม ข้าพเจ้าจำต้องยอมรับว่าเป็นแบบที่สิ้นเปลืองอย่างใหญ่หลวงจริง ๆ

ข้าพเจ้ามองเห็นคนจน ดำเนินกิจการสาธารณะ และถือทรัพยากรของชาติไว้ ข้าพเจ้าไม่มีวันเชื่อว่า โดยการหาประโยชน์จากรายจ่ายของรัฐ คนเหล่านี้บ่อยครั้งจะไม่ชักนำรัฐให้เพิ่มค่าใช้จ่ายใหม่ ๆ อีก

เมื่อเป็นดังนี้ ข้าพเจ้าจึงขอสรุป โดยไม่พึ่งตัวเลขซึ่งขาดความสมบูรณ์ และโดยไม่ประสงค์จะทำการเปรียบเทียบแบบไม่แน่นอน ว่ารัฐบาลประชาธิปไตยของชาวอเมริกันมิใช่รัฐบาลถูก ๆ อย่างที่ใคร ๆ อ้างกันในบางครั้ง ทั้งข้าพเจ้ามิได้หวั่นเกรงที่จะทำนายล่วงหน้าว่า หากแม้นอุปสรรคอันใหญ่หลวงทั้งหลาย เกิดกระหน่ำประชาชนสหรัฐฯ ขึ้นมาวันหนึ่ง เราคงจะได้เห็นภาษีอากรในประเทศเขา พุ่งสูงขึ้นเท่ากับประเทศอภิชนาธิปไตย หรือราชาธิปไตยในยุโรปส่วนมากเป็นแน่

การฉ้อราษฎร์บังหลวง และความชั่วของผู้ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ผลลัพธ์ทางด้านศีลธรรมของประชาชน

ทั้งอภิชนาธิปไตย และประชาธิปไตย ต่างฝ่ายต่างโยนข้อติฉินใส่กันว่าเป็นผู้อำนวย

ความสะดวกให้แก่การฉ้อราษฎร์บังหลวง เราต้องมาแยกแยะกันดู

ในรัฐบาลระบอบอภิชนาธิปไตย ผู้ที่เข้ามาสู่หน้าที่การงาน คือ คนมั่งมีซึ่งมิปรารถนาสิ่งอื่นใดนอกจากอำนาจ ในรัฐบาลประชาธิปไตย รัฐบุรุษทั้งหลายเป็นคนยากจนและต้องหาเงินทอง

ผลที่ตามมาก็คือ ในรัฐอภิชนาธิปไตย ผู้ปกครองไม่ค่อยจะมีหนทางฉ้อราษฎร์บังหลวง และนิยมเงินทองแต่เพียงพอประมาณเท่านั้น ขณะที่ในประเทศประชาธิปไตยการณ์กลับตรงกันข้าม

ทว่าในประเทศอภิชนาธิปไตย ผู้ที่ประสงค์จะขึ้นไปเป็นหัวหน้างาน เนื่องจากเป็นคนมั่งคั่งล้นเหลือ และในเมื่อจำนวนผู้ที่สามารถบรรลุถึงตำแหน่งนั้นได้บ่อยครั้ง มีขอบเขตอยู่ในวงจำกัด รัฐบาลจึงดูคล้าย ๆ สิ่งที่จะต้องนำมาประมูลราคากัน ในประเทศประชาธิปไตยกลับตรงกันข้ามบรรดาผู้ที่ใฝ่หาอำนาจ แทบจะไม่มีใครร่ำรวยเลย อีกจำนวนผู้ที่ร่วมกันมอบหมายอำนาจก็มีอยู่มากมาย ในประเทศประชาธิปไตยอาจจะมีคนที่ซื้อขายได้ไม่น้อยไปกว่า แต่ผู้ซื้อในประเทศนี้เกือบจะไม่มีเลยและนอกจากนี้ ยังจะต้องซื้อคนครั้งละมากมายเหลือเกิน เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายได้

ในบรรดาผู้ที่ครองอำนาจในประเทศฝรั่งเศสมานานถึง ๔๐ ปีแล้ว มีหลายคนถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยขึ้นมาเพราะรัฐและพรรคพวก อันเป็นคำติฉินซึ่งไม่ค่อยจะเคยมีใครกล่าวกับคนของทางการในระบบราชาธิปไตยสมัยเก่ามากนัก ทว่าในประเทศฝรั่งเศส เกือบจะไม่มีตัวอย่างเลยว่ามีการซื้อเสียงผู้เลือกตั้งด้วยราคาเป็นเงินทอง ขณะที่สิ่งนี้กระทำกันอย่างชัดแจ้งและเปิดเผยต่อสาธารณะในประเทศอังกฤษ

ข้าพเจ้าไม่เคยได้ยินผู้ใดกล่าวเลยว่า ในสหรัฐอเมริกา มีการใช้ความร่ำรวยของตนหาเสียงกับผู้ถูกปกครอง ทว่า บ่อยครั้งข้าพเจ้ามองเห็นว่ามีความคลางแคลงใจกันในเรื่องความซื่อตรงของข้าราชการ ซ้ำบ่อยกว่านั้นอีกที่ข้าพเจ้าได้สดับมาว่าข้าราชการเหล่านี้อาศัยอุบายต่ำช้า และแผนงานอันผิดกฎหมายเพื่อความสำเร็จของตน

เมื่อเป็นเช่นนั้น ถ้าแม้นว่าผู้นำในประเทศอภิชนาธิปไตย จะหาทางติดสินบนผู้อื่นบ้างในบางครั้ง หัวหน้างานในประเทศประชาธิปไตยกลับแสดงให้เห็นว่าตนเลวเสียเองในประเทศหนึ่งนั้น เป็นการโจมตีศีลธรรมของประชาชนโดยตรง ในอีกประเทศหนึ่งเป็นการ

แผ่อิทธิพลเหนือสำนึกของประชาชนโดยทางอ้อม อันเป็นการกระทำซึ่งไม่น่าไว้วางใจยิ่งไปกว่า

ในหมู่ประชาชนซึ่งเป็นประชาธิปไตย คนที่เป็นผู้นำของรัฐซึ่งถูกระแวงสงสัยอย่างน่ารำคาญใจ อยู่เกือบตลอดเวลา จะบอกว่ารัฐบาลเป็นผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งตนถูกกล่าวหา โดยนัยนี้จึงเท่ากับว่าเขาเป็นตัวอย่างที่เป็นภัยต่อประชาชนที่มีคุณธรรม ซึ่งยังต่อสู้อยู่เพื่อคุณธรรม ทั้งยังเปิดโอกาสให้คนที่ลักลอบประพฤติชั่ว ยกเขาเป็นกรณีเปรียบเทียบที่มีเกียรติเสียอีก

มิใยใครจะบอกว่า อารมณ์ความรู้สึกไม่ซื่อนั้นจะพบเห็นได้ในทุกระดับ และขึ้นครองบัลลังก์อยู่บ่อย ๆ ตามสิทธิแห่งชาติกำเนิด และว่าโดยเหตุนี้ เราจึงอาจพบปะคนซึ่งน่ารังเกียจในฐานะผู้นำประเทศอภิชนาธิปไตย เช่นเดียวกับในประเทศประชาธิปไตย แต่ก็ไร้ผล

คำตอบนี้ยังไม่ถูกใจข้าพเจ้า ในเรื่องการคดโกงของผู้ที่ขึ้นมาสู่อำนาจด้วยความบังเอิญนี้ เราค้นพบบางสิ่งบางอย่างซึ่งมีลักษณะหยาบคาย และแสนจะสามัญซึ่งทำให้ความคดโกงนี้เป็นเสมือนโรคติดต่อสำหรับฝูงชนทั้งหลาย ตรงกันข้าม ความละเอียดอ่อนแบบเจ้าขุนมูลนาย บรรยากาศอันโอ่อ่า ซึ่งบ่อยครั้งช่วยป้องกันมิให้โรคดังกล่าวติดต่อกันมีอยู่ทั่วไปแม้ในความต่ำช้าของเจ้านายชั้นผู้ใหญ่

ประชาชนไม่มีวันจะเข้าใจได้ ถึงความคดเคี้ยวเลี้ยวลดอันมืดมิดแห่งความรู้สึกนึกคิดของราชสำนัก เขาจะค้นพบความต่ำช้าซึ่งซุกซ่อนอยู่ภายใต้อากัปกิริยาอันสง่างาม ภายใต้รสนิยมซึ่งเสกสรรขึ้นมา ภายใต้ภาษาอันนุ่มนวลไพเราะได้ ก็ด้วยความยากลำบากเสมอ ทว่าการขโมยสมบัติประชาชน หรือขายบริการของรัฐด้วยราคาเป็นเงินทอง คนยากคนจนคนไหนเข้าใจได้ง่ายทั้งนั้น และเมื่อตัวเองทำบ้างเมื่อถึงคราวตนก็รู้สึกภูมิใจเป็นกำลัง

นอกจากนั้น สิ่งซึ่งน่าหวั่นเกรง มิใช่ทั้งภาพความไร้ศีลธรรมของคนใหญ่คนโต และภาพความไร้ศีลธรรมอันมาจากความใหญ่โต ในประเทศประชาธิปไตย ราษฎรธรรมดาสามัญ มองเห็นคน ๆ หนึ่งมาจากพื้นเพเดียวกัน และในชั่วเวลาไม่กี่ปีคนนั้นก็สามารถขึ้นไปสู่ความมั่งมีและอำนาจได้ ภาพนี้เร้าความประหลาดใจ และความปรารถนาของราษฎรเหล่านั้น พวกเขาพยายามค้นหาว่า คนที่เมื่อวานนี้ยังเท่า ๆ กันอยู่ วันนี้กลับกอปรด้วยสิทธิมาปกครองพวกเขาได้อย่างไร การที่จะเห็นว่าการเลื่อนฐานะเป็นเรื่องของความสามารถพิเศษ หรือคุณธรรมของเขาเองดูจะไม่สะดวกนัก เพราะเท่ากับเป็นการสารภาพว่าพวกตน มีคุณธรรมน้อย

กว่า และเก่งน้อยกว่าคนๆนั้น ฉะนั้น พวกเขาจึงกำหนดลงไปว่าสาเหตุสำคัญมาจากความชั่วบางประการของเขาผู้นั้น และบ่อยครั้งพวกเขาคิดถูกที่ทำเช่นนั้น โดยนัยนี้การณ์จึงดำเนินไป โดยที่ข้าพเจ้าก็ไม่รู้ว่าเป็นการผสมคลุกเคล้าอันน่าทุเรศประเภทใด ระหว่างความคิดอันต่ำช้ากับความคิดเรื่องอำนาจ ความคิดอันไร้ศักดิ์ศรี กับความคิดในเรื่องความสำเร็จ เรื่องสิ่งที่จะเป็นประโยชน์กับเรื่องความไร้เกียรติ

ประชาธิปไตยมีความพยายามได้มากน้อยเพียงไร

ข้าพเจ้าขอเตือนท่านผู้อ่านว่า ขณะนี้ข้าพเจ้ากำลังพูดถึง รัฐบาลที่ทำตามเจตจำนงอันแท้จริงของประชาชน มิใช่รัฐบาลที่ทำเพียงแค่สั่งการในนามของประชาชน

ไม่มีอะไรจะยั่วยวนใจเท่ากับอำนาจแบบทรราชย์ ซึ่งสั่งการในนามของประชาชน เพราะเมื่อกอปรด้วยอานุภาพทางขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นเจตจำนงของคนส่วนใหญ่รัฐบาลจึงกระทำลงไปด้วยความแน่วแน่ รวดเร็ว และเด็ดเดี่ยว เช่นคนๆเดียวพึงมี

ออกจะเป็นการยากสักหน่อยที่จะบอกว่า รัฐบาลประชาธิปไตย ในยามที่เกิดวิกฤตการณ์ของชาติ จะมีความพยายามมากน้อยเพียงใด

ตราบจนทุกวันนี้ เรายังไม่เคยเห็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยใหญ่ๆเลย คงจะถือเป็นการสบประมาทต่อสาธารณรัฐทั้งหลาย ที่จะใช้คำนี้เรียก คณาธิปไตย ที่ใช้ปกครองฝรั่งเศสอยู่เมื่อปี ค.ศ. ๑๗๙๓ มีสหรัฐเพียงแห่งเดียวเท่านั้น ที่ให้ภาพใหม่อันนี้

ทว่า นับแต่สหภาพถูกก่อตั้งมาเป็นเวลาครึ่งศตวรรษแล้ว มีเพียงครั้งเดียวเท่านั้นที่เกิดปัญหาสงสัยกันขึ้นในเรื่องการที่ชาตินี้มีตัวตนขึ้นมา คือสมัยสงครามกู้อิสรภาพ เมื่อสมัยต้นแห่งสงครามอันยาวนานครั้งนั้น ได้เกิดมีลักษณะท่าทีแปลกๆในการแสดงความกระตือรือร้นที่จะรับใช้ชาติ[๑] แต่ยิ่งการต่อสู้เนิ่นนานออกไป เรากลับได้เห็นความเห็นแก่ตัวแบบเดิมปรากฏออกมาอีก เงินทองมิได้ไปถึงคลังหลวงอีกแล้ว พวกผู้ชายก็เลิกไปสมัครเป็นทหาร ประชาชนยังคงปรารถนาเอกราช แต่เขากลับหันหลังให้หนทางที่จะได้เอกราชนั้นมา "มิใย

---

๑ ลักษณะที่แปลกที่สุดอย่างหนึ่ง ในความเห็นของข้าพเจ้าก็คือการตกลงใจของคนอเมริกันที่จะเลิกใช้ใบชาอยู่ระยะหนึ่ง ท่านทั้งหลายที่ทราบดีว่าคนเราโดยทั่วไปแล้วมักจะยึดมั่นกับนิสัยความเคยชินมากกว่าชีวิตตน คงจะประหลาดใจอย่างไม่ต้องสงสัย ในความเสียสละอันใหญ่ยิ่งทว่าคลุมเครือไม่ชัดแจ้งครั้งนั้น ซึ่งมาจากประชาชนทั้งชาติทีเดียว

เราจะเพิ่มภาษี และพยายามหาทางใหม่ ๆ ในการเก็บภาษี" แฮมิลตันกล่าวในหนังสือพิมพ์เฟเดอรัลลิสต์ ฉบับที่ ๑๒ "การรอคอยของประชาชนต้องล้มเหลวอยู่เสมอมาและคลังหลวงยังคงว่างเปล่าอยู่ รูปแบบประชาธิปไตยด้านการบริหาร ซึ่งฝังลึกอยู่ในลักษณะของประชาธิปไตยซึ่งใช้ปกครองประเทศเรา และบังเอิญมาประจวบกับความอัตคัดทางเงินตราซึ่งรัฐผลิตออกมาในขณะที่การค้ากำลังซบเซา มาจนบัดนี้รูปแบบดังกล่าวทำให้ความพยายามทุกวิถีทาง ในอันที่จะหาเงินก้อนใหญ่พอควร เป็นสิ่งไร้ประโยชน์ไป มีการออกบทบัญญัติต่าง ๆ นานา แต่สุดท้ายแล้วเราก็เข้าใจดีว่าความพยายามแบบนั้นเป็นเรื่องบ้าแท้ ๆ"

นับแต่ครั้งนั้นเรื่อยมา สหรัฐอเมริกาไม่เคยต้องผจญสงครามจริง ๆ จัง ๆ สักครั้งเดียว

เพื่อที่จะตัดสินว่า ประชาธิปไตยเรียกร้องความเสียสละชนิดใดบ้าง เราจึงต้องคอยให้ถึงเวลาที่ชาติอเมริกันจำเป็นต้องมอบรายได้จากทรัพย์สินกึ่งหนึ่งของประเทศไว้ในกำมือของรัฐบาลเสียก่อน เช่นในอังกฤษ หรือมิฉะนั้นเมื่อชาติจะต้องส่งประชากรหนึ่งในยี่สิบออกสู่สนามรบในเวลาเดียวกัน ดังที่ประเทศฝรั่งเศสเคยปฏิบัติ

ในอเมริกา การเกณฑ์ทหารยังไม่เป็นที่รู้จักกัน มีการเรียกผู้ชายเข้ารับราชการทหารโดยให้เป็นเงินรางวัล การสรรหาแบบบังคับเป็นสิ่งขัดแย้งกับความคิดและต่างไปจากนิสัยความเคยชินของประชาชนสหรัฐมาก จนกระทั่งข้าพเจ้าแคลงใจเหลือเกินว่าจะมีใครบังอาจนำเข้าไปในกฎหมายได้ละหรือ สิ่งซึ่งเราเรียกว่าการเกณฑ์ทหาร ในประเทศฝรั่งเศส แน่เหลือเกินว่าก่อให้เกิดภาษีอากรที่หนักหน่วงที่สุดในบรรดาภาษีอากรของเราทั้งมวล ทว่า แม้ปราศจากการเกณฑ์ทหารแล้วไซร้ เราจะต้านสงครามใหญ่ ๆ ในภาคพื้นทวีปได้อย่างไรกัน

คนอเมริกันมิได้นำการเกณฑ์ทหารแบบอังกฤษ เข้ามาใช้ในประเทศตน ชนชาตินี้มิได้มีอะไรเหมือนกับการลงทะเบียนกองทัพเรือของเรา[๑] กองทัพเรือของรัฐ ทำนองเดียวกับกองพาณิชย์นาวา สรรหาคนโดยใช้วิธีทำสัญญาแบบสมัครใจ[๒]

---

๑ การเกณฑ์ทหารแบบอังกฤษนี้ เป็นระบบการเกณฑ์ทหารที่ใช้ในระบบการปกครองแบบเก่า เฉพาะในอาณาบริเวณชายฝั่ง เพื่อหากะลาสีลูกเรือแบบตามมีตามเกิดให้แก่กองทัพเรือ

๒ การลงทะเบียนนักเรียนนายเรือ ซึ่งอาจเรียกเข้าประจำการในกองทัพเรือได้

ทว่า ไม่ใช่ของง่ายที่จะคิดว่าประชาชนจะสามารถต่อสู้สงครามทางทะเลใหญ่ๆ ได้ โดยมิต้องอาศัยวิธีใดวิธีหนึ่งในสองวิธีที่กล่าวข้างต้น ทั้งสหภาพซึ่งได้ผ่านการรบทางทะเลอย่างโด่งดังมาแล้ว ก็หาได้เคยมีกองเรือยุทธการมากมายแต่อย่างใด อีกอาวุธยุทโธปกรณ์ในเรือซึ่งมีเพียงจำนวนน้อยนี้ ยังมีราคาสูงมากสำหรับสหภาพด้วย

ข้าพเจ้าเคยได้ยินรัฐบุรุษอเมริกันสารภาพว่า สหภาพจะประสบความยากลำบากในการรักษาตำแหน่งของตนในภาคพื้นทะเลไว้ ถ้าแม้นมิใช้ระบบเกณฑ์ทหารเรือ หรือลงทะเบียนกองทัพเรือ แต่บัญหาก็คือการบังคับประชาชนผู้ปกครองประเทศ ให้รับระบบเกณฑ์ทหาร และลงทะเบียนกองทัพเรือ

สิ่งที่โต้แย้งไม่ได้ ก็คือ ประชาชนที่มีเสรีทั้งหลาย ในภาวะที่ต้องมีอันตรายมาถึงตัว โดยทั่วไปแล้วย่อมแสดงอานุภาพยิ่งใหญ่เหนือประชาชนที่ขาดเสรีภาพมากมายสุดคณนา ทว่ามีสิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าเชื่อว่า จะเป็นจริงเช่นนี้ก็เฉพาะในหมู่ประชาชนซึ่งอยู่ในประเทศที่มีปัจจัยทางอภิชนาธิปไตยครอบงำอยู่ ประชาธิปไตยสำหรับข้าพเจ้าดูจะเหมาะสมในการปกครองสังคมที่มีสันติมากกว่า หรือเหมาะสมที่จะแสดงความมานะพยายามอย่างรวดเร็วและแข็งขันเมื่อถึงคราวจำเป็น มากกว่าแข่งกับพายุใหญ่แห่งชีวิตการเมืองของประชาชนเป็นเวลานาน เหตุผลง่าย ๆ ก็คือ ผู้คนเข้าเผชิญอันตรายและความขาดแคลนด้วยอารมณ์กระตือรือร้น แต่เขาจะเผชิญสิ่งเหล่านั้นอยู่ได้นาน ก็โดยอาศัยการใคร่ครวญอย่างรอบคอบเท่านั้น ในสิ่งซึ่งเราเรียกว่าความกล้าหาญโดยสัญชาตญาณนั้น มีการคิดคำนวณมากกว่าที่เรานึกเสียอีก และแม้ว่าโดยทั่วไปแล้ว อารมณ์ความรู้สึกเพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่ทำให้เกิดความมุมานะในขั้นแรกก็ตาม แต่เพื่อผลแห่งความพยายามต่างหากที่ทำให้เราดำเนินต่อไป เรายอมเสี่ยงส่วนหนึ่งซึ่งเป็นที่รักใคร่หวงแหนก็เพื่อรักษาส่วนที่เหลืออยู่ให้รอดปลอดภัย

ทว่าความเห็นแจ้งในอนาคต อันมีรากฐานมาจากสติปัญญาความรู้ อีกประสบการณ์นี่เองที่ขาดหายไปในประเทศประชาธิปไตย ประชาชนรู้สึกมากกว่าจะคิดหาเหตุผลและถ้าแม้นว่าความเลวร้ายในปัจจุบันใหญ่หลวงอยู่แล้ว ย่อมเป็นที่น่าหวั่นเกรงว่า ประชาชนอาจจะลืมความเลวร้ายซึ่งยิ่งใหญ่กว่านี้ ที่คอยอยู่เบื้องหน้าก็เป็นได้ ในกรณีที่เกิดพ่ายแพ้ขึ้นมา

ยังมีสาเหตุอีกประการหนึ่ง ซึ่งน่าจะทำให้ความพยายามของการปกครองแบบประชาธิปไตยยังยืนน้อยกว่าความพยายามของประเทศอภิชนาธิปไตย

ประชาชนไม่เพียงแต่จะมองสิ่งซึ่งเขาอาจจะมุ่งหวัง หรือหวั่นเกรงในอนาคตได้ชัดแจ้งน้อยกว่าชนชั้นสูง ๆ เท่านั้น แต่เขายังทุกข์ทรมานต่อความเลวร้ายในปัจจุบัน ด้วยลักษณาการที่ผิดแผกไปจากชนชั้นสูงอีกด้วย พวกขุนนางยามที่นำตัวเองเข้าเสี่ยง อาจจะมีโอกาสบรรลุถึงชื่อเสียงเกียรติยศและภยันตรายร้ายแรงเท่าๆ กัน โดยการยกรายได้ส่วนใหญ่ของตนให้แก่รัฐ ขณะนั้นเขาย่อมขาดความสุขสำราญบางประการ อันได้จากความมั่งคั่งของเขาไปชั่วขณะ แต่สำหรับคนจน ความตายเป็นสิ่งซึ่งปราศจากศักดิ์ศรี และภาษีอากรซึ่งก่อความรำคาญให้คนมี มักจะกระทบกระเทือนบั่นจัยในการดำรงชีวิตของคนจนอยู่บ่อย ๆ

ความอ่อนแอเช่นนี้ ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยทั้งหลาย ในยามวิกฤตการณ์อาจจะเป็นอุปสรรคอันใหญ่หลวงที่สุด ซึ่งคอยถ่วงทำให้สาธารณรัฐแบบนี้ในยุโรปต้องล่มลง เพื่อที่ว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยจะดำรงอยู่ได้ไม่ยากลำบากอะไรสำหรับประชาชนยุโรป จะต้องมีการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยขึ้นพร้อมกันในหมู่ประชาชนชาติอื่นทั้งมวล

ข้าพเจ้าเชื่อว่า รัฐบาลประชาธิปไตยนานไป จะต้องเพิ่มพลังของสังคมอย่างจริงจัง แต่รัฐบาลแบบนี้ จะไม่สามารถรวมพลังต่าง ๆ พร้อมกัน ณ จุด ๆ หนึ่ง ตามเวลาที่กำหนดได้มากเท่ากับรัฐบาลอภิชนาธิปไตย หรือสมบูรณาญาสิทธิราช ถ้าแม้นว่าประเทศประชาธิปไตยจะยังคงยอมรับการปกครองแบบสาธารณรัฐ ตลอดระยะเวลาหนึ่งศตวรรษ เราอาจเชื่อได้ว่าเมื่อสิ้นศตวรรษ ประเทศนั้นจะต้องมั่งคั่งกว่า มีประชากรหนาแน่นกว่า และเจริญรุ่งเรืองกว่ารัฐเผด็จการใด ๆ ในละแวกใกล้เคียง แต่ทว่าตลอดศตวรรษนั้นประเทศคงจะได้เสี่ยงภัยเป็นหลายครั้งหลายคราที่จะถูกพิชิตโดยชาติเหล่านั้น

อำนาจปกครองตนเองโดยทั่วไปของประชาธิปไตยอเมริกัน

ปัญหาซึ่งประชาธิปไตยต้องเผชิญในการที่จะเอาชนะอารมณ์ความรู้สึก และระงับความต้องการชั่วขณะ เพื่ออนาคตนั้น ในสหรัฐอเมริกา เราจะสังเกตเห็นได้แม้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ

ประชาชน ซึ่งถูกแวดล้อมด้วยพวกปากหวานประจบสอพลอ ย่อมสามารถเอาชนะตนเองได้ยากยิ่ง แต่ละครั้งที่เราต้องการให้ประชาชนยอมงดเว้นบางสิ่งบางอย่าง หรือยอมรับอุปสรรคบางประการ ซึ่งแม้จะด้วยจุดประสงค์ซึ่งเหตุผลของพวกเขาเองก็ต้องยอมรับ แต่พวก

เขามักจะเริ่มต้นด้วยการปฏิเสธเกือบจะทุกครั้ง ใคร ๆ พูดถูกที่อวดว่าชาวอเมริกันเชื่อฟังกฎหมาย เห็นจะต้องเสริมว่าในอเมริกา รัฐบัญญัติออกโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ฉะนั้นในสหรัฐอเมริกากฎหมายจึงมีลักษณะเอื้อต่อคนซึ่งในที่อื่น ๆ ทุกแห่งหนสนใจแต่จะฝ่าฝืนกฎหมาย โดยนัยนี้ จึงอาจเชื่อได้ว่า กฎหมายซึ่งเป็นอุปสรรคกีดขวาง กฎหมายซึ่งคนส่วนใหญ่มองไม่เห็นประโยชน์ที่แท้จริง จึงไม่น่าจะตราออกมา หรือไม่น่าจะได้รับการเชื่อฟัง

ในสหรัฐ ไม่มีบทบัญญัติใดที่เกี่ยวกับการแสร้งล้มละลาย จะเป็นเพราะไม่เคยมีการล้มละลายกระนั้นหรือ เปล่าหรอก ตรงกันข้าม เพราะมีมากมายต่างหาก แต่ในความรู้สึกนึกคิดของคนส่วนใหญ่ ความหวั่นเกรงที่จะถูกดำเนินคดีในฐานะบุคคลล้มละลาย อยู่เหนือความหวั่นเกรงที่จะต้องพินาศย่อยยับเพราะการล้มละลาย ทั้งในสำนึกของประชาชน เกิดมีความรู้สึกคล้าย ๆ กับจะยินยอมให้มีการกระทำผิดเช่นนั้นซึ่งแต่ละคนในส่วนตัวแล้ว ต่างก็ประณามด้วยกันทั้งนั้น

ในมลรัฐใหม่ ๆ ทางตะวันตกเฉียงใต้ ราษฎรมักจะตัดสินเพื่อความเป็นธรรมด้วยตนเองเกือบจะทุกครั้ง และแล้วการประหัตประหารกันจึงเกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าอย่างไม่จบสิ้น ทั้งนี้เป็นเพราะนิสัยความเคยชินของประชาชนยังหยาบกระด้างอยู่ อีกสติปัญญาความรู้ยังแผ่กระจายไปได้น้อยในบริเวณที่เป็นทะเลทรายว่างเปล่า เกินกว่าที่ใครจะมองเห็นประโยชน์ในอันที่จะให้อำนาจกับกฎหมาย คนแถวนั้นรักที่จะสู้กันตัวต่อตัวมากกว่าถูกดำเนินคดี

วันหนึ่ง ที่ฟิลาเดลเฟีย มีคนบอกข้าพเจ้าว่า อาชญากรรมในอเมริกาเกือบจะทั้งหมด เกิดขึ้นเพราะการดื่มสุราชนิดแรงจนเกินขนาด อันเป็นสุราซึ่งคนธรรมดาสามัญดื่มได้ตามอำเภอใจ เพราะขายด้วยราคาต่ำมาก ข้าพเจ้าจึงถามขึ้นมา "ถ้าเช่นนั้นทำไมคุณจึงไม่ออกกฎหมายเกี่ยวกับสุราเมรัยเล่า" เขาตอบว่า "นักนิติบัญญัติของเราเคยคิดอยู่บ่อยครั้ง แต่การลงมือทำยากมาก เราเกรงว่าจะมีการลุกฮือกันขึ้น นอกจากนั้น สมาชิกซึ่งลงคะแนนให้กฎหมายแบบนี้ จะมั่นใจได้เลยว่าตัวไม่ได้รับเลือกอีกแน่" "ถ้าอย่างนั้น" ข้าพเจ้ากล่าวต่อไป "ในประเทศของคุณ คนส่วนใหญ่คงเป็นนักดื่มกันทั้งนั้น และการดื่มแต่พอเพลา ๆ คงจะไม่มีใครนิยม"

เมื่อมีใครตั้งข้อสังเกตในเรื่องนี้กับรัฐบุรุษทั้งหลาย เขาย่อมจะตอบเพียงว่า "ปล่อยให้เป็นเรื่องของเวลาเถิด ความรู้สึกในเรื่องความชั่วจะทำให้ประชาชนเกิดความสว่างขึ้น และจะชี้ให้เขาเห็นว่าเขาจำเป็นจะต้องทำอะไร" นั่นก็ถูกเป็นส่วนใหญ่ ถ้าแม้นประชาธิปไตยจะมีโอกาสหลงผิดได้มากกว่ากษัตริย์ หรือคณะขุนนาง แต่ประชาธิปไตยก็ยังมีโอกาสที่จะกลับมาสู่ความจริงได้มากกว่า ยามที่เกิดปัญญาถ่องแท้ขึ้นเพราะเหตุว่า โดยทั่วไปแล้ว ในประเทศประชาธิปไตย ไม่มีผลประโยชน์ใดที่จะขัดกับผลประโยชน์ของคนส่วนมาก หรือที่จะต้านต่อเหตุผล ทว่าประชาธิปไตยจะบรรลุถึงสัจจะได้ก็ด้วยประสบการณ์ แต่ประชาชนเป็นจำนวนมากไม่รู้จักคอยผลแห่งความผิดพลาดของตนโดยปราศจากอันตรายถึงตายลงได้

อภิสิทธิ์อันใหญ่หลวงของคนอเมริกัน จึงมิใช่เพียงแต่ว่ามีสติปัญญารู้แจ้งมากกว่าผู้อื่นเท่านั้น แต่ยังมีความสามารถในการทำผิดพลาดชนิดที่แก้ไขได้

ท่านอาจจะเพิ่มเติมได้อีกว่า เพื่อที่จะนำประสบการณ์ในอดีตมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ประชาธิปไตยจะต้องบรรลุถึงระดับความเจริญ และความรอบรู้ระดับหนึ่งเสียก่อน

เรามองเห็นประชาชนชาติต่าง ๆ ซึ่งมีการศึกษาชั้นประถมที่ร้ายกาจมาก อุปนิสัยของเขาแปลกมากเพราะแสดงอารมณ์ ระคนด้วยความโง่เขลา อีกความรู้ความเข้าใจที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนในทุก ๆ สิ่ง จนกระทั่งพวกเขาไม่สามารถแยกแยะสังเกตเห็นสาเหตุแห่งความยากลำเค็ญของพวกเขาได้ด้วยลำพังตนเอง เขาเหล่านั้นต้องล้มตายไปท่ามกลางความเลวร้ายนานา ซึ่งเขาไม่รู้เลยว่าอะไรเป็นอะไร

ข้าพเจ้าเคยผ่านไปตามภูมิประเทศอันไพศาล ซึ่งครั้งกระโน้นชนชาติอินเดียนแดงผู้ทรงอานุภาพเคยอาศัยอยู่ ทว่าบัดนี้ชนชาตินั้นไม่มีอีกแล้ว ข้าพเจ้าได้อาศัยอยู่กับอินเดียนเผ่าต่าง ๆ ซึ่งถูกบั่นทอนลงไป ผู้มองเห็นจำนวนคนของตนลดน้อยถอยลงทุกวัน อีกประกายแห่งความรุ่งเรืองแบบป่าดงของตนค่อย ๆ จางหายไป ข้าพเจ้าเคยได้ยินชาวอินเดียนแดงเองทำนายชะตากรรมตอนสุดท้ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับชาติพันธุ์ของตน อย่างไรก็ตามไม่มีชาวยุโรปคนใดมองไม่เห็นว่าควรจะทำประการใดเพื่อรักษาชนชาติผู้เคราะห์ร้ายเหล่านั้น ให้พ้นจากความพินาศอันสุดจะหลีกเลี่ยงได้ แต่คนอินเดียนเองมองไม่เห็น เขารู้สึกได้ดีถึงความเลวร้ายซึ่งสร้างสมเพิ่มพูนขึ้นทับถมพวกเขาแต่ละปี ๆ และพวกเขาจะต้องล้มตายลงจวบจนคน

สุดท้าย โดยปฏิเสธไม่รับหนทางเยียวยาใด ๆ คงจะต้องมีการใช้กำลังเพื่อบังคับให้พวกเขามีชีวิตอยู่ต่อไป

ใคร ๆ พากันแปลกใจ ที่มองเห็นชาติใหม่ ๆ ในอเมริกาใต้ เกิดความวุ่นวายตลอดยี่สิบห้าปีมาแล้ว ท่ามกลางการปฏิวัติซึ่งเกิดแล้วเกิดอีกไม่ว่างเว้น และแต่ละวันเราคาดคอยที่จะเห็นชาติเหล่านั้นกลับเข้าสู่สิ่งที่เราเรียกว่า "สภาวะธรรมชาติ" ทว่าใครเลยจะสามารถยืนยันได้ว่า ในสมัยเรา การปฏิวัติจะไม่กลายเป็นสภาวะที่เป็นธรรมชาติที่สุดของชาวสเปนในอเมริกาใต้ ในดินแดนแห่งนั้น สังคมกำลังดิ้นรนอยู่ก้นเหว โดยที่ความพยายามแต่ลำพังตัวไม่สามารถจะนำสังคมนั้นพ้นจากห้วงเหวขึ้นมาได้

ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในซีกโลกแห่งนี้ถึงครึ่งหนึ่ง ดูจะดิ้นดันที่จะฉีกทิ้งตับไตไส้พุงกันเสียจริง ๆ ไม่มีอะไรจะสามารถหันเหความคิดของคนเหล่านี้ได้ ความเหนื่อยอ่อนจะทำให้พวกเขาต้องหยุดพักกันชั่วขณะ และการพักผ่อนนั้นย่อมจะทำให้พวกเขากลับกระเหี้ยนกระหือรือขึ้นใหม่ในไม่ช้า ยามที่ข้าพเจ้าบังเอิญหันมาพิจารณาดูประชาชนพวกนี้ในสภาพที่กลับไปกลับมาระหว่างความยากลำเค็ญกับอาชญากรรม ข้าพเจ้าร่ำ ๆ อยากจะเชื่อว่า สำหรับคนเหล่านี้ ระบบเผด็จการอาจจะเป็นสิ่งดีมีประโยชน์ก็เป็นได้

แต่ทว่า คำสองคำนี้ไม่มีวันจะอยู่รวมกันได้ในความคิดของข้าพเจ้า

วิธีการที่ประชาธิปไตยดำเนินงานทางด้านกิจการภายนอกของรัฐ

เราได้มองเห็นแล้วว่า รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ ได้มอบการดูแลผลประโยชน์ภายนอกประเทศ ให้อยู่ในกำมือของประธานาธิบดี และวุฒิสภา[๑] อย่างเป็นการถาวร จึงเท่ากับเป็นการวางนโยบายกลางของสหภาพในระดับหนึ่ง ให้พ้นจากอิทธิพลโดยตรงและประจำวันของประชาชน ฉะนั้นเราจึงมิสามารถกล่าวได้อย่างเด็ดขาดว่า ในอเมริกา ประชาธิปไตยเป็นผู้ดำเนินกิจการภายนอกของรัฐ

มีบุคคลอยู่สองคนที่ได้วางแนวทางของการเมืองอเมริกันไว้ซึ่งยังคงถือปฏิบัติกันมาจนทุกวันนี้ คนแรกคือวอชิงตัน และเจ๊ฟเฟอร์สัน คือคนที่สอง

---

๑ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ตอนที่ ๒ บรรทัด ๒ กำหนดว่า "ประธานาธิบดีเป็นผู้ทำสนธิสัญญาต่าง ๆ ตามความเห็นและการยินยอมของวุฒิสภา" ท่านผู้อ่านจะต้องไม่มองข้ามไปว่าอำนาจของวุฒิสมาชิกมีวาระ ๖ ปี และเนื่องจากได้รับเลือกจากนักนิติบัญญัติของแต่ละมลรัฐ สมาชิกเหล่านี้จึงเป็นผลที่ได้จากการเลือกตั้งสองระดับ

วอชิงตันเคยกล่าวในจดหมายอันน่ายกย่องฉบับหนึ่งที่เขียนถึงเพื่อนราษฎรของท่าน อันเป็นเสมือนพินัยกรรมการเมืองของบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ท่านนี้ว่า

"ขยายสัมพันธภาพทางพาณิชย์กับประชาชนต่างชาติ และสร้างสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างเขากับเราให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ นั่นควรจะเป็นกฎเกณฑ์ทางการเมืองของเรา พวกเราจะต้องปฏิบัติตามข้อผูกมัดที่สัญญาไว้อย่างซื่อสัตย์ จนครบถ้วน แต่เราควรต้องระวังที่จะสร้างสัญญาอื่น"

"ทวีปยุโรปมีผลประโยชน์บางประการที่เป็นของเขาเอง และไม่เกี่ยวข้องหรือจะเกี่ยวกับผลประโยชน์ของเราก็โดยทางอ้อมมาก ฉะนั้นยุโรปจึงต้องอยู่ในสภาพที่มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ อันเป็นสภาพที่เราย่อมไม่คุ้นเคยเป็นธรรมดา การผูกพันตัวเรากับความผันแปรนานาประการทางการเมือง โดยอาศัยความสัมพันธ์ที่ปรุงแต่งขึ้นมา การเข้าสู่มิตรภาพและความเกลียดชังกันแบบต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการต่อสู้อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากสิ่งเหล่านั้น ย่อมจะเป็นวิธีปฏิบัติที่ปราศจากความรอบคอบ"

"การอยู่โดดเดี่ยว และการอยู่ห่างจากยุโรป เชิญชวนให้เราใช้วิธีการดำเนินงานตรงกันข้าม และเปิดโอกาสให้เราดำเนินตามวิธีนั้น หากเรายังคงรวมกันอยู่เป็นชาติเดียวกัน มีรัฐบาลอันเข้มแข็งเป็นผู้บริหารแล้วไซร้ เวลานั้นย่อมไม่ห่างไกล เวลาที่เราไม่มีสิ่งใดจะต้องหวั่นเกรงจากผู้ใดเลย เมื่อถึงยามนั้นเราจะได้ใช้ทัศนคติแบบที่ทำให้ผู้อื่นยอมรับความเป็นกลางของเรา บรรดาชาติที่เข้าร่วมสังคม เมื่อรู้สึกว่าไม่มีทางที่จะมีสิ่งใดเหนือเราได้ ย่อมจะเกรงที่จะท้าทายเราโดยปราศจากมูลเหตุ เราเองย่อมจะอยู่ในฐานะที่จะเลือกสันติภาพหรือสงคราม โดยไม่ต้องมีเครื่องชี้ทางปฏิบัติอื่นใด นอกจากผลประโยชน์ของเรา และความเป็นธรรม"

"เหตุไฉนเราจะทอดทิ้งข้อได้เปรียบซึ่งเราอาจได้จากสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยเช่นนี้เสียเล่า เหตุไฉนเราจะละทิ้งบริเวณที่เหมาะสมกับเรา เพื่อไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณที่เราไม่รู้จักเล่า ท้ายที่สุด เพราะเหตุใด เราจะต้องนำสันติภาพอีกความเจริญรุ่งเรืองของเราไปเสี่ยงเพื่อความทะเยอทะยาน ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน ผลประโยชน์และอารมณ์แปรปรวนของเหล่าประชาชนผู้อาศัยอยู่ในดินแดนส่วนใดส่วนหนึ่งของยุโรป โดยการนำชะตากรรมของเราไปผูกติดกับดินแดนนั้นเล่า"

"นโยบายที่แท้จริงของเรา คือการไม่ผูกสัมพันธมิตรอย่างถาวรกับต่างชาติใด ๆ อย่างน้อยก็ตราบเท่าที่เรายังมีอิสระที่จะทำเช่นนั้นได้ เพราะข้าพเจ้ามิได้มีความประสงค์แต่อย่างใด ที่จะให้เราละเลยข้อผูกพันสัญญาที่มีอยู่ ความซื่อตรงย่อมเป็นนโยบายที่ดีที่สุดเสมอ ทั้งเป็นคติที่ข้าพเจ้าปรารถนาให้นำมาให้กับกิจการของบ้านเมืองและของส่วนตัวด้วยเช่นกัน ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงคิดว่าจำเป็นที่เราจะต้องปฏิบัติตามสัญญาข้อผูกพันที่ได้กระทำไว้จนทุกแง่ทุกมุม แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าเป็นการไร้ประโยชน์ และปราศจากความรอบคอบที่จะสร้างสัญญาอื่นอีก เราจงตั้งมั่นอยู่ในลักษณาการที่จะทำให้ผู้อื่นเคารพฐานะของเรา และสัมพันธภาพชั่วคราวคงจะพอเพียงที่จะเปิดโอกาสให้เราเผชิญหน้ากับภยันตรายทั้งมวลได้"

ก่อนหน้านี้ วอชิงตัน ก็ได้ประกาศให้ทราบถึงความคิดอันงดงามและถูกต้องดังนี้

"ชาติใดที่ปล่อยตัวปล่อยใจให้กับความรู้สึกรัก หรือเกลียดชาติอื่น ย่อมจะกลายเป็นทาสอย่างหนึ่ง คือเป็นทาสแห่งความเกลียดหรือความรักของตนเอง"

พฤติกรรมทางการเมืองของวอชิงตันมุ่งตามคติดังกล่าวมาโดยตลอด เขาสามารถรักษาประเทศให้สงบสันติอยู่ได้ ในขณะที่ส่วนอื่นของโลกกำลังอยู่ในระหว่างสงครามกันทั้งนั้น ทั้งเขายังได้ตั้งลัทธิอันมีประเด็นสำคัญว่า ผลประโยชน์ของคนอเมริกัน แน่ละ คือจะต้องไม่ไปมีส่วนร่วมในการวิวาทใด ๆ ภายในยุโรป

เจ๊ฟเฟอร์สันยังไปไกลกว่านั้นอีก เขาได้นำคติอีกอย่างหนึ่งเข้ามาใช้ในนโยบายสหภาพ กล่าวคือ "คนอเมริกันจะต้องไม่เรียกร้องอภิสิทธิ์ใด ๆ จากต่างชาติเลย เพื่อที่ตนจะได้ไม่ต้องให้อภิสิทธิ์แก่ต่างชาติ"

หลักทั้งสองประการนี้ ซึ่งประชาชนมองเห็นความถูกต้องอย่างชัดแจ้ง ทำให้นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาง่ายขึ้นมาก

สหภาพ เมื่อไม่ยุ่งเกี่ยวกับกิจการของยุโรป โดยนัยนี้จึงเท่ากับว่าไม่มีผลประโยชน์นอกประเทศที่จะต้องต่อสู้ป้องกัน เพราะยังไม่มีเพื่อนบ้านในอเมริกาที่มีกำลังแข็งกล้า เมื่ออยู่พ้นอารมณ์หิวกระหายของโลกเก่า เพราะที่ตั้งเท่า ๆ กับเจตจำนงของประเทศ สหภาพจึงไม่ต้องหาทางหลีกหนีหรือรับอารมณ์หิวกระหายเหล่านั้น ส่วนอารมณ์ความรู้สึกของโลกใหม่นั้นอนาคตยังอำพรางเอาไว้

สหภาพมีอิสระในการที่จะสร้างพันธะกับภายนอก ดังนั้นสหภาพจึงหาประโยชน์จากประสบการณ์ของคนเก่าแก่ในยุโรป และเช่นเดียวกับคนเหล่านั้น โดยไม่จำเป็นจะต้องนำเอาส่วนใดส่วนหนึ่งของอดีต มาใช้แก้ไขปัจจุบัน และทำนองเดียวกับเขาเหล่านั้น สหภาพไม่จำเป็นต้องรับทอดมรดกมหาศาล ซึ่งบรรดาพ่อแม่ทำพินัยกรรมยกให้ มรดกซึ่งมีทั้งชื่อเสียงเกียรติยศระคนไปกับความยากลำเค็ญ มิตรภาพกับความชิงชังของชาติ นโยบายต่างประเทศของสหรัฐมีลักษณะแบบรอดูท่าทีอย่างเห็นได้ชัด อันประกอบด้วยการงดเว้นไม่แสดงอะไรมากกว่าลงมือทำ

เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงเป็นการยากที่จะรู้ว่า ในปัจจุบันประชาธิปไตยอเมริกันจะใช้ความชำนาญไหวพริบอย่างไรในการดำเนินกิจการนอกประเทศ ในเรื่องนี้ ทั้งฝ่ายปฏิบัติกษ์และฝ่ายมิตรประเทศทั้งหลายจะต้องงดเว้นไม่แสดงความคิดเห็นของตน

ในส่วนตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้าใคร่ขอกล่าวว่า ในแนวทางด้านผลประโยชน์ภายนอกสังคมนี่เอง ที่รัฐบาลแบบประชาธิปไตย ในความรู้สึกของข้าพเจ้า ดูจะด้อยกว่ารัฐบาลแบบอื่นทีเดียว ประสบการณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี และคำแนะนำสั่งสอน เกือบจะทุกครั้ง สุดท้ายแล้วมักจะสร้างความฉลาดความรอบรู้ที่ใช้กันอยู่เป็นประจำวันรวมทั้งความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์เล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิต ซึ่งเราให้ชื่อว่าสามัญสำนึก ขึ้นในระบบประชาธิปไตย สามัญสำนึกเพียงพอแล้วสำหรับพฤติกรรมปกติธรรมดาของสังคมและในประเทศซึ่งประชาชนมีการศึกษาเสรีประชาธิปไตยซึ่งนำมาใช้กับกิจการภายในของรัฐย่อมจะยังให้เกิดสิ่งดีงาม มากกว่าความเลวร้ายซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้จากความผิดพลาดของรัฐบาลประชาธิปไตย แต่การณ์มิได้เป็นเช่นนั้นในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนต่อประชาชน

นโยบายนอกประเทศเกือบไม่จำเป็นจะต้องใช้คุณสมบัติใดๆ ของประชาธิปไตยเลย ตรงกันข้ามกลับเรียกร้องให้มีการพัฒนาคุณสมบัติเกือบจะทุกประการซึ่งขาดหายไปจากระบบประชาธิปไตย ประชาธิปไตยสนับสนุนการเพิ่มพูนทรัพยากรภายในของรัฐ กระจายความสุขสบายไปสู่คนถ้วนหน้า พัฒนาเจตนารมณ์ของปวงชน เสริมสร้างความเคารพกฎหมายอย่างแข็งขันในบรรดาชนชั้นต่าง ๆ ของสังคม ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลแต่โดยทางอ้อมต่อฐานะของประชาชน เมื่อต้องเผชิญกับประชาชนอีกชาติหนึ่ง ทว่าประชาธิปไตยจะจัดการในเรื่องรายละเอียดปลีกย่อยของกิจการใหญ่ ๆ ได้ก็แสนยาก หรือยากที่จะตัดสินใจเลือกเป้าหมายใดเป็า

หมายหนึ่ง แล้วก็มุ่งหน้าฝ่าอุปสรรคไปสู่เป้าหมายนั้นอย่างไม่ลดละ ประชาธิปไตยไม่ค่อยจะมีความสามารถในการเตรียมมาตรการต่าง ๆ อย่างลับ ๆ แล้วคอยผลของมาตรการนั้นอย่างอดทน สิ่งเหล่านี้คือลักษณะของคน หรือของอภิชนาธิปไตยโดยเฉพาะ แต่กระนั้นลักษณะเหล่านี้ทีเดียวที่นานไปจะทำให้ประชาชนในฐานะบัจเจกชน เป็นผู้ปกครองในที่สุด

ตรงกันข้าม หากท่านจะลองพิจารณาดูข้อผิดพลาดอันเป็นปกติวิสัยของอภิชนาธิปไตยแล้วไซร้ ท่านจะพบว่าข้อผิดพลาดเหล่านั้นเกือบจะไม่ทำให้เกิดผลอันใดเลยในด้านการดำเนินกิจการภายนอกของรัฐแล้ว ความเลวร้ายประการสำคัญของอภิชนาธิปไตย ซึ่งใครๆ ตำหนิกันก็คือ การทำงานเพื่ออภิสิทธิ์ชนเท่านั้น มิใช่เพื่อมวลชน ในนโยบายนอกประเทศหายากมากที่อภิชนาธิปไตยจะมีผลประโยชน์ผิดแผกไปจากผลประโยชน์ของประชาชน

แนวโน้มที่ชักจูงประชาธิปไตย ในด้านการเมือง ให้เชื่อฟังความรู้สึกมากกว่าเหตุผล และให้ละทิ้งเป้าหมายที่ไตร่ตรองไว้รอบคอบมาช้านานแล้ว เพื่อเอื้อต่ออารมณ์ชั่วแล่นนี้ เห็นได้ชัดในอเมริกา สมัยที่การปฏิวัติใหญ่ในฝรั่งเศสระเบิดขึ้น อาศัยบัญญาความรู้ธรรมดา ๆ อันกอปรด้วยเหตุผล ก็เพียงพอแล้วที่จะทำให้คนอเมริกันคิดได้ว่า ผลประโยชน์ของตนมิใช่การเข้าร่วมการต่อสู้อันจะนำมาซึ่งการนองเลือดในยุโรปเลย ทั้งสหรัฐอเมริกาไม่สามารถประสบความเสียหายใด ๆ ได้

แต่กระนั้น ความเห็นอกเห็นใจต่าง ๆ นานาที่ประชาชนมีต่อประเทศฝรั่งเศส ก็ได้แสดงออกมาด้วยความรุนแรงอย่างยิ่งยวด จนกระทั่งต้องอาศัยผู้ที่มีนิสัยเด็ดเดี่ยวแข็งกร้าวไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าคนเช่นวอชิงตัน และเป็นผู้ที่ได้รับความนิยมอย่างมหาศาล จึงสามารถป้องกันมิให้มีการประกาศสงครามกับประเทศอังกฤษได้ อีกทั้งความพยายามทั้งหลายซึ่งเกิดจากเหตุผลอันกร้าวของบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ท่านนี้ ในอันที่จะต่อสู้กับอารมณ์ความรู้สึกที่กล้าหาญ ทว่าขาดความยั้งคิดของเพื่อนร่วมชาติของท่าน เกือบจะทำให้ท่านหมดความรู้สึกรักประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งตอบแทนความเหนื่อยยากของท่านเพียงสิ่งเดียวมาตลอด เสียงส่วนใหญ่ประกาศคัดค้านนโยบายของท่านในตอนนั้น มาบัดนี้ ประชาชนทั้งชาติเห็นพ้องต้องกันกับท่าน[๑]

---

๑ โปรดดู "ชีวิตของวอชิงตัน" เล่มที่ ๕ โดยมาร์แชลล์ เขากล่าวว่า "ในรัฐบาลซึ่งมีโครงสร้างเช่นรัฐบาลของสหรัฐ (หน้า ๓๑๔) ผู้บริหารที่มีความสำคัญที่สุด ไม่ว่าจะมีความเด็ดเดี่ยวเพียงใดย่อมไม่สามารถต่อต้านอุปสรรคคือกระแสความเห็นอันเชี่ยวกรากของประชาชนอยู่ได้นาน ยามนั้นความเห็นใดที่เหนือกว่า ย่อมนำไปสู่สงคราม อันที่จริง ในสมัยการประชุมสภาคองเกรส ซึ่งจัดให้มีขึ้นในครั้งนั้น เราสังเกตเห็นบ่อยมากทีเดียวว่า

หากแม้นรัฐธรรมนูญ และความสนับสนุนของประชาชน มิได้มอบให้วอชิงตันเป็นผู้ดูแลกิจการภายนอกของรัฐแล้วไซร้ ประเทศในยามนั้น คงจะได้กระทำสิ่งซึ่งเราประณามกันในทุกวันนี้อย่างแน่นอน

ประชาชนเกือบทุกชาติภาษา ผู้มีบทบาทอำนาจต่อโลกเป็นอย่างมาก ประชาชนผู้สร้างเป้าหมายใหญ่โตและดำเนินงานตามเป้าหมายนั้น นับตั้งแต่ชาวโรมัน จนถึงชาวอังกฤษ อยู่ภายใต้การนำของอภิชนาธิปไตย แล้วเราจะมาฉงนสนเท่ห์กันไปทำไม

สิ่งที่มีทัศนะที่แน่วแน่ที่สุดในโลกเห็นจะได้แก่อภิชนาธิปไตย มวลชนอาจจะหลงใหลตามไปได้ ด้วยความเขลา หรือเพราะอารมณ์ หรือมิฉะนั้นประชาชนอาจหยั่งรู้เจตนารมณ์ของกษัตริย์ได้โดยพระองค์ไม่ทันรู้ตัว และทำให้กษัตริย์รีรอไม่แน่ใจในโครงการของพระองค์ นอกจากนั้นกษัตริย์มิได้เป็นอมตะแต่อย่างใด ทว่ากลุ่มอภิสิทธิ์ชนมีจำนวนมากเกินกว่าที่ใครจะจับให้อยู่มือได้ น้อยเกินกว่าที่จะยอมจำนนอย่างง่ายดายต่อความมืนเมาแห่งอารมณ์ยั้งคิดได้ คณะอภิสิทธิ์ชนเป็นเสมือนบุรุษหนึ่งซึ่งมั่นคง และมีสติปัญญา ผู้ไม่มีวันตาย

วอชิงตันเสียเสียงข้างมากไปในสภาผู้แทนราษฎร" นอกสภา ฯ การใช้ภาษาในการต่อต้านท่านผู้นี้มีความรุนแรงเป็นที่สุด เช่นในการประชุมทางการเมืองครั้งหนึ่ง ไม่มีการหวั่นเกรงกันเลยที่จะเปรียบเทียบท่านโดยทางอ้อมกับอาร์โนลด์ผู้กบฏ (หน้า ๒๖๕) มาร์แชลล์ยังได้กล่าวอีกว่า "บุคคลผู้เข้ากับฝ่ายค้าน (หน้า ๓๕๕) อ้างว่าผู้มีส่วนร่วมในการบริหาร เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มอภิสิทธิ์ชนผู้ก่อกวนซึ่งขึ้นกับอังกฤษ และเป็นกลุ่มซึ่งเป็นศัตรูของประเทศฝรั่งเศส เพราะต้องการจะก่อตั้งราชาธิปไตย กลุ่มผู้ก่อกวนนี้ซึ่งรวมตัวกันเป็นชนชั้นขุนนางประเภทหนึ่ง ผู้ซึ่งได้ตำแหน่งเพราะมีหุ้นส่วนในธนาคาร จึงหวาดกลัวมาตรการทั้งมวลอันอาจมีอิทธิพลต่อทรัพย์สินของตนมาก จนกระทั่งพวกเขาไม่รู้สึกในคำสบประมาทนานาซึ่งตนควรจะต้องตอบโต้อย่างยิ่งเพื่อเกียรติยศและผลประโยชน์ของชาติ"

บทที่ ๖
อะไรคือประโยชน์ที่แท้จริง ซึ่งสังคมอเมริกันได้จากการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย

ก่อนจะเริ่มบทนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกจำเป็นที่จะขอให้ผู้อ่านย้อนรำลึกถึงสิ่งซึ่งข้าพเจ้าชี้ไว้หลายครั้งแล้วในหนังสือนี้ตลอดมา

โครงสร้างทางการเมืองของสหรัฐอเมริกา สำหรับข้าพเจ้าดูจะเป็นการปกครองประเทศแบบหนึ่งในหลาย ๆ แบบ ซึ่งได้จากประชาธิปไตย แต่ข้าพเจ้ามิได้พิจารณาสถาบันต่าง ๆ ของอเมริกา ว่าเป็นสถาบันเพียงแห่งเดียว หรือที่ดีที่สุดที่ประชาชนผู้เป็นประชาธิปไตยพึงรับมาใช้

โดยการแสดงให้ประจักษ์ว่า คนอเมริกันได้ข้อดีประการใดจากการปกครองแบบประชาธิปไตย ข้าพเจ้ามิได้อ้างหรือคิดแม้แต่น้อยว่า ประโยชน์เหล่านี้จะได้มาก็ต้องอาศัยกฎหมายแบบเดียวกันเท่านั้น

แนวโน้มโดยทั่วไปของกฎหมายภายใต้อิทธิพลของประชาธิปไตยอเมริกัน และสัญชาตญาณของบรรดาผู้ที่นำกฎหมายมาใช้บังคับ

ความชั่วและความอ่อนแอของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มองเห็นได้อย่างไม่ยากเย็นอะไร มีการแสดงความชั่วและความอ่อนแอดังกล่าวให้เป็นที่ประจักษ์ โดยอาศัยข้อเท็จจริงอันแจ่มแจ้ง ในขณะที่การปกครองแบบนี้แผ่อิทธิพลอันเป็นผลดีมีประโยชน์ โดยที่เราไม่รู้สึก กล่าวโดยนัยนี้ก็คือ มีอิทธิพลอย่างลับ ๆ ข้อเสียทั้งหลายแหล่จะสะดุดตาเราในชั้นแรก แต่คุณลักษณะของการปกครองดังกล่าวนานไปจึงค่อยเผยอออกมา

บทบัญญัติต่าง ๆ ของประชาธิปไตยอเมริกัน มักจะมีข้อบกพร่องบ่อยครั้ง หรือยังไม่สมบูรณ์ บทบัญญัติเหล่านี้มีบางครั้งกลับไปละเมิดสิทธิที่มีอยู่ หรือไม่ก็อนุมัติบทบัญญัติ

ที่เป็นภัย แต่ถ้าเป็นบทบัญญัติที่ดี การตราขึ้นมาบ่อย ๆ กลับจะให้ผลร้ายยิ่งกว่า สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ มองทีเดียวก็สังเกตเห็นได้

ถ้าเช่นนั้น สาธารณรัฐอเมริกันทั้งหลายยังดำรงอยู่ และเจริญรุ่งเรืองได้เพราะอะไร

เราจะต้องแสดงให้เห็นอย่างถี่ถ้วน ว่าในบทบัญญัติต่าง ๆ อะไรเป็นเป้าหมายที่แสวงหา วิธีการที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมายนั้น อะไรเป็นความดีเพียบพร้อม อะไรเป็นความดีพอสมควร

ข้าพเจ้าลองสมมุติว่าวัตถุประสงค์ของผู้บัญญัติกฎหมาย คือการส่งเสริมผลประโยชน์ของคนจำนวนน้อย โดยอาศัยคนจำนวนมาก มีการกำหนดวิธีการอันจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ตามที่เสนอไว้ ในระยะเวลาที่สั้นที่สุด และลงแรงน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ รัฐบัญญัติฉบับนี้จะถูกตราขึ้นมาอย่างดี แต่เป้าหมายเลว รัฐบัญญัติเช่นนี้จะเป็นอันตรายมากน้อยตามสัดส่วนแห่งประสิทธิภาพของมันเอง

กฎหมายต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในระบอบประชาธิปไตย โดยทั่วไป ย่อมจะมุ่งเพื่อความดีงามของคนส่วนใหญ่ เพราะกฎหมายมาจากเสียงส่วนใหญ่ของราษฎร ซึ่งอาจจะผิดพลาดได้ แต่จะไม่มีวันต้องการผลประโยชน์ที่ขัดกับคนส่วนใหญ่

ตรงกันข้าม กฎหมายที่ใช้ในระบอบอภิชนาธิปไตย มุ่งที่จะผูกขาดความมั่งคั่งและอำนาจไว้ในกำมือของคนจำนวนน้อย เพราะเหตุว่าอภิชนาธิปไตยโดยลักษณะของมันก่อตั้งขึ้นมาจากคนส่วนน้อย

เมื่อเช่นนั้น เราจึงอาจกล่าวได้อย่างกว้าง ๆ ว่า วัตถุประสงค์ของประชาธิปไตยในด้านการออกรัฐบัญญัติ เป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติมากกว่าวัตถุประสงค์ในการออกพระราชบัญญัติของอภิชนาธิปไตย

ประโยชน์ของประชาธิปไตยจะจบลงตรงนี้

อภิชนาธิปไตย มีความชำนาญในด้านวิชาการทางนิติบัญญัติ ซึ่งประชาธิปไตยไม่สามารถจะมีได้ เมื่อเป็นนายตนเอง อภิชนาธิปไตยจึงมิต้องยอมสยบต่ออารมณ์ร้อนแรงชั่วครู่ชั่วยามใด ๆ อภิชนาธิปไตยมีเป้าหมายยาวนาน ซึ่งตนสามารถเก็บงำบ่มไว้จนสบโอกาสเหมาะ

ระบบนี้จะมีกรรมวิธีอันชาญฉลาด เพราะรู้จักศิลปะในการนำพลังรวมของกฎหมายทุกชนิดไปสู่จุดหมายเดียวกันและในเวลาเดียวกัน

แต่สำหรับประชาธิปไตยการณ์มิได้เป็นไปดังนี้ กล่าวคือกฎหมายในระบบนี้มักจะมีข้อบกพร่องหรือมิฉะนั้นก็ผิดกาลเทศะเกือบจะเสมอ ๆ

ดังนั้น วิธีการของประชาธิปไตย จึงขาดความสมบูรณ์มากกว่าวิธีของอภิชนาธิปไตย กล่าวคือ บ่อยครั้งประชาธิปไตยจะดำเนินงานขัดกับตนเอง โดยมิได้ตั้งใจ แต่ทว่าเป้าหมายของระบบนี้มีประโยชน์

ขอให้เราลองนึกภาพสังคมขึ้นมาสักสังคมหนึ่ง ซึ่งมีการจัดรูปและโครงสร้างที่สามารถทนทานต่อความผิดพลาดชั่วครู่ชั่วยามของกฎหมายเลว ๆ ได้ ทั้งสามารถรอคอยให้มีการกลับสู่สภาพถูกต้องที่ควรจะเป็นของกฎหมายได้โดยไม่เป็นอันตรายสูญหายไปเสียก่อน และแล้วเราย่อมจะคิดได้ว่าการปกครองแบบประชาธิปไตย แม้จะมีข้อเสียต่าง ๆ แต่ก็เป็นการปกครองที่เหมาะสมที่สุดในบรรดาการปกครองทั้งมวล ในอันที่จะนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่สังคมแบบนี้

นี่คือสิ่งที่เกิดขึ้นกับสหรัฐอเมริกาจริง ๆ ข้าพเจ้าขอทบทวนสิ่งซึ่งข้าพเจ้าได้เคยกล่าวไว้ในที่อื่น กล่าวคือ อภิสิทธิ์อันยิ่งใหญ่ของคนอเมริกันก็คือ สามารถกระทำความผิดซึ่งแก้ไขได้

ข้าพเจ้าจะกล่าวทำนองนี้เกี่ยวกับข้าราชการ

การมองว่า บ่อยครั้งประชาธิปไตยอเมริกาจะหลงผิดในการเลือกผู้ที่จะมอบหมายอำนาจให้นั่นเป็นของง่าย แต่ไม่ใช่เรื่องง่ายเหมือนอย่างนี้ ที่จะบอกว่าทำไมรัฐซึ่งอยู่ในกำมือของบุคคลเหล่านี้จึงเจริญรุ่งเรืองได้

ก่อนอื่น ขอได้โปรดสังเกตว่า ในรัฐประชาธิปไตย แม้นผู้ปกครองจะซื่อตรงน้อยกว่าหรือมีความสามารถน้อยกว่า แต่ผู้ถูกปกครองมีสติปัญญาความรู้กว่า และสนใจเอาใจใส่มากกว่า

ประชาชนในประเทศประชาธิปไตย ผู้ซึ่งสนใจกับกิจการของตนตลอดเวลาดังที่เป็นอยู่ ทั้งหวงแหนสิทธิของตน ย่อมจะขัดขวางมิให้ผู้แทนของตนเฉไฉออกนอกลู่นอกทางซึ่งตนใช้ผลประโยชน์เป็นเครื่องกำหนด

โปรดสังเกตดูอีกว่า แม้นว่าผู้บริหารในระบบประชาธิปไตยจะใช้อำนาจของตนได้เลวกว่าผู้บริหารในระบบอื่น แต่โดยทั่วไปแล้วเขาครองอำนาจอยู่นานน้อยกว่า

ทว่า ยังมีเหตุผลอีกประการหนึ่ง ซึ่งกว้างกว่าเหตุผลที่กล่าวมา และเป็นที่น่าพอใจกว่า

ไม่ต้องสงสัยเลยว่า เพื่อความดีงามของประเทศชาติ สิ่งสำคัญก็คือรัฐบาลต่าง ๆ จะต้องมีคุณธรรมและความสามารถเป็นพิเศษ ทว่าสิ่งซึ่งอาจจะสำคัญยิ่งกว่านี้ก็คือ ผู้ปกครองจะต้องไม่มีผลประโยชน์ขัดกับผู้ถูกปกครอง เพราะเหตุว่าในกรณีที่เป็นเช่นนั้นคุณธรรมจะกลายเป็นสิ่งซึ่งเกือบจะไร้ประโยชน์ และความสามารถย่อมจะเกิดโทษได้

ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วว่า สิ่งสำคัญก็คือผู้ปกครองจะต้องไม่มีผลประโยชน์ขัด หรือแตกต่างจากผลประโยชน์ของผู้ถูกปกครอง ข้าพเจ้าไม่เคยบอกว่า สิ่งสำคัญก็คือผู้ปกครองจะต้องมีผลประโยชน์คล้ายคลึงกับผลประโยชน์ของผู้ถูกปกครอง "ทุกคน" เพราะข้าพเจ้าไม่รู้ว่ามีใครเคยประสบเช่นนี้หรือยัง

จวบจนทุกวันนี้ ยังไม่มีใครค้นพบรูปแบบทางการเมือง ที่ส่งเสริมการพัฒนาและความเจริญรุ่งเรืองของทุก ๆ ชนชั้น ซึ่งเป็นส่วนประกอบของสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน ชนชั้นเหล่านี้ยังคงรวมกันอยู่เสมือนชาติเล็ก ๆ ต่าง ๆ กันมากมายในประเทศเดียวกัน และประสบการณ์ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า การไม่นำชะตากรรมของชาติเล็ก ๆ เหล่านี้ไปมอบให้แก่ชาติเล็ก ๆ ด้วยกันชาติหนึ่ง ย่อมเป็นอันตรายเกือบจะเท่า ๆ กับการตั้งให้ประชาชนชาติหนึ่งเป็นผู้ตัดสินชะตากรรมของประชาชนอีกชาติหนึ่ง ยามที่คนมั่งมีเป็นผู้ปกครองแต่เพียงพวกเดียว ผลประโยชน์ของคนจนย่อมตกอยู่ในอันตรายเสมอ และยามที่คนจนเป็นผู้ตรากฎหมาย ผลประโยชน์ของคนมีย่อมจะต้องเสี่ยงกับสิ่งที่ไม่คาดฝันมากมายใหญ่โต เมื่อเป็นดังนั้นข้อได้เปรียบของประชาธิปไตยคืออะไร ข้อได้เปรียบที่แท้จริงของประชาธิปไตย มิใช่การส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของคนทั้งปวงเช่นที่ใคร ๆ กล่าว ทว่าเพียงเพื่อให้ความสุขสบายแก่คนจำนวนมากต่างหาก

ในสหรัฐอเมริกา ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมดูแลภารกิจของรัฐ บ่อยครั้งมักจะด้อยในด้านความสามารถและศีลธรรมกว่าบุคคลที่อภิชนาธิปไตยให้อำนาจ ทว่าผลประโยชน์ของพวกแรกที่กล่าวมาคละเคล้าปะปน และคล้ายคลึงกับผลประโยชน์ของเพื่อนราษฎรส่วน

ใหญ่ ดังนั้น พวกนี้จึงสามารถกระทำการมิชอบได้บ่อย ๆ รวมทั้งความผิดพลาดร้ายแรงด้วย แต่พวกเขาจะไม่มีวันดำเนินไปตามแนวโน้มที่เป็นปฏิปักษ์ต่อคนส่วนใหญ่ได้อย่างมีระบบ และเป็นไปไม่ได้ที่พวกเขาจะปลูกฝังให้รัฐบาลมีทัศนคติแบบกีดกันคนนอกและเป็นอันตรายด้วย

นอกจากนั้น การบริหารชั้นเลวของผู้บริหาร ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย เป็นเพียงข้อเท็จจริงโดด ๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลก็เพียงในระยะเวลาสั้น ๆ ของการบริหารนั้น การฉ้อราษฎร์บังหลวง และการขาดความสามารถ มิใช่ผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งสามารถผูกพันพวกเขาไว้ด้วยกันได้อย่างถาวร

ผู้บริหารที่คดโกงหรือไร้ความสามารถ ย่อมจะไม่ร่วมแรงร่วมใจกับผู้บริหารอื่นด้วยเหตุผลอันเดียวว่า ผู้บริหารคนนั้นก็ไร้ความสามารถ และคดโกงเช่นเดียวกับเขา และคนทั้งสองนี้ย่อมจะไม่มีวันทำงานร่วมกันได้ ในอันที่จะทำให้การฉ้อราษฎร์บังหลวง และความหย่อนความสามารถ เจริญงอกงามได้ชั่วลูกชั่วหลานตน ความมักใหญ่ใฝ่สูง และวิธีการดำเนินงานของคนหนึ่ง กลับจะนำมาใช้ถอดหน้ากากของอีกคนหนึ่งเสียอีก ความชั่วร้ายของผู้บริหารในประเทศประชาธิปไตยทั้งหลาย โดยทั่วไปแล้ว ย่อมเป็นเรื่องส่วนตัวแท้ ๆ

ทว่าข้าราชการ ภายใต้การปกครองตามระบอบอภิชนาธิปไตย มีผลประโยชน์ของชนชั้นซึ่งแม้ว่าบางครั้งเขาจะนำไปปะปนกับผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่อยู่บ้าง แต่ก็ยังมีความแตกต่างอย่างชัดเจน ผลประโยชน์ดังกล่าวช่วยเสริมสร้างสายใยซึ่งกันและกัน อันคงทนยั่งยืนในหมู่พวกเขา สายใยนี้เชิญชวนให้เขาเหล่านั้นรวมแรงกายแรงใจไว้ด้วยกัน เพื่อเป้าหมายอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องมุ่งเพื่อความสุขของคนส่วนมาก สายใยนี้มิได้เพียงแต่ผูกพันผู้ปกครองเข้าด้วยกันเท่านั้น ซ้ำยังเป็นการรวมพวกเขาเข้ากับผู้ถูกปกครองส่วนหนึ่งซึ่งมากพอสมควรด้วย เพราะเหตุว่าราษฎรหลายคน แม้จะไม่มีตำแหน่งการงานอันใด แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของพวกอภิสิทธิ์ชนเหมือนกัน

เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้บริหารในระบอบอภิชนาธิปไตย จึงได้รับการสนับสนุนในสังคมอย่างสม่ำเสมอ พร้อมกันนั้น ก็ได้รับการสนับสนุนในรัฐบาลด้วย

วัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งทำให้ผู้บริหารสมัครสมานกับผลประโยชน์ของคนร่วมสมัยกับตนส่วนหนึ่งได้นั้น ยังทำให้ผู้บริหารเข้ากับผลประโยชน์ของคนรุ่นต่าง ๆ ที่จะตามมา ทั้งยอมสยบต่อผลประโยชน์นั้นด้วยโดยนัยนี้ ผู้บริหารเหล่านี้ทำงานเพื่ออนาคตเท่า ๆ กับเพื่อ

ปัจจุบัน ฉะนั้น ผู้บริหารแบบอภิชนาธิปไตย จึงถูกผลักดันไปสู่จุดหมายอันเดียวกันตามอารมณ์ของผู้ถูกปกครอง และของตนเองด้วยในเวลาเดียวกัน ทั้งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นอารมณ์ของคนรุ่นก่อน ๆ ด้วย

จะแปลกใจไปทำไมกันว่าทำไมเขาจึงไม่ต่อต้านเลย ทั้งเรายังเห็นอยู่บ่อย ๆ ว่าในประเทศอภิชนาธิปไตย เจตนารมณ์ของชนชั้นยังสามารถชักจูงบรรดาผู้ที่เขาทำให้เป็นคนคดโกงไม่ได้ไปด้วย และเจตนารมณ์นั้นยังทำให้พวกเขาสามารถปรับสังคมให้เข้ากับขนบธรรมเนียมของพวกตนได้ และเตรียมสังคมนั้นไว้สำหรับลูกหลานเหลนต่อมา

ข้าพเจ้าไม่ทราบว่า เคยมีอภิชนาธิปไตยที่เสรีมากเท่าในประเทศอังกฤษ ทั้งหาคนสมศักดิ์ศรี และมีวิชาความรู้มากเท่านี้มาปกครองประเทศติดต่อกันอย่างไม่ขาดสายมาก่อนหรือเปล่า

แม้กระนั้น เป็นการง่ายที่จะรับว่า ในบทบัญญัติของอังกฤษ ผลประโยชน์ของคนจนในที่สุดก็ต้องถูกสละเพื่อประโยชน์ของคนร่ำรวย ทั้งสิทธิของคนส่วนใหญ่ก็ต้องถูกสละเพื่ออภิสิทธิ์ของคนไม่กี่คน ทั้งประเทศอังกฤษในสมัยเรา ยังรวมเอาสิ่งที่ดีที่สุดที่โชคจะอำนวยให้ได้ไว้ในประเทศ แต่ ณ ที่นี้เราจะได้พบความยากลำเค็ญนานา ซึ่งมีปริมาณเกือบจะทัดเทียมกับอานุภาพ และเกียรติยศชื่อเสียงของประเทศที่เดียว

ในสหรัฐอเมริกา ที่ซึ่งข้าราชการมิได้มีผลประโยชน์ของชนชั้นที่จะต้องให้ความสำคัญกว่าสิ่งอื่นแต่อย่างใด การดำเนินงานทั่ว ๆ ไป และต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ของรัฐบาลเต็มไปด้วยความอารีอารอบ แม้ว่าบ่อยครั้งผู้ปกครองจะไม่ค่อยเชี่ยวชาญ และบางครั้งน่าเหยียดหยามด้วย

ฉะนั้นในส่วนลึกของสถาบันประชาธิปไตยทั้งมวล จึงมีแนวโน้มซ่อนเร้นอยู่อย่างหนึ่งซึ่งทำให้ผู้คนร่วมมือกันอยู่บ่อย ๆ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของส่วนรวม แม้จะมีความชั่วหรือข้อบกพร่องก็ตามที ขณะที่ในสถาบันอภิชนาธิปไตยบางครั้งบางคราว จะเกิดมีแนวโน้มลับ ๆ ซึ่งชักจูงผู้บริหารให้หันไปช่วยบรรเทาความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยนัยนี้จึงอาจเป็นไปได้ว่าในรัฐบาลอภิชนาธิปไตย ข้าราชการทำสิ่งเลวร้ายอย่างไม่จงใจ และในรัฐบาลประชาธิปไตย พวกเขาประกอบกรรมดีโดยไม่ทันคิด

ความร่วมแรงร่วมใจของประชาชนในสหรัฐอเมริกา

มีความรักชาติมาตุภูมิอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่ถือกำเนิดมาจากความรู้สึกที่มิได้ยั้งคิดปราศจากผลประโยชน์ และยากที่จะอธิบายอันนั้น ซึ่งผูกพันหัวใจมนุษย์กับสถานที่ที่ให้กำเนิดเขา ความรักด้วยสัญชาตญาณนี้ระคนด้วยความนิยมในขนบธรรมเนียมเก่าแก่ อีกทั้งความเคารพบรรพบุรุษ และความทรงจำในอดีต ผู้ที่เกิดความรู้สึกดังนี้จะรักใคร่หวงแหนประเทศตนเหมือนกับเรารักบ้านของเรา เขารักความสงบสุขซึ่งเขาได้ชื่นชม ณ ที่แห่งนั้น เขายึดถือนิสัยความเคยชินแบบเงียบสงบ ซึ่งเขาได้รับจากที่เหล่านั้น เขาผูกพันกับความทรงจำของประเทศ ซ้ำยังรู้สึกพอใจที่จะมีชีวิตอยู่ที่นั่นโดยยอมเชื่อฟัง บ่อยครั้งความรักชาติมาตุภูมินี้จะพุ่งสูงขึ้นด้วยแรงศรัทธาในศาสนา และยามนั้นเราจะเห็นความมหัศจรรย์อันเกิดจากความรักดังกล่าวความรักชาตินี้เองเป็นศาสนาอย่างหนึ่ง ไม่มีการหาเหตุผล มีแต่การเชื่อ รู้สึก ปฏิบัติบรรดาประชาชนทั้งหลายซึ่งในบางแง่ทำให้ชาติมีตัวตนขึ้นมา และมองเห็นชาติได้ราง ๆ ในตัวของกษัตริย์ได้มาพบปะกัน ฉะนั้น เขาจึงมอบอารมณ์ความรู้สึกซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความรักชาติให้กับองค์กษัตริย์ พวกเขารู้สึกหยิ่งผยองในชัยชนะของพระองค์ ภาคภูมิใจในเดชานุภาพของพระองค์ มีอยู่สมัยหนึ่งภายใต้ราชาธิปไตยแบบเก่า อันเป็นสมัยซึ่งชาวฝรั่งเศส เกิดความรู้สึกทำนองปลื้มปีติ เมื่อรู้สึกว่าพวกตนตกอยู่ภายใต้เผด็จการของกษัตริย์โดยปราศจากความช่วยเหลือใด ๆ จึงกล่าวด้วยความภูมิใจว่า "เราดำรงชีวิตอยู่ภายใต้ร่มเงาของกษัตริย์ผู้ทรงบุญญาบารมีเหนือผู้ใดในโลก"

ทำนองเดียวกับอารมณ์อันปราศจากความยั้งคิดทั้งมวล ความรักประเทศชาตินี้ผลักดันให้คนใช้กำลังความสามารถใหญ่ยิ่งเป็นครั้งคราว มากกว่าจะใช้กำลังความสามารถอยู่เรื่อย ๆ หลังจากได้ช่วยให้พ้นภัยในยามวิกฤตแล้ว บ่อยครั้งความรักเช่นนี้จะปล่อยให้ชาติอับเฉาไปท่ามกลางความสันติสุขนั้น

ยามที่ประชาชนยังมีขนบธรรมเนียมแบบง่าย ๆ อยู่ ทว่าเด็ดเดี่ยวมั่นคงในเรื่องความเชื่อของตน ยามที่สังคมสงบสบายตามระเบียบแบบแผนเก่าแก่ โดยที่ไม่มีใครโต้แย้งในเรื่องความชอบธรรมของระเบียบนั้น ยามนั้นเราจะมองเห็นความรักชาติมาตุภูมิ

ยังมีความรักอีกอย่างหนึ่งซึ่งกอปรด้วยเหตุผลกว่าความรักที่กล่าวมา มีเกียรติน้อยกว่า บางทีอาจจะเร่าร้อนน้อยกว่า ทว่ามากกว่าและยั่งยืนกว่า ความรักเช่นนี้เกิดจากปัญญา

ความรู้ จะพัฒนาได้ก็โดยอาศัยกฎหมาย เพิ่มพูนขึ้นพร้อม ๆ กับการใช้กฎหมายและสิ้นสุดลงด้วยการปะปนกับผลประโยชน์ส่วนตัว คนเราเข้าใจดีว่าความสุขสบายของประเทศมีอิทธิพลต่อความผาสุกส่วนตัว เขารู้ว่ากฎหมายเปิดโอกาสให้เขามีส่วนร่วมในการสร้างความสุขสบายนั้น และเขาย่อมสนใจในความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ประการแรกในฐานะที่เป็นสิ่งมีประโยชน์ ประการต่อมาในฐานะที่เป็นผลงานของตน

แต่บางครั้งก็มีเหมือนกันที่ในชีวิตของประชาชน มีอยู่ขณะหนึ่งที่ประเพณีดั้งเดิมแปรเปลี่ยนไป ขนบธรรมเนียมถูกทำลายไป ความเชื่อต่าง ๆ เกิดคลอนแคลน ศักดิ์ศรีแห่งความทรงจำในอดีตจางหายไป แต่กระนั้นก็เป็นสมัยที่บัญญาความรู้ยังคงอยู่ในสภาพที่ขาดความสมบูรณ์ ทั้งสิทธิทางการเมืองยังไม่มั่นคง และมีขอบเขตจำกัด ยามนั้น ผู้คนทั้งหลายจะสังเกตเห็นชาติมาตุภูมิก็เพียงภายใต้แสงริบหรี่ และคลุมเครือเท่านั้น พวกเขามิได้มองเห็นว่าพื้นดินซึ่งในสายตาพวกเขากลายเป็นดินที่ปราศจากชีวิตจิตใจเสียแล้วคือประเทศชาติ ทั้งมิได้มองเห็นว่าขนบธรรมเนียมของบรรพบุรุษแห่งพวกตน ซึ่งเขาถูกสอนให้มองว่าเป็นแอกบังคับ หรือศาสนา ซึ่งเขาคลางแคลงใจ หรือกฎหมายซึ่งพวกตนมิได้บัญญัติ หรือผู้บัญญัติกฎหมายซึ่งตนทั้งหวาดกลัวทั้งเหยียดหยาม คือประเทศชาติ เขาเหล่านี้มองไม่เห็นประเทศชาติที่ไหนเลย ทั้งในลักษณะเฉพาะของชาติเอง หรือในลักษณะอื่นใด และแล้วพวกเขาจึงเก็บตัวอยู่ในความเห็นแก่ตัวอันแสนคับแคบ และไร้ซึ่งบัญญาความรู้ คนเหล่านี้หลีกพ้นจากอคติทั้งหลาย โดยมิได้รู้ถึงอานุภาพแห่งเหตุผล เขาเหล่านี้ปราศจากความรักชาติตามสัญชาตญาณแบบราชาธิปไตย ปราศจากทั้งความรักชาติซึ่งไตร่ตรองดีแล้วแบบสาธารณรัฐ ทว่าท่ามกลางความสับสนวุ่นวายและความยากลำเค็ญ เขาทั้งหลายเลือกความรู้สึกกึ่งกลางระหว่างความรักทั้งสองแบบ

จะทำอย่างไรกันดีในสภาวะเช่นนี้ ถอยหลังหรือ แต่ทว่าประชาชนจะไม่หันกลับไปหาความรู้สึกในสมัยที่ยังเยาว์วัย เช่นเดียวกับมนุษย์ไม่สามารถกลับไปสู่รสนิยมอันซื่อบริสุทธิ์เช่นในสมัยเริ่มแรกของตน เขาอาจจะเสียดายความรู้สึกเหล่านั้นได้ แต่จะทำให้เกิดความรู้สึกเช่นนั้นอีกไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงต้องมุ่งไปข้างหน้า และเร่งรีบที่จะทำให้ผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ของประเทศอยู่ร่วมกันในสายตาของประชาชน เพราะความรักชาติมาตุภูมิโดยไม่หวังประโยชน์อันใด หลบลี้หนีหายไปแล้วโดยไม่มีวันกลับ

ข้าพเจ้ามิได้อ้างอย่างแน่นอน ว่าเพื่อที่จะบรรลุถึงผลลัพธ์ดังกล่าว จะต้องให้มนุษย์ทุกคนใช้สิทธิทางการเมืองได้ทันที แต่ข้าพเจ้าบอกว่าวิธีที่ทรงพลังที่สุดและบางทีอาจจะเป็นวิธีเดียวที่เราเหลืออยู่ ในอันที่จะชักจูงผู้คนให้ผู้คนสนใจกับชะตากรรมแห่งบ้านเมืองตน คือการให้พวกเขามีส่วนร่วมในการปกครอง ในสมัยเรา เจตนารมณ์ของบ้านเมือง ดูจะแยกออกจากการใช้สิทธิทางการเมืองไม่ได้ และข้าพเจ้าคิดว่านับแต่นี้ไป เราจะได้เห็นจำนวนราษฎรในยุโรปเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างได้สัดส่วนกับการขยายสิทธิดังกล่าว

เพราะเหตุอันใดสหรัฐอเมริกาจึงเป็น ที่ซึ่งพลเมืองซึ่งครอบคลุมผืนแผ่นดินนี้เพิ่งจะมาถึงเมื่อวันวาน ที่ซึ่งพลเมืองมิได้นำขนบธรรมเนียม หรือความทรงจำใด ๆ มาด้วยเลย ที่ซึ่งพวกเขาพบปะกันเป็นครั้งแรกโดยมิได้รู้จักกัน หรือจะกล่าวสั้น ๆ เป็นที่ซึ่งสัญชาตญาณเกี่ยวกับชาติมาตุภูมิเกือบจะไม่มีอยู่เลย เพราะเหตุใดแต่ละคนจึงสนใจในกิจการของชุมชนตน กิจการของเคาน์ตี และของทั้งมลรัฐ ราวกับเป็นกิจการของตนเอง นั่นก็เพราะว่า แต่ละคนซึ่งอยู่ในโลกของตน มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการปกครองสังคม

ผู้บริหารในสหรัฐอเมริกา เข้าใจได้ถึงอิทธิพลของความเจริญรุ่งเรืองของส่วนรวมที่มีต่อความสุขของเขา ความคิดนี้ง่ายเหลือเกิน แต่ประชาชนกลับไม่ค่อยรู้จัก ยิ่งกว่านี้เขาชินกับการมองดูความเจริญรุ่งเรืองนั้นว่าเป็นผลงานของเขา ดังนั้น เขาจึงมองเห็นว่าทรัพย์สมบัติของสาธารณะก็คือทรัพย์สมบัติของเขาเองด้วย เขาจึงปฏิบัติงานเพื่อความดีงามของรัฐไม่เพียงแต่โดยหน้าที่หรือด้วยความหยิ่งผยอง แต่ข้าพเจ้าเกือบจะกล้าพูดได้ว่าด้วยความโลภ

เราไม่จำเป็นจะต้องศึกษาสถาบันต่าง ๆ และประวัติศาสตร์ของคนอเมริกัน เพื่อรู้ความจริงในสิ่งซึ่งกล่าวมาข้างต้นนี้ ขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของพวกเขาย่อมจะบอกเราได้เพียงพอ เนื่องจากคนอเมริกันเข้าไปมีส่วนร่วมในทุก ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศตน จึงเชื่อว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องในอันที่จะกล่าวแก้คำวิพากษ์วิจารณ์ทั้งมวล เพราะในยามนั้นไม่เพียงแต่ประเทศอย่างเดียวเท่านั้นที่ถูกโจมตี ตัวเขาเองก็ถูกด้วย ทั้งเรายังมองเห็นด้วยว่าความภาคภูมิใจในประเทศชาติ เน้นสิ่งทั้งหลายที่ปรุงแต่งขึ้น จนดูกลายเป็นสิ่งเหลวไหลไร้เดียงสาอันเกิดจากความหลงตนเอง

ไม่มีอะไรในนิสัยความเคยชินของคนจะน่ารำคาญยิ่งไปกว่าความรักชาติอย่างน่าโมโหของคนอเมริกัน คนต่างชาติย่อมเต็มใจที่จะชื่นชมสรรเสริญมากมายเมื่ออยู่ในอเมริกา

แต่ก็ปรารถนาจะได้รับอนุญาตให้ตำหนิได้ในบางเรื่อง และนี่คือสิ่งซึ่งเขาถูกปฏิเสธอย่างเด็ดขาด

ฉะนั้นอเมริกาจึงเป็นประเทศแห่งเสรีภาพ ที่ซึ่งเพื่อที่จะได้ไม่บาดหมางน้ำใจใคร คนต่างชาติจะต้องไม่พูดจาอย่างเสรี ทั้งเกี่ยวกับรัฐ ผู้ถูกปกครอง ผู้ปกครอง กิจการสาธารณะ หรือกิจการเอกชน สุดท้ายคือไม่พูดอะไรเลยเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบเห็น ถ้ามิใช่เป็นเรื่องลมฟ้าอากาศหรือพื้นดิน ทั้งเรายังพบคนอเมริกันซึ่งพร้อมจะกล่าวแก้ให้คนนั้นคนนี้ ราวกับว่าเขามีส่วนร่วมในการอบรบสั่งสอนคนเหล่านั้นมา

ในสมัยเรา ควรจะต้องรู้จักเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และกล้าเลือกระหว่างความรักชาติของทุกคนร่วมกันกับการปกครองโดยคนกลุ่มเล็กๆ เนื่องจากเราไม่สามารถรวมพลังและกิจกรรมสังคมอันเกิดจากฝ่ายแรก กับการประกันความสงบสุขอันได้จากฝ่ายหลังได้พร้อมๆกัน

ความคิดเกี่ยวกับสิทธิในสหรัฐอเมริกา

ถัดจากความคิดกว้างๆ เกี่ยวกับคุณธรรม ข้าพเจ้าไม่คิดว่าจะมีอะไรงดงามไปกว่าความคิดในเรื่องสิทธิ หรือความคิดทั้งสองนี้คละเคล้าอยู่ด้วยกันเห็นจะมากกว่า ความคิดเกี่ยวกับสิทธิมิใช่อะไรอื่นนอกจากความคิดเกี่ยวกับคุณธรรม ซึ่งถูกนำเข้ามาสู่โลกการเมืองนั่นเอง

ด้วยความคิดในเรื่องสิทธินี่เอง ที่ทำให้คนเราให้นิยาม การได้รับอนุญาตและการกดขี่ทารุณได้ จากความกระจ่างในเรื่องสิทธินี้ แต่ละคนจึงสามารถแสดงตัวได้อย่างเสรี โดยไม่มีลักษณะจองหองอวดดี ทั้งยินยอมได้โดยไม่ต้องลดตัวต่ำลง มนุษย์สยบต่อสิทธิในการปกครองของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งเขายอมรับ ดูในบางแง่แล้วเท่ากับว่าเขายกตนให้สูงส่งเหนือที่บังคับบัญชาเขาเสียอีก ไม่มีคนสำคัญคนใดที่ปราศจากคุณธรรม หากปราศจากการเคารพสิทธิแล้วไซร้สังคมย่อมอยู่ไม่ได้ เพราะเหตุว่า การที่สิ่งมีชีวิตอันถอปรด้วยเหตุผลและปัญญามาร่วมชุมนุมกัน ด้วยข้อผูกพันอันเดียวคือ กำลังนั้น ถือเป็นการชุมนุมแบบไหนกัน

ในสมัยเรา ข้าพเจ้าถามตัวเองว่า เราจะปลูกฝังความคิดในเรื่องสิทธิแก่มนุษย์ได้ด้วยวิธีใด กล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือ ทำให้เขาเข้าใจความหมายได้อย่างไร ข้าพเจ้าเห็นเพียงวิธี

เดียว คือการให้มนุษย์ทุกคนใช้สิทธิบางอย่างได้อย่างสงบสุข สิ่งนี้เราจะเห็นได้ในหมู่เด็ก ๆ ซึ่งเป็นมนุษย์ จะต่างกันก็แต่ด้านกำลังและประสบการณ์ ยามที่เด็กเริ่มเคลื่อนไหวไปมาท่ามกลางสรรพสิ่งภายนอก สัญชาตญาณและช่วยส่งเขาให้ใช้สิ่งต่าง ๆ ที่เขาหยิบต้องได้ เขายังไม่เกิดความคิดในเรื่องกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น แม้แต่ในเรื่องว่ามีกรรมสิทธิ์นั้นอยู่ แต่นานไปยิ่งเขาได้ล่วงรู้ถึงค่าของสิ่งต่าง ๆ และค้นพบว่าคนอื่นก็สามารถทำให้เขาหมดกรรมสิทธิ์ได้เช่นกัน เขาย่อมจะระมัดระวังตัวมากขึ้น และท้ายที่สุดจะยอมรับนับถือของของผู้อื่น อันเป็นสิ่งซึ่งเขาประสงค์จะให้ผู้อื่นยอมรับนับถือเมื่อเป็นของเขา

สิ่งซึ่งเกิดกับเด็กในเรื่องของเล่น ย่อมจะเกิดกับผู้ใหญ่ในระยะต่อมา ในเรื่องสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นของตน เพราะเหตุอันใดในอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศประชาธิปไตยมากที่สุด จึงมิมีใครบอกกล่าวเล่าสู่กันฟังถึงคำพ้องร้องในเรื่องกรรมสิทธิ์โดยทั่วไป ซึ่งโจษจันกันมากมายในยุโรปเล่า นั่นก็เป็นเพราะว่า ในอเมริกามีชนชั้นกรรมาชีพเลย ในเมื่อแต่ละคนมีทรัพย์สินส่วนตัวที่จะต้องปกป้อง จึงยอมรับกรรมสิทธิ์ในเรื่องหลักการ

ในโลกการเมือง การณ์มิได้เป็นเช่นนั้น ในอเมริกาประชาชนสามัญธรรมดามีความคิดอันสูงส่งในเรื่องสิทธิทางการเมือง เพราะเขามีสิทธิทางการเมือง เขามิได้โจมตีสิทธิการเมืองของผู้อื่น เพื่อที่ผู้อื่นจะได้ไม่ละเมิดสิทธิของเขา ขณะที่ในยุโรปคนชนิดเดียวกันนี้เอง ไม่รับรู้แม้กระทั่งอำนาจอธิปไตย คนอเมริกันจะยอมสยบต่ออำนาจของผู้บริหารแม้ที่มีระดับต่ำที่สุดโดยไม่ปริปากบ่นเลย

ข้อเท็จจริงนี้ปรากฏให้เห็นแม้กระทั่งในเรื่องปลีกย่อยที่สุด ในความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศฝรั่งเศส มีความเพลิดเพลินบรรเทิงใจน้อยมาก ที่สงวนไว้สำหรับชนชั้นสูงในสังคมเท่านั้น คนจนได้รับอนุญาตให้ไปได้ทุกหนแห่งที่คนมีเข้าไปได้ ทั้งเรายังมองเห็นคนจนประพฤติตนอย่างเหมาะสม และยอมรับนับถือทุกสิ่งที่อำนวยความเพลิดเพลินซึ่งตนมีส่วนร่วมด้วย ในประเทศอังกฤษ ที่ซึ่งความมั่งคั่งมีสิทธิพิเศษในการหาความสำราญเช่นเดียวกับการผูกขาดอำนาจ พวกเขาพากันบ่นว่า เมื่อคนจนสามารถลักลอบพาตัวเข้าไปจนถึงแหล่งสำราญของคนมีได้ เขามักจะชอบก่อความเสียหายโดยไม่จำเป็น จะแปลกใจไปทำไม ได้มีการเตรียมการณ์ไว้แล้วที่จะทำให้คนจนไม่มีอะไรจะต้องสูญเสีย

รัฐบาลประชาธิปไตยแพร่ความคิดเกี่ยวกับสิทธิทางการเมือง เรื่อยลงไปจนถึงราษฎรที่เล็กที่สุด ทำนองเดียวกับที่การแบ่งทรัพย์สิน ทำให้ทุกคนเข้าถึงความคิดในเรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโดยทั่วไปได้ ในสายตาของข้าพเจ้านี่เป็นข้อดีที่สุดข้อหนึ่งของรัฐบาลนี้

ข้าพเจ้ามิได้บอกว่าการสอนคนทุกคนให้รู้จักใช้สิทธิทางการเมืองเป็นของง่ายแต่อย่างใด ข้าพเจ้าเพียงแต่พูดว่าหากเป็นไปได้เช่นนั้น ผลที่ได้จะยิ่งใหญ่ทีเดียว

และข้าพเจ้าขอเสริมว่า หากมีศตวรรษหนึ่งศตวรรษใด ที่น่าจะลองใช้วิธีการเช่นนี้แล้วไซร้ ก็น่าจะได้แก่ศตวรรษเรานี่แหละ

เราท่านมองไม่เห็นหรือว่า ศาสนากำลังอ่อนกำลังลง และความคิดความเข้าใจทางศาสนาในเรื่องสิทธิกำลังเลือนหายไป ท่านค้นไม่พบเลยหรือว่า ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ กำลังแปรเปลี่ยนไปพร้อมกันนั้นความคิดด้านศีลธรรมอันเกี่ยวกับสิทธิก็กำลังลบเลือนไปด้วย

ท่านมิได้สังเกตหรือว่า ทุกหนทุกแห่ง ความเชื่อถือกำลังหลีกทางให้แก่การใช้เหตุผล และความรู้สึกกำลังหลีกทางให้แก่การคิดลูกคิดคำนวณ ถ้าแม้นว่า ณ ท่ามกลางความคลอนแคลนอยู่ทั่วไปนี้ เราท่านมิสามารถนำความคิดเรื่องสิทธิมาเกี่ยวพันกับผลประโยชน์ส่วนบุคคล ซึ่งเป็นจุดนึงอยู่เพียงจุดเดียวในหัวใจมนุษย์ได้แล้วไซร้ เราจะเหลืออะไรอยู่อีกเล่า ที่จะนำมาปกครองโลก หากมิใช่ความหวาดกลัว

ฉะนั้น เมื่อมีใครมาบอกข้าพเจ้าว่า กฎหมายอ่อนแอ และผู้อยู่ใต้ปกครองกำลังอลหม่านวุ่นวาย ว่าอารมณ์กำลังรุนแรง อีกคุณธรรมก็หมดพลังไปเสียแล้ว และในสถานการณ์เช่นนี้ ไม่ควรจะคิดเพิ่มสิทธิทางประชาธิปไตยใด ๆ ข้าพเจ้าจึงตอบว่าเพราะเหตุเหล่านี้นี่แหละที่ข้าพเจ้าเชื่อว่าเราควรจะคิดถึงเรื่องนั้น และอันที่จริง ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้มากกว่าสังคมเสียอีก เพราะรัฐบาลล่มไปได้ แต่สังคมไม่มีวันตายนอกจากนั้น ข้าพเจ้ามิได้ประสงค์จะนำอเมริกามาเป็นตัวอย่างมากจนเกินไป

ในอเมริกา ประชาชนกอปรด้วยสิทธิทางการเมือง ในสมัยซึ่งยากจะนำมาใช้ในทางที่ผิด เพราะราษฎรมีอยู่เป็นจำนวนน้อย ทั้งมีขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่แบบง่าย ๆ โดยนัยนี้เมื่อคนอเมริกันเพิ่มจำนวนขึ้น ก็มิได้มีการเพิ่มอำนาจประชาธิปไตยแต่อย่างใด เขาเพียงแต่ขยายประชาธิปไตยออกไปในเรื่องต่าง ๆ มากกว่า

เราไม่เคยสงสัยเลยว่า ขณะที่เราให้สิทธิทางการเมืองแก่ประชาชนซึ่งไม่เคยได้สิทธินี้มาก่อนเลย จะเป็นเวลาวิกฤต ซึ่งบ่อยครั้งเป็นวิกฤตการณ์ที่จำเป็น แต่มักจะมีอันตรายทุกที

เด็กทำให้เกิดการตาย ในเมื่อเขายังไม่รู้ถึงค่าของชีวิต เขาแย่งกรรมสิทธิ์ผู้อื่นก่อนจะรู้ว่าเขาอาจถูกแย่งกรรมสิทธิ์ได้เช่นกัน คนของประชาชน ทันทีที่มีการให้สิทธิทางการเมืองแก่เขา ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธินี้ เขาจะอยู่ในฐานะเดียวกับเด็กเมื่อเผชิญกับธรรมชาติ และนี่คือกรณีที่เราจะนำคำพูดอันโด่งดังนี้มาใช้ "ผู้ใหญ่คือเด็กที่กำยำ"

ข้อเท็จจริงนี้จะค้นพบได้ในอเมริกานี่เอง มลรัฐซึ่งราษฎรมีสิทธิเก่าแก่ที่สุดคือมลรัฐที่ราษฎรรู้จักใช้สิทธิได้ดีที่สุด

เราจะกล่าวมากเกินไปไม่ได้ว่า ไม่มีอะไรจะพรั่งพร้อมด้วยสิ่งอัศจรรย์มากมายเหนือกว่าศิลปะแห่งการมีเสรี แต่ไม่มีอะไรจะยากเย็นเหนือกว่าการฝึกใช้เสรีภาพ สำหรับระบบเผด็จการมิได้เป็นเช่นนี้ บ่อยครั้งลัทธิเผด็จการมักจะมาในรูปของทางแก้ความเลวร้ายทั้งมวลที่ต้องทนทรมานมา ลัทธินี้เป็นสิ่งจรรโลงสิทธิอันดีงาม เป็นเครื่องค้ำจุนผู้ที่ถูกข่มเหง และเป็นผู้เสริมสร้างความมีระเบียบ ประชาชนทั้งหลายย่อมจะนอนตาหลับอยู่ท่ามกลางความเจริญรุ่งเรืองอย่างบัจจุบันทันด่วนอันเกิดจากลัทธินี้ และยามที่พวกเขาตื่นขึ้น พวกเขาจะทุกข์ยากเหลือแสนตรงกันข้าม เสรีภาพตามปกติวิสัยย่อมถือกำเนิดขึ้นท่ามกลางพายุร้าย เสรีภาพจะก่อตัวขึ้นอย่างยากเย็นท่ามกลางความไม่ลงรอยกันของพลเมือง และยามที่เสรีภาพมีอายุเก่าแก่เท่านั้น เราจึงจะมองเห็นประโยชน์ดีงามแห่งเสรีภาพนั้นได้

การเคารพกฎหมายในสหรัฐอเมริกา

การจะเรียกประชาชนทั้งชาติ ไม่ว่าจะโดยตรง หรือโดยทางอ้อมให้มาร่วมกันตรากฎหมายนั้น ไม่ใช่จะทำกันได้ตามอำเภอใจเสมอไป แต่เรามิอาจปฏิเสธได้ว่า แม้นทำได้กฎหมายย่อมจะได้รับอำนาจมากทีเดียว การที่กฎหมายถือกำเนิดมาจากประชาชนเช่นนี้ ซึ่งบ่อยครั้งมักจะเป็นอุปสรรคต่อความดีงาม และความรอบคอบแห่งรัฐบัญญัติ ย่อมจะมีส่วนทำให้รัฐบัญญัติทั้งมวลมีอานุภาพเป็นพิเศษ

ในการแสดงเจตจำนงของปวงชน มีพลังอันมหัศจรรย์อยู่อย่างหนึ่ง ยามที่พลังนี้เผยออกมาให้เป็นที่ประจักษ์แจ้ง แม้จินตนาการของบรรดาผู้ที่ปรารถนาจะต่อต้านพลังดังกล่าวเอง ยังต้องยอมแพ้ราบคาบไปทีเดียว

ความจริงในเรื่องนี้ เป็นที่แจ้งใจดีในบรรดาพรรคต่าง ๆ

ทั้งเรายังมองเห็นพรรคเหล่านี้โต้แย้งเพื่อเสียงข้างมากอยู่ทุกแห่งหนเท่าที่จะทำได้ ถ้าแม้นพรรคเหล่านี้มิได้รับเสียงข้างมากจากผู้ที่ลงคะแนน พรรคดังกล่าวก็จะกล่าวว่าเสียงข้างมากอยู่ในหมู่ผู้ที่งดเว้นไม่ออกเสียง ถ้าแม้นพรรคต่าง ๆ ยังพลาดเสียงข้างมากในหมู่คนเหล่านั้นอีก พวกเขาย่อมจะไปหาเสียงในบรรดาผู้ที่ไม่มีสิทธิ์ออกเสียง

ในสหรัฐอเมริกา ยกเว้นเหล่าทาส คนรับใช้ในบ้าน ผู้ยากไร้ขัดสนทั้งหลายซึ่งได้รับการเลี้ยงดูจากชุมชน ไม่มีใครเลยที่ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง และไม่มีส่วนร่วมโดยทางอ้อมในการตรากฎหมาย ดังนั้น บรรดาผู้ที่ประสงค์จะโจมตีกฎหมาย จึงตกอยู่ในฐานะที่จะกระทำอย่างอุกอาจสองวิธีคือ จะต้องเปลี่ยนความคิดเห็นของทั้งชาติ หรือไม่ก็เหยียบย่ำเจตจำนงของชนทั้งชาติ

ขอเสริมเหตุผลแรกนี้ด้วยเหตุผลอีกประการหนึ่งซึ่งตรงกว่า และมีน้ำหนักมากกว่าในสหรัฐฯ แต่ละคนเห็นประโยชน์อันพึงมีต่อตนเอง ในอันที่จะให้ทุกคนเชื่อฟังกฎหมาย เพราะทุกวันนี้ผู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของเสียงข้างน้อย อาจจะทำให้เสียงข้างน้อยเป็นเสียงข้างมากได้ในวันพรุ่ง และความเคารพที่เขาให้ต่อเจตจำนงของนักนิติบัญญัติในขณะนี้ ย่อมจะเป็นสิ่งที่เขาจะมีโอกาสเรียกร้องมาเป็นของตนได้ในไม่ช้า ไม่ว่ากฎหมายนั้นจะยุ่งยากน่ารำคาญเพียงใด พลเมืองในสหรัฐจะยอมรับโดยไม่ลำบากใจอะไร ไม่เพียงแต่ในฐานะที่เป็นผลงานของคนส่วนใหญ่เท่านั้น แต่ในฐานะที่เป็นผลงานของเขาเองด้วย โดยที่เขาพิจารณากฎหมายนั้นในแง่สัญญาซึ่งเขาน่าจะมีส่วนร่วมด้วย

เมื่อเป็นดังนั้น ในสหรัฐเราจึงมองไม่เห็นฝูงชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งอลเวงวุ่นวายอยู่เป็นนิจสิน ผู้ซึ่งมองดูกฎหมายด้วยสายตาที่หวาดระแวง โดยที่เห็นกฎหมายเป็นเช่นศัตรูธรรมชาติ ตรงกันข้าม กลับเป็นสิ่งสุดวิสัยที่จะไม่สังเกตเห็นว่า ชนทุกชั้นแสดงความไว้วางใจในรัฐบัญญัติที่ใช้บริหารประเทศ และบังเกิดความรู้สึกต่อบทบัญญัติเหล่านั้น ทำนองความรักของบิดาผู้ให้กำเนิด

ข้าพเจ้าพลาดไปที่กล่าวว่าชนทุกชั้นในอเมริกา เนื่องจากมีการจัดระดับอำนาจกลับกันกับในยุโรป คนมั่งมีจึงอยู่ในฐานะคล้ายคลึงกับคนยากจนในยุโรป พวกเหล่านี้แหละที่ท้าทายกฎหมาย ข้าพเจ้าเคยกล่าวไว้ในที่อื่นว่า ประโยชน์ที่แท้จริงของรัฐบาลประชาธิปไตย มิใช่อยู่ที่การประกันผลประโยชน์ของคนทุกคน ดังที่เคยอ้างกันในบางครั้ง แต่เป็นการปกป้องผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ต่างหาก ในสหรัฐ ที่ซึ่งคนจนเป็นผู้ปกครองประเทศ คนมีย่อมจะต้องคอยหวาดเกรงอยู่เสมอ ว่าคนจนอาจจะใช้อำนาจกับพวกตนอย่างไม่เป็นธรรม

แนวความคิดเช่นนี้ของเหล่าคนร่ำรวยอาจจะก่อให้เกิดความไม่พอใจอย่างเงียบ ๆ ได้ แต่สังคมก็มิได้เกิดเหตุวุ่นวายระส่ำระสายอย่างรุนแรงอันใด เพราะเหตุว่าเหตุผลอันเดียวกันกับที่ขัดขวางคนมีมิให้มอบความไว้วางใจแก่ผู้บัญญัติกฎหมาย ขัดขวางมิให้เขาท้าทายข้อบังคับที่บัญญัติไว้ด้วย เขามิได้ตรากฎหมาย เพราะเขาร่ำรวยเงินทองและไม่กล้าฝ่าฝืนกฎหมาย เพราะความร่ำรวยของเขา ในอารยประเทศโดยทั่วไปย่อมจะมีแต่ผู้ที่ไม่มีอะไรจะต้องสูญเสียเท่านั้น ที่ทำการปฏิวัติ ดังนั้น โดยนัยนี้ แม้กฎหมายในระบอบประชาธิปไตยจะไม่น่าเคารพทั้งหมดก็ตาม แต่คนก็ให้ความเคารพกันเกือบจะตลอดเวลา เพราะเหตุว่า โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ย่อมไม่สามารถละเลยไม่เชื่อฟังกฎหมายซึ่งเขาเป็นผู้ตราขึ้น และให้ประโยชน์แก่เขาได้ และราษฎรผู้อาจได้รับผลประโยชน์จากการฝ่าฝืนกฎหมาย ย่อมจะมีอุปนิสัย และอยู่ในฐานะที่จะยอมจำนนต่อเจตจำนงใด ๆ ของผู้บัญญัติกฎหมายได้ นอกจากนั้นประชาชนในอเมริกา มิได้เชื่อฟังกฎหมายเพราะเป็นผลงานของตนเท่านั้น แต่เพราะว่าเขาสามารถเปลี่ยนแปลงกฎหมายนั้นได้อีกด้วย ถ้าแม้นกฎหมายนั้นบังเอิญทำให้เขาเสียหายในขั้นแรก ประชาชนยอมรับกฎหมาย เสมือนหนึ่งเป็นสิ่งเลวร้ายซึ่งเขากำหนดให้ตนเอง และในระยะต่อมาเสมือนสิ่งเลวร้ายที่ผ่านเข้ามาชั่วครั้งชั่วคราว

กิจกรรมสำคัญของฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งรวมเป็นหน่วยการเมืองในสหรัฐอเมริกา อิทธิพลที่กิจกรรมนี้มีต่อสังคม

ยามที่เราผ่านจากประเทศอิสระไปยังประเทศที่ไม่มีอิสระ เรามักจะสะดุดตากับภาพอันประหลาดมหัศจรรย์ ที่นั่นทุกสิ่งเต็มไปด้วยความวุ่นวาย และเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ที่นี่ทุกสิ่งดูสงบนิ่งไม่ไหวติง ในประเทศหนึ่งมีแต่เรื่องการปรับปรุง และความก้าวหน้า เราอาจ

จะกล่าวได้ว่า ในอีกประเทศหนึ่ง หลังจากที่ได้รับทรัพย์สมบัตินานาแล้ว จึงมุ่งแต่จะพักผ่อนตามสบายเพื่อชื่นชมกับสมบัตินั้น แต่กระนั้นประเทศที่หาความวุ่นวายมาใส่ตัวมากเท่านี้ เพื่อที่จะพบความสุขโดยทั่วไปแล้ว ย่อมจะมั่งคั่ง และเจริญรุ่งเรืองกว่าประเทศที่ดูพออกพอใจกับชะตากรรมของตน และเมื่อเราพิจารณาทั้งประเทศโน้นประเทศนี้ เรายากที่จะคิดออกว่าทำไมในประเทศแรกคนจึงรู้สึกต้องการสิ่งใหม่ ๆ มากมายไม่เว้นแต่ละวัน ขณะที่ในประเทศหลังคนดูจะมีความต้องการน้อยเหลือเกิน

ถ้าแม้นข้อสังเกตนี้จะนำไปใช้กับประเทศอิสระทั้งหลาย ซึ่งยังคงเก็บรักษารูปแบบราชาธิปไตยไว้ และกับประเทศที่ปกครองด้วยอภิชนาธิปไตยได้ ก็ยิ่งจะนำไปใช้กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยได้มากกว่าเสียอีก เพราะในประเทศหลังนี้มิใช่แต่เพียงประชาชนกลุ่มเล็ก ๆ เพียงกลุ่มเดียวที่ลงมือปรับปรุงสภาพสังคม แต่ประชาชนทั้งปวงจะเข้ารับภารกิจอันนี้ มิใช่เป็นเพียงการจัดหาสิ่งจำเป็น และเครื่องโภคภัณฑ์ให้แก่ชนชั้นเดียวเท่านั้น แต่ให้กับชนทุกชั้นในเวลาเดียวกัน

มิใช่สิ่งสุดวิสัยที่จะเข้าใจถึงเสรีภาพอันไพศาลซึ่งคนอเมริกันมี เรายังอาจเข้าใจได้ถึงความเสมอภาคอันสูงสุดของพวกเขาด้วย แต่สิ่งซึ่งเราไม่มีวันคิดออกโดยมิได้ร่วมรู้เห็นเป็นพยานอยู่ด้วย เห็นจะได้แก่กิจกรรมทางการเมืองในสหรัฐอเมริกา

เมื่อท่านก้าวย่างลงบนแผ่นดินอเมริกายังไม่ทันไร ท่านจะตกอยู่ท่ามกลางความโกลาหลอย่างหนึ่ง เสียงอึกทึกฟังไม่ได้ศัพท์จะอึงคะนึงอยู่ทุกแห่งหน เสียงร้อยเสียงพันจะดังมาถึงโสตประสาทของท่านพร้อม ๆ กัน แต่ละเสียงจะแสดงความต้องการทางสังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง ทุกสิ่งจะเคลื่อนไหวอยู่โดยรอบตัวท่าน ที่นี่ประชาชนย่านหนึ่งมาชุมนุมกันเพื่อจะรู้ว่าควรสร้างโบสถ์หรือไม่ ที่นั่นคนกำลังสาละวนอยู่กับการเลือกผู้แทน ไกลออกไปผู้แทนราษฎรของอำเภอหนึ่งกำลังรีบรุดเข้าเมือง เพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปรับปรุงท้องถิ่นบางอย่าง ในอีกแห่งหนึ่งพวกชาวไร่ชาวสวนจากหมู่บ้านหนึ่งซึ่งละทิ้งคันไถเพื่อไปปรึกษาหารือกันในเรื่องการออกแบบสร้างถนนหรือโรงเรียน ราษฎรต่างมาประชุมกันด้วยจุดประสงค์เพียงอย่างเดียว ที่จะประกาศว่าพวกตนไม่เห็นด้วยกับการดำเนินงานของรัฐบาล ขณะที่คนอื่น ๆ มาชุมนุมกัน เพื่อที่จะประกาศยืนยันว่าบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งคือบิดาของชาติ นั่นก็อีก

พวกหนึ่ง ผู้ซึ่งมองการมึนเมาสุราว่าเป็นบ่อเกิดแห่งความเลวร้ายที่สำคัญของรัฐ จึงมาร่วมกันแสดงตัวอย่างของการดื่มแต่พอสถานประมาณ[๑]

ขบวนการใหญ่ทางการเมือง ซึ่งก่อความวุ่นวายให้แก่การบัญญัติกฎหมายของอเมริกาอยู่ไม่เว้นวาย ซึ่งเป็นขบวนการอันเดียวที่สังเกตเห็นได้จากภายนอก เป็นแต่เพียงตอนหนึ่งและเป็นส่วนขยายของขบวนการทั่วประเทศอย่างหนึ่ง ซึ่งเริ่มจากประชาชนที่ด้อยที่สุดแล้วลุกลามเรื่อยขึ้นมาจนถึงราษฎรทุก ๆ ชั้น ไม่มีใครจะสามารถลงมือลงแรงได้อย่างขยันขันแข็งมากเท่านี้ เพื่อความสุขกายสบายใจ

เป็นการยากที่จะบอกว่าความสนใจทางการเมือง มีความสำคัญเพียงใดในชีวิตคนในสหรัฐอเมริกา การเข้าไปคลุกคลีกับการปกครองสังคม และพูดถึงการปกครอง เป็นกิจการที่ยิ่งใหญ่ที่สุด หรือจะกล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือเป็นความบรรเทิงใจประการเดียวที่คนอเมริกันรู้จัก สิ่งนี้จะสังเกตเห็นได้แม้ในนิสัยความเคยชินที่ปลีกย่อยที่สุดในชีวิต กล่าวคือ พวกผู้หญิงเองมักจะไปร่วมประชุมสาธารณะบ่อย ๆ เพื่อผ่อนคลายเรื่องจุกจิกทางบ้าน ด้วยการฟังสุนทรพจน์ทางการเมือง สำหรับเธอทั้งหลาย สมาคมแทนที่การละเล่นต่าง ๆ ได้มากทีเดียว คนอเมริกันสนทนาไม่เป็น เขาเป็นแต่ถกเถียง เขาไม่พูดคุยกันธรรมดา เขาเป็นแต่ปาฐกถา เขามักจะพูดกับท่านเหมือนกับกล่าวในที่ประชุมเสมอ ๆ และถ้าบังเอิญเขาเกิดอารมณ์ขึ้นมา เขาจะใช้คำว่า "ท่านสุภาพบุรุษทั้งหลาย" กับผู้ที่คุยอยู่กับเขา

ในบางประเทศ พลเมืองจะยอมรับสิทธิทางการเมืองซึ่งกฎหมายมอบให้อย่างรังเกียจเดียดฉันท์นิดหน่อย การให้ความสนใจกับประโยชน์ส่วนรวมดูจะเป็นการแย่งเวลาเขาไป และรักที่จะเก็บตัวอยู่ในความเห็นแก่ตัวอันคับแคบ ภายในรั้วรอบขอบชิดซึ่งเป็นแนวกั้นเขตพอกิบพอดี

ตรงกันข้าม ยามที่คนอเมริกันตกอยู่ในสภาพที่จะต้องสนใจแต่ธุรกิจส่วนตัว ชีวิต

---

๑ สมาคมผู้ดื่มสุราแต่พอประมาณ เป็นสมาคมซึ่งสมาชิกร่วมกันงดเว้นจากสุราประเภทร้อนแรง เมื่อข้าพเจ้าแวะที่สหรัฐอเมริกา สมาคมผู้ดื่มสุราแต่พอประมาณเหล่านี้มีสมาชิกนับได้กว่า ๒๓๐,๐๐๐ คนแล้ว ผลก็คือในมลรัฐเพ็ลซิลเวเนียเพียงแห่งเดียว มีการลดการบริโภคสุราที่ร้อนแรงถึงปีละ ๕๐๐,๐๐๐ แกลลอน

ครึ่งชีวิตของเขาดูจะถูกแย่งไป เขาจะรู้สึกเหมือนว่าวันเวลามีแต่ความว่างเปล่าอย่างใหญ่หลวง และจะหมดสุขไปอย่างไม่น่าเชื่อ[๑]

ข้าพเจ้าอยากจะเชื่อว่า หากแม้นระบบเผด็จการเกิดขึ้นมาได้ในอเมริกาแล้วไซร้ ระบบนี้จะต้องพบความยากลำบาก ในการที่จะเอาชนะนิสัยความเคยชิน อันเกิดจากเสรีภาพยิ่งไปกว่าการที่จะเอาชนะความรักเสรีภาพเองเสียอีก

ความสับสนวุ่นวายซึ่งเกิดแล้วเกิดอีกไม่รู้จบสิ้น ที่การปกครองแบบประชาธิปไตยชักนำมาสู่โลกการเมือง ย่อมจะผ่านเลยไปสู่พลเมืองในระยะต่อมา ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าถ้าจะกล่าวรวมกันไป นั่นเป็นข้อได้เปรียบที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของการปกครองแบบประชาธิปไตยหรือเปล่า และข้าพเจ้าขอสรรเสริญสิ่งที่เกิดเพราะการปกครองแบบนี้ มากกว่าสิ่งซึ่งการปกครองนี้ทำขึ้นมาเอง

เราโต้แย้งไม่ได้ว่า บ่อยครั้งประชาชนดำเนินกิจการสาธารณะได้ค่อนข้างเลวทีเดียว ทว่าประชาชนไม่สามารถเข้าคลุกคลีกับกิจการสาธารณะ โดยที่แวดวงความคิดของเขามิได้ขยายกว้างออกไป และโดยที่เรามิได้เห็นความรู้สึกนึกคิดของเขาออกไปพ้นกิจวัตรประจำวันของเขา คนของประชาชนผู้ถูกเรียกไปปกครองสังคม ย่อมเกิดความเคารพตนเองขึ้นบ้าง ในเมื่อขณะนั้นเขาคืออำนาจอย่างหนึ่ง บรรดาผู้มีสติปัญญารอบรู้ทั้งหลายต่างก็เข้ามาให้บริการแก่อำนาจของเขา ใครต่อใครมาหาพูดจากับเขา เพื่อให้เขาเป็นแรงช่วยสนับสนุน และโดยการหาทางหลอกล่อเขาด้วยวิธีการร้อยสีพันอย่างนี่เอง คนเหล่านี้กลับช่วยให้เขารอบรู้มากขึ้นในด้านการเมือง เขาเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการซึ่งเขามิได้เป็นผู้คิดสร้าง แต่เป็นกิจการที่ทำให้เขาเกิดความเข้าใจอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับการงานต่าง ๆ ทุก ๆ วันจะมีคนชี้ให้เห็นการปรับปรุงใหม่ ๆ ในเรื่องทรัพย์สมบัติของส่วนรวมซึ่งจะต้องลงมือทำ และเขาย่อมจะเกิดความปรารถนาที่จะปรับปรุงทรัพย์สมบัติของตนเองบ้าง บางทีเขาอาจจะไม่มีคุณธรรมเพิ่มขึ้น หรือมีความสุขขึ้น แต่เขาจะมีความรู้สูงขึ้น และว่องไวกระฉับกระเฉงกว่าคนรุ่นก่อนเขา ข้าพเจ้ามิได้เคลือบแคลงเลยว่า สถาบันประชาธิปไตยทั้งหลาย ประจวบกับลักษณะทางกายภาพของ

---

๑ ข้อเท็จจริงเดียวกันนี้จะสังเกตได้ที่กรุงโรม ภายใต้ซีซาร์องค์แรก ๆ มองเตสกิเออเคยตั้งข้อสังเกตไว้ที่ไหนสักแห่งหนึ่งว่า ไม่มีอะไรจะเสมอด้วยความท้อแท้ใจของชาวโรมันผู้ซึ่งหลังจากความสับสนวุ่นวายในชีวิตการเมืองแล้ว ต้องกลับมาสู่ความสงบเงียบแห่งชีวิตส่วนตัวอย่างกระทันหัน

ประเทศ จะมิได้เป็นสาเหตุทางอ้อมของการเคลื่อนไหวทางด้านความอุตสาหะวิริยะอันน่าอัศจรรย์ ซึ่งเราจะสังเกตเห็นได้ในสหรัฐอเมริกา มิใช่กฎหมายหรอกที่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวอันนี้ แต่ประชาชนเองเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนไหวดังกล่าว ขณะที่บัญญัติกฎหมาย

ยามที่ศัตรูแห่งประชาธิปไตยอ้างว่า ลำพังคนเพียงคนเดียวประกอบภารกิจได้ดีกว่าการปกครองโดยคนทุกคน ข้าพเจ้ารู้สึกว่าพวกเขาพูดถูก การปกครองโดยคนเพียงคนเดียวโดยสมมุติว่าต่างฝ่ายต่างทัดเทียมกันทางด้านสติปัญญาความรู้ สามารถประกอบกิจการงานได้ต่อเนื่องกันมากกว่าคนจำนวนมาก เขาย่อมแสดงให้ประจักษ์ถึงความมานะบากบั่นเหนือกว่า มีความคิดรวมเป็นกลุ่มก้อนกว่า มีความเพียบพร้อมในเรื่องละเอียดปลีกย่อยกว่า ในการเลือกคนก็สามารถสังเกตเห็นความแตกต่างได้ถูกต้องกว่า ผู้ที่ปฏิเสธไม่ยอมรับสิ่งที่กล่าวมานี้ คือผู้ที่ไม่เคยเห็นสาธารณรัฐประชาธิปไตย หรือพิจารณาจากตัวอย่างเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น แม้ว่าสภาพการณ์ต่าง ๆ ของท้องถิ่น ทั้งลักษณะนิสัยของประชาชน จะช่วยดำรงรักษาระบบประชาธิปไตย ประชาธิปไตยนี้ก็มิได้แสดงให้ประจักษ์ถึงความเรียบร้อยของการบริหาร และระเบียบวิธีของการปกครอง นั่นเป็นความจริง เสรีภาพประชาธิปไตยมิได้ดำเนินกิจการแต่ละอย่างด้วยความเพียบพร้อมเท่าระบบเผด็จการที่ฉลาดหลักแหลม บ่อยครั้งการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตยจะทอดทิ้งกิจการเหล่านั้นก่อนจะได้ผลอย่างหนึ่งอย่างใด หรือไม่ก็เสี่ยงทำกิจการอันเป็นภัย แต่ครั้นนานไป เสรีประชาธิปไตยจะให้ผลผลิตมากกว่าระบบเผด็จการ เสรีประชาธิปไตยอาจจะทำแต่ละอย่างไม่ได้ดีเท่า แต่ทำได้มากอย่างกว่า ภายใต้อำนาจประชาธิปไตย มิใช่แต่เพียงสิ่งซึ่งเกิดจากการบริหารประเทศเท่านั้นที่ยิ่งใหญ่ แต่เป็นสิ่งซึ่งกระทำโดยไม่ต้องอาศัย หรือที่อยู่นอกเหนือการบริหารประเทศ ประชาธิปไตยมิได้ให้รัฐบาลที่เชี่ยวชาญที่สุดแก่ประชาชน แต่ทำสิ่งซึ่งแม้รัฐบาลที่เชี่ยวชาญที่สุดก็ทำไม่ได้ กล่าวคือ ประชาธิปไตยช่วยแพร่หลายกิจกรรมอันวุ่นวายไปทั่วทั้งหน่วยสังคม อีกพลกำลังอันล้นเหลือ ทั้งพลังงานซึ่งจะมีไม่ได้ถ้าแม้นปราศจากประชาธิปไตย พลังงานซึ่งสามารถสร้างสิ่งมหัศจรรย์นานา ขอเพียงแต่ให้สภาพการณ์เอื้ออำนวยเท่านั้น นั่นแหละคือข้อได้เปรียบจริง ๆ ของประชาธิปไตย

ในศตวรรษนี้อันเป็นช่วงเวลาที่ชะตาชีวิตของโลกคริสเตียนดูจะเกิดชะงักงัน พวกหนึ่งก็ผลีผลามโจมตีประชาธิปไตย ราวกับเป็นอำนาจฝ่ายศัตรู ในขณะที่ประชาธิปไตยเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ อีกพวกหนึ่งก็หันมาบูชาประชาธิปไตย เช่นเทพเจ้าองค์ใหม่ซึ่งเสด็จลงมาจากสรวง

สวรรค์แต่ทว่าทั้งสองฝ่ายต่างก็รู้จักสิ่งที่ตนเกลียดชัง หรือปรารถนาอย่างไม่ค่อยดีนัก จึงต่างต่อสู้กันอยู่ในความมืดมิด เงื้องาดฟาดฟันกันไปตามเรื่องตามราว

เราเรียกร้องอะไรจากสังคมและจากการปกครอง ต้องมาทำความเข้าใจกันเสียก่อน

เราอยากจะให้ความนึกคิดจิตใจมนุษย์สูงส่ง หรือมีวิธีเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ในโลกอย่างเมตตาปราณีหรือ เราอยากจะดลใจมนุษย์ให้เหยียดหยามทรัพย์สินที่เป็นวัตถุอะไรทำนองนั้นหรือ เราปรารถนาที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างลึกซึ้งและเก็บรักษาความเชื่อนั้นไว้ ทั้งเตรียมการสำหรับการอุทิศครั้งใหญ่เช่นนั้นหรือ

เราเห็นว่าเป็นเรื่องของการขัดเกลาขนบธรรมเนียม อบรมกิริยามารยาทให้สูงขึ้น ปรับปรุงศิลปะให้กระจ่างตาเช่นนั้นหรือ เราปรารถนาบทกวีนิพนธ์ เสียงแซ่ซ้อง ชื่อเสียงเกียรติยศกระนั้นหรือ

เราใฝ่ฝันที่จะจัดรูปประชาชนในลักษณะที่จะมีอิทธิพลเหนือประชาชนชาติอื่นทั้งหมดกระนั้นหรือ เรามุ่งที่จะให้ประชาชนลองทำกิจการใหญ่ ๆ และไม่ว่าผลแห่งความพยายามจะเป็นเช่นไร เรามุ่งจะให้พวกเขาทิ้งรอยมือไว้ในประวัติศาสตร์หรืออย่างไร

ถ้าแม้นว่าตามความคิดของท่าน นั่นคือจุดประสงค์สำคัญซึ่งมนุษย์ในสังคมควรจะกำหนดไว้ ขอจงอย่ามีการปกครองแบบประชาธิปไตยเลย เพราะมันจะไม่พาเราไปสู่จุดนั้นแน่นอน

แต่ถ้าท่านรู้สึกว่าจะมีประโยชน์ ในการที่จะหันเหกิจกรรมทางปัญญาและทางศีลธรรมของมนุษย์ ไปในด้านความจำเป็นทางวัตถุในชีวิต และใช้กิจกรรมนั้นสร้างความสุขสบาย ถ้าแม้นท่านเห็นว่าเหตุผลสามารถให้ประโยชน์แก่มนุษย์มากกว่าอัจฉริยะ ถ้าแม้นจุดมุ่งหมายของท่านมิใช่การสร้างคุณธรรมเยี่ยงวีรบุรุษ แต่สร้างนิสัยความเคยชินแบบสงบ ๆ ถ้าแม้นท่านรักที่จะเห็นความชั่วร้ายยิ่งกว่าอาชญากรรม และใคร่ที่จะพบเห็นการกระทำอันยิ่งใหญ่น้อยลง โดยมีเงื่อนไขว่าจะพบเห็นการกระทำผิดกฎหมายน้อยลง ถ้าแม้นว่า แทนที่จะทำการงานในสังคมอันหรูหรา ขอเพียงแต่มีชีวิตอยู่ในสังคมที่เจริญรุ่งเรืองก็พอแล้ว ท้ายที่สุด ถ้าแม้นว่าเป้าหมายสำคัญของการปกครองตามความคิดของท่าน มิใช่การให้พลกำลัง หรือเกียรติยศชื่อเสียงแก่ทั้งชาติให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แต่อยู่ที่การอำนวยความสุขสบายให้แก่ปัจเจกชนผู้ซึ่งประกอบกันเป็นชาติอย่างถ้วนหน้า ทั้งหลีกเลี่ยงความยากลำเค็ญอันจะเกิดแก่

ชาติให้มากที่สุด ถ้าอย่างนั้นละก็จงทำให้คนมีฐานะเท่าเทียมกัน และจงสร้างการปกครองแบบประชาธิปไตยเถิด

ถ้าแม้นมิใช่เวลาที่เราจะมามัวเลือกกันอยู่ ขณะที่อานุภาพเหนือมนุษย์กำลังลากจูงท่านโดยมิได้ไต่ถามว่าท่านต้องการเช่นไร ไปสู่การปกครองแบบใดแบบหนึ่งในสองแบบนี้ อย่างน้อยขอท่านจงพยายามเสาะหาสิ่งดีงามทั้งมวลที่การปกครองนั้นจะให้ท่านได้ และโดยที่ได้รู้จักสัญชาตญาณอันดี ทั้งแนวโน้มไปในทางเลวร้ายของการปกครองแต่ละแบบ ท่านจะต้องพยายามควบคุมจำกัดผลแห่งสัญชาตญาณนั้น และพัฒนาแนวโน้มดังกล่าว

บทที่ ๗

อาญาสิทธิ์แห่งเสียงข้างมากในสหรัฐอเมริกา และผลของอาญาสิทธิ์

แก่นแท้ของการปกครองแบบประชาธิปไตย คืออำนาจของเสียงข้างมากจะต้องเด็ดขาด เพราะเหตุว่า ในประเทศประชาธิปไตย นอกเหนือไปจากเสียงคนส่วนใหญ่แล้ว ย่อมไม่มีสิ่งใดจะต้านทานได้

รัฐธรรมนูญอเมริกาเป็นส่วนมาก ยังได้หาทางที่จะเพิ่มพูนพลังธรรมชาติของคนส่วนใหญ่ ด้วยวิธีที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่

ในบรรดาอำนาจการเมืองทั้งมวล ฝ่ายนิติบัญญัติคือผู้ที่เชื่อฟังเสียงส่วนใหญ่ด้วยความสมัครใจมากที่สุด คนอเมริกันประสงค์ที่จะให้สมาชิกของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง และอยู่ในวาระสั้นมาก เพื่อเป็นการบังคับให้สมาชิกเหล่านี้ไม่เพียงแต่ยอมรับทัศนะของคนทั่วไปเท่านั้น แต่ยังยอมรับอารมณ์ความต้องการปกติประจำวันของบรรดาผู้เลือกตั้งของตนอีกด้วย

คนอเมริกันเลือกสมาชิกของทั้งสองสภาจากคนชั้นเดียวกัน และแต่งตั้งด้วยลักษณะการเดียวกัน วิธีนี้ทำให้การเคลื่อนไหวของคณะนิติบัญญัติมีความรวดเร็วเกือบจะเท่า ๆ กับการเคลื่อนไหวของสภาเพียงสภาเดียว ทั้งยังขัดขืนได้ยากไม่น้อยกว่าสภาเดียวด้วย

การที่ฝ่ายนิติบัญญัติมีลักษณะเช่นนี้ จึงเท่ากับเป็นการนำการปกครองเกือบทั้งหมดเข้ามารวมอยู่ในฝ่ายนี้

---

๑ เราได้เห็นแล้วว่าเมื่อพิจารณาดูรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ ฝ่ายนิติบัญญัติของสหภาพได้ใช้ความพยายามตรงกันข้าม ผลของความพยายามครั้งนั้นคือ การทำให้รัฐบาลกลางมีอิสระในวงงานของตน มากกว่ารัฐบาลมลรัฐ แต่รัฐบาลเกือบจะมิได้ยุ่งเกี่ยวกับกิจการอื่นใด นอกจากกิจการภายนอกประเทศ รัฐบาลมลรัฐต่างหากที่ปกครองสังคมอเมริกาอย่างแท้จริง

ในเวลาเดียวกับที่กฎหมายเพิ่มพลังแห่งอำนาจต่าง ๆ ซึ่งมีความแข็งแกร่งเป็นธรรมดาอยู่แล้ว กฎหมายยังอาจให้อำนาจต่าง ๆ ซึ่งปกติก็อ่อนแออยู่แล้ว กลับอ่อนแอลงยิ่งขึ้น กฎหมายมิได้ให้เสถียรภาพ หรืออิสรภาพแก่ผู้แทนอำนาจบริหารแต่อย่างใด และโดยการนำผู้แทนเหล่านั้นมาสยบต่อฝ่ายนิติบัญญัติอย่างสิ้นเชิง สุดแต่ฝ่ายนี้จะคิดเห็นเป็นประการใดเช่นนี้ก็เท่ากับว่ากฎหมายได้ดึงเอาอิทธิพลเพียงน้อยนิด ซึ่งฝ่ายบริหารพึงมีตามลักษณะการปกครองแบบประชาธิปไตยออกไปเสียด้วย

ในหลาย ๆ มลรัฐ กฎหมายให้อำนาจตุลาการมาจากการเลือกตั้งโดยเสียงข้างมาก และในทุกมลรัฐ กฎหมายกำหนดให้อำนาจตุลาการขึ้นอยู่กับอำนาจนิติบัญญัติในบางแง่ โดยให้ผู้แทนทำหน้าที่กำหนดเงินเดือนของผู้พิพากษาในแต่ละปี

ธรรมเนียมปฏิบัติยิ่งไปไกลกว่ากฎหมายเสียด้วยซ้ำ

ในสหรัฐอเมริกา มีประเพณีอันหนึ่งซึ่งขยายตัวกว้างออกไปทุกที ๆ ซึ่งทำให้หลักประกันของการปกครองแบบมีผู้แทนไร้ประโยชน์ไปในที่สุด สิ่งที่เกิดขึ้นบ่อยมากก็คือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ขณะแต่งตั้งผู้แทนราษฎร จะวางแนวทางประพฤติปฏิบัติไว้ด้วย และกำหนดงานบางอย่างที่ผู้แทนจะต้องทำ โดยที่ผู้แทนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เลย ดูแล้วเหมือนกับว่าคนส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารงานเอง เช่นเดียวกับสมัยกรีกเมื่อคนส่วนใหญ่อภิปรายโต้เถียงกันเกี่ยวกับการบริหารประเทศในจัตุรัสสาธารณะ ยกเว้นกรณีที่เกิดความโกลาหลวุ่นวาย

นอกจากนั้นยังมีสภาวการณ์เฉพาะอีกมากมาย ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้อานุภาพของคนส่วนใหญ่ในอเมริกา ไม่เพียงเป็นสิ่งสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดเท่านั้น แต่ยังยากที่จะต่อต้านอีกด้วย

อิทธิพลทางจิตใจของคนส่วนใหญ่ ส่วนหนึ่งมีรากฐานมาจากความคิดที่ว่า ความรอบรู้และสติปัญญาที่ได้จากคนจำนวนมากซึ่งร่วมแรงร่วมใจกัน ย่อมสูงกว่าจากคนเพียงคนเดียว หรือจำนวนนักนิติบัญญัติสำคัญกว่าการเลือกเฟ้นตัวนักนิติบัญญัติเพียงไม่กี่คน นี่คือทฤษฎีเกี่ยวกับความเสมอภาค ซึ่งเรานำมาใช้ประกอบกับสติปัญญาของคน ทฤษฎีนี้โจมตีความเย่อหยิ่งของมนุษย์จนถึงที่สุด ซึ่งคนจำนวนน้อยยังไม่ค่อยอยากจะยอมรับนัก แต่นานไปย่อมจะเคยชินไปเอง อานุภาพของคนส่วนใหญ่ก็เช่นเดียวกับอำนาจทั้งมวล หรือบางทีอาจจะเหนือกว่าอำนาจอื่นใด จำเป็นต้องใช้เวลา เพื่อจะกลายเป็นสิ่งชอบธรรมได้ ยามที่อำนาจนี้เริ่มตั้ง

ขึ้นในชั้นแรก จะต้องมีการบังคับให้เชื่อฟัง หลังจากอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์แห่งอำนาจนี้พักใหญ่ คนจะเริ่มเคารพอำนาจนั้นเอง

พลเมืองพวกแรก ๆ นำความคิดในเรื่องสิทธิของคนส่วนใหญ่ โดยอาศัยปัญญาความรู้ของตนเกี่ยวกับการปกครองสังคม มาสู่ผืนแผ่นดินของสหรัฐ ความคิดนี้ซึ่งลำพังตัวมันเองย่อมเพียงพอที่จะสร้างประชาชนให้มีอิสระได้แล้ว ปัจจุบันได้เข้าไปฝังในขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ ซึ่งเราจะพบเห็นได้แม้ในนิสัยความเคยชินที่ปลีกย่อยที่สุดของชีวิต

คนฝรั่งเศสภายใต้ราชาธิปไตยแบบโบราณ ยึดถือกันมาตลอดว่า กษัตริย์ย่อมไม่มีวันผิดพลาด และถ้าบังเอิญกษัตริย์เกิดทำไม่ดีขึ้นมา พวกเขากลับคิดไปว่าเป็นความผิดของคณะที่ปรึกษาของพระองค์ สิ่งนี้ทำให้คนเชื่อฟังได้ง่ายอย่างน่ามหัศจรรย์ ใคร ๆ อาจจะบ่นพึมพำไม่พอใจกฎหมายได้ โดยไม่เลิกเคารพรักผู้บัญญัติกฎหมาย คนอเมริกันมีความเห็นเหมือนอย่างนี้ในเรื่องเสียงข้างมาก

อิทธิพลทางจิตใจของคนส่วนใหญ่ ยังมีรากฐานมาจากหลักการที่ว่า ผลประโยชน์ของคนจำนวนมาก ย่อมเป็นสิ่งที่จะต้องเลือกมากกว่าผลประโยชน์ของคนจำนวนน้อยอีกด้วย ทว่า เราเข้าใจได้ไม่ยากว่า ความเคารพในสิทธิของเสียงข้างมาก ย่อมจะเพิ่มพูนขึ้นเป็นธรรมดา หรือลดน้อยถอยลงตามสภาวะของพรรคต่าง ๆ เมื่อชาตินึ่งถูกแบ่งแยกออกไปเป็นฝ่ายผลประโยชน์ใหญ่ ๆ ซึ่งไม่สามารถจะปรองดองกันได้ อภิสิทธิ์แห่งเสียงข้างมากบ่อยครั้งมักจะไม่มีใครรับรู้ เพราะการยอมจำนนต่อเสียงข้างมากกลายเป็นสิ่งยากยิ่ง

หากแม้นในอเมริกา เกิดมีราษฎรอยู่ชั้นหนึ่ง ซึ่งผู้บัญญัติกฎหมาย พยายามจะปลดเปลื้องผลประโยชน์ โดยเฉพาะชนชั้นในครอบครองมาช้านานหลายศตวรรษแล้วออกไปเสีย ทั้งประสงค์ที่จะทำให้ราษฎรเหล่านั้นลงมาจากฐานะอันสูงส่ง เพื่อนำมารวมอยู่กับปวงชนทั้งหลาย ย่อมเป็นไปได้ว่า คนกลุ่มน้อยนี้จะไม่ยอมสยบต่อกฎหมายของผู้บัญญัตินั้นง่าย ๆ

แต่เนื่องจากสหรัฐอเมริกามีประชาชนซึ่งเสมอภาคกัน จึงยังไม่ทันมีความแตกแยกตามปกติธรรมดาและถาวร ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ของพลเมืองซึ่งแตกต่างกัน

มีสภาวะสังคมบางแบบ ซึ่งสมาชิกของกลุ่มน้อย หวังไม่ได้ว่าจะสามารถดึงเสียงข้างมากมาร่วมกับกลุ่มตน เพราะการที่จะทำเช่นนั้นได้ จะต้องละทิ้งแม้กระทั่งวัตถุประสงค์ของการต่อต้านเสียงข้างมากด้วย เป็นต้นว่าคณะขุนนางจะไม่มีวันกลายเป็นเสียงข้างมาก ตราบ

ใดที่ยังเก็บรักษาอภิสิทธิ์ไว้แต่เฉพาะในหมู่พวกตน ทั้งไม่สามารถปล่อยให้อภิสิทธิ์ของตนหลุดมือไปได้ โดยไม่เลิกเป็นอภิชนาธิปไตย

ในสหรัฐอเมริกา เราไม่สามารถหยิบยกปัญหาทางการเมืองขึ้นมาได้อย่างกว้าง ๆ และจำเพาะเจาะจงแบบนั้น และทุกพรรคต่างฝ่ายต่างพร้อมที่จะยอมรับสิทธิของเสียงข้างมาก เพราะทุกพรรคต่างหวังที่จะใช้สิทธิเหล่านั้นเพื่อประโยชน์ของพวกตนในวันหนึ่งข้างหน้า

เมื่อเป็นเช่นนี้ ในสหรัฐอเมริกา เสียงข้างมากจึงมีอานุภาพมหาศาลในทางปฏิบัติ อีกอานุภาพทางความคิดเห็นก็ยิ่งใหญ่เกือบจะเท่า ๆ กัน โดยนัยนี้ ยามที่มีการใช้อำนาจนี้ในเรื่องหนึ่ง ๆ จึงไม่มีอุปสรรคอันใดสามารถ ข้าพเจ้าจะไม่ใช้คำว่าหยุดยั้ง แม้แต่ชะลอการก้าวย่างของมันให้ช้าลงได้ หรือประวิงเวลาเพื่อฟังคำร้องทุกข์ของบรรดาผู้ที่ถูกอำนาจนั้นบดขยี้ได้

ผลแห่งสภาวการณ์เช่นนี้ ย่อมเป็นสิ่งเลวร้ายและเป็นภัยยิ่งสำหรับอนาคต

อาญาสิทธิ์แห่งเสียงข้างมากเพิ่มพูนขึ้นได้อย่างไรในอเมริกา ความไร้เสถียรภาพทางนิติบัญญัติและบริหารซึ่งเป็นธรรมดาสามัญในประเทศประชาธิปไตย

ก่อนหน้านี้ข้าพเจ้าได้พูดถึงความเลวร้าย ซึ่งเป็นสิ่งปกติวิสัยในการปกครองแบบประชาธิปไตยมาแล้ว ไม่มีความชั่วแม้แต่อย่างเดียวที่จะไม่เติบโตขึ้นพร้อม ๆ กับอำนาจของเสียงข้างมาก

ขอเริ่มต้นด้วยความเลวร้ายเห็นชัดแจ้งที่สุดในบรรดาความเลวร้ายทั้งมวลกล่าวคือ

ความไร้เสถียรภาพทางนิติบัญญัติ เป็นความเลวร้ายที่ฝังลึกอยู่ในรัฐบาลประชาธิปไตย เพราะเหตุว่าประชาธิปไตยมีลักษณะที่จะนำคนใหม่ ๆ มาสู่อำนาจ แต่ทว่าความเลวร้ายนี้จะมากหรือน้อยก็สุดแต่อำนาจและวิธีปฏิบัติที่มอบให้แก่นักนิติบัญญัติ

ในอเมริกามีการมอบอำนาจอธิปไตยให้แก่ฝ่ายที่มีอำนาจออกกฎหมาย ฝ่ายนี้อาจทำตามความปรารถนาแต่ละอย่างของอำนาจนั้นอย่างรวดเร็ว และยากที่จะขัดขืนได้ และทุกปีอำนาจนี้จะมีตัวแทนใหม่ ๆ เข้ามา นั่นคือการรับวิธีการซึ่งส่งเสริมความขาดเสถียรภาพของประชาธิปไตยมากที่สุดเข้ามาใช้ อันเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ประชาธิปไตยนำเจตจำนงอันผันแปรอยู่ตลอดเวลาของตน ไปใช้กับเรื่องที่สำคัญที่สุด

ทั้งอเมริกาในสมัยเรา ยังเป็นประเทศเดียวในโลก ที่กฎหมายมีอายุสั้นที่สุด รัฐธรรมนูญอเมริกาเกือบทุกฉบับ มีการแก้ไขเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว ฉะนั้นจึงไม่มีมลรัฐใดในอเมริกาที่ตลอดระยะเวลาดังกล่าวไม่เคยแก้ไขหลักกฎหมายของตนเลย

ส่วนตัวบทกฎหมายเองเล่า เพียงแต่เหลือบมองดูเอกสารของมลรัฐต่าง ๆ ของสหภาพ ก็พอที่จะยอมเชื่อว่าในอเมริกา บทบาทของผู้บัญญัติกฎหมายไม่เคยเฉื่อยช้าลงเลย มิใช่เพราะว่าประชาธิปไตยอเมริกามีลักษณะที่ขาดเสถียรภาพในตัวเองมากกว่าที่อื่น แต่ได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ในเรื่องการร่างกฎหมาย และในเรื่องที่แนวโน้มของประชาธิปไตย[๑] ปกติแล้วขาดเสถียรภาพ

อาญาสิทธิ์ของเสียงข้างมาก อีกวิธีปฏิบัติอย่างรวดเร็วและเด็ดขาดตามเจตจำนงของคนส่วนใหญ่ในสหรัฐอเมริกา ไม่เพียงแต่จะทำให้กฎหมายขาดเสถียรภาพเท่านั้น อาญาสิทธิ์นี้ยังมีอิทธิพลอย่างเดียวกันเหนือการใช้กฎหมาย และเหนือบทบาทของการบริหารประเทศด้วย

เนื่องจากเสียงส่วนใหญ่เป็นอานุภาพเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะต้องปฏิบัติตาม ผู้คนจึงร่วมแรงร่วมใจทำงาน ซึ่งเสียงส่วนใหญ่ริเริ่มอย่างกระตือรือร้น แต่ขณะใดที่เสียงส่วนใหญ่หันเหความสนใจไปในทิศทางอื่น! ความมานะพยายามทั้งมวลจะหยุดลง ขณะที่ในรัฐอิสระของยุโรป ที่ซึ่งอำนาจบริหารมีความอิสระ และอยู่ในฐานะมั่นคง เจตจำนงของฝ่ายนิติบัญญัติยังคงถูกนำมาปฏิบัติอยู่เรื่อย ๆ แม้แต่ในยามที่ฝ่ายนิติบัญญัติหันไปเป็นธุระอยู่กับเรื่องอื่นก็ตาม

ในอเมริกาคนจะทุ่มแรงศรัทธาในการปรับปรุงบางเรื่อง และขยันขันแข็งมากกว่าที่ปฏิบัติกันอยู่ในประเทศอื่น

ในยุโรป ในเรื่องเดียวกันนี้ มีการใช้พลังสังคมน้อยกว่ามากเหลือเกิน ทว่ามีความต่อเนื่องกว่า

---

๑ บทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติที่ออกเป็นกฎหมายใช้ในรัฐแมสสาชูเส็ทซ์เพียงรัฐเดียว ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๗๘๐ จนกระทั่งถึงบัจจุบัน มีความยาวถึงสามเล่ม ทั้งเรายังควรสังเกตอีกว่าประมวลกฎหมายซึ่งกำลังพูดถึงอยู่นี้ได้มีการทบทวนในปี ค.ศ. ๑๘๓๔ และมีความแตกต่างจากกฎหมายเก่ามากมาย หรือกฎหมายเก่าหมดความหมายไป แต่รัฐแมสชาชูเส็ทซ์ ซึ่งมีพลเมืองไม่มากไปกว่าภาค (Département) หนึ่งของเราถือว่าเป็นมลรัฐที่มั่นคงที่สุดในสหภาพ ทั้งมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและฉลาดหลักแหลมที่สุด

เมื่อหลายปีมาแล้ว พวกเคร่งศาสนาบางคนลงมือปรับปรุงสภาพในเรือนจำ บรรดาประชาชนพากันตื้นตันใจในคำพูดของคนเหล่านั้น และการที่เหล่าอาชญากรเกิดขึ้นมาอีกจึงกลายเป็นผลงานของประชาชนไป

ครั้งนั้นจึงเกิดเรือนจำใหม่ ๆ ขึ้น นับเป็นครั้งแรกที่ความคิดในเรื่องการปฏิรูปผู้กระทำผิด แทรกซึมเข้าไปจนถึงที่คุมขัง พร้อมกับความคิดในเรื่องการลงโทษ แต่ทว่าการเปลี่ยนแปลงอันน่าชื่นชม ซึ่งเหล่าประชาชนต่างเข้าร่วมด้วยความกระตือรือร้นเป็นการใหญ่ และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ขืนไม่ได้ เพราะความร่วมมือร่วมใจอย่างพรักพร้อมของบรรดาราษฎรครั้งนี้เป็นสิ่งที่กระทำไม่ได้ภายในเวลาเพียงชั่วขณะเดียว

นอกจากสถานที่คุมขังใหม่ ๆ ซึ่งต้องเร่งพัฒนาตามความปรารถนาของประชาชนส่วนใหญ่ เรือนจำเก่า ๆ ยังมีอยู่ และยังคงใช้กักขังผู้กระทำผิดเป็นจำนวนมาก ทว่าเรือนจำเหล่านี้ดูจะยิ่งขาดอนามัย และมีการฉ้อโกงกันมากขึ้น ยิ่งเรือนจำใหม่ ๆ มีปฏิรูป และถูกสุขลักษณะขึ้นเพียงใด ผลสองประการนี้เข้าใจได้ง่ายมาก กล่าวคือ คนส่วนใหญ่มัวแต่หมกมุ่นอยู่กับความคิดที่จะสร้างสถานที่ใหม่ จนลืมสถานที่ซึ่งมีอยู่แล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น โดยที่แต่ละคนต่างก็เบนสายตาไปจากสิ่งซึ่งมิได้ดึงดูดสายตาของผู้เป็นนายอีกแล้ว การควบคุมดูแลจึงยุติลง ในขั้นแรกเรามองเห็นเครื่องพันธนาการที่เป็นประโยชน์ต่อการดัดสันดานหย่อนคลายลง และแล้วต่อมาไม่ช้าก็แตกหักไป และเคียงข้างเรือนจำอันเป็นอนุสาวรีย์ที่ยังยืนแห่งความอ่อนโยนและปัญญาความรู้สมัยเรา เราจะพบคุกมืดซึ่งเตือนให้รำลึกถึงความป่าเถื่อนในสมัยกลาง

เผด็จการของเสียงข้างมาก

ข้าพเจ้ามองดูคติพจน์ ที่ว่าเสียงข้างมากของประชาชนมีสิทธิที่จะทำได้ทุกสิ่งในเรื่องการปกครองว่าเป็นการดูแคลน และเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ แต่กระนั้นข้าพเจ้าขอกล่าวว่าแหล่งอำนาจทั้งมวล มาจากเจตจำนงของคนส่วนใหญ่ ข้าพเจ้ามีความคิดที่ขัดกันในตัวเองใช่ไหม

มีกฎเกณฑ์กว้าง ๆ อยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งได้รับการบัญญัติขึ้น หรืออย่างน้อยก็ได้รับเข้ามาใช้ ไม่เพียงแต่โดยเสียงข้างมากของประชาชาตินั้นชาตินี้เท่านั้น ทว่าโดยเสียงข้างมากของคนทุกคนด้วย กฎนั้นคือกฎแห่งความยุติธรรม

ดังนั้นความยุติธรรม จึงกลายเป็นขอบเขตแห่งสิทธิของประชาชนแต่ละคน ชาติเปรียบเสมือนคณะลูกขุน ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของสังคมสากล และมีหน้าที่นำความยุติธรรมอันเป็นกฎหมายของชาติมาใช้ คณะลูกขุนผู้เป็นตัวแทนของสังคม ควรจะมีอานุภาพมากกว่าสังคมเอง ซึ่งมีกฎหมายให้เขานำมาใช้เช่นนั้นหรือ

ฉะนั้น เมื่อข้าพเจ้าปฏิเสธไม่เชื่อฟังต่อกฎหมายอธรรม ข้าพเจ้ามิได้ปฏิเสธเลยว่าคนส่วนใหญ่มีสิทธิในการปกครอง ข้าพเจ้าขอเพียงแต่มอบอธิปไตยของปวงชนให้อยู่ในความดูแลของอธิปไตยแห่งมนุษยชาติเท่านั้น

มีบางคนไม่เกรงที่จะกล่าวว่า ประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องแต่เฉพาะเรื่องของตนเอง จะไม่ละทิ้งความยุติธรรมและเหตุผลอย่างสิ้นเชิงโดยนัยนี้จึงไม่มีใครหวั่นเกรง ที่จะให้อำนาจสิทธ์ขาด แก่คนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน แต่ทว่านั่นแหละคือภาษาทาส

เมื่อเป็นดังนั้น คนส่วนใหญ่เมื่อกล่าวรวมกันคืออะไรเล่า ถ้ามิใช่บัจเจกชนผู้มีความคิดเห็น และบ่อยครั้งมักจะมีผลประโยชน์ขัดกับบัจเจกชนอื่น ๆ ซึ่งเราเรียกว่าคนส่วนน้อย แต่ถ้าแม้นว่าท่านยอมรับว่าคนที่กอปรด้วยอาญาสิทธ์ สามารถใช้อาญาสิทธ์กับฝ่ายปฏิปักษ์ในทางที่ผิดได้แล้วไซร้ ทำไมท่านจึงไม่ให้ชนส่วนน้อยทำเช่นนั้นบ้างเล่า มนุษย์เมื่อมาชุมนุมกัน เปลี่ยนนิสัยไปหรือเปล่า เมื่อพวกเขามีพลกำลังมากขึ้น จะกลายเป็นคนอดทนขึ้น ยามที่เผชิญอุปสรรคกระนั้นหรือ[๑] สำหรับข้าพเจ้าไม่มีวันเชื่อเช่นนั้น ข้าพเจ้าไม่ยอมให้เพื่อนมนุษย์คนเดียว มีอำนาจที่จะทำได้ทุกสิ่งทุกอย่าง และข้าพเจ้าไม่มีวันมอบอำนาจนี้ให้คนหลายคนด้วย

มิใช่ข้าพเจ้าจะเชื่อว่าเพื่อรักษาเสรีภาพไว้ คนเราสามารถนำหลักการหลาย ๆ อย่างมาผสมไว้ในรัฐบาลเดียวกัน เพื่อให้หลักการเหล่านั้นต่อสู้กันเองอย่างจริงจัง

รัฐบาลซึ่งเราเรียกว่าแบบผสม สำหรับข้าพเจ้าดูจะเป็นสิ่งประหลาดอยู่เสมอ พูดกันตามจริงแล้ว รัฐบาลผสมไม่มี (ตามความหมายที่เราให้กับคำนี้) เพราะในแต่ละสังคม เราจะค้นพบหลักปฏิบัติซึ่งเด่นกว่าหลักอื่นทั้งหมดได้ในที่สุด

ประเทศอังกฤษเมื่อศตวรรษที่แล้ว ซึ่งใคร ๆ อ้างเป็นตัวอย่างโดยเฉพาะของรัฐบาลแบบที่กล่าวมานี้ โดยเนื้อแท้แล้วเป็นรัฐอภิชนาธิปไตย แม้ว่าภายในเราจะพบบัจจัย

---

๑ ไม่มีใครอยากจะสนับสนุนว่าประชาชนชาติหนึ่งไม่สามารถใช้กำลังกับอีกชาติหนึ่งในทางที่ผิด ทว่าฝ่ายต่าง ๆ ตั้งขึ้นมาในรูปชาติเล็กมากมายในชาติใหญ่ พวกเขามีความสัมพันธ์กันในฐานะต่างชาติด้วยกัน ถ้าแม้นเราตกลงกันว่าชาติหนึ่งสามารถกดขี่อีกชาติหนึ่งได้ ทำไมจึงไม่ยอมรับว่าฝ่ายหนึ่งสามารถกดขี่อีกฝ่ายหนึ่งเสียเล่า

ประชาธิปไตยสำคัญ ๆ ก็ตาม เนื่องจากกฎหมายและขนบธรรมเนียมของประเทศถูกกำหนดไว้เช่นนั้น และเนื่องจากนานไปกลุ่มอภิสิทธิ์ชนจะต้องมีความสำคัญเหนือกลุ่มอื่น และเป็นผู้ดำเนินกิจการของประเทศตามเจตจำนงของพวกตน

ความผิดพลาดเกิดจากการที่มองเห็นผลประโยชน์ของผู้ยึงใหญ่ต่อสู้กับผลประโยชน์ของประชาชนอยู่มิเว้นวาย ทุกคนจึงต่างนึกถึงแต่การต่อสู้แทนที่จะให้ความเอาใจใส่กับผลแห่งการต่อสู้นั้น ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญ ยามที่ในที่สุดสังคมมีรัฐบาลผสมขึ้นจริง ๆ กล่าวคือให้หลักการที่ขัดแย้งกันมีส่วนร่วมในการปกครองเท่า ๆ กัน สังคมนั้นย่อมจะไปสู่การปฏิวัติ หรือมิฉะนั้นก็สูญสลายไป

ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงคิดว่า ควรจะกำหนดอำนาจสังคมซึ่งเหนือกว่าอำนาจทั้งมวลไว้ที่ไหนสักแห่งหนึ่ง แต่ข้าพเจ้าคิดว่าเสรีภาพจะมีอันตราย ถ้าแม้นอำนาจดังกล่าวไม่พบอุปสรรคใด ซึ่งสามารถหยุดยั้งวิถีอำนาจนั้น และให้เวลาเพื่อผ่อนคลายความรุนแรงลงเสียบ้าง

อำนาจสูงสุดในตัวของมันเอง ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นสิ่งทั้งเลวร้ายและเป็นภัย การใช้อำนาจดังกล่าวดูจะอยู่นอกเหนือพลังทั้งมวลของมนุษย์ไม่ว่าจะในทางใดก็ตาม ข้าพเจ้ามองเห็นแต่พระผู้เป็นเจ้าองค์เดียวเท่านั้น ที่สามารถมีอำนาจสูงสุดได้โดยไม่เป็นภัย เพราะปัญญาความรอบรู้ อีกความยุติธรรมของพระองค์ ทัดเทียมกับอำนาจของพระองค์ ดังนั้นบนพื้นพิภพนี้ จึงมิมีอำนาจใดควรแก่การเคารพในตัวของมันเองมาก หรือกอปรด้วยสิทธิอันศักดิ์สิทธิ์มากจนกระทั่งข้าพเจ้าใคร่จะปล่อยให้อำนาจนี้ปฏิบัติการไปเรื่อย ๆ โดยไม่ต้องควบคุม หรือปกครองโดยปราศจากอุปสรรคขัดขวาง ฉะนั้นยามที่ข้าพเจ้ามองเห็นการมอบสิทธิ และความสามารถที่จะกระทำได้ทุกสิ่ง ให้แก่อำนาจใดอำนาจหนึ่ง ซึ่งเรียกกันว่าประชาชนหรือกษัตริย์ประชาธิปไตยหรืออภิชานาธิปไตยก็ตาม ไม่ว่าใช้อำนาจนี้ในระบบราชาธิปไตย หรือสาธารณรัฐก็ตาม ข้าพเจ้าบอกว่า อำนาจนี้แหละคือเชื้อของเผด็จการ และแล้วข้าพเจ้าก็ใคร่จะหาทางไปอยู่ภายใต้กฎหมายอื่นดีกว่า

สิ่งซึ่งข้าพเจ้าตำหนิที่สุดในการปกครองแบบประชาธิปไตย แบบที่จัดทำอยู่ในสหรัฐอเมริกา มิใช่ความอ่อนแอ ดังที่หลายคนในยุโรปอ้างกัน ตรงกันข้าม แต่เป็นพลังอันยากที่จะขัดขืนต่างหาก และสิ่งซึ่งทำให้ข้าพเจ้าสยดสยองที่สุดในอเมริกา มิใช่เสรีภาพสูงสุดซึ่งมีอยู่ ณ ที่นั้น แต่เป็นหลักประกันซึ่งมีอยู่น้อยมากในอันที่จะต่อต้านกับเผด็จการต่างหาก

ยามที่คนผู้หนึ่ง หรือพรรค ๆ หนึ่งต้องทุกข์ทรมานเพราะความอยุติธรรมในสหรัฐท่านจะให้เขาหันหน้าไปหาใคร ความเห็นของประชาชนนั้นหรือ ความเห็นอันนี้แหละที่ก่อให้เกิดเสียงข้างมาก หันไปหาฝ่ายนิติบัญญัติหรือ ฝ่ายนี้คือตัวแทนของคนส่วนใหญ่ และเชื่อฟังคนส่วนใหญ่อย่างไม่ลืมหูลืมตา ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนี้ได้รับแต่งตั้งจากคนส่วนใหญ่และเป็นเครื่องมือของคนเหล่านั้นโดยไม่โต้แย้งอะไร พลังประชาชนหรือ พลังประชาชนก็มิใช่อื่นใดนอกจากคนส่วนใหญ่ซึ่งถืออาวุธ คณะลูกขุนหรือ คณะลูกขุนก็คือคนส่วนใหญ่ผู้กอปรด้วยสิทธิในอันที่จะประกาศคำสั่งศาล ส่วนผู้พิพากษาเล่า ในบางมลรัฐก็ได้รับเลือกตั้งโดยคนส่วนใหญ่ ไม่ว่ามาตรการที่นำมาใช้กับท่านจะขาดความเป็นธรรม หรือไร้เหตุผลเพียงใดก็ตาม ท่านจะต้องยอมรับมาตรการนั้น[๑]

ตรงกันข้าม สมมุติว่ามีคณะนิติบัญญัติคณะหนึ่ง มีองค์ประกอบในลักษณะที่ว่าเป็นตัวแทนของคนส่วนใหญ่ โดยไม่จำเป็นต้องยอมเป็นทาสอารมณ์ของคนเหล่านั้น มีอำนาจ

---

๑ ทิ้บัลติมอร์ ระหว่างสงคราม ค.ศ. ๑๘๒๑ เรามองเห็นตัวอย่างที่น่าสะกิดใจอันหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงการที่ประชาชนส่วนใหญ่ใช้เผด็จการมากจนเกินขนาด ในสมัยนั้นใคร ๆ ก็เอ่ยถึงสงครามในบัลติมอร์ หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งซึ่งคัดค้านสงครามนั้นอย่างมาก มีพฤติกรรมที่ยั่วยุให้พลเมืองเป็นเดือดเป็นแค้น บรรดาประชาชนจึงชุมนุมกัน ทำลายโรงพิมพ์และโจมตีบ้านของนักหนังสือพิมพ์ ผู้บริหารเรียกประชุมทหารรักษาความสงบ แต่ก็ไม่มีใครใส่ใจกับเสียงเรียกร้องนั้น สุดท้ายเพื่อที่จะช่วยผู้เคราะห์ร้าย ซึ่งกำลังถูกคุกคามจากประชาชนซึ่งกำลังโกรธแค้น ผู้บริหารจึงมีมติให้พาคนเหล่านั้นไปกักขังไว้เช่นเดียวกับอาชญากร การเตรียมการป้องกันครั้งนนไร้ประโยชน์ กล่าวคือ พอตกกลางดึก เหล่าประชาชนมาชุมนุมกันอีก เนื่องจากผู้บริหารประสบความล้มเหลวในการเรียกทหารรักษาความสงบ เรือนจำจึงถูกบุก นักหนังสือพิมพ์ผู้หนึ่งถูกฆ่าตายคาที่ คนอื่น ๆ ถึงแก่ความตายเช่นกัน ผู้ที่ถูกคณะลูกขุนตัดสินว่ามีความผิดทั้งหลายถูกปล่อยพ้นข้อหา

วันหนึ่งข้าพเจ้าเคยพูดกับพลเมืองแห่งรัฐเพ็นซิลเวเนียผู้หนึ่งว่า "โปรดอธิบายหน่อยเถิดครับว่า ในรัฐซึ่งพวกเควักเกอร์เป็นคนต่อตั้ง และมีชื่อเสียงโด่งดังว่ามีความปราณีโอนอ่อนผ่อนปรน ทำไมคนนิโกรที่พ้นจากความเป็นทาสแล้ว จึงมิถูกยอมรับให้ใช้สิทธิเยี่ยงราษฎรอื่น ๆ ในเมื่อเขาเสียภาษีอากร ไม่ยุติธรรมหรือครับที่จะให้เขามีสิทธิออกเสียง" ชายผู้นั้นตอบว่า "โปรดอย่าหมิ่นประมาทเราด้วยการเชื่อว่านักนิติบัญญัติของเรา กระทำการหยาบช้าอยุติธรรมและไร้ความปราณีถึงเพียงนั้น" "ถ้าอย่างนั้นที่นี่คนดำก็มีสิทธิออกเสียงซินะ" "แน่นอน" "แต่เมื่อเช้าที่หน่วยเลือกตั้ง ผมมองไม่เห็นคนดำในที่ชุมนุมเลยสักคน" "ไม่ใช่ความผิดของกฎหมายหรอก" คนอเมริกันผู้นั้นตอบ "ชาวนิโกรมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งก็จริงอยู่ แต่เขาสมัครใจที่จะงดเว้นไม่มาปรากฏตัวเอง" "แหมพวกนี้ถ่อมตัวจริงนะ" "โอ๊ย ไม่ใช่ว่าเขาปฏิเสธไม่ไปเลือกตั้งหรอกนะ เพียงแต่เขาเกรงว่าคนจะแสดงท่าไม่ดีกับเขาต่างหาก ที่นี่บางทีกฎหมายก็ไม่มีอำนาจเหมือนกัน ถ้าคนส่วนใหญ่ไม่สนับสนุน แต่ว่าคนส่วนใหญ่เก็บอคติไว้ในตัวมากมายเกี่ยวกับชาวนิโกร ข้างฝ่ายเจ้าหน้าที่ก็รู้สึกว่าตนมีกำลังไม่เพียงพอที่จะประกันสิทธิของคนเหล่านี้ตามที่กฎหมายมอบให้" "อ้าวอะไรกัน คนส่วนใหญ่ซึ่งมีเอกสิทธิ์ในการออกกฎหมายยังอยากจะอภิสิทธิ์เลี่ยงกฎหมายอีกหรือ"

บริหารอันกอปรด้วยพลังที่เหมาะสม และอำนาจตุลาการซึ่งเป็นอิสระจากอำนาจทั้งสองที่กล่าวมา เราจะมีการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่เกือบจะไม่มีโอกาสเลยสำหรับระบบเผด็จการ

ข้าพเจ้ามิได้พูดว่า ในเวลาปัจจุบัน มีการใช้ระบบเผด็จการบ่อย ๆ ในอเมริกา ข้าพเจ้าเพียงแต่บอกว่าในประเทศนั้น ยังไม่มีการค้นพบหลักประกันระบบเผด็จการเลย และเราจะต้องแสวงหาอุดมการณ์ที่จะทำให้การปกครองเป็นไปอย่างละม่อม จากสภาวการณ์ทั้งหลายจากขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ มากกว่าจะไปค้นหาจากกฎหมาย

ผลแห่งอาญาสิทธิ์มหาชนที่มีต่อการใช้อำนาจโดยพลการของข้าราชการอเมริกัน

เราต้องแยกให้ดีว่าอะไรคืออำนาจโดยพลการ อะไรคือเผด็จการ อาจมีการใช้ระบบเผด็จการได้โดยอาศัยกฎหมายเอง แต่ถ้าเป็นอย่างนั้นก็มิใช่การใช้อำนาจโดยพลการ อาจมีการใช้อำนาจโดยพลการได้เพื่อผลประโยชน์ของผู้ถูกปกครอง และยามนั้นย่อมมิใช่เผด็จการ

โดยปกติระบบเผด็จการมักจะใช้อำนาจโดยพลการ แต่ถึงคราวจำเป็นมักไม่ต้องใช้เลยก็ได้

ในสหรัฐอเมริกา อาญาสิทธิ์ของมหาชน ทั้ง ๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้บัญญัติกฎหมายใช้ระบบเผด็จการอย่างถูกกฎหมาย พร้อมกันนั้นยังส่งเสริมอำนาจโดยพลการของผู้บริหารอีกด้วย เนื่องจากคนส่วนใหญ่เป็นนายที่มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการออกกฎหมาย และดูแลการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งสามารถควบคุมผู้ปกครองและผู้อยู่ใต้ปกครองได้เท่า ๆ กัน จึงมองว่าข้าราชการคือเจ้าหน้าที่กระทำการตามแต่จะสั่ง และเต็มใจที่จะอาศัยบุคคลเหล่านี้ในอันที่จะปฏิบัติงานตามเป้าหมายของตน เมื่อเป็นดังนั้นจึงมิได้กำหนดรายละเอียดแห่งหน้าที่ของเขาเหล่านั้นไว้ล่วงหน้า ทั้งยังมิได้สนใจที่จะกำหนดสิทธิข้าราชการให้ลำบากไปเปล่า ๆ คนส่วนใหญ่ปฏิบัติต่อข้าราชการเยี่ยงนายปฏิบัติต่อบ่าว แม้ว่าการที่มิได้ปล่อยให้ข้าราชการคลาดสายตาไปจะทำให้เขาสามารถดูแลแก้ไขพฤติกรรมข้าราชการได้ทุกขณะ

โดยทั่วไป กฎหมายจะปล่อยให้ข้าราชการอเมริกันมีอิสระมากกว่าข้าราชการของเราภายในวงงานที่กำหนดไว้ ซ้ำในบางครั้ง มีเหมือนกันที่คนส่วนใหญ่จะปล่อยให้ข้าราชการออกนอกวงงานนั้นได้ เนื่องจากความเห็นของคนส่วนใหญ่เป็นหลักประกันอยู่ ทั้งมีกำลังกล้า

แข็งเพราะการสนับสนุนของคนเหล่านั้น ข้าราชการอาจจะกล้าทำสิ่งซึ่งคนยุโรปผู้เคยชินกับภาพการใช้อำนาจโดยพลการ ต้องประหลาดใจ โดยนัยนี้ ท่ามกลางเสรีภาพ ผู้คนก็เกิดนิสัยความเคยชินต่าง ๆ ซึ่งวันหนึ่งจะกลายเป็นเรื่องน่าสลดใจสำหรับคนส่วนใหญ่

อานุภาพของมหาชนเหนือความคิดอ่านในอเมริกา

ยามที่เราเกิดพิจารณาว่าในสหรัฐอเมริกา ความคิดมีบทบาทอันใดบ้าง ยามนั้นเองเราจะสังเกตเห็นอย่างอย่างชัดแจ้งว่า อานุภาพของมหาชนมีมากมายเหนืออำนาจใด ๆ ที่เรารู้จักกันในยุโรป

ความคิดคือ อำนาจอย่างหนึ่งซึ่งมองไม่เห็น และเกือบจะยึดถือไม่ได้ ซึ่งเหยียดหยามเผด็จการทุกชนิด ในสมัยเรา องค์อธิบัตย์ซึ่งมีอำนาจสิทธิ์ขาดที่สุดในยุโรป ยังไม่สามารถขัดขวางมิให้คนเกิดความคิดบางอย่างที่ปฏิปักษ์ต่อตนอย่างเงียบ ๆ ภายในรัฐ แม้กระทั่งในหมู่ผู้ที่มีอำนาจเองได้ ในอเมริกาการณ์มิได้เป็นไปดังนั้น ตราบใดที่คนส่วนใหญ่มีบางสิ่งน่าสงสัย เราสามารถพูดได้ แต่ทันทีที่คนส่วนใหญ่ตัดสินใจอย่างเด็ดขาด ทุกคนจะเงียบไม่ปริปาก และแล้วทั้งมิตรสหายและฝ่ายศัตรูต่างก็ดูจะร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติตามเจตจำนงของคนส่วนใหญ่ เหตุผลง่าย ๆ คือ ไม่มีผู้ปกครองคนใดจะมีอำนาจสิทธิ์ขาดเท่านี้ ผู้ซึ่งสามารถรวมพลังสังคมทั้งมวลไว้ในกำมือ ทั้งเอาชนะกำลังต่อต้านต่าง ๆ ได้ เช่นที่คนส่วนใหญ่ซึ่งกอปรด้วยสิทธิในการออกและใช้กฎหมายจะกระทำได้

นอกจากนั้น กษัตริย์มีเพียงอำนาจทางวัตถุ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระทำ แต่ไม่สามารถเข้าถึงเจตจำนงได้ แต่คนส่วนใหญ่กอปรด้วยพลังทั้งทางวัตถุ และจิตใจในเวลาเดียวกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อเจตจำนงเท่า ๆ กับการกระทำ และพร้อมกันนั้นยังบังคับมิให้มีการกระทำตาม อีกทั้งความปรารถนาที่จะกระทำด้วย

ข้าพเจ้าไม่รู้จักประเทศใดซึ่งโดยทั่วไปมีอิสรภาพทางความนึกคิด และเสรีภาพทางการอภิปรายถกเถียงน้อยกว่าในอเมริกา

ในประเทศที่มีรัฐธรรมนูญในยุโรป ไม่มีทฤษฎีศาสนาหรือการเมืองอันใด ซึ่งเรามิสามารถขัดขวางได้อย่างเสรี หรือที่ไม่แทรกซึมเข้าไปในประเทศอื่น เพราะไม่มีประเทศใดในยุโรปที่จะยอมต่ออำนาจเพียงอำนาจเดียวมากจนกระทั่งเมื่อปรารถนา จะพูดความจริงออก

มาจะไม่ได้รับแรงสนับสนุนแม้แต่แรงเดียว หรือที่จะสามารถประกันผลแห่งเอกราชของชาตินั้นได้ ถ้าแม้นกษัตริย์จะเคราะห์ร้ายเพราะต้องอยู่ใต้รัฐบาลที่มีอำนาจสิทธิ์ขาด แต่บ่อยครั้งพระองค์ย่อมจะได้แรงสนับสนุนจากประชาชน ถ้าแม้นพระองค์อยู่ในประเทศเสรี พระองค์ย่อมสามารถอาศัยอำนาจกษัตริย์เป็นเครื่องกำบังได้เมื่อถึงคราวจำเป็น ฝ่ายพวกขุนนางในสังคมย่อมจะให้การสนับสนุนพระองค์ในแว่นแคว้นที่เป็นประชาธิปไตย และฝ่ายประชาธิปไตยให้การสนับสนุนพระองค์ในแคว้นอื่น แต่ในประเทศประชาธิปไตยที่มีการรวมเป็นกลุ่มก้อนเช่นเดียวกับประชาธิปไตยในอเมริกา เราจะพบอำนาจเพียงอำนาจเดียว บัจจัยทางพลังและความสำเร็จเพียงอย่างเดียว ไม่มีอะไรอื่นนอกเหนือจากนี้

ในอเมริกา คนส่วนใหญ่จะกำหนดขอบเขตแห่งความคิดไว้อย่างน่าทึ่งทีเดียว ภายในขอบเขตนี้ผู้เขียนมีเสรีภาพ แต่ถ้าแม้นบังอาจออกไปพ้นขอบเขตนี้ก็เป็นเคราะห์กรรมทีเดียว ใช่ว่าเขาจะต้องหวาดหวั่นที่จะถูกลงโทษในกองไฟก็หาไม่ แต่เขาจะต้องเผชิญกับความรังเกียจเดียดฉันท์นานาประการ อีกทั้งการปฏิบัติอันร้ายกาจไม่เว้นแต่ละวัน[๑] อาชีพทางการเมืองปิดประตูตายสำหรับเขาแล้ว เพราะเขาสบประมาทอำนาจเพียงอำนาจเดียวที่สามารถเปิดประตูนั้นได้ ใครๆ ปฏิเสธเขาหมดทุกอย่าง แม้กระทั่งเกียรติยศชื่อเสียง ก่อนจะพิมพ์เผยแพร่ความคิดเห็นของเขา เขาเคยเชื่อว่าเขามีผู้ที่เห็นด้วยกับเขา แต่เดี๋ยวนี้ดูจะไม่มีใครเลยเมื่อเขาเปิดเผยความคิดให้ทุกคนรู้ เพราะเหตุว่าบรรดาผู้ที่ตำหนิติเตียนเขาจะแสดงความคิดอย่างเหยียดหยาม และผู้ที่คิดเหมือนกับเขา เนื่องจากขาดความกล้าเช่นเขา ก็นิ่งเงียบและถอยห่าง

---

๑ ต็อกเกอะวิลล์พูดถึง "อาญาสิทธิ์ของคนส่วนใหญ่" และการบีบคั้นของคนส่วนน้อยอย่างออกจะเกินจริงไปสักหน่อย คนอเมริกากลุ่มเล็ก ๆ สามารถกล่าวแก้ให้ตัวเองได้ดีมากจนกระทั่ง นับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๕๑๓ ในหลายมลรัฐ ได้มีการกำหนด "การริเริ่มประชามติและการเรียกประชุม" ไว้ในรัฐธรรมนูญของตน เพื่อเป็นการเคารพความคิดเห็นของประชาชน ในเรื่องการริเริ่ม หนังสือร้องทุกข์ทุกชนิดซึ่งลงชื่อโดยผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจำนวนหนึ่ง สามารถบังคับฝ่ายนิติบัญญัติให้นำญัตติซึ่งมาจากประชาชนโดยตรง มาอภิปรายลงกัน ในเรื่องการลงประชามติ กฎหมายทุกฉบับซึ่งได้รับการลงคะแนนเสียงรับรองโดยฝ่ายนิติบัญญัติ อาจจะถูกนำมาขอความเห็นชอบจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ถ้าแม้นมีการเรียกร้อง ก่อนจะได้รับการยืนยันและประกาศใช้ ในเรื่องการเรียกกลับ ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งหรือผู้บริหารทุกคน ซึ่งประชาชนเห็นว่ามีการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับเจตจำนงของปวงชน อาจถูกถอดถอนจากอำนาจที่มอบหมายให้ หรือให้พักราชการได้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่านับแต่นี้ต่อไป เราสามารถพูดถึง "อาญาสิทธิ์ของคนส่วนใหญ่" ได้อย่างใกล้ความจริงมากขึ้น แต่ในสมัยต็อกเกอะวิลล์ อาญาสิทธิ์ดังกล่าวไม่มี" (Cestre, op.cit, 30 avril 1933, p. 127)

ออกไป เขาต้องยอมจำนน ยอมค้อมตัวลงในที่สุด หลังจากที่ได้พยายามวันแล้ววันเล่า และเงียบเสียงลงอีกครั้งหนึ่ง ราวกับว่าเขาสำนึกผิดที่ได้กล่าวความจริงออกไป

โซ่ตรวน อีกทั้งคนลงทัณฑ์ เหล่านั้นคือเครื่องมืออันหยาบกระด้าง ซึ่งระบบทรราชย์ในสมัยก่อนเคยใช้ แต่ในสมัยเราอารยธรรมช่วยให้สิ่งต่างๆ สมบูรณ์แบบขึ้น แม้กระทั่งระบบเผด็จการเอง ซึ่งแม้จะดู ไม่ต้องมีอะไรต้องเรียนรู้อีกแล้วก็ตาม

กล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือ บรรดาเจ้าผู้ครองประเทศในกาลก่อน ได้กระทำการรุนแรงต่างๆ ส่วนสาธารณรัฐประชาธิปไตยทั้งหลายในสมัยเรา ทำให้ความรุนแรงกลายเป็นเรื่องทางปัญญา เท่าๆ กับเจตจำนงของมนุษย์ ซึ่งคนต้องการใช้ความรุนแรงบีบบังคับ ภายใต้การปกครองอย่างเด็ดขาดของคนเพียงคนเดียว เพื่อที่จะเข้าถึงจิตใจของมนุษย์ ระบบเผด็จการจะทำร้ายร่างกายอย่างหยาบช้า แต่จิตใจซึ่งรอดพ้นจากการกระทำเหล่านั้น ย่อมจะเป็นอิสระไม่ยอมอยู่ภายใต้ระบบนั้น แต่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตย ระบบการกดขี่ทารุณมิได้ใช้กรรมวิธีแบบนี้ ระบบดังกล่าวจะปล่อยไม่ยุ่งเกี่ยวกับร่างกาย แต่มุ่งตรงไปที่ดวงจิตเลย ผู้เป็นนายจะไม่กล่าวเลยว่า "พวกท่านจงคิดเหมือนเรา มิฉะนั้นจะต้องตาย" เขาจะพูดว่า "พวกท่านมีเสรีภาพที่จะไม่ต้องคิดอะไรเลย เราก็เหมือนกัน ชีวิตของท่าน ทรัพย์สินของท่าน ทุกอย่างยังเป็นของท่าน ทว่านับแต่วันนั้นท่านจะเป็นคนนอกสำหรับพวกเรา ท่านจะเป็นคนนอกสำหรับพวกเรา ท่านจะยังคงเก็บรักษาอภิสิทธิ์ในเมืองของท่านไว้ได้ แต่มันก็จะกลายเป็นสิ่งไร้ประโยชน์สำหรับท่าน เพราะเหตุว่า แม้ท่านวอนขอให้เพื่อนร่วมประเทศเลือกท่าน พวกเขาย่อมจะไม่เลือก และถ้าแม้นว่าท่านจะขอเพียงความนับถือจากพวกเขา เขาย่อมจะแสร้งปฏิเสธอีก ท่านจะยังคงอยู่ในหมู่คน แต่ท่านจะสูญเสียสิทธิ์ในมนุษยชาติ ยามที่ท่านจะเข้าไปหาเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน พวกเขาย่อมจะหนีห่างจากท่านราวกับท่านเป็นคนไม่บริสุทธิ์ และบรรดาผู้ที่มีความเชื่อในความบริสุทธิ์ของท่านเอง ย่อมจะทอดทิ้งท่านไป เพราะผู้คนจะหนีห่างไปจากเขาเหล่านั้นเช่นกัน ไปโดยสันติเถิด เราจะไว้ชีวิตท่าน แต่เราจะปล่อยให้ท่านมีชีวิตซึ่งเลวร้ายยิ่งไปกว่าความตายเสียอีก"[๑]

---

๑ ความดูแคลนของคนทั้งชาติ จึงเป็นบีจยัสำคัญของประชาธิปไตย แต่ต๊อกเกอะวิลล์มิได้ทำให้เราคิดถึงสังคมประชาธิปไตยในข้อความอันนี้ แต่คิดถึงรัฐตำรวจมากกว่า ซึ่งมีรากฐานอยู่บนการหักหลัง และความระแวงสงสัยซึ่งมีอยู่นอกประเทศฝรั่งเศสดังที่เรารู้ๆ กันอยู่

การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช เคยลบหลู่เกียรติของระบบเผด็จการ โปรดระวังไว้ให้ดีว่า ระบบสาธารณรัฐประชาธิปไตยอาจจะช่วยกล่าวแก้ให้ระบบดังกล่าวจนขาวสะอาดบ้างก็ได้ และโดยการทำให้ระบบนั้นเป็นภาระหนักอกสำหรับคนบางคน ในสายตาของคนจำนวนมาก ระบบสาธารณรัฐ อาจจะช่วยลบโฉมหน้าอันสยดสยองและลักษณะอันต่ำช้าของระบบเผด็จการออกเสียก็เป็นได้

ในประเทศที่เต็มภาคภูมิที่สุดในโลกเก่า ได้มีการพิมพ์ผลงานซึ่งมุ่งจะระบายสีความชั่วร้าย และความน่าหัวเราะเยาะของผู้ร่วมสมัยขึ้นเช่นลาบรุยแยร์ (La Bruyère) ซึ่งพำนักอยู่ในพระราชวังของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ สมัยที่เขาประพันธ์หนังสือเกี่ยวกับคนใหญ่คนโต ส่วนโมลิแอร์ (Molière) ก็วิพากษ์วิจารณ์ราชสำนักไว้ในบทละครซึ่งเขานำออกแสดงให้เหล่าข้าราชสำนักได้ชมกัน แต่อำนาจที่ปกครองสหรัฐอเมริกา ไม่ต้องการให้คนนำมาเล่นเป็นละครแบบนั้น คำติเตียนแม้แต่น้อยย่อมจะแสลงใจฝ่ายที่มีอำนาจแล้ว ความจริงซึ่งเสียดแทงใจกันแม้เพียงเล็กน้อย ย่อมจะทำให้ฝ่ายมีอำนาจเป็นเดือดเป็นแค้นได้ จึงจำเป็นที่ใคร ๆ จะต้องพากันชื่นชมสรรเสริญ นับแต่ลักษณะภาษาที่ใช้ จนกระทั่งคุณธรรมที่มีค่าที่สุดของอำนาจนั้น ไม่มีนักประพันธ์ผู้ใดไม่ว่าจะมีชื่อเสียงโด่งดังแค่ไหน ไม่สามารถหลีกพ้นความจำเป็นที่จะต้องเคารพบูชาเพื่อนร่วมประเทศของเขาได้ เมื่อเป็นดังนั้น คนส่วนใหญ่จึงมีชีวิตอยู่ด้วยการชื่นชมบูชาตัวเองอยู่เป็นนิจสิน มีก็แต่ชาวต่างชาติ หรือประสบการณ์เท่านั้นที่จะทำให้ความจริงบางอย่างเป็นที่ล่วงรู้ไปถึงคนอเมริกันได้

ถ้าแม้นอเมริกาจะมิได้มีนักประพันธ์สำคัญ ๆ เราก็เห็นจะไม่ต้องแสวงหาเหตุผลอื่นใดนอกจากเหตุผลที่ว่า เมื่อขาดเสถียรภาพทางความนึกคิดเสียแล้ว อัจฉริยะทางวรรณกรรมย่อมมีไม่ได้ และเสรีภาพทางความนึกคิดไม่มีอยู่ในอเมริกา

แม้ศาลทางศาสนา[๑] ก็มิสามารถกีดกันมิให้หนังสือต่าง ๆ ที่ขัดต่อศาสนาเป็นจำนวนมากแพร่หลายในประเทศเสปนได้ เดชานุภาพของคนส่วนใหญ่ในอเมริกาทำได้ดีกว่านี้อีก คือทำให้คนเลิกล้มแม้กระทั่งความคิดที่จะพิมพ์เผยแพร่ เรายังพบผู้ที่ไม่เชื่อศาสนาในอเมริกาอยู่ แต่เราอาจกล่าวได้โดยนัยนี้ว่า ไม่มีใครยอมพิมพ์เผยแพร่ความไม่เชื่อนั้น

---

๑ ศาลพิเศษซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมอาณาจักรคริสเตียนทั้งหมดตั้งขึ้นโดยสันตะปาปา เกรกอรี ที่ ๙ เพื่อกำจัดอาชญากรรมในเรื่องการหมิ่นศาสนา พ่อมดหมอผี เวทย์มนต์คาถาต่าง ๆ

เรามองเห็นรัฐบาลต่าง ๆ พยายามที่จะปกป้องขนบธรรมเนียมประเพณี ด้วยการประณามนักเขียนหนังสือไร้ศีลธรรม ในสหรัฐอเมริกาไม่มีการประณามใครเลยในเรื่องหนังสือประเภทนี้ แต่ไม่มีใครลองเขียนดูเลย ถึงกระนั้นก็มิใช่เป็นเพราะว่าราษฎรทุกคนมีขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่บริสุทธิ์ผุดผ่อง แต่คนส่วนมากมีความเป็นอยู่อย่างเรียบร้อยต่างหาก

ในเรื่องนี้การใช้อำนาจเป็นสิ่งดีอย่างไม่ต้องสงสัย ทั้งข้าพเจ้าก็พูดถึงแต่เฉพาะอำนาจในตัวของมันเอง อำนาจนี้ซึ่งไม่มีสิ่งใดขัดขืนได้ เป็นสิ่งซึ่งต่อเนื่องกันมาตลอด และการนำมาใช้ในทางที่ดีเป็นเพียงอุบัติเหตุเท่านั้น

ผลแห่งเผด็จการมหาชนซึ่งมีต่อนิสัยประจำชาติของคนอเมริกัน

อิทธิพลของสิ่งซึ่งกล่าวมาข้างต้นจะรู้สึกได้ก็แต่เพียงเบาบางในสังคมการเมือง แต่เราสังเกตเห็นผลอันร้ายกาจที่มีต่อนิสัยประจำชาติของคนอเมริกันได้แล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะโทษว่าเป็นการกระทำซึ่งมากขึ้นทุกที ๆ ของเผด็จการมวลชน โดยคนเก่ง ๆ เพียงไม่กี่คนซึ่งแสดงตัวอยู่บนเวทีการเมืองในปัจจุบัน

เมื่อครั้งที่การปฏิวัติในอเมริการะเบิดขึ้น บุคคลดังกล่าวมีเป็นฝูงทีเดียว ยามนั้นความเห็นของประชาชนเป็นเครื่องชี้ทางให้เจตจำนง โดยมิได้กดขี่บังคับแต่ประการใด บุคคลผู้มีชื่อเสียงในกาลครั้งนั้น ซึ่งเข้าสมทบกับขบวนการทางความคิดอย่างเสรี จึงประสบความยิ่งใหญ่ซึ่งควรมีควรเป็น เขาเหล่านั้นทำให้ประเทศโด่งดังไปทั่ว มิใช่เป็นการหยิบยืมความโด่งดังมาจากประเทศเอง

ในการปกครองแบบสิทธิขาด คนสำคัญ ๆ ซึ่งใกล้ชิดกับบัลลังก์ ย่อมจะคอยส่งเสริมอารมณ์ความรู้สึกของผู้เป็นนาย และยอมสยบต่ออารมณ์ผันแปรของเขาอย่างเต็มอกเต็มใจ ทว่าปวงชนในชาติมิได้ยอมตัวลงเป็นทาสรับใช้ บ่อยครั้งอาจจะยอมจำนนเพราะความอ่อนแอ เพราะความเคยชิน หรือเพราะความเขลา หรือบางครั้งเพราะความรักราชบัลลังก์ หรือองค์กษัตริย์เอง เราได้มองเห็นบรรดาประชาชนบังเกิดความปีติยินดี และความภูมิใจชนิดหนึ่งในการยอมสละเจตจำนงของตนเพื่อเจตจำนงของเจ้า และยอมขาดอิสรภาพทางจิตใจจนกลายเป็นการเชื่อฟัง โดยนัยนี้ ในหมู่ประชาชนแบบนี้ เราจะพบความตกต่ำน้อยกว่าความยากลำเค็ญมากมาย นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างระหว่างการกระทำสิ่งซึ่งเราไม่เห็นด้วย กับการแสร้งทำ

เป็นเห็นด้วยในสิ่งที่กระทำ ประการแรกเป็นเรื่องของคนอ่อนแอ แต่ประการหลังเป็นนิสัยความเคยชินของบ่าวรับใช้

ในประเทศอิสระ ที่ซึ่งแต่ละคนได้รับการเรียกร้องให้แสดงความคิดเห็นไม่มากก็น้อยในเรื่องกิจการของรัฐ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตย ที่ซึ่งความเป็นอยู่ในฐานะประชาชนมักจะปะปนกับความเป็นอยู่ส่วนตัว ที่ซึ่งองค์อธิปัตย์เป็นผู้ที่ใคร ๆ เข้าถึงได้จากทุกทิศทุกทาง และที่ซึ่งเพียงแต่ร้องเสียงดังสักนิดก็จะได้ยินไปถึงหูขององค์อธิปัตย์แล้ว เราย่อมจะพบเห็นบรรดาผู้คนซึ่งแสวงหาผลประโยชน์จากความอ่อนแอขององค์อธิปัตย์ และหาทางที่จะดำรงชีวิตโดยการอาศัยอารมณ์ความรู้สึกขององค์อธิปัตย์มากกว่าในประเทศสมบูรณาญาสิทธิราชมากนัก มิใช่เป็นเพราะว่าคนในประเทศดังกล่าวเลวกว่าในที่อื่นก็หาไม่ แต่เป็นเพราะแรงเย้ายวนมีมากกว่า และในเวลาเดียวกันยังเปิดโอกาสให้คนจำนวนมากกว่า ผลที่เกิดขึ้นก็คือความตกต่ำในจิตใจจึงมีกว้างขวางกว่ามาก

สาธารณรัฐประชาธิปไตยทำให้เจตนารมณ์ของการมีสภาเป็นสิ่งซึ่งคนจำนวนมากเข้าใจได้ และทำให้เจตนารมณ์นี้แทรกซึมเข้าไปในหมู่ประชาชนทุกชั้นในเวลาเดียวกัน นั่นคือข้อเสียที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งทำให้เราตำหนิการปกครองแบบนี้ได้

เรื่องนี้เป็นความจริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐประชาธิปไตย ซึ่งมีการจัดรูปเช่นเดียวกับสาธารณรัฐอเมริกา ที่ซึ่งมหาชนมีอิทธิพลเต็มที่ และสุดที่จะต่อต้านมากจนกระทั่งคนจะต้องยอมละทิ้งสิทธิในฐานะราษฎรอะไรทำนองนั้น กล่าวนัยหนึ่งก็คือละทิ้งคุณสมบัติของมนุษย์ ถ้าแม้นเขาต้องการออกนอกลู่นอกทางซึ่งมหาชนกำหนดไว้

ท่ามกลางฝูงชนอันมหึมาในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเบียดเสียดยัดเยียดกันสู่อาชีพทางการเมือง ข้าพเจ้ามองเห็นคนไม่กี่คน ซึ่งแสดงถึงความซื่ออย่างแข็งขัน แสดงความเป็นอิสระทางความคิดแบบชายชาตรีให้ประจักษ์ อันเป็นสิ่งซึ่งทำให้คนอเมริกันแตกต่างจากชาติอื่นในสมัยก่อน ๆ และไม่ว่าเราจะพบเห็นฝูงชนนี้ที่ไหน พวกเขาจะแสดงลักษณะอันเด่นชัดของอุปนิสัยสำคัญ ๆ เมื่อมองเห็นครั้งแรก เราอาจจะกล่าวว่า ความรู้สึกนึกคิดของคนถูกหล่อออกมาจากแม่พิมพ์เดียวกัน เนื่องจากความนึกคิดเหล่านั้นดำเนินไปตามทิศทางเดียวกันมากเหลือเกิน ในบางครั้งชาวต่างชาติจะพบคนอเมริกันบางคนซึ่งหันเหออกไปจากแม่พิมพ์อันเคร่งครัดนั้นก็จริงอยู่ มีเหมือนกันที่คนเหล่านี้เสียใจ ที่กฎหมายมีความชั่วร้าย เสียใจใน

ความไม่แน่นอนของประชาธิปไตย และการขาดความรู้แจ้งของระบบนี้ บ่อยครั้งพวกเขาอาจจะไปไกลจนถึงคอยสอดส่องสังเกตข้อผิดพลาด ซึ่งทำให้ลักษณะประจำชาติเปลี่ยนไป พร้อมกับชี้หนทางแก้ไขซึ่งอาจกระทำได้ ทว่าไม่มีใคร นอกจากท่านจะฟังเขา และตัวท่านซึ่งเขาเล่าความคิดอันเร้นลับของเขาให้ฟัง ท่านเป็นเพียงชาวต่างชาติและท่านก็จะต้องจากไป เขาเล่าความจริงต่าง ๆ ให้ท่านฟังอย่างเต็มอกเต็มใจซึ่งเป็นสิ่งไร้ประโยชน์สำหรับท่าน และยามที่ลงไปสู่จัตุรัสสาธารณะ เขากลับพูดอีกภาษาหนึ่ง

ถ้าแม้นข้อความเหล่านี้เกิดบรรลุถึงอเมริกา ข้าพเจ้าแน่ใจได้สองประการ ประการแรก ท่านผู้อ่านจะต้องร้องตะโกนขึ้นทุกคนเพื่อประณามข้าพเจ้า ประการที่สองท่านผู้อ่านหลายท่านคงจะอโหสิกรรมให้ข้าพเจ้าในจิตสำนึกของท่าน

ข้าพเจ้าเคยได้ยินเขาพูดกันถึงชาติมาตุภูมิในสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าได้พบความรักชาติอย่างแท้จริงในตัวประชาชนชาตินี้ แต่ข้าพเจ้าค้นหาความรักชาติในตัวผู้นำอย่างไร้ผล เรื่องนี้เข้าใจได้ง่ายจากการอนุมานว่า ระบบเผด็จการทำให้ผู้ที่ยอมสยบต่อระบบ ตกต่ำลงยิ่งกว่าผู้วางระบบมากมายนัก ในประเทศสมบูรณาญาสิทธิราช บ่อยครั้งกษัตริย์มีคุณธรรมสูงส่งแต่บรรดาข้าราชสำนักเป็นคนต่ำช้าเท่านั้น

เป็นความจริงที่ว่า พวกประจบเจ้านายในอเมริกาไม่ใช้คำว่า "ขอเดชะ และใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท" ซึ่งแสดงความแตกต่างอย่างมากมายและสำคัญ แต่เขาจะพูดถึงบุญญาบารมีของผู้เป็นนายอยู่ไม่หยุดหย่อน พวกเขามิได้หาทางที่จะเปรียบเทียบว่าคุณธรรมใดของเจ้านายสมควรแก่การยกย่องที่สุด เพราะคนเหล่านั้นยืนยันว่า เจ้านายมีคุณธรรมพร้อมมูลโดยมิได้แสวงหามา หรือจะกล่าวโดยนัยนี้ก็คือโดยไม่ใฝ่ผัน พวกเขามิได้ยกภรรยาและลูกสาวให้ เพื่อที่เจ้านายจะได้กรุณายกย่องให้เป็นพระสนม แต่การที่เขายอมสละความคิดเห็นของตนให้เจ้านายก็เท่ากับว่าเขาขายตัวเองเหมือนกัน

นักศีลธรรมและปรัชญาเมธีในอเมริกาไม่จำเป็นจะต้องเคลือบแฝงความเห็นของตนด้วยการอุปมาอุปไมยใด ๆ แต่ก่อนจะลองพูดถึงความจริงซึ่งไม่ดีไม่งาม เขาจะกล่าวว่า "เราทราบว่าเรากำลังพูดกับประชาชนซึ่งอยู่เหนือความอ่อนแอของมนุษย์ มากเกินกว่าที่จะไม่เป็นนายตัวเองได้ตลอดเวลา เราคงจะไม่ใช้ภาษาเช่นนี้ ถ้าแม้นว่าเรามิได้กำลังกล่าวกับบรรดาผู้ที่คุณธรรมและปัญญาความรู้ทำให้เขาโดดเด่น จากคนอื่น ๆ ทั้งหมด ผู้มีสง่าราศีสมกับที่จะอยู่อย่างมีเสรี"

พวกยกยอปอปั้นพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทำได้ดีกว่านี้อย่างไร

สำหรับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเชื่อว่า ในทุกรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นแบบใด ความตกต่ำย่อมจะติดมากับกำลัง และการยกยอปอปั้นย่อมจะติดมากับอำนาจ ทั้งข้าพเจ้ารู้จักอยู่เพียงวิธีเดียวที่สามารถกันมิให้มนุษย์ตกต่ำลง นั่นคือไม่มอบหมายอำนาจอธิปไตยชนิดที่จะทำให้ผู้คนต่ำช้าลงแก่ใครก็ตามที่มีอำนาจสิทธิ์ขาดอยู่แล้ว

อันตรายร้ายแรงที่สุดของสาธารณรัฐต่าง ๆ ในอเมริกา มาจากอาญาสิทธิ์ของมหาชน

โดยปกติ รัฐบาลย่อมพินาศลง เพราะการหมดสิ้นอำนาจ หรือเพราะการกดขี่ทารุณ ในกรณีแรกอำนาจจะหลุดลอยไป กรณีหลังจะมีคนมาแย่งอำนาจไปจากรัฐบาล

คนหลายคน เมื่อมองเห็นรัฐประชาธิปไตยตกอยู่ในสภาพอนาธิปไตย คิดว่ารัฐบาลของรัฐเหล่านั้นจะต้องอ่อนแอ และสิ้นอำนาจเป็นธรรมดา ความจริงก็คือเมื่อสงครามประทุขึ้นระหว่างพรรคต่าง ๆ รัฐบาลย่อมจะหมดอิทธิพลเหนือสังคมนั้น แต่ข้าพเจ้าไม่คิดว่าอำนาจประชาธิปไตยโดยเนื้อแท้ จะขาดกำลังและลู่ทาง ตรงกันข้าม ข้าพเจ้าเชื่อเกือบทุกครั้งว่า การใช้พลังในทางผิด และการใช้ลู่ทางต่างๆด้วยวิธีเลวร้ายต่างหากที่ทำให้รัฐบาลพินาศลง อนาธิปไตยย่อมเกิดจากการกดขี่ หรือการขาดความชำนาญเกือบจะเสมอไป มิใช่จากการเสื่อมอำนาจ

เราจะต้องไม่นำเสถียรภาพมาปะปนกับกำลัง หรือปะปนความกว้างใหญ่กับความยืนยาว ในสาธารณรัฐประชาธิปไตย อำนาจที่ปกครอง[๑] สังคมไม่มั่นคง เพราะมักจะเปลี่ยนมือและวัตถุประสงค์อยู่เรื่อย แต่ทว่าเมื่ออำนาจนั้นแผ่วงกว้างไปถึงที่ใดย่อมจะแสดงกำลังอันยากจะต่อต้านได้

การปกครองของสาธารณรัฐต่าง ๆ ของอเมริกา ดูจะเป็นการรวมอำนาจสู่ส่วนกลางเท่า ๆ กับการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชในยุโรป ทว่ามีพลังมากกว่า ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่คิดว่ารัฐบาลดังกล่าวจะพินาศลงเพราะความอ่อนแอ[๒]

---

๑ อำนาจอาจจะไปรวมอยู่ที่ส่วนกลางคือสภา ยามนั้นอำนาจย่อมจะแข็งแกร่งแต่ไม่มั่นคง หรืออาจจะไปรวมอยู่ที่คน ๆ เดียว ยามนั้นอำนาจจะแข็งแกร่งน้อยลง ทว่ามั่นคงกว่า

๒ ข้าพเจ้าคิดว่า เป็นการเปล่าประโยชน์ที่จะเตือนท่านผู้อ่านเมื่อถึงตอนนี้ เช่นเดียวกับตอนต่อไปจนจบบทว่า ข้าพเจ้ามิได้กำลังพูดถึงรัฐบาลกลาง แต่พูดถึงรัฐบาลเฉพาะของแต่ละมลรัฐ ซึ่งปกครองโดยมหาชนแบบเผด็จการ

ถ้าแม้นว่าเสรีภาพในอเมริกาจะกำลังสูญสิ้นไป ก็เห็นจะต้องโทษอาญาสิทธิ์ของมหาชน ซึ่งอาจจะทำให้ชนส่วนน้อยหมดสิ้นความหวังและจำเป็นต้องหันไปพึ่งพลังทางวัตถุยามนั้นเราย่อมจะมองเห็นอนาธิปไตย แต่ทว่าเป็นอนาธิปไตยซึ่งเป็นผลของระบบเผด็จการ

ประธานาธิบดี เจมส์ แมดิสัน ได้แสดงความคิดเห็นทำนองเดียวกันดังนี้ (โปรดดูหนังสือ "เฟเดอรัลลิสต์" ฉบับที่ ๕๑)

"สิ่งสำคัญยิ่งในสาธารณรัฐ" "เขากล่าว" "ไม่ใช่เป็นเพียงแต่ป้องกันสังคมจากการกดขี่ของผู้ปกครองเท่านั้น แต่ยังเป็นการประกันคนส่วนหนึ่งในสังคมให้พ้นจากความอยุติธรรมของคนอีกส่วนหนึ่งด้วย ความเป็นธรรมคือเป้าหมายซึ่งรัฐบาลทุกรัฐบาลจะต้องมุ่งหน้าไป เป็นเป้าหมายที่มนุษย์ตั้งเอาไว้ยามที่มาร่วมแรงร่วมใจกัน ประชาชนต่าง ๆ ได้ใช้ และจะใช้ความมานะพยายามเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายดังกล่าว จวบจนพวกเขาบรรลุถึงเป้าหมายนี้สำเร็จหรือไม่ก็สูญสิ้นอิสรภาพไป"

"ถ้าแม้นว่ามีสังคม ซึ่งฝ่ายที่มีอำนาจมากที่สุด อยู่ในสภาพที่สามารถรวมพลังของตน และบีบคั้นฝ่ายที่อ่อนแอได้อย่างง่ายดาย เราย่อมจะพิจารณาได้ว่า อนาธิปไตยย่อมจะครอบงำสังคมเช่นนี้อยู่เท่า ๆ กับในสภาพธรรมชาติ ซึ่งในสภาพนั้นคนที่อ่อนแอที่สุดมิได้มีหลักประกันอันใด ในอันที่จะต่อต้านความรุนแรงของผู้ที่แข็งแรงที่สุด และในทำนองเดียวกัน ในสภาวะธรรมชาติ ความไม่สะดวกนานาอันเกิดจากชะตากรรมที่ไม่แน่นอนและชั่วครู่ชั่วยามนี่เอง ที่ช่วยตัดสินใจให้ผู้ที่แข็งแรงที่สุดทั้งหลายยอมรับการปกครองซึ่งปกป้องผู้ที่อ่อนแอที่สุด เช่นเดียวกับพวกเขาเอง ในการปกครองแบบอนาธิปไตย เหตุจูงใจอันเดียวกันนี้เองจะช่วยชักนำฝ่ายที่มีอำนาจที่สุดทีละเล็กทีละน้อย ให้หันมาปรารถนารัฐบาล ที่สามารถปกป้องคนทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งผู้แข็งแรงและผู้อ่อนแอ ถ้าแม้นมลรัฐโรดไอแลนด์ เกิดแยกจากสมาพันธ์ และตกอยู่ใต้การปกครองของประชาชนโดยจะมีอำนาจอธิปไตยในขอบข่ายแคบๆ เราย่อมจะไม่เคลือบแคลงเลยว่าเผด็จการของมหาชน จะทำให้การใช้สิทธิต่าง ๆ ไม่แน่นอนมากจนกระทั่ง เกิดการเรียกร้องอำนาจซึ่งเป็นอิสระจากประชาชนอย่างสิ้นเชิง แม้ฝ่ายที่คิดทำลายล้างเอง ซึ่งทำให้อำนาจดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็น ย่อมจะเร่งเรียกร้องอำนาจนี้เช่นกัน"

เจ๊ฟเฟอร์สันเคยกล่าวเช่นกันว่า "อำนาจบริหารในการปกครองของเรา มิใช่อำนาจเพียงอำนาจเดียว บางทีอาจจะมิใช่สิ่งที่สำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องคอยดูแลเอาใจใส่อยู่เผด็จการของฝ่ายนิติบัญญัติในปัจจุบัน และต่อไปอีกหลายต่อหลายปี คือภัยอันน่าหวาดหวั่นที่สุด เผด็จการของฝ่ายบริหารจะต้องเกิดขึ้นเช่นกันเมื่อถึงคราว แต่ภายหลังจากนั้น" (จดหมายของเจ๊ฟเฟอร์สัน ซึ่งเขียนถึงแมดิสัน ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ค.ศ. ๑๗๘๙)

ในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าชอบอ้างคำกล่าวของเจ๊ฟเฟอร์สันมากกว่าใครอื่น เพราะข้าพเจ้าพิจารณาเห็นว่า เขาเป็นสาวกที่แข็งแกร่งที่สุดที่ประชาธิปไตยเคยมี

บทที่ ๙
สิ่งซึ่งทำให้เผด็จการของมหาชนในอเมริกาไม่รุนแรง

การขาดการบริหารแบบรวมอำนาจ

ก่อนหน้านี้ ข้าพเจ้าได้แสดงให้เห็นความแตกต่างของการรวมอำนาจส่วนกลางสองแบบ แบบหนึ่งข้าพเจ้าเรียกว่าทางการปกครอง และอีกแบบหนึ่งเรียกว่าทางการบริหาร

แบบแรกเท่านั้นที่มีอยู่ในอเมริกา แบบที่สองไม่ค่อยจะเป็นที่รู้จักนักในประเทศนี้

ถ้าแม้นอำนาจที่ปกครองสังคมต่าง ๆ ของอเมริกามีวิธีการปกครองทั้งสองแบบนี้ไว้ในกำมือ พร้อมกับสิทธิในการบังคับบัญชาได้ทุกอย่าง และมีความสามารถอีกความชำนาญในการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างได้เอง ถ้าแม้นว่า หลังจากได้มีการกำหนดหลักการปกครองกว้าง ๆ แล้วอำนาจดังกล่าวยังสามารถแทรกซึมเข้าไปถึงรายละเอียดทางปฏิบัติได้ด้วย และถ้าแม้นว่าหลังจากจัดการเรื่องผลประโยชน์ใหญ่ ๆ ของประเทศแล้ว อำนาจนั้นสามารถเข้าไปได้ถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคล เสรีภาพย่อมจะถูกขจัดออกจากโลกใหม่ได้ในไม่ช้า

แต่ทว่า ในสหรัฐอเมริกา มหาชนซึ่งส่วนมากมักจะมีรสนิยม และสัญชาตญาณของผู้เผด็จการ ยังขาดเครื่องมืออันเพียบพร้อมที่สุดของแบบเผด็จการ

ไม่มีในสาธารณรัฐอเมริกาแห่งใด ที่รัฐบาลกลางจะรับภาระแต่เฉพาะเรื่องไม่กี่เรื่องซึ่งมีความสำคัญที่ใคร ๆ เพ่งเล็งกันอยู่ รัฐบาลกลางไม่เคยเข้าจัดการเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอันดับรองของสังคม ไม่มีสิ่งใดจะบ่งว่ารัฐบาลเคยแม้แต่จะคิดปรารถนาเช่นนั้น มหาชนขณะที่มุ่งไปสู่อำนาจสิทธิ์ขาดมากขึ้นทุกที มิได้เพิ่มภาระให้แก่อำนาจส่วนกลางแต่ประการใด จะทำก็เพียงแต่ให้มีอำนาจสูงสุดในขอบข่ายงานของรัฐบาลกลางเท่านั้น โดยนัยนี้ระบบเผด็จการย่อมจะมีน้ำหนักมาก ณ จุด ๆ หนึ่ง แต่ไม่สามารถขยายออกไปถึงทุกจุดได้

ไม่ว่ามหาชนของชาติจะถูกชักนำไปตามอารมณ์ของตนมากเพียงใดก็ตาม ไม่ว่ามหาชนจะมีความกระตือรือร้นกับโครงการของตนเพียงใดก็ตาม ก็ย่อมจะไม่สามารถทำให้ราษฎรทุกคนทุก ๆ แห่งในเวลาเดียวกันยอมสยบต่อความปรารถนาของตนได้ด้วยลักษณาการเดียวกัน ยามที่รัฐบาลกลางซึ่งเป็นตัวแทนของมหาชนมีคำสั่งเด็ดขาด ก็ย่อมต้องหันไปหาเจ้าหน้าที่ซึ่งบ่อยครั้งมิได้ขึ้นต่อรัฐบาลกลางแต่อย่างใด ทั้งเป็นผู้ซึ่งรัฐบาลกลางควบคุมไม่ได้ในแต่ละขณะในอันที่จะนำคำสั่งนั้นไปปฏิบัติ คณะเทศบาลและฝ่ายบริหารในระดับเคาน์ตี้ย่อมจะกลายเป็นภัยอันซ่อนเร้นนานาประการ ซึ่งคอยถ่วงหรือแบ่งแยกกระแสคลื่นแห่งเจตจำนงของปวงชน ถ้าหากกฎหมายมีลักษณะกดขี่แล้วไซร้ เสรีภาพย่อมจะอาศัยวิธีการในการใช้กฎหมายเป็นที่พักพิง และแล้วมหาชนย่อมจะไม่สามารถเข้าไปถึงรายละเอียดได้ และอาจจะกล่าวได้ว่า ไม่สามารถลงไปถึงความไม่เป็นโล้เป็นพายไร้แก่นสารนานาของเผด็จการทางการบริหารได้ มหาชนไม่แม้แต่นึกว่าตนสามารถทำเช่นนั้นได้ เพราะยังไม่รู้สำนึกเต็มที่ว่าตนมีอำนาจเพียงใด มหาชนยังไม่รู้จักอะไรนอกเหนือไปจากพลังธรรมชาติของตนเท่านั้น ทั้งยังไม่รู้ว่าศิลปะทางอำนาจของตนมีขอบเขตกว้างขวางเพียงใด

เรื่องนี้ควรที่เราจะต้องคิดกัน ถ้าบังเอิญเกิดมีการตั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยแบบสหรัฐขึ้นมาในประเทศหนึ่งประเทศใด ที่ซึ่งอำนาจของตนเพียงคนเดียวอาจจะกำหนดการบริหารแบบรวมอำนาจสู่ส่วนกลาง หรือนำการบริหารนี้ไปใช้กับขนบธรรมเนียม และกฎหมายแล้วไซร้ ข้าพเจ้าไม่กลัวที่จะกล่าวว่า ในสาธารณรัฐเช่นว่านี้ ระบบเผด็จการย่อมจะเป็นสิ่งเหลือที่จะทนได้ ยิ่งกว่าในประเทศสมบูรณาญาสิทธิราชใด ๆ ในยุโรปเสียอีก เห็นจะต้องเลยไปจนถึงเอเชียเพื่อที่จะพบสิ่งซึ่งอาจนำมาเทียบเคียงกันได้

ความนึกคิดทางนิติศาสตร์ในอเมริกา และความคิดนี้ใช้เป็นเครื่องถ่วงดุลยภาพของประชาธิปไตยได้อย่างไร

ยามที่เราไปเยี่ยมเยียนคนอเมริกัน และยามที่เราศึกษากฎหมายของเขา เรามองเห็นว่าอำนาจที่เขามอบให้กับนักนิติศาสตร์ และอิทธิพลที่เขาปล่อยให้คนเหล่านี้มีในรัฐบาลบัจจุบันนี้กลายเป็นเครื่องกีดขวางที่มีอานุภาพมากที่สุด ซึ่งกันมิให้ประชาธิปไตยออกนอกลู่นอกทางไป ผลดังกล่าวดูจะมาจากสาเหตุกว้าง ๆ อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์ที่จะค้นหาดู เพราะสาเหตุนี้อาจจะเกิดกับที่อื่นก็ได้

นักนิติศาสตร์ได้เคยคลุกคลีกับขบวนการทุกชนิดในสังคมการเมือง ในยุโรปมานานนับห้าร้อยปีมาแล้ว บางครั้งคนเหล่านี้ก็ถูกใช้เป็นเครื่องมือของอำนาจทางการเมืองต่าง ๆ บางคราวพวกเขาก็ใช้อำนาจทางการเมืองเป็นเครื่องมือ ในสมัยกลาง นักนิติบัญญัติได้ให้ความร่วมมืออย่างวิเศษ ในการขยายอำนาจการปกครองของบรรดากษัตริย์ นับแต่นั้นมา บุคคลเหล่านี้ได้ทำงานอย่างมีอิทธิพลในอันที่จะจำกัดอำนาจของกษัตริย์ ในประเทศอังกฤษเรามองเห็นเขาเหล่านี้สามัคคีกลมเกลียวเป็นอันดีกับพวกขุนนาง ในประเทศฝรั่งเศสเขากลับเป็นศัตรูคู่อริกันอย่างน่ากลัวอันตรายที่สุด ฉะนั้น นักกฎหมายจะยอมจำนนต่อแรงกระตุ้นอย่างบ้าจุบันทันด่วนและชั่วครู่ยามเท่านั้น หรือมิฉะนั้นก็ยอมเชื่อฟังไม่มากก็น้อยแล้วแต่สภาพการณ์ ต่อสัญชาตญาณตามปกติวิสัย ซึ่งเกิดแล้วเกิดอีกอยู่ตลอดเวลากระนั้นหรือข้าพเจ้าใคร่จะให้ความกระจ่างในประเด็นนี้ เพราะบางทีนักกฎหมายอาจจะถูกเรียกร้องให้แสดงบทบาทสำคัญในสังคมการเมืองซึ่งหาทางก่อตัวขึ้นก็ได้

บุคคลที่ได้รับการศึกษาพิเศษในด้านกฎหมาย ได้รับนิสัยเจ้าระเบียบมาจากงานต่าง ๆ ทางกฎหมาย การนิยมแบบฟอร์ม การรักความคิดซึ่งเกี่ยวพันกันอย่างสม่ำเสมอเป็นลูกโซ่อันเป็นความรักโดยสัญชาตญาณ ซึ่งแน่ละย่อมจะทำให้พวกเขาเป็นปฏิปักษ์กับความคิดทางการปฏิวัติและอารมณ์อันปราศจากการไตร่ตรองของประชาธิปไตยมากทีเดียว

ความรู้พิเศษซึ่งนักนิติศาสตร์ได้รับขณะที่ศึกษากฎหมาย เป็นหลักประกันให้เขามีตำแหน่งในสังคมซึ่งแยกออกไปต่างหาก พวกเขาประกอบกันเป็นชนชั้นอภิสิทธิ์ในบรรดาผู้มีสติปัญญาทั้งหลาย แต่ละวันพวกเขารู้สึกดีถึงความเหนือกว่าของเขาจากการประกอบอาชีพ พวกเขาเป็นผู้รู้ทางศาสตร์ที่จำเป็นซึ่งมิได้แพร่หลายเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป พวกเขาเป็นผู้ตัดสินการวิวาทบาดหมางของราษฎร และความเคยชินที่มุ่งแต่จะสนองประโยชน์ของลูกความแต่ถ่ายเดียว ทำให้เขาเกิดความรู้สึกทำนองดูแคลนการตัดสินของคนธรรมดาทั่วไป จึงอาจกล่าวเพิ่มเติมได้ว่าเขาเหล่านี้จึงเป็นบุคคลคณะหนึ่งเป็นธรรมดา มิใช่ว่าพวกเขาจะมีความกลมเกลียวกันและมุ่งหน้าไปสู่จุดเดียวกันอย่างพร้อมเพรียงก็หาไม่ แต่การรวมกลุ่มกันทางด้านการศึกษาและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางด้านวิธีการปฏิบัติ ทำให้เขาผูกพันกันทางความรู้สึกนึกคิด เช่นเดียวกับที่ผลประโยชน์อาจรวมเจตจำนงของพวกเข้าด้วยกัน

เมื่อเป็นเช่นนั้น เราจึงค้นพบรสนิยมและธรรมเนียมแบบอภิชนาธิปไตยซุกซ่อนอยู่ในส่วนลึกแห่งดวงจิตของนักกฎหมายเหล่านี้ เช่นเดียวกับพวกอภิชนาธิปไตย พวกเขามีแนวโน้มตามสัญชาตญาณที่จะนิยมความเป็นระเบียบ และรักแบบฟอร์มโดยธรรมชาติ เช่นเดียวกับพวกอภิชนาธิปไตย พวกเขาเกิดความรังเกียจเดียดฉันท์การกระทำของมหาชนอย่างมากมาย และในส่วนลึกดูหมิ่นการปกครองโดยประชาชน

ข้าพเจ้ามิประสงค์จะกล่าวว่า แนวโน้มตามธรรมชาติของนักนิติศาสตร์มีความรุนแรงมากพอที่จะทำให้พวกเขาตกเป็นทาสอย่างยากจะขัดขืนได้ สิ่งซึ่งครอบงำจิตใจของนักนิติศาสตร์เช่นเดียวกับคนทั่วไป ได้แก่ผลประโยชน์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลประโยชน์ในขณะนั้น

มีสังคมอยู่แบบหนึ่ง ซึ่งในสังคมนั้น นักกฎหมายไม่สามารถมีตำแหน่งในโลกการเมืองสูงเท่ากับตำแหน่งที่เขาครอบครองอยู่ในชีวิตปกติ เราอาจเชื่อแน่ได้ว่าในสังคมที่มีรูปแบบดังกล่าว นักนิติศาสตร์คงจะเป็นผู้ทำการปฏิบัติอย่างแข็งขัน แต่เราน่าจะต้องค้นหาดูว่าสาเหตุที่ชักนำพวกเขาให้ทำลายหรือเปลี่ยนแปลงนั้น เกิดจากความตั้งใจมาตลอดเวลา หรือเป็นเหตุบังเอิญ เป็นความจริงที่ว่านักนิติศาสตร์มีส่วนร่วมเป็นพิเศษในการคว่ำราชาธิปไตยในฝรั่งเศส เมื่อ ค.ศ. ๑๗๘๙ เหลืออยู่แต่จะต้องรู้ว่าที่พวกเขากระทำการเช่นนั้น เพราะพวกเขาได้ศึกษากฎหมายมา หรือเพราะพวกเขามิสามารถช่วยบัญญัติกฎหมายนั้น

เมื่อ ๕๐๐ ปีมาแล้ว พวกขุนนางอังกฤษตั้งตนเป็นหัวหน้าประชาชน และพูดในนามประชาชน แต่ปัจจุบันพวกเขาให้การสนับสนุนราชบัลลังก์ และตั้งตนเป็นผู้ปกป้องอำนาจกษัตริย์ อย่างไรก็ตาม พวกขุนนางมีสัญชาตญาณและแนวโน้มซึ่งเป็นของตนเอง

ทั้งเราจะต้องระวังที่จะไม่เหมาเอาว่าสมาชิกแต่ละคนของคณะคือตัวคณะเอง

ในการปกครองแบบเสรีทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม เราจะพบเห็นบรรดานักนิติศาสตร์อยู่ในลำดับสูงสุดของทุกๆ ฝ่าย ข้อสังเกตเดียวกันนี้อาจจะนำไปใช้ได้กับอภิชนาธิปไตย ขบวนการประชาธิปไตยซึ่งทำให้โลกต้องสั่นสะเทือนมีขุนนางเป็นผู้นำเกือบทั้งนั้น

คณะบุคคลชั้นนำคณะหนึ่ง ย่อมไม่สามารถสนองความทะเยอทะยานของคณะได้ทั้งหมด เพราะย่อมจะมีผู้มีความสามารถและความต้องการมากกว่าตำแหน่งการงาน ทั้งเรายัง

จะต้องพบคนจำนวนมากแน่นอนในคณะดังกล่าว ผู้ซึ่งเมื่อไม่สามารถใหญ่โตได้รวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่ใช้อภิสิทธิ์ของคณะแล้วก็ตาม ย่อมจะหาทางเป็นใหญ่เป็นโต ด้วยการโจมตีอภิสิทธิ์เหล่านั้น

ข้าพเจ้ามิได้สมอ้างแต่อย่างไรว่าจะมียุคหนึ่งซึ่งนักนิติศาสตร์ทุกคน หรืออ้างว่าในทุกยุคทุกสมัย พวกเขาเหล่านี้ส่วนมาก ควรจะเอื้อต่อระเบียบและเป็นศัตรูของการเปลี่ยนแปลงเลย

ข้าพเจ้าเพียงบอกว่าในสังคมซึ่งนักนิติศาสตร์ จะเข้าครอบครองตำแหน่งสูงโดยไม่ถูกทัดทาน ซึ่งแน่ละเป็นตำแหน่งของพวกเขาอยู่แล้ว ความรู้สึกนึกคิดของพวกเขาย่อมจะมีลักษณะอนุรักษ์นิยมอย่างเด่นชัด และย่อมจะแสดงตัวต่อต้านประชาธิปไตย

ยามที่พวกขุนนางไม่ให้นักนิติศาสตร์มีตำแหน่งต่าง ๆ คนเหล่านี้ย่อมจะเป็นศัตรูที่น่ากลัวอันตรายยิ่ง ทั้ง ๆ ที่คนเหล่านี้ด้อยกว่าในด้านความมั่งคั่งและอำนาจ แต่เขาไม่ต้องพึ่งขุนนางทางด้านการงาน และรู้สึกว่าตนอยู่ในระดับเดียวกับขุนนางทางด้านปัญญาความรู้

แต่ทุกครั้งที่เหล่าขุนนางปรารถนาจะแบ่งอภิสิทธิ์ของตนบางประการให้แก่นักนิติศาสตร์ คนทั้งสองกลุ่มนี้จะได้พบความสะดวกอย่างยิ่งในการร่วมแรงร่วมใจกัน และโดยนัยหนึ่งเท่ากับว่าเขาเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน

ทั้งยังมีสิ่งซึ่งทำให้ข้าพเจ้าเชื่อได้ว่า กษัตริย์จะใช้บรรดานักนิติศาสตร์เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ที่สุดสำหรับเดชานุภาพของพระองค์ได้ง่ายมาก

ระหว่างนักกฎหมายและฝ่ายบริหารมีความผสมผสานสอดคล้องกันมากกว่าระหว่างนักกฎหมายกับประชาชน แม้ว่านักนิติศาสตร์จะเคยช่วยโค่นล้มฝ่ายบริหารอยู่บ่อย ๆ ก็ตามที ในทำนองเดียวกัน มีความผสมผสานกันตามธรรมชาติ ระหว่างขุนนางกับกษัตริย์มากกว่าระหว่างขุนนางกับประชาชน แม้ว่าเราจะเคยเห็นชนชั้นสูงในสังคมร่วมมือกับชนชั้นอื่นเพื่อต่อต้านอำนาจกษัตริย์ก็ตามที

สิ่งที่นักนิติศาสตร์ชอบเหนือสิ่งอื่นใด คือชีวิตที่มีระเบียบ และสิ่งที่จะประกันความเป็นระเบียบได้ดีที่สุดคืออำนาจ นอกจากนั้นเราจะต้องไม่ลืมว่า แม้นพวกเขาจะเล็งเห็นคุณค่าของเสรีภาพ แต่โดยทั่วไปแล้วเขาจะกำหนดให้ความถูกต้องตามกฎหมายอยู่เหนือเสรีภาพมาก พวกเขาหวั่นเกรงเผด็จการน้อยกว่าอำนาจพลการ และเขาค่อนข้างจะพอใจถ้าผู้บัญญัติกฎหมายจะรับภาระในการทำให้คนหมดอิสรภาพ

เมื่อเป็นดังนั้น ข้าพเจ้าจึงคิดว่า เจ้าผู้ครองเมื่อต้องเผชิญกับประชาธิปไตย ซึ่งมีพลังมากขึ้นเรื่อย ๆ ย่อมจะหาทางโค่นอำนาจตุลาการในรัฐต่าง ๆ ของพระองค์ พร้อมกับหาทางลดอิทธิพลทางการเมืองของนักนิติศาสตร์ลงด้วย ซึ่งเป็นการผิดพลาดอย่างใหญ่หลวง เพราะจะเป็นการปล่อยแก่นแท้ของอำนาจให้หลุดมือไป เพื่อจะไขว่คว้าเพียงแต่เงาแห่งอำนาจนั้น

ข้าพเจ้ามิได้สงสัยเลยว่า การนำนักนิติศาสตร์เข้ามาในรัฐบาลน่าจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าผู้ครองมากกว่า หลังจากการมอบอำนาจเผด็จการในรูปของความรุนแรงให้แก่นักนิติศาสตร์แล้ว บางทีพระองค์อาจจะได้เห็นอำนาจเผด็จการอีกในอุ้งมือของเขาเหล่านั้น แต่ในรูปลักษณ์ของความยุติธรรมและกฎหมาย

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการเอื้ออำนวยอำนาจทางการเมืองของนักนิติศาสตร์ ยามที่คนมี คนจน ขุนนาง และเจ้าถูกตัดออกไปจากการปกครอง โดยนัยนี้ บรรดานักนิติศาสตร์ย่อมมีสิทธิเต็มที่ที่จะเข้ามาปกครอง เพราะยามนั้นพวกเขาจะเป็นคนพวกเดียวที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญที่ประชาชนจะเลือกได้นอกเหนือไปจากประชาชนเอง

ถ้าแม้นว่า นักนิติศาสตร์จะถูกชักนำไปให้นิยมอภิชนาธิปไตยและเจ้า เป็นธรรมดาพวกเขาย่อมจะถูกชักนำเพราะผลประโยชน์ของพวกเขาไปหาประชาชนเป็นธรรมดาเช่นกัน

โดยนัยนี้ นักนิติศาสตร์จึงชอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยไม่จำเป็นต้องคล้อยตามความโน้มเอียงของประชาธิปไตย หรือเลียนแบบความอ่อนแอของประชาธิปไตย อันเป็นสาเหตุสองประการที่ทำให้รัฐบาลของพวกเขามีอำนาจ โดยอาศัยประชาธิปไตย และมีอำนาจเหนือประชาธิปไตย

ประชาชนภายใต้ระบอบประชาธิปไตย มิได้ท้าทายนักกฎหมายแต่ประการใด เพราะรู้ว่าบทบาทของพวกตนคือการรับใช้เพื่ออุดมการณ์ประชาธิปไตย ประชาชนจะรับฟังนักกฎหมายโดยปราศจากอารมณ์โกรธแค้น เพราะเขาไม่คิดว่านักกฎหมายจะมีความคิดซ่อนเร้นอื่นใด อันที่จริงนักกฎหมายมิได้ประสงค์จะคว่ำรัฐบาลที่ได้มาจากประชาธิปไตยแต่อย่างใด แต่พวกเขาใช้ความมานะพยายามอยู่ตลอดเวลา ในอันที่จะนำรัฐบาลไปตามแนวโน้มซึ่งมิใช่ของพวกเขา โดยอาศัยวิธีการซึ่งผิดแผกไปจากที่เคยรู้จัก นักนิติศาสตร์เป็นพวกประชาชนทางผลประโยชน์ และทางอำนาจ และเป็นพวกอภิชนาธิปไตยทางด้านนิสัยความเคยชิน และรสนิยม เขาเปรียบเสมือนเครื่องเชื่อมโยงธรรมชาติระหว่างสองพวก ประหนึ่งวงแหวนซึ่งคล้องพวกเหล่านั้นไว้ด้วยกันฉะนั้น

คณะนักนิติศาสตร์ ประกอบขึ้นเป็นปัจจัยของอภิชนาธิปไตยเพียงสิ่งเดียว ซึ่งสามารถคลุกเคล้าเข้ากับปัจจัยธรรมชาติของประชาธิปไตย โดยปราศจากการลงแรงพยายามใดๆ ทั้งเข้าร่วมกับปัจจัยดังกล่าวได้อย่างเหมาะเจาะและยืนยาว ข้าพเจ้ามิใช่ไม่รู้ว่าอะไรเป็นข้อเสียของความคิดแบบนักนิติศาสตร์ อย่างไรก็ตาม หากปราศจากการผสมผสานระหว่างความคิดแบบนักนิติศาสตร์ และแบบนักประชาธิปไตยแล้วไซร้ ข้าพเจ้าสงสัยเหลือเกินว่าประชาธิปไตยจะสามารถปกครองสังคมได้นานเพียงไร ทั้งข้าพเจ้าไม่สามารถเชื่อได้ว่า ในสมัยเราสาธารณรัฐจะสามารถหวังที่จะดำรงอยู่ได้ หากอิทธิพลของนักกฎหมายในกิจการต่าง ๆ มิได้เพิ่มพูนขึ้นอย่างได้สัดส่วนกับอำนาจของประชาชน

ลักษณะอภิชนาธิปไตย ซึ่งข้าพเจ้าสังเกตเห็นในความนึกคิดของนักกฎหมายยังปรากฏเด่นชัดในสหรัฐอเมริกา และในอังกฤษมากกว่าในประเทศอื่นใด สิ่งนี้มิได้เป็นผลที่ได้จากการศึกษากฎหมายของนักนิติศาสตร์อังกฤษและอเมริกัน แต่จากลักษณะบทบัญญัติเอง และจากฐานะของนักตีความกฎหมายเหล่านี้ในทั้งสองประเทศ

ทั้งคนอังกฤษและอเมริกันต่างก็เก็บรักษาบทบัญญัติของคนรุ่นก่อน ๆ ไว้ กล่าวคือเขายังตักตวงความคิดเห็นซึ่งควรจะเป็นในเรื่องกฎหมาย ทั้งการตัดสินใจที่ตนจะต้องกระทำจากความคิดเห็นและการตัดสินใจทางด้านกฎหมายของคนรุ่นพ่อรุ่นแม่ต่อไปเรื่อย ๆ

ตามความคิดของนักกฎหมายอังกฤษ หรืออเมริกัน รสนิยมและความนับถือของโบราณ มักจะระคนไปกับความรักกฎเกณฑ์และกฎหมายเกือบจะทุกครั้งไป

สิ่งดังกล่าวยังมีอิทธิพลอีกอย่างหนึ่ง ต่อวิธีคิดของนักกฎหมาย และมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของสังคมในเวลาต่อมา

นักนิติศาสตร์อังกฤษหรืออเมริกัน แสวงหาสิ่งซึ่งทำไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว นักนิติศาสตร์ฝรั่งเศสค้นหาสิ่งซึ่งใคร ๆ อยากจะทำ พวกหนึ่งต้องการกฤษฎีกาอีกพวกหนึ่งต้องการเหตุผล

ยามที่ท่านฟังนักนิติศาสตร์อังกฤษหรืออเมริกัน ท่านจะต้องประหลาดใจที่เห็นเขายกความคิดเห็นของผู้อื่นมาอ้างบ่อยเหลือเกิน และประหลาดใจที่ได้ยินเขาพูดถึงความเห็นของตัวเองน้อยมาก ในขณะที่ในหมู่เราการณ์กลับตรงกันข้าม

ไม่มีคดีเล็ก ๆ เลยสักคดีที่ทนายความฝรั่งเศสจะยินยอมว่าความ โดยปราศจากการแสดงระบบความคิดซึ่งเป็นของเขาเอง ทั้งเขาจะอภิปรายถกเถียงจนกระทั่งหลักการทางโครงสร้างของกฎหมาย เพื่อที่ศาลจะได้ขยับหลักเขตของที่ดินมรดกซึ่งตกลงกันไม่ได้ ออกไปอีกสักหนึ่งวา

การที่นักกฎหมายอังกฤษและอเมริกันยอมสละความคิดของตนเอง เพื่อวางใจในความคิดเห็นของคนรุ่นพ่อเช่นนี้ การยอมเป็นทาสความคิดเห็น โดยที่เขาจำเป็นต้องยับยั้งความคิดของตนเองไว้เช่นนี้ น่าจะทำให้เกิดนิสัยไม่ค่อยกล้าขึ้นในความรู้สึกนึกคิดแบบนักนิติศาสตร์ และทำให้เขาโน้มเอียงไปในด้านความคิดซึ่งหยุดนิ่งอยู่กับที่ ดังเช่นในประเทศอังกฤษและอเมริกา มากกว่าในฝรั่งเศส

กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรของเรา บ่อยครั้งมักจะเข้าใจยาก แต่เราแต่ละคนอ่านเอาเองได้ ตรงกันข้าม ไม่มีอะไรจะมืดมนสำหรับคนธรรมดาสามัญ และเป็นสิ่งที่คนเหล่านี้เข้าถึงได้ยาก มากไปกว่าบทบัญญัติซึ่งสร้างขึ้นมาจากบทบัญญัติเก่า ๆ ในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ความจำเป็นที่จะต้องมีนักนิติศาสตร์อย่างเลิศลอยนี้ ทำให้เขาแยกห่างออกจากประชาชนมากขึ้นทุกที และในที่สุดทำให้เขากลายเป็นคนอีกชั้นหนึ่งต่างหาก นักนิติศาสตร์ฝรั่งเศสเป็นเพียงปราชญ์เท่านั้น แต่นักกฎหมายอังกฤษหรืออเมริกันดูแล้วคล้าย ๆ กับพระในอียิปต์เช่นเดียวกับพระเหล่านั้น นักกฎหมายคือผู้แปลศาสตร์อันเร้นลับอย่างหนึ่ง แต่เพียงผู้เดียว

ตำแหน่งที่นักกฎหมายครองอยู่ในอังกฤษและอเมริกา มีอิทธิพลเหนือธรรมเนียมความเคยชิน และความคิดเห็นของพวกเขามิได้ยิ่งหย่อนไปเลย อภิชนาธิปไตยในอังกฤษซึ่งพยายามที่จะดึงดูดทุกสิ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับระบบตนโดยธรรมชาติเอาไว้ทั้งหมด ได้ให้ความนิยมนับถือและอำนาจกับนักนิติศาสตร์เป็นอย่างมาก ในสังคมอังกฤษ นักนิติศาสตร์มิได้มีตำแหน่งที่สำคัญที่สุด แต่พวกเขาก็พอใจกับตำแหน่งของตน พวกเขาเปรียบเสมือนเชื้อสายน้องสุดท้องของอภิชนาธิปไตยอังกฤษ และรักใคร่นับถือพี่ ๆ โดยไม่ต้องมีส่วนร่วมในอภิสิทธิ์ของพี่ ๆ ดังนั้นนักนิติศาสตร์อังกฤษจึงสอดใส่ความคิดและรสนิยมแบบอภิชนาธิปไตยของสังคมซึ่งเขาอาศัยอยู่ ลงไปในผลประโยชน์แบบอภิชนาธิปไตยของอาชีพตน

ทั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศอังกฤษ เราจะเห็นนักนิติศาสตร์แบบที่ข้าพเจ้าพยายามจะอธิบายนี้อย่างเด่นชัดคือ นักนิติศาสตร์อังกฤษเคารพกฎหมายไม่ใช่เพราะดี เท่ากับ

เพราะเก่าแก่ และถ้าเขาเห็นว่าตนจำเป็นจะต้องแก้ไขในบางแห่ง เพื่อปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงซึ่งสังคมจะต้องยอมรับตามกาลเวลา เขาย่อมจะอาศัยวิธีที่นุ่มนวลแนบเนียนที่สุดอย่างไม่น่าเชื่อ เพื่อที่จะจูงใจตนเองว่าการเสริมบางสิ่งบางอย่างเข้าไปในผลงานของคนรุ่นพ่อเป็นเพียงการขยายความคิด และทำให้งานเหล่านั้นสมบูรณ์ โปรดอย่าหวังให้เขายอมรับว่าเขาเป็นคนริเริ่มของใหม่ เขาจะยอมแม้กระทั่งทำสิ่งที่เหลวไหลขาดเหตุผล ก่อนจะยอมรับว่าเขาเป็นผู้ผิดสำหรับอาชญากรรมอันร้ายแรงครั้งนี้ ในประเทศอังกฤษนี่เองที่ความคิดทางกฎหมายอุบัติขึ้น อันเป็นความคิดซึ่งในส่วนลึกแล้วดูออกจะเฉยเมย จะให้ความสนใจเอาใจใส่ก็เฉพาะตามตัวอักษรเท่านั้น และจะออกนอกเหตุผลและพ้นจากมนุษยธรรมไปเลย มากกว่าจะยอมออกไปพ้นตัวบทกฎหมาย

ประมวลกฎหมายของอังกฤษเป็นเสมือนต้นไม้โบราณ ที่ซึ่งบรรดานักนิติศาสตร์นำกิ่งก้านต่างพันธุ์มาต่อตาอยู่ไม่เว้นวาง ด้วยความมุ่งหวังว่า ขณะที่กิ่งก้านเหล่านั้นจะให้ผลต่าง ๆ นานา อย่างน้อยใบของมันคงจะผสมผสานคละไปกับกิ่งอันน่าบูชาที่รองรับอยู่

ในอเมริกาไม่มีทั้งขุนนาง ทั้งนักวรรณคดี และประชาชนยังไม่ไว้วางใจพวกคนมี ดังนั้น นักกฎหมายจึงเป็นชนชั้นสูงทางการเมือง และเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่กอปรด้วยสติปัญญากว่าใครอื่น การคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ขึ้นมามีแต่จะทำให้เขาเสีย นี่จึงเป็นการเพิ่มความสนใจแบบอนุรักษ์นิยมเข้าไปกับความนิยมระเบียบซึ่งเป็นธรรมชาติของเขา

แม้นมีใครถามข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าจะให้กลุ่มอภิสิทธิ์ชนของอเมริกาอยู่ตรงไหน ข้าพเจ้าก็จะขอตอบโดยไม่รีรอว่า ไม่ใช่ในหมู่คนรวยหรอก คนรวยไม่มีสายใยร่วมกันในอันที่จะรวมพวกเขาเข้าด้วยกันเลย อภิสิทธิ์ชนอเมริกันจะอยู่ในหมู่ทนายความและผู้พิพากษานั่นเอง

ยิ่งเราใคร่ครวญถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในสหรัฐมากเท่าไหร่ เรายิ่งจะรู้สึกเชื่อแน่ได้ว่าคณะนักนิติศาสตร์อเมริกันเป็นคณะที่ทรงอานุภาพที่สุดในประเทศนี้ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นเครื่องถ่วงดุลย์ของประชาธิปไตยเพียงอย่างเดียว

ในสหรัฐ นี่เองที่เราค้นพบได้อย่างไม่ยากลำบากเลย ทั้งในด้านคุณลักษณะและอาจกล่าวได้ว่าในด้านข้อเสียเองด้วย ว่าความคิดแบบนักนิติศาสตร์เหมาะที่จะทำให้ความเลวร้ายที่ฝังลึกอยู่ในการปกครองโดยประชาชนหมดพิษสงไป

ยามที่ประชาชนอเมริกันปล่อยตัวให้มืนเมากับอารมณ์ของตนเอง หรือปล่อยให้ความคิดของตนชักนำไป นักกฎหมายจะทำให้เขารู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่งซึ่งมองเกือบไม่เห็นมารั้งเอาไว้ทำให้พวกเขาเดินสายกลาง และหยุดยั้งพวกเขาได้ นักกฎหมายนำความโน้มเอียงทางอภิชนาธิปไตยของตนมาต่อต้านอย่างลับ ๆ กับสัญชาตญาณทางประชาธิปไตยของพวกเขา เขานำความเคารพแบบไสยศาสตร์ในของโบราณเก่าแก่มาต่อต้านกับการชอบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ นำทัศนะอันคับแคบของตนมาต่อต้านกับจุดมุ่งหมายอันไพศาลของประชาชน นำรสนิยมในแบบฟอร์มมาต่อต้านกับความเหยียดหยามกฎเกณฑ์ของประชาชน และสำหรับความรุนแรงของประชาชนเขาจะต่อต้านด้วยวิสัยการดำเนินงานอย่างช้า ๆ

ศาลเป็นองค์กรที่เห็นชัดที่สุด ซึ่งคณะนักนิติศาสตร์ใช้แสดงบทบาทอำนาจเหนือประชาธิปไตย

ผู้พิพากษาคือนักนิติศาสตร์ ซึ่งได้นิสัยรักเสถียรภาพมาจากหน้าที่ซึ่งไม่มีใครถอดถอนได้ของเขา โดยมิได้ขึ้นอยู่กับความนิยมระเบียบและกฎเกณฑ์ ซึ่งเขาได้รับมาจากการศึกษากฎหมาย ความรู้ทางกฎหมายทำให้เขามีตำแหน่งอันมั่นคงเหนือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันอยู่แล้ว อำนาจทางการเมืองของเขาทำให้เขาอยู่ในระดับที่แยกไปต่างหาก ในที่สุดและทำให้เขาเกิดสัญชาตญาณเยี่ยงชนชั้นที่มีอภิสิทธิ์

เมื่อกอปรด้วยสิทธิที่จะประกาศว่ากฎหมายนั้น ๆ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษาอเมริกันจึงมักจะแทรกเข้าไปในกิจการทางการเมืองอยู่ไม่เว้นวาย (โปรดดูเรื่องอำนาจตุลาการในตอนที่ ๑) เขามิสามารถบังคับให้ประชาชนออกกฎหมายได้ แต่อย่างน้อยเขาสามารถบังคับประชาชนให้ซื่อสัตย์ต่อกฎหมายของตนเองและให้มีความเห็นสอดคล้องกับตัวเขา

ข้าพเจ้ามิใช่ไม่รู้ว่าในสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มลับ ๆ อย่างหนึ่ง ที่ชักนำให้ประชาชนพยายามลดอำนาจตุลาการลง ในรัฐธรรมนูญเฉพาะของมลรัฐหลายฉบับ รัฐบาลสามารถถอดผู้พิพากษาออกจากเก้าอี้ได้ ตามคำร้องขอของทั้งสองสภา รัฐธรรมนูญบางฉบับให้มีการเลือกตั้งสมาชิกของศาล และให้มีการเลือกใหม่บ่อยครั้ง ข้าพเจ้ากล้าทำนายล่วงหน้าได้ว่า การริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้ไม่ช้าไม่นานจะต้องบังเกิดผลร้ายเป็นแน่ และวันหนึ่งเราจะสังเกตเห็นว่าการลดเสรีภาพของผู้พิพากษาลงเช่นนี้ ไม่ใช่เป็นเพียงการโจมตีอำนาจตุลาการเท่านั้น แต่ยังเป็นการโจมตีสาธารณรัฐประชาธิปไตยเองอีกด้วย

นอกจากนั้น เราจะต้องไม่เชื่อว่าในสหรัฐอเมริกา ความนึกคิดแบบนิติศาสตร์จะถูกกักให้อยู่แค่ในแวดวงของศาลเท่านั้น แต่ยังขยายกว้างออกไปนอกเหนือกว่านั้น

นักนิติศาสตร์ ผู้ซึ่งเป็นชนชั้นที่มีความรู้เพียงผู้เดียว และได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ย่อมจะถูกเรียกไปประจำตำแหน่งหน้าที่ราชการเป็นส่วนมาก พวกเขาอยู่เต็มสภา ทั้งยังเป็นหัวหน้างานบริหารต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น จึงมีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงเหนือการบัญญัติกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายด้วย อย่างไรก็ตามพวกเขาจำต้องยอมจำนนต่อกระแสความคิดเห็นของประชาชนซึ่งชักนำพวกเขาไป แต่เราสามารถมองเห็นเครื่องชี้แนวได้ง่าย ว่าเขาจะทำอะไรบ้างถ้าเขามีอิสระ ชาวอเมริกันผู้ซึ่งริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย ในกฎหมายการเมืองของตน จะมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายนั้นก็แต่เพียงเล็กน้อย และในกฎหมายแพ่งเกือบจะไม่เปลี่ยนเลย แม้ว่ากฎหมายนี้หลายบทจะรังเกียจเดียดฉันท์สภาพสังคมอย่างมากก็ตาม อันนี้มาจากการที่ว่าในเรื่องกฎหมายแพ่ง คนส่วนใหญ่จำเป็นต้องพึ่งพานักกฎหมาย และนักกฎหมายอเมริกันเมื่อถูกปล่อยให้ตัดสินได้เองตามอำเภอใจ จึงมิได้ประดิษฐ์สิ่งใหม่ขึ้นมา

เป็นสิ่งแปลกมากสำหรับคนผรั่งเศส ที่จะได้ยินเสียงไม่พอใจดังขึ้นในสหรัฐ เพื่อต่อต้านความคิดซึ่งหยุดอยู่กับที่ และการด่วนตัดสินใจของนักกฎหมายซึ่งสนับสนุนสิ่งซึ่งตนเองเป็นผู้กำหนด

อิทธิพลทางความนึกคิดของนักนิติศาสตร์ ยังแผ่ออกไปไกลเกินขอบเขต ซึ่งข้าพเจ้าวาดให้ดูอย่างชัดแจ้งเมื่อสักครู่นี้

ในสหรัฐอเมริกา ไม่มีปัญหาการเมืองใดซึ่งไม่ช้าก็เร็วจะกลายรูปเป็นปัญหาทางตุลาการ ด้วยเหตุนี้ พรรคต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นต้องขอยืมความคิดและภาษาทางด้านกระบวนการยุติธรรมไปใช้ ในการอภิปรายโต้เถียงประจำวันของพวกตน เนื่องจากข้าราชการส่วนมากเป็น หรือเคยเป็นนักนิติศาสตร์ จึงนำธรรมเนียมและวิธีการคิดแบบที่ตนถนัดมาใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ คณะลูกขุนท้ายที่สุดจึงทำให้คนชั้นต่าง ๆ เคยชินกับธรรมเนียมดังกล่าว โดยนัยนี้ ภาษาตุลาการในแง่หนึ่ง จึงกลายเป็นภาษาธรรมดาสามัญ ความนึกคิดเยี่ยงนักกฎหมาย ซึ่งถือกำเนิดจากโรงเรียนและศาล จึงค่อย ๆ แพร่หลายออกนอกสถานที่เหล่านั้นทีละเล็กทีละน้อย กล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือ ความคิดแบบนี้แทรกซึมไปทั่วสังคม ลงไปถึงชนชั้นล่างสุด และประชาชนทั้งชาติจึงรับธรรมเนียมและรสนิยมส่วนหนึ่งของผู้พิพากษาไปใช้ในที่สุด

ในสหรัฐอเมริกา นักนิติศาสตร์ประกอบกันขึ้นเป็นอำนาจอย่างหนึ่งซึ่งผู้คนหวั่นเกรงน้อยมาก เป็นอำนาจที่ไม่ค่อยมีใครสังเกตนัก ทั้งไม่มีธงประดับบารมี ทั้งยังยืดหยุ่นได้เพื่อรับการเรียกร้องตามกาลเวลา และถูกปล่อยไปตามการเคลื่อนไหวนานาของหน่วยสังคม โดยปราศจากการขัดขืนใด ๆ แต่อำนาจนี้ยังโอบอุ้มสังคมไว้ทั้งสังคม แทรกซึมเข้าไปในชนทุกชั้น ซึ่งเป็นส่วนประกอบของสังคม ปรับปรุงเสริมแต่งสังคมอย่างเงียบ ๆ แผ่อิทธิพลเหนือสังคมอย่างไม่รู้สึกอยู่ตลอดเวลา และลงเอยด้วยการวางรูปแบบสังคมตามที่อำนาจนั้นปรารถนา

คณะลูกขุนในสหรัฐอเมริกาถือว่าเป็นสถาบันการเมือง

ในเมื่อเรื่องราวของข้าพเจ้าทำให้ข้าพเจ้าต้องพูดถึงความยุติธรรมในสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าจะยังไม่ยุติเรื่องนี้ โดยมิได้กล่าวถึงคณะลูกขุน

เราควรจะสังเกตสองสิ่งในเรื่องคณะลูกขุน คือสถาบันตุลาการและสถาบันการเมือง

ถ้าแม้นเป็นเรื่องที่จะต้องรู้ว่าคณะลูกขุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะลูกขุนทางความแพ่งมีประโยชน์มากเพียงใดสำหรับการบริหารทางกระบวนการยุติธรรมแล้วละก็ ข้าพเจ้าขอสารภาพว่าเราอาจจะมีข้อโต้แย้งได้ในเรื่องประโยชน์ของลูกขุน

สถาบันลูกขุนถือกำเนิดขึ้นในสังคมที่ก้าวหน้ามาก ซึ่งในสังคมนี้เราจะมอบให้เป็นหน้าที่ของศาลก็แต่เฉพาะคดีธรรมดา ๆ เท่านั้น และมิใช่เป็นงานง่าย ๆ ที่จะปรับสถาบันดังกล่าวให้เข้ากับความต้องการของประชาชนที่มีความเจริญมากแล้ว ในเมื่อความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกันเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ ทั้งมีลักษณะหลักแหลมกอปรด้วยสติปัญญา[๑]

---

๑ คงจะเป็นสิ่งมีประโยชน์ทั้งแปลกใหม่ในการที่จะพิจารณาคณะลูกขุนว่าเป็นสถาบันตุลาการ และเห็นคุณค่าของผลจากการทำงานของพวกเขาในสหรัฐ ทั้งค้นคว้าดูว่าคนอเมริกันใช้วิธีการเช่นไรในการพิจารณาปัญหานี้ เราจะมีเรื่องเขียนหนังสือได้ทั้งเล่มที่เดียว และเป็นหนังสือสำคัญสำหรับประเทศฝรั่งเศสเสียด้วย เป็นต้นว่าเราจะค้นหาดูว่าสถาบันอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับคณะลูกขุน ส่วนไหนอาจจะนำเข้ามาใช้ในบ้านเราได้ โดยอาศัยระดับชั้นใดมลรัฐอเมริกาซึ่งจะให้ความสว่างในเรื่องนี้เห็นจะได้แก่รัฐหลุยซิอานา มลรัฐหลุยซิอานาประกอบด้วยประชากรซึ่งมีทั้งคนฝรั่งเศสคละไปกับคนอังกฤษ จึงมีรัฐบัญญัติแบบประเทศทั้งสอง เช่นเดียวกับประชาชนสองชาติ และแล้วก็ค่อย ๆ ผสมกลมกลืนกันทีละเล็กทีละน้อย หนังสือตำรับตำราที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการค้นคว้าอ้างอิง เห็นจะได้แก่หนังสือรวบรวมรัฐบัญญัติแห่งหลุยซิอานา ซึ่งแบ่งเป็น ๒ เล่ม มีชื่อว่า "ประมวลกฎหมายแห่งหลุยซิอานา" (Digeste des lois de Louisiane) และนอกจากนั้นอาจจะยังมีกระบวนการทางแพ่ง ซึ่งเขียนไว้ทั้งสองภาษา ให้ชื่อว่า "ระเบียบวิธีปฏิบัติทางแพ่ง" (Traité sur les règles des actions civiles) พิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ ที่นิวออร์ลีนส์ สำนักพิมพ์บุยอิสซง (Buisson) ผลงานชิ้นนี้มีประโยชน์เป็นพิเศษคือ ให้คำอธิบายกับคนฝรั่งเศสในเรื่องศัพท์สำนวนทางกฎหมายภาษาอังกฤษอย่างเที่ยงแท้แน่นอน ภาษาทางกฎหมายเป็นเสมือนภาษาต่างหากของทุก ๆ ประเทศ และที่ประเทศอังกฤษมีลักษณะดังกล่าวมากกว่าที่อื่นใด

จุดประสงค์หลักของข้าพเจ้าในขณะนี้ คือการพิจารณาลูกขุนทางด้านการเมือง แต่อีกทางหนึ่งอาจจะทำให้ข้าพเจ้าออกนอกเรื่องไป ส่วนในแง่ที่จะพิจารณาลูกขุนในฐานะที่เป็นแนวทางตุลาการทางหนึ่งนั้น ข้าพเจ้าจะขอกล่าวเพียงสองสามคำเท่านั้น ครั้นเมื่อคนอังกฤษได้รับสถาบันลูกขุนไปใช้ พวกเขายังเป็นประชาชนซึ่งมีลักษณะครึ่งป่าเถื่อนอยู่ ทว่านับแต่นั้นมาพวกเขาได้กลายเป็นชนชาติหนึ่งที่ฉลาดรอบรู้ที่สุดในโลก และการเห็นความสำคัญของคณะลูกขุนดูจะเพิ่มมากขึ้นพร้อม ๆ กับสติปัญญาความรู้ของพวกเขา เมื่อพวกเขาออกนอกอาณาจักรของตน เรามองเห็นพวกเขากระจายออกไปอยู่ทั่วทุกมุมโลก พวกหนึ่งตั้งตัวเป็นอาณานิคม อีกพวกหนึ่งเป็นมลรัฐอิสระ ประเทศยังคงสงวนกษัตริย์ไว้ บรรดาผู้อพยพมากมายหลายคนได้ทำการก่อตั้งสาธารณรัฐอันทรงอานุภาพ แต่ทุกแห่งหนชาวอังกฤษเหล่านี้ได้แนะนำสนับสนุนให้มีสถาบันลูกขุน พวกเขาก่อตั้งสถาบันดังกล่าวไว้ทุกหนทุกแห่งหรือกระวีกระวาดที่จะสร้างสถาบันนี้ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง สถาบันตุลาการ ซึ่งได้เสียงจากมหาชนด้วยวิธีนี้ตลอดระยะเวลานานหลายศตวรรษ เป็นสถาบันซึ่งตั้งขึ้นอีกด้วยความเลื่อมใสศรัทธา มาทุกยุคทุกสมัยแห่งอารยธรรม ในทุกภูมิอากาศ และภายใต้รูปแบบการปกครองทุกประเภท ไม่มีวันที่จะขัดต่อเจตนารมณ์ทางความยุติธรรม[๑]

---

๑ ถ้าเราประสงค์จะกำหนดลงไปว่าประโยชน์ของคณะลูกขุนในฐานะเป็นสถาบันทางตุลาการมีเช่นไร เราคงจะมีข้อโต้แย้งมากมาย และในบรรดาข้อโต้แย้งเหล่านั้นต่อไปนี้คือข้อโต้แย้งบางประการ

นานไปยิ่งเรานำเหล่าลูกขุนไปใช้ในกิจการงานต่าง ๆ เรายิ่งจะสามารถลดจำนวนผู้พิพากษาลงได้โดยปราศข้อขัดข้องใด ๆ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบสำคัญประการหนึ่ง ยามที่มีผู้พิพากษาเป็นจำนวนมากแต่ละวัน มรณกรรมจะทำให้เกิดที่ว่างในลำดับชั้นทางตุลาการ และเปิดทางใหม่ ๆ ให้แก่บรรดาผู้ที่มีชีวิตอยู่ เมื่อเป็นเช่นนั้นผู้คนย่อมจะเกิดความทะเยอทะยานในตำแหน่งผู้พิพากษาทุกลมหายใจเข้าออก และทำให้ผู้พิพากษาต้องขึ้นกับเสียงมหาชนเป็นธรรมดา หรือขึ้นต่อผู้ที่มีหน้าที่แต่งตั้งคนอื่นเข้ามาในตำแหน่งที่ว่างลง ดังนั้นจึงเป็นความก้าวหน้าเมื่อเข้ามาอยู่ศาลเหมือนกับการเลื่อนยศในกองทัพ สภาพเช่นนี้ย่อมขัดต่อการบริหารทางกระบวนการยุติธรรมอันดีงาม และขัดต่อความประสงค์ของผู้บัญญัติกฎหมาย ผู้บัญญัติกฎหมายต้องการให้ผู้พิพากษาเป็นตำแหน่งที่ถอดถอนมิได้ เพื่อที่ว่าจะได้มีความเป็นอิสระ แต่จะสำคัญอะไรที่ไม่มีผู้ใดสามารถดึงความเป็นอิสระไปจากเขาได้ ถ้าตัวเขาเองยอมสละตำแหน่งอย่างเต็มอกเต็มใจ

เมื่อผู้พิพากษามีเป็นจำนวนมาก จึงเป็นไปไม่ได้ที่เราจะไม่พบผู้ที่หย่อนความสามารถมากมายหลายคน เพราะผู้พิพากษาใหญ่ ๆ มิใช่คนธรรมดาสามัญ แต่ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าศาลซึ่งมีความรู้ความสามารถครึ่ง ๆ กลาง ๆ จะเป็นหน่วยงานที่เลวที่สุดในบรรดาหน่วยงานทั้งหลาย ในอันที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ยามที่มีการตั้งศาลสถิตยุติธรรมหรือเปล่า

ในส่วนตัวของข้าพเจ้า ๆ ใคร่จะยกการตัดสินคดีให้แก่บรรดาลูกขุนที่ไม่รู้อะไร โดยมีผู้พิพากษาซึ่งชำนาญงานเป็นผู้นำมากกว่าจะปล่อยให้เป็นเรื่องของคณะผู้พิพากษา ซึ่งส่วนใหญ่มีความรู้ทางนิติศาสตร์และทางกฎหมายยังไม่สมบูรณ์

แต่ทว่าเราเลยเรื่องนี้ไปดีกว่า คงจะเป็นการคิดแคบไปหน่อย หากจะจำกัดอยู่แค่การพิจารณาคณะลูกขุนในฐานะสถาบันทางตุลาการเท่านั้น เพราะเหตุว่า ถ้าแม้นบุคคลเหล่านี้จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อชะตากรรมของการดำเนินคดีทั้งหลายแล้ว เขาเหล่านี้ยังมีอิทธิพลยิ่งไปกว่านี้ต่อชะตากรรมของสังคมอีกด้วย ฉะนั้น เหนือสิ่งอื่นใดคณะลูกขุนจึงเป็นสถาบันทางการเมือง เราจึงควรพิจารณาคณะลูกขุนในทัศนะดังกล่าวนี้

ข้าพเจ้าเห็นว่าคณะลูกขุน คือราษฎรจำนวนหนึ่ง ซึ่งเลือกมาอย่างมิได้เจาะจง และกอปรด้วยสิทธิในการพิพากษาตัดสินชั่วครั้งชั่วคราว

การใช้ระบบลูกขุนในการลงโทษอาชญากรรมต่างๆ สำหรับข้าพเจ้า ดูเป็นการนำสถาบันที่มีลักษณะแบบสาธารณรัฐอย่างยิ่งเข้ามาใช้ในการปกครองประเทศ ข้าพเจ้าขออธิบายความคิดของข้าพเจ้าดังนี้

สถาบันลูกขุนอาจมีลักษณะแบบอภิชนาธิปไตยหรือประชาธิปไตยก็ได้ สุดแต่ว่าเราจะเลือกลูกขุนจากชนชั้นใด แต่สถาบันนี้จะต้องมีลักษณะสาธารณรัฐเสมอ ในด้านการมอบการปกครองดูแลสังคมอย่างแท้จริงให้อยู่ในมือของผู้ปกครอง หรืออยู่ในมือของผู้ถูกปกครองส่วนหนึ่ง แต่มิใช่ในกำมือของผู้ปกครอง

กำลังมิใช่สิ่งอื่นใดนอกจากปัจจัยแห่งความสำเร็จชั่วครูชั่วยามเท่านั้น เพราะถัดจากกำลัง สิ่งที่จะติดตามมาก็คือความคิดในเรื่องสิทธิ รัฐบาลซึ่งตกอยู่ในฐานะที่จะเข้าถึงศัตรูได้ก็แต่ในสนามรบเท่านั้น ย่อมจะถูกโค่นทำลายลงในไม่ช้า อำนาจแทรกแซงอย่างแท้จริงของกฎหมายการเมืองจึงมีอยู่แต่เฉพาะในกฎหมายอาญาเท่านั้น และถ้าเกิดการพลาดพลั้งขึ้น กฎหมายย่อมจะสูญเสียอำนาจลงไม่ช้าไม่นาน บุคคลผู้ทำหน้าที่ตัดสินในคดีอาญา จึงเป็นนายของสังคมอย่างแท้จริง แต่ทว่าสถาบันลูกขุน คือการนำประชาชนเอง หรืออย่างน้อยราษฎรชั้นหนึ่งมานั่งตำแหน่งผู้พิพากษา สถาบันลูกขุนจึงเป็นการนำการปกครองสังคม มาไว้ในกำมือของประชาชนหรือของชนชั้นนั้น[๑]

---

๑ อย่างไรก็ตามน่าที่จะตั้งข้อสังเกตสำคัญอย่างหนึ่งคือ

สถาบันลูกขุนให้ประชาชนมีสิทธิทั่วไปในการควบคุมการกระทำของราษฎรก็จริงอยู่ แต่มิได้ให้วิธีการควบคุมดูแลในทุกกรณี หรือแบบเผด็จการตลอดเวลา

ยามที่เจ้าผู้มีอำนาจเต็มที่ มีความสามารถในการตัดสินคดีอาญา โดยอาศัยตัวแทนของพระองค์ โดยนัยนี้ชะตากรรมของผู้ต้องหาย่อมถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้วแต่ทว่าประชาชนลงมติแล้วหรือที่จะพิพากษาลงโทษ คณะลูกขุนและการที่ไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ ของคณะนี้ยังเป็นโอกาสที่จะช่วยผู้บริสุทธิ์ได้

ในประเทศอังกฤษ คณะลูกขุนจะได้รับการกะเกณฑ์จากอภิสิทธิ์ชนส่วนหนึ่งของประเทศ อภิสิทธิ์ชนคือผู้ที่บัญญัติกฎหมาย ใช้กฎหมาย และตัดสินคดีและละเมิดกฎหมาย ทุกอย่างสอดคล้องกันหมด ทั้งถ้าจะกล่าวตามจริงแล้ว ประเทศอังกฤษก็คือสาธารณรัฐอภิชนาธิปไตยนั่นเอง ในสหรัฐอเมริการะบบเดียวกันนี้ถูกนำไปใช้กับประชาชนทั้งชาติ ราษฎรอเมริกันแต่ละคนคือผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง เข้ารับเลือกตั้งได้ และเป็นลูกขุนด้วย ระบบลูกขุนตามที่เข้าใจกันในอเมริกา ดูจะเป็นผลโดยตรง และผลสุดยอดแห่งอธิปไตยของปวงชน เท่าๆ กับผลของการออกเสียงทั่วประเทศ อันเป็นวิธีการสองแบบซึ่งมีอานุภาพเท่าๆ กันในอันที่จะทำให้มหาชนเป็นใหญ่

องค์อธิบัติย์ทุก ๆ แบบซึ่งต้องการจะให้ตนเองเป็นแหล่งพลัง และปกครองดูแลสังคม แทนที่จะปล่อยตัวให้สังคมเป็นผู้ดูแล กลับทำลายสถาบันลูกขุนลง หรือไม่ก็ริดรอนอำนาจลูกขุนลงไป พวกทิวดอร์ส่งพวกลูกขุนซึ่งไม่ต้องการให้คำพิพากษาไปเข้าห้องขัง ส่วนนโปเลียนก็ให้คนของพระองค์เป็นผู้เลือกลูกขุน

ไม่ว่าความจริงส่วนมากที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ จะมีความชัดแจ้งเพียงใดก็ตาม แต่ความจริงนั้นมิได้ทำให้ทุกคนพากันฉุกคิดขึ้นมา และบ่อยครั้งในหมู่เราๆ ก็ดูจะเข้าใจกันอย่างสับสนเกี่ยวกับสถาบันลูกขุน ถ้าแม้นใครอยากรู้ว่ารายชื่อลูกขุนจะต้องประกอบด้วยปัจจัยอันใด เขาก็จะจำกัดอยู่แค่การอภิปรายกันว่า ผู้ที่เรียกมาอยู่ในคณะนั้นมีสติปัญญาความรู้ความสามารถเพียงใดเท่านั้น ราวกับว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับสถาบันตุลาการเพียงอย่างเดียว ตามจริงแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่านั่นเป็นเพียงการให้ความสนใจแต่กับสิ่งปลีกย่อยที่สุดเท่านั้น ก่อนอื่นคณะลูกขุนคือสถาบันการเมืองอย่างหนึ่ง เราควรจะถือว่าคณะลูกขุนเป็นวิธีปฏิบัติอย่างหนึ่งของอธิปไตยแห่งปวงชน จะต้องไม่ยอมรับทั้งคณะลูกขุนเลยทีเดียว ถ้าแม้นมีการปฏิเสธอธิปไตยของปวงชนขึ้นมา หรือไม่ก็นำคณะลูกขุนไปเกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นๆ ซึ่งกำหนดอธิปไตยนี้ คณะลูกขุนเป็นส่วนหนึ่งของชาติ ซึ่งรับภาระในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย เช่นเดียวกับที่สภาทั้งสองเป็นส่วนหนึ่งของชาติ ซึ่งรับภาระในเรื่องกฎหมาย และเพื่อที่ว่าสังคมจะได้มีวิธีการปกครองที่แน่นอนและมีรูปเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงจำเป็นอยู่เองที่รายนามคณะลูกขุนจะต้องมีวงกว้างออกไป หรืออยู่ในวงแคบแต่เฉพาะรายนามของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทัศนะนี้เองที่ตามความคิดของข้าพเจ้า จะเรียกร้องความสนใจเอาใจใส่มากที่สุดจากนักนิติบัญญัติ ส่วนทัศนะอื่นๆ ถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งแล้ว เป็นเพียงส่วนประกอบ

ข้าพเจ้าเชื่อแน่เหลือเกินว่า ก่อนอื่นคณะลูกขุนคือสถาบันทางการเมือง ข้าพเจ้ายังคงเห็นเช่นนั้น แม้เมื่อมีการนำคณะลูกขุนไปใช้ในเรื่องทางแพ่ง

กฎหมายย่อมจะโอนเอนไม่แน่นอน ตราบใดที่กฎหมายไม่ได้อิงขนบธรรมเนียมประเพณี ขนบธรรมเนียมคือพลังอันเดียวที่ยืนหยัด และยืนนานของประเทศ

แม้นเก็บคณะลูกขุนไว้ใช้แต่ในเฉพาะความอาญา ประชาชนจะเห็นคณะลูกขุนมีบทบาทเพียงนาน ๆ ครั้ง และเฉพาะกรณีเท่านั้น พวกเขาย่อมจะเคยชินกับการไม่ต้องอาศัยคณะลูกขุนในชีวิตปกติประจำวัน และย่อมจะพิจารณาว่าการมีลูกขุนคือวิธีการอย่างหนึ่ง และมิใช่วิธีการเดียวในอันที่จะได้รับความยุติธรรม

ตรงกันข้าม ยามที่การใช้คณะลูกขุนมีวงกว้างออกไปถึงความแพ่ง การใช้วิธีนี้ย่อมจะอยู่ในสายตาคนทุกขณะ ดังนั้น จึงเกี่ยวข้องอยู่กับผลประโยชน์ทุกชนิด แต่ละคนย่อมจะเข้าช่วยเหลืองานของลูกขุน โดยนัยนี้ลูกขุนจึงสามารถแทรกซอนเข้าไปถึงขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของคน จึงสามารถปรับความคิดจิตใจของคนให้เข้ากับรูปแบบของลูกขุนได้ กล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือสามารถคลุกเคล้าเข้ากับความคิดในเรื่องความยุติธรรมเป็นอย่างดี

สถาบันลูกขุน เมื่อจำกัดวงแคบอยู่แค่ความอาญา จึงย่อมต้องเผชิญกับอันตรายอยู่เสมอ แต่หลังจากมีการนำเข้ามาใช้ในความแพ่งแล้ว สถาบันนี้ย่อมจะไม่ย่นย่อต่อเวลาและความบากบั่นพยายามของมนุษย์ ถ้าแม้นเราสามารถดึงคณะลูกขุนออกจากขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของคนอังกฤษได้ง่าย เช่นเดียวกับการดึงออกจากกฎหมายแล้วไซร้ คณะลูกขุนน่าที่จะล่มลงตั้งแต่สมัยราชวงศ์ทิวดอร์แล้ว ดังนั้น คณะลูกขุนสำหรับความแพ่งนี้เอง ที่เป็นผู้ช่วยกู้เสรีภาพต่าง ๆ ของประเทศอังกฤษไว้ได้

ไม่ว่าเราจะนำคณะลูกขุนไปใช้ด้วยวิธีใดก็ตาม คณะลูกขุนย่อมไม่เว้นที่จะแผ่อิทธิพลต่อลักษณะของชาติ ทว่าอิทธิพลนี้จะเพิ่มพูนขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ยิ่งมีการนำคณะลูกขุนไปใช้ในความแพ่งมากขึ้นเท่าไร

คณะลูกขุน และโดยเฉพาะทางความแพ่ง มีประโยชน์ในการนำวิธีการคิดส่วนหนึ่งของผู้พิพากษา เข้าไปในความรู้สึกนึกคิดของราษฎรทุกคน ลักษณะวิธีการคิดเหล่านั้นคือลักษณะที่เตรียมตัวเตรียมใจประชาชนให้ไปสู่ความมีเสรีนั่นเอง

คณะลูกขุนทำให้คนทุกชั้น เคารพในการตัดสินคดี และความเข้าใจในเรื่องสิทธิ ถ้าแม้นดึงสองสิ่งนี้ออกไปเสีย ความรักอิสรภาพย่อมจะเป็นเพียงอารมณ์ทำลายล้างเท่านั้นเอง

คณะลูกขุนสอนมนุษย์ให้รู้จักการใช้ความเที่ยงธรรม แต่ละคน ยามที่ตัดสินคดีของเพื่อนมนุษย์ ย่อมจะคิดว่าจะต้องมียามที่เขาจะเป็นผู้ถูกตัดสินบ้าง นี่เป็นความจริงโดยเฉพาะสำหรับลูกขุนทางคดีแพ่ง กล่าวคือเกือบจะไม่มีใครเลยที่หวั่นเกรง ว่าวันหนึ่งเขาอาจเป็นจำเลยคดีอาญาบ้าง แต่ทว่าทุกคนอาจจะมีความฟ้องร้องกันได้ทั้งนั้น

คณะลูกขุนสอนแต่ละคนไม่ให้ถอยหนีจากการรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง นี่เป็นการเตรียมตัวเยี่ยงชายชาญ ซึ่งปราศจากสิ่งนี้เสียแล้ว คุณธรรมทางการเมืองย่อมหมดไป

คณะลูกขุนทำให้ราษฎรแต่ละคนกอปรด้วยอำนาจบริหารอย่างหนึ่ง พวกเขาทำให้ทุกคนรู้สึกว่าตนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อสังคม และเข้าไปมีส่วนในการปกครอง การบังคับคนให้สนใจกับสิ่งอื่นนอกเหนือไปจากธุรกิจของตนเอง เป็นการต่อสู้กับความเห็นแก่ตัวของแต่ละคน อันเป็นเสมือนสนิมสังคม

คณะลูกขุนมีประโยชน์อย่างไม่น่าเชื่อในการกำหนดคำพิพากษา และเพิ่มพูนความรู้และปัญญาตามธรรมชาติของประชาชน สิ่งนี้เองในความเห็นของข้าพเจ้า ถือเป็นข้อได้เปรียบที่สำคัญที่สุด สมควรที่เราจะพิจารณาคณะลูกขุนว่าเป็นโรงเรียนที่ไม่ต้องสิ้นเปลืองอะไร ซึ่งเปิดประตูกว้างอยู่ตลอดเวลา ที่ซึ่งลูกขุนแต่ละคนเข้ารับการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิของตนที่ซึ่งเขาเข้ามาติดต่อเป็นประจำวันกับบรรดาสมาชิก ซึ่งได้รับการสั่งสอนอบรมอย่างดีที่สุด และมีปัญญาความรู้เยี่ยมที่สุดของพวกที่อยู่ในชั้นสูง ๆ ที่ซึ่งมีการสอนกฎหมายด้วยวิธีง่าย ๆ และสะดวก เป็นกฎหมายซึ่งสติปัญญาของเขาสามารถเข้าถึงได้ โดยอาศัยความมานะพยายามของเหล่าทนายความ อาศัยความคิดเห็นของผู้พิพากษา และแม้กระทั่งอารมณ์ความรู้สึกของฝ่ายต่าง ๆ ข้าพเจ้าคิดว่าสติปัญญาทางด้านปฏิบัติ และวิจารณญาณทางการเมืองของคนอเมริกันน่าจะมาจากการที่พวกเขาได้ใช้ระบบลูกขุนทางความแพ่งมาเป็นเวลานานแล้วนั่นเอง

ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าคณะลูกขุนจะเป็นประโยชน์ต่อบรรดาผู้ที่มีความฟ้องร้องกันหรือเปล่า แต่ข้าพเจ้าแน่ใจว่าเป็นประโยชน์มากสำหรับผู้พิพากษาตัดสิน ข้าพเจ้ามองว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดวิธีหนึ่ง ซึ่งสังคมจะนำมาใช้สำหรับให้การศึกษากับประชาชนได้

สิ่งที่กล่าวมาข้างต้นนี้ใช้ได้กับทุกประเทศ ที่จะกล่าวต่อไปนี้สำหรับคนอเมริกันเป็นพิเศษ และสำหรับประชาชนที่เป็นประชาธิปไตยทั้งมวล

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาข้างต้นว่า ในประเทศประชาธิปไตย นักนิติศาสตร์ซึ่งมีผู้พิพากษารวมอยู่ด้วย รวมตัวกันเป็นคณะอภิชนาธิปไตยคณะเดียวที่สามารถทำให้การเคลื่อนไหวของประชาชนผ่อนคลายความรุนแรงลงได้ อภิชนาธิปไตยนี้มิได้กอปรด้วยอานุภาพทางวัตถุแต่ประการใด จะแผ่อิทธิพลแบบอนุรักษ์นิยมได้ก็เพียงแต่ทางด้านความรู้สึกนึกคิดเท่านั้น แต่ทว่าในสถาบันลูกขุนทางแพ่งนี่เอง ที่คณะดังกล่าวพบแหล่งพลังที่สำคัญ ๆ

ในคดีอาญา ซึ่งเป็นการที่สังคมต่อสู้กับคน คณะลูกขุนมองเห็นว่าผู้พิพากษาคือเครื่องมือรับใช้อำนาจของสังคมอย่างเงียบ ๆ จึงมิค่อยวางใจในความเห็นของผู้พิพากษานักยิ่งกว่านั้นคดีอาญาย่อมจะอิงข้อเท็จจริงธรรมดาอย่างเต็มที่ ซึ่งเข้าใจได้ง่ายโดยอาศัยวิจารณญาณ ในคดีเช่นนี้ผู้พิพากษาและลูกขุนเสมอกัน

การณ์มิได้เป็นเช่นนี้ในคดีแพ่ง ในคดีเช่นนี้ผู้พิพากษาเป็นเสมือนกรรมการตัดสิน ซึ่งมิมีผลประโยชน์อันใดจากอารมณ์ความรู้สึกของฝ่ายต่าง ๆ บรรดาลูกขุนมองผู้พิพากษาด้วยความวางใจ และฟังด้วยความเคารพ เพราะในคดีอย่างนี้สติปัญญาของผู้พิพากษาอยู่เหนือสติปัญญาของพวกเขาอย่างล้นเชิง ผู้พิพากษาเป็นคนที่นำข้อโต้แย้งต่าง ๆ ซึ่งพวกเขาจดจำไม่ไหวมาตีแผ่ต่อหน้าพวกเขา และจูงมือพาพวกเขาผ่าความคดเคี้ยวเลี้ยวลดของการดำเนินคดี ผู้พิพากษาเป็นคนที่คอยระวังไม่ให้เขาออกนอกประเด็นของข้อเท็จจริง และสอนพวกเขาให้รู้จักหาคำตอบปัญหาเรื่องสิทธิ อิทธิพลของผู้พิพากษาที่มีต่อพวกลูกขุนนั้นกว้างใหญ่ไพศาลแทบจะหาขอบเขตมิได้

ท้ายที่สุด จำเป็นไหมที่จะกล่าวว่า เพราะเหตุใดข้าพเจ้าจึงคล้อยตามไปกับข้อสรุปซึ่งได้จากการขาดความสามารถของลูกขุนในเรื่องความแพ่ง

ในคดีแพ่ง อย่างน้อย ทุกครั้งที่มิใช่เป็นเรื่องของข้อเท็จจริง คณะลูกขุนเป็นคณะตุลาการแต่เพียงผิวเผินเท่านั้น

ลูกขุนเป็นคนประกาศคำตัดสินของผู้พิพากษา เขาให้อำนาจกับคำพิพากษาในฐานะที่เขาเป็นตัวแทนของอำนาจสังคม ส่วนผู้พิพากษานั้นให้อำนาจในฐานะที่เป็นตัวแทนของเหตุผลและกฎหมาย

ในประเทศอังกฤษ และอเมริกา ผู้พิพากษามีอิทธิพลอย่างหนึ่งต่อชะตากรรมของอาชญากร ซึ่งผู้พิพากษาฝรั่งเศสไม่เคยได้รู้จักเลย เราจะเข้าใจเหตุผลของความแตกต่าง

นี้ได้ง่าย กล่าวคือ ผู้พิพากษาอังกฤษหรืออเมริกันได้สร้างอำนาจของตนไว้ทางความแพ่ง ต่อจากนั้นเขาก็เพียงใช้อำนาจนั้นบนอีกเวทีหนึ่งเท่านั้นเอง มิใช่ว่าเขาได้รับอำนาจทางความอาญาแต่ประการใด

มีบางกรณีซึ่งบ่อยครั้งมักจะมีความสำคัญมากที่สุด ที่ผู้พิพากษาอเมริกันมีสิทธิอ่านคำพิพากษาแต่เพียงผู้เดียว[๑] ในกรณีเช่นนั้นมีบางโอกาสที่ผู้พิพากษาอเมริกันอยู่ในฐานะเดียวกับผู้พิพากษาฝรั่งเศส แต่ทว่าอำนาจทางจิตใจของผู้พิพากษาอเมริกันเหนือกว่ามาก เพราะเขาได้รับแรงสนับสนุนจากคำตัดสินของคณะลูกขุน และเสียงของเขามีอานุภาพเกือบจะเท่า ๆ กับอานุภาพสังคม ซึ่งมีลูกขุนเป็นองค์กรชนิดหนึ่ง

อิทธิพลของผู้พิพากษาอเมริกันแผ่ขยายออกไปแม้กระทั่งเลยขอบเขตของศาล ในยามพักผ่อนในชีวิตส่วนตัว เช่นเดียวกับในการงานทางชีวิตการเมือง ตามจตุรัสสาธารณะเช่นเดียวกับกลางสภานิติบัญญัติ ผู้พิพากษาอเมริกันมักจะพบอยู่เสมอว่าผู้คนที่อยู่รอบ ๆ ตัวเขาเคยชินกับการที่มองว่าเขามีสติปัญญาเหนือกว่าพวกตน และหลังจากได้แสดงปัญญาในการพิจารณาคดีแล้ว เราจะรู้สึกได้ว่าเขามีอานุภาพเหนือความเคยชินทางด้านความนึกคิดทั้งมวล แม้กระทั่งเหนือจิตใจของผู้ที่ร่วมพิพากษาตัดสินกับเขา

คณะลูกขุนซึ่งดูจะทำให้สิทธิของผู้พิพากษาลดน้อยถอยลง จึงสร้างอาณาจักรของตนขึ้นอย่างจริงจัง และไม่มีประเทศใดที่ผู้พิพากษาจะมีอิทธิพลเท่ากับผู้พิพากษาในประเทศซึ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในอภิสิทธิ์ของผู้พิพากษาเหล่านั้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้วยการอาศัยคณะลูกขุนทางแพ่งนี่เอง ที่ผู้พิพากษาอเมริกันทำให้สิ่งซึ่งข้าพเจ้าเรียกว่าวิญญาณนักนิติศาสตร์ แทรกซึมเข้าไปจนถึงผู้คนชั้นที่ด้อยที่สุดของสังคม

โดยนัยนี้ คณะลูกขุนซึ่งเป็นวิธีที่ทรงพลังที่สุดที่จะทำให้ประชาชนเป็นผู้ปกครอง ยังเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดที่จะสอนให้ประชาชนรู้จักปกครองอีกด้วย

---

๑ ผู้พิพากษาของส่วนกลางมักจะเป็นผู้ตัดสินปัญหาแต่เพียงผู้เดียว อันเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลของประเทศมากที่สุด

บทที่ ๕
มูลเหตุสำคัญซึ่งมีแนวโน้มที่จะรักษาสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกาไว้ได้

สาธารณรัฐประชาธิปไตยดำรงอยู่ได้ในสหรัฐอเมริกา จุดประสงค์สำคัญของหนังสือเล่มนี้ก็คือ การแสดงมูลเหตุแห่งปรากฏการณ์นี้ให้เป็นที่เข้าใจทั่วกัน

ในบรรดามูลเหตุเหล่านี้ มีอยู่หลายประการด้วยกัน ที่กระแสความของเรื่องที่ข้าพเจ้าเขียนอยู่นี้คอยดึงข้าพเจ้าออกไปนอกมูลเหตุดังกล่าวโดยไม่เจตนา อันเป็นมูลเหตุที่ข้าพเจ้าแจงไว้แล้วพอสังเขปเท่านั้น ยังมีมูลเหตุอื่น ๆ อีกซึ่งข้าพเจ้ามิสามารถให้ความสนใจได้ และมูลเหตุซึ่งข้าพเจ้าอาจขยายความให้กว้างขวางออกไปได้ ถูกปล่อยปละอยู่เบื้องหลัง ด้วยมีรายละเอียดปลีกย่อยนานาบดบังอยู่

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงคิดว่า ก่อนที่จะเลยไปไกลกว่านี้ และก่อนที่จะพูดถึงอนาคต ข้าพเจ้าน่าที่จะรวบรวมเหตุผลทั้งปวง ซึ่งอธิบายปัจจุบัน ให้อยู่ในกรอบแคบ ๆ ได้

ในการย่อความแบบนี้ ข้าพเจ้าจะกล่าวเพียงสั้น ๆ เพราะข้าพเจ้าจะทำก็เพียงแต่เตือนความจำท่านผู้อ่านอย่างคร่าว ๆ ในเรื่องซึ่งรู้ ๆ กันอยู่แล้ว ในบรรดาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งข้าพเจ้ายังไม่มีโอกาสที่จะนำมาแสดง ข้าพเจ้าจะเลือกก็แต่ที่สำคัญ ๆ เท่านั้น

ข้าพเจ้าคิดแล้วว่า บรรดามูลเหตุนานา ซึ่งมุ่งที่จะรักษาสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกาไว้อาจจะลดลงมาเหลือสามประการคือ

ที่ตั้งเฉพาะและด้วยความบังเอิญ ซึ่งพระผู้เป็นเจ้าประทานให้คนอเมริกันเป็นสาเหตุแรก

สาเหตุที่สองมาจากกฎหมาย

สาเหตุที่สามได้จากนิสัยความเคยชิน และขนบธรรมเนียม

สาเหตุที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญอันมีส่วนช่วยในการธำรงไว้ซึ่งสาธารณรัฐในอเมริกา

มีสภาวการณ์นับร้อยนับพัน ซึ่งมิได้ขึ้นกับเจตจำนงของมนุษย์ ผู้ซึ่งทำให้ระบบสาธารณรัฐประชาธิปไตย เป็นสิ่งซึ่งนำมาใช้ได้ในสหรัฐอเมริกา สภาวการณ์บางอย่างก็เป็นที่ทราบกันอยู่ บางอย่างก็เรียนรู้ได้ง่ายมาก ข้าพเจ้าจะกล่าวแต่เพียงที่สำคัญๆ เท่านั้น

คนอเมริกันไม่มีเพื่อนบ้าน เพราะฉะนั้นจึงไม่มีสงครามใหญ่ๆ ไม่มีวิกฤตการณ์ทางการเงิน ไม่มีความพินาศย่อยยับ หรือการพิชิตใดที่จะต้องหวั่นเกรง คนอเมริกันไม่จำเป็นต้องเก็บภาษีอากรหนัก หรือมีกองทัพใหญ่โต หรือนายพลใหญ่ๆ เกือบจะไม่มีอะไรที่ทำให้พวกเขาต้องหวาดหวั่น สาธารณรัฐของพวกเขาจะประสบเคราะห์กรรมซึ่งร้ายแรงยิ่งกว่าสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด นอกไปจากการหาเสียงทางทหาร

เราจะปฏิเสธได้อย่างไรกันว่าชื่อเสียงทางทหารอิทธิพลมีอันไม่น่าเชื่อต่อจิตใจของประชาชน นายพลแจ๊คสัน ซึ่งคนอเมริกันเลือกเป็นหัวหน้าเป็นคำรบสอง เป็นคนมีนิสัยรุนแรง และมีความสามารถเพียงปานกลาง ตลอดระยะเวลาการทำงานของเขา ไม่เคยมีสิ่งใดพิสูจน์ว่า เขาได้มีคุณสมบัติที่เหมาะกับการปกครองประชาชนซึ่งรักเสรี ทั้งชนชั้นที่มีปัญญาความรู้ส่วนใหญ่ของสหภาพยังได้ต่อต้านเขาตลอดมา ใครหนอที่นำเขาไปวางที่ตำแหน่งประธานาธิบดี และเขายังรักษาตำแหน่งนั้นไว้ได้อีก ก็ความระลึกถึงชัยชนะของเขาเมื่อ ๒๐ ปีที่แล้วในเขตกำแพงของนิวออร์ลีนส์ไงล่ะ ทว่าชัยชนะครั้งนั้นที่นิวออร์ลีนส์ เป็นวีรกรรมธรรมดามาก ซึ่งไม่ค่อยมีใครเสียเวลามาสนใจได้นานๆ นอกจากในประเทศซึ่งไม่มีการรบพุ่งเลย โดยนัยนี้ประชาชนผู้ซึ่งหลงใหลไปกับศักดิ์ศรีของความมีชื่อเสียง แน่ละย่อมจะมีลักษณะเย็นชาที่สุด เป็นนักคำนวณที่สุด มีลักษณะทหารน้อยที่สุด หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นประชาชนที่แสนจะธรรมดาสามัญที่สุดในบรรดาประชาชนทั้งหลายในโลก

อเมริกามิได้มีนครหลวงใหญ่ๆ[๑] ซึ่งคนรู้สึกได้ถึงอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมตลอดทั่วอาณาจักร อันเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าพิจารณาเห็นว่า เป็นหนึ่งในสาเหตุที่รักษาสถาบัน

---

๑ อเมริกายังมิทันมีนครหลวงใหญ่ๆ แต่มีเมืองใหญ่หลายเมืองแล้ว ฟีลาเดลเฟียในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ มีพลเมืองนับได้ ๑๖๑,๐๐๐ คน และนิวยอร์คมี ๒๐๒,๐๐๐ คน ประชาชนชั้นต่ำซึ่งอาศัยอยู่ในนครอันกว้างใหญ่เหล่านี้ ก่อให้เกิดพลเมืองซึ่งมีอันตรายกว่าประชาชนชั้นต่ำของยุโรปเสียอีก ก่อนอื่นประชาชนเหล่านี้ประกอบด้วยชาวนิโกรซึ่ง

(ต่อหน้า ๓๔๑)

สาธารณรัฐในสหรัฐอเมริกาไว้ได้ ในเมืองเราห้ามมิให้ผู้คนชุมนุมรวมตัวกัน หรือไม่ให้คนเลือดร้อน หรือลงมติกันอย่างหุนหันพลันแล่นได้ยากมาก เมืองมีลักษณะเช่นสภาใหญ่ โดยมีพลเมืองเป็นสมาชิก ประชาชนมีอิทธิพลอย่างน่ามหัศจรรย์ต่อผู้บริหารของตน และบ่อยครั้งจะปฏิบัติตามเจตจำนงของตนโดยไม่ต้องมีคนกลาง

การทำให้มณฑลยอมขึ้นกับเมืองหลวง จึงเป็นการนำชะตาชีวิตของทั้งอาณาจักรไปมอบไว้ไม่เพียงในกำมือของคนเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งเป็นการอยุติธรรมเท่านั้น แต่ยังมอบไว้ในกำมือของประชาชนซึ่งกระทำการด้วยตนเอง ซึ่งเป็นอันตรายอย่างมากอีกด้วย ความเหนือกว่าของเมืองหลวง จึงเป็นการกระทบกระเทือนระบบผู้แทนอย่างร้ายแรง คือทำให้สาธารณรัฐสมัยใหม่ประสบความผิดพลาดแบบสาธารณรัฐโบราณซึ่งล่มลงจนหมดสิ้นเพราะไม่เคยรู้จักระบบนี้

คงจะเป็นการง่ายสำหรับข้าพเจ้า ที่จะแจงสาเหตุรองอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งให้ความสนับสนุนการจัดตั้ง และเป็นหลักประกันการดำรงอยู่ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกา แต่ทว่าท่ามกลางสภาวการณ์มากมายซึ่งช่วยอำนวยประโยชน์เหล่านี้ ข้าพเจ้ามองเห็นสภาวการณ์ใหญ่ ๆ อยู่สองประการและขอรีบกล่าวถึงเสียเลย

ข้าพเจ้าเคยกล่าวไว้ก่อนหน้านี้ว่า ในเรื่องพื้นเพของคนอเมริกัน ซึ่งข้าพเจ้าเรียกว่าจุดเริ่มต้นของพวกเขานั้น ข้าพเจ้ามองสาเหตุแรกและมีประสิทธิภาพที่สุดในบรรดาสาเหตุ

เป็นอิสระแล้ว ซึ่งกฎหมายและความคิดเห็นของคนทั่วไปประณามว่าอยู่ในสภาพต่ำช้าและลำเค็ญซึ่งตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ในหมู่ประชาชนเหล่านี้เรายังได้พบเห็นชาวยุโรปเป็นจำนวนมาก ซึ่งความทุกข์ยากและความประพฤติเสียหายส่วนตัว ผลักดันให้พวกเขามาขึ้นฝั่งยังโลกใหม่ไม่เว้นแต่ละวัน บุคคลเหล่านี้นำความชั่วที่เลวร้ายที่สุดของมนุษย์มาสู่สหรัฐอเมริกา และเขามิมีผลประโยชน์อันใดที่จะสามารถต่อต้านอิทธิพลของความชั่วเหล่านั้นได้ เมื่อมาอยู่ในประเทศนั้นโดยมิได้มีฐานะเป็นราษฎร พวกเขาจึงพร้อมที่จะกอบโกยประโยชน์จากอารมณ์ความรู้สึกทั้งหลายที่นำความวุ่นวายมาสู่ประเทศนั้น ทั้งเรายังเคยได้เห็นมานานพอควรแล้วว่ามีการจลาจลวุ่นวายร้ายแรงระเบิดขึ้นในฟีลาเดลเฟียและนิวยอร์ค ความสับสนวุ่นวายแบบนี้ไม่เคยมีใครพานพบเลยในส่วนอื่นของประเทศ ซึ่งมิเคยสนใจในเรื่องนี้แต่ประการใด เพราะประชากรในเมืองอื่น ๆ ตราบจนทุกวันนี้ไม่เคยแสดงอำนาจ หรืออิทธิพลอันใดเหนือประชากรในชนบท

อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้ามองดูขนาดของนครในอเมริกาบางแห่ง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะนิสัยของพลเมือง ว่าเป็นอันตรายอันแท้จริง ซึ่งคุกคามอนาคตของสาธารณรัฐประชาธิปไตยทั้งหลายในโลกใหม่ และข้าพเจ้ามิหวั่นที่จะทำนายไว้ล่วงหน้า เพราะสิ่งดังกล่าวนี้แหละที่จะทำให้สาธารณรัฐต้องพินาศลง นอกเสียจากว่ารัฐบาลจะสามารถสร้างกำลังทัพซึ่งทั้ง ๆ ที่กำลังนั้นยอมสยบต่อเจตจำนงของมหาชนในชาตินี้ก็ตาม แต่ก็มีอิสระจากประชาชนในเมืองและสามารถควบคุมปราบปรามการกระทำที่เลยเถิดจนเกินไปได้

ทั้งมวล ซึ่งเราสามารถยกให้เป็นที่มาของความเจริญรุ่งเรืองในปัจจุบันของสหรัฐอเมริกาได้ สำหรับคนอเมริกันพวกเขาถือกำเนิดขึ้นมาอย่างบังเอิญ กล่าวคือ เมื่อครั้งกระโน้นคนรุ่นพ่อรุ่นแม่ของพวกเขา ได้นำความเสมอภาคทางฐานะและทางสติปัญญา เข้ามาสู่ผืนแผ่นดินที่ตนอาศัยอยู่ ซึ่งวันหนึ่งจะเป็นที่มาของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ราวกับว่าเป็นต้นกำเนิดตามธรรมชาติทีเดียว แค่นั้นยังไม่พอ ด้วยสภาวะสังคมแบบสาธารณรัฐ พวกพ่อแม่ยังได้มอบนิสัยความเคยชิน ความคิด และขนบธรรมเนียมต่างๆ นานา ซึ่งเหมาะสมที่สุดที่จะทำให้สาธารณรัฐเบ่งบานผลิดอกออกช่อ ให้เป็นมรดกของอนุชนรุ่นต่อมาอีกด้วย ยามที่ข้าพเจ้านึกถึงสิ่งซึ่งสืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงในเรื่องแหล่งกำเนิดนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนกับว่า เห็นชะตาชีวิตทั้งหมดของอเมริกาในตัวของชาวเพียวริแตนคนแรก ซึ่งมาขึ้นฝั่งอเมริกา เช่นเดียวกับที่มองเห็นมนุษยชาติทั้งมวลในตัวมนุษย์คนแรก

ในบรรดาสภาพการณ์อันเป็นใจ ซึ่งเอื้อในการก่อตั้ง และเป็นหลักประกันการดำรงอยู่ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกา สิ่งสำคัญประการแรกคือการเลือกประเทศซึ่งคนอเมริกันอาศัยอยู่ คนรุ่นพ่อแม่ได้ให้ความรักความเสมอภาคและเสรีภาพแก่พวกเขา ทว่าพระผู้เป็นเจ้านั่นเอง ที่เป็นผู้มอบวิธีการที่จะอยู่อย่างเท่าเทียมกันและมีเสรีได้ยาวนานแก่พวกเขา โดยการให้พวกเขาอยู่ในทวีปอันไพศาลสุดลูกหูลูกตา

ความสุขสบายที่มีอยู่ทั่วไป ช่วยอำนวยเสถียรภาพให้แก่ทุกรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลประชาธิปไตย ซึ่งต้องอาศัยความพร้อมเพรียงของมหาชน และที่สำคัญคือความพร้อมเพรียงของบรรดาผู้ที่ยังขาดสิ่งจำเป็นในชีวิตมากที่สุด[๑] ยามที่ประชาชนเป็นผู้ปกครอง ย่อมจำเป็นที่ประชาชนจะต้องมีความสุข เพื่อว่าพวกเขาจะได้ไม่ทำให้รัฐต้องบึ่นบ่วนในหมู่ประชาชนเหล่านี้ ความยากลำเค็ญย่อมก่อให้เกิดสิ่งเดียวกับที่เกิดจากความทะเยอทะยานในหมู่กษัตริย์ แต่ทว่ามูลเหตุทางวัตถุซึ่งมิได้ขึ้นอยู่กับกฎหมาย ที่สามารถนำมาซึ่งความสุขสบาย มีอยู่ในอเมริกาเป็นจำนวนมากกว่าที่เคยมีมาในประเทศอื่นใดในโลก หรือในสมัยใดในประวัติศาสตร์

ในสหรัฐอเมริกา ไม่ใช่แต่เพียงรัฐบัญญัติเท่านั้นที่เป็นประชาธิปไตย ธรรมชาติเองยังช่วยเป็นใจให้ประชาชนด้วย

---

๑ ผู้เขียนหมายถึงชนชั้นกรรมาชีพ

ในบรรดาความทรงจำเกี่ยวกับมนุษย์ เราจะพบอะไรเหมือนสิ่งซึ่งเกิดขึ้นต่อหน้าต่อตาเราในอเมริกาเหนือได้ที่ไหนอีกบ้าง

สังคมซึ่งมีชื่อเสียงทั้งหลายในสมัยโบราณทุกแห่ง ก่อตั้งขึ้นท่ามกลางประชาชนที่เป็นศัตรู ซึ่งจะต้องต่อสู้เอาชนะ เพื่อตั้งสังคมตนขึ้นแทนที่ ส่วนพวกประชาชนสมัยใหม่เล่าก็ได้พบเห็นดินแดนอันกว้างใหญ่ไพศาลในบางส่วนของอเมริกาใต้ ซึ่งเป็นที่อาศัยของประชาชนซึ่งมีความรู้น้อยกว่าพวกตน แต่ได้เข้ายึดผืนแผ่นดินเหล่านั้นไว้แล้ว โดยการลงมือเพาะปลูก เพื่อที่จะสร้างรัฐใหม่ให้พวกตน จึงจำเป็นต้องทำลายหรือทำให้พลเมืองมากมายเหล่านั้นยอมสยบต่อพวกตน และแล้วชัยชนะของพวกเขาทำให้อารยธรรมต้องอับอายไปทีเดียว

แต่อเมริกาเหนือ เป็นที่อาศัยของชนเผ่าต่าง ๆ ที่อยู่ไม่เป็นหลักแหล่งเท่านั้น ผู้ซึ่งมิเคยคิดจะใช้ความมั่งคั่งทางธรรมชาติของพื้นดินแต่อย่างใด พูดให้แน่ชัดลงไปก็คือ อเมริกาเหนือยังคงเป็นทวีปที่ว่างเปล่าอยู่ เป็นผืนแผ่นดินร้างซึ่งคอยให้คนมาอยู่อาศัย

ทุกสิ่งทุกอย่างมีลักษณะพิเศษผิดธรรมดาในประเทศของคนอเมริกัน ทั้งสภาพสังคมและกฎหมายของพวกเรา แต่สิ่งซึ่งวิเศษยิ่งไปกว่านั้น คือพื้นดินซึ่งรองรับพวกเขาอยู่

เมื่อพระผู้เป็นเจ้ามอบผืนแผ่นดินให้มนุษย์ พื้นดินยังใหม่ไม่มีใครมาตักตวงประโยชน์แต่มนุษย์ยังอ่อนแอและโง่เขลา ครั้นเมื่อมนุษย์เหล่านี้ได้เรียนรู้การแสวงหาประโยชน์จากสมบัติอันล้ำค่าซึ่งอยู่กลางแผ่นดินนั้น มนุษย์สามารถครอบคลุมพื้นผิวได้แล้วและต่อมาไม่ช้า พวกเขาจำต้องต่อสู้เพื่อได้มาซึ่งสิทธิที่จะครอบครองที่พักพิง ณ ดินแดนแห่งนั้น และพำนักอยู่ได้อย่างเสรี

ยามนั้นเองที่มีการค้นพบอเมริกาเหนือ ราวกับว่าพระผู้เป็นเจ้าได้เก็บสงวนเอาไว้ และยามนั้นเองที่ทวีปนี้เพิ่งจะโผล่พ้นอุทกภัยอันใหญ่หลวงครั้งนั้น

ทวีปอเมริกาเหนือ เช่นเดียวกับครั้งที่ถูกสร้างขึ้นมาวันแรก ๆ เต็มไปด้วยแม่น้ำต่าง ๆ ซึ่งมีต้นน้ำที่ไม่มีวันเหือดแห้ง เต็มไปด้วยที่อันอ้างว้างทั้งเขียวขจี และชุ่มชื้น มีท้องทุ่งสุดลูกหูลูกตา ซึ่งคันไถของชาวนายังไม่เคยแตะต้อง ในสภาวะดังกล่าว ทวีปนี้มิได้เรียกร้องความสนใจของมนุษย์ที่อยู่โดดเดี่ยวโง่เขลา และป่าเถื่อนในสมัยต้น ๆ อีกแล้ว แต่กลับเรียกร้องมนุษย์ซึ่งเป็นเจ้าของความเร้นลับที่สำคัญที่สุดของธรรมชาติแล้ว มนุษย์ซึ่งอยู่รวมกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทั้งได้เรียนรู้จากประสบการณ์มานานนับ ๕๐ ปี

ขณะที่ข้าพเจ้าพูดอยู่นี้ ชาวยุโรปจำนวน ๑๓ ล้านคน ซึ่งเจริญแล้ว กำลังขยายตัวออกไปในดินแดนร้างอันมั่งคั่งอย่างสงบสุข ซึ่งพวกเขายังไม่รู้แน่ว่ามีทรัพยากรอันใดบ้าง หรือมีเนื้อที่กว้างขวางเพียงไร เบื้องหน้าพวกเขา ทหารสามหรือสี่พันคน กำลังขับไล่ชนพื้นเมืองซึ่งเป็นเชื้อชาติร่อนเร่พเนจร เบื้องหลังมนุษย์ที่พกอาวุธเหล่านั้น ตามติดมาด้วยคนตัดไม้ ซึ่งบุกทลวงป่าลึกเข้าไป ไล่ต้อนสัตว์ร้ายแตกกระจายไป สำรวจแม่น้ำ และเตรียมตัวที่จะมุ่งหน้าเยี่ยงผู้ชนะไปสู่อารยธรรม ฝ่าข้ามดินแดนรกร้างแห่งนั้น

บ่อยครั้งในหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าเคยปรารภถึงความสุขสบายทางวัตถุซึ่งคนอเมริกันกำลังชื่นชมอยู่ ข้าพเจ้าชี้ให้เห็นว่าความสุขสบายนี้คือสาเหตุใหญ่ประการหนึ่งแห่งความสำเร็จของกฎหมายของพวกเรา เหตุผลอันเดียวกันนี้คนอื่นนับร้อยพันคน เคยได้แสดงไว้ก่อนหน้าข้าพเจ้า เหตุผลนี้ซึ่งเป็นที่เข้าใจได้ในหมู่คนยุโรปเป็นเหตุผลเพียงประการเดียวซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในหมู่เรา ฉะนั้นข้าพเจ้าไม่ขอขยายความในเรื่องซึ่งคนพูดถึงกันอยู่บ่อย ๆ และเข้าใจกันดีอยู่แล้ว ข้าพเจ้าขอเพียงแสดงข้อเท็จจริงใหม่ ๆ เพิ่มเติมเท่านั้น

โดยทั่วไป เรามักจะนึกว่า ดินแดนอันรกร้างในอเมริกาได้พลเมืองจากชาวยุโรปที่อพยพมา ลงบนฝั่งของโลกใหม่ อยู่ทุกปี ในขณะที่ประชากรอเมริกาเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณบนผืนแผ่นดินซึ่งคนรุ่นพ่อแม่เคยอาศัยอยู่ นั่นคือความเข้าใจผิดอย่างยิ่ง ชาวยุโรปที่มาขึ้นฝั่งยังสหรัฐอเมริกา มาถึงที่นี้อย่างปราศจากมิตรสหาย และบ่อยครั้งไม่มีอะไรติดตัวมาเลย เพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ เขาจำเป็นต้องให้เช่าบริการจากน้ำพักน้ำแรงของเขา และหายากมากที่เขาจะออกพ้นเขตอุตสาหกรรมซึ่งแผ่ขยายอยู่ตามฝั่งมหาสมุทร พวกเขาไม่สามารถเพาะปลูกบนที่รกร้างโดยปราศจากเงินทุนหรือเงินกู้ได้ ก่อนที่จะเสี่ยงชีวิตท่ามกลางป่าเขาลำเนาไพร ร่างกายคนเราจะต้องเคยชินกับความโหดร้ายของภูมิอากาศแบบใหม่ ฉะนั้นคนอเมริกันซึ่งละถิ่นฐานบ้านเกิดของตนไม่เว้นแต่ละวันนี่เอง ที่ออกไปสร้างบ้านสร้างเรือนอันกว้างใหญ่ยังดินแดนอันห่างไกล โดยนัยนี้คนยุโรปจึงออกจากกระท่อมของตน เพื่อไปอาศัยอยู่ตามบริเวณชายฝั่งตรงข้ามของมหาสมุทรแอตแลนติค และคนอเมริกันซึ่งถือกำเนิดจากฝั่งทะเลเดียวกันนี้ กลับบุกลึกเข้าไปสู่ความอ้างว้างกลางทวีปอเมริกา การอพยพเคลื่อนย้ายสองแบบนี้ดำเนินไปไม่มีวันสุดสิ้น โดยเริ่มต้นจากกลางทวีปยุโรป และมุ่งหน้าเรื่อยไปกลางมหาสมุทรอันไพศาล และดำเนินต่อไปฝ่าความอ้างว้างแห่งโลกใหม่ มนุษย์หลายล้านคนกำลังมุ่งหน้าไปพร้อมกัน สู่จุด

ณ ขอบฟ้าจุดเดียวกัน ภาษา ศาสนา และขนบธรรมเนียมของพวกเขาแตกต่างกัน แต่มีจุดประสงค์ร่วมกัน มีคนบอกพวกเขาว่าโชคลาภมีอยู่ที่ใดที่หนึ่งทางทิศตะวันตก พวกเขาก็รีบรุดไปหาโชคลาภนั้น

ไม่มีสิ่งใดจะสามารถเทียบเคียงการอพยพโยกย้ายซึ่งต่อเนื่องกันอยู่เรื่อย ๆ แบบนี้ของเผ่าพันธุ์มนุษย์ หรือบางทีอาจจะมีอยู่สิ่งหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นตอนจักรวรรดิโรมันล่ม ในครั้งนั้นเช่นเดียวกับครั้งนี้ เรามองเห็นมนุษย์ถ้วนหน้าวิ่งกรูกันไปเป็นฝูง สู่จุดเดียวกัน และพบกันอย่างชุลมุนวุ่นวาย ณ ที่แห่งเดียวกัน แต่ทว่าเป้าหมายของพระผู้เป็นเจ้ามีแตกต่างกันไป ผู้มาใหม่แต่ละคนลากผู้ติดตามของตนไปสู่ความพินาศและความตาย แต่บัดนี้พวกเขาแต่ละคน นำพืชพันธุ์แห่งความเจริญรุ่งเรืองและชีวิตติดตัวมาด้วย

ผลลัพธ์อันห่างไกลซึ่งเกิดจากการอพยพของชาวอเมริกันสู่ตะวันตกครั้งนี้ ยังถูกอนาคตซ่อนเร้นไว้พ้นสายตาเรา แต่ผลใกล้ตัวนี้ดูได้ง่าย กล่าวคือ ขณะที่พลเมืองเก่าแก่ส่วนหนึ่งออกเดินทางห่างไกลออกไปในแต่ละปี จากรัฐอันเป็นถิ่นกำเนิดของพวกเขาสิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ รัฐเหล่านั้นมีพลเมืองเพิ่มขึ้นช้ามาก แม้ว่ารัฐดังกล่าวจะมีอายุเก่าแก่ลงก็ตาม โดยนัยนี้เองที่มลรัฐคอนเน็คติคัต ซึ่งยังคงมีพลเมืองแค่ ๕๙ คนต่อหนึ่งตารางไมล์ ประชากรของมลรัฐนี้เพิ่มขึ้นเพียงหนึ่งในสี่ตลอดระยะเวลา ๔๐ ปีมานี้ ในขณะที่ประชากรอังกฤษในสมัยเดียวกันนี้ เพิ่มขึ้นถึงหนึ่งในสาม ดังนั้นผู้อพยพจากยุโรป จึงมาขึ้นฝั่งยังประเทศที่มีประชากรเพียงครึ่งเดียวมาตลอด ที่ซึ่งการอุตสาหกรรมยังขาดมือคนช่วย ผู้อพยพนี้จึงเป็นกรรมกรที่สบาย ลูกชายของเขาออกไปแสวงหาโชคลาภในดินแดนอันเวิ้งว้าง และกลายเป็นเจ้าของที่ดินผู้มั่งคั่ง ผู้พ่อจึงสะสมเงินทุนซึ่งแตกดอกออกผลเพราะน้ำมือลูกชาย ดังนั้น จึงมิมีความยากลำเค็ญใด ๆ ทั้งสำหรับคนต่างถิ่น และคนพื้นเมือง

รัฐบัญญัติในสหรัฐอเมริกา ส่งเสริมการแบ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินมากที่สุดเท่าที่จะมากได้แต่มูลเหตุที่มีอิทธิพลต่อรัฐบัญญัติดังกล่าว กีดกันมิให้มีการแบ่งกรรมสิทธิ์เป็นอย่างอื่น* เราจะสังเกตได้ในเรื่องนี้ ตามมลรัฐซึ่งเริ่มมีประชากรมาอยู่เต็มในที่สุด มลรัฐแมสสาชูเส็ทซ์เป็นดินแดนที่มีพลเมืองมากที่สุดในสหภาพ คือนับได้ ๘๐ คนต่อหนึ่งตารางไมล์ ซึ่งน้อยกว่าในฝรั่งเศสมากเหลือเกิน ที่ซึ่งในเนื้อที่ขนาดเดียวกันมีพลเมืองมาอยู่รวมกันถึง ๑๖๒ คน

---

* ในนิวอิงแลนด์ พื้นดินถูกตัดแบ่งออกเป็นผืนเล็กๆ แต่ไม่มีการแยกต่อไปอีกแล้ว

อย่างไรก็ตาม ในมลรัฐแมสสาชูเส็ทซ์ หายากทีเดียวที่จะมีการแบ่งแยกเนื้อที่เล็กๆ ออกไปอีก โดยทั่วไปแล้วลูกคนโตจะเป็นผู้ได้รับที่ดิน ส่วนคนน้องๆ จะออกไปหาโชคลาภในดินแดนอันรกร้าง

กฎหมายได้เลิกสิทธิของลูกคนโต แต่เราอาจกล่าวได้ว่า พระผู้เป็นเจ้าทรงกำหนดขึ้นมาเช่นนั้น โดยไม่เคยมีใครบ่นว่าแต่อย่างใด และอย่างน้อยการเลิกครั้งนี้ ก็มิได้ทำให้เสียความยุติธรรมไปเลย

เราจะอาศัยข้อเท็จจริงเพียงประการเดียว มาตัดสินจำนวนคนมากมายผิดปกติ ซึ่งออกจากมลรัฐนิวอิงแลนด์ เพื่อหอบครอบครัวของตนไปสู่ดินแดนร้าง มีผู้ยืนยันกับเราว่าในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ ในบรรดาสมาชิกสภาคองเกรส มีอยู่ ๓๖ คนซึ่งเกิดในมลรัฐคอนเน็คติคัตเล็กๆ ประชากรของมลรัฐคอนเน็คติคัต ซึ่งเป็นเพียงหนึ่งใน ๔๓ ส่วน ของประชากรสหรัฐ จึงส่งผู้แทนเข้ารัฐสภาถึง ๑ ใน ๘

อย่างไรก็ตาม มลรัฐคอนเน็คติคัตส่งผู้แทนของตนเองไปนั่งในสภา เพียง ๕ คนเท่านั้น ส่วนที่เหลืออีก ๓๑ คน ปรากฏตัวในสภา ในฐานะผู้แทนของรัฐใหม่ๆ ทางภาคตะวันตก ถ้าแม้นบุคคลทั้ง ๓๑ คนนี้ ยังพำนักอยู่ในมลรัฐคอนเน็คติคัตย่อมเป็นไปได้มากว่าแทนที่เขาจะเป็นเจ้าของที่ดินอันมั่งคั่ง เขาอาจจะยังคงเป็นชาวนาเล็กๆ ก็ได้ อาจจะยังอยู่ในเงามืดโดยมิสามารถเปิดหนทางให้ตัวเองไปสู่อาชีพทางการเมือง และแทนที่จะกลายเป็นนักนิติบัญญัติที่มีประโยชน์ เขาอาจจะกลายเป็นราษฎรที่เป็นภัยก็ได้

การพิจารณาเช่นนี้มิได้คลาดไปจากความนึกคิดของชาวอเมริกัน เท่าๆ กับความคิดของชาวเรา

นายกรัฐมนตรีเค้นท์ (Kent) เคยกล่าวไว้ในหนังสือเกี่ยวกับกฎหมายอเมริกัน (เล่ม ๔ หน้า ๓๘๐) ว่า "เราไม่สงสัยเลยว่า การแบ่งที่ดินจะไม่ก่อให้เกิดความเลวร้ายใหญ่โตเมื่อมีการแบ่งมากจนถึงขีดสุด จนกระทั่งที่ดินแต่ละส่วนไม่สามารถจะเกื้อหนุนครอบครัวได้อีกแล้ว แต่ข้อเสียอันนี้ไม่มีใครรู้สึกกันในสหรัฐอเมริกาหลายต่อหลายชั่วคนคงจะผ่านพ้นไปก่อนที่พวกเขาจะเริ่มรู้สึกกันในเรื่องนี้ เนื้อที่อันไพศาลซึ่งยังไม่มีใครอาศัยอยู่ในอาณาจักรของเรา ผืนแผ่นดินกว้างขวางมากมายซึ่งมาบรรจบกับเรา อีกผู้อพยพซึ่งหลั่งไหลออกไปไม่

ขาดสาย ซึ่งเมื่อละจากบริเวณชายฝั่งแอตแลนติคต่างมุ่งหน้าสู่กลางประเทศ ก็เห็นจะเพียงพอแล้ว และจะพอไปอีกนาน ในอันที่จะป้องกันมิให้มีการแบ่งแยกมรดกจนเกินไป"

คงจะเป็นการยากที่จะวาดภาพความหิวกระหายของชาวอเมริกัน ซึ่งกระโจนไปหาเหยื่ออันมโหฬาร ซึ่งโชคนำมาวางไว้ตรงหน้า เพื่อที่จะติดตามเหยื่อนั้น พวกเขาต้องต่อสู้กับลูกธนูของชาวอินเดียนแดง อีกไข้ป่ามากมายโดยมิย่นย่อ ความเงียบในป่าชัฏไม่มีอะไรที่จะทำให้เขาต้องฉงนใจ สัตว์ร้ายที่กรายเข้ามาใกล้มิได้ทำให้เขาหวั่นไหวเพราะอารมณ์ความรู้อันร้อนแรงยิ่งกว่าความรักชีวิต คอยกระตุ้นเขาอยู่ตลอดเวลา ณ เบื้องหน้าเขา คือทวีปอันกว้างใหญ่ไพศาลราวกับว่าจะไม่มีวันสิ้นสุด และเราอาจจะพูดได้ว่า เขาจะรีบรุดไปด้วยหวั่นว่าจะช้าจนเกินการคล้ายกับเกรงจะไม่มีที่พอสำหรับตน ข้าพเจ้าพูดถึงการอพยพจากรัฐเก่าๆ แล้ว แต่ว่าข้าพเจ้าจะพูดอะไรบ้าง ในเรื่องการอพยพจากรัฐใหม่ๆ ยังไม่ทันถึง ๕๐ ปี ที่รัฐโอไฮโอถูกก่อตั้งขึ้น พลเมืองส่วนมากของรัฐนี้ไม่เคยเห็นวันก่อตั้งรัฐ เมืองหลวงอยู่มายังไม่ถึง ๓๐ ปี อาณาจักรของรัฐนี้ยังปกคลุมไปด้วยท้องทุ่งรกร้างกว้างใหญ่ไพศาล อย่างไรก็ตาม ประชากรของรัฐโอไฮโอ เริ่มต้นออกเดินทางสู่ตะวันตกแล้ว ผู้ที่แวะลงยังทุ่งหญ้าอันอุดมสมบูรณ์แห่งมลรัฐอิลลินอยส์ ส่วนใหญ่คือพลเมืองจากโอไฮโอ บุคคลเหล่านี้ได้ละทิ้งประเทศแรกของตนเพื่อหาความสุขสบาย พวกเขาออกจากประเทศที่สองของตนเพื่อความสุขสบายกว่าเดิม ไม่ว่าจะหันไปทางไหนเขาพบเห็นโชคลาภแทบทั้งนั้น แต่ไม่พบความสุข ในจิตใจเขาเหล่านี้ความปรารถนาความสุขสบาย กลายเป็นอารมณ์ร้อนแรงกระวนกระวายซึ่งเพิ่มพูนขึ้นขณะที่เขาหาสิ่งต่างๆ มาสนอง ความต้องการของตนเอง ครั้งกระโน้นเขาได้ตัดสายใยที่ผูกพันเขากับบ้านเกิดเมืองนอนจนขาดสะบั้น นับแต่นั้นมาเขาไม่เคยยึดที่ใดเป็นเมืองนอนเลย สำหรับพวกเขาการอพยพของเขา แรกเริ่มคือความจำเป็น มาบัดนี้ ในสายตาของเขามันกลายเป็นเกมเสี่ยงโชค โดยที่เขาชื่นชอบกับความรู้สึกที่ได้เล่นเกมส์นั้น เท่าๆ กับโชคลาภที่ได้มาทีเดียว

บางครั้ง มนุษย์จะมุ่งเดินไปเร็วมาก จนกระทั่งพอคล้อยหลังเขาไป เราจะเห็นแต่ที่ร้างดังเดิม ป่าทั้งป่าต้องราบไปเมื่อเท้าเขาเหยียบย่างลง ครั้นเขาผ่านพ้นไปแล้ว ป่าก็ฟื้นคืนชีวิตกลับขึ้นมาใหม่ ไม่ใช่สิ่งหาดูได้ยากเลย ขณะที่เราไปตามรัฐใหม่ๆ ทางภาคตะวันตก ที่จะพบเห็นบ้านเรือนถูกปล่อยปละเป็นที่ร้างอยู่ท่ามกลางป่าละเมาะ บ่อยครั้งเราจะพบซากปรักหักพังของกระท่อมอยู่กลางที่เปลี่ยว เราจะต้องประหลาดใจ ขณะที่บุกป่าฝ่าพื้นที่อัน

รกร้างซึ่งเคยมีการเพาะปลูก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพลัง และความไม่แน่ไม่นอนของมนุษย์ในเวลาเดียวกัน ท่ามกลางทุ่งนาซึ่งถูกปล่อยปละละเลยเหล่านี้เหนือซากปรักหักพังเพียงชั่วครู่ชั่วยาม ที่ซึ่งเคยเป็นป่าเก่าแก่มาก่อน ไม่ทันนานก็เริ่มแตกยอดแตกหน่อขึ้นมาใหม่ เหล่าสัตว์นานาก็กลับมาครอบครองอาณาจักรของมันดังกาลก่อน ธรรมชาติเริ่มเข้าปกคลุมรอยเท้าของมนุษย์ด้วยกิ่งก้านสาขา ผลิดอกอย่างชื่นบานและรีบเร่งที่จะทำให้ร่องรอยชั่วครู่ชั่วยามเลือนหายไป

ข้าพเจ้าจำได้ว่า ขณะที่ตัดข้ามตำบลอันรกร้างแห่งหนึ่ง ซึ่งยังอยู่ในเขตมลรัฐนิวยอร์ค ข้าพเจ้าบรรลุยังริมผืงทะเลสาบแห่งหนึ่ง ปกคลุมไปด้วยป่าชัฏราวกับยามเริ่มสร้างโลกทีเดียว เกาะเล็ก ๆ เกาะหนึ่งโผล่อยู่กลางน้ำ ป่าละเมาะซึ่งปกคลุมเกาะอยู่แผ่กิ่งก้านใบหนาปกคลุมตลอดชายผืง บนริมผืงทะเลสาบ ไม่มีสิ่งใดที่แสดงว่ามีมนุษย์อาศัยอยู่ นอกจากเราจะสังเกตเห็นควันไฟพวยพุ่งเป็นลำ ณ ขอบฟ้า ซึ่งดูประหนึ่งจะย้อยลงมาจากฟ้าเบื้องบนมากกว่าจะพุ่งขึ้น ขณะที่ลอยล่องอยู่รอบ ๆ ยอดไม้จนจรดกับปุยเมฆ เรือแคนูลำหนึ่งของพวกอินเดียแดง เกยตื้นอยู่บนพื้นทราย ข้าพเจ้าเลยถือโอกาสใช้เรือนั้นข้ามไปชมเกาะ ซึ่งดึงดูดสายตาข้าพเจ้าตั้งแต่แรก หลังจากนั้นไม่นานข้าพเจ้าก็บรรลุถึงชายผืง เกาะทั้งเกาะเป็นสถานที่สงัดเงียบร่มรื่นแบบที่เราพบในโลกใหม่ แทบจะทำให้มนุษย์ที่เจริญแล้วเสียดายชีวิตป่าดงพงไพรเอาทีเดียว พืชพันธุ์อันงดงามแข็งแรงอย่างน่ามหัศจรรย์แสดงให้เห็นว่า พื้นดินมีความอุดมสมบูรณ์ยากจะหาสิ่งใดเปรียบ เช่นเดียวกับที่ดินรกร้างทั้งหลายในอเมริกาเหนือ ณ ที่นั้นความเงียบสงัดปกคลุมอยู่ทั่วไป จะมีก็แต่เสียงยอดไม้เสียดสีกัน และเสียงก๊อก ๆ ของนกหัวขวานซึ่งกำลังจิกเปลือกไม้เท่านั้น ข้าพเจ้ามิได้คิดแม้แต่นิดเดียวว่า ณ สถานที่นี้เคยมีคนอาศัยอยู่มาเก่าก่อน เพราะดูธรรมชาติจะถูกปล่อยให้อยู่ตามประสาของมันมาตลอดเวลา แต่เมื่อลุถึงกลางเกาะข้าพเจ้ารู้สึกขึ้นมาทันทีว่าได้พบร่องรอยของมนุษย์ ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงตรวจตราดูสิ่งต่าง ๆ โดยรอบอย่างละเอียดถี่ถ้วน ในไม่ช้าข้าพเจ้าก็มิได้สงสัยเลยว่าเคยมีคนยุโรปผู้หนึ่งมาอาศัยที่แห่งนี้เป็นแหล่งพักพิง แต่ผลงานของเขาช่างเปลี่ยนรูปโฉมไปมากเหลือเกิน ต้นไม้ซึ่งเขาเคยตัดอย่างรีบร้อนเพื่อทำเพิงหลบอาศัย ได้แตกหน่อใหม่จนหมดสิ้น รั้วบ้านกลายเป็นรั้วซึ่งปกคลุมด้วยพันธุ์ไม้ใบหนา กระท่อมของเขาแปรรูปไปเป็นพุ่มไม้แน่นขนัด กลางหมู่

ไม้เหล่านั้น เรายังคงสังเกตเห็นอิฐเป็นรอยดำด้วยเขม่าไฟสองสามก้อน กระจัดกระจายอยู่รอบกองเถ้าถ่าน ไม่ต้องสงสัยเลยว่าที่แห่งนี้เคยเป็นเตาไฟ เตาผิงเมื่อพังลงมาก็ปกคลุมเตาไฟนั้นด้วยซากอันหักพังของมัน ข้าพเจ้ายืนชมทรัพยากรของธรรมชาติ และความอ่อนแอของมนุษย์อยู่เงียบ ๆ ชั่วครู่หนึ่ง และในที่สุดเมื่อจะต้องละจากที่อันงามประหนึ่งมีมนต์สะกดแห่งนี้ ข้าพเจ้าจึงกล่าวซ้ำแล้วซ้ำเล่าอย่างเศร้าสร้อยว่า "อะไรกัน เหลือแต่ซากเสียแล้วหรือ"

ในยุโรป เราเคยชินที่จะมองว่าจิตใจที่วิตกกังวล ความปรารถนาในทรัพย์ศฤงคารอย่างไม่ประมาณตัว และความรักอิสรภาพจนเกินขนาด เป็นอันตรายอย่างใหญ่หลวงของสังคม สิ่งเหล่านี้ทีเดียวช่วยประกันให้สาธารณรัฐอเมริกา มีอนาคตอันยืนยาวและสันติสุข แม้นปราศจากอารมณ์กระวนกระวายเหล่านี้แล้วไซร้ บรรดาประชากรก็คงจะชุมนุมกันอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง และไม่ช้าก็คงจะเกิดความต้องการในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งยากจะเสนอสนองได้เช่นในหมู่เรา โลกใหม่แห่งนี้ช่างโชคดีเหลือเกิน ที่ซึ่งความชั่วของมนุษย์กลายเป็นประโยชน์ต่อสังคมเกือบจะเท่า ๆ กับคุณธรรมความดีทีเดียว

สิ่งนี้มีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงต่อวิธีการที่เราจะตัดสินการกระทำของมนุษย์ในซีกโลกทั้งสองนี้ บ่อยครั้ง คนอเมริกันจะเรียกสิ่งซึ่งเราเรียกว่า ความรักผลประโยชน์ ว่าเป็นความอุตสาหะอันน่าสรรเสริญ และสิ่งซึ่งเราพิจารณาว่าเป็นความปรารถนาแต่พอประมาณ เขาเห็นว่าเป็นความขลาดของจิตใจ

ในประเทศฝรั่งเศส เรามองเห็นว่ารสนิยมง่าย ๆ ธรรมดา ขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่อย่างสงบสุข ความผูกพันกันในครอบครัว และความรักบ้านเกิดเมืองนอนเป็นหลักประกันอันยิ่งใหญ่ แห่งความสงบสุขของประเทศ แต่ในอเมริกาไม่มีอะไรจะน่าเป็นภัยต่อสังคมเท่ากับคุณธรรมทั้งหลายที่กล่าวมา ชาวฝรั่งเศสในคานาดาผู้ซึ่งยังคงอนุรักษ์ประเพณีความเป็นอยู่แบบเก่าแก่ไว้อย่างซื่อสัตย์ ประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิตอยู่ในอาณาจักรนั้นเสียแล้ว และประชาชนชาติเล็ก ๆ ซึ่งเพิ่งจะถือกำเนิดขึ้น มิช้ามินานคงจะต้องตกเป็นเหยื่อแห่งความยากลำเค็ญแบบชาติเก่าแก่ทั้งหลาย ในคานาดา บุคคลที่มีสติปัญญาความรู้มากที่สุด มีความรักชาติและมนุษยธรรมมากที่สุด กำลังใช้ความมานะพยายามอย่างมหัศจรรย์ ในอันที่จะทำให้ประชาชนรังเกียจความสุขแบบง่าย ๆ ซึ่งเหมาะสมกับพวกเขา เขาเหล่านั้นชื่นชมสรรเสริญผลประโยชน์อันเกิดจากความมั่งคั่ง เช่นเดียวกับการที่ใครจะมาพยายามโอ้อวดถึง

ความงดงามของสิ่งแสนจะสามัญธรรมดาให้พวกเราฟังนั่นแหละ ทั้งบุคคลเหล่านั้นยังคอยกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ของมนุษย์ อันเป็นอารมณ์ที่ใคร ๆ ในประเทศอื่นพยายามอย่างมากที่จะระงับให้สงบราบคาบ การนำความสนุกเพลิดเพลินอันบริสุทธิ์และสงบ ซึ่งคนจนได้รับจากประเทศชาติ มาแลกกับความสนุกสนานอันไร้คุณค่า ซึ่งได้จากความกินดีอยู่ดีภายใต้ท้องฟ้าในต่างแดน การหลบลี้จากบ้านพ่อบ้านแม่ และท้องทุ่งอันเป็นที่อยู่อย่างสงบของบรรพบุรุษ การทอดทิ้งทั้งผู้อยู่ และผู้ตาย เพื่อวิ่งตามหาโชคลาภ ในสายตาของพวกเขาไม่มีสิ่งใดซึ่งควรแก่การชื่นชมสรรเสริญมากไปกว่านี้

ในสมัยเรา อเมริกาให้ที่ดินแก่มนุษย์กว้างใหญ่ไพศาลขึ้นทุกที ๆ เกินความอุตสาหะของมนุษย์ซึ่งนำที่ดินเหล่านั้นมาดัดแปลงให้เกิดคุณค่า

ในอเมริกา การที่จะให้ความรู้อย่างเพียงพอนั้นทำได้ยาก เพราะความรู้และปัญญาทั้งมวล ขณะเดียวกับที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของ ยังจะต้องให้ประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของอีกด้วย ที่นั้นความต้องการใหม่ ๆ มิใช่สิ่งที่ใครจะต้องหวั่นเกรงในเมื่อความต้องการเหล่านั้นเราสามารถสนองได้โดยไม่ยากลำบากอะไร พวกเขามิต้องหวาดหวั่นที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกมากมายแต่อย่างใด เพราะอารมณ์ทั้งมวลมีสิ่งมาหล่อเลี้ยงได้ง่าย อีกให้ประโยชน์ด้วย ที่นั่นเราไม่มีวันทำให้คนมีเสรีมากจนเกินไป เพราะเกือบจะไม่มีสิ่งใดมาเย้ายวนใจให้คนนำเสรีภาพไปใช้ในทางที่ผิด

สาธารณรัฐต่าง ๆ ของอเมริกาในสมัยเรา เปรียบเสมือนบริษัทต่าง ๆ ของพวกพ่อค้า ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ร่วมกันจากผืนแผ่นดินอันรกร้างแห่งโลกใหม่ และเป็นธุระรับผิดชอบการค้าซึ่งเจริญรุ่งเรืองขึ้นเรื่อย ๆ

อารมณ์ความรู้สึกซึ่งเร้าใจคนอเมริกันอย่างลึกซึ้งที่สุด คืออารมณ์ทางการค้า มิใช่อารมณ์ทางการเมือง หรือจะกล่าวว่าคนอเมริกันนำนิสัยพ่อค้าเข้าไปใช้ในการเมืองจะดีกว่า พวกเขารักความมีระเบียบ แม้นปราศจากสิ่งนี้แล้ว การค้าย่อมไม่มีวันเจริญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกเขาเห็นคุณค่าของกฎเกณฑ์ในเรื่องความเป็นอยู่ ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้บ้านมีความสุขสบาย พวกเขานิยมวิจารณญาณอันนำมาซึ่งโชคลาภมากมาย ยิ่งกว่าอัจฉริยะ ซึ่งส่วนมากมักจะพ้นปัญญาของพวกเขา ความคิดกว้าง ๆ ทำให้จิตใจของพวกเขา ซึ่งเคยชินกับการคำนวณที่แน่นอน ต้องตื่นตระหนก ทั้งในหมู่เขาเหล่านี้ การปฏิบัติเป็นสิ่งมีเกียรติกว่าทฤษฎี

อเมริกาเป็นที่ที่ควรไป เพื่อจะได้เข้าใจดีว่า ความสุขสบายทางวัตถุมีอานุภาพเหนือการกระทำทางการเมืองเพียงใด และแม้กระทั่งความคิดเห็นของคน ซึ่งจะยอมจำนนก็ต่อเหตุผลเพียงอย่างเดียว เราจะค้นพบความจริงเป็นส่วนใหญ่ ในเรื่องนี้ก็จากการพบปะกับชาวต่างชาติ ผู้อพยพมาจากยุโรปส่วนมาก นำความรักอิสรภาพแบบบ่าดง และการเปลี่ยนแปลงบางประการ ซึ่งบ่อยครั้งมักจะเกิดขึ้นท่ามกลางความยากลำเค็ญ ติดตัวไปสู่โลกใหม่ด้วย ที่สหรัฐอเมริกาบางครั้งข้าพเจ้าได้พานพบชาวยุโรปบางคน ซึ่งจำเป็นต้องหนีออกจากประเทศของตนในครั้งกระโน้น ด้วยเหตุผลทางการเมือง คนเหล่านี้ทุกคนทำให้ข้าพเจ้าต้องประหลาดใจเพราะสุนทรพจน์ของพวกเขา แต่คนหนึ่งในบุคคลเหล่านี้สะดุดใจข้าพเจ้ามากกว่าคนอื่น ขณะที่ข้าพเจ้าผ่านตำบลหนึ่งซึ่งอยู่ห่างไกลจากมลรัฐเพ็นซิลเวเนีย เกิดค่ำขึ้นมาอย่างไม่รู้ตัว ข้าพเจ้าจึงไปขออาศัยพักแรมที่บ้านชาวไร่ผู้มั่งคั่งผู้หนึ่ง เขาเป็นคนฝรั่งเศส เขาพาข้าพเจ้าไปนั่งใกล้เตาผิง แล้วเราก็เริ่มสนทนากันอย่างสบายอารมณ์ ตามประสาคนที่กลับมาพบกันในป่าลึกห่างไกลจากประเทศที่ให้กำเนิดเขาหลายพันไมล์ มิใช่ข้าพเจ้าจะไม่รู้ว่าเจ้าบ้านของข้าพเจ้าเคยเป็นนักปรับระดับชนชั้นผู้ยิ่งใหญ่ เมื่อสี่สิบปีมาแล้ว และเป็นนักการเมืองประเภทเร้าใจมวลชนอย่างรุนแรงผู้หนึ่ง ชื่อของเขายังปรากฏอยู่ในประวัติศาสตร์

ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงแปลกใจอย่างประหลาด ที่ได้ยินเขาวิจารณ์ถกเถียงเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ราวกับเป็นนักเศรษฐศาสตร์ ข้าพเจ้าเกือบจะใช้คำว่าเจ้าของที่ดิน เขาพูดถึงระดับชนชั้นซึ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์โดยการกำหนดด้วยทรัพย์สมบัติ พูดถึงการเชื่อฟังกฎหมาย พูดถึงอิทธิพลแห่งขนบธรรมเนียมอันดีงามในสาธารณรัฐ และความช่วยเหลือซึ่งได้จากศาสนาในเรื่องระเบียบและเสรีภาพ แม้กระทั่งในบางครั้ง เขายังได้อ้างประกาศิตของพระเยซูคริสต์ราวกับว่ามิได้ตั้งใจ เพื่อเป็นการสนับสนุนความเห็นเกี่ยวกับการเมืองของเขาประการหนึ่ง

ขณะที่ฟังอยู่นั้น ข้าพเจ้าขอชมเชยการที่ความคิดและเหตุผลของมนุษย์เปลี่ยนแปรไปได้ไม่ตายตัว สิ่งนั้นถูกหรือผิด เราจะค้นพบได้อย่างไร ท่ามกลางความไม่แน่นอนทางวิชาการ และบทเรียนจากประสบการณ์ต่าง ๆ นานา แต่แล้วก็มีข้อเท็จจริงอันใหม่โผล่ขึ้นมาทำให้ข้าพเจ้าหายเคลือบแคลงทันที ครั้งหนึ่งข้าพเจ้าเคยยากจน มาบัดนี้เป็นเศรษฐีเสียแล้ว อย่างน้อยถ้าความกินดีอยู่ดี ทำให้ข้าพเจ้ามีเสรีภาพทางความคิดเห็น ขณะที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของข้าพเจ้าก็คงจะดี แต่ก็เปล่า ตามจริงแล้ว ความคิดเห็นของข้าพเจ้าเปลี่ยนแปลงไป

พร้อม ๆ กับทรัพย์สมบัติที่เพิ่มพูนขึ้นของข้าพเจ้า และด้วยการใช้เหตุการณ์อันประจวบเหมาะนี้ให้เป็นประโยชน์ ข้าพเจ้าได้ค้นพบเหตุผลจริง ๆ ที่อธิบายเรื่องนี้ได้ ซึ่งก่อนหน้านี้คลาดสายตาข้าพเจ้าไป

ความกินดีอยู่ดีมีอิทธิพลต่อคนอเมริกันอย่างเต็มที่ มากกว่าที่มีต่อคนชาติอื่น คนอเมริกันมองเห็นระเบียบและความเจริญรุ่งเรืองเกี่ยวโยงกันและดำเนินไปด้วยกันอยู่ตลอดเวลา เขานึกไม่ออกเลยว่าทั้งสองสิ่งอาจจะแยกกันอยู่ได้ ดังนั้น เขาจึงมิต้องหลงลืม หรือสูญเสียสิ่งซึ่งเขาได้มาจากการศึกษาชั้นประถม เช่น คนยุโรปเป็นจำนวนมาก

อิทธิพลของกฎหมายต่อการดำรงอยู่ของสาธารณรัฐประชาธิไตยในสหรัฐอเมริกา

เป้าหมายหลักของหนังสือเล่มนี้ คือการทำความรู้จักกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา แม้นบรรลุเป้าหมายนี้แล้ว ผู้อ่านย่อมจะสามารถตัดสินได้เองว่าในบรรดากฎหมายเหล่านี้ กฎหมายบทใดมีแนวโน้มที่จะธำรงไว้ซึ่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และกฎหมายใดทำให้สาธารณรัฐประชาธิปไตยตกอยู่ในภาวะอันตราย ถ้าแม้นว่าตลอดหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้ามิสามารถทำได้สำเร็จ ในบทนี้ข้าพเจ้ายิ่งจะทำได้สำเร็จน้อยลงด้วยซ้ำไป

ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงมิประสงค์เข้าไปในเรื่องซึ่งข้าพเจ้ากล่าวมาแล้ว คำพูดเพียงสองสามบรรทัดคงจะพอสรุปความคิดของข้าพเจ้าได้

มีอยู่สามสิ่ง ซึ่งดูจะช่วยรักษาสาธารณรัฐประชาธิปไตยในโลกใหม่ไว้ได้เหนือสิ่งอื่นใด

ประการแรกคือ รูปแบบสมาพันธ์ซึ่งคนอเมริกันนำมาใช้ ซึ่งเปิดโอกาสให้สหภาพสามารถทรงไว้ซึ่งอำนาจในฐานะสาธารณรัฐใหญ่ และมีความคงมั่นในฐานะสาธารณรัฐเล็ก ๆ

ข้าพเจ้าพบประการที่สองในสถาบันชุมชนต่าง ๆ ซึ่งโดยการผ่อนคลายเผด็จการของมหาชนให้เบาบางลง ได้ให้รสนิยมในเสรีภาพและศิลปะในการมีชีวิตอยู่อย่างเสรีแก่ประชาชนในเวลาเดียวกัน

ประการที่สามจะพบเห็นได้ในโครงสร้างของอำนาจตุลาการ ข้าพเจ้าได้แสดงให้เห็นแล้วว่า ศาลมีประโยชน์เพียงไรในการแก้ไขประชาธิปไตยที่ออกนอกลู่นอกทาง และเมื่อเราไม่มีวันสามารถหยุดยั้งขบวนการต่าง ๆ ของมหาชนได้ ศาลสามารถถ่วงและนำขบวนการเหล่านั้นได้อย่างไร

อิทธิพลของขนบธรรมเนียมต่อการธำรงไว้ ซึ่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกา

ข้าพเจ้าเคยกล่าวมาข้างต้นว่า ข้าพเจ้าพิจารณาขนบธรรมเนียม ว่าเป็นหนึ่งในสาเหตุกว้าง ๆ ซึ่งสามารถรักษาสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกาไว้ได้

ในที่นี้ คำว่า "ขนบธรรมเนียม" ข้าพเจ้าหมายถึงตามที่คนโบราณเขาใช้กันว่า "จารีตประเพณี" ไม่เพียงแต่ข้าพเจ้าจะนำความหมายนี้มาใช้กับคำว่าขนบธรรมเนียมตามความหมายที่แท้ของมันเท่านั้น ซึ่งเราอาจเรียกว่าเป็นความเคยชินของจิตใจ แต่ยังจะใช้ในความหมายต่าง ๆ ซึ่งคนเข้าใจกัน ตามความคิดเห็นต่าง ๆ นานา ที่มีอยู่ในหมู่คน และยังใช้กับความคิดในส่วนรวม อันเกิดจากความเคยชินทางด้านความนึกคิดจิตใจอีกด้วย

ดังนั้น จากคำนี้ ข้าพเจ้าจึงเข้าใจได้ถึงสภาวะทางจิตใจและทางปัญญาทั้งมวลของประชาชน เป้าหมายของข้าพเจ้ามิใช่การวาดภาพขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของคนอเมริกัน ขณะนี้ข้าพเจ้าขอจำกัดอยู่แต่ การแสวงหาว่าขนบธรรมเนียมอันใดในบรรดาที่กล่าวมา จะเอื้ออำนวยต่อการดำรงอยู่ของสถาบันการเมือง

ศาสนาในฐานะที่เป็นสถาบันการเมือง ศาสนามีประโยชน์อันทรงพลังในการธำรงไว้ซึ่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยของชาวอเมริกัน

เคียงข้างศาสนาแต่ละศาสนา ก็คือความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งเชื่อมต่อกันเพราะมีความคล้ายคลึงกัน

ลองปล่อยให้ความนึกคิดจิตใจของมนุษย์ดำเนินไปตามแนวโน้มของมัน ความนึกคิดนั้น ย่อมจะจัดระเบียบของสังคมการเมือง และดินแดนของพระผู้เป็นเจ้า ด้วยวิธีที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความคิดนั้น ถ้าจะหาญกล่าว ย่อมจะหาลู่ทางที่จะผสมผสานพิภพให้เข้ากับสวรรค์

อเมริกาที่เป็นของอังกฤษส่วนใหญ่ เป็นที่อาศัยของบรรดาผู้คนซึ่งหลังจากหลีกพ้นอำนาจแห่งสันตะปาปามาแล้ว มิได้ยอมสยบต่ออำนาจสูงสุดของศาสนาใด ๆ ดังนั้น พวกเขาจึงนำศาสนาคริสต์ ซึ่งข้าพเจ้าไม่สามารถจะหาคำอธิบายอันใดได้ดีกว่าที่จะเรียกว่าแบบประชาธิปไตย และแบบสาธารณรัฐ เข้ามายังโลกใหม่ด้วย นั่นเป็นการส่งเสริมการจัดตั้ง

สาธารณรัฐและประชาธิปไตยในกิจการต่าง ๆ อย่างแปลกประหลาด นับแต่เรื่องหลักการ การเมืองและศาสนาจะมีลักษณะสอดคล้องกัน และนับแต่นั้นก็มีความสอดคล้องกันเรื่อยมา

เมื่อประมาณ ๕๐ ปีมานี้เองที่ประเทศไอร์แลนด์ เริ่มส่งประชากรคาธอลิกหลั่งไหลเข้ามาในใจกลางสหรัฐอเมริกา ข้างฝ่ายลัทธิคาธอลิกแบบอเมริกาก็ทำให้บุคคลต่างหันมานับถือศาสนา ปัจจุบันในสหภาพ เราจะพบชาวคริสต์มากกว่าล้านคน ผู้ประกาศสัจจธรรมแห่งศาสนาโรมันคาธอลิค

ชาวคาธอลิกเหล่านี้แสดงให้เห็นความภักดีของตน ด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ ทั้งเต็มไปด้วยความกระตือรือร้นและศรัทธาในความเชื่อของตน แต่กระนั้นพวกเขาก็ก่อตั้งกันขึ้นเป็นชนชั้น ที่เป็นสาธารณรัฐและเป็นประชาธิปไตยที่สุดที่มีอยู่ในสหรัฐอเมริกา

เมื่อมองในขั้นแรก ข้อเท็จจริงนี้จะยังความประหลาดใจทีเดียว แต่เมื่อคิดใคร่ครวญดูให้ดีแล้ว เราย่อมจะค้นพบสาเหตุที่ซ่อนเร้นอยู่ได้โดยง่าย

ข้าพเจ้าคิดว่า การมองศาสนาคาธอลิกว่าเป็นศัตรูธรรมชาติของประชาธิปไตยนั้นเป็นการมองที่ผิด ในบรรดาลัทธิต่าง ๆ ของศาสนาคริสต์ ตรงกันข้าม ลัทธิคาธอลิก ดูจะเป็นลัทธิหนึ่ง ที่ส่งเสริมความเสมอภาคทางสภาวะความเป็นอยู่ได้ดีที่สุด ในหมู่ชาวคาธอลิก สังคมศาสนาประกอบด้วยปัจจัยเพียงสองประการเท่านั้น คือ พระและประชาชน พระเท่านั้นที่อยู่สูงกว่าประชาชน ภายใต้พระที่ทุกคนมีความเท่าเทียมกันหมด

ในเรื่องของลัทธิ ศาสนาคาธอลิกให้สติปัญญาทุกชนิดอยู่ในระดับเดียวกัน ลัทธินี้บังคับทุกคน ทั้งปราชญ์ และคนโง่เขลา อัจฉริยชนเช่นเดียวกับสามัญชน ให้ใส่ใจกับรายละเอียดปลีกย่อยทางลัทธิความเชื่ออันเดียวกัน ให้ทั้งคนมีและคนจนปฏิบัติเหมือนกัน ลงโทษการกระทำผิดแบบเดียวกัน ทั้งผู้มีกำลังและผู้อ่อนแอ ไม่เข้าข้างมนุษย์ผู้ใด และโดยการใช้มาตรการอันเดียวกันกับมนุษย์แต่ละคน ลัทธินี้ชอบที่จะให้ชนทุกชั้นในสังคมปะปนคลุกเคล้ากัน ณ เบื้องหน้าแท่นบูชาเดียวกัน เช่นที่ปะปนต่อพระพักตร์ของพระผู้เป็นเจ้า

ถ้าแม้นลัทธิคาธอลิก ทำให้ผู้ที่นับถือศาสนานี้พร้อมที่จะเชื่อฟัง ก็เท่ากับว่ามิได้ทำให้เขาเหล่านั้นเตรียมพร้อมสำหรับความไม่เสมอภาค แต่สำหรับลัทธิโปรเตสแต็นท์ ข้าพเจ้าจะพูดตรงกันข้าม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะนำมนุษย์ไปสู่ความเสมอภาคน้อยกว่าความเป็นอิสระ

ศาสนาคาธอลิกเป็นเสมือนระบบสมบูรณาญาสิทธิราช ถ้ายกเจ้าผู้ครองออกเสีย ฐานะของทุกคนย่อมจะเท่าเทียมกันมากกว่าในสาธารณรัฐเสียอีก

บ่อยครั้งจะมีว่า พระคาธอลิกออกจากวัด เพื่อที่จะเข้าสู่สังคมในฐานะผู้มีบุญญาบารมี และเข้ามานั่งอยู่ท่ามกลางลำดับชนชั้นในสังคม ยามนั้นในบางครั้งเขาจะใช้อิทธิพลทางศาสนาของเขา เป็นหลักประกันความมั่นคงของสังคมการเมือง ซึ่งเขาเป็นส่วนหนึ่ง ทั้งยามนั้น เรายังได้เห็นชาวคาธอลิกเข้าร่วมกับฝ่ายอภิชนาธิปไตย เพราะความนึกคิดทางศาสนาของพวกเขา

แต่หลังจากที่พระถูกแยกหรือแยกตัวออกจากการปกครอง เช่นที่กระทำกันในสหรัฐอเมริกา ไม่มีใครคนใด ซึ่งตามความเชื่อของเขา จะพร้อมเท่ากับชาวคาธอลิก ในการนำเอาความคิดในเรื่องความเสมอภาคทางฐานะเข้าไปสู่โลกการเมือง

ดังนั้น แม้ว่าชาวคาธอลิกในสหรัฐอเมริกา จะไม่ถูกชักนำไปอย่างรุนแรง ตามลักษณะความเชื่อของพวกเขา ไปสู่ความคิดเห็นแบบประชาธิปไตยและแบบสาธารณรัฐ อย่างน้อยโดยธรรมชาติแล้ว พวกเขาย่อมไม่ขัดแย้ง อีกฐานะทางสังคม เช่นเดียวกับจำนวนน้อยของพวกเขา ย่อมเป็นเสมือนกฎให้เขารับความคิดเห็นดังกล่าวไว้

ชาวคาธอลิกส่วนมากยากจน เขาจึงมีความจำเป็นจะให้ราษฎรทุกคนเป็นผู้ปกครอง เพื่อตนเองจะได้เข้าถึงรัฐบาลได้บ้าง ชาวคาธอลิกเป็นเพียงชนกลุ่มน้อย เขาจึงจำเป็นที่จะอยากให้มีการเคารพสิทธิทั้งมวล เพื่อตนจะมั่นใจได้ว่าจะใช้สิทธิของตนได้อย่างเสรี สาเหตุสองประการนี้ ผลักดันพวกเขาโดยไม่รู้สึกตัว ไปสู่ลัทธิทางการเมือง ซึ่งบางทีเขาอาจจะรับเข้ามาอย่างกระตือรือร้นน้อยกว่านี้ ถ้าแม้นว่าเขาร่ำรวยเงินทอง และอยู่เหนือคนอื่น

พระคาธอลิกในสหรัฐอเมริกา ไม่เคยลองต่อสู้กับแนวโน้มทางการเมืองนี้แต่อย่างใด เขาหาทางที่จะอธิบายแนวโน้มมากกว่า พระคาธอลิกในอเมริกาแบ่งโลกทางปัญญาออกเป็นสองภาค ในภาคหนึ่ง เขาปล่อยให้มีลัทธิต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่เปิดเผยแล้ว และยอมรับลัทธิเหล่านี้โดยมิได้โต้แย้ง ในอีกภาคหนึ่งเขานำสัจจะทางการเมืองไปวางไว้ และคิดว่าพระผู้เป็นเจ้าทั้งสัจจะดังกล่าวไว้ ณ ที่นั้น เพื่อให้มนุษย์ได้ค้นหาอย่างเสรี โดยนัยนี้ชาวคาธอลิกในสหรัฐอเมริกา จึงเป็นทั้งผู้นับถือศาสนาที่ว่าง่ายที่สุด และเป็นราษฎรที่อิสระที่สุด

เมื่อเป็นดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ในสหรัฐไม่มีลัทธิศาสนาแม้แต่เพียงลัทธิเดียวที่แสดงตัวเป็นปฏิปักษ์ต่อสถาบันประชาธิปไตยและสาธารณรัฐ พระทุกองค์ในประเทศนี้พูดภาษาเดียวกัน ความคิดเห็นต่าง ๆ สอดคล้องกับกฎหมาย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือในสหรัฐ มีกระแสความคิดอยู่เพียงอย่างเดียวในจิตใจของมนุษย์

ข้าพเจ้ากำลังพักแรมอยู่ชั่วระยะหนึ่ง ในนครที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของสหภาพ เมื่อตอนที่ข้าพเจ้าได้รับเชิญไปร่วมประชุมทางการเมือง ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือการเข้าช่วยเหลือชาวโปแลนด์ และส่งอาวุธและเงินทองไปช่วย

ข้าพเจ้าได้พบคนสองถึงสามพันคน ร่วมชุมนุมอยู่ในห้องอันกว้างขวาง ซึ่งเตรียมไว้รับพวกเขา ต่อมาไม่ช้าพระองค์หนึ่งแต่งตัวแบบพระ ก้าวเดินไปตามริมเวที ซึ่งเตรียมไว้สำหรับองค์ปาฐก บรรดาผู้เข้าร่วมประชุม หลังจากเปิดหมวกแล้วก็ยืนอยู่เงียบ ๆ และแล้วท่านก็กล่าวขึ้นเป็นข้อความดังต่อไปนี้

"พระผู้เป็นเจ้าทรงเดชานุภาพสูงสุด พระผู้เป็นเจ้าแห่งกองทัพ พระองค์ผู้ทรงพิทักษ์ดวงใจ อีกทรงเป็นผู้นำลำแขนของบิดาเรา ในยามที่ท่านเหล่านั้นยืนหยัดต่อสู้เพื่อธำรงไว้ซึ่งสิทธิอันศักดิ์สิทธิ์แห่งเอกราชของชาติ พระองค์ผู้ทรงบันดาลให้บิดาเรามีชัยต่อการกดขี่อันทารุณร้ายกาจ ผู้ทรงมอบความดีงามอันเกิดจากสันติภาพ และเสรีภาพให้ประชาชนของเรา ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า ขอพระองค์ทรงโปรดผินพระพักตร์ไปทอดพระเนตรโลกอีกซีกหนึ่งเถิด ทอดพระเนตรด้วยความเวทนา ประชาชนผู้กล้าหาญ ซึ่งกำลังต่อสู้อยู่ทุกวันนี้ดังที่พวกเราได้เคยกระทำมาเมื่อกาลก่อน เพื่อปกป้องสิทธิอันเดียวกัน ขอเดชะ พระองค์ผู้ทรงสร้างมนุษย์จากรูปแบบเดียวกัน ขอพระองค์อย่าทรงโปรดให้ลัทธิเผด็จการมาทำให้ผลงานของพระองค์ต้องเสียรูปลักษณ์ไปเลย และโปรดอย่าให้ความไม่เสมอภาคคงอยู่บนพื้นพิภพข้าแต่พระองค์ผู้ทรงเดชานุภาพสูงสุด ขอพระองค์ทรงสอดส่องชะตากรรมของชาวโปแลนด์ด้วยเถิด ขอพระองค์ทรงบันดาลให้พวกเขามีศักดิ์ศรีสมเป็นชาติอิสระ ขอพระบัญชาของพระองค์จงสถิตอยู่ในคำแนะนำปรึกษาของพวกเขา ขอพระพลังจงสถิตอยู่ ณ ลำแขนของพวกเขา ขอทรงแผ่ความหวาดกลัวไปทั่วเหล่าปัจจามิตร ขอทรงแบ่งแยกพลังต่าง ๆ อันจะนำมาซึ่งความพินาศของพวกเขา โปรดอย่ายอมให้อธรรมซึ่งชาวโลกเคยเห็นเป็นประจักษ์พยานมาแล้วเมื่อ ๕๐ ปีก่อนโน้น บรรจุผลสมบูรณ์ในวันนี้เถิด ข้าแต่พระองค์ ผู้ทรงกำดวงใจของประชาชน

ทั้งหลายในอุงพระหัตถ์อันทรงอานุภาพ เช่นเดียวกับดวงใจของมนุษย์ทั่วไป ขอจงทรงบันดาลให้ปรากฏมีสัมพันธมิตร เพื่ออุดมการณ์อันศักดิ์สิทธิ์ แห่งสิทธิอันดีงาม ขอได้ทรงบันดาลให้ประชาชาติฝรั่งเศสลุกขึ้นยืนเสียที และสลัดอาการหลับไหลซึ่งบรรดาหัวหน้าของเขาประสงค์จะให้ครอบงำพวกเขาอยู่ จงออกมาต่อสู้อีกครั้งหนึ่งเถิดเพื่อเสรีภาพแห่งโลก"

"ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า ขอพระองค์อย่าได้ทรงผินพระพักตร์ไปจากเราเลย ขอได้โปรดให้เราเป็นประชาชนซึ่งเคารพศาสนาที่สุด เช่นเดียวกับที่มีอิสรภาพมากที่สุดเถิด"

"พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงเดชานุภาพสูงสุด ขอพระองค์จงทรงประสิทธิ์ประสาทพรให้เราตามคำสวดอ้อนวอนของเราเถิด เราขอความเมตตาจากพระองค์ในนามพระบุตรผู้เป็นสุดที่รักของพระองค์ พระเยซูคริสต์ผู้เป็นเจ้า ผู้เสด็จล่วงลับไปสู่สรวงสวรรค์บนไม้กางเขน เพื่อช่วยเหลือมนุษย์ทุกคน สาธุ"

อิทธิพลทางอ้อมของความเชื่อทางศาสนาที่มีต่อสังคมการเมืองในสหรัฐอเมริกา

ข้าพเจ้าเพียงจะแสดงให้เห็นว่า ในสหรัฐอเมริกา บทบาทโดยตรงที่ศาสนามีต่อการเมืองคืออะไร บทบาททางอ้อมของศาสนาดูจะมีอิทธิพลยิ่งกว่าเสียอีก และเมื่อศาสนามิได้พูดถึงเสรีภาพ นั่นแหละ คือยามที่ศาสนาสอนคนอเมริกันให้รู้จักศิลปะของการมีเสรีภาพได้ดีกว่า

มีศาสนานิกายต่าง ๆ มากมายเหลือคนานับในสหรัฐอเมริกา ทุกนิกายแตกต่างกันทางพิธีกรรมที่ปฏิบัติต่อพระผู้เป็นเจ้า แต่ทุกนิกายสอดคล้องกันในเรื่องหน้าที่ที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อกัน ฉะนั้น แต่ละนิกายจึงบูชาพระผู้เป็นเจ้าตามวิธีของตน แต่ทุกนิกายสอนศีลธรรมอย่างเดียวกัน ในนามของพระผู้เป็นเจ้า ถ้าแม้จะเป็นประโยชน์แก่มนุษย์อย่างมากมายในฐานะปัจเจกชน ที่ว่าศาสนาของตนเป็นสัจจะสำหรับสังคมแล้ว การณ์มิได้เป็นไปดังนั้น สังคมมิมีสิ่งใดจะต้องหวาดหวั่นหรือมุ่งหวังอันใดในชาติหน้า และสิ่งซึ่งสำคัญที่สุด มิใช่ว่าตราบใดที่ราษฎรทุกคนนับถือศาสนาที่เป็นสัจจะ แต่ที่สำคัญคือราษฎรนับถือศาสนาต่างหากนอกจากนี้นิกายทุกนิกายในสหรัฐอเมริกา ย่อมมาบรรจบกันในหน่วยใหญ่ของศาสนาคริสต์เดียวกัน และศีลธรรมของศาสนาคริสต์ย่อมเหมือนกันไม่ว่าที่ใด

เราอาจคิดได้ว่า คนอเมริกันจำนวนหนึ่ง ในยามที่ประกอบศาสนพิธีต่อพระผู้เป็นเจ้า จะกระทำตามความเคยชินของตนมากกว่าตามความเชื่อมั่นของตน นอกจากนั้น ในสหรัฐ องค์อธิบัติย์นับถือศาสนา เพราะฉะนั้นความฉาบหน้าหลอกกันย่อมมีอยู่ทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม อเมริกายังคงเป็นที่แห่งเดียวในโลก ที่ศาสนาคริสต์ยังคงรักษาอานุภาพอันแท้จริงเหนือดวงวิญญาณมากที่สุด และไม่มีอะไรจะชี้ให้เห็นได้ดีกว่า ว่าศาสนานั้นมีประโยชน์และเป็นสิ่งที่ธรรมชาติที่สุดสำหรับมนุษย์ ในเมื่อเป็นประเทศที่ศาสนานั้นแผ่อิทธิพลได้มากที่สุดในสมัยเรา พร้อมกันนั้นยังเป็นประเทศที่มีความรู้สติปัญญามากที่สุด และมีเสรีภาพมากที่สุดด้วย

ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วว่า พระอเมริกันโดยทั่วไป จะเทศน์สนับสนุนเสรีภาพของพลเมืองโดยไม่ยกเว้น แม้แต่พระที่ไม่ยอมรับเสรีภาพทางศาสนาเลย แต่กระนั้นเราก็มองไม่เห็นว่าพระเหล่านี้ให้การสนับสนุนระบบการเมืองระบบใดระบบหนึ่งเป็นพิเศษ พระเหล่านี้คอยระวังที่จะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง และไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการจัดตั้งพรรคต่างๆ ดังนั้นเราจึงมิอาจกล่าวได้ว่า ในสหรัฐ ศาสนาแผ่อิทธิพลครอบคลุมกฎหมายหรือความคิดเห็นเล็กๆ น้อยๆ ทางการเมืองแต่อย่างใด แต่ศาสนาช่วยนำทางให้ขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ และการที่ศาสนาจัดระเบียบให้ครอบครัว จึงถือเป็นการลงมือจัดระเบียบให้รัฐด้วย

ข้าพเจ้ามิได้พักสงสัยแม้ชั่วขณะจิต ว่าขนบธรรมเนียมอันเคร่งครัด ซึ่งเราสังเกตเห็นในสหรัฐ จะมิได้ถือกำเนิดแรกเริ่มมาจากความคิดต่างๆ มีบ่อยครั้งที่ในประเทศนี้ศาสนาไม่มีอำนาจพอที่จะยึดมนุษย์ซึ่งอยู่ท่ามกลางสิ่งเย้ายวนใจนับไม่ถ้วนได้ โดยที่โชคลาภมิได้ปรากฏชัดขึ้นมา ศาสนาไม่สามารถผ่อนคลายความเร่าร้อนกระวนกระวายที่จะหาความมั่งคั่งมาใส่ตัว ให้เหลือแต่เพียงสถานประมาณได้ ในขณะที่ทุกสิ่งทุกอย่างดิ้นรนอยู่ตลอดเวลา แต่ศาสนาจะเป็นใหญ่ครอบคลุมดวงวิญญาณของบรรดาสตรี และสตรีคือผู้ที่กำหนดขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ แน่เหลือเกินว่า อเมริกาคือประเทศเดียวในโลก ที่ซึ่งสายสัมพันธ์ทางการสมรสเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับนับถือมากที่สุด อีกเป็นประเทศซึ่งคนเกิดความคิดอันสูงส่งที่สุดและถูกต้องที่สุดในเรื่องความสุขในชีวิตสมรส

ในยุโรป ความยุ่งเหยิงต่างๆ ของสังคมเกือบจะทั้งหมด ถือกำเนิดมาจากชีวิตภายในบ้าน และไม่ห่างไกลจากเตียงสมรสมากนัก ที่นั่นแหละเป็นที่ที่มนุษย์เกิดความดูหมิ่น

เหยียดหยามสายสัมพันธ์ทางธรรมชาติ และความสุขเพลิดเพลินซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน รสนิยมในความไม่เป็นระเบียบ ความวิตกกังวลในหัวใจ อีกอารมณ์ปรารถนาซึ่งไม่แน่ไม่นอน เมื่อต้องวุ่นวายใจเพราะอารมณ์อันบีบบ่วนอลเวง ซึ่งบ่อยครั้งทำให้เกิดความว้าวุ่นในบ้านของตน ชาวยุโรปจึงยอมต่ออำนาจบัญญัติกฎหมายของรัฐ แต่ก็ด้วยความยากลำบากเต็มที่ เมื่อเวลาที่เขาออกจากความสับสนวุ่นวายแห่งโลกของการเมือง ชาวอเมริกาจะกลับมาสู่อ้อมอกของครอบครัว ทันทีเขาจะได้ประสบภาพของความเป็นระเบียบและสันติสุข ที่นั่นความสำราญความเพลิดเพลินของเขาเป็นแบบธรรมดา เรียบง่ายและเป็นธรรมชาติ ความสุขของเขาบริสุทธิ์และสงบ และเมื่อเขาเข้าถึงความสุขด้วยชีวิตความเป็นอยู่ที่มีระเบียบแบบแผน เขาย่อมจะเคยชินอย่างไม่ยากเย็นอะไรกับการที่จะจัดความคิดเห็น เท่า ๆ กับรสนิยมต่าง ๆ ของเขาให้เป็นระเบียบด้วย

ในขณะที่ชาวยุโรป หาทางที่จะหลบเลี่ยงจากความเศร้าโศกนานาในบ้าน ด้วยการทำให้สังคมต้องวุ่นวาย คนอเมริกันกลับตักตวงความรักระเบียบจากภายในบ้าน และนำนิสัยนั้นไปใช้ในกิจการงานของประเทศในระยะต่อมา

ในสหรัฐอเมริกา ศาสนามิได้จัดระเบียบแต่เฉพาะในด้านความเป็นอยู่ขนบธรรมเนียมเท่านั้น ศาสนายังแผ่อิทธิพลไปถึงด้านปัญญาด้วย

ในหมู่ชาวแองโกลอเมริกัน พวกหนึ่งจะสั่งสอนลัทธิคริสเตียนต่าง ๆ เพราะเขามีความเชื่อเช่นนั้น แต่อีกพวกหนึ่งสั่งสอนลัทธินี้ เพราะเกรงว่าตนจะมีท่าทางว่าไม่เชื่อในลัทธิดังกล่าว ดังนั้นอาณาจักรของศาสนาคริสต์จึงดำรงอยู่ได้โดยปราศจากอุปสรรคและด้วยความเห็นชอบของทุกคน ผลที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นทำนองเดียวกับที่ข้าพเจ้าเคยกล่าวไว้ในที่อื่น ก็คือ ทุกสิ่งทุกอย่างแน่นอน และไม่เปลี่ยนแปลงในโลกของศีลธรรม แม้ว่าโลกของการเมืองดูเหมือนจะถูกทอดทิ้งให้ขึ้นอยู่กับการอภิปรายถกเถียง และความพยายามต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยเหตุนี้มนุษย์จึงไม่มีวันได้ใช้ความคิดอย่างกว้างขวางเต็มที่ไม่มีขอบเขต ไม่ว่าคนจะเก่งกล้าเพียงใดแต่บางครั้งบางคราว ความคิดของเขาจะต้องหยุดยั้งลงเพราะมีอุปสรรคอันยากจะฟันฝ่าขวางกั้นอยู่ ก่อนที่จะคิดทำสิ่งใหม่ เขาจำเป็นจะต้องยอมรับข้อมูลอันแรกบางประการเสียก่อน และความคิดเห็นอันอาจหาญที่สุดของเขาจะต้องยอมรับระเบียบบางอย่าง ซึ่งจะคอยถ่วงและหยุดยั้งความคิดของเขา

จินตนาการของคนอเมริกัน ในยามที่ออกนอกลู่นอกทางไปมาก ๆ ก็ยังต้องคอยระมัดระวังดำเนินในภายขอบเขตและอย่างไม่แน่ใจ ท่วงทำนองของจินตนาการนี้จะพบอุปสรรคขัดขวางและไม่ให้ผลสมบูรณ์ นิสัยที่คอยยับยั้งจินตนาการจะพบเห็นได้ในสังคมการเมือง ซึ่งช่วยอำนวยให้ประชาชนเกิดความสงบสุขอย่างแปลกประหลาด ทั้งทำให้สถาบันซึ่งพวกเขาตั้งขึ้นมาสามารถยืนยงอยู่ได้ ธรรมชาติและภาวการณ์ต่าง ๆ ทำให้พลเมืองสหรัฐเป็นคนแก่นกล้า เราจะตัดสินเรื่องนี้ได้ง่ายมาก เมื่อเราได้เห็นว่าเขาเสาะหาโชคลาภด้วยวิธีใด ถ้าแม้นว่าความรู้สึกนึกคิดของคนอเมริกันหลุดพ้นจากเครื่องพันธนาการทั้งมวลเมื่อใด ไม่ช้าไม่นานเราย่อมจะพบผู้ที่เป็นนักประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ที่อาจหาญที่สุด และนักตรรกวิทยาที่ร้ายกาจที่สุดในโลก แต่นักปฏิวัติในอเมริกาจำเป็นต้องเรียกร้องอย่างออกหน้าออกตาให้คนเคารพศีลธรรมและความเที่ยงธรรมแบบชาวคริสต์บ้าง เพื่อที่คนจะได้ละเมิดกฎหมายง่าย ๆ เมื่อศีลธรรมและความเที่ยงธรรมขัดขวางมิให้เขาทำสิ่งที่เขาต้องการ และถึงแม้พวกเขาจะสามารถละทิ้งหิริโอตตัปปะได้ แต่พวกเขาก็ย่อมจะไม่กล้าเพราะละอายพวกเดียวกัน ตราบจนทุกวันนี้ เรายังไม่เคยพบผู้ใดในสหรัฐกล้ากล่าวคตินี้ คือทำได้ทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของสังคม คตินี้ดูหมิ่นศาสนา และดูจะถูกคิดค้นขึ้นมาในยุคแห่งเสรีภาพ เพื่อที่จะทำให้ทรราชย์ในอนาคตเป็นผู้ชอบธรรม

ฉะนั้น โดยนัยนี้ ขณะเดียวกับที่กฎหมายอเมริกันอนุญาตให้ประชาชนทำอะไรได้ทุกอย่าง ศาสนาจะคอยขัดขวางมิให้พวกเขาคิดสร้างได้ทุกอย่าง และป้องกันมิให้เขากล้าทำทุกอย่าง

ดังนั้น ในประเทศอเมริกา ศาสนาซึ่งไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับการปกครองสังคมโดยตรงเลย จึงน่าจะได้รับการพิจารณาว่าเป็นสถาบันแรกในสถาบันการเมืองทั้งหลาย เพราะถึงแม้ศาสนาจะมิได้ทำให้คนหันมานิยมเสรีภาพ แต่ศาสนาก็ช่วยเอื้อต่อการใช้เสรีภาพอย่างน่าประหลาด

ทั้งพลเมืองสหรัฐอเมริกายังพิจารณาความเชื่อในศาสนาตามทัศนะดังกล่าวนี้ด้วย ข้าพเจ้ามิทราบว่าคนอเมริกันทุกคนมีศรัทธาในศาสนาของตนหรือไม่ เพราะใครเลยจะอ่านใจใครได้ แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าเขามีความจำเป็นที่จะต้องเชื่อในศาสนาเพื่อรักษาสถาบันสาธารณรัฐไว้ ความเห็นเช่นนี้มิได้เป็นของชนชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นของชนทั้งชาติ เราจะพบความเห็นนี้ได้ในหมู่ชนทุกระดับ

ในสหรัฐอเมริกา ยามที่นักการเมืองผู้หนึ่งจะโจมตีนิกายหนึ่งนิกายใด ย่อมมิใช่เพื่อว่าผู้ที่ถือนิกายนั้นจะได้ไม่สนับสนุนเขา แต่ถ้าแม้นเขาโจมตีนิกายทุกนิกายรวมกัน แต่ละคนย่อมจะหนีห่างจากเขา และแล้วเขาย่อมจะต้องอยู่ลำพังคนเดียว

เมื่อสมัยที่ข้าพเจ้าอยู่ในอเมริกา พยานผู้หนึ่งได้มาปรากฏตัวที่ศาลชั้นต้นแห่งเคาน์ตี้เชสเต้อร์ (มลรัฐนิวยอร์ค) และประกาศว่าเขาไม่เชื่อว่าพระเจ้ามีตัวตนและไม่เชื่อในวิญญาณอมตะ ผู้เป็นประธานในศาลจึงปฏิเสธไม่ยอมรับคำสาบานของเขา โดยกล่าวว่า พยานได้ทำลายความเชื่อถือในคำพูดของเขาล่วงหน้าเสียก่อนแล้ว[๑] หนังสือพิมพ์ตีพิมพ์เหตุการณ์นั้นโดยไม่มีข้อวิจารณ์ใด ๆ

คนอเมริกัน มีความคิดสับสนมากในเรื่องศาสนาคริสต์และเสรีภาพ จนกระทั่งเขาไม่สามารถคิดถึงเรื่องหนึ่ง โดยปราศจากอีกเรื่องหนึ่งได้ เขาเหล่านี้ไม่คิดหรอกว่านี่เป็นความเชื่อแบบที่ไม่ให้ผลอันใด ซึ่งตกทอดจากอดีตมาถึงปัจจุบัน และเป็นความเชื่อที่ดูจะเร้อในส่วนลึกของดวงจิตมากกว่าจะเป็นความเชื่อที่คนยังยึดถืออยู่

ข้าพเจ้าเคยเห็นคนอเมริกันร่วมชุมนุมกัน เพื่อส่งพระไปยังรัฐใหม่ ๆ ทางภาคตะวันตก เพื่อจะได้ก่อตั้งโรงเรียนและโบสถ์ พวกเขาหวาดเกรงว่าศาสนาอาจจะเกิดสูญหายไปท่ามกลางป่าดงพงพี และเกรงว่าประชาชนผู้เริ่มตั้งตัวเหล่านี้ จะไม่สามารถเป็นอิสระเท่าประชาชนในดินแดนที่เขาจากมา ข้าพเจ้าเคยได้พบพลเมืองผู้มั่งคั่งจากนิวอิงแลนด์ ผู้ซึ่งกำลังละทิ้งดินแดนซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของเขา ด้วยจุดประสงค์ที่จะไปวางรากฐานของศาสนาคริสต์และเสรีภาพ ยังบริเวณริมฝั่งมิซซูรี หรือในทุ่งหญ้าแห่งรัฐอิลลินอยส์ โดยเหตุนี้เองที่ในสหรัฐอเมริกา ศรัทธาในศาสนาจะคุกรุ่นอยู่ตลอดเวลาในที่ที่มีความรักชาติ ท่านทั้งหลายคงจะคิดว่าบุคคลเหล่านี้ทำอะไรต่ออะไร เพื่อหวังชาติหน้าเพียงอย่างเดียว ท่านเข้าใจผิดความเป็นอยู่ชั่วนิรันดรเป็นสิ่งที่เขาสนใจเอาใจใส่เพียงอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างเท่านั้น ถ้า

---

๑ ต่อไปนี้ คือข้อความที่หนังสือพิมพ์นิวยอร์คสเป็กเตเตอร์ เมื่อวันที่๒๓ สิงหาคม ค.ศ. ๑๘๓๑ เล่าเหตุการณ์ในครั้งนั้น

"ศาลชั้นต้นแห่งเคาน์ตี้เชสเตอร์ (นิวยอร์ค) เมื่อสองสามวันก่อนนี้ ไม่ยอมรับพยานซึ่งประกาศตัวว่าเขาไม่เชื่อว่าพระเจ้ามีตัวตน ผู้พิพากษาซึ่งเป็นประธานตั้งข้อสังเกตว่า ตนไม่เคยนึกมาก่อนว่าจะมีมนุษย์ผู้ใดไม่เชื่อว่าพระเจ้ามีตัวตน และว่าความเชื่อในพระเจ้าทำให้การให้ปากคำเป็นพยานในศาลสถิตยุติธรรมแห่งนี้ทุกครั้งมีผลใช้ได้ ทั้งกล่าวว่าเขาไม่เคยรู้เห็นว่าจะมีประเทศที่ถือศาสนาคริสต์แห่งใดอนุญาตให้พยานให้ปากคำโดยไม่เชื่อในพระเจ้าเลย"

ท่านได้ถามบรรดาหมอศาสนาที่เผยแพร่อารยธรรมคริสเตียนแล้ว ท่านจะต้องประหลาดใจที่เดียว ที่ได้ยินเขาเหล่านั้นพูดถึงความดีงามต่าง ๆ ในโลกนี้ ที่ได้พบนักปกครองแหล่งที่ท่านคิดว่าจะพบแต่พวกเคร่งศาสนา ท่านเหล่านั้นจะพูดว่า "สาธารณรัฐอเมริกันทุกแห่งมีความผูกพันต่อกันอย่างแน่นแฟ้น ถ้าแม้นว่าสาธารณรัฐทางภาคตะวันตกเกิดตกอยู่ในสภาพอนาธิปไตย หรือต้องยอมสยบอยู่ใต้แอกของเผด็จการ สถาบันสาธารณรัฐทั้งมวลซึ่งมั่งคั่งรุ่งเรือง อยู่ตามบริเวณชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก ย่อมจะต้องตกอยู่ในอันตรายอันใหญ่หลวงด้วย ดังนั้นเราจึงต้องสนใจดูแลให้รัฐใหม่ ๆ นับถือศาสนาด้วย เพื่อที่รัฐเหล่านี้จะทำให้เราคงความเป็นอิสระอยู่ต่อไป"

นี่คือความคิดเห็นของคนอเมริกัน แต่ความผิดพลาดของพวกเขาชัดแจ้งมาก เพราะเหตุว่าใคร ๆ ต่างพิสูจน์เยี่ยงผู้รู้ไม่เว้นแต่ละวัน ให้ข้าพเจ้าเห็นว่าทุกอย่างในอเมริกาดีไปหมด ยกเว้นอย่างเดียวคือความรู้สึกนึกคิดทางศาสนา อันเป็นสิ่งซึ่งข้าพเจ้านิยม และข้าพเจ้าได้เรียนรู้มาว่า ในฝั่งตรงข้ามของสมุทร สิ่งซึ่งขาดหายไปอย่างเดียวในเรื่องเสรีภาพและความสุขของเผ่าพันธุ์มนุษย์ คือความเชื่อแบบเดียวกับสปิโนซ่า (Spinoza) ในเรื่องความเป็นอยู่ชั่วนิรันดรกาลของโลก และการสนับสนุนคาบานิส (Cabanis) ผู้คิดว่าสมองเป็นผู้ปล่อยความคิดออกมา ในเรื่องนี้อันที่จริงข้าพเจ้ามิมีอะไรจะโต้ตอบ นอกจากจะบอกว่าผู้ที่ใช้ภาษาเช่นนี้ไม่เคยไปอเมริกา ทั้งยังไม่เคยเห็นประชาชนผู้เคร่งศาสนาและประชาชนผู้มีเสรี ฉะนั้นข้าพเจ้าจะคอยให้เขากลับมาจากอเมริกาเสียก่อน

มีคนในฝรั่งเศสที่พิจารณาสถาบันสาธารณรัฐ ว่าเป็นเครื่องมือชั่วครั้งคราว เพื่อความยิ่งใหญ่ของตน เขาใช้สายตาตัวเองวัดช่องว่างอันมหาศาล ซึ่งแยกเขาให้ห่างจากอำนาจและความมั่งคั่ง เพราะความชั่วและความลำเค็ญของเขา และปรารถนาที่จะนำซากปรักหักพังต่าง ๆ มากองทับถมลงให้เต็มช่องว่างอันล้ำลึกนั้น คนเหล่านี้มีความหมายต่อเสรีภาพ เช่นเดียวกับที่กองทหารอิสระในสมัยกลางมีความหมายต่อกษัตริย์ กล่าวคือเขาเหล่านี้จะทำสงครามเพื่อประโยชน์ตน แม้ว่าขณะนั้นเขาจะถือธงฝรั่งเศสอยู่ก็ตาม เขาคิดว่าสาธารณรัฐจะคงอยู่ยืนนานพอที่จะดึงเขาขึ้นมาจากความตกต่ำในขณะนั้น ข้าพเจ้าจะไม่พูดกับบุคคลดังกล่าว แต่มีคนอีกจำพวกหนึ่งที่มองเห็นสาธารณรัฐว่าเป็นสภาวะอันถาวรและสงบสุข เป็นเป้าหมายที่จำเป็นของสังคมสมัยใหม่ซึ่งถูกชักนำไป โดยความคิดอ่านและขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ต่าง ๆ

อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน สังคมประเภทนี้ปรารถนาอย่างจริงใจ ที่จะเตรียมคนไว้ให้พร้อมที่จะเป็นอิสระ เมื่อบุคคลเหล่านี้โจมตีในเรื่องความเชื่อศาสนา เขาจะทำตามอารมณ์ความรู้สึกของตัว ไม่ใช่ทำตามผลประโยชน์ของตนเอง มีแต่ระบบเผด็จการที่ไม่จำเป็นต้องมีศรัทธา แต่เสรีภาพจะขาดศรัทธาไม่ได้ ศาสนาเป็นสิ่งที่จำเป็นในสาธารณรัฐซึ่งบุคคลเหล่านี้สนับสนุนยิ่งกว่าในประเทศราชาธิปไตยซึ่งพวกเขาโจมตีมากมายนัก และจำเป็นในสาธารณรัฐประชาธิปไตยทั้งหลายยิ่งกว่าในประเทศอื่นใด สังคมจะไม่คลาดแคล้วที่จะไปสู่ความพินาศได้อย่างไรถ้าแม้นว่าขณะที่สายใยทางการเมืองขาดสะบั้นลง สายใยทางศีลธรรมมิได้กระชับแน่นขึ้น แล้วเราจะทำอย่างไรกับประชาชนซึ่งเป็นนายตนเอง ถ้าพวกเขามิยอมสยบต่อพระผู้เป็นเจ้า

มูลเหตุสำคัญ ๆ ที่ทำให้ศาสนามีอานุภาพในอเมริกา

บรรดาปรัชญาเมธีในศตวรรษที่ ๑๘ อธิบายไว้ง่ายมากทีเดียว ถึงความเชื่อถือต่าง ๆ ซึ่งจะค่อยลดลงเรื่อย ๆ ท่านกล่าวไว้ว่า ศรัทธาในศาสนาควรจะดับลง ยิ่งเสรีภาพและปัญญาความรู้เพิ่มสูงขึ้นเพียงใด น่าเสียดายอย่างยิ่งที่ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น มิได้เอื้อต่อทฤษฎีนี้เลย

มีประชากรยุโรปประเภทหนึ่ง พวกเขามีความไม่เชื่อเท่า ๆ กับความเป็นอยู่เยี่ยงสัตว์และความโง่เขลาเบาปัญญา ขณะที่ในอเมริกา เรามองเห็นประชาชนซึ่งเป็นหนึ่งในบรรดาประชาชนที่มีเสรีภาพมากที่สุด และกอปรด้วยปัญญาความรู้มากที่สุดในโลก ปฏิบัติหน้าที่ภายนอกทางศาสนาอย่างเต็มเปี่ยม

ตอนที่ข้าพเจ้าไปถึงสหรัฐอเมริกา สิ่งแรกที่สะดุดตาของข้าพเจ้าก็คือโฉมหน้าทางศาสนาของประเทศ ยิ่งข้าพเจ้าพำนักอยู่นานวันเท่าไหร่ ข้าพเจ้าก็ยิ่งสังเกตเห็นผลลัพธ์ทางการเมืองอันสืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงใหม่ ๆ เหล่านี้

ข้าพเจ้าเคยเห็นแต่ว่า ในบ้านเรา ความนึกคิดทางศาสนา และความนึกคิดในเรื่องเสรีภาพจะเดินไปในทิศทางตรงข้ามกันเกือบตลอดเวลา ที่ประเทศนี้ข้าพเจ้าพบว่าความนึกคิดทั้งสองแบบผูกพันกันอย่างแน่นหนา ความนึกคิดดังกล่าวอยู่ด้วยกันบนผืนแผ่นดินเดียวกัน

ทุก ๆ วันข้าพเจ้ารู้สึกว่า ความปรารถนาที่จะได้รู้ถึงสาเหตุแห่งปรากฏการณ์นี้เพิ่มพูนขึ้นทุกที

เพื่อที่จะเรียนรู้ในสิ่งดังกล่าว ข้าพเจ้าได้ไปสอบถามจากผู้นับถือศาสนาทุกนิกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าพเจ้าจะเสาะแสวงหาสังคมของพระ ซึ่งเป็นแหล่งเก็บความเชื่อต่าง ๆ และมีผลประโยชน์ส่วนตัว ที่จะให้ความเชื่อเหล่านั้นคงอยู่ยืนนาน ศาสนาซึ่งข้าพเจ้านับถือทำให้ข้าพเจ้าเข้าไปใกล้ชิดกับพระคาธอลิกเป็นพิเศษ และข้าพเจ้าก็มิได้รอช้าแต่อย่างใดที่จะผูกมิตรสนิทสนมกับสมาชิกศาสนานี้หลายคน ข้าพเจ้าเล่าความประหลาดใจและความคลางแคลงใจให้แต่ละคนฟัง ข้าพเจ้าพบว่าท่านเหล่านี้จะมีความเห็นแตกต่างกันก็แต่ในรายละเอียดเท่านั้น แต่ทุกคนเห็นว่าศาสนามีอิทธิพลแบบเงียบสงบในประเทศของเขา ที่สำคัญเป็นเพราะวัดกับรัฐแยกกันอย่างเด็ดขาดข้าพเจ้าไม่หวั่นที่จะยืนยันว่าตลอดเวลาที่ข้าพเจ้าพำนักอยู่ในอเมริกา ข้าพเจ้ามิได้พบใครสักคนไม่ว่าจะเป็นพระหรือฆราวาส ที่จะไม่เห็นพ้องกันในประเด็นนี้

สิ่งนี้จึงทำให้ข้าพเจ้าหันมาพิจารณาฐานะในสังคมการเมืองของพระอเมริกัน อย่างตั้งอกตั้งใจกว่าที่เคยเป็นมาก่อนหน้านี้ ข้าพเจ้าได้รับรู้มาด้วยความประหลาดใจว่า พระเหล่านี้มิได้มีหน้าที่ราชการใด ๆ เลย[๑] ข้าพเจ้ามองไม่เห็นพระสักคนในสถานที่ราชการและข้าพเจ้ายังค้นพบอีกว่าพระไม่มีแม้กระทั่งผู้แทนในสภาทั้งสอง

กฎหมายในหลายมลรัฐ บีดประตูมิให้พระมีอาชีพทางการเมือง[๒] อันเป็นความเห็นในมลรัฐอื่นทั้งหมดด้วย

---

๑ นอกจากเราจะใช้คำว่าหน้าที่ราชการ กับตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียนซึ่งพระส่วนมากประจำอยู่ การศึกษาส่วนใหญ่มอบให้อยู่ในความดูแลของพระ

๒ โปรดดูรัฐธรรมนูญแห่งนิวยอร์ค มาตรา ๗ อนุมาตรา ๔
รัฐธรรมนูญแห่งนอร์ธแคโรไลน่า มาตรา ๓๑
รัฐธรรมนูญแห่งเวอร์จิเนีย
รัฐธรรมนูญแห่งเซาธ์แคโรไลน่า มาตรา ๑ อนุมาตรา ๒๖
รัฐธรรมนูญแห่งเคนทักกี มาตรา ๒ อนุมาตรา ๒๖
รัฐธรรมนูญแห่งเทนเนซซี มาตรา ๘ อนุมาตรา ๑
รัฐธรรมนูญแห่ง หลุยซิอานา มาตรา ๒ อนุมาตรา ๒๒
มาตราดังกล่าวในรัฐธรรมนูญของมลรัฐนิวยอร์คมีดังนี้

"พระผู้ปฏิบัติตามพระคัมภีร์ ในฐานะที่มีอาชีพในการอุทิศตนให้แก่การรับใช้พระผู้เป็นเจ้าและมีหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการเป็นผู้นำวิญญาณ ไม่ควรจะต้องมาวุ่นวายกับการปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญเหล่านั้น เพราะฉะนั้นผู้ปฏิบัติตามพระคัมภีร์ หรือพระองค์ใด ไม่ว่าจะอยู่ในนิกายใด ย่อมไม่สามารถมีตำแหน่งราชการใดทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นทางพลเรือน หรือทหาร"

ในที่สุด เมื่อข้าพเจ้าบังเอิญค้นหาดูว่าความนึกคิดของพระเองเป็นเช่นไร ข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นว่า พระส่วนมากดูจะเจตนาตีตัวออกห่างจากอำนาจ และทำตนเป็นคนนอก เพราะความภูมิใจอย่างหนึ่งในอาชีพของตน

ข้าพเจ้าได้ยินว่าพระเหล่านี้ประณามความทะเยอทะยานและความไม่ซื่อตรงว่าเป็นสิ่งนอกศาสนา ไม่ว่าสิ่งเหล่านั้นจะพยายามแฝงมาในรูปความคิดเห็นทางการเมืองแบบใด แต่ขณะที่พังพระพูด ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ว่า มนุษย์จะถูกสาปแช่งไม่ได้ในสายตาของพระผู้เป็นเจ้าเพราะความเห็นทางการเมือง ถ้าแม้นเป็นความเห็นอันบริสุทธิ์ใจ และความผิดพลาดในเรื่องการปกครองเป็นบาปเท่า ๆ กับความผิดพลาดในเรื่องวิธีการสร้างบ้าน หรือไถนา

ข้าพเจ้ามองเห็นพระดังกล่าวแยกตัวเองออกจากทุกพรรคอย่างระมัดระวัง และไม่ยอมติดต่อกับพรรคเหล่านั้น เพื่อประโยชน์ตน

ข้อเท็จจริงเหล่านี้พิสูจน์ให้ข้าพเจ้าเห็นในที่สุดว่าสิ่งที่เขาพูดเป็นความจริง ถึงตอนนั้นข้าพเจ้าใคร่ที่จะย้อนจากข้อเท็จจริงเหล่านี้ขึ้นไปหามูลเหตุ ข้าพเจ้าถามตัวเองว่าเป็นไปได้อย่างไรที่การลดพลังทางศาสนาซึ่งปรากฏผิวเผินนั้น เกิดกลายเป็นการเพิ่มพลังอันแท้จริงของศาสนา และข้าพเจ้าเชื่อว่าเราจะค้นพบคำตอบได้

ช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เพียงหกสิบปีจะไม่มีวันเก็บจินตนาการของมนุษย์ไว้ได้ทั้งหมด ความสุขไม่เต็มที่ในโลกนี้ไม่มีวันพอเพียงสำหรับหัวใจของมนุษย์ ในหมู่สิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย มนุษย์เท่านั้นที่มีนิสัยรังเกียจการมีชีวิตอยู่ แต่มีความปรารถนาอย่างยิ่งที่จะมีชีวิตอยู่ มนุษย์เหยียดหยามชีวิตและความหวาดกลัวความว่างเปล่า สัญชาตญาณต่าง ๆ เหล่านี้ ผลักดันดวงจิตของมนุษย์ให้หันไปผูกใฝ่กับโลกหนึ่งอยู่มิรู้วาย และศาสนานี่เองที่เป็นผู้นำมนุษย์ไปสู่โลกนั้น ดังนั้น ศาสนาจึงเป็นเพียงความหวังรูปหนึ่ง ทั้งยังเป็นเรื่องธรรมชาติสำหรับหัวใจมนุษย์เท่า ๆ กับความหวัง เพราะการใช้ปัญญาแบบผิดพลาด บวกกับความรุนแรงทางจิตใจอย่างหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลเหนือธรรมชาติของเขาเอง ทำให้มนุษย์ห่างเหินความเชื่อศาสนา แต่แนวโน้มอันหนึ่งซึ่งยากจะเอาชนะได้ ทำให้มนุษย์กลับมาหาศาสนาอีก ความไม่เชื่อเป็นเพียงอุบัติเหตุ ศรัทธาตัวเดียวเท่านั้น คือสภาวะถาวรของมนุษยชาติ

ฉะนั้น โดยการพิจารณาศาสนาแต่เพียงในทัศนะที่เกี่ยวกับมนุษย์แท้ ๆ เราจึงอาจกล่าวได้ว่าศาสนาทุกศาสนาตักตวงบั่จจัยแห่งพลังซึ่งศาสนาขาดไม่ได้จากตัวมนุษย์เอง เพราะบั่จจัยนี้มาจากหลักอันหนึ่งในหลาย ๆ หลัก ซึ่งเป็นส่วนประกอบของธรรมชาติมนุษย์

ข้าพเจ้าทราบดีว่ามีบางสมัยที่ศาสนา สามารถเสริมอิทธิพลของตนเองด้วยพลังทางกฎหมาย ซึ่งมนุษย์สร้างขึ้นมาและแรงสนับสนุนทางอำนาจวัตถุ ซึ่งใช้ในการบริหารสังคมได้ เราเคยได้เห็นศาสนาต่าง ๆ ซึ่งเข้าร่วมกับการปกครองโลกอย่างใกล้ชิด มีอำนาจเหนือดวงวิญญาณ โดยอาศัยทั้งความหวาดกลัว และแรงศรัทธาในเวลาเดียวกัน แต่ยามที่ศาสนาทำสัญญาสัมพันธมิตรทำนองนี้ ข้าพเจ้ามิหวั่นเกรงที่จะกล่าวว่า ยามนั้นศาสนากำลังกระทำสิ่งซึ่งมนุษย์อาจจะกระทำนั่นก็คือ ยอมสละอนาคตเพื่อปัจจุบัน และการได้มาซึ่งพลังที่ไม่ควรได้ เป็นการแสดงอำนาจอันชอบธรรมของศาสนา

ยามที่ศาสนาหาทางแต่จะสร้างอาณาจักรของตน จากการที่มนุษย์ทุกรูปทุกนามปรารถนาความเป็นอมตะ ศาสนานั้นอาจจะมุ่งครอบครองทั้งโลก แต่ยามที่ศาสนาเกิดมาร่วมกับการปกครอง ศาสนาย่อมจะต้องใช้คติซึ่งจะนำไปใช้ได้กับประชาชนบางชาติเท่านั้น ดังนั้นโดยการร่วมมือกับอำนาจการเมือง ศาสนาย่อมจะมีอำนาจสูงขึ้นเหนือคนบางคน และสูญสิ้นความหวังที่จะมีอำนาจเหนือคนทุกคน

ตราบใดที่ศาสนาจะอาศัยก็แต่ความรู้สึกเท่านั้น ซึ่งเป็นเครื่องปลอบประโลมความทุกข์ยากทั้งมวล ศาสนาย่อมจะสามารถดึงดูดหัวใจมนุษย์ได้ เมื่อต้องมาคลุกเคล้ากับอารมณ์อันขมขื่นในโลกนี้ บางครั้งมนุษย์มักจะบังคับให้ศาสนาช่วยปกป้องพันธมิตร ซึ่งได้มาเพราะผลประโยชน์มากกว่าเพราะความรักใคร่ บางครั้งศาสนาก็ต้องเลือกไส ผู้ซึ่งบ่อยครั้งยังรักศาสนาอยู่ โดยเห็นว่าเขาเป็นศัตรูของมนุษย์ ขณะที่ต้องต่อกรกับผู้ที่ศาสนาเข้าร่วมด้วย ฉะนั้นศาสนาจึงไม่สามารถมีส่วนร่วมในพลังทางวัตถุของผู้ปกครอง โดยไม่ต้องรับความเกลียดชังส่วนหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นเพราะผู้ปกครองมาด้วย

อำนาจต่าง ๆ ทางการเมือง ซึ่งดูจะมั่นคงที่สุด จะยืนยงอยู่ได้ก็ด้วยหลักประกันอันได้แก่ความคิดเห็นของคนเพียงรุ่นเดียว ผลประโยชน์ของศตวรรษเพียงศตวรรษเดียว และบ่อยครั้งชีวิตคน กฎหมายสามารถดัดแปลงสภาวะสังคมซึ่งดูจะแน่นอน และมั่นคงที่สุด และพร้อม ๆ กับสภาวะสังคมนั้น ทุกอย่างจะแปรเปลี่ยนไปหมด

พลังสังคมเป็นสิ่งไม่ยืนยาวทั้งนั้นไม่มากก็น้อย เช่นเดียวกับวันเวลาในโลกนี้ พลังเหล่านั้นสืบเนื่องกันอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับภารกิจต่าง ๆ ในชีวิต[๑] ทั้งเราไม่เคยเห็น

---

๑ ผู้เขียนหมายถึงภารกิจต่าง ๆ ซึ่งสืบเนื่องติดต่อกันตลอดชีวิตของมนุษย์ อันได้แก่การศึกษา การผูกหัดความรัก ทรัพย์สมบัติ ความทะเยอทะยาน ความปลอดภัย

รัฐบาลใดต้องพึ่งแนวโน้มซึ่งไม่มีวันเปลี่ยนแปลงของหัวใจมนุษย์เลย หรือที่มีรากฐานอยู่ได้บนความต้องการที่เป็นอมตะตลอดไป

นานตราบเท่าที่ศาสนาได้พลังจากความรู้สึก สัญชาตญาณ อารมณ์ซึ่งเรามองเห็นว่าเกิดขึ้นด้วยลักษณาการเดียวกัน ครั้งแล้วครั้งเล่ามาทุกยุคทุกสมัยในประวัติศาสตร์ ศาสนาย่อมจะยืนหยัดท้าทายความพยายามแห่งกาลเวลา หรืออย่างน้อยศาสนาจะถูกทำลายลงได้ก็ด้วยศาสนาอื่น แต่ยามที่ศาสนาต้องการจะพึ่งผลประโยชน์ต่าง ๆ ในโลกนี้ ศาสนาย่อมจะกลายเป็นสิ่งที่ถูกทำลายลงได้ง่ายเท่า ๆ กับพลังทั้งมวลในโลก ยามที่อยู่ตามลำพังศาสนาสามารถมุ่งหวังความเป็นอมตะได้ แต่เมื่อไปผูกพันกับอำนาจอันไม่ถาวรต่าง ๆ ศาสนาย่อมจะเป็นไปตามชะตากรรมแห่งอำนาจเหล่านั้น และบ่อยครั้งจะโค่นลงพร้อมกับอารมณ์เพียงชั่ววันซึ่งค้ำจุนอำนาจเหล่านั้นอยู่

โดยการเข้าร่วมกับอำนาจการเมืองต่าง ๆ ศาสนาย่อมจะต้องทำสัญญาสัมพันธมิตรซึ่งมีราคาสูง ศาสนาไม่จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากอำนาจเหล่านั้นในการดำรงอยู่ และถ้าจะไปรับใช้อำนาจดังกล่าว ศาสนาอาจจะถึงกาลอวสานก็ได้

อันตรายซึ่งข้าพเจ้าเตือนไว้เมื่อครู่นี้ มีอยู่ทุกยุคทุกสมัย แต่ไม่ชัดแจ้งมากเท่านี้ มีบางสมัยที่รัฐบาลต่าง ๆ ดูจะเป็นอมตะ และมีบางสมัยที่เราอาจกล่าวได้ว่าการดำรงอยู่ของสังคมเป็นสิ่งที่แตกสลายได้ง่ายยิ่งกว่าการดำรงอยู่ของมนุษย์เสียอีก

รัฐธรรมนูญบางฉบับทำให้ราษฎรอยู่ในสภาพหลับไหลไม่ไหวติงเป็นเวลานาน บางฉบับก็ปล่อยให้ประชาชนเร่าร้อนวุ่นวาย

ยามที่รัฐบาลดูเข้มแข็ง และกฎหมายดูมีเสถียรภาพ ผู้คนย่อมจะมองไม่เห็นอันตรายที่ศาสนาจะต้องเสี่ยงแต่อย่างใด ในการเข้าร่วมกับฝ่ายอำนาจ

ยามที่รัฐบาลแสดงความอ่อนแอ และกฎหมายเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา ทุกคนย่อมมองเห็นอันตราย แต่ยามนั้นส่วนมากมักจะเป็นเวลาที่หลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว ฉะนั้น ควรจะต้องเรียนรู้ที่จะสังเกตเห็นอันตรายล่วงหน้าแต่เนิ่น ๆ

ยิ่งประเทศชาติอยู่ในสภาวะสังคมแบบประชาธิปไตย และยิ่งเราเห็นสังคมมีความโน้มเอียงไปทางสาธารณรัฐมากขึ้นเท่าใด ยิ่งจะเป็นภัยมากขึ้นทุก ๆ ที ถ้าจะนำศาสนาไปร่วมกับฝ่ายอำนาจ เพราะยามนั้นย่อมจะใกล้เวลาแล้วที่อำนาจจะเปลี่ยนจากมือหนึ่งไปยังอีกมือหนึ่ง

และทฤษฎีการเมืองต่าง ๆ จะสืบเนื่องติดตามกันเข้ามา บรรดาผู้คน กฎหมาย รัฐธรรมนูญต่าง ๆ เองก็จะสูญหายไป หรือถูกดัดแปลงไปในแต่ละวัน ไม่ใช่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แต่จะเป็นเช่นนั้นตลอดเวลาไม่หยุดหย่อน ความวุ่นวายและความไร้เสถียรภาพเป็นผลสืบเนื่องมาจากธรรมชาติของสาธารณรัฐประชาธิปไตย เช่นเดียวกับการหยุดอยู่กับที่และการหลับไหล คือกฎของการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช

ถ้าแม้นว่าคนอเมริกัน ผู้ซึ่งเปลี่ยนผู้นำประเทศทุก ๆ สี่ปี และทุกสองปีเลือกนักนิติบัญญัติกันใหม่ ทั้งนำคนใหม่เข้ามาแทนที่ผู้บริหารมลรัฐทุก ๆ ปี ถ้าแม้นว่าคนอเมริกันผู้ซึ่งปล่อยให้โลกการเมือง เป็นสนามทดลองของบรรดาผู้ชอบคิดหาของใหม่ ๆ มาใช้ มิได้กำหนดให้ศาสนาอยู่ที่ใดที่หนึ่งนอกโลกการเมืองแล้วละก็ ศาสนาจะยึดอยู่กับอะไรได้ ท่ามกลางกระแสความคิดเห็นของมนุษย์ที่หลั่งไหลเข้ามาครั้งแล้วครั้งเล่า ท่ามกลางการต่อสู้ของพรรคต่าง ๆ ความนับถือที่ควรให้กับศาสนาจะอยู่ที่ใด ความเป็นอมตะของศาสนาจะเป็นเช่นไร เมื่อทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่โดยรอบพินาศลงไปจนหมดสิ้น

พระอเมริกันได้สังเกตเห็นสัจจะนี้ก่อนสิ่งอื่นใด จึงประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับสัจจะดังกล่าว พวกพระมองเห็นว่าควรจะให้เลิกอิทธิพลทางศาสนา ถ้าประสงค์จะได้มาซึ่งอานุภาพทางการเมือง โดยชอบที่จะสูญเสียอำนาจมากกว่าจะมีส่วนร่วมในความผันแปรไม่แน่นอนของอานุภาพการเมือง

ในอเมริกา ศาสนาอาจจะมีอานุภาพน้อยกว่าในบางยุคบางสมัย หรือในบางประเทศ แต่ทว่าอิทธิพลของศาสนายั่งยืนกว่า ศาสนามีพลังแต่พอตัวเท่านั้น โดยที่ไม่มีสิ่งใดมาแย่งชิงไปได้ ศาสนามีบทบาทก็แต่ในแวดวงเดียวเท่านั้น แต่ศาสนาจะครอบคลุมไปทั่วแวดวงนั้น และครองอำนาจอยู่ ณ ที่นั้น โดยไม่ต้องใช้ความพยายามอะไร

ในยุโรป ข้าพเจ้าได้ยินเสียงต่าง ๆ ดังขึ้นอยู่ทั่วไป ผู้คนต่างพึมพำว่าคนขาดความเชื่อ และถามตัวเองว่า มีวิธีใดที่จะนำอำนาจเก่า ๆ ที่ยังตกค้างอยู่มาคืนให้กับศาสนาได้

ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ก่อนอื่นเราจะต้องตั้งอกตั้งใจค้นหาว่า ในสมัยเรา สภาวะธรรมชาติของมนุษย์ในเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนาเป็นเช่นไร ดังนั้น ในเมื่อเรารู้ว่าอะไรคือสิ่งซึ่งเรามุ่งหวัง และอะไรคือสิ่งที่เราจะต้องเกรงกลัว เราย่อมจะสังเกตเห็นเป้าหมายอย่างชัดแจ้ง และมุ่งความมานะพยายามของเราไปยังเป้าหมายนั้น

ภัยอันใหญ่หลวงสองประการ ที่คุกคามศาสนาคือ การแตกแยกทางความเชื่อและความเฉยเมย

ในสมัยที่ผู้คนเปี่ยมไปด้วยศรัทธา มีเหมือนกันที่บางคนจะละทิ้งศาสนาของตน แต่คนเหล่านี้จะพ้นแอกของศาสนาตน เพียงเพื่อจะไปยอมสวมแอกของศาสนาใหม่ ศรัทธาอาจเปลี่ยนเป้าหมายได้ แต่ศรัทธาไม่มีวันตาย ศาสนาโบราณจะเร้าใจคนทุกคนให้เกิดความรักอันเร่าร้อนรุนแรง หรือความเกลียดชังอันร้ายกาจ พวกหนึ่งย่อมจะละไปจากศาสนาอย่างโกรธแค้น และอีกพวกหนึ่งอาจจะยึดมั่นกับศาสนาด้วยความกระตือรือร้นขึ้นมาอีก ความเชื่อมีแตกต่างกันไป แต่การไม่มีศาสนาเป็นสิ่งที่ไม่มีใครรู้จัก ทว่าการณ์มิได้เป็นไปเช่นนี้เลย เมื่อความเชื่อศาสนาถูกโจมตีอยู่เงียบ ๆ โดยลัทธิต่าง ๆ ซึ่งข้าพเจ้าจะเรียกว่า ลัทธิที่ปฏิเสธหมดทุกอย่าง เพราะว่า โดยการยืนยันว่าศาสนาหนึ่งไม่จริง มิได้เป็นการแสดงให้เห็นสัจจะแห่งศาสนาอื่นใด

ยามนั้นในดวงจิตของมนุษย์ ย่อมจะเกิดการปฏิวัติอันมหัศจรรย์ ซึ่งมนุษย์มิได้มีท่าว่าจะส่งเสริมด้วยแรงอารมณ์ของตนแต่ประการใด กล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือ โดยที่มนุษย์มิได้นึกระแวงเลย เรามองเห็นคนที่ปล่อยให้สิ่งซึ่งเป็นความมุ่งหวังอย่างสุดซึ้งของตนหลุดลอยไปราวกับหลงลืม เมื่อถูกกระแสอย่างหนึ่งซึ่งคนไม่รู้สึกพัดพาไป โดยไม่หาญพอที่จะขัดขืน แต่เขาก็ต้องจำยอมอย่างแสนเสียดาย มนุษย์จะละศรัทธาที่ตนรัก เพื่อหันไปยึดความระแวงสงสัยซึ่งนำเขาไปสู่ความสิ้นหวัง

ในศตวรรษซึ่งเราบรรยายมาเมื่อสักครู่ คนจะละจากความเชื่อของตนเพราะความไม่ยินดียินร้ายมากกว่าเพราะความเกลียดชัง คนมิได้โยนความเชื่อทิ้งไปแต่อย่างใด ความเชื่อต่างหากที่ทิ้งเขาไป ทั้ง ๆ ที่เลิกเชื่อว่าศาสนาหนึ่งคือสัจจะ ผู้ที่ไม่เชื่อยังคงเห็นว่าศาสนานั้นมีประโยชน์ เมื่อพิจารณาความเชื่อศาสนาในด้านที่เกี่ยวกับมนุษย์ ผู้ที่ไม่เชื่อยังคงยอมรับว่าศาสนามีอานุภาพเหนือขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ และมีอิทธิพลต่อกฎหมาย เขาเข้าใจดีว่าความเชื่อศาสนาทำให้คนอยู่อย่างสันติสุขได้อย่างไร และทำให้คนค่อย ๆ เตรียมตัวเผชิญกับความตาย เขาย่อมจะเสียดายศรัทธาของตน หลังจากที่สูญเสียมันไปแล้ว และเมื่อปราศจากสมบัติซึ่งเขารู้ซึ้งถึงคุณค่า เขาย่อมเกรงที่จะดึงศรัทธาจากผู้ที่ยังมีศรัทธาอยู่

ส่วนในด้านของผู้ที่ยังคงมีความเชื่ออยู่ เขาย่อมไม่หวั่นเกรงแต่อย่างใดที่จะแสดงศรัทธาของเขาให้เป็นที่ประจักษ์แก่ตาของทุกคน สำหรับผู้ที่มิได้มีความมุ่งหวังเช่นเดียวกับเขา เขาจะมองเห็นว่าเป็นผู้เคราะห์ร้ายมากกว่าศัตรู เขารู้ดีว่าเขาสามารถเอาชนะใจคนผู้นั้นได้

โดยมิต้องทำตามอย่าง ดังนั้น เขาจึงไม่ต้องทำศึกสงครามกับผู้ใด และเมื่อไม่คิดว่าสังคมที่เขาอยู่เป็นสนามรบที่ซึ่งศาสนาจะต้องต่อสู้อยู่ไม่หยุดหย่อนกับข้าศึกศัตรู ซึ่งกระเหี้ยนกระหือรือนับพัน เขาจะรักเพื่อนมนุษย์ ขณะเดียวกันเขาก็ประณามความอ่อนแอ ทั้งสลดใจในความผิดพลาดของเขาเหล่านั้น

ผู้ที่ไม่มีความเชื่อ แล้วปกปิดความไม่เชื่อของตนไว้ และผู้ที่มีความเชื่อและแสดงศรัทธาของตนให้ประจักษ์ นั่นคือ การแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเพื่อสนับสนุนศาสนา เรารักศาสนา เราสนับสนุน เราให้เกียรติศาสนา แต่จะต้องเข้าไปจนถึงส่วนลึกของจิตใจ จึงจะค้นพบได้ว่าศาสนาได้รับความเสียหาย

มวลชนซึ่งมีความรู้สึกทางศาสนาอยู่ตลอดกาล ย่อมจะมองไม่เห็นสิ่งใด ที่จะแยกพวกเขาออกจากความเชื่อที่ยึดมั่นอยู่ สัญชาตญาณในเรื่องชาติหน้า ชักนำมวลชนไปสู่แทบแท่นบูชาอย่างไม่ยากเย็นอะไร และทำให้เขาเปิดใจรับคติคำสอนต่าง ๆ และการปลอบประโลมใจอันเกิดจากศรัทธานั้น

ทำไมภาพดังกล่าวจึงนำมาใช้กับเราไม่ได้

ในหมู่พวกเรา ข้าพเจ้าสังเกตเห็นคนที่เลิกเชื่อศาสนาคริสต์ โดยไม่นำตัวไปผูกพันกับศาสนาใด ๆ อีก

ข้าพเจ้ายังมองเห็นคนอื่น ๆ ซึ่งยังรีรออยู่ด้วยความคลางแคลงใจ และแสร้งทำทีว่าตนเลิกเชื่อศาสนาแล้ว

มองไปตรงโน้น ข้าพเจ้าพบชาวคริสต์ ซึ่งยังมีความเชื่ออยู่ แต่ไม่กล้าบอกใคร

ท่ามกลางมิตรสหายอันชาเย็นและศัตรูผู้เร่าร้อนเหล่านี้ ในที่สุดข้าพเจ้าก็ค้นพบผู้มีศรัทธากลุ่มเล็กๆจำนวนหนึ่ง ผู้ซึ่งพร้อมที่จะต่อกรกับอุปสรรคทั้งมวลและไม่หวาดหวั่นต่ออันตรายนานา เพื่อแสดงความเชื่อของตน บุคคลเหล่านี้ได้ผืนความอ่อนแอของมนุษย์ เพื่อให้เห็นว่าตนอยู่เหนือความคิดเห็นของคนทั่วไป เมื่อมุ่งแต่จะทำเช่นนั้น พวกเขาไม่รู้เสียแล้วว่าจะหยุดยั้งที่ตรงไหน เนื่องจากพวกเขามองเห็นว่า ในประเทศของเขา การใช้อิสรภาพอันแรกของมนุษย์ คือการโจมตีศาสนา พวกเขาจึงระแวงคนร่วมสมัยเดียวกัน และถอยห่างจากเสรีภาพซึ่งคนเหล่านั้นแสวงหาด้วยความหวาดกลัว เนื่องจากความไม่เชื่อสำหรับพวกเขาดูจะเป็นสิ่งใหม่ เขาจึงเกลียดชังทุกสิ่งซึ่งเป็นของใหม่เหมือน ๆ กัน ฉะนั้นเขาจึงต้องทำสงคราม

กับศตวรรษและประเทศของเขา และมองว่าแต่ละความเห็นที่ใคร ๆ พากันสนับสนุนในสมัยนั้นหรือประเทศนั้น คือศัตรูที่ศรัทธาจำเป็นต้องมี

ที่กล่าวมานี้คงจะไม่ใช่สภาวะธรรมดาของมนุษย์ในปัจจุบันในเรื่องศาสนา

ฉะนั้นในหมู่พวกเรา จึงได้พบสาเหตุบังเอิญและเฉพาะ ซึ่งขัดขวางมิให้ความนึกคิดของมนุษย์ดำเนินไปตามแนวโน้มของมัน และผลักดันความนึกคิดให้ออกนอกขอบเขตไป

ข้าพเจ้าเชื่อเหลือเกินว่า สาเหตุเฉพาะและบังเอิญนี้ คือการร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างการเมืองและศาสนา

ผู้ที่ไม่เชื่อศาสนาในยุโรป คอยติดตามห้ำหั่นชาวคริสต์ ในฐานะศัตรูทางการเมืองมากกว่าในฐานะศัตรูทางศาสนา พวกเขาเกลียดชังศรัทธาในฐานะที่เป็นความคิดเห็นของอีกฝ่ายหนึ่ง มากกว่าในฐานะที่เป็นความเชื่อที่ผิด และเขารังเกียจพระในฐานะที่เป็นผู้แทนของพระผู้เป็นเจ้าน้อยกว่าในฐานะที่เป็นมิตรของฝ่ายอำนาจ

ในยุโรป ศาสนาคริสต์ยอมให้คนนำศาสนาคริสต์เข้าไปร่วมกับอำนาจต่าง ๆ ในโลกอย่างใกล้ชิด ปัจจุบันนี้ อำนาจเหล่านี้กำลังตกลง และศาสนาคริสต์ก็ดูราวกับถูกฝังอยู่ใต้อำนาจที่พังทลายลง คนต้องการนำสิ่งที่มีชีวิตไปผูกติดกับสิ่งที่ตายไปแล้ว กล่าวคือถ้าตัดสายสัมพันธ์ซึ่งยึดสิ่งมีชีวิตไว้ สิ่งนั้นก็จะลุกขึ้นมาอีกได้

ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าควรจะทำอย่างไร ศาสนาคริสต์ของยุโรปจึงจะได้พลังแบบสมัยแรกเริ่มกลับคืนมา พระผู้เป็นเจ้าองค์เดียวเท่านั้นที่จะสามารถทำได้ แต่อย่างน้อยก็อยู่ที่ตัวมนุษย์เองคือต้องใช้พลังศรัทธาทั้งหมดที่ยังมีอยู่

สติปัญญาความรู้ นิสัยความเคยชิน และประสบการณ์ทางปฏิบัติของคนอเมริกัน มีส่วนช่วยในความสำเร็จของสถาบันประชาธิปไตยอย่างไร

ในหนังสือเล่มนี้นับพันแห่ง ข้าพเจ้าได้ตั้งข้อสังเกตกับผู้อ่าน ว่าอะไรคืออิทธิพลอันเกิดจากสติปัญญาความรู้ และนิสัยความเคยชินของคนอเมริกัน ที่มีต่อการดำรงอยู่ของสถาบันการเมือง ขณะนี้จึงเหลือสิ่งใหม่ ๆ อยู่เพียงไม่กี่อย่างที่ข้าพเจ้าจะนำมาพูด

จวบจนกระทั่งปัจจุบันนี้ อเมริกามีนักประพันธ์เด่น ๆ จำนวนน้อยมาก อเมริกาไม่มีนักประวัติศาสตร์ผู้ยิ่งใหญ่ และไม่มีจินตกวีแม้แต่คนเดียว พลเมืองประเทศนี้มองดู

วรรณคดีแท้ ๆ ด้วยสายตาที่ไม่ชื่นชมนัก แต่มีบางเมืองซึ่งเป็นเมืองชั้นสามในยุโรป ที่ในแต่ละปีตีพิมพ์ผลงานทางวรรณคดีมากกว่ามลรัฐต่าง ๆ ในอเมริกา ๒๔ แห่งรวมกันเสียอีก

ความรู้สึกนึกคิดของคนอเมริกัน หันเหไปจากความคิดของคนทั่วไป คือมิได้มุ่งไปสู่การค้นพบทฤษฎี การเมืองเองและความอุตสาหะก็มิสามารถนำความคิดไปสู่ทฤษฎีได้ ในสหรัฐอเมริกา มีการบัญญัติกฎหมายใหม่อยู่ตลอดเวลา แต่ประเทศยังไม่เคยมีนักเขียนใหญ่ ๆ ที่จะค้นหาหลักกฎหมายกว้าง ๆ เลย

คนอเมริกันมีที่ปรึกษากฎหมาย และนักวิจารณ์กฎหมาย แต่ยังขาดผู้พิมพ์ และทางด้านการเมือง พวกเขาเป็นตัวอย่างให้แก่โลกมากกว่าจะเป็นบทเรียน

สำหรับศิลปะทางเครื่องกลก็เป็นเช่นนี้เหมือนกัน

ในอเมริกา คนนำสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ จากยุโรปไปประยุกต์ใช้อย่างหลักแหลมแยบยล และหลังจากปรับปรุงให้ดีแล้ว คนก็นำไปใช้ให้เข้ากับความต้องการของประเทศได้อย่างวิเศษทีเดียว คนที่นั่นเป็นนักอุตสาหกรรม แต่ไม่มีการปลูกฝังวิทยาอุตสาหกรรมกัน เราจะพบคนงานดี ๆ และนักประดิษฐ์น้อยคน ฟุลตัน (Robert Fulton) เผยแพร่อัจฉริยะของเขาในต่างประเทศอยู่เป็นเวลานาน ก่อนที่จะสามารถอุทิศอัจฉริยะนั้นให้กับประเทศตัวเอง

ผู้ที่ประสงค์จะพิจารณาดูว่าสภาวะทางสติปัญญาความรู้ในหมู่ชาวแองโกลอเมริกันเป็นเช่นไร ย่อมจะต้องพิจารณาเรื่องเดียวกันในสองลักษณะ ถ้าเขาสนใจเฉพาะนักปราชญ์เขาคงจะต้องประหลาดใจว่ามีจำนวนน้อยเหลือเกิน และถ้าเขาจะดูจำนวนคนโง่เขลาเบาปัญญาประชาชนอเมริกันดูจะเป็นพวกที่มีความรู้ที่สุดในโลก

ประชากรอเมริกันทั้งชาติ อยู่กลาง ๆ ระหว่างปลายสุดทั้งสองด้าน ซึ่งข้าพเจ้าเคยกล่าวมาแล้วในที่อื่น

ในนิวอิงแลนด์ ราษฎรแต่ละคนมีความเข้าใจขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ ของมนุษย์ นอกจากนั้นเขายังเรียนรู้ว่าทฤษฎีและข้อพิสูจน์ทางศาสนาคืออะไร เขาสอนราษฎรให้รู้จักประวัติศาสตร์ของประเทศ และลักษณะสำคัญ ๆ ของรัฐธรรมนูญที่ใช้บริหารประเทศ ในมลรัฐคือนเน็กติคัตและแมสสาชูเส็ทส์ ยากมากที่จะพบใครสักคนที่ไม่รู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เป็นอย่างดี และคนที่ไม่รู้เรื่องเหล่านั้นเลยจะเป็นคนประเภทพิเศษทีเดียว

เมื่อข้าพเจ้าเปรียบเทียบสาธารณรัฐกรีกและโรมัน กับสาธารณรัฐอเมริกาเหล่านี้ และเปรียบเทียบหอสมุดของกรีกและโรมันซึ่งมีต้นฉบับเขียนด้วยลายมือและสามัญชนซึ่งหยาบกระด้างของเขา กับหนังสือพิมพ์นับพันซึ่งแพร่ออกมาทุกวินาที และประชาชนผู้มีความรู้ซึ่งอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐอเมริกา ครั้นต่อมา เมื่อข้าพเจ้านึกถึงที่ใคร ๆ พยายามพิจารณาประชาชนอเมริกัน โดยอาศัยประชาชนกรีกและโรมัน และคาดการณ์ล่วงหน้าว่าอะไรจะเกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน โดยอาศัยสิ่งซึ่งเกิดขึ้นเมื่อสองพันปีมาแล้ว ข้าพเจ้าอยากจะเผาหนังสือของตัวเอง เพื่อจะได้ใช้แต่ความคิดใหม่กับสภาวะสังคมใหม่เอี่ยมนี้

นอกจากนั้น เราจะต้องไม่นำสิ่งซึ่งข้าพเจ้าพูดเกี่ยวกับนิวอิงแลนด์ไปใช้กับทั่วทั้งสหภาพโดยไม่เลือก ยิ่งเราเข้าลึกไปทางตะวันตก หรือทางใต้มากเท่าไหร่ การศึกษาของประชาชนยิ่งลดน้อยลงเท่านั้น ในมลรัฐต่าง ๆ ซึ่งอยู่แถว ๆ อ่าวเม็กซิโก เช่นเดียวกับในหมู่เรา มีคนจำนวนหนึ่งซึ่งไม่รู้อะไรเลยเกี่ยวกับปัจจัยทางความรู้ต่าง ๆ ของมนุษย์ แต่คงจะเสียเวลาเปล่า ๆ ที่จะค้นหาอำเภอสักอำเภอหนึ่งในสหรัฐอเมริกาซึ่งยังคงจมดิ่งอยู่ในห้วงแห่งความโง่เขลา เหตุผลก็มีง่าย ๆ คือ ประชาชนชาติต่าง ๆ ในยุโรปเริ่มจากความมืดมิดและความป่าเถื่อน เมื่อก้าวเดินไปสู่อารยธรรมและแสงสว่าง ความก้าวหน้าของประชาชนเหล่านั้นไม่เสมอภาคกัน พวกหนึ่งวิ่งไป อีกพวกหนึ่งเพียงแต่ดูคล้าย ๆ เดินไป หลายชาติหยุดเดิน และขณะที่เดินก็มิได้ลืมตาดูโลกเสียด้วยซ้ำ

ในสหรัฐอเมริกา การณ์มิได้เป็นมาดังนั้น

ชาวแองโกลอเมริกันเมื่อมาถึงพื้นแผ่นดินซึ่งลูกหลานรุ่นต่อมาจะครอบครองอยู่นี้ ในลักษณะที่เจริญเต็มที่แล้ว เขาไม่มีอะไรจะต้องเรียนรู้อีก เพียงแต่ไม่ลืมก็พอแล้ว แต่ทว่าลูกหลานของคนอเมริกันกลุ่มเดียวกันนี้เอง ในแต่ละปีเป็นผู้นำความรู้ต่าง ๆ ที่ตนได้เรียนรู้ทั้งคุณค่าของความรู้ เข้ามาสู่แดนอันรกร้าง พร้อมด้วยบ้านเรือนตน การศึกษาทำให้พวกเขาสำนึกในประโยชน์ของสติปัญญาความรู้ และทำให้พวกเขาอยู่ในสภาวะที่จะถ่ายทอดความรู้อันเดียวกันนั้นให้ลูกหลานต่อไป ในสหรัฐอเมริกา สังคมจึงไม่มีคนในวัยเด็กอยู่เลย สังคมถือกำเนิดขึ้นเมื่อคนมีอายุเป็นผู้ใหญ่แล้ว

ชาวอเมริกันมิได้นำคำว่าชาวนาชาวไร่มาใช้แต่อย่างใด ที่ไม่ใช้คำดังกล่าว เพราะคิดไม่ออกว่าคืออะไร ความโง่เขลาแบบยุคดึกดำบรรพ์ ลักษณะของท้องทุ่งแบบธรรมดา

ง่าย ๆ หมู่บ้านแบบชนบท สิ่งเหล่านี้มิได้มีใครเก็บรักษาไว้ ทั้งพวกเขาไม่เข้าใจในเรื่องคุณธรรม ความชั่ว ความเคยชินกับสิ่งที่หยาบกระด้าง หรือความดีงามอันบริสุทธิ์ไร้สิ่งปลอมแปลงของอารยธรรมแรกเริ่ม

ตามบริเวณสุดเขตแดนของมลรัฐต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นสมาพันธ์ รอบ ๆ สังคมนี้ และในบริเวณอันรกร้าง มีประชากรอันประกอบด้วยนักผจญภัยผู้ห้าวหาญ ผู้ซึ่งไม่หวาดหวั่นที่จะมุ่งหน้าบากบั่น เข้าไปสู่ดินแดนอันเปล่าเปลี่ยวอ้างว้างแห่งทวีปอเมริกาเพื่อที่จะแสวงหาประเทศใหม่ของตน เพื่อหนีจากความยากจน ซึ่งพร้อมที่จะมาเยือนพวกเขา ถ้าจะยังอยู่ในร่มชายคาของบิดามารดา ครั้นเมื่อมาถึงดินแดนซึ่งจะเป็นที่พำนักพักพิงของพวกเขายังมิทันไร นักบุกเบิกก็เริ่มตัดต้นไม้สองสามต้นอย่างรีบร้อนเพื่อสร้างกระท่อมซึ่งอาศัยกิ่งไม้ใบหนาเป็นหลังคา ไม่มีอะไรจะดูน่าเวทนาเท่าที่พำนักอันเดียวดายเหล่านี้อีกแล้ว คนเดินทางในยามค่ำมืดขณะที่ใกล้เข้ามา จะสังเกตเห็นเปลวไฟจากเตาส่องแสงริบหรี่แต่ไกล ทะลุผ่านฝากระท่อมเหล่านั้น ตอนกลางคืน ถ้าแม้นลมเกิดพัดกรรโชกมา เขาจะได้ยินเสียงหลังคาใบไม้ไหวพะเยิบพะยาบอยู่ท่ามกลางแมกไม้ในป่า ใครเล่าจะไม่เชื่อว่ากระท่อมอันน่าสังเวชนี้ ใช้เป็นที่พักพิงของคนที่มีความเป็นอยู่อย่างหยาบ ๆ และโง่เขลา อย่างไรก็ตาม เราจะต้องไม่นำนักบุกเบิกมาสัมพันธ์กับสถานที่ซึ่งเขาใช้เป็นที่หลบภัยแห่งนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งแวดล้อมตัวเขายังมีความป่าเถื่อนแบบดึกดำบรรพ์อยู่ แต่ตัวเขาเองคือผลของช่วงเวลา ๑๘ ศตวรรษ แห่งการทำงานหนักมากมายและประสบการณ์ เขาสวมเสื้อผ้าแบบชาวเมือง ใช้ภาษาชาวเมือง เขารู้จักอดีต และสนใจอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับอนาคต พูดคุยถกเถียงเกี่ยวกับปัจจุบัน เขาเป็นคนซึ่งมีอารยธรรมสูงส่ง ผู้ซึ่งยินยอมที่จะอาศัยอยู่กลางป่าชั่วระยะหนึ่ง ผู้ซึ่งก้าวล้ำเข้าไปกลางดินแดนอันรกร้างแห่งโลกใหม่พร้อมกับพระคัมภีร์ ขวานและหนังสือพิมพ์

เรานึกภาพไม่ค่อยออกว่า ความคิดสามารถแล่นผ่านถึงกัน ณ กลางดินแดนรกร้างเช่นนี้ ด้วยความรวดเร็วเพียงใด[๑]

---

๑ ข้าพเจ้าได้ไปแถวชายแดนส่วนหนึ่งของสหรัฐฯ โดยอาศัยพาหนะคล้าย ๆ เกวียนหลังคาเปิด ซึ่งคนเรียกกันว่า "รถไปรษณีย์" (malle) เราเดินทางกันอย่างยากลำบากทั้งวันทั้งคืน บนทางซึ่งกว้างพอครือ ๆ กับคนรถผ่าป่าอันไพศาล เติมไปด้วยต้นไม้เขียวขจี ครั้นถึงเวลามืดสนิท คนขับรถของข้าพเจ้าจึงนำกิ่งสนมาสุมไฟ แล้วเราก็ได้ใช้แสงไฟนั้นส่องนำทาง นาน ๆ ทีเราจะพบกระท่อมอยู่กลางป่า คือโรงเตี๊ยมสำหรับไปรษณีย์ พนักงานไปรษณีย์จะโยนจดหมายบีกมหิ้มาไว้ตรงประตูที่พักอันโดดเดี่ยวเหล่านั้น แล้วเราก็ออกเดินทางกันต่อไปอย่างรีบเร่ง ปล่อยให้คนแถว ๆ นั้น แต่ละคนมารับส่วนแบ่งของตนจากสมบัติอันมีค่านั้นด้วยตัวเอง

ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่า จะมีการเคลื่อนไหวทางปัญญามากเท่านี้ ในอำเภอต่าง ๆ ของฝรั่งเศสซึ่งเป็นที่ที่คนมีความรู้มากที่สุด และมีประชากรมากที่สุด[๑]

ไม่ต้องสงสัยเลยว่า ในสหรัฐอเมริกา การศึกษาของประชาชนเป็นพลังในการธำรงไว้ซึ่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย ข้าพเจ้าคิดว่าการณ์จะเป็นเช่นนี้ไม่ว่าในที่ใดก็ตาม ที่ไม่มีการแยกการอบรมสั่งสอน ซึ่งช่วยทำให้ความคิดกว้างขวางขึ้น ออกจากการศึกษาซึ่งช่วยจัดระเบียบขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของตน

อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้ามิได้พูดเกินความจริงแต่อย่างใด ในเรื่องข้อได้เปรียบดังกล่าว และข้าพเจ้าไม่เชื่อเลย เช่นเดียวกับคนจำนวนมากในยุโรป ว่าการสั่งสอนให้คนอ่านออกเขียนได้ เป็นสิ่งเพียงพอแล้วที่จะทำให้คนกลายเป็นราษฎรขึ้นมาทันที

สติปัญญาความรู้ที่แท้จริง ย่อมเกิดจากประสบการณ์เป็นสำคัญ และถ้าแม้นไม่มีการฝึกคนอเมริกันให้เคยชินกับการปกครองตนเองทีละเล็กทีละน้อยแล้วไซร้ ความรู้ทางหนังสือของพวกเขาคงจะไม่ช่วยอะไรมากนักในปัจจุบันที่จะทำให้เขาปกครองตนเองได้สำเร็จ

ข้าพเจ้าใช้ชีวิตอยู่กับประชาชนสหรัฐมามาก และข้าพเจ้าไม่รู้จะพูดอย่างไรว่าข้าพเจ้านิยมประสบการณ์ และวิจารณญาณของเขามากเพียงใด

อย่าชักนำให้คนอเมริกันพูดถึงยุโรปเชียวนะ โดยปกติแล้วเขาจะอวดอ้างตนมากมาย และแสดงความหยิ่งผยองอย่างโง่ ๆ เขาจะยินดีกับความคิดกว้าง ๆ ที่ไม่ชัดแจ้ง ซึ่งในทุกประเทศเป็นสิ่งช่วยคนโง่เขลาได้มากทีเดียว แต่ลองถามเขาเกี่ยวกับประเทศเขาเองซิ แล้วท่านจะเห็นว่าเมฆหมอกซึ่งห่อหุ้มปัญญาของเขาอยู่จางหายไปทันที คำพูดของเขาจะแจ่มแจ้งชัดเจนและแน่วแน่ เช่นเดียวกับความคิดของเขา เขาจะบอกให้เราทราบว่า เขามีสิทธิอะไร และเขาจะใช้สิทธิเหล่านั้นได้ด้วยวิธีใด เขาจะรู้ว่าโลกการเมืองดำเนินไปด้วยวิธีปฏิบัติอย่างไร ท่านจะสังเกตเห็นว่าเขารู้จักกฎเกณฑ์ในการบริหาร และเคยชินกับกลไกของกฎหมาย พลเมือง

---

๑ ในปี ค.ศ. ๑๘๓๒ พลเมืองแต่ละคนในรัฐมิชิแกน เสียค่าแสตมป์ ๑ แฟรงค์ ๒๒ ซ็องตีม แต่พลเมืองรัฐฟลอริดาเสียคนละ ๑แฟรงค์ ๕ ซ็องตีม (โปรดดู National Calendar ค.ศ. ๑๘๓๓ หน้า ๒๒๔) ในปีเดียวกันนี้พลเมืองในเดปาร์เตอะมืองนอรด์ เสียอากรแสตมป์คนละ๑แฟรงค์๔ซ็องตีม(โปรดดูบัญชีกลางของแผนกคลัง ค.ศ.๑๘๓๓ หน้า ๖๒๓) แต่ทว่า รัฐมิชิแกนในสมัยนั้นมีพลเมืองเพียง ๗ คน ต่อ ๑๖ ตารางกิโลเมตร และในรัฐฟลอริดามีเพียง ๕คน การสอนหนังสือในรัฐมิชิแกนและฟลอริดาแพร่หลายน้อย และมีกิจกรรมน้อยกว่าในมลรัฐของสหภาพส่วนมาก ในขณะที่ในเดปาร์เตอะมืองนอรด์ (ของฝรั่งเศส) ซึ่งมีพลเมืองถึง ๓,๔๐๐ คน ต่อ ๑๖ ตารางกิโลเมตร เป็นแหล่งหนึ่งที่มีพลเมืองซึ่งมีความรู้มากที่สุด และมีกิจการอุตสาหกรรมมากที่สุดในฝรั่งเศส

ของสหรัฐมิได้ตักตวงความรู้ทางภาคปฏิบัติ และความเข้าใจอันแน่นอนกอปรด้วยเหตุผล จากหนังสือตำรับตำรา การศึกษาหนังสือสามารถตระเตรียมเขาให้พร้อมที่จะได้รับความรู้ความเข้าใจเหล่านั้น ไม่ใช่หาสิ่งเหล่านั้นมาให้

ด้วยการมีส่วนร่วมในการบัญญัติกฎหมายนี่เอง ที่คนอเมริกันเรียนรู้กฎหมายในการปกครองประเทศ คนอเมริกันได้ศึกษาถึงรูปแบบต่าง ๆ ในการปกครอง ผลงานใหญ่ๆของสังคมสัมฤทธิ์ผลอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันต่อหน้าต่อตาเขา และจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือในอุ้งมือของเขาเอง

ในสหรัฐอเมริกา การศึกษาในส่วนรวมมุ่งไปทางด้านการเมือง ในยุโรปเป้าหมายหลักของการศึกษาคือการเตรียมคนในด้านชีวิตส่วนตัว ราษฎรไม่ค่อยมีบทบาทในกิจการต่างๆ จึงทำให้เตรียมการณ์ล่วงหน้าได้ยาก

ทันทีที่เราเหลือบมองสังคมทั้งสองนี้ ข้อแตกต่างทั้งหลายที่กล่าวมาจะปรากฏให้เห็น แม้กระทั่งในเรื่องลักษณะภายนอก

ในยุโรป บ่อยครั้งเรานำความคิดและความเคยชินต่าง ๆ ในความเป็นอยู่ส่วนตัวเข้าไปสู่ชีวิตทางการงาน และเนื่องจากมีเหมือนกันที่จากชีวิตในครอบครัวเราต้องเข้าไปสู่การปกครองประเทศทันทีทันใด ใคร ๆ จึงเห็นว่าเราพูดคุยปรึกษากันถึงเรื่องผลประโยชน์สำคัญ ๆ ของสังคม ด้วยลักษณาการเดียวกับที่เราสนทนากับเพื่อน ๆ

ตรงกันข้าม นิสัยความเคยชินต่าง ๆ ในชีวิตทางการงานต่างหาก ที่คนอเมริกันมักจะนำเข้ามาสู่ชีวิตส่วนตัวเกือบจะทุกครั้ง ในประเทศของเขา ความคิดของคณะลูกขุนมักจะได้มาจากเกมกีฬาในโรงเรียน และเราจะได้พบรูปแบบรัฐสภาชนิดต่าง ๆ แม้กระทั่งในการจัดงานเลี้ยงใหญ่ ๆ

กฎหมายใช้ประโยชน์ในการธำรงไว้ซึ่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกามากกว่าสาเหตุทางกายภาพ และขนบธรรมเนียมใช้ประโยชน์ในการนี้ยิ่งกว่ากฎหมาย

ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วว่า การจะธำรงไว้ซึ่งสถาบันประชาธิปไตยในอเมริกาได้ก็ต้องอาศัยสภาวการณ์ต่าง ๆ อาศัยกฎหมาย และขนบธรรมเนียม[๑]

---

๑ ข้าพเจ้าขอเตือนท่านผู้อ่านว่า ความหมายกว้าง ๆ ของคำว่าขนบธรรมเนียม (Moeurs) ซึ่งข้าพเจ้าใช้ในที่นี้คือความพรักพร้อมทางวุฒิปัญญาและทางศีลธรรม ซึ่งมนุษย์นำเข้ามาใช้ในสภาวะสังคม

คนยุโรปส่วนมากรู้จักแต่เฉพาะสาเหตุแรกในสาเหตุสามประการที่กล่าวมา และให้ความสำคัญกับสาเหตุนั้นจนเด่นกว่าสาเหตุอื่น ๆ ซึ่งที่จริงแล้วมิได้ความสำคัญมากเท่านั้น

เป็นความจริงที่ว่า คนแองโกลอเมริกัน ได้นำความมีเสมอภาคทางด้านฐานะเข้ามาในโลกใหม่ด้วย ในหมู่คนเหล่านี้ไม่เคยเลยที่เราจะได้พบเห็นว่าคนนั้นเป็นคนเดินถนน คนนี้เป็นขุนนาง การตัดสินคนล่วงหน้าด้วยชาติกำเนิด และด้วยอาชีพเป็นสิ่งที่ไม่มีใครรู้จักกันในประเทศนี้ เนื่องจากสภาวะสังคมมีความเป็นประชาธิปไตย โดยนัยนี้ ประชาธิปไตยจึงมิได้ประสบความยากลำบากอะไรในการที่จะสร้างอาณาจักรของตนขึ้น

แต่ข้อเท็จจริงนี้มิได้เป็นสิ่งพิเศษอะไรในสหรัฐอเมริกา อาณานิคมเกือบทุกแห่งในอเมริกา ถูกก่อตั้งขึ้นมาโดยคนที่มีความเสมอภาคกัน หรือเปลี่ยนมาเสมอภาคกัน เมื่อมาอาศัยอยู่ในอาณานิคมเหล่านั้น ไม่มีสักแห่งหนึ่งในโลกใหม่ ที่คนยุโรปจะสามารถสร้างอภิชนาธิปไตยขึ้นมาได้

อย่างไรก็ตาม สถาบันประชาธิปไตยจะรุ่งเรืองได้ก็แต่ในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น

สหภาพอเมริกันไม่มีศัตรูอันใดที่จะต้องต่อสู้ สหภาพอยู่ตามลำพังท่ามกลางดินแดนอันรกร้าง เปรียบเสมือนเกาะกลางมหาสมุทร

แต่ทว่า ธรรมชาติแยกชาวสเปญในอเมริกาใต้ให้อยู่โดดเดี่ยว ด้วยลักษณาการเดียวกัน แต่ความโดดเดี่ยวนั้นก็ไม่ได้ขัดขวางมิให้ชาวสเปญเหล่านั้นมีกองทัพ พวกเขารบพุ่งกันเอง ยามที่ขาดคนต่างชาติที่จะมารบด้วย มีแต่ประชาธิปไตยแบบแองโกลอเมริกันเท่านั้นที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างสันติสุขตราบจนทุกวันนี้

อาณาจักรสหภาพ คือท้องทุ่งซึ่งไม่มีขอบเขต สำหรับกิจกรรมของมนุษย์ เป็นท้องทุ่งซึ่งเป็นอาหารหล่อเลี้ยงความอุตสาหะ และงานอย่างไม่มีวันหมดสิ้น ณ ที่นี้ความรักความมั่งคั่งจึงเข้ามาแทนที่ความทะเยอทะยาน และความสุขสบายทำให้ความร้อนแรงของฝ่ายต่าง ๆ ดับมอดลง

ทว่า มีส่วนใดของโลกหรือที่เราจะได้พบที่รกร้างซึ่งอุดมสมบูรณ์ แม่น้ำอันกว้างใหญ่ ความมั่งคั่งซึ่งยังไม่มีผู้ใดมาแตะต้อง ยิ่งไปกว่าอเมริกาใต้ แต่กระนั้นอเมริกาใต้ก็ไม่

---

๑ กล่าวคือ เมื่อพวกเขากำจัดกำลังของผู้ก่อตั้ง เราอาจกล่าวเพิ่มเติมได้ว่า อเมริกาใต้มิได้พ้นจากภาวะที่จะต้องต่อสู้กับชาวอินเดียน (จากการสงครามของชาวอินเดียนกับชาวอโรคันในประเทศชิลี) และด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ประเพณีทหาร จึงมิได้สูญหายไปในหมู่คนเหล่านี้

สามารถทนประชาธิปไตยได้ หากเป็นการเพียงพอที่ประชาชนพลเมืองจะมีความสุขได้ โดยการนำเขาไปวางไว้ ณ จุดๆ หนึ่งในจักรวาล และเขาสามารถขยับขยายออกไปบนดินแดนซึ่งยังไม่มีใครครอบครองอยู่ได้ตามอำเภอใจแล้วไซร้ ชาวสเปญในอเมริกาใต้ ก็เห็นจะไม่ต้องบ่นรำพันถึงชะตากรรมของตนเลย และแม้เมื่อพวกเขามิได้มีความสุขเหมือนพลเมืองในสหรัฐอเมริกา อย่างน้อยพวกเขาน่าจะเป็นที่อิจฉาของบรรดาประชาชนในยุโรป อย่างไรก็ตาม บนพื้นพิภพนี้ ไม่มีชาติใดจะน่าเวทนาไปกว่าชาติทั้งหลายในอเมริกาใต้อีกแล้ว

โดยนัยนี้ ไม่เพียงแต่ว่าสาเหตุทางกายภาพไม่สามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์คล้ายคลึงกัน สำหรับชาวอเมริกันทางเหนือและชาวอเมริกันทางใต้เท่านั้น แต่สำหรับคนอเมริกันเหนือสาเหตุดังกล่าวยังไม่สามารถแม้แต่จะสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่ไม่ด้อยไปกว่าสิ่งซึ่งเราพบเห็นในยุโรป ที่ซึ่งสาเหตุเหล่านี้มีบทบาทตรงกันข้ามอีกด้วย

ดังนั้น สาเหตุทางกายภาพ จึงมิได้มีอิทธิพลต่อชะตากรรมของประเทศ มากดังที่เราเชื่อกัน

ข้าพเจ้าเคยได้พบคนในนิวอิงแลนด์ ผู้ซึ่งพร้อมที่จะละจากประเทศซึ่งเขาอาจจะประสบความสุขสบาย เพื่อที่จะไปค้นหาสมบัติในดินแดนอันรกร้างใกล้ๆ กันนั้น ข้าพเจ้าได้เห็นประชากรฝรั่งเศสในคานาดา เบียดเสียดยัดเยียดกันอยู่ในเนื้อที่ซึ่งเล็กเกินจำนวนประชากรเหล่านั้น ในขณะที่ที่ดินอันรกร้างแบบเดียวกันอยู่ใกล้ๆ แค่นั้นเอง และขณะเดียวกับผู้อพยพของสหรัฐ ได้รับที่ดินผืนใหญ่เป็นรางวัลแห่งการลงแรงเพียงไม่กี่วัน ชาวคานาดากลับต้องจ่ายค่าที่ดินราคาแพงราวกับว่ายังอยู่ในประเทศฝรั่งเศสเสียด้วยซ้ำ โดยนัยนี้ ขณะที่ธรรมชาติปล่อยให้ชาวยุโรปอยู่กับความอ้างว้างแห่งโลกใหม่ ยังให้ทรัพย์สินแก่พวกเขาโดยที่เขายังไม่รู้จักจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ข้าพเจ้าสังเกตเห็นสภาวะที่จะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทำนองเดียวกันนี้ในหมู่ชนชาติในอเมริกา นอกเหนือไปจากในหมู่ชาวแองโกลอเมริกัน แต่ไม่มีกฎหมายและขนบธรรมเนียมแบบของชาวแองโกลอเมริกัน ทั้งประชาชนเหล่านั้นน่าเวทนามาก กฎหมายและขนบธรรมเนียมของคนแองโกลอเมริกันจึงเป็นเหตุผลพิเศษแห่งความยิ่งใหญ่ของพวกเขา ทั้งเป็นสาเหตุสำคัญยิ่งข้าพเจ้ากำลังค้นหาอยู่

ข้าพเจ้ามิได้อ้างเลยว่ากฎหมายของอเมริกามีความดีเพียบพร้อม ข้าพเจ้ามิได้เชื่อเลยว่ากฎหมายนี้จะนำไปใช้กับประชาชนที่เป็นประชาธิปไตยได้ทุกประเทศ ทั้งในบรรดากฎหมายเหล่านี้ มีอยู่หลายบทซึ่งดูจะเป็นภัยแม้ในสหรัฐเอง

แต่กระนั้น เราก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่ารัฐบัญญัติของคนอเมริกัน เมื่อกล่าวรวมๆ แล้ว ถูกปรับให้เข้ากับอัจฉริยะของประชาชนซึ่งกฎหมายนั้นจะต้องคอยควบคุมดูแล และเข้ากับลักษณะของประเทศเป็นอย่างดี

ฉะนั้น กฎหมายของอเมริกาจึงเป็นกฎหมายที่ดี และควรจะยกความสำเร็จส่วนใหญ่ที่ได้รับจากการปกครองแบบประชาธิปไตยในอเมริกาให้แก่กฎหมายนี้ แต่ข้าพเจ้าไม่คิดว่ากฎหมายจะเป็นสาเหตุหลักของความสำเร็จดังกล่าว และถ้าแม้นว่ากฎหมายอเมริกาสำหรับข้าพเจ้าดูจะมีอิทธิพลต่อความสุขของสังคมอเมริกา มากกว่าต่อลักษณะของประเทศเอง แต่ในอีกแง่หนึ่งข้าพเจ้ามองเห็นเหตุผลที่จะเชื่อว่า กฎหมายยังจะมีอิทธิพลน้อยกว่าขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่

กฎหมายของส่วนกลาง เป็นส่วนสำคัญที่สุดของรัฐบัญญัติแห่งสหรัฐอเมริกาอย่างแน่นอน

ประเทศเม็กซิโก ซึ่งโชคดีมีที่ตั้งเหมาะสมเช่นเดียวกับสหภาพของคนแองโกลอเมริกัน ได้นำกฎหมายเดียวกันนี้ไปใช้เป็นกฎหมายของประเทศ แต่ก็ไม่สามารถเคยชินกับการปกครองแบบประชาธิปไตยได้

ดังนั้น จึงมีเหตุผลอันหนึ่งซึ่งมิได้ขึ้นอยู่กับสาเหตุทางกายภาพ และกฎหมาย ซึ่งทำให้ประชาธิปไตยสามารถปกครองสหรัฐอเมริกาได้

แต่สิ่งต่อไปนี้จะเป็นข้อพิสูจน์ได้ดียิ่งกว่า เกือบทุกคนที่อาศัยอยู่ในดินแดนของสหภาพสืบมาจากสายเลือดอันเดียวกัน คนเหล่านี้พูดภาษาเดียวกัน สวดมนต์บูชาพระผู้เป็นเจ้าด้วยลักษณาการเดียวกัน ต้องยอมรับสาเหตุทางวัตถุเหมือนกัน เชื่อฟังกฎหมายอันเดียวกัน

ถ้าเช่นนั้น ความแตกต่างในหมู่พวกเขาซึ่งเราควรสังเกตเกิดมาจากอะไรกัน

เพราะเหตุใดทางตะวันออกของสหภาพ รัฐบาลสาธารณรัฐจึงแสดงความแข็งแกร่ง ความมีระเบียบ และการดำเนินงานอย่างแน่วแน่ค่อยเป็นค่อยไป สาเหตุอันใดที่ประทับลักษณะอันฉลาดรอบคอบและยืนยาว ลงในการกระทำทุกอย่างของรัฐบาลดังกล่าว

ตรงกันข้าม ทางตะวันตก การที่อำนาจต่าง ๆ ของสังคมดูจะดำเนินงานไปตามเรื่องตามราวแบบนี้ มีสาเหตุมาจากอะไร

เพราะเหตุใดในแถบนี้ การดำเนินกิจการต่าง ๆ จึงเต็มไปด้วยสิ่งซึ่งไม่เป็นระเบียบและที่แสดงอารมณ์ เราเกือบจะกล่าวได้ว่ามีบางสิ่งที่เร่งร้อนทุรนทุราย อันเป็นสิ่งที่มิได้ทำให้เรามองเห็นอนาคตเลย

ข้าพเจ้าจะไม่เปรียบเทียบคนแองโกลอเมริกันกับคนต่างชาติอีกแล้ว ตอนนี้ข้าพเจ้าจะนำคนแองโกลอเมริกันมาเทียบเคียงกันเอง และค้นหาดูว่าทำไมเขาจึงไม่เหมือนกัน ในที่นี้ข้าพเจ้าขาดข้อโต้แย้งทั้งมวลซึ่งได้จากลักษณะของประเทศ และจากความแตกต่างทางกฎหมายพร้อม ๆ กัน ต้องหันไปพึ่งสาเหตุอื่น และสาเหตุนี้จะไปหาจากที่ไหน ถ้าไม่ใช่จากขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่

ทางตะวันออกเป็นที่ที่คนแองโกลอเมริกันใช้การปกครองแบบประชาธิปไตยมาเป็นเวลานานมากกว่า เขาได้สร้างนิสัยและเกิดความคิดซึ่งเอื้อต่อการดำรงอยู่ของการปกครองแบบนี้มากที่สุด ประชาธิปไตยแทรกซึมเข้าไปในธรรมเนียมต่าง ๆ ทีละเล็กทีละน้อย แทรกซึมเข้าไปในความคิดเห็น ในแบบฟอร์มต่าง ๆ เราจะพบประชาธิปไตยในส่วนละเอียดปลีกย่อยทุกอย่างของชีวิตสังคม เช่นเดียวกับในตัวบทกฎหมาย ทางตะวันออกนี่เองที่การอบรมสั่งสอนทางหนังสือ และการศึกษาภาคปฏิบัติของประชาชนได้รับการปรับปรุงมากกว่า และศาสนาเข้าคลุกเคล้ากับเสรีภาพได้ดีที่สุด นิสัยเหล่านี้ ความคิดเห็น ธรรมเนียมต่าง ๆ ความเชื่อต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้คืออะไรกัน ถ้าไม่ใช่สิ่งซึ่งข้าพเจ้าเรียกว่า ขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่

ตรงกันข้าม ทางตะวันตก ข้อได้เปรียบเหล่านี้ส่วนหนึ่งยังขาดไป คนอเมริกันในรัฐทางภาคตะวันตกเป็นจำนวนมาก เกิดในป่าเขาลำเนาไพร พวกเขานำเอาความคิดและธรรมเนียมต่าง ๆ ในชีวิตป่าดงไปคลุกเคล้ากับอารยธรรมสมัยพ่อแม่ ในหมู่คนเหล่านี้ อารมณ์ความรู้สึกรุนแรงกว่า ศีลธรรมทางศาสนามีอานุภาพน้อยกว่า ความคิดเห็นเด็ดเดี่ยวน้อยกว่า คนในแถบนี้ต่างคนต่างควบคุมกันไม่ได้ เพราะแทบจะไม่รู้จักกัน ชาติต่าง ๆ ทางภาคตะวันตกจึงแสดงให้เห็นในระดับหนึ่ง ถึงการขาดประสบการณ์ และนิสัยซึ่งขาดระเบียบเยี่ยงประชาชนผู้เริ่มก่อตัวขึ้นมา อย่างไรก็ตาม สังคมทั้งหลายในภาคตะวันตก ก่อตั้งมาจากปัจจัยเก่าแก่ แต่การรวมตัวกันเป็นของใหม่

เมื่อเป็นดังนั้น ขนบธรรมเนียมนี่เองที่ทำให้คนอเมริกันในสหรัฐชาติเดียวเท่านั้น ในหมู่ชาวอเมริกันอื่น ๆ สามารถจรรโลงอาณาจักรแห่งประชาธิปไตยไว้ได้ ทั้งขนบธรรมเนียมอีกนั่นแหละ ที่ทำให้ประชาธิปไตยต่าง ๆ ของชาวแองโกลอเมริกันค่อนข้างจะมีระเบียบและเจริญรุ่งเรืองมากบ้างน้อยบ้าง

โดยนัยนี้ยุโรป ใคร ๆ มักจะกล่าวกันจนเกินจริงถึงอิทธิพลของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศ ที่มีต่อความยั่งยืนของสถาบันประชาธิปไตย พวกเขาให้ความสำคัญกับกฎหมายมากเกินไป และให้ความสำคัญกับขนบธรรมเนียมน้อยเกินไป สาเหตุใหญ่ทั้งสามประการนี้เป็นประโยชน์ในการจัดระเบียบ และดูแลประชาธิปไตยอย่างไม่ต้องสงสัย แต่ถ้าจำเป็นจะต้องจัดลำดับกันแล้ว ข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวว่าสาเหตุทางกายภาพมีส่วนน้อยกว่ากฎหมาย และกฎหมายน้อยกว่าขนบธรรมเนียมมากจนบอกไม่ถูก

ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า สถานที่เหมาะสมที่สุด และกฎหมายที่ดีที่สุดไม่สามารถธำรงไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญ ถ้าแม้นขาดขนบธรรมเนียม ในขณะที่ขนบธรรมเนียมยังจะได้ประโยชน์จากสถานที่ตั้งที่ไม่เอื้ออำนวยที่สุด และจากกฎหมายที่เลวที่สุด ความสำคัญของขนบธรรมเนียมเป็นความจริงซึ่งรู้แจ้งกันทั่วไป การศึกษาและประสบการณ์ย่อมจะนำเราไปหาขนบธรรมเนียมอยู่ตลอดเวลา ข้าพเจ้ารู้สึกเสมือนว่าความจริงดังกล่าวฝังอยู่ในความนึกคิดของข้าพเจ้า ราวกับเป็นจุดศูนย์กลาง เพราะข้าพเจ้าสังเกตเห็นความจริงนั้นตรงจุดหมายแห่งความคิดทั้งมวลของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้ามีอะไรจะกล่าวในเรื่องนี้อีกสักสองคำ

ถ้าแม้นข้าพเจ้ามิสามารถทำให้ท่านผู้อ่านรู้สึก ขณะที่อ่านหนังสือนี้ ถึงความสำคัญซึ่งข้าพเจ้ายกให้แก่ประสบการณ์ทางปฏิบัติของคนอเมริกัน ให้แก่นิสัยความเคยชิน ความคิดเห็น กล่าวสั้น ๆ ก็คือขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของพวกเขา ในการพิทักษ์รักษากฎหมายแล้วไซร้ ก็เท่ากับว่าข้าพเจ้าพลาดเป้าหมายหลักที่ตั้งไว้ขณะที่ข้าพเจ้าเขียนหนังสือเล่มนี้

กฎหมายและขนบธรรมเนียมจะเพียงพอแก่การธำรงรักษาสถาบันประชาธิปไตยในประเทศอื่นใด นอกจากอเมริกาไหม

ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วว่า ความสำเร็จแห่งสถาบันประชาธิปไตยในสหรัฐมาจากกฎหมายเอง และจากขนบธรรมเนียม มากกว่าจากลักษณะของประเทศ

แต่ผลที่ตามมาก็คือ สาเหตุอันเดียวกันนี้ถ้านำไปไว้ในที่อื่น จะเป็นสาเหตุเดียวที่มีอานุภาพเช่นนี้หรือ และหากแม้นประเทศไม่สามารถแทนที่กฎหมาย และขนบธรรมเนียมได้ กฎหมายและขนบธรรมเนียมเล่าสามารถแทนที่ประเทศได้ละหรือ

ณ ที่นี้ เราอาจคิดออกโดยไม่ยากเย็นว่า เราขาดปัจจัยทางข้อพิสูจน์ ในโลกใหม่เราจะพบประชาชนชาติอื่นนอกเหนือไปจากชาวแองโกลอเมริกัน และเนื่องจากประชาชนเหล่านี้ต้องยอมรับสาเหตุทางวัตถุประการเดียวกับชาวแองโกลอเมริกัน ข้าพเจ้าจึงสามารถนำคนเหล่านี้มาเทียบเคียงกันได้

ทว่า เมื่อพ้นอเมริกาออกไป ไม่มีชาติหนึ่งชาติใดซึ่งเมื่อปราศจากข้อได้เปรียบทางกายภาพเช่นเดียวกับชาวแองโกลอเมริกัน จะรับเอากฎหมายและขนบธรรมเนียมของชาวแองโกลอเมริกันไปใช้เลย

โดยนัยนี้เราจึงไม่มีเรื่องที่จะนำมาเปรียบเทียบในแง่นี้ การแสดงความคิดเห็นอย่างเลื่อนลอยย่อมกระทำไม่ได้

ในชั้นแรก ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะต้องค่อย ๆ แยกสถาบันต่าง ๆ ของสหรัฐ และสถาบันประชาธิปไตยโดยทั่วไปออกจากกัน

ยามที่ข้าพเจ้านึกถึงสภาวะของยุโรป นึกถึงประชาชนมากมายของทวีป นครต่าง ๆ ซึ่งมีผู้คนหนาแน่น กองทัพอันน่าคร้ามเกรง ความยุ่งยากทางการเมืองของยุโรปแล้ว ข้าพเจ้าไม่สามารถเชื่อได้ว่าคนแองโกลอเมริกันเอง ถ้าถูกพามาไว้บนผืนแผ่นดินของเรา พร้อมด้วยความคิดของพวกเขา ศาสนา ขนบธรรมเนียมของเขา จะสามารถอยู่ที่นี่ได้โดยไม่มีการแก้ไขกฎหมายของเขามากพอสมควรทีเดียว

แต่ทว่า เราอาจสมมุติให้มีประชาชนที่เป็นประชาธิปไตยอีกชาติหนึ่ง ซึ่งมีโครงสร้างแตกต่างไปจากประชาชนอเมริกันได้

เมื่อเป็นดังนั้น จะเป็นการสุดวิสัยที่จะสร้างการปกครองขึ้นมาแบบหนึ่ง จากเจตจำนงอันแท้จริงของมหาชน แต่เป็นการปกครองซึ่งเมื่อมหาชนผืนสัญชาตญาณทางความเสมอภาค ซึ่งเป็นสัญชาตญาณธรรมชาติของเขา เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบและเสถียรภาพของรัฐ จะยินยอมมอบอำนาจบริหารทุกชนิดให้แก่ครอบครัวหนึ่ง หรือคน ๆ หนึ่ง เราจะคิด

ให้มีสังคมประชาธิปไตย ที่ซึ่งพลังต่าง ๆ ของชาติถูกนำมารวมไว้ที่ส่วนกลางมากกว่าในสหรัฐอเมริกา ที่ซึ่งประชาชนอาจมีอิทธิพลไม่โดยตรงเท่านี้ต่อกิจการต่าง ๆ ของส่วนรวม และเป็นอิทธิพลที่ขึ้นได้มากกว่านี้ และที่ซึ่งอย่างไรก็ตาม ราษฎรแต่ละคนซึ่งกอปรด้วยสิทธิบางประการ อาจมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของรัฐบาล ภายในขอบเขตของตนไม่ได้ละหรือ

สิ่งซึ่งข้าพเจ้าได้เห็นในประเทศของคนแองโกลอเมริกัน ทำให้ข้าพเจ้าเชื่อว่าสถาบันประชาธิปไตยแบบนี้ เมื่อถูกนำมาเข้าสู่สังคมอย่างรอบคอบ ซึ่งจะคละเคล้าเข้ากับนิสัยความเคยชิน และค่อย ๆ หล่อหลอมเข้ากับความคิดเห็นของประชาชนเอง จะสามารถดำรงอยู่ได้ในถิ่นอื่นนอกจากในอเมริกา

ถ้าแม้นกฎหมายของสหรัฐ เป็นกฎหมายประชาธิปไตยเพียงกฎหมายเดียวที่เราน่าจะคิดได้ หรือเพียบพร้อมที่สุดที่เราจะพานพบได้ ข้าพเจ้าคิดว่าเราอาจสรุปได้ว่า ความสำเร็จแห่งกฎหมายสหรัฐ มิได้พิสูจน์อะไรเลยในเรื่องความสำเร็จแห่งกฎหมายประชาธิปไตยโดยทั่วไป ในประเทศซึ่งธรรมชาติเอื้ออำนวยน้อยกว่านี้

แต่ถ้าแม้นว่ากฎหมายของคนอเมริกันในสายตาของข้าพเจ้า จะดูมีข้อเสียในหลาย ๆ ประเด็น และแม้นว่าจะเป็นการง่ายสำหรับข้าพเจ้าที่จะคิดกฎหมายอื่นขึ้นมา ลักษณะพิเศษของประเทศ มิได้พิสูจน์ให้ข้าพเจ้าเห็นเลยว่า สถาบันประชาธิปไตยจะไม่สามารถประสบผลสำเร็จในประเทศอื่น ที่ซึ่งเมื่อสภาวการณ์ต่าง ๆ ทางกายภาพเอื้ออำนวยกว่านี้ กฎหมายอาจจะดีกว่านี้

ถ้าแม้นว่าในอเมริกา ผู้คนมีลักษณะแตกต่างจากที่เป็นกันในชาติอื่น ถ้าแม้นว่าสภาวะสังคมของเขาก่อให้เกิดนิสัย และความคิดเห็นตรงข้ามกับที่เกิดในยุโรป ในสภาวะสังคมแบบเดียวกันแล้วไซร้ สิ่งซึ่งเกิดขึ้นในประชาธิปไตยอเมริกัน ย่อมจะไม่ทำให้เราได้เรียนรู้อะไรเลยเกี่ยวกับสิ่งซึ่งน่าจะเกิดขึ้นในประเทศประชาธิปไตยอื่น ๆ

ถ้าแม้นคนอเมริกันแสดงให้เห็นถึงความโน้มเอียงแบบเดียวกับประชาชนประชาธิปไตยอื่น ๆ และถ้าแม้นว่านักนิติบัญญัติของเขา อาศัยลักษณะของประเทศและความเอื้ออำนวยของสภาวการณ์ต่าง ๆ เพื่อจำกัดความโน้มเอียงของคนอเมริกันไว้ในขอบเขตอันสมควรแล้วไซร้ ความเจริญรุ่งเรืองของสหรัฐอเมริกา ซึ่งควรจะมาจากสาเหตุทางกายภาพแท้ ๆ

ย่อมจะไม่พิสูจน์อะไรเลย ที่จะเป็นการสนับสนุนประชาชน ซึ่งประสงค์จะตามอย่างพวกเขา โดยมิได้มีข้อได้เปรียบตามธรรมชาติอย่างพวกเรา

ทว่าไม่มีการนำข้อเท็จจริงมาตรวจสอบข้อสมมุติทั้งสองนี้

ในอเมริกาข้าพเจ้าได้พบอารมณ์ความรู้สึกคล้ายคลึงกับที่เราเห็นในยุโรป ความรู้สึกหนึ่งมาจากธรรมชาติแห่งหัวใจมนุษย์เอง อีกความรู้สึกหนึ่งเกิดจากสภาพประชาธิปไตยของสังคม

โดยนัยนี้เองที่ในสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าได้พบความกังวลใจ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ เมื่อแต่ละคนมองเห็นโอกาสแบบเดียวกันที่จะยกฐานะของตนเอง ขณะที่ฐานะทั้งมวลเกือบจะเท่าเทียมกันหมด ที่สหรัฐ ข้าพเจ้าได้พบความรู้สึกแบบประชาธิปไตยในเรื่องความปรารถนา ซึ่งแสดงออกมาด้วยลักษณาการต่างๆ ร้อยพันประการ ข้าพเจ้าเคยสังเกตว่าบ่อยครั้งประชาชนของเขาแสดงให้เห็นถึงการอวดอ้างตนระคนด้วยความโง่เขลาเบ็นอย่างมาก ในการดำเนินกิจการต่างๆ ข้าพเจ้าจึงได้สรุปว่า ในอเมริกา เช่นเดียวกับในหมู่เรา ผู้คนจะต้องประสบความไม่สมบูรณ์เพียบพร้อม และเผชิญความทุกข์ยากแบบเดียวกัน

แต่ยามที่ข้าพเจ้าลองพิจารณาดูสภาวะสังคมอย่างตั้งอกตั้งใจ ข้าพเจ้าค้นพบได้โดยไม่ยากเย็นอะไรว่า คนอเมริกันได้ใช้ความมานะพยายามอย่างใหญ่หลวง และน่าชมเชยในอันที่จะต่อสู้กับจุดอ่อนของหัวใจมนุษย์ และแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งเป็นธรรมดาของประชาธิปไตย

กฎหมายเทศบาลชนิดต่างๆ ของเขา ดูจะเป็นเครื่องกีดขวางมากมาย ซึ่งจะช่วยยึดเหนี่ยวความทะเยอทะยานร้อนรนของราษฎรให้อยู่ในขอบเขตแคบๆ ได้ และหันเหอารมณ์ความรู้สึกทางประชาธิปไตยซึ่งสามารถคว่ำรัฐได้ ให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ข้าพเจ้าเคยรู้สึกว่านักนิติบัญญัติอเมริกันสามารถต่อต้านความปรารถนา ด้วยความคิดในเรื่องสิทธิ ต่อต้านการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาของโลกการเมือง ด้วยการหยุดนิ่งของศีลธรรมทางศาสนา ต่อต้านความเขลาทางทฤษฎีด้วยประสบการณ์ของประชาชน ต่อต้านความร้อนแรงแห่งอารมณ์ปรารถนาด้วยความเคยชินในการงาน

ฉะนั้น คนอเมริกันจึงมิได้หันไปพึ่งลักษณะของประเทศ เพื่อที่จะต่อสู้กับภยันตรายอันถือกำเนิดมาจากโครงสร้างและกฎหมายการเมืองของเขา สำหรับความเลวร้ายต่างๆ ซึ่งเขาต้องประสบเช่นเดียวกับประชาชนประชาธิปไตยทั้งมวล เขาใช้หนทางเยียวยาซึ่งก่อน

หน้านี้ไม่เคยมีใครค้นพบนอกจากพวกเขาเท่านั้น และแม้ว่าเขาจะเป็นพวกแรกที่ลองนำมาใช้ก็ตาม เขาก็ประสบความสำเร็จ

ขนบธรรมเนียมและกฎหมายอเมริกันมิใช่เป็นแบบเดียวที่เหมาะสมกับประชาชนประชาธิปไตย แต่คนอเมริกันได้แสดงให้เห็นว่า จะต้องไม่ท้อถอยในอันที่จะวางระเบียบประชาธิปไตย โดยอาศัยกฎหมายและขนบธรรมเนียม

ถ้าแม้นว่าประชาชนประเทศอื่นจะลองพยายามทำตัวให้เหมาะสมกับสภาวะสังคมซึ่งพระผู้เป็นเจ้ากำหนดไว้ให้คนในสมัยเรา และหาทางหลีกเลี่ยงเผด็จการ หรืออนาธิปไตยซึ่งคอยคุกคามพวกเขาอยู่ ด้วยการขอยืมความคิดกว้างๆ และให้ผลอันนี้ไปจากอเมริกา โดยไม่ประสงค์จะเลียนแบบพลเมืองอเมริกัน ในการนำความคิดนี้ไปใช้ในแบบเฉพาะเหมือนคนอเมริกัน เราจะมีเหตุผลอันใดที่จะเชื่อว่าประชาชนดังกล่าวจะประสบความล้มเหลวในการพยายามเช่นนั้น

โครงสร้างและการจัดตั้งประชาธิปไตยในหมู่ชาวคริสต์ คือปัญหาใหญ่ในสมัยเรา ไม่ต้องสงสัยเลยว่าคนอเมริกันไม่แก้ปัญหานี้แน่ แต่พวกเขาจะให้ข่าวสารคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ประสงค์จะแก้ปัญหาดังกล่าว

ความสำคัญของสิ่งที่กล่าวข้างต้น ในส่วนที่เกี่ยวกับยุโรป

ใครๆ คงค้นพบได้ง่ายว่า เหตุใดข้าพเจ้าลงมือค้นคว้าวิจัยดังที่ได้เล่ามาข้างต้น ปัญหาที่ข้าพเจ้าหยิบยกขึ้นมา มิได้เกี่ยวกับสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่เกี่ยวกับทั่วโลกทีเดียว ไม่ใช่เกี่ยวกับคนเพียงประเทศเดียว แต่เกี่ยวกับทุกๆ คนถ้วนหน้า

ถ้าแม้นประชาชนซึ่งอยู่ในสภาวะสังคมแบบประชาธิปไตย จะคงอยู่อย่างอิสระได้ก็ต่อเมื่ออยู่ในบริเวณอันรกร้างเท่านั้น เราก็เห็นจะต้องสิ้นหวังกับชะตากรรมในอนาคตของพันธุ์มนุษย์ทีเดียว เพราะว่าใครต่อใครย่อมจะเดินไปสู่ประชาธิปไตยอย่างรวดเร็ว และที่อันรกร้างก็จะเต็มไปด้วยผู้คน

แม้นเป็นความจริงที่ว่ากฎหมายและขนบธรรมเนียมไม่เพียงพอที่จะธำรงไว้ซึ่งสถาบันประชาธิปไตยแล้วไซร้ ชาติต่างๆ จะเหลือที่พักพิงไหนอีกเล่า ถ้ามิใช่ระบบเผด็จการโดยคนเพียงคนเดียว

ข้าพเจ้าทราบดีว่า ในสมัยเรา มีคนซื่อตรงมากมาย ผู้ซึ่งไม่ค่อยพรั่นพรึงต่ออนาคตมากนัก และผู้ซึ่งครั้นเหนื่อยหน่ายกับเสรีภาพ ก็อยากจะพักผ่อนในที่สุด ให้ห่างไกลจากพายุแห่งเสรีภาพนั้น

แต่คนเหล่านี้เกือบจะไม่รู้จักท่าพักที่เขามุ่งหน้าไปเลย เพราะมัวหมกมุ่นอยู่กับความทรงจำ เขาจึงพิจารณาอำนาจสิทธิ์ขาดจากสิ่งที่เคยเป็นมาในครั้งก่อนเก่า มิใช่จากสิ่งซึ่งอาจจะเป็นได้ในสมัยเรา

ถ้าแม้นว่าเกิดมีการตั้งอำนาจสิทธิ์ขาดขึ้นมาใหม่ ในหมู่ประชาชนชาวประชาธิปไตยของยุโรป ข้าพเจ้าจะไม่สงสัยเลยว่าอำนาจนั้นจะต้องมาในรูปแบบใหม่ และจะปรากฏออกมาในลักษณะที่คนรุ่นพ่อแม่เราไม่รู้จัก

เคยมีสมัยหนึ่งในยุโรปที่กฎหมายให้กษัตริย์กอปรด้วยอำนาจซึ่งเกือบจะไม่มีขอบเขต เช่นเดียวกับการยินยอมพร้อมใจของประชาชน แต่กษัตริย์เกือบจะไม่เคยใช้อำนาจนั้นเลย

ข้าพเจ้าจะไม่พูดถึงอภิสิทธิ์ของเหล่าขุนนาง หรือพูดถึงอำนาจของราชสำนักของเจ้าผู้ครอง สิทธิของกลุ่มอาชีพ อภิสิทธิ์ของท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ขณะที่ช่วยผ่อนคลายความรุนแรงของฝ่ายอำนาจ ยังช่วยรักษาความความรู้สึกนึกคิดที่จะต่อต้านให้ดำรงอยู่ในประเทศด้วย

โดยไม่ขึ้นอยู่กับสถาบันการเมืองทั้งปวง ซึ่งบ่อยครั้งมักจะขัดกับเสรีภาพส่วนบุคคล แต่ก็ช่วยให้คนรักษาความรักเสรีภาพไว้ในดวงวิญญาณ ซึ่งในแง่นี้เรามองเห็นประโยชน์ได้ไม่ยาก ความคิดเห็นและขนบธรรมเนียมต่างๆ จะช่วยสร้างเครื่องกีดขวางซึ่งเป็นที่รู้จักกันน้อยกว่าแต่มีอานุภาพไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า ขึ้นโดยรอบอำนาจของกษัตริย์

ศาสนา ความรักของราษฎร ความดีของเจ้าผู้ครอง เกียรติยศ ความรู้สึกในเรื่องครอบครัว อคติของส่วนภูมิภาค ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเห็นของประชาชน เป็นสิ่งที่จำกัดเดชานุภาพของกษัตริย์ และควบคุมอำนาจของพระองค์ให้อยู่ในแวดวงซึ่งมองไม่เห็น

ยามนั้น รัฐธรรมนูญของประชาชนย่อมเป็นแบบเผด็จการ และขนบธรรมเนียมของพวกเขาย่อมเป็นแบบเสรี บรรดาเจ้าผู้ครองมีสิทธิกระทำทุกสิ่งทุกอย่างแต่ไร้ความสามารถหรือความปรารถนาที่จะทำเช่นนั้น

อุปสรรคที่เคยขวางกั้นระบบทรราชย์ในครั้งกระโน้น มาบัดนี้มีอะไรหลงเหลือไว้ให้เราบ้าง

เมื่อศาสนาหมดอิทธิพลต่อจิตใจคน เส้นแนวที่ชัดแจ้งที่สุดซึ่งเคยแบ่งแยกความดีออกจากความเลวมา บัดนี้กลับตรงกันข้ามทุกสิ่งทุกอย่างในโลกของจิตใจดูน่าเคลือบแคลงไม่แน่นอน ในโลกดังกล่าวทั้งกษัตริย์และราษฎรต่างเดินเปะปะไม่รู้ทิศรู้ทาง ไม่มีผู้ใดบอกได้ว่าขอบเขตธรรมชาติของลัทธิเผด็จการ และขอบอำนาจที่ได้รับอนุมัติอยู่ตรงไหน

การปฏิวัติอันยาวนานได้ทำลายความเคารพนบนอบ ที่เคยให้กับประมุขของรัฐโดยสิ้นเชิง เมื่อพ้นภาระที่จะทำตนให้เป็นที่นับถือของประชาชน นับแต่นั้นไป เจ้าผู้ครองย่อมมัวเมาอยู่กับอำนาจได้โดยมิต้องหวั่นเกรงสิ่งใด

เมื่อบรรดากษัตริย์มองเห็นจิตใจของประชาชนซึ่งต้อนรับตน กษัตริย์ย่อมจะรู้สึกเมตตา เพราะรู้สึกว่าตนมีพละกำลังแข็งกล้า กษัตริย์จะคอยระวังที่จะทำตัวให้เป็นที่รักของราษฎรอยู่เสมอ เพราะความรักของราษฎรคือสิ่งค้ำจุนราชบัลลังก์ ยามนั้นระหว่างเจ้าผู้ครองกับประชาชน ย่อมจะมีความรู้สึกเอื้อต่อกัน ความดื่มด่ำในความรู้สึกซึ่งเกิดขึ้นในสังคม ทำให้คนรู้สึกเหมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ราษฎรทั้ง ๆ ที่บ่นไม่พอใจผู้ปกครองกลับจะเสียใจถ้าจะทำให้ผู้ปกครองไม่พอใจ ส่วนผู้ปกครองจะลงโทษราษฎรเพียงเบา ๆ เยี่ยงบิดาลงโทษบุตรฉะนั้น

ทว่า ครั้นศักดิ์ศรีกษัตริย์จางหายไปท่ามกลางความโกลาหลอลเวงแห่งการปฏิวัติ ยามที่กษัตริย์ซึ่งครองบัลลังก์สืบต่อกัน แสดงให้เป็นที่ประจักษ์แก่ตาของบรรดาประชาชนว่าสิทธิเป็นสิ่งที่ไม่มีพลังอันใด การกระทำต่างหากคือสิ่งที่แข็งแกร่งทรงพลัง ยามนั้นย่อมจะไม่มีใครเลยที่มองว่าผู้ปกครองคือบิดาของประเทศอีกต่อไป แต่ละคนจะมองว่าผู้ปกครองคือนาย ถ้าแม้นเขาอ่อนแอ ผู้คนย่อมจะดูหมิ่นดูแคลน ถ้าเขามีพละกำลังเข้มแข็ง ผู้คนย่อมจะเกรงขาม ผู้ปกครองเองจะเต็มไปด้วยความเคียดแค้นและหวาดกลัว โดยนัยนี้เขาย่อมจะมองว่าตนคือคนแปลกถิ่นในประเทศของตัวเอง และปฏิบัติต่อราษฎรเยี่ยงราษฎรเป็นผู้แพ้

ยามที่รัฐและเมืองต่าง ๆ ตั้งตัวเป็นประเทศต่างๆ มากมาย ณ ใจกลางชาติเดียวกัน แต่ละรัฐแต่ละเมืองมีความนึกคิดเป็นของตน ซึ่งขัดกับความนึกคิดของส่วนรวมในเรื่องการยอมสยบหัว ทว่าทุกวันนี้เมื่อทุก ๆ ส่วนของจักวรรดิเดียวกันนี้เคยชินกับการเชื่อฟังกฎหมายฉบับเดียวกันหลังจากที่ได้สูญเสียความจริงใจ ธรรมเนียมต่าง ๆ อดีต ตลอดจนความทรงจำ

และชื่อของตนไปแล้ว การกดขี่รัฐและเมืองต่าง ๆ พร้อมกัน กับการแยกกดขี่ทีละรัฐหรือทีละเมืองจึงไม่มีความยากง่ายต่างกันเลย

ขณะที่บรรดาขุนนางครอบครองอำนาจอยู่ และแม้จะนานหลังจากที่สูญเสียอำนาจไปแล้ว เกียรติศักดิ์แบบขุนนางช่วยให้แต่ละคนมีพลังมหัศจรรย์ในอันที่จะต่อต้าน

ยามนั้นเรามองเห็นผู้คนซึ่งแม้จะไร้อำนาจแต่ก็ยังคงเห็นว่าตนเองแต่ละคนมีคุณค่าสูงส่ง และหาญต่อต้านการพยายามที่จะใช้อำนาจของประชาชนตามลำพัง

แต่ในสมัยเรา ซึ่งชนทุกชั้นคละเคล้าเข้าด้วยกัน สมัยซึ่งความเป็นปัจเจกชนค่อย ๆ หายไปเพราะคนต้องอยู่ปะปนกับฝูงชน และคนหลงทางได้ง่ายท่ามกลางฝูงชนแน่นขนัด ทุกวันนี้เมื่อเกียรติศักดิ์ของกษัตริย์เกือบจะสูญสิ้นอิทธิพลลง โดยมิได้มีคุณธรรมความดีเข้ามาแทนที่ ย่อมจะไม่มีอะไรเลยที่จะช่วยส่งเสริมคนให้สูงส่งกว่าที่เขาเป็น ใครเลยจะอาจพูดได้ว่า การเรียกร้องต่าง ๆ ของผู้ที่มีอำนาจ อีกการเอาอกเอาใจเพราะความอ่อนแอของตนนั้นจะยุติลงที่ตรงไหน

นานตราบเท่าที่ความรู้สึกนึกคิดในเรื่องครอบครัวยังคงอยู่ คนที่ต่อสู้คัดค้านระบบทรราชย์ย่อมไม่มีวันโดดเดี่ยว เขาจะพบเห็นผู้ที่คิดเช่นเดียวกับเขาอยู่โดยรอบ ตลอดจนมิตรสหายที่สืบเชื้อสายต่อ ๆ กันมา อีกคนใกล้เคียง และถ้าแม้นว่าเขามิได้รับการสนับสนุนจากคนเหล่านั้น เขาก็ยังรู้สึกว่า บรรพบุรุษของเขายังช่วยค้ำจุนอยู่ และบรรดาลูกหลานก็ทำให้มีกำลังใจ แต่ยามที่ทรัพย์สินมรดกถูกแบ่งแยกออกไป และยามที่ชนเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ ปะปนคละเคล้ากันภายในเวลาไม่กี่ปี ยามนั้นความรู้สึกนึกคิดในเรื่องครอบครัวจะอยู่ที่ไหน

ขนบธรรมเนียมของประชาชนซึ่งเปลี่ยนโฉมหน้าอย่างสิ้นเชิงและจะเปลี่ยนอยู่เรื่อย ๆ นั้น จะยังเหลือพลังใดอีก ในเมื่อในหมู่ประชาชนนั้นการกระทำแบบทรราชย์ได้มีปรากฏมาก่อนแล้ว อาชญากรรมต่าง ๆ สามารถอ้างตัวอย่างเป็นแรงสนับสนุนได้ คนไม่พบสิ่งใดโบราณมากพอที่จะต้องหวาดหวั่นใจในอันที่จะทำลาย หรือไม่สามารถคิดค้นสิ่งใดใหม่มากจนไม่กล้าลงมือทำ

ขนบธรรมเนียมซึ่งต้องยอมอ่อนข้อลงไม่รู้กี่ครั้งกี่หนจะสามารถมีแรงต่อต้านอันใดได้

ความเห็นของประชาชนเองจะทำอะไรได้ ในเมื่อมีคนอยู่ไม่ถึงยี่สิบซึ่งรวมตัวกันอยู่ด้วยสิ่งผูกพันร่วมกัน ในเมื่อเราไม่พานพบใครเลย หรือครอบครัวใด คณะใด ชนชั้นใด หรือสมาคมเสรีอันใดที่สามารถเป็นตัวแทนความเห็นอันนั้น หรือทำให้ความเห็นนั้นมีบทบาทอำนาจใด ในเมื่อราษฎรแต่ละคนซึ่งไร้กำลังเท่าๆกัน ยากจนเข็ญใจเท่าๆกัน โดดเดี่ยวเท่ากัน จะทำได้ก็เพียงนำความอ่อนแอของแต่ละคนมาต่อต้านกับพลังซึ่งเป็นกลุ่มเป็นก้อนของรัฐบาลเท่านั้น

เพื่อเราจะได้เกิดความคิดทำนองนี้ในเรื่องที่อาจจะเกิดขึ้นในหมู่เราเมื่อถึงคราวเราจะหันไปพึ่งพงศาวดารเห็นจะไม่ได้หรอก บางทีเราอาจจะต้องศึกษาจากอนุสาวรีย์สมัยกรีกโรมัน และอ้างถึงศตวรรษอันน่าสพึงกลัวสมัยทรราชย์โรมัน อันเป็นสมัยซึ่งเมื่อความเป็นอยู่ต่างๆฟอนเฟะ เมื่อความทรงจำทั้งหลายลบเลือนไป นิสัยความเคยชินถูกทำลายไป ความคิดเห็นต่างๆโอนเอียงไป–มา เมื่อเสรีภาพไม่ได้ถูกระบุไว้ในกฎหมายอีกแล้วและคนไม่รู้จะแสวงหาเสรีภาพที่ไหน เมื่อไม่มีอะไรเป็นหลักประกันให้ราษฎรอีกแล้ว และเมื่อราษฎรเองก็ไม่สามารถเป็นหลักประกันให้ตนเองได้อีกแล้ว ยามนั้นเราจะเห็นผู้คนดูแคลนธรรมชาติของมนุษย์ และเห็นบรรดาเจ้าผู้ครองทำให้สวรรค์หมดความเมตตา แต่ราษฎรก็ยังไม่หมดความอดทน

พวกที่คิดว่าจะได้พบราชาธิปไตยแบบเฮ็นรี่ที่ ๔ หรือหลุยส์ที่ ๑๔ อีกครั้งหนึ่งดูจะตาบอดเสียจริงๆ ส่วนตัวข้าพเจ้า ยามที่ข้าพเจ้าพิจารณาดูสภาวะซึ่งเป็นจุดที่ชาติต่างๆมากมายในยุโรปบรรลุถึงและสภาวะซึ่งชาติอื่นๆทั้งมวลมีแนวโน้มที่จะมุ่งไปสู่ มีสิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าอยากจะเชื่อว่า อีกไม่ช้าในบรรดาชาติเหล่านี้จะไม่มีที่เหลือสำหรับอะไรอื่น นอกจากเสรีภาพประชาธิปไตยหรือไม่ก็ระบบทรราชย์แบบซีซ่าร์ทั้งหลาย

สิ่งที่กล่าวมานี้ไม่ควรแก่การนึกถึงหรอกหรือ อันที่จริงถ้าแม้นผู้คนจะต้องไปถึงจุดซึ่งจำเป็นจะต้องทำให้พวกเขาเป็นอิสระทั้งหมด หรือเป็นทาสทั้งหมด มีสิทธิเท่าเทียมกันหมด หรือถูกกำจัดสิทธิทั้งหมด ถ้าแม้นบรรดาผู้ปกครองสังคมจะต้องเลือกระหว่างการที่จะค่อยๆยกระดับฝูงชนขึ้นทีละเล็กทีละน้อยจนเท่ากับพวกตน หรือจะปล่อยให้ราษฎรทุกคนตกต่ำลงใต้ระดับของมนุษยชาติแล้วไซร้ แค่นี้จะเพียงพอไหมที่จะทำให้คนหายคลางแคลงใจ และ

ทำให้สำนึกของใครต่อใครเกิดความมั่นใจขึ้น ทั้งเป็นการเตรียมแต่ละคนให้พร้อมที่จะเสียสละครั้งใหญ่อย่างง่ายดาย

เมื่อเป็นดังนี้ ไม่สมควรหรือที่จะพิจารณาการค่อยพัฒนาของสถาบันและความเป็นอยู่แบบประชาธิปไตย ว่ามิใช่เป็นสิ่งที่ดีที่สุด แต่เป็นหนทางเดียวที่เหลืออยู่ เพื่อที่เราจะได้มีเสรีภาพ และโดยไม่ต้องชอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เราไม่พร้อมหรอกหรือที่จะรับการปกครองชนิดนี้ ว่าเป็นรูปแบบที่น่าจะนำมาใช้ที่สุด และซื่อตรงที่สุด ซึ่งเราสามารถนำมาต่อต้านกับความเลวร้ายนานาซึ่งมีอยู่ในสังคมได้

เป็นการยากที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ทั้งเป็นการยากยิ่งขึ้นที่จะหาประสบการณ์ให้ประชาชน และให้ประชาชนมีความรู้สึกซึ่งพวกเขาไม่มี ในอันที่จะปกครองอย่างดี

เจตจำนงของประชาธิปไตยนั้นเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา เจ้าหน้าที่หยาบกระด้างกฎหมายไม่สมบูรณ์ ข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่ถ้าแม้นเป็นความจริงที่ว่าอีกไม่ช้าจะไม่มีสื่อกลางเหล่านี้ใด ๆ ระหว่างอำนาจประชาธิปไตย และแอกของคนเพียงคนเดียว ไม่ควรหรือที่เราจะเอนเอียงไปทางการปกครองแบบแรก มากกว่าที่เราจะยอมรับอีกแบบหนึ่งอย่างเต็มอกเต็มใจ และในที่สุดถ้าแม้นจำเป็นจะต้องไปให้ถึงความเสมอภาคอย่างสมบูรณ์ มิควรหรือที่เราจะปรับตัวให้เท่าเทียมกันอย่างมีอิสระ มากกว่าจะอาศัยผู้เผด็จการ

ผู้ที่อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว คิดว่าในขณะที่เขียนหนังสือนี้ ข้าพเจ้าประสงค์จะเสนอกฎหมายและความเป็นอยู่ของคนแองโกลอเมริกัน ให้ประชาชนทุกประเทศที่มีสภาวะสังคมแบบประชาธิปไตยถือเป็นเยี่ยงอย่างละก็ บุคคลเหล่านั้นเห็นทีจะเข้าใจผิดกันใหญ่ทีเดียว เท่ากับว่าเขาเหล่านั้นยึดมั่นกับรูปแบบ โดยละทิ้งแม้กระทั่งเนื้อแท้แห่งความคิดของข้าพเจ้า จุดประสงค์ของข้าพเจ้าก็คือ การชี้ให้เห็นว่ากฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ สามารถเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีประชาธิปไตยอยู่อย่างเสรีได้ โดยอาศัยอเมริกาเป็นตัวอย่าง นอกจากนั้น ข้าพเจ้ามิได้คิดเลยว่า เราควรจะต้องทำตามอย่างประชาธิปไตยอเมริกัน และเลียนแบบวิธีการที่อเมริกาเคยใช้ ในอันที่จะบรรลุถึงเป้าหมายแห่งความมานะพยายามของตน เพราะเหตุว่ามิใช่ข้าพเจ้าจะไม่รู้ว่าอิทธิพลอันเกิดจากลักษณะของประเทศและเหตุการณ์ก่อน ๆ เกี่ยวกับโครงสร้างทางการเมืองเป็นเช่นใด ทั้งข้าพเจ้าจะมองว่าเสรีภาพ

ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นไม่ว่าแห่งหนใด ภายใต้รูปลักษณ์เดียวกันทั้งสิ้นนั้น เป็นเสมือนเคราะห์กรรมของพันธุ์มนุษย์ทีเดียว

แต่ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าแม้นเราไม่สามารถนำสถาบันประชาธิปไตยเข้ามาทีละเล็กทีละน้อย และก่อตั้งสถาบันเหล่านั้นท้ายที่สุดในหมู่เรา และถ้าแม้นเราเลิกล้มที่จะให้ราษฎรทุกคนเกิดความคิดและความรู้สึก ซึ่งในชั้นแรกช่วยเตรียมพวกเขาให้รอรับเสรีภาพ และเปิดโอกาสให้พวกเขาได้ใช้เสรีภาพนั้นในระยะต่อมาแล้วไซร้ ย่อมจะไม่มีอิสรภาพสำหรับใครเลยไม่ว่าจะเป็นกฎุมพี ขุนนาง คนยากคนจน หรือคนร่ำรวย จะมีก็แต่ทรราชย์สำหรับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งข้าพเจ้ายังเล็งเห็นการณ์ล่วงหน้าว่าถ้าแม้นอาศัยเวลาแล้ว เรายังสร้างอาณาจักรอันสันติสุขของมหาชนขึ้นในหมู่เราไม่สำเร็จ เราย่อมจะต้องบรรลุถึงอำนาจไม่จำกัดของคนเพียงคนเดียวไม่ช้าก็เร็ว

บทที่ ๑๐

ข้อพิจารณาบางประการเกี่ยวกับสภาวะปัจจุบันและอนาคตซึ่งเป็นไปได้ของชนสามเผ่าพันธุ์ซึ่งอาศัยอยู่ในอาณาจักรสหรัฐอเมริกา

บัดนี้งานหลักซึ่งข้าพเจ้ากำหนดไว้ให้ตนเองได้สิ้นสุดลงแล้ว อย่างน้อย ข้าพเจ้าก็ได้แสดงให้เห็นว่าข้าพเจ้าทำได้สำเร็จ นั่นก็คือ กฎหมายประชาธิปไตยของอเมริกาเป็นเช่นไร ข้าพเจ้าได้แนะนำให้รู้จักว่าขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่แบบประชาธิปไตยเป็นเช่นไร ข้าพเจ้าอาจจะยุติลงตรงนี้ได้ แต่บางทีท่านผู้อ่านอาจจะเห็นว่าข้าพเจ้ามิได้สนองความต้องการของท่านให้สมกับที่รอคอย

เรายังพบสิ่งอื่นอีกนอกเหนือไปจากประชาธิปไตยอันไพศาลและสมบูรณ์ เราสามารถพิจารณาดูประชาชาติต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในโลกใหม่ได้มากกว่าหนึ่งทัศนะ

ขณะที่เขียนหนังสือเล่มนี้ เนื้อเรื่องมักจะชักนำข้าพเจ้าให้พูดถึงชาวอินเดียนและชาวนิโกรอยู่บ่อย ๆ แต่ข้าพเจ้าไม่เคยมีเวลาพอที่จะหยุดพัก เพื่อชี้ให้เห็นว่าชนทั้งสองเผ่าพันธุ์นี้มีฐานะเช่นไร ในหมู่ประชาชนประชาธิปไตยซึ่งข้าพเจ้าพยายามวาดภาพให้ท่านชม ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วว่า สมาพันธรัฐแองโกลอเมริกันก่อตั้งขึ้นด้วยเจตนารมณ์ และโดยอาศัยกฎหมายอันใด ข้าพเจ้าได้ชี้ให้เห็นอย่างคร่าว ๆ พอสังเขปถึงอันตรายต่าง ๆ ซึ่งคุกคามสมาพันธรัฐแห่งนี้ ทั้งสุดวิสัยที่ข้าพเจ้าจะแจกแจงโดยละเอียด ว่าสมาพันธรัฐมีโอกาสและความยั่งยืนเพียงไร โดยไม่ต้องอาศัยกฎหมายและขนบธรรมเนียมของประเทศ ขณะที่กล่าวถึงสาธารณรัฐต่าง ๆ ที่รวมอยู่ด้วยกันนี้ ข้าพเจ้ามิได้ลองใช้สมมุติฐานใด ๆ ในเรื่องความวัฒนาถาวรของรูปแบบสาธารณรัฐในโลกใหม่และทั้ง ๆ ที่เปรยถึงกิจกรรมทางพาณิชย์ ซึ่งแพร่หลายอยู่ในสหภาพบ่อย ๆ แต่ข้าพเจ้าก็ยังมิอาจหันไปสนใจกับอนาคตของคนอเมริกันในฐานะประชาชนผู้ค้าขายเลย

สิ่งเหล่านี้ มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องของข้าพเจ้าอยู่บ้างแต่มิได้เข้ามารวมอยู่ในเรื่องด้วย พวกเขาเป็นคนอเมริกัน แต่มิได้เป็นประชาธิปไตย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าพเจ้าประสงค์จะบรรยายภาพประชาธิปไตยมากกว่า ดังนั้นข้าพเจ้าจึงจำต้องแยกคนอเมริกันออกไป แต่คงจะต้องวกกลับมาพูดถึงในที่สุด

อาณาจักรซึ่งมีผู้ครอบครองอยู่ในปัจจุบัน หรือซึ่งสหภาพอเมริกาเรียกร้องว่าเป็นของตน กินอาณาเขตตั้งแต่มหาสมุทรแอตแลนติค จนกระทั่งจรดบริเวณชายฝั่งของทะเลใต้ทางทิศตะวันออกหรือตะวันตก ขอบเขตภาคเหล่านี้ก็คือขอบเขตของทวีปเอง อาณาจักรเรื่อยลงไปทางใต้ตามบริเวณชายแดนของประเทศเขตร้อน[๑] ต่อจากนั้นก็เรื่อยขึ้นไปถึงกลางบริเวณน้ำแข็งทางภาคเหนือ[๒]

บรรดาผู้คนซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในเนื้อที่แถบนี้ มิได้ประกอบด้วยลูกหลานที่มาจากครอบครัวเดียวกัน เช่นในทวีปยุโรป ในขั้นแรก เราจะค้นพบเชื้อชาติสามเชื้อชาติในหมู่คนเหล่านี้ ซึ่งมีความแตกต่างกันตามธรรมชาติ และข้าพเจ้าเกือบจะพูดได้ว่าเป็นศัตรูกัน การศึกษา กฎหมาย ชาติกำเนิดตลอดจนลักษณะภายนอก ก่อให้เกิดกำแพงขวางกั้นซึ่งยากจะฟันฝ่าได้ในหมู่พวกเขา โชคลาภนำพวกเขามารวมกันบนผืนแผ่นดินเดียวกัน แต่โชคลาภนำพวกเขามาคละกันโดยไม่สามารถทำให้ผสมผสานเข้ากันได้ และแต่ละเชื้อชาติจึงดำเนินชีวิตแยกกันไปตามชะตากรรมของตน

ในหมู่คนซึ่งมีความแตกต่างกันมากเช่นนี้ พวกแรกที่สะดุดสายตา ที่เป็นที่หนึ่งในด้านปัญญาความรู้ มีพลัง มีความสุข ก็คือพวกผิวขาวชาวยุโรป ซึ่งมีความเป็นมนุษย์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ชาวนิโกร และชาวอินเดียน

ชนสองเชื้อชาติผู้โชคร้ายนี้ มิได้มีสิ่งใดร่วมกันทั้งทางด้านชาติกำเนิด รูปร่างหน้าตา ภาษา หรือขนบธรรมเนียม มีแต่เคราะห์กรรมเท่านั้นที่ทำให้พวกเขามีความคล้ายคลึงกัน ชนทั้งสองเชื้อชาติอยู่ในฐานะต่ำต้อยเท่ากัน ในดินแดนซึ่งพวกเขาอาศัยอยู่ ชนทั้งสองเชื้อชาติต้องประสบผลแห่งการกดขี่ข่มเหง และถ้าแม้นว่าความทุกข์ยากของพวกเขาจะมีความแตกต่างกัน แต่พวกเขาสามารถกล่าวหาผู้กระทำคนเดียวกันได้

---

๑ ผู้เขียนเรียกว่า "ชายแดนของประเทศเขตร้อน" เพราะฟลอริดา ซึ่งอยู่ในเขตร้อนเพิ่งจะถูกนำเข้ามารวมตามสนธิสัญญา ด้วยผืนมือของแจ็กสัน ในปี ค.ศ. ๑๘๑๙ และกลายเป็นมลรัฐในปี ค.ศ. ๑๘๔๕ เท็กซัส ซึ่งแยกจากเม็กซิโก ในปี ค.ศ. ๑๘๓๖ หลังจากได้ก่อตั้งเป็นมลรัฐอิสระระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๓๖–๑๘๔๕ ถูกรวมเข้ามาอยู่ในสหรัฐฯ ในปี ศ.ค. ๑๘๔๕

๒ คืออลาสก้า

เมื่อมองดูสิ่งซึ่งเกิดขึ้นในโลก เราจะกล่าวได้ไหมว่า คนยุโรปสำหรับคนเชื้อชาติอื่น ก็เป็นเสมือนมนุษย์กับสัตว์ กล่าวคือมนุษย์นำสัตว์มาใช้งาน และเมื่อเขาไม่สามารถทำให้สัตว์ยินยอมได้ ก็ทำลายมันเสีย

การบีบบังคับข่มเหง ดึงอภิสิทธิ์ของมนุษยชาติทั้งมวลออกไปจากลูกหลานของชาวอัฟริกันในชั่วพริบตา ชาวนิโกรในสหรัฐอเมริกาต้องสูญเสียแม้กระทั่งความทรงจำเกี่ยวกับประเทศของตนเอง เขาไม่ได้ยินภาษาที่พ่อแม่เขาเคยพูดอีกแล้ว เขาต้องละทิ้งศาสนาของพ่อแม่ และลืมขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของคนเหล่านั้น ขณะที่เลิกเป็นประชาชนของอัฟริกา โดยนัยนี้เขาก็หาได้รับสิทธิในทรัพย์สินของยุโรปแต่อย่างใดไม่ แต่เขาหยุดอยู่ตรงกลางระหว่างสังคมทั้งสอง กล่าวคือ เขาอยู่อย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางประชาชนทั้งสองทวีป พวกหนึ่งขายเขาอีกพวกหนึ่งปฏิเสธเขา บนพื้นพิภพนี้ มีแต่บ้านของผู้เป็นนายเท่านั้น ที่พอจะทำให้เขานึกภาพประเทศชาติของเขาได้อย่างไม่สมบูรณ์นัก

คนนิโกรไม่มีครอบครัว เขามิได้มองดูผู้หญิงว่าเป็นอะไรอื่น นอกจากเพื่อนที่ให้ความเพลิดเพลินชั่วครั้งคราว และลูกที่เกิดมาก็มีความเท่าเทียมกับตัวเขา

ข้าพเจ้าควรจะเรียกแนวโน้มของจิตใจที่ทำให้มนุษย์ไม่หวั่นไหวต่อความทุกข์ยากอย่างสุดแสน ทั้งบ่อยครั้งยังทำให้เกิดความนิยมอย่างน่าทุเรศในเหตุแห่งความทุกข์ร้อนของตนนั้น ว่าเป็นพระเมตตาของพระผู้เป็นเจ้าดี หรือว่าเป็นคำสาปแช่งอันสุดท้ายตามแรงพิโรธของพระองค์

ทั้ง ๆ ที่จมดิ่งอยู่ในห้วงเหวแห่งความเลวร้าย คนนิโกรเกือบจะไม่รู้สึกถึงเคราะห์กรรมของตน ความรุนแรงทำให้เขาตกอยู่ในฐานะทาส การถูกใช้เป็นบ่าวทำให้เขาคิดและทะเยอทะยานแบบทาส เขานิยมยินดีในผู้กดขี่เขายิ่งกว่าจะเกลียดชังเสียอีก และหาความสุขและความหยิ่งภาคภูมิตามประสาบ่าวด้วยการเอาอย่างผู้ที่ข่มเหงเขา

สติปัญญาของเขาตกต่ำลงได้ระดับเดียวกับดวงจิตของเขา

คนนิโกรเข้ามาเป็นทาสพร้อม ๆ กับการปฏิสนธิ ข้าพเจ้าจะพูดอย่างไรดี บ่อยครั้งเขาถูกซื้อตั้งแต่อยู่ในครรภ์ของมารดา โดยนัยนี้ เขาจึงเริ่มเป็นทาสตั้งแต่ก่อนเกิดเสียอีก

เมื่อไม่มีความต้องการอันใด เช่นเดียวกับไม่มีความสนุกสนานเพลิดเพลินอันใดไร้ประโยชน์ต่อตนเอง จากการสังเกตและความนึกคิดตั้งแต่เด็ก ๆ ซึ่งเขาได้จากชีวิตเขาจึงเข้า

ใจว่าเขาเป็นสมบัติของผู้อื่น ซึ่งจะต้องคอยดูแลชีวิตเขา เขาสังเกตเห็นว่าเขาไม่มีสิทธิเอาใจใส่ระแวดระวังในชะตากรรมของตัวเอง แม้แต่การใช้ความคิดของเขาดูจะเป็นพรสวรรค์ซึ่งไร้ประโยชน์ เขาจึงชื่นชมในอภิสิทธิ์ทั้งมวลอันมาจากความต่ำช้าของเขาอย่างสันติสุข

ถ้าแม้นเขาได้เป็นไทแก่ตัว ยามนั้นความเป็นไทบ่อยครั้งจะเป็นเสมือนโซ่ตรวนซึ่งหนักหน่วงยิ่งกว่าความเป็นทาสเองเสียอีก เพราะเหตุว่า ตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ เขาได้เรียนรู้ที่จะยอมสยบต่อทุกสิ่ง นอกจากเหตุผล และเมื่อเหตุผลกลายเป็นผู้นำทางของเขาแต่เพียงอย่างเดียว เขาย่อมไม่รู้ว่าเหตุผลคืออะไร ความต้องการใหม่ ๆ ร้อยสีพันอย่างจองจำเขาไว้ ทั้งเขายังขาดความรู้และพลังจำเป็นสำหรับจะต่อต้าน ความต้องการคือนายซึ่งจะต้องต่อสู้ แต่ตัวเขาเคยเรียนรู้แต่การยอมสยบและเชื่อฟัง ดังนั้นเขาจึงมาถึงจุดซึ่งเต็มไปด้วยความยากลำเค็ญ กล่าวคือความเป็นทาสทำให้เขาตกต่ำลงเยี่ยงสัตว์ และความเป็นไททำให้เขาต้องตายไป

ความกดขี่บังคับมิได้แผ่อิทธิพลเหนือเชื้อชาติอินเดียนยิ่งหย่อนไปกว่า แต่ผลที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน

ก่อนที่คนผิวขาวจะมายังโลกใหม่ ผู้คนที่อาศัยอยู่ในทวีปอเมริกาเหนืออยู่กันอย่างสงบตามป่าเขาลำเนาไพร เมื่ออยู่ท่ามกลางเหตุการณ์ผันแปรต่าง ๆ ตามปกติวิสัยในชีวิตป่าดง พวกเขาจึงแสดงให้เห็นทั้งความชั่วและความดีเยี่ยงอนารยชน ข้างฝ่ายชาวยุโรปหลังจากทำให้ชนเผ่าอินเดียนต้องกระจัดกระจายไปไกลในดินแดนอันรกร้างแล้ว ยังตัดสินให้คนเหล่านี้ต้องใช้ชีวิตระเหเร่ร่อนไปไม่มีหลักแหล่ง เต็มไปด้วยความยากลำเค็ญสุดพรรณนา

ชาติที่ยังป่าเถื่อนอยู่จะถูกปกครองได้ก็ด้วยความคิดเห็นและขนบธรรมเนียมเท่านั้น

โดยการทำให้ความรู้สึกในเรื่องประเทศชาติจางลงไปในหมู่ชาวอินเดียนแห่งอเมริกาเหนือ โดยการทำให้ครอบครัวพวกเขาต้องกระจัดกระจาย โดยการทำให้ประเพณีต่าง ๆ ของพวกเขาต้องรางเลือนไปโดยการตัดสายโซ่แห่งความทรงจำนานา โดยการเปลี่ยนแปลงนิสัยความเคยชินของพวกเขาทั้งมวล และโดยการเพิ่มพูนความต้องการของพวกเขาให้มากเกินปกติธรรมดา การกดขี่ข่มเหงของชาวยุโรป ทำให้คนเหล่านี้สับสนไม่มีระเบียบยิ่งขึ้น และเจริญน้อยลงกว่าที่เคยเป็นเสียอีก สภาวะทางจิตใจ และทางร่างกายของประชาชนเหล่านี้ เลวลงทุกที ๆ ในเวลาเดียวกันยิ่งพวกเขามีความทุกข์ยากขึ้นเพียงไร พวกเขากลับยิ่งกลายเป็นคนป่าเถื่อนลงไปเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ชาวยุโรปไม่สามารถดัดแปลงแก้ไขนิสัยของคนอินเดียนได้

และเพราะมีอำนาจที่จะทำลายชาวอินเดียนลงได้ พวกเขาจึงไม่เคยมีอำนาจที่จะนำความเจริญมาสู่ชาวอินเดียนหรือให้ชาวอินเดียนยอมสยบต่อพวกตน

ชาวนิโกรอยู่ในฐานะต่ำสุดของความเป็นบ่าว ส่วนชาวอินเดียนอยู่ตรงขีดสุดแห่งเสรีภาพ ความเป็นทาสเกือบจะมิได้ก่อให้เกิดผลอันใดในหมู่ชาวนิโกร ซึ่งมีอันตรายร้ายแรงไปกว่าผลแห่งอิสรภาพในหมู่ชาวอินเดียน

ชาวนิโกรต้องสูญเสียแม้กระทั่งกรรมสิทธิ์ในตัวเอง และเขาไม่สามารถเป็นเจ้าของชีวิตตนเองได้โดยไม่กระทำการลักขโมย

คนป่าถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง ทันทีที่เขาสามารถทำอะไรต่ออะไรได้ เขาเกือบจะไม่รู้จักอำนาจของครอบครัวเลย เขาไม่เคยยอมอ่อนข้อให้มนุษย์คนใดเลย ถ้าเขาต้องการอะไรไม่เคยมีใครสั่งสอนให้เขาเห็นความแตกต่างระหว่าง การเชื่อฟังอย่างเต็มใจ กับการยอมสยบอย่างน่าละอาย ทั้งเขายังไม่รู้แม้กระทั่งคำว่ากฎหมาย สำหรับเขาการมีเสรีภาพ คือการหลุดพ้นจากสิ่งผูกพันในสังคมเกือบทุกประการ ด้วยความเป็นอิสระแบบป่าของเขา เขาทำตามใจตัวเอง และเขาชอบที่จะตายมากกว่าจะยอมเสียสละอิสรภาพของเขาแม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม อารยธรรมมีทางจัดการกับคนเช่นนี้ได้น้อยมาก

คนนิโกรพยายามหลายร้อยหลายพันครั้ง ที่จะนำตัวเข้าไปสู่สังคมที่รังเกียจเขา เขายอมตามรสนิยมของผู้กดขี่เขา รับเอาความคิดเห็นของเขาเหล่านั้นมาใช้ และโดยการตามอย่างเขาเหล่านั้น เขามุ่งหวังที่จะผสมกลมกลืนไปกับคนเหล่านั้นได้ เขาได้รับการบอกเล่ามาแต่เกิดว่า เชื้อชาติของเขาต่ำต้อยกว่าของคนผิวขาวโดยธรรมชาติ และเขาก็ออกจะเชื่อเช่นนั้น ดังนั้น เขาจึงมีความละอายในตนเอง ในลักษณะหน้าตาท่าทางแต่ละอย่างของเขาจะเห็นร่องรอยแห่งความเป็นทาส และถ้าทำได้ เขาจะยอมด้วยความยินดีที่จะขจัดตัวเองไปให้พ้น

ตรงกันข้ามคนอินเดียนกลับมีจินตนาการซึ่งเปี่ยมไปด้วยความสูงส่งทางเผ่าพันธุ์ของตนเช่นที่สมอ้างไว้ เขามีชีวิตอยู่และตายลงท่ามกลางความฝัน ในความภาคภูมิอันนี้แทนที่จะอยากยอมอ่อนข้อต่อเราในด้านขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ เขากลับผูกพันแน่นแฟ้นอยู่กับความป่าเถื่อนของเขา ราวกับเป็นเครื่องหมายอันโอ่อ่าแห่งเชื้อชาติตน และพยายามผลักไสรังเกียจอารยธรรม อาจจะเป็นเพราะเกรงจะเหมือนคนยุโรปมากกว่า เพราะความเกลียดชัง[๑]

---

๑ ชาวพื้นเมืองในอเมริกาเหนือ ยังคงเก็บรักษาความคิดเห็น ตลอดจนนิสัยความเคยชินเล็กๆ น้อยๆ ของตนไว้ โดยไม่ยอมอ่อนข้อใดๆอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์นานนับกว่าสองร้อยปีมาแล้ว ที่ชนเผ่าระเหเร่

เขาจะนำทรัพยากรจากทะเลทรายมาต่อสู้กับศิลปะอันเพียบพร้อมของเรา เขาจะต่อสู้กับกลเม็ดของเราด้วยความกล้าหาญแต่ไร้วินัยของเขา ต่อสู้กับเป้าหมายอันลึกซึ้งของเราด้วยสัญชาตญาณอันฉับพลันแห่งธรรมชาติอันป่าเถื่อนของเขา เขาจึงย่อยยับลงในการต่อสู้อันไม่ทัดเทียมกันครั้งนี้

คนนิโกรปรารถนาจะผสมผสานเข้ากับคนยุโรป แต่ทำไม่ได้ คนอินเดียนอาจจะทำเช่นนั้นได้สำเร็จถึงจุดๆ หนึ่ง แต่เขารังเกียจที่จะลอง ความตกต่ำคอยเอาอกเอาใจของคนพวกหนึ่งนำไปสู่ความเป็นทาส และความหยิ่งผยองของอีกพวกหนึ่งนำไปสู่ความตาย

ข้าพเจ้าจำได้ว่า ขณะที่ลัดเลาะไปตามป่าซึ่งยังปกคลุมมลรัฐอลาบามาอยู่ วันหนึ่งข้าพเจ้าได้บรรลุถึงบริเวณใกล้กระท่อมของผู้บุกเบิกผู้หนึ่ง ข้าพเจ้ามิได้ประสงค์จะเข้าไปในที่อยู่ของคนอเมริกันผู้นั้นแต่อย่างใด แต่ข้าพเจ้าได้ไปพักผ่อนชั่วขณะหนึ่งที่ริมธารน้ำแห่งหนึ่งในป่าละเมาะซึ่งอยู่ไม่ไกลจากนั้น ขณะที่ข้าพเจ้าพักอยู่ที่นั่นมีหญิงอินเดียนผู้หนึ่งกำลังเดินมา (ขณะนั้นเรากำลังอยู่ใกล้อาณาจักรของชนชาติครีค (Creek)) เธอจูงเด็กผู้หญิงเล็กๆ อายุห้าหกขวบซึ่งเป็นเด็กผิวขาว ซึ่งข้าพเจ้าเหมาเอาว่าเป็นลูกสาวของนักบุกเบิกผู้นั้น หญิงนิโกรผู้หนึ่ง

ร่อนในอเมริกาเหนือ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเป็นประจำวันกับชาติผิวขาว จะว่าไปแล้วก็คือเขาเหล่านี้ไม่เคยหยิบยืมความคิดหรือธรรมเนียมใดๆ ของคนผิวขาวเลย อย่างไรก็ตาม คนยุโรปได้แผ่อิทธิพลอย่างมากมายไปในหมู่คนป่าเหล่านี้ เขาทำให้นิสัยคนอินเดียนไร้ระเบียบยิ่งขึ้น แต่มิได้ทำให้พวกเขาเป็นคนยุโรปขึ้นเลย

เมื่อฤดูร้อนในปี ค.ศ. ๑๘๓๑ ขณะที่ข้าพเจ้าไปอยู่แถวๆ หลังทะเลสาบมิชิแกน ณ ที่ ชื่อว่ากรีนเบย์ (Green-Bay) ซึ่งเป็นบริเวณสุดชายแดนของสหรัฐอเมริกากับดินแดนของอินเดียนทางตะวันตกเฉียงเหนือ ข้าพเจ้าได้ทำความรู้จักกับเจ้าหน้าที่อเมริกันผู้หนึ่ง คือ พันตรีเอช . . . ผู้ซึ่งวันหนึ่ง หลังจากได้พูดให้ข้าพเจ้าฟังถึงความไม่ยอมอ่อนข้อของนิสัยอินเดียน ได้เล่าเหตุการณ์ให้ข้าพเจ้าฟังดังต่อไปนี้ "เมื่อสมัยก่อน" เขากล่าว "ผมเคยรู้จักอินเดียนหนุ่มผู้หนึ่ง ซึ่งได้รับการอบรมจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในนิวอิงแลนด์ ที่นั่นเขาได้รับความสำเร็จอย่างมากมาย และมีลักษณะภายนอกเยี่ยงอารยชนทุกประการ ครั้นเมื่อสงครามระเบิดขึ้นระหว่างเรากับอังกฤษในปี ค.ศ. ๑๘๑๐ ผมได้พบชายหนุ่มผู้นี้อีกครั้งหนึ่ง ตอนนั้นเขารับราชการอยู่ในกองทัพของเรา เป็นหัวหน้านักรบเผ่าของเขา คนอเมริกันจะยอมรับคนอินเดียนเข้ามาอยู่ชั้นเดียวกับตน ก็โดยมีเงื่อนไขว่าพวกเขาจะงดเว้นจากธรรมเนียมอันน่าสยดสยอง คือการถลกหนังหัวผู้แพ้ ในตอนเย็นของการรบที่ . . . เขาเข้ามานั่งใกล้ๆ กองไฟที่ค่ายพักของเรา ผมจึงถามเขาว่าตลอดวันเขาทำอะไรบ้าง เขาก็เล่าให้ผมฟัง และขณะที่อารมณ์ของเขาแรงขึ้นทุกที ยิ่งระลึกถึงสิ่งซึ่งเขาทำลงไป เขาก็จบลงด้วยการเปิดเสื้อให้ผมดูขณะที่พูดว่า "อย่าทรยศผมนะ ดูซิ" เป็นความจริง ท่านนายพันเอชเสริมระหว่างร่างกายเขาและเสื้อเชิ้ตคือหนังหัวของคนอังกฤษผู้หนึ่งซึ่งยังมีเลือดโชกอย่างน่าขยะแขยง"

เดินตามหลังมา เครื่องแต่งกายของหญิงอินเดียนมีลักษณะหรูหราแบบคนป่า กล่าวคือ วงแหวนโลหะหลายวงห้อยอยู่ที่จมูกและใบหู ผมของเธอซึ่งโรยด้วยกากเพชรประอยู่เพียงบ่าตามสบาย ทั้งข้าพเจ้ายังเห็นว่าเธอยังไม่มีสามี เพราะเธอยังสวมสร้อยคอเปลือกหอย ซึ่งสาวพรหมจารีจะนำไปวางไว้บนเตียงสมรสตามประเพณี ส่วนหญิงนิโกรนั้นสวมเสื้อผ้าแบบคนยุโรป ซึ่งเกือบจะขาดกะรุ่งกะริ่งอยู่แล้ว

ทั้งสามเดินมานั่งลงตรงชายน้ำ และแล้วสาวชาวป่าขณะที่อุ้มเด็กน้อยไว้ในวงแขนเริ่มกอดจูบลูบไล้เด็กน้อยราวกับเป็นความต้องการของหัวใจแม่ ฝ่ายหญิงนิโกรก็พยายามหาทางหลอกล่อตามประสาซื่อ เพื่อเรียกร้องความสนใจของแม่หนูผิวขาวเป็นการใหญ่ ส่วนหนูน้อยก็แสดงความรู้สึกที่เห็นได้ว่าสูงส่งกว่าในด้านอากัปกิริยาแม้เพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ตาม ซึ่งขัดกับความอ่อนวัยและความอ่อนแอของเธออย่างประหลาด เราอาจกล่าวได้ว่าเธอแสดงท่าคล้าย ๆ อวดดี ขณะที่รับการเอาอกเอาใจจากเพื่อนร่วมทางของเธอ

ขณะที่ค้อมตัวอยู่ตรงหน้านายของเธอ คอยจับจ้องดูว่าแม่หนูจะต้องการอะไรบ้าง หญิงนิโกรดูจะแสดงครึ่งความผูกพันฉันมารดา ครึ่งเกรงกลัวเยี่ยงทาส ทั้ง ๆ ที่ใคร ๆ ก็สามารถมองเห็นท่าทางอันเต็มไปด้วยความเป็นอิสระ ภาคภูมิ และเกือบจะดุร้ายในตัวหญิงชาวป่า แม้ในการแสดงความรักอย่างพรั่งพรูเช่นนั้น

ข้าพเจ้าเขยิบเข้าไปใกล้และเพ่งดูภาพนั้นอย่างเงียบ ๆ แน่ละความอยากรู้อยากเห็นของข้าพเจ้าไม่เป็นที่สบอารมณ์ของหญิงอินเดียนเลย เพราะเหตุว่า เธอผลุดลุกขึ้นอย่างกะทันหัน ผลักเด็กน้อยออกจากอกอย่างค่อนข้างแรง และหลังจากมองดูข้าพเจ้าด้วยสายตาขุ่นเคืองแล้วเธอก็หายเข้าป่าไป

บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าบังเอิญได้เห็นคนต่าง ๆ สามเชื้อชาติซึ่งอาศัยอยู่ในอเมริกาเหนือมาชุมนุมกันในที่เดียวกันนี้ จากผลต่าง ๆ หลายร้อยหลายพันประการ ข้าพเจ้าได้ยอมรับความเหนือกว่าของคนผิวขาวเสียแล้ว แต่ในภาพที่ข้าพเจ้าบรรยายเมื่อสักครู่นี้ ข้าพเจ้าได้พบบางสิ่งบางอย่างที่น่าซึ้งใจเป็นพิเศษ ในภาพนั้นสายสัมพันธ์แห่งความรักได้นำผู้ถูกกดขี่และผู้กดขี่มารวมกัน และด้วยความพยายามที่จะนำคนเหล่านั้นเข้ามาใกล้กัน ธรรมชาติกลับก่อให้เกิดช่องว่างอันมหาศาลระหว่างคนดังกล่าวเพราะแรงอคติและกฎหมาย

สภาวะปัจจุบันและอนาคตซึ่งน่าจะเป็นไปได้ของชนเผ่าอินเดียน ซึ่งอาศัยอยู่ในอาณาจักรที่อยู่ในครอบครองของสหภาพ

ชาวอินเดียนแดงทุกเผ่าซึ่งเคยอยู่ในอาณาจักรนิวอิงแลนด์ในครั้งกระโน้น ซึ่งได้แก่นาร์รากันเส็ท (Narragansetts) เผ่าโมฮิแกน (Mohikans) เผ่าเพค็อท (Pecots) มาบัดนี้เหลืออยู่แต่ในความทรงจำของคนเท่านั้น เผ่าเลนัป (Lenappes) ซึ่งต้อนรับเพ็นน์ (Penn) เมื่อร้อยห้าสิบปีมาแล้ว บัจจุบันนี้สูญหายไปสิ้น ข้าพเจ้าเคยได้พบชนเผ่าอิรอกัวส์ (Iroquois) พวกสุดท้าย พวกเขากำลังขอบริจาคทาน ชนชาติต่างๆ ซึ่งข้าพเจ้ากล่าวนามมานี้ เมื่อสมัยก่อนมีอาณาเขตจนจรดฝั่งทะเล มาบัดนี้กว่าจะพบอินเดียนสักคนหนึ่งจะต้องเดินลึกเข้าไปในภาคพื้นทวีปหลายร้อยกิโลเมตร คนป่าเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะถอยร่นเข้าไปเท่านั้น แต่พวกเขายังถูกทำลายลงอีกด้วย[๑] ยิ่งชนพื้นเมืองถอยออกไปไกล และล้มตายลงเท่าไร ประชาชนอันมากมายมหาศาลก็เข้ามาแทนที่ พร้อมกับขยายจำนวนเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ในบรรดาประชาชาติต่างๆ เราไม่เคยได้เห็นการพัฒนาอย่างน่ามหัศจรรย์ถึงเพียงนี้ หรือการทำลายล้างอย่างรวดเร็วเท่านี้

ในเรื่องวิธีการทำลายนั้น เราสามารถชี้ให้เห็นได้ง่ายมาก

ในสมัยที่มีแต่ชาวอินเดียนที่อาศัยอยู่ตามลำพัง ในดินแดนอันว่างเปล่า ซึ่งในบัจจุบันพวกเขาได้ถูกเนรเทศออกไปนี้ ความต้องการของเขามีจำนวนเพียงน้อยนิด พวกเขาผลิตอาวุธของตนเอง น้ำในแม่น้ำลำธารคือ เครื่องดื่มเพียงอย่างเดียวของพวกเขา มีเครื่องนุ่งห่มคือหนังของสัตว์ซึ่งเขาใช้เนื้อเป็นอาหารเลี้ยงร่างกาย

ชาวยุโรปได้นำอาวุธปืนเข้าไปสู่ชนพื้นเมืองในอเมริกาเหนือ ทั้งเหล็กและสุรา พวกเขาได้สอนให้คนเหล่านั้นใช้ผ้าแทนเครื่องนุ่งห่มแบบคนป่า ซึ่งใครๆ พอใจตลอดมาจนกระทั่งบัดนั้น เพราะคนอินเดียนชอบของง่ายๆ ขณะที่เกิดความนิยมในสิ่งใหม่ๆ คนอินเดียนก็หาได้เรียนรู้ศิลปะในอันที่จะสนองความต้องการเหล่านั้นไม่ จึงจำต้องวิ่งไปพึ่งอุตสาหกรรมของคนผิวขาว เพื่อตอบแทนสิ่งซึ่งตัวเองทำไม่เป็นเหล่านั้น คนป่าไม่มีอะไรจะเสนอให้ นอกจากขนสัตว์อันมั่งคั่งซึ่งป่าดงยังคงเก็บรักษาไว้ นับแต่บัดนั้นมาการล่าสัตว์ไม่เพียงเพื่อสนองความจำเป็นในชีวิตเท่านั้น แต่ยังสนองอารมณ์อันผันแปรไม่แน่นอนของชาวยุโรปอีกด้วย คนป่า

---

๑ ในรัฐเริ่มแรก ๑๓ แห่ง เหลืออินเดียนอยู่เพียง ๖,๓๗๓ คนเท่านั้น (โปรดดูเอกสารทางกฎหมาย การประชุมสภาคองเกรสครั้งที่ ๒ ฉบับที่ ๑๑๗ หน้า ๒๐)

มิได้ไล่กวดติดตามสัตว์เพื่อเป็นอาหารตนเท่านั้น แต่เพื่อแสวงหาสิ่งแลกเปลี่ยนเพียงอย่างเดียว ซึ่งเขาสามารถนำมาให้เราได้ด้วย[๑]

ขณะที่ความต้องการของชาวพื้นเมืองเพิ่มสูงขึ้น ทรัพยากรของพวกเขาก็ลดน้อยถอยลงเรื่อย ๆ โดยเหตุนี้

นับตั้งแต่วันที่ชาวยุโรปเริ่มตั้งตัวขึ้นในบริเวณใกล้เคียงกับอาณาจักรซึ่งชาวอินเดียนครองครองอยู่ บรรดาสัตว์ป่าก็เริ่มตื่นตระหนกกัน[๒] คนป่าหลายพันคนซึ่งระเหเร่ร่อนอยู่ใน

---

๑ นายคลาร์ค (Clark) และนายคาส (Cass) กล่าวไว้ใน รายงานของตนต่อสภาคองเกรส ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๕๒ หน้า ๒๓ ว่า

"นั่นเป็นสมัยนานมาแล้ว เมื่อครั้งที่อินเดียนสามารถหาสิ่งที่จำเป็นในด้านอาหารและเสื้อผ้าให้ตัวเอง โดยไม่ต้องหันไปพึ่งอุตสาหกรรมของอารยชน ไกลจากมิสซิสซิปปีออกไปในดินแดนซึ่งเรายังพบฝูงควายป่าเป็นจำนวนมากมายมหาศาลอยู่ เป็นที่อาศัยของชาวอินเดียนเผ่าต่าง ๆ ซึ่งคอยติดตามฝูงสัตว์ป่าเหล่านี้ในยามที่สัตว์อพยพ ชาวอินเดียนซึ่งกำลังพูดถึงนี้ยังสามารถหาวิธีดำรงชีวิตอยู่ได้ ด้วยการปรับตัวตามแบบอย่างของรุ่นพ่อแม่ของพวกเขา แต่พวกควายป่าฉอยร่นเข้าไปอยู่เรื่อย ๆ คนจะสามารถจับได้ก็เฉพาะสัตว์ป่าพันธุ์เล็ก ๆ โดยอาศัยปืนหรือกับดัก เช่น หมี เก้ง บีเว่อร์ หนูนา สัตว์เหล่านี้ช่วยอำนวยสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนอินเดียนมากเป็นพิเศษ"

โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นบริเวณที่คนอินเดียนต้องทำงานหนักมาก เพื่อหาเลี้ยงครอบครัว บ่อยครั้งนายพรานต้องอุทิศเวลาหลายวันติดต่อกัน เพื่อไล่ติดตามสัตว์อย่างไร้ผล ระหว่างนั้นครอบครัวจะต้องเลี้ยงชีวิตด้วยเปลือกไม้และรากไม้ มิฉะนั้นก็จะต้องตาย ทั้งในฤดูหนาวแต่ละปีชาวอินเดียนเป็นจำนวนมากต้องตายไปด้วยความหิว

คนอินเดียนไม่ต้องการใช้ชีวิตแบบชาวยุโรป แต่กระนั้นเขาก็ขาดคนยุโรปไม่ได้ หรือจะอยู่แบบรุ่นพ่อแม่ทุกอย่างก็ไม่ได้ เราจะตัดสินเรื่องนี้ได้โดยอาศัยข้อเท็จจริงเพียงประการเดียว ซึ่งข้าพเจ้าได้รับรู้จากทางราชการแหล่งหนึ่ง ชายหนุ่มคนหนึ่งซึ่งอยู่กับชนอินเดียนเผ่าหนึ่ง ริมทะเลสาบซุพีเรีย ได้ฆ่าคนยุโรปคนหนึ่ง รัฐบาลอเมริกาจึงสั่งห้ามติดต่อค้าขายกับเผ่าซึ่งผู้กระทำผิดเหล่านั้นอาศัยอยู่ จนกว่าบุคคลดังกล่าวจะถูกปล่อยตัว ซึ่งการณ์ก็เป็นไปตามนั้น

๒ เมื่อห้าปีมาแล้ว วอลนีย์ (Volney) กล่าวในหนังสือ "ภาพสหรัฐอเมริกา" หน้า ๓๗๐ ขณะที่เดินทางจากแว็งแซนส์ไปคาสเคียส อันเป็นอาณาจักรซึ่งบัจจุบันนี้รวมอยู่ในมลรัฐอิลลินอยส์ แต่ขณะนั้นยังเป็นป่าดงทั้งสิ้น (ค.ศ. ๑๗๙๗) ผู้ที่ผ่าข้ามทุ่งหญ้าต่าง ๆ ไม่มีใครเลยจะไม่เห็นฝูงควายป่า ฝูงละ ๔–๕ ตัว บัจจุบันนี้ไม่เหลืออยู่เลย ควายป่าเหล่านี้ได้ว่ายข้ามแม่น้ำมิสซิสซิปปี เพราะถูกบรรดานายพรานคอยรังควาน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถูกรบกวนด้วยเสียงกระดึงวัวของชาวอเมริกัน

ท่านจะยอมเชื่อความจริงซึ่งข้าพเจ้ากำลังกล่าวถึงอยู่นี้ โดยการไปอ่านภาพกว้างเกี่ยวกับคนอินเดียน ซึ่งถูกกักบริเวณตามข้อเรียกร้องของสหรัฐอเมริกา (เอกสารทางกฎหมายการประชุมสภาคองเกรสครั้งที่ ๒๐ ฉบับที่ ๑๑๗ หน้า ๔๐–๑๐๕) เราจะเห็นว่าชนเผ่าที่อยู่ตรงใจกลางของอเมริกา ลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว แม้ว่าชาวยุโรปจะยังอยู่ห่างไกลบริเวณนั้นมาก

ป่าเขาลำเนาไพร โดยไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง มิได้ทำให้สัตว์เหล่านั้นตื่นตระหนกแต่อย่างใด แต่ทันทีที่เสียงอึกทึกครึกโครมอันเกิดจากอุตสาหกรรมของชาวยุโรปดังขึ้นต่อเนื่องกัน ณ ที่หนึ่งที่ใด สัตว์พวกนี้จะเริ่มหนี และถอยร่นไปทางตะวันตก ซึ่งสัญชาตญาณของมันบอกให้มันรู้ว่ามันจะพบที่อันรกร้างว่างเปล่ากว้างขวางไม่มีที่สิ้นสุด "บรรดาฝูงกระทิงต่างก็ถอยร่นไปไม่หยุดยั้ง" นายคาสและนายคลาร์คกล่าวในรายงานต่อสภาคองเกรส เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๒๙ "เมื่อไม่กี่ปีมานี้ กระทิงเหล่านั้นยังอยู่ใกล้ ๆ เชิงเขาเลอเกนีส์ ภายในเวลาอีกไม่กี่ปีอาจจะเป็นการยากที่จะเห็นกระทิงตามบริเวณที่ราบอันกว้างใหญ่ไพศาล ซึ่งแผ่อาณาเขตไปตามเทือกเขาร็อกกี้" คนอินเดียนยืนยันกับข้าพเจ้าว่าบ่อยครั้ง เวลาที่คนขาวเข้ามาใกล้นี้ จะรู้สึกกันได้เป็นระยะทางกว่า ๘๐๐ กิโลเมตรจากชายแดนของพวกตน อิทธิพลของคนผิวขาวจึงแผ่ออกไปเหนือชนเผ่าต่าง ๆ ซึ่งพวกเขาแทบจะไม่รู้จักชื่อ ผู้ซึ่งต้องทนทุกข์ทรมานเพราะความเลวร้ายต่างๆ อันเกิดจากการแย่งชิงด้วยกำลังมานานก่อนที่พวกเขาจะรู้ว่าเป็นฝีมือของผู้ใด

ไม่ช้าไม่นาน นักแสวงโชคผู้อาจหาญ ก็เริ่มบุกลึกเข้าไปในดินแดนของคนอินเดียน เขาล้ำเข้าไปจากตอนสุดพรหมแดนของชาติผิวขาว ถึง ๖๐ หรือ ๘๐ กิโลเมตร และเข้าไปสร้างที่อยู่แบบอารยชน ท่ามกลางความป่าเถื่อนนั่นเอง การทำเช่นนั้นเป็นของง่ายสำหรับพวกเขา กล่าวคือ อาณาเขตแห่งอาณาจักรของประชาชนซึ่งมีอาชีพนายพรานกำหนดไว้ไม่แน่นอนนัก นอกจากนี้อาณาเขตนั้นเป็นของชาติ และมิได้เป็นกรรมสิทธิ์เจาะจงของผู้หนึ่งผู้ใด ผลประโยชน์ส่วนตัวจะห้ามหวงส่วนใดส่วนหนึ่งมิได้

ครอบครัวชาวยุโรปบางครอบครัว ซึ่งอยู่ในที่อันไกลโพ้น จึงลงเอยด้วยการล่าสัตว์ป่าตามพื้นที่ชายแดนระหว่างครอบครัวเหล่านั้น โดยไม่ถอยกลับไป ชาวอินเดียนซึ่งก่อนหน้านี้เคยมีชีวิตอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ จึงเริ่มดำรงชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก ที่ยากยิ่งกว่านั้นคือการแสวงหาของแลกเปลี่ยนซึ่งเขาจำเป็นต้องทำให้สัตว์ต้องหลบหนีไป เสมือนเป็นการทำให้ทุ่งนาของนักเพาะปลูกขาดความอุดมสมบูรณ์ ในไม่ช้าวิธีการดำรงชีวิตก็ขาดหายไปจนเกือบหมดสิ้น ในยามนั้นเราจะพบผู้เคราะห์ร้ายเหล่านี้ ร่อนเร่ไปตามป่าอันรกร้าง เช่น สุนัขป่าที่หิวโหย ความรักประเทศตามสัญชาตญาณ ยังคงผูกพันเขาไว้กับดินแดนอันเป็นแหล่งกำเนิดของพวก

เขา[๑] และ ณ ที่นี้เขาจะพบก็แต่ความยากลำเค็ญและความตาย ในที่สุดพวกเขาจึงตัดสินใจพวกเขาออกเดินทาง ด้วยการติดตามพวกกวาง ควาย และบีเวอร์ไปห่าง ๆ ขณะที่พวกเขาหนีไป เขาปล่อยให้เป็นหน้าที่ของสัตว์ป่าเหล่านี้ ในอันที่จะเลือกดินแดนใหม่ให้แก่พวกเขา ดังนั้นจะว่าไปแล้ว จึงมิใช่คนยุโรปที่เป็นผู้ขับไล่ชาวอินเดียนจากอเมริกา ความหิวโหยต่างหากเล่า นี่เป็นเหตุผลที่ดีซึ่งแตกต่างจากเหตุผลอื่น แต่นักเทววิทยา ซึ่งพยายามใช้เหตุผลมากล่าวแก้กรณีต่าง ๆ คิดไม่ถึง ทว่าบรรดาด๊อกเตอร์สมัยใหม่กลับเป็นผู้ค้นพบ

เราไม่มีวันนึกภาพออก ถึงความเลวร้ายอันน่าทุเรศ ซึ่งติดตามไปพร้อม ๆ กับการอพยพอย่างจำใจเหล่านั้น ขณะที่ชาวอินเดียนออกจากท้องทุ่งแห่งพ่อแม่ตน พวกเขามีสภาพเหนื่อยอ่อนหมดเรี่ยวแรงอยู่แล้ว ดินแดนซึ่งเขาจะไปตั้งหลักแหล่งพักพิง ก็ถูกครอบครองโดยเหล่าประชาชน ซึ่งมองผู้มาใหม่ด้วยความหวงสมบัติตน เบื้องหลังพวกเขาก็คือความหิว เบื้องหน้าเล่าก็คือสงคราม มองไปทางไหนมีแต่ความยากลำเค็ญทั้งนั้น เพื่อที่จะหลีกพ้นจากศัตรูมากมายเช่นนั้น พวกเขาจึงแยกกันไป แต่ละคนพยายามไปตามลำพัง เพื่อหาทางยังชีพตนอย่างหลบ ๆ ซ่อน ๆ และอยู่ในดินแดนรกร้างอันกว้างใหญ่ไพศาล เฉกเช่นผู้ถูกเนรเทศท่ามกลางสังคมที่เจริญแล้วฉะนั้น ความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งอ่อนมานานแล้ว จึงขาดสะบั้นลงในครั้งนั้น สำหรับพวกเขาประเทศไม่มีอีกแล้ว ไม่ช้าไม่นานประชาชนก็คงจะไม่มีอีกแล้ว ที่เป็นครอบครัวก็เกือบจะไม่เหลืออยู่เลย ชื่อของส่วนรวมก็หายไป ภาษาก็ค่อย ๆ ถูกลืมเลือนไป ร่องรอยซึ่งบอกให้รู้ถึงพื้นเพก็จางหายไป ชาติไม่มีตัวตนอีกแล้ว ชาติของพวกเขาเกือบจะไม่มีอยู่เลยในความทรงจำของนักค้าของเก่าชาวอเมริกัน และเป็นที่รู้จักในยุโรปก็เฉพาะในบรรดาผู้รู้ไม่กี่คน

ข้าพเจ้ามิได้ปรารถนาที่จะให้ท่านผู้อ่าน คิดว่าข้าพเจ้าวาดภาพมากเกินไป ข้าพเจ้าได้เห็นมากับตาถึงความทุกข์ยากต่าง ๆ ซึ่งข้าพเจ้าบรรยายมาเมื่อครู่นี้ ข้าพเจ้าได้เพ่งพินิจดูความเลวร้ายทั้งหลาย ซึ่งสุดวิสัยที่จะเล่าให้ฟังได้

---

๑ นายคลาร์คและนายคาสกล่าวไว้ในรายงานต่อสภาคองเกรสหน้า ๑๕ ว่า "คนอินเดียนยึดมั่นอยู่กับประเทศของตน ด้วยความรักแบบเดียวกับที่ทำให้เราผูกพันกับประเทศของเรา และยิ่งกว่านั้นเขายังนำความเชื่อถือในเรื่องภูตผีปีศาจ ซึ่งมีอำนาจใหญ่หลวงเหนือชนเผ่าต่าง ๆ ไปรวมกับความคิดในเรื่องการยอมยกดินแดนให้ผู้อื่น ดินแดนซึ่งเจตภูตผู้ยิ่งใหญ่มอบไว้ให้แก่บรรพบุรุษของพวกตน ชนเผ่าเหล่านี้ไม่เคยยอมยกสิ่งใดให้ใคร หรือจะยอมยกก็แต่ดินแดนส่วนเล็ก ๆ ให้แก่ชาวยุโรปเท่านั้น" เราไม่ยอมขายที่เก็บกระดูกของพ่อแม่เรา "นั่นคือคำตอบซึ่งเขาจะให้กับทุกคนซึ่งเสนอซื้อท้องทุ่งของพวกเขา"

ในตอนปลายปี ค.ศ. ๑๘๓๑ ข้าพเจ้าพำนักอยู่บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำมิสซิสซิปปี ณ ที่หนึ่งซึ่งชาวยุโรปตั้งชื่อว่า เม็มฟิส ขณะที่ข้าพเจ้าอยู่ ณ ที่นั้น มีชนเผ่าช็อคทอว์ (Choctaws) กลุ่มหนึ่งเป็นจำนวนมาก (คนฝรั่งเศสในหลุยซิอานาเรียกพวกนี้ว่า ชัคตาส์ (Chactas)) คนป่าเหล่านี้กำลังออกจากดินแดนของตนและกำลังหาทางข้ามไปยังฝั่งขวาของแม่น้ำมิสซิสซิปปี ที่ซึ่งพวกเขาชื่นชมว่าจะได้พบที่พักพิง ซึ่งรัฐบาลอเมริกันสัญญาไว้ ขณะนั้นเรากำลังอยู่กลางฤดูหนาว ความหนาวเย็นในปีนั้นกระหน่ำลงมาอย่างรุนแรงผิดปกติ หิมะบนพื้นดินจับกันเป็นน้ำแข็ง และลำน้ำพัดพาเอาน้ำแข็งก้อนมหึมามาด้วย ชาวอินเดียนหอบครอบครัวของตนมาด้วย ลากจูงมาทั้งคนบาดเจ็บ คนป่วย ทารกแรกเกิด และคนชราซึ่งกำลังจะตาย พวกเขาไม่มีทั้งกระโจม ทั้งเกวียน จะมีก็แต่เสบียงเล็กน้อยและอาวุธ ข้าพเจ้าเห็นพวกเขาลงเรือเพื่อที่จะข้ามแม่น้ำอันกว้างใหญ่ และภาพอันเสมือนพิธีศักดิ์สิทธิ์ครั้งนี้ไม่เคยละไปจากความทรงจำของข้าพเจ้าเลย ท่ามกลางฝูงชนเหล่านั้น เราไม่ได้ยินแม้แต่เสียงสะอื้นหรือกรีดร้องครวญใด ๆ ทุกคนเงียบกริบ ความทุกข์ยากของพวกเขาเป็นสิ่งเก่าแก่ชินชาเสียแล้ว พวกเขารู้สึกว่าสุดที่จะเยียวยาได้ ขณะนั้นชาวอินเดียนทุกคนเข้าไปในเรือซึ่งจะนำพวกเขาไปแล้ว สุนัขของเขายังคงอยู่บนฝั่งน้ำ ในที่สุดครั้นสัตว์เหล่านั้นเห็นว่าผู้คนกำลังจะจากไปไกลไม่มีวันกลับ จึงพากันส่งเสียงเห่าหอนอย่างโหยหวนน่าทุเรศ แล้วพร้อมกันกระโจนลงน้ำอันเย็นเฉียบแห่งมิสซิสซิปปี ว่ายข้ามตามนายของมันไป

ในสมัยเรา มีการให้ชาวอินเดียนละจากทรัพย์สินของตนอยู่เรื่อย ๆ กล่าวโดยนัยหนึ่ง เป็นการกระทำซึ่งชอบด้วยกฎหมายทีเดียว

ครั้นเมื่อประชากรยุโรปเริ่มเข้ามาใกล้ทะเลทรายซึ่งชนชาติชาวป่าครอบครองอยู่ รัฐบาลของสหรัฐอเมริกาจึงส่งคณะทูตเป็นทางการ ไปยังชนชาติดังกล่าวอย่างปกติธรรมดาที่สุด คนผิวขาวจะให้คนอินเดียนมาชุมนุมกันในที่ราบอันกว้างใหญ่แห่งหนึ่ง และหลังจากกินและดื่มกับพวกเขาแล้ว คนผิวขาวจะกล่าวว่า "ท่านทั้งหลายทำอะไรในประเทศของบิดาท่าน ในไม่ช้าท่านจะต้องขุดกระดูกบิดาท่านขึ้นมา เพื่อที่ท่านจะได้มีชีวิตอยู่ที่นั่น ดินแดนที่ท่านอาศัยอยู่นี้มีคุณค่ามากกว่าดินแดนอื่นในด้านไหน มีป่าดงหนองบึง และทุ่งหญ้าเฉพาะในที่ที่ท่านอยู่ขณะนี้กระนั้นหรือ และท่านจะยังมีชีวิตอยู่ได้ก็แต่ภายใต้ดวงอาทิตย์ของท่านกระนั้นหรือ นอกเหนือขุนเขาเหล่านี้ที่ท่านมองเห็นอยู่ ณ ขอบฟ้า เลยทะเลสาบนี้ซึ่งกั้นชายแดนของ

ท่านทางตะวันตก เราจะพบดินแดนอันกว้างใหญ่ซึ่งเป็นที่อยู่ของสัตว์ป่าอย่างอุดมสมบูรณ์ จงขายที่ดินของท่านให้แก่เราเถิด และท่านจงไปอยู่ในที่เหล่านั้นอย่างสุขสำราญเถิด" หลังจากได้กล่าวสุนทรพจน์นี้แล้ว พวกเขาก็จะเรียงรายปีนลงต่อหน้าชาวอินเดียน รวมทั้งเสื้อผ้าขนสัตว์ ถังสุรา สร้อยคอแก้ว กำไลดีบุก ต่างหู และกระจกเงา[๑] เมื่อได้เห็นทรัพย์สมบัติอันมีค่าเหล่านี้แล้ว ถ้าแม้นว่าพวกเขายังรีรออยู่ ก็จะมีการเปรยเป็นทำนองว่าพวกเขาไม่สามารถปฏิเสธที่จะยินยอมตามที่คนขาวร้องขอได้ และไม่ช้ารัฐบาลเองก็จะไร้อำนาจในอันที่จะประกันสิทธิที่พวกเขาควรจะมี จะทำอย่างไรดีด้วยอาการครึ่งเชื่อ ครึ่งขัดใจ คนอินเดียนจะถอยห่างออกไป พวกเขาจะไปอาศัยอยู่ในดินแดนอันรกร้างแห่งใหม่ ที่ซึ่งคนขาวมิได้ปล่อยให้พวกเขาอยู่อย่างสงบสุขเกิน ๑๐ ปี โดยนัยนี้เองที่คนอเมริกันได้รัฐต่าง ๆ ซึ่งองค์อธิบัตย์ยุโรปที่มั่งคั่งที่สุดก็ไม่สามารถซื้อได้ มาด้วยราคาต่ำมาก[๒]

---

๑ โปรดดูในเอกสารทางกฎหมายของสภาคองเกรส เอกสารฉบับที่ ๑๑๗ ซึ่งเป็นคำบอกเล่าว่าเกิดอะไรขึ้นในสภาพการณ์เช่นนั้น เรื่องเล่าอันแสนประหลาดนี้พบในรายงานที่เคยอ้างถึง ซึ่งเขียนโดยนายคลาร์ค และนายลูวิส คาส เพื่อเสนอสภาคองเกรสเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๒๙ ขณะนี้นายคลาร์คเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสงคราม

"เมื่อคนอินเดียนมาถึงยังสถานที่ที่จะกระทำสัญญา" นายคลาร์ค และนายคาสกล่าว "พวกเขายากจนและร่างกายเกือบจะเปลือยเปล่า ณ ที่นั้นพวกเขาจะดูแลตรวจตราของมีค่าสำหรับพวกตนเป็นจำนวนมาก ซึ่งพ่อค้าอเมริกันเป็นผู้จัดหามา ข้างผู้หญิงและเด็กซึ่งปรารถนาจะให้พวกตนจัดหาของที่จำเป็นให้ก็จะเริ่มเซ้าซี้พวกผู้ชายด้วย อาการเรียกร้องเร่งเร้าร้อยสี่พันอย่าง พยายามใช้อิทธิพลของตนอย่างเต็มกำลัง เพื่อจะได้มีการขายที่ดินกันจริง ๆ การไม่คาดการณ์ล่วงหน้าของคนอินเดียนเป็นสิ่งปกติวิสัย และยากจะเอาชนะได้ การจัดหาสิ่งจำเป็นในขณะนั้น และการสนองความปรารถนาในยามนั้น เป็นอารมณ์อันสุดจะทัดทานได้ของคนป่าเหล่านั้น การหวังคอยประโยชน์ในภายหน้ามีอิทธิพลต่อพวกเขาน้อยมาก พวกเขาลืมอดีตได้ง่ายมาก และไม่สนใจกับอนาคตเลย การขอให้ชาวอินเดียนยอมยกที่ดินส่วนหนึ่งในอาณาจักรของพวกเขาให้ จะไม่บังเกิดผล ถ้าใครไม่อยู่ในสภาพที่จะสนองความต้องการในขณะนั้นของพวกเขาได้ เมื่อเราพิจารณาอย่างไม่ลำเอียง ถึงสภาพของผู้น่าสังเวชเหล่านั้น เราจะไม่ประหลาดใจเลยในความกระตือรือร้นที่พวกเขาแสดงออก เพื่อที่จะได้รับเครื่องปลอบประโลมความเจ็บปวดของเขา บางประการ"

๒ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๘๓๐ นายเอ็ด เอเวอเร็ตต์ (Ed.Everett) ยืนยันต่อหน้าสภาผู้แทนราษฎรว่าคนอเมริกันได้ดินแดนทางตะวันตกและตะวันออกของแม่น้ำ มิสซิสซิปปี ตามสนธิสัญญาเป็นเนื้อที่ ๒๓๐,๐๐๐,๐๐๐ เอเคอร์

ในปี ค.ศ. ๑๘๐๘ ชนเผ่าโอเสจ (Osages) ยอมยกเนื้อที่ ๔๘,๐๐๐,๐๐๐ เอเคอร์ ด้วยเงินค่าเช่าเพียง ๑,๐๐๐ ดอลล่าร์

ในปี ค.ศ. ๑๘๑๘ เผ่าเควพอร์ (Quapaws) ยอมยกที่ดิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เอเคอร์ โดยได้เงิน ๔,๐๐๐ ดอลล่าร์ พวกเขาสงวนดินแดนไว้เพียง ๑,๐๐๐,๐๐๐ เอเคอร์ไว้ล่าสัตว์ ได้มีพิธีสาบานกันว่าจะมีการยอมรับเคารพในดินแดนนั้น แต่ไม่ช้าไม่นานดินแดนนั้นก็ถูกรุกรานเช่นดินแดนอื่น ๆ (ต่อหน้า ๔๐๖)

ข้าพเจ้าเพิ่งจะเล่าถึงความเลวร้ายต่าง ๆ ให้ฟัง และขอเสริมว่าความเลวร้ายเหล่านั้นดูจะเป็นสิ่งสุดที่จะเยียวยาได้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าชาติอินเดียนในอเมริกาเหนือถูกสาปให้ตายไป และข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้ว่า วันที่ชาวยุโรปตั้งหลักแหล่งอยู่บนชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิคแล้ว เชื้อชาตินี้ก็คงจะไม่มีอีกต่อไปแล้ว[๑]

ชาวอินเดียนในอเมริกาเหนือ มีทางอยู่รอดเพียงสองทางเท่านั้น คือสงครามหรืออารยธรรม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ พวกเขาจะต้องทำลายคนยุโรป หรือไม่ก็มีความเจริญเท่าเทียมกับคนยุโรป

เมื่ออาณานิคมต่าง ๆ เริ่มถือกำเนิดขึ้น โดยการรวมพลังต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ย่อมจะเป็นไปได้ที่จะเลือกไสคนต่างชาติจำนวนเล็กน้อย ซึ่งกำลังมาขึ้นบกตามชายฝั่งภาคพื้นทวีป[๒] พวกเขาได้ลองทำเช่นนั้นมากกว่าหนึ่งครั้ง และมองเห็นว่าตนเกือบจะทำสำเร็จอยู่แล้ว ทุกวันนี้ความไม่ได้สัดส่วนทางทรัพยากรมีมากเกินกว่าที่จะคิดทำการทำนองนั้นได้อีก อย่างไรก็ตามในหมู่ชาติอินเดียน ยังมีคนประเภทอัจฉริยะ ซึ่งคาดการณ์ล่วงหน้า ถึงชะตากรรมในบั้นปลายของประชากรชาวป่าเหล่านี้ได้ และหาทางที่จะรวบรวมชนเผ่าต่าง ๆ ทั้งมวล โดยอาศัยความเกลียดชังชาวยุโรปเหมือน ๆ กันเป็นเครื่องช่วย แต่ความพยายามของพวกเขาไร้พลังใด ๆ บรรดาประชาชนซึ่งอยู่ใกล้เคียงคนขาวอ่อนกำลังไปมากเกินกว่าที่จะต่อต้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนพวกอื่นซึ่งอยู่ในสภาพที่ไม่วิตกกังวลในวันรุ่งขึ้นเช่นเดียวกับเด็ก ๆ อันเป็นลักษณะธรรมชาติของชาติที่ยังป่าเถื่อนอยู่ จึงได้แต่รอให้อันตรายเกิดขึ้นเสียก่อนจึงค่อยคิดกัน พวกหนึ่งทำอะไรไม่ได้ อีกพวกหนึ่งไม่อยากทำอะไร

เราคาดการณ์ได้ง่ายว่าคนอินเดียนไม่อยากเป็นอารยชนเลย หรือไม่ก็อาจจะลองทำช้าเกินการณ์ เมื่อถึงคราวที่เกิดอยากจะทำขึ้นมา

---

๑ นอกจากนั้น ความเห็นเช่นนั้นดูจะเป็นความเห็นของรัฐบุรุษอเมริกันทุกคน นายคาสกล่าวต่อสภาคองเกรสว่า "ถ้าเราตัดสินอนาคตด้วยอดีตเราควรจะคาดการณ์ได้ว่า จำนวนคนของชาวอินเดียนจะลดลงเรื่อย ๆ และเราย่อมจะคอยการดับสูญแห่งเชื้อชาตินี้ได้ในที่สุด เพื่อที่ว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะไม่เกิดขึ้น ชายแดนของเราจะต้องเลิกขยายออกไป และชาวป่าทั้งหลายจะต้องตั้งรกรากพ้นชายแดนนั้น หรือไม่ก็เปลี่ยนความสัมพันธ์ที่เรามีกับพวกเขาใหม่หมดซึ่งจะเป็นสิ่งซึ่งไม่มีเหตุผลที่จะทำนัก"

๒ โปรดดูสงครามโดยพวกแวมพาโนแอ็ก (Wampanoags) และชนเผ่าอื่น ๆ ซึ่งรวมกันเป็นสมาพันธ์ภายใต้การนำของเมตาคอม (Metacom) ในปี ค.ศ. ๑๖๗๕ เพื่อต่อต้านชาวอาณานิคมแห่งนิวอิงแลนด์ และสงครามของชาวอังกฤษในเวอร์จิเนีย เมื่อ ค.ศ. ๑๖๒๒

อารยธรรมเป็นผลอันเกิดจากงานของสังคมซึ่งกินเวลายาวนาน และเป็นงานซึ่งกระทำในที่แห่งเดียวกัน งานซึ่งคนรุ่นต่าง ๆ ยกให้เป็นมรดกของรุ่นที่สืบทอดกันต่อ ๆ มา ประชาชนซึ่งอยู่ในประเทศที่อารยธรรมสร้างอาณาจักรของตนได้ยากลำบากที่สุด คือประชาชนซึ่งเป็นนายพราน ชนเผ่าที่เลี้ยงสัตว์จะเปลี่ยนสถานที่ไปเรื่อย ๆ แต่ในการอพยพทุกครั้ง พวกเขาทำตามระเบียบอย่างสม่ำเสมอ และย้อนกลับมาสู่ที่เดิมอยู่เรื่อย ๆ ที่อยู่ของนายพรานเปลี่ยนไปเช่นเดียวกันกับที่อยู่ของสัตว์ที่เขาตามล่านั่นเอง

หลายต่อหลายครั้ง มีคนพยายามที่จะนำความรู้ต่าง ๆ ซอกซอนเข้าไปในหมู่ชาวอินเดียน โดยปล่อยให้เขามีชีวิตความเป็นอยู่เร่ร่อนตามแบบพวกเขา พวกเยซูอิตลองทำเช่นนั้นในคานาดา พวกเพียวริแตนลองทำในนิวอิงแลนด์ ทั้งสองพวกมิได้ทำการใดที่ยั่งยืนถาวรเลย อารยธรรมถือกำเนิดขึ้นในกระท่อมและตายไปในบ้าดงพงพี ความผิดพลาดครั้งใหญ่ของนักกฎหมายของชาวอินเดียนเหล่านี้ คือความไม่เข้าใจว่า เพื่อที่จะนำความเจริญมาสู่ประชาชนชาติหนึ่งได้สำเร็จ ก่อนอื่นจะต้องทำให้พวกเขาอยู่เป็นหลักแหล่งเสียก่อน และประชาชนจะทำเช่นนั้นได้ก็ต่อเมื่อมีการเพาะปลูก ดังนั้นในขั้นแรกจะต้องทำให้ชาวอินเดียนเป็นนักเพาะปลูก

ชาวอินเดียนไม่เพียงแต่ขาดการเริ่มต้นซึ่งจำเป็นสำหรับอารยธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นการยากยิ่งที่คนอินเดียนจะเริ่มต้นแบบนั้นได้

"เพื่อที่เราจะสามารถยึดกรรมสิทธิ์ในที่ดินอันรกร้างเหล่านั้น ซึ่งคนอินเดียนเรียกร้องกรรมสิทธิ์" นายเบลล์ ผู้ซึ่งเป็นผู้สื่อข่าวของคณะกรรมการกิจการเกี่ยวกับชาวอินเดียนของสภาคองเกรสกล่าวเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๓๐ "เราได้ใช้ธรรมเนียมการจ่ายเงินให้แก่ชนเผ่าอินเดียน ตามค่าของเนื้อที่สำหรับล่าสัตว์ หลังจากที่สัตว์หนีไปหมดหรือถูกทำลายหมดแล้ว การปฏิบัติเช่นนี้มีข้อได้เปรียบและสอดคล้องกับกฎแห่งความยุติธรรมและมีมนุษยธรรมมากกว่าการยึดดินแดนต่าง ๆ จากคนป่าด้วยการใช้อาวุธ"

"ธรรมเนียมการซื้อกรรมสิทธิจากคนอินเดียน มิใช่อะไรอื่นนอกจากวิธีการได้มาแบบใหม่ ซึ่งมนุษยชาติและผลประโยชน์นำมาใช้แทนที่ความรุนแรง ทั้งยังทำให้เราเป็นเจ้าของครอบครองที่ดินตามที่เราเรียกร้อง โดยอาศัยอำนาจในฐานะผู้คนพบ นอกจากนั้นยังเป็นหลักประกันสิทธิของอารยประเทศในอันที่จะตั้งถิ่นฐานอยู่ในอาณาจักรซึ่งคนป่าเผ่าต่าง ๆ ครอบครองอยู่ด้วย"

"ก่อนหน้าวันนั้น ในสายตาของคนอินเดียน มีมูลเหตุมากมายที่ทำให้ค่าของที่ดินที่เขาครอบครองอยู่ลดลงเรื่อย ๆ และต่อจากนั้น มูลเหตุอันเดียวกัน ชักนำให้พวกเขาขายที่ดินให้แก่เราได้โดยไม่ยากเย็นอะไร ดังนั้น ธรรมเนียมการซื้อสิทธิครอบครองจากคนป่า จึงไม่เคยล่วงความเจริญรุ่งเรืองในระดับที่สังเกตเห็นได้ ของสหรัฐอเมริกาเลยแต่ประการใด (เอกสารทางกฎหมาย การประชุมสภาครั้งที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒๒๗ หน้า ๖)

คนที่เมื่อใช้ชีวิตเรื่อยเปื่อยและผจญภัยเยี่ยงพรานป่าเสียแล้ว ย่อมจะรู้สึกรังเกียจอย่างยากที่จะข่มใจได้ ในการทำงานที่ไม่เปลี่ยนแปลงและสม่ำเสมอ ซึ่งจำเป็นสำหรับการเพาะปลูก เราจะสังเกตได้ในเรื่องนี้โดยดูจากสังคมของเราเอง แต่เรื่องนี้ยิ่งจะเห็นได้ชัดแจ้งในหมู่ประชาชนซึ่งนิสัยความเคยชินในการล่าสัตว์ กลายเป็นประเพณีประจำชาติเสียแล้ว

โดยไม่ต้องอาศัยมูลเหตุทั่ว ๆ ไปนี้ มีอีกมูลเหตุหนึ่งซึ่งมีพลังไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า ซึ่งเราจะพบเห็นได้ก็เฉพาะในหมู่ชาวอินเดียนเท่านั้น ข้าพเจ้าเคยชี้ให้เห็นแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะต้องย้อนกลับไปสู่เรื่องนั้น

ชาวพื้นเมืองในอเมริกาเหนือไม่เพียงแต่จะพิจารณางานว่าเป็นสิ่งเลวร้ายอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่ยังถือว่าเป็นการไร้เกียรติด้วย และความเย่อหยิ่งของพวกเขาจึงต่อต้านอารยธรรมอย่างดึงดันเกือบจะเท่า ๆ กันกับความเกียจคร้านของพวกเขา[๑]

ไม่มีคนอินเดียนคนใดจะน่าเวทนาไปกว่าผู้ที่ขณะนั่งอยู่ในกระท่อมบีกไม้ของตน มองไม่เห็นว่าตนมีคุณค่าสูงส่ง คนอินเดียนถือว่างานที่แสดงถึงความอุตสาหะคืองานอันต่ำช้า เขาเปรียบคนเพาะปลูกกับวัวไถนา และในบรรดาศิลปะแต่ละอย่างของเรา เขามองเห็นแต่งานทาสทั้งสิ้น มิใช่ว่าเขาไม่คิดว่าอำนาจของคนผิวขาวสูงส่ง และไม่เห็นความยิ่งใหญ่ทางปัญญาของคนเหล่านั้น แต่ถึงเขาจะชื่นชมผลแห่งความพยายามของเรา เขาก็ยังดูถูกวิธีการของเราอยู่ดี และทั้ง ๆ ที่ยอมรับอำนาจของเรา เขาก็ยังเชื่อว่าพวกเขาสูงส่งกว่าเรา การล่าสัตว์และสงครามสำหรับพวกเขา ดูจะเป็นหน้าที่เพียงอย่างเดียวที่น่าภาคภูมิสมชาย[๒] คนอินเดียนซึ่ง

---

๑ วอลนี่ย์ (Volney) กล่าวไว้ในหนังสือ "ภาพของสหรัฐอเมริกา" หน้า ๔๒๓ ว่า ในชนทุก ๆ เผ่ายังคงมีคนรุ่นนักรบเก่าแก่อยู่ ผู้ซึ่งเมื่อเห็นใครใช้พลั่วขุดดิน จะต้องร้องโวยวายอยู่เสมอว่าเป็นการเสื่อมเสียขนบธรรมเนียมโบราณ ทั้งยังเป็นผู้อ้างว่าคนป่าทั้งหลายต้องตกต่ำลงก็เพราะสิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้ และว่าการที่จะได้เกียรติยศชื่อเสียงและอำนาจกลับคืนมา เพียงหันกลับไปสู่ความเป็นอยู่แบบดึกดำบรรพ์ก็พอแล้ว

๒ ในเอกสารทางราชการฉบับหนึ่งเราจะพบภาพต่อไปนี้

"ตราบใดที่คนหนุ่มยังไม่เคยต่อกรกับศัตรู และสามารถอวดความอาจหาญของตนได้ จะไม่มีใครนิยมชมชื่นเขาเลย เขาจะถูกมองคล้ายกับเป็นหญิง"

"ในยามที่มีระบำก่อนทำสงคราม บรรดานักรบจะผลัดกันเข้ามาทุบ "เสา" ตามที่เขาเรียกกัน และเล่าการผจญภัยของตน ในโอกาสเช่นนี้ ผู้ฟังจะประกอบด้วยพ่อแม่ญาติมิตร และสหายของผู้เล่า ความประทับใจอันล้ำลึกที่คนเหล่านั้นได้รับ อันเกิดจากคำพูดของเขาจะแสดงออกมาอย่างชัดแจ้งในรูปของความเงียบขณะที่พวกเขานั่งฟังอยู่ และแสดงออกมาอย่างครึกโครมด้วยเสียงปรบมือ ซึ่งดังขึ้นพร้อมกับตอนจบเรื่อง ชายหนุ่มผู้ไม่มีอะไรจะเล่าในโอกาสแห่งการชุมนุมเช่นนี้ ย่อมจะรู้สึกว่าตนมีความทุกข์หนักยิ่ง ทั้งไม่ใช่จะไม่มีตัวอย่างสำหรับกรณีนักรบหนุ่ม ซึ่งอารมณ์อึกเหิมขึ้นในโอกาสเช่นนี้ จะผละจากหมู่ระบำอย่างกระทันหัน และขณะที่จากไปตามลำพังนั้น เขาจะไปหาของที่ระลึกเพื่อมาอวดใคร หรือออกไปแสวงหาการผจญภัยซึ่งจะเป็นโอกาสให้เขาหาชื่อเสียงใส่ตัวได้"

ผจญความยากลำเค็ญในป่าดงของตน จะสร้างสมความคิดและความเห็นแบบเดียวกับขุนนางสมัยกลางที่อยู่ในปราสาทของตน และในที่สุด เพื่อจะให้มีความคล้ายคลึงกันจริง ๆ ก็เหลือเพียงแต่ว่าคนอินเดียนจะต้องเป็นผู้พิชิต โดยเหตุนี้ในป่าเขาลำเนาไพรแห่งโลกใหม่นี่เอง ไม่ใช่ในหมู่ชาวยุโรปซึ่งอาศัยอยู่ตามชายฝั่งของโลกใหม่ ปัจจุบันเรายังได้พบผู้มีอคติแบบเก่าของยุโรปซึ่งเป็นเรื่องแปลกประหลาด

ขณะที่เขียนหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าหาทางมากกว่าหนึ่งครั้งที่จะทำให้เราได้เข้าใจถึงอิทธิพลอันน่าอัศจรรย์ ซึ่งสภาวะสังคมมีต่อกฎหมายและขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของคน ขออนุญาตให้ข้าพเจ้าได้กล่าวเสริมในเรื่องนี้อีกคำเดียว

เมื่อข้าพเจ้าสังเกตเห็นความคล้ายคลึงระหว่างสถาบันทางการเมืองรุ่นพ่อรุ่นแม่เรา ซึ่งเป็นชนเผ่าเยอรมัน กับสถาบันการเมืองของชนเผ่าเร่ร่อนในอเมริกาเหนือ ระหว่างขนบธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งตาซิต (Tacite) เคยวาดไว้ กับขนบธรรมเนียมซึ่งข้าพเจ้าเคยได้ร่วมรู้เห็นในบางครั้ง ข้าพเจ้าอดไม่ได้ที่จะคิดว่าในสองซีกโลกนี้ สาเหตุอันเดียวกันได้ก่อให้เกิดผลอย่างเดียวกัน และท่ามกลางความแตกต่างที่มองเห็นชัดแจ้งในบรรดาสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ ไม่เป็นการเหลือวิสัยที่จะได้พบเห็นข้อเท็จจริง ซึ่งก่อให้เกิดผลบางประการอีกครั้งหนึ่ง อันเป็นที่มาของข้อเท็จจริงอื่น ๆ ทั้งมวล ดังนั้น ในบรรดาสิ่งทั้งหลายซึ่งเราเรียกว่าสถาบันเยอรมัน ข้าพเจ้าจึงมองเห็นแต่นิสัยความเคยชินแบบคนป่าเถื่อน และพบแต่ความคิดเห็นแบบคนป่า ในสิ่งซึ่งเราเรียกว่าเป็นความคิดแบบศักดินา

ไม่ว่าความชั่วร้ายและอคติซึ่งขัดขวางมิให้คนอินเดียนในอเมริกาเหนือกลายเป็นนักเพาะปลูกและอารยชน จะเป็นเช่นใดก็ตาม ในบางครั้งความจำเป็นอาจจะบังคับให้พวกเขาต้องเพาะปลูกและรับความเจริญนั้น ๆ

ชาติใหญ่พอสมควรหลายชาติในภาคใต้ ซึ่งในหมู่ชาติเหล่านี้ได้แก่พวกเชอโรกีและพวกครีก อยู่ในสภาพเกือบถูกล้อมโดยชาวยุโรป ผู้ซึ่งเมื่อขึ้นจากเรือที่บริเวณชายฝั่งมหาสมุทร ขณะที่ล่องลงแม่น้ำโอไฮโอ และย้อนขึ้นมาตามลำน้ำมิสซิสซิปปี จะมาถึงรอบ ๆ ดินแดนของชาติเหล่านั้นพร้อมกัน ไม่มีการขับไล่ชาติดังกล่าวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เช่นเดียวกับชนเผ่าต่าง ๆ ทางภาคเหนือ แต่มีการบีบรัดชาติเหล่านั้นทีละเล็กทีละน้อยให้อยู่ใน

อาณาเขตซึ่งคับแคบเกินไป ทำนองเดียวกับนายพรานซึ่งล้อมป่าละเมาะไว้โดยรอบเสียก่อนแล้วจึงเข้าไปข้างในพร้อม ๆ กัน ชาวอินเดียนซึ่งอยู่ตรงกลางระหว่างอารยธรรมและความตายในขณะนั้น ตกอยู่ในสภาพที่จะอยู่ด้วยความอับอายขายหน้า เพราะต้องทำงานเหมือนคนผิวขาว ดังนั้น เขาจึงกลายเป็นนักเพาะปลูก และพวกที่ไม่ได้สละทิ้งนิสัยความเคยชิน หรือขนบธรรมเนียมของตนเสียทีเดียวก็ต้องยอมสละสิ่งซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งยวดต่อการดำรงชีวิตของพวกตน

พวกเชอโรกีไปไกลกว่านั้นอีก พวกเขาสร้างภาษาเขียน กำหนดการปกครองขึ้นแบบหนึ่งซึ่งมีเสถียรภาพพอควร และเนื่องจากในโลกใหม่ ทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปอย่างรีบเร่ง พวกเขาได้มีหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง[๑] ก่อนที่ทุกคนจะมีเสื้อผ้าสวมใส่เสียอีก

สิ่งซึ่งส่งเสริมการพัฒนานิสัยความเคยชินแบบยุโรปในหมู่ชาวอินเดียนอย่างรวดเร็วและเป็นพิเศษ คือกำเนิดของลูกครึ่ง โดยการมีสติปัญญาความรู้เหมือนพ่อ พร้อมกันก็มิได้ละทิ้งขนบธรรมเนียมคนป่าตามเชื้อชาติของผู้เป็นแม่เสียทีเดียว ลูกครึ่งจึงก่อสายสัมพันธ์ธรรมชาติขึ้นระหว่างอารยธรรมและความป่าเถื่อน ทุกหนทุกแห่งที่ซึ่งลูกครึ่งทวีจำนวนมากขึ้น เราได้มองเห็นคนป่าแก้ไขสภาพสังคมและเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ของตนทีละเล็กทีละน้อย[๒]

---

๑ ข้าพเจ้าได้นำหนังสือพิมพ์อันแปลกไม่ซ้ำแบบใครนั้นกลับมาฝรั่งเศสด้วยฉบับสองฉบับ

โปรดดูในรายงานของคณะกรรมการกิจการของคนอินเดียน ในการประชุมสภาครั้งที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒๒๗ หน้า ๒๓ สิ่งซึ่งทำให้ลูกครึ่งทวีจำนวนมากขึ้นในหมู่ชนเผ่าเชอโรกี สาเหตุสำคัญย้อนขึ้นไปถึงสงครามอิสรภาพชาวแองโกลอเมริกันจากจอร์เจียเป็นจำนวนมาก ซึ่งเข้าข้างฝ่ายประเทศอังกฤษถูกบังคับให้ถอยร่นไปอยู่กับ คนอินเดียน จึงมีการแต่งงานกับชาวอินเดียน

๒ เคราะห์ร้ายหน่อยที่ลูกครึ่งมีจำนวนน้อยกว่า และมีอิทธิพลในอเมริกาเหนือน้อยกว่าในที่ใด ๆ

ชาติใหญ่สองชาติจากยุโรปที่มาอาศัยในทวีปอเมริกาส่วนนี้คือ ฝรั่งเศสกับอังกฤษ

ชาติแรกไม่รอช้าที่จะสร้างสายสัมพันธ์กับลูกสาวชาวพื้นเมือง แต่เคราะห์กรรมประสงค์จะให้มีความละม้ายคล้ายคลึงซ่อนเร้นอยู่ระหว่างนิสัยของคนอินเดียนกับของตน แทนที่จะทำให้คนป่าเถื่อนหันมานิยมนิสัยความเคยชินแบบอารยชน พวกเขาเองกลับผูกพันกับชีวิตแบบคนป่าอย่างรุนแรง พวกเขากลายเป็นเจ้าถิ่นในดินแดนอันรกร้างซึ่งมีอันตรายมากที่สุด และชนะใจชาวอินเดียนด้วยการให้ความสำคัญกับความชั่วและคุณธรรมของพวกอินเดียนจนเลยเถิด เมอสิเออร์เดอะเซนีองวิลล์ ผู้ว่าราชการคานาดา เขียนถึงพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ เมื่อ ค.ศ. ๑๖๘๕ ว่า "เราเชื่อกันมานมนานแล้วว่า เพื่อจะทำให้คนป่าเหมือนคนฝรั่งเศสเราจะต้องนำพวกเขาเข้ามาใกล้ชิดกับเรา เรามีสิทธิเต็มที่ที่จะยอมรับว่าเราเข้าใจผิด ผู้ที่เข้ามาใกล้ชิดกับเรามิได้ทำตัวเป็นคนฝรั่งเศสหรอก ส่วนคนฝรั่งเศสซึ่งอยู่กับพวกเขากลายเป็นคนป่าไปแล้ว พวกเขาพยายามที่จะวางตัว และมีชีวิตอยู่แบบคนป่า" ("ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสใหม่" โดยชาร์เลอะรัวซ์เล่มที่ ๑๑ หน้า ๓๔๕)

ข้างคนอังกฤษนั้นตรงกันข้าม เนื่องจากพวกเขาอยู่อย่างยึดมั่นเด็ดเดี่ยวกับความเห็นของตน ยึดมั่นกับธรรมเนียมและนิสัยความเคยชินแบบสมัยพ่อแม่แม้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ จึงอยู่ท่ามกลางความโดดเดี่ยวในอเมริกาเช่นที่พวกเขาเคยเป็นสมัยเมื่ออยู่ในเมืองยุโรป ดังนั้นเขาจึงไม่ประสงค์ที่จะทำการติดต่อสัมพันธ์อันใดกับคนป่าซึ่งเขาเหยียดหยาม และคอยระวังหลีกเลี่ยงที่จะนำเลือดของเขามาปะปนกับเลือดของคนเถื่อน

โดยนัยนี้ ขณะที่คนฝรั่งเศสมิได้แผ่อิทธิพลที่ควรจะเป็นใด ๆ ต่อคนอินเดียน คนอังกฤษก็เป็นเสมือนคนต่างถิ่นสำหรับพวกเหล่านั้น

ดังนั้น ความสำเร็จของพวกเซอโรกี จึงเป็นการพิสูจน์ว่าคนอินเดียนสามารถเป็นอารยชนได้ แต่มิได้เป็นการพิสูจน์แต่อย่างใดว่าพวกเขาจะทำได้สำเร็จ

อุปสรรคซึ่งคนอินเดียนพบในอันที่จะยอมรับอารยธรรม เกิดจากสาเหตุทั่ว ๆ ไป ซึ่งเกือบจะพ้นวิสัยที่พวกเขาจะหลีกเลี่ยงได้

ถ้าเราจะมองดูประวัติศาสตร์อย่างตั้งอกตั้งใจเสียหน่อย เราจะค้นพบว่าโดยทั่วไป ประชาชนป่าเถื่อนเหล่านี้พยายามปรับปรุงตนเอง ด้วยความมานะพยายามของพวกเขาเองจนถึงความเป็นอารยะได้

ยามที่ประชาชนผู้แพ้มีสติปัญญาความรู้ และประชาชนผู้ชนะยังครึ่งป่าเถื่อนอยู่ ดังเช่นในการบุกรุกอาณาจักรโรมัน โดยประชาชาติต่าง ๆ ทางภาคเหนือ หรือในการบุกรุกประเทศจีนโดยชาวมองโกล อำนาจอันเกิดจากชัยชนะของพวกอนารยชน เป็นการเพียงพอแล้วที่จะทำให้พวกเขาอยู่ในระดับเดียวกับอารยชน และเปิดโอกาสให้เขาเดินเคียงคู่กันไป จนกระทั่งเขาเทียมบ่าเทียมไหล่กับอารยชน ฝ่ายหนึ่งมีพลัง อีกฝ่ายหนึ่งมีปัญญา พวกแรกนิยมในศาสตร์และศิลปะต่าง ๆ ของผู้แพ้ อีกพวกหนึ่งอิจฉาอำนาจของผู้ชนะ อนารยชนลงเอยด้วยการนำอารยชนเข้ามายังวังของตน ข้างฝ่ายอารยชนก็เปิดประตูสถานศึกษาของตน แต่ยามที่ผู้ซึ่งครอบครองพลังทางวัตถุ มีความเหนือทางด้านสติปัญญาด้วยแล้ว เป็นการยากมากที่ผู้แพ้จะปรับตัวให้เป็นอารยชน เขาจะถอยหนี หรือไม่ก็ถูกทำลายไป

โดยนัยนี้เอง เราจึงอาจกล่าวได้อย่างกว้าง ๆ ว่า คนป่าแสวงหาปัญญาความรู้ชณะที่มือถืออาวุธ แต่เขาไม่ได้รับความรู้

ถ้าแม้นคนอินเดียนเผ่าต่าง ๆ ซึ่งขณะนี้อาศัยอยู่ ณ ใจกลางทวีป สามารถหาพลังในเผ่าของตนเองได้อย่างเพียงพอที่จะเริ่มพัฒนาตัวไปสู่ความเจริญแล้วไซร้ พวกเขาอาจจะประสบความสำเร็จก็เป็นได้ เมื่อชนเผ่าดังกล่าวมีความเป็นอยู่เหนือชาติป่าเถื่อนอื่นๆ ซึ่งอยู่โดยรอบ ก็ย่อมจะสามารถสร้างพลังและมีประสบการณ์ได้ทีละเล็กทีละน้อย และในที่สุดเมื่อชาวยุโรปปรากฏตัวตามบริเวณชายแดนของเขา อย่างน้อยแม้จะไม่อาจรักษาเอกราชไว้ได้ พวกเขาย่อมจะอยู่ในสภาพที่จะแสดงสิทธิในดินแดนนั้นให้เป็นที่ประจักษ์ และให้ความร่วมมือกับผู้ชนะได้ แต่เคราะห์กรรมของชาวอินเดียนก็คือการเริ่มติดต่อกับประชาชนซึ่งเจริญมากที่สุด

และอยากจะเสริมว่าหิวกระหายที่สุดในโลกด้วย ในขณะที่ตนเองยังครึ่งป่าเถื่อนอยู่ การเห็นครูผู้สั่งสอนเป็นนาย และการได้รับการบีบคั้นกดขี่ และรับวิชาความรู้ในเวลาเดียวกัน

เมื่อสมัยที่มีชีวิตอยู่อย่างเสรีในป่าดงพงไพร ชาวอินเดียนในอเมริกาเหนืออยู่อย่างแร้นแค้น แต่ไม่มีความรู้สึกว่าต่ำต้อยกว่าใคร ครั้นเมื่อพวกเขาต้องการเข้าไปสู่ระดับชั้นทางสังคมของคนผิวขาว เขาจะอยู่ได้ในสังคมนั้นก็แค่ระดับชั้นสุดท้าย เพราะพวกเขาเข้ามาเยี่ยงคนโง่เง่าและยากจน ในสังคมซึ่งเต็มไปด้วยวิทยาการและความมั่งคั่ง หลังจากการใช้ชีวิตอันสับสนวุ่นวายไปด้วยความเลวร้าย และอันตรายนานา แต่พร้อมกันนั้นก็เปี่ยมไปด้วยอารมณ์และความยิ่งใหญ่[๑] พวกเขาต้องมายอมใช้ชีวิตอันซ้ำซาก หมองมัวทั้งตกต่ำ การหา

---

๑ ในชีวิตผจญภัยของประชาชนซึ่งเป็นพรานไพร ข้าพเจ้าไม่รู้ชิ มีบางสิ่งซึ่งมีลักษณะสุดที่จะขัดขืนได้มาครอบครองจิตใจมนุษย์ และฉุดลากเขาไปแม้จะใช้เหตุผลและประสบการณ์เพียงใดก็ตาม เราท่านจะยอมเชื่อในสัจจะดังกล่าวได้ด้วยการลองอ่าน บันทึกความทรงจำ ของ "แทนเนอร์" (Tanner)

แทนเนอร์ (Tanner) เป็นชาวยุโรปคนหนึ่งซึ่งคนอินเดียนนำไปเลี้ยงไว้ตั้งแต่อายุหกขวบ และได้อยู่ในป่ากับชาวอินเดียนมาตลอดเวลา ๓๐ ปี เราจะไม่มีวันได้พบเห็นอะไรที่น่าทุเรศยิ่งไปกว่าความแร้นแค้นซึ่งเขาบรรยายไว้ เขาแสดงให้เราเห็นถึงเผ่าต่างๆ ซึ่งปราศจากหัวหน้า ครอบครัวต่างๆ ซึ่งไร้ประเทศ ผู้คนซึ่งอยู่อย่างโดดเดี่ยว ซึ่งถูกห้ำหั่นกระจัดกระจายมาจากเผ่าซึ่งเคยมีอำนาจ ระเหเร่ร่อนไปไม่มีจุดหมายท่ามกลางพื้นที่ที่เป็นน้ำแข็ง และความอ้างว้างอันน่าเวทนาแห่งคานาดา ความหิวและความหนาวเหน็บติดตามเขาไปทุกหนทุกแห่ง แต่ละวันคนดูเตรียมพร้อมที่จะคอยหนีจากทั้งสองสิ่งนั้น ในหมู่คนเหล่านี้ขนบธรรมเนียมหมดสิ้นแล้วซึ่งอิทธิพลประเพณีต่างๆ ก็หมดอำนาจไป ผู้คนป่าเถื่อนยิ่งขึ้นทุกที แทนเนอร์ร่วมตกระกำลำบากไปด้วย เขารู้ว่าพื้นเพเขาเป็นชาวยุโรป เขามิได้ถูกรั้งไว้ด้วยกำลังให้อยู่ห่างจากคนผิวขาว ตรงกันข้ามแต่ละปีเขาจะมาค้าขายกับคนขาวไปตามบ้านต่าง ๆ มองเห็นความสะดวกสบายของคนเหล่านั้น เขารู้ดีว่าวันใดที่เขาประสงค์จะกลับมาสู่ชีวิตแบบอารยชน เขาย่อมทำได้ง่ายมาก แต่เขาก็อยู่กลางทะเลทรายเป็นเวลาถึง ๓๐ ปี ในที่สุดเมื่อเขากลับมาสู่สังคมที่เจริญแล้ว เขาสารภาพว่าความเป็นอยู่ซึ่งเต็มไปด้วยความแร้นแค้นต่างๆ ซึ่งเขาบรรยายไว้ สำหรับเขามีเสน่ห์อันเร้นลับซึ่งยากจะอธิบาย หลังจากละจากชีวิตนั้นไปแล้วเขายังคงกลับไปอีกหลายครั้งหลายครา กว่าจะฉุดตัวเองออกจากความระกำลำบากเหล่านั้นได้ก็แสนเสียดายอย่างยิ่ง และเมื่อเขาตั้งรกรากอยู่กับคนผิวขาวในที่สุด ลูกๆ ของเขาหลายคนปฏิเสธที่จะมาร่วมชีวิตอย่างสงบเงียบและสบายๆ กับเขา

ข้าพเจ้าเองเคยได้พบกับแทนเนอร์ตรงปากทางเข้าทะเลสาบซุพีเรีย ดูเขามีท่าทางเป็นคนป่ามากกว่าคนที่เจริญแล้ว

ในหนังสือของเขาเราไม่ได้พบทั้งความเป็นระเบียบหรือรสนิยมใด ๆ แต่โดยไม่รู้ตัวผู้เขียนวาดภาพอดีต อารมณ์ความรู้สึก ความชั่วร้าย และโดยเฉพาะความแร้นแค้นของผู้คนซึ่งเขาอยู่ร่วมด้วยอย่างมีชีวิตชีวา

ท่านไวซ์เคานท์ แอร์เนสต์ เดอบลอสวิลล์ (M.le Vicomte Ernost de Blosseville) เจ้าของหนังสือเกี่ยวกับสถานลงโทษต่างๆ ในอังกฤษได้เป็นผู้แปล "บันทึกความทรงจำ" ของแทนเนอร์ (ต่อหน้า ๔๑๒)

เลี้ยงชีพด้วยการทำงานอันเหนื่อยยากท่ามกลางความอับอายต่ำต้อย ในสายตาของพวกเขา นั่น คือผลแห่งอารยธรรมประการเดียวที่ใคร ๆ โอ้อวดให้เขาฟัง

และแม้แต่ผลนั้นเอง ก็ไม่แน่เสมอไปว่าจะได้รับ

ยามที่ชาวอินเดียนลงมือตามอย่างชาวยุโรป ซึ่งเป็นเพื่อนบ้าน และทำการเพาะปลูกเช่นคนเหล่านั้น เขาจะพบว่าเขาจะต้องเสี่ยงกับการมีคู่แข่งซึ่งน่ากลัวมากทันที คนผิวขาวเป็นเจ้าแห่งความลี้ลับทางเกษตรกรรม ส่วนคนอินเดียนเป็นเพียงผู้เริ่มต้นในศิลปะซึ่งเขาไม่รู้จัก ฝ่ายหนึ่งสามารถทำให้ผลเก็บเกี่ยวของตนเพิ่มพูนขึ้นอย่างไม่ยากเย็นอะไร อีกพวกหนึ่งกว่าจะได้พืชผลจากพื้นดินก็แสนยาก

ชาวยุโรปเคยแต่อยู่ท่ามกลางประชากรซึ่งเขารู้ว่าต้องการอะไร และเขาก็ร่วมต้องการเช่นนั้นด้วย

คนป่าอยู่อย่างโดดเดี่ยว ท่ามกลางประชาชนซึ่งเป็นศัตรู ซึ่งเขารู้จักขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ ภาษา และกฎต่าง ๆ อย่างไม่สมบูรณ์นัก แต่กระนั้นเขาจะขาดคนเหล่านั้นก็ไม่ได้ด้วยการนำผลิตผลของของตนไปแลกเปลี่ยนกับของคนผิวขาว ทำให้พวกเขาพบความสุขสบายได้ เพราะเพื่อนร่วมชาติของเขาจะให้ความช่วยเหลือได้ก็น้อยเต็มที

ดังนั้น โดยนัยนี้ เมื่อคนอินเดียนประสงค์จะขายผลิตผลจากการลงแรงของเขา เขาไม่มีผู้ซื้อทุกครั้ง ในขณะที่ชาวยุโรปหาคนซื้อได้ไม่ยาก และกว่าจะได้ผลผลิตก็ต้องสิ้นเปลืองมากมาย ในขณะที่ชาวยุโรปนำของมาขายด้วยราคาผลิตที่ต่ำ

คนอินเดียนเลี่ยงจากเคราะห์กรรมต่าง ๆ ซึ่งชนชาติป่าเถื่อนต้องผจญได้ แต่ก็ต้องมาทนรับความลำบากยากแค้น อันเกิดจากประชาชนที่เจริญแล้ว และแล้วพวกเขาต้องผจญกับอุปสรรคมากมายในยามที่อยู่ท่ามกลางความอุดมสมบูรณ์ของพวกเขา เกือบจะพอ ๆ กับสมัยที่เขาอยู่กลางป่าเขาลำเนาไพร

อย่างไรก็ตาม ในหมู่คนอินเดียน ความเคยชินนิสัยต่าง ๆ ซึ่งได้จากชีวิตเร่ร่อนยังไม่ได้ถูกทำลายไปจนหมดสิ้น ประเพณีต่าง ๆ ยังไม่สูญสิ้นอิทธิพลลงไป การนิยมการล่า

ท่านบลอสวิลล์ได้ให้คำบริบายไว้ในการแปลครั้งนั้นอย่างน่าสนใจจริง ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ท่านผู้อ่านได้เปรียบเทียบข้อเท็จจริงตามคำบอกเล่าของแทนเนอร์ กับข้อเท็จจริงซึ่งเล่าโดยนักสังเกตการณ์มากมายทั้งในสมัยเก่าและสมัยใหม่

บรรดาท่านทุกคน ซึ่งปรารถนาจะได้รู้จักสภาพปัจจุบันและมองไกลไปถึงชะตากรรมในอนาคตของเชื้อชาติอินเดียนในอเมริกาเหนือ ควรจะอ่านหนังสือของท่านเดอะบลอสวิลล์

สัตว์ยังมิได้กับสูญไป ในยามนี้ความสุขแบบคนป่าคนดงซึ่งเขาเคยได้ประสบมาในครั้งกระโน้น ท่ามกลางป่าเขากลับยิ่งมีสีสันสดสวยยิ่งขึ้นในจินตนาการอันวุ่นวายของเขา ความแร้นแค้นต่าง ๆ ซึ่งเขาเคยผจญมากลับดูน่าสยดสยองน้อยลง อันตรายที่เคยเผชิญมาก็ดูน่ากลัวน้อยลง อิสรภาพซึ่งเขาเคยได้ชื่นชมท่ามกลางคนที่มีความเท่าเทียมกัน ดูแตกต่างกับฐานะอันต่ำต้อยซึ่งเขาเป็นอยู่ขณะนี้ในสังคมที่เจริญแล้ว

อีกประการหนึ่ง เขาเคยอยู่อย่างอิสระมาเป็นเวลานาน ท่ามกลางความโดดเดี่ยว ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ เดินไปเพียงไม่กี่ชั่วโมงเขาก็จะได้มันกลับคืนมา สำหรับท้องทุ่งซึ่งแผ้วถางไปครึ่งค่อนแล้วโดยที่เขาเกือบจะไม่ได้อะไรมาประทังชีวิตเลย คนผิวขาวเพื่อนบ้านของเขาเสนอราคาซึ่งดูจะสูงทีเดียว บางทีเงินซึ่งชาวยุโรปเสนอให้นี้อาจจะช่วยให้เขาอยู่อย่างมีความสงบสุขห่างไกลจากพวกเหล่านั้นก็ได้ เขาจึงละทิ้งคันไถ จับอาวุธขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง และกลับสู่ทะเลทรายตลอดไป[๑]

---

๑ อิทธิพลทำลายล้างซึ่งประชาชนที่เจริญมากแล้วมีต่อผู้ที่เจริญน้อยกว่า สังเกตเห็นได้ในหมู่คนยุโรปเอง

เกือบ ๑ ศตวรรษมาแล้ว ท่ามกลางทะเลทราย ชาวฝรั่งเศสได้ก่อตั้งเมืองแว็งแซนซ์ (Vincennes) ริมฝั่งแม่น้ำวอแบช (Wabash) พวกเขาอาศัยอยู่ที่นั่นอย่างอุดมสมบูรณ์ เพียบพร้อม จนกระทั่งพวกอเมริกันอพยพมาถึง คนเหล่านี้เริ่มทำลายพลเมืองเก่าแก่ที่นี่จนย่อยยับ ด้วยการแข่งขัน ต่อจากนั้นจึงซื้อที่ดินของพลเมืองเหล่านั้นด้วยราคาต่ำมาก ในขณะที่เมอสิเออร์ เดอะ วอลเนย์ ซึ่งเป็นผู้ให้รายละเอียดข้าพเจ้าในเรื่องนี้ ได้ผ่านไปทางแว็งแซนซ์จำนวนคนฝรั่งเศสลดลงเหลือเพียงร้อยกว่าคน โดยที่หลายคนพร้อมที่จะไปอยู่ที่หลุยสิอานาหรือคานาดา คนฝรั่งเศสเหล่านี้เป็นคนซื่อตรง แต่ปราศจากความรู้และความอุตสาหะ พวกเขาติดนิสัยชาวป่ามาส่วนหนึ่ง ชาวอเมริกันซึ่งอาจจะด้อยกว่าพวกเขาในด้านศีลธรรม มีความเหนือพวกเขาอย่างมากมายในด้านสติปัญญา คนอเมริกันมีความอุตสาหะ มีความรู้ มั่งคั่ง และเคยชินกับการปกครองตนเอง

ข้าพเจ้าเองเคยเห็นว่าในคานาดาที่ซึ่งความแตกต่างทางปัญญาระหว่างคนสองเชื้อชาติ ปรากฏชัดแจ้งน้อยกว่า คนอังกฤษ ซึ่งเป็นเจ้าทางพาณิชย์และอุตสาหกรรมในประเทศของชาวคานาดา กำลังขยายตัวออกไปทุกๆด้าน พร้อมกับบีบคนฝรั่งเศสไว้ในขอบเขตซึ่งแสนจะคับแคบ

เช่นเดียวกัน ในหลุยสิอานา กิจกรรมพาณิชย์และอุตสาหกรรมแทบทุกประเภท รวมอยู่ในกำมือของชาวแองโกลอเมริกัน

มีสิ่งสะดุดตายิ่งไปกว่านี้เกิดขึ้นในมณฑลเท็กซัส เป็นที่ทราบกันว่ามลรัฐเท็กซัสเป็นส่วนหนึ่งของเม็กซิโก และเป็นเส้นเขตแดนของประเทศ ทางด้านสหรัฐอเมริกาสองสามปีมานี้เอง ชาวแองโกลอเมริกันแทรกซึมเข้าไปในแคว้นนี้ ซึ่งยังมีประชาชนไม่มากนัก เข้าไปซื้อที่ดิน แย่งการอุตสาหกรรม และเข้าไปแทนที่ประชากรที่อยู่ที่นั่นมาแต่เดิมอย่างรวดเร็ว เราสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่า แม้นเม็กซิโกไม่รีบหยุดยั้งการเคลื่อนไหวนี้แล้วไซร้ ไม่ช้าไม่นานเท็กซัสก็คงจะหลุดลอยไป (ต่อหน้า ๔๑๖)

เราอาจตัดสินความจริงเกี่ยวกับภาพอันน่าเศร้านี้ได้ จากสิ่งซึ่งเกิดขึ้นในหมู่พวกครีกและเชอโรกี ซึ่งข้าพเจ้าเคยกล่าวถึงมาแล้ว

คนอินเดียนเหล่านี้ แม้จะทำอะไรต่ออะไรได้น้อยมาก แต่ก็ได้แสดงให้เห็นถึงอัจฉริยภาพตามธรรมชาติ มากพอ ๆ กับประชาชนชาวยุโรปซึ่งมีกิจกรรมกว้างขวางกว่า แต่ชาติซึ่งเช่นเดียวกับคน ย่อมต้องการเวลาเพื่อที่จะเรียนรู้ ไม่ว่าจะมีปัญญาและความมานะพยายามเพียงใดก็ตาม

ขณะที่คนป่าเหล่านี้ลงมือลงแรงเพื่อนำความเจริญมาสู่ตน คนยุโรปยังคงรายล้อมพวกเขาต่อไปไม่ว่าแห่งหนใด และบีบรัดพวกเขายิ่งขึ้นทุกที ปัจจุบันนี้ชนสองเชื้อชาตินี้ได้พบกันแล้วในที่สุด ทั้งสองเชื้อชาติเข้ามาอยู่ใกล้ชิดกัน คนอินเดียนสูงส่งขึ้นกว่าบิดาของเขาซึ่งเป็นคนเถื่อน แต่ยังด้อยกว่าคนขาวเพื่อนบ้านของเขามากอยู่ โดยอาศัยทรัพยากร และปัญญาความรู้ของพวกตน ไม่ช้าคนยุโรปก็สามารถยึดผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งชาวพื้นเมืองเคยได้มาจากการครอบครองที่ดินมาเป็นของตนได้ พวกเขาตั้งถิ่นฐานอยู่ท่ามกลางคนพื้นเมือง แย่งที่ดินมาเป็นของตน หรือไม่ก็ซื้อมาด้วยราคาต่ำมาก และทำให้คนพื้นเมืองต้องพินาศย่อยยับลงด้วยการแข่งขัน ซึ่งคนพื้นเมืองมิสามารถต่อกรได้ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด เมื่อต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางประเทศของตนเอง คนอินเดียนจึงก่อตั้งเป็นอาณานิคมชาวต่างชาติกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งไม่ค่อยมีความสะดวกกายสะดวกใจนัก ท่ามกลางประชาชนจำนวนมาก ซึ่งมีความเป็นนายเหนือพวกเขา[๑]

---

๑ โปรดดูในเอกสารทางกฎหมายจากการประชุมสภาครั้งที่ ๒๑ ฉบับที่ ๘๕ ถึงความเกลียดทุกชนิด ซึ่งประชากรผิวขาวกระทำในอาณาจักรของคนอินเดียน เดี๋ยว ๆ คนแองโกลอเมริกันก็มาตั้งถิ่นฐานอยู่บนส่วนหนึ่งของอาณาจักร ราวกับว่าไม่มีที่ดินที่ไหนอีกแล้ว จนกองทัพของสภาต้องเกรสต้องเข้ามาขับไล่ออกไป เดี๋ยว ๆ ก็มาขโมยสัตว์เลี้ยงไป เผาบ้านเรือน ปล้นผลไม้ของชาวพื้นเมือง หรือกระทำการรุนแรงต่อร่างกายพวกเขา

จากเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น จึงมีข้อพิสูจน์อย่างหนึ่งติดตามมา คือชนพื้นเมืองต้องตกเป็นเหยื่อแห่งการใช้กำลังในทางที่ผิดไม่เว้นแต่ละวัน สหภาพยังคงมีเจ้าหน้าที่หนึ่งนายซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของสหภาพอยู่ในหมู่คนอินเดียนตามปกติ รายงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่กับพวกเชอโรกี รวมอยู่ในเอกสารซึ่งข้าพเจ้านำมาอ้างเหล่านี้ด้วย ภาษาที่ข้าราชการผู้นั้นใช้มักจะสนับสนุนคนป่าเถื่อบตลอดเวลา เขากล่าวไว้ในหน้า ๑๒ ว่า "การสอดแทรกเข้ามาในดินแดนของเชอโรกีโดยพวกผิวขาวจะก่อให้เกิดความพินาศต่อผู้ที่อาศัยอยู่ที่นั่น ผู้ซึ่งมีความเป็นอยู่อย่างน่าเวทนา และไม่มีพิษสงอันใด" ต่อจากนั้นเรามองเห็นว่ามลรัฐจอร์เจีย ซึ่งต้องการขยับเขตแดนของพวกเชอโรกีให้แคบเข้าไปอีก ก็ลงมือกั้นเขตแดน เจ้าหน้าที่ของส่วนกลางจึงตั้งข้อสังเกตว่าเนื่องจากการบีกเขตแดนกระทำโดยคนขาวเท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงไม่มีค่าอันใด

วอชิงตันเคยกล่าวต่อสภาคองเกรสในครั้งหนึ่งว่า "เรามีปัญญาความรู้และพลังเหนือชนชาติอินเดียน จึงเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่เราจะปฏิบัติต่อเขาด้วยน้ำใจอันดีงามและด้วยความเมตตาการุณย์เสียด้วยซ้ำ"

นโยบายอันสูงส่งและกอปรด้วยคุณธรรมนี้ มิได้ถูกนำมาใช้ในเวลาต่อมา

นอกจากความหิวกระหายของชาวอาณานิคมแล้ว เป็นธรรมดาอยู่เองที่การกดขี่บังคับทางการปกครองจะต้องติดตามมา แม้ว่าชาวเชอโรกีและชาวครีกจะตั้งถิ่นฐานอยู่บนดินแดนซึ่งเขาเคยอยู่มาก่อนที่ชาวยุโรปจะมาถึงก็ตาม แม้ว่าชาวอเมริกันจะเคยปฏิบัติต่อพวกเขาเยี่ยงที่เคยปฏิบัติต่อต่างชาติก็ตาม รัฐซึ่งพวกเขาตั้งบ้านเรือนอยู่ ไม่ประสงค์ที่จะยอมรับว่าคนอินเดียนเหล่านั้นเป็นประชาชนเสรี และแล้วพวกยุโรปก็ได้ลงมือทำให้ผู้คนซึ่งเพิ่งโผล่พ้นป่าดงออกมายังไม่ทันไร ยอมสยบต่อเจ้าหน้าที่ ต่อขนบธรรมเนียม และกฎหมายของพวกตน[๑] ความยากลำเค็ญผลักไสคนอินเดียนผู้เคราะห์ร้ายเหล่านี้ไปสู่อารยธรรม ปัจจุบันนี้ความกดขี่บังคับกลับผลักดันพวกเขาไปสู่ความป่าเถื่อนอีกวาระหนึ่ง หลายคนเมื่อออกจากท้องทุ่งซึ่งปราบที่ไปได้ครึ่งค่อนแล้วได้หันกลับไปหาความเคยชินในชีวิตแบบป่าดงอีกครั้งหนึ่ง

ถ้าแม้นเราพิจารณาดูมาตรการกดขี่ทารุณ ซึ่งนักกฎหมายของมลรัฐภาคใต้นำมาใช้ ถ้าเราพิจารณาดูพฤติกรรมของพวกผู้ว่าราชการรัฐ และการกระทำของศาลแห่งรัฐ เราจะยอมเชื่ออย่างง่ายดายว่า การขับไล่คนอินเดียนออกไปจนหมดสิ้น คือเป้าหมายในบั้นปลาย ซึ่งคนเหล่านั้นกำลังมานะพยายามที่จะมุ่งไปให้ถึง คนอเมริกันในภาคนี้ของสหภาพมองดูผืนแผ่นดินซึ่งคนพื้นเมืองครอบครองอยู่ด้วยความอิจฉา พวกเขารู้สึกดีว่าชาวพื้นเมืองเหล่านี้ยังมิได้สูญเสียประเพณีแบบชีวิตป่าดงของเขาไปเสียทั้งหมด และก่อนที่อารยธรรมจะผูกมัดเขาให้ติดอยู่กับที่ดิน พวกเขาประสงค์ที่จะทำให้ชาวพื้นเมืองตกอยู่ในสภาพท้อแท้สิ้นหวังและบังคับพวกนี้ให้ออกไปห่าง ๆ

---

๑ ในปี ค.ศ. ๑๘๒๙ มลรัฐอลาบามาแบ่งอาณาจักรของพวกครีกออกเป็นเคาน์ตี้ และให้ประชากรอินเดียนยอมอยู่ใต้เจ้าหน้าที่ชาวยุโรป

ในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ รัฐมิสซิสซิปปีพิจารณาว่าพวกช็อคเทาว์และชิคกาทัสเหมือนกับคนผิวขาว และประกาศว่าคนใดก็ตามในหมู่คนเหล่านั้น ถ้ามีตำแหน่งเป็นหัวหน้าจะถูกลงโทษปรับ ๑,๐๐๐ ดอลล่าร์ และจำคุก ๑ ปี

ครั้นเมื่อมลรัฐมิสซิสซิปปีขยายกฎหมายของตนไปเหนือคนอินเดียนเผ่าชัคทาส์ ซึ่งอาศัยอยู่ในอาณาเขตของรัฐ คนเหล่านี้ได้มาร่วมชุมนุมกัน หัวหน้าพวกเขาบอกให้เขารู้จึงเงื่อนไขของคนขาว และอ่านกฎหมายบางมาตราซึ่งพวกตนจะต้องยอมรับนับถือให้ฟัง คนป่าจึงประกาศเป็นเสียงเดียวกันว่าจะกลับเข้าไปอยู่ในดินแดนรกร้างดีกว่า (หนังสือพิมพ์มิสซิสซิปปี)

เมื่อถูกบีบบังคับโดยรัฐต่าง ๆ ชนเผ่าครีกและเชอโรกีจึงหันไปเจรจากับรัฐบาลกลาง ข้างรัฐบาลกลางก็มิใช่จะเฉยเมยต่อความเดือดร้อนของคนเหล่านั้น ด้วยปรารถนาอย่างจริงใจที่จะช่วยชีวิตชาวพื้นเมืองที่เหลืออยู่ และเป็นหลักประกันให้พวกนี้ได้ครอบครองที่ดินอย่างเสรี[๑] แต่เมื่อรัฐบาลกำลังหาทางที่จะปฏิบัติตามจุดประสงค์ดังกล่าว ฝ่ายมลรัฐต่าง ๆ ก็ทำการต่อต้านอย่างรุนแรง รัฐบาลจึงตกลงใจอย่างไม่ยากเย็นนัก ที่จะปล่อยให้คนบ่าคนดงบางเผ่าซึ่งถูกทำลายไปครึ่งค่อนแล้วให้ล้มหายตายไป เพื่อมิให้สหภาพอเมริกันต้องตกอยู่ในอันตราย

เมื่อไร้ซึ่งอำนาจที่จะปกป้องชาวอินเดียน อย่างน้อยรัฐบาลกลางก็ยังปรารถนาที่จะผ่อนคลายให้ชะตากรรมพวกเขาเลวร้ายน้อยลง ด้วยเป้าหมายอันนี้ รัฐบาลจึงเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการพาคนเหล่านั้นไปสู่ที่อื่น

ตรงบริเวณระหว่างเส้นรุ้งที่ ๓๓ และ ๓๗ องศาเหนือ มีดินแดนอันกว้างใหญ่ไพศาล ซึ่งใช้ชื่อว่าอาร์กันซอ จากแม่น้ำสายสำคัญซึ่งให้ความชุ่มชื้นแก่บริเวณแห่งนี้ ชายแดนข้างหนึ่งติดกับเม็กซิโก อีกข้างหนึ่งคือชายฝั่งแม่น้ำมิสซิสซิปปี แม่น้ำลำธารมากมายไหลผ่านดินแดนแห่งนี้โดยทั่วไป ภูมิอากาศอบอุ่น และพื้นดินอุดมสมบูรณ์ เราจะพบก็แต่คนบ่าบางเผ่าร่อนเร่อยู่แถวนี้ ณ ส่วนนี้ของประเทศซึ่งอยู่ติดกับเม็กซิโกมากที่สุด และอยู่ห่างไกลเคหสถานของชาวอเมริกันมากนี่เอง ที่รัฐบาลสหภาพประสงค์ที่จะพาประชากรพื้นเมืองภาคใต้ที่ยังหลงเหลืออยู่มาไว้

---

๑ ในปี ค.ศ. ๑๘๑๘ สภาคองเกรสสั่งว่าอาณาบริเวณอาร์กันซอ จะได้รับการเยี่ยมเยียนจากคณะกรรมาธิการอเมริกัน พร้อมด้วยผู้แทนราษฎรชาวครีก ช็อคทาว์และชิกาซาส การเดินทางครั้งนั้นอยู่ภายใต้บัญชาของนายเคนเนอร์ลี แม็คคอย วอชฮูด และจอห์น เบลล์ (Kennerly, Mc.Coy, Wash Hood, John Bell) โปรดดูรายงานต่าง ๆ ของคณะกรรมาธิการและบันทึกของพวกเขาในเอกสารของสภา ฉบับที่ ๘๗ ของสภาผู้แทนราษฎร

(ต่อจากหน้า ๔๑๓) หากแม้นว่าความแตกต่างบางประการ ซึ่งถ้าเทียบกันแล้วจะมีไม่มากเท่าไรนักในอารยธรรมยุโรป จะนำมาซึ่งผลดังกล่าว ย่อมเป็นการง่ายที่จะเข้าใจสิ่งซึ่งจะต้องเกิดขึ้น เมื่ออารยธรรมซึ่งเพียบพร้อมที่สุดของยุโรป เข้ามาติดต่อกับความบ่าเถื่อนของชาวอินเดียน*

*(นี่เป็นคำชี้แจงที่น่าสนใจมาก และเต็มไปด้วยข้อสังเกตที่ถูกต้อง ทั้งยังเป็นคำพยากรณ์ที่แม่นด้วย ในเมื่อเม็กซัสซึ่งชาวอาณานิคมอเมริกันอาศัยอยู่ ทำการปฏิวัติต่อต้านสเปน เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๓๖ กลายเป็นของคนอเมริกันขึ้นมาจริง ๆ ในปี ค.ศ. ๑๘๔๕ นอกจากนั้น "การแข่งขัน" ซึ่ง ต๊อกเกอะวิลล์พูดถึงยังเป็นการประชันกันระดับชาติด้วย ไม่ใช่เป็นเรื่องความแตกต่างทางลักษณะอารมณ์เพียงอย่างเดียว การที่มลรัฐนี้บรรลุถึงสภาพเจริญรุ่งเรือง ทำให้คนไม่รู้สึกเสียใจ ที่ได้หลีกเลี่ยงจากการปฏิวัติทั้งมวลของสาธารณรัฐข้างเคียง มาเป็นเวลานับ ๑๐๐ ปีมาแล้ว)

ในปลายปี ค.ศ. ๑๘๓๑ มีผู้ยืนยันกับเราว่าชาวอินเดียน ๑๐,๐๐๐ คนได้ลงมาอยู่ตามฝั่งแม่น้ำอาร์กันซอแล้ว ส่วนคนอื่นทยอยกันมาทุก ๆ วัน แต่สภาคองเกรสยังไม่สามารถทำให้ผู้ที่สภาประสงค์จะจัดการชะตากรรมให้แสดงเจตจำนงอย่างเป็นเอกฉันท์ได้ พวกหนึ่งนั้นยินยอมอย่างปรีดาปราโมทย์ที่จะไปให้ห่างจากบ้านของเหล่าทรราชย์ พวกที่มีปัญญาความรู้สูงกว่าปฏิเสธที่จะละทิ้งพืชผลซึ่งเริ่มผลิ และบ้านเรือนแห่งใหม่ของตน พวกนี้คิดว่าแม้ผลงานอันเกิดจากอารยธรรมเกิดหยุดชะงักลง ก็คงจะไม่ได้งานนั้นกลับคืนมาอีกแล้ว พวกเขาเกรงว่านิสัยความเคยชินต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้น ณ ที่เดียวกันซึ่งเพิ่งจะได้รับมา อาจจะสูญหายไปอย่างไม่มีวันกลับท่ามกลางดินแดนซึ่งยังป่าเถื่อนอยู่ ที่ซึ่งไม่มีการเตรียมการไว้แต่อย่างใด เพื่อให้ประชาชนดำรงชีวิตแบบนักเพาะปลูก พวกเขารู้ว่าในดินแดนรกร้างแห่งใหม่ พวกเขาจะต้องพบกับชนเผ่าศัตรู และเพื่อที่จะต่อต้านกับคนเหล่านั้น พวกเขาขาดพลังเยี่ยงคนป่าเถื่อนเสียแล้วทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้รับพลังแห่งอารยธรรมเลย นอกจากนั้น คนอินเดียนยังค้นพบได้ไม่ยากว่าในที่อยู่ที่เสนอมานั้น มีแต่สิ่งซึ่งใช้เป็นการชั่วคราวเท่านั้น ใครจะประกันพวกเขาได้ว่า ณ ที่พักแห่งใหม่นี้ พวกเขาจะพำนักอยู่ได้อย่างสันติสุขในที่สุด สหรัฐอเมริการับรองที่จะให้พวกเขาคงอยู่ที่นั่น แต่อาณาบริเวณซึ่งเขาครอบครองอยู่ในขณะนี้ เมื่อครั้งกระโน้นก็ได้รับการยืนยันด้วยคำสาบานอย่างจริงจังที่สุดมาแล้ว[๑] ปัจจุบันนี้รัฐบาลมิได้ยึดที่ดินของพวกเขาไปก็จริงอยู่ แต่รัฐบาลปล่อยให้มีการบุกรุกได้ ภายในเวลาไม่กี่ปีไม่ต้องสงสัยเลย ประชากรผิวขาวพวกที่เขยิบเข้าไปรอบ ๆ คนอินเดียนเหล่านี้เอง จะเข้าไปแทนที่พวกเขาในดินแดนอันเวิ้งว้างเหล่านั้นในอาร์กันซออีกครั้งหนึ่ง ยามนั้นคนอินเดียนจะต้องตกระกำลำบากเช่นที่เคยเป็นมา โดยปราศจากหนทางเยียวยาแบบเดิม และไม่ช้าไม่นานเมื่อพวกเขาเกิดขาดที่ดินไป พวกเขาคงจะต้องยอมตายเช่นเคย

---

๑ ในสนธิสัญญาซึ่งกระทำกับชาวครีกในปี ค.ศ. ๑๗๙๐ เราจะพบเงื่อนไขดังต่อไปนี้

"สหรัฐอเมริกาขอประกันอย่างแน่แน่จริงจังกับชาติครีก ในเรื่องผืนแผ่นดินทั้งมวล ซึ่งชนชาตินี้ครอบครองอยู่ในอาณาจักรของสหภาพ"

สนธิสัญญาซึ่งกระทำขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๗๙๑ กับชาวเชอโรกีบรรจุข้อความดังต่อไปนี้

"สหรัฐอเมริกาขอประกันอย่างแน่แน่จริงจังกับชาติเชอโรกีในเรื่องผืนแผ่นดินทั้งมวล ซึ่งชนชาตินี้ไม่เคยยอมยกให้ใครมาก่อน แม้นเกิดมีราษฎรแห่งสหรัฐอเมริกาผู้ใดหรือบุคคลใดก็ตามที่มิใช่คนอินเดียน มาตั้งถิ่นฐานอยู่บนอาณาจักรของเชอโรกี สหรัฐอเมริกาขอประกาศว่าจะถอนความคุ้มครองจากราษฎรผู้นั้น และจะส่งคนผู้นั้นให้แก่ชาติเชอโรกี เพื่อนำตัวไปลงโทษตามแต่จะเห็นควร" (มาตรา ๘)

ความโลภและความรุนแรงในวิธีการปฏิบัติของสหภาพต่อคนอินเดียน มีน้อยกว่าในนโยบายต่าง ๆ ที่มลรัฐใช้อยู่ แต่รัฐบาลทั้งสองระดับต่างขาดความสุจริตใจเท่า ๆ กัน

รัฐต่าง ๆ ขณะที่ขยายสิ่งซึ่งเขาเรียกว่าสิ่งที่ดีงามอันเกิดจากกฎหมาย ไปในหมู่ชาวอินเดียน คาดว่าคนอินเดียนชอบที่จะออกไปให้ไกล ๆ มากกว่าจะยอมสยบต่อกฎหมายนั้น ฝ่ายรัฐบาลกลาง ขณะที่สัญญากับผู้เคราะห์ร้ายเหล่านั้นว่าจะให้ที่พักพิงอันถาวรทางภาคตะวันตกนั้นมิใช่จะไม่รู้ว่ารัฐบาลไม่สามารถจะประกันได้เลยในเรื่องดังกล่าว[๑]

โดยนัยนี้ รัฐต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีเผด็จการ จึงบังคับให้คนเถื่อนเหล่านี้ต้องหนีไปสหภาพ โดยอาศัยสัญญาที่ตนให้ไว้ และอาศัยทรัพยากรของตน ทำให้การหนีไปครั้งนั้นสะดวกง่ายดาย นี่เป็นการใช้มาตรการต่างออกไป ซึ่งมุ่งไปสู่เป้าหมายอันเดียวกัน

ชาวเชอโรกีได้กล่าวไว้ในหนังสือร้องทุกข์ต่อสภาคองเกรสว่า[๒] "ด้วยเจตนารมณ์ของพระบิดาผู้สถิตอยู่ ณ สรวงสวรรค์ เชื้อชาติของคนผิวแดงในอเมริกามีจำนวนน้อยลง เชื้อชาติของคนผิวขาวยิ่งใหญ่และมีชื่อเสียงมากขึ้น"

"เมื่อบรรพบุรุษของท่านบรรลุถึงฝั่งน้ำของเรานั้น คนผิวแดงมีพลกำลังกล้าแข็ง และแม้ว่าเขาจะโง่เง่าและป่าเถื่อน เขาก็ต้อนรับคนเหล่านั้นด้วยน้ำใจอันดี และอนุญาตให้พวกเขาได้พักเท้าอันเมื่อยล้าบนพื้นดินของเรา บิดาของเราและบิดาของท่านได้เคยจับมือกันเพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งมิตรภาพ และอยู่มาอย่างสันติสุข"

---

๑ แต่ข้อนี้ก็มิได้ห้ามมิให้มีการสัญญากับคนอินเดียนอย่างเป็นการเป็นงานที่เดียว โปรดดูจดหมายของประธานาธิบดีซึ่งมีไปถึงชาวครีก ลงวันที่ ๓ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๑๒ (Proceedings of the Indian board in the city of New York, p.5) ดังนี้ "เลยแม่น้ำอันกว้างใหญ่ (มิสซิสซิปปี้) ออกไป บิดาของท่าน" เขากล่าว "เพื่อที่จะต้อนรับท่านทั้งหลาย ได้ตระเตรียมดินแดนอันไพศาลไว้ให้ ณ ที่นั้นพี่น้องชาวผิวขาวของท่านจะไม่ไปรบกวนท่าน พวกเขาจะไม่มีสิทธิใด ๆ เหนือพื้นดินของท่าน พวกท่านจะอยู่ที่นั่นได้ ทั้งท่านและลูกหลานของท่าน ท่ามกลางความสันติสุข และความอุดมสมบูรณ์นานตราบเท่าที่พืชพันธุ์จะเจริญงอกงาม และลำธารจะไหลรินอยู่เรื่อย ๆ พื้นดินเหล่านั้นจะเป็นของท่านตลอดไป"

ในจดหมายฉบับหนึ่งซึ่งเขียนถึงเชอโรกี โดยเลขาธิการกรมการสงคราม วันที่ ๑๘ เมษายน ค.ศ. ๑๘๒๙ ข้าราชการผู้นั้นประกาศว่า ชนชาวเชอโรกีไม่ควรจะชื่นชมที่ยังคงรักษาสิทธิในที่ดินซึ่งเขาครอบครองอยู่ในขณะนั้น แต่เขาก็ประกันกับคนเหล่านั้นเป็นมั่นเหมาะเช่นเดียวกัน เมื่อถึงเวลาที่ชาวเชอโรกีจะต้องย้ายไปอยู่อีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำมิสซิสซิปปี้ (หนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๖) ราวกับว่าแม้ขณะนี้เขาไม่มีอำนาจ แต่เมื่อถึงเวลานั้นเขาคงจะมีอำนาจกระมัง

๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๒๕

"ทุกสิ่งซึ่งคนขาวร้องขอ เพื่อที่จะสนองความต้องการของเขา คนอินเดียนจะรีบจัดหามาให้ ครั้งนั้นคนอินเดียนเป็นนาย และคนขาวเป็นผู้ขอร้องอ้อนวอน มาบัดนี้ภาพนั้นเปลี่ยนไป กำลังของคนผิวแดงกลายเป็นความอ่อนแอ ยิ่งเพื่อนบ้านของเขาเพิ่มจำนวนมากขึ้นเท่าไร อำนาจของคนผิวแดงก็ยิ่งลดลงเท่านั้น และบัจจุบันนี้ในบรรดาชนเผ่าต่าง ๆ ซึ่งทรงพลังมากมายที่ครอบคลุมผืนดินซึ่งท่านทั้งหลายเรียกว่าสหรัฐอเมริกา แทบจะเหลืออยู่ไม่กี่เผ่าซึ่งรอดพ้นจากความหายนะของโลกไปได้ ชนเผ่าทางภาคเหนือทั้งหลายซึ่งครั้งกระโน้นเป็นที่กล่าวขวัญถึงในหมู่พวกเราในด้านพลานุภาพ ก็มาสูญหายไปเกือบจะหมดแล้ว นี่คือชะตาชีวิตของคนผิวแดงแห่งอเมริกา"

"พวกเราเล่าซึ่งเป็นพวกสุดท้ายของเชื้อชาติเรา เราควรจะต้องตายไปด้วยหรือ"

"นับแต่กาลเวลาเหลือที่จะจดจำ พระบิดาของพวกเราทุกคนซึ่งสถิตอยู่ ณ สรวงสวรรค์ได้มอบดินแดนซึ่งเราครอบครองอยู่นี้ให้แก่บรรพบุรุษของเรา บรรพบุรุษของเราได้ยกให้เราเป็นมรดก เราได้เก็บรักษามันไว้ด้วยความเคารพ เพราะมันบรรจุไว้ซึ่งกระดูกของท่านเหล่านั้น มรดกชิ้นนี้เราเคยยอมยกให้ใครหรือสูญเสียไปหรือเปล่า ขออนุญาตให้เราถามท่านเยี่ยงผู้น้อยว่ามีสิทธิในดินแดนอื่นใดที่ประชาชนจะพึงมีได้ ดีไปกว่าสิทธิในมรดกและสิทธิอันเกิดจากการครอบครองอยู่เนิ่นนานเหลือที่จะจดจำอีกหรือ เราทราบดีว่ารัฐจอร์เจียและประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาอ้างในบัจจุบันว่า เราได้สูญเสียสิทธิดังกล่าวไปแล้ว แต่นั่นดูเป็นการกล่าวยืนยันโดยไม่ต้องเสียอะไรเลย เราเสียสิทธิไปเมื่อครั้งไหนหรือ เราก่ออาชญากรรมใดหรือที่ทำให้เราต้องสูญเสียประเทศของเรา มีใครมาตำหนิเราที่ทำการรบภายใต้ร่มธงแห่งกษัตริย์ของบริเตนใหญ่เมื่อครั้งสงครามกู้อิสรภาพกระนั้นหรือ ถ้าแม้นสิ่งเหล่านั้นคืออาชญากรรมซึ่งใคร ๆ กำลังกล่าวถึง เพราะเหตุใด ในสนธิสัญญาฉบับแรก หลังจากสงครามครั้งนั้น ทำไมท่านจึงมิได้ประกาศว่าเราได้สูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินของเราแล้ว ทำไมท่านจึงมิได้แทรกมาตราหนึ่งในทำนองนี้ลงไปในสนธิสัญญาครั้งกระนั้นด้วยว่า 'สหรัฐอเมริกาอยากจะมอบสันติสุขให้แก่ชาติเชอโรกี แต่เพื่อลงโทษพวกเขาในฐานะที่เข้าร่วมสงคราม จึงขอประกาศว่าใคร ๆ ควรพิจารณาว่าคนเหล่านี้เป็นเพียงชาวนาในที่ดินนั้น และพวกเขาจะต้องยินยอมที่จะออกไปให้ห่าง เมื่อมลรัฐซึ่งอยู่เคียงข้างร้องขอให้ทำเช่นนั้น' นั่นคือเวลาเหมาะที่ควรจะกล่าวไว้ดังนั้น แต่ยามนั้นไม่เคยมีใครฉุกคิดถึงเรื่องนั้น ทั้งไม่มีวันที่บิดาของเราจะยินยอมทำสนธิ

สัญญา ซึ่งผลแห่งสัญญาจะเป็นการกำจัดสิทธิอันศักดิ์สิทธิ์ที่สุดแห่งบิดาเรา และแย่งชิงประเทศของท่านไป"

นั่นคือคำกล่าวของคนอินเดียน สิ่งซึ่งเขาพูดเป็นความจริง สิ่งซึ่งเขาคาดการณ์ล่วงหน้าดูเป็นสิ่งสุดจะหลีกเลี่ยงได้

ไม่ว่าเราจะพิจารณาดูชะตาชีวิตของชาวพื้นเมืองแห่งอเมริกาเหนือในด้านใดก็ตาม เราจะมองเห็นแต่ความเลวร้ายซึ่งสุดจะเยียวยาได้ ถ้าแม้นเขายังเป็นคนเถื่อนอยู่ขณะที่คนมุ่งหน้ามาก็จะผลักดันพวกเขาให้เดินหน้าไปเรื่อย ถ้าแม้นเขาประสงค์จะนำความเจริญมาสู่ตน การติดต่อกับคนที่เจริญกว่าพวกเขา ย่อมจะทำให้เขาต้องถูกกดขี่ข่มเหงและตกระกำลำบาก ถ้าแม้นเขายังคงร่อนเร่พเนจรจากดินแดนอันรกร้างว่างเปล่าแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง เขาย่อมจะล้มหายตายลง ถ้าเขาเริ่มตั้งรกรากเขาก็จะตายลงเช่นเดียวกัน เขาจะมีความรู้ได้ก็โดยอาศัยคนยุโรปเท่านั้น และการที่คนยุโรปเข้ามาใกล้ เป็นการทำให้เขาตกต่ำลง และผลักดันพวกเขาไปสู่ความป่าเถื่อน ตราบที่เราปล่อยให้เขาอยู่อย่างโดดเดี่ยว เขาย่อมปฏิเสธที่จะเปลี่ยนขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของพวกเขา และเมื่อเขาถูกบังคับให้เกิดความต้องการเช่นนั้น จึงไม่ใช่เวลาที่จะทำอย่างนั้นอีกแล้ว

พวกสเปนปล่อยสุนัขของตนให้กระโจนใส่คนอินเดียนราวกับเขาเป็นสัตว์ดุร้าย พวกเขาปล้น โลกใหม่ เช่นเดียวกับเมืองซึ่งยึดได้จากการบุกโจมตีอย่างไร้ความยั้งคิดและไร้เมตตา แต่เขาไม่สามารถจะทำลายทุกอย่างได้ ความพิโรธร้ายกาจย่อมมีจุดจบ ประชากรอินเดียนที่เหลืออยู่ซึ่งรอดพ้นจากการเข่นฆ่าครั้งนั้น ลงเอยด้วยการอยู่คละเคล้าไปกับผู้ชนะ และด้วยการยอมรับศาสนาและขนบธรรมเนียมของคนเหล่านั้น[๑]

พฤติกรรมของคนอเมริกันในสหรัฐอเมริกาต่อชนชาวพื้นเมือง กลับแสดงให้เห็นถึงความผักใฝ่ในรูปแบบและความถูกต้องตามกฎหมายที่แท้จริงที่สุด ขอเพียงแต่ให้คนอินเดียนยังคงอยู่ในสภาพแบบป่าของเขา คนอเมริกันจะไม่ไปยุ่งเกี่ยวในกิจการของคนเหล่านั้นเลย และจะปฏิบัติต่อพวกเขาเยี่ยงประชาชนซึ่งมีเอกราช คนอเมริกันจะไม่ยอมครอบครองที่ดินของพวกเขาโดยมิได้มาอย่างถูกต้องด้วยวิธีการทำสัญญาเป็นอันขาด และถ้าแม้นชาติอินเดียน

---

๑ นอกจากนี้ เราไม่ควรให้เกียรติแก่ชาวสเปนว่าทำให้เกิดผลเช่นนั้น ถ้าแม้นว่าตอนที่ชาวยุโรปมาถึง คนอินเดียนยังมิได้ตั้งรกรากอยู่กับที่เพราะการเกษตร พวกเขาคงจะต้องถูกทำลายไปอย่างมิต้องสงสัย ทั้งในอเมริกาใต้เช่นเดียวกับในอเมริกาเหนือ

เผอิญอยู่ในดินแดนของตนไม่ได้อีกแล้ว พวกเขาก็จะจูงมือชาวอินเดียนฉันพี่น้อง และพาพวกเขาออกไปตายพ้นประเทศแห่งบิดาเขาเหล่านั้นด้วยตนเอง

คนสเปน แม้จะอาศัยความหฤโหดน่าสยดสยองซึ่งไม่เคยมีเยี่ยงอย่างมาก่อนด้วยการทำตัวให้เป็นที่น่าละอายอย่างยากจะลบเลือน ก็ไม่สามารถทำลายล้างเชื้อชาติอินเดียนได้หมดสิ้น หรือแม้แต่จะกีดกันมิให้คนอินเดียนร่วมมีสิทธิอันเดียวกับพวกเขาได้ ชาวอเมริกันในสหรัฐอเมริกาสามารถบรรลุผลทั้งสองได้สำเร็จอย่างง่ายดายน่าอัศจรรย์ที่เดียว ทำอย่างเงียบ ๆ สบาย ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย อย่างเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยไม่ต้องเสียเลือดเนื้อ โดยมิได้ฝ่าฝืนหลักศีลธรรม ใหญ่ ๆ แม้แต่ข้อเดียวในสายตาของชาวโลก ไม่มีใครสามารถทำลายมนุษย์ในขณะที่เคารพกฎหมายแห่งมนุษยชาติได้ดีกว่านี้

ฐานะของเชื้อชาติคนผิวดำในสหรัฐอเมริกา[๒] อันตรายซึ่งคนผิวขาวต้องเผชิญเมื่อมีคนผิวดำ

คนอินเดียนจะต้องตายลงอย่างโดดเดี่ยว เช่นเดียวกับที่เขาเคยมีชีวิตอยู่ แต่ชะตาชีวิตของชาวนิโกรในบางแง่เกี่ยวพันอยู่กับชะตาชีวิตของชาวยุโรป เชื้อชาติทั้งสองผูกพันอยู่

---

๑ โปรดดูรายงานฉบับหนึ่งในหลาย ๆ ฉบับของนายเบลล์ซึ่งเขียนในนามของคณะกรรมการกิจการของชาวอินเดียนลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๓๐ ในรายงานนั้นกำหนดไว้ในหน้า ๕ โดยอาศัยเหตุผลที่เหมาะสมอย่างยิ่ง และพิสูจน์อย่างฉลาดที่เดียวว่า "The fundamental principle, that the Indians had no right by virtue of their ancient possession either of soil, or sovereignty has never been abandoned expressly or by implication" กล่าวคือ คนอินเดียนโดยอาศัยอำนาจแห่งการครอบครองมาเก่าก่อน ไม่ได้รับกรรมสิทธิ์ใด ๆ หรืออธิปไตยใด ๆ นี่เป็นหลักมูลฐานซึ่งไม่เคยถูกละเลยแต่อย่างใด ทั้งอย่างโจ่งแจ้งและโดยปริยาย

ขณะที่อ่านรายงานฉบับนี้ ซึ่งเขียนโดยผู้มือผู้ชำนาญ เราจะรู้สึกแปลกใจในการทำอย่างง่าย ๆ และสะดวกซึ่งนับตั้งแต่ต้นแรก ผู้เขียนกำจัดข้อโต้แย้งซึ่งมีรากฐานอยู่บนสิทธิธรรมชาติ และเหตุผลซึ่งเขาเรียกว่าเป็นหลักการที่เป็นนามธรรมและที่เป็นทฤษฎีออกไปหมด ยิ่งข้าพเจ้านึกถึงเรื่องนี้ข้าพเจ้ายิ่งคิดว่าความแตกต่างซึ่งมีอยู่ระหว่างมนุษย์ที่เจริญแล้ว และมนุษย์ซึ่งยังไม่เจริญในเรื่องความยุติธรรม คือดังนี้ ฝ่ายหนึ่งโต้แย้งเพื่อความยุติธรรมในเรื่องสิทธิ ซึ่งอีกฝ่ายหนึ่งพอใจที่จะละเมิด

๒ ก่อนจะพูดในเรื่องนี้ ข้าพเจ้ามีบางสิ่งจะแจ้งให้ท่านผู้อ่านทราบ ในหนังสือเล่มหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าเคยพูดถึงแล้วในตอนต้นหนังสือเล่มนี้ ซึ่งกำลังจะออกวางตลาด ท่านกุสตาฟเดอะโบมงต์ (Gustave de Beaumont) เพื่อนร่วมทางของข้าพเจ้าได้มีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะแนะนำให้รู้จักกันในประเทศฝรั่งเศส ว่าฐานะของคนนิโกรท่ามกลางประชากรผิวขาวในสหรัฐอเมริกาเป็นเช่นไร ท่านเดอะโบมงต์ได้แจงบัญหานึ่งไว้อย่างลึกซึ้ง ขณะที่เรื่องของข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้พูดถึงแต่เพียงผิวเผินเท่านั้น (ต่อหน้า ๔๒๒)

ด้วยกันโดยมิได้ปะปนคละเคล้ากันเพราะเหตุนั้น ทั้งเป็นการยากสำหรับเชื้อชาติทั้งสองในอันที่จะแยกห่างจากกันเท่า ๆ กับเข้ามารวมกัน

ในกระบวนความเลวร้ายทั้งมวลที่คุกคามอนาคตของสหรัฐอเมริกา สิ่งซึ่งน่าหวั่นเกรงที่สุดเกิดจากการที่คนนิโกรมาอยู่บนผืนแผ่นดินนั้น ยามที่ใคร ๆ พยายามค้นหาสาเหตุแห่งความกระอักกระอ่วนในปัจจุบัน และภยันตรายในอนาคตของสหภาพ เขาย่อมจะบรรลุถึงข้อเท็จจริงประการแรกนี้ไม่ว่าจะเริ่มจากจุดใดก็ตาม

มนุษย์โดยทั่วไปย่อมจะต้องใช้ความมานะพยายามอย่างใหญ่หลวง และสม่ำเสมอเพื่อที่จะสร้างความเลวร้ายอย่างถาวร แต่มีความเลวร้ายชนิดหนึ่ง เข้ามาสู่โลกอย่างลับ ๆ ในชั้นแรกเราเกือบจะสังเกตไม่เห็นมัน ท่ามกลางการใช้อำนาจในทางที่ผิดเช่นที่ทำกันอยู่ มันเริ่มต้นพร้อม ๆ กับคน ๆ หนึ่งซึ่งประวัติศาสตร์มิได้เก็บรักษาชื่อเอาไว้ ผู้คนนำมันมาวางไว้บนพื้นดิน ณ จุด ๆ หนึ่ง ราวกับเป็นเชื้อซึ่งถูกสาปแช่ง ต่อจากนั้นมันก็จะเลี้ยงตัวด้วยตัวของมันเอง แล้วขยายแพร่พันธุ์ไปโดยไม่ต้องใช้ความพยายามใด ๆ และเพิ่มพูนขึ้นตามธรรมชาติพร้อม ๆ กับสังคมซึ่งรับมันเข้ามา ความเลวร้ายอันนั้นคือระบบทาส

ศาสนาคริสต์ได้ทำลายการเป็นทาสให้หมดไป ชาวคริสเตียนแห่งศตวรรษที่ ๑๖ กลับสร้างมันขึ้นมาอีก อย่างไรก็ตาม ชาวคริสเตียนจะยอมรับความเป็นทาสนั้นก็เพียงในฐานะที่เป็นข้อยกเว้นในระบบสังคมของพวกตน และระแวดระวังที่จะจำกัดความเป็นทาสนั้นให้อยู่ในเชื้อชาติมนุษย์เพียงชาติเดียว โดยนัยนี้เท่ากับว่าพวกเขาทำให้รอยบาดแผลของมนุษยชาติเล็กลงหน่อย แต่จะรักษาให้หายยากยิ่งกว่าเดิมมากมายนัก

เราจะต้องมองดูความแตกต่างระหว่างสองสิ่งอย่างระมัดระวัง คือระบบทาสในตัวของมันเองและสิ่งซึ่งติดตามมา

ความเลวร้ายอันเกิดจากระบบทาสที่มองเห็นได้ทันทีนั้น ในหมู่คนโบราณก็มีคล้าย ๆ กับที่เป็นอยู่ในหมู่คนสมัยใหม่ แต่ผลอันเกิดจากความเลวร้ายดังกล่าวมีความแตกต่างกัน ในหมู่คนโบราณทาสมีเชื้อชาติเดียวกับผู้เป็นนาย และบ่อยครั้งทาสจะเหนือกว่านายในด้าน

(ต่อจากหน้า ๔๒๑)

หนังสือของเขาซึ่งคำอธิบายท้ายหน้า บรรจุเอกสารทางกฎหมายและทางประวัติศาสตร์ไว้เป็นจำนวนมากที่มีค่าอย่างยิ่ง และไม่เคยมีใครรู้จักมาก่อนเลย แสดงภาพต่าง ๆ โดยที่อานุภาพของภาพเหล่านั้นจะมีสิ่งเดียวที่มาเทียบเคียงได้คือ ความจริง หนังสือของเดอะโบมงต์เป็นสิ่งที่ควรอ่าน สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเข้าใจว่ามนุษย์ถูกผลักดันที่ละเล็กละน้อยไปสู่การทารุณกดขี่มากเพียงใด หลังจากที่มนุษย์เริ่มละจากธรรมชาติและมนุษยชาติ

การศึกษาและสติปัญญาความรู้ เสรีภาพอย่างเดียวเท่านั้นที่แยกคนเหล่านั้นออกไป เมื่อให้เสรีภาพกลับคืนแล้ว ทาสกับนายจะปะปนกันได้อย่างสบาย

ฉะนั้น คนโบราณจึงมีวิธีง่าย ๆ วิธีหนึ่งที่จะทำให้ตนพ้นจากความเป็นทาส และจากสิ่งที่จะติดตามมา วิธีนั้นก็คือการปลดปล่อย และทันทีที่พวกเขาใช้วิธีนี้ทั่ว ๆ ไป เขาจึงทำได้สำเร็จ

มิใช่ว่าในสมัยโบราณ ร่องรอยของการเป็นทาสจะยังคงอยู่อีกชั่วระยะหนึ่งหลังจากที่ระบบทาสถูกทำลายลงแล้ว

มีอคติธรรมชาติอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์เหยียดหยามผู้ที่เคยต่ำต้อยกว่าตนอยู่เป็นเวลานานหลังจากที่คนผู้นั้นมีความเท่าเทียมกับตนแล้ว จากความไม่เสมอภาคจริง ๆ ซึ่งเกิดจากความมั่งคั่งหรือกฎหมาย มักจะตามมาด้วยความไม่เสมอภาคที่มนุษย์คิดขึ้นเองเสมอ ซึ่งมีรากฐานมาจากขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ แต่ทว่าในหมู่คนโบราณผลรองลงมาของระบบทาสที่กล่าวมานี้ไม่ถาวร ผู้ที่พ้นจากความเป็นทาสมีความคล้ายคลึงกับคนที่มีพื้นเพอิสระอย่างมากจนกระทั่งเรามองไม่เห็นความแตกต่างของเขาเมื่ออยู่ในหมู่คนที่ไม่เคยเป็นทาส

สิ่งที่ยากที่สุดสำหรับคนโบราณ คือการแก้ไขกฎหมาย สำหรับคนสมัยใหม่คือการเปลี่ยนขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ และสำหรับพวกเราอุปสรรคอันแท้จริงจะเริ่มตรงจุดที่คนโบราณมองเห็นอุปสรรคนั้นหมดไป

สิ่งนี้มาจากการที่ว่าในหมู่คนสมัยใหม่ ระบบทาสซึ่งเป็นสิ่งไม่มีตัวตนและไม่ยั่งยืนไปผสมกับความแตกต่างทางเชื้อชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีตัวตนและถาวรในลักษณะที่น่าเกรงอันตรายที่สุด อดีตของการมีทาสทำให้เชื้อชาติต้องเสียเกียรติยศ แต่เชื้อชาติกลับทำให้อดีตของการมีทาสเป็นสิ่งยั่งยืนตลอดไป

ไม่มีชาวอัฟริกันคนใดที่มาสู่ชายฝั่งทะเลของโลกใหม่อย่างเต็มอกเต็มใจ จากนั้นผลที่ตามมาก็คือ ทุกคนซึ่งอยู่ที่โลกใหม่ในปัจจุบันเป็นทาส หรือไม่ก็ถูกปลดปล่อยแล้ว โดยนัยนี้ชาวนิโกรยังมอบลักษณะภายนอกที่แสดงถึงความตกต่ำไร้เกียรติให้กับลูกหลานของเขาเมื่อ

---

๑ เราทราบดีว่านักเขียนที่มีชื่อเสียงที่สุดหลายคนในสมัยโบราณเป็นหรือเคยเป็นทาส อีสปและเทอเรนซ์เป็นพวกหนึ่งในจำนวนนั้น ทาสมิได้ถูกนำตัวมาจากชาติที่ยังป่าเถื่อนอยู่เสมอไป สงครามทำให้คนซึ่งมีความเจริญสูงกลายเป็นทาส

เกิดมาอีกด้วย กฎหมายสามารถทำลายการมีทาสได้ แต่พระผู้เป็นเจ้าพระองค์เดียวเท่านั้นที่สามารถลบร่องรอยของการมีทาสได้

ทาสสมัยใหม่มิได้ต่างจากผู้เป็นนายในเรื่องเสรีภาพเท่านั้น แต่ยังต่างกันในด้านพื้นเพด้วย เราอาจจะปล่อยให้คนนิโกรเป็นอิสระได้ แต่เราไม่มีวันทำให้เขาไม่อยู่ในฐานะคนต่างชาติในสายตาของคนยุโรปได้

แค่นั้นยังไม่หมด คนผู้ซึ่งถือกำเนิดมาอย่างต่ำต้อยนี้ คนต่างชาติคนนี้ซึ่งความเป็นทาสพาเข้ามาอยู่ร่วมกับเรา เราเกือบจะไม่ยอมรับว่าเขามีลักษณะทั่วไปของมนุษย์ ใบหน้าของเขาดูน่าเกลียดน่ากลัว สติปัญญาของเขาดูจะมีจำกัด รสนิยมของเขาต่ำต้อย เราเกือบจะคิดว่าเขาเป็นสิ่งมีชีวิตซึ่งมีลักษณะระหว่างสัตว์กับคนเสียด้วยซ้ำไป[๑]

คนสมัยใหม่ หลังจากเลิกล้มระบบทาสแล้ว จึงยังต้องทำลายอคติสามประการ ซึ่งยากที่จะขับให้มั่นและฝังแน่นยากที่จะขจัดยิ่งกว่าระบบทาส ซึ่งได้แก่อคติของผู้เป็นนาย อคติทางเชื้อชาติ และท้ายที่สุดอคติของคนผิวขาว

เป็นการยากยิ่งสำหรับเรา ผู้ซึ่งโชคดีที่เกิดมาท่ามกลางผู้คนซึ่งธรรมชาติสร้างมาเหมือน ๆ กับเรา และกฎหมายทำให้เขาเท่าเทียมกับเรา ข้าพเจ้าขอบอกว่า ยากที่เดียวที่เราจะเข้าใจว่ามีช่องว่างอันใดที่สุดจะผ่าข้ามไปได้ แยกคนนิโกรในอเมริกาให้ต่างจากคนยุโรป แต่เราอาจจะเกิดความคิดพอเลา ๆ ได้ โดยการหาเหตุผลจากความคล้ายคลึงกัน

ในครั้งกระโน้น เราเคยมองเห็นความไม่เสมอภาคมากมายในหมู่พวกเรา ซึ่งได้หลักมาจากบทบัญญัติเพียงอย่างเดียว อะไรจะเป็นเรื่องเพ้อฝันมากไปกว่าความด้อยกว่าซึ่งชอบด้วยกฎหมายโดยแท้ อะไรจะมาขัดกับสัญชาตญาณมนุษย์ยิ่งไปกว่าความแตกต่างตลอดกาลซึ่งกำหนดขึ้นระหว่างคนเหมือนกันแท้ ๆ อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างเหล่านั้นดำรงอยู่เป็นเวลาหลายศตวรรษ ทั้งยังดำรงอยู่อีกในที่ต่าง ๆ นับร้อยนับพันแห่ง ทุกแห่งหนความแตกต่างเหล่านั้นจะทิ้งร่องรอยซึ่งคนคิดขึ้นมาเอง แต่กระนั้นกาลเวลาก็เกือบจะลบเลือนร่องรอยเหล่านั้นไม่ได้เลย ถ้าแม้นว่าความไม่เสมอภาคซึ่งกฎหมายอย่างเดียวเท่านั้นเป็นผู้สร้างขึ้นเป็นสิ่งซึ่ง

---

๑ เพื่อที่คนขาวจะได้เลิกมีความเห็นซึ่งได้มาจากความต่ำต้อยทางด้านปัญญา และจิตใจของทาสเก่าของตน คนนิโกรจะต้องเป็นผู้เปลี่ยน แต่ก็เปลี่ยนไม่ได้ตราบใดที่ความเห็นนั้นยังอยู่

ถอนรากถอนโคนได้ยากอย่างนี้ เราจะทำลายความไม่เสมอภาคซึ่งดูจะมีรากฐานซึ่งยากจะคลอนแคลนจากธรรมชาติเองได้อย่างไร

สำหรับตัวข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าพิจารณาว่าพวกขุนนางซึ่งไม่ว่าจะมีลักษณะเช่นไร เข้าปะปนกับมวลชนได้ยากยิ่งเพียงไร และเขาเหล่านั้นระวังมากมายเพียงไร ในอันที่จะรักษาความคิดที่ขัดขวาง ซึ่งแบ่งแยกพวกเขาออกจากมวลชนไว้นานหลายต่อหลายศตวรรษ ข้าพเจ้าต้องท้อแท้ใจที่มองเห็นชนชั้นขุนนาง ซึ่งมีรากฐานมาจากลักษณะที่ปรากฏชัดและยั่งยืน ต้องมาสูญหายไป

บรรดาผู้ที่หวังว่าชาวยุโรปจะปะปนกับคนนิโกรได้สักวันหนึ่ง ดูจะกำลังลุ่มหลงอยู่กับภาพหลอนเสียจริง เหตุผลทำให้ข้าพเจ้าไม่เชื่อเช่นนั้น และข้าพเจ้าก็มองไม่เห็นอะไรในเหตุการณ์ที่ก่อขึ้นที่จะชี้ให้ข้าพเจ้าเห็นเช่นนั้น

ก่อนหน้านี้ ทุก ๆ แห่งที่ซึ่งคนขาวมีอำนาจมากที่สุด คนขาวจะกักคนนิโกรไว้ในสภาพที่ต่ำช้า หรือในสภาพทาส ทุก ๆ แห่งที่ซึ่งคนนิโกรมีอำนาจมากที่สุด เขาจะทำลายล้างคนขาว นั่นคือบัญชีเดียวที่เคยเปิดชำระกันมาระหว่างเชื้อชาติทั้งสอง

ถ้าแม้นข้าพเจ้าพิจารณาดูสหรัฐอเมริกาทุกวันนี้ ข้าพเจ้าจะมองเห็นเป็นอย่างดีว่าในบางส่วนของประเทศ เครื่องกีดขวางทางกฎหมาย ซึ่งแบ่งแยกเชื้อชาติทั้งสอง มีแนวโน้มที่จะลดน้อยลง แต่ไม่ใช่เครื่องกีดขวางทางขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ ข้าพเจ้าสังเกตเห็นระบบทาสกำลังล่าถอยไป อคติซึ่งเกิดจากระบบทาสยังสงบนิ่งไม่ไหวติง

ในส่วนของสหภาพ ที่ซึ่งคนนิโกรมิได้เป็นทาสอีกต่อไปแล้ว พวกเขาเขยิบเข้าไปใกล้ชิดกับคนขาวหรือเปล่า ทุกคนที่เคยอยู่ในสหรัฐอเมริกาคงจะได้สังเกตว่าผลที่เกิดกลับตรงกันข้าม

อคติในเรื่องเชื้อชาติดูจะรุนแรงในมลรัฐที่ทำลายระบบทาสแล้ว มากกว่าในรัฐซึ่งยังมีระบบทาสอยู่ และไม่มีที่ไหนเลยที่อคติจะแข็งกร้าวไม่โอนอ่อนผ่อนตามมากเท่าในรัฐที่ไม่เคยรู้จักความเป็นทาสมาก่อนเลย

เป็นความจริงที่ว่า ทางเหนือของสหภาพ กฎหมายอนุญาตให้คนนิโกรและคนขาวผูกสัมพันธ์กันอย่างชอบธรรมได้ แต่ความเห็นของคนกลับประณามว่าเป็นสิ่งต่ำช้าที่คนขาวจะอยู่ร่วมกับหญิงนิโกร ทั้งเป็นการยากยิ่งที่จะอ้างตัวอย่างข้อเท็จจริงในเรื่องนี้

ในเกือบจะทุกมลรัฐที่ระบบทาสถูกเลิกล้มไปแล้ว ได้มีการให้สิทธิเลือกตั้งกับคนนิโกร แต่ถ้าคนนิโกรมาปรากฏตัวเพื่อลงคะแนนเสียง เขาย่อมจะต้องเสี่ยงชีวิต เมื่อถูกกดขี่บีบบังคับ เขาสามารถร้องเรียนได้ แต่พวกพิพากษาจะมีแต่พวกคนขาวเท่านั้น แต่กระนั้นกฎหมายก็เปิดโอกาสให้เขาเข้าร่วมคณะลูกขุนได้ แต่อคติผลักไสเขาออกไป ลูกชายของเขาถูกกีดกันออกจากโรงเรียนซึ่งลูกหลานคนยุโรปมาเข้าเรียน ในโรงละครแม้ว่าจะใช้ทอง เขาก็ไม่สามารถซื้อสิทธิเข้านั่งเคียงผู้ที่เคยเป็นนายของเขาได้ ในโรงพยาบาลเขานอนแยกต่างหาก มีการอนุญาตให้คนดำสวดอ้อนวอนพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียวกับของคนขาว แต่สวดที่แท่นบูชาแห่งเดียวกันไม่ได้ คนดำมีพระและวัดของตน ไม่มีการบีดประตูสวรรค์สำหรับเขา ความไม่เสมอภาคเกือบจะไม่หยุดยั้ง แม้ที่ชายแดนของอีกโลกหนึ่ง เมื่อคนนิโกรสิ้นไปแล้ว คนจะโยนกระดูกเขาแยกออกไปต่างหาก และความแตกต่างทางสภาพจึงยังคงมีอยู่แม้กระทั่งในความเสมอภาคแห่งความตาย

โดยนัยนี้ ถึงแม้คนนิโกรจะเป็นไทแก่ตัว แต่เขาก็มิสามารถร่วมมีสิทธิ ร่วมสนุก ร่วมงาน ร่วมทุกข์ หรือแม้แต่ร่วมหลุมฝังศพกับคนซึ่งใคร ๆ ประกาศว่าเท่าเทียมกับเขาได้ เขาไม่มีวันที่จะพบกับคน ๆ นั้น ทั้งในชีวิตและความตาย

ทางภาคใต้ ที่ซึ่งระบบทาสยังคงอยู่ ผู้คนที่นั่นคอยระแวดระวังที่จะให้คนนิโกรแยกออกไปต่างหากน้อยกว่า บางครั้งบางคราวคนนิโกรจะร่วมงานกับคนขาวและร่วมสนุกกับเขาด้วย ผู้คนยินยอมปะปนกับชาวนิโกรถึงจุด ๆ หนึ่ง รัฐบัญญัติเข้มงวดเกี่ยวกับคนนิโกรมากกว่า ธรรมเนียมความเคยชินต่าง ๆ มีลักษณะอะลุ้มอล่วยและนุ่มนวลกว่า

ทางภาคใต้ ผู้เป็นนายไม่เกรงที่จะยกย่องทาสให้สูงเท่ากับตน เพราะเขารู้ว่าเขาจะเหวี่ยงทาสลงไปคลุกฝุ่นได้เสมอถ้าเขาต้องการ ทางภาคเหนือคนขาวมองไม่เห็นเครื่องกางกั้นซึ่งจะแยกเขาออกจากเชื้อชาติที่ต่ำต้อยอย่างชัดเจนอีกแล้ว และคนขาวก็ถอยห่างออกจากคนนิโกรอย่างระมัดระวัง ด้วยเกรงว่าตนจะต้องไปปะปนกับคนเหล่านั้นเข้าสักวัน

ในหมู่คนอเมริกันทางภาคใต้ ธรรมชาติซึ่งกลับมามีสิทธิดังเดิมในบางครั้ง จะเข้ามาสร้างความเสมอภาคระหว่างคนขาวและคนดำอีกสักพักหนึ่ง ทางภาคเหนือ ความหยิ่งจองหองจะทำให้ทุกอย่างสงบเงียบแม้กระทั่งอารมณ์อันร้อนแรงที่สุดของมนุษย์ คนอเมริกันทางภาคเหนืออาจจะยินยอมรับหญิงนิโกรมาเป็นเพื่อนหย่อนใจชั่วครั้งคราว ถ้าแม้นว่าบรรดา

นักกฎหมายจะประกาศว่า หญิงนั้นจะต้องไม่มุ่งหวังที่จะร่วมเรียงเคียงหมอนด้วยกับเขา แต่เธออาจจะกลายเป็นภรรยาของเขาได้ และแล้วเขาก็จะหนีห่างจากเธออย่างค่อนข้างขยะแขยง

โดยนัยนี้เองที่ในสหรัฐอเมริกา อคติซึ่งรังเกียจเดียดฉันท์คนนิโกรดูจะเพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนกับการที่คนนิโกรเลิกเป็นทาส และการที่ความไม่เสมอภาคฝังแน่นอยู่ในขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ยิ่งขึ้น ในขณะที่ความไม่เสมอภาคลบเลือนไปตามกฎหมาย

แต่ถ้าแม้นว่าตำแหน่งของชนสองเชื้อชาติซึ่งอาศัยอยู่ในสหรัฐเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว เป็นดังเช่นที่ข้าพเจ้าเพิ่งจะชี้ให้เห็น ทำไมคนอเมริกันจึงเลิกล้มระบบทาสทางภาคเหนือของสหภาพ เพราะเหตุใดคนอเมริกันทางใต้ยังรักษาระบบทาสไว้ และเนื่องมาจากอะไรพวกเขาจึงทำให้ความรุนแรงของระบบทาสร้ายกาจยิ่งขึ้น

ตอบได้ง่ายมาก ไม่ใช่เพื่อผลประโยชน์ของคนนิโกร แต่เพื่อผลประโยชน์ของคนขาวต่างหาก ที่มีการทำลายระบบทาสในสหรัฐอเมริกา

ชาวนิโกรพวกแรกถูกนำเข้ามาสู่รัฐเวอร์จิเนียประมาณปี ค.ศ. ๑๖๒๑ ในอเมริกาเช่นเดียวกับในส่วนอื่น ๆ ของโลก การมีทาสจึงเกิดขึ้นทางภาคใต้ จากนั้นการมีทาสจึงลุกลามจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง แต่ยิ่งระบบทาสขึ้นไปทางภาคเหนือสูงขึ้นทุกที จำนวนทาสยิ่งลดลงเรื่อย ๆ[๑] เราจะพบเห็นคนนิโกรน้อยมากเสมอในนิวอิงแลนด์

อาณานิคมต่าง ๆ เมื่อก่อตั้งขึ้น ศตวรรษหนึ่งผ่านพ้นไปแล้ว เหตุการณ์มหัศจรรย์อันหนึ่งค่อย ๆ เริ่มสะดุดสายตาของคนทุกคน กล่าวคือ มลรัฐที่ไม่มีทาส มีประชากรเพิ่มสูงขึ้น มั่งคั่งขึ้น และสะดวกสบายยิ่งขึ้นอย่างรวดเร็วกว่ารัฐที่มีทาส

---

๑ จำนวนทาสทางภาคเหนือมีน้อยกว่า แต่จะเถียงไม่ได้ว่าข้อได้เปรียบต่าง ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการมีทาสมีมากกว่าทางภาคใต้ ในปี ค.ศ. ๑๗๔๐ รัฐบัญญัติของมลรัฐนิวยอร์คประกาศว่าจะต้องมีการส่งเสริมการนำทาสเข้าประเทศโดยตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และการลับลอบจะต้องถูกลงโทษอย่างรุนแรง ในฐานะที่มีแนวโน้มในการไม่สนับสนุนพ่อค้าที่ซื่อตรง (Kent's Commentaries, ตอนที่ ๑๑ หน้า ๒๐๖)

ในเอกสารรวบรวมทางประวัติศาสตร์ของแมสสาชูเส็ทซ์ เล่มที่ ๕ หน้า ๑๙๓ เราจะพบงานวิจัยค้นคว้าแปลก ๆ ของ Belknap เกี่ยวกับระบบทาสในนิวอิงแลนด์ ผลจากการค้นคว้านั้นก็คือ นับแต่ปี ค.ศ. ๑๖๓๐ คนนิโกรถูกนำเข้ามา แต่ทว่านับแต่นั้นมารัฐบัญญัติและขนบธรรมเนียมแสดงท่าทีเป็นปฏิปักษ์ต่อการมีทาส

ในเอกสารตอนนั้นเช่นกัน โปรดดูลักษณะการที่ความคิดเห็นของประชาชนและกฎหมาย ในระยะต่อมาสามารถทำลายการมีทาสได้สำเร็จ

อย่างไรก็ตาม ในรัฐที่ไม่มีทาส พลเมืองจำต้องทำการเพาะปลูกด้วยตนเองหรือไม่ก็เช่าบริการของคนอื่น ในรัฐที่มีทาสพลเมืองมีคนงานพร้อมอยู่แล้ว โดยที่เขาไม่ต้องให้รางวัลความมานะอุตสาหะของคนเหล่านั้น ดังนั้น ฝ่ายหนึ่งจึงมีงานและค่าใช้จ่าย อีกฝ่ายหนึ่งมีเวลาว่างและการประหยัด แต่กระนั้นก็ตามข้อได้เปรียบยังคงเป็นของฝ่ายแรก

ผลลัพธ์อันนี้ดูเป็นการยุ่งยากมากที่จะอธิบายด้วยเหตุผลที่ว่าบรรดาผู้อพยพซึ่งมีเชื้อชาติยุโรปเหมือนกันทุกคน มีนิสัยความเคยชินแบบเดียวกัน อารยธรรมเดียวกัน กฎหมายเดียวกัน จะแตกต่างกันก็เพียงเล็กน้อยจนแทบไม่รู้สึก

เวลายังคงผ่านไปเรื่อย ๆ เมื่อออกจากชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก ทุก ๆ วัน ชาวแองโกลอเมริกันจะเข้าไปสู่ที่ดินรกร้างว่างเปล่าทางภาคตะวันตกลึกเข้าไปทุกที ณ ที่นั้น พวกเขาได้พบบริเวณและภูมิอากาศใหม่ ๆ พวกเขาต้องพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างลักษณะกัน พวกเขาซึ่งมีเชื้อชาติต่าง ๆ เข้าปะปนคลุกเคล้ากัน คนทางภาคใต้ขึ้นไปอยู่ทางภาคเหนือ คนภาคเหนือลงมาอยู่ทางใต้ ท่ามกลางมูลเหตุดังกล่าวมานี้ เหตุการณ์อันเดียวกันเกิดขึ้นในแต่ละย่างก้าว และโดยทั่วไปแล้วอาณานิคมซึ่งไม่มีทาสจะมีประชากรเพิ่มมากขึ้น และเจริญรุ่งเรืองกว่าอาณานิคมซึ่งมีระบบทาสแข็งขัน

ยิ่งคนก้าวหน้าขึ้นเท่าไร คนก็ยิ่งเริ่มมองเห็นได้ราง ๆ ว่า ระบบทาสซึ่งโหดร้ายทารุณต่อผู้เป็นทาสนั้น เป็นอันตรายสำหรับผู้เป็นนาย

แต่ความจริงอันนี้ก็ได้เป็นที่ประจักษ์แจ้งในขั้นสุดท้าย เมื่อผู้คนบรรลุถึงริมฝั่งแม่น้ำโอไฮโอ

แม่น้ำซึ่งคนอินเดียนตั้งชื่อไว้อย่างเหมาะสมที่สุดว่าโอไฮโอ หรือแม่น้ำอันตระการไหลผ่านให้ความชุ่มชื้นแก่หุบเขาที่วิเศษที่สุดแห่งหนึ่งที่มนุษย์เคยพำนักอยู่ บนสองฟากฝั่งของโอไฮโอเป็นเนื้อที่กว้างใหญ่มีลักษณะเป็นลูกคลื่น ที่ซึ่งพื้นดินมอบสมบัติซึ่งไม่มีวันหมดสิ้นให้แก่ชาวนาไม่เว้นแต่ละวัน บนสองฟากฝั่งน้ำ อากาศสะอาดบริสุทธิ์และภูมิอากาศเป็นประเภทปานกลาง แต่ละฝั่งกลายเป็นชายแดนของรัฐอันไพศาล รัฐที่เลาะไปทางฝั่งซ้ายตามแนวอันคดเคี้ยวมากมายขณะที่แม่น้ำโอไฮโอไหลผ่านไปมีชื่อว่ารัฐเคนทักกี้ ส่วนอีกรัฐหนึ่งใช้ชื่อ

แม่น้ำเอง รัฐทั้งสองจะต่างกันก็เพียงประเด็นเดียวเท่านั้นคือ เด็นทัคกี้ยอมให้มีทาส รัฐโอไฮโอโยนทาสทิ้งไปจากรัฐตนจนหมดสิ้น[๑]

คนเดินทางซึ่งอยู่ตรงกลางแม่น้ำโอไฮโอ ปล่อยให้กระแสน้ำพาไปจนถึงปากแม่น้ำซึ่งไหลลงมิสซิสซิปปี้ ย่อมจะเท่ากับล่องเรือไประหว่างเสรีภาพและความเป็นทาสโดยนัยนี้ และเพียงแต่เขาจะเหลียวมองไปรอบ ๆ สักชั่วขณะหนึ่ง เพื่อตัดสินว่าเสรีภาพหรือความเป็นทาสสิ่งไหนจะเหมาะกับมนุษยชาติที่สุด

บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำ ประชากรมีเพียงประปราย บางครั้งบางคราวเราจะสังเกตเห็นฝูงทาสเดินไปมาตามท้องทุ่งซึ่งว่างเปล่าเป็นส่วนมาก ด้วยท่าทางไม่ทุกข์ร้อนอะไร บ้าเก่าแก่มาแต่ดึกดำบรรพ์ย่อมจะปรากฏขึ้นมาให้เห็นอยู่เรื่อย ๆ เราอาจกล่าวได้ว่านั่นเป็นสังคมที่หลับนิ่ง ผู้คนดูไม่มีอะไรทำ ธรรมชาติเท่านั้นที่แสดงว่ามีกิจกรรมและชีวิตอยู่ ณ ที่นั้น

ตรงกันข้าม จากฝั่งขวาเราจะได้ยินเสียงสับสนดังมาแว่ว ๆ ซึ่งบอกให้เรารู้แต่ไกลว่ามีอุตสาหกรรมแถวนั้น พืชพันธุ์งอกงามปกคลุมท้องทุ่ง คฤหาสน์อันโอ่อ่าแสดงถึงรสนิยมและความมานะเอาใจใส่ของผู้ไถหว่าน ความสะดวกสบายปรากฏอยู่ทั่วไป ผู้คนดูมั่งมีและพอใจ เพราะพวกเขาทำงาน[๒]

มลรัฐเด็นทัคกี้ตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๗๗๕ รัฐโอไฮโอ ตั้งขึ้นเมื่อ ๑๒ ปีให้หลังเท่านั้น เวลา ๑๒ ปีในอเมริกาก็คือเวลามากกว่าครึ่งศตวรรษในยุโรป ปัจจุบันนี้ประชากรของโอไฮโอมีมากกว่าประชากรของเด็นทัคกี้ถึง ๒๕๐,๐๐๐ คนแล้ว[๓]

ผลเหล่านี้อันเกิดจากระบบทาส และเสรีภาพเป็นที่เข้าใจกันได้ง่าย และเพียงพอที่จะอธิบายความแตกต่างหลายอย่างซึ่งจะพบเห็นได้ ระหว่างอารยธรรมโบราณและอารยธรรมในสมัยเรา

---

๑ รัฐโอไฮโอไม่เพียงแต่จะไม่ยอมรับการมีทาสเท่านั้น แต่ยังห้ามคนนิโกรที่มีอิสระเข้ามาในดินแดนของรัฐด้วย และห้ามมิให้คนนิโกรได้อะไรไปจากรัฐด้วย โปรดดูสถานภาพต่าง ๆ ของโอไฮโอ

๒ ไม่เพียงคนแต่ละคนเท่านั้นที่ขยันขันแข็งในโอไฮโอ ตัวมลรัฐเองก็มีธุรกิจใหญ่โต มลรัฐโอไฮโอได้สร้างคลองขึ้นระหว่างทะเลสาปอีไร และแม่น้ำโอไฮโอ ซึ่งโดยวิธีการเช่นนี้ทำให้ลุ่มน้ำมิสซิปปีติดต่อกับแม่น้ำโอไฮโอทางด้านเหนือ โดยอาศัยคลองนี้สินค้าจากยุโรปซึ่งมาถึงนิวยอร์คสามารถล่องลงไปตามน้ำจนถึงนิวออร์ลีนส์ ผ่านข้ามระยะทางไกลกว่า ๒,๐๐๐ กิโลเมตรของทวีป

๓ ตัวเลขที่แน่นอน ตามสัมโนประชากรปี ค.ศ. ๑๘๓๐ คือ
เด็นทัคกี้ ๖๘๘,๘๔๔ คน โอไฮโอ ๕๓๗,๖๕๕ คน

บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโอไฮโอ การทำงานระคนไปกับความคิดในเรื่องการมีทาส บนฝั่งขวาการทำงานระคนไปกับความคิดในเรื่องความกินดีอยู่ดี และความเจริญก้าวหน้า ที่นั่นการทำงานเป็นของต่ำช้า ที่นี่ผู้คนยกย่องการทำงาน บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำเราไม่พบเห็นกรรมกรที่เป็นเชื้อชาติคนขาว เพราะคนขาวเกรงว่าตนจะเหมือนพวกทาส จะต้องมอบตัวให้อยู่ในความดูแลเอาใจใส่ของคนนิโกร บนฝั่งขวาเราจะหาคนว่างงานสักคนก็ไม่มี คนขาวทำกิจกรรมและใช้สติปัญญาของตนกับงานทุกชนิด

ดังนั้น โดยนัยนี้ผู้คนในเค็นทัคกี้ซึ่งรับภาระในการแสวงหาความมั่งคั่งของธรรมชาติจากพื้นดิน เป็นผู้ที่ขาดทั้งศรัทธาและความรู้ ในขณะที่ผู้ที่อาจจะมีทั้งสองสิ่งได้ไม่ทำอะไรหรือเข้าไปอยู่ในโอไฮโอ เพื่อที่จะได้ใช้ความอุตสาหะของตนให้เป็นประโยชน์ และสามารถใช้ได้โดยไม่ต้องละอายใจ

เป็นความจริงว่าในเค็นทัคกี้ ผู้เป็นนายให้ทาสทำงานโดยไม่จำเป็นต้องให้ค่าตอบแทน แต่เขาได้ผลจากความมานะพยายามของทาสน้อยมาก ในขณะที่เงินซึ่งเขาจ่ายให้แก่คนงานอิสระจะกลับคืนมาพร้อมด้วยดอกเบี้ย เนื่องจากคุณค่าแห่งผลงานของคนเหล่านั้น

คนงานอิสระได้ค่าแรง แต่เขาทำงานได้รวดเร็วกว่าทาส และความรวดเร็วในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งทางเศรษฐกิจ คนขาวขายความช่วยเหลือของตน แต่เราจะซื้อความช่วยเหลือก็ต่อเมื่อมันจะเป็นประโยชน์เท่านั้น คนดำไม่มีอะไรจะเรียกร้องเป็นค่าบริการของเขา แต่เราจำเป็นต้องเลี้ยงดูเขาตลอดกาล จะต้องช่วยเหลือค้ำจุนเขาเมื่อเขาแก่ชราลงเช่นเดียวกับเมื่อเขาโตเป็นผู้ใหญ่ ในวัยเด็กซึ่งทำงานอะไรไม่ได้ เช่นเดียวกับวัยหนุ่มสาวซึ่งทำงานทำการได้มากมาย ทั้งในยามเจ็บและในยามสบาย โดยนัยนี้ เราจะได้งานจากคนทั้งสองนี้ก็ต้องเสียเงินทั้งนั้น คนงานอิสระได้เงินเดือน ทาสได้การศึกษา อาหาร การดูแลเอาใจใส่ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เงินซึ่งนายต้องใช้จ่ายในการมีทาสค่อยๆ หมดเปลืองไปทีละเล็กทีละน้อยในเรื่องปลีกย่อย คนมองเกือบจะไม่เห็น เงินเดือนซึ่งเราให้กับคนงานถูกจ่ายออกไปคราวเดียวเป็นเงินก้อน และดูจะทำให้คนที่รับเงินเดือนนั้นร่ำรวยแต่เพียงผู้เดียว แต่ตามความเป็น

จริงแล้ว ทาสมีราคาแพงกว่าคนอิสระ ทั้งงานของทาสยังให้ผลน้อยกว่าเสียอีก[๑]

อิทธิพลของระบบทาสยังไปไกลกว่านั้นอีก อิทธิพลนั้นแทรกซึมเข้าไปแม้กระทั่งในดวงจิตของผู้เป็นนาย และคอยนำความคิดและรสนิยมของเขาโดยเฉพาะ

บนสองฟากฝั่งของแม่น้ำโอไฮโอ ธรรมชาติทำให้มนุษย์มีนิสัยองอาจและขยันขันแข็ง แต่ ณ แต่ละฝั่งของแม่น้ำ มนุษย์นำคุณสมบัติซึ่งมีเหมือนๆ กันนี้ไปใช้ต่างกัน

คนขาวทางฝั่งขวา เมื่อจำเป็นต้องหาเลี้ยงชีพด้วยลำแข้งของตนเอง จึงมีเป้าหมายหลักของชีวิตไปในทางความสุขสบายทางวัตถุ และเนื่องจากดินแดนที่เขาอาศัยอยู่ให้ทรัพยากรมายมายไม่รู้จักหมดตอบสนองความอุตสาหะของเขา และมีสิ่งล่อใจมากมายใหม่ๆ อยู่เรื่อยๆ ให้เขาทำโน่นทำนี่ ความกระตือรือร้นที่จะได้สิ่งต่างๆ จึงเปี่ยมล้นเกินขอบเขตปกติแห่งความโลภของมนุษย์ เมื่อแรงปรารถนาในความมั่งมีร่ำรวยเกาะกินใจเขา เราจึงมองเห็นมนุษย์เข้าไปทุกทางที่โชคจะเปิดโอกาสให้ด้วยความอาจหาญ ไม่ว่าจะเป็นชาวเรือ นักบุกเบิก นักอุตสาหกรรม นักเพาะปลูกก็ได้ทั้งนั้น โดยการยอมทนต่องานหนักต่างๆ หรือภยันตราย ซึ่งตามมากับอาชีพแต่ละชนิดเท่าๆ กันอยู่ตลอดเวลา มีบางสิ่งบางอย่างน่าอัศจรรย์ในพลังแห่งอัจฉริยะของเขา และมีวีรกรรมชนิดหนึ่งในความกระหายอยากได้ผลประโยชน์ของเขา

คนอเมริกันทางฝั่งซ้ายไม่เพียงเหยียดหยามการทำงานเท่านั้น แต่ยังรังเกียจธุรกิจทุกประเภทซึ่งประสบความสำเร็จเพราะการทำงานด้วย เมื่อมีชีวิตอยู่อย่างสะดวกสบายไม่ต้องทำอะไร เขาจึงมีรสนิยมเยี่ยงคนที่อยู่เฉยๆ ในสายตาของเขาเงินสูญค่าไปส่วนหนึ่ง เขาแสวงหาทรัพย์สมบัติน้อยกว่าหาความวุ่นวายและความสนุกสนานเพลิดเพลิน เขาจึงนำพลังของเขามาใช้ในด้านนี้ ในขณะที่เพื่อนบ้านของเขานำไปใช้ในด้านอื่น เขาชอบการล่าสัตว์และสงคราม

---

๑ โดยไม่ต้องอ้างเหตุผล ซึ่งในที่ๆ เต็มไปด้วยคนงานอิสระ ทำให้การทำงานของเขาเหล่านี้ได้ผลกว่าและประหยัดกว่างานของทาส เห็นควรจะแจงเหตุผลอีกประการหนึ่งซึ่งมีเฉพาะในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น บนแผ่นดินทั้งหมดของสหภาพ ยังไม่มีใครพบวิธีการปลูกฝ้ายได้สำเร็จ นอกจากตามริมฝั่งแม่น้ำมิสซิสซิปปีเท่านั้น ซึ่งอยู่ใกล้ปากแม่น้ำในอ่าวเม็กซิโก ที่หลุยซิอานาการปลูกฝ้ายได้ผลดีมาก ไม่มีที่ไหนที่ชาวไร่จะได้ผลตอบแทนคุ้มเหนื่อยมากกว่านี้ และเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการผลิต และผลผลิตมีความเกี่ยวพันกันตลอดเวลา ค่าเลี้ยงดูทาสในหลุยซิอานาจึงสูงมากที่เดียว แต่ทว่าเนื่องจากหลุยซิอานาเป็นหนึ่งในจำนวนรัฐที่รวมเป็นสมาพันธ์ คนจึงสามารถนำทาสจากทุกๆ ภาคของสหภาพเข้าไปในรัฐนั้นได้ ราคาทาสในนิวออร์ลีนส์จึงทำให้ราคาทาสในตลาดอื่นๆ ขึ้นตามไปด้วย ผลที่ตามมาก็คือ ในบริเวณที่ฟื้นดินให้ผลน้อย ค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกโดยทาสยังคงมีราคาสูงมากพอสมควรต่อไป ซึ่งเป็นการได้เปรียบอย่างมากที่จะใช้คนงานอิสระ

เป็นชีวิตจิตใจ เขาหาความเพลิดเพลินจากการใช้กำลังกายอย่างรุนแรง การใช้อาวุธต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เขาคุ้นเคย และนับแต่วัยเด็กเขาได้เรียนรู้การเสี่ยงชีวิตจากการต่อสู้ตัวต่อตัว ดังนั้น การมีทาสจึงไม่ได้ขัดขวางมิให้คนขาวสะสมทรัพย์สมบัติเพียงอย่างเดียว แต่ยังหันเหเขาไปไม่ให้เกิดความต้องการเช่นนั้นด้วย

สาเหตุอันเดียวกัน ซึ่งมีบทบาทไปในทิศทางตรงกันข้ามในอาณานิคมอังกฤษของอเมริกาเหนือ อยู่ตลอดเวลานับสองศตวรรษมาแล้ว จึงลงเอยด้วยการก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างน่าอัศจรรย์ ระหว่างความสามารถด้านการพาณิชย์ของมนุษย์ทางใต้กับมนุษย์ทางเหนือทุกวันนี้ มีแต่ภาคเหนือเท่านั้นที่มีเรือสินค้า โรงงานอุตสาหกรรม รางเหล็ก และคลอง

ความแตกต่างนี้จะสังเกตเห็นได้ ไม่เพียงจากการเปรียบเทียบภาคเหนือและภาคใต้เท่านั้น แต่โดยการนำพลเมืองทางภาคใต้มาเปรียบกันเองด้วย เกือบทุกคนในมลรัฐที่อยู่ทางใต้สุดของสหภาพ ซึ่งลงมือทำธุรกิจการค้า และหาทางที่จะใช้ทาส เป็นผู้ที่มาจากทางเหนือ แต่ละวันผู้ที่มาจากภาคเหนือจะเข้ามาอยู่มากขึ้นทุกทีในดินแดนส่วนนี้ของอเมริกา ที่ซึ่งการแข่งขันไม่เป็นสิ่งน่ากลัวมากนักสำหรับพวกเขา ที่นั่นเขาจะค้นพบทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งพลเมืองแถวนั้นไม่เคยสังเกตเลย และขณะที่ยอมโอนอ่อนผ่อนตามระบบซึ่งเขาไม่เห็นด้วย เขาก็สามารถหาประโยชน์ได้มากกว่าผู้ที่ยังสนับสนุนระบบนั้น หลังจากสร้างมันขึ้นมาแล้ว

ถ้าแม้นข้าพเจ้าจะทำการเทียบเคียงเช่นนี้ต่อไปอีก ข้าพเจ้าจะสามารถพิสูจน์ได้ง่ายมากว่า ความแตกต่างเกือบทุก ๆ อย่างซึ่งมองเห็นได้ระหว่างนิสัยของคนอเมริกันทางภาคใต้และทางภาคเหนือนั้น ถือกำเนิดมาจากการมีทาส แต่นั่นจะเป็นการออกนอกเรื่องไป ขณะนี้ข้าพเจ้ากำลังค้นหาไม่เพียงแต่ว่าผลทั้งมวลอันเกิดจากการมีทาสเป็นเช่นไร แต่ยังค้นหาอีกว่าการมีทาสก่อให้เกิดผลอันใดในเรื่องความเจริญรุ่งเรืองทางวัตถุของผู้ที่ยอมรับการมีทาส

อิทธิพลของระบบทาสต่อการผลิตอันนำมาซึ่งความร่ำรวยนี้ จะเป็นที่รู้จักกันในสมัยโบราณอย่างไม่เต็มที่นัก ในสมัยนั้นการใช้ทาสมีอยู่แล้วในโลกที่มีความเจริญทุกแห่ง และประชาชนที่ไม่เคยรู้จักการใช้ทาสเลยก็คือพวกป่าเถื่อน

ทั้งศาสนาคริสต์ยังได้ทำลายการมีทาสลง โดยการทำให้คนเห็นคุณค่าแห่งสิทธิของทาสเท่านั้น ในสมัยเรา ๆ สามารถโจมตีระบบทาสได้ในนามของผู้เป็นนาย ในแง่นี้ผลประโยชน์และศีลธรรมสอดคล้องต้องกัน

ยิ่งความจริงเหล่านี้ปรากฏชัดแจ้งขึ้นในสหรัฐอเมริกา เรายิ่งมองเห็นระบบทาสค่อย ๆ ถอยห่างออกไปทุกที ต่อหน้าคนมีความรู้สติปัญญาซึ่งได้จากประสบการณ์

การมีทาสเริ่มขึ้นทางภาคใต้ และต่อจากนั้นจึงแพร่หลายขึ้นไปทางภาคเหนือ ปัจจุบันนี้การเป็นทาสกำลังถอยกลับลงไป เสรีภาพซึ่งเริ่มจากทางเหนือลามเรื่อยลงมาทางใต้อย่างไม่หยุดยั้ง ในบรรดามลรัฐใหญ่ ๆ รัฐเพ็นซิลเวเนียปัจจุบันนี้คือสุดเขตแดนแห่งระบบทาสทางภาคเหนือ แต่แม้ในสุดเขตแดนนี้เอง ระบบทาสยังคลอนแคลนเสียแล้ว รัฐแมรี่แลนด์ซึ่งอยู่ติดกับรัฐเพ็นซิลเวเนียทางด้านใต้ ก็เตรียมอยู่ที่จะเลิกระบบทาสเสีย ส่วนรัฐเวอร์จิเนียซึ่งอยู่ใต้รัฐแมรี่แลนด์ กำลังเริ่มอภิปรายกันแล้วในเรื่องประโยชน์และอันตรายของการมีทาส[๑]

ในสถาบันต่าง ๆ ของมนุษย์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใหญ่ ๆ อันใดที่ปราศจากการค้นพบกฎหมายว่าด้วยการสืบมรดก ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้

ยามที่ทางภาคใต้มีการแบ่งสรรมรดกอย่างไม่เท่าเทียมกัน แต่ละครอบครัวจึงมีคนรวยหนึ่งคนเป็นตัวแทน ผู้ซึ่งมองเห็นว่าคนมีความจำเป็นต้องทำงานเท่าๆ กับความนิยมในการทำงาน รอบตัวเขาคือสมาชิกของครอบครัว ซึ่งกฎหมายตัดออกจากมรดกของส่วนรวม คนเหล่านี้ดำรงชีวิตอยู่แบบเดียวกันคือเป็นกาฝาก ในครั้งนั้นตามครอบครัวทั้งหลายทางภาคใต้เราจะมองเห็นสิ่งซึ่งเราเห็นอยู่ในปัจจุบันตามครอบครัวขุนนางในบางประเทศของยุโรป ที่ซึ่งลูกคนสุดท้องซึ่งไม่มีสมบัติพัสถานเท่ากับพี่คนโต จะอยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไรเหมือนพี่ ผลทำนองนี้เกิดขึ้นในอเมริกาและยุโรป เนื่องจากสาเหตุคล้าย ๆ กัน ทางภาคใต้ของสหรัฐอเมริกา เชื้อชาติผิวขาวทั้งมวลก่อตั้งขึ้นเป็นคณะชนชั้นสูง โดยมีอภิสิทธิ์ชนจำนวนหนึ่งเป็นหัวหน้าบุคคลเหล่านี้มีทรัพย์สมบัติมั่งคั่งตลอดกาล และมีเวลาว่างซึ่งเป็นมรดกตกทอดกันมา หัวหน้าอภิสิทธิ์ชนชาวอเมริกันเหล่านี้ ทำให้อคติตามประเพณีนิยมของคนขาวยังคงมีต่อไปในคณะซึ่งพวก

---

๑ มีเหตุผลพิเศษอันหนึ่ง ซึ่งในที่สุดได้ทำให้รัฐทั้งสองซึ่งข้าพเจ้าเพิ่งจะกล่าวข้างท้ายนี้ เลิกยึดถือเป้าหมายของการมีทาส

ความมั่งคั่งมาแต่เก่าก่อนของสหภาพส่วนนี้ที่สำคัญมาจากการปลูกยาสูบ พวกทาสเหมาะกับการเพาะปลูกนี้เป็นพิเศษ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ นับเป็นเวลาหลายต่อหลายปีมาแล้ว ยาสูบกำลังราคาตกในตลาดปัจจุบัน แต่กระนั้นราคาของทาสยังคงเป็นอยู่เช่นเดิม โดยเหตุนี้ความเกี่ยวพันระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตและผลผลิตจึงเปลี่ยนไป พลเมืองในแมรี่แลนด์และในเวอร์จิเนียจึงรู้สึกพร้อมยิ่งกว่าที่เคยเป็นมาเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว ที่จะเลิกใช้ทาสในการปลูกยาสูบ และละทิ้งการปลูกยาสูบพร้อม ๆ กับการมีทาส

เราเป็นตัวแทนอยู่ และทำให้การอยู่ว่างกลายเป็นสิ่งมีเกียรติ ในหมู่ชนชั้นสูงเหล่านี้ เราอาจจะยังพบคนยากคนจนได้ แต่ไม่มีคนทำงาน ในคณะบุคคลเหล่านี้ ความยากลำเค็ญเป็นสิ่งโปรดปรานยิ่งกว่าความอุตสาหะ ดังนั้น คนงานชาวนิโกรและพวกทาสจึงไม่มีคู่แข่งเลย และไม่ว่าใครจะมีความเห็นอย่างไรในเรื่องประโยชน์จากการทำงานของเขาเหล่านี้ คนก็จำเป็นต้องใช้งานพวกเขา เพราะมีแต่พวกเขาเท่านั้น

ครั้นเมื่อกฎหมายว่าด้วยการสืบมรดกถูกยกเลิกไป ทรัพย์สมบัติทั้งหมดจึงเริ่มลดน้อยลงพร้อม ๆ กัน ทุกครอบครัวต่างก็เขยิบเข้ามาใกล้สภาวะซึ่งการทำงานกลายเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงอยู่อย่างพร้อมเพียงกัน มีหลายครอบครัวซึ่งสูญหายไปหมด ทุกครอบครัวเริ่มมองเห็นว่าถึงคราวแล้วที่แต่ละคนจะต้องจัดหาปัจจัยสำหรับชีวิตด้วยตนเอง ทุกวันนี้เรายังมองเห็นคนร่ำคนรวยอยู่ แต่เขามิได้ประกอบกันเป็นคณะบุคคลอย่างแน่นแฟ้น และสืบต่อกันดังเดิมอีกแล้ว พวกเขามิสามารถรับความนึกคิดแบบเดิม ยึดมั่นต่อความนึกคิดนั้น และทำให้ความนึกคิดนั้นแทรกซึมเข้าไปในชนทุกชั้นได้ ดังนั้น จึงต่างพร้อมใจกันเริ่มละทิ้งอคติซึ่งเห็นว่าการทำงานเป็นสิ่งไร้เกียรติเสีย มีพวกคนยากคนจนอยู่ด้วย และคนยากคนจนเหล่านี้จึงสามารถสนใจกับวิถีทางยังชีพโดยไม่ต้องกระดากอายอีกแล้ว โดยนัยนี้ผลประการหนึ่งในหลาย ๆ ประการ ซึ่งใกล้ตัวที่สุดทางด้านความเสมอภาคในการแบ่งสรร ก็คือการสร้างชนชั้นซึ่งประกอบด้วยคนงานอิสระ ยามที่คนงานอิสระเข้ามาเป็นคู่แข่งกับทาส คนจึงเริ่มรู้สึกถึงความต่ำต้อยของทาส การมีทาสจึงถูกโจมตีในเรื่องหลักการทีเดียว ซึ่งได้แก่ผลประโยชน์ของผู้เป็นนาย

ยิ่งระบบทาสถอยร่นไปเท่าไหร่ เชื้อชาติคนดำก็ติดตามไปในการถอยครั้งนั้นด้วย และกลับไปสู่ประเทศร้อนพร้อม ๆ กัน ซึ่งเป็นแหล่งดั้งเดิมของเชื้อชาติตน

ที่กล่าวมานี้ ถ้ามองผิวเผินแล้วอาจจะดูน่าอัศจรรย์ เรากำลังจะเข้าใจในไม่ช้านี้

โดยการเลิกล้มหลักการของระบบทาส คนอเมริกันมิได้ปล่อยให้ทาสเป็นไทแก่ตัว

บางทีเราอาจจะเข้าใจเรื่องต่อไปนี้ได้ยากสักหน่อย ถ้าข้าพเจ้าไม่ยกตัวอย่าง ข้าพเจ้าจึงขอเลือกรัฐนิวยอร์คเป็นตัวอย่าง ในปี ค.ศ. ๑๗๘๘ มลรัฐนิวยอร์คห้ามการซื้อขายทาสภายในรัฐ จะพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือห้ามการนำทาสเข้ามานั่นเอง นับแต่นั้นมาจำนวนคนนิโกรจะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มอย่างธรรมชาติของประชากรผิวดำเท่านั้น แปดปีให้หลังมีการใช้มาตร

การอย่างแน่วแน่ และมีคำประกาศว่า ตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๗๙๙ เป็นต้นไป เด็กทุกคนซึ่งเกิดจากพ่อแม่ที่เป็นทาส จะเป็นไทแก่ตัว ครั้งนั้นวิถีทางต่าง ๆ ที่จะทำให้ทาสเพิ่มจำนวนจึงถูกปิดตายหมด ยังมีทาสอยู่ แต่เราอาจกล่าวได้ว่า การนำคนมาเป็นทาสหมดไปแล้ว

นับแต่สมัยที่มลรัฐหนึ่งทางภาคเหนือ ห้ามการนำทาสเข้ารัฐโดยนัยนี้ จึงไม่มีการนำทาสจากทางใต้เข้ามาในรัฐนั้นอีกต่อไป

ยามที่รัฐหนึ่งทางภาคเหนือห้ามการซื้อขายคนนิโกร ในเมื่อทาสไม่สามารถออกไปพ้นเงื้อมมือของผู้ที่ครอบครองเขาอยู่ ทาสผู้นั้นจึงกลายเป็นสมบัติที่ไม่ค่อยสะดวกต่อการดูแลนัก คนจึงหาทางที่จะส่งเขาลงไปทางภาคใต้

วันที่รัฐหนึ่งทางภาคเหนือประกาศว่า ลูกทาสจะเกิดมาเป็นไทแก่ตัว ทาสผู้นี้จึงเสียค่าตัวส่วนใหญ่ไป เพราะเด็กที่จะเกิดมาไม่สามารถเข้าไปสู่ตลาดได้ ทำให้คนหาทางที่จะส่งเขาลงไปภาคใต้ยิ่งขึ้น

โดยนัยนี้ กฎหมายฉบับเดียวกันห้ามมิให้ทาสทางภาคใต้ขึ้นมาทางภาคเหนือ พร้อมกับผลักไสคนทางภาคเหนือให้ลงไปทางใต้

แต่ยังมีสาเหตุอีกประการหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลเหนือสาเหตุใด ๆ ซึ่งข้าพเจ้ากล่าวถึงเมื่อสักครู่นี้

ในขณะที่ในรัฐหนึ่งจำนวนทาสลดลงเรื่อยๆ คนเริ่มรู้สึกถึงความจำเป็นที่จะมีคนงานอิสระ ยิ่งคนงานอิสระเข้ายึดอุตสาหกรรมมากขึ้นเท่าไหร่ งานของทาสยิ่งให้ผลผลิตน้อยลงเท่านั้น ทาสจึงกลายเป็นสมบัติธรรมดา ๆ และไร้ประโยชน์ จึงยิ่งทำให้คนหาลู่ทางที่จะนำเขาส่งลงใต้ยิ่งขึ้น ที่ซึ่งไม่ต้องหวั่นเกรงการแข่งขันใด ๆ

ฉะนั้น การเลิกระบบทาสจึงมิได้ทำให้ทาสบรรลุถึงความเป็นไทแก่ตัว เพียงแต่ทำให้เกิดการเปลี่ยนนายเท่านั้น จากเหนือเขาก็ลงไปใต้

ส่วนด้านคนนิโกรที่เป็นไทแก่ตัว และผู้ที่เกิดหลังการเลิกระบบทาสแล้ว พวกนี้มิได้ออกจากภาคเหนือเพื่อลงใต้ แต่เขาต้องเผชิญหน้ากับคนยุโรปในฐานะคล้าย ๆ กับคนพื้นเมือง พวกเขายังคงมีความเจริญแบบครึ่ง ๆ กลาง ๆ และไม่มีสิทธิท่ามกลางประชากร ซึ่งเหนือกว่าเขามากจนพูดไม่ถูก ในด้านความมั่งคั่งและความรู้ พวกเขาต้องผจญกับการกดขี่

ของกฎหมาย[๑] และความไม่เอื้ออำนวยทางขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ ในบางแง่พวกเขาดูมีความทุกข์ยิ่งกว่าคนอินเดียน สิ่งซึ่งต่อต้านเขาคือคนยังจำได้ว่าเขาเคยเป็นทาส เขาจึงไม่สามารถเรียกร้องที่จะครอบครองที่ใด ๆ บนผืนแผ่นดินนั้นได้ หลายต่อหลายคนต้องตายลงเพราะความยากลำเค็ญ[๒] คนอื่น ๆ ไปร่วมกันอยู่ตามเมือง ที่ซึ่งเขาต้องรับภาระงานซึ่งหยาบช้าที่สุด พวกเขาใช้ชีวิตอย่างแร้นแค้นไม่แน่นอน

นอกจากนั้น แม้จำนวนของคนนิโกรจะยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำนองเดียวกับในสมัยที่พวกเขายังไม่มีเสรีภาพ ในขณะที่จำนวนคนขาวเพิ่มขึ้นเร็วเป็นสองเท่าหลังจากการเลิกทาสแล้ว คนนิโกรก็คงจะถูกกลืนหายไปในไม่ช้าท่ามกลางคลื่นของประชากรต่างผิว

โดยทั่วไปแล้วดินแดนซึ่งมีทาสทำการเพาะปลูก มีพลเมืองน้อยกว่าดินแดนที่ใช้คนอิสระทำการเพาะปลูก ยิ่งกว่านั้นอเมริกาเป็นประเทศใหม่ ดังนั้นในยามที่มลรัฐหนึ่งเลิกทาส รัฐนั้นจึงมีพลเมืองอยู่เพียงครึ่งเดียวเท่านั้น การใช้ทาสถูกทำลายไปยังไม่ทันไร คนเริ่มเห็นความจำเป็นที่จะมีคนงานอิสระ จนเราพากันเห็นนักผจญภัยผู้อาจหาญเป็นฝูงวิ่งไปวิ่งมาในรัฐนั้นทั่วไปหมด พวกเขาเข้ามาเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรใหม่ ๆ ซึ่งจะเปิดทางให้คนได้ใช้ความอุตสาหะของตน จึงมีการแบ่งที่ดินกันในหมู่พวกเขา ครอบครัวคนขาวยึดที่ดินนั้นเพื่อตั้งถิ่นฐานอยู่ในแต่ละส่วนแบ่ง ในรัฐอิสระต่าง ๆ เช่นกัน ชาวยุโรปพากันอพยพเข้าไปอยู่ คนจนจากยุโรปซึ่งมาเสาะหาความสะดวกสบายและความสุขในโลกใหม่จะทำอย่างไรกันถ้าเขาต้องไปอยู่ในดินแดนซึ่งถือว่างานเป็นสิ่งแปดเปื้อนต่ำช้า

โดยนัยนี้ประชากรขาวจึงเพิ่มพูนขึ้นด้วยลักษณาการตามธรรมชาติ และจากการอพยพอย่างกว้างขวางในเวลาเดียวกัน ในขณะที่ประชากรดำไม่ได้รับผู้อพยพเลย ทั้งมีจำนวนลดน้อยถอยลงด้วย ในไม่ช้าอัตราส่วนเช่นที่เคยเป็นมาระหว่างเชื้อชาติทั้งสองจึงกลับตรงกันข้ามคนนิโกรเหลือเป็นเพียงส่วนกระจัดกระจายที่น่าสังเวช เป็นเผ่าเล็ก ๆ ซึ่งยากจนและร่อนเร่

---

๑ รัฐซึ่งมีการเลิกระบบทาสแล้ว ปกติมักจะหาทางที่จะทำให้พวกทาสที่เป็นไทอยู่ในดินแดนนั้นอย่างไม่ปกติสุข และเนื่องจากรัฐต่าง ๆ พากันทำนองประกวดประขันกันในเรื่องนี้ ชาวนิโกรผู้เคราะห์ร้ายจึงจำเป็นต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งในระหว่างสิ่งเลวร้ายเหล่านั้น

๒ ความแตกต่างระหว่างการเสียชีวิตของคนขาวและของคนดำในรัฐซึ่งเลิกระบบทาสแล้ว มีอยู่มากกล่าวคือ ในปี ค.ศ. ๑๘๒๐–๑๘๓๑ ที่ฟีลาเดลเฟียคนขาวตายเพียง ๑ ใน ๔๒ คน ในขณะที่คนนิโกรซึ่งอยู่ในเชื้อชาติคนดำตาย ๑ ใน ๒๑ คน แต่ในหมู่คนนิโกรที่เป็นทาสไม่มีการตายมากเท่านั้นเลย (โปรดดู Emmerson, Medical Statistics หน้า ๒๘)

สับหายไปในหมู่ประชาชนมากมายมหาศาล ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแห่งนั้น และเราจะสังเกตได้ว่าพวกเขามีตัวตนอยู่ ก็โดยดูจากความอยุติธรรมและความโหดร้ายซึ่งคนทำกับเขา

ในหลายมลรัฐทางตะวันตก ไม่เคยปรากฏคนเชื้อชาตินิโกรอยู่เลย ในมลรัฐทางเหนือทุกรัฐเชื้อชาตินี้สูญหายไป ปัญหาใหญ่ในเรื่องอนาคตจึงจำกัดวงแคบเข้า ปัญหานั้นจึงมีความน่ากลัวน้อยลงโดยนัยนี้ แต่จะแก้ตกง่าย ๆ เห็นจะไม่ได้

ยิ่งเราลงไปทางใต้มากขึ้นเพียงไร การเลิกทาสอย่างมีประโยชน์ยิ่งทำได้ยากมากขึ้นเพียงนั้น เรื่องนี้สืบเนื่องมาจากสาเหตุทางวัตถุซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาอยู่หลายประการ

ประการแรกคือภูมิอากาศ แน่ละเมื่อคนยุโรปเข้าใกล้เขตร้อนมากขึ้น การทำงานย่อมเป็นของยากยิ่งขึ้น คนอเมริกันหลายคนอ้างว่าในบริเวณเขตร้อนบางแห่ง การทำงานมีอันตรายถึงชีวิต ในขณะที่คนนิโกรทำงานได้โดยไม่มีอันตรายแต่อย่างใด[๑] แต่ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าความคิดดังกล่าวซึ่งเหมาะสมกับความเกียจคร้านของคนทางใต้มากอย่างนี้ จะมีรากฐานมาจากประสบการณ์ อากาศทางใต้ของสหภาพมิได้ร้อนแรงไปกว่าทางใต้ของสเปนและอิตาลี ทำไมคนยุโรปจะไม่สามารถทำงานอย่างเดียวกันในบริเวณดังกล่าว และถ้าแม้นว่ามีการเลิกทาสในอิตาลี และสเปน โดยที่ผู้เป็นนายยังมิได้สิ้นหายตายไป ทำไมในสหภาพจะเป็นเช่นนั้นไม่ได้ ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงมิเชื่อว่าธรรมชาติจะห้าม โดยมีโทษถึงตาย มิให้คนยุโรปในจอร์เจียหรือในฟลอริดา หาเครื่องเลี้ยงชีพจากพื้นดินด้วยตนเอง แต่แน่ละพวกเขาคงจะประสบความยากลำบากมากกว่าและได้ผลน้อยกว่าพลเมืองในนิวอิงแลนด์ โดยนัยนี้เมื่อคนงานอิสระทางภาคใต้ต้องสูญความเหนือกว่าซึ่งตนเคยมีกับพวกทาสไปเสียส่วนหนึ่ง การเลิกทาสจึงให้ประโยชน์น้อยลง

พืชพันธุ์นานาของยุโรปเจริญงอกงามอยู่ทางเหนือของสหภาพ ทางภาคใต้มีผลิตผลพิเศษของตน

เราได้ตั้งข้อสังเกตมาแล้วว่า การมีทาสเป็นวิธีที่สิ้นเปลืองในการทำนา ผู้ที่เก็บเกี่ยวข้าวสาลีในดินแดนที่ไม่มีใครรู้จักใช้ทาส โดยปกติแล้วจะเลี้ยงคนงานไว้เพียงไม่กี่คน

---

๑ นี่เป็นความจริงแถวบริเวณที่ทำการปลูกข้าวในทุก ๆ แห่งนาข้าวซึ่งไม่ถูกสุขลักษณะจะมีอันตรายมาก เป็นพิเศษในบริเวณที่รับแสงอาทิตย์อันเผาผลาญแบบในเขตร้อน คนยุโรปย่อมจะประสบความยากลำบากมากในการเพาะปลูกทางภาคนี้ของโลกใหม่ ถ้าเขายังดึงดันที่จะใช้ที่ดินแถบนี้ผลิตข้าว แต่คนไม่ต้องทำนาข้าวไม่ได้หรือ

เมื่อถึงหน้าเก็บเกี่ยวหรือระหว่างฤดูหว่าน จริงอยู่เขาจะรวบรวมคนงานมาอีกมากมาย แต่คนงานเหล่านี้จะกินอยู่กับเขาก็เพียงชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น

เพื่อที่จะเก็บเกี่ยวใส่ยุ้งฉาง หรือเพื่อหว่านนา เกษตรกรซึ่งอาศัยอยู่ในรัฐที่มีทาสจำเป็นต้องเลี้ยงดูบ่าวไว้เป็นจำนวนมากตลอดทั้งปี ทั้ง ๆ ที่เขาจำเป็นต้องอาศัยคนเหล่านี้เพียงไม่กี่วัน เพราะเหตุว่าเนื่องจากพวกทาสต่างจากคนงานอิสระ พวกเขาจึงทำงานเลี้ยงตัวไปพลาง ๆ ไม่เป็น ขณะที่รอให้ใครมาว่าจ้างแรงงานของเขา ถ้าจะใช้เขาก็ต้องซื้อพวกเขาไป

ดังนั้นระบบทาส ซึ่งมิได้ขึ้นอยู่กับความไม่สะดวกทั่ว ๆ ไปของเกษตรกร จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่จะนำไปใช้ในบริเวณที่มีการปลูกข้าว ได้ดีน้อยกว่าในบริเวณซึ่งมีการเก็บเกี่ยวผลิตผลอื่น ๆ

การปลูกใบยา ฝ้าย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกอ้อย ตรงกันข้ามจำเป็นที่จะต้องมีการดูแลอยู่ตลอดเวลา เราอาจจะใช้ผู้หญิงและเด็กในการทำไร่เหล่านี้ก็ได้ ในขณะที่ในการปลูกข้าวสาลีเราใช้เขาเหล่านี้ไม่ได้เลย โดยเหตุนี้ การใช้ทาสจึงเหมาะสมกับบริเวณซึ่งได้ผลิตผลที่กล่าวมานี้ได้ดีกว่าเป็นธรรมดา

ยาสูบ ฝ้ายและอ้อยจะขึ้นเฉพาะทางภาคใต้เท่านั้น สิ่งเหล่านี้ประกอบกันเป็นแหล่งสำคัญของความมั่งคั่งในบริเวณนี้ การเลิกทาสทำให้คนทางภาคใต้ตกอยู่ในฐานะที่จะเลือกอยู่สองทาง คือต้องเปลี่ยนระบบการเพาะปลูกของเขา แล้วเข้าแข่งขันกับคนภาคเหนือซึ่งขยันขันแข็ง และชำนาญงานมากกว่าพวกเขา หรือมิฉะนั้นก็ทำการเพาะปลูกพืชชนิดเดียวกันโดยไม่ใช้ทาส และแล้วก็จะต้องเข้าแข่งขันกับรัฐอื่น ๆ ทางภาคใต้ซึ่งคงจะยังเก็บทาสไว้

โดยนัยนี้ ทางใต้จึงมีเหตุผลพิเศษที่จะเก็บทาสไว้ขณะที่ทางเหนือไม่มี

และนี่คือมูลเหตุอีกประการหนึ่ง ซึ่งมีน้ำหนักมากกว่ามูลเหตุอื่น ๆ ทั้งสิ้น ทางใต้อาจจะเลิกทาสได้จริง แต่จะปลดปล่อยคนดำได้อย่างไร ทางเหนือมีการขับไล่ทาสพร้อม ๆ กับระบบทาส แต่ทางใต้จะหวังไม่ได้ว่าจะบรรลุผลทั้งสองได้พร้อม ๆ กัน[๑]

---

๑ ในสมัยก่อนประเทศสเปนต้องส่งชาวนาจำนวนหนึ่งจากอะซอเรส (Acores) เข้าไปในอำเภอหนึ่งของหลุยสิอานา ซึ่งมีชื่อว่าแอตตาคาปาส (Attakapas) ยังไม่มีการนำระบบทาสเข้ามาใช้กับชาวนาเหล่านั้น นั่นเป็นเพียงขั้นทดลอง ปัจจุบันนี้คนเหล่านั้นยังคงทำการเพาะปลูกโดยไม่มีทาส แต่พวกเขาใช้ความอุตสาหะอย่างเนื่อย ๆ จนกระทั่งเกือบจะหาเครื่องยังชีวิตได้ไม่พอเพียง

การพิสูจน์ว่าการมีทาสเป็นของธรรมดา และเป็นประโยชน์ในภาคใต้มากกว่าในภาคเหนือ เท่ากับว่าข้าพเจ้าได้ชี้ให้เห็นพอแล้วว่าจำนวนทาสในภาคใต้จะต้องสูงกว่าทางภาคเหนือมากนัก ทางใต้นี่เองที่คนอัฟริกันพวกแรกถูกพามา ทางใต้นี่เองที่พวกเขามาถึงกันเป็นจำนวนมากตลอดเวลา ยิ่งเราลงไปทางใต้มากเท่าไหร่ อคติที่ยึดว่าการอยู่ว่างเป็นสิ่งมีเกียรติยิ่งมีอิทธิพลสูงขึ้นเท่านั้น ในรัฐที่อยู่ใกล้เคียงรัฐที่มีอากาศร้อน ไม่มีคนขาวทำงานสักคนเดียว จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่คนนิโกรทางใต้มีจำนวนมากกว่าทางเหนือ แต่ละวัน ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วข้างต้น คนนิโกรเพิ่มมากขึ้นทุกที เพราะยิ่งมีการทำลายระบบทาสทางด้านหนึ่งของสหภาพมากขึ้นเท่าไร คนนิโกรก็ไปรวมกันอยู่ในอีกด้านหนึ่งมากขึ้นเท่านั้น โดยนัยนี้จำนวนคนดำจึงเพิ่มขึ้นทางใต้ ไม่เพียงแต่ตามลักษณะการเพิ่มของประชากรตามธรรมชาติเท่านั้นแต่ยังเพราะการที่คนนิโกรทางเหนือจำเป็นต้องอพยพเข้ามาด้วย เพื่อที่จะเข้ามาอยู่กันมากมายทางภาคนี้ของสหภาพ เชื้อชาติอัฟริกันมีสาเหตุทำนองเดียวกับสาเหตุที่ทำให้เชื้อชาติยุโรปทางภาคเหนือขยายตัวอย่างรวดเร็ว

ในรัฐเมน ในจำนวนพลเมืองสามร้อยคนมีนิโกรหนึ่งคน ในแมสสาชูเส็ทซ์มีหนึ่งในร้อยคน ในมลรัฐนิวยอร์คมีสองในร้อย ในเพ็นซิลเวเนียมีสามในร้อย ในแมรี่แลนด์มีสามสิบสี่ในร้อย สี่สิบสองคนในร้อยในเวอร์จิเนีย ท้ายที่สุดมีห้าสิบห้าคนในร้อยในเซาท์แคโรไลน่า นั่นคืออัตราส่วนของคนดำเมื่อเปรียบเทียบกับคนขาวในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ แต่อัตราส่วนนี้เปลี่ยนอยู่เรื่อย ๆ แต่ละวันอัตราส่วนดังกล่าวจะลดลงทางภาคเหนือ และสูงขึ้นทางภาคใต้

เป็นที่แน่ชัดว่า ในรัฐทั้งหลายที่อยู่ใต้สุดของสหภาพ เราไม่สามารถเลิกทาสได้เช่นที่กระทำกันในรัฐทางภาคเหนือ โดยไม่ต้องเสี่ยงต่ออันตรายอย่างใหญ่หลวง ในขณะที่รัฐทางเหนือไม่เคยต้องหวาดเกรงอันตรายเหล่านั้นเลย

เราได้เห็นแล้วว่า รัฐทางเหนือจัดการอย่างไรกับหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างการมีทาสกับเสรีภาพ รัฐเหล่านั้นยังคงล่ามโซ่ตรวนทาสปัจจุบัน และปลดปล่อยคนรุ่นอนาคต โดยลักษณาการเช่นนี้ จึงมีการนำคนนิโกรเข้ามาในสังคมน้อยลงทุกที และในขณะที่ยังมีการเก็บคนซึ่งอาจจะนำอิสรภาพของตนไปใช้อย่างไม่ถูกต้องให้อยู่ในสภาพทาสต่อไป ก็มีการปลดปล่อยคนที่ยังสามารถเรียนรู้ศิลปะในการเป็นอิสระ ก่อนที่เขาจะไปเป็นนายของตัวเอง

การนำวิธีนี้ไปใช้กับทางใต้จึงเป็นเรื่องยากยิ่ง ครั้นเมื่อมีคำประกาศว่านับแต่วาระหนึ่งเป็นต้นไป ลูกของนิโกรจะเป็นอิสระ จึงเท่ากับเป็นการนำหลักการและความคิดในเรื่องเสรีภาพเข้าไปใช้ท่ามกลางระบบทาสเอง กล่าวคือ คนดำซึ่งนักกฎหมายยังให้คงความเป็นทาสอยู่และมองเห็นภาพลูกชายของตนหลุดพ้นความเป็นทาส ต้องฉงนสนเท่ห์ใจที่ชะตาชีวิตแบ่งสรรปันส่วนให้อย่างไม่เสมอภาคกัน พวกเขาวิตกกังวลทั้งขับข้องใจ นับแต่วาระนั้นมาการเป็นทาสในสายตาของเขาดูจะสูญเสียพลังเหนี่ยวรั้งทางศีลธรรมซึ่งเคยมีเนื่องมาจากกาลเวลาและขนบธรรมเนียม ความเป็นทาสจึงเหลือเป็นเพียงการใช้อำนาจในทางที่ผิดอย่างเห็นได้ชัดเท่านั้น ทางภาคเหนือไม่มีสิ่งใดต้องหวั่นเกรงเลยในความขัดกันครั้งนี้ เพราะทางเหนือคนดำมีจำนวนน้อยส่วนคนขาวมีจำนวนมากมาย แต่ถ้าแม้นว่ารุ่งอรุณครั้งแรกแห่งเสรีภาพ เกิดให้แสงสว่างต่อคนสองล้านคนในเวลาเดียวกันแล้วไซร้ ผู้กดขี่คงจะต้องตัวสั่นงันงกเป็นแน่

หลังจากปลดลูกทาสจากความเป็นทาสแล้ว คนยุโรปทางใต้ย่อมจะจำเป็นต้องขยายความเมตตาปรานีแบบนี้ออกไปทั่วเชื้อชาติคนผิวดำในไม่ช้า

ทางภาคเหนือ ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ทันทีที่มีการเลิกทาส และแม้แต่ทันทีที่มีทางเป็นไปได้ว่าเวลาของการเลิกทาสใกล้เข้ามาแล้ว จะเกิดการเคลื่อนไหวสองประการคือ บรรดาทาสพากันออกจากดินแดนนั้นเพื่อไปอยู่ทางใต้ลงไป คนขาวในรัฐทางภาคเหนือ และผู้อพยพมาจากยุโรปจึงหลั่งไหลเข้ามาแทนที่

สาเหตุทั้งสองนี้ไม่สามารถจะดำเนินไปในลักษณาการดังกล่าวในรัฐใต้สุด แง่หนึ่งเพราะจำนวนทาสในรัฐเหล่านั้นมีมากเกินกว่าที่จะทำให้หวังได้ว่า จะทำให้พวกเขาออกไปจากดินแดนแถบนั้นได้ อีกแง่หนึ่ง ชาวยุโรปและชาวแองโกลอเมริกันทางภาคเหนือ ยังไม่แน่ใจกับการที่จะไปอยู่ในรัฐซึ่งยังไม่มีการกู้การทำงานกลับคืนมาอยู่ในมือคนขาวแต่อย่างใด นอกจากนั้นพวกเขายังมองดูรัฐต่าง ๆ ที่ซึ่งอัตราส่วนของคนนิโกรสูงกว่าหรือเท่าเทียมกับอัตราส่วนของคนขาวได้อย่างถูกต้อง ว่ากำลังถูกคุกคามด้วยเคราะห์กรรมอย่างใหญ่หลวง พวกเขาจึงงดเว้นที่จะใช้ความมานะอุตสาหะของตนในบริเวณเหล่านั้น

โดยนัยนี้ ขณะที่มีการเลิกทาส คนทางภาคใต้ย่อมจะไม่สามารถทำให้คนนิโกรไปสู่เสรีภาพได้ทีละเล็กทีละน้อย เช่นเดียวกับพี่น้องทางภาคเหนือ พวกเขาจะไม่ลดจำนวนคนดำลงจนเห็นได้ชัด และจะเหลือแต่พวกเขาเท่านั้นที่จะคอยรับคนเหล่านั้นเอาไว้ ดังนั้น ใน

ระยะเวลาเพียงไม่กี่ปี เราจะมองเห็นประชาชนอิสระชาวนิโกรอยู่ปะปนกับชนชาติผิวขาวซึ่งมีจำนวนพอ ๆ กัน

การใช้อำนาจในทางที่ผิด แบบเดียวกันกับที่ช่วยรักษาระบบทาสไว้ทุกวันนี้ จึงจะกลายเป็นที่มาแห่งอันตรายอันใหญ่หลวงที่สุด ที่คนขาวทางภาคใต้จะต้องคอยระวังไว้ ทุกวันนี้ลูกหลานของชาวยุโรปพวกเดียวเท่านั้นที่ครอบครองที่ดิน พวกเขาเป็นนายอย่างสิทธิ์ขาดทางอุตสาหกรรม พวกเขาเท่านั้นที่ร่ำรวยเงินทอง มีความรู้ และมีอาวุธ คนดำมิได้มีข้อได้เปรียบเช่นนี้อยู่เลย แต่ไม่มีก็ได้ เพราะเขาเป็นเพียงทาส เมื่อกลายเป็นไทแก่ตัว ต้องรับภาระที่จะดูแลชะตากรรมของตนเอง เขาจะยังคงขาดสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาโดยไม่ล้มตายไปได้อย่างไร สิ่งซึ่งเคยเป็นกำลังของคนขาวเมื่อยามที่ยังมีทาสอยู่นั้น ย่อมจะทำให้คนดำต้องเผชิญกับภยันตรายร้อยแปดพันประการ ในยามที่มีการเลิกทาสแล้ว

ยามที่ปล่อยให้คนนิโกรเป็นบ่าวรับใช้ เราสามารถกักเขาให้อยู่ในสภาวะใกล้เคียงสัตว์ได้ เมื่อเป็นไท เราไม่สามารถกีดกันมิให้เขาศึกษาหาความรู้อย่างพอเพียง ที่จะได้รู้ซึ้งถึงเคราะห์กรรมของเขาเอง และมองหาทางเยียวยาได้ นอกจากนั้นยังมีหลักยุติธรรมพอสมควรซึ่งแปลกประหลาดอยู่อย่างหนึ่ง และฝังลึกอยู่ในหัวใจมนุษย์ คนเรามักจะรู้สึกสะดุดใจในความไม่เสมอภาคที่มีอยู่ในชนชั้นเดียวกัน มากกว่าความไม่เสมอภาคซึ่งเราสังเกตได้ในชนชั้นต่าง ๆ เราเข้าใจในเรื่องการเป็นทาส แต่เราจะเข้าใจถึงความเป็นอยู่ของราษฎรหลายล้านคนซึ่งต้องยอมสยบอยู่ใต้ความต่ำช้า และตกอยู่ในความยากลำเค็ญนานา ซึ่งตกทอดกันมาได้อย่างไร ทางภาคเหนือประชากรนิโกรซึ่งเป็นไทแล้ว ต้องประสบกับเคราะห์กรรม และรู้สึกในความอยุติธรรมเหล่านี้ แต่ประชากรเหล่านั้นไร้กำลัง และมีจำนวนน้อย ทางภาคใต้พวกเขาย่อมจะมีจำนวนมากและแข็งแกร่ง

ทันทีที่เรายอมรับว่าคนขาวและคนนิโกรซึ่งเป็นไทแล้ว ต้องอยู่บนพื้นดินเดียวกันเช่นคนต่างชาติต่อกัน เรายอมจะเข้าใจได้ไม่ยากว่าในอนาคตจะมีโอกาสอยู่เพียงสองประการเท่านั้น คือคนนิโกรและคนดำจะต้องอยู่ปะปนกันจริง ๆ หรือไม่ก็แยกกันอยู่

ข้าพเจ้าเคยแสดงความเชื่อมั่นของข้าพเจ้าเกี่ยวกับวิธีแรกไว้แล้วข้างต้น ข้าพเจ้าคิดว่าเชื้อชาติขาวและเชื้อชาติดำจะอยู่อย่างเสมอภาคกันไม่ได้ ไม่ว่าที่ไหน

แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าในสหรัฐอเมริกาปัญหานี้จะต้องใหญ่โตมากกว่าในที่อื่นใด มีเหมือนกันที่คนเราจะอยู่พ้นจากอคติทางศาสนา ทางประเทศ ทางเชื้อชาติออกไป และถ้าแม้นว่าคนผู้นั้นเป็นกษัตริย์ เขาย่อมจะกระทำการปฏิวัติภายในสังคมได้อย่างน่าอัศจรรย์ทีเดียว แต่ประชาชนทั้งชาติย่อมจะทำอะไรที่เหนือความสามารถของตนเองแบบนี้ไม่ได้

ผู้เผด็จการซึ่งบังเอิญนำคนอเมริกันและทาสเก่าของตนมารวมอยู่ด้วยกัน ภายใต้แอกอันเดียวกันได้ อาจจะสามารถทำให้คนเหล่านั้นปะปนกันได้ ตราบเท่าที่กิจการต่าง ๆ ยังคงอยู่ภายใต้ระบบประชาธิปไตย ย่อมจะไม่มีใครอาจหาญที่จะลองทำเช่นนั้น และเรายอมจะคาดการณ์ได้ว่ายิ่งคนขาวในสหรัฐอเมริกามีเสรีมากเท่าไร เขายิ่งจะหาทางแยกไปอยู่ตามลำพังมากขึ้นเท่านั้น[๑]

ข้าพเจ้าเคยกล่าวไว้ในที่อื่นว่า สายสัมพันธ์ที่แท้จริงระหว่างคนยุโรปกับคนอินเดียนคือลูกครึ่ง ทำนองเดียวกันสิ่งที่เชื่อมคนขาวกับคนดำก็คือลูกครึ่ง ไม่ว่าแห่งใดก็ตามที่มีลูกครึ่งเหล่านี้อยู่เป็นจำนวนมาก การที่เชื้อชาติทั้งสองจะมาเชื่อมกันย่อมมิใช่เรื่องพ้นวิสัย

มีบางภาคในอเมริกาที่ซึ่งคนยุโรปและคนนิโกรอยู่ร่วมกันมากจนยากที่จะพบคนขาวแท้ ๆ หรือดำแท้ ๆ เมื่อมาถึงจุดนี้แล้วเราจึงจะบอกได้จริง ๆ ว่าเชื้อชาติทั้งสองผสมผสานกันแล้ว หรือแทนที่จะเป็นเชื้อชาติทั้งสอง อาจมีเชื้อชาติที่สามขึ้นซึ่งเกิดมาจากเชื้อชาติดังกล่าวโดยมิได้เป็นเชื้อชาติหนึ่งเชื้อชาติใดในสองเชื้อชาตินั้นทีเดียว

ในบรรดาคนยุโรปทั้งมวล คนอังกฤษเป็นพวกที่นำสายเลือดของตนไปผสมกับของนิโกรน้อยที่สุด เราจะเห็นลูกครึ่งทางภาคใต้มากกว่าทางภาคเหนือ แต่น้อยกว่าในอาณานิคมยุโรปอื่นใดมากมายนัก ลูกครึ่งในสหรัฐอเมริกามีจำนวนน้อยมาก พวกเขาไม่มีพลังอันใดลำพังพวกเขาเองและในยามที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทกันเกี่ยวกับเชื้อชาติ โดยปกติเขาจะร่วมมือร่วมใจกับคนขาว โดยเหตุนี้เองที่ในยุโรปเราจะเห็นพวกมหาดเล็กของเจ้านายชั้นผู้ใหญ่วางตัวเป็นขุนนางกับพวกประชาชน

ความหยิ่งในชาติกำเนิด ซึ่งเป็นของธรรมดาสำหรับคนอังกฤษ ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเป็นพิเศษในหมู่คนอเมริกัน เนื่องมาจากความหยิ่งในตัวเองของแต่ละคน อันถือกำเนิดมา

---

๑ ถ้าคนอังกฤษในหมู่เกาะออองตียส์ (Antilles) ปกครองตนเองแล้วไซร้ เรายอมจะแน่ใจได้ว่าพวกเขาคงจะไม่ยอมให้มีการปลดปล่อยทาส ตามที่เมืองแม่เพิ่งจะสั่งเป็นแน่

จากเสรีประชาธิปไตย คนผิวขาวในสหรัฐอเมริกาภูมิใจในเชื้อชาติของตน และภูมิใจในตนเอง

นอกจากนั้น ในเมื่อคนขาวและคนนิโกรเผอิญไม่ปะปนกันทางเหนือของสหภาพ พวกเขาจะปะปนกันทางใต้ได้อย่างไร เราจะลองสมมุติสักหน่อยได้ไหมว่า คนอเมริกันทางภาคใต้ ซึ่งอยู่ในฐานะที่เขาจะคงอยู่ตลอดไป คือระหว่างคนผิวขาว ซึ่งมีความเหนือกว่าทางด้านร่างกายและจิตใจ และคนนิโกร จะเคยคิดฝันบ้างไหมที่จะอยู่ปะปนกับคนนิโกร คนอเมริกันทางภาคใต้มีอารมณ์ความรู้สึกกระตือรือร้นอยู่สองประการที่จะทำให้เขาแยกตัวออกไปอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือ เขาเกรงว่าจะเหมือนกับคนนิโกร ทาสเก่าของตน และจะตกต่ำกว่าคนผิวขาวผู้เป็นเพื่อนเคียงบ่าเคียงไหล่

ถ้าแม้นการเล็งเห็นอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวว่า ตามวิสัยซึ่งน่าจะเป็นไปได้แห่งสรรพสิ่งทั้งปวง การเลิกทาสทางภาคใต้จะทำให้ความรังเกียจเดียดฉันท์ซึ่งประชากรผิวขาวมีต่อคนผิวดำเพิ่มสูงขึ้น ข้าพเจ้าได้รากฐานแห่งความเห็นนี้จากสิ่งทำนองเดียวกันซึ่งข้าพเจ้าเคยสังเกตมาทางภาคเหนือ ข้าพเจ้าบอกแล้วว่าคนขาวทางภาคเหนือยิ่งพยายามที่จะหนีห่างจากคนนิโกร ยิ่งนักกฎหมายกำหนดการแบ่งแยกทางกฎหมายซึ่งควรจะมีอยู่ระหว่างคนทั้งสองนี้น้อยลง ทำไมทางใต้จะเป็นอย่างนี้บ้างไม่ได้ ทางภาคเหนือเมื่อคนขาวเกรงที่จะไปปะปนกับคนดำ นั่นเป็นการหวาดเกรงอันตรายที่นึกคิดเอาเอง ทางภาคใต้ซึ่งอันตรายเป็นจริงเป็นจังมากกว่า ข้าพเจ้าไม่เชื่อหรอกว่าความหวาดเกรงจะมีน้อยกว่า

ถ้าแม้นในแง่หนึ่งเรายอมรับ (ข้อเท็จจริงนี้ไม่มีความน่าเคลือบแคลงอะไร) ว่าทางตอนใต้สุด คนดำเข้ามารวมกันอยู่มากขึ้นตลอดเวลา และมีจำนวนสูงขึ้นรวดเร็วกว่าคนผิวขาวถ้าแม้นในอีกแง่หนึ่ง เรายอมรับว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะเล็งเห็นสมัยที่คนดำและคนขาวจะปะปนกันเสียที และได้ประโยชน์อย่างเดียวกันจากสภาวะสังคม ควรไหมที่เราจะสรุปว่า ในมลรัฐทางภาคใต้ คนดำและคนขาวจะลงเอยด้วยการเข้าต่อสู้กันไม่ช้าก็เร็ว

ผลขั้นสุดท้ายของการต่อสู้นี้จะเป็นเช่นไร

เราจะเข้าใจได้ไม่ยากในประเด็นนี้ เราจะต้องจำกัดอยู่แค่การใช้สมมุติฐานอย่างเลือนรางเท่านั้น ความนึกคิดของมนุษย์ย่อมจะกำหนดแวดวงอนาคตกว้าง ๆ ได้ยากเต็มที แต่ภายในแวดวงนี้ย่อมจะมีความบังเอิญที่อาจหลีกพ้นความพยายามทั้งมวลได้ ในภาพแห่งอนาคตความบังเอิญย่อมจะเป็นจุดอันเลือนรางเสมอ ซึ่งดวงตาแห่งปัญญาไม่สามารถจะมอง

ทะลุเข้าไปได้เราจะพูดได้เพียงแค่นี้คือ ในหมู่เกาะอองตียส์ (Antilles) เชื้อชาติผิวขาวต่างหาก ซึ่งดูจะต้องล้มหายตายไปในที่สุดในภาคพื้นทวีปแห่งเชื้อชาติคนดำ

ในหมู่เกาะอองตียส์คนผิวขาวอยู่อย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางประชากรผิวดำเป็นจำนวนมาก บนภาคพื้นทวีปคนดำอยู่ระหว่างทะเลและประชาชนมากมายเหลือคณานับ ซึ่งขยายตัวไปทั่วอย่างเป็นปึกแผ่นแน่นขนัดเหนือคนดำ นับตั้งแต่แนวน้ำแข็งของคานาดาจนถึงชายแดนเวอร์จิเนีย นับตั้งแต่ฝั่งทะเลของมิสซูรี่จนถึงชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติค ถ้าแม้นว่าคนขาวในอเมริกาเหนืออยู่กันอย่างสามัคคีแล้วไซร้ ย่อมยากที่จะเชื่อว่าคนนิโกรจะสามารถหลีกพ้นความพินาศซึ่งคุกคามเขาไปได้ พวกเขาย่อมจะต้องตายลงในโซ่ตรวน หรือไม่ก็ด้วยความยากลำเค็ญ แต่บรรดาประชากรผิวดำซึ่งรวมกันอยู่ตามแถบอ่าวเม็กซิโกมีโอกาสที่จะอยู่รอด ถ้าแม้นเกิดการต่อสู้ระหว่างทั้งสองเชื้อชาติขึ้นมา ในขณะที่สมาพันธรัฐอเมริกาจะสลายตัวไปเมื่อวงแหวนซึ่งกระชับสมาพันธ์ไว้แตกหักไปแล้ว ผู้คนทางภาคใต้คงจะคิดผิดถ้าจะคอยแรงสนับสนุนซึ่งทนทานถาวรกว่าจากพี่น้องทางภาคเหนือ คนภาคเหนือรู้ดีว่าอันตรายไม่มีวันมาถึงพวกเขาได้ถ้าแม้นหน้าที่อันเด่นชัดมิได้บังคับให้พวกเขาเดินขบวนกันไปช่วยภาคใต้ เราย่อมจะคาดการณ์ได้ว่าความเห็นอกเห็นใจทางด้านเชื้อชาติคงจะไม่มีอิทธิพลอันใด

นอกจากนั้น ไม่ว่าการต่อสู้จะมีในสมัยใดก็ตาม ถ้าแม้นว่าคนขาวทางภาคใต้ถูกปล่อยให้ต่อสู้ตามลำพัง พวกเขาคงจะลงสนามเยี่ยงผู้ที่เหนือกว่าทางด้านความรู้และสติปัญญา อีกทั้งด้านวิธีการ แต่คนดำจะมีเพียงจำนวนคนและพลังแบบผู้ที่จนตรอก ทั้งสองสิ่งนี้คือทรัพยากรสำคัญในยามที่คนมีอาวุธอยู่ในมือ บางทีสิ่งที่เคยเกิดกับแขกมัวร์ในสเปนอาจจะเกิดกับชนผิวขาวทางภาคใต้ก็เป็นได้ หลังจากครอบครองประเทศมาเป็นเวลาหลายศตวรรษ ท้ายที่สุดคนขาวย่อมจะถอยออกไปทีละเล็กทีละน้อย สู่ดินแดนซึ่งเป็นที่มาของบรรพบุรุษของพวกเขาในครั้งกระโน้น โดยปล่อยให้คนผิวดำอยู่ในประเทศซึ่งพระผู้เป็นเจ้าดูจะสร้างไว้ให้เขาเหล่านั้น เพราะพวกเขาอยู่ที่นี่ได้ไม่ยากลำบากอะไร และทำงานได้สบายกว่าคนขาว

อันตรายซึ่งสุดจะหลีกเลี่ยงจากการต่อสู้ระหว่างคนขาวและคนดำ ที่อยู่ทางใต้ของสหภาพ ซึ่งดูยังห่างไกลอยู่ไม่มากก็น้อย จึงอยู่ในความนึกคิดของคนอเมริกันเหมือนกับฝันร้าย พลเมืองทางภาคเหนือเองก็นึกถึงอันตรายเหล่านี้อยู่ไม่เว้นแต่ละวันทั้ง ๆ ที่เขาไม่มีอะไรจะต้องหวาดเกรงตรง ๆ พวกเขาหาทางที่จะขจัดปัดเป่าเคราะห์กรรมซึ่งเขาเล็งเห็นนั้นแต่ก็ไร้ผล

ในรัฐทางภาคใต้ ผู้คนต่างก็ไม่ปริปาก ไม่มีการพูดถึงอนาคตกับคนต่างถิ่นเลย ต่างหลีกเลี่ยงที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้กับบรรดามิตรสหาย กล่าวโดยนัยหนึ่งก็คือต่างคนต่างซ่อนความคิดนี้กับตัวเอง ความนึงเงียบทางภาคใต้มีบางสิ่งซึ่งน่าสะพึงกลัวยิ่งกว่าความหวาดระแวงอย่างครึกโครมทางภาคเหนือ

ความคิดหมกมุ่นในเรื่องนี้มีอยู่ทั่วไป ก่อให้เกิดกิจกรรมอันหนึ่งที่เกือบจะไม่มีใครรู้ ซึ่งสามารถเปลี่ยนชะตากรรมของเชื้อชาติมนุษย์ส่วนหนึ่งทีเดียว

เมื่อเกิดความระแวงในอันตรายซึ่งข้าพเจ้าบรรยายมาเมื่อครู่นี้ ราษฎรอเมริกันจำนวนหนึ่งจึงรวมกันเป็นสมาคม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำคนนิโกรอิสระจากชายฝั่งกินีเข้ามาด้วยทุนของตนเอง คือคนนิโกรซึ่งปรารถนาจะหลีกพ้นจากความกดขี่ซึ่งครอบหัวพวกเขาอยู่[๑]

ในปี ค.ศ. ๑๘๒๐ สมาคมซึ่งข้าพเจ้าพูดถึงนี้สามารถก่อตั้งสถาบันหนึ่งขึ้นในอัฟริกาอยู่ทางเส้นรุ้งที่ ๗ องศาเหนือ โดยให้ชื่อว่าไลบีเรีย (Liberia) ข่าวล่าสุดแจ้งว่าที่บริเวณนี้มีคนนิโกรสองพันห้าร้อยคนมารวมกันแล้ว เมื่อถูกนำกลับไปสู่ประเทศชาติเก่าแก่ของพวกตน คนดำได้นำสถาบันต่าง ๆ แบบอเมริกันเข้ามาใช้ ไลบีเรียมีระบบผู้แทน มีลูกขุนเป็นคนนิโกร ผู้บริหารนิโกร พระนิโกร ในสมาคมนี้เราจะเห็นวัดวาอารามและหนังสือพิมพ์ และเนื่องมาจากความหมุนเวียนแห่งความผันแปรของโลกอันต่างจากที่อื่น ที่นี่มีข้อห้ามมิให้คนขาวตั้งรกรากอยู่ภายในอาณาเขตของสมาคม[๒]

นี่แหละคือเกมสนุกอันแสนประหลาดของโชคชะตาแท้ ๆ สองศตวรรษผ่านไป นับแต่เมื่อพลเมืองยุโรปเริ่มดึงคนนิโกรออกไปจากครอบครัว และประเทศชาติของเขา เพื่อนำเขาไปยังชายฝั่งของอเมริกาเหนือ มาบัดนี้เราก็ได้พบคนยุโรปง่วนอยู่กับการขนลูกหลานของคนนิโกรเหล่านั้นเอง ข้ามมหาสมุทรแอตแลนติคอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำพวกเขาไปยังผืนแผ่นดิน

---

๑ สมาคมนี้ใช้ชื่อว่า "สมาคมอาณานิคมคนดำ" (Société de la colonisation des noirs)

๒ ในธุรกิจเช่นนี้ยังจะได้พบเห็นอุปสรรคอื่นๆ อีกมากมาย ถ้าแม้นว่าในการส่งคนนิโกรในอเมริกาไปอยู่ในอัฟริกา สหภาพจัดการซื้อคนดำจากคนที่เป็นเจ้าของทาส ราคาของคนนิโกรซึ่งเพิ่มสูงขึ้นทุกทียิ่งหาคนนิโกรยากขึ้นเท่าไร ในไม่ช้าย่อมจะกลายเป็นจำนวนเงินอันมหาศาล และไม่น่าเชื่อว่าบรรดารัฐทางภาคเหนือจะยินยอมเสียค่าใช้จ่ายมากเช่นนั้น ในขณะที่รัฐเหล่านั้นจะไม่ได้รับผลตอบแทนอันใดเลย ถ้าแม้นสหภาพใช้อำนาจยึดหรือซื้อทาสจากภาคใต้มาด้วยราคาต่ำตามแต่สหภาพจะกำหนด ก็เท่ากับเป็นการสร้างการต่อต้านอย่างยากที่จะพ้นฝ่าได้ของบรรดารัฐซึ่งตั้งอยู่ทางภาคนั้นของสหภาพ ไม่ว่าจะทำแบบไหนสหภาพจะพบแต่หนทางที่เป็นไปไม่ได้ทั้งนั้น

ที่ซึ่งในสมัยก่อนคนยุโรปเคยยื้อยุดฉุดลากบรรดาพ่อแม่ของพวกเขาไป คนป่าเถื่อนเหล่านี้ได้ไปตักตวงสติปัญญาความรู้และอารยธรรมในขณะที่เป็นข้าช่วงใช้ และในการเป็นทาสพวกเขาก็ได้เรียนรู้ถึงศิลปะแห่งการอยู่อย่างเสรี

ก่อนหน้านี้ ทวีปอัฟริกาบีดประตูตายไม่ยอมรับศิลปวิทยาการของคนขาว ความรู้ต่าง ๆ ของยุโรปซึ่งคนอัฟริกันนำเข้ามาบางทีอาจจะแทรกซึมเข้าไปได้ ดังนั้น จึงเป็นความคิดที่สวยงามและยิ่งใหญ่เมื่อตอนก่อตั้งไลบีเรีย แต่ความคิดอันนี้ซึ่งสำหรับโลกเก่าอาจจะให้ประโยชน์มากมาย ต้องกลายเป็นหมันไปสำหรับโลกใหม่

ภายใน ๑๒ ปี สมาคมอาณานิคมคนดำได้นำคนนิโกรเข้าอัฟริกาสองพันห้าร้อยคน ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน มีคนนิโกรเกิดในสหรัฐอเมริกาประมาณเจ็ดแสนคน

ถ้าแม้นว่าอาณานิคมไลบีเรียอยู่ในฐานะที่จะรับพลเมืองใหม่ปีละหลายพันคน และถ้าพลเมืองดังกล่าวอยู่ในภาวะที่จะถูกนำไปที่นั่นอย่างได้ประโยชน์ ถ้าแม้นสหภาพเป็นสมาคมแทน และในแต่ละปีใช้ทรัพย์สมบัติ อีกทั้งเรือในการส่งคนนิโกรออกไปอยู่ในอัฟริกาแล้วไซร้ สหภาพก็ยังไม่สามารถทำให้ความก้าวหน้าตามธรรมชาติเพียงอย่างเดียว คือด้านจำนวนประชาชนคนดำมีความสมดุลย์ได้ และโดยที่แต่ละปีมิได้มีการนำคนออกนอกประเทศได้มากเท่าจำนวนคนที่เกิดมาสู่โลก สหภาพไม่สามารถแม้จะหยุดยั้งความเจริญของสิ่งเลวร้ายอันนั้น ซึ่งแต่ละวันเติบใหญ่ขึ้นทุกทีภายในสหภาพ[๑]

เชื้อชาตินิโกรจะไม่จากบริเวณชายฝั่งของทวีปอเมริกา ที่ซึ่งอารมณ์และความชั่วของคนยุโรปนำเขามาปล่อยไว้ที่นั่นอีกแล้ว เชื้อชาตินี้จะหายไปจากโลกใหม่ได้ก็ด้วยการสาบสูญไปเท่านั้น พลเมืองสหรัฐอเมริกาสามารถขับไล่เคราะห์กรรมซึ่งเขาหวั่นเกรงให้ห่างออกไปได้ แต่ปัจจุบันนี้พวกเขาไม่สามารถทำลายสาเหตุแห่งเคราะห์กรรมให้หมดไป

ข้าพเจ้าเห็นจะต้องสารภาพว่า ข้าพเจ้ามิได้พิจารณาการเลิกทาสว่าเป็นวิธียืดเวลาการต่อสู้ระหว่างเชื้อชาติทั้งสองในสหรัฐอเมริกาให้ล่าช้าออกไป

---

๑ ในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ ที่สหรัฐอเมริกามีทาส ๒,๐๑๐,๓๒๗ คน ผู้ที่ถูกปลดปล่อยให้เป็นไทมี ๓๑๕,๔๓๕ คน คนนิโกรรวมทั้งหมด ๑๒,๓๒๕,๗๖๖ คน คือมากกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนประชากรทั้งหมดเล็กน้อยในสหรัฐอเมริกาเมื่อสมัยเดียวกัน

คนนิโกรสามารถคงความเป็นทาสของตนได้นาน ๆ โดยไม่ปริปาก แต่ไม่ช้าเมื่อเขาเข้ามารวมอยู่กับคนอิสระ เขาย่อมจะไม่พอใจที่ไม่ได้รับสิทธิในฐานะราษฎรเกือบทุกอย่าง และเมื่อเขาไม่สามารถเท่าเทียมกับคนขาวได้ ไม่ช้าไม่นานเขาย่อมจะแสดงตนเป็นศัตรูคนขาว

ทางเหนือ การให้ทาสเป็นไทแก่ตัวเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยนัยนี้ พวกทางเหนือจึงปลดปล่อยทาสได้โดยมิมีสิ่งใดต้องหวั่นเกรงในเรื่องนิโกรอิสระ นิโกรเหล่านี้มีจำนวนน้อยเกินกว่าจะมาเรียกร้องสิทธิอันใด การณ์มิได้เป็นไปดังนี้ทางภาคใต้

เรื่องการเป็นทาสทางภาคเหนือ สำหรับผู้เป็นนายแล้วคือเรื่องของการค้าและการอุตสาหกรรม ทางภาคใต้กลับเป็นเรื่องเป็นเรื่องตาย ดังนั้น จึงไม่ควรนำเรื่องการเป็นทาสทางภาคเหนือและภาคใต้มาปนกัน

ขอบคุณพระเจ้าที่ข้าพเจ้ามิได้ค้นหาเช่นนักเขียนอเมริกันบางคน ที่พยายามหาเหตุผลมาอธิบายเรื่องหลักการของการนำคนนิโกรมาเป็นข้าช่วงใช้ ข้าพเจ้าเพียงแต่กล่าวว่าบรรดาผู้ที่เคยยอมรับหลักการอันน่าทุเรศนี้ในครั้งกระโน้น มาบัดนี้ก็ยังไม่มีโอกาสที่จะปฏิเสธหลักการนั้นได้อย่างเต็มที่เช่นกัน

ข้าพเจ้าขอสารภาพว่า เมื่อข้าพเจ้าพิจารณาดูรัฐทางภาคใต้ สำหรับพวกเชื้อชาติผิวขาว ซึ่งอาศัยอยู่ในดินแดนเหล่านั้น ข้าพเจ้าค้นพบวิธีปฏิบัติเพียงสองประการเท่านั้น คือ การปลดปล่อยคนนิโกร และการนำคนนิโกรมาผสมกับคนผิวขาว กับการแยกห่างจากคนนิโกรและเก็บเขาไว้เป็นทาสให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ วิธีปฏิบัติกลาง ๆ สำหรับข้าพเจ้าดูจะเป็นการลงเอยด้วยสงครามการเมืองที่น่าสยดสยองที่สุดในเร็ววันนี้ บางทีอาจจะเป็นความพินาศย่อยยับของเชื้อชาตินึ่งเชื้อชาติใดก็ได้

คนอเมริกันทางใต้พิจารณาปัญหานี้ในทัศนะดังกล่าว และปฏิบัติไปตามนั้นเมื่อไม่ต้องการผสมกลมกลืนกับคนนิโกร พวกเขาจึงไม่ต้องการปลดปล่อยนิโกรเป็นอิสระ

ไม่ใช่เพราะว่าพลเมืองทางใต้ทุกคนมองดูการมีทาสว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อความมั่งคั่งของผู้เป็นนาย ในประเด็นนี้คนใต้หลายคนเห็นด้วยกับคนเหนือ และยอมรับอย่างเต็มใจด้วยกับคนเหนือว่าระบบทาสเป็นสิ่งเลวร้าย แต่พวกเขาคิดว่าจะต้องรักษาความเลวร้ายนี้ไว้เพื่อที่จะมีชีวิตอยู่

ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเพิ่มพูนขึ้นทางใต้ ทำให้พลเมืองในภาคนี้ของอาณาจักร สังเกตเห็นว่า การมีทาสเป็นภัยสำหรับผู้เป็นนาย และความรู้อันเดียวกันนั้นเองชี้ให้เขาเห็นอย่างชัดแจ้งยิ่งกว่าที่เคยเป็นมาก่อนหน้านั้น ว่าเป็นการเกือบจะสุดวิสัยที่จะทำลายระบบนั้นลง นั่นเป็นความขัดแย้งอย่างประหลาด คือระบบทาสมีความมั่นคงยิ่งขึ้นทุกทีทางกฎหมาย ยิ่งมีการถกเถียงกันถึงประโยชน์ของทาสมากขึ้นเท่าไหร่ และขณะเดียวกับที่หลักการในเรื่องทาสค่อย ๆ ถูกเลิกล้มไปในภาคเหนือ ทางภาคใต้หลักการอันเดียวกันนี้กลับยังให้เกิดผลรุนแรงขึ้นทุกที

รัฐบัญญัติในมลรัฐทางภาคใต้ว่าด้วยทาส ในสมัยเราแสดงถึงความโหดร้ายทารุณอย่างหนึ่งซึ่งไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อนเลย และเป็นสิ่งเดียวเท่านั้นที่เผยให้เห็นถึงความอลเวงอย่างมากในกฎหมายของมนุษยชาติ เพียงแต่ลองอ่านดูรัฐบัญญัติของมลรัฐทางภาคใต้ก็พอที่จะมองเห็นฐานะอันสิ้นหวังของเชื้อชาติทั้งสองที่อาศัยอยู่ ณ ที่นั้นได้

มิใช่เป็นเพราะว่า คนอเมริกันในภาคนี้ของสหภาพได้เพิ่มความเข้มงวดขึ้นในเรื่องทาสก็หาไม่ ตรงกันข้ามพวกเขากลับผ่อนคลายในเรื่องวัตถุให้แก่ทาส คนเก่าแก่รู้จักแต่เพียงโซ่ตรวนและความตายเท่านั้นในอันที่จะรักษาระบบทาสไว้ คนอเมริกันทางใต้ของสหภาพได้ค้นพบหลักประกันซึ่งแสดงภูมิปัญญามากกว่านั้น เพื่อที่อำนาจของตนจะได้ถาวรขึ้น หากจะกล่าวโดยนัยนี้ก็คือพวกเขาทำให้ระบบเผด็จการ และความรุนแรงเป็นเรื่องทางจิตใจ ในสมัยโบราณผู้คนพยายามที่จะป้องกันมิให้ทาสหักโซ่ตรวน ในสมัยเรามีการทำให้ทาสเลิกปรารถนาที่จะทำเช่นนั้น

คนโบราณจองจำร่างกายของทาสด้วยโซ่ตรวน แต่ปล่อยให้จิตใจเป็นอิสระ และอนุญาตให้ทาสแสวงหาความรู้ได้ ในเรื่องนั้นเขาทำอย่างมีเหตุผลถูกต้อง ในครั้งนั้นมีทางออกที่ธรรมดาที่สุดในเรื่องการเป็นทาส กล่าวคือ ไม่วันใดวันหนึ่ง ทาสอาจจะเป็นไท และเท่าเทียมกับนายของเขาได้

คนอเมริกันทางภาคใต้ ซึ่งไม่คิดเลยว่าคนนิโกรจะมาปะปนกับพวกเขาได้ไม่ว่าจะเป็นสมัยใด จึงมีการห้าม โดยกำหนดโทษไว้อย่างรุนแรง มิให้มีการสอนให้คนนิโกรเขียนอ่านเนื่องจากไม่ต้องการยกคนนิโกรให้อยู่ในระดับเดียวกับตน พวกเขาจึงคอยคุมทาสให้มีสภาพใกล้สัตว์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ตลอดเวลามา มีการทำให้ทาสมุ่งหวังในเสรีภาพ เพื่อเป็นการผ่อนคลายความร้ายกาจลงบ้าง

คนอเมริกันทางใต้เข้าใจดีว่า การปลดปล่อยทาสย่อมก่อให้เกิดอันตรายเสมอ เมื่อทาสที่กลายเป็นไทไม่สามารถอยู่ในฐานะเดียวกับผู้เคยเป็นนายได้ในวันหนึ่ง การให้เสรีภาพกับใครสักคนหนึ่ง แล้วปล่อยให้เขาตกระกำลำบาก และไร้เกียรติ จะเป็นอะไรถ้ามิใช่การหาผู้นำการปฏิวัติในอนาคตของเหล่าทาส นอกจากนั้น เราเคยสังเกตมานานแล้วว่า การมีคนนิโกรอิสระเป็นการนำความวิตกกังวลเล็ก ๆ น้อย ๆ เข้าไปสู่ส่วนลึกแห่งดวงจิตของผู้ที่ไร้อิสระ และสอดแทรกความคิดในเรื่องสิทธิซึ่งยังไม่ชัดเจนนักเข้าไปในดวงจิตนั้นด้วย คนอเมริกันทางใต้จึงทำให้ผู้เป็นนายหมดความสามารถที่จะปลดปล่อยทาสในกรณีต่าง ๆ เป็นส่วนมาก[๑]

ข้าพเจ้าเคยพบชายชราผู้หนึ่งทางใต้ของสหภาพ เมื่อครั้งกระโน้นเขาเคยมีความสัมพันธ์อย่างมิชอบธรรมกับหญิงนิโกรของเขาคนหนึ่ง เขามีบุตรธิดากับเธอหลายคนผู้ซึ่งเมื่อเกิดมาในโลกก็กลายเป็นทาสของผู้เป็นบิดา หลายต่อหลายครั้งเขาคิดที่จะให้เสรีภาพกับลูก ๆ แต่เวลาล่วงไปหลายปีกว่าเขาจะสามารถขจัดอุปสรรคนานา ซึ่งนักกฎหมายวางไว้ในเรื่องการปลดปล่อยทาสออกไปได้ ตลอดระยะเวลานั้นเขาก็ชราภาพลง และกำลังจะตาย เขามองเห็นแต่ภาพลูก ๆ ถูกฉุดกระชากลากจูงจากตลาดหนึ่งไปยังอีกตลาดหนึ่ง จากอำนาจของผู้เป็นบิดาไปสู่ไม้เรียวของคนแปลกหน้า ภาพอันน่าสยดสยองเหล่านั้นผลุดขึ้นมาในจินตนาการของผู้ที่กำลังจะตาย ขณะที่เขากำลังเพ้อกระสับกระส่าย ข้าพเจ้ามองเห็นเขาตกเป็นเหยื่อแห่งความปวดร้าวอันเกิดจากความทอดอาลัย ยามนั้นข้าพเจ้าจึงเข้าใจดีว่าธรรมชาติสามารถแก้แค้นบาดแผลซึ่งกฎหมายสร้างไว้ได้อย่างไร

ความเลวร้ายเหล่านี้น่าทุเรศมากไม่ต้องสงสัย แต่ก็เป็นผลลัพธ์ซึ่งคาดไว้ล่วงหน้าและจำเป็นของหลักการของระบบทาสเอง ซึ่งใช้กันในหมู่คนสมัยใหม่มิใช่หรือ

ทันทีที่คนยุโรปนำคนจากเชื้อชาติซึ่งต่างกับตนมาเป็นทาส โดยที่พวกเขาส่วนมากพิจารณาเชื้อชาตินั้นว่าต่ำต้อยกว่าเชื้อชาติมนุษย์อื่น ๆ ทั้งเป็นเชื้อชาติซึ่งทุกคนมองดูด้วยความขยะแขยงเมื่อคิดว่าตนจะต้องปะปนด้วย เขาคิดเอาว่าความเป็นทาสเป็นสิ่งถาวรตลอดไป เพราะ

---

๑ การปลดปล่อยทาสมิได้เป็นของต้องห้าม แต่จะต้องผ่านพิธีรีตองมากมาย ซึ่งทำให้การปลดปล่อยเป็นเรื่องยากลำบาก

เหตุว่าระหว่างความไม่เสมอภาคอย่างยิ่งอันเกิดจากการมีทาส และความเสมอภาคอย่างสมบูรณ์ ซึ่งเป็นผลตามธรรมชาติแห่งอิสรภาพในมวลมนุษย์ ไม่มีสิ่งใดกลาง ๆ ระหว่างทั้งสองสิ่งที่จะคงทนถาวรได้เลย คนยุโรปรู้สึกถึงสัจจะอันนี้ได้ลาง ๆ แต่มิยอมรับกับตัวเองทุกครั้งที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับคนนิโกร เราจะเห็นพวกเขาทำตามผลประโยชน์ของตนเองบ้าง ทำตามความเย่อหยิ่งบ้าง หรือไม่ก็ตามความเวทนา ในการปฏิบัติต่อคนดำพวกเขาได้ละเมิดสิทธิทั้งมวลของมนุษยชาติ และแล้วเขาก็ทำการอบรมสั่งสอนคนดำให้รู้คุณค่าแห่งสิทธิ และการไม่ละเมิดสิทธิเหล่านั้น พวกเขาเบิดชนชั้นของตนให้ทาสของตนเข้ามาได้ แต่พอพวกทาสเหล่านี้คิดที่จะเข้ามา พวกเขาก็ไล่ทาสออกไปด้วยความอดสูใจ ทั้ง ๆ ที่เขาประสงค์ให้มีทาส พวกเขากลับปล่อยตัวให้ถูกชักจูงไปสู่เสรีภาพอย่างไม่เต็มใจนัก หรือโดยไม่รู้ตัว โดยไม่กล้าพอที่จะแสดงความอยุติธรรมหรืออยุติธรรมอย่างเต็มที่

ถ้าแม้นเป็นไปไม่ได้ที่จะเล็งเห็นยุคที่คนอเมริกันทางใต้นำสายเลือดของตนไปผสมกับของคนนิโกร พวกเขาจะยอมอนุญาตให้คนนิโกรไปสู่เสรีภาพ โดยที่เขาไม่ต้องเสี่ยงภัยและความตายจะได้ไหม และถ้าแม้นว่าเพื่อช่วยชีวิตเชื้อชาติของเขา พวกเขาจำต้องกักคนนิโกรไว้กับโซ่ตรวน เราควรจะให้อภัยพวกเขาไหม ที่เขาใช้วิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในอันที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นั้น

สิ่งซึ่งเกิดขึ้นทางภาคใต้ของสหภาพดูจะเป็นผลลัพธ์ที่น่าสยดสยองที่สุด และธรรมดาที่สุดของระบบทาสในเวลาเดียวกัน ยามที่ข้าพเจ้ามองเห็นระเบียบของธรรมชาติกลับตาลปัตรไปเช่นนี้ เมื่อข้าพเจ้าได้ยินมนุษยชาติร่ำร้องและต่อสู้ดิ้นรนอย่างไร้ผลอยู่ภายใต้กฎหมาย ข้าพเจ้าขอสารภาพว่า ข้าพเจ้ามิได้รู้สึกขุ่นเคืองแต่อย่างใดเพื่อที่จะประณามคนในสมัยเรา ผู้เป็นเจ้าของการกระทำอันร้ายกาจเหล่านี้ แต่ความเกลียดชังของข้าพเจ้าไปรวมอยู่ที่ผู้คนซึ่งหลังจากได้มีความเสมอภาคมามากกว่าพันปีแล้ว ยังกลับนำระบบทาสเข้ามาใช้ในโลกนี้อีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้ ไม่ว่าคนอเมริกันทางภาคใต้จะพยายามอย่างไรในอันที่จะรักษาระบบทาสเอาไว้ เขาย่อมจะไม่ประสบความสำเร็จเสมอไป เมื่อทาสถูกจำกัดไว้ ณ จุด ๆ เดียวในโลก ถูกศาสนาคริสต์โจมตีว่าอยุติธรรม ทางเศรษฐกิจการเมืองก็โจมตีว่าเป็นอันตรายร้ายแรง ความเป็นทาสท่ามกลางเสรีประชาธิปไตย และความรู้ต่าง ๆ สมัยเรา มิใช่สถาบันที่จะคงทน

ถาวรไปได้ ความเป็นทาสจะต้องยุติลงเพราะทาสหรือเพราะผู้เป็นนายเอง ในกรณีทั้งสองจะต้องมีเคราะห์กรรมอย่างใหญ่หลวงเกิดขึ้นเป็นแน่

ถ้าแม้นเราปฏิเสธมิให้คนนิโกรทางใต้มีเสรีภาพ ในที่สุดเขาก็จะคว้าเอาเสรีภาพมาด้วยตนเอง ถ้าแม้นเราให้เสรีภาพแก่เขาไม่ช้าไม่นานเขาก็คงจะใช้เสรีภาพจนเกินขอบเขต

สหภาพอเมริกามีโอกาสที่จะยืนนานได้มากเพียงไร อันตรายใดกำลังคุกคามสหภาพอยู่

การธำรงรักษาสิ่งซึ่งมีอยู่ในแต่ละรัฐ ซึ่งประกอบกันเป็นสหภาพนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการดำรงอยู่ของสหภาพ ดังนั้น ก่อนอื่นเราควรจะต้องตรวจสอบดูว่าสหภาพจะมีชะตากรรมเป็นเช่นไร ทว่าเหนือสิ่งอื่นใด เราจะต้องยึดมั่นอยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่ง คือถ้าแม้นว่าสมาพันธรัฐในปัจจุบันเกิดแตกแยกกัน คงจะเป็นสิ่งโต้แย้งไม่ได้ว่ารัฐต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสมาพันธ์ย่อมจะไม่กลับไปสู่ลักษณะเริ่มแรกของตนเป็นแน่ แทนที่จะเป็นสหภาพเดียว อาจจะมีหลายสหภาพก็ได้ ข้าพเจ้ามิได้ประสงค์ที่จะค้นหาดูว่าสหภาพใหม่ ๆ เหล่านั้นจะตั้งขึ้นมาบนรากฐานอันใด สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการชี้ให้เห็นก็คือ สาเหตุต่าง ๆ ซึ่งอาจจะนำมาซึ่งการแตกแยกของสมาพันธ์ในปัจจุบัน

ก่อนจะไปถึงเรื่องนั้น ข้าพเจ้าเห็นจะต้องมุ่งไปตามทางที่ข้าพเจ้าเคยเดินไปแล้วอีกครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าควรแสดงสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเรารู้จักกันแล้วให้เป็นที่ประจักษ์แก่ตา ข้าพเจ้าทราบดีว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นการทำให้ตัวเองถูกผู้อ่านตำหนิติเตียนได้ แต่ข้าพเจ้าแก้ตัวได้ว่าเรื่องที่ข้าพเจ้าจะนำมาพูดนี้มีความสำคัญมาก ข้าพเจ้าชอบที่จะกล่าวซ้ำในบางครั้งมากกว่าจะปล่อยให้ใคร ๆ ไม่เข้าใจสิ่งที่ข้าพเจ้ากล่าว และชอบที่จะทำความรำคาญใจให้ท่านผู้อ่านมากกว่าทำให้เรื่องเสียไป

ผู้บัญญัติกฎหมายซึ่งก่อตั้งรัฐธรรมนูญในปี ค.ศ. ๑๗๘๙ พยายามอย่างยิ่งที่จะทำให้อำนาจส่วนกลางอยู่แยกไปต่างหาก และมีพลังเหนือกว่าสิ่งอื่น

แต่พวกเขาก็ถูกจำกัดด้วยสภาพของปัญหาซึ่งเขาจะต้องแก้ไข เราไม่ได้มอบภาระให้เขาก่อตั้งการปกครองประชาชนเพียงชาติเดียว แต่ให้จัดการสังคมของประชาชนหลายชาติ และไม่ว่าความปรารถนาของประชาชนเหล่านั้นจะเป็นเช่นไร ประชาชนจะต้องมีส่วนในการใช้อธิปไตยเสมอ

เพื่อที่จะได้เข้าใจเป็นอย่างดีว่า ผลของการมีส่วนร่วมเป็นเช่นไร จำเป็นที่เราจะต้องเห็นความแตกต่างระหว่างการกระทำทั้งหลายของอธิปไตยแต่พอสังเขป

มีหลายสิ่งซึ่งมีลักษณะเป็นระดับชาติ กล่าวคือเกี่ยวกับชาติในส่วนรวมเท่านั้น และจะมอบหมายได้ก็เฉพาะกับคนหรือสภาซึ่งเป็นตัวแทนแท้ ๆ ของชาติ ในจำนวนนี้ข้าพเจ้าจะรวมสงครามและการทูตเข้าไว้ด้วย

ยังมีสิ่งอื่น ๆ อีกซึ่งมีลักษณะเป็นระดับภูมิภาค กล่าวคือ ที่เกี่ยวกับบางท้องถิ่นเท่านั้นและจะนำมากล่าวอย่างเหมาะสมได้ก็เฉพาะในท้องถิ่นนั้นเอง ดังเช่นเรื่องงบประมาณของชุมชน

ท้ายที่สุดเราจะพบเรื่องซึ่งมีลักษณะผสม คือเป็นระดับชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นชาติ เป็นระดับภูมิภาคในส่วนที่ไม่จำเป็นที่ชาติจะต้องเข้ามาจัดการเอง เป็นต้นว่า สิทธิต่าง ๆ ที่กำหนดสภาพของพลเมือง และสภาพทางการเมืองของราษฎร ไม่มีสภาวะธรรมชาติใด ๆ ที่ปราศจากสิทธิของพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ดังนั้นสิทธิเหล่านี้จึงเกี่ยวข้องกับราษฎรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่เพื่อการดำรงอยู่และความเจริญรุ่งเรืองของชาติ ไม่จำเป็นเสมอไปว่าสิทธิเหล่านี้จะต้องเป็นรูปเดียวกันหมด หรือเพราะฉะนั้นผู้จัดระเบียบในเรื่องสิทธินี้จะต้องเป็นอำนาจส่วนกลาง

ในบรรดาสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอธิปไตยจะต้องคอยเอาใจใส่ดูแล จึงมีประเภทที่จำเป็นอยู่สองประเภท เราจะพบเห็นประเภทดังกล่าวในสังคมที่มีโครงสร้างเป็นอย่างดีทุกสังคมไม่ว่าพื้นฐานของสัญญาประชาคมจะเป็นเช่นไรก็ตาม

ระหว่างสองจุดที่อยู่ปลายสุดนี้ คือเรื่องทั่ว ๆ ไปซึ่งมีลักษณะเหมือนสิ่งซึ่งล่องลอยอยู่ มิใช่เป็นระดับชาติ แต่เป็นสิ่งซึ่งข้าพเจ้าเรียกว่าผสม ในเมื่อสิ่งเหล่านี้มิได้เป็นระดับชาติแต่เพียงอย่างเดียว หรือเป็นระดับภูมิภาคแท้ ๆ หน้าที่จัดหาสิ่งเหล่านั้นจึงเป็นของรัฐบาลแห่งชาติ หรือรัฐบาลท้องถิ่น ตามแต่ผู้ที่อยู่รวมกัน ณ ที่นั้นจะมีข้อตกลงไว้อย่างไร โดยต้องบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้เสมอ

มีบ่อยที่สุดที่คนธรรมดาสามัญร่วมกันเป็นองค์อธิปัตย์ และการรวมตัวกันนั้นก่อให้เกิดประชาชนชาติหนึ่ง ใต้รัฐบาลกลางซึ่งพวกเขาตั้งขึ้นมา เราจะพบก็แต่พลังปลีกย่อยหรือพลังของส่วนรวมโดยที่แต่ละพลังเป็นตัวแทนของส่วนที่เล็กมากขององค์อธิปัตย์ เมื่อเป็น

เช่นนั้น จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่รัฐบาลกลางจะถูกเรียกไปจัดการไม่เพียงแต่เรื่องซึ่งเป็นระดับชาติโดยเนื้อแท้เท่านั้น แต่ยังจัดการเรื่องผสมส่วนใหญ่ซึ่งข้าพเจ้ากล่าวมาแล้ว ท้องถิ่นต่าง ๆ จึงเป็นส่วนหนึ่งของอธิปไตยซึ่งเป็นสิ่งขาดเสียมิได้เพื่อความกินดีอยู่ดีของท้องถิ่นเหล่านั้น

ในบางครั้ง เนื่องมาจากเหตุการณ์ซึ่งเกิดมาก่อนการร่วมสังคมกัน องค์อธิปัตย์ประกอบด้วยหน่วยการเมืองต่าง ๆ ซึ่งเป็นปึกแผ่นมั่นคงแล้ว ในยามนั้นรัฐบาลส่วนภูมิภาคจึงต้องรับภาระจัดหาสิ่งจำเป็นไม่เพียงแต่สำหรับเรื่องที่มีลักษณะภูมิภาคอย่างเดียวเท่านั้นแต่ยังสำหรับเรื่องที่มีลักษณะผสมทั้งหมดหรือส่วนหนึ่ง ซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องอีกด้วย เพราะเหตุว่าชาติต่าง ๆ ซึ่งมารวมกันอยู่เป็นสมาพันธ์ ซึ่งมีองค์อธิปัตย์ของตนเองแล้วก่อนที่จะมารวมกันและยังคงมีส่วนมากพอสมควรในองค์อธิปัตย์ต่อไป แม้ว่าจะรวมอยู่ด้วยกันแล้วก็ตาม มีความตั้งใจที่จะยอมให้รัฐบาลกลางใช้เฉพาะสิทธิที่จำเป็นสำหรับสหภาพเท่านั้น

เมื่อรัฐบาลแห่งชาติกอปรด้วยสิทธิในอันที่จะจัดการในเรื่องเบ้าหมายผสมของอธิปไตยโดยไม่เกี่ยวกับอภิสิทธิ์ต่าง ๆ ซึ่งฝังลึกอยู่ในลักษณะของรัฐบาล รัฐบาลย่อมมีพลังเหนือสิ่งอื่น ไม่เพียงแต่รัฐบาลจะมีสิทธิมากมายเท่านั้น แต่สิทธิทั้งมวลที่รัฐบาลกลางไม่มีก็ต้องแล้วแต่ความกรุณาของรัฐบาลนี้ด้วย จึงเป็นที่หวั่นเกรงว่ารัฐบาลกลางอาจจะแย่งชิงอภิสิทธิ์ตามธรรมชาติ และจำเป็นไปจากรัฐบาลส่วนภูมิภาคเสียด้วยซ้ำ

ตรงกันข้าม เมื่อรัฐบาลส่วนภูมิภาคกอปรด้วยสิทธิที่จะจัดการในเรื่องผสม ในสังคมจะเกิดแนวโน้มกลับกัน ในยามนั้นอำนาจเหนืออำนาจอื่นจะอยู่ในภูมิภาค มิใช่อยู่ในประเทศ เรา ย่อมจะเกิดความหวาดระแวงว่ารัฐบาลกลางอาจจะถูกปลดเปลื้องอภิสิทธิ์ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของตนไปจนหมดสิ้นในที่สุด

ฉะนั้น ประชาชนชาติเดียวจึงย่อมจะหันไปหาการรวมอำนาจสู่ส่วนกลาง และสมาพันธรัฐย่อมจะหันไปหาการกระจายอำนาจ

ก็เหลือเพียงแต่จะนำความคิดกว้าง ๆ เหล่านี้ไปใช้กับสหภาพอเมริกาเท่านั้น

จำเป็นอยู่เองที่สิทธิในการจัดการเรื่องที่เป็นของภูมิภาคแท้ ๆ จะต้องเป็นของแต่ละมลรัฐ

ยิ่งกว่านั้น มลรัฐเดียวกันนี้เองยังคงยึดถือสิทธิในการที่จะกำหนดความสามารถของพลเมืองและทางการเมืองของราษฎร จัดการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคนและ

ให้ความยุติธรรมแก่เขาเหล่านั้น สิทธิเหล่านี้ตามลักษณะเป็นสิทธิทั่ว ๆ ไป แต่ไม่จำเป็นจะต้องเป็นสิทธิของรัฐบาลแห่งชาติ

เราได้เห็นแล้วว่าอำนาจในการออกคำสั่งในนามของทั้งชาติถูกมอบให้แก่รัฐบาลแห่งสหภาพ ในกรณีที่ชาติจำเป็นจะต้องปฏิบัติในฐานะปัจเจกชนคนเดียว รัฐบาลนี้เป็นตัวแทนของชาติเมื่อเกี่ยวกับต่างประเทศ รัฐบาลนี้เป็นผู้นำพลังของส่วนรวมในการต่อต้านกับศัตรูของส่วนรวม กล่าวสั้น ๆ ก็คือ รับหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องซึ่งข้าพเจ้าเรียกว่าระดับชาติแต่เพียงอย่างเดียว

ในการแบ่งสิทธิทางอธิปไตย ส่วนที่เป็นของสหภาพเมื่อมองแว่บแรกจะรู้สึกว่าใหญ่กว่าส่วนของมลรัฐ การตรวจสอบอย่างลึกซึ้งจะแสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งตามข้อเท็จจริงว่าส่วนของสหภาพเล็กกว่า

รัฐบาลของสหภาพทำงานกว้างกว่า แต่เรารู้สึกว่ารัฐบาลนั้นไม่ค่อยทำอะไร รัฐบาลท้องถิ่นทำงานยากกว่า แต่ไม่มีเวลาพักผ่อนเลย และในแต่ละขณะจะแสดงตัวอยู่เสมอ

รัฐบาลของสหภาพดูแลเรื่องผลประโยชน์ทั่วไปของประเทศ แต่ผลประโยชน์ทั่วไปของประชาชนทั้งชาติมีแต่อิทธิพลต่อความสุขของแต่ละคนซึ่งโต้แย้งได้

กิจการของท้องถิ่นตรงกันข้าม มีอิทธิพลอย่างชัดแจ้งต่อความกินดีอยู่ดีของผู้ที่อาศัยอยู่ในถิ่นนั้น

สหภาพประกันเอกราชและความยิ่งใหญ่ของชาติ อันเป็นสิ่งซึ่งมิได้สัมผัสบุคคลโดยตรง มลรัฐธำรงไว้ซึ่งเสรีภาพ จัดการเรื่องสิทธิ ประกันทรัพย์สิน ประกันชีวิต อนาคต ทั้งอนาคตของราษฎรแต่ละคน

รัฐบาลกลางอยู่ในฐานะห่างไกลจากสิ่งเหล่านี้มาก รัฐบาลท้องถิ่นอยู่ใกล้ทุกคนเพียงแค่เอื้อม เพียงแต่ส่งเสียงดังหน่อยก็ได้ยินไปถึงรัฐบาลนั้นแล้ว รัฐบาลกลางมีความรู้สึกต่อรัฐบาลท้องถิ่นในฐานะคนที่เหนือกว่า ผู้หวังจะนำรัฐบาลท้องถิ่น ทางด้านรัฐบาลท้องถิ่นก็มีแต่ผลประโยชน์ของคนที่อยู่ในตำแหน่งรองลงมา ผู้หวังจะได้อำนาจก็เฉพาะในรัฐของตนเท่านั้น และคนเหล่านี้เองซึ่งอยู่ใกล้กับประชาชน เป็นผู้ที่มีอำนาจเหนือประชาชนมากที่สุด

ดังนั้น คนอเมริกันจึงมีเรื่องที่จะคาดคอยและหวั่นเกรงจากมลรัฐมากกว่าจากสหภาพและตามแนวทางธรรมชาติของหัวใจมนุษย์ พวกเขาควรจะผูกพันกับรัฐอย่างจริงจังมากกว่ากับสหภาพ

ในเรื่องนี้ความเคยชินและความรู้สึกสอดคล้องต้องกันกับผลประโยชน์

เมื่อชาติทั้งชาติแบ่งอธิปไตยของตนออกเป็นส่วน ๆ และเข้าสู่สภาพสมาพันธรัฐ ความทรงจำ ธรรมเนียม ความเคยชินต่าง ๆ ต้องต่อสู้กับกฎหมายอยู่เป็นเวลานาน และให้พลังซึ่งกฎหมายปฏิเสธไม่ให้รัฐบาลกลาง ยามที่ประชาชนซึ่งมารวมกันเป็นสมาพันธรัฐร่วมมือร่วมใจกันอยู่ในอธิปไตยเพียงอันเดียว สาเหตุประการเดียวกันย่อมจะมีบทบาทในทางตรงกันข้าม ข้าพเจ้ามิได้สงสัยเลยว่า ถ้าแม้นประเทศฝรั่งเศสกลายเป็นสาธารณรัฐสมาพันธ์เช่นสหรัฐอเมริกา รัฐบาลในสาธารณรัฐนั้นก่อนอื่นจะไม่แสดงความกระตือรือร้นมากกว่ารัฐบาลสหภาพ และถ้าแม้นสหภาพมีโครงสร้างแบบราชาธิปไตยเช่นฝรั่งเศส ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลอเมริกันคงจะอยู่ในสภาพอ่อนเปลี้ยยิ่งกว่ารัฐบาลของเราอยู่สักระยะหนึ่ง ในขณะที่ความคิดในเรื่องชาติถูกสร้างขึ้นในหมู่ชาวแองโกลอเมริกันนั้น ความเป็นอยู่แบบท้องถิ่นกลายเป็นของเก่าแก่เสียแล้ว ความสัมพันธ์ที่จำเป็นถูกกำหนดขึ้นระหว่างชุมชน และบุคคลในรัฐเดียวกันที่นี่ผู้คนเคยชินกับการพิจารณาดูบางสิ่งบางอย่างด้วยทัศนะคล้ายคลึงกัน และชินกับการสนใจเอาใจใส่เฉพาะธุรกิจบางเรื่องเท่านั้นในฐานะที่มีผลประโยชน์เฉพาะ

สหภาพคือหน่วยใหญ่มหาศาลซึ่งให้แต่เพียงวัตถุประสงค์อันเลือนราง เพื่อที่ความรักชาติจะได้ยึดถือ มลรัฐมีรูปแบบที่แน่นอนและมีขอบเขตจำกัด มลรัฐเป็นตัวแทนของสิ่งต่าง ๆ จำนวนหนึ่งซึ่งผู้ที่อาศัยอยู่ที่นั่นรู้จักและรักใคร่ มลรัฐและผืนแผ่นดินนั้นมีอะไรคล้าย ๆ กัน มลรัฐหมายถึงทรัพย์สมบัติ ครอบครัว ความทรงจำแต่หนหลัง งานที่ลงแรงไปในปัจจุบัน ความใฝ่ฝันในอนาคต ความรักชาติซึ่งบ่อยครั้งที่สุดเป็นเพียงความเห็นแก่ตัวของคนซึ่งกว้างออกไปหน่อยจึงอยู่แค่ภายในรัฐนั่นเอง กล่าวโดยนัยนี้ก็คือ ความรักชาติมิได้แผ่ไปถึงระดับสหภาพ

โดยเหตุนี้ ผลประโยชน์ นิสัยความเคยชิน ความรู้สึกต่าง ๆ จึงรวมมุ่งไปที่ชีวิตทางการเมืองที่แท้จริงในมลรัฐมิใช่ในสหภาพ

เราสามารถพิจารณาความแตกต่างทางด้านพลังของทั้งสองรัฐบาลได้อย่างง่ายดาย โดยการมองความเคลื่อนไหวของแต่ละรัฐบาลภายในแวดวงแห่งอำนาจของตน

ทุก ๆ ครั้งที่รัฐบาลมลรัฐเจรจากับคนหรือสมาคมคน ภาษาของรัฐบาลจะชัดแจ้งและแสดงอำนาจ สำหรับรัฐบาลกลางก็เป็นเช่นนี้เหมือนกันเมื่อกล่าวกับบุคคลต่าง ๆ แต่ทันที

ที่รัฐบาลกลางเผชิญหน้ากับมลรัฐก็จะเริ่มมีการเจรจาตกลงกัน รัฐบาลกลางจะอธิบายสาเหตุการกระทำต่าง ๆ และพฤติกรรมของตน ถกเถียงโต้แย้ง ให้คำแนะนำ แต่แทบจะไม่ออกคำสั่งเลย ถ้าแม้นเกิดความคลางแคลงใจกันในเรื่องของอำนาจตามรัฐธรรมนูญของแต่ละรัฐบาล รัฐบาลของมลรัฐจะเรียกร้องสิทธิของตนอย่างอาจหาญ และใช้มาตรการอย่างรวดเร็วและแข็งขันเพื่อสนับสนุนสิทธินั้น ตลอดเวลาดังกล่าว รัฐบาลสหภาพจะแสดงเหตุผล โดยขอให้นึกถึงชาติ ผลประโยชน์และเกียรติยศของชาติ รัฐบาลสหภาพจะขอให้ชะลอการกระทำไว้ก่อน หรือเจรจาหาลู่ทาง จนกระทั่งรอต่อไปไม่ไหวแล้ว รัฐบาลสหภาพจึงจะตัดสินใจลงมือในที่สุด เมื่อมองแว่บแรกเราอาจจะเชื่อว่ารัฐบาลมลรัฐต่างหากที่มีพลังของทั้งชาติเป็นอาวุธ และรัฐสภาคองเกรสเป็นตัวแทนของมลรัฐ

ดังนั้น รัฐบาลกลางแม้จะกอปรด้วยพลังของทุกคนที่ช่วยกันสร้างรัฐบาลนี้ขึ้นมาตามลักษณะของมันจึงเป็นรัฐบาลที่อ่อนแอ ดังที่ข้าพเจ้าเคยพูดไว้แล้วที่อื่น จึงจำเป็นมากกว่ารัฐบาลอื่นใดที่จะได้รับความร่วมมืออย่างเสรีของผู้ที่ถูกปกครองในอันที่จะดำรงอยู่ได้

เรามองเห็นได้ง่ายว่าเป้าหมายของรัฐบาลกลางคือการทำให้เจตจำนงที่จะอยู่ร่วมกันของรัฐต่าง ๆ เป็นจริงขึ้นมาอย่างง่ายดาย เมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขแรกเรียบร้อยแล้ว รัฐบาลนี้ย่อมจะรอบคอบ เข้มแข็งและคล่องแคล่ว รัฐบาลนี้ถูกก่อตั้งมาในลักษณาการที่ว่า ตามปกติแล้วจะพบก็แต่ปัจเจกชนเท่านั้นที่คอยขัดขวางและสามารถเอาชนะการต่อต้านเจตจำนงของส่วนรวมซึ่งอาจจะมีขึ้นได้อย่างง่ายดาย แต่ทว่ารัฐบาลกลางมิได้ถูกตั้งขึ้นมาโดยคาดการณ์ว่ามลรัฐต่าง ๆ หรือหลายมลรัฐอาจจะเลิกปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกัน

ถ้าแม้นว่าปัจจุบันนี้อธิปไตยของสหภาพจะต้องเข้าโรมรันกับอธิปไตยของมลรัฐ เราย่อมจะคาดการณ์ได้ง่ายว่าอธิปไตยสหภาพจะต้องล่มแน่ ทั้งข้าพเจ้ายังสงสัยว่าจะมีการต่อสู้กันอย่างจริงจังละหรือ ทุก ๆ ครั้งที่มีการต่อต้านรัฐบาลกลางอย่างดึงดัน เราจะเห็นว่ารัฐบาลกลางจะต้องยอมแพ้ ตราบจนทุกวันนี้ประสบการณ์ได้พิสูจน์ว่า เมื่อมลรัฐดึงดันที่จะได้อะไรและเรียกร้องด้วยความเด็ดเดี่ยว ก็ย่อมจะได้สิ่งนั้นเสมอ และเมื่อมลรัฐปฏิเสธอย่างชัดแจ้งที่จะกระทำการอันใด ก็ย่อมมีอิสระที่จะทำเช่นนั้นได้

---

๑ โปรดดูพฤติกรรมของมลรัฐต่าง ๆ ทางภาคเหนือในการสงครามเมื่อ ค.ศ. ๑๘๑๒ เจ็ฟเฟอร์สันเคยกล่าวไว้ในจดหมายลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๑๗ ซึ่งมีไปถึงนายพลลาฟาแย็ตว่า "ในระหว่างสงครามครั้งนี้ สมลรัฐด้วยกันทางตะวันออกเข้าร่วมมือกับส่วนอื่นของสหภาพเหมือนศพกับคนเป็น" (จดหมายของเจ็ฟเฟอร์สัน พิมพ์โดย M. Conseil)

ถ้าแม้นว่ารัฐบาลสหภาพมีกำลังเป็นของตัวเอง สถานการณ์ทางวัตถุของประเทศคงจะทำให้นำกำลังนั้นไปใช้ได้ยากมากทีเดียว[๑]

สหรัฐอเมริกาครอบคลุมพื้นที่อันมหาศาล แต่ละรัฐแยกห่างจากกันเป็นระยะทางไกล ๆ ประชากรอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย ท่ามกลางดินแดนซึ่งยังรกร้างว่างเปล่าตั้งครึ่งค่อน ถ้าแม้นว่าสหภาพลงมือใช้อาวุธเพื่อดูแลให้รัฐต่าง ๆ รักษาหน้าที่ของตน ฐานะของสหภาพก็คงจะคล้ายคลึงกับฐานะของประเทศอังกฤษเมื่อสมัยสงครามอิสรภาพ

นอกจากนั้น แม้นรัฐบาลจะเข้มแข็งแต่ก็เลี่ยงผลสะท้อนอันเกิดจากหลักการได้ยากเต็มที หลังจากที่รัฐบาลยอมรับหลักการนั้นเองว่าเป็นพื้นฐานของกฎหมายมหาชนซึ่งจะต้องใช้บริหารรัฐบาล สมาพันธรัฐก่อตั้งมาจากเจตจำนงเสรีของรัฐต่าง ๆ รัฐเหล่านี้เมื่อเข้ามารวมกันมิได้สูญเสียความเป็นชาติของตน และมิได้หลอมเข้าด้วยกันเป็นประชาชนหนึ่งประชาชนเดียว ถ้าหากว่าบัจจุบันรัฐหนึ่งในบรรดารัฐเหล่านี้ประสงค์จะถอนชื่อของตนออกจากสัญญา คงจะเป็นการยากทีเดียวที่จะพิสูจน์ว่าทำเช่นนั้นไม่ได้ แม้รัฐบาลกลางจะต่อสู้กับรัฐนั้น ก็คงจะอาศัยกำลังหรือสิทธิอย่างชัดแจ้งไม่ได้

เพื่อที่รัฐบาลกลางจะสามารถเอาชนะการต่อต้านของผู้อยู่ใต้ตนบางคนได้ ผลประโยชน์ส่วนตัวของคนหนึ่งหรือหลายคนจะต้องเกี่ยวพันกับการดำรงอยู่ของสหภาพอย่างแน่นแฟ้น ดังที่เคยเห็นกันในประวัติศาสตร์ของสมาพันธรัฐทั้งหลาย

ข้าพเจ้าขอสมมุติว่า ในบรรดารัฐต่าง ๆ ซึ่งรวมกันเป็นสมาพันธ์ อาจจะมีบางรัฐที่ได้อาศัยผลประโยชน์สำคัญ ๆ ของสหภาพแต่ลำพัง หรือบางรัฐซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของตนขึ้นอยู่กับสหภาพเท่านั้น จึงเป็นที่ชัดแจ้งเหลือเกินว่าอำนาจส่วนกลางย่อมจะได้รับแรงสนับสนุนเป็นอย่างมากจากรัฐเหล่านั้น ในอันที่จะทำให้รัฐอื่นเชื่อฟัง แต่ถ้าเป็นเช่นนั้น อำนาจส่วนกลางย่อมจะไม่ได้พลังจากตนเอง แต่จะได้จากหลักการซึ่งขัดกับลักษณะของอำนาจนั้น ประชาชนต่าง ๆ จะรวมอยู่เป็นสมาพันธ์ก็ต่อเมื่อได้ผลประโยชน์จากสหภาพอย่างเท่าเทียมกันเท่านั้น และในกรณีที่ยกมาข้างต้น รัฐบาลกลางจะมีอานุภาพได้ก็เพราะมีความไม่เสมอภาคในบรรดาชาติต่าง ๆ ที่มาอยู่รวมกัน

---

๑ สภาพสันติสุขของสหภาพทำให้ไม่มีข้ออ้างที่จะมีกองทัพถาวร เมื่อปราศจากกองทัพถาวร รัฐบาลจึงไม่มีอะไรพรักพร้อมไว้ล่วงหน้า ในอันที่จะถือโอกาสเหมาะ ๆ เอาชนะการต่อต้านได้ และเข้าแย่งอำนาจอธิปไตยได้โดยไม่ทันให้ใครรู้ตัว

ข้าพเจ้ายังขอสมมุติอีกว่ามีรัฐหนึ่งในสมาพันธ์เกิดมีอำนาจเหนือกว่ารัฐอื่นอย่างมาก จนยึดอำนาจส่วนกลางมาเป็นของตนได้ตามลำพัง รัฐนั้นย่อมจะถือว่ารัฐอื่น ๆ อยู่ใต้ตน และให้รัฐเหล่านั้นยอมรับนับถืออธิปไตยของตน โดยอ้างว่าเป็นอธิปไตยของสหภาพ ยามนั้นก็คงจะมีการทำอะไรต่ออะไรใหญ่โตในนามของรัฐบาลกลาง แต่กล่าวตามจริงแล้ว รัฐบาลกลางไม่มีอีกต่อไป[๑]

ในกรณีทั้งสองนี้ อำนาจที่นำมาใช้ในนามของสมาพันธ์จึงมีพลกำลังกล้าแข็งมากขึ้น จนกระทั่งมีการเบี่ยงเบนจากสภาวะปกติ และหลักการแห่งสมาพันธรัฐซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมากยิ่งขึ้น

ในอเมริกา การรวมตัวกันในปัจจุบันเป็นประโยชน์กับทุกมลรัฐ แต่มิได้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับรัฐหนึ่งรัฐใด หลายรัฐอาจจะตัดสายใยที่ทำให้เกิดสมาพันธรัฐทิ้งไปได้ โดยไม่ทำให้รัฐอื่น ๆ ต้องนำชะตากรรมของตนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แม้ว่าปริมาณความสุขของรัฐเหล่านั้นจะลดน้อยลงก็ตาม เนื่องจากไม่มีรัฐใดที่การดำรงอยู่หรือความเจริญรุ่งเรืองของตนต้องเกี่ยวพันกับสมาพันธรัฐในปัจจุบันอย่างสิ้นเชิง จึงไม่มีรัฐใดเช่นกันที่พร้อมจะเสียสละครั้งใหญ่เพื่อรักษาสมาพันธ์เอาไว้

อีกแง่หนึ่ง ในปัจจุบันเรามองไม่เห็นมลรัฐใดที่มีความทะเยอทะยานอย่างมากในอันที่จะรักษาสมาพันธรัฐให้คงสภาพเช่นที่เราเห็นกันอยู่ในทุกวันนี้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าทุก ๆ รัฐมิได้มีอิทธิพลแบบเดียวกันในสภาที่ปรึกษาของส่วนกลาง แต่เราก็มองไม่เห็นว่ารัฐใดจะภาคภูมิใจได้ว่าตนเหนือกว่าในสภาเหล่านั้น หรือสามารถปฏิบัติต่อรัฐอื่นราวกับว่าต่ำกว่าหรืออยู่ใต้อำนาจตน

ดังนั้น จึงดูจะเป็นของแน่ว่า หากส่วนหนึ่งของสหภาพประสงค์จริงจังที่จะแยกตัวออกมาไม่เพียงแต่ใครก็ไม่สามารถห้ามปรามได้ แต่จะไม่มีใครลองห้ามเสียด้วยซ้ำ ฉะนั้นสหภาพในปัจจุบันจะยืนยงอยู่ได้นานตราบเท่าที่มลรัฐต่าง ๆ ซึ่งประกอบกันเป็นสหภาพ ยังคงปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพอยู่

---

๑ โดยนัยนี้เองที่รัฐฮอลันดาในสาธารณรัฐเปอีบาส์ (Pays-Bas) และจักรพรรดิในสมาพันธรัฐเยอรมันในบางครั้งทำตนเป็นสหภาพเสียเอง และแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวจากอำนาจส่วนกลาง

เมื่อกำหนดประเด็นนี้แน่นอนแล้ว ทีนี้เราก็ค่อยสบายหน่อย ไม่ต้องค้นหาอีกแล้วว่ามลรัฐต่าง ๆ ซึ่งรวมกันเป็นสมาพันธ์ในปัจจุบันจะแยกตัวออกไปได้หรือไม่ แต่ต้องดูว่ามลรัฐเหล่านี้ประสงค์จะอยู่ร่วมกันหรือเปล่า

ในบรรดาเหตุผลทั้งมวลที่ทำให้สหภาพในปัจจุบันเป็นประโยชน์แก่คนอเมริกัน เราจะพบเหตุผลสำคัญสองประการ ซึ่งมีความชัดแจ้งเป็นที่สะดุดตาของทุกคน

แม้ว่าคนอเมริกันจะอยู่อย่างโดดเดี่ยวบนภาคพื้นทวีปนี้ การค้าขายทำให้เขามีเพื่อนบ้านทุกชาติทุกภาษาซึ่งเขาทำการค้าด้วย แม้เมื่อมองผิวเผินเขาจะอยู่โดดเดี่ยวก็ตาม คนอเมริกันก็จำเป็นต้องมีกำลังเข้มแข็ง และจะเข้มแข็งได้ก็ต้องร่วมมือร่วมใจกัน

มลรัฐต่าง ๆ ถ้าเกิดแยกจากกัน การกระทำนั้นไม่เพียงทำให้พลังของตนลดน้อยถอยลง เมื่อเผชิญกับชาวต่างชาติเท่านั้น แต่จะเป็นการสร้างคนต่างชาติบนผืนแผ่นดินของตนเองอีกด้วย และนับแต่นั้นเป็นต้นไป รัฐเหล่านั้นก็จะต้องเข้าสู่ระบบศุลกากรภายใน จะมีการแบ่งหุบเขากันโดยใช้เส้นสมมุติ มีการกักทางเดินของแม่น้ำต่าง ๆ และจะมีการขัดขวางการแสวงหาผลประโยชน์ในภาคพื้นทวีปอันมหาศาล ซึ่งพระผู้เป็นเจ้ามอบให้เป็นที่อยู่อาศัยของพวกเขาด้วยลักษณาการต่าง ๆ

ทุกวันนี้มลรัฐดังกล่าวไม่ต้องคอยหวาดระแวงการรุกรานใดๆ เพราะฉะนั้น จึงไม่ต้องมีกองทัพที่จะต้องคอยดูแล หรือมีภาษีที่จะต้องคอยขึ้น ถ้าแม้นสหภาพเกิดต้องแตกแยกกันแล้วไซร้ พวกเขาคงจะต้องเริ่มรู้สึกถึงความจำเป็นในสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาได้ในไม่ช้า

ดังนั้น คนอเมริกันจึงต้องรวมอยู่ด้วยกันเพื่อผลประโยชน์อันมหาศาล

อีกแง่หนึ่ง เกือบจะเป็นสิ่งสุดวิสัยทีเดียวที่จะค้นหาดูว่า ในปัจจุบันนี้ส่วนหนึ่งของสหภาพหากจะแยกตัวออกไปจะได้ผลประโยชน์ทางวัตถุอะไรบ้าง

เมื่อเราเหลือบมองดูแผนที่สหรัฐอเมริกา และเมื่อเราสังเกตเห็นเทือกเขาอเลอเกนีส์ ซึ่งพาดเป็นทางจากตะวันออกเฉียงเหนือไปยังตะวันตกเฉียงใต้ และครอบคลุมเนื้อที่ยาวถึงกว่า ๑,๖๐๐ กิโลเมตร เราอยากจะเชื่อเหลือเกินว่าจุดประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า คือการสร้างเครื่องกีดขวางธรรมชาติ ระหว่างลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปีและชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติค ซึ่งขณะที่ขัดขวางมิให้คนแถบนี้มีความสัมพันธ์อันถาวรเป็นเสมือนหนึ่งขอบเขตอันจำเป็นของประชาชนชาติต่าง ๆ

แต่ภูเขาอเลอเกนีส์โดยเฉลี่ยแล้วสูงไม่เกิน ๘๐๐ เมตร ยอดเขาซึ่งมีลักษณะมนกลม อีกหุบเขาอันกว้างใหญ่ ซึ่งภูเขาแวดล้อมอยู่มีทางเข้าออกได้สะดวกสักพันแห่ง นอกเหนือไปจากแม่น้ำสายสำคัญซึ่งไหลรินลงมหาสมุทรแอตแลนติค ยังมีแม่น้ำฮัดสัน ซัสควีฮันนา โพโตแม็ค ซึ่งมีต้นน้ำเลยเทือกเขาอเลอเกนีส์ออกไป คือบนที่ราบสูงโล่งซึ่งเป็นแนวชายฝั่งลุ่มน้ำมิสซิสซิบปี เมื่อไหลออกจากภูมิภาคนี้ไป แม่น้ำเหล่านี้จะตัดข้ามเทือกเขาซึ่งดูจะปล่อยให้ไหลเรื่อยออกไปทางตะวันตก และท่ามกลางขุนเขาเหล่านั้น แม่น้ำดังกล่าวจะไหลไปเป็นเส้นทางธรรมชาติซึ่งเปิดให้มนุษย์ใช้ได้ตลอดเวลา

ดังนั้น จึงเท่ากับว่าไม่มีเครื่องกีดขวางใด ๆ มากั้นระหว่างดินแดนต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งในปัจจุบันคนแองโกลอเมริกันครอบครองอยู่ แทนที่ภูเขาอเลอเกนีส์จะเป็นเขตกั้นสำหรับประชาชนต่าง ๆ กลับไม่เป็นแม้แต่เขตแดนระหว่างรัฐด้วย รัฐนิวยอร์ค เพ็นซิลเวเนีย และเวอร์จิเนีย มีภูเขานี้อยู่ใจกลางรัฐ และกินอาณาเขตกว้างออกไปจนจรดเทือกเขาทั้งทางตะวันตกและทางตะวันออก

อาณาเขตซึ่งในปัจจุบันเป็นที่ตั้งของมลรัฐต่าง ๆ ของสหภาพ ๒๔ มลรัฐ และมณฑลใหญ่ ๆ ๓ แห่ง ซึ่งยังมิได้นับเป็นรัฐ แม้ว่าจะมีพลเมืองมาอาศัยอยู่แล้วก็ตาม ครอบคลุมพื้นผิวถึง ๑,๐๐๒,๖๐๐ ตารางไมล์ กล่าวคือมีเนื้อที่เกือบ ๕ เท่าของประเทศฝรั่งเศส ภายในขอบเขตนี้ เราจะพบพื้นดินซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ มีอุณหภูมิแตกต่างกันและมีผลิตผลมากมายหลายชนิด

อาณาเขตอันกว้างขวางนี้ซึ่งสาธารณรัฐแองโกลอเมริกันต่าง ๆ ครอบครองอยู่ ทำให้เราไม่แน่ใจว่าจะรักษาสาธารณรัฐเหล่านี้ให้อยู่รวมกันได้ ตอนนี้เราน่าจะเห็นได้ชัดเจนว่าในบางครั้งผลประโยชน์ที่ขัดกัน เกิดขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ของอาณาจักรอันกว้างใหญ่ และลงเอยด้วยการเข้าโรมรันกัน ในเวลาเช่นนั้นจึงเท่ากับว่าขนาดของรัฐเกี่ยวพันกับความยืนยงของรัฐมากที่สุด แต่ถ้าบรรดาผู้คนที่อาศัยอยู่ในดินแดนเช่นนี้ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกัน อาณาเขตอันกว้างขวางอาจจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของคนเหล่านั้นได้ เพราะความสมัครสมานกันในด้านการปกครอง ย่อมเป็นการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนผลผลิตซึ่งได้จากพื้นดิน และเมื่อเกิดความคล่องตัวในด้านผลิต จึงเท่ากับเป็นการเพิ่มคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นด้วย

ทว่าข้าพเจ้ามองเห็นว่าในส่วนต่าง ๆ ของสหภาพมีผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน แต่ข้าพเจ้ายังค้นไม่พบว่าจะมีผลประโยชน์อะไรที่ขัดแย้งกัน

มลรัฐต่าง ๆ ทางภาคใต้เป็นนักเพาะปลูกเกือบทั้งหมด มลรัฐทางภาคเหนือเป็นนักอุตสาหกรรมและนายพาณิชโดยเฉพาะ มลรัฐทางภาคตะวันตกเป็นทั้งนักอุตสาหกรรมและนักเพาะปลูก ทางภาคใต้ผู้คนเก็บเกี่ยวยาสูบ ข้าวเจ้า ฝ้ายและน้ำตาล ทางเหนือและตะวันตกมีการเก็บเกี่ยวข้าวโพด ข้าวสาลี เหล่านี้คือแหล่งต่าง ๆ แห่งความมั่งคั่ง แต่เพื่อที่จะตักตวงจากแหล่งเหล่านี้ มีอยู่วิธีหนึ่งที่ใช้ร่วมกันและเอื้ออำนวยสำหรับทุกคน นั่นคือการร่วมมือร่วมใจกัน

ภาคเหนือซึ่งเป็นผู้ส่งความมั่งคั่งของชาวแองโกลอเมริกันไปทั่วทุกมุมโลก และนำความมั่งคั่งทั่วโลกเข้ามายังสหภาพ มีความประสงค์อย่างชัดแจ้งที่จะให้สมาพันธรัฐแห่งนี้ดำรงคงอยู่เช่นในปัจจุบัน เพื่อที่ว่าจำนวนผู้ผลิตและผู้บริโภคชาวอเมริกัน ซึ่งภาคเหนือต้องคอยดูแลรับใช้เหล่านี้ จะได้กระจายกว้างขวางออกไปมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ภาคเหนือในแง่หนึ่งเป็นคนกลางที่สะดวกที่สุดระหว่างภาคใต้และภาคตะวันตกของสหภาพ และอีกแง่หนึ่งยังเป็นคนกลางระหว่างภาคใต้กับส่วนอื่นของโลก ดังนั้น ภาคเหนือจึงปรารถนาที่จะให้ภาคใต้และภาคตะวันตกร่วมมือร่วมใจกัน และมีความเจริญรุ่งเรือง เพื่อผลิตวัตถุดิบให้กับโรงงานทั้งค่าขนส่งสินค้าให้กับเรือของตน

ส่วนทางภาคใต้และภาคตะวันตก ต่างก็มีผลประโยชน์โดยตรงยิ่งกว่า ถ้าสหภาพยืนยงคงอยู่ และทางภาคเหนือมีความเจริญมั่งคั่ง ผลิตผลส่วนใหญ่ของภาคใต้ถูกส่งออกไปยังโพ้นทะเล ฉะนั้น ทั้งภาคใต้และภาคตะวันตกจึงจำเป็นที่จะได้ทรัพยากรการค้าจากภาคเหนือ ทั้งสองภาคนี้ต้องอยากที่จะให้สหภาพมีอานุภาพทางทะเล เพื่อที่จะสามารถปกป้องตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาคใต้และภาคตะวันตกย่อมยินดีมีส่วนช่วยในด้านค่าใช้จ่ายของกองทัพเรือแม้ว่าตนจะไม่มีเรือ เพราะเหตุว่า ถ้าแม้นกองเรือยุโรปมาปิดกั้นเมืองท่าทางภาคใต้ และดินแดนสามเหลี่ยมในแม่น้ำมิสซิสซิบบี ข้าวสารของรัฐคาโรไลน่าทั้งสองจะเป็นอย่างไร ยาสูบจากเวอร์จิเนีย น้ำตาลและฝ้ายซึ่งมีอยู่มากมายในลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิบบีเล่าจะเป็นอย่างไร ดังนั้นงบประมาณกลางส่วนหนึ่งจึงถูกนำมาใช้ในการรักษาผลประโยชน์ทางวัตถุซึ่งเป็นของทุกมลรัฐร่วมกัน

ภาคใต้และภาคตะวันตกของสหภาพเห็นว่าการเข้าร่วมมือร่วมใจกับภาคเหนือเป็นประโยชน์อย่างใหญ่หลวงทางด้านการเมือง โดยไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทางการค้า

ในใจกลางของภาคใต้ก็คือประชากรทาสเป็นจำนวนมาก ในปัจจุบันประชากรเหล่านี้กำลังคุกคามประเทศ ทั้งจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในอนาคต

มลรัฐต่าง ๆ ทางภาคตะวันตกครอบครองส่วนในของบริเวณลุ่มน้ำเดียวกัน แม่น้ำต่าง ๆ ซึ่งไหลผ่านให้ความชุ่มชื้นแก่อาณาบริเวณของมลรัฐเหล่านี้ โดยมีต้นน้ำจากเทือกเขาร็อกกี้หรืออเลอเกนีส์ ต่างไหลมารวมกับสายน้ำมิสซิสซิปปี แล้วไหลรวมกันสู่อ่าวเม็กซิโก มลรัฐต่าง ๆ ทางภาคตะวันตกมีลักษณะที่ตั้งโดดเดี่ยว แยกตัวออกจากประเพณีแบบยุโรป และอารยธรรมแบบโลกเก่า

ดังนั้น พลเมืองทางภาคใต้ย่อมปรารถนาจะรักษาสหภาพไว้ เพื่อจะได้ไม่ต้องเผชิญหน้ากับชาวผิวดำ และพลเมืองทางตะวันตกตามลำพัง เพื่อที่จะได้ไม่ต้องถูกกักขังอยู่ ณ ใจกลางทวีปอเมริกากลางโดยไม่มีการติดต่อกับชาวโลกอย่างเสรี

ข้างฝ่ายภาคเหนือนั้นเล่า ก็ประสงค์ที่จะไม่ให้เกิดการแบ่งแยกในสหภาพ เพื่อที่ตนจะได้ดำรงอยู่ประหนึ่งวงแหวน ที่คล้องแผ่นดินผืนใหญ่ไว้กับโลกภายนอกฉะนั้น

เมื่อเป็นดังนั้นทุก ๆ ภาคของสหภาพจึงมีความเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดด้านผลประโยชน์ทางวัตถุ

ข้าพเจ้าอยากจะกล่าวว่าทางด้านความคิดเห็นและเหตุผล ซึ่งเราอาจจะเรียกว่าเป็นผลประโยชน์ที่เป็นอวัตถุของมนุษย์ ก็เป็นดังนั้นเช่นกัน

พลเมืองสหรัฐอเมริกาพูดถึงเรื่องความรักประเทศชาติอย่างมากมาย ข้าพเจ้าขอสารภาพว่าข้าพเจ้าไม่ไว้ใจความรักชาติแบบที่ไตร่ตรองแล้วนี้เลย เป็นความรักชาติที่มีผลประโยชน์เข้ามาเจือปน แต่เป็นความรู้สึกซึ่งผลประโยชน์อาจทำลายให้หมดสิ้นลงได้ เมื่อมีการเปลี่ยนวัตถุประสงค์ไป

ทั้งข้าพเจ้ายังไม่ให้ความสำคัญกับคำพูดของคนอเมริกันมากนัก เมื่อแต่ละวันพวกเขาแสดงเจตนาที่จะรักษาระบบสมาพันธ์ซึ่งคนรุ่นพ่อเขานำมาใช้

สิ่งซึ่งยึดพลเมืองจำนวนมากไว้ภายใต้การปกครองอันเดียวกัน ก็คือการเห็นพ้องต้องกันตามสัญชาตญาณ แต่ไม่ใช่โดยสมัครใจนัก อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความรู้สึกคล้าย

คลึงกันและความเห็นเหมือน ๆ กัน มากกว่าเพราะเจตนารมณ์ซึ่งใคร่ครวญดีแล้วที่จะอยู่ร่วมกัน

ข้าพเจ้าไม่มีวันยอมรับว่ามนุษย์ตั้งเป็นสังคมขึ้นมา ด้วยเหตุผลอย่างเดียวว่า มีการยอมรับหัวหน้าคนเดียวกัน และเชื่อฟังกฎหมายอันเดียวกัน สังคมจะเกิดมีได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์พิจารณาสิ่งต่าง ๆ มากมายหลายชนิด ในลักษณะเดียวกัน หรือเมื่อเกิดความคิดเห็นทำนองเดียวกันในหลายสิ่งหลายอย่าง หรือประการสุดท้ายเมื่อข้อเท็จจริงอันเดียวกันก่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิดชนิดเดียวกันขึ้นในจิตใจของพวกเขา

ขณะที่พิจารณาเรื่องนี้ในแง่ดังกล่าวผู้ที่ใคร่จะศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาย่อมจะค้นพบโดยไม่ยากว่า พลเมืองสหรัฐแม้จะแบ่งออกเป็นหน่วยที่มีอธิปไตยต่าง ๆ ถึงยี่สิบสี่หน่วยเช่นที่เป็นอยู่นี้ ก็ยังรวมกันได้เป็นประชาชนชาติเดียว และบางทีประชาชนนี้อาจจะคิดได้ว่าสังคมรัฐตามจริงแล้วมีอยู่ในสหภาพแองโกลอเมริกัน มากกว่าในยุโรปบางประเทศ ซึ่งแม้จะมีกฎหมายเพียงกฎหมายเดียวและยอมอยู่ใต้คนเพียงคนเดียวก็ตาม

แม้ว่าชาวแองโกลอเมริกันจะมีหลายศาสนา แต่ทุกคนต่างก็พิจารณาศาสนาด้วยวิธีการแบบเดียวกัน

พวกเขามิได้เห็นพ้องต้องกันทุกคราวไปในเรื่องการปกครองว่าใช้วิธีใดจึงจะดี ทั้งมีความเห็นต่าง ๆ กันในเรื่องรูปแบบบางรูปที่จะนำมาใช้ในการปกครอง แต่ทว่าพวกเขาตกลงปลงใจกันในเรื่องหลักกว้าง ๆ ที่ควรจะใช้บริหารสังคมมนุษย์จากมลรัฐเมนถึงฟลอริดา จากมิสซูรีจนจรดมหาสมุทรแอตแลนติค ผู้คนต่างเชื่อว่าที่มาแห่งอำนาจชอบธรรมทั้งมวลคือประชาชน ผู้คนเกิดความคิดทำนองเดียวกันในเรื่องเสรีภาพและความเสมอภาค พวกเขายังเห็นพ้องกันในเรื่องหนังสือพิมพ์ สิทธิในการร่วมสมาคม ระบบลูกขุน ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐบาล

จากความคิดทางการเมืองและศาสนา ถ้าเราจะเลยไปถึงความเห็นทางปรัชญาและศีลธรรม ซึ่งเป็นผู้กำหนดบทบาทในชีวิตประจำวัน และชี้แนวความประพฤติปฏิบัติทั้งมวล เราย่อมจะสังเกตเห็นความพร้อมเพรียงแบบเดียวกัน

คนแองโกลอเมริกัน* กำหนดว่าอำนาจทางศีลธรรมมาจากเหตุผลของคนทั่วไปดังที่ได้กำหนดให้อำนาจการเมืองมาจากราษฎรทั้งมวล ทั้งยังเห็นว่าการที่จะรู้ว่าอะไรอนุญาต อะไรห้าม อะไรจริงอะไรเท็จควรจะต้องอยู่ในดุลพินิจของทุกคน แน่ละคนส่วนมากคิดว่าการที่รู้ซึ้งถึงผลประโยชน์ของตน ถือว่าเพียงพอที่จะเป็นแนวทางให้คนปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและซื่อตรง พวกเขาเชื่อว่าแต่ละคนได้รับความสามารถในการปกครองตนเองมาตั้งแต่เกิด และไม่มีผู้ใดมีสิทธิที่จะบังคับเพื่อนมนุษย์ด้วยกันให้มีความสุขได้ ทุก ๆ คนต่างมีศรัทธาอย่างแรงกล้าในเรื่องการปรับปรุงตัวของมนุษย์ พวกเขาเห็นว่าการเผยแพร่ความรู้ย่อมจะยังให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ ความโง่เขลาเบาปัญญาย่อมจะนำมาซึ่งผลร้ายนานา ทุกคนมองว่าสังคมคือหน่วยหนึ่งซึ่งกำลังเจริญก้าวหน้า มนุษยชาติคือภาพซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ ที่ซึ่งไม่มีสิ่งใดกำหนดหรือควรจะกำหนดไว้แน่นอน ตายตัวตลอดไป ทั้งยังยอมรับว่าสิ่งซึ่งดูดีในวันนี้ อาจจะมีสิ่งอื่นซึ่งดีกว่านี้ที่ยังซ่อนเร้นอยู่มาแทนที่ก็เป็นได้

ข้าพเจ้ามิได้พูดเลยว่าความเห็นเหล่านี้ถูกต้อง แต่ทว่านั่นคือความเห็นของคนอเมริกัน

ขณะเดียวกับที่คนอเมริกันสมัครสมานกันเพราะมีความคิดเห็นเหมือนกันนี้ เขายังมีความรู้สึกอันหนึ่งที่ทำให้แยกตัวออกจากประชาชนชาติอื่น นั่นคือความหยิ่ง

นับเป็นเวลาห้าสิบปีมาแล้ว ใคร ๆ พากันบอกพลเมืองสหรัฐซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่า พวกเขาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางด้านศาสนา มีความรู้สติปัญญา และเป็นอิสระ พวกเขามองเห็นว่าจวบจนทุกวันนี้สถาบันประชาธิปไตยในประเทศของเขามีความเจริญรุ่งเรือง ขณะที่ในแหล่งอื่น ๆ สถาบันเหล่านี้กำลังล่ม ดังนั้น พวกเขาจึงเห็นตัวเองสูงส่ง และไม่ไกลจากความจริงนักที่จะกล่าวว่าเขาคิดว่าพวกเขาเป็นพันธุ์ชาติหนึ่งของมนุษย์ซึ่งแยกออกไปต่างหาก

ฉะนั้น โดยนัยนี้ อันตรายซึ่งคุกคามสหภาพอเมริกา มิได้ถือกำเนิดจากความแตกต่างทางความคิดเห็นมากไปกว่าความแตกต่างทางผลประโยชน์ เราควรจะมองหาอันตรายเหล่านั้น จากความแตกต่างทางอุปนิสัย และอารมณ์ความรู้สึกของคนอเมริกันมากกว่า

บรรดาผู้คนที่อาศัยอยู่ในอาณาจักรสหรัฐอเมริกาอันไพศาล เกือบทุกคนออกมา

---

* ข้าพเจ้าคิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องบอกว่า "คนแองโกลอเมริกัน" นั้นข้าพเจ้าหมายถึงเฉพาะคนแองโกลอเมริกันส่วนใหญ่เท่านั้น นอกเหนือจากคนส่วนใหญ่แล้วย่อมจะมีบัจเจกชนแต่ละคนแน่นอน

จากต้นตอเดียวกันทั้งนั้น แต่พอนานไปภูมิอากาศและโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบทาส ได้นำเอาความแตกต่างอย่างชัดแจ้งเข้ามาสู่อุปนิสัยของคนอังกฤษที่อยู่ทางใต้ และคนอังกฤษซึ่งอยู่ทางเหนือของสหรัฐอเมริกา

โดยทั่วไปแล้วพวกเรามักจะเชื่อกันว่า ระบบทาสให้ผลประโยชน์แก่ภาคหนึ่งของสหภาพ ตรงข้ามกับผลประโยชน์ของอีกภาคหนึ่ง ข้าพเจ้ามิได้สังเกตเลยว่าการณ์เป็นไปเช่นนั้น ระบบทาสมิได้ก่อให้เกิดผลประโยชน์ให้แก่ภาคใต้ ที่ขัดกับผลประโยชน์ของภาคเหนือแต่ดัดแปลงอุปนิสัยของพลเมืองทางใต้ และก่อให้เกิดนิสัยที่แตกต่างออกไป

ข้าพเจ้าได้แนะนำให้เรารู้จักแล้วว่า การมีทาสก่อให้เกิดอิทธิพลอันใดต่อความสามารถทางการพาณิชย์ของคนอเมริกันทางใต้ อิทธิพลอันเดียวกันนี้ยังแผ่ขยายไปถึงขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่ของเขาเหล่านี้

ทาสคือบ่าวที่ไม่โต้เถียง และยอมสยบในทุก ๆ เรื่องโดยไม่ปริปาก บางครั้งเขาจะเข่นฆ่านายของเขา แต่จะไม่มีวันต่อต้านเลย ในภาคใต้ไม่มีครอบครัวใดที่ยากจนมากจนกระทั่งไม่มีทาส คนอเมริกันทางใต้นับแต่เกิดจะถูกแวดล้อมด้วยเผด็จการในครอบครัวชนิดหนึ่ง ความคิดความเข้าใจในชั้นแรกที่เขาได้รับจากชีวิต ทำให้เขารู้ว่าเขาเกิดมาเพื่อเป็นผู้ออกคำสั่งและนิสัยอันแรกที่เขาได้รับคือนิสัยปกครองที่ไม่ยากอะไร ฉะนั้น การอบรมศึกษาจึงมีแนวโน้มอย่างแรงกล้าไปในทางทำให้คนอเมริกันทางใต้เป็นคนหัวสูง ใจร้อน ขี้โมโหรุนแรง มีความปรารถนาร้อนแรง ไม่อดทนต่ออุปสรรค ท้อถอยง่ายถ้าไม่ชนะตั้งแต่แรก

คนอเมริกันทางเหนือไม่เคยเห็นเหล่าทาสวิ่งไปวิ่งมารอบ ๆ เปลของตน เขาไม่พบแม้แต่บ่าวไพร่แบบเสรี เพราะบ่อยครั้งที่สุดเขาจะต้องอยู่ในสภาพช่วยตัวเอง เขาเกิดมาดูโลกยังไม่ทันไร ความจำเป็นต่าง ๆ ก็พรั่งพรูเข้ามาสู่ความนึกคิดของเขา ดังนั้น เขาจึงเรียนรู้มาตั้งแต่แรกเริ่มที่จะรู้จักขอบข่ายความสามารถตามธรรมชาติของเขาด้วยตนเอง เขามิได้หวังที่จะใช้กำลังโน้มน้าวเจตนารมณ์ที่ขัดกับเขา และเขารู้ดีว่าการที่จะได้รับความเกื้อหนุนจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ก่อนอื่นจะต้องเอาชนะจิตใจกัน ดังนั้น เขาจึงเป็นคนอดทน ไตร่ตรองอะลุ้มอล่วย ค่อย ๆ ทำ และมีความพากเพียรที่จะไปสู่เป้าหมายที่ตนประสงค์

ในรัฐต่าง ๆ ทางภาคใต้ ความต้องการที่เร่งเร้าที่สุดของคนย่อมจะได้รับการตอบสนอง โดยนัยนี้คนอเมริกันทางใต้จึงมิได้จดจ่ออยู่กับความต้องการในชีวิตทางด้านวัตถุเลย

เพราะมีคนอื่นรับภาระคิดให้เสร็จสรรพ เมื่อไม่ต้องยุ่งกับเรื่องนี้ จินตนาการของเขาจึงมุ่งไปทางด้านอื่นซึ่งยิ่งใหญ่กว่านี้ และกำหนดไว้แน่นอนน้อยกว่านี้ คนอเมริกันทางใต้รักความใหญ่โตหรูหรา รักชื่อเสียง และความครึกโครม รักความเพลิดเพลินสนุกสนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอยู่ว่างไม่ต้องทำอะไร ไม่มีอะไรมาบีบบังคับให้เขาใช้ความมานะพยายามเพื่อดำรงชีวิตอยู่ และในเมื่อเขาไม่มีงานการที่จำเป็นอันใด เขาจึงอยู่เฉย และไม่หยิบจับอะไรแม้แต่ที่จะเป็นประโยชน์

เนื่องจากทางภาคเหนือมีความเสมอภาคทางด้านทรัพย์สมบัติ และทาสหมดไปแล้ว คนจึงผูกใฝ่สาละวนอยู่กับการดูแลทางวัตถุ ซึ่งคนขาวทางภาคใต้รังเกียจเดียดฉันท์ นับแต่วัยเด็กเขาต้องง่วนอยู่กับการต่อสู้กับความยากลำเค็ญ และเรียนรู้ที่จะยกความสะดวกสบายให้อยู่เหนือความเพลิดเพลินทางจิตใจ เมื่อต้องมุ่งอยู่กับเรื่องละเอียดปลีกย่อยในชีวิต จินตนาการของเขาจึงดับมอดลง ความคิดต่าง ๆ มีน้อยลง และกว้างขวางน้อยลง แต่ความคิดเหล่านั้นกลับสมเหตุสมผลยิ่งขึ้น แจ่มแจ้งและถี่ถ้วนขึ้น ในเมื่อเขามุ่งความมานะพยายามทั้งมวลทางด้านสติปัญญาไปในทางการศึกษาเพื่อความกินดีอยู่ดีเพียงประการเดียว ไม่นานเขาก็มีความเชี่ยวชาญทางด้านนี้ เขารู้จักวิธีการแสวงหาผลประโยชน์จากธรรมชาติและจากมนุษย์อย่างน่าชม เพื่อสร้างความมั่งคั่งร่ำรวย เขาเข้าใจเป็นอย่างดีถึงศิลปะในการทำให้สังคมช่วยเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองของสมาชิกแต่ละคน และเรียนรู้ที่จะเสาะหาความสุขของทุกคนจากความเห็นแก่ตัวของแต่ละคน

คนทางภาคเหนือมิได้มีเพียงประสบการณ์เท่านั้น แต่ยังมีความรู้อีกด้วย กระนั้นก็ตามเขามิได้ตีราคาวิทยาการว่าเป็นสิ่งที่ให้ความเพลิดเพลินใจ แต่พิจารณาว่าเป็นวิธีการอย่างหนึ่งและจะเกิดความกระหายในวิทยาการก็เฉพาะแต่ที่จะนำไปใช้ได้อย่างมีประโยชน์เท่านั้น

คนอเมริกันทางใต้เป็นธรรมชาติมากกว่า เป็นคนสนุกสนานกว่า เปิดเผยกว่า ใจกว้างกว่า ฉลาดหลักแหลมกว่า

คนอเมริกันทางเหนือกระฉับกระเฉงเอาการเอางานมากกว่า มีเหตุผลกว่า มีความรู้และคล่องแคล่วกว่า

ฝ่ายหนึ่งมีรสนิยม อคติ ความอ่อนแอและความยิ่งใหญ่แบบคนชั้นสูงทุกประการ

อีกฝ่ายหนึ่งมีคุณสมบัติและข้อบกพร่อง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของชนชั้นกลาง

ลองนำคนสองคนมาร่วมสมาคมกัน ให้ทั้งสองมีผลประโยชน์เหมือนกันและมีความคิดเห็นส่วนหนึ่งคล้ายกัน ถ้าแม้นว่าอุปนิสัยความรู้สติปัญญา และอารยธรรมของทั้งสองต่างกัน ย่อมจะมีโอกาสมากที่เขาจะไม่ลงรอยกัน ข้อสังเกตทำนองนี้นำไปใช้กับสังคมชาติได้

ฉะนั้น ระบบทาสจึงมิได้โจมตีสมาพันธรัฐอเมริกาโดยตรงทางด้านผลประโยชน์ แต่คุกคามทางอ้อมด้านขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่

มลรัฐต่าง ๆ ที่ร่วมทำสัญญาสหพันธ์ในปี ค.ศ. ๑๗๙๐ มีอยู่ ๑๓ รัฐ ปัจจุบันสมาพันธรัฐมีรัฐที่เข้าร่วมถึง ๒๔ แห่ง จำนวนประชากรซึ่งมีอยู่ประมาณ ๔ ล้านคน ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ ในช่วงเวลา ๔๐ ปีเพิ่มขึ้นถึง ๔ เท่า ในปี ค.ศ. ๑๘๓๐ มีประชากรเกือบ ๑๓ ล้านคน

การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้จะดำเนินไปโดยปราศจากอันตรายหาได้ไม่

สังคมชาติเช่นเดียวกับสังคมคน มีโอกาสอยู่ ๓ ประการที่จะยืนยงอยู่ได้คือความรู้แจ้งของผู้ร่วมสังคม ความอ่อนแอของแต่ละบุคคล และจำนวนที่ไม่มากมายนัก

คนอเมริกันที่ออกห่างจากฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติคเพื่อมุ่งหน้าลึกเข้าไปทางภาคตะวันตกคือพวกเผชิญโชคซึ่งไม่สามารถทนต่อแอกทุกชนิดได้ ผู้กระหายความมั่งคั่ง ผู้ซึ่งบ่อยครั้งมักจะถูกเลือกไสจากรัฐที่เป็นถิ่นกำเนิดของเขา เขาเหล่านี้มาสู่กลางดินแดนอันรกร้างว่างเปล่าโดยต่างคนต่างไม่รู้จักกัน ณ ที่นั้น พวกเขาไม่พบอะไรเลยที่จะรวมเขาไว้ด้วยกัน ไม่มีทั้งประเพณี ทั้งความรู้สึกเป็นครอบครัว หรือตัวอย่างอันใด ในหมู่พวกเขากฎหมายมีอิทธิพลน้อยมาก ยิ่งอิทธิพลทางขนบธรรมเนียมด้วยแล้วยิ่งมีน้อยใหญ่ ดังนั้น ผู้คนที่มาอาศัยอยู่ในลุ่มน้ำมิสซิสซิปปีจึงด้อยกว่าคนอเมริกันที่อาศัยอยู่ในบริเวณเก่าแก่ของสหภาพในทุก ๆ ด้าน แต่กระนั้นเขาเหล่านี้ก็เริ่มมีอิทธิพลมากในด้านการให้คำปรึกษา และเข้าถึงการปกครองดูแลกิจการต่าง ๆ ของส่วนรวมก่อนที่จะได้เรียนรู้การดูแลตนเองเสียอีก

ยิ่งผู้ร่วมสังคมแต่ละคนอ่อนแอเท่าไหร่ สังคมก็ยิ่งมีโอกาสที่จะยืนยงมากขึ้นเท่านั้น เพราะในยามนั้นพวกเขาจะมีความมั่นคงปลอดภัยได้ก็ด้วยการอยู่รวมกันอย่างเดียว ในปี ค.ศ. ๑๗๙๐ เมื่อสาธารณรัฐอเมริกาต่าง ๆ มีพลเมืองยังไม่ถึง ๕ แสนคน แต่ละสาธารณรัฐรู้สึกว่าการเป็นประชาชนอิสระไม่มีความหมายอันใด และความคิดอันนี้ทำให้การเชื่อฟังอำนาจส่วนกลางเป็นสิ่งง่ายดายมาก แต่ในยามที่รัฐหนึ่งในบรรดารัฐที่ร่วมสมาพันธ์เหล่านี้มีพลเมือง

นับได้กว่า ๒ ล้านคนเช่นมลรัฐนิวยอร์ค และมีอาณาเขตซึ่งมีพื้นที่เท่ากับหนึ่งในสี่ของประเทศฝรั่งเศส รัฐนั้นจะรู้สึกว่าลำพังตัวก็มีพลกำลังแล้ว และแม้ว่าเขาจะยังคงปรารถนาที่จะอยู่รวมกันเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งมีประโยชน์สำหรับการกินดีอยู่ดีของรัฐเขา เขาก็มิได้มองว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความจำเป็นอีกแล้ว ไม่ต้องรวมกันอยู่ก็ได้ และเมื่อยังคงอยู่ร่วมกับรัฐอื่นต่อไป ไม่ช้าไม่นานรัฐนั้นก็เริ่มอยากที่จะเป็นใหญ่เหนือรัฐอื่น

การที่สมาชิกของสหภาพเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ย่อมจะมีแนวโน้มอย่างแรงกล้าที่จะตัดสายสัมพันธ์กับส่วนกลาง ทุกคนที่มีทัศนะเดียวกัน หาได้พิจารณาสิ่งเดียวกันด้วยลักษณาการเดียวกันไม่ ยิ่งทัศนะต่างกันก็ยิ่งแล้วใหญ่ ดังนั้น ขณะที่จำนวนสาธารณรัฐอเมริกาเพิ่มมากขึ้น เรายิ่งมองเห็นโอกาสที่จะให้ทุกสาธารณรัฐร่วมตกลงปลงใจกับกฎหมายฉบับเดียวกันลดน้อยลง

ทุกวันนี้ ผลประโยชน์ของภาคต่าง ๆ ในสหภาพมิได้ขัดแย้งกันแต่อย่างใด แต่ใครเลยจะเล็งเห็นล่วงหน้าได้ถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นานา ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ณ ดินแดนที่เมืองอุบัติขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน และทุก ๆ ห้าปีชาติใหม่จะเกิดขึ้น

นับแต่วาระที่มีการก่อตั้งอาณานิคมอังกฤษ จำนวนพลเมืองจะเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าราว ๆ ทุกยี่สิบสองปี ข้าพเจ้ามองไม่เห็นสาเหตุที่จะหยุดยั้งการเคลื่อนไหวในด้านการเพิ่มของประชากรแองโกลอเมริกันจากนี้ไปอีกหนึ่งศตวรรษ ก่อนที่เวลาร้อยปีจะผ่านพ้นไป ข้าพเจ้าคิดว่าอาณาจักรซึ่งสหรัฐอเมริกาครอบครองอยู่ หรือที่สหรัฐอ้าง จะต้องถูกครอบคลุมโดยพลเมืองมากกว่าร้อยล้านคน และจะถูกแบ่งออกเป็นสี่สิบมลรัฐ[๑]

ข้าพเจ้ายอมรับว่าคนจำนวน ๑๐๐ ล้านคนนี้มิได้มีผลประโยชน์ต่างกัน ตรงกันข้าม

---

๑ ถ้าประชากรยังคงเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าภายในเวลา ๒๒ ปี ในเวลาอีก ๑ ศตวรรษดังที่เป็นมานับ ๒๐๐ ปีมาแล้ว ในปี ค.ศ. ๑๘๕๒ ในสหรัฐอเมริกาจะมีพลเมืองถึง ๒๔ ล้านคน ๔๘ ล้านคนในปี ค.ศ. ๑๘๗๔ และ ๙๖ ล้านคนในปี ค.ศ. ๑๘๙๖ การณ์จะเป็นไปเช่นนี้แม้เราจะพบพื้นที่ทางซีกเขาด้านตะวันออกของเทือกเขาร็อกกี้ ซึ่งทำการเพาะปลูกไม่ได้ผลก็ตาม บริเวณที่มีผู้คนครอบครองอยู่แล้วสามารถบรรจุคนจำนวนดังกล่าวได้อย่างง่ายดาย คน ๑๐๐ ล้านคนซึ่งกระจัดกระจายกันอยู่บนพื้นที่รัฐ ๒๔ แห่งครอบครองในขณะนี้ และอาณาจักร ๓ แห่งซึ่งประกอบกันเป็นสหภาพ มีคนอาศัยอยู่เพียง ๗๖๒ คนต่อ ๑๖ ตารางกิโลเมตร ซึ่งยังห่างไกลจากประชากรเฉลี่ยของฝรั่งเศสซึ่งมีจำนวน ๑,๐๐๖ คนต่อ ๑๖ ตารางกิโลเมตร ในอังกฤษมี ๑,๔๕๗ คน และยังต่ำกว่าจำนวนประชากรของประเทศสวิสประเทศสวิสแม้จะมีทะเลสาบและภูเขา มีพลเมืองนับได้ ๗๘๓ คนต่อ ๑๖ ตารางกิโลเมตร (โปรดดู Malte-Brun, เล่มที่ ๖ หน้า ๕๒)

ข้าพเจ้าขอบอกว่าเขาเหล่านี้ทุกคนมีผลประโยชน์เท่า ๆ กันในอันที่จะอยู่รวมกัน และข้าพเจ้าอยากจะบอกว่าแม้เขาจะมีถึง ๑๐๐ ล้านคน ซึ่งก่อตั้งเป็นชาติต่าง ๆ ๔๐ ชาติ และมีพลังไม่เท่ากัน การให้มีรัฐบาลกลางอยู่ได้เป็นแต่เพียงอุบัติเหตุที่น่ายินดี

ข้าพเจ้าอยากจะเสริมศรัทธาเข้ากับการปรับปรุงตัวของมนุษย์ แต่ก่อนที่มนุษย์จะเปลี่ยนธรรมชาติของตน และเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง ข้าพเจ้าขอปฏิเสธไม่ยอมเชื่อว่ารัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ที่จะรวมประชาชนชาติต่าง ๆ ถึงสี่สิบชาติไว้ด้วยกัน ซึ่งกระจัดกระจายอยู่บนพื้นที่ถึงครึ่งหนึ่งของทวีปยุโรป จะยืนยงคงอยู่ได้ และรัฐบาลยังมีหน้าที่ที่จะขัดขวางมิให้ชาติเหล่านั้นเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน มิให้มีความทะเยอทะยาน การรบรากัน และนำการกระทำตามเจตนารมณ์อิสระของชาติเหล่านี้มารวมกัน เพื่อบรรลุจุดประสงค์อันเดียวกัน

แต่ทว่าอันตรายใหญ่หลวงที่สุดที่สหภาพจะต้องเผชิญ ขณะที่มีขนาดกว้างขวางขึ้นมาจากการที่พลังต่าง ๆ เคลื่อนที่อยู่ตลอดเวลาภายในสหภาพ

จากชายฝั่งทะเลสาบซุพีเรียจนถึงอ่าวเม็กซิโกวัดเป็นเส้นตรงแล้วจะมีระยะทางยาวประมาณ ๑,๖๐๐ กิโลเมตร ตลอดแนวอันยาวเหยียดนี้คือชายแดนซึ่งคดเคี้ยวไปมาของสหรัฐอเมริกา เส้นแนวดังกล่าวนี้บางครั้งก็เข้ามาอยู่ด้านในเขตชายแดน บ่อยครั้งมากจะผ่าเข้าไปไกลโพ้นกลางดินแดนอันรกร้าง มีผู้คำนวณว่าคนขาวก้าวล้ำเส้นแนวนี้เข้าไป เฉลี่ยแล้วลึก ๒๘ กิโลเมตรในแต่ละปี บางครั้งบางคราวจะมีอุปสรรคมาขวางกั้น เช่น ตำบลอันแห้งแล้งไม่ให้พืชผลอันใด ทะเลสาบ ชนชาติอินเดียน ซึ่งบังเอิญพานพบระหว่างทางอย่างไม่คาดฝัน ยามนั้นเส้นทางดังกล่าวจะหยุดชะงักลงชั่วครู่หนึ่ง ปลายสุดทั้งสองของแนวนั้นจะวกกลับเข้าไปหาเส้นแนว จนเมื่อบรรจบกันแล้วก็จะเริ่มมุ่งหน้าไปใหม่ ในการค่อย ๆ เดินไปเรื่อย ๆ สู่เทือกเขาร็อกกี้ของชนชาติยุโรปนี้ มีบางสิ่งบางอย่างคล้ายจะเป็นลิขิตของสวรรค์ ราวกับเป็นกระแสธารมนุษย์ซึ่งเอ่อท้นขึ้นเรื่อย ๆ ไม่หยุดยั้ง โดยมีหัตถ์ของพระผู้เป็นเจ้าคอยช่วยยกให้สูงขึ้นอยู่ทุกวัน

ถัดแนวทางเดินสายแรกของผู้พิชิตเหล่านี้เข้าไป ผู้คนสร้างเมืองต่าง ๆ ขึ้นมา และก่อตั้งเป็นมลรัฐอันกว้างใหญ่ ในปี ค.ศ. ๑๗๙๐ มีนักบุกเบิกเพียงไม่กี่พันคนกระจัดกระจายอยู่ตามลุ่มน้ำมิสซิสซิปปี ในปัจจุบันลุ่มน้ำแห่งเดียวกันนี้มีผู้คนอาศัยอยู่ เท่ากับจำนวนคนทั้งหมดในสหภาพเมื่อ ค.ศ. ๑๗๙๐ ประชากรในเขตนี้เพิ่มสูงขึ้นเกือบสี่ล้านคน กรุงวอชิงตัน

สร้างขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๐๐ ตรงใจกลางของสมาพันธรัฐอเมริกาพอดี ปัจจุบันเมืองนี้กลับกลายเป็นอยู่ตรงปลายสุดด้านหนึ่งสมาพันธ์ ผู้แทนราษฎรของมลรัฐใหม่ ๆ ทางภาคตะวันตก เพื่อที่จะเข้ามามีที่นั่งในสภาคองเกรสในขณะนั้น จำต้องเดินทางไกลเท่า ๆ กับผู้ที่เดินทางจากกรุงเวียนนาไปปารีส

ทุกมลรัฐในสหภาพถูกชักนำไปสู่โชคลาภพร้อม ๆ กัน แต่ทุกมลรัฐไม่สามารถประสบความมั่งคั่งรุ่งเรืองได้เท่า ๆ กัน

ทางภาคเหนือของสหภาพ เทือกเขาซึ่งแตกแยกออกไปจากเทือกเขาอเลอเกนีส์มุ่งหน้าไปสู่มหาสมุทรแอตแลนติค ก่อให้เกิดอ่าวจอดเรืออันกว้างขวาง พร้อมทั้งเมืองท่าซึ่งเปิดรับเรือเดินสมุทรใหญ่ที่สุด ตรงกันข้ามจากแม่น้ำโพโตแม็ค และเรื่อยไปตามชายฝั่งอเมริกาจนบรรลุปากแม่น้ำมิสซิสซิปปี เราจะพบแต่พื้นที่ราบเรียบเป็นทราย ในภาคนี้ของสหภาพทางออกของแม่น้ำเกือบทุกสายอุดตัน และเมืองท่าที่เปิดรับเรือตรงโน้นบ้าง ตรงนี้บ้าง ท่ามกลางทะเลปิดเหล่านี้มีระดับน้ำลึกสำหรับจอดเรือน้อยกว่า ทั้งอำนวยความสะดวกในการพาณิชย์ได้น้อยกว่าเมืองท่าทางภาคเหนือ

นอกจากความด้อยกว่าประการแรกซึ่งเกิดจากธรรมชาตินี้ ยังมีความด้อยกว่าอีกประการหนึ่งซึ่งมาจากกฎหมายเข้ามาเสริมด้วย

เราได้ประจักษ์แล้วว่าระบบทาสซึ่งถูกเลิกล้มไปทางภาคเหนือ ยังคงมีอยู่ทางภาคใต้ ทั้งข้าพเจ้ายังได้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลอันร้ายกาจของระบบทาส เหนือความสุขสบายของผู้เป็นนายเองอีกด้วย

ดังนั้น ภาคเหนือจึงน่าจะมีการพาณิชย์และอุตสาหกรรมมากกว่าทางภาคใต้ เป็นธรรมดาอยู่เองที่ประชากรและความมั่งคั่งในภาคนี้จะเพิ่มพูนขึ้นรวดเร็วกว่า

มลรัฐต่าง ๆ ซึ่งตั้งอยู่ตามชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติคมีประชาชนอาศัยอยู่มากพอควรแล้ว ที่ดินส่วนมากมีนายครอบครองอยู่แล้ว รัฐเหล่านี้จึงไม่สามารถรับผู้อพยพได้มากเท่ากับมลรัฐทางภาคตะวันตก ซึ่งยังเปิดโอกาสให้มนุษย์ใช้ความอุตสาหะเข้ามาทำกินได้ในท้องทุ่งอันกว้างใหญ่ไม่มีขอบเขต ลุ่มน้ำมิสซิสซิปปีมีความอุดมสมบูรณ์กว่าชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติคมากมายนัก เหตุผลนี้เมื่อประจวบกับเหตุผลอื่น ๆ จึงเป็นแรงผลักดันชาวยุโรปเป็นอย่างมากให้มุ่งสู่ภาคตะวันตก เรื่องนี้จะเห็นได้ชัดแจ้งจากตัวเลขต่าง ๆ

ถ้าเราตรวจดูเช่นนี้ทั้งประเทศเราจะพบว่า เป็นเวลานับ ๔๐ ปีมาแล้ว จำนวนพลเมืองในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นสามเท่า แต่ถ้าเราพิจารณาแค่ลุ่มน้ำมิสซิสซิปปี เราจะค้นพบว่าในช่วงระยะเวลาเดียวกัน จำนวนประชากรในบริเวณนั้นเพิ่มสูงขึ้นถึงสามสิบเอ็ดเท่า

แต่ละวันศูนย์อำนาจส่วนกลางจะย้ายที่ไปเรื่อย ๆ เมื่อสี่สิบปีที่แล้ว พลเมืองส่วนใหญ่ของสหภาพ อยู่ตามบริเวณชายฝั่งทะเลแถว ๆ ดินแดนที่กลายเป็นนครวอชิงตัน ขณะนี้พลเมืองส่วนใหญ่กลับอยู่ลึกเข้าไปในภาคพื้นทวีป และขึ้นไปทางเหนือมากขึ้น ไม่ต้องสงสัยเลยว่าภายใน ๒๐ ปีนี้ประชากรส่วนใหญ่อาจจะอยู่แถบหลังเขาอเลอเกนีส์ก็ได้ เมื่อมีสหภาพลุ่มน้ำมิสซิสซิปปีซึ่งอุดมสมบูรณ์และกว้างขวาง จึงจำเป็นที่จะต้องถูกเรียกร้องให้เป็นศูนย์ถาวรของอำนาจส่วนกลางในเวลาอีก ๓๐ หรือ ๔๐ ปี ลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปีคงจะมีความสำคัญเท่าที่ควรจะเป็น เราคำนวณได้ง่ายมากกว่าเมื่อถึงเวลานั้น ประชากรในบริเวณนี้เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรซึ่งอาศัยอยู่ตามชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติค คงจะมีอัตราส่วนประมาณ ๔๐ ต่อ ๑๑ ในเวลาอีกไม่กี่ปี ศูนย์อำนวยการของสหภาพคงจะหลุดพ้นไปจากรัฐต่าง ๆ ที่ก่อตั้งสหภาพขึ้นมาอย่างสิ้นเชิง และประชากรในลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปีย่อมจะมีอิทธิพลในสภาที่ปรึกษาของส่วนกลาง

พลังและอิทธิพลของส่วนกลางซึ่งมีศูนย์ถ่วงอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือ จะเป็นที่ประจักษ์ตาทุก ๆ ๑๐ ปี คือหลังจากการจัดทำสำมะโนประชากร จะมีการกำหนดจำนวนผู้แทนซึ่งแต่ละรัฐจะส่งเข้าไปนั่งในสภาคองเกรสขึ้นมาใหม่[๑]

ในปี ค.ศ. ๑๗๙๐ รัฐเวอร์จิเนียมีผู้แทนราษฎรเข้านั่งในสภาคองเกรส ๑๙ คน จำนวนผู้แทน ฯ นี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๑๓ ในปีนั้นเราจะเห็นว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น ๒๓ คนนับแต่วาระนั้นมา จำนวนก็เริ่มลดลง ในปี ค.ศ. ๑๘๓๓ จำนวนผู้แทนมีเพียง ๒๑ คน ตลอดระยะเวลาเดียวกันนี้ มลรัฐนิวยอร์คกลับตรงกันข้าม จำนวนผู้แทนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ คือในปี ค.ศ. ๑๘๑๓ มี ๒๗ คน ปี ค.ศ. ๑๘๒๓ มี ๓๔ คน ปี ค.ศ. ๑๘๓๓ มี ๔๐ คน

---

๑ เราสังเกตได้ว่าตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา บางรัฐมีประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละห้า เช่นรัฐเดลาแวร์ บางรัฐเพิ่มขึ้นร้อยละสองร้อยห้าสิบ เช่นในเขตแดนรัฐมิชิแกนมลรัฐเวอร์จิเนียค้นพบว่าในระยะเวลาเดียวกัน มีการเพิ่มพลเมืองเป็นจำนวนร้อยละสิบสาม ขณะเดียวกับที่มลรัฐชายแดนคือโอไฮโอมีประชากรของตนเพิ่มขึ้นเป็นอัตราส่วนร้อยละหกสิบเอ็ด โปรดดูตารางใหญ่ใน National Calendar ท่านจะรู้สึกสะดุดตาในโชคชะตาของรัฐต่าง ๆ

มลรัฐโอไฮโอมีผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียวในปี ค.ศ. ๑๘๐๓ ในปี ค.ศ. ๑๘๓๓ มีผู้แทนเป็นจำนวน ๑๙ คน

การคิดที่จะนำประชาชนสองชาติโดยที่ชาติหนึ่งยากจนและอ่อนแอ กับอีกชาติหนึ่งมั่งคั่งและแข็งแกร่งมารวมกันอย่างถาวรนั้นเป็นเรื่องยาก แม้ว่าจะมีข้อพิสูจน์ได้ว่าพลังและความมั่งคั่งของประชาชนชาติหนึ่ง มิได้เป็นสาเหตุแห่งความอ่อนกำลัง และความยากจนของประชาชนอีกชาติหนึ่ง ยิ่งกว่านั้นการดำรงรักษาสหภาพไว้ในสมัยที่ประชาชนหนึ่งสูญเสียพลังและประชาชนอีกชาติหนึ่งกำลังมีพลังเพิ่มขึ้นเป็นเรื่องยากยิ่งกว่า

การที่บางรัฐมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและไม่ได้สัดส่วนนี้เป็นการคุกคามอิสรภาพของรัฐอื่น ถ้าแม้นว่ามลรัฐนิวยอร์คซึ่งมีพลเมืองสองร้อยล้านคนและผู้แทนราษฎร ๔๐ คน ต้องการร่างรัฐบัญญัติในสภา ก็ย่อมจะทำได้ แต่แม้ว่ามลรัฐที่มีพลังแข็งแกร่งที่สุดมิได้หาทางบีบบังคับรัฐซึ่งด้อยกว่า อันตรายก็ยังคงมีอยู่ เพราะอันตรายนั้นมีอยู่ในโอกาสที่จะทำเช่นนั้นได้ เกือบจะเท่าๆ กับในการลงมือทำจริง ๆ

รัฐที่อ่อนแอย่อมจะไม่ค่อยไว้วางใจในความเป็นธรรมและเหตุผลของรัฐที่แข็งแกร่ง ดังนั้นรัฐซึ่งมีประชากรเพิ่มขึ้นช้ากว่ารัฐอื่น ย่อมจะเหลือบมองดูรัฐซึ่งโชคชะตาช่วยอำนวยให้ด้วยสายตาอันหวาดระแวง และริษยา นั่นเองคือที่มาของความกระสับกระส่ายอย่างยิ่งยวดบวกกับความวิตกกังวล ซึ่งเห็นได้ชัดในส่วนหนึ่งของสหภาพ ซึ่งขัดกับความสุขสบายและความเชื่อมั่นที่มีอยู่ทั่วไปในอีกภาคหนึ่ง ข้าพเจ้าคิดว่าทัศนคติอันเป็นปฏิปักษ์ของฝ่ายใต้ มิได้มาจากสาเหตุใดอื่น

ในกระบวนคนอเมริกันทั้งหมด คนใต้คือพวกที่ควรจะผูกพันกับสหภาพมากที่สุด เพราะพวกเขาจะต้องทุกข์ทรมานที่สุดถ้าแม้นถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง แม้กระนั้นก็มีแต่คนใต้เท่านั้นที่ขู่เข็ญว่าจะทำให้สมาพันธ์แตกกระจาย ความคิดนี้มาจากไหนกัน บอกได้ง่ายมาก ภาคใต้ซึ่งหาประธานาธิบดีมาให้สมาพันธ์ถึงสี่คน[๑] ซึ่งรู้ดีว่าอำนาจส่วนกลางกำลังหลุดลอยไปจากตนในปัจจุบัน มองเห็นว่าจำนวนผู้แทนราษฎรของตนในรัฐสภาลดลงทุกปี ขณะที่ผู้แทนทางภาคเหนือและภาคตะวันตกเพิ่มขึ้น ภาคใต้ซึ่งมีประชาชนเป็นคนรุนแรง เลือดร้อน โมโหง่าย

---

๑ วอชิงตัน, เจฟเฟอสัน, แมดดิสัน และมอนโรว์

และหวาดวิตก คนใต้เหลียวมองดูตัวเองอย่างเศร้าสลด เมื่อย้อนไปมองอดีต เขาจะถามตัวเองไม่เว้นแต่ละวันว่าตนถูกบีบบังคับหรือเปล่า ถ้าเขาเผอิญค้นพบว่ากฎหมายสหภาพฉบับใดไม่ส่งเสริมเขาแน่ ๆ เขาก็จะร้องโวยวายว่าใคร ๆ ใช้อำนาจไม่เป็นธรรมกับเขา เขาจะเรียกร้องอย่างรุนแรง และถ้าไม่มีใครฟังเสียง เขาก็จะโมโห และขู่ว่าจะถอนตัวออกจากสังคมซึ่งเขาต้องรับภาระหน้าที่โดยไม่ได้ผลประโยชน์ใด ๆ

ในปี ค.ศ. ๑๘๓๒ พลเมืองในรัฐแคโรไลนากล่าวว่า "กฎหมายภาษีอากรทำให้ภาคเหนือร่ำรวย และทำให้ภาคใต้ล่มจม เพราะมิฉะนั้นแล้วจะให้เราคิดอย่างไร ในเมื่อภาคเหนือซึ่งมีภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวย ทั้งที่ดินก็แห้งแล้ง แต่กลับมั่งคั่งขึ้นและมีอานุภาพมากขึ้นทุกทีในขณะที่ทางใต้ซึ่งเป็นเสมือนเรือกสวนของอเมริกา กลับเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว"

ถ้าแม้นว่าการเปลี่ยนแปลงซึ่งข้าพเจ้าพูดถึง ค่อยเป็นค่อยไป ด้วยลักษณาการที่ว่าคนแต่ละรุ่นอย่างน้อย มีเวลาพอที่จะปรับตัวไปพร้อมกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งพวกเขาได้รู้เห็นเป็นพยานแล้วละก็ อันตรายย่อมจะลดน้อยลง แต่ทว่ามีบางสิ่งบางอย่างรีบร้อน ซึ่งข้าพเจ้าอาจจะเรียกได้ว่าแบบการปฏิวัติ ในความเจริญก้าวหน้าซึ่งเกิดขึ้นในสังคมอเมริกัน ราษฎรคนเดียวกันจะมองเห็นรัฐของตนดำเนินไปในฐานะผู้นำของสหภาพ พร้อมกับเห็นรัฐหมดอำนาจลงไปในสภาที่ปรึกษาของส่วนกลางในระยะต่อมา มีสาธารณรัฐแองโกลอเมริกันบางรัฐเจริญเติบโตเต็มที่ ภายในระยะเวลาสามสิบปี

อย่างไรก็ตาม เราต้องไม่นึกว่ารัฐซึ่งสูญเสียอานุภาพไปจะมีพลเมืองน้อยลง หรือตายไป ความเจริญรุ่งเรืองของรัฐมิได้หยุดชะงักลง กลับจะเติบโตรวดเร็วทันตาเห็นยิ่งกว่าอาณาจักรใด ๆ ในยุโรปเสียอีก[๑] แต่ดูคล้ายกับว่ารัฐเหล่านี้ยากจนลง เพราะไม่ร่ำรวยขึ้นเร็วเท่ากับเพื่อนบ้าน และคิดว่าตนสูญเสียอานุภาพ เพราะทันทีทันใดตนต้องติดต่อกับรัฐที่มีอานุภาพยิ่งใหญ่กว่า ดังนั้นจึงเป็นการกระทบกระเทือนอารมณ์ความรู้สึกของรัฐดังกล่าว มากกว่า

---

๑ ประชากรในแต่ละประเทศเป็นบัจจัยแรกของความมั่งคั่งรุ่งเรือง ในระยะเวลาเดียวกัน คือระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๒๐ ถึง ๑๘๓๒ อันเป็นสมัยที่รัฐเวอร์จิเนียสูญเสียผู้แทนราษฎรในสภาไปสองคน ประชากรของรัฐเพิ่มขึ้นเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๓.๗ ประชากรในมลรัฐแคโรไลน่าทั้งสองเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๑.๕ (โปรดดู American Almanack, ค.ศ. ๑๘๓๒ หน้า ๑๖๒) แต่ทว่าประเทศรุสเซีย ซึ่งเป็นประเทศหนึ่งในยุโรป ที่ซึ่งประชากรเติบโตเร็วที่สุดในเวลา ๑๐ ปี มีจำนวนพลเมืองเพิ่มขึ้นเป็นอัตราส่วนเพียงร้อยละ ๘.๕ ประเทศฝรั่งเศสร้อยละ ๗ และทวีปยุโรปทั้งทวีปร้อยละ ๔.๗ (โปรดดู Malte-Brun เล่ม ๖ หน้า ๘๕)

ผลประโยชน์ แต่นั่นไม่เป็นการเพียงพอที่จะทำให้สมาพันธรัฐต้องตกอยู่ในอันตรายหรอกหรือ ถ้าแม้นว่านับตั้งแต่สร้างโลก ทั้งกษัตริย์และประชาชนมองเห็นแต่ผลประโยชน์จริง ๆ ของตนเท่านั้น เราคงจะเกือบไม่รู้จักเลยว่าสงครามในหมู่มนุษย์เป็นเช่นไร

โดยนัยนี้ อันตรายยิ่งใหญ่ที่สุดที่คุกคามสหรัฐอเมริกา จึงเกิดจากความเจริญรุ่งเรืองของประเทศเอง ความเจริญนี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความมัวเมาขึ้นในมลรัฐหลายแห่งที่ร่วมสมาพันธ์กัน มาพร้อม ๆ กับทรัพย์สมบัติซึ่งเพิ่มพูนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งยังก่อให้เกิดความริษยา ความหวาดระแวง และความเสียดาย ขึ้นในรัฐอื่น ๆ ซึ่งบ่อยครั้งจะติดตามด้วยความหายนะ

คนอเมริกันมองดูการเคลื่อนไหวอันแปลกประหลาดนี้อย่างชื่นชม ข้าพเจ้ารู้สึกว่าพวกเขาควรจะมองดูความเคลื่อนไหวนี้ ด้วยความเสียใจและหวั่นเกรง คนอเมริกันในสหรัฐอเมริกาไม่ว่าจะทำอะไร จะกลายเป็นประชาชนที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกชาตินึ่ง พวกเขาจะเผยแพร่ลูกหลานของเขาไปเกือบตลอดอเมริกาเหนือ ทวีปที่พวกเขาอาศัยอยู่คืออาณาจักรของเขาอย่างหนีไม่พ้น ใครเลยจะมาเร่งเร้าให้เขาเข้าครอบครองเสียตั้งแต่วันนี้ ความมั่งคั่ง อานุภาพ และชื่อเสียงเกียรติยศย่อมหลีกคนอเมริกันไม่พ้นเข้าสักวัน แต่พวกเขาก็รีบกระโจนเข้าหาทรัพย์สมบัติอันมหาศาลนี้ ราวกับว่าพวกเขาเหลือเวลาเพียงนิดเดียวที่จะรีบฉวยเอามา

ข้าพเจ้าคิดว่าได้แสดงให้เป็นที่ประจักษ์แล้วว่าการคงอยู่ของสมาพันธรัฐในปัจจุบันขึ้นอยู่กับการตกลงปลงใจที่จะอยู่ร่วมกันของทุกรัฐแท้ ๆ และจากความจริงอันนี้ ข้าพเจ้ายังได้ค้นหาดูว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ชักนำให้รัฐต่าง ๆ อยากแยกตัวออกไป แต่ทว่าสำหรับสหภาพมีลักษณะอยู่สองประการที่จะทำให้เกิดการแตกสลายไป คือ รัฐหนึ่งในบรรดารัฐที่ร่วมสมาพันธ์กันอาจจะอยากถอนตัวออกจากคำมั่นสัญญา และโดยนัยนี้ย่อมจะเป็นการตัดสายสัมพันธ์ร่วมกันให้ขาดสะบั้นลงอย่างรุนแรง เท่าที่ข้าพเจ้าได้ตั้งข้อสังเกตมาก่อนหน้านี้ก็เพื่อมุ่งพูดถึงกรณีหลังนี้เอง รัฐบาลกลางอาจสูญเสียอานุภาพลงตามลำดับ ในยามที่สาธารณรัฐต่าง ๆ ซึ่งอยู่รวมกันมีแนวโน้มที่จะใช้อิสรภาพของตนพร้อม ๆ กัน เมื่ออำนาจกลางหมดอภิสิทธิ์ที่เคยมีลงเรื่อย ๆ และตกอยู่ในสภาพไร้พลังอำนาจด้วยการเห็นพ้องกันโดยปริยาย จึงขาดความสามารถที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์ของตน และแล้วสหภาพที่สองย่อมจะสลายลงเช่นสหภาพแรก เพราะความอ่อนเปลี้ยเพลียแรงชนิดหนึ่งอันเนื่องจากความชราภาพ

นอกจากนั้นการที่สายใยของสมาพันธ์ค่อย ๆ เสื่อมอานุภาพลง และนำไปสู่การล้มเลิกสหภาพในที่สุดนี้ ในตัวของมันเอง คือ ข้อเท็จจริงซึ่งชัดแจ้งประการหนึ่ง ที่อาจจะนำมาซึ่งผลลัพธ์อื่น ๆ อีกมากมายซึ่งรุนแรงน้อยกว่า ก่อนจะถึงผลลัพธ์นั้น สมาพันธรัฐจะยังคงอยู่ แต่ความอ่อนแอของรัฐบาลจะทำให้ประเทศชาติตกอยู่ในสภาพไร้อำนาจก่อให้เกิดอนาธิปไตยขึ้นในประเทศ และความเจริญรุ่งเรืองทั่วไปในประเทศจะล่าช้าลง

หลังจากได้ค้นคว้าดูสิ่งซึ่งอาจทำให้คนแองโกลอเมริกันแตกแยกกันแล้ว จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะตรวจสอบดูว่า รัฐบาลของเขาจะขยายขอบเขตแห่งบทบาทของตนออกไปหรือกระชับให้แคบเข้า ถ้ารัฐบาลมีพลังเพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลง

แน่ละคนอเมริกันมีความหวาดหวั่นเกาะกินใจอยู่ เขาสังเกตเห็นว่าสำหรับประชาชนต่าง ๆ ทั่วโลกเป็นส่วนมาก การใช้สิทธิในอธิปไตยมีแนวโน้มที่จะรวมอยู่ในมือของคนไม่กี่คน และเขาหวาดวิตกเมื่อคิดว่าท้ายที่สุดการณ์จะลงเอยเช่นนั้น บรรดารัฐบุรุษเองก็เกิดความหวาดหวั่นเช่นเดียวกัน หรืออย่างน้อยก็แสร้งทำเป็นหวาดหวั่น เพราะเหตุว่าในอเมริการะบบการรวมอำนาจสู่ส่วนกลางมิได้เป็นที่นิยมชมชื่นเลย และการจะเอาใจคนส่วนใหญ่ได้ดีกว่าก็โดยการต่อต้านการเริ่มใช้อำนาจส่วนกลางที่สมอ้างกัน คนอเมริกันพากันปฏิเสธที่จะมองว่าในประเทศซึ่งมีแนวโน้มอย่างแจ้งชัดว่าจะใช้ระบบการรวมอำนาจสู่ส่วนกลางซึ่งทำให้คนหวาดผวานี้ มีประชาชนแต่เพียงชาติเดียวเท่านั้น ในขณะที่สหภาพเป็นสมาพันธรัฐอันประกอบด้วยประชาชนชาติต่าง ๆ ข้อเท็จจริงอันนี้พอที่จะทำให้การคาดการณ์ล่วงหน้าทั้งมวลซึ่งมีรากฐานมาจากความคิดทำนองนี้เกิดความสับสนอลเวงขึ้นมา

ข้าพเจ้าขอสารภาพว่า ข้าพเจ้ามองความหวาดวิตกเหล่านี้ของคนอเมริกันจำนวนมาก ว่าเป็นเรื่องนึกคิดเอาเองทั้งสิ้น แทนที่จะเกิดความเคลือบแคลงเช่นเดียวกับคนเหล่านั้น ว่าอธิปไตยในมือของสหภาพอาจจะขาดความเบ็นปึกแผ่นมั่นคง ข้าพเจ้ากลับเชื่อว่ารัฐบาลกลางกำลังอ่อนเปลี้ยลงอย่างเห็นได้ชัด

เพื่อพิสูจน์สิ่งที่ข้าพเจ้ากำลังพูดถึงในประเด็นนี้ ข้าพเจ้าจะไม่ยกข้อเท็จจริงเก่า ๆ มาอ้างหรอก แต่จะอาศัยข้อเท็จจริงซึ่งข้าพเจ้าได้รู้เห็นเบ็นพยานอยู่ หรือที่เกิดขึ้นในสมัยเรา

เมื่อเราตรวจสอบดูสิ่งที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา ไม่ยากเย็นอะไรที่เราจะพบแนวโน้มซึ่งขัดกันอยู่สองประการ อันเปรียบเสมือนกระแสน้ำสองสายซึ่งไหลผ่านท้องน้ำเดียวกันจากทิศทางตรงกันข้าม

นับแต่เวลา ๔๕ ปี ที่สหภาพมีตัวตนขึ้นมา กาลเวลาได้ช่วยขจัดอคติมากมายซึ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อสหภาพในชั้นแรก ความรู้สึกรักชาติที่ผูกพันคนอเมริกันกับรัฐของตน มีลักษณะผูกขาดเฉพาะกลุ่มน้อยลง เมื่อต่างรู้จักกันดีขึ้นภาคต่าง ๆ ของสหภาพก็เขยิบเข้ามาใกล้กันมากขึ้น ไปรษณีย์ซึ่งเป็นสายสัมพันธ์อันยิ่งใหญ่ทางความนึกคิดจิตใจ ในปัจจุบันได้แทรกลึกเข้าไปในดินแดนอันรกร้างว่างเปล่า[๑] แต่ละวันเรือไอทำให้จุดต่าง ๆ ตามชายฝั่งทะเลได้มีการคมนาคมติดต่อกัน การติดต่อค้าขายขึ้นล่องแม่น้ำสายต่าง ๆ ภายในแผ่นดินกระทำได้รวดเร็วอย่างไม่เคยมีมาก่อน นอกเหนือจากความสะดวกซึ่งเกิดจากธรรมชาติและศิลปะแล้ว ยังมีความปรารถนาซึ่งผันแปรอยู่ตลอดเวลา จิตใจอันวิตกกังวล ความเสน่หาในความมั่งคั่ง ซึ่งผลักไสคนอเมริกันให้ออกจากบ้านช่องของตนตลอดเวลา ทำให้พวกเขาได้ติดต่อกับเพื่อนร่วมประเทศเป็นจำนวนมาก เขาท่องเที่ยวไปทั่วทุกสารทิศภายในประเทศ เขาแวะเยี่ยมเยียนประชาชนทั้งหลายที่อาศัยอยู่ ณ ที่นั้น เราไม่เคยพบว่าในมณฑลหนึ่งของฝรั่งเศส พลเมืองจะรู้จักกันดีเท่ากับคน ๑๓,๐๐๐,๐๐๐ คนซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา

พร้อม ๆ กับที่คนอเมริกันปะปนคละเคล้าเข้าด้วยกัน พวกเขาก็กลายเป็นคนพวกเดียวกัน ความแตกต่างซึ่งเกิดจากภูมิอากาศ พื้นเพ และสถาบันต่าง ๆ จึงลดน้อยลง ทุกคนต่างมีลักษณะคล้ายคลึงกันยิ่งขึ้นทุก ๆ ปี คนหลายพันคนซึ่งออกจากภาคเหนือ ต่างกระจัดกระจายกันอยู่ทั่วไปในสหภาพ พร้อมกันนั้นพวกเขายังหอบความเชื่อ ความคิดเห็น และขนบธรรมเนียมติดตัวไปด้วย และเนื่องจากสติปัญญาความรู้ของพวกเขาเหนือกว่าผู้คนที่เขาไปอาศัยอยู่ด้วย ไม่ช้าไม่นานเขาจึงยึดธุรกิจต่าง ๆ ไว้ในกำมือ และดัดแปลงสังคมให้เป็นประโยชน์กับตน การอพยพอยู่ตลอดเวลาจากภาคเหนือไปสู่ภาคใต้ ช่วยส่งเสริมให้อุปนิสัยของคนในมลรัฐต่าง ๆ หลอมเข้าเป็นลักษณะของชาติอันเดียวกันได้อย่างแปลกประหลาด อารยธรรมของภาคเหนือ จึงดูจะถูกสร้างขึ้นมาเพื่อกลายเป็นมาตรการของส่วนรวม ซึ่งในวันหนึ่งภาคอื่น ๆ จะนำมาใช้เป็นกฎเกณฑ์ของตน

---

๑ ในปี ค.ศ. ๑๘๓๒ แคว้นมิชิแกน ซึ่งมีพลเมืองเพียง ๓๑,๖๓๕ คน และยังเป็นเพียงดินแดนอันว่างเปล่าซึ่งเกือบจะยังไม่มีการแผ้วถางแต่อย่างใด มีการพัฒนาเส้นทางไปรษณีย์แล้วเป็นระยะทาง ๕๔๐ ไมล์ อาณาจักรอาร์คันซาสซึ่งเกือบจะยังเป็นป่าทั้งหมดมีทางไปรษณีย์ตัดผ่านแล้วเป็นระยะทางรวม ๑,๕๓๘ ไมล์ (โปรดดูรายงานของไปรษณีย์กลาง วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๓๓) ค่าขนส่งหนังสือพิมพ์อย่างเดียวทั่วสหภาพเป็นรายได้ปีละ ๒๕๔,๗๕๖ ดอลล่าร์

ในขณะที่อุตสาหกรรมของคนอเมริกันเจริญก้าวหน้าไป เรายิ่งมองเห็นการติดต่อทางการค้าซึ่งทำให้บรรดารัฐในสมาพันธ์ร่วมมือร่วมใจกันมีความกระชับแน่นขึ้น ขณะที่กาลเวลาผ่านไป ก็ทำให้ความหวาดหวั่นอันพิสดารนานาประการ ซึ่งทรมานจิตใจของผู้คนในปี ค.ศ. ๑๗๘๙ จางหายไปในที่สุด อำนาจส่วนกลางมิได้กลายเป็นอำนาจกดขี่แต่อย่างใด อำนาจนี้มิได้ทำลายอิสรภาพของมลรัฐ ทั้งมิได้ชักนำรัฐในสมาพันธ์ไปสู่ระบบราชาธิปไตย โดยการที่สหภาพมลรัฐเล็ก ๆ ไม่ต้องตกเป็นเมืองขึ้นของรัฐใหญ่ สมาพันธรัฐยังคงมีประชากร ความมั่งคั่ง อำนาจเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงเชื่อแน่ว่า ในสมัยเราคนอเมริกันประสบความยากลำบากทางธรรมชาติในการมีชีวิตอยู่รวมกัน น้อยกว่าที่เคยพานพบมาในปี ค.ศ. ๑๗๘๙ สหภาพมีศัตรูน้อยกว่าในสมัยนั้น

และแม้กระนั้น ถ้าแม้นเราประสงค์จะศึกษาประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกาอย่างถี่ถ้วน นับแต่เมื่อ ๔๕ ปีมาแล้ว เราย่อมจะยอมเชื่อได้ไม่ยากว่า อำนาจของส่วนกลางกำลังลดน้อยถอยลง

ไม่เป็นการยากอะไรที่จะแจงสาเหตุแห่งปรากฏการณ์เช่นนี้

เมื่อสมัยที่รัฐธรรมนูญปี ค.ศ. ๑๗๘๙ ถูกประกาศใช้ ทุกสิ่งทุกอย่างกำลังตกต่ำลงสู่อนาธิปไตย สหภาพซึ่งเกิดสืบต่อจากความยุ่งเหยิงเหล่านั้น เร่งเร้าความหวาดกลัวและเกลียดชัง แต่สหภาพมีมิตรที่กระตือรือร้น เพราะสหภาพคือการแสดงออกซึ่งความต้องการขนาดใหญ่ แม้ว่าในยามนั้นจะถูกโจมตีมากกว่าในยามนี้ อำนาจส่วนกลางก็บรรลุอำนาจสุดยอดของตนอย่างรวดเร็ว อันเป็นลักษณะปกติธรรมดาที่เกิดขึ้นกับรัฐบาลซึ่งมีชัยชนะหลังจากได้ทุ่มเทกำลังในการต่อสู้มาแล้ว ในสมัยนั้นการตีความตามรัฐธรรมนูญดูจะช่วยขยายอธิปไตยของส่วนกลางมากกว่าจะช่วยบีบเข้า และในหลาย ๆ ด้านสหภาพจึงแสดงภาพของประชาชนชาติหนึ่งชาติเดียวกัน ภายใต้การนำทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยรัฐบาลเดียว

แต่เพื่อไปถึงจุดนั้น ว่าไปแล้วประชาชนก็ได้แสดงความสามารถอย่างเกินตัว

รัฐธรรมนูญมิได้ทำลายลักษณะบัจเจกชนของรัฐ และทุก ๆ หน่วยไม่ว่าจะเป็นอะไรต่างก็มีสัญชาตญาณเร้นลับที่ช่วยชักนำไปสู่อิสรภาพ สัญชาตญาณนี้ยังชัดแจ้งในประเทศเช่นอเมริกา ที่ซึ่งแต่ละหมู่บ้านมีลักษณะเป็นสาธารณรัฐซึ่งเคยชินกับการปกครองตนเอง

ฉะนั้นรัฐต่าง ๆ ซึ่งยอมสยบต่ออำนาจส่วนกลางซึ่งเหนือกว่าก็ได้ใช้ความพยายามของตน แต่ความพยายามทุกชนิด แม้จะประสบความสำเร็จก็ตาม ย่อมต้องอ่อนกำลังลง พร้อมกับสาเหตุที่ก่อให้เกิดความพยายามนั้น

เมื่อรัฐบาลกลางมีอำนาจมั่นคงขึ้น อเมริกาก็กลับไปมีความสำคัญเทียบเท่าบรรดาประชาชาติต่าง ๆ สันติภาพกลับมาสู่ชายแดนอีกวาระหนึ่ง ความไว้วางใจของประชาชนเพิ่มสูงขึ้นต่อจากความสับสนวุ่นวายก็ติดตามมาด้วยระเบียบตายตัว ซึ่งเปิดโอกาสให้ความอุตสาหะของแต่ละคนดำเนินไปอย่างปกติสุข และพัฒนาไปได้โดยเสรี

ความเจริญรุ่งเรืองนี้เองที่เริ่มทำให้สาเหตุอันนำมาซึ่งความเจริญนี้คลาดสายตาไป เมื่ออันตรายผ่านพ้นไปแล้ว คนอเมริกันมองหาพลังและความรักชาติในตัวไม่พบอีกแล้ว ทั้ง ๆ ที่สิ่งเหล่านั้นเคยช่วยปัดเป่าอันตรายมาตลอด เมื่อไม่ต้องพะวงคอยหวาดระแวงอีกแล้ว พวกเขาจึงกลับเข้าสู่ชีวิตอันเคยชินได้อย่างง่ายดาย พวกเขาปล่อยตัวไปตามแนวโน้มปกติของความต้องการของตนอย่างไม่ขัดขืน ในยามที่รัฐบาลเข้มแข็งดูขาดความจำเป็นไปแล้ว คนเริ่มรู้สึกว่ารัฐบาลเช่นนั้นเกะกะ ทุกสิ่งทุกอย่างเจริญรุ่งเรืองขึ้นพร้อม ๆ กับสหภาพ จึงไม่มีใครแยกตัวออกไป แต่คนก็ปรารถนาที่จะรู้สึกว่าบทบาทของอำนาจซึ่งเป็นตัวแทนสหภาพมีแต่เพียงน้อยนิดเท่านั้น โดยทั่วไปแล้วผู้คนปรารถนาที่จะอยู่รวมกัน และในเหตุการณ์เฉพาะที่เกิดขึ้น คนมีแนวโน้มที่จะกลับไปมีอิสรภาพอีกครั้งหนึ่ง แต่ละวันหลักการของสมาพันธรัฐเป็นที่ยอมรับกันง่าย แต่นำไปใช้น้อยลง โดยนัยนี้ขณะที่รัฐบาลกลางสร้างระเบียบและสันติสุข ก็นำตัวเองไปสู่ความเสื่อมโทรมด้วย

ทันทีที่สภาพความรู้สึกนึกคิดนี้เริ่มแสดงออกมาภายนอก คนที่อยู่พรรคต่าง ๆ ซึ่งมีชีวิตอยู่ได้ด้วยอารมณ์ความรู้สึกของประชาชน ก็เริ่มแสวงหาประโยชน์ตนจากสภาพนั้น

ตั้งแต่นั้นมา รัฐบาลกลางก็อยู่ในฐานะวิกฤติยิ่ง ศัตรูของรัฐบาลกลางได้รับการสนับสนุนจากประชาชน และโดยการสัญญาว่าจะทำให้รัฐบาลกลางมีอำนาจน้อยลง ผู้บริหารจึงมีสิทธิดำเนินงานของรัฐบาลได้

นับแต่วาระนั้นเป็นต้นมา ทุกครั้งที่รัฐบาลสหภาพต้องประลองกำลังกับรัฐบาลมลรัฐ ก็มักจะต้องเป็นฝ่ายถอยร่นอยู่เสมอ เมื่อถึงคราวที่ต้องตีความรัฐธรรมนูญของประเทศ การตีความบ่อยครั้งมากจะขัดกับสหภาพและเอื้อต่อมลรัฐ

รัฐธรรมนูญให้รัฐบาลกลางมีหน้าที่จัดหาสิ่งซึ่งจะยังประโยชน์ให้แก่ชาติ คือได้มีการคิดว่ารัฐบาลกลางมีหน้าที่จัดทำและส่งเสริมธุรกิจใหญ่ ๆ ภายในประเทศ ซึ่งมีลักษณะที่จะเพิ่มพูนความเจริญรุ่งเรืองทั่วสหภาพ เป็นต้นว่าธุรกิจเกี่ยวกับลำคลอง

มลรัฐทั้งหลายต่างตื่นตระหนกในความคิดที่จะต้องเห็นอำนาจอื่นนอกเหนือไปจากอำนาจตน สามารถจัดการกับอาณาจักรส่วนหนึ่งของตนได้โดยนัยนั้น พวกเขาจึงเกรงไปว่าเมื่ออำนาจกลางได้รับอำนาจอันน่าครั่นเกรงที่จะสั่งการได้ในอาณาจักรของตนโดยวิธีการเช่นนี้ อาจจะมาแสดงอิทธิพลซึ่งตนต้องการสงวนไว้ให้เจ้าหน้าที่ของตนฝ่ายเดียวก็ได้

พรรคดีโมแครต ซึ่งเคยคัดค้านการพัฒนาอำนาจส่วนกลางทุกชนิด จึงเริ่มส่งเสียงดังขึ้น มีการกล่าวหาว่าสภาใช้อำนาจไม่เป็นธรรม ประมุขของรัฐเป็นคนทะเยอทะยาน รัฐบาลกลางซึ่งเกิดความขยาดเพราะเสียงแซ่ซ้องเหล่านี้ ในที่สุดจึงยอมรับเสียเองว่าตนผิดพลาด และเก็บตัวอยู่ในขอบเขตที่กำหนดให้อย่างเรียบร้อย

รัฐธรรมนูญให้เอกสิทธิ์สหภาพที่จะทำสนธิสัญญากับชาวต่างประเทศ โดยทั่วไปแล้วในเรื่องนี้สหภาพเคยพิจารณาเกี่ยวกับชนเผ่าอินเดียนซึ่งอยู่ตามชายแดนอาณาจักรของสหภาพ ตราบใดที่คนป่าเหล่านี้ยินยอมที่จะหลบลี้ให้พ้นอารยธรรม สิทธิของส่วนกลางย่อมไม่ถูกคัดค้าน แต่ครั้นถึงวันที่เผ่าอินเดียนเผ่าหนึ่งเริ่มตั้งหลักแหล่ง ณ ที่ใดที่หนึ่งบรรดารัฐที่อยู่โดยรอบก็จะเรียกร้องสิทธิครอบครองพื้นที่เหล่านั้นพร้อมทั้งสิทธิในอธิปไตยเหนือคนซึ่งอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว รัฐบาลกลางก็รีบรับรองสิทธิทั้งสอง และหลังจากที่ทำสนธิสัญญากับคนอินเดียนเช่นที่ทำกับประชาชนซึ่งมีเอกราชทั้งหลาย เขาก็จะส่งคนอินเดียนเหล่านั้นไปเป็นข้ารองรับการกดขี่ของฝ่ายนิติบัญญัติแห่งมลรัฐดังกล่าว[๑]

ในบรรดารัฐต่าง ๆ ซึ่งก่อตั้งขึ้นตามชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติค หลายรัฐมีอาณาเขตกว้างขวางสุดลูกหูลูกตาไปทางตะวันตก กลางดินแดนอันรกร้างว่างเปล่าที่ซึ่งชาวยุโรปยังฝ่าเข้าไปไม่ถึง รัฐทั้งหลายซึ่งมีเขตแดนกำหนดไว้ตายตัว มองดูอนาคตอันไพศาล ซึ่งเปิดกว้างให้เพื่อนบ้านตนด้วยสายตาริษยา ข้างฝ่ายรัฐอันกว้างขวางนี้เพื่อที่จะปรองดองกัน และเพื่อให้สหภาพปฏิบัติงานได้สะดวก จึงตกลงที่จะกำหนดเขตแดน และปล่อยให้ดินแดนที่เหลือทั้งหมดอยู่ในอาณัติของสมาพันธ์

---

๑ โปรดดูจดหมายที่ประธานาธิบดีสหรัฐมีไปถึงชนเผ่าเชอโรกี จดหมายโต้ตอบกับเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้ และสาส์นถึงสภาคองเกรสของประธานาธิบดี ในเอกสารนิติบัญญัติ ซึ่งข้าพเจ้าเคยอ้างถึงในบทที่ว่าด้วยคนอินเดียน

นับแต่วาระนั้นมา รัฐบาลกลางจึงกลายเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งยังเป็นป่าเขาลำเนาไพรทั้งหมด ที่อยู่นอกเขตรัฐทั้ง ๑๓ ซึ่งร่วมสมาพันธ์ในครั้งแรก รัฐบาลกลางเป็นผู้รับภาระในการแบ่งและขายที่ดินเหล่านั้น และเงินที่ได้มาก็ถูกส่งไปยังคลังหลวงของสหภาพแต่เพียงแห่งเดียว อาศัยรายได้เหล่านี้ รัฐบาลกลางจึงซื้อที่ดินจากคนอินเดียนเปิดถนนสายต่าง ๆ ในบริเวณใหม่ ๆ และพยายามอย่างเต็มกำลังที่จะอำนวยความสะดวกในด้านการพัฒนาสังคมในดินแดนเหล่านี้อย่างรวดเร็ว

แต่สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ ในดินแดนรกร้างแห่งเดียวกันนี้ ซึ่งพลเมืองตามชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติคยอมยกให้ในครั้งกระโน้น ครั้นเวลาผ่านไปรัฐใหม่ ๆ ก็ถูกตั้งขึ้นมา รัฐสภาคองเกรสยังคงทำการขายดินแดนซึ่งมีอยู่ในรัฐเหล่านี้ ซึ่งยังเป็นป่าเขาต่อไป เพื่อผลประโยชน์ของทั้งชาติ แต่บัจจุบันรัฐเหล่านี้อ้างว่าเมื่อก่อตั้งขึ้นมาแล้ว ตนควรจะมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว ที่จะนำผลผลิตซึ่งได้จากการขายนั้นมาใช้เพื่อประโยชน์ของตนเท่านั้น ครั้นเมื่อการเรียกร้องเหล่านี้มีลักษณะคุกคามมากขึ้นทุกที สภาคองเกรสจึงคิดว่าควรจะดึงเอาอภิสิทธิ์ส่วนหนึ่งซึ่งสหภาพเคยมีมาจนถึงบัดนั้นออกไปเสีย และแล้วในปลายปี ค.ศ. ๑๘๓๒ สภาจึงได้ออกกฎหมายฉบับหนึ่ง ซึ่งโดยอาศัยกฎหมายนี้ สภานำรายได้ส่วนใหญ่กว่าเพื่อนซึ่งได้จากกฎหมายนี้มาใช้ เพื่อประโยชน์ของตนแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยไม่ยอมให้สาธารณรัฐใหม่ ๆ ทางภาคตะวันตก มีกรรมสิทธิ์ในดินแดนซึ่งยังเป็นป่าดงของตน

เพียงการไปทั่ว ๆ สหรัฐอเมริกาก็พอแล้ว ที่จะเห็นคุณค่าของประโยชน์ซึ่งประเทศได้มาจากการธนาคาร ผลประโยชน์เหล่านี้มีอยู่หลายประเภท แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีอยู่ประเภทหนึ่งซึ่งสะดุดตาต่างประเทศ กล่าวคือ ธนบัตรของธนาคารแห่งสหรัฐอเมริกาซึ่งคนยอมรับ ณ บริเวณชายแดนซึ่งยังรกร้างว่างเปล่าอยู่ มีค่าเท่ากับทีพีลาเดลเฟียซึ่งเป็นแหล่งดำเนินงานของธนาคาร

กระนั้นก็ตาม ธนาคารแห่งสหรัฐอเมริกากลับเป็นสิ่งที่ใครพากันโกรธแค้นใหญ่โต ผู้อำนวยการทั้งหลายของธนาคารประกาศตัวต่อต้านประธานาธิบดี มีการกล่าวหาผู้อำนวยการเหล่านี้ โดยมิได้ผิดความจริงนัก ว่าใช้อิทธิพลอย่างไม่เป็นธรรมเพื่อขัดขวางการเลือกตั้งของประธานาธิบดี ดังนั้นประธานาธิบดีจึงโจมตีสถาบันซึ่งผู้อำนวยการดังกล่าวเป็นตัวแทน อย่างร้อนแรงด้วยความขุ่นแค้นเป็นส่วนตัว สิ่งซึ่งส่งเสริมให้ประธานาธิบดีแก้แค้นต่อไปโดยวิธีนี้ก็คือการรู้สึกว่าตนได้รับแรงสนับสนุนจากสัญชาตญาณลับ ๆ ของประชาชนส่วนใหญ่

ธนาคารก่อให้เกิดสายสัมพันธ์ทางการเงินของสหภาพ เช่นเดียวกับที่รัฐสภาเป็นสายสัมพันธ์สำคัญทางนิติบัญญัติ และความรู้สึกอันเดียวกันซึ่งมีแนวโน้ม ที่ทำให้มลรัฐต่าง ๆ เป็นอิสระจากอำนาจส่วนกลาง ยังมีแนวโน้มที่จะยังความพินาศมาสู่ธนาคารด้วย

ธนาคารแห่งสหรัฐอเมริกา มีธนบัตรจำนวนมากซึ่งเป็นของธนาคารมลรัฐอยู่ในกำมือตลอดเวลา แต่ละวันธนาคารนี้จึงสามารถบังคับให้ธนาคารมลรัฐจ่ายค่าธนบัตรเหล่านั้นด้วยเงินกษาปณ์ ตรงกันข้ามสำหรับธนาคารแห่งสหรัฐเองไม่ต้องหวั่นวิตกในอันตรายดังกล่าวเลย ทรัพยากรมากมายที่มีอยู่ในมือเปิดโอกาสให้เผชิญความจำเป็นได้ทุกประการ เมื่อมีอันตรายคุกคามว่าจะอยู่ต่อไปไม่ได้ ธนาคารมลรัฐจึงจำเป็นต้องใช้วิธีที่รอบคอบ และให้มีการใช้ธนบัตรในกระแสรายวันแต่เฉพาะที่ได้อัตราส่วนกับเงินทุนเท่านั้น ธนาคารมลรัฐต้องยอมรับการควบคุมที่มีประโยชน์นี้อย่างอึดอัดใจ หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ที่ขายให้ธนาคารเหล่านี้ และประธานาธิบดีซึ่งมีผลประโยชน์จากการจัดตั้งองค์กรธนาคารมลรัฐขึ้นมา ต่างพากันโจมตีธนาคารกลางอย่างดุเดือด โดยปลุกอารมณ์ของท้องถิ่นและสัญชาตญาณทางประชาธิปไตยของประเทศ ให้ลุกฮือขึ้นต่อต้าน ตามความเห็นของหนังสือพิมพ์และประธานาธิบดี ผู้อำนวยการทั้งหลายของธนาคารกลางคือคณะชนชั้นสูงซึ่งประจำอยู่อย่างถาวร และแน่ละยังมีอิทธิพลในรัฐบาลด้วย ทั้งไม่ช้าไม่นานคณะนี้คงจะเปลี่ยนแปลงหลักความเสมอภาค ซึ่งใช้กันอยู่ในสังคมอเมริกาขณะนี้

การต่อสู้ข้าศึกของธนาคารแห่งสหรัฐอเมริกา เป็นเพียงเหตุการณ์หนึ่งของการต่อสู้ครั้งใหญ่ระหว่างรัฐต่าง ๆ ในอเมริกากับอำนาจส่วนกลาง และระหว่างความคิดในเรื่องอิสรภาพและประชาธิปไตย กับความคิดในเรื่องลำดับชั้นและการเป็นลูกน้อง ข้าพเจ้ามิได้อ้างเลยว่าศัตรูของธนาคารแห่งสหรัฐอเมริกา เป็นบุคคลกลุ่มเดียวกันกับที่โจมตีรัฐบาลกลางในประเด็นอื่น ๆ แต่ข้าพเจ้าบอกว่า การโจมตีธนาคารแห่งสหรัฐอเมริกาเป็นผลอันเกิดจากสัญชาตญาณอันเดียวกับที่ต่อต้านรัฐบาลกลาง และบอกว่าศัตรูจำนวนมากของธนาคารเป็นอาการเลวร้ายที่นำมาซึ่งความอ่อนแอของรัฐบาลกลาง

แต่สหภาพไม่เคยแสดงความอ่อนแอครั้งใดมากไปกว่าเมื่อมีการกำหนดราคาคราวนั้น

สงครามปฏิวัติฝรั่งเศสและสงครามเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๑๒ ในขณะที่ขัดขวางมิให้มีการคมนาคมติดต่ออย่างเสรีระหว่างอเมริกาและยุโรป ก็ได้มีการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นทางเหนือของสหภาพ ครั้นเมื่อสันติภาพได้เปิดทางให้ผลิตผลของยุโรปเข้ามาสู่โลกใหม่ได้อีกวาระหนึ่ง คนอเมริกันจึงคิดว่าควรจะต้องมีการจัดตั้งระบบศุลกากร ซึ่งสามารถคุ้มครองอุตสาหกรรมแรกเริ่มของตน พร้อม ๆ กับปลดเปลื้องหนี้สินซึ่งพวกเขาได้รับจากสงคราม

มลรัฐทางภาคใต้ ซึ่งไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่จะส่งเสริม และเป็นเพียงนักเพาะปลูก ก็เริ่มแสดงความไม่พอใจมาตรการนี้ในไม่ช้า

ข้าพเจ้ามิได้อาจเอื้อมที่จะตรวจสอบ ณ ที่นี้ ว่าในคำร้องเรียนของพวกเขานั้นมีอะไรที่นึกคิดเอาเอง มีอะไรที่จริงจัง ข้าพเจ้าเพียงแต่บอกเล่าข้อเท็จจริงเท่านั้น

ตั้งแต่ ปี ค.ศ. ๑๘๒๐ มลรัฐเซาท์แคโรไลน่า ในคำร้องทุกข์ต่อสภาคองเกรสประกาศว่า กฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาขัดต่อรัฐธรรมนูญ มีลักษณะบีบบังคับ ขาดความเป็นธรรม นับแต่นั้นมา รัฐจอร์เจีย เวอร์จิเนีย นอร์ธแคโรไลน่า อลาบาม่า และรัฐมิสซิสซิปปี พากันเรียกร้องแบบเดียวกันอย่างขันแข็งมากบ้างน้อยบ้าง

แทนที่จะหันมาพิจารณาเสียงร้องทุกข์เหล่านี้ รัฐสภาในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๒๔–๑๘๒๘ กลับขึ้นภาษีราคาสินค้าต่าง ๆ พร้อมทั้งนำหลักการภาษีมาใช้อีกครั้งหนึ่ง

และแล้วจึงมีการสร้าง หรือเตือนภาคใต้มากกว่าให้ระลึกถึง ลัทธิอันโด่งดัง ซึ่งมีชื่อว่า "การลงความเห็นว่าคำตัดสินของสภาเป็นโมฆะ"

ข้าพเจ้าได้ชี้ให้เห็นในที่นั้น ว่าเป้าหมายของรัฐธรรมนูญกลาง มิใช่การจัดตั้งสันนิบาต แต่เป็นการจัดตั้งรัฐบาลแห่งชาติ คนอเมริกันในสหรัฐ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญในทุกกรณี ประกอบกันเป็นประชาชนอันหนึ่งอันเดียวกัน เจตนารมณ์ของทั้งชาติแสดงออกมาในประเด็นเหล่านี้ ดังเช่นในบรรดาประเทศที่มีรัฐธรรมนูญทั้งหลายโดยใช้เสียงข้างมาก เมื่อเสียงข้างมากแสดงความเห็นออกมา หน้าที่ของเสียงข้างน้อยก็คือยินยอม

นั่นคือทฤษฎีที่ถูกต้องตามกฎหมายทฤษฎีเดียว ที่สอดคล้องกับข้อความในรัฐธรรมนูญและเป็นความประสงค์ซึ่งเป็นที่รู้กันของบรรดาผู้ที่จัดตั้งรัฐธรรมนูญขึ้นมา

ผู้ลงความเห็นซึ่งอยู่ภาคใต้เห็นว่าคำตัดสินของสภาเป็นโมฆะ ตรงกันข้ามกลับอ้างว่าเมื่อคนอเมริกันมารวมกันนั้น มิได้ตั้งใจที่จะหลอมเข้าเป็นประชาชาติเดียวกัน แต่เขาประสงค์

เพียงจัดตั้งสันนิบาตประชาชนอิสระเท่านั้น ซึ่งมีผลคือว่าเมื่อแต่ละมลรัฐยังคงเก็บรักษาอธิปไตยอย่างสมบูรณ์ของตนไว้ แม้จะไม่ใช่ทางด้านปฏิบัติ อย่างน้อยก็ทางหลักการ จึงย่อมมีสิทธิในการตีความตามกฎหมายของสภา และยับยั้งการใช้กฎหมายซึ่งตนรู้สึกว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือความเป็นธรรม

ทฤษฎีการลงความเห็นว่าคำตัดสินของสภาเป็นโมฆะ ทั้งหมด มีข้อความโดยย่ออยู่ในคำกล่าวต่อวุฒิสภาของสหรัฐอเมริกา เมื่อ ปี ค.ศ. ๑๘๓๓ โดยนายแคลฮูน หัวหน้าทนายความของผู้ลงความเห็นว่าคำตัดสินของสภาเป็นโมฆะ

เขากล่าวว่า "รัฐธรรมนูญคือสัญญาอย่างหนึ่งซึ่งทำให้มลรัฐทั้งหลายมีลักษณะเป็นองค์อธิปัตย์ แต่ทว่าทุกครั้งที่เกิดมีสัญญาแทรกขึ้นมา ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งไม่มีผู้ตัดสินชี้ขาดร่วมกัน แต่ละฝ่ายย่อมจะมีสิทธิที่จะตัดสินเอาเองว่าขอบเขตแห่งหน้าที่ของตนมีเพียงใด"

เป็นที่ประจักษ์แจ้งว่า ทฤษฎีเช่นนี้ทำลายสายสัมพันธ์ของส่วนกลางทางด้านหลักการ ทั้งในด้านการกระทำยังนำอนาธิปไตยกลับคืนมาอีก หลังจากที่รัฐธรรมนูญ ค.ศ. ๑๗๘๙ ปลดปล่อยคนอเมริกันให้พ้นจากสภาพนั้น

ครั้นเมื่อมลรัฐเซาท์แคโรไลน่า มองเห็นว่าสภาค้องเกรสเพิกเฉยต่อคำร้องเรียนของตน จึงขู่ว่าจะนำลัทธิการลงความเห็นว่าคำตัดสินของสภาเป็นโมฆะ มาใช้กับกฎหมายของส่วนกลางว่าด้วยการกำหนดราคา สภาก็ยังยืนยันจะใช้ระบบของตน ในที่สุดพายุร้ายจึงกระหน่ำลงมา

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๓๒ ประชาชนมลรัฐเซาท์แคโรไลน่า มีการแต่งตั้งสมัชชาแห่งชาติ เพื่อไตร่ตรองหาวิธีการอันพิสดารที่จะนำมาใช้ได้ และแล้วเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ปีเดียวกันนั้น สมัชชาจึงพิมพ์กฎหมายฉบับหนึ่งออกมา โดยเรียกพระราชกำหนดซึ่งประกาศว่ากฎหมายของส่วนกลางว่าด้วยการกำหนดราคาเป็นโมฆะ สมัชชายังห้ามเก็บภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับราคาเหล่านั้น และห้ามรับคำร้องเรียนต่อศาลกลางซึ่งอาจจะมีขึ้น[๑] พระราชกำหนด

---

๑ พระราชกำหนดฉบับนี้ออกมาหลังรายงานของคณะกรรมการซึ่งถูกมอบหมายให้เตรียมร่างพระราชกำหนดดังกล่าว รายงานนี้ประกอบด้วยการอธิบายข้อความและวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ในหน้า ๓๓ เราอ่านได้ใจความว่า "ยามที่สิทธิทั้งหลายซึ่งสงวนไว้ให้รัฐต่างๆตามรัฐธรรมนูญ ถูกละเมิดด้วยความจงใจ สิทธิและหน้าที่ของรัฐเหล่านี้คือการเข้าแทรกแซง เพื่อหยุดยั้งมิให้ความเลวร้ายคืบหน้าต่อไป เพื่อคัดค้านการใช้อำนาจไม่เป็นธรรม และเพื่อรักษาอำนาจ และเอกสิทธิ์ซึ่งเป็นของรัฐเหล่านั้น ในฐานะเป็นองค์อธิปัตย์อิสระ ให้อยู่ในขอบเขตที่กำหนด

ฉบับนี้กว่าจะนำออกใช้ได้ก็ต่อเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ทั้งยังมีการระบุว่าถ้าแม้นสภาคองเกรสตัดแปลงราคาก่อนหน้านั้น รัฐเซาท์แคโรไลน่าอาจจะยินยอมไม่ทำการขู่เข็ญเรื่องอื่นอีกต่อไป ภายหลังต่อมาได้มีการแสดงความปรารถนาที่จะยกปัญหานี้ขึ้นเสนอต่อสภาพิเศษของรัฐที่ร่วมสมาพันธ์ทั้งหมด ด้วยลักษณาการที่คลุมเครือไม่แน่นอน

ระหว่างนั้น รัฐเซาท์แคโรไลน่าก็ทำการติดอาวุธกองทหารของตน และเตรียมทำสงคราม

สภาคองเกรสจะทำประการใด สภาคองเกรสซึ่งไม่เคยฟังเสียงสมาชิกที่วิงวอนเหล่านั้นมาก่อน เริ่มเงี่ยหูฟังคำร้องเรียน ทันทีที่เห็นเขาเหล่านั้นจับอาวุธขึ้นมารัฐสภาจึงออกกฎหมายฉบับหนึ่ง โดยที่ตามความในกฎหมายนั้น ภาษีอากรซึ่งได้จากราคาที่กำหนดต่าง ๆ จะต้องลดลงเรื่อย ๆ ในช่วงเวลาสิบปี จวบจนกระทั่งเก็บได้พอที่จะไม่เกินความต้องการของรัฐบาล โดยนัยนี้จึงเท่ากับว่าสภาเลิกหลักการในเรื่องการกำหนดราคาอย่างสิ้นเชิง รัฐสภานำมาตรการทางการคลังแท้ ๆ มาแทนที่กฎหมายซึ่งปกป้องอุตสาหกรรมเพื่อซ่อนความพ่ายแพ้ของตน รัฐบาลแห่งสหภาพจึงหันไปพึ่งวิธีการซึ่งรัฐบาลที่อ่อนแอใช้กันมาก คือ การยอมแพ้ในทางปฏิบัติ รัฐบาลทำแข็งข้อในด้านหลักการ ขณะเดียวกับที่สภาคองเกรสเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติว่าด้วยการกำหนดราคา ก็ได้ออกกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง ซึ่งอาศัยอำนาจตามกฎหมายนี้ประธานาธิบดีได้รับมอบหมายอำนาจพิเศษเพื่อปราบปรามการต่อต้านต่าง ๆ ด้วยกำลัง ซึ่งในยามนั้นไม่เป็นที่น่าหวาดวิตกอีกแล้ว

มลรัฐเซาท์แคโรไลน่าไม่ยินยอมแม้แต่จะให้สหภาพมีลักษณะภายนอกแต่เพียงเบาบางว่าเป็นผู้ชนะ สมัชชาแห่งชาติเดียวกันนี้เองซึ่งประกาศให้กฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาเป็นโมฆะ จากการประชุมครั้งใหม่ ได้ยอมรับอำนาจที่เสนอให้ แต่พร้อมกันสมัชชาก็ได้ประกาศว่าจะใช้ทฤษฎีการลงความเห็นว่าคำตัดสินของสภาเป็นโมฆะอย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้น และเพื่อพิสูจน์ในเรื่องนี้ สมัชชาได้ยกเลิกกฎหมายที่มอบอำนาจพิเศษให้ประธานาธิบดี แม้จะแน่ใจว่าจะไม่มีการใช้อำนาจนั้นแต่อย่างใดก็ตาม

ไว้ รัฐเซาท์แคโรไลน่าปฏิเสธไม่รับรองศาลใดๆในโลกที่อยู่เหนือรัฐตน เป็นความจริงที่ว่ารัฐนี้เคยทำสัญญาอย่างจริงจัง ที่จะอยู่ร่วมกับรัฐอื่นๆ ซึ่งมีอธิปไตยเช่นรัฐตน แต่รัฐนี้ก็ยังเรียกร้องสิทธิ และจะใช้สิทธิที่จะอธิบายข้อความของสัญญานั้นตามความคิดของตน และในยามที่สัญญาดังกล่าวถูกละเมิดโดยผู้ร่วมสัญญาและโดยรัฐบาลซึ่งรัฐเหล่านี้ตั้งขึ้น รัฐเซาท์แคโรไลน่าจึงประสงค์ที่จะใช้สิทธิอันแจ้งชัด ในอันที่จะตัดสินว่าการละเมิดนั้นมีขอบเขตเพียงใด และควรจะใช้มาตรการใดเพื่อนำมาซึ่งความยุติธรรม

การกระทำเกือบทุกอย่างที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงเมื่อครู่นี้ เกิดขึ้นในสมัยที่นายพลแจ๊คสันเป็นประธานาธิบดี ไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าในเรื่องการกำหนดราคา ประธานาธิบดีมิได้สนับสนุนสิทธิของสหภาพอย่างเก่งกาจและแข็งขัน แม้กระนั้นข้าพเจ้าก็เชื่อว่าในบรรดาภัยต่าง ๆ ซึ่งอำนาจส่วนกลางต้องเผชิญนั้น มีพฤติกรรมของผู้ที่เป็นตัวแทนอำนาจดังกล่าวรวมอยู่ด้วย

เกี่ยวกับอิทธิพลซึ่งนายพลแจ๊คสันมีอยู่ในเรื่องภารกิจของประเทศ มีบางคนในยุโรปเกิดความคิดเห็นซึ่งดูจะเกินจริงมากไป สำหรับผู้ที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์

เราเคยได้ยินเขาพูดกันว่า นายพลแจ๊คสันได้ชัยชนะในการรบหลายครั้ง ว่าเขาเป็นคนแข็งขัน ซึ่งสืบเนื่องมาจากนิสัยและความเคยชินในการใช้กำลัง ใฝ่อำนาจ และนิยมการเป็นผู้เผด็จการ ที่กล่าวมานี้อาจจะจริง แต่ผลลัพธ์ซึ่งเกิดจากข้อเท็จจริงเหล่านี้ผิดพลาดเป็นอย่างมาก

ใคร ๆ พากันนึกว่านายพลแจ๊คสันเจตนาจะตั้งระบบเผด็จการในสหรัฐอเมริกา และจะทำให้มีบรรยากาศแบบทหารโดยทั่วไป ทั้งขยายอำนาจส่วนกลางให้กว้างขวางออกไป ซึ่งจะเป็นภัยต่อเสรีภาพของมลรัฐ ในอเมริกา กาลเวลาที่จะมีกิจกรรมทำนองนี้ และศตวรรษของคนแบบนี้ยังมาไม่ถึง ถ้าแม้นว่านายพลแจ๊คสันประสงค์ที่จะปกครองด้วยวิธีการเช่นนี้แล้วไซร้ เขาก็คงจะสูญเสียฐานะทางการเมืองและเสี่ยงชีวิตเป็นแน่ ทั้งเขายังไม่ขาดความรอบคอบพอที่จะลองทำอย่างนั้น

แทนที่จะอยากขยายอำนาจกลาง ตรงกันข้ามประธานาธิบดีคนปัจจุบัน เป็นตัวแทนของฝ่ายที่ประสงค์จะจำกัดอำนาจดังกล่าว ตามข้อความที่แจ่มแจ้งและแน่ชัดที่สุดของรัฐธรรมนูญ ทั้งเป็นฝ่ายที่ไม่มีวันยอมให้การตีความรัฐธรรมนูญ เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลของสหภาพ แทนที่จะแสดงตัวว่าเป็นผู้ปกป้องการรวมอำนาจสู่ส่วนกลาง นายพลแจ๊คสันกลับเป็นสาเหตุแห่งความอิจฉาริษยาของมลรัฐทั้งหลาย อารมณ์ความรู้สึกในเรื่องการกระจายอำนาจส่วนกลางนั่นเอง (ถ้าจะกล่าวโดยนัยนี้) ที่นำเขาไปสู่อำนาจสูงสุด โดยการเสนอสนองอารมณ์เหล่านี้นี่เอง ที่ทำให้เขาดำรงอยู่ได้ และเจริญรุ่งเรืองขึ้น นายพลแจ๊คสันคือทาสของปวงชนส่วนใหญ่ เขาปฏิบัติตามเจตนารมณ์ ความปรารถนา สัญชาตญาณของปวงชนซึ่งเผยออกมาราง ๆ หรือเขาเดาสัญชาตญาณได้เห็นจะมากกว่า แล้วรีบวิ่งไปเป็นผู้นำปวงชน

ทุกครั้งที่รัฐบาลมลรัฐเข้าโรมรันกับรัฐบาลสหภาพ หายากที่ประธานาธิบดีจะไม่

เป็นคนแรกที่แคลงใจในสิทธิของตน เขาล้ำหน้าอำนาจนิติบัญญัติเกือบจะทุกครั้งยามที่เกิดมีการตีความเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจส่วนกลาง เขาก็มักจะทำตัวทำนองขัดกับตัวเอง เขาจะทำตัวให้เล็กลง ซ่อนตัว หลบหน้าไป มิใช่ว่าเขาจะเป็นคนอ่อนแอโดยธรรมชาติหรือเป็นศัตรูของสหภาพก็หาไม่ ยามที่คนส่วนใหญ่ส่งเสียงคัดค้านการอ้างสิทธิของผู้ลงความเห็นซึ่งเป็นคนภาคใต้ว่าคำตัดสินของสภาเป็นโมฆะ ใคร ๆ จะเห็นเขานำหน้าคนส่วนใหญ่ พร้อมกับแสดงลัทธิที่คนส่วนใหญ่เชื่อถืออย่างชัดเจนและขันแข็ง และเรียกให้คนเหล่านั้นใช้กำลัง เพื่อลองใช้การเปรียบเทียบซึ่งขอยืมมาจากศัพท์สำนวนของพรรคต่าง ๆ ในอเมริกานายพลแจ๊คสันดูจะมีรสนิยมแบบเฟเดอรัลลิสต์ และในฐานะนักคำนวณดูจะเป็นริพับบลิแกน

หลังจากที่ค้อมตัวลงให้คนส่วนใหญ่เช่นนี้เพื่อจะได้เป็นที่โปรดปราน นายพลแจ๊คสันจึงยืดตัวขึ้น แล้วมุ่งหน้าดำเนินไปสู่เป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งปวงชนใฝ่หา ,หรือเป้าหมายที่ปวงชนมิได้มองอย่างริษยา ขณะที่พันฝ่าอุปสรรคทั้งมวลที่ขวางหน้าลงจนราบคาบ เนื่องจากมีความแข็งแกร่งอันเกิดจากแรงสนับสนุนซึ่งประธานาธิบดีคนก่อน ๆ ไม่เคยมี เขาจึงเหยียบย่ำศัตรูส่วนตัวของเขา ยามที่เขาพานพบไม่ว่าที่ไหน ง่ายดายเกินกว่าที่ประธานาธิบดีคนใดเคยประสบ เขานำมาตรการต่าง ๆ มาไว้ภายใต้การรับผิดชอบของเขาโดยที่ไม่เคยมีใครก่อนหน้าเขากล้าทำ บางครั้งเขาถึงกับปฏิบัติต่อคณะผู้แทนของชาติอย่างเหยียด ๆ หรือเกือบจะอย่างดูหมิ่น เขาปฏิเสธที่จะรับรองกฎหมายของสภาคองเกรส และบ่อยครั้งทำละเลยไม่ตอบคำถามของคณะบุคคลอันยิ่งใหญ่นั้น เขาเป็นคนโปรดซึ่งบางครั้งจะดุดันกับนายของเขา อำนาจของนายพลแจ๊คสันสูงส่งขึ้นเรื่อย ๆ แต่อำนาจของประธานาธิบดีนั้นลดลง รัฐบาลกลางเมื่ออยู่ในอุ้งมือเขามีอำนาจมาก แต่เมื่อไปอยู่ในมือของผู้สืบต่อจากเขาจะอ่อนแอลง

หรือว่าข้าพเจ้าคงจะเข้าใจผิดอย่างประหลาด หรือมิฉะนั้นรัฐบาลกลางของสหรัฐก็มีแนวโน้มที่จะอ่อนแอลงทุกวัน รัฐบาลนี้ถอนตัวจากภารกิจต่าง ๆ อยู่เรื่อย ๆ โดยการจำกัดวงงานของตนให้แคบเข้าทุกที เมื่อมีลักษณะอ่อนแอจริง ๆ รัฐบาลกลางจึงทอดทิ้งแม้กระทั่งรูปลักษณ์ภายนอกที่ดูเข้มแข็ง นอกจากนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าในสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้ามองเห็นความรู้สึกในเรื่องเอกราชแรงขึ้นทุกทีในรัฐต่าง ๆ เห็นความรักในรัฐบาลมลรัฐชัดเจนขึ้นทุกที

คนต้องการสหภาพ แต่ในลักษณะที่เหลือเพียงแต่เงา ในบางกรณีคนต้องการให้สหภาพเข้มแข็ง แต่ในกรณีนอกนั้นเขาต้องการให้อ่อนแอ คนอ้างว่าในยามสงครามสหภาพ

สามารถรวบรวมอำนาจของชาติมาไว้ในกำมือได้ รวมทั้งทรัพยากรทั้งมวลของประเทศ และในยามสงบสหภาพไม่มีตัวตนอยู่เลยถ้าจะว่าไป ราวกับว่าลักษณะที่สลับไปสลับมาระหว่างความอ่อนแอ และความแข็งแกร่งมีอยู่ตามธรรมชาติ

ข้าพเจ้ามองไม่เห็นอะไรเลยที่สามารถหยุดยั้งการเคลื่อนไหวทางด้านความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วไปในขณะนี้ได้ สาเหตุที่ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวนี้ ยังคงมีบทบาทอยู่เรื่อย ๆ ในทิศทางเดียวกันไม่หยุดยั้ง ดังนั้นความเคลื่อนไหวจึงจะดำเนินต่อไป และเราสามารถทำนายได้ว่า ถ้าไม่เกิดมีสภาวการณ์มหัศจรรย์บางอย่างขึ้นมา รัฐบาลของสหภาพคงจะดำเนินไปพร้อมกับอ่อนกำลังลงทุก ๆ วัน

แม้กระนั้นข้าพเจ้าก็เชื่อว่า เรายังอยู่ห่างไกลจากสมัยที่อำนาจส่วนกลาง ซึ่งเมื่อไร้ความสามารถที่จะปกป้องการดำรงอยู่ของตนเอง และสร้างสันติสุขให้แก่ประเทศแล้วย่อมจะดับมอดลงไปเองอะไรทำนองนั้น สหภาพจะมีอยู่ในขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่คน ปรารถนาเช่นนั้น ผลลัพธ์นั้นแจ้งชัด ผลดีของสหภาพใคร ๆ ก็มองเห็น เมื่อคนพากันเริ่มสังเกตว่าความอ่อนแอของรัฐบาลกลางเสี่ยงต่อการดำรงอยู่ของสหภาพ ข้าพเจ้าไม่สงสัยเลยว่าเราจะต้องมองเห็นการเคลื่อนไหวทางด้านปฏิกิริยาสนับสนุนกำลังเกิดขึ้น

ในบรรดารัฐบาลกลางทั้งมวลซึ่งจัดตั้งขึ้นมาจวบจนทุกวันนี้ รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาเป็นรัฐบาลที่ถูกกำหนดให้มีบทบาทอย่างเป็นเรื่องธรรมดาที่สุด ตราบใดที่มีการโจมตีรัฐบาลโดยทางอ้อมด้วยการตีความกฎหมายของรัฐบาล ตราบใดที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงแก่นแท้ของรัฐบาลอย่างถึงรากถึงโคน การเปลี่ยนแปลงด้านความคิดเห็น วิกฤตการณ์ภายใน สงคราม อาจจะทำให้รัฐบาลกลับเข้มแข็งขึ้นมาอีกอย่างฉับพลันตามต้องการ

สิ่งซึ่งข้าพเจ้าปรารถนาจะทราบให้แน่ชัดมีเพียงแค่นี้คือ ในหมู่เราๆ หลายคนคิดว่าในสหรัฐมีความเคลื่อนไหวทางด้านความนึกคิดที่เอื้อต่อการรวมอำนาจไว้ในกำมือของประธานาธิบดีและรัฐสภา ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าในประเทศนี้เราจะสังเกตเห็นความเคลื่อนไหวตรงกันข้าม รัฐบาลกลางขณะที่มีอายุมากขึ้น แทนที่จะมีพลัง และคุกคามอธิปไตยของมลรัฐ ข้าพเจ้าขอบอกว่า กลับมีแนวโน้มที่จะอ่อนกำลังลง และอธิปไตยของสหภาพโดยลำพังตัวกำลังตกอยู่ในอันตราย นี่แหละคือสิ่งที่ปัจจุบันแสดงออกมาให้ประจักษ์ แนวโน้มนี้จะมีผลขั้นสุดท้ายเป็นประการใด เหตุการณ์อะไรจะสามารถหยุดยั้ง ถ่วงเวลาหรือรีบเร่งความเคลื่อนไหว

ซึ่งข้าพเจ้าบรรยายมานี้ อนาคตยังบีดบังเหตุการณ์เหล่านั้นอยู่ และข้าพเจ้าก็ไม่อาจเอื้อมว่าจะสามารถเผยอนาคตให้ท่านเห็นได้

สถาบันสาธารณรัฐในสหรัฐอเมริกา โอกาสที่สาธารณรัฐจะยืนยงอยู่ได้มีเพียงไร

การแบ่งแยกสหภาพ โดยการนำสงครามเข้าไปสู่มลรัฐต่าง ๆ ซึ่งร่วมสมาพันธ์อยู่ในปัจจุบัน และพร้อมกันนั้นก็ให้มีกองทัพถาวร เผด็จการและภาษีอากร เมื่อนานไปอาจจะเป็นการนำชะตากรรมของสถาบันสาธารณรัฐต่าง ๆ ไปเสี่ยงด้วย

อย่างไรก็ตาม เราจะต้องไม่นำอนาคตของสาธารณรัฐ และอนาคตของสหภาพมาปะปนกัน

สหภาพเป็นอุบัติเหตุ ซึ่งจะยืนยงอยู่ได้เพียงตราบเท่าที่สภาวการณ์ต่าง ๆ เอื้ออำนวยเท่านั้น แต่สาธารณรัฐดูจะเป็นสภาวะธรรมชาติของคนอเมริกัน มีแต่การกระทำที่ต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ อันเกิดจากสาเหตุตรงกันข้าม และดำเนินไปในทิศทางเดียวกันตลอดเวลาเท่านั้นที่อาจนำราชาธิปไตยเข้ามาแทนที่สาธารณรัฐได้

สหภาพดำรงอยู่ได้ที่สำคัญก็เพราะกฎหมายที่ก่อตั้งสหภาพขึ้นมา การปฏิวัติเพียงครั้งเดียว การเปลี่ยนแปลงทางความคิดเห็นของประชาชน อาจทำให้สหภาพแตกสลายได้ตลอดกาล แต่สาธารณรัฐผังรากลึกล้ำกว่า

สาธารณรัฐในสหรัฐอเมริกาที่เราเข้าใจกัน คือ การกระทำอย่างช้า ๆ และสงบของสังคมต่อสังคมเอง สาธารณรัฐคือสภาพอันสม่ำเสมอซึ่งก่อตั้งขึ้นมาจากเจตจำนงที่กอปรด้วยความรู้และปัญญาของประชาชนจริง ๆ สาธารณรัฐคือรัฐบาลซึ่งมีลักษณะเป็นผู้ไกล่เกลี่ย การลงมติแต่ละครั้ง ได้รับการไตร่ตรองอยู่เป็นเวลานาน ถูกนำมาถกเถียงปรึกษาหารือกันอย่างค่อยเป็นค่อยไป และนำไปปฏิบัติอย่างรอบคอบ

ผู้นิยมสาธารณรัฐในสหรัฐอเมริกาเห็นคุณค่าขนบธรรมเนียม เคารพในความเชื่อต่าง ๆ รับรองสิทธิ พวกเขายอมรับความคิดนี้อย่างเปิดเผย กล่าวคือ ประชาชนต้องมีศีลธรรมเคร่งศาสนา และเดินสายกลางเท่า ๆ กับเสรีภาพของเขา สิ่งที่เราเรียกว่าสาธารณรัฐในอเมริกาก็คือ การปกครองอย่างสงบสุขของปวงชนส่วนใหญ่ หลังจากที่ปวงชนส่วนใหญ่มีเวลาสำรวจ

ตนเอง และตระหนักในสภาวะของตนแล้ว จึงเป็นแหล่งร่วมกันของอำนาจต่าง ๆ แต่ทว่าปวงชนส่วนใหญ่เองมิได้เป็นผู้มีอำนาจสูงสุด เหนือขึ้นไปในโลกของศีลธรรม ก็คือมนุษยชาติ ความเที่ยงธรรมและเหตุผลในโลกของการเมืองก็คือสิทธิที่ได้รับ คนส่วนใหญ่ยอมรับอุปสรรคขวางกั้นสองประการนี้ และถ้าแม้นเกิดต้องฝ่าข้ามอุปสรรคดังกล่าวก็เป็นเพราะว่าคนส่วนใหญ่เกิดมีอารมณ์เช่นเดียวกับอารมณ์ของคนแต่ละคน และเช่นเดียวกับมนุษย์คนส่วนใหญ่อาจทำชั่วได้ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าความดีเป็นเช่นไร

แต่ในยุโรป เราได้ค้นพบสิ่งแปลกประหลาดต่าง ๆ

สาธารณรัฐตามความเห็นของพวกเราบางคน มิใช่การปกครองโดยปวงชนส่วนใหญ่ ดังที่เราเชื่อกันมาจนบัดนี้ แต่เป็นการปกครองของบรรดาผู้ที่ตอบสนองปวงชนส่วนใหญ่ มิใช่ประชาชนที่เป็นผู้นำในรัฐบาลแบบนั้น แต่ผู้ที่รู้ว่าอะไรดีที่สุดสำหรับประชาชนคือผู้นำ นี่เป็นความแตกต่างที่แสนสะดวก ซึ่งเปิดโอกาสให้เขากระทำการใด ๆ ได้ในนามของชาติ โดยไม่ต้องขอความเห็นจากชาติ และเรียกร้องให้ชาติระลึกถึงบุญคุณของเขาได้ขณะที่เหยียบย่ำชาติลงแทบเท้าตน นอกจากนั้นรัฐบาลสาธารณรัฐเป็นรัฐบาลเดียวซึ่งมนุษย์เคยเคารพนับถือมาจนตราบเท่าทุกวันนี้ นับแต่กฎศีลธรรมอันสูงสุด จนกระทั่งกฎเกณฑ์สามัญซึ่งมีความหมายเป็นที่รู้กันทั่วไป

ก่อนหน้านี้เคยมีคนคิดกันว่าลัทธิเผด็จการเป็นสิ่งน่าขยะแขยง ไม่ว่าจะมาในรูปแบบใด แต่ในปัจจุบันเราค้นพบว่าในโลกนี้มีทรราชย์ที่ชอบธรรมและความอยุติธรรมแบบนักบุญ ขอเพียงแต่ให้ใช้สิ่งเหล่านี้ในนามของประชาชนก็แล้วกัน

ความคิดความเข้าใจของคนอเมริกันเกี่ยวกับระบบสาธารณรัฐ ทำให้พวกเขาสามารถนำระบบนี้มาใช้ได้สะดวก และประกันความยั่งยืนของระบบนี้ พวกเขาคิดว่าถ้าแม้นทางปฏิบัติของการปกครองแบบสาธารณรัฐจะเลวร้ายเป็นส่วนมาก อย่างน้อยทฤษฎีก็เป็นสิ่งดี และในที่สุดประชาชนก็จะปรับการกระทำของตนให้สอดคล้องกับทฤษฎีเสมอ

นับแต่แรกเริ่มมาแล้ว เป็นเรื่องสุดวิสัย และคงจะเป็นการยากยิ่งที่จะก่อตั้งการบริหารแบบรวมอำนาจสู่ส่วนกลางในอเมริกา ผู้คนต่างกระจัดกระจายกันอยู่ในบริเวณเนื้อที่อันกว้างใหญ่ และอยู่แยกกันเพราะอุปสรรคธรรมชาติ มากเกินกว่าลำพังคน ๆ เดียวจะเข้ามาควบคุมดูแลความเป็นอยู่ของเขาเหล่านี้ในเรื่องปลีกย่อยเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ ดังนั้น อเมริกาจึง

เป็นประเทศที่เหมาะที่สุดสำหรับการปกครองแบบมลรัฐและท้องถิ่น

นอกเหนือจากสาเหตุนี้อันนำมาซึ่งการกระทำที่คนยุโรปทุกคนในโลกใหม่ต่างได้รับรู้เหมือน ๆ กัน คนแองโกลอเมริกันยังเพิ่มสาเหตุเฉพาะเข้าไปอีกมากมายหลายประการ

ในยามที่อาณานิคมในอเมริกาเหนือตั้งขึ้นมา เสรีภาพเทศบาลได้แทรกซึมเข้าไปในกฎหมายเช่นเดียวกับในขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่แบบอังกฤษแล้ว และบรรดาผู้อพยพชาวอังกฤษก็ได้นำเสรีภาพนั้นมาใช้ ไม่เพียงในฐานะที่เป็นของจำเป็นเท่านั้น แต่ในฐานะที่เป็นสมบัติชิ้นหนึ่งซึ่งต่างก็รู้ซึ้งถึงคุณค่า

ยิ่งกว่านั้น เรายังได้เห็นแล้วว่า อาณานิคมเหล่านั้น ตั้งขึ้นมาแบบไหน แต่ละจังหวัด แต่ละตำบล ต่างก็มีผู้คนมาอาศัยอยู่ในลักษณะที่เป็นคนแปลกหน้าต่อกัน หรือเข้ามาร่วมสังคมกันด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน

ฉะนั้น คนอังกฤษในสหรัฐอเมริกานับแต่เริ่มแรก จึงอยู่แยกกันเป็นกลุ่มสังคมเล็ก ๆ ต่าง ๆ กันเป็นจำนวนมาก โดยมิได้ผูกพันกับศูนย์กลางร่วมกันแต่อย่างใด และสังคมเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มจำต้องเป็นธุระกับภารกิจของตนเอง เพราะต่างมองไม่เห็นอำนาจส่วนกลางที่ไหนเลย ที่จะรับภาระอย่างเป็นเรื่องธรรมดา และสามารถจัดการกับภารกิจเหล่านั้นได้โดยง่าย

โดยนัยนี้ ลักษณะของประเทศ วิธีการที่อาณานิคมถูกก่อตั้งขึ้นมา อุปนิสัยความเคยชินของผู้อพยพเข้ามาพวกแรกเมื่อประมวลกันเข้าแล้วได้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางเสรีภาพส่วนท้องถิ่นและของจังหวัดให้อยู่ในระดับหนึ่งอย่างน่าอัศจรรย์ทีเดียว

เมื่อเป็นเช่นนั้นในสหรัฐอเมริกา สถาบันของประเทศในส่วนรวมจึงมีลักษณะเป็นสาธารณรัฐโดยเนื้อแท้ เพื่อที่จะทำลายกฎหมายซึ่งก่อตั้งสาธารณรัฐขึ้นมาให้หมดสิ้นไปตลอดกาลในประเทศนี้ ก็คงจะต้องทำลายกฎหมายทุก ๆ ฉบับพร้อมกันอะไรทำนองนั้น

ถ้าแม้นว่าปัจจุบันนี้ เกิดมีพรรคหนึ่งลงมือจัดตั้งราชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกา พรรคนั้นคงจะต้องตกอยู่ในฐานะลำบากยากยิ่งกว่าพรรคที่ประสงค์จะเรียกร้องให้ฝรั่งเศสเป็นสาธารณรัฐตั้งแต่เดี๋ยวนี้เสียอีก ระบบกษัตริย์คงจะไม่ได้พบพระราชบัญญัติใดเตรียมพร้อมไว้ให้ล่วงหน้า และพอเป็นเช่นจริง ๆ เราก็จะได้พบระบบราชาธิปไตยที่แวดล้อมไปด้วยสถาบันต่าง ๆ แบบสาธารณรัฐ

ทั้งหลักราชาธิปไตยยังสอดแทรกเข้าไปในขนบธรรมเนียมของคนอเมริกันได้ยากอีกด้วย

ในสหรัฐอเมริกา ลัทธิอธิปไตยของปวงชนมิใช่เป็นลัทธิโดดเดี่ยว ที่มิได้เกี่ยวพันกับอุปนิสัยความเคยชิน หรือกับความคิดอ่านที่สำคัญ ๆ ทั้งมวล ตรงกันข้ามเราสามารถพิจารณาลัทธิดังกล่าว ว่าเป็นห่วงสุดท้ายของสายโซ่แห่งความคิดเห็นที่โอบอ้อมโลกของคนแองโกลอเมริกันไว้ทั้งหมด พระผู้เป็นเจ้าทรงให้แต่ละคนไม่ว่าเขาจะเป็นอะไร มีเหตุผลระดับหนึ่งซึ่งจำเป็น เพื่อที่เขาจะได้ใช้เป็นเครื่องชี้นำให้ตนเองในเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับตนเองเท่านั้น นั่นคือคติอันยิ่งใหญ่ซึ่งเป็นหลักของสังคมพลเมืองและสังคมการเมืองในสหรัฐอเมริกา ผู้เป็นพ่อนำคตินี้ไปใช้ปฏิบัติกับลูก ผู้เป็นนายนำไปใช้กับบ่าว ชุมชนใช้กับผู้อยู่ใต้ปกครอง จังหวัดใช้กับชุมชน มลรัฐใช้กับจังหวัด สหภาพใช้กับมลรัฐ เมื่อแผ่ขยายไปทั่วทั้งประเทศ คตินั้นจึงกลายเป็นลัทธิอธิปไตยของปวงชน

โดยนัยนี้ที่สหรัฐอเมริกา หลักการอันสร้างสรรค์ของระบบสาธารณรัฐ จึงเป็นหลักอันเดียวกับที่ใช้จัดระเบียบการกระทำส่วนใหญ่ของคน ฉะนั้น สาธารณรัฐ ถ้าจะกล่าวโดยนัยนี้ จึงแทรกซึมเข้าไปในความคิด ความเห็น และอุปนิสัยความเคยชินทั้งมวลของคนอเมริกัน พร้อมกับเข้าไปอยู่ในกฎหมายของพวกเขา และเพื่อจะเปลี่ยนแปลงกฎหมายได้สำเร็จ คนอเมริกันจะต้องเปลี่ยนแปลงตนเองเกือบจะทั้งหมด ในสหรัฐอเมริกาแม้แต่ศาสนาของคนส่วนใหญ่เองก็มีลักษณะแบบสาธารณรัฐ ศาสนานั้นนำสัจจะของอีกโลกหนึ่งมาให้แต่ละคนใช้เหตุผลพิจารณา เช่นเดียวกับที่การเมืองปล่อยให้คนทุกคนใช้เหตุผลพิจารณาในเรื่องผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ทั้งศาสนายังยินยอมให้แต่ละคนเลือกทางไปสู่สวรรค์ของตนเองอย่างเสรี ทำนองเดียวกับที่กฎหมายยอมรับให้ราษฎรแต่ละคนมีสิทธิในการเลือกการปกครองของตนเอง

แน่ละ การกระทำต่าง ๆ ต่อเนื่องกันมาเป็นเวลานานและมีแนวโน้มไปในทางเดียวกันเท่านั้น ที่สามารถนำขนบธรรมเนียม ความเห็นและกฎหมายรวมกันซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามมาแทนที่กฎหมาย ความเห็น ขนบธรรมเนียมรวมกันได้

ถ้าแม้นว่าหลักสาธารณรัฐจะต้องสูญสิ้นไปในอเมริกาแล้วไซร้ ก็จะต้องมีผลงานของสังคมมาเป็นเวลาเนิ่นนาน ผลงานซึ่งมีการหยุดชะงักลงบ่อยครั้ง และเริ่มดำเนินต่อไปอีกอยู่บ่อย ๆ หลักการสาธารณรัฐเหล่านี้จะดูประหนึ่งว่าเกิดใหม่หลายคำรบ และจะหายลับไปไม่มี

วันกลับก็ต่อเมื่อประชาชนชาติใหม่ทั้งหมดได้เข้ามาแทนที่ประชาชนในปัจจุบัน แต่ทว่าไม่มีอะไรจะสามารถทำให้มีการทำนายการปฏิวัติแบบนี้ได้ ไม่มีวี่แววอะไรจะบอกกล่าวให้เราทราบได้

สิ่งซึ่งสะดุดตาสะดุดใจท่านมากที่สุดเมื่อมาถึงอเมริกา ก็คือ การเคลื่อนไหวอันอลเวงอย่างหนึ่ง ท่ามกลางความอลเวงนั้นคือสังคมการเมือง กฎหมายจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเมื่อมองแว่บแรกจะเป็นไปไม่ได้ที่ประชาชนผู้ไม่มั่นใจในเจตจำนงของตนนัก จะไม่สามารถหารัฐบาลในรูปแบบใหม่เอี่ยมเข้ามาแทนที่รัฐบาลของเขาในรูปแบบปัจจุบัน นั่นเป็นความหวาดเกรงซึ่งเกิดเร็วเกินไปสักหน่อย ในเรื่องของสถาบันการเมือง มีความไร้เสถียรภาพอยู่สองแบบซึ่งไม่ควรนำมาปะปนกัน แบบหนึ่งเกี่ยวพันอยู่กับกฎหมายที่มีความสำคัญเป็นรองแบบนี้อาจคงอยู่ได้เป็นเวลานานในสังคมที่มีความมั่นคง อีกแบบหนึ่งจะคอยสั่นคลอนแม้กระทั่งรากฐานของรัฐธรรมนูญอยู่ตลอดเวลา ทั้งคอยโจมตีหลักการอันมีลักษณะเสริมสร้างของกฎหมายด้วย แบบนี้จะติดตามมาด้วยความวุ่นวายและการปฏิวัติเสมอ ประเทศที่ต้องประสบความไร้เสถียรภาพแบบนี้ จะอยู่ในสภาพรุนแรงและหัวเลี้ยวหัวต่อ ประสบการณ์ทำให้เราทราบว่าความไร้เสถียรภาพทางนิติบัญญัติสองชนิดนี้ ไม่มีความเกี่ยวพันกันที่จำเป็นแต่อย่างใด เพราะเรามองเห็นความไร้เสถียรภาพทั้งสองอยู่ร่วมกัน หรือแยกกันตามกาลเทศะแบบแรกเราจะพบได้ในสหรัฐอเมริกา แต่มิใช่แบบที่สอง คนอเมริกันเปลี่ยนแปลงกฎหมายบ่อย ๆ แต่พื้นฐานของรัฐธรรมนูญเป็นสิ่งที่ยอมรับเคารพกัน

ในสมัยเรา หลักสาธารณรัฐใช้ปกครองอเมริกา เช่นเดียวกับที่หลักราชาธิปไตยใช้ปกครองฝรั่งเศส ในรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ คนฝรั่งเศสในสมัยนั้นไม่เพียงเป็นมิตรของราชาธิปไตยเท่านั้น แต่เขายังนึกไม่ออกว่าจะหาอะไรมาแทนที่อีกด้วย พวกเขายอมรับประชาธิปไตยเช่นเดียวกับการยอมรับการโคจรของดวงอาทิตย์และฤดูที่เปลี่ยนไปในประเทศนั้น อำนาจกษัตริย์มิได้มีคนคอยปกป้องมากไปกว่ามีศัตรูเลย

โดยนัยนี้เองที่สาธารณรัฐดำรงอยู่ในอเมริกา โดยปราศจากการต่อสู้ การต่อต้าน ปราศจากข้อพิสูจน์ ด้วยอาศัยการตกลงปลงใจกันโดยปริยาย หรือเป็นการเห็นพ้องต้องกันของทุกคน

แต่กระนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางการบริหารบ่อย ๆ

เช่นที่กระทำกันอยู่นี้ พลเมืองสหรัฐอเมริกากำลังนำอนาคตของการปกครองแบบสาธารณรัฐมาเสี่ยง

เนื่องจากโครงการต่าง ๆ ต้องประสบอุปสรรคขัดขวางอยู่ไม่หยุดหย่อนเนื่องจากความไม่แน่นอนอยู่ตลอดเวลาของรัฐบัญญัติ จึงเป็นที่น่าหวั่นเกรงว่าในที่สุดผู้คนคงจะมองสาธารณรัฐว่า เป็นวิธีที่แสนจะไม่สะดวกที่จะดำเนินชีวิตในรูปสังคม ความเลวร้ายซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากความขาดเสถียรภาพของกฎหมายซึ่งมีความสำคัญเป็นรอง ในยามนั้นย่อมจะทำให้คนเริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับการมีกฎหมายพื้นฐาน และอาจจะเป็นการชักนำทางอ้อมให้เกิดการปฏิวัติ แต่ยุคนั้นยังอยู่ห่างไกลจากเรามากนัก

สิ่งซึ่งเราอาจคาดการณ์ได้นับแต่บัดนี้ก็คือว่า เมื่อพ้นจากสาธารณรัฐ คนอเมริกันคงจะไปถึงระบบเผด็จการอย่างรวดเร็ว โดยไม่รีรออยู่ในระบบราชาธิปไตยนานมากนัก มองเตสกิเออเคยกล่าวไว้ว่า ไม่มีอะไรเด็ดขาดมากไปกว่าอำนาจของเจ้าผู้ครอง ซึ่งสืบต่อจากระบบสาธารณรัฐ และในยามนั้นอำนาจซึ่งไม่ได้กำหนดชัดแจ้งที่เคยปล่อยให้อยู่ในมือของผู้บริหารซึ่งเลือกตั้งเข้ามา โดยไม่ต้องหวั่นเกรงอะไร ก็จะกลับไปอยู่ในกำมือของหัวหน้าที่มาจากการสืบอำนาจตกทอดกัน โดยทั่วไปนี่เป็นความจริง แต่จะนำไปใช้ได้ก็แต่เฉพาะกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยเท่านั้น ในสหรัฐอเมริกา ผู้บริหารมิได้ถูกเลือกตั้งจากราษฎรซึ่งอยู่ในชนชั้นพิเศษ แต่จากเสียงส่วนใหญ่ของชาติ บุคคลเหล่านี้กลายเป็นตัวแทนของอารมณ์ความรู้สึกของปวงชนขึ้นมาทันที และขึ้นอยู่กับเจตจำนงของปวงชนอย่างเต็มที่ ดังนั้นพวกเขาจึงมิได้ก่อให้เกิดความเกลียดชังหรือความหวาดกลัวแต่อย่างใด ทั้งข้าพเจ้ายังได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการที่ไม่ค่อยมีใครสนใจเอาใจใส่ที่จะจำกัดอำนาจของบุคคลดังกล่าว โดยการขีดเส้นขอบเขตแห่งการกระทำของเขา ทั้งยังปล่อยให้พวกเขาใช้อำนาจพลการได้อย่างกว้างขวางอีกด้วย สิ่งต่าง ๆ ซึ่งเรียงลำดับกันมานี้ก่อให้เกิดนิสัยความเคยชินซึ่งติดแน่นไปนานแม้สิ่งเหล่านั้นจะหมดไปแล้วก็ตาม ผู้บริหารอเมริกันจะยังคงเก็บรักษาอานุภาพที่มิได้กำหนดแน่นอนของตนไว้ ทั้ง ๆ ที่เลิกรับผิดชอบแล้ว และในยามนั้นย่อมสุดวิสัยที่จะบอกว่าระบบทรราชย์จะหยุดยั้งลงที่ตรงไหน

มีหลายคนในหมู่เราซึ่งคาดคอยที่จะเห็นระบบอภิชนาธิปไตยเกิดในอเมริกา ทั้งยังคาดได้ล่วงหน้าและแน่นอนว่าจะมียุคที่ระบบนี้เข้ามายึดอำนาจ

ข้าพเจ้าเคยพูดแล้ว และขอพูดซ้ำอีกว่า การเคลื่อนไหวของสังคมในปัจจุบันดูจะเป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้นทุกที

อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้ามิได้ยืนยันเลยว่า วันหนึ่งคนอเมริกันจะไม่สามารถจำกัดขอบเขตแห่งสิทธิทางการเมือง หรือลิดรอนสิทธิเหล่านี้เพื่อประโยชน์ของคน ๆ หนึ่งได้ แต่ข้าพเจ้าไม่อยากจะเชื่อว่าคนอเมริกันจะมอบหมายราษฎรชั้นใดชั้นหนึ่งเป็นพิเศษให้นำสิทธิเหล่านั้นไปใช้ได้แต่เพียงพวกเดียว หรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ พวกเขาจะก่อตั้งอภิชนาธิปไตยขึ้นมา

คณะอภิสิทธิ์ชน ประกอบด้วยราษฎรจำนวนหนึ่ง ซึ่งแม้จะอยู่ในฐานะไม่ห่างไกลจากฝูงชนมากนัก แต่ก็จะสูงส่งขึ้นเหนือฝูงชนตลอดกาล เป็นคณะบุคคลซึ่งเราสัมผัสได้ แต่ไม่สามารถลงโทษได้ เราปะปนกับคนเหล่านี้อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน แต่จะผสมผสานเข้าด้วยกันไม่ได้

เป็นไปไม่ได้ที่จะจินตนาการสิ่งใดที่ขัดกับธรรมชาติ และสัญชาตญาณเร้นลับของจิตใจมนุษย์ ยิ่งไปกว่าการกดขี่บังคับแบบนี้ ถ้าปล่อยคนตามลำพัง คนก็คงชอบที่จะเลือกอำนาจพลการของกษัตริย์ มากกว่าการบริหารตามแบบอย่างของพวกขุนนาง

เพื่อที่จะยืนหยัดอยู่ได้ อภิชนาธิปไตยจะต้องสร้างความไม่เสมอภาคขึ้นมาเป็นหลักการ และกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าเป็นสิ่งชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนำเข้าไปใช้ในครอบครัวพร้อม ๆ กับการนำไปเผยแพร่ในสังคม มนุษย์จะทำสิ่งที่ขัดกับความเที่ยงธรรมตามธรรมชาติมากก็ต่อเมื่อถูกบังคับเท่านั้น

นับตั้งแต่มีสังคมมนุษย์ ข้าพเจ้าไม่คิดว่าเราจะสามารถอ้างตัวอย่างประชาชนแม้แต่ชาติเดียวที่ เมื่อถูกปล่อยตามลำพังและให้หาทางเอาเอง จะสร้างอภิชนาธิปไตยขึ้นมาในหมู่ตน อภิชนาธิปไตยทั้งมวลในสมัยกลางเกิดมาจากการพิชิตศึกทั้งนั้น ผู้ชนะเป็นพวกขุนนาง ผู้แพ้คือพวกทาสติดที่ดิน ในยามนั้นกำลังทำให้เกิดความไม่เสมอภาคซึ่งเมื่อเข้าไปสู่ขนบธรรมเนียมแล้ว ก็อยู่ตามลำพังได้ และเข้าไปอยู่ในกฎหมายอย่างธรรมดามาก

เราเคยได้เห็นสังคมซึ่งสืบเนื่องจากเหตุการณ์ก่อนเก่า กล่าวโดยนัยนี้ก็คือเป็นอภิชนาธิปไตยตั้งแต่แรกเกิด และแต่ละศตวรรษที่ผ่านไปนำสังคมกลับไปสู่ประชาธิปไตย นั่นคือซะตากรรมของพวกโรมันและของพวกอนารยชน ซึ่งก่อร่างสร้างตัวขึ้นมาในภายหลัง แต่ประชาชนซึ่งเมื่อเริ่มด้วยอารยธรรมและประชาธิปไตย แล้วค่อย ๆ เขยิบเข้าไปหาความไม่เท่า

เทียมกันทางฐานะทีละเล็กทีละน้อย และสิ้นสุดลงด้วยการสร้างอภิสิทธิ์ต่าง ๆ ซึ่งละเมิดไม่ได้อีกคนประเภทพิเศษที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับใคร เหล่านี้แหละจะเป็นของใหม่ในโลก

ไม่มีสิ่งใดชี้ให้เห็นว่าประเทศอเมริกาตั้งขึ้นมาเพื่อที่จะแสดงภาพดังกล่าวเป็นประเทศแรก

ข้อพิจารณาบางประการ ในเรื่องสาเหตุแห่งความยิ่งใหญ่ทางพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา

นับแต่อ่าวฟอนดี้ (Fondy) จนจรดแม่น้ำเซไบน์ (Sabine) ในอ่าวเม็กซิโก ผั่งทะเลของสหรัฐอเมริกามีความยาวประมาณ ๓,๖๐๐ กิโลเมตร

ชายผั่งเหล่านี้ติดต่อเป็นเส้นเดียวกันโดยไม่มีสิ่งใดมากีดขวาง ทุก ๆ แห่งอยู่ภายใต้การปกครองแบบเดียวกัน

ไม่มีประชาชนชาติใดในโลก ที่สามารถมีท่าเรือสำหรับการพาณิชย์ซึ่งลึก กว้างขวางและปลอดภัยยิ่งไปกว่าคนอเมริกัน

พลเมืองแห่งสหรัฐอเมริกาประกอบกันเป็นชาติใหญ่ที่มีความเจริญ ซึ่งชะตากรรมกำหนดให้อยู่ท่ามกลางดินแดนอันรกร้าง ห่างจากแหล่งใหญ่ของอารยธรรมถึงสี่พันแปดร้อยกิโลเมตร ดังนั้นอเมริกาจึงมีสิ่งที่ต้องการใช้ประจำวันจากยุโรป เมื่อกาลเวลาผ่านไป ไม่ต้องสงสัยเลยว่า คนอเมริกันคงจะสามารถผลิตหรือสร้างของใช้จำเป็นของตนเป็นส่วนใหญ่ แต่สองทวีปนี้คงจะไม่มีวันอยู่โดยไม่ต้องพึ่งกันและกันได้อย่างเต็มที่ เพราะมีเครื่องผูกพันตามธรรมชาติระหว่างความต้องการ ความคิดเห็น ความเคยชิน และขนบธรรมเนียมของพวกเขามากเหลือเกิน

สหภาพมีผลิตภัณฑ์ซึ่งกลายเป็นของจำเป็นสำหรับเรา ทั้งเป็นสิ่งที่พื้นดินของเราไม่ยอมผลิตให้เลย หรือจะให้ได้ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก คนอเมริกันจะบริโภคผลิตผลเหล่านั้นก็แต่เพียงส่วนน้อยมาก ที่เหลือทั้งหมดเขาส่งมาขายเรา

ดังนั้นยุโรปจึงเป็นตลาดของอเมริกา เช่นเดียวกับที่อเมริกาเป็นตลาดของยุโรป ทั้งการค้าทางทะเลยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพลเมืองสหรัฐอเมริกา เพื่อนำวัตถุดิบเข้ามาสู่เมืองท่าของเรา เท่า ๆ กับนำสิ่งผลิตของเรากลับไปยังบ้านเมืองเขา

ฉะนั้น สหรัฐอเมริกาคงจะต้องเป็นผู้จัดหาเครื่องหล่อเลี้ยงอุตสาหกรรมของประชาชนที่อยู่ริมทะเลคือทางเลือกที่สุดจะหลีกเลี่ยงได้ ถ้าตนจะเป็นฝ่ายเลิกการค้าขายเสียเอง เช่นที่ชาวสเปนในเม็กซิโกทำกันมาจนกระทั่งทุกวันนี้ หรือไม่ก็กลายเป็นชาติหนึ่งในบรรดาชาติที่เป็นเอกด้านอานุภาพทางทะเลของโลก

ชาวแองโกลอเมริกันแสดงให้เห็นถึงความนิยมท้องทะเลอย่างแน่วแน่ตลอดมา โดยการตัดความสัมพันธ์ทางการค้าซึ่งผูกพันพวกเขากับอังกฤษในครั้งก่อน อิสรภาพนี้ทำให้อัจฉริยทางทะเลของเขาเกิดพลังอันใหม่ที่ทรงอานุภาพ นับแต่วาระนั้นมา จำนวนเรือของสหภาพเพิ่มพูนขึ้นตามลำดับ ด้วยความรวดเร็วเกือบจะเท่ากับจำนวนพลเมืองทีเดียว ปัจจุบันนี้คนอเมริกันเป็นผู้ขนส่งผลิตผลจากยุโรปถึงเก้าในสิบมายังประเทศของเขาด้วยตนเอง[๑]

ทั้งคนอเมริกันเองอีกนั่นแหละที่เป็นผู้ขนสินค้าออกของโลกใหม่สามในสี่ไปส่งให้ผู้บริโภคในยุโรป[๒]

เรือสินค้าของสหรัฐอเมริกาจอดเต็มท่าเรือเลอะอาฟร์และลิเวอร์พูล เราจะพบเห็นเรืออังกฤษหรือฝรั่งเศสเพียงจำนวนน้อยตามท่าเรือนิวยอร์ค[๓]

โดยนัยนี้ นายพาณิชอเมริกันไม่เพียงแต่ท้าทายคู่แข่งของตนบนผืนแผ่นดินของคู่แข่งเท่านั้น ยังต่อสู้กับชาวต่างชาติบนดินแดนของเขาเองอย่างเป็นต่ออีกด้วย

เรื่องนี้จะอธิบายได้โดยง่าย กล่าวคือในบรรดาเรือสินค้าทั้งหลายในโลก เรือของสหรัฐอเมริกาผ่าข้ามท้องทะเลได้ด้วยราคาที่ถูกกว่า ตราบใดที่กองเรือพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา

---

๑ การนำสินค้าเข้าในปีที่สิ้นสุดลงในวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๘๓๒ คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น ๑๐๑,๑๒๕,๒๖๖ ดอลล่าร์ เรือต่างชาตินำสินค้าเข้าเป็นจำนวนเพียง ๑๐,๗๓๑,๐๓๕ ดอลล่าร์คือประมาณ ๑ ใน ๑๐

๒ ในปีเดียวกัน การส่งสินค้าออกคิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น ๘๓,๑๗๖,๕๔๓ ดอลล่าร์ มูลค่าที่เรือต่างชาตินำสินค้าออกคือ ๒๑,๐๓๖,๑๘๓ ดอลล่าร์ หรือประมาณ ๑ ใน ๔ (William's Register 1833, P. 398)

๓ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๒๕,๑๘๓๐,๑๘๓๑ เรือที่เข้าสู่เมืองท่าของ สหภาพคิด เป็น ระวาง หนักรวม กัน ๓,๓๐๗,๗๑๕ ตัน เรือต่างชาติรวมระวางมีเพียง ๕๔๔,๕๗๑ ตัน คิดเป็นอัตราส่วนคือประมาณ ๑๖ ใน ๑๐๐ (National Calendar 1833, P. 304)

ระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๒๐,๑๘๒๖, และ ๑๘๓๑ เรืออังกฤษเข้าสู่เมืองท่าที่ลอนดอน ลิเวอร์พูลและฮัลล์คิดเป็นระวาง ๔๔๓,๘๐๐ ตัน เรือต่างชาติที่เข้าสู่เมืองท่าเดียวกันในปีเดียวกันมีระวาง ๑๕๕,๔๓๑ ตัน คิดเป็นอัตราส่วนประมาณ ๓๖ ต่อ ๑๐๐ (Companion to the Almanack, 1834 P. 169)

ในปี ค.ศ. ๑๘๓๒ อัตราส่วนระหว่างเรือต่างชาติและเรืออังกฤษที่เข้าสู่เมืองท่าของประเทศอังกฤษ คือ ๒๕ ต่อ ๑๐๐

ยังคงรักษาข้อได้เปรียบเหนือชาติอื่นไว้ได้ กองเรือนี้ไม่เพียงสามารถเก็บสิ่งซึ่งตนพิชิตมาไว้ได้เท่านั้น แต่จะสามารถเพิ่มพูนสิ่งที่ตนพิชิตมาได้มากขึ้นทุกวันอีกด้วย

ปัญหาที่ยากแก่การพิสูจน์ก็คือการที่จะรู้ว่าทำไมคนอเมริกันจึงเดินเรือได้ด้วยราคาต่ำกว่าผู้อื่น ในขั้นแรกใคร ๆ คงอยากจะบอกว่าคนอเมริกันเหนือกว่าคนอื่นเพราะข้อได้เปรียบทางวัตถุ ซึ่งธรรมชาติได้จัดหามาให้พวกเขาแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่การณ์มิได้เป็นเช่นนั้น

เรือสินค้าอเมริกันก่อสร้างด้วยราคาแพงเกือบจะเท่ากับเรือของเรา[๑] การสร้างมิได้ดีกว่าและโดยทั่วไปกลับคงทนถาวรน้อยกว่า

เงินเดือนกะลาสีเรืออเมริกันสูงกว่าของกลาสีเรือยุโรป ข้อพิสูจน์ก็คือ ในกองเรือพาณิชย์ของสหรัฐเราจะพบคนยุโรปเป็นจำนวนมาก

ฉะนั้นเนื่องมาจากอะไรเล่าที่คนอเมริกันล่องเรือได้ถูกกว่าพวกเรา

ข้าพเจ้าคิดว่าการแสวงหามูลเหตุแห่งข้อได้เปรียบจากด้านวัตถุเห็นจะไม่ได้ผลแน่นอน ความเหนือกว่านี้มาจากคุณสมบัติทางปัญญาและจิตใจแท้ ๆ

ต่อไปนี้คือการเปรียบเทียบซึ่งจะช่วยให้ความคิดของข้าพเจ้ากระจ่างขึ้น

ในระหว่างสงครามปฏิวัติ คนฝรั่งเศสได้นำกลยุทธใหม่เข้าไปใช้ในศิลปะทางทหาร ซึ่งทำให้นายพลผู้ชราทั้งหลายต้องวุ่นวายใจ และเกือบจะเป็นเครื่องทำลายราชาธิปไตยที่เก่าแก่ที่สุดในยุโรป เป็นครั้งแรกที่คนฝรั่งเศสเริ่มตัดสิ่งต่าง ๆ ซึ่งถือกันว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการสงครามมาจนบัดนั้นออกไปเป็นจำนวนมาก เขาเรียกร้องให้เหล่าทหารใช้ความพยายามแบบใหม่ ซึ่งชาติที่เจริญแล้วทั้งหลายไม่เคยเรียกร้องจากทหารของตนมาก่อนเลย เรามองเห็นฝรั่งเศสดำเนินการทุกอย่างขณะที่วิ่งไป พร้อมทั้งเสี่ยงชีวิตคนเพื่อให้บรรลุผล

คนฝรั่งเศสตอนนั้นมีจำนวนน้อยกว่า และมั่งคั่งน้อยกว่าคู่ต่อสู้ ทั้งเขายังมีทรัพยากรน้อยกว่ามากมายนัก แต่กระนั้นพวกเขากลับได้ชัยชนะตลอดเวลา จนกระทั่งบรรดาข้าศึกเริ่มทำตามอย่างบ้าง

คนอเมริกันก็ได้นำบางสิ่งบางอย่างคล้าย ๆ กันเข้ามาใช้ในการพาณิชย์ สิ่งซึ่งคนฝรั่งเศสเคยทำมาเพื่อชัยชนะ คนอเมริกันก็ทำด้วยเพื่อจะได้ราคาถูก

นักเดินเรือชาวยุโรปจะผจญภัยในทะเลก็ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ เขาจะออก

---

๑ โดยทั่วไปแล้ว วัตถุดิบในอเมริกามีราคาต่ำกว่าในยุโรป แต่ค่าแรงคนงานในอเมริกาสูงกว่ามาก

เดินทางก็ต่อเมื่ออากาศเป็นใจ ถ้าแม้นเขาเกิดประสบอุบัติเหตุซึ่งมิได้คาดคิดมาก่อน เขาจะกลับเข้าท่าทันที ตอนกลางคืนเขาจะเก็บใบเรือส่วนหนึ่ง ยามที่เขามองเห็นทะเลเริ่มเป็นสีขาวขึ้นเมื่อเข้าใกล้ฝั่ง เขาจะลดความเร็วลงและตรวจดูทิศทางของดวงอาทิตย์

คนอเมริกันจะละเลยการเตรียมการระมัดระวังเหล่านั้น พร้อมทั้งไม่หวั่นเกรงต่ออันตรายดังกล่าว เขาจะออกเดินเรือขณะที่พายุยังครวญครางอยู่ ไม่ว่ากลางคืนหรือกลางวัน เขาจะปล่อยให้ใบรับลมเต็มที่ ซ่อมแซมขณะที่แล่นเรืออันเหนื่อยล้าเพราะแรงพายุไปเรื่อย ๆ และในที่สุดเมื่อเขาใกล้จะถึงจุดหมายปลายทาง เขาก็จะยังคงโลดแล่นเข้าสู่ฝั่งต่อไป ราวกับว่าเขามองเห็นท่าเรือแล้ว

คนอเมริกันจะประสบเรืออับปางบ่อย ๆ แต่ไม่มีนักเดินเรือคนไหนจะสามารถข้ามน้ำข้ามทะเลได้รวดเร็วเท่าเขา ด้วยการทำสิ่งเดียวกับที่คนอื่นเขาทำด้วยเวลาที่น้อยกว่า เขาสามารถทำได้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า

ก่อนที่จะบรรลุจุดหมายหลังจากเดินทางมาแสนไกล นักเดินเรือชาวยุโรปคิดว่าจะต้องแวะเข้าหาฝั่งระหว่างทางเป็นหลายคำรบ เขาต้องเสียเวลาอันมีค่าในการหาท่าจอดพักเรือหรือจอดคอยโอกาสที่จะออกเดินทางต่อไป และทุกวันเขาจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในขณะที่รออยู่ที่นั่น

นักเดินเรืออเมริกันออกเดินทางจากบอสตัน เพื่อไปซื้อใบชาจากเมืองจีน เขาไปถึงกวางตุ้ง อยู่ที่นั่นสองสามวันแล้วแล่นเรือกลับ เขาแล่นเรือไปรอบโลกโดยใช้เวลาไม่ถึงสองปี และมองเห็นพื้นดินเพียงครั้งเดียว ตลอดเวลาที่ล่องเรือข้ามสมุทร เขาดื่มน้ำจืดผสมน้ำเค็มและมีชีวิตอยู่ได้ด้วยเนื้อเค็ม ต้องต่อสู้กับทะเล โรคภัยไข้เจ็บ ความเบื่อหน่ายอยู่ตลอดเวลา แต่เมื่อกลับไปถึงแล้ว เขาสามารถขายใบชาด้วยราคาที่ต่ำกว่าพ่อค้าอังกฤษปอนด์ละไม่กี่สตางค์ นั่นเป็นการบรรลุเป้าหมายแล้ว

ถ้าข้าพเจ้าจะอธิบายความคิดของตัวเองให้ดีกว่านี้ ก็เห็นจะต้องพูดว่าคนอเมริกันนำวีรกรรมอย่างหนึ่งเข้าไปใช้ในวิธีการค้าของเขา

นับเป็นเรื่องยากยิ่งที่พ่อค้ายุโรปจะใช้วิธีเดียวกับคู่แข่งอเมริกันของเขา การทำแบบที่ข้าพเจ้าอธิบายมาข้างต้นนี้ คนอเมริกันไม่เพียงทำตามที่เขาดัดลูกคิดคำนวณไว้แล้วเท่านั้น แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังทำตามที่ธรรมชาติของเขาเรียกร้องอีกด้วย

พลเมืองสหรัฐอเมริกาได้ประจักษ์ถึงความจำเป็นสารพัด ทั้งความปรารถนาทั้งมวล อันเกิดจากอารยธรรมที่ล้ำหน้าไป ทั้งเขายังไม่ได้พบเห็นสังคมรอบ ๆ ตัวเขา ที่มีการจัดรูปไว้อย่างฉลาดรอบคอบ เพื่อสนองความต้องการของเขา ดังนั้นบ่อยครั้งเขาจึงจำเป็นต้องจัดหาสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง อันเป็นสิ่งซึ่งกลายเป็นความจำเป็น ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการศึกษาและความเคยชิน ในอเมริกามีเหมือนกันที่บางครั้งคน ๆ เดียวกันเป็นผู้ไถนา สร้างบ้านสร้างเรือน เครื่องไม้เครื่องมือ ทำรองเท้า และทอผ้าเนื้อหยาบ ๆ สำหรับปกคลุมร่างกายด้วยมือของเขาเอง สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงอุตสาหกรรม แต่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งยวดในการช่วยพัฒนาปัญญาของคนงานเอง การแบ่งงานอย่างกว้างขวางมีผลยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดในการทำให้คนนิยมวัตถุและผลงานของเขาขาดแม้กระทั่งชีวิตจิตใจ ในประเทศเช่นอเมริกาที่ซึ่งคนพิเศษหายากเหลือเกิน เราไม่สามารถเรียกร้องให้แต่ละคนซึ่งเข้ามารับอาชีพหนึ่ง ๆ ฝึกงานได้นาน ๆ ดังนั้นคนอเมริกันจึงหาทางเปลี่ยนสภาพได้ง่ายมาก และเขาก็ถือโอกาสในเรื่องนี้ ตามความจำเป็นของแต่ละขณะ เราจะพบเห็นบางคนเคยเป็นทนายความ เกษตรกร พ่อค้า หมอสอนศาสนา แพทย์ มาตามลำดับ ถ้าแม้นว่าคนอเมริกันจะเชี่ยวชาญน้อยกว่าคนยุโรปในงานแต่ละอย่าง แต่ก็เกือบจะไม่มีงานใดเลยที่คนอเมริกันไม่รู้จัก ความสามารถของเขากระจายไปหลายด้านกว่า แวดวงสติปัญญาของเขากว้างขวางกว่า ดังนั้นพลเมืองสหรัฐอเมริกาจึงไม่เคยแน่วแน่อยู่กับคติพจน์ของสภาพใด ๆ เขารอดพ้นจากอคติในเรื่องอาชีพ เขามิได้ผูกพันกับระบบการปฏิบัติงานหนึ่งมากไปกว่าอีกระบบหนึ่ง เขามิได้รู้สึกว่าตนเกี่ยวพันกับวิธีการสมัยเก่ามากกว่าวิธีการสมัยใหม่ เขามิได้สร้างนิสัยความเคยชินใด ๆ ขึ้นมา เขาสามารถหลีกพ้นอิทธิพลซึ่งนิสัยความเคยชินแบบต่างชาติอาจจะมีต่อความรู้สึกนึกคิดของเขาได้อย่างง่ายดาย เพราะเขารู้ว่าประเทศของเขาไม่เหมือนประเทศอื่นใด และฐานะของเขาในโลกนี้ยังใหม่อยู่

คนอเมริกันอาศัยอยู่ในโลกแห่งความมหัศจรรย์ ทุกสิ่งรอบ ๆ ตัวเขาเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา และการเคลื่อนไหวแต่ละครั้งดูจะเป็นความก้าวหน้า ในจิตใจของเขาความคิดเกี่ยวกับของใหม่ ผูกพันอย่างใกล้ชิดกับความคิดในเรื่องสิ่งที่ดีที่สุด ไม่มีที่ไหนเลยที่เขาจะสังเกตเห็นขอบเขตแห่งความสามารถของมนุษย์ ซึ่งธรรมชาติอาจจะกำหนดเอาไว้ ในสายตาของเขาสิ่งซึ่งยังไม่มี คือสิ่งซึ่งยังไม่เคยมีใครลองพยายามทำดู

ความเคลื่อนไหวโดยทั่วไป ที่มีอยู่ในสหรัฐอเมริกา การที่โชคลาภหวนกลับมาหา

อยู่บ่อย ๆ การที่ความมั่งคั่งของสาธารณะและเอกชนโยกย้ายโดยไม่มีใครคาดคิด สิ่งทั้งหลายเหล่านี้รวมกันทำให้จิตใจคนอยู่ในสภาพค่อนข้างกระวนกระวายว้าวุ่น ซึ่งทำให้เหมาะอย่างยิ่งกับการพยายามในทุก ๆ ด้าน ทั้งยังทำให้จิตใจนั้นอยู่ในสภาวะซึ่งกล่าวโดยนัยนี้ก็คือ เหนือระดับปกติของมนุษย์ สำหรับคนอเมริกันชีวิตทั้งชีวิตดำเนินไปเหมือนกับกีฬาอย่างหนึ่ง เป็นช่วงเวลาของการปฏิวัติหรือเป็นวันหนึ่งของการสู้รบ

สาเหตุเดียวกันนี้ ซึ่งมีผลต่อทุกคนอย่างเสมอหน้ากัน ได้ก่อให้เกิดนิสัยประจำชาติที่ชัดเจนอย่างหนึ่ง คือการกระทำอะไรโดยปราศจากความยั้งคิด ดังนั้น ถ้าจะพูดถึงคนอเมริกันเป็นคน ๆ ก็คือเป็นคนที่มีความปรารถนารุนแรง กล้าลงมือ เป็นนักผจญภัย โดยเฉพาะชอบสร้างสิ่งใหม่ ๆ อันที่จริงความรู้สึกนึกคิดแบบนี้จะพบเห็นได้ในผลงานทั้งหลายของเขา เขายังนำเข้าไปใช้ในกฎหมายการเมือง ในลัทธิศาสนา ทฤษฎีเศรษฐกิจสังคม ในความอุตสาหะส่วนตัว เขานำความรู้สึกนึกคิดเช่นนั้นติดตัวไปไหนต่อไหนด้วย ทั้งในป่าลึกและกลางเมือง ความรู้สึกนึกคิดอันเดียวกันนี้เองเมื่อนำไปใช้กับพาณิชย์ทางทะเล จึงทำให้คนอเมริกันเดินเรือได้รวดเร็วกว่า เสียค่าใช้จ่ายถูกกว่านายพาณิชคนใดในโลก

นานตราบเท่าที่ชาวเรือของสหรัฐอเมริกายังรักษาข้อได้เปรียบทางปัญญา และความเหนือกว่าทางด้านปฏิบัติซึ่งได้จากปัญญานั้นไว้ได้ ไม่เพียงเขาจะยังคงจัดหาสิ่งที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคในประเทศเขาต้องการได้ด้วยตนเองต่อไปเท่านั้น แต่เขายังมีแนวโน้มมากขึ้นทุกทีที่จะกลายเป็นพ่อค้าคนกลางให้ประชาชนชาติอื่นเช่นเดียวกับคนอังกฤษ[๑]

เรื่องนี้เริ่มจะกลายเป็นจริงขึ้นมาต่อหน้าต่อตาเรา เดี๋ยวนี้เรามองเห็นนักเดินเรืออเมริกันแสดงตัวเป็นพ่อค้าคนกลางในการพาณิชย์ของหลายชาติในยุโรป[๒] อเมริกาสามารถให้อนาคตอันสุกใสกับพวกเขายิ่งไปกว่านั้นอีก

ชาวสเปนและโปรตุเกสได้จัดตั้งอาณานิคมใหญ่ ๆ ในอเมริกาใต้ ซึ่งนับแต่วาระนั้นมาก็ได้กลายเป็นจักรวรรดิไปแล้ว บัจจุบันสงครามกลางเมืองและระบบเผด็จการทำให้ดิน

---

๑ โปรดอย่าเชื่อว่าเรือสินค้าอังกฤษมีหน้าที่แต่ฝ่ายเดียว ในอันที่จะขนส่งผลิตผลจากต่างชาติ ไปยังประเทศอังกฤษ หรือนำผลิตผลของอังกฤษไปยังนานาชาติ ในทุกวันนี้ พาณิชย์นาวาของประเทศอังกฤษ เป็นเสมือนธุรกิจใหญ่ทางด้านยานพาหนะของสาธารณะ พร้อมที่จะให้บริการกับผู้ผลิตทุกคนในโลก และทำให้ประชาชนทุกชาติมีการคมนาคมติดต่อกัน อัจฉริยะทางทะเลของคนอเมริกัน ทำให้คนอเมริกันก่อตั้งธุรกิจแข่งขันกับธุรกิจของคนอังกฤษ

๒ การค้าส่วนหนึ่งของทะเลเมดิเตอเรเนียน ดำเนินไปโดยอาศัยเรือของคนอเมริกาแล้ว

แดนอันกว้างใหญ่เหล่านี้ต้องทรุดโทรมลง ประชากรที่เคลื่อนย้ายอยู่มาหยุดยั้งลง ณ ดินแดนแห่งนี้ และคนจำนวนเล็กน้อยที่อาศัยอยู่แถบนั้น ซึ่งมัวหมกมุ่นอยู่กับการคอยป้องกันตัว จึงมองไม่ค่อยเห็นความจำเป็นที่จะปรับปรุงชีวิตของตนให้ดีขึ้น

แต่การณ์จะไม่เป็นเช่นนั้นตลอดไป ยุโรปซึ่งถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพังตัวด้วยความมานะพยายามของตนเอง สามารถทะลุผ่านความมืดมนของสมัยกลางออกมาได้ อเมริกาเป็นชาวคริสต์เหมือนกับเรา มีกฎหมาย ขนบธรรมเนียมเหมือนเรา ทั้งยังมีรากเง่าอารยธรรมซึ่งเคยเจริญรุ่งเรืองมาในประเทศยุโรปและประเทศในเครือยุโรปด้วย ยิ่งดีกว่าเราอีกคืออเมริกาใต้มีเราเป็นตัวอย่าง ทำไมพวกเขาจึงยังเป็นอนารยประเทศอยู่อีกเล่า

ในเรื่องนี้เป็นที่ชัดแจ้งว่าเป็นเรื่องของเวลาเท่านั้น ยุคซึ่งอาจจะใกล้หรือไกลก็ได้ควรจะมาถึงโดยไม่ต้องสงสัย คือยุคที่คนอเมริกาใต้จะสร้างชาติที่เจริญรุ่งเรืองและกอปรด้วยสติปัญญาความรู้

แต่ยามที่ชาวสเปนและชาวโปรตุเกสแห่งอเมริกาใต้ เริ่มเห็นความจำเป็นที่จะเป็นอารยชน ยังอีกไกลนักกว่าเขาจะสนองความต้องการนั้นได้ด้วยตนเอง ในฐานะที่เป็นชาติที่เกิดใหม่ที่สุดในด้านอารยธรรม เขาจึงต้องยอมรับว่าชาติซึ่งเกิดมาก่อนมีความเหนือกว่า พวกเขาจะเป็นเกษตรกรอยู่นานกว่าจะเป็นนักอุตสาหกรรมและพ่อค้าวานิช ทั้งเขายังจำเป็นที่จะต้องพึ่งธุรกิจของชาวต่างชาติ เพื่อที่จะสามารถนำผลิตผลของตนเองไปขาย ณ ดินแดนอีกฟากฝั่งทะเลได้ เพื่อจะหาของแลกเปลี่ยนตามความจำเป็นใหม่ ๆ ซึ่งเกิดขึ้น

เราไม่สงสัยเลยว่าคนอเมริกาเหนือจะไม่ถูกเรียกร้องให้ไปช่วยหาสิ่งของที่คนอเมริกาใต้ต้องการสักวันหนึ่ง ธรรมชาตินำคนเหล่านั้นมาอยู่ใกล้พวกเขา โดยนัยนี้ธรรมชาติจึงอำนวยความสะดวกให้เป็นอย่างมาก ในอันที่จะได้รับรู้และเห็นคุณค่าของความจำเป็นที่จะต้องพึ่งคนอเมริกาเหนือ และเพื่อสร้างสายสัมพันธ์อันถาวรกับประชาชนดังกล่าว พร้อมทั้งเข้ายึดครองตลาดของอเมริกาเหนือทีละเล็กทีละน้อย พ่อค้าแห่งสหรัฐอเมริกาจะสูญเสียข้อได้เปรียบทางธรรมชาติ ก็ต่อเมื่อเขาด้อยกว่าพ่อค้ายุโรปมาก ๆ เท่านั้น และตรงกันข้ามพ่อค้าสหรัฐกลับเหนือกว่าในหลายแง่ คนอเมริกันในสหรัฐอเมริกามีอิทธิพลทางด้านจิตใจเหนือประชาชนทุกชาติในโลกใหม่อยู่แล้ว ความรู้ต่าง ๆ มาจากเขานั่นเอง ทุก ๆ ชาติซึ่งอาศัยอยู่ในทวีปเดียวกันเคยชินเสียแล้วกับการมองว่าคนอเมริกันเป็นลูกหลานที่มีปัญญาความรู้มากที่สุด มีอานุภาพมาก

ที่สุด และมั่งคั่งที่สุดของทวีปอเมริกาทั้งหมด พวกเขาจึงเหลียวไปมองสหภาพอยู่ไม่หยุดหย่อน และทำตัวให้เหมือนกับประชาชนของสหภาพ เท่าที่จะมีอำนาจทำได้ ทุกวันเขาจะมาตักตวงลัทธิการเมืองต่าง ๆ ไปจากสหรัฐอเมริกาพร้อมทั้งขอยืมกฎหมายไปใช้ด้วย

ในสายตาของประชาชนในอเมริกาใต้ คนอเมริกันในสหรัฐอยู่ในฐานะเดียวกับคนรุ่นพ่อซึ่งเป็นคนอังกฤษ กล่าวคือในสายตาของคนอิตาเลียน คนสเปน คนโปรตุเกส และประชาชนชาวยุโรปทุกชาติ ผู้ซึ่งมีความก้าวหน้าน้อยกว่าในด้านอารยธรรมและอุตสาหกรรม คนอังกฤษต้องรับเครื่องบริโภคส่วนมากจากมือของพวกเขา

ทุกวันนี้ ประเทศอังกฤษเป็นแหล่งพาณิชย์ธรรมชาติของเกือบทุกชาติที่มาทาบทาม สหภาพอเมริกาก็ถูกเรียกร้องให้สวมบทบาทเดียวกันในอีกซีกโลกหนึ่ง ประชาชนแต่ละชาติที่เกิดใหม่และเติบโตขึ้นในโลกใหม่ จึงเกิดและเติบโตขึ้นในบางแง่ก็เพื่อประโยชน์ของคนแองโกลอเมริกันนั่นเอง

ถ้าสหภาพเกิดสลายไป การพาณิชย์ของมลรัฐซึ่งประกอบเป็นสหภาพ ย่อมจะเจริญล่าช้าลงชั่วระยะหนึ่ง แต่ก็น้อยกว่าที่เราคิด แน่เหลือเกินว่า ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น รัฐที่ทำการค้าย่อมจะยังคงอยู่รวมกัน รัฐเหล่านี้ติดต่อกันหมด มีความเห็นคล้ายคลึงกันอย่างสมบูรณ์ทั้งผลประโยชน์และขนบธรรมเนียม และเมื่อรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็อาจเป็นมหาอำนาจทางทะเลได้ ดังนั้น แม้ว่าภาคใต้ของสหภาพจะเป็นอิสระจากภาคเหนือ ผลที่เกิดขึ้นก็คือภาคใต้จะไม่ต้องพึ่งพาภาคเหนือก็หาไม่ ข้าพเจ้าบอกแล้วว่าภาคใต้มิได้เป็นพ่อค้า ทั้งยังไม่มีอะไรบ่งเอาไว้ว่า ภาคใต้จะเป็นเช่นนั้นได้ คนอเมริกันทางภาคใต้ของสหรัฐอเมริกาจึงจะต้องหันไปพึ่งชาวต่างชาติอีกนาน ในด้านการส่งผลิตผลของตนออก และนำสิ่งที่จำเป็นต่อความต้องการของพวกเขาเข้ามาให้ แต่ทว่าในบรรดาพ่อค้าคนกลางซึ่งเขาอาจเลือกได้ เพื่อนบ้านภาคเหนือจะเป็นประโยชน์ด้วยราคาที่ถูกกว่าแน่นอน ดังนั้นเขาจึงจะใช้เพื่อนบ้าน เพราะราคาถูกคือกฎสูงสุดของการพาณิชย์ ไม่มีเจตจำนงสูงสุด หรือคติประจำชาติใด ๆ ที่สามารถต่อสู้กับราคาถูกได้นาน เราจะไม่มีวันได้เห็นความเกลียดชังใดมีพิษร้ายแรงเท่าความเกลียดชังระหว่างคนอเมริกันในสหรัฐอเมริกากับคนอังกฤษ แม้จะมีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์กัน แต่คนอังกฤษก็ยังจัดหาผลิตผลทางอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มาให้ ด้วยเหตุผลเพียงอย่างเดียวคือ คนอังกฤษทำให้เขาเสียเงินน้อยกว่าคนชาติอื่น โดยนัยนี้ ความเจริญรุ่งเรืองของอเมริกา ซึ่งสูงขึ้นเรื่อย ๆ จึง

กลายเป็นประโยชน์ต่อการผลิตทางอุตสาหกรรมของอังกฤษ แม้คนอเมริกันจะไม่ปรารถนาเช่นนั้นก็ตามที

เหตุผลชี้ให้เห็น และประสบการณ์พิสูจน์ว่า ไม่มีความยิ่งใหญ่ทางการพาณิชย์ใด ๆ ที่จะยั่งยืน ถ้ามิได้รวมกับอานุภาพทางทหารเมื่อถึงคราวจำเป็น

ความจริงอันนี้เป็นที่เข้าใจกันเป็นอันดีในสหรัฐอเมริกาเท่า ๆ กับที่อื่น ขณะนี้คนอเมริกันอยู่ในฐานะที่ทำให้ใคร ๆ เคารพธงของตนได้แล้ว ไม่ช้าเขาจะทำให้ใคร ๆ ต้องหวั่นเกรง

ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า การตัดแขนตัดขาสหภาพ แทนที่จะลดกำลังทางกองทัพเรือของคนอเมริกันลง กลับจะมีแนวโน้มอย่างมากที่จะเพิ่มกำลังนั้น ทุกวันนี้มลรัฐที่เป็นพ่อค้าจะผูกสัมพันธ์กับมลรัฐที่มิได้เป็นพ่อค้า และรัฐประเภทหลังนี้บ่อยครั้งทำให้ตัวเองมีอานุภาพทางทะเลเพิ่มขึ้นทั้ง ๆ ที่ไม่ต้องการเช่นนั้น โดยที่รัฐดังกล่าวจะได้ประโยชน์ก็แต่โดยทางอ้อม

ตรงกันข้าม ถ้าแม้นว่ามลรัฐที่ทำการค้าทุกรัฐในสหภาพ รวมกันเป็นประชาชนประเทศหนึ่งประเทศเดียวกัน การพาณิชย์สำหรับพวกเขาจะกลายเป็นประโยชน์ของชาติเป็นอันดับหนึ่งทีเดียว ฉะนั้น พวกเขาย่อมพร้อมที่จะเสียสละอย่างใหญ่หลวง เพื่อป้องกันกองเรือของตน และจะไม่มีสิ่งใดมากีดกันมิให้พวกเขาทำตามความปรารถนาของเขาในเรื่องนี้ได้

ข้าพเจ้าคิดว่าชาติต่าง ๆ ก็เหมือน ๆ กับคน มักจะบ่งให้เห็นถึงลักษณะสำคัญแห่งดวงชะตาของตนเกือบจะเสมอไป นับตั้งแต่ยังอ่อนวัย เมื่อข้าพเจ้ามองเห็นว่าคนแองโกลอเมริกันทำการค้าด้วยเจตนารมณ์แบบใด ประสบความสะดวกเช่นไร ได้รับความสำเร็จแค่ไหน ข้าพเจ้าก็อดเชื่อไม่ได้ว่า วันหนึ่งคนเหล่านี้จะต้องกลายเป็นชาติมหาอำนาจทางทะเลเป็นที่หนึ่งในโลก เขาถูกผลักดันให้เข้ายึดครองท้องทะเลเช่นสมัยที่ชาวโรมันเข้าพิชิตโลกในครั้งกระโน้น

บทสรุป

บัดนี้ข้าพเจ้ากำลังใกล้จะจบตอนแล้ว จวบจนบัดนี้ ขณะที่ข้าพเจ้าพูดถึงดวงชะตาในอนาคตของสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าจำเป็นต้องแบ่งเรื่องของข้าพเจ้าออกเป็นส่วนต่าง ๆ เพื่อจะได้ศึกษาแต่ละตอนให้ละเอียดถี่ถ้วนยิ่งขึ้น

ขณะนี้ข้าพเจ้าใคร่จะรวมส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นทัศนะเดียว สิ่งซึ่งกำลังจะกล่าวต่อไปนี้มีความละเอียดลออน้อยกว่า ทว่าแน่นอนกว่า ข้าพเจ้าจะมองแต่ละสิ่งอย่างชัดแจ้งน้อยหน่อย ข้าพเจ้าจะกล่าวครอบคลุมข้อเท็จจริงกว้าง ๆ ให้แน่นอนมากหน่อย ข้าพเจ้าจะเป็นเสมือนคนเดินทางผู้ซึ่งพอออกพ้นกำแพงเมืองอันกว้างใหญ่ ก็บึ่นบ่ายขึ้นไปบนเนินเขาตรงหน้า ยิ่งเขาเดินสูงขึ้นไปเท่าไร ผู้คนซึ่งเขาเพิ่งละจากมา ยิ่งจะลับหายไปต่อหน้าต่อตาเขา บ้านเรือนก็ดูปนเปกันไปหมด เขามองไม่เห็นจตุรัสสาธารณะเลย จะสังเกตดูถนนหนทางก็แสนยาก แต่ดวงตาของเขามองดูลักษณะรอบ ๆ ตัวเมืองได้แสนสบาย และนับเป็นครั้งแรกที่เขามองเห็นรูปร่างได้ชัดเจน ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนกับว่าในทำนองเดียวกันนี้ข้าพเจ้ากำลังค้นพบอนาคตทั้งอนาคตของเชื้อชาติอังกฤษในโลกใหม่ ณ เบื้องหน้าข้าพเจ้า ส่วนละเอียดของภาพอันมโหฬารยังคงอยู่ในเงามืด แต่สายตาของข้าพเจ้ามองเห็นส่วนรวมได้ทั้งหมด และทำให้เกิดความคิดเกี่ยวกับทุกสิ่งอย่างแจ่มชัด

อาณาจักรซึ่งสหรัฐอเมริกาครอบครอง หรือเป็นเจ้าของในทุกวันนี้มีขนาดเกือบจะหนึ่งในยี่สิบของผืนแผ่นดินที่มีคนอาศัยอยู่

ไม่ว่าอาณาเขตดังกล่าวจะกว้างขวางเพียงใด คงจะเป็นการคิดผิดอย่างมากที่จะเชื่อว่าเชื้อชาติแองโกลอเมริกันจะเก็บตัวอยู่ ณ ดินแดนนั้นตลอดกาล เพราะปัจจุบันเชื้อชาตินี้กำลังขยายตัวออกพ้นเขตแดนนั้นแล้ว

เคยมีอยู่สมัยหนึ่งที่เราก็เช่นกัน เราเคยสร้างชาติฝรั่งเศสอันยิ่งใหญ่ในดินแดนอันรกร้างว่างเปล่าของอเมริกา และถ่วงดุลยภาพแห่งชะตาของโลกใหม่ร่วมกับคนอังกฤษ ในครั้งกระโน้นประเทศฝรั่งเศสเคยเป็นเจ้าของอาณาจักรในอเมริกาเหนือ เกือบจะกว้างใหญ่เท่า ๆ กับทวีปยุโรปทั้งทวีป ในยุคนั้น แม่น้ำใหญ่ทั้งสามสายของทวีปไหลอยู่ภายใต้กฎหมายของเรา ชนชาติอินเดียนซึ่งอาศัยอยู่ตั้งแต่ปากน้ำเซ็นต์ลอว์เรนซ์ จนกระทั่งถึงดินแดนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำมิสซิสซิปปี จะได้ยินแต่คนพูดภาษาเราทั้งนั้น บ้านเรือนของชาวยุโรปทุกแห่งซึ่งกระจัดกระจายอยู่บนผืนแผ่นดินอันกว้างใหญ่แห่งนี้ เตือนให้คนรำลึกถึงมาตุภูมิ ดังเช่นหลุยส์บูร์ก มงต์โมร็องซี ดูแกส์น แซ็งต์หลุยส์ แว็งแซนส์ นูแวลออร์เลอ็องส์ (นิวออร์ลีนส์)[๑] ชื่อเหล่านี้เป็นที่รักของประเทศฝรั่งเศสและคุ้นหูพวกเรา

แต่ด้วยสภาพการณ์ต่าง ๆ มากมาย ซึ่งจะนำมาแจกแจงก็จะทำให้ยืดยาวไปเปล่า ๆ[๒] ทำให้เราอดได้รับมรดกอันวิเศษเหล่านั้น ทุกหนทุกแห่งที่คนฝรั่งเศสอยู่กันเป็นจำนวนน้อย และไม่มั่นคงนัก พวกเขาก็จะสูญหายไป ที่เหลือนอกนั้นจะรวมกันอยู่ในเนื้อที่เล็ก ๆ และยอมรับเคารพกฎหมายอื่น คนฝรั่งเศสสี่แสนคนทางใต้ของแคนาดาปัจจุบันนี้ คือประชาชนโบราณส่วนที่เหลือกระจัดกระจายอยู่ ซึ่งถูกกลืนหายไปในกระแสคลื่นของชาติใหม่ รอบ ๆ ตัวเขาเหล่านั้นประชากรต่างชาติกำลังเติบโตขึ้นไม่หยุดยั้ง ประชากรนี้ขยายตัวออกโดยรอบแทรกซึมเข้าไป แม้ในเชื้อชาติของเจ้าของที่ดินเก่าแก่ เข้าไปปกครองเมืองเขาเหล่านั้นและดัดแปลงภาษาของพวกเขา ประชากรนี้คล้ายคลึงกับประชากรสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงมีเหตุผลที่กล่าวว่าเชื้อชาติอังกฤษไม่มีวันหยุดยั้งอยู่แค่อาณาเขตของสหภาพ แต่จะรุดหน้าเลยออกไปทางตะวันออกเฉียงเหนือด้วย

ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เราจะพบแต่ถิ่นฐานบางแห่งของชาวรุสเซียซึ่งไม่มีความสำคัญอันใด แต่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประเทศเม็กซิโกตั้งขวางทางชาวแองโกลอเมริกันอยู่ประหนึ่งรั้วกางกั้น

---

๑ Louisbourg, Montmorency, Duquesne, Saint-Louis, Vincennes, Nouvelle-Orléans

๒ ประการแรกก็คือ บรรดาประชาชนอิสระและเคยชินกับระบบเทศบาล สามารถสร้างอาณานิคมที่เจริญรุ่งเรืองได้ง่ายกว่าประชาชนชาติอื่น ความเคยชินในการคิดไตร่ตรองได้เอง และในการปกครองตนเองเป็นสิ่งที่จะขาดมิได้ในประเทศใหม่ ซึ่งความสำเร็จจำเป็นจะต้องขึ้นอยู่กับความมานะพยายามของชาวอาณานิคมแต่ละคนเป็นส่วนใหญ่

ฉะนั้น โดยนัยนี้กล่าวกันตามจริงแล้ว จึงมีเชื้อชาติคู่อริอยู่เพียงสองเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันแบ่งโลกใหม่กันอยู่ คือคนสเปนและคนอังกฤษ

เขตแดนที่แยกเชื้อชาติทั้งสองออกจากกันถูกกำหนดโดยสนธิสัญญาฉบับหนึ่ง แต่ไม่ว่าสนธิสัญญานั้นจะเข้าข้างคนแองโกลอเมริกันเพียงใดก็ตาม ข้าพเจ้าจะไม่คลางแคลงใจเลย ถ้าคนแองโกลอเมริกันเกิดไปละเมิดสนธิสัญญาเข้าไม่ช้าไม่นานนั้น

พ้นชายแดนสหภาพออกไป ทางด้านเม็กซิโก คือมณฑลอันกว้างใหญ่ไพศาล ซึ่งยังขาดพลเมืองอยู่ ผู้คนในสหรัฐอเมริกาจะแทรกซึมเข้าไปในบริเวณอันอ้างว้างเหล่านั้นก่อนผู้ที่มีสิทธิเข้าไปครอบครองเสียอีก พวกเขาจะเข้ายึดที่ดินมาเป็นกรรมสิทธิ์ และจะตั้งถิ่นฐานอยู่กันเป็นสังคม และในที่สุดเมื่อผู้มีกรรมสิทธิ์โดยชอบธรรมมาปรากฏตัว เขาจะพบแต่ทะเลทรายซึ่งอุดมสมบูรณ์ และชาวต่างชาตินั่งครองมรดกของเขาอย่างสบายอกสบายใจ

ดินแดนของโลกใหม่เป็นของผู้ครอบครองคนแรก และจักรวรรดิคือรางวัลแห่งการวิ่งแข่งกัน

บริเวณที่มีประชาชนอาศัยอยู่แล้ว ยังจะต้องประสบความลำบากในการปกป้องตนเองให้พ้นจากการรุกราน

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาก่อนหน้านี้แล้วถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในมณฑลเท็กซัส แต่ละวันพลเมืองสหรัฐจะค่อย ๆ ทยอยกันเข้าไปในเท็กซัส ได้ที่ดิน และขณะที่ยอมรับกฎหมายของดินแดนนั้น เขาจะหลอมอิทธิพลของภาษาและขนบธรรมเนียมของตนเข้าไปด้วย มณฑลเท็กซัสยังคงอยู่ภายใต้การปกครองของเม็กซิโก แต่โดยนัยนี้ ไม่ช้าไม่นานเราจะไม่พบเห็นคนเม็กซิกันที่มณฑลนี้อีกเลย เรื่องทำนองเดียวกันนี้เกิดขึ้น ณ ทุก ๆ จุดที่คนแองโกลอเมริกันทำการติดต่อกับประชากรที่มีพื้นเพต่างออกไป

เรามิอาจปิดบังได้ว่าเชื้อชาติอังกฤษมิได้มีอิทธิพลเด่นกว่าเชื้อชาติยุโรปอื่นใดในโลกใหม่ เชื้อชาตินี้มีความเป็นเหนือในด้านอารยธรรม อุตสาหกรรมและอานุภาพ ตราบใดที่คนอังกฤษมิพานพบประชากรที่รวมกันอยู่ตามทางของเขา โดยที่เขามิสามารถปราบทางผ่านพ้นไปได้ เราจะเห็นคนชาตินี้ขยายตัวออกไปไม่หยุดยั้ง พวกเขาจะไม่หยุดอยู่เพียงแค่เส้นแนวที่ขีดไว้ในสนธิสัญญาเท่านั้น แต่จะลามล้นออกไปทุกทางพ้นเครื่องกีดขวางซึ่งสมมุติกันขึ้นมานี้ออกไป

สิ่งซึ่งอำนวยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเชื้อชาติอังกฤษในโลกใหม่ได้อย่างอัศจรรย์อีกอย่างหนึ่งก็คือ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เขาครอบครองอยู่ขณะนี้

เมื่อเราเลยขึ้นไปทางเหนือ ผ่านพ้นชายแดนทางภาคเหนือออกไป เราจะพบน้ำแข็งขั้วโลก และเมื่อเราลงไปใต้เส้นเขตแดนทางใต้เพียงสองสามองศา เราจะเข้าสู่ความร้อนเป็นไฟของเส้นศูนย์สูตร ดังนั้น คนอังกฤษในอเมริกาจึงตั้งอยู่ในเขตที่มีอากาศปานกลางที่สุดและเป็นส่วนที่น่าอยู่ที่สุดของทวีป

เรานึกภาพว่าการเคลื่อนไหวอย่างน่าอัศจรรย์จนเป็นที่น่าสังเกต ของการเพิ่มขึ้นทางประชากรในสหรัฐอเมริกา เริ่มต้นเพียงเมื่อเริ่มมีเอกราชเท่านั้น ผิดถนัด ประชากรเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ภายใต้ระบบอาณานิคมเท่า ๆ กับในสมัยเรา ประชากรเพิ่มขึ้นราวสองเท่าเสียด้วยซ้ำภายในเวลายี่สิบสองปี แต่ในครั้งนั้นมีประชากรเป็นพัน ๆ คน บัจจุบันมีเป็นล้าน ๆ คน เหตุการณ์อันเดียวกันนี้ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อศตวรรษหนึ่งมาแล้วโดยไม่มีใครสังเกตเห็น บัจจุบันจะสะดุดความรู้สึกนึกคิดของทุกคน

คนอังกฤษในคานาดา ซึ่งเชื่อฟังพระเจ้าแผ่นดิน มีจำนวนเพิ่มขึ้นและขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็วเกือบจะเท่า ๆ กับคนอังกฤษในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีชีวิตอยู่ภายใต้การปกครองระบอบสาธารณรัฐ

ตลอดเวลาแปดปีของสงครามอิสรภาพ ประชากรเพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง ตามรายงานที่แจ้งไว้ก่อนหน้านี้

แม้ว่าในครั้งนั้น ทางชายแดนภาคตะวันตก จะมีชาติอินเดียนใหญ่ ๆ ซึ่งร่วมสันนิบาตกับคนอังกฤษ จะว่าไปแล้ว การเคลื่อนไหวในด้านการอพยพสู่ตะวันตกไม่เคยชะลอช้าลงเลย ขณะที่ศัตรูกำลังทำลายบริเวณชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติค มลรัฐเค็นทัคกี้ ตำบลต่าง ๆ ทางตะวันตกของรัฐเพ็นซิลเวเนีย รัฐเวอร์มอนต์ และรัฐเมนเต็มไปด้วยผู้คนพลเมืองความยุ่งเหยิงซึ่งติดตามสงครามมาไม่ได้กีดกันมิให้ประชากรเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด และไม่สามารถหยุดยั้งมิให้ประชาชนรุดหน้าเข้าไปในทะเลทรายมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเหตุนี้ ความแตกต่างทางกฎหมาย สภาพสันติหรือสภาพสงคราม ความมีระเบียบ หรืออนาธิปไตย จะมีก็แต่อิทธิพลเพียงเบาบางเหนือการพัฒนา ซึ่งต่อเนื่องกันอยู่เรื่อย ๆ ของคนแองโกลอเมริกัน

เรื่องนี้เป็นที่เข้าใจได้ไม่ยาก ไม่มีสาเหตุอันใดกว้างพอที่จะนำไปใช้ได้กับอาณา

จักรอันไพศาลเช่นนี้ในทุกประเด็นได้ โดยนัยนี้จึงมีส่วนหนึ่งของประเทศอยู่เสมอซึ่งมีขนาดกว้าง ที่ซึ่งเราแน่ใจได้ว่าจะพบที่พักพิงพ้นจากเคราะห์กรรมซึ่งกระหน่ำส่วนอื่น และไม่ว่าความเลวร้ายจะมีมากมายเพียงใด หนทางเยียวยาที่มีอยู่ย่อมจะยิ่งใหญ่กว่าเสมอ

ดังนั้น จึงไม่ควรเชื่อว่าเรามีหนทางหยุดยั้งความเจริญของเชื้อชาติอังกฤษในโลกใหม่ได้ การแบ่งแยกสหภาพ โดยการนำสงครามเข้ามาสู่ภาคพื้นทวีป การทำลายรัฐธรรมนูญโดยการนำระบบทรราชย์เข้ามา อาจช่วยชะลอความเจริญดังกล่าวให้ล่าช้าลงได้ แต่มิใช่ขัดขวางมิให้บรรลุถึงจุดที่จะต้องเป็นไปแห่งดวงชะตาของสหภาพได้ ไม่มีอำนาจใดในโลกจะสามารถปิดกั้นมิให้ผู้อพยพเข้าไปสู่ดินแดนว่างเปล่าอันอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเปิดกว้างอยู่ทุกทางให้กับความอุตสาหะของมนุษย์ และเป็นทั้งแหล่งพักพิงสำหรับความยากลำเค็ญทั้งมวล เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตไม่ว่าจะเป็นอะไร ไม่สามารถจะดึงเอาภูมิอากาศ ทะเลปิด แม่น้ำสายใหญ่ ๆ หรือความอุดมสมบูรณ์แห่งพื้นดินไปจากคนอเมริกันได้ กฎหมายเลว ๆ การปฏิวัติ และอนาธิปไตยไม่มีวันสามารถทำลายรสนิยมในความสุขสบาย และความคิดในเรื่องธุรกิจ ซึ่งดูจะเป็นอุปนิสัยเด่นของเชื้อชาตินี้ หรือทำให้ความรู้ความสว่างทางปัญญาซึ่งสาดส่องชี้ทางให้พวกเขาต้องดับมืดมิดลงได้

โดยเหตุนี้ ท่ามกลางความไม่แน่นอนแห่งอนาคต อย่างน้อยมีเหตุการณ์ที่แน่นอนอยู่อย่างหนึ่ง ในสมัยซึ่งเราอาจจะเรียกว่าใกล้ ๆ นี้ ในเมื่อ ณ ที่นี้เป็นเรื่องชีวิตของประชาชนคนแองโกลอเมริกันพวกเดียวเท่านั้นจะครอบคลุมเนื้อที่อันกว้างใหญ่ไพศาลทั้งหมด ซึ่งอยู่ระหว่างทะเลน้ำแข็งขั้วโลก และบริเวณเขตร้อน พวกเขาจะกระจายอยู่ทั่วไปตั้งแต่ชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติค จนจรดบริเวณฝั่งทะเลใต้

ข้าพเจ้าคิดว่าอาณาจักร ซึ่งวันหนึ่งเชื้อชาติแองโกลอเมริกันจะแผ่ขยายไปทั่วนี้มีขนาดเท่ากับสามในสี่ของยุโรป[๑] ข้อได้เปรียบทางธรรมชาติมีมากมายเช่นกัน เป็นที่แน่ชัดว่าวันหนึ่งประชากรของเขาจะต้องมีอัตราส่วนเท่ากับเราแน่นอน

ทวีปยุโรปซึ่งถูกแบ่งแยกออกโดยประชาชนชาติต่าง ๆ ยุโรปซึ่งผ่านสงครามซึ่งเกิดแล้วเกิดอีกไม่หยุดหย่อน ผ่านความเป็นอนารยะในสมัยกลางมาจนบัดนี้ มีพลเมืองถึง ๔๑๐ คน

---

๑ ลำพังสหรัฐอเมริกานี้ยงชาติเดียว ครอบคลุมพื้นที่ซึ่งมีขนาดเท่ากับครึ่งหนึ่งของทวีปยุโรป เนื้อที่พื้นผิวของยุโรปคือประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร (๕๐๐,๐๐๐ lieues carrées) มีประชากร ๒๐๕,๐๐๐,๐๐๐ คน (Malte-Brun, t. VI livre EXIV, P. 4)

ต่อเนื้อที่ ๑๖ ตารางกิโลเมตร มีสาเหตุอันทรงอานุภาพใดหรือที่จะสามารถกีดกันมิให้สหรัฐอเมริกามีประชาชนมากเท่านั้นสักวันหนึ่ง

เวลาคงจะผ่านไปหลายศตวรรษ ก่อนที่คนรุ่นใหม่เชื้อชาติอังกฤษทั้งหลายในอเมริกาจะเลิกมีโฉมหน้าเหมือน ๆ กัน เราไม่สามารถเล็งเห็นสมัยที่มนุษย์จะสามารถกำหนดความไม่เสมอภาคทางฐานะได้อย่างถาวร

ดังนั้น ในอนาคตไม่ว่าลูกหลานของครอบครัวใหญ่ของชาวแองโกลอเมริกันจะมีความแตกต่างกันเพียงใดก็ตาม เพราะสันติภาพหรือสงคราม เสรีภาพหรือการกดขี่ทารุณ ความเจริญรุ่งเรืองหรือความยากแค้นลำเค็ญ อย่างน้อยเขาทุกคนคงจะรักษาสภาวะสังคมซึ่งคล้ายคลึงกันไว้ และคงจะมีขนบธรรมเนียมและความคิดเหมือน ๆ กันซึ่งได้มาจากสภาพสังคม

ในสมัยกลาง สายสัมพันธ์ทางศาสนาเพียงประการเดียวก็พอแล้ว ที่จะรวมเชื้อชาติต่าง ๆ ในทวีปยุโรปให้ร่วมอยู่ในอารยธรรมเดียวกัน คนอังกฤษในโลกใหม่มีสายสัมพันธ์อื่น ๆ เป็นร้อยเป็นพันอย่าง แต่พวกเขากลับมีชีวิตอยู่ในศตวรรษที่ทุกคนหาทางที่จะเสมอภาคกันในหมู่มนุษย์

สมัยกลางเป็นยุคแห่งการแยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ประชาชนแต่ละคน แต่ละมณฑล แต่ละเมือง แต่ละครอบครัวในสมัยนั้น มีแนวโน้มที่แยกตัวออกมา ในสมัยเรา ๆ จะรู้สึกได้ว่ามีการเคลื่อนไหวตรงกันข้าม คือประชาชนชาติต่าง ๆ ดูจะมุ่งหน้าไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกัน สายสัมพันธ์ทางปัญญาเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของโลกที่อยู่ห่างไกลเข้าไว้ด้วยกัน และมนุษย์ไม่สามารถอยู่เยี่ยงคนแปลกหน้าต่อกันได้สักวันเดียว หรือไม่รับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในมุมใดมุมหนึ่งของโลก ทั้งทุกวันนี้เรายังสังเกตเห็นว่าความแตกต่างระหว่างชาวยุโรปและคนรุ่นลูกหลานในโลกใหม่ แม้จะมีทะเลมาแบ่งแยก น้อยกว่าระหว่างเมืองด้วยกันในศตวรรษที่สิบสาม ซึ่งมีเพียงแม่น้ำสายหนึ่งมาแยกจากกันเท่านั้น

แม้นว่าการเคลื่อนไหวทางด้านการผสมกลมกลืนเข้าด้วยกัน จะช่วยเขยิบประชาชนต่างชาติให้เข้ามาใกล้กัน แต่การเคลื่อนไหวนี้ยังขัดขวางมากยิ่งขึ้น ไม่ยอมให้คนรุ่นใหม่ของประชาชนชาติเดียวกัน เป็นคนแปลกหน้าต่อกันและกัน

ฉะนั้น จึงจะมีสมัยหนึ่งที่เราจะได้เห็นคนร้อยห้าสิบล้านคน[๑] ในอเมริกาเหนือมีความเสมอภาคกัน โดยที่ทุก ๆ คนจะอยู่ในครอบครัวเดียวกัน มีจุดเริ่มต้นเหมือนกัน มี

๑ นี่คือจำนวนประชากรตามอัตราส่วนของยุโรป โดยเฉลี่ยคน ๔๑๐ คนต่อ ๑๖ ตารางกิโลเมตร

อารยธรรมภาษาศาสนาเดียวกัน นิสัยความเคยชินเหมือนกัน ขนบธรรมเนียมอย่างเดียวกัน และท่ามกลางสิ่งเหล่านี้ความคิดเห็นจะหมุนเวียนไปในรูปแบบเดียวกัน และมีสีสันเหมือนกัน ส่วนที่เหลือนั้นยังสงสัย แต่เรื่องนี้แน่นอน ทว่าดูซินี่คือข้อเท็จจริงใหม่เอี่ยมในโลก และจินตนาการเองก็ไม่สามารถหยั่งถึงได้

ทุกวันนี้ในโลกเรามีประชาชนที่ยิ่งใหญ่อยู่สองชาติ ซึ่งแม้จะเริ่มจากจุดที่ต่างกัน แต่ก็ดูจะมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ได้แก่ คนรุสเซียและคนแองโกลอเมริกัน

คนสองชาตินี้เติบโตขึ้นในความมืด และขณะที่สายตาของคนทั่วไปสนใจอยู่กับสิ่งอื่น ชนชาติดังกล่าวจึงขึ้นมาอยู่เถวหน้าของบรรดาประชาชาติทั้งหลายทันที และโลกก็ได้รับรู้การเกิดและความยิ่งใหญ่ของเขาเกือบจะในขณะเดียวกัน

ประชาชนชาติอื่นทั้งหมด ดูจะบรรลุขอบเขตซึ่งธรรมชาติกำหนดไว้ให้เสียแล้ว และไม่มีอะไรอื่นนอกจากรักษาตัวเอาไว้ แต่ชนสองชาตินั้นเขากำลังเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ[๑] ชนชาติอื่นหยุดหมดแล้ว หรือมิฉะนั้นจะก้าวหน้าไปได้ก็ต้องใช้ความมานะพยายามร้อยแปด มีแต่สองชาติเท่านั้นที่ย่างก้าวไปตามสบายและรวดเร็วในสนามประลองยุทธ ซึ่งกว้างลิบลับสุดลูกหูลูกตา

คนอเมริกันกำลังต่อสู้กับอุปสรรคซึ่งธรรมชาตินำมากางกั้นไว้ คนรุสเซียกำลังต่อสู้กับคน ฝ่ายหนึ่งนั้นต้องสู้รบกับทะเลทราย และความป่าเถื่อน อีกฝ่ายหนึ่งต้องสู้กับอารยธรรมซึ่งติดอาวุธพร้อมสรรพ ทั้งชัยชนะของคนอเมริกันนั้นได้มาจากดินไถของชาวนา แต่ของคนรุสเซียได้มาจากคมดาบของทหาร

เพื่อบรรลุเป้าหมายของตน ชาติแรกอาศัยแค่ผลประโยชน์ส่วนตัว และปล่อยให้พลังและเหตุผลของแต่ละคนทำงานไปเรื่อย ๆ โดยไม่ต้องคอยควบคุม

ชาติที่สองดูท่านองจะทุ่มเทพลังทั้งหมดของสังคมลงไปที่คนเพียงคนเดียว

ฝ่ายหนึ่งนั้นมีหลักปฏิบัติคือ เสรีภาพ อีกฝ่ายหนึ่งคือการกดขี่ลงเป็นทาส

จุดเริ่มต้นของทั้งสองต่างกัน แนวทางก็ผิดแผกจากกัน แต่กระนั้นแต่ละฝ่ายดูจะถูกเรียกร้องโดยวัตถุประสงค์อันลึกลับของพระผู้เป็นเจ้า ให้กำดวงชะตาของครึ่งโลกไว้ในกำมือสักวันหนึ่งข้างหน้า.

---

๑ ประเทศรุสเซีย ในบรรดาประเทศทั้งมวลในโลกเก่า คือประเทศที่ประชากรเพิ่มขึ้นรวดเร็วที่สุดเมื่อดูตามอัตราส่วน

หนังสือของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

สำนักงานเลขที่ ๔๑๓/๓๘ ถนนอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพ ฯ ๗

บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย

หนังสือชุด

๑. *ชุดวรรณไวทยากร*

๑.๑	วรรณไวทยากร (รวมเล่ม) เล่ม ๑ ปกอ่อน	๑๑๐.–
	ปกแข็ง	๑๕๐.–
๑.๒	วรรณไวทยากร (รวมเล่ม) เล่ม ๒ ปกอ่อน	๗๕.–
	ปกแข็ง	๑๒๕.–
๑.๓	วรรณไวทยากร (แยกเล่ม)	
	– การศึกษา	๒๐.–
	– นิติศาสตร์และการต่างประเทศ	๑๘.–
	– ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	๑๘.–
	– ปรัชญา	๑๘.–
	– พุทธธรรม (พิมพ์ครั้งที่ ๒ โดยคณะระดมธรรม)	
	– ภาษาศาสตร์	๒๕.–
	– รัฐศาสตร์	๒๐.–
	– วรรณคดี (พิมพ์ครั้งที่ ๒)	๒๘.–
	– วารสารศาสตร์	๒๕.–
	– เศรษฐศาสตร์	๒๕.–

๒. *ชุดรักเมืองไทย*

๒.๑	รักเมืองไทย (รวมเล่ม) เล่ม ๑	๑๑๐.–

๒.๒ รักเมืองไทย (รวมบทความทางเศรษฐศาสตร์) เล่ม ๒ ๖๐.–
(เฉพาะเล่ม ๒ สั่งซื้อได้ที่มูลนิธิโครงการตำรา ฯ)

๒.๓ รักเมืองไทย (เล่ม ๑ แยกเล่ม)

– ภาคการสาธารณสุขเพื่อมวลชน ๒๔.–

– ภาคครอบครัว การศึกษาและอุดมคติ ๓๑.–

– ภาคประวัติศาสตร์และการเมือง ๔๗.–

– ภาคปรัชญาและการเมืองในวรรณคดี ๔๐.–

หนังสือเล่ม

๑. *สาขาวิชาภูมิศาสตร์*

ภูมิศาสตร์ประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ ๓) สวาท เสนาณรงค์ **แต่ง**

๒. *สาขาวิชาประวัติศาสตร์*

บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. ๒๔๗๕–๒๔๘๘) พรภิรมย์ เอี่ยมธรรม **แต่ง** ๔๒.–

ประวัติศาสตร์ยุโรป ค.ศ. ๑๔๙๔–๑๗๘๙ (พิมพ์ครั้งที่ ๒)
นิออน สนิทวงศ์ ฯ และนันทา โชติกะพุกะนะ **แปล** ๔๕.–

ประวัติศาสตร์พม่า เพ็ชรี สุมิตร **แปล** ๓๘.–

ชนชาติต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน บัญญา บริสุทธิ์ **แปล** ๔๒.–

เอเชียตะวันออกยุคใหม่ เล่ม ๑ เพ็ชรี สุมิตร **แปล** ๕๓.–

เล่ม ๒ ศรีสุข ทวิชาประสิทธิ์ **แปล** ๖๐.–

เล่ม ๓ กุสุมา สนิทวงศ์ ฯ ชัยโชค จุลศิริวงศ์ **แปล** ๕๗.–

เล่ม ๔ กุสุมา สนิทวงศ์ ฯ วิสาขา เลห์แมน **แปล** ๔๒.–

ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ ดี.จี.อี ฮอลล์
อานันท์ กาญจนพันธ์ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ บรรณาธิการ

เล่ม ๑ ๑๐๐.–

เล่ม ๒ ๑๑๐.–

ประวัติศาสตร์ไทยสมัย พ.ศ. ๒๓๕๒–๒๔๕๓ ชัย เรืองศิลป์ **แต่ง** ๑๐๐.–

Siam and Wolrd War II

ดิเรก ชัยนาม **แต่ง** เจน คายส์ **แปลและบรรณาธิการ** ๒๕๐.–

๓. *สาขาวิชารัฐศาสตร์*

จิตวิทยาองค์การ สร้อยตระกูล อรรถมานะ **แปล** ๓๐.–

จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นปัจจุบัน เสน่ห์ จามริก **แปล** ๓๒.–

ทฤษฎีการเมืองตะวันตก เล่ม ๑ สมบัติ จันทรวงศ์ **แปล** ๕๗.–

ลักษณะการเมือง สุเทพ อัตถากร **แปล** ๕๖.–

เอกสารการเมืองการปกครองของไทย

ชัยอนันต์ สมุทวณิช และ ขัตติยา กรรณสูตร **รวบรวม**

ปกอ่อน ๗๐.–

ปกแข็ง ๑๐๐.–

๔. *สาขาวิชาจิตวิทยา*

การวัดในการจัดงานบุคคล สวัสดิ์ สุคนธรังษี **แต่ง** ๔๐.–

๕. *สาขาวิชาปรัชญา*

ปรัชญา (พิมพ์ครั้งที่ ๓) วิทย์ วิศทเวทย์ **แปล** ๑๕.–

ปรัชญาการเมือง ส. ศิวรักษ์ **แปล** ๓๕.–

ปรัชญากรีก ปรีชา ช้างขวัญยืน **แปล** ๒๕.–

๖. *สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี*

วิเคราะห์รสวรรณคดีไทย ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ **แต่ง**

ปกอ่อน ๔๐.–

ปกแข็ง ๖๕.–

๗. *สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์*

วิธีเชิงปริมาณสำหรับฝ่ายจัดการ เอกชัย ชัยประเสริฐสิทธิ์ **แปล** ๔๕.–

เศรษฐศาสตร์มหภาค สุพันธุ์ โตสุนทร **แปล** เล่ม ๑ ๓๕.–

เล่ม ๒ ๒๐.–

เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยประเทศด้อยพัฒนา วรวุฒิ หิรัญรักษ์ **แปล** ๓๙.–

๘. *สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา*

วิธีศึกษาสังคมมนุษย์กับตัวแบบสำหรับศึกษาสังคมไทย

สนิท สมัครการ **แปล** ๑๘.–

หนังสือข้างต้นสั่งซื้อได้ที่

บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

๕๙๙ ถนนไมตรีจิต

กรุงเทพมหานคร

และร้านจำหน่ายตำราเรียนทั่วไป

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จัดพิมพ์

หนังสือชุด

รักเมืองไทย (รวมบทความทางเศรษฐศาสตร์) เล่ม ๒ ๖๐.–

หนังสือเล่ม

๑. *สาขาวิชาประวัติศาสตร์*

การปกครองและการบริหารของสยามสมัยโบราณ
กาญจนี สมเกียรติกุล และ ยุพา ชุมจันทร์ **แปล** ๒๐.–

ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่
ม.ร.ว. ประกายทอง สิริสุขและพรรณี สรุงบุญมี **แปล** ๓๐.–

๒. *สาขาวิชารัฐศาสตร์*

ยูโทเปีย (พิมพ์ครั้งที่ ๒) สมบัติ จันทรวงศ์ **แปล** ๑๕.–

ประชาธิปไตยในอเมริกา เล่ม ๑

๓. *สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี*

ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย สุวรรณี วราทร **แต่ง** ๑๘.–

ครูเทพ (ชุดชีวิตและงาน) ชลธิรา กลัดอยู่ **บรรณาธิการ** ๑๕.–

นมส. (ชุดชีวิตและงาน) สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร์ **บรรณาธิการ** ๑๕.–

๔. *สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์*

การเงินและการธนาคารในประเทศไทย พร้อมด้วยภาคทฤษฎี
เริงชัย มะระกานนท์ **แต่ง** ๖๐.–

ข้าวในเศรษฐกิจไทย อัมมาร์ สยามวาลา แต่ง ๓๐.–

๕. *สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา*

BARRIERS AND BRIDGES FOR RURAL DEVELOPMENT,
by NICHOLAS BENNETT ๑๒๐.–

หนังสือข้างต้นสั่งซื้อได้ที่ สำนักงานมูลนิธิ, ร้านศึกษิตสยาม ถนนพระราม ๔ กรุงเทพฯ ๕ และร้านหนังสือทั่วไป

สำนักพิมพ์อื่น ๆ

๑. สาขาวิชาประวัติศาสตร์

สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น สยามสแควร์ ซอย ๒ ข้างโรงภาพยนตร์ลิโด กรุงเทพฯ ๕ จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย

– ไทย พม่า ลาว และกัมพูชา
ภรณี กาญจนัษฐิติ และชื่นจิตต์ อำไพพรรณ **แปล** ๑๘.–

ศูนย์หนังสือเชียงใหม่ จัดพิมพ์,

– ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่ ลัทธิชาตินิยม ลัทธิอาณานิคม และการสลายตัวของลัทธิอาณานิคม
ชื่นจิตต์ อำไพพรรณ และภรณี กาญจนัษฐิติ **แปล**

ปกอ่อน ๒๕.–
ปกแข็ง ๔๐.–

๒. สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย

– สังคมไทยในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๕–๒๔๑๖
ม.ร.ว. ประกายทอง สิริสุข และพรรณี สรุงบุญมี **แปล** ๔๐.–

หนังสือข้างต้นสั่งซื้อได้ที่สำนักพิมพ์ดังกล่าว และร้านหนังสือทั่วไป

ประชาธิปไตยในอเมริกา แปลจาก De la DÉMOCRATIE en AMÉRIQUE

par Alexis de Tocqueville.

Notes par Andre' GAIN.

ปก สมปอง ดวงไสว

ราคา ๑๐๐.–